סֵפֶר

מֵאִיר עֵינַיִם

עַל סֵדֶר פָּרָשׁוֹת הַשָּׁבוּעַ
וּמַעְגָּל הַשָּׁנָה

מְעֻבָּד מֵהַשִּׁעוּרִים שֶׁל מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ
הָרַב הַצַּדִּיק מֵאִיר שְׁלֹמֹה זִיעָ״א

עִבֵּד וְעָרַךְ:
הָרַב יְהוֹשֻׁעַ שַׁי רְאוּבֵן שְׁלִיטָ״א

כְּסְלֵו ה׳תשפ״ב

בּוֹאוּ לָקַחַת חֵלֶק בַּהֲפָצַת תּוֹרָתוֹ שֶׁל הָרַב מֵאִיר שְׁלֹמֹה זִיעָ"א

❖ לדיסק-און-קי של הרב מאיר שלמה זיע"א להפצה במחיר עלות של 55 שקלים, יש להתקשר למספר:

054-3019799.

❖ מאגר הדיסק-און-קי מכיל:

1. כ-100 שיחות בנושאים שונים שערך רבנו זצ"ל בעצמו, עם ליווי מוזיקלי **(שמע)**
2. שיחות מאת מורנו הרב על כל מועדי השנה **(שמע ווידאו)**
3. 150 שיחות התחזקות קצרות של מורנו הרב **(שמע ווידאו)**
4. שיחות התחזקות על פי סיפורי מעשיות ממורנו הרב **(שמע ווידאו)**
5. שיחות על פרשיות השבוע ממורנו הרב **(שמע ווידאו)**
6. שיחות לילדים ממורנו הרב זצ"ל, עיבוד ועריכה מיוחדים לילדים, סיפורים עם מוסר השכל **(שמע)**
7. הספדים על הרב זצ"ל **(שמע)**
8. סיפורים על הרב זצ"ל **(שמע)**
9. לימוד הספר "הסוד שבך" מאת הרב יוסף כהן שליט"א **(שמע)**
10. מאות תמונות של מורנו הרב זצ"ל
11. סרטונים על מורנו הרב זצ"ל **(וידאו)**
12. קטעים של הרב רוקד ושר **(שמע ווידאו)**

הָרַב יְהוֹשֻׁעַ שַׁי רְאוּבֵן שְׁלִיטָ"א

דֶּרֶךְ הַיָּשָׁ"ר

hayashar.com

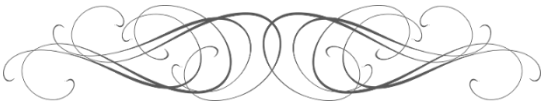
בורא עולם

אוהב את כולם

נִתֵּן לִמְצוֹא בַּאֲתַר הָרִשְׁמִי שֶׁל הָרַב:

- סִפְרֵי הָרַב בְּמַהֲדוּרָה דִּיגִיטָלִית לְהוֹרָדָה חִנָּם.
- מַאֲמָרִים בְּמַחְשָׁבָה יְהוּדִית חִיּוּבִית.
- שִׁעוּרִים מְצֻלָּמִים:
  - פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ.
  - לִקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן.
  - תַּנְיָא.
  - נְקוּדָה לְמַחְשָׁבָה - מוּסָר.
  - שִׁעוּר מֻרְכָּזִי בַּחֲסִידוּת.
- לוּחַ בְּרָכוֹת מַלֵּא / זְמַנֵּי הַשָּׁבוּעַ.
- יְצִירַת קֶשֶׁר לִשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת עִם הָרַב.

תוכן עניינים

הקדמה ..... א

בראשית 3

לַפְּתַח חַטָּאת רֹבֵץ 3

לְבַלְבֵּל אֶת הַיֶּלֶד 4

אֵין עִם מִי לְדַבֵּר 5

סוֹד הַקְּדֻשָּׁה וְהַטָּהֳרָה 5

וַיִּמַּח אֶת כָּל הַיְקוּם 6

לְכָל דָּבָר יֵשׁ זְמַן 6

מָה חָסֵר? 7

דְּחִיקַת הַשָּׁעָה 7

הַכֹּל מֵה׳ 8

כְּתִינוֹק שֶׁנּוֹלַד 9
פְּגַם הַבְּרִית 9
גֵּר שֶׁהִתְגַּיֵּר 10
לְחַלֵּץ אֶת הָאֲבֵדָה 11
מָה אֲנִי עוֹשֶׂה פֹּה בִּכְלָל? 12
גֵּזֶל גָּמוּר 12
130 שָׁנָה שֶׁל תְּשׁוּבָה 13
לַעֲלוֹת עַל דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ 13
נח 14
קֶטַע אֲמָנָה 14
אֲנִי מַאֲמִין 15
מַבּוּל שֶׁל בִּלְבּוּל 16
נֵס אוֹ טֶבַע? 17
"זְבֶנְגּ" וְגָמַרְנוּ 18
מַהְפָּךְ 18
הַנְּקֵדָה שֶׁל יוֹסֵף 19
מִתַּחַת לַקְּלָפָה 21
לך לך 22
תַּתְחִיל לָלֶכֶת 22
גַּן חַיּוֹת 23
מָה עָשִׂיתִי? 24
רַק תְּפִלָּה 25
מִלְחָמָה 25
צַדִּיק הָאֱמֶת 26
נְקוּדַת חֵן 27
בְּעָוֹן חוֹלְלְתִּי 28

לֹא מָה שֶׁהִבְטִיחוּ..... 28
הֲכָנָה 29
הַנְצוֹצוֹת שֶׁבַּסִּטְרָא אַחֲרָא..... 30
עֲרֵלַת הַלֵּב..... 31
לֹא לִדְחֹק 31
צָרִיךְ יְשׁוּעָה..... 32
תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה 33
וירא..... 34
שֶׁל מִי הַנְּסָיוֹן?..... 34
מִי גָּדוֹל מִמִּי?..... 35
וְאָז נִכְנַס הַשָּׂטָן... 36
וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר..... 36
עוֹנְשׁוֹ שֶׁל בַּדַּאי 37
לֹא שׁוֹמְעִים 38
קָרְבָּן לַה' 39
בְּלִי הַפְסָקוֹת..... 41
הַכֹּל מְחֻשְׁבָּן 42
יִצְחָק מִי שֶׁיִּצְחָק אַחֲרוֹן 43
לָמָּה כָּכָה?..... 43
בְּלִי חֶשְׁבּוֹנוֹת..... 44
לְטוֹבָתֵנוּ 44
זְרֹק אֶת הַשֵּׂכֶל..... 45
חוֹלִים מֵהַשְׁעְבּוּד..... 46
מִי? אֲנִי?..... 47
חיי שרה..... 48
לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה..... 48

בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ 49
עֲבוֹדָה לְכָל יְהוּדִי 49
קְשֵׁה עֹרֶף 50
וּבְרִיתִי נֶאֱמֶנֶת לוֹ 51
רַחֵם עָלַי 51
בְּלִי תְּלוּנוֹת 52
שֹׁרֶשׁ הַבְּרִיאָה 52
לְטַהֵר 53
תולדות 54
שֶׁהַכֹּל שֶׁלּוֹ 54
בִּשְׁבִיל מָה? 55
עַל מָה הָעֹנֶשׁ? 55
לְחָרָן וּבַחֲזָרָה 56
עֶזְרָה רִאשׁוֹנָה 57
לִשְׁמוֹחַ בְּמַה שֶׁזּוֹכִים 58
בְּעִתּוֹ וּבִזְמַנּוֹ 58
ויצא 60
כְּשֶׁלֹּא הוֹלֵךְ 60
זוֹ תְּמוּרַת זוֹ 61
הַתִּקּוּן שֶׁל חַוָּה 61
לְסַלֵּל אֶת הַמַּסְלוּל 62
לִבְכּוֹת לְפִי הַזְּמָנָה 63
עֲצַת ה' הִיא תָּקוּם 63
אִם הָיִיתִי יָכוֹל לַחְזוֹר לְאָחוֹר 64
רוֹאִים אוֹתָנוּ 64
לְהִתְעַקֵּשׁ 65

וישלח 66
מְחַפֵּשׂ בְּעָיוֹת 66
צָפוֹנָה 67
הַכְנָעָה 67
מִלְחָמָה לְדוֹרוֹת 68
מִבְחָן לַיְלָה 68
עַד מָתַי ? 69
לֹא לִשְׁאוֹל 69
הַתְּקוּן שֶׁל יַעֲקֹב 70
פַּאזֶל אֶלְקִי 70
מְסִירוּת נֶפֶשׁ 71
לְמַעְלָה לְמָטָה 72
לָמָּה ? שָׁבַע ! 72
מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה 73
חֲתִיכוֹת שֶׁל עֵשָׂו 74
בְּגֹבַהּ הָעֵינַיִם 75
נִרְדָּמִים בַּשְּׁמִירָה 75
הַמִּלְחָמָה שֶׁל הֶחָפֵץ חַיִּים 76
הַקִּימָה הִיא הַבְּנָיָה 76
סַבְלָנוּת 78
מִי אֲנִי בִּכְלָל ? 78
חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם 79
וישב 80
לֹא יָכוֹל לִהְיוֹת 80
הַכֹּל מְשָׁמַיִם 81
מָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף 82

לָמָּה ? 82
בִּגְלַל הַחֲלוֹמוֹת 83
לָלֶכֶת עַל כָּל הַקֶּפָּה 83
בְּרֹאשׁ מוּרָם 84
מָה זֶה נוֹתֵן לָנוּ ? 85
מָה הַבְּעָיָה שֶׁלְּךָ ? 85
זֶה אֲנִי 86
חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם 86
טַעִינוּ ! 87
מַעֲשֶׂה בְּמַלְאָךְ 87
מֵהֵיכָן הַכֹּחַ ? 88
דַּוְקָא כָּכָה 88
לוּ הָיִיתִי רוֹטְשִׁילְד 89
לִמּוּד זְכוּת 90
הַסּוֹד שֶׁל יוֹסֵף 91
דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיָּם 91
אַתָּה הַמֶּלֶךְ 91
הַסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ 92
אֲנִי מִסְכִּין ? 93
מקץ 94
תַּכְלִית אַחַת 94
וַיְהִי בָּעֵת הַהִיא 95
אִישׁ מַצְלִיחַ 95
"בִּלְעָדַי, אֱלֹקִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פַּרְעֹה" 96
הַחוֹתָם הַסּוֹפִי 96
הַתְחָלַת הַנֵּס 98

פַּכִּים קְטַנִּים 98
זְהִירוּת, טֻמְאָה 99
"טֹהַר רִאשׁוֹן" 100
בֵּין לְבֵין 101
לֹא לְחִנָּם 102
כָּל הָאֱמֶת 103
זִכָּרוֹן שֶׁל פִּיל 104
בְּאוֹתָהּ שָׁעָה 105
לְהִתְחַבֵּר אֶל ה' ! 106
יָגַעְתָּ וּמָצָאתָ - תַּאֲמִין 107
לֹא רוֹצֶה מַלְאָכִים 107
תּוֹרַת שֵׁם וָעֵבֶר 108
לִפְנֵי שֶׁבֶר גָּאוֹן 109
תּוֹסֶפֶת כֹּחַ 110
נֶאֱמָנוּת 110
ויגש 112
מַחְלֹקֶת הַצַּדִּיקִים 112
יוֹסֵף בֶּן שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה 113
לְחַזֵּק 113
וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ 114
כָּל הַבֵּן הַיִּלּוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ 115
אִתָּנוּ בַּצַּעַר 116
אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה 116
לֹא שְׁטֻיּוֹת 117
לֵב שֶׁל יְהוּדִי 118
לָלֶכֶת עִם הָעֵצוֹת 118

ויחי 120
מְסִירוּת נֶפֶשׁ 120
בְּלִי אוֹר 121
מְבֻלְבָּלִים 121
עַד כְּדֵי כָּךְ ? 122
לֹא יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה 123
אַבְשָׁלוֹם בְּנִי 124
אֲנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם 124
שְׁאֵרִית בָּאָרֶץ 124
זְבוּב שֶׁעָבַר רִסּוּס 125
וַיְחֻנֶּךָּ 125
דְּבָרִים מוּזָרִים 126
מָה אַתָּה צָרִיךְ ? 127
הַמַּסְלוּל הָאֲמִתִּי 127
אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ 128
מְחַשֵּׁב מַסְלוּל מֻחְדָּשׁ 129
מָשִׁיחַ 130
תְּקוּנִים 130
שמות 135
מָה שֶׁיְּרוּיִם יְרוּיִם 135
לֹא רוֹצָה 136
אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה 136
אֲנִי הוֹלֵךְ לִהְיוֹת 137
שִׁמְחָה רַק בַּקְּדֻשָּׁה 138
שָׁוְא ! 138
סוּגֵי תְּשׁוּבָה 140

חִזּוּקִים 140
בְּחִירָה 141
נְקוּדָה יָפָה 142
מַסְלוּל שֶׁל תִּקּוּן 143
לֹא יוֹדְעִים 144
תִּקּוּן הַכְּלָלִי 145
כּוֹאֵב 145
הִתְבּוֹדְדוּת 146
לְוַתֵּר עַל הַקֶּרֶמְבּוֹ? 147
דֶּרֶךְ אֲרֻכָּה שֶׁהִיא קְצָרָה 147
עוֹד פַּעַם 148
לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה 149
הַמַּסְלוּל מִתְגַּלֶּה 151
לְהַשְׁפִּיעַ 151
אֲנִי עַל הַמַּסְלוּל 152
מִי שֶׁמִּתְקַדֵּשׁ מַשְׁפִּיעַ 153
אַל תְּאַיֵּם עָלַי 154
אֲזַמְּרָה 154
נְקוּדוֹת קְטַנּוֹת 155
וארא 157
הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ 157
יוֹדְעִים הַכֹּל 158
מְקוֹר הַקְּשָׁיוֹת 159
כִּבּוּי אוֹרוֹת 159
הַשָּׂגוֹת 160
תִּכְבַּד הָעֲבֹדָה 161

נְקֵדָה כּוֹאֶבֶת 161
לָמָּה לִפְלוֹנִי יוֹתֵר קַל? 162
בְּזִיּוֹנוֹת 163
הַקְּשִׁי הֲכִי גָּדוֹל 164
זֶה תִּקּוּן זֶה? 164
טְחִינָה אַחַר טְחִינָה 167
מִקְוֶה 168
בא 170
מַסְלוּל הַרְפַּתְקָאוֹת 170
מִתַּחַת לָרַדָאר 171
לָמָּה לְהַקְשׁוֹת? 172
הָעֵשָׂו שֶׁבְּתוֹךְ פַּרְעֹה 173
הַיְשׁוּעָה דֶּרֶךְ הַהַפְרָעָה 173
פְּגִישָׁה בַּפַּרְדֵּס 174
עַכְשָׁו! 175
מָה שֶׁאֶפְשָׁר 176
לֹא כְּמוֹ פַּעַם 176
אֶפְשָׁר לְתַקֵּן 177
שַׁמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ 178
לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל בַּפְּנִיּוֹת 179
הָרַחֲמָן 180
בשלח 182
לָמָּה? 182
בַּל תּוֹסִיף 183
וַיַּסֵּב אֶת הָעָם 183
מֵאֵיפֹה הַפַּח? 184

מִשְׁעְבּוּד וְטֵרוּף הַדָּעַת 185
לֹא חָלָק 186
אֲנִי ה׳ רֹפְאֶךָ 186
לִבְרֹחַ לְאָן? 188
לֹא עוֹזֵב! 188
ט״ו בִּשְׁבָט הִגִּיעַ 189
מָה הַפֶּלֶא? 190
לְשַׁנּוֹת סִדְרֵי בְּרֵאשִׁית 191
יתרו 192
לַעֲמוֹד בְּמִדַּת הַדִּין 192
נִכְנַס בְּשָׁלוֹם וְיָצָא בְּשָׁלוֹם 193
נִסְיוֹנוֹת שֶׁל אֱמוּנָה 194
עַל כָּל תָּג וְתָג 195
כְּלוּם לֹא זֶה? 196
מַמְשִׁיכִים 196
תַּכְלֶ׳ס אֲנִי מַפְסִיד 197
אֵין אֲחֵרִים 198
הָרַע עַיִן 199
זְהִירוּת פְּצוּץ 200
הַכֹּל מְדֻיָּק 200
סְתָם מִסְכֵּן 201
משפטים 202
מִשֶּׁנִּכְנַס אַדָּר 202
הֱחָכֶם וְהָתֶם 203
לֶאֱכוֹל אֶת הַלֵּב 205
לָמָּה אַתָּה שָׂמֵחַ? 206

אֵיךְ אַתָּה עוֹשֶׂה אֶת זֶה? 207
תרומה 208
בְּשִׂמְחָה תָּמִיד 208
נְקוּדוֹת שֶׁל שִׂמְחָה 209
תֵּן לִי עֵצָה 209
לְשַׂחְרֵר הַכֹּל 210
מָה נִשְׁתַּנָּה? 211
לִהְיוֹת מְצִיאוּתִי? 212
הַטּוֹב עָיִן 213
אֵיךְ זוֹכִים לְשִׂמְחָה? 213
זֶה מַעֲשֶׂה שֶׁלּוֹ וְזֶה מַעֲשֶׂה שֶׁלִּי 215
מְחִיר הַשִּׂמְחָה 216
"לְהַצִּיג שָׂמֵחַ" 217
לְחַזֵּק אֶת הַמְּחֻזָּק 218
מָה זֶה קָשׁוּר אֵלַי? 219
בַּת הַמֶּלֶךְ 220
תצוה 221
פּוּרִים אוֹ כְּפוּרִים? 221
אֵין עוֹד יוֹם כָּזֶה 222
הֶאָרַת מָרְדְּכַי 222
48 שָׁעוֹת 223
מָה, הוּא לֹא יוֹדֵעַ? 224
רַק לְצַדִּיק 225
נֶהֱפַךְ לִזְכִיוֹת?! 226
מֵאֲחוֹרֵי הַקְּלָעִים 226
הִגִּיעַ הַזְּמַן 228

מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם 228
מָאן דְּנָפַח מִדִּילֵיהּ נָפַח 229
נִיצוֹצוֹת 231
וְלֹא תָתוּרוּ 231
אֵין כְּנִיסָה 232
מִצְוָה גּוֹרֶרֶת מִצְוָה 233
מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים 234
עַד דְּלֹא יָדַע 235
בִּזְכוּתְךָ קַיָּם הָעוֹלָם 236
כִּי תִשָּׂא 238
נוֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים 238
אֶחָד מִנִּי אָלֶף 239
בַּמָּקוֹם הַנָּכוֹן 241
אִם בְּפִידוֹ לָהֶן שׁוּעַ 241
כְּחוּט הַשָּׂעָרָה 243
וַיַּקְהֵל-פְּקוּדֵי 244
דְּחִיקַת הַשָּׁעָה 244
מְהַרְהֵר אַחַר מִדּוֹתָיו 246
אֵין מְנוּחָה 248
מְקֻנַּת כַּסְפּוֹ 250
מְצִיאַת חֵן 251
הֶאָרָה 252
מָה אַתָּה יוֹדֵעַ? 254
לְהַמְתִּין 255
לֹא נִגְמָר 257
לִשְׁמוֹחַ 258

ויקרא 263
לְהִתְחַדֵּשׁ 263
הִתְחַדְּשׁוּת זֶה שִׁמְחָה 265
מִי הַמֶּלֶךְ? 266
לְהַעֲלוֹת אֶת הַמַּלְכוּת 268
רָצוֹן 269
הַמְסַגֶּנֶת שֶׁל הַיֵּצֶר 271
לִכְשֶׁאֲפַנֶּה אֶשְׁנֶה 271
לַעֲקֹד אֶת עַצְמֵנוּ 273
קֵץ שָׂם לַחֹשֶׁךְ 275
צו 278
וְאֶחָד רָשָׁע 278
פְּשָׁט בִּיהוּדִי 279
מָה שַּׁיָּךְ? 279
"יְרִידַת" הַדּוֹרוֹת 280
פִּי מֵאָה 282
שמיני 283
עוֹד סִיבּוּב 283
הַבְּחִירָה הָאֲמִתִּית 284
אֵין דָּבָר כָּזֶה 284
צָרִיךְ לְתַקֵּן 285
הַסּוֹד שֶׁל סְפִירַת הָעֹמֶר 286
תזריע 287
מָה בֶּאֱמֶת רוֹצִים מִמֶּנִּי 287
פְּרָצָה קוֹרַאת לַגַּנָּב 288
סוֹד הַהִתְחַדְּשׁוּת 288

מְסִירוּת נֶפֶשׁ 290
שְׁפָלוּת 291
״אֵין לִי כְּלוּם״ ! 292
סִימָן טָהוֹר 293
שָׁמֵחַ בְּחֶלְקוֹ ? 294
סוֹף סִפּוּר 295
מצורע 296
אוֹת וָפֶלֶא 296
נֵס אוֹ טֶבַע ? 297
מִי שֶׁאָמַר לַשֶּׁמֶן שֶׁיִּדְלַק 298
הַכֹּל זֶה נֵס 299
מִזְמוֹר לְתוֹדָה 301
אחרי מות 302
הַנְּקֻדָּה הַמֶּרְכָּזִית 302
שֶׁלִּי וְשֶׁלָּכֶם - שֶׁלָּהּ הוּא 303
בּוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים 305
אֵין לִי כֹּחַ ! 306
עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנֶךָ 307
דִּי בְּרָא כִּרְעוּתֵהּ 309
לֹא לַעֲשׂוֹת צֶל 310
תִּשְׁמַח - תִּצְמַח ! 311
מֻחְדָּשׁ ! 312
אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מַפְסִידִים 314
קדושים 316
מָה זֶה חֻרְבָּן ? 316
מְאוֹרֵי אוֹר וּמְאוֹרֵי אֵשׁ 318

חֶדְוַת הַיְצִירָה 318
עַל מָה לִשְׂמוֹחַ? 320
אמור 321
לְשַׁחֵרֵר 321
עַקְשָׁנוּת חִיּוּבִית 323
בְּוַדַּאי אֲנִי אֲזָכֶּה 323
"וּשְׁמַרְתֶּם אֶת מִשְׁמַרְתִּי" 326
יֵשׁ עָתִיד 328
כָּכָה זוֹכִים! 329
מַחְזִיר בִּתְשׁוּבָה אוֹ מְדֻמְיָן? 331
אֵין יֵאוּשׁ? 333
בהר 335
תּוֹרָה בְּטָהֳרָה 335
בִּשְׁבִיל זֶה בָּאנוּ לָכָאן 337
רַחְמָנוּת דִּקְדֻשָּׁה 338
כָּל יְדִיעָה הִיא הַצָּלָחָה 340
הַפַּח לְטַהֵר 340
עוֹלָם הַתֹּהוּ 343
לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ 344
בחוקותי 346
יְסוֹד שֶׁבַּיְסוֹד 346
בָּרָאתִי תּוֹרָה תְּבָלִין 348
אֵיפֹה הַדַּעַת? 349
יֵשׁ לְךָ מְשִׂימָה 350
אָז מָה מְקַבְּלִים בְּשָׁבוּעוֹת? 351
במדבר 355

חִדּוּשׁ הַשְּׁבוּעוֹת 355
הֵיכָן הַתּוֹרָה? 356
בְּלִי תְּנָאִים מֻקְדָּמִים 357
מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ נָרוּצָה 357
"כְּתֶר" בִּמְקוֹם "כֶּרֶת" 359
מִקְוֶה שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים 360
מָה מְבַקְּשִׁים מֵאִתָּנוּ? 361
תִּקּוּן הַתַּאֲוֹוֹת 362
רַחְמָנוּת 363
נשא 364
לֹא שָׁמֵחַ 364
אִשָּׁה מֵתָה זֶה תִּקּוּן? 365
תַּכְלִ׳ס בַּשְּׁטַח 366
הַנְּקֻדָּה הַיִּחוּדִית 367
שֶׁלֹּא נִתְיָאֵשׁ לְעוֹלָם 368
בהעלותך 369
גֵּיהִנֹּם בְּגַן עֵדֶן 369
תַּאֲוָה לְתַאֲוָה 371
תָּקוּעַ 371
מִי הַבּוֹס? 372
נַפְשִׁי יָצְאָה בְדַבְּרוֹ 373
וְהָגִיתָ בּוֹ 374
מָה זֶּה יֵאוּשׁ? 376
שלח לך 377
הַכֹּל אוֹ כְּלוּם 377
לֹא בִּשְׁבִילִי 378

לֹא רְאוּיִים 379
אַל תִּמְרְדוּ 380
לִרְצוֹת 382
רָאִינוּ עֲנָקִים 382
נַחַת רוּחַ אֲמִתִּית 384
לִבָּם מָסוּר בְּיָדָם 385
אֲנִי רוֹצֶה אֶת הַכֹּל 386
אֲנִי רָצוּי 388
קורח 389
לְשֵׁם שָׁמַיִם 389
מִי בִּקֵּשׁ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ? 390
הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה 391
גַּם וְגַם 392
חוקת 393
וְהִיא רְחוֹקָה מִמֶּנִּי 393
בַּל תּוֹסִיף 394
הֲבַנְתִּי שֶׁלֹּא הֲבַנְתִּי 395
אֲזַמְּרָה 396
בלק 398
הַבְּחִירָה שֶׁל בִּלְעָם 398
רְצוֹנוֹת 399
הֵיכָן הַבְּחִירָה? 400
אֵיפֹה טַעִינוּ? 402
הַבְּחִירָה בְּכָל הַדַּרְגּוֹת 403
פינחס 405
בִּמְקוֹמְךָ יוֹשִׁיבוּךָ 405

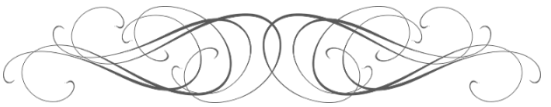
לָלֶכֶת בִּתְמִימוּת 406
כָּאן וְעַכְשָׁו 407
לָרֶדֶת, לֹא לִפּוֹל 409
לֹא מְוַתֵּר עַל אַף אֶחָד 410
אֲרִיכוּת אַפַּיִם 411
מטות-מסעי 413
עַל בֵּיצִים וֶאֱגוֹזִים 413
בְּתוֹךְ הַמְּרְמוּר נִמְצֵאת הַבְּנָיָה 414
הַכֹּל שָׁחוֹר 416
לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד? 417
דברים 421
מָה זֶּה חֻרְבָּן? 421
טוֹב עַיִן הוּא יְבֹרָךְ 423
חֶשְׁבּוֹן פָּשׁוּט 424
מָה קָּמְצָא עָשָׂה? 425
מְבֻלְבָּלִים 426
הָעַצְבוּת הַוִּקְרֶת 428
פְּרוֹפּוֹרְצְיוֹת 428
לֹא שָׁוֶה? 430
מָה לַעֲשׂוֹת? לְבַקֵּשׁ! 431
ואתחנן 432
תְּפִלָּה לְעָנִי 432
לֹא לְהָרִים יָדַיִם 434
דַּוְקָא בְּמוֹחִין דְּקַטְנוּת 435
עקב 437
סוּגְיַת הָרָצוֹן 437

זֶה כְּנֶגֶד זֶה 438
יְרִידָה לִפְנֵי עֲלִיָּה 439
אֵין יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל 440
הִתְבּוֹדְדוּת 441
אֵין אַנָּס עַל רָצוֹן 442
אֵין רָצוֹן שֶׁהוֹלֵךְ לְאִבּוּד 443
אִזּוּן 444
וַדַּאי יֵשׁ ! וַדַּאי יֵשׁ ! 445
ראה 448
סוּגְרִים חֶשְׁבּוֹן 448
שְׁעַת רָצוֹן 449
בְּלִי לָחַץ 451
זְמַן מְסֻגָּל 452
סוֹד כַּוָּנוֹת אֱלוּל 453
אֵין שָׁלוֹם בָּיִת בְּלִי הַקְרָבָה 454
לְהִתְעַקֵּשׁ אוֹ לֹא לְהִתְעַקֵּשׁ ? 455
לְוַתֵּר 456
לְדַבֵּר עַל הַשָּׁלוֹם 458
שופטים 459
רֵוַח נָקִי 459
לְהַחְזִיר אֲבֵדוֹת 461
זֶה לֹא פָּשׁוּט 462
הַדָּגִים שֶׁבַּיָּם רוֹעֲדִים ? 463
כי תצא 464
כְּשֶׁהַתְּרוּפָה מָרָה 464
הִתְאַבְּדוּת רוּחָנִית 465

הָעֲמָלֵק וְהַסָּפֵק 466
תָּמִיד אִתְּךָ 467
אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה 468
כי תבוא 469
אֵיךְ זוֹכִים לְהִתְחַדֵּשׁ? 469
חֹסֶר עֲקֵבִיוּת 470
פַּחַד מְמֻרְמוּר 471
הַאִם אֲנִי מִתְקַדֵּם? 473
גַּלְגַּלִּים 473
מִבְחָן הַתּוֹצָאָה 475
כֻּלָּם מִתְקַדְּמִים 476
נצבים-וילך 478
רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבֵּנוּ 478
זֶה אֲנִי? 479
מַצָּב חָדָשׁ לְגַמְרֵי 479
מַתְחִילִים מֵחָדָשׁ 480
האזינו 482
מִי צָרִיךְ לִנְסֹעַ לְאוּמָן? 482
טְמְטוּם לֵב 483
מַחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת 484
דּוֹר מְבֻלְבָּל 485
תַּפַּרְגֵּן 486
רְצוֹנוֹת חֲדָשִׁים 487
וזאת הברכה 488
מִצְוָה פְּשׁוּטָה 488
יְהוּדִי זֶה עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי 490

לֹא הָיָה וְלֹא נִבְרָא 490
תיקון הכללי 493

הקדמה

כָּל הַשִּׂיחוֹת הַמְּבֹאָרוֹת בַּסֵּפֶר הַזֶּה לְקוּחוֹת מִתּוֹךְ שִׁעוּרֵי הָרַב מֵאִיר שְׁלֹמֹה זַצַ״ל, שֶׁהֵן דַּעַת רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב זִיעָ״א. כָּל מַטָּרַת הַסֵּפֶר הַזֶּה הִיא לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד אֶת נֶפֶשׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי וּלְקָרְבַת אֱלֹקִים. שֶׁנְּדַע שֶׁכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֵינוּ הַכֹּל מְדֻיָּק וְהַכֹּל לְטוֹבָה, וְשֶׁנַּמְשִׁיךְ הָלְאָה לַמְּרוֹת הַכֹּל וְאַף עַל פִּי כֵן, לַמְּרוֹת שֶׁהַמַּצָּב לֹא כְּמוֹ שֶׁצִּפִּינוּ, וְלַמְּרוֹת כָּל הַבְּעָיוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד בִּכְלָלִיּוּת וּבְפְּרָטִיּוּת. וּבֶאֱמֶת כָּל אֶחָד בְּמַצָּבִים שֶׁל קַטְנוּת הַמּוֹחִין עוֹבֵר קְשָׁיִים בִּלְבוּלִים וְהַסְתָּרָה. וַדַּאי שֶׁיֵּשׁ גַּם תְּקוּפוֹת הָרִבְּה יוֹתֵר טוֹבוֹת, אֲבָל הַיֵּצֶר מְתַעְתֵּעַ בָּנוּ וּמְשַׁגֵּעַ אוֹתָנוּ בְּלִי סוֹף. אָז עִם כָּל זֶה שֶׁהוּא מְשַׁגֵּעַ אוֹתָנוּ נַמְשִׁיךְ הָלְאָה.

״נִרְאֶה שֶׁלֹּא יֵצֵא מִמֶּנִּי כְּלוּם, כַּמָּה פְּעָמִים שָׁמַעְתִּי דְּבָרִים יָפִים בַּקֶּדֶשׁ אֲבָל זֶה לֹא בִּשְׁבִילִי, אֲנִי כְּבָר מַכִּיר אֶת עַצְמִי, אֲנִי לֹא עִקְבִי וְנִסִּיתִי, מִמֶּנִּי לֹא יֵצֵא כְּלוּם״... אֵיךְ הַבַּעַל דָּבָר מְשַׁגֵּעַ אוֹתָנוּ וְהוּא מַצְלִיחַ לְתַעְתֵּעַ בָּנוּ. אָז בָּא צַדִּיק הָאֱמֶת, הָרַב מֵאִיר שְׁלֹמֹה בְּדַעַת רַבֵּנוּ הָאֲמִתִּית וְהַמְּבוֹרֶרֶת וְהַקָּדוֹשָׁה. הוּא מְעוֹדֵד וּמֵאִיר אֶת

עֵינֵינוּ שֶׁאֲנַחְנוּ שָׁוִים הַרְבֵּה וְכַמָּה דְּבָרִים טוֹבִים יֵשׁ בָּנוּ, וְכָךְ יוֹצְאִים אָנוּ מֵהַיֵּאוּשׁ מְעוּדָּדִים וּשְׂמֵחִים וּמַמְשִׁיכִים הָלְאָה, לַמְרוֹת אֵיךְ שְׁנִרְאֶה כָּל הַסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ.

הָרַב מְלַמֵּד אוֹתָנוּ שֶׁגַּם אִם הַסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ נִרְאָה בְּעֵינֵינוּ "בְּעָיָתִי", לֹא לִשְׁפֹּחַ שֶׁיֵּשׁ רַחֲמֵי שָׁמַיִם עֲצוּמִים. רַחֲמֵי ה' יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר גְּדוֹלִים מִכָּל הַשְׁטוּיּוֹת שֶׁעָשִׂינוּ בַּחַיִּים. בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ צְרִיכִים חִזּוּקִים בְּלִי סוֹף. וּבְסֵפֶר זֶה שֶׁעָרַכְנוּ מִשִּׂיחוֹתָיו שֶׁל הָרַב עַל פִּי סֵדֶר פָּרָשׁוֹת הַשָּׁבוּעַ וּמַעְגָּל הַשָּׁנָה, מְקַבְּלִים אָנוּ חִזּוּקִים אֵלֶּה לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה וּלְהִתְגַּבֵּר עַל מַעֲשָׂיו שֶׁל הַבַּעַל דָּבָר.

הִתְלַבַּטְתִּי רַבּוֹת כֵּיצַד לַעֲרֹךְ אֶת הַשִּׂיחוֹת, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ הֶבְדֵּל בֵּין הַמִּילָה הַמְדֻבֶּרֶת לַכְּתוּבָה, וַעֲרִיכָה מְרֻבָּה עֲלוּלָה לִפְגֹּעַ בְּרוּחַ דְּבָרָיו שֶׁל הָרַב. לָכֵן בִּקַּשְׁתִּי לְהִצָּמֵד לִלְשׁוֹן הָרַב כְּכָל שֶׁנִּתָּן, כַּאֲשֶׁר הִשְׁמַטְתִּי מִן הַשִּׂיחוֹת הִסְתַּעֲפוּיוֹת לְנוֹשְׂאִים אֲחֵרִים, שֶׁכֵּן הָרַב הָיָה כְּמַעְיָן הַמִּתְגַּבֵּר וּבְכָל שִׂיחָה טָמַן מִכָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, וּבִקַּשְׁתִּי לְהָקֵל עַל הַקּוֹרֵא וּלְהִצָּמֵד לָרַעְיוֹן הַמֻּרְכָּזִי בְּאוֹתָהּ שִׂיחָה. עָשִׂיתִי כְּכָל יְכָלְתִּי כְּדֵי לְמְנוֹעַ טָעוּת, אַךְ אִם וְכַאֲשֶׁר קָרְתָה טָעוּת אֲנִי מְבַקֵּשׁ סְלִיחָה מֵרֹאשׁ וּמְבַקֵּשׁ שֶׁיִּתְלוּ אֶת הַטָּעוּת בִּי וְלֹא בָּרַב חַס וְשָׁלוֹם.

יְהִי רָצוֹן שֶׁנְּזַכֶּיהָ אֶת הַצְּוָאָה שֶׁל הָרַב בְּדִיּוּק כְּמוֹ שֶׁהוּא רָצָה שֶׁנְּדַבֵּר וְנִכְתּוֹב מִדַּעְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה וְהַמְרוֹמֶמֶת בִּזְכוּת רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וְשׁוֹכְנֵי עָפָר אָמֵן וְאָמֵן.

סֵפֶר זֶה נוֹעָד לְרוֹמֵם וּלְחַזֵּק אוֹתָנוּ, לֹא חָלִילָה לָתֵת לְגִיטִימַצְיָה לַעֲבֵרוֹת, אֲבָל בֵּין כָּךְ שֶׁאֲנַחְנוּ נוֹפְלִים וְקָמִים נָבִין שֶׁזּוֹ הַדֶּרֶךְ וְזֶה הַמַּסְלוּל שֶׁאֲנַחְנוּ חַיָּבִים לַעֲבוֹר, כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ. בְּכָל קִימָה מִנְּפִילָה אֲנַחְנוּ שׁוֹבְרִים עוֹד "חֲתִיכַת עֵשָׂו" שֶׁבְּתוֹכֵנוּ.

רַבֵּנוּ הֵבִיא מָשָׁל לְיֶצֶר הָרַע שֶׁיֵּשׁ לוֹ כְּבָיְכוֹל נֶשֶׁק עִם כַּדּוּרִים וְהוּא יוֹרֶה בָּנוּ עוֹד כַּדּוּר וְעוֹד כַּדּוּר. בָּרֶגַע שֶׁאֲנַחְנוּ מַמְשִׁיכִים הָלְאָה לַמְרוֹת הַכֹּל, הוּא מְאַבֵּד כַּדּוּר וְעוֹד כַּדּוּר, וְעוֹד יְרִיָּה וְעוֹד קִימָה וְעוֹד יְרִיָּה וְעוֹד פַּעַם מֻחָדָשׁ, וְכָכָה יִגְמְרוּ בַּסּוֹף לַבַּעַל דָּבָר כָּל הַכַּדּוּרִים וְאָז אֲנַחְנוּ נִזְכֶּה, כָּכָה זֶה עוֹבֵד. רַק לֹא לְהִתְיָאֵשׁ. כִּי אִם מִתְיָאֲשִׁים, הַכַּדּוּר חוֹזֵר לְיֶצֶר הָרַע.

שֶׁנִּזְכֶּה שֶׁהָרַב יָאִיר עֵינֵינוּ לְגַלּוֹת אֶת תַּרְגִּילֵי הַבַּעַל דָּבָר וְכֵיצַד לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם וּלְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה. לָכֵן בָּחַרְנוּ לִקְרֹא לַסֵּפֶר "**מְאִיר עֵינַיִם**", עַל שֵׁם שֶׁמְּאִיר הָרַב

אֶת עֵינֵינוּ בַּדָּבָר, וְגָלוּם בָּזֶה גַּם שְׁמוֹ שֶׁל הָרַב. הַסֵּפֶר עֵבַד וּמוּפָץ מִתּוֹךְ הַכָּרַת הַטּוֹב לָרַב מֵאִיר שְׁלֹמֹה זַצַ״ל, שְׁבִּזְכוּת שִׁעוּרָיו הָיָה לָמִים צוֹנְנִים עַל נֶפֶשׁ עֲיֵפָה, וְשָׁאַבְנוּ מִמֶּנּוּ הַרְבֵּה כּוֹחוֹת לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה בָּרְגָעִים הַקָּשִׁים שֶׁל חַיֵּינוּ.

לְכָל יְהוּדִי וִיהוּדִיָּה יֵשׁ חֵלֶק בְּסֵפֶר זֶה, אֲנַחְנוּ כֻּלָּנוּ שֻׁתָּפִים וַעֲרֵבִים זֶה לָזֶה. אָנוּ צְרִיכִים לְהַרְגִּישׁ אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי בְּכָל הָעִנְיָנִים. הַשִּׂיחוֹת וְהַדִּבּוּרִים בְּסֵפֶר זֶה מַמָּשׁ מְחַיֵּי מֵתִים, מְחַיִּים אֶת הַנֶּפֶשׁ, מְשַׂמְּחִים וּמְעוֹדְדִים. הֵם מַרְאִים לָנוּ כַּמָּה טוֹב יֵשׁ בָּנוּ, וְזֶה רַק צַדִּיק הָאֱמֶת יָכוֹל לְעוֹרֵר כָּכָה.

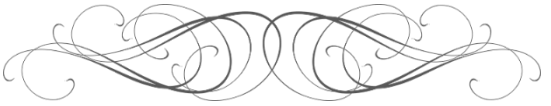
זְכוּת וּמִצְוָה לְהָפִיץ אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ בְּכָל דֶּרֶךְ אֶפְשָׁרִית, מִצְוָה גְּדוֹלָה מְאֹד, זֶה קִיּוּם הַצַּוָּאָה שֶׁל הָרַב, לְהָאִיר עֵינֵי יִשְׂרָאֵל וּלְקָרְבָם לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם. אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

רְצוֹנִי לְהוֹדוֹת לַחֲבֵרִי הַיָּקָר שֶׁמְּבַקֵּשׁ לְהִשָּׁאֵר בְּעִלּוּם שֵׁם, שֶׁהָיָה מִתַּלְמִידָיו שֶׁל הָרַב וְחָשׁ שֶׁחַיָּב לוֹ אֶת חַיָּיו מַמָּשׁ, וּמְבַקֵּשׁ לְהַכִּיר לוֹ טוֹבָה וּלְהָפִיץ אֶת תּוֹרָתוֹ הַחוּצָה. הוּא זֶה שֶׁתִּמְלֵל אֶת הַשִּׂיחוֹת וְרָתַם אוֹתִי לַפְּרוֹיֶקְט שֶׁהָיָה מַשְׂאַת נַפְשׁוֹ, וְזָכָה לְבִרְכַּת הָרַבָּנִים וְהַבָּנִים מַמְשִׁיכֵי דַּרְכּוֹ שֶׁל הָרַב, וְהַכֹּל לְשֵׁם שָׁמַיִם. יְהִי רָצוֹן שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְשַׁלֵּם לוֹ שְׂכָרוֹ מֻשְׁלָם וּזְכוּתוֹ שֶׁל הָרַב זַצַ״ל תַּעֲמֹד לוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהַבָּא, אָמֵן.

יְהוֹשֻׁעַ-שַׁי רְאוּבֵן
דֶּרֶךְ הַיָּשָׁ״ר hayashar.com

בראשית

בראשית

לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ

בְּפָרָשַׁת בְּרֵאשִׁית כָּתוּב "לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ". כָּךְ אָדָם הָרִאשׁוֹן טָעָה, "לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ". מָה זֶה "לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ"? אוֹמֵר ה"כְּלִי יָקָר" שֶׁהַיֵּצֶר הָרַע נִמְשָׁל לִזְבוּב, מָה הַכַּוָּנָה? זְבוּב כְּשֶׁהוּא מְטַיֵּל לָנוּ עַל הַיָּד, אָז בַּדֶּרֶךְ כְּלָל הוּא בּוֹדֵק אֶת הַיָּד אִם אֵין עָלֶיהָ שׁוּם לִכְלוּךְ, עָשָׂה בְּדִיקָה וּסְרִיקָה שֶׁל כָּל הַיָּד, הַיָּד נְקִיָּה, אֵין לוֹ הַרְבֵּה מָה לַעֲשׂוֹת פֹּה, אָז הוּא הוֹלֵךְ לְחַפֵּשׂ מָקוֹם אַחֵר.

הַיָּד שֶׁלָּנוּ הִיא כְּמוֹ מִנְחַת מָסוֹקִים בִּשְׁבִילוֹ. הוּא בָּדַק אֶת הָאֵזוֹר וְהִתְחִיל לְעוֹפֵף לְכִוּוּן אַחֵר, וְהוּא לֹא חוֹזֵר לְכָאן, כִּי הָיָה מִבְּחִינָתוֹ דֵּי מְשַׁעֲמֵם. גַּם הוּא טִיפּוּס תַּכְלִיתִי, אַחֲרֵי הַכֹּל, יֵשׁ לוֹ גַּם כֵּן תַּכְלִית בַּחַיִּים, יֵשׁ לוֹ גַּם כֵּן פְּרוֹיֶקְט, הוּא בְּבִצּוּעִים כָּל הַזְּמַן. מְחַפֵּשׂ אֹכֶל, מְחַפֵּשׂ קִיּוּם, אֵין פֹּה שׁוּם דָּבָר מַעֲשִׂי פְּרַקְטִי - הוּא מְחַפֵּשׂ מָקוֹם אַחֵר.

אַחֲרֵי שֶׁהוּא עָבַר אֶת הַמִּנְחַת מָסוֹקִים הַזֶּה, הוּא הוֹלֵךְ לְאֵזוֹר אַחֵר. וְהָיָה אִם הוּא נִתְקָל בְּיָד שֶׁהִיא קְצָת פְּצוּעָה, פֹּה זֶה מָקוֹם טוֹב בִּשְׁבִילוֹ. כִּי אִם זֶה פָּצוּעַ, יֵשׁ לוֹ מָה לְלַקֵּק שָׁם לַזְּבוּב, יֵשׁ לוֹ עֲבוֹדָה שָׁם, הוּא יָכוֹל שָׁם. וְלָמָּה? אוֹמֵר ה׳כְּלִי יָקָר׳, לַזְּבוּב אֵין רְשׁוּת לְהִכָּנֵס, לְחוֹרֵר בָּשָׂר כְּשֶׁהַבָּשָׂר הַזֶּה הוּא כֻּלּוֹ שָׁלֵם. אֵין לוֹ רְשׁוּת לְחוֹרֵר אֶת הַבָּשָׂר הַזֶּה, הוּא לֹא יָכוֹל לַחְדֹּר בּוֹ, אֶלָּא אִם כֵּן הַבָּשָׂר הַזֶּה פָּצוּעַ. בָּשָׂר שֶׁהוּא פָּצוּעַ הוּא יָכוֹל לְהִכָּנֵס שָׁם.

כָּךְ אוֹמֵר ה״כְּלִי יָקָר״, כִּי כָּל זְבוּב כֹּחַ פִּיו שָׁלוֹ חָלוּשׁ, וְאֵין בּוֹ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת נֶקֶב בְּבָשָׂר שָׁלֵם. אַךְ בְּמָקוֹם שֶׁהַזְּבוּב מוֹצֵא פְּתַח פָּתוּחַ בַּבָּשָׂר הָחַי, שָׁם יִרְבָּץ, וְיֵשׁ כֹּחוֹת בְּפִיו לְהַרְחִיב הַפְּרָצָה. כָּךְ יֵצֶר הָרַע: הַכֹּחַ שֶׁלּוֹ חָלוּשׁ לַעֲשׂוֹת פְּרָצָה בְּבָשָׂר מֻשְׁלָם וְסָגוּר, אֵין לוֹ רְשׁוּת, אִי אֶפְשָׁר. אֶלָּא אִם כֵּן פָּתְחוּ לוֹ פֶּתַח. ״לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ״.

מָה שֶׁאֵין כֵּן לַצַּדִּיקִים, אֵין לְיֵצֶר הָרַע רְשׁוּת לְבַלְבֵּל בֶּן אָדָם בְּנוֹשֵׂא שֶׁהָאָדָם הַזֶּה לֹא מַכִּיר אוֹתוֹ בִּכְלָל. אֵין לוֹ רְשׁוּת לְהָבִיא לְאָדָם יֵדַע וְעִם הַיֵּדַע הַזֶּה לְבַלְבֵּל אוֹתוֹ. אֶלָּא אִם כֵּן אֶת הַיֵּדַע הַזֶּה רָכַשְׁנוּ בְּכָל צוּרָה שֶׁהִיא, אָז יֵשׁ לוֹ רְשׁוּת עִם הַיֵּדַע הַזֶּה לְבַלְבֵּל אוֹתָנוּ, אֲבָל אֵין לוֹ רְשׁוּת לְהָבִיא לָנוּ מֵידַע לְתוֹךְ הַמֹּחַ, וְגַם לְבַלְבֵּל אוֹתָנוּ בַּמֵּידַע הַזֶּה.

לְבַלְבֵּל אֶת הַיֶּלֶד

אִם אָדָם נֶחֱשָׁף לַיֵּדַע הַזֶּה, לַלִּכְלוּךְ וְלַזֲהֻמָּה הַזֹּאת, יֵשׁ לְיֵצֶר הָרַע רְשׁוּת לְבַלְבֵּל אוֹתוֹ. לוּ יְצַיֵּר שֶׁאָדָם שָׁמוּר בְּעֵינַיִם מִכָּל רְאָיָה אֲסוּרָה, יֵצֶר הָרַע לֹא יָכוֹל לְהָבִיא לוֹ צִיּוּרִים שֶׁל רְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת בְּתוֹךְ הַמֹּחַ וּלְבַלְבֵּל אוֹתוֹ בִּכְלָל.

עַכְשָׁו נָבִין כַּמָּה טְפָשִׁים הָאֲנָשִׁים הָאֵלּוּ שֶׁאוֹמְרִים: ״אֲנִי אָדָם מְאֹד לִיבֶּרָלִי, אֲנִי אָדָם לִיבֶּרָלִי, אַתָּה יוֹדֵעַ, זֹאת אוֹמֶרֶת יֵשׁ לִי מוֹחִין רְחָבִים, יֵשׁ לִי שֵׂכֶל רָחָב, אֲנִי

לֹא מְצַמְצָם כָּזֶה. לֹא כָּזֶה פָּנאט, אֲנִי אָדָם יוֹתֵר מְשֻׁחְרָר. לִיבֶּרְלִי, וְעִם מֶרְחָב, עִם אֲפָקִים. הַיֶּלֶד שֶׁלִּי גַּם כֵּן עִם אֲפָקִים. אֲנִי אֶתֵּן לוֹ לִרְאוֹת אֶת הַלִּכְלוּכִים, וְאֶת הַזְּהָמָה וְאֶת הָאִינְטֶרְנֶט, שֶׁיִּרְאֶה אֶת הַכֹּל, יִרְיוֹת יִרְאֶה, יִרְאֶה אֵיךְ הוֹרְגִים וְרוֹצְחִים, וְסַמִּים וְאֶת הַכֹּל, וְאֶת כָּל הַזְּהָמָה וְהַטִּנּוֹפֶת, וַאֲנִי אַרְאֶה לוֹ גַּם אֶת בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְשֶׁיִּבְחַר"...

נִרְאָה לוֹ שֶׁאַחֲרֵי שֶׁהוּא רָאָה אֶת כָּל זֶה הוּא יַגִּיד: "אַבָּא, אֲנִי רוֹצֶה בֵּית הַכְּנֶסֶת"? הַיֶּלֶד מִסְכֵּן, אַחֲרֵי שֶׁהוּא הִתְלַכְלֵךְ בְּכָל הַלִּכְלוּכִים וְאַחֲרֵי שֶׁהוּא צָבַר אֶת הַכֹּל, הוּא לֹא יָבִין: "מָה אֲנִי עוֹשֶׂה פֹּה בְּכֹלָל"?

אֵין עִם מִי לְדַבֵּר

וְזֶה מָה שֶׁקּוֹרֶה הַיּוֹם, דֶּרֶךְ הַמִּזְרָח הָרָחוֹק, הוּא יְטַיֵּל שָׁם וְאַחֲרֵי זֶה הוּא יַגִּיד אֵיפֹה אֲנִי נִמְצָא בִּכְלָל. אֲבָל נִרְאָה לָנוּ שֶׁאַחֲרֵי שֶׁהוּא הִתְעַסֵּק עִם כָּל הַשְּׁטוּיוֹת הָאֵלּוּ הוּא יִרְצֶה קְדֻשָּׁה? הֲרֵי יֵצֶר הָרַע בָּרֵגַע שֶׁיֵּשׁ פְּתַח, שָׁם הוּא נִכְנָס! עִם זֶה יֵשׁ לוֹ כֹּחַ לְהַגְדִּיל! וּמָה הַטִּפְּשׁוּת לוֹמַר: "אֲנִי אֶתֵּן לַיֶּלֶד אֶת הַכֹּל, הוּא לֹא יִהְיֶה מְצַמְצָם, מָה פִּתְאוֹם. מָה פִּתְאוֹם לִסְגּוֹר אוֹתוֹ בְּצוּרָה כָּזוֹ? אֲנַחְנוּ? תֵּן לוֹ שֶׁיִּהְיֶה מְשֻׁחְרָר וְלִבֶּרְלִי, עוֹלָם הַחָפְשִׁי, עוֹלָם הַחֵרוּת. תֵּן לַחַיּוֹת לְחָיוֹת. שֶׁיִּרְאֶה אֶת הַכֹּל וְיַחְלִיט בְּעַצְמוֹ מָה שֶׁהוּא רוֹצֶה", כְּאִלּוּ שֶׁהוּא מַחְלִיט, לֹא מְשֻׁנֶּה אֵיפֹה הַכֵּלִים שֶׁלּוֹ. כִּי הֲרֵי "לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ".

סוֹד הַקְּדֻשָּׁה וְהַטָּהֳרָה

וְזֶה הַסּוֹד שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה וְהַטָּהֳרָה: לִגְדֹּל בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה שֶׁאַחֲרֵי כָּל זֶה, כֵּלִי הַאי וְאוּלַי, אִם כֵּן שֶׁנִּשְׁמֹר, שֶׁיֵּצֶר הָרַע לֹא יַחְזֹר. זֶה לֹא נִקְרָא "תֵּן כָּבוֹד לְעַמְּךָ", לְבַקֵּשׁ עַל הָאַחִים שֶׁלָּנוּ? לְבַקֵּשׁ עַל עַצְמֵנוּ, שֶׁיּוֹצִיא אוֹתָנוּ מֵהַזֶּבֶל וְהַשִּׁפְלוּת? מֵהַבְּזָיוֹן וְהַשִּׁפְלוּת? זֶה נִקְרָא "תֵּן כָּבוֹד לְעַמְּךָ". מְבַקְּשִׁים אֲנַחְנוּ שֶׁנִּהְיֶה מְכֻבָּדִים, זֶה מָה שֶׁאָנוּ מְבַקְּשִׁים בְּיוֹם הַדִּין, תָּרִים אוֹתָנוּ מֵהַבְּזָיוֹן, תָּרִים אוֹתָנוּ! תָּרִים מֵהַשִּׁפְלוּת.

לָמָּה הַנַּעַר צָרִיךְ לִפּוֹל בְּתוֹךְ סְמִים וּלְהִתְדַּרְדֵּר שָׁם בְּתוֹךְ זֻהֳמָה וְלִכְלוּכִים? עִם דֵּעוֹת מְשֻׁבָּשׁוֹת. לָמָּה צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְכָל מִינֵי מְקוֹמוֹת שֶׁה' יְרַחֵם שֶׁלֹּא צְרִיכִים לְהַגִּיעַ לְשָׁם, לְכָל מִינֵי מְקוֹמוֹת כָּאֵלֶּה שֶׁל בְּזָיוֹן וְשִׁפְלוּת שֶׁל נְשָׁמוֹת טְהוֹרוֹת, שֶׁיַּגִּיעוּ לְכָזֶה מָקוֹם שָׁפֵל, לָמָּה? לָמָּה שֶׁלֹּא יִגְדְּלוּ בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה, וְשֶׁהַנֶּפֶשׁ שֶׁלָּהֶם תִּהְיֶה

מְלֵאָה שִׂמְחָה וְטָהֳרָה, לָמָּה? לָמָּה הוּא צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְכָזֶה מָקוֹם? כָּל מִינֵי סְרָטִים שֶׁהוּא רוֹאֶה וְכָל מִינֵי אִינְטֶרְנֶט וְכָל מִינֵי טֻמְאוֹת לְמִינֵיהֶם.

וְאַחֲרֵי זֶה אֲנַחְנוּ שׁוֹאֲלִים לָמָּה הוּא כָּכָה נִרְאָה! וְהָרֹאשׁ שֶׁלּוֹ כָּל הַזְּמַן עוֹבֵד עַל שְׁטֻיּוֹת וְלִכְלוּכִים וְזֶהָמָה!

וַיְמַח אֶת כָּל הַיְקוּם

מָה קָרָה בְּדוֹר הַמַּבּוּל, לָמָּה יָרַד הַמַּבּוּל שָׁם, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם? מַבּוּל יָרַד, מָה קָרָה, מַבּוּל שֶׁל אֵשׁ? כִּי קִלְקְלוּ אֶת הַכֹּל, הַכֹּל הָיָה מְקֻלְקָל כְּבָר. אֲבָל נִתְפַּסּוּ דַּוְקָא עַל הַגֶּזֶל. לְזֶה נִגְמָר דִּינָם, עַל גֶּזֶל. שׁוֹאֵל ה״כְּלֵי יָקָר״ לָמָּה דַּוְקָא גֶּזֶל? מָה יֵשׁ? כָּתוּב כְּשֵׁשׁ זְנוּת אַנְדְּרָלְמוּסְיָה בָּאָה לָעוֹלָם, אָז לָמָּה דַּוְקָא נֶחְתַּם דִּינָם עַל גֶּזֶל? גֶּזֶל זֶה מָמוֹן! הַמָּמוֹן שֶׁל הַשֵּׁנִי מָה עוֹשֶׂה אֶצְלִי? אָז הָאָדָם יָכוֹל לְהָבִין אֶת זֶה בְּפַשְׁטוּת, שֶׁאֵין לִי עֵסֶק בַּמָּמוֹן שֶׁל הַשֵּׁנִי, מָה אֲנִי נוֹגֵעַ בְּזֶה?

וְגַם זְנוּת זֶה דָּבָר מְאֹד חָמוּר! וְהֵם קִלְקְלוּ מְאֹד בָּעִנְיָן הַזֶּה. וְהֵבִיאוּ מַבּוּל נוֹרָאִי בָּעוֹלָם, שֶׁמָּחָה אֶת כָּל הַיְקוּם מֵהַיְסוֹד. ״וַיְמַח אֶת כָּל הַיְקוּם״.

לְכָל דָּבָר יֵשׁ זְמַן

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא אֶת כָּל הַצּוֹמֵחַ, כָּל הַצּוֹמֵחַ נִבְרָא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי. ״וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים: תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר זַרְעוֹ בוֹ עַל הָאָרֶץ וַיְהִי כֵן. וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֹשֶׂה פְּרִי אֲשֶׁר זַרְעוֹ בוֹ לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹקִים כִּי טוֹב. וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי״.

אָז בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כָּל הַפְּרוֹת, הָעֵשֶׂב, הַדְּשָׁאִים, הַכֹּל נִבְרָא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי. וְהִנֵּה דָּבָר מַפְלִיא מְאֹד, בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי כָּתוּב מַשֶּׁהוּ מְאֹד מְעַנְיֵן: ״וְכֹל שִׂיחַ הַשָּׂדֶה טֶרֶם יִהְיֶה בָאָרֶץ וְכָל עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טֶרֶם יִצְמָח כִּי לֹא הִמְטִיר ה׳ אֱלֹקִים עַל הָאָרֶץ וְאָדָם אַיִן לַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה״.

וְרַשִׁ״י עַל הַמָּקוֹם שׁוֹאֵל, אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת בְּיוֹם שִׁשִּׁי? הָרֵי בְּיוֹם שְׁלִישִׁי כְּבָר זֶה נִבְרָא! אֶלָּא כָּל עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה עֲדַיִן לֹא צָמַח, וּבַשְּׁלִישִׁי שֶׁכָּתוּב ׳וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ׳ - לֹא יָצְאוּ, אֶלָּא עַל פֶּתַח הַקַּרְקַע עָמְדוּ עַד יוֹם שִׁשִּׁי. נִבְרְאָה כָּל הַצְּמִחְיָה, הַקָּדוֹשׁ

בָּרוּךְ הוּא כְּבָר הִצְמִיחַ אוֹתָם בַּשֹּׁרֶשׁ שֶׁלָּהֶם, כָּל הַצְּמָחָיָה מִתַּחַת לִפְנֵי הַקַּרְקַע עוֹמֶדֶת הָכֵן: עֵצִים, עֲשָׂבִים דְּשָׁאִים אִילָנוֹת, הַכֹּל מוּכָן מִתַּחַת לִפְנֵי הַקַּרְקַע, הוּא רוֹצֶה לָצוּץ וְלֹא יָכוֹל. מָה חָסֵר לוֹ?

חָסֵר אָדָם שֶׁיַּכִּיר בְּטוּבָתָם שֶׁל גְּשָׁמִים שֶׁיִּתְפַּלֵּל לַה׳ וְאָז הֵם יֵרְדוּ. ״כִּי לֹא הִמְטִיר״, וּמָה טָעַם לֹא הִמְטִיר? לְפִי שֶׁ״אָדָם אַיִן לַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה״, וְאֵין מַכִּיר בְּטוּבָתָן שֶׁל גְּשָׁמִים. וּכְשֶׁבָּא אָדָם וְיָדַע שֶׁהֵם צֹרֶךְ לָעוֹלָם, הִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם וְיָרְדוּ וְצָמְחוּ הָאִילָנוֹת וְהַדְּשָׁאִים.

מָה חָסֵר?

זֹאת אוֹמֶרֶת עוֹד לֹא הִגִּיעַ הַזְּמַן, חָסֵר תְּפִלּוֹת. חָסֵר תְּפִלּוֹת! זֶה מָה שֶׁקּוֹרֶה אֶצְלֵנוּ הַרְבֵּה פְּעָמִים, חָסֵר תְּפִלּוֹת! כְּמוֹ שֶׁרַבִּי נָתָן אָמַר, הַרְבֵּה פְּעָמִים כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה מַשֶּׁהוּ מְסֻיָּם, כְּשֶׁיֵּשׁ חִסָּרוֹן, כְּשֶׁמַּשֶּׁהוּ לֹא הוֹלֵךְ - אָז אוֹ שֶׁלֹּא הִתְפַּלָּלְתִּי עַל זֶה בִּכְלָל, אוֹ שֶׁחָסֵר תְּפִלּוֹת. אֲבָל זֶה וַדַּאי שֶׁאִם הָיָה בְּדִיּוּק הַתְּפִלּוֹת שֶׁצָּרִיךְ, אָז זֶה כְּבָר הָיָה מִתְבַּצֵּעַ. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּוַדַּאי רוֹצֶה בָּזֶה, אִם זֶה נִצְרָךְ כָּל כָּךְ, בְּוַדַּאי.

כָּל הָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁל תְּפִלּוֹת, עוֹד לֹא הִגִּיעַ הַזְּמַן. לִפְעָמִים זֶה הַתְּפִלּוֹת וְלִפְעָמִים זֶה הַזְּמַן. לִפְעָמִים צָרִיךְ לְהַמְתִּין לַמְּרוֹת שֶׁיֵּשׁ תְּפִלּוֹת, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה תְּפִילַת שָׁוְא. כִּי אִם יֵשׁ סַךְ תְּפִלּוֹת אָז צָרִיךְ לְקַבֵּל אֶת זֶה, רַק אִם אֶחָד נִגַּשׁ יֶלֶד הֶחְלִיט שֶׁהוּא רוֹצֶה לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל 13 וְאוֹמְרִים לוֹ שֶׁהוּא צָרִיךְ 200 תְּפִלּוֹת, אָז הוּא מִתְפַּלֵּל 200 תְּפִלּוֹת. עַכְשָׁו הַזִּווּג שֶׁלּוֹ מַגִּיעַ לוֹ, שִׁדּוּךְ. אָז מָה, בְּגִיל 13 יָבִיאוּ לוֹ שִׁדּוּךְ? יִהְיֶה שָׁם פִּצּוּץ. אָמְנָם הִתְפַּלֵּל מַסְפִּיק, כְּשֶׁיַּגִּיעַ הַזְּמַן יְקַבֵּל אֶת זֶה. לִפְעָמִים זֶה גַּם עִנְיַן שֶׁל זְמַן שֶׁעֲדַיִן מַשֶּׁהוּ לֹא מֻכְשָׁר פֹּה, מַשֶּׁהוּ לֹא מוּכָן פֹּה, מִבְּחִינָה מְסֻיֶּמֶת.

אֲבָל זֶה עִנְיַן שֶׁל תְּפִלּוֹת וְעִנְיַן שֶׁל זְמַן, וְעִנְיַן שֶׁל הִתְחַזְּקוּת שֶׁהוּא יִתְחַזֵּק בֵּינְתַיִם. וְאִם לֹא כָּךְ, אָז יֵשׁ דְּחִיקַת שָׁעָה, אִם יִקַּח אֶת זֶה בְּכֹחַ.

דְּחִיקַת הַשָּׁעָה

אָדָם הָרִאשׁוֹן כְּשֶׁהוּא חָטָא, אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים בְּדִיּוּק מָה הוּא חָטָא. יֵשׁ הַרְבֵּה פֵּרוּשִׁים מָה אָדָם הָרִאשׁוֹן חָטָא. זֶה בָּרוּר, שִׁלְפִי דַּרְגָּתֵנוּ הַשִּׁפְלָה, יֵשׁ לָנוּ הַרְבֵּה בֵּאוּרִים שֶׁשַּׂיָּכִים אֵלֵינוּ בְּאֹפֶן מַעֲשִׂי. אֶחָד הַפֵּרוּשִׁים שֶׁמְּבִיאִים שֶׁאָדָם הָרִאשׁוֹן

הוּא חָטָא, הוּא אָמַר: ״אֲנִי אֵרֵד לְתוֹךְ הַסְּטָרָא אַחֲרָא וַאֲנִי אֲקַדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם וּבָזֶה יִתְגַּדֵּל שֵׁם ה׳״, וְכָאן הוּא נִכְשָׁל. זֶה אֶחָד הַבֵּאוּרִים.

כַּמּוּבָן זוֹ בְּחִינָה מְסֻיֶּמֶת לְפִי עֶרְכֵּנוּ לְהָבִין מָה הָיָה כָּאן הַחֵטְא. מָה פֵּרוּשׁ: ״אֲנִי אֶכָּנֵס בְּתוֹךְ הַסְּטָרָא אַחֲרָא, וַאֲנִי אֲקַדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם בְּתוֹךְ הַזֻּהֲמָה הַזּוֹ״? בְּתוֹךְ הַסְּטָרָא אַחֲרָא יֵשׁ נִיצוֹצוֹת קְדֻשׁ. יֵשׁ חֵלֶק טוֹב שֶׁבְּיֵצֶר הָרַע וְיֵשׁ חֵלֶק רַע שֶׁבְּיֵצֶר הָרַע. גַּם שָׁם יֵשׁ נִיצוֹצוֹת קְדֻשׁ, אָמַר: ״אֲנִי אֲחַלֵּק אוֹתָם. אֲנִי אֲקַדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם וְאָז תִּכָּנַע הַסְּטָרָא אַחֲרָא וּמַיָּד נֶחֱלֶץ אוֹתָם״. וְכָל עוֹד לֹא הִגִּיעַ הַזְּמַן זוֹ בְּחִינָה שֶׁל דְּחִיקַת הַשָּׁעָה.

הַפֶּל מֶה׳

יֵשׁ בְּחִינָה שֶׁלֹּא דּוֹרְשִׁים מֵאִתָּנוּ אֶת זֶה. הַגְּמָרָא מַסֶּכֶת מְנָחוֹת (דף מד.) מְסַפֶּרֶת אֶת הַסִּפּוּר הַיָּדוּעַ עַל אוֹתוֹ יְהוּדִי בַּיִּשִׁיבָה שֶׁנָּפַל, וְשָׁמַע שֶׁבְּכַרְכֵי הַיָּם יֶשְׁנָה אַחַת שֶׁעוֹסֶקֶת בַּעֲבֵרוֹת, וְאָמַר שֶׁהוּא יֵלֵךְ לַעֲבוֹר עֲבֵרָה שָׁם. וְהוּא הִגִּיעַ לְשָׁם וּמַמָּשׁ לִפְנֵי שֶׁהוּא נִכְשָׁל, אַרְבַּע הַצִּיצִיּוֹת טָפְחוּ לוֹ עַל הַפָּנִים, וְהוּא מַמָּשׁ עָשָׂה מִפְנֶה בְּכָל הַסִּפּוּר שֶׁלּוֹ, וּבָא לָלֶכֶת. אֵיךְ שֶׁהוּא בָּא לָלֶכֶת, שָׁאֲלָה אוֹתוֹ: ״מָה קָרָה? אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת, מָה קָרָה פֹּה״?

הוּא אָמַר לָהּ: ״תִּרְאִי, אֲנִי שַׁיָּךְ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְיֵשׁ לָנוּ מִצְוָה שֶׁל צִיצִית, הַצִּיצִיּוֹת נָתְנוּ לִי סְטִירָה עַל הַפָּנִים, וְלָכֵן אֲנִי הוֹלֵךְ - הֵם הִצִּילוּ אוֹתִי״. אָז הִיא אָמְרָה לוֹ: ״מָה זֹאת אוֹמֶרֶת צִיצִיּוֹת, עַם יִשְׂרָאֵל, מָה זֶה הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה״? הִיא הָיְתָה גּוֹיָה, לֹא הֵבִינָה אֶת זֶה, אָמְרָה לוֹ: ״מָה זֶה הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה״? אָמַר לָהּ: ״בְּעַם יִשְׂרָאֵל יֵשׁ דָּבָר שֶׁנִּקְרָא צִיצִית וְזֶה שְׁמִירָה, שָׁמְרוּ אוֹתִי מֵהַשָּׁמַיִם״. אָז הִיא לָקְחָה אֶת הַכְּתֹבֶת שֶׁל הַיְשִׁיבָה שֶׁלּוֹ מִמֶּנּוּ, וְהוּא הָלַךְ.

הִיא לֹא יָשְׁבָה בְּשֶׁקֶט, הִיא הָלְכָה לְבָרֵר טוֹב טוֹב מָה זֶה עַם יִשְׂרָאֵל, מָה זֶה יַהֲדוּת וּמָה רוֹצִים פֹּה, בִּשְׁבִיל מָה בָּאנוּ לָעוֹלָם, וְאַחֲרֵי כָּל הַבֵּרוּרִים הָאֵלּוּ, הִתְעוֹרְרָה בָּהּ נְקוּדָה שֶׁל אֱמֶת וְהִיא הִתְגַּיְּרָה!

עַכְשָׁו שֶׁהִיא הִתְגַּיְּרָה, הִיא הָלְכָה לַיְּשִׁיבָה, וְשָׁאֲלָה אֶת רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה אִם יֵשׁ בָּחוּר כָּזֶה. אָמַר לָהּ ״כֵּן״. הִיא אָמְרָה: ״אֲנִי הִתְגַּיַּרְתִּי וַאֲנִי רוֹצָה לְהִתְחַתֵּן אִתּוֹ״. אָמַר לָהּ רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה: ״תִּשְׁמְעִי, אָתְּ הִתְגַּיַּרְתְּ בִּשְׁבִיל לְהִתְחַתֵּן אִתּוֹ, הַגִּרוּת לֹא תּוֹפֶסֶת. אִם כָּל הַגִּרוּת שֶׁלָּךְ זֶה בִּשְׁבִיל לְהִתְחַתֵּן עִם יְהוּדִי, זֶה נִקְרָא גֵּרוּת לְשֵׁם אִישׁוּת, וְזֶה

לֹא תוֹפֵס״. אָמְרָה לוֹ ״אֲנִי הִתְגַּיַּרְתִּי בֶּאֱמֶת, אֲנִי הִתְכַּוַּנְתִּי בֶּאֱמֶת, אַחֲרֵי בְּרוּרִים מָה זֶּה עִם יִשְׂרָאֵל, הִתְכַּוַּנְתִּי בִּרְצִינוּת מַמָּשׁ אַחֲרֵי שֶׁאֲנִי גִּלִּיתִי אֶת הָאֱמֶת. עַכְשָׁו גַּם אֲנִי רוֹצָה אֶת הַבָּחוּר הַזֶּה לְהִתְחַתֵּן אִתּוֹ, כִּי רָאִיתִי אָדָם אֲמִתִּי. הִתְפַּעֲלְתִּי מְאֹד מִמֶּנּוּ״. אָז הוּא אָמַר ״אִם כָּךְ בֶּאֱמֶת הַתַּהֲלִיךְ, וּבָדְקוּ אַחֲרֶיךָ אַחֲרֵי שֶׁגִּירוּ אוֹתָךְ, הִנֵּה, קְחִי וַאֲקַדֵּשׁ בְּפָנַיִךְ״, הוּא קָרָא לַבָּחוּר, הֵם הִכִּירוּ וְהִתְחַתְּנוּ.

כְּתִינוֹק שֶׁנּוֹלַד

גֵּר שֶׁמִּתְגַּיֵּר כְּתִינוֹק שֶׁנּוֹלַד. מָה הַתְּשׁוּבָה שֶׁל חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה? הָרַמְבַּ״ם אוֹמֵר: לִפְנֵי כֵּן הוּא לֹא הָיָה רָצוּי וְעַכְשָׁו הוּא כֵּן רָצוּי, אָדָם חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה וְעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, יֵשׁ בְּזֶה תַּהֲלִיךְ. קוֹדֶם כָּל יֵשׁ לוֹ נְשִׁיאוּת חֵן לֶאֱלֹקִים, אַחַר כָּךְ לְאַט לְאַט כַּמָּה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה יוֹתֵר תְּשׁוּבָה וְיוֹתֵר מַעֲמִיק בַּתְּשׁוּבָה מוֹחֲקִים לוֹ יוֹתֵר עֲוונוֹת, זֶה תַּהֲלִיךְ עַד שֶׁמּוֹחֲקִים לוֹ. אֲבָל גֵּר שֶׁמִּתְגַּיֵּר כְּתִינוֹק שֶׁנּוֹלַד, אֵין עֲבֵרוֹת. דָּבָר חָדָשׁ. לֹא הָיְתָה לוֹ נְשָׁמָה, עַכְשָׁו יֵשׁ לוֹ נְשָׁמָה. קוֹדֶם הוּא לֹא הָיָה שַׁיָּךְ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְעַכְשָׁו הוּא שַׁיָּךְ לְעַם יִשְׂרָאֵל. זֶה מַשֶּׁהוּ אַחֵר לְגַמְרֵי. וּפָשׁוּט הוּא עַכְשָׁו נִכְנַס לְמַחְצַב הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל. זֶה סִפּוּר אַחֵר לְגַמְרֵי.

פְּגַם הַבְּרִית

אוּלַי נַסְבִּיר אֶת זֶה יוֹתֵר טוֹב, שֶׁתָּבִינוּ רַבּוֹתַי. יֵשׁ מַחְצַב נְשָׁמוֹת שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, זֶה נִקְרָא זֶרַע אַבְרָהָם וְיִצְחָק בְּיַחַד. לָמָּה כָּל כָּךְ חָמוּר הָעִנְיָן שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית, מָה זֶה פְּגַם הַבְּרִית שֶׁכָּל כָּךְ הֶחְמִירוּ עִם הַדּוֹר שֶׁל נֹחַ? פְּגַם הַבְּרִית זֶה כְּשֶׁאָדָם לוֹקֵחַ נְשָׁמָה מִמַּחְצַב הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל וּפוֹגֵם וְזוֹרֵק אֶת זֶה בַּסִּטְרָא אַחֲרָא, בִּלְכְלוּךְ וּבַזֶּהֱמָה, וְגוֹרֵם לַנְּשָׁמָה הַזֹּאת גָּלוּת בְּתוֹךְ זֶהֱמָה וְסִטְרָא אַחֲרָא

גּוֹי, אֵין לוֹ בְּעָיָה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית, חוּץ מֵאָשֵׁר אֵשֶׁת אִישׁ שֶׁנֶּאֶסְרָה עֲלֵיהֶם, אֵין לוֹ בְּעָיָה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית. הוּא גַּם לֹא צָרִיךְ לְהַגִּיד תִּקּוּן הַכְּלָלִי. לָמָּה, כִּי גּוֹי לוֹקֵחַ אֶת הַזֶּרַע, לוֹקֵחַ אֶת הַנְּשָׁמָה הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת מֵאִיפֹה הוּא לוֹקֵחַ אֶת זֶה? מִמַּחְצַב הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא, אָז אִם הוּא יָשִׂים אֶת זֶה בַּסִּטְרָא אַחֲרָא - זֶה יָצָא מֵהַסִּטְרָא אַחֲרָא וְחָזַר לַסִּטְרָא אַחֲרָא. לֹא הָיָה פֹּה שׁוּם פְּגַם.

יְהוּדִי לָקַח אֶת זֶה מִמַּחֲצָב הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל זֶרַע אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְאִם הוּא יָשִׁים בַּסִּטְרָא אַחֲרָא זֶה נִקְרָא פְּגַם הַבְּרִית. מִמֵּילָא, פְּגַם הַבְּרִית זֶה חָמוּר מְאֹד מְאֹד, לוֹקֵחַ נְשָׁמוֹת וְזוֹרֵק אוֹתָן לַסִּטְרָא אַחֲרָא.

אֲנַחְנוּ לֹא רוֹצִים וְלֹא מְעֻנְיָנִים בְּגֵרִים. אֶלָּא אִם כֵּן אָדָם מְאֹד מְאֹד מִתְעַקֵּשׁ, זֶה סִימָן כַּנִּרְאֶה שֶׁהוּא שַׁיָּךְ לְעָם יִשְׂרָאֵל, הוּא הָיָה צָרִיךְ לְהִוָּלֵד בְּתוֹר גּוֹי זֶה הַתִּקּוּן שֶׁלּוֹ. לָכֵן אוֹמֵר הָחִיד"א, חֲזַ"ל דִּקְדְּקוּ כְּשֶׁאָמְרוּ גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר כְּתִינוֹק שֶׁנּוֹלַד. לָמָּה כָּתוּב "**גֵּר** שֶׁנִּתְגַּיֵּר"? הָיָה צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּתוּב: "**גּוֹי** שֶׁנִּתְגַּיֵּר". מָה פִּתְאוֹם "**גֵּר** שֶׁנִּתְגַּיֵּר"? כִּי גַּם לִפְנֵי כֵּן הוּא הָיָה שַׁיָּךְ לְעָם יִשְׂרָאֵל, עוֹד לִפְנֵי שֶׁהִתְגַּיֵּר. לָכֵן לֹא כָּתוּב "**גּוֹי** שֶׁהִתְגַּיֵּר כְּתִינוֹק שֶׁנּוֹלַד", אֶלָּא "**גֵּר** שֶׁנִּתְגַּיֵּר כְּתִינוֹק שֶׁנּוֹלַד". לִפְנֵי כֵּן הַנְּשָׁמָה שֶׁלּוֹ הָיְתָה שַׁיֶּכֶת לְעָם יִשְׂרָאֵל. וְלָמָּה קִבַּלְנוּ אוֹתוֹ? כִּי הוּא מְאֹד מְאֹד הִתְעַקֵּשׁ, וְלָכֵן עוֹשִׂים לָהֶם כָּל מִינֵי מִבְחָנִים לַגֵּרִים, לֹא בְּקַלּוּת מְקַבְּלִים גֵּרִים לְעָם יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ תַּהֲלִיךְ נוֹרָאִי.

גֵּר שֶׁהִתְגַּיֵּר...

הָיִיתִי בְּאוּמָן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה לִפְנֵי שָׁנִים רַבּוֹת, וְחִפַּשְׂנוּ גּוֹי שֶׁיַּעֲשֶׂה אֵיזוֹ פְּעֻלָּה מְסֻיֶּמֶת, הָיְתָה שָׁם בְּעָיָה שֶׁרַק לְגוֹי מֻתָּר לְבַצֵּעַ אוֹתָהּ. הָיָה אֵיזֶה גּוֹי שֶׁנִּסִּינוּ לְשַׁכְנֵעַ אוֹתוֹ, הוּא לֹא רָצָה, וְאָז הִגִּיעַ אֵיזֶה אֶחָד יְהוּדִי, עִם זָקָן וְצִיצִיּוֹת וְאָמַר שֶׁהוּא גּוֹי וְהוּא רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת אֶת הַמְּלָאכָה הַזֹּאת.

יְהוּדִי עִם זָקָן וְצִיצִיּוֹת אוֹמֵר שֶׁהוּא גּוֹי, ה' יְרַחֵם, וְהוּא רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת אֶת הַמְּלָאכָה הַזֹּאת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה! בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא אוֹמֵר שֶׁהוּא גּוֹי, הוּא לֹא נוֹרְמָלִי ה' יְרַחֵם! יוֹם הַדִּין אַתָּה אוֹמֵר עַל עַצְמְךָ שָׁאַתָּה גּוֹי? אַתָּה לֹא נוֹרְמָלִי, לְךָ מִפֹּה, נָבִיא גּוֹי מָה אַתָּה בָּא לְפֹה? בָּאת לְבַלְבֵּל אוֹתָנוּ? הוּא אוֹמֵר עַל עַצְמוֹ שֶׁהוּא גּוֹי. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יוֹם הַדִּין יְהוּדִי עִם זָקָן וְעִם פֵּאוֹת וְעִם צִיצִיּוֹת וְאוֹמֵר שֶׁהוּא גּוֹי.

מָה הִתְבָּרֵר? הִתְבָּרֵר שֶׁהוּא כְּבָר תְּקוּפָה בְּתַהֲלִיךְ שֶׁל גִּיּוּר וַעֲדַיִן לֹא הִתְקַבְּלָה הַגִּרוּת שֶׁלּוֹ, וְהוּא עִם זָקָן וְעִם פֵּאוֹת וְצִיצִיּוֹת. כֵּיוָן שֶׁעֲדַיִן לֹא הִתְקַבְּלָה הַגִּרוּת, אָז הוּא חַיָּב לְחַלֵּל שַׁבָּת וְחַג, לַעֲשׂוֹת אֵיזֶה חִלּוּל שַׁבָּת, כִּי גּוֹי שֶׁשּׁוֹמֵר שַׁבָּת חַיָּב מִיתָה. אָז הוּא שׁוֹמֵר אֶת הַכֹּל וּמִתְחַנֵּךְ לַיַּהֲדוּת, אֲבָל הוּא חַיָּב לַעֲשׂוֹת אֵיזֶה חִלּוּל שַׁבָּת. בִּשְׁבִילוֹ זוֹ הָיְתָה מְצִיאָה גְּדוֹלָה, אַדְרַבָּה, חִלּוּל יוֹם טוֹב.

לְחַלֵּץ אֶת הָאֲבֵדָה

כְּשֶׁרַבִּי נָתָן מֵבִיא אֶת הַסִּפּוּר עַל הַבָּחוּר שֶׁנָּפַל וְהַגּוֹיָה שֶׁהִתְגַּיְּרָה, הַמַּעֲנַיִן הוּא שֶׁהוּא מֵבִיא אוֹתוֹ בְּהֶלְכוֹת גְּזֵלָה כִּי גְּזֵלָה זֶה עִנְיָן שֶׁל דְּחִיקַת הַשָּׁעָה. אָדָם דּוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה, זֶה נִקְרָא גְּזֵלָה. זֶה שֶׁלְּךָ אֲבָל עוֹד לֹא הִגִּיעַ הַזְּמַן. לָכֵן אוֹמֶרֶת הַגְּמָרָא שָׁם עַל הַסִּפּוּר הַזֶּה, אוֹתָם מַצָּעוֹת שֶׁהִצִּיעָה לוֹ בְּאִסּוּר, עַכְשָׁו הִצִּיעָה לוֹ בְּהֶתֵּר. בֶּאֱמֶת זֶה הָיָה שֶׁלּוֹ, אֲבָל עוֹד לֹא הִגִּיעָה הַשָּׁעָה, עוֹד לֹא הִגִּיעַ הַזְּמַן. כְּשֶׁמַּגִּיעַ הַזְּמַן הִיא תִּתְגַּיֵּר. זֶה בֶּאֱמֶת שַׁיָּךְ לוֹ, אֲבָל לָמָּה הוּא נִשְׁלַח לְשָׁם, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם? אָדָם אוֹמֵר, אִם יֵשׁ דָּבָר כָּזֶה שֶׁ'הַצָּלַע' נִמְצֵאת בְּסִטְרָא אַחֲרָא, אָז הוּא יֵלֵךְ לַסִּטְרָא אַחֲרָא וְיִקַּח מִשָּׁם, יֵשׁ לוֹ כָּל מִינֵי רַעְיוֹנוֹת לַבֵּן אָדָם. לְאָן לָלֶכֶת וְאֵיפָה לָקַחַת. בִּפְרָט כְּשֶׁהוּא כְּבָר הִבְחִין בְּמַשֶּׁהוּ מְעַנְיֵן. הוּא מַתְחִיל לִמְצוֹא כָּל מִינֵי תֲּכְנִיּוֹת. אָז נֵדַע לָנוּ אִם יֵשׁ לָנוּ תֲּכְנִית כָּזֹאת לָלֶכֶת לַסִּטְרָא אַחֲרָא "לְחַלֵּץ אֶת הָאֲבֵדָה", נְקַבֵּל עֹנֶשׁ עַל הָרַעְיוֹן, עַל הַיְּזָמָה וְעַל הַמַּעֲשֶׂה.

לָמָּה? כִּי אוֹתוֹ אֶחָד כָּפוּ אֶת זֶה עָלָיו מִשָּׁמַיִם. אֶת הַיְרִידָה לְצֹרֶךְ הַסִּטְרָא אַחֲרָא. וְהָרָאָיָה שֶׁכָּפוּ אוֹתוֹ לְכָךְ, שֶׁהַצִּיצִיּוֹת טָפְחוּ לוֹ עַל פָּנָיו, יֵשׁ לוֹ שְׁמִירָה מְיֻחֶדֶת מִן הַשָּׁמַיִם. אָדָם שֶׁהוּא יוֹזֵם בְּעַצְמוֹ הוּא יְקַבֵּל מַכּוֹת עַל הַכֹּל, גַּם אִם הוּא יִנָּצֵל הוּא יְקַבֵּל מַכּוֹת: מִי הִתִּיר לְךָ לְהִכָּנֵס לְשָׁם? מִי הִתִּיר לוֹ לְהַגִּיעַ לְמָקוֹם כָּזֶה? הַמַּטָּרָה לֹא מְקַדֶּשֶׁת אֶת הָאֶמְצָעִים. הַמַּטָּרָה לְהָבִיא אֶת הָאֲבֵדָה לֹא מְקַדֶּשֶׁת אֶת הָאֶמְצָעִים! וְזֶה בְּכָל דָּבָר, אֵין הֶתֵּר כָּזֶה שֶׁהַמַּטָּרָה מְקַדֶּשֶׁת אֶת הָאֶמְצָעִים. וְלָכֵן אוֹתוֹ אֶחָד שֶׁהָיָה צָרִיךְ לָלֶכֶת לְשָׁם הָיָה צָרִיךְ לְעוֹרֵר אֶת הַטֶּבַע שֶׁלּוֹ וְהָיָה צָרִיךְ לְעוֹרֵר אוֹתָהּ לְהִתְגַּיֵּר, אָז שָׁלְחוּ אוֹתוֹ לְשָׁם. הוּא הָיָה צָרִיךְ לְעוֹרֵר אוֹתָהּ, שֶׁתִּתְעוֹרֵר מֵהַתַּרְדֵּמָה שֶׁלָּהּ בְּתוֹךְ הַזָּהֳמָה שֶׁל גֵּרִים, כִּי זֶה הַטֶּבַע שֶׁלּוֹ, אָז כָּפוּ עָלָיו אֶת זֶה. מִכֵּיוָן שֶׁזֶּה נִכְפָּה עָלָיו, גַּם קִבֵּל שְׁמִירָה מְיֻחֶדֶת.

אֲבָל אֶחָד כָּזֶה שֶׁיּוֹזֵם בְּעַצְמוֹ, וְהוֹלֵךְ לְכָל מִינֵי מְקוֹמוֹת כָּאֵלּוּ, מִכָּל מִינֵי שְׁקוּלִים שֶׁלּוֹ, הוּא יְקַבֵּל מַכּוֹת עַל הַכֹּל. גַּם עַל הָרַעְיוֹן גַּם עַל הַיְּזָמָה גַּם עַל הַבְּצוּעַ, וְגַם עַל הַתּוֹצָאוֹת. גַּם אִם הַתּוֹצָאוֹת יִהְיוּ כְּמוֹ בַּסִּפּוּר, הוּא יְקַבֵּל מַכּוֹת. כִּי אֵין דָּבָר כָּזֶה "אֲנִי אֵרֵד לְתוֹךְ הַסִּטְרָא אַחֲרָא וַאֲנִי אֲקַדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם" - מִי הִתִּיר לוֹ בִּכְלָל דָּבָר כָּזֶה? אֶלָּא אִם כֵּן זֶה נִכְפֶּה עַל הָאָדָם, זֶה כְּבָר סִפּוּר אַחֵר.

מָה אֲנִי עוֹשֶׂה פֹּה בְּכֻלָּל?

בֶּן אָדָם מוֹצֵא אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי סִטוּאַצְיוֹת כָּאֵלּוּ, וְשׁוֹאֵל: "מָה אֲנִי עוֹשֶׂה פֹּה בְּכֻלָּל"? וְהוּא צוֹעֵק לַה', הוּא פּוֹנֶה לַה': "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מָה אֲנִי עוֹשֶׂה פֹּה בְּכֻלָּל"? וְזֶהוּ, זֶה הַפִּתְרוֹן שֶׁל כָּל הַסֶּגֶנָה. הוּא צוֹעֵק לַה' וְזֶהוּ. הַשְׁלִיחוּת שֶׁלּוֹ שָׁם, אֲבָל זֹאת מְצִיאוּת שֶׁנִּכְפְּתָה עָלָיו. הוּא לֹא בָּחַר בְּזֶה בְּכֻלָּל, זֶה כְּבָר סִפּוּר אַחֵר, נִדּוֹן אַחֵר לְגַמְרֵי. זוֹ בְּחִינָה אַחַת מָה שֶׁמַּסְבִּירִים וּמְבָאֲרִים מָה הָאָדָם הָרִאשׁוֹן חָטָא, מָה שֶׁשַּׁיָּךְ לְפִי עֶרְכֵּנוּ וְדַעְתֵּנוּ הַשְׁפָּלָה לְהָבִין, אִם כִּי יֵשׁ עוֹד הַרְבֵּה הַרְבֵּה בֵּאוּרִים.

גֶּזֶל גָּמוּר

אֲבָל נְקוּדָה מְעַנְיֶנֶת נוֹסֶפֶת פֹּה, שֶׁרַבִּי נָתָן מֵבִיא אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה בְּהִלְכוֹת גְּזֵלָה, כִּי רַבִּי נָתָן מְדַבֵּר עַל דְּחִיקַת הַשָּׁעָה. כְּשֶׁאָדָם לוֹקֵחַ דָּבָר שֶׁשַּׁיָּךְ לוֹ אֲבָל עוֹד לֹא הִגִּיעַ הַזְּמַן, כְּשֶׁיַּגִּיעַ הַזְּמַן זֶה יָבוֹא בְּצוּרָה יָפָה, זֶה יָבוֹא בְּלִי עֲבֵרוֹת וּבְצוּרָה נְקִיָּה. לִפְעָמִים אָדָם חוֹמֵד מַשֶּׁהוּ, כְּשֶׁהוּא מַרְגִּישׁ שֶׁזֶּה שַׁיָּךְ לוֹ, וְהוּא מַחְלִיט שֶׁהוּא מְבַצֵּעַ גַּם בְּצוּעַ, לְמָשָׁל אֵיזֶה חֵפֶץ שֶׁנִּרְאֶה לוֹ מְאֹד שַׁיָּךְ לוֹ. יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהוּא שַׁיָּךְ לוֹ עַל פִּי הַגִּלְגּוּלִים, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ, אָז לָמָּה הוּא לֹא נִמְצָא אֶצְלוֹ? אוֹמֵר: "אֲנִי אֶקַּח אוֹתוֹ. כִּי מָה זֶה סַךְ הַכֹּל גְּנֵבָה? גְּנֵבָה סַךְ הַכֹּל זֶה הַלְוָאָה לִטְוָח אָרוֹךְ, זֶה הַכֹּל"... הוּא אוֹמֵר "אַחַר כָּךְ נִסְתַּדֵּר כְּבָר". זֶה גֶּזֶל! זוֹ גְּנֵבָה! אוֹי וַאֲבוֹי!

אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ מַסְבִּיר שֶׁזֶּה שֶׁלִּפְעָמִים אָדָם מַרְגִּישׁ אֵיזֶה רֶגֶשׁ מְסֻיָּם וְאֵיזֶה מָמוֹן מְסֻיָּם שֶׁזֶּה שַׁיָּךְ לוֹ, אֲבָל עַל כָּל פָּנִים זֶה גֶּזֶל גָּמוּר, זוֹ עֲבֵרָה דְּאוֹרָיְיתָא, עֲבֵרָה קָשָׁה וַחֲמוּרָה שֶׁהוּא יִתְגַּלְגֵּל בְּגִלְגּוּלִים עַד שֶׁהוּא יַחְזִיר אֶת זֶה, אוֹי וַאֲבוֹי לוֹ. וְאִם יַגִּיעַ הַזְּמַן, זֶה יַגִּיעַ אֵלָיו, אִם בָּאֱמֶת זֶה שַׁיָּךְ לוֹ. אֲבָל כָּכָה אָדָם יָכוֹל לַחְשֹׁב עַל כָּל כֶּסֶף שֶׁהוּא רוֹאֶה "זֶה שַׁיָּךְ לִי". לָכֵן בַּסּוֹף נֶחְתַּם דִּינָם עַל גֶּזֶל, לֹא עַל עֲרָיוֹת. מָה שֶׁקָּרָה בְּדוֹר הַמַּבּוּל שֶׁהֵם הָיוּ פְּרוּצִים בַּעֲרָיוֹת, וְכָל מָה שֶׁהַתּוֹרָה מַחְמִירָה כָּל כָּךְ בְּעִנְיַן הַזֶּה שֶׁל זְנוּת שֶׁאַנְדְּרָלְמוּסְיָה בָּאָה לָעוֹלָם, עִם כָּל זֹאת נֶחְתַּם דִּינָם עַל גֶּזֶל, כִּי גֶּזֶל זֶה כָּל אֶחָד מֵבִין "מָה הַכֶּסֶף שֶׁלּוֹ עוֹשֶׂה אֶצְלְךָ? זֶה גֶּזֶל". זֶה גַּם מֵשְׂכָּל רִאשׁוֹן בְּחֶבְרָה מְתֻקֶּנֶת. "מָה עוֹשֶׂה כֶּסֶף לֹא שֶׁלְּךָ אֶצְלְךָ בְּכֻלָּל"?

130 שָׁנָה שֶׁל תְּשׁוּבָה

עַל כָּל פָּנִים, אָדָם הָרִאשׁוֹן עָשָׂה תְּשׁוּבָה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, 130 שָׁנָה שֶׁהוּא פָּרַשׁ מֵאִשְׁתּוֹ וְהִסְתַּגֵּף וְהִתְעַנָּה, תְּשׁוּבָה מְאֹד קָשָׁה הוּא עָשָׂה, עִם בְּזִיונוֹת קָשִׁים. אוֹמֵר הָאֲרִיזַ״ל שֶׁהָרוּחוֹת חִמְמוּ אוֹתוֹ וְהִכְשִׁילוּ אוֹתוֹ בְּקֶרִי וְהוּא נִכְשָׁל, וְהִמְשִׁיךְ הָלְאָה וְלֹא וְתֵר, לֹא 10 שָׁנִים וְלֹא 20 שָׁנָה, 130 שָׁנָה הוּא נִכְשָׁל, וּמַמְשִׁיךְ הָלְאָה. וְאַחֲרֵי 130 שָׁנָה נוֹלָד שֵׁת.

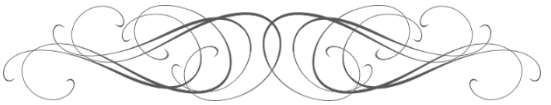
אוֹמְרִים חֲזַ״ל שֶׁעַל שֵׁת הֻשְׁתַּת הָעוֹלָם. הוּא יָדַע שֶׁיִּוָּלֵד שֵׁת אַחֲרֵי 130 שָׁנָה? אַחֲרֵי כָּל כָּךְ הַרְבֵּה בִּזְיונוֹת, יִוָּלֵד לוֹ בֵּן צַדִּיק? מֵאֵיפֹה הוּא יָכוֹל לָדַעַת אֶת זֶה? כְּשֶׁאָדָם מִתְעַקֵּשׁ וּמַמְשִׁיךְ הָלְאָה, יִהְיוּ מִמֶּנּוּ דְּבָרִים יָפִים.

הַמִּתְעַקֵּשׁ לַמְּרוֹת הַכֹּל, לַמְּרוֹת הַבִּזְיונוֹת שֶׁהוּא מְבֻזֶּה, לַמְּרוֹת הַהַשְׁפָּלוֹת שֶׁמַּשְׁפִּילִים אוֹתוֹ, מַמְשִׁיךְ הָלְאָה לְהַאֲמִין, וְכָל הַמְּצוּוֹת שֶׁהוּא עוֹשֶׂה וְהַתְּפִלּוֹת שֶׁלּוֹ, וְכָל הַתּוֹרָה שֶׁהוּא לוֹמֵד, וְהַדְּבָרִים הַיָּפִים שֶׁהוּא עוֹשֶׂה וְהַצְּדָקוֹת שֶׁהוּא מְחַלֵּק. בַּדִּיסְקִים שֶׁהוּא מֵפִיץ, בָּעֶזְרָה שֶׁהוּא עוֹזֵר לִיהוּדִי, בַּתִּקּוּן הַכְּלָלִי שֶׁלּוֹ, בָּהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, בְּכָל מָה שֶׁהוּא מַמְשִׁיךְ לְהַאֲמִין, בַּשַּׁבָּת שֶׁהוּא שׁוֹמֵר, בְּשִׁירִים שֶׁהוּא שָׁר בְּשַׁבָּת, בַּתּוֹרָה שֶׁהוּא לוֹמֵד בְּשַׁבָּת, בַּתְּפִלָּה שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל בְּשַׁבָּת, בַּסְּעֻדּוֹת שֶׁהוּא סוֹעֵד בְּשַׁבָּת, אִם הוּא מַאֲמִין בְּזֶה, אָז כָּל זֶה מִצְטַבֵּר לוֹ. זֶה נִקְרָא עַקְשָׁנוּת.

לַעֲלוֹת עַל דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ

וְלֹא יַקְשִׁיב לַיֵּצֶר שֶׁיֹּאמַר: ״מָה שָׁוִים הָאֶתְרוֹג וְהַלּוּלָב שֶׁלְּךָ? תִּרְאֶה אֵיךְ הֵם נִרְאִים בִּכְלָל. הָאֶתְרוֹג נִרְאֶה כְּמוֹ הַפַּרְצוּף שֶׁלְּךָ״, כְּדֵי לְהַפִּיל אוֹתוֹ וְלִגְנֹב לוֹ וְלַעֲשֹׂק אוֹתוֹ לְגַמְרֵי. הַאִם הוּא יוֹדֵעַ מָה זֶה הָאֶתְרוֹג הַזֶּה בַּשָּׁמַיִם? אֵיךְ מִתְפַּעֲלִים מִזֶּה? רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁיִּקַּח אֶת אַרְבַּעַת הַמִּינִים וְיַנְעֲנֵעַ אוֹתָם בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב. עִם זֶה הוּא שָׂמֵחַ, וְיוֹתֵר מִתְחַזֵּק וְהַכֹּל מִצְטַבֵּר, וְהוּא מְבַקֵּשׁ הָלְאָה, פֹּה סֻכּוֹת, וְאַחֲרֵי זֶה מַגִּיעַ חֲנֻכָּה, וְאַחֲרֵי זֶה מַגִּיעַ ט״וּ בִּשְׁבָט וְאַחֲרֵי זֶה מַגִּיעַ פּוּרִים וְכָךְ הוּא מִתְקַדֵּם. פֹּה תּוֹרָה וּפֹה תְּפִלָּה וּפֹה מִצְוָה וּפֹה שַׁבָּת וּפֹה יוֹם טוֹב, וּפֹה שִׂמְחָה וּפֹה סְעוּדָה וּפֹה עֶזְרָה לְעָם יִשְׂרָאֵל. וְכָךְ הוּא עוֹלֶה עַל דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ.

נח

קְטַן אֲמָנָה

אָמְרוּ חֲזַ״ל כִּי נֹחַ הָיָה מִקְטַנֵּי אֲמָנָה. אַף עַל פִּי שֶׁנֹּחַ נִמְצָא רָאוּי שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ נֵס כָּזֶה גָּדוֹל, הָיוּ לוֹ כָּאֵלֶּה דַּרְגּוֹת נִפְלָאוֹת, עִם כָּל זֹאת אָמְרוּ עָלָיו חֲזַ״ל כִּי הוּא הָיָה מִקְּטַנֵּי אֲמָנָה. הֲרֵי הוּא יָדַע שֶׁצָּרִיךְ לֶאֱרֹת תֵּבָה וּבָנָה תֵּבָה כָּל הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה, וּבְכָל זֹאת כְּשֶׁהֻחֱלוּ לֶאֱרֹת הַמַּיִם הוּא לֹא נִכְנַס, עַד שֶׁהַמַּיִם דָּחֲפוּ אוֹתוֹ פְּנִימָה. אוֹמֵר שָׁם רַשִׁ״י: ״מַאֲמִין וְלֹא מַאֲמִין הָיָה״, אָז הוּא מַאֲמִין אוֹ לֹא מַאֲמִין?

נֹחַ לֹא הָיָה אָדָם פָּשׁוּט. הוּא הָיָה צַדִּיק גָּדוֹל שֶׁחַי בְּדוֹרוֹת כָּאֵלֶּה מֻשְׁחָתִים, וְהֶחֱזִיק מַעֲמָד מוּל כָּאֵלֶּה פְּגָמִים קָשִׁים. צָרִיךְ לָדַעַת כִּי פְּגָמִים קָשִׁים שֶׁמִּסְתּוֹבְבִים בָּאֲוִיר זֶה מְזַהֵם אוֹתוֹ זֶה מַשְׁפִּיעַ עַל הַסְּבִיבָה. מַסְפִּיק שֶׁאָדָם רַק יִרְאֶה דְּבָרִים כָּאֵלֶּה אוֹ יַעֲבוֹר לְיָדָם מִבְּלִי לַעֲשׂוֹת בַּפַּעַל, רַק יִהְיֶה לְיָדָם יוֹם יוֹם הַשִּׁכֵּם וְהָעֲרֵב זֶה יַשְׁפִּיעַ וִישַׁנֶּה אוֹתוֹ לְרָעָה.

אֲבָל יֵשׁ תְּבִיעָה עַל נֹחַ. נֶאֱמַר עָלָיו נֹחַ אִישׁ צַדִּיק וְתָמִים, הָיוּ לוֹ כָּל הַמַּעֲלוֹת, וּבְכָל זֹאת יֵשׁ עָלָיו תְּבִיעָה נוֹרָאִית. וּמָה הָיְתָה הַתְּבִיעָה? אֵיךְ הוּא לֹא הִתְפַּלֵּל עַל

דּוֹרוֹ? אָז הוּא סוֹבֵל בְּמֶשֶׁךְ 120 שָׁנָה שֶׁהוּא בּוֹנֶה תֵּבָה וְסוֹחֵב אֶת כָּל הָרְשָׁעִים הָאֵלֶּה עַל כְּתֵפוֹ, שְׁלוֹעֲגִים לוֹ וּמְבַזִּים אוֹתוֹ, וְאַחֲרֵי כָּל זֶה הוּא צָרִיךְ לְהִכָּנֵס לַתֵּבָה עִם כָּל הַחַיּוֹת וְהָעוֹפוֹת, וְכָל זֶה לֹא מַצִּיל אוֹתוֹ מֵהַתְּבִיעָה. נֹחַ הָיָה מִקֻּטְנֵי אֲמָנָה.

אֲנִי מַאֲמִין

יֵשׁ מַסְבִּירִים שְׁקַטְנוּת הָאֱמוּנָה שֶׁלּוֹ הָיְתָה שֶׁהוּא לֹא רָצָה לְהַאֲמִין שֶׁיִּהְיֶה מַבּוּל. מָה זֶה לֹא רָצָה? אוֹמֵר הָרַב מֵאַפְּטָא זֶה לֹא סְתָם שֶׁהוּא לֹא רָצָה, אֶלָּא הוּא יָדַע סוֹד גָּדוֹל מְאֹד. כְּדֵי לַעֲנוֹת עַל הַשְּׁאֵלָה צָרִיךְ בְּכְלָל לְהָבִין מָה זֶה אֱמוּנָה בְּכְלָל, מָה הַגֶּדֶר שֶׁל מַאֲמִין וְלֹא מַאֲמִין?

אוֹמֵר הָרַב מֵאַפְּטָא שֶׁאֵצֶל מָרְדְּכַי כָּתוּב וַיְהִי מָרְדְּכַי אוֹמֵן אֶת הֲדַסָּה, מְגַדֵּל אֶת הֲדַסָּה. הַפְּשָׁט הָיָה שֶׁהוּא גִּדֵּל אֶת הָאַחְיָנִית שֶׁלּוֹ שֶׁהָיְתָה יְתוֹמָה. אֲבָל הָרַב מֵאַפְּטָא מַסְבִּיר כִּי אוֹמֵן הוּא מִלְּשׁוֹן מְגַדֵּל, אֱמוּנָה זֶה דָּבָר שֶׁמְּגַדֵּל, שֶׁמּוֹשִׁךְ חַיּוּת.

מָה שֶׁאֲנִי מַאֲמִין כָּכָה אֲנִי מַמְשִׁיךְ חַיּוּת לַדָּבָר. אֱמוּנָה בִּדְבָרִים טוֹבִים מוֹשֶׁכֶת דְּבָרִים טוֹבִים, בָּרֶגַע שֶׁאֲנִי מַאֲמִין שֶׁבַּדָּבָר הַזֶּה יִהְיוּ דְּבָרִים טוֹבִים אֲנִי מַמְשִׁיךְ חַיּוּת לִדְבָרִים טוֹבִים, אֲנִי מַאֲמִין. וְאִם חַס וְשָׁלוֹם לְהֶפֶךְ, אֲנִי מַמְשִׁיךְ לְהֶפֶךְ. אָדָם הוֹלֵךְ עִם מַחֲשָׁבוֹת: "תִּהְיֶינָה לִי יְשׁוּעוֹת וַאֲנִי אֶזְכֶּה לִישׁוּעוֹת, ה' יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה לִי דְּבָרִים טוֹבִים", אָז נִמְשָׁכוֹת עָלָיו יְשׁוּעוֹת. וְאִם חָלִילָה הֶפּוּךְ, אָז הֶפּוּךְ. וְזֶה עוֹבֵד כָּךְ כָּל הַיּוֹם.

יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁהוֹלְכִים וְחוֹשְׁבִים: "הַיּוֹם קָמְתִּי בְּיוֹם נַאחְס, נִרְאָה לִי שֶׁהוֹלֵךְ לִהְיוֹת לִי יוֹם נַאחְס, אֲנִי יוֹדֵעַ, אֲנִי מַרְגִּישׁ אֶת זֶה", וְאָז הוּא נוֹפֵל אֵיזוֹ נְפִילָה, הוּא גָּרַם לְזֶה! "אֵיךְ יָדַעְתִּי אֶת זֶה הַיּוֹם"! הוּא יָדַע? הוּא גָּרַם לְזֶה. אִם הָיָה מִתְחַזֵּק עִם מַחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת: "לִמְרוֹת הַכֹּל ה' יַעֲשֶׂה לִי הַיּוֹם דְּבָרִים טוֹבִים", יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהָיָה מַגִּיעַ לַמָּקוֹם וְהָיָה לוֹ נֵס שָׁם, אֲבָל מָה? הוּא הִרְגִּישׁ לֹא טוֹב וְאָז הוּא חוֹשֵׁב: "זֶה הַרְגָּשַׁת בֶּטֶן, לֹא סְתָם, אֲנִי אוֹמֵר לְךָ, יֵשׁ לִי אֶת הָאִנְדִּיקַצְיוֹת הָאֵלּוּ, אֲנִי אוֹמֵר לְךָ יֵשׁ לִי אִנְטוּאִצְיוֹת, אֲנִי לֹא אָדָם פָּשׁוּט. אֲנִי מַרְגִּישׁ דְּבָרִים, אֲנִי חוֹזֶה דְּבָרִים, אֲנִי יוֹדֵעַ מָה הוֹלֵךְ לִהְיוֹת, תַּאֲמִין לִי", וְזֶה קוֹרֶה. הוּא לֹא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא גָּרַם אֶת זֶה לְעַצְמוֹ. זֶה גּוֹל עַצְמִי. הוּא גָּרַם אֶת זֶה לְעַצְמוֹ.

אֲנַחְנוּ לֹא צְרִיכִים לָדַעַת אֵיךְ יִסְתַּדְּרוּ הַדְּבָרִים, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַאֲמִין. לֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ, אֲבָל תִּהְיֶינָה יְשׁוּעוֹת, לַמְרוֹת שֶׁקַּמְנוּ בְּיוֹם כָּזֶה מְבֻלְבָּל, נָגִיד לְעַצְמֵנוּ עַכְשָׁו: "הַיּוֹם תִּהְיֶינָה לִי יְשׁוּעוֹת, לֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ, אֲבָל תִּהְיֶינָה לִי יְשׁוּעוֹת"! אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים מְחַיְכִים, מָה אֲנַחְנוּ מְחַיְכִים? לֹא יוֹדְעִים לָמָּה, אֲבָל הַיּוֹם תִּהְיֶינָה לָנוּ יְשׁוּעוֹת. הָפוּךְ עַל הָפוּךְ. אָז תִּהְיֶינָה לָנוּ יְשׁוּעוֹת, אוֹמֵר הָרַב מֵאַפְּטָא, כִּי עַל יְדֵי מָה שֶׁאֲנִי מַאֲמִין כָּכָה אֲנִי מַמְשִׁיךְ. אַאֲמִין בַּדְּבָרִים טוֹבִים - יִמָּשְׁכוּ דְּבָרִים טוֹבִים, אַאֲמִין בַּדְּבָרִים לֹא טוֹבִים - יִמָּשְׁכוּ דְּבָרִים לֹא טוֹבִים.

נֹחַ לֹא רָצָה לִגְרֹם לְמַבּוּל, וּמִכֵּיוָן שֶׁנֹּחַ יָדַע אֶת הַסּוֹד הַזֶּה שֶׁהַמַּחְשָׁבָה מוֹשֶׁכֶת חַיּוּת, הוּא אָמַר רַק רֶגַע, הֲרֵי נִגְזַר מַבּוּל, אֲנִי יוֹדֵעַ. עַכְשָׁו יֵשׁ שְׁתֵּי אֶפְשָׁרוּיוֹת, אִם אֲנִי הוֹלֵךְ עִם אֱמוּנָה שֶׁהוֹלֵךְ לִהְיוֹת מַבּוּל, כִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר, אָז אֲנִי גַּם כֵּן בְּאֵיזֶשֶׁהוּ מָקוֹם גּוֹרֵם לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַמַּבּוּל - בְּזֶה אֲנִי לֹא מְעֻנְיָן! מַבּוּל יִהְיֶה, מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת? ! אֲבָל אֲנִי לֹא רוֹצֶה לִהְיוֹת אֶחָד שֶׁמִּשְׁתַּתֵּף בָּהַמְשָׁכָה הַזֹּאת. אָז הוּא מַאֲמִין אֲבָל לֹא מַאֲמִין. הוּא מַאֲמִין כִּי הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גָּזַר. וְהוּא לֹא מַאֲמִין כִּי הוּא לֹא רוֹצֶה לְהִשְׁתַּתֵּף בְּזֶה לְהַמְשִׁיךְ אֶת זֶה.

מַבּוּל שֶׁל בְּלְבּוּל

וְאַף עַל פִּי כֵן, אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁאָמְנָם מַבּוּל נוֹסַף לֹא יִהְיֶה, אֲבָל בִּלְבּוּלִים יִהְיוּ הַרְבֵּה, וַאֲנַחְנוּ נִצְטָרֵךְ לְהִתְחַזֵּק תָּמִיד. לַמְרוֹת שֶׁהַכֹּל נִרְאֶה מוּזָר וְכָל אֶחָד בְּסִפּוּר הַחַיִּים שֶׁלּוֹ הַמּוּזָר, כָּל אֶחָד עוֹבֵר מַצָּבִים מוּזָרִים, כָּל אֶחָד עוֹבֵר תַּהְפּוּכוֹת בְּלִי סוֹף. עַד שֶׁנִּגְמְרָה הַצָּרָה הַזֹּאת בָּאָה עוֹד צָרָה, וְעַד שֶׁנִּגְמְרָה הַצָּרָה הַזֹּאת, שׁוּב בָּאָה בְּעָיָה אַחֶרֶת, וְכֵן הָלְאָה נִסָּיוֹן אַחֲרֵי נִסָּיוֹן, זֶה לֹא נִגְמָר! רַק אִם אָדָם מֵבִין וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָתוֹ אָז זֶה זוֹרֵם לוֹ, אֲבָל אֵין דָּבָר כָּזֶה בְּלִי נִסְיוֹנוֹת, בְּלִי קְשָׁיִים! טוֹחֲנִים אוֹתָנוּ הָדֵק הֵיטֵב הֵיטֵב הָדֵק, אֲבָל אִם אָדָם זוֹכֶה הוּא מוֹצֵא רַחֲמִים בְּתוֹךְ הַדִּינִים.

הַדִּינִים זֶה הָעַצָּבוּת וְהַקְּשָׁיִים, הַנִּסְיוֹנוֹת. וְהוּא זוֹכֶה בְּגָדוֹל, לָמָּה? ! בִּגְלַל "שֶׁהַזָּהָב קוֹנֶה אֶת הַכֶּסֶף", זָהָב זֶה דִּינִים, כֶּסֶף זֶה רַחֲמִים. זָהָב - זֶה הַדִּינִים שֶׁעוֹבְרִים עָלֵינוּ, הַקְּשָׁיִים וְהַנִּסְיוֹנוֹת בִּשְׁלוֹם בַּיִת, עִם הַשָּׁכֵן, עִם הַפַּרְנָסָה, עִם הָרְפוּאָה, עִם חִנּוּךְ הַיְלָדִים, עִם זֶה שֶׁאֶחָד שֶׁצָּרִיךְ פְּרִי בֶּטֶן. כָּל אֶחָד מְנַסִּים אוֹתוֹ בִּמְקוֹמוֹת שֶׁהָכִי רָגִישׁ אֶצְלוֹ.

וְהַכֶּסֶף זֶה הָרַחֲמִים. בְּגָדוֹל זוֹ הָאָרַת פָּנִים שֶׁהוֹלֵךְ לְבֵן אָדָם כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֶה פָּשׁוּט זוֹרֵם לוֹ. אָז נֵדַע שֶׁאִם אֲנַחְנוּ מִתְחַזְּקִים בְּמַצָּבִים כָּאֵלּוּ חֲשׁוּכִים בְּמַצָּבִים לֹא נְעִימִים אָז אֲנַחְנוּ זוֹכִים וּבְגָדוֹל, וּבְהַרְבֵּה יוֹתֵר כְּשֶׁהַכֹּל זוֹרֵם לָנוּ.

נֵס אוֹ טֶבַע?

וְנַחְזוֹר לַתֵּבָה שֶׁל נֹחַ. הָרַמְבַּ"ן שׁוֹאֵל עַל תֵּבַת נֹחַ שְׁאֵלָה עֲצוּמָה - הָרֵי בִּשְׁבִיל לְהָכִיל אֶת כָּל הָעוֹפוֹת וְהַחַיּוֹת גֹּדֶל הַתֵּבָה בְּוַדַּאי לֹא הִסְפִּיק. כָּל הָאֹרֶךְ שֶׁל הַתֵּבָה הָיָה 300 אַמָּה, שֶׁזֶּה 150 מֶטֶר. 50 אַמָּה רֹחַב שֶׁזֶּה 25 מֶטֶר, 3 קוֹמוֹת יֵשׁ בְּזֶה. אָז כַּמָּה יֵשׁ פֹּה בְּסַךְ הַכֹּל? שְׁלִישׁ מֵהַתֵּבָה לְזֶבֶל בִּכְלָל, גַּם אֹכֶל צָרִיךְ לְמֶשֶׁךְ שָׁנָה! וְיֵשׁ כַּמָּה סוּגֵי חַיּוֹת וְעוֹפוֹת, יֵשׁ גַּם כֵּן חַיּוֹת שֶׁהָיוּ עֲנָקִיּוֹת מְאֹד, רַק הָאַרְיֵה לְבַד הוּא עָנָק, וְאֵיפֹה כָּל זֶה נִכְנַס? וַדַּאי שֶׁהָיָה כָּאן נֵס.

אָז אוֹמֵר הָרַמְבַּ"ן שֶׁוַּדַּאי הָיָה כָּאן נֵס, וְכָאן עוֹלָה הַשְּׁאֵלָה: אִם הָיָה כָּאן נֵס בְּכָל מִקְרֶה, אָז מַדּוּעַ אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְנֹחַ לִבְנוֹת תֵּבָה בְּגֹדֶל כָּזֶה? הָרֵי הַמָּקוֹם לֹא מַסְפִּיק לַעֲשִׂירִית מִכָּל הַחַיּוֹת וְהָעוֹפוֹת, אֲרָיוֹת, נְמֵרִים, בַּרְוָדֲלַסִּים בִּלִי סוֹף, אֵיפֹה כָּל זֶה נִכְנַס? אִם בֵּין כָּךְ זֶה הָיָה בְּנֵס, אָז שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֹאמַר לוֹ לִבְנוֹת תֵּבָה מִינְיָאטוּרִית וְיִכָּנְסוּ כָּל הַחַיּוֹת, מַשֶּׁהוּ קָטָן 20 סַנְטִימֶטֶר עַל 20 סַנְטִימֶטֶר, יִכָּנְסוּ כֻּלָּם וְיִרְאוּ שֶׁזֶּה נֵס. מַדּוּעַ צָרִיךְ גֹּדֶל כָּזֶה לַתֵּבָה?

וּמַסְבִּיר הָרַמְבַּ"ן כִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַלְבִּישׁ אֶת הַנִּסִּים בַּטֶּבַע. דַּרְכּוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהָבִיא אֶת הַנֵּס כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר בְּדֶרֶךְ הַטֶּבַע כְּדֵי שֶׁהַנֵּס יִהְיֶה מֻסְתָּר כְּכָל שֶׁיּוֹתֵר. זֹאת אוֹמֶרֶת בֶּאֱמֶת הַכֹּל פֹּה נֵס אֲבָל יֵשׁ אֵיזֶשֶׁהוּ מָקוֹם שֶׁנִּכְנַס לָאָדָם בָּרֹאשׁ: "תְּרֵאֶה, יֵשׁ פֹּה נֵס קָצָת, וְיֵשׁ גַּם טֶבַע קָצָת, כִּי יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהַחַיּוֹת נִכְנְסוֹת אַחַת עַל הַשְּׁנִיָּה וּמְצְטוֹפְפוֹת. הָאַרְיֵה עִם הַבַּרְוָדֲלַס, וְהַפִּיל עִם הַחֻדֶּק שֶׁלּוֹ, אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת מַשֶּׁהוּ", נִרְאֶה לָאָדָם שֶׁיֵּשׁ נֵס וְזֶה דֵּי טִבְעִי.

"אֵיךְ נִכְנָסִים? כַּנִּרְאֶה נִמְחָצִים שָׁם". וְאֵיפֹה הַצְּרָכִים שֶׁלָּהֶם, וְאֵיפָה הָאֹכֶל? וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לִהְיוֹת מְסֻדָּר בַּתָּא שֶׁלּוֹ, אֲבָל בְּכָל זֹאת. אוֹמֵר הָרַמְבַּ"ן הַכֹּל כָּאן נֵס, אַךְ כָּךְ דַּרְכּוֹ שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ. "טֶבַע" בְּגִימַטְרִיָּה "אֱלֹקִים". הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִתְלַבֵּשׁ דֶּרֶךְ הַטֶּבַע.

"זְבֶנְג" וְגָמַרְנוּ

כְּשֶׁעַם יִשְׂרָאֵל יָצְאוּ מִמִּצְרַיִם הַכֹּל הָיָה בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים, גַּם אֶחָד אָרוֹךְ וּמִתְמַשֵּׁךְ. מִצְרַיִם חָרְבָה, יָם סוּף נִבְקַע וְכוּ'. יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ הַכֹּל נִפְלָא. אִם הָיוּ מַמְשִׁיכִים עִם הָאוֹר הַנִּפְלָא הַזֶּה לֹא הָיוּ לָהֶם קֻשְׁיוֹת, יָשָׁר נִכְנָסִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְנִגְמָר הַסִּפּוּר. אֲבָל בַּקְּדֻשָּׁה זֶה לֹא עוֹבֵד כָּכָה, בְּדֶרֶךְ הַקְּדֻשָּׁה כָּל פַּעַם יֵשׁ נִסָּיוֹן מֻחָדָשׁ. בְּכָל פַּעַם יֵשׁ בִּלְבּוּלִים לִפְנֵי שֶׁעוֹלִים לַדַּרְגָּה הַבָּאָה, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה בְּחִירָה. פִּתְאוֹם יֵשׁ לָהֶם בְּעָיָה כָּאן וְקֻשְׁיָה שָׁם. הִנֵּה רַק עָבְרוּ אֶת יָם סוּף וּפִתְאוֹם אַחֲרֵי שְׁלוֹשָׁה יָמִים נִגְמָר לָהֶם הַמַּיִם. אֵין מַיִם. מָה יִהְיֶה? מָה? זֶה מִבְחָן בֶּאֱמוּנָה.

וְעוֹד פַּעַם נִסָּיוֹן, הַסִּפּוּר עִם הַמָּן, וְהַשְּׁלָו, הַכֹּל בִּשְׁבִיל נִסָּיוֹן וּבְחִירָה. "הַמַּאֲכִלְךָ מָן בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן עַנֹּתְךָ וּלְמַעַן נַסֹּתֶךָ". וּבֶאֱמֶת רַבִּים נִכְשְׁלוּ וְחָלְקוּ עַל ה' יִתְבָּרַךְ וְעַל מֹשֶׁה. וּבְוַדַּאי שֶׁה' יִתְבָּרַךְ יָכוֹל הָיָה לָתֵת לָהֶם מַיִם וּמָן מִיַּד מִבְּלִי שֶׁיִּגְמְרוּ לָהֶם הַמַּיִם וְהַלֶּחֶם שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם וְיִשְׁאֲלוּ מָה יִהְיֶה, רַק מָה שֶׁסִּבֵּב עִמָּהֶם הַכֹּל הָיָה בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה.

לֹא בִּשְׁבִיל זֶה יָרְדָה הַנְּשָׁמָה לָעוֹלָם, שֶׁיֵּלֵךְ חָלָק בְּלִי נִסְיוֹנוֹת. וְכָל פַּעַם זֶה מֻחָדָשׁ, אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים שֶׁיִּתְּנוּ לָנוּ מָה שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹצִים - קְצָת כֶּסֶף, זִוּוּג, בַּיִת מְסֻדָּר, אֵין נִסְיוֹנוֹת, הַכֹּל פָּשׁוּט, אֲבָל לֹא בִּשְׁבִיל זֶה יָרְדָה הַנְּשָׁמָה לָעוֹלָם. בִּשְׁבִיל נִסְיוֹנוֹת? בִּשְׁבִיל בִּלְבּוּלִים? מָה זֶה פֹּה מַאזוֹכִיזֶם? מָה הַמַּהֲלָךְ, מָה רוֹצִים כָּאן? הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דּוֹחֵף אוֹתָנוּ בְּגֹדֶל רַחֲמָנוּתוֹ. אִם אָדָם הָיָה אוֹמֵר: "אֲנִי לֹא מְחַפֵּשׂ לְעַצְמִי קְדֻשָּׁה, דַּרְגּוֹת. עָזֹב אוֹתִי, אֲנִי אָדָם פָּשׁוּט, לֹא נִסְיוֹנוֹת לֹא דַּרְגּוֹת לֹא כְּלוּם. יְהוּדִי פָּשׁוּט. יֵשׁ הַר, אֲנִי בְּתַחְתִּית הָהָר, מִסְתַּפֵּק בְּזֶה", נִשְׁמַע לְגִיטִימִי נָכוֹן?

אַךְ מָה הַבְּעָיָה, אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּתַחְתִּית הָהָר בִּגְלַל שֶׁיֵּשׁ לָנוּ פְּגָמִים וַעֲוֹנוֹת כִּי עֲוֹונוֹתֵינוּ הִבְדִּילוּ בֵּינוֹ וּבֵינֵינוּ, אִם לֹא הָיוּ פְּגָמִים לֹא הָיִינוּ בְּתַחְתִּית הָהָר, אָז הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר: "אַתָּה רוֹצֶה לְהִשָּׁאֵר בַּמַּצָּב הַזֶּה? אַתָּה תְּקַבֵּל מַכּוֹת לְמַעְלָה! אֲנִי לֹא אַשְׁאִיר אוֹתְךָ כָּךְ! אֲנִי חַיָּב בְּגֹדֶל הָרַחֲמָנוּת שֶׁלִּי לְהַתְחִיל לִדְחֹף אוֹתְךָ".

מַהְפָּךְ

כְּשֶׁהָעֲוונוֹת נִמְחָקִים אֲנַחְנוּ נֶהֱפָכִים בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת. אָז מַתְחִילִים הַנִּסְיוֹנוֹת. וּכְשֶׁיֵּשׁ נִסָּיוֹן יֵשׁ בִּלְבּוּל, וְשֶׁהָאָדָם עוֹמֵד בְּנִסָּיוֹן וּמִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה וְצוֹעֵק

לַה׳ יִתְבָּרַךְ וּמִתְחַנֵּן וּמַמְתִּיק אֶת הַדִּינִים וְלוֹמֵד וְנוֹתֵן צְדָקוֹת הוּא עוֹלֶה דַּרְגָּה. הוּא טִפֵּס בָּהָר הַנּוֹרָאִי הַזֶּה 5 מֶטֶר 10 מֶטֶר. 5 מֶטֶר שֶׁטִּפֵּס עָלוּ לוֹ בְּיִקֶר רַב, פֵּרוּשׁוֹ שֶׁל דָּבָר שֶׁנִּמְחַקוּ לוֹ הַרְבֵּה עֲוונוֹת.

כְּשֶׁנִּמְחָקִים עֲוונוֹת אָז נֶהֱפָכִים בָּרוּחָנִיוּת וְיָכוֹל לִהְיוֹת בַּגַּשְׁמִיוּת, יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁנִּפְתַּח וַעֲדַיִן הַחֶשְׁבּוֹן שָׁמוּר לָנוּ בַּצַּד, עוֹד מְעַט נְקַבֵּל. ה׳ יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עָלֵינוּ. אֲנַחְנוּ לֹא מַזְמִינִים אֶת הַנִּסְיוֹנוֹת הָאֵלּוּ, זֶה בָּא כְּתוֹצָאָה מִכָּךְ שֶׁה׳ יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עָלֵינוּ וְרוֹצֶה לְקָרֵב אוֹתָנוּ בָּהָר, אֲנַחְנוּ לֹא יְכוֹלִים לְהַגִּיד שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא רוֹצִים. אָז עַל כָּרְחֵךְ יִדְחֲפוּ אוֹתָנוּ כָּל הַזְּמַן.

זֶה לֹא בִּגְלַל שֶׁזּוֹ מַעֲרֶכֶת שֶׁל סַאדִיזֶם חַס וְשָׁלוֹם, הָפוּךְ! זוֹ רַחְמָנוּת נוֹרָאִית, כְּדֵי שֶׁהָאָדָם לֹא יַגִּיעַ לְמַעְלָה עִם כָּל הַפְּגָמִים וְהַקִּלְקוּלִים שֶׁלּוֹ! אָז הוּא חַיָּב לַעֲבוֹר אֶת כָּל הַמַּהֲלָךְ הַנּוֹרָאִי הַזֶּה, שֶׁכָּל פַּעַם יִהְיֶה לוֹ נִסָּיוֹן מֻחְדָּשׁ. אָדָם חָדָשׁ לְגַמְרֵי, עֲבַרְנוּ אֶת הַנִּסָּיוֹן הַזֶּה! עָמַדְנוּ בּוֹ? עֲבַרְנוּ! אִם עָבַרְנוּ אֶת הַנִּסָּיוֹן הַזֶּה אֵין פֵּרוּשׁ הַדָּבָר שֶׁנֶּעֱלַם הַדָּבָר, אֶלָּא פֵּרוּשׁ הַדָּבָר שֶׁאֲנַחְנוּ אָדָם חָדָשׁ לְגַמְרֵי, אֲנַחְנוּ לֹא פְּלוֹנִי אֲנַחְנוּ אַלְמוֹנִי.

אֲנַחְנוּ לֹא מַזְמִינִים אֶת זֶה וְגַם לֹא יְכוֹלִים לְשַׁלּוֹט עַל זֶה, מִלְמַעְלָה מְסוֹבְבִים אֶת הַדְּבָרִים. כָּל נְקוּדָה הֲכִי קְטַנָּה טוֹבָה שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים, הַכֹּל רוֹאִים מִלְמַעְלָה, הַכֹּל נִשְׁמָר בַּכַּסֶּפֶת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. לְכָל יְהוּדִי יֵשׁ נְקוּדָה יָפָה, פְּנִימִית, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מְוַתֵּר עָלֶיהָ.

הָיָה מַעֲמָד הַר סִינַי, שָׁם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נָתַן אֶת הַכֹּל. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לָנוּ - יוֹנָתִי תַּמָּתִי, אוֹמְרִים חֲזַ״ל: ״תַּמָּתִי״ - תְּאוֹמָתִי, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא יָוֵתֵר עַל אַף אֶחָד מֵעַם יִשְׂרָאֵל. כְּלוּם לֹא נֶעְלָם. הַכֹּל נִשְׁמָר, נְקוּדָה אַחַר נְקוּדָה. לְעוֹלָם זֶה לֹא יֵעָלֵם, רַק אִם הָאָדָם הוֹלֵךְ בְּשִׂמְחָה בְּמַה שֶׁהוּא כֵּן עוֹשֶׂה.

הַנְּקֻדָּה שֶׁל יוֹסֵף

כָּתוּב בַּפָּסוּק: ״וַיָּקֶם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרָיִם אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף״. אַחֲרֵי שֶׁיּוֹסֵף הַצַּדִּיק עָזַר כָּל כָּךְ הַרְבֵּה לְמִצְרַיִם, קָם מֶלֶךְ חָדָשׁ שֶׁלֹּא מַכִּיר אֶת יוֹסֵף. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁבְּכָל אֶחָד יֵשׁ נְקוּדָה שֶׁל יוֹסֵף כִּי יוֹסֵף זֶה עִנְיָן שֶׁל צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם. הַזֹּהַר כּוֹתֵב ״צַדִּיק מַאן דְּנַטַּר בְּרִית״. יוֹסֵף שֶׁהָיָה מְיֻחָד בִּשְׁמִירַת הַבְּרִית נִקְרָא צַדִּיק. יוֹסֵף

זֶה נְקוּדַת הַצַּדִּיק שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד, "וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים". בְּכָל אֶחָד יֵשׁ נְקוּדָה שֶׁל צַדִּיק, נְקוּדָה זַכָּה וּנְקִיָּה לְגַמְרֵי. אַף עַל פִּי שֶׁמִּסָּבִיב לַנְּקֻדָּה יֵשׁ זֻהֲמָה אֲבָל עֶצֶם הַנְּקֻדָּה הִיא נְקִיָּה לְגַמְרֵי. אַךְ בִּגְלַל שֶׁהַנְּקֻדָּה הַזֹּאת נֶעֱלֶמֶת מְאֹד וְחוֹפָפֶת עָלֶיהָ הַרְבֵּה זֻהֲמָה, אָז קָם "מֶלֶךְ חָדָשׁ אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף", קָם מֶלֶךְ חָדָשׁ שֶׁרוֹצֶה לְהַגִּיד שֶׁאֵין כָּאן יוֹסֵף. הַמֶּלֶךְ הַזָּקֵן וְהַכְּסִיל.

רַבִּי נָתָן מַסְבִּיר בְּלִקּוּטֵי הֲלָכוֹת שֶׁהַמֶּלֶךְ הוּא יֵצֶר הָרַע, "וּכְסִיל" שֶׁהַתַּפְקִיד שֶׁלּוֹ לְהַגִּיד לָנוּ - שֶׁאֵין בָּנוּ שׁוּם טוֹב, אֲנַחְנוּ הַכֹּל רַע, אֵין בָּנוּ נְקוּדָה שֶׁל צַדִּיק, אֲנַחְנוּ כֻּלָּנוּ זֻהֲמָה. הַתַּפְקִיד שֶׁלּוֹ שֶׁאָדָם יַכְרִיז עַל עַצְמוֹ שֶׁכֻּלּוֹ רַע חַס וְשָׁלוֹם כְּדֵי שֶׁהָאָדָם יִכָּנֵס לְמָרָה שְׁחוֹרָה. הוּא מַכְנִיס לְאָדָם בִּלְבּוּלִים שֶׁיַּחְשֹׁב שֶׁהוּא לֹא מְסֻגָּל לִזְכוֹת. הוּא רוֹצֶה לְהָבִיא אוֹתָנוּ שֶׁנִּשְׁבַּח שֶׁיֵּשׁ בָּנוּ נְקוּדָה מְיֻחֶדֶת, כִּי בְּכָל יְהוּדִי יֵשׁ נְקוּדָה יְחוּדִית שֶׁלֹּא הָיְתָה בִּשְׁבִירָה, שֶׁהִיא נְקִיָּה וּבָרָה, שֶׁהִיא מִתְגַּלִּית בִּבְרִית מִילָה, וְהַנְּקֻדָּה הַזֹּאת הִיא יְחוּדִית. אַךְ בִּגְלַל כָּל הַזֻּהֲמָה שֶׁמִּסָּבִיב אָז זֶה נִרְאָה כְּאִלּוּ חַס וְשָׁלוֹם זֶה לֹא קַיָּם, אַךְ וַדַּאי שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד אֶת הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת.

"בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹבְדִים בְּפָרֶךְ" - נִכְנַס לְאָדָם מָרָה שְׁחוֹרָה שֶׁנִּרְאָה לוֹ שֶׁהַכֹּל כָּל כָּךְ קָשֶׁה. פַּרְעֹה רָצָה לְהַגְבִּיר אֶת הַדִּינִים פַּרְעֹה אוֹמֵר כָּל הַבֵּן הַיְאוֹרָה תַּשְׁלִיכוּהוּ, הָרֵי פַּרְעֹה יָדַע הַרְבֵּה סוֹדוֹת, "כָּל צָרֶיהָ הָיוּ לְרֹאשׁ" - לְסִטְרָא אַחֲרָא מְגַלִּים הַרְבֵּה סוֹדוֹת, הוּא יָדַע שֶׁבָּנִים זֶה בְּחִינָה שֶׁל "דּוּכְרָא" (זָכָר) בְּחִינַת חֲסָדִים וְהַבַּת הִיא בְּחִינָה שֶׁל "נֻקְבָא". לֹא שֶׁחָס וְשָׁלוֹם שַׁבַּת הִיא סִטְרָא אַחֲרָא, אֶלָּא שֶׁהָעִנְיָן שֶׁל "בַּת" מְרַמֵּז עַל עִנְיָן שֶׁל אֲחִיזַת דִּינִים, הָאִשָּׁה זֶה עִנְיָן שֶׁל מַלְכוּת, וְ"דִינָא דְמַלְכוּתָא דִינָא", וְלָכֵן הוּא רָצָה לְהַטְבִּיעַ אֶת הַבְּחִינָה שֶׁל "בֵּן" מִצַּד אֶחָד, וּמִצַּד שֵׁנִי לְהַחֲיוֹת אֶת הַבְּחִינָה שֶׁל "בַּת" בְּחִינָה שֶׁל דִּינִים, כְּדֵי שֶׁתִּתְגַּבֵּר חַס וְשָׁלוֹם הַסִּטְרָא אַחֲרָא.

הַצַּדִּיק מְשַׁפֵּר אֶת הַוָּלָד. אָדָם לֹא מֵבִין לְאָן זֶה הוֹלֵךְ וְהוּא מַתְחִיל לַחֲשֹׁב דִּבָּרִים רָעִים חַס וְשָׁלוֹם, שְׁפָרָה זֶה הַצַּדִּיק "שֶׁמְּשַׁפֶּרֶת אֶת הַוָּלָד", שֶׁאוֹמֵר לְאָדָם יֵשׁ בְּךָ דִּבָּרִים טוֹבִים תַּאֲמִין בְּעַצְמְךָ, וּפוּעָה "שֶׁפּוֹעָה לַוָּלָד": אַתָּה מוֹתֵק, תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה, אַל תִּתְיָאֵשׁ. נְקוּדָה אַחַת קְטַנָּה תַּעְפִּיל עַל הַכֹּל.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ "מָה זֶה בְּיָדְךָ?" וַיֹּאמֶר "מַטֶּה". אוֹמֵר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ אַף עַל פִּי שֶׁזֶּה נִרְאָה שֶׁאֵין אֶת מִי לִגְאוֹל כִּי הַכֹּל נֶחְשָׁשִׁים, מְגַלֶּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ אֶת סוֹד הַגְּאֻלָּה: אַחֹז בַּזָּנָב שֶׁלּוֹ וּמְיַד

יִתְהַפֵּךְ הַנָּחָשׁ בְּעַצְמוֹ בַּחֲזָרָה לְמַטֶּה - אֲחֹז בִּנְקֻדָּה אַחַת, אַפִילוּ אִם הָאָדָם כֻּלּוֹ נָחָשׁ חָלִילָה יֵשׁ בּוֹ רַק נְקוּדָה אַחַת, זָנָב קָטָן, אִם תְּפַסְתָּ בַּזְּנָבוֹן הַזֶּה מִתְהַפֵּךְ כֻּלּוֹ לְטוֹב ! נְקוּדָה אַחַת קְטַנָּה תַּעְפִּיל עַל הַכֹּל זֶה הַסּוֹד שֶׁל הַגְּאֻלָּה.

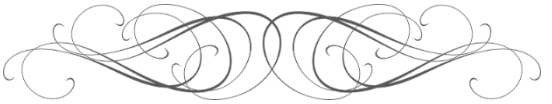
מִתַּחַת לַקְּלִפָּה

מֵאֲחוֹרֵי רֹאשׁ הַשּׁוֹדְדִים מִסְתַּתֵּר אָדָם עֲנָק. כָּתוּב בַּגְּמָרָא שֶׁכָּל הַמָּרִים יָד עַל חֲבֵרוֹ נִקְרָא רָשָׁע, מִי אָמַר אֶת זֶה ? רֵישׁ לָקִישׁ שֶׁהָיָה רֹאשׁ הַשּׁוֹדְדִים. אוּתוֹ רֵישׁ לָקִישׁ כְּשֶׁהוּא זוֹכֶה מִתְהַפֵּךְ מֵהֶפֶךְ אֶל הֵפֶךְ, הוּא מְקַבֵּל כֻּלָּה הֶרְגֵּשׁ בִּיהוּדִי - לֹא מִי שֶׁמַּכֶּה יְהוּדִי נִקְרָא רָשָׁע, אֶלָּא אֲפִילוּ רַק מִי שֶׁמֵּרִים יָד עַל חֲבֵרוֹ כְּבָר נִקְרָא רָשָׁע ! כִּי הַקְּלִפָּה מָה שֶׁהִיא חוֹפֶפֶת וּמְכַסָּה הִיא מְכַסָּה בְּדִיּוּק אֶת הַדָּבָר הֶהָפוּךְ לָהּ, אִם אֲנַחְנוּ רוֹאִים אֶת רֹאשׁ הַשּׁוֹדְדִים, נֵדַע לָנוּ שֶׁמִּתַּחַת לָזֶה נִמְצָא שָׁם כָּזֶה אָדָם עֲנָק וְגָדוֹל שֶׁיֵּשׁ לוֹ הֶרְגֵּשׁ כָּזֶה מְיֻחָד בְּכָל יְהוּדִי, שֶׁנִּזְכֶּה כֻּלָּנוּ לְטַהֲרָהּ כָּזֹאת נִפְלָאָה. אֵין לָנוּ מָה לִרְאֹג, רַק נֵלֵךְ עִם כָּל הָעֵצוֹת שֶׁהָאָדָם יַאֲמִין בְּעַצְמוֹ, שֶׁאָדָם יַאֲמִין שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דְּבָרִים טוֹבִים, שֶׁאֲפִילוּ אִם הוּא רוֹאֶה בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא מָלֵא נָחָשׁ וּמָלֵא עַקְמוּמִיּוּת יֵשׁ בּוֹ נְקוּדָה טוֹבָה.

נַתְחִיל לְצַעֵק לַה׳ יִתְבָּרַךְ וּלְהַאֲמִין בְּעַצְמֵנוּ וְעוֹד פַּעַם לְצַעֵק לַה׳ יִתְבָּרַךְ וְנִתְחַזֵּק בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וּבְמִקְוֶה וּתְהִלִּים וְהִתְבּוֹדְדוּת, וּלְהַאֲמִין בְּכָל נְקוּדָה וּנְקֻדָּה, וַאֲפִילוּ אִם אֲנַחְנוּ רוֹאִים נְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים וְשׁוּעָלִים שֶׁבָּנוּ, לֹא נִשְׁכַּח שֶׁבְּכָל אֶחָד אֲפִילוּ בָּנוּ יֵשׁ נְקוּדָה טוֹבָה שֶׁהִיא מַעְפִּילָה עַל הַכֹּל וְיֵשׁ לְפָנֵי וְאַחֲרֵי. זֶה לֹא פַּעַם אַחַת בַּחַיִּים, זֶה כָּל רֶגַע בַּחַיִּים, כִּי הַפָּנִים מִשְׁתַּנּוֹת, הַפְּנִימִיּוּת מִשְׁתַּנָּה, אֶפְשָׁר לְהַזְדַּכֵּךְ בְּכֹחַ הַצַּדִּיקִים.

שֶׁנִּזְכֶּה כֻּלָּנוּ לְטַהֲרָה כָּזֹאת נִפְלָאָה וּקְדֻשָּׁה כָּזֹאת נִפְלָאָה, שֶׁיִּתְגַּלֶּה מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ וְיִגָּאֵל אוֹתָנוּ וְנִזְכֶּה כֻּלָּנוּ לַתִּקּוּן הַשָּׁלֵם עַד בִּיאַת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן.

לך לך

תַּתְחִיל לָלֶכֶת

פָּרָשׁוֹת "נֹחַ" וְ"לֶךְ לְךָ" קְשׁוּרוֹת מְאֹד, "אִם לֹא נֹחַ, אָז לֶךְ לְךָ". אִם לֹא נֹחַ לְךָ, תַּתְחִיל לָלֶכֶת. מִי לֹא מַכִּיר אֶת הַבְּעָיָה הַזֹּאת. הַפִּלוֹנְטֶר הוּא שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁכָּל הַחַיִּים יִהְיֶה לוֹ נֹחַ, זֶה הַפִּלוֹנְטֶר. אָז אוֹמְרִים לוֹ: "לֶךְ לְךָ, צֵא מִזֶּה", אוֹמְרִים לוֹ: "אַתָּה יוֹדֵעַ מָתַי נֹחַ? בַּתֵּבָה".

בְּפָרָשַׁת נֹחַ אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מָה קָרָה שָׁם, "וַיִּמַח אֶת כָּל הַיְקוּם". אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁהֵם קִלְקְלוּ קִלְקוּל מְאֹד גָּדוֹל, וְנֹחַ הָיָה צָרִיךְ לִבְנוֹת תֵּבָה 120 שָׁנָה, כְּדֵי שֶׁהַלֵּצָנִים יִשְׁאֲלוּ: "מָה אַתָּה עוֹשֶׂה"? וְיַגִּיד לָהֶם שֶׁהוּא בּוֹנֶה תֵּבָה, וְלָמָּה הוּא בּוֹנֶה תֵּבָה? כִּי הוֹלֵךְ לִהְיוֹת מַבּוּל.

אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁתֵּבָה לִבְנוֹת, זֶה לוֹקֵחַ מַקְסִימוּם 10 שָׁנִים, אֲפִילוּ אִם לֹא לָמַד אַרְכִיטֶקְטוּרָה, אֲפִילוּ אִם הוּא לֹא לָמַד הַנְדָּסַת בִּנְיָן, וַאֲפִילוּ אִם הוּא רַק לָמַד קָצָת אֵיךְ בּוֹנִים יְסוֹדוֹת וּמְחַבְּרִים דְּבָרִים, הוּא גַּם כֵּן יָכוֹל תּוֹךְ 20 שָׁנָה לִבְנוֹת תֵּבָה, בְּפָרָט שֶׁזּוֹ לֹא הָיְתָה תֵּבָה כָּל כָּךְ גְּדוֹלָה. זֶה מְאֹד מוּזָר. אַחֲרֵי 30 שָׁנָה כְּבָר בָּטוּחַ

גָּמַר אֶת הַתֵּבָה, 50 שָׁנָה בָּטוּחַ. מֵ-50 שָׁנָה וְעַד 120 שָׁנָה מָה הוּא עָשָׂה? נֹחַ מַשְׁקִיעַ הַמּוֹן שָׁנִים בִּשְׁבִיל שֶׁהַצִּבּוּר יָבִין שֶׁהוֹלְךְ לִהְיוֹת מַבּוּל. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כַּמָּה שָׁנִים אֶפְשָׁר לְהַשְׁקִיעַ? אֲפִילוּ אִם כָּל יוֹם תָּשִׂים מַסְמֵר אֶחָד, בְּמֶשֶׁךְ 10 שָׁנִים אַתָּה בָּטוּחַ גּוֹמֵר אֶת כָּל הַמַּסְמְרִים. כַּמָּה אֶפְשָׁר לְתַקְוֹעַ אוֹתָם? מָה זֶּה 120 שָׁנָה לִבְנוֹת תֵּבָה?

גַּן חָיוֹת

וַאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁבַּתֵּבָה בִּכְלָל לֹא הָיָה קַל לוֹ. הוּא הִכְנִיס הֲמוֹן חָיוֹת, קַרְנָפִים דֻּבִּים אֲרָיוֹת, זְאֵבִים. צָרִיךְ לְהָבִין, אִם נִכָּנֵס לְגַן חָיוֹת וְנִשְׁמָע כְּאֵלֶּה רְעָשִׁים בְּגַן חָיוֹת, וְכָל מִינֵי קוֹלוֹת מוּזָרִים, יוֹם שָׁלֵם אֲנַחְנוּ בָּטוּחַ נִשְׁתַּגֵּעַ. עַכְשָׁו אִם נָשִׂים אֶת כֻּלָּם בְּמָקוֹם אֶחָד, וַאֲנַחְנוּ בְּתוֹךְ הַמָּקוֹם הַזֶּה, אֲנַחְנוּ מְשֻׁגָּעִים אַחֲרֵי יוֹמַיִם. אַחֲרֵי חֹדֶשׁ? אִשְׁפּוּז. קוֹלוֹת.

וְגַם הַחַיּוֹת שָׁם בַּתֵּבָה, לֹא הָיָה לָהֶם מָקוֹם מֻגְדָּר: הַזְּאֵב יוֹשֵׁב לְיַד הָאַרְיֵה, הָאַרְיֵה לְיַד הַדֹּב, יוֹשְׁבִים בְּחִבּוּק יָדַיִם, מִסְתַּכְּלִים: מָתַי הַמַּבּוּל יִגָּמֵר? הֵם זָזִים, זֶה חֻבְרֶ״ה עִם תְּזוּזָה! עַכְשָׁו נִתְאַר לָנוּ שֶׁהָאַרְיֵה יִתְעַצְבֵּן עַל הַדֹּב, אֲנַחְנוּ מְבִינִים מָה יֵלֵךְ שָׁם בַּתֵּבָה הַזֹּאת? הָלְכָה הַתֵּבָה! וְכִי אִכְפַּת לָהֶם שֶׁמַּבּוּל? הֵם שׁוֹבְרִים אֶת הַתֵּבָה וְיוֹצְאִים הַחוּצָה. לֹא מוּבָן אֵיךְ הוּא הִכְנִיס אֶת כָּל הַחַיּוֹת הָאֵלֶּה שָׁם בְּתוֹכָהּ, כָּל מִינֵי זְאֵבִים וְדֻבִּים וְקַרְנָפִים וְטַוָּסִים וְכָל מִינֵי חָיוֹת נְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים וְכָל מִינֵי צְפָּרִים וּנְשָׁרִים, מָה לֹא הָיָה שָׁם. כָּל הַיְצוּרִים הָיוּ שָׁם. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵיךְ הֵם הִסְתַּדְּרוּ בְּיַחַד? אֵיךְ הֵם הִסְתַּדְּרוּ כֻּלָּם בְּיַחַד? וְלֹא דַּי בָּזֶה, אֵיפֹה נִכְנְסוּ כֻּלָּם בִּכְלָל? כָּל הַחַיּוֹת הָאֵלֶּה, אֵיפֹה הָיָה מָקוֹם לְכֻלָּם? כַּמָּה הָיְתָה הַתֵּבָה בִּכְלָל, 300 אַמָּה אֹרֶךְ הַתֵּבָה, 150 מֶטֶר. 50 אַמָּה רָחְבָּהּ, עוֹד 25 מֶטֶר. וְהַגֹּבַהּ עוֹד 30 אַמָּה קוֹמָתָהּ, עוֹד 15 מֶטֶר. כַּמָּה כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם? צָרִיךְ גַּם לְהַכְנִיס שָׁם אֹכֶל לַשָּׁנָה שְׁלֵמָה לְכָל הַחֻבְרֶ״ה הָאֵלּוּ. הֵם גַּם מְיַצְּרִים אַשְׁפָּה, וְיֵשׁ גַּם רֵיחוֹת, אֵיפֹה כָּל זֶה הוֹלֵךְ? אֵיפֹה כָּל זֶה מִצְטַבֵּר?

נֹחַ עוֹבֵד יוֹם וָלַיְלָה בְּלִי הַפְסָקָה לָתֵת לָהֶם אֹכֶל. פַּעַם אַחַת הוּא אֵחֵר לָתֵת לָאַרְיֵה, שָׁם לוֹ נְכִישָׁה וְעָשָׂה אוֹתוֹ צוֹלֵעַ! לֹא מַתְאִים בִּכְלָל כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה. וְזֶה עוֹד שֶׁהָאַרְיֵה הִתְנַהֵג בַּעֲדִינוּת, כִּי הוּא הֵבִין שֶׁאֵחֵר, לֹא עָשָׂה אֶת זֶה בְּכַוָּנָה. בְּגַן חָיוֹת כָּל אֶחָד יוֹשֵׁב בַּתָּא שֶׁלּוֹ, אַף אֶחָד לֹא מַפְרִיעַ לַשֵּׁנִי, רַק בְּקוֹלוֹת הֵם מְשַׁדְּרִים אֶחָד לַשֵּׁנִי, עַל הַבְּעָיוֹת. מְעֻבָּר לְזֶה, יֵשׁ לְכָל אֶחָד תָּא מִשְׁלוֹ וְגַם זֶה נִרְאָה אֵיךְ שֶׁזֶּה נִרְאָה. אֲנִי

מְטַיֵּל רוֹאֶה אֶת זֶה, רוֹאֶה אֶת זֶה. בְּתוֹךְ הַתֵּבָה אֲנִי נִמְצָא עִם כֻּלָּם, אִם אֲנִי לֹא הִצְלַחְתִּי לְהִתְנַהֵג פֹּה כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ, לֹא אָבִיא אֶת הָאֹכֶל בַּזְּמַן, לְךָ תֵּדַע מָה הוֹלֵךְ לִהְיוֹת פֹּה. אִם הֵם יִתְרַגְּזוּ אֶחָד עַל הַשֵּׁנִי, הֵם לֹא מְבִינִים שֶׁכְּשֶׁיֵּשׁ מַבּוּל צְרִיכִים לִהְיוֹת רְגוּעִים. וְזֶה לֹא יוֹם וְלֹא חֹדֶשׁ, זֶה שָׁנָה שְׁלֵמָה.

מָה עָשִׂיתִי?

הַמַּבּוּל נִקְרָא "מֵי נֹחַ" עַל שְׁמוֹ. צְרִיכִים לְהָבִין הֵיתֵּכֶן לִקְרֹא לְמַבּוּל עַל שֵׁם נֹחַ? אַחֲרֵי שֶׁהוּא כָּל כָּךְ עָבַד קָשֶׁה, 120 שָׁנָה, הִתְיַגֵּעַ כְּדֵי שֶׁהַלְּצָנִים הָרְשָׁעִים הָאֵלּוּ יָקְשׁוּ קְשָׁיוֹת: "מָה אַתָּה עוֹשֶׂה נֹחַ"? וְהוּא יַגִּיד לָהֶם: "בּוֹנֶה תֵּבָה". "לָמָּה תֵּבָה"? "כִּי הוֹלֵךְ לִהְיוֹת מַבּוּל". אָמְרוּ לוֹ: "אַתָּה מַבּוּל, אַתָּה בִּלְבּוּל", צָחֲקוּ מִמֶּנּוּ. כַּמָּה אָדָם יָכוֹל לְהַגִּיד לִי מַבּוּל? 10 שָׁנִים, 20 שָׁנָה, אַחֲרֵי 50 שָׁנָה כְּבָר גָּמַרְנוּ, הִזְדַּקַּנְתִּי עִם הָרַעְיוֹנוֹת שֶׁלִּי בְּיַחַד. מִי יַאֲמִין לִי בִּכְלָל? לָעֲגוּ, וְהוּא הִמְשִׁיךְ הָלְאָה, לְמַעֲנָם. לְמַעֲנָם, 120 שָׁנָה.

אָז מָה הַתֵּרוּץ? מְתָרְצִים שֶׁמִּכְּינָן שֶׁנֹּחַ לֹא הִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם מַסְפִּיק לָכֵן הַמַּבּוּל נִקְרָא עַל שְׁמוֹ! לֹא הִתְפַּלֵּל! לָמָּה הוּא לֹא הִתְפַּלֵּל? בְּסְדוֹם וַעֲמוֹרָה אַבְרָהָם אָבִינוּ מִתְפַּלֵּל, אִם יֵשׁ 50 וְאִם יֵשׁ 45 וְאִם יֵשׁ 40 וְאִם יֵשׁ 30 וְאִם יֵשׁ 20, הִגִּיעַ לְ-10 נֶעְצָר, מָה יֵשׁ? הוּא לָמַד מִנֹּחַ שֶׁפָּחוֹת מֵ-10 לֹא מִתְפַּלְּלִים עֲלֵיהֶם. וְאֵין תְּבִיעָה עַל אַבְרָהָם אָבִינוּ. אַבְרָהָם אָבִינוּ צוֹדֵק. וּמֵאֵיפֹה הוּא לָמַד? מִנֹּחַ.

אָז מָה הַתְּבִיעָה בְּעֶצֶם עַל נֹחַ? הִנֵּה רוֹאִים שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ הִסְכִּימוּ אִתּוֹ, הוּא יָדַע שֶׁפָּחוֹת מֵ-10 לֹא מִתְפַּלְּלִים עֲלֵיהֶם.

אֶלָּא אַבְרָהָם אָבִינוּ כֵּן הִתְפַּלֵּל, עַד שֶׁהוּא הִגִּיעַ לְ-10 הוּא הִתְפַּלֵּל, הוּא הִשְׁקִיעַ מַשֶּׁהוּ. נֹחַ בִּכְלָל לֹא הִתְפַּלֵּל. הוּא יָדַע שֶׁפָּחוֹת מֵ-10 אֵין לְזֶה שׁוּם אֶפֶקְט, מָה הַתְּבִיעָה עָלָיו? אוֹמֵר רַבִּי חַיִּים שְׁמוּאֶלְבִּיץ מִמִּיר הַתְּבִיעָה עָלָיו הָיְתָה: "נָכוֹן שָׁאַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁלֹּא יֵצֵא כְּלוּם, אַתָּה בְּכָל זֹאת צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל! לָמָּה? כִּי זֶה לֹא עֵסֶק שֶׁלְּךָ. אַתָּה צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מֵה'. אַתָּה כּוֹאֵב אֶת הַמַּצָּב? אִכְפַּת לְךָ? יֵשׁ כְּתֹבֶת לְמִי לִפְנוֹת וְזֶהוּ, מָה הַתּוֹצָאוֹת זֶה לֹא עִנְיָן שֶׁלְּךָ".

זֶה חִדּוּשׁ עָצוּם, כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל אִם זֶה לֹא שַׁיָּךְ אָז מָה אֲנִי מַשְׁקִיעַ בְּכְלָל כֹּחוֹת וּתְפִלּוֹת? בִּפְרָט שֶׁהָיְתָה תְּקוּפָה שֶׁכֵּן הִשְׁקַעְתִּי בִּתְפִלּוֹת וְלֹא זָז כְּלוּם, וּכְמוֹ שֶׁאֲנִי

מַכִּיר אֶת הַמַּצָּב אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁצָּרִיךְ כָּאן נֵס גָּדוֹל. וְנֵס גָּדוֹל ה׳ יִתְבָּרַךְ לֹא יַעֲשֶׂה לִי, אָז מָה פִּתְאוֹם שֶׁאֲנִי אֲבַקֵּשׁ בִּתְפִלּוֹת?

רַק תְּפִלָּה

אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁאִם אָדָם מִתְפַּלֵּל, וְעוֹשִׂים לוֹ נֵס, לֹא מְנַכִּים לוֹ מֵהַזְּכֻיּוֹת. אָדָם עוֹשֶׂה חֶשְׁבּוֹן, ״אֲנִי אֶתְפַּלֵּל עַל הַדָּבָר הַזֶּה? אֵין סִכּוּי, פֹּה צָרִיךְ נֵס גָּדוֹל, שֶׁיְּסַדְּרוּ מִשָּׁמַיִם גַּם אֶת זֶה וְגַם אֶת זֶה וְגַם אֶת זֶה הַכֹּל לְמַעֲנִי, נִרְאֶה לְךָ? לֹא, אֵין סִכּוּי. אָז מָה יְכוֹלָה לִהְיוֹת הַתְּבִיעָה עָלַי״?

הַתְּבִיעָה ״לָמָּה לֹא הִתְפַּלַלְתָּ? לָמָּה לֹא בִּקַּשְׁתָּ״? ״אֲבָל לֹא יֵצֵא כְּלוּם, וְאֵין סִכּוּי״, ״אֲפִילּוּ שֶׁאֵין סִכּוּי״! נֹחַ יוֹדֵעַ, יֵשׁ כְּלָלִים, פַּחוֹת מֵ-10 לֹא יַצִּילוּ אוֹתָם, צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל. לְהִתְפַּלֵּל עַל כָּל הַדּוֹר, זוֹ הָיְתָה הַתְּבִיעָה עַל נֹחַ, לָכֵן הַמַּבּוּל נִקְרָא ״מֵי נֹחַ״. לַמְרוֹת שֶׁנּוֹחַ נָתַן אֶת הַנְּשָׁמָה שֶׁלּוֹ, 120 שָׁנָה, וּבְתוֹךְ הַתֵּבָה הִשְׁקִיעַ אֶת כָּל מָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ.

אַבְרָהָם אָבִינוּ בְּעַצְמוֹ שָׁאַל אֶת שֵׁם בֶּן נֹחַ: ״אֵיךְ אַבָּא שֶׁלְּךָ זָכָה״? ״הוּא נָתַן אֶת הַנְּשָׁמָה יוֹם וָלַיְלָה״, אַבְרָהָם אָבִינוּ אָמַר: ״עָשָׂה חֲסָדִים, בַּעֲבוּר זֶה זָכָה, זוֹ הַזְּכוּת שֶׁלּוֹ, הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִם הַחַיּוֹת וְהַבְּהֵמוֹת. אִם כָּכָה, אֲנִי הוֹלֵךְ עַל זֶה עַד הַסּוֹף, נַעֲשֶׂה חֲסָדִים עִם בְּנֵי אָדָם עַד הַסּוֹף״. וְלָכֵן אַבְרָהָם אָבִינוּ הָלַךְ עַל חֲסָדִים יוֹם וָלַיְלָה, וְהוּא לָמַד גַּם אֶת זֶה מִנֹּחַ.

מִלְחָמָה

לְאַחַר מִכֵּן מִיַּד מַגִּיעִים לְפָרָשַׁת ״לֶךְ לְךָ״, הַסִּפּוּר שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר לוֹ ״לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ״. אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ שָׁבַר אֶת הַפְּסָלִים לְאַבָּא שֶׁלּוֹ, לְתֶרַח. זֶה לֹא הָיָה פָּשׁוּט בִּכְלָל, הָיָה נִמְרוֹד שָׁם, שָׁמַע אֶת זֶה וְיָצָא לְמִלְחָמָה - זָרַק אוֹתוֹ לְכִבְשַׁן הָאֵשׁ. וְכָל זֶה אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מֵהַמִּדְרָשִׁים, זֶה לֹא כָּתוּב בַּתּוֹרָה.

הוּא שָׁבַר פְּסָלִים, נִלְחָם בְּכָל הָעַבוֹדָה זָרָה, נִלְחָם עִם כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, מִלְחָמָה. הָיוּ בְּטוּחִים שֶׁהוּא מְשֻׁגָּע. בִּזְיוֹנוֹת קָשִׁים, כִּבְשַׁן הָאֵשׁ, זָרְקוּ אוֹתוֹ לְתוֹךְ הָאֵשׁ, ה׳ יְרַחֵם, וְכָל זֶה הַתּוֹרָה לֹא מְסַפֶּרֶת! מָה כֵּן כָּתוּב? ״לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ״, אֶת זֶה הַתּוֹרָה כֵּן מְסַפֶּרֶת.

אָדָם יָכוֹל לִשְׁבֹּר פְּסָלִים, שֶׁיְּזַרְקוּ אוֹתוֹ לְתוֹךְ הָאֵשׁ גַּם כֵּן הוּא מוּכָן, אֲבָל לָצֵאת מֵהָאַרְצִיּוּת שֶׁלּוֹ, לָצֵאת מֵהַמִּדּוֹת הָרָעוֹת - זֶה קָשֶׁה. לָצֵאת מִמִּדָּה אַחַת רָעָה זֶה קָשֶׁה מְאֹד מְאֹד מְאֹד. לְתַקֵּן אֶת הַכַּעַס זֶה מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה. מָה זֶה לְתַקֵּן אֶת הַכַּעַס? זֶה פְּשׁוּט לֹא לִכְעוֹס. "מָה לֹא לִכְעוֹס? הוּא מַרְגִּיז"! לֹא כּוֹעֲסִים.

הוּא קָרָא בַּסֵּפֶר: מִי שֶׁלֹּא כּוֹעֵס לְעוֹלָם זוֹכֶה לְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ. "שְׁמַע זֶה מַתְאִים לִי, אֲנִי הוֹלֵךְ עַל זֶה"! בָּא אֶחָד מַרְגִּיז אוֹתוֹ "לֵךְ מִפֹּה! הָרַסְתָּ לִי אֶת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ"! הוּא הִתְעַצְבֵּן, כִּי הוּא הָרַס לוֹ אֶת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. אָז זֶה לְגִיטִימִי, זֶה לֹא כַּעַס סְתָם, הוּא כַּעַס לְשֵׁם שָׁמַיִם! "הָיוּ לִי תָּכְנִיּוֹת שֶׁל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, הָרַסְתָּ לִי אוֹתָן"!

צַדִּיק הָאֱמֶת

יֵשׁ יְהוּדִי אֶחָד שֶׁהֶחְלִיט לְנַסּוֹת אֶת אֶחָד הַצַּדִּיקִים, שָׁמַע עָלָיו שֶׁהוּא צַדִּיק, אָמַר: "נַעֲשֶׂה לוֹ מִבְחָן לִרְאוֹת אִם הוּא בֶּאֱמֶת צַדִּיק". מְדֻבָּר בְּעוֹבֵד ה' גָּדוֹל, הוּא כְּשֶׁלְּעַצְמוֹ עוֹבֵד ה' גָּדוֹל, וְהִנֵּה זֶה הֶחְלִיט לַעֲשׂוֹת לוֹ מִבְחָן בּוּזַּגְלוֹ, הַאִם הוּא עוֹמֵד בַּתְּנָאִים שֶׁל צַדִּיק לְפִי שִׁטָּתוֹ.

מָה הַמִּבְחָן שֶׁהוּא עָשָׂה לוֹ? הוּא הִתְיַשֵּׁב לְיָדוֹ כְּשֶׁהוּא הָיָה עִם צִבּוּר. יָשְׁבוּ שָׁם כַּנִּרְאֶה בְּאֵיזֶה שֻׁלְחָן, אוֹכְלִים. וּבַשֻּׁלְחָן שֶׁיָּשְׁבוּ הוּא הִתְיַשֵּׁב לְיָדוֹ דַּוְקָא, וְתוֹךְ כְּדֵי שֶׁהֵם יוֹשְׁבִים וְאוֹכְלִים וְכוּ', הוּא נוֹתֵן לוֹ מַכָּה, לַצַּדִּיק הַזֶּה, לִבְחֹן אִם הוּא צַדִּיק! וְהוּא לֹא מֵגִיב, מַמְשִׁיךְ הָלְאָה לֶאֱכוֹל. מַשֶּׁהוּ לֹא מִסְתַּדֵּר לוֹ בָּעִנְיָן, נוֹתֵן לוֹ עוֹד מַכָּה. אוּלַי בִּשְׁתֵּי מַכּוֹת הוּא יִתְעוֹרֵר. עוֹד מַכָּה - בּוּם. וְהוּא לֹא זָז, מַמְשִׁיךְ הָלְאָה. מְעַנְיֵן קְצָת מוּזָר הַסִּפּוּר. נוֹתֵן לוֹ שְׁתֵּי מַכּוֹת רְצוּפוֹת - בּוּם בּוּם. לֹא מֵגִיב לוֹ. מְעַנְיֵן. נָתַן לוֹ עוֹד כַּמָּה מַכּוֹת... שׁוּם דָּבָר, הוּא לֹא מֵגִיב כְּלוּם.

נָתַן דְּפִיקָה וְקָם: "זֶה צַדִּיק"! יָצָא מֵהַכֵּלִים: "צַדִּיק"! מָה הוּא רָאָה? רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הוּא נוֹתֵן לוֹ מַכּוֹת, נוֹתֵן לוֹ אֲגְרוֹפִים - אַחֲרֵי אֲגְרוֹף רִאשׁוֹן אֲנַחְנוּ הָיִינוּ לוֹקְחִים וּמְעִיפִים אֶת הַבֵּן אָדָם הַזֶּה: "עוּף מִפֹּה. אַתָּה לֹא נוֹרְמָלִי". בַּמַּצָּב הָרָגוּעַ, הָיִינוּ אוֹמְרִים: "הַבֵּן אָדָם הַזֶּה מְשֻׁגָּע, אֲנִי הוֹלֵךְ מִשָּׁם". אֲבָל הוּא גַּם נִשְׁאַר, וְגַם לֹא מֵגִיב.

אֵיךְ הוּא עָשָׂה אֶת זֶה, רִבּוֹן הָעוֹלָמִים? מָה זֶה לֹא מַפְרִיעַ לוֹ? נוֹתֵן מַכּוֹת! מְשֻׁגָּע! לְפָחוֹת שֶׁיִּתֵּן אֵיזֶה מַבָּט, יִסְתַּכֵּל עָלָיו! הוּא נוֹרְמָלִי? שֶׁלֹּא יַגִּיד שׁוּם מִלָּה,

לֹא לְבַזּוֹת אוֹתוֹ, אוּלַי יֵשׁ לוֹ אֵיזוֹ בְּעָיָה - אָז שֵׁיֵּלֵךְ מִשָּׁם! הוּא נִשְׁאַר עַל הַמָּקוֹם! שׁוּם דָּבָר. כְּלוּם, כְּלוּם, כְּלוּם. שׁוּם דָּבָר, שׁוּם תִּגּוּבָה. שׁוּם תְּזוּזָה, רִבּוֹן הָעוֹלָמִים! אֵיזוֹ עֲבוֹדָה יֵשׁ פֹּה! כַּמָּה עֲבוֹדָה הָיְתָה לִפְנֵי כֵן כְּדֵי לְהַגִּיעַ לְכָזֶה דָּבָר! זֶה "לֵךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ", צֵא מֵהָאַרְצִיּוּת, זֶה הַרְבֵּה יוֹתֵר קָשֶׁה מִלִּשְׁבֹּר פְּסָלִים וְלִקְפֹּץ לָאֵשׁ. לָצֵאת מֵהַמִּדּוֹת הָרָעוֹת - זוֹ עֲבוֹדָה רָצִינִית. זֶה הַרְבֵּה יוֹתֵר קָשֶׁה.

נְקוּדַת חֵן

אֲבָל אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ, בַּנִּסָּיוֹן הַקָּשֶׁה הַזֶּה הוּא צָרִיךְ לָלֶכֶת וְלָלֶכֶת. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן כָּאן "לֵךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ", לֵךְ לְךָ - לְךָ לְעַצְמְךָ, לְךָ לַנְּקֻדָּה שֶׁלְּךָ. לָמָּה, כִּי "נֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי ה'". לָמָּה הוּא נִצָּל? כִּי הוּא מָצָא חֵן בְּעֵינֵי ה'. מָה זֶה מָצָא חֵן? מָצָא אֶת נְקוּדַת הַחֵן שֶׁלּוֹ בְּעֵינֵי ה'. אֶת הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת שֶׁיֵּשׁ לְכָל יְהוּדִי וּלְכָל יְהוּדִיָּה, אֶת הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת - שֶׁרַבִּנוּ מְדַבֵּר עָלֶיהָ בְּתוֹרָה ל"ד, שֶׁלְּכָל אֶחָד יֵשׁ נְקוּדָה מְסֻיֶּמֶת, שֶׁאֵין אוֹתָהּ לְאַף אֶחָד בָּעוֹלָם וְזֶה שַׂיָּךְ רַק לוֹ.

יֵשׁ נְקוּדָה שֶׁל אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב בְּכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ שֶׁזֶּה הוֹלֵךְ אִתָּנוּ לֹא נוֹתֵן לָנוּ מְנוּחָה בִּפְנִים. אֲנַחְנוּ כָּל כָּךְ מְלֵאִים רְצוֹנוֹת וְעוֹד פַּעַם מְיַבְּשִׁים אוֹתָנוּ וְעוֹד פַּעַם רְצוֹנוֹת וְעוֹד פַּעַם מְיַבְּשִׁים אוֹתָנוּ, וְלֹא יוֹדְעִים מָה קוֹרֶה כָּאן. וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ לְאָן זֶה מוֹבִיל כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה. יֵצֵא מַשֶּׁהוּ מִכָּל הַסִּפּוּר בִּכְלָל?

"יֵצֵא מִמֶּנִּי מַשֶּׁהוּ מִכָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה בִּכְלָל"? אוּלַי נִתְחַזֵּק בִּבְרָכוֹת, בִּתְפִלּוֹת, נִתְחַזֵּק בִּשְׁמִירַת הַלָּשׁוֹן, בִּשְׁמִירַת עֵינַיִם, אוּלַי נִתְחַזֵּק בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ? אָז אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים: "אֵין לִי כֹּחַ לִכְלוּם", וְאָז מַרְגִּישִׁים שֶׁנִּרְגַּעְנוּ מֵחָדָשׁ וּמַתְחִילִים שׁוּב וְלָמָּה כָּל זֶה? כִּי יֵשׁ לִי נְקוּדָה מְסֻיֶּמֶת שֶׁשַּׁיֶּכֶת רַק לִי בָּעוֹלָם וַאֲנִי צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ. "נֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי ה'" - מָצָא אֶת הַחֵן הַמְסֻיָּם הַזֶּה.

אִם הָאָדָם מוֹצֵא אֶת הַחֵן הַזֶּה הוּא שָׁמוּר, הוּא זוֹכֶה לִישׁוּעוֹת מְיֻחָדוֹת, הוּא זוֹכֶה לְכָל מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ. אֵיךְ מוֹצְאִים אֶת הַחֵן הַזֶּה? אוֹמֵר פֹּה רַבִּי נָתָן: "לֵךְ לְךָ! לֵךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ, לְךָ לְךָ לַנְּקֻדָּה שֶׁלְּךָ, לֵךְ לְךָ לְעַצְמְךָ לַנְּקֻדָּה שֶׁלְּךָ". אֵיךְ זוֹכִים לָזֶה? "מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ".

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן, אֲנַחְנוּ סוֹחֲבִים אִתָּנוּ מַשֶּׁהוּ כָּבֵד, וַדַּאי. הַנְּשָׁמָה הִיא גְּבוֹהָה רַק שֶׁהִיא יָרְדָה לְמָקוֹם כָּזֶה, מַלֵּא זֻהֲמָה וּבִלְבּוּלִים, וְכַמָּה הַרְפַּתְקָאוֹת, וְזֶה הַכֹּל הַכֹּל צָרוּפִים.

אָז אוֹמֵר ה׳ יִתְבָּרַךְ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ כְּמוֹ שֶׁמְּבָאֵר רַבִּי נָתָן: מָה שֶׁאָמַרְנוּ מְרַמֵּז לְכָל אָדָם, ״לֵךְ לְךָ״, מַזְהִיר אוֹתוֹ - לְךָ לְעַצְמְךָ. כִּי עֶצֶם הָאָדָם זוֹ הַנְּשָׁמָה, שֶׁכָּל הַהֲלִיכוֹת שֶׁלְּךָ כָּל מָה שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ כָּל הָעֲשִׂיּוֹת שֶׁלְּךָ כָּל הַדְּרָכִים - הַכֹּל יִהְיֶה לְעַצְמְךָ, לַנְּקֵדָּה הַפְּנִימִית שֶׁלְּךָ.

בְּעָוֹן חוֹלָלְתִּי

מָה זֶה ״מֵאַרְצְךָ״? אוֹמֵר רַבִּי נָתָן, הַנְּשָׁמָה שֶׁל הָאָדָם יְרֻדָּה לָעוֹלָם, וְהָאָדָם שָׁקוּעַ בְּתוֹךְ גַּשְׁמִיּוּת מְסֻיֶּמֶת, הוּא נִמְשָׁךְ גַּם לְשָׁם, יֵשׁ לוֹ מַאֲבַק נוֹרָאִי. הוּא שׁוֹמֵעַ מֻשָּׂגִים ״רוּחָנִיּוּת״, אֲבָל יֵשׁ לוֹ גַּם גּוּף, תַּאֲוֹות. אִי אֶפְשָׁר לַחֲנֹק אֶת הַכֹּל בְּמַכָּה אַחַת, אֵין דָּבָר כָּזֶה, הַגּוּף מִיַּד יִתְקוֹמֵם, יַעֲשֶׂה שְׁבִיתָה. אָז אוֹמֵר רַבִּי נָתָן, זֶה הוֹלֵךְ בִּשְׁלַבִּים. מָה זֶה ״מוֹלַדְתְּךָ״? אֵיךְ שֶׁנּוֹלַדְתָּ, בְּאֵיזוֹ גַּשְׁמִיּוּת שֶׁנּוֹלַדְתָּ. כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עַל עַצְמוֹ: ״הֵן בְּעָוֹן חוֹלָלְתִּי וּבְחֵטְא יֶחֱמַתְנִי אִמִּי״, יֵשׁ פֹּה שֵׁם קָדוֹשׁ: ״**בַּ**עָוֹן, **חו**לָלְתִּי, **ו**בְחֵטְא״ רָאשֵׁי תֵּבוֹת חב״ו. הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה - חָכְמָה בִּינָה וָדַעַת, הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שֶׁל תִּקּוּן הַבְּרִית. אַף עַל פִּי שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ אַבָּא שֶׁלּוֹ, זֶה יִשַׁי ! מֵהַבּוֹדְדִים שֶׁמֵּת בְּעֶטְיוֹ שֶׁל נָחָשׁ ! שׁוּם חֵטְא לֹא הָיָה לוֹ. זֶה אַבָּא שֶׁלּוֹ יִשַׁי. אָז מָה יַגִּיד אָדָם מִן הַשּׁוּרָה?

לֵךְ לְךָ, לְעַצְמְךָ ! לַנְּקֵדָּה שֶׁלְּךָ. עָזוֹב אֶת כֻּלָּם ! אַל תָּשִׂים לֵב לְאַף אֶחָד ! עֲסֹק בְּעַצְמְךָ, עֲסֹק בַּנְּקוּדָּה שֶׁלְּךָ ! ״אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם״ ! כָּל הָעוֹלָם הָיָה מֵעֵבֶר הַנָּהָר וְהוּא מִצַּד שֵׁנִי. לֹא מִסְתַּכֵּל עַל אַף אֶחָד כְּלוּם, שֶׁיַּצְלִיחוּ וְיַצְלִיחוּ, מָה זֶה יִתֵּן לִי בְּכָלָל מָה זֶה מְעַנְיֵן אוֹתִי בְּכָלָל? לֵךְ לְךָ, לְעַצְמְךָ. וְאָז ״וְאֶעֶשְׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל״ - אֲנִי אֲגַלֶּה אֶת נְקוּדַת הַחֵן הַפְּנִימִית הַמְּיֻחֶדֶת שֶׁשַּׂיֶּכֶת רַק לְךָ בֶּאֱמֶת. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְאֹד מְאֹד רוֹצֶה שֶׁנִּזְכֶּה, לֹא רוֹצֶה שֶׁנִּכְשֵׁל. מָה עוֹשֶׂה הַבַּעַל דָּבָר? מְפַזֵּר לָנוּ אֶת הַנֶּפֶשׁ עִם כָּל מִינֵי הִסְתַּכְּלוּיוֹת, כָּל מִינֵי חִישׁוּבִים וְחֶשְׁבּוֹנוֹת.

לֹא מָה שֶׁהִבְטִיחוּ

אַבְרָהָם אָבִינוּ יָרַד לְמִצְרַיִם, וְזֶה הָיָה נִסָּיוֹן קָשֶׁה לָרֶדֶת לְמִצְרַיִם. הָלְכוּ אִתּוֹ חֲבוּרָה שְׁלֵמָה שֶׁהוּא קֵרֵב. ״אַתָּה אַבְרָהָם אָבִינוּ הִבְטַחְתָּ לָנוּ הַבְטָחוֹת ! כָּל מִינֵי הַבְטָחוֹת יָפוֹת, מָה הִבְטַחְתָּ לָנוּ, אִם תָּבוֹאוּ אַחֲרַי אַתֶּם תִּזְכּוּ ! הָלַכְנוּ אַחֲרֶיךָ, הִגַּעְנוּ הִגַּעְנוּ - רָעָב״. אַבְרָהָם אָבִינוּ בְּסֵדֶר, לְךָ אֵין קֻשְׁיוֹת, אֲבָל מָה תַּעֲשֶׂה עִם כָּל הַחֲבוּרָה

שֶׁאִתְּךָ? מֵילָא אַתָּה מְדַלֵּג עַל הָרָעָב, אֵין לְךָ בְּעָיָה, אֵין אֹכֶל יֵשׁ אֹכֶל, יֵשׁ תִּקּוּן, הָעִקָּר תִּקּוּן. אֲבָל אֵלֶּה רוֹצִים אֹכֶל, אֵלֶּה גֵּרֵי צֶדֶק בָּאוּ עַכְשָׁו לְהִתְגַּיֵּר. מָה אַתָּה מוֹכֵר לָהֶם, מָה אַתָּה מְסַפֵּר לָהֶם? הִבְטַחְתָּ לָהֶם הָרִים וּגְבָעוֹת תָּבוֹאוּ אִתִּי, זֶה הָאֱמֶת הָאֲמִתִּית. הֵם בָּאִים - רָעָב, וְעוֹד בְּאֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ. וְאַף פַּעַם לֹא הָיָה רָעָב. אוֹמֵר הַמִּדְרָשׁ, זוֹ הַפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה שֶׁהָיָה בִּכְלָל רָעָב.

וְעוֹד הַלֵּיצָנִים אוֹמְרִים: "אַבְרָהָם אָבִינוּ אַתָּה רוֹאֶה? אֵיפֹה שָׁאַתָּה הוֹלֵךְ נִהְיָה מַנְחוֹס", כָּכָה הַלֵּיצָנִים אָמְרוּ לוֹ. "אַתָּה רוֹאֶה? הִגַּעְתָּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִהְיָה רָעָב. לִפְנֵי כֵן כְּלוּם, שׁוּם בְּעָיָה לֹא הָיְתָה, הַכֹּל הוֹלֵךְ - הַכֹּל בָּא מִמְּךָ", כָּךְ אָמְרוּ לוֹ הַלֵּיצָנִים.

וּבַסּוֹף הוּא צָרִיךְ לָרֶדֶת לְמִצְרַיִם, וּלְהַחְבִּיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּתוֹךְ אַרְגָּז, לָשִׂים עָלֶיהָ כָּל מִינֵי תַּפּוּחֵי אֲדָמָה. זֶה מַצָּב נָעִים? זֶה הָיָה צַעַר גָּדוֹל בִּשְׁבִיל אַבְרָהָם אָבִינוּ. וּלְכֻלָּם הוּא צָרִיךְ לְסַפֵּר: זֹאת אֲחוֹתִי, הִיא נְשׁוּאָה אֲבָל מְחַפְּשִׂים אֶת בַּעְלָהּ, כִּי רוֹצִים שֶׁיִּתֵּן לָהּ גֵּט - כָּךְ אוֹמֵר הַמִּדְרָשׁ שָׁם. כִּי אִם הִיא אֲחוֹתְךָ, אָז מָה הִיא הוֹלֶכֶת אִתְּךָ בִּכְלָל? אֵיפֹה בַּעְלָהּ, לָמָּה הוּא לֹא אִתָּהּ בִּכְלָל? "לֹא, יֵשׁ לָהּ בָּעַל, מְחַפְּשִׂים אֶת בַּעְלָהּ שֶׁיִּתֵּן לָהּ גֵּט וְאָז תִּהְיֶה מְשֻׁחְרֶרֶת". וְאָז צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לַמֶּלֶךְ וְ"לָמָּה לֹא גִּלִּית לִי, וְלָמָּה הִכְשַׁלְתָּ אוֹתִי"? וְכָל הַסִּפּוּר. וּמִי הַמֶּלֶךְ הַזֶּה הָיָה? פַּרְעֹה! הוּא אָמַר לְפַרְעֹה: "הֵם נוֹאֲפִים, מָה אֲנִי אַגִּיד"? אָז הַמֶּלֶךְ אָמַר לוֹ "אֲבָל לְפָחוֹת לִי הָיִיתָ מְגַלֶּה". מָה הוּא יַגִּיד לוֹ שֶׁגַּם הוּא נוֹאֵף? הוּא יַכְנִיס אוֹתוֹ לְבֵית הַסֹּהַר. אוֹמֵר הַמִּדְרָשׁ, לֹא יָכוֹל לְהַגִּיד לוֹ כְּלוּם. שָׁתַק. אָמַר לוֹ הַמֶּלֶךְ קַח מַתָּנוֹת וְלֵךְ.

הַכָּנָה

מָה אַבְרָהָם צָרִיךְ אֶת כָּל הַהַרְפַּתְקָאוֹת הַמּוּזָרוֹת הָאֵלּוּ? לָרֶדֶת לְמִצְרַיִם? אֶלָּא שֶׁהוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הֲכָנָה, שֶׁכְּשֶׁעַם יִשְׂרָאֵל יֵרְדוּ לְמִצְרַיִם יִהְיֶה לָהֶם סִיּוּעַ, כִּי כְּבָר שָׂרָה הָיְתָה בְּבֵית פַּרְעֹה וְצָעֲקָה אֶל ה' "וַיְנַגַּע ה' אֶת פַּרְעֹה", וְאָז עַל יְדֵי זֶה חִלְּצוּ אֶת הַנִּיצוֹץ מִשָּׁם. הוּא סוֹלֵל פֹּה הֲכָנָה.

וְכִי אָדָם יוֹדֵעַ, עַל כָּל הַהֵילוּכִים שֶׁלּוֹ מָה הוּא סוֹלֵל לַיְלָדִים שֶׁלּוֹ וּלְכָל הַצֶּאֱצָאִים שֶׁלּוֹ? בְּכָל הַתַּהֲלוּכוֹת שֶׁמּוֹלִיכִים אוֹתוֹ, הוּא צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר בְּכָל מִינֵי מְקוֹמוֹת, וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ - זֶה נוֹעָד לַיְלָדִים שֶׁלּוֹ שֶׁהֵם צְרִיכִים לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ הַמְּקוֹמוֹת

הָאֵלּוּ. הוּא שׁוֹאֵל: "מָה אֲנִי עוֹשֶׂה פֹּה בִּכְלָל"? וְהוּא צָרִיךְ עִם הַהִלּוּךְ שֶׁלּוֹ לְהִתְגַּבֵּר עַל כָּל מִינֵי עִנְיָנִים, כִּי הוּא מַכְשִׁיר אֶת הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה לַיְלָדִים שֶׁלּוֹ, כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ שֶׁמֵּהַהִתְבּוֹדְדוּת נִמְשָׁךְ יְשׁוּעָה לַיְלָדִים.

אָז אַבְרָהָם אָבִינוּ צָרִיךְ לָרֶדֶת לְכָזֶה מָקוֹם עִם כָּל הַחֲבוּרָה שֶׁאִתּוֹ, וְהֵם הִסְתַּכְּלוּ עָלָיו עִם מַבָּטִים: "מָה זֶה, אַבְרָהָם אָבִינוּ, מָה"? אַף אֶחָד לֹא שָׂאַל שׁוּם שְׁאֵלָה. לָמָּה, כִּי הֵם רָאוּ שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ זֶה אֱמוּנָה מֻשְׁלֶמֶת, אֱמוּנָה עַד הַסּוֹף. "הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אֵיפֹה שָׂאַתָּה לוֹקֵחַ אוֹתִי זֶה הַנָּכוֹן. הִבְטַחְתָּ, לֹא קַיַּמְתָּ, כֵּן קַיַּמְתָּ, זֶה לֹא מְשֻׁנֶּה בִּכְלָל". אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא רַק שֶׁלֹּא מַפְסִידִים, אֲנִי תָּמִיד מֵרֻוָּח.

כְּשֶׁרוֹאִים כָּאֵלּוּ עוֹצְמוֹת, אָז מִתְבַּטְּלִים. כְּשֶׁרָאוּ אֶת אַבְרָהָם אָבִינוּ עִם כְּאֵלּוּ עוֹצְמוֹת, הוֹלֵךְ אַחֲרֵי ה' יִתְבָּרַךְ, אֲפִילּוּ שֶׁהָיוּ כָּאֵלּוּ הַבְטָחוֹת מְיֻחָדוֹת, וְהָרָעָב, וּצְרִיכִים לָרֶדֶת לְמִצְרַיִם, וּלְהַחְבִּיא אֶת שָׂרָה, וּבְבֵית פַּרְעֹה, וְאֵין לוֹ שׁוּם שְׁאֵלוֹת, אָז זֶה מַקְרִין לְכָל הַסּוֹבֵב, עוֹצְמוֹת שֶׁל אֱמוּנָה, אָז עָפוֹת כָּל הַשְּׁאֵלוֹת. אָדָם מִתְחַבֵּר לַצַּדִּיק, כְּשֶׁרוֹאִים שֶׁהַצַּדִּיק הוֹלֵךְ עִם כָּאֵלֶּה עוֹצְמוֹת, זֶה נוֹסֵךְ בָּאָדָם כֹּחוֹת. כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ עִם אֲנָשִׁים מְבֻלְבָּלִים אָז גַּם הוּא נִמְשָׁךְ, הַמְּבֻלְבּוֹלִים שֶׁלָּהֶם נִמְשָׁכִים לוֹ גַּם כֵּן. אֲבָל כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ עִם צַדִּיק כָּזֶה, שֶׁ"הַכֹּל לְטוֹבָתֵנוּ, סַע, הָלְאָה הָלְאָה הָלְאָה", וַדַּאי זוֹכִים, עוֹד שַׁבָּת, עוֹד תְּפִלָּה, עוֹד תִּקּוּן הַכְּלָלִי, עוֹד אוּמָן, עוֹד מִקְוֶה, וְעוֹד שִׁעוּר, וְעוֹד הֲלָכָה, זוֹכִים. זֶה נוֹתֵן לוֹ עוֹצְמוֹת, הוּא מֵעִיף אֶת כָּל הַקֻּשְׁיוֹת מֵהָרֹאשׁ, נוֹתֵן לוֹ חֵשֶׁק לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה, מְחֻדָּשׁ.

הַנִּצּוֹצוֹת שֶׁבַּסִּטְרָא אַחֲרָא

וְהֵם הוֹלְכִים אַחֲרָיו, אֵין שְׁאֵלוֹת, אֵין קֻשְׁיוֹת, יוֹרְדִים לְמִצְרַיִם חוֹזְרִים בַּחֲזָרָה, וְהוֹלְכִים הָלְאָה. אַחֲרֵי זֶה יֵשׁ מִלְחָמָה, צְרִיכִים לְחַלֵּץ אֶת לוֹט, אֶת הַנִּיצוֹץ שֶׁנִּמְצָא אֵצֶל לוֹט. הַסִּטְרָא אַחֲרָא אוֹהֶבֶת אֶת הַמִּלְחָמָה הַזֹּאת - יֵשׁ אֶת עַמּוֹן וּמוֹאָב בְּתוֹךְ לוֹט. בְּמוֹאָב מְחַכָּה לָנוּ רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה שֶׁנִּמְצֵאת שָׁם, יֵשׁ פֹּה אֶת מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, הוּא נִמְצָא בְּלוֹט. הַסִּטְרָא אַחֲרָא לֹא סְתָם נִלְחֶמֶת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, יוֹדְעִים מָה טָמוּן בְּכָל אֶחָד. כַּמָּה שֶׁנִּלְחָמִים אִתָּנוּ יוֹתֵר נֵדַע לָנוּ שֶׁהֵם יוֹדְעִים מָה טָמוּן בָּנוּ! זֶה לֹא מִשְׁחָק הַדָּבָר הַזֶּה. "מָה הֵם מָצְאוּ בִּי? מִסְכְּנִים. כַּנִּרְאֶה הֵם מְבֻלְבָּלִים לְגַמְרֵי, הֵם נִלְחָמִים עִם אֶחָד כָּמוֹנִי מִסְכֵּן"? יֵשׁ בָּנוּ אֵיזֶה מַשֶּׁהוּ שֶׁהֵם לֹא מְוַתְּרִים עָלָיו, רַק אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים.

הֵם מְטַרְטְרִים אוֹתָנוּ הָלוֹךְ וָשׁוֹב, וַאֲנַחְנוּ אוֹמְרִים: ״מָה יֵּצֵא מֵהַחַיִּים שֶׁלִּי בְּכְלָל? מָה יֵּצֵא מִכָּל הַסִּפּוּר״? מָה שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים וּמַסְתִּירִים מֵאִתָּנוּ זֶה אֵיךְ אֲנַחְנוּ מִתְקַדְּמוֹת. עוֹד הִתְקַדְּמוּת וְעוֹד שִׂירָה, עוֹד תְּפִלָּה וְעוֹד גְּמָרָא וְעוֹד הֲלָכָה, עוֹד מִקְוֶה, עוֹד צְעָקָה לַה׳ וְעוֹד הִתְבּוֹדְדוּת, וַאֲנַחְנוּ מִתְקַדְּמִים! אֶת זֶה מַסְתִּירִים מֵאִתָּנוּ.

עָרְלַת הַלֵּב

אַבְרָהָם רָצָה לְהִתְפַּטֵּר מִלּוֹט מִיָּד. רַק אַחֲרֵי שֶׁלּוֹט הָלַךְ לִסְדוֹם וַעֲמוֹרָה, אָז עַכְשָׁו אַבְרָהָם יָכוֹל לְהִתְחַבֵּר עִם הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה. אֲבָל צָרִיךְ בְּרִית מִילָה, אָז גַּם הוּא זוֹכֶה לְמִילָה, בְּגִיל שֶׁלּוֹ. הוּא חָכָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְצַוֶּה אוֹתוֹ. הוּא לֹא רוֹצֶה מֵעַצְמוֹ לַמְרוֹת שֶׁהוּא יָדַע מָה שֶׁהוּא זוֹכֶה אִם תִּהְיֶה לוֹ בְּרִית מִילָה, הוּא מְחַכֶּה לְצִוּוּי מֵה׳. אַבְרָהָם אָבִינוּ זָכָה לִהְיוֹת אַבְרָהָם אָבִינוּ לַמְרוֹת שֶׁהָיְתָה לוֹ עָרְלָה. הוּא יָדַע שֶׁאִם הוּא מֵעִיף אֶת הָעָרְלָה הוּא זוֹכֶה לַהַשָּׂגוֹת. אָז אַבְרָהָם אָבִינוּ צָרִיךְ לַעֲבוֹד אֶת ה׳ יִתְבָּרַךְ עִם עָרְלָה עַד גִּיל כָּזֶה.

אוֹמֵר רַשׁ״י: עַד שֶׁלֹּא מָל לֹא הָיָה בּוֹ כֹּחַ לַעֲמֹד, רַק אַחֲרֵי הַבְּרִית מִילָה הוּא זָכָה לְדַבֵּר עִם ה׳ יִתְבָּרַךְ יְשִׁירוֹת. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּגִלּוּי שְׁכִינָה יְשִׁירוֹת. לָמָּה הוּא צָרִיךְ לְהַמְתִּין? לֹא לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה, כְּשֶׁהוּא יוֹדֵעַ מָה הַהַשָּׂגוֹת שֶׁטְּמוּנוֹת שָׁם. אֶלָּא כָּל הַמַּהֲלָךְ הַזֶּה שֶׁאָדָם מְנַפְנֵף אֶת הַקְּשָׁיוֹת, הוּא לֹא מֵבִין שֶׁרוֹצִים אֶת טוֹבָתוֹ, רוֹצִים לְמַעֲנוֹ, אַף אֶחָד לֹא רָצָה פֹּה בְּכַוָּנָה לְסַדֵּר אוֹתוֹ. לֹא שָׂמוּ אוֹתוֹ בַּסִּפּוּר הַזֶּה בְּכַוָּנָה כְּדֵי לְתָקְעַ אוֹתוֹ וּכְדֵי שֶׁאַחֲרֵי זֶה גַּם הוּא יֵעָנֵשׁ עַל זֶה. זֶה לֹא מַהֲלַךְ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

לֹא לִדְחֹק

״בַּמָּה אֵדַע כִּי אִירָשֶׁנָּה״? אַבְרָהָם לֹא יָכוֹל לְהַמְתִּין, אוֹמֵר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ״אֵיךְ אֲנִי אֵדַע שֶׁאֲנִי יוֹרֵשׁ אֶת הָאָרֶץ״? שׁוֹאֵל הָרַמְבַּ״ן, מָה זֶה הַדָּבָר הַזֶּה? דְּחִיקַת שָׁעָה, זֹאת דְּחִיקַת שָׁעָה! מָה אַתָּה מַקְשֶׁה כָּל כָּךְ? אֶלָּא שֶׁהַצַּדִּיקִים יֵשׁ לָהֶם דְּחִיקַת שָׁעָה בְּנוֹשֵׂא שֶׁנּוֹגֵעַ לַמָּשִׁיחַ וְלַגְּאֻלָּה. בְּנוֹשֵׂא שֶׁנּוֹגֵעַ לָהֶם עַצְמָם לַהַשָּׂגוֹת שֶׁלָּהֶם, הֵם יַמְתִּינוּ.

בְּנוֹשֵׂא שֶׁל הַיְשׁוּעוֹת הַפְּרָטִיּוֹת שֶׁזֶּה קִרְבַת אֱלֹקִים, זוֹ הַיְשׁוּעָה שֶׁלָּהֶם, עוֹד וְעוֹד, אָז הֵם מוּכָנִים לְהַמְתִּין. מָה שֶׁנּוֹגֵעַ לָעָם יִשְׂרָאֵל הֵם לֹא מְסֻגָּלִים לְהַמְתִּין. הֵם לֹא יְכוֹלִים, "בַּמָּה אֵדַע כִּי אִירָשֶׁנָּה". בְּחִינָה שֶׁל דְּחִיקַת הַשָּׁעָה. אֱצָלֵנוּ זֶה בְּדִיּוּק הָפוּךְ: מָה שֶׁנּוֹגֵעַ לָעָם יִשְׂרָאֵל אֶפְשָׁר לְהַמְתִּין, הָעִנְיָן שֶׁלִּי דָּחוּק. אֱצָלֵנוּ זֶה: אֲנִי לֹא יָכוֹל, אֲנִי צָרִיךְ כְּבָר יְשׁוּעָה. עַם יִשְׂרָאֵל? בְּעֶזְרַת ה' יִזְכֶּה לִישׁוּעָה, יֵשׁ קֵץ, כֵּן צְרִיכִים לְהַמְתִּין.

צָרִיךְ יְשׁוּעָה

צַדִּיקִים לֹא יְכוֹלִים לִסְבֹּל אֶת הַמַּצָּב הַזֶּה, עַם יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ כְּבָר יְשׁוּעָה. יֵשׁ כָּל מִינֵי סְפוּרִים מִצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם לֹא יְכוֹלִים לִסְבֹּל כְּבָר אֶת הַמַּצָּב. הֵם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת לְזָרֵז אֶת הַגְּאוּלָה, לְהָבִיא אֶת הַגְּאוּלָה, הֵם רוֹאִים אֶת הַמַּצָּב הֵיכָן נִמְצָאִים אֲנָשִׁים רְחוֹקִים, מָה נֶהֱרָס עַל יְדֵי פְּגָמֵי הַבְּרִית, מָה הָאָדָם הוֹרֵס לְעַצְמוֹ - מְחַבֵּל בַּפַּרְנָסָה שְׁלוֹ, בַּשְּׁלוֹם בָּיִת שֶׁלּוֹ, בָּחִנּוּךְ יְלָדִים, מְחַבֵּל בַּכֹּל, אִם רוֹאִים אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה מִתְפּוֹצְצִים מִזֶּה. מִתְפּוֹצְצִים.

כְּשֶׁאֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים עִם צַדִּיקִים בְּסֵדֶר גָּדֵל כָּזֶה, הֵם כְּבָר לֹא יְכוֹלִים לְהָכִיל אֶת זֶה, מָה שֶׁהֵם רוֹאִים מִסָּבִיב. וְהַבַּעַל דָּבָר חוֹגֵג עִם זֶה. הֵם כְּבָר רוֹצִים לַעֲשׂוֹת מַשֶּׁהוּ מְסַיֵּם שֶׁיְזָרֵז אֶת הַתַּהֲלִיךְ מִיַּד, כְּדֵי שֶׁאֲנָשִׁים יֵצְאוּ מֵהַמְצוּקָה שֶׁלָּהֶם, מִכָּל הַבּוֹץ הַזֶּה. מָה שֶׁנּוֹגֵעַ לַהַשָּׁגוֹת שֶׁלּוֹ - יַמְתִּין.

אָז לוֹט - יַגִּיעַ הַזְּמַן. נָכוֹן לוֹט נִמְצָא בַּשְּׁטַח, זֶה מַפְרִיעַ לוֹ. מַפְרִיעַ לוֹ מְאֹד. מַפְרִיעַ לוֹ לְכָל הַהַשָּׁגוֹת אֲבָל מָה הוּא יַעֲשֶׂה? עַד שֶׁכְּבָר לֹא הָיְתָה בְּרֵירָה, רָבוּ רוֹעֵי הַצֹּאן שֶׁל אַבְרָהָם עִם רוֹעֵי הַצֹּאן שֶׁל לוֹט אָז בְּסֵדֶר, שֶׁיִּפָּרֵד, לְהֵיכָן שֶׁהוּא רוֹצֶה. הוּא רוֹצֶה סְדוֹם וַעֲמוֹרָה. הִתְבָּרֵר מָה הוּא מְחַפֵּשׂ, סְדוֹם וַעֲמוֹרָה הוּא מְחַפֵּשׂ.

וְעִם כָּל זֹאת בְּמָה לוֹט זָכָה? שֶׁהוּא הִתְגַּבֵּר עַל עַצְמוֹ, לוֹט הִתְגַּבֵּר עַל עַצְמוֹ. מָה הוּא הִתְגַּבֵּר עַל עַצְמוֹ? הוּא יָכוֹל לְקַבֵּל יְרוּשָׁה אֶת כָּל מָה שֶׁיֵּשׁ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ, אֶת הַכֹּל. אֵיךְ? יֵרְדוּ לְמִצְרַיִם, הוּא הָיָה מְגַלֶּה - שָׂרָה זוֹ אִשְׁתּוֹ בִּכְלָל, זוֹ לֹא אֲחוֹתוֹ. תּוֹפְסִים אֶת אַבְרָהָם, עוֹשִׂים מָה שֶׁעוֹשִׂים, הוּא מְקַבֵּל יְרוּשָׁה אֶת כָּל מָה שֶׁשַּׁיָּךְ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ.

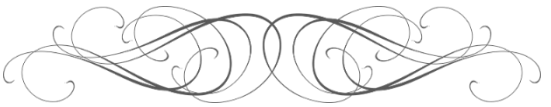
לוֹט לֹא גִּילָה. עִם כָּל הַתַּאֲוֹות מָמוֹן שֶׁלוֹ הוּא לֹא גִּילָה כְּלוּם, אִי הָכִי, הִתְגַּבַּרְתָּ? הִתְגַּבַּרְתָּ עַל תַּאֲוָה קָשָׁה שֶׁלְּךָ? אוֹ, עַל זֶה אַתָּה הוֹלֵךְ לְקַבֵּל. כָּל מָה שֶׁלּוֹט הִכְנִיס אֶת הָאוֹרְחִים בְּמִסירוּת נֶפֶשׁ, זֶה כִּי הִתְחַנֵּךְ לְכָךְ אֵצֶל אַבְרָהָם, יֵשׁ לוֹ עַל זֶה זְכֵיוֹת עֲצוּמוֹת, אֲבָל הֵיכָן שֶׁהָאָדָם קָשֶׁה לוֹ וּמִתְגַּבֵּר, הוֹלֵךְ נֶגֶד הַטֶּבַע שֶׁלּוֹ, שָׁם הוּא מְקַבֵּל אֶת כָּל הַקֻּפָּה. כָּל מָה שֶׁלּוֹט נִצַּל זֶה בִּזְכוּת שֶׁהוּא לֹא גִּילָה שֶׁשָּׂרָה הִיא בְּעָצָם אִשְׁתּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם וְאֵינָהּ אֲחוֹתוֹ. הוּא הָיָה מְגַלֶּה, וְהָיָה יוֹרֵשׁ אֶת כָּל מָה שֶׁיֵּשׁ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ, וְהוּא לֹא גִּילָה. הוּא לֹא גִּילָה! זֶה מָה שֶׁצִּפּוּ מִמֶּנּוּ? כֵּן זֶה מָה שֶׁצִּפּוּ מִמֶּנּוּ. כִּי כָּל אֶחָד בַּנְּקוּדָה שֶׁלּוֹ, בַּקְּשָׁיִי שֶׁלּוֹ, שָׁם הוּא זוֹכֶה בַּכֹּל.

תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה

רַק שֶׁאָדָם יֵדַע אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. אִם הוּא יוֹדֵעַ אֶת זֶה וְהוֹלֵךְ עִם זֶה, אָז יֵשׁ לוֹ אֶת הַסַּיְעָתָא דִּשְׁמַיָּא לְהַאֲמִין בְּמַה שֶׁהוּא כֵּן זוֹכֶה. אָז פֹּה זֶה תִּפְלִין וְשָׁם זֶה קְרִיאַת שְׁמַע, פֹּה הוּא הָלַךְ לְמִנְיָן וְשָׁם הוּא נָתַן צְדָקָה כְּשֶׁאֵין לוֹ, וּפֹה הוּא צָעַק לַה׳ כְּשֶׁלֹּא הָיוּ לוֹ כֹּחוֹת, וְשָׁם הוּא קָם לַתְּפִלָּה לַמְרוֹת שֶׁאֵין לוֹ חֵשֶׁק בִּכְלָל. פֹּה הוּא שָׁבַר, שָׁם הוּא הוֹלֵךְ לְשִׁעוּר תּוֹרָה, הַכֹּל מִצְטָרֵף לִדְבָרִים מַעֲשִׂיִּים. מְבַלְבְּלִים אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יֵצֵא לוֹ מִזֶּה כְּלוּם אֲבָל יַאֲמִין, הוּא כֵּן זוֹכֶה, ״לֵךְ לְךָ״, תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה, תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה, בְּכָל הַמַּהֲלָכִים וּבְכָל הַמַּסָּעוֹת לְכָאן וּלְכָאן וְהַכֹּל מִצְטָרֵף וְהַכֹּל מִצְטַבֵּר וְהַכֹּל זֶה לְמַעֲנְךָ וְהַכֹּל פֹּה זֶה לְמַעַן הַצֶּאֱצָאִים, וּפֹה לְמַעַן הַיְלָדִים וּפֹה לְמַעַן הַדּוֹרוֹת, לֹא יוֹדְעִים שֶׁהַכֹּל הַכֹּל מִצְטָרֵף.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹאֶה אֶת הַכֹּל, וְכוֹאֵב אֶת הַכֹּל וְרוֹצֶה שֶׁכֵּן נִזְכֶּה, וְשׁוֹלֵחַ צַדִּיקִים וְשׁוֹלֵחַ אֶת רַבֵּנוּ שֶׁכֵּן נִזְכֶּה, וְשֶׁנִּסַּע לְאוּמָן וְשֶׁכֵּן נִזְכֶּה וְנֵלֵךְ הָלוֹךְ וָשׁוֹב, וְעוֹד הַמְּתָקָה וְעוֹד זְכוּךְ וְעוֹד תִּקּוּן, וְהַכֹּל לְטוֹבָתֵנוּ וּלְמַעֲנֵנוּ.

וירא

שֶׁל מִי הַנִּסָּיוֹן?

כַּאֲשֶׁר אָנוּ קוֹרְאִים עַל עֲקֵדַת יִצְחָק עוֹלוֹת כַּמָּה שְׁאֵלוֹת. הַתּוֹרָה מְדַבֶּרֶת עַל הַנִּסָּיוֹן הַגָּדוֹל שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית כב, א): "וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹקִים **נִסָּה אֶת אַבְרָהָם**". וְהַשְׁאָלָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁעוֹלָה הִיא הֵיכָן יִצְחָק בְּכָל הַסִּפּוּר? הֲרֵי גַּם אֶת יִצְחָק נִסּוּ כָּאן, שֶׁהָלְכוּ לַעֲקֹד אוֹתוֹ.

וְהִנֵּה לְאַחַר שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ צִוָּה לַעֲקֹד אֶת בְּנוֹ נֶאֱמַר (בראשית כב, ג): "**וַיַּשְׁכֵּם** אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חֲמֹרוֹ וַיִּקַּח אֶת שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ וְאֶת יִצְחָק בְּנוֹ". אַבְרָהָם אָבִינוּ הוֹלֵךְ לִישׁוֹן בִּידִיעָה כִּי מָחָר בַּבֹּקֶר הוּא הוֹלֵךְ לַעֲקֹד אֶת בְּנוֹ, כֵּיצַד הוּא מַצְלִיחַ לִישׁוֹן אַחֲרֵי שֶׁמּוֹדִיעִים לוֹ דָּבָר כָּזֶה? לֹא אָמְרוּ לוֹ שֶׁבְּנוֹ הוֹלֵךְ לְהֵעָקֵד עַל יְדֵי מִישֶׁהוּ אַחֵר, אֶלָּא הוּא זֶה שֶׁיַּעֲקֹד אֶת בְּנוֹ בְּיָדָיו. זֶה הַבֵּן שֶׁחִכָּה לוֹ 100 שָׁנָה, כָּל כָּךְ הַרְבֵּה תְּפִלּוֹת כָּל הַשָּׁנִים הַלָּלוּ, זֶה הַבֵּן שֶׁהִבְטִיחַ לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא (שם כא, יב): "כִּי בְיִצְחָק יִקָּרֵא לְךָ זָרַע".

וּמָה עִם חִלּוּל ה׳ מִמַּעֲשֶׂה זֶה? הֲרֵי אַבְרָהָם מַסְבִּיר בְּמֶשֶׁךְ עַשְׂרוֹת שָׁנִים לַאֲנָשִׁים כִּי אֵין לַעֲבוֹד לַמֹּלֶךְ וּלְהַקְרִיב אֶת הַיְלָדִים וְהִנֵּה הוּא מַקְרִיב אֶת יַלְדּוֹ? אָמְנָם כָּאן זֶה צִוּוּי שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֲבָל לְמִי מִבֵּין הַגּוֹיִם הוּא יָכוֹל לְהַסְבִּיר אֶת זֶה? הַאִם יֵשׁ לָהֶם בִּכְלָל יְכֹלֶת לְהָבִין וּלְהַבְדִּיל? הֲרֵי כָּעֵת יָבוֹאוּ אֵלָיו כָּל אֵלֶּה שֶׁחִזֵּק אוֹתָם כָּל הַשָּׁנִים וְיֹאמְרוּ: "אַתָּה הִרְחַקְתָּ אוֹתָנוּ מִכָּל הָעֲבוֹדוֹת הָאֵלֶּה, הִבְטַחְתָּ לָנוּ דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה, וְעַכְשָׁו אַתָּה עוֹשֶׂה כָּכָה? מָה עִם כָּל מָה שֶׁאָמַרְתָּ? שֶׁהִבְטַחְתָּ לָנוּ"?

וְאִם בֶּאֱמֶת הַנִּסָּיוֹן אָמוּר לִהְיוֹת שֶׁל אַבְרָהָם, מַדּוּעַ הִכְנִיסוּ אֶת יִצְחָק לַתְּמוּנָה? מֵילָא זֶה הָיָה נִסָּיוֹן גַּם שֶׁלּוֹ, אֲבָל אִם צָרִיךְ לְנַסּוֹת רַק אֶת אַבְרָהָם, לֹא יָכוֹל הָיָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִמְצוֹא נִסָּיוֹן אַחֵר מִבְּלִי לְעָרֵב אֶת יִצְחָק בָּעִנְיָן?

מִי גָּדוֹל מִמִּי?

בּוֹאוּ נִרְאֶה מָה כָּתוּב בַּמִּדְרָשׁ, וּמִשָּׁם נִנָּסֶה לְהָבִין מָה בְּדִיּוּק הָיָה הַנִּסָּיוֹן, שֶׁל מִי הוּא הָיָה, וּמָה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִלְמֹד מִשָּׁם לְדוֹר שֶׁלָּנוּ. בַּסֵּפֶר "עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת" מוּבָא מִדְרַשׁ, בּוֹ מְסֻפָּר שֶׁכַּאֲשֶׁר אַבְרָהָם אָבִינוּ הִגִּיעַ לְגִיל 137 שָׁנִים, הִגִּיעַ בְּנוֹ יִשְׁמָעֵאל לְבַקְּרוֹ, וְשָׁם פָּגַשׁ אֶת יִצְחָק אָחִיו. הֵם שׂוֹחֲחוּ עַל עִנְיַן מַעֲלַת מִצְוַת הַמִּילָה וְאָז פָּרַץ בֵּינֵיהֶם וִכּוּחַ. יִצְחָק טָעַן כִּי הוּא הָיָה הָרִאשׁוֹן בָּעוֹלָם שֶׁעָשׂוּ לוֹ מִילָה בִּזְמַנָּהּ, בְּגִיל שְׁמוֹנָה יָמִים, וְלָכֵן מַעֲלָתוֹ גְּדוֹלָה יוֹתֵר. הוּא גַּם נִקְרָא יִצְחָק כִּי בְּשֶׁל עֲשִׂיַּת הַמִּצְוָה בִּזְמַנָּהּ יָרַד צְחוֹק וְשִׂמְחָה לְכָל הָעוֹלָם, כִּי הָיָה עָרֵל רַק שְׁמוֹנָה יָמִים.

חָכָם אַבְרָהָם חַי זַצ"ל אָמַר בְּשֵׁם הַחֲתָם סוֹפֵר כִּי אָמְנָם אַבְרָהָם אָבִינוּ מָל אֶת עַצְמוֹ רַק בְּגִיל 99, אַךְ עֲדַיִן מַעֲלַת הַמִּצְוָה אֶצְלוֹ הָיְתָה גְּדוֹלָה מִשֶּׁל שְׁאָר הָאָבוֹת, כֵּיוָן שֶׁהוּא חִכָּה שֶׁיְּצַוּוּ אוֹתוֹ. וְאַף עַל פִּי שֶׁיָּדַע כַּמָּה הָעָרְלָה מְאוּסָה וּמַפְרִיעָה לוֹ בַּעֲבוֹדַת ה׳, הוּא רָצָה לִהְיוֹת מְצֻוֶּה וְעוֹשֶׂה. אֲבָל מֵרֹגַע שֶׁצֻּוָּה לָמוּל אוֹתוֹ וְאֶת בֵּיתוֹ, הַמַּעֲלָה הִיא מִגִּיל שְׁמוֹנָה יָמִים וְהָרִאשׁוֹן הָיָה יִצְחָק.

עָנָה לוֹ יִשְׁמָעֵאל כִּי הוּא הָיָה בֶּן 13 שָׁנִים כְּשֶׁהִתְבַּקֵּשׁ לָמוּל אֶת עַצְמוֹ וְלֹא מָחָה. מַעֲלָתוֹ גְּדוֹלָה יוֹתֵר כֵּיוָן שֶׁהָיְתָה לוֹ דַּעַת וְיָכוֹל הָיָה לִמְחוֹת וְזוֹ הַמַּעֲלָה הַגְּדוֹלָה. אָמְנָם יִצְחָק שָׁמַח שֶׁזָּכָה לְמִצְוָה בִּזְמַנָּהּ אֲבָל לֹא הָיְתָה לוֹ בְּחִירָה. קָם יִצְחָק וְאָמַר: הַלְוַאי שֶׁה׳ הָיָה מְבַקֵּשׁ מִמֶּנִּי לַחְתֹּךְ לְפָנָיו אֶת אֶחָד מֵאֵיבָרַי וְלֹא הָיִיתִי מְעַכֵּב, וַאֲפִילּוּ הָיָה מְבַקֵּשׁ שֶׁאֶשָּׁחֵט עַל כְּבוֹד ה׳ הָיִיתִי מוּכָן"!

וְאָז נִכְנַס הַשָּׂטָן...

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה בָּא הַשָּׂטָן לְעוֹרֵר אֶת קִטְרוּגוֹ מִמְּסִבַּת הַהוֹדָיָה שֶׁעָשָׂה אַבְרָהָם אָבִינוּ לְיִצְחָק בִּזְמַן הַבְּרִית, שֶׁהִנֵּה ה׳ חָנַן אוֹתוֹ לְבֵן לְאַחַר 100 שָׁנִים וְאַבְרָהָם שׁוֹחֵט כְּבָשִׂים וְעוֹפוֹת לָאוֹרְחִים הָרַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ, וְלֹא מָצָא בְּלִבּוֹ לְהַקְרִיב אֲפִילוּ תּוֹר אוֹ גוֹזָל אֶחָד בִּפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אָז אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁאִם הָיָה מְבַקֵּשׁ מֵאַבְרָהָם לְהַקְרִיב אֶת בְּנוֹ לֹא הָיָה מְעַכֵּב. הִנֵּה כָּעֵת כְּשֶׁיִּצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל מְדַבְּרִים עַל כָּךְ, זוֹ הִזְדַּמְּנוּת לְהַזְכִּיר לַה׳ אֶת דְּבָרָיו...

אָז קָרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית כב, א-ב): ״וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹקִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי. וַיֹּאמֶר קַח נָא אֶת בִּנְךָ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר אָהַבְתָּ אֶת יִצְחָק וְלֶךְ לְךָ אֶל אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אַחַד הֶהָרִים אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ״.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לְאַבְרָהָם לָקַחַת אֶת בְּנוֹ, וְאַבְרָהָם שׁוֹאֵל אֵיזֶה מֵהֶם שֶׁכֵּן יֵשׁ לוֹ שְׁנַיִם, אוֹמֵר לוֹ ״אֶת יְחִידְךָ״, וְשׁוֹאֵל לְמִי הַכַּוָּנָה הָרֵי שְׁנֵיהֶם יְחִידִים לְאִמָּם, ״אֲשֶׁר אָהַבְתָּ״, וְשׁוֹאֵל לְמִי הַכַּוָּנָה הָרֵי הוּא אוֹהֵב אֶת שְׁנֵיהֶם, וְאָז אוֹמֵר לוֹ ״אֶת יִצְחָק״. הַמִּדְרָשׁ אוֹמֵר כִּי אָמַר לוֹ זֹאת בִּשְׁלַבִּים עַל מְנָת שֶׁלֹּא תִּטָּרֵף דַּעְתּוֹ, וְכֵן כְּדֵי לְחַבֵּב עָלָיו אֶת הַמִּצְוָה וְלָתֵת לוֹ שָׂכָר עַל כָּל דִּבּוּר. הוּא אוֹמֵר לוֹ לְהַעֲלוֹת אוֹתוֹ עַל הָהָר שֶׁיִּרְאֶה לוֹ שָׁם אֶת כְּבוֹדוֹ, וְאַבְרָהָם יִבְנֶה שָׁם מִזְבֵּחַ. אַבְרָהָם שׁוֹאֵל וַהֲרֵי צָרִיךְ כֹּהֵן לְהַקְרִיב עַל מִזְבֵּחַ, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹדִיעַ לוֹ כִּי כְּבָר מִנָּה אוֹתוֹ לְכֹהֵן. וּבְכָל הַשְּׁאֵלוֹת וְהַבְּרוּרִים הַנַּ״ל, שְׁאֵלָה אַחַת אַבְרָהָם לֹא שׁוֹאֵל: אֵיךְ אֲנִי אָמוּר לְהַקְרִיב אֶת יִצְחָק? הֲרֵי הִבְטַחְתָּ לִי כִּי בְיִצְחָק יִקָּרֵא לְךָ זָרַע, וְאֵיךְ זֶה יִתְקַיֵּם אִם אַקְרִיב אוֹתוֹ? אֶת הַשְּׁאֵלָה הַזּוֹ אַבְרָהָם לֹא שָׁאַל, בְּצִדְקוּתוֹ הוּא לֹא טָעַן וְלֹא הִרְהֵר כְּלוּם, אֶלָּא רָץ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנוֹ.

וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר

״וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר״ - הָלַךְ לִישׁוֹן כְּדֵי לָקוּם מֻקְדָּם מָחָר. אֵיךְ אָדָם יָכוֹל לִישׁוֹן לְאַחַר שֶׁהוּא מְקַבֵּל הוֹרָאָה לְהַקְרִיב אֶת הַבֵּן שֶׁלּוֹ? ״וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר״ - כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לוֹ שׁוּם עֵצָה וְשׁוּם מַחֲשָׁבָה מִצַּד הַיֵּצֶר וְהוּא יִמָּנַע מִלַּעֲשׂוֹת, וְזֹאת מִתּוֹךְ אַהֲבָתוֹ לַה׳. הוּא חָבַשׁ אֶת חֲמוֹרוֹ לְבַדּוֹ.

הַמִּדְרָשׁ אוֹמֵר כִּי הַחֲמוֹר הַזֶּה הוּא בֶּן אָתוֹן שֶׁנִּבְרָא בְּעֶרֶב שַׁבָּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, הוּא הָאָתוֹן שְׁמֹשָׁה רַכְּבוּ רָכַב עָלָיו כְּשֶׁהָלַךְ לִגְאוֹל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, וְהוּא הַחֲמוֹר שֶׁעָתִיד לִרְכֹּב עָלָיו מָלֶךְ הַמָּשִׁיחַ לֶעָתִיד לָבוֹא.

"וַיִּקַּח אֶת שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ" אֵלֶּה יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ וֶאֱלִיעֶזֶר עַבְדּוֹ, וְעִמָּם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ. בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי הִגִּיעוּ לְצוֹפִים, מִכָּיוָן שֶׁהִגִּיעוּ לְצוֹפִים רָאָה אַבְרָהָם אֶת כְּבוֹד הַשְּׁכִינָה, וְרָאָה עַמּוּד אֵשׁ מֵהָאָרֶץ עַד לַשָּׁמַיִם. אָמַר אַבְרָהָם לְיִצְחָק בְּנוֹ: "בְּנִי, מָה אַתָּה רוֹאֶה"? אָמַר לוֹ: "אֲנִי רוֹאֶה עַמּוּד אֵשׁ עַד הַשָּׁמַיִם". אָמַר אַבְרָהָם לְיִשְׁמָעֵאל וֶאֱלִיעֶזֶר: "מָה אַתֶּם רוֹאִים"? אָמְרוּ לוֹ שֶׁהֵם לֹא רוֹאִים כְּלוּם. אָמַר לָהֶם: "שְׁבוּ לָכֶם פֹּה עִם הַחֲמוֹר - כְּשֵׁם שֶׁאֵין הַחֲמוֹר רוֹאֶה כְּלוּם כָּךְ אַתֶּם אֵינְכֶם רוֹאִים כְּלוּם, וַאֲנִי וְהַנַּעַר נֵלֵךְ עַד כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם". נָטַל אֶת הָעֵצִים וְשָׂם עַל יִצְחָק בְּנוֹ, וְהָיוּ מְהַלְכִים שְׁנֵיהֶם יַחְדָּיו, כְּשֶׁהוּא שָׂם אֶת הָעֵצִים עַל יִצְחָק כְּדֵי לְהַתְחִיל לְנַסּוֹתוֹ אִם יְקַבֵּל מִצְוָתוֹ יִתְבָּרַךְ אוֹ אִם יִבְעַט. אַבְרָהָם לָקַח הַסַּכִּין בְּיָד וְלֹא שָׂם אוֹתוֹ בְּחֵיקוֹ, כְּדֵי לְנַסּוֹת אֶת יִצְחָק כְּשֶׁיִּרְאֶה אֶת הַסַּכִּין אִם יַעֲמוֹד כְּנֶגְדּוֹ, וְהִנֵּה "וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו", בְּלֵב אֶחָד.

עוֹנְשׁוֹ שֶׁל בַּדַּאי

בָּא הַשָּׂטָן וְעָמַד לִפְנֵי אַבְרָהָם וְנִדְמֶה לְפָנָיו כְּזָקֵן בָּעַל צוּרָה. אָמַר לוֹ: "לְהֵיכָן אַתָּה הוֹלֵךְ"? אַבְרָהָם אָמַר לוֹ: "לְהִתְפַּלֵּל", אָמַר לוֹ הַשָּׂטָן: "וְהָעֵצִים וְהָאֵשׁ וְהַמַּאֲכֶלֶת לָמָּה לְךָ"? אָמַר לוֹ: "שֶׁמָּא אֶשְׁהֶה יוֹם אוֹ יוֹמַיִם וְאֶצְטָרֵךְ לֶאֱפוֹת וּלְבַשֵּׁל". אָמַר לוֹ: "אֶל תְּשַׁטֵּה בִּי, אֲנִי יוֹדֵעַ שָׁאַתָּה הוֹלֵךְ לְהַקְרִיב אֶת בִּנְךָ ! וְאֵינֶנִּי מֵבִין אוֹתְךָ, זָקֵן שֶׁכְּמוֹתְךָ יְאַבֵּד אֶת בְּנוֹ שֶׁנִּתַּן לוֹ לְעֵת זִקְנוּתוֹ"? אָמַר לוֹ אַבְרָהָם: "עַל מְנָת כֵּן אֲנִי הוֹלֵךְ". אָמַר לוֹ הַשָּׂטָן: "וְאִם יְנַסֶּה אוֹתְךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶשְׁמַע בְּקוֹלוֹ". "שׁוֹפֵךְ דָּם אַתָּה ! מָחָר יַגִּידוּ לְךָ בְּעֶצֶם שָׁאַתָּה רוֹצֵחַ, טָעִיתָ בַּכֹּל וְאַתָּה רוֹצֵחַ". אָמַר לוֹ: "אַף עַל פִּי כֵן אֶשְׁמַע בְּקוֹל ה'" ! רָאָה הַשָּׂטָן כִּי אֵין אַבְרָהָם מַקְשִׁיב לוֹ וְאָמַר: "כָּךְ שָׁמַעְתִּי מֵאֲחוֹרֵי הַפַּרְגּוֹד - הַשֶּׂה לְעוֹלָה וְאֵין יִצְחָק לְעוֹלָה". אָמַר לוֹ אַבְרָהָם: "כָּךְ עוֹנְשׁוֹ שֶׁל בַּדַּאי, שֶׁאֲפִילּוּ אוֹמֵר אֱמֶת אֵין שׁוֹמְעִים לוֹ".

מַדּוּעַ אָמַר הַשָּׂטָן לְאַבְרָהָם כִּי יִצְחָק אֵינוֹ הַקָּרְבָּן? אוֹמֵר הַשִּׁפְתֵי כֹּהֵן, כִּי רָצָה שֶׁאַבְרָהָם לֹא יֵלֵךְ בְּלֵב בָּטוּחַ שֶׁיִּצְחָק יִהְיֶה לְעוֹלָה, וְזֶה יַמְעִיט לוֹ מֵהַשָּׂכָר.

כְּלוֹמַר, גַּם אִם אַבְרָהָם לֹא יַקְשִׁיב לוֹ וַיָּבוֹא לַעֲקֹד אֶת יִצְחָק, אוּלַי הוּא יְפַקְפֵּק בְּלִבּוֹ שֶׁיִּתָּכֵן וּבֶאֱמֶת יִצְחָק אֵינוֹ הָעוֹלָה וּבְכָךְ יִפָּגֵם מְעַט הַנִּסָּיוֹן וְיֵרֵד לוֹ מֵהַשָּׂכָר.

עַל זֶה עָנָה לוֹ אַבְרָהָם אָבִינוּ: "כָּךְ עוֹנְשׁוֹ שֶׁל בַּדַּאי (שֶׁל שַׁקְרָן) שֶׁאֲפִילוּ אוֹמֵר אֱמֶת אֵין שׁוֹמְעִים לוֹ". בְּמִלִּים אֲחֵרוֹת הוּא אוֹמֵר לַשָּׂטָן: "אַתָּה צוֹדֵק, אֲבָל שַׁקְרָן". פֵּרוּשׁ הַדְּבָרִים: "אֲנִי לֹא מִתְוַכֵּחַ אִתְּךָ אַתָּה צוֹדֵק, אֲבָל תַּכְלִ"ס אַתָּה שַׁקְרָן". אֵיךְ זֶה מִסְתַּדֵּר? הַיֵּצֶר מֵבִיא לָנוּ רְאָיוֹת עָלֵינוּ שֶׁאֲנַחְנוּ בְּעָיָתִיִּים וְלֹא יֵצֵא מִמֶּנּוּ כְּלוּם וְאֵיךְ הַחַיִּים שֶׁלָּנוּ נִרְאִים... אָז צָרִיךְ לַעֲנוֹת לוֹ: "אַתָּה צוֹדֵק, אֲבָל בִּגְלַל שֶׁהַמַּהוּת שֶׁלְּךָ שֶׁאַתָּה שַׁקְרָן לֹא מַאֲמִינִים לְךָ. הָרְאָיוֹת שֶׁהֵבֵאתָ, הַכֹּל אַתָּה צוֹדֵק - אֲבָל הַמַּסְקָנָה לֹא נָכוֹנָה. בִּגְלַל שֶׁאַתָּה שַׁקְרָן לֹא מַאֲמִינִים לְךָ אֲפִילוּ שֶׁהָרְאָיוֹת אֲמִתִּיּוֹת".

לֹא שׁוֹמְעִים

כֵּינָן שֶׁרָאָה הַשָּׂטָן שֶׁאַבְרָהָם לֹא שׁוֹמֵעַ לוֹ, בָּא אֶצֶל יִצְחָק וְנִדְמֶה לוֹ כְּבָחוּר, אָמַר לוֹ: "לְהֵיכָן אַתָּה הוֹלֵךְ יִצְחָק"? אָמַר לוֹ יִצְחָק: "לִלְמֹד תּוֹרָה וּבִינָה", אָמַר לוֹ הַשָּׂטָן: "בְּחַיֶּיךָ אוֹ לְאַחַר מִיתָתְךָ"? הִסְבִּיר לוֹ הַשָּׂטָן שֶׁהוֹלְכִים לְהַקְרִיב אוֹתוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ. אָמַר לוֹ יִצְחָק: "אַף עַל פִּי כֵן אֲנִי הוֹלֵךְ". אָמַר לוֹ הַשָּׂטָן: "כָּל אוֹתָם הַתַּכְשִׁיטִים שֶׁעָשְׂתָה אִמְּךָ יִהְיוּ נְתוּנִים יְרוּשָׁה לְיִשְׁמָעֵאל אַחִיךָ שֶׁהוּא שָׁנוּא הַבַּיִת".

הַמָּשָׁל אוֹמֵר כִּי לְשׁוֹן הָרַע אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ נִכְנֶסֶת כְּלָהּ אֶל תּוֹךְ הַלֵּב, נִכְנֶסֶת חֶצְיָהּ, מַשֶּׁהוּ חַיָּב פֹּה לְהִכָּנֵס אַחֲרֵי הַכֹּל, וְלָכֵן: "וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי", מַדּוּעַ אוֹמֵר "אָבִיו"? כִּדֵי שֶׁיִּתְמַלֵּא עָלָיו רַחֲמִים, שָׁאַל יִצְחָק: "הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה?" כְּלוֹמַר מִי יִהְיֶה הַשֶּׂה לְעוֹלָה? עָנָה לוֹ אַבְרָהָם: "אֱלֹקִים יִרְאֶה לוֹ הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי" כְּלוֹמַר ה' יַרְאֶה לוֹ שֶׂה לְעוֹלָה וְאִם לָאו, אָז אַתָּה בְּנִי תִּהְיֶה הָעוֹלָה וְאַתָּה צָרִיךְ לִשְׁמוֹחַ עַל זֶה, וְזֶה הָרָשָׁע (הַשָּׂטָן) שֶׁבָּא לְקַרֵר אוֹתְךָ, תִּגְעַר בּוֹ שֶׁיֵּלֵךְ מֵאִתְּךָ.

כְּשֶׁרָאָה הַשָּׂטָן שֶׁהוּא לֹא פָּעַל כְּלוּם אֶצֶל אַבְרָהָם וְיִצְחָק, בָּא אֶצֶל שָׂרָה וְאָמַר לָהּ: "בַּעֲלֵךְ הֵיכָן הוּא"? אָמְרָה לוֹ: "בִּמְלַאכְתּוֹ". מָה הִיא חָשְׁבָה הַמְּלָאכָה שֶׁלּוֹ? תּוֹרָה וּתְפִלָּה. "וּבְנֵךְ הֵיכָן הוּא נִמְצָא"? "עִם בַּעְלִי". אָמַר לָהּ הַשָּׂטָן: "לֹא כָּךְ הָיִית אוֹמֶרֶת שֶׁאֵין אָתְּ נוֹתֶנֶת אוֹתוֹ שֶׁיֵּצֵא מִפֶּתַח בֵּיתֵךְ הַחוּצָה, לִשְׁמוֹר עָלָיו"? אָמְרָה לוֹ שָׂרָה: "לֹא לִמְלַאכָה הָלְכוּ, אֶלָּא לְהִתְפַּלֵּל". אָמַר לָהּ: "עוֹד לֹא תִּרְאִי אוֹתוֹ יוֹתֵר". אָמְרָה לוֹ: "הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַעֲשֶׂה רְצוֹנוֹ".

״וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו״ - אַבְרָהָם כְּדֵי לִשְׁחוֹט אֶת יִצְחָק וְיִצְחָק בְּאוֹתָהּ שִׂמְחָה כְּדֵי לְהֵעָקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ וּלְהִשָּׁחֵט. הָלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּיו בְּאוֹתָהּ שִׂמְחָה כֵּיוָן שֶׁלֹּא שָׁמְעוּ לְשָׂטָן. הָלַךְ וְנַעֲשָׂה לִפְנֵיהֶם דֶּרֶךְ שֶׁל סְלָעִים גְּדוֹלוֹת וּקְטַנּוֹת כְּדֵי לְהַפְרִיעַ לָהֶם בְּדַרְכִּים אֲחֵרוֹת, וְהֵם הָלְכוּ בְּקֹשִׁי עַד שֶׁעָבְרוּ אֶת דֶּרֶךְ הַסְּלָעִים, וְהִנֵּה נָהָר גָּדוֹל מְאֹד לִפְנֵיהֶם. אָמַר אַבְרָהָם: ״אֵינֶנִּי זוֹכֵר שֶׁהָיָה כָּאן נָהָר, אַךְ בְּכָל זֹאת נַעֲבֹר אֶת הַנָּהָר״. נִכְנָסִים לְתוֹךְ הַנָּהָר, עָמְדוּ לָהֶם בַּמַּיִם עַד צַוְּארֵיהֶם, תָּלָה אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו לַשָּׁמַיִם וְאָמַר: ״רִבּוֹן הָעוֹלָמִים, נִגְלֵיתָ אֵלַי אֲנִי יָחִיד וְאַתָּה יָחִיד, הוֹדַעְתָּ שְׁמִי בְּכָל הָעוֹלָם וְצִוִּיתָנִי שֶׁאַעֲלֶה בְּנִי לְעוֹלָה וְלֹא הִרְהַרְתִּי אַחֲרֶיךָ וְלֹא עִכַּבְתִּי מֵאֲמָרֶיךָ, וְעַכְשָׁו בָּאוּ מַיִם עַד נָפֶשׁ, אִם טוֹבֵעַ יִצְחָק אֵיךְ יִתְיַחֵד שִׁמְךָ? מִי יְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה הַזֹּאת שֶׁאַתָּה מְבַקֵּשׁ שֶׁאֲקַיֵּם״? מִיַּד גָּעַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בַּשָּׂטָן וְאָמַר: ״הַנַּח לוֹ״.

קָרְבָּן לַה׳

״וַיָּבוֹא אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹקִים״. הַמָּקוֹם הַזֶּה הָיָה עָמוֹק, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ״אֵין דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ לִשְׁכּוֹן בְּמָקוֹם נָמוּךְ אֶלָּא בְּמָקוֹם גָּבוֹהַּ מְעֻלֶּה וְיָפֶה״, וְהִגְבִּיהוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְכָךְ נִקְרָא הַר הַמּוֹרִיָּה. ה׳ אָמַר לוֹ: ״זֶה הַמִּזְבֵּחַ שֶׁהִקְרִיב עָלָיו אָדָם הָרִאשׁוֹן קָרְבְּנוֹתָיו, זֶה הַמִּזְבֵּחַ שֶׁהִקְרִיבוּ עָלָיו קַיִן וְהֶבֶל, זֶה הַמִּזְבֵּחַ שֶׁהִקְרִיבוּ בּוֹ נֹחַ וּבָנָיו״. ״וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת הַמִּזְבֵּחַ״ לֹא כָּתוּב פֹּה מִזְבֵּחַ אֶלָּא הַמִּזְבֵּחַ, אוֹתוֹ מִזְבֵּחַ שֶׁהִקְרִיבוּ בּוֹ רִאשׁוֹנִים. כָּאן יֵשׁ שְׁתֵּי דֵעוֹת דֵּעָה אַחַת אוֹמֶרֶת - שֶׁשְּׁנֵיהֶם הָיוּ מְבִיאִים אֶת הָאֲבָנִים, וּשְׁנֵיהֶם הָיוּ מְבִיאִים אֶת הָאֵשׁ וְאֶת הָעֵצִים, אַבְרָהָם נִרְאָה כְּמִי שֶׁעוֹשֶׂה חֲתֻנָּה לִבְנוֹ וְיִצְחָק דּוֹמֶה לֶחָתָן שְׁנִכְנַס לַחֻפָּה, וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁרַק אַבְרָהָם בָּנָה אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת יִצְחָק הִטְמִין אַבְרָהָם שֶׁלֹּא יִזְרֹק בּוֹ הַשָּׂטָן אֶבֶן וְיִפָּסֵל לְעוֹלָה.

לְאַחַר שֶׁגָּמַר לִבְנוֹת אֶת הַמִּזְבֵּחַ ״וַיַּקְשֹׁר אֶת יִצְחָק״, וְהָיָה קוֹשְׁרוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ. אָמַר יִצְחָק: ״אַבָּא תִּקְשֹׁר אוֹתִי חָזָק וְיָפֶה, אוּלַי אֶפְחָד וְאַפְרְכֵּס מֵהַצַּעַר וְאֶבְעַט בְּךָ וְאֶעֱבֹר עַל מִצְוַת כִּבּוּד אָב, וְכֵן עַל יְדֵי הַבְּעִיטָה אֶעֱשֶׂה בְּעַצְמִי מוּם וְאֶפָּסֵל מִקָּרְבָּן״. עַל מָה הוּא חוֹשֵׁב כָּרֶגַע? ! תִּהְיֶה פֹּה בְּעָיָה שֶׁל כִּבּוּד אָב, תִּהְיֶה פֹּה בְּעָיָה שֶׁל פְּסִילַת קָרְבָּן. הַחַיִּים שֶׁלּוֹ בִּכְלָל זֶה לֹא נִדּוֹן.

בְּשָׁעָה שֶׁהָיָה אַבְרָהָם אָבִינוּ עוֹקֵד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ, הָיָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קוֹשֵׁר וְכוֹפֵת שָׂרֵי הָאֻמּוֹת שֶׁל מַעְלָה. אָמַר לוֹ יִצְחָק: ״אַבָּא, מַהֵר עֲשֵׂה

רְצוֹן יוֹצֶרְךָ וְתִשְׁרְפֵנִי יָפֶה, וְאֵפֶר שֶׁלִּי תָּבִיא לְאִמָּא תְּנִיחֵנוּ לְפָנֶיהָ, וְכָל פַּעַם שֶׁתִּרְאֶה אוֹתוֹ אִמָּא, תֹּאמַר: זֶה בְּנִי שֶׁשְּׂחָטוֹ אָבִיו". הוּא דּוֹאֵג לְאִמָּא שֶׁתִּהְיֶה לָהּ מַזְכֶּרֶת. פִּתְאוֹם יִצְחָק מִתְעוֹרֵר: "אַבָּא, מָה תַּעֲשׂוּ בְּזִקְנוּתְכֶם"? הוּא מַתְחִיל לִדְאֹג לַהוֹרִים, "אַתֶּם תִּשָּׁאֲרוּ בִּלְעָדַי זְקֵנִים, אֵיךְ תַּמְשִׁיכוּ כָּכָה לְחָיוֹת"? שִׂימוּ לֵב עַל מָה הוּא חוֹשֵׁב! אָמַר לוֹ: "בְּנִי, יוֹדְעִים אֲנַחְנוּ שֶׁמִּיתָתֵנוּ קְרוֹבָה, מִי שֶׁנִּחַמָנוּ עַד עַכְשָׁו הוּא יְנַחֲמֵנוּ עַד יוֹם מוֹתֵנוּ".

"וַיָּשֶׂם אוֹתוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ". עֵינֵי אַבְרָהָם בְּעֵינֵי יִצְחָק וְעֵינֵי יִצְחָק בִּשְׁמֵי שָׁמָיִם, עוֹקֵד וְהַנֶּעֱקָד וְהַמִּזְבֵּחַ. וְהָיוּ דְּמָעוֹת נוֹשְׁרוֹת מֵעֵינֵי אַבְרָהָם עַד קוֹמָתוֹ שׁוֹתֶת בִּדְמָעוֹת, וּבָכָה בְּכִיָּה גְּדוֹלָה. אֵלֶּה דַּרְגוֹת נִשְׂגָּבוֹת מְאֹד, מִצַּד אֶחָד בְּכִיָּה גְּדוֹלָה, מִצַּד שֵׁנִי שִׂמְחָה גְּדוֹלָה. "וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת הַמַּאֲכֶלֶת לִשְׁחוֹט אֶת בְּנוֹ", כְּכֹהֵן גָּדוֹל שֶׁמַּגִּישׁ אֶת מִנְחָתוֹ וְנִסְכּוֹ. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹאֶה אֶת הָאָב שֶׁעוֹקֵד וְאֶת הַבֵּן שֶׁנֶּעֱקָד בְּכָל לֵב.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיוּ מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת צוֹעֲקִים וּבוֹכִים וְאָמְרוּ לְפָנָיו: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם נִקְרֵאתָ רַחוּם וְחַנּוּן שֶׁרַחֲמֶיךָ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ, רַחֵם עַל יִצְחָק שֶׁהוּא אָדָם בֶּן אָדָם וְנֶעֱקָד לְפָנֶיךָ כִּבְהֵמָה". וְהִנֵּיחַ אַבְרָהָם אֶת הַמַּאֲכֶלֶת קָרוֹב לַצַּוָּאר וְאָז פָּרְחָה נִשְׁמָתוֹ שֶׁל יִצְחָק, אַךְ הַמַּאֲכֶלֶת נִתְקַלְקְלָה מֵהַדְּמָעוֹת שֶׁל מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת.

"וַיִּקְרָא אֵלָיו מַלְאַךְ ה' מִן הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר: אַבְרָהָם אַבְרָהָם". כְּשֶׁרָאָה אַבְרָהָם שֶׁהַמַּאֲכֶלֶת נִתְקַלְקְלָה רָצָה לַחָנוֹת בַּיָּדַיִם כְּדִין עוֹלַת עוֹף שֶׁהִיא בִּמְלִיקָה, צָעַק לוֹ הַמַּלְאָךְ: "אַל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנַּעַר", אָמַר אַבְרָהָם: "אוֹצִיא מִמֶּנּוּ טִפַּת דָּם שֶׁלֹּא תִּהְיֶה בִּיאָתִי לְחִנָּם, אֲנִי עָרוּךְ לָזֶה, אֲנִי הֵכַנְתִּי אֶת עַצְמִי". אָמַר לוֹ: "וְאַל תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה". אָמַר ה': "עַתָּה הוֹדַעְתִּי בְּזֶה הַנִּסָּיוֹן לְכָל הָעוֹלָם כִּי אַתָּה אוֹהֵב אוֹתִי בֶּאֱמֶת".

אָמַר לוֹ אַבְרָהָם לַמַּלְאָךְ: "מִי אַתָּה"? אָמַר לוֹ: "אֲנִי מַלְאַךְ שָׁלוּחַ מֵאֵת ה'", אָמַר לוֹ אַבְרָהָם: "כְּשֶׁאָמַר לִי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַקְרִיב, בְּעַצְמוֹ אָמַר לִי, וְעַכְשָׁו אֲנִי מְבַקֵּשׁ שֶׁיֹּאמַר לִי הוּא! מִי אַתָּה? מַלְאַךְ? הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ אָמַר לִי! לָמָּה עַכְשָׁו הוּא שָׁלַח מַלְאָכִים"? מִיָּד פָּתַח הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הָרָקִיעַ וְאָמַר לוֹ: "בִּי נִשְׁבַּעְתִּי". עַכְשָׁו נִגַּשׁ אַבְרָהָם אָבִינוּ לְטַפֵּל בְּמַה שֶׁהִתְרַחֵשׁ כָּאן. רַק אַחֲרֵי שֶׁהוּא

עָמַד בַּנִּסָּיוֹן - לֹא לִפְנֵי הַנִּסָּיוֹן, לֹא בְּמַהֲלַךְ הַנִּסָּיוֹן, רַק אַחֲרֵי שֶׁהוּא עָבַר אֶת הַנִּסָּיוֹן הוּא מְנַסֶּה לְהָבִין מָה הִתְרַחֵשׁ.

אַבְרָהָם שׁוֹאֵל: "אֵינֶנִּי מֵבִין, אֶתְמוֹל אָמַרְתָּ כִּי בְיִצְחָק יִקָּרֵא לְךָ זָרַע. חָזַרְתָּ וְאָמַרְתָּ: וְהַעֲלֵהוּ לִי לְעוֹלָה, וְעַכְשָׁו אַתָּה אוֹמֵר: אַל תִּשְׁלַח יָדְךָ. אָנָּא הֲבִינֵנִי דְּרָכֶיךָ, מַשֶּׁהוּ כָּאן לֹא מוּבָן. אַתָּה מַבְטִיחַ לִי אֶת הַכֹּל בְּיִצְחָק, בְּסֵדֶר, אָמַרְתָּ לִי הַעֲלֵהוּ לְעוֹלָה, בְּסֵדֶר, עַכְשָׁו אַתָּה אוֹמֵר לִי לֹא לְהַעֲלוֹת אוֹתוֹ, מָה הוֹלֵךְ כָּאן? עַכְשָׁו מֻתָּר לִי לִשְׁאוֹל, אַחֲרֵי שֶׁעָמַדְתִּי בַּנִּסָּיוֹן".

אָמַר לוֹ ה' יִתְבָּרַךְ: "כְּשֶׁאָמַרְתִּי הַעֲלֵהוּ לְעוֹלָה, לֹא אָמַרְתִּי שֶׁתִּשְׁחָטֵהוּ רַק שֶׁתַּעֲלֶה אוֹתוֹ, אַחֲרֵי זֶה אַתָּה יָכוֹל לְהוֹרִיד, שֶׁיַּחְזֹר לְבֵיתוֹ לְשָׁלוֹם. לֹא אָמַרְתִּי תַּקְרִיב אוֹתוֹ, הִתְכַּוַּנְתִּי תַּעֲלֶה - וְתוֹרִיד".

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁצָּעַק הַמַּלְאָךְ: "אַל תִּשְׁלַח יָדְךָ" חָזְרָה נִשְׁמָתוֹ שֶׁל יִצְחָק וְהִתְּירוּ וְעָמַד עַל רַגְלָיו, וְהִרְגִּישׁ בְּעַצְמוֹ תְּחִיַּת הַמֵּתִים, וּבֵרַךְ: "בָּרוּךְ אַתָּה ה' מְחַיֵּה הַמֵּתִים".

"וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה אַיִל אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ בְּקַרְנָיו" - אוֹתוֹ אַיִל הָיָה מוּכָן וְנוֹצַר בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית בֵּין הַשִּׁמְשׁוֹת וְהָיָה רוֹעֶה בְּגַן עֵדֶן תַּחַת עֵץ הַחַיִּים. וְעַכְשָׁו מַלְאַךְ הֶבִיאוֹ מִגַּן עֵדֶן כְּדֵי שֶׁיַּקְרִיבֵהוּ אַבְרָהָם תַּחַת יִצְחָק, וְהָיָה הַשָּׂטָן מַטְעֶה אוֹתוֹ וּמְסַבֵּךְ אֶת קַרְנוֹתָיו בֵּין עַנְפֵי הָאִילָנוֹת, מִיַּד רָאָה אַבְרָהָם אֶת הָאַיִל וְלָקַח אוֹתוֹ וְהִתִּירוֹ מֵהַסְּבָךְ וְהִקְרִיבוֹ תַּחַת יִצְחָק בְּנוֹ, וְכָל הָעֲבוֹדוֹת שֶׁעָשָׂה בָּאַיִל הָיָה אוֹמֵר: זֶה תַּחַת בְּנִי - כְּשֶׁשָּׁחַט אוֹתוֹ אָמַר: "יְהִי רָצוֹן שֶׁיְּהֵא זֶה נַחַת רוּחַ כְּאִלּוּ עָשִׂיתִי זֶה בִּבְנִי", כְּשֶׁזָּרַק אֶת הַדָּם אָמַר: "שֶׁיְּהֵא נִרְאֶה דָּמוֹ שֶׁל הָאַיִל שְׁנִזְרָק עַל הַמִּזְבֵּחַ כְּאִלּוּ זָרַקְתִּי אֶת דָּמוֹ שֶׁל בְּנִי, הָאֱמוּרִים הַנִּקְטָרִים כְּאִלּוּ הִקְטַרְתִּי אֵמוּרָיו שֶׁל בְּנִי, וִיהִי רָצוֹן שֶׁיִּהְיוּ בָּנָיו שֶׁל יִצְחָק חוֹתְמִים: זְכוֹר לָהֶם עֲקֵדַת יִצְחָק אֲבִיהֶם וּפְדֵה אוֹתָם מִכָּל צָרוֹתָם".

בְּלִי הַפְסָקוֹת

אַחֲרֵי שֶׁנִּגְמַר הַנִּסָּיוֹן, הָיינוּ מְצַפִּים לְאֵיזוֹ אַנְחַת רְוָחָה מֵאַבְרָהָם אָבִינוּ. שֶׁיֹּאמַר לְעַצְמוֹ כִּי הֵיכָן שֶׁהוּא יָדַע כִּי ה' הוּא רַחְמָן, וְאַף עַל פִּי שֶׁעָשִׂיתִי כָּל מָה שֶׁצִּפּוּ מִמֶּנִּי, יָדַעְתִּי בַּתַּת מוּדָע שֶׁה' יִתְבָּרַךְ יַעְצֹר אוֹתִי, אַחֲרֵי הַכֹּל הוּא הִבְטִיחַ לִי

הַבְטָחוֹת וְהוּא רַחְמָן". אֲבָל אֵצֶל אַבְרָהָם אָבִינוּ אֵין דָּבָר כָּזֶה, הַכֹּל מוּכָן עַד הַמַּקְסִימוּם וְגַם אֵין אַנְחַת רָוָחָה - "זֶהוּ, עָבַרְנוּ אֶת זֶה". לֹא, הוּא רוֹצֶה טִפַּת דָּם וְאִם לֹא, הוּא מְכַוֵּן הַכֹּל בָּאַיִל, כָּל מָה שֶׁהוּא חָשַׁב הוּא עוֹשֶׂה בָּאַיִל כִּי זֶה אַל-חֲזוֹר, אֵין אֲחוֹרָה, הוּא חַיָּב לְהוֹצִיא אֶת כָּל מָה שֶׁהוּא הֵכִין, הוּא הֵכִין אֶת עַצְמוֹ וְהוּא מוֹצִיא אֶת זֶה בָּאַיִל כִּי אֵין מָקוֹם שֶׁהוּא חָשַׁב בְּאֵיזֶשֶׁהוּ מָקוֹם "יֵשׁ פֶּתַח דָּחוּק". בְּאוֹתָהּ שָׁעָה עָלָה רֵיחַ נִיחוֹחַ שֶׁל הָאַיִל לְפָנֵי כִּסֵּא הַכָּבוֹד וְעָרַב לוֹ כְּרֵיחַ הַנִּיחוֹחַ שֶׁל יִצְחָק, וְנִשְׁבַּע לְזַרְעוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא. "וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא ה' יִרְאֶה" וְהִתְפַּלֵּל שֶׁבְּמָקוֹם הַזֶּה ה' יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ לְהַקְרִיב קָרְבָּנוֹת.

וְאַבְרָהָם אָבִינוּ שׁוֹלֵחַ אֶת יִצְחָק לִלְמֹד תּוֹרָה כִּי הוּא רָצָה לְהַרְאוֹת חִבָּתוֹ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁאִם הָיָה מְבִיאוֹ הַבַּיְתָה, הָיְתָה מִתְוַסֶּפֶת אַהֲבָה לְיִצְחָק כְּמוֹ אָדָם שֶׁבָּנוֹ הָיָה חוֹלֶה וְהִגִּיעַ לְסַף מִיתָה וְהִתְרַפֵּא אוֹ נִצֹּל מֵהֲרִיגָה, שֶׁהָאַבָּא מַבִּיט בּוֹ וְאֵינוֹ שָׂבֵעַ לִרְאוֹת, וְהוּא מַרְגִּישׁ כְּאִלּוּ בְּנוֹ נוֹלָד מֵחָדָשׁ, וְנִתְקַשְּׁרֶת אַהֲבָתוֹ בּוֹ יוֹתֵר מִשֶּׁהָיָה מִקֹּדֶם. אֲבָל אַבְרָהָם אָבִינוּ אִם הָיָה עוֹשֶׂה כֵּן הָיָה נִרְאָה כְּאִלּוּ הוּא מִתְחָרֶט עַל מָה שֶׁעָבַר, וְלָכֵן הֵנִיחוֹ כְּאִלּוּ כְּבָר מֵת וְנִשְׁחַט וְכִמְעַט שֶׁהָיָה קָשֶׁה לוֹ שֶׁלֹּא נִשְׁחַט מֵרֹב אַהֲבָתוֹ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וְהוּא לֹא מֵבִיא אוֹתוֹ הַבַּיְתָה, אֶלָּא שׁוֹלֵחַ אוֹתוֹ לַיְשִׁיבָה לִלְמֹד תּוֹרָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּתְוַסֵּף כָּאן אַהֲבָתוֹ וְאָז יֶחְסַר מֵאַהֲבַת ה'.

הַכֹּל מְחֻשְׁבָּן

וְגַם הָאַיִל לֹא נַעֲשָׂה בּוֹ דָּבָר אֶחָד לְבַטָּלָה - אֶפְרוֹ שֶׁל אַיִל הוּא הַיְסוֹד שֶׁל הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי, גִּידָיו שֶׁל הָאַיִל הֵם עֲשָׂרָה גִּידִים בְּכִנּוֹרוֹ שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עוֹרוֹ שֶׁל הָאַיִל הוּא אֵזוֹר מָתְנָיו שֶׁל אֵלִיָּהוּ, קֶרֶן שְׂמֹאל שֶׁל הָאַיִל הוּא הַשּׁוֹפָר שֶׁנִּשְׁמָע קוֹלוֹ עַל הַר סִינַי, וְקֶרֶן יָמִין שֶׁלּוֹ הוּא גָּדוֹל מֵהַשְּׂמֹאל שֶׁלּוֹ וְהוּא עָתִיד שֶׁיִּתְקָעוּ בּוֹ לֶעָתִיד לָבוֹא בִּבְיאַת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ אָמֵן. עַד כָּאן דִּבְרֵי הַמִּדְרָשׁ.

הַכֹּל מְחֻשְׁבָּן לִפְרָטֵי פְּרָטִים: "וְהָאֱלֹקִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם", הֵיכָן יִצְחָק בַּסִּפּוּר הַזֶּה? יֵשׁ כַּמָּה תֵּרוּצִים. נָבִיא אֶת הַתֵּרוּץ שֶׁל בֵּית הַלֵּוִי, הַמְבָאֵר שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ וְיִצְחָק שְׁנֵיהֶם הָיוּ בַּנִּסָּיוֹן אֲבָל בְּעוֹד שֶׁיִּצְחָק אָבִינוּ הָיָה מוּכָן לִמְסֹר אֶת הַנֶּפֶשׁ, מוּכָן לָמוּת עַל קִדּוּשׁ ה', אַבְרָהָם אָבִינוּ הוֹלֵךְ לְחַיּוֹת עַל קִדּוּשׁ ה', הוֹלֵךְ לְחַיּוֹת עִם הַצַּעַר הַזֶּה שֶׁמָּה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִבְטִיחַ יוּפַר, אֵין קֻשְׁיוֹת, הוּא הוֹלֵךְ לְחַיּוֹת עִם

הַצַּעַר הַזֶּה הָלוֹךְ וָשׁוֹב וּלְהַמְשִׁיךְ לִחְיוֹת. זֹאת אוֹמֶרֶת אַבְרָהָם אָבִינוּ הוֹלֵךְ לִסְבֹּל אֶת הַצַּעַר הַזֶּה אַלְפֵי פְּעָמִים בְּלִי סוֹף וּלְהַמְשִׁיךְ לִחְיוֹת.

אֶחָד הַצַּדִּיקִים בֵּאֵר לָנוּ לִפְנֵי כַּמָּה שָׁנִים, שֶׁבִּעְצֶם אַבְרָהָם אָבִינוּ עִם כָּל הַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁהָיוּ לוֹ עִם תֶּרַח אָבִיו הוּא קַיָּם מִצַּוַּת כִּבּוּד אַב בִּשְׁלֵמוּת לַמְרוֹת הַכֹּל, וְכֵיוָן שֶׁהוּא קַיָּם מִצְוָה זוֹ בִּשְׁלֵמוּת אָז גַּם יִצְחָק אָבִינוּ יְקַיֵּם בּוֹ אֶת הַמִּצְוָה בִּשְׁלֵמוּת. מִמֵּילָא כְּשֶׁאַבְרָהָם רוֹצֶה לַעֲקֹד אֶת הַבֵּן שֶׁלּוֹ יִצְחָק, לְיִצְחָק אֵין שׁוּם שְׁאֵלוֹת, מְבֻטָּל לְאַבָּא, מִצַּד כִּבּוּד אַב וָאֵם שֶׁלּוֹ אֵין לוֹ בְּכְלָל שְׁאֵלוֹת.

יִצְחָק מִי שֶׁיִּצְחָק אַחֲרוֹן

שְׁאֵלָה שְׁנִיָּה - לָמָּה צָרִיךְ אֶת יִצְחָק בְּכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה? כָּאן נִכְנַס אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ בַּפֵּרוּשׁ הַנִּפְלָא שֶׁלּוֹ - כָּל הַסּוֹד שֶׁל כָּל הַסִּפּוּר כָּאן שֶׁיָּדוּעַ מֵהַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ שֶׁיִּצְחָק הָיְתָה לוֹ נֶפֶשׁ בְּחִינַת נֶקְבָא שֶׁלֹּא יָכוֹל לְהוֹלִיד, וְרַק אַחֲרֵי שֶׁפָּרְחָה נִשְׁמָתוֹ הֶחְזִירוּ לוֹ נֶפֶשׁ חֲדָשָׁה שֶׁיְּכוֹלָה לְהוֹלִיד בְּחִינַת דּוּכְרָא.

אִם אַבְרָהָם הָיָה מִתְעַקֵּשׁ וְאוֹמֵר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "אַתָּה הִבְטַחְתָּ לִי, אֲנִי הוֹלֵךְ עַל הַהַבְטָחָה שֶׁלְּךָ", מָה הָיָה קוֹרֶה? לֹא הָיָה קִיּוּם לַהַבְטָחָה, כִּי כָּל הַקִּיּוּם שֶׁל הַהַבְטָחָה עָבַר דֶּרֶךְ זֶה שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ הוֹלֵךְ לְבַטֵּל כִּבְיָכוֹל אֶת הַהַבְטָחָה, כִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא צִוָּה אוֹתוֹ לְבַטֵּל הַכֹּל וְלִשְׁחֹט אֶת הַבֵּן, וְדַוְקָא שָׁם מֵנַח קִיּוּם הַהַבְטָחָה.

בְּתוֹךְ זֶה שֶׁאַבְרָהָם הוֹלֵךְ כִּבְיָכוֹל לַהֲרֹס אֶת הַכֹּל, שָׁם מֵנַחַת הַבְּנִיָּה. כִּי אִם אַבְרָהָם אָבִינוּ, חַס וְשָׁלוֹם הָיָה מִתְעַקֵּשׁ, יִצְחָק הָיָה נִשְׁאַר עִם נֶפֶשׁ שֶׁל נֶקְבָא, שֶׁלֹּא יָכוֹל לְהוֹלִיד. אָז אֵיךְ יִצְחָק יָכוֹל לְהוֹלִיד?! רַק עַל יְדֵי שֶׁהוּא עוֹמֵד בַּמָּקוֹם הַזֶּה שֶׁפּוֹרַחַת נִשְׁמָתוֹ וּמַחְזִירִים לוֹ נְשָׁמָה שֶׁל דּוּכְרָא. הַהַבְטָחָה מֻנַּחַת עִם הַנִּסָּיוֹן הַזֶּה שֶׁהוּא חַיָּב לַעֲבוֹר שֶׁתִּפְרַח נִשְׁמָתוֹ, הוּא חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ מָקוֹם בּוֹ הוֹרְסִים אֶת הַכֹּל, שָׁם הַיְשׁוּעָה מֻנַּחַת.

לָמָּה כָּכָה?

כַּמָּה פְּעָמִים מְנַסִּים אוֹתָנוּ בִּדְבָרִים מוּזָרִים כָּאֵלֶּה: "לָמָּה זֶה הוֹלֵךְ בְּצוּרָה כָּזֹאת? לָמָּה הַחַיִּים שֶׁלִּי מוּזָרִים כָּאֵלֶּה? לָמָּה אֲנִי נִרְאֶה כָּכָה? לָמָּה אֲנִי צָרִיךְ לָלֶכֶת לִמְקוֹמוֹת כָּאֵלֶּה"?

תָּבִינוּ רַבּוֹתַי, גַּם דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה בְּכָאֵלֶּה סֵגְיוֹת קָשׁוֹת - הַבֵּן שֶׁלּוֹ רוֹצֶה לַהֲרוֹג אוֹתוֹ. הֵם לֹא הָלְכוּ בְּמַחְשָׁבוֹת: "לָמָּה אֲנִי כָּזֶה דָּפוּק, לָמָּה אֲנִי סוּג ב', דְּבָרִים כָּאֵלֶּה מוּזָרִים שֶׁהוֹלְכִים אִתִּי, זֶה מַרְאֶה עַל בִּישׁ מַזָּל, עַל סוּג ג', לֹא נָעִים לְהַגִּיד - אֲנִי בְּעָיָתִי"... הֵם לֹא הָלְכוּ עִם מַחֲשָׁבוֹת כָּאֵלֶּה בִּכְלָל, כָּכָה ה' רוֹצֶה - אָז זֶה לֹא מוּזָר. אִם אֲנִי מְחַפֵּשׂ מוּזָרוּת - אֵצֶל כָּל אֶחָד יֵשׁ מַשֶּׁהוּ מוּזָר ! זֶה הַדִּבּוּר שֶׁלּוֹ מוּזָר, זֶה הָעֲמִידָה שֶׁלּוֹ מוּזָרָה, זֶה הַחִיּוּךְ שֶׁלּוֹ מוּזָר, זֶה הַבְּדִיחוֹת שֶׁלּוֹ מוּזָרוֹת, וְזֶה הָרַעְיוֹנוֹת שֶׁלּוֹ בִּכְלָל מוּזָרִים, וְזֶה חַי בְּעוֹלָם מוּזָר - זֶה סְתָם חַיָּזֶר - כָּל אֶחָד מוּזָר בְּמַשֶּׁהוּ אַחֵר, הַבַּעַל דָּבָר עוֹשֶׂה אֶת זֶה כִּדֵי שֶׁאָדָם יֵלֵךְ בְּהַרְגָּשָׁה כָּזֹאת - "לָמָּה קוֹרִים לִי כָּאֵלֶּה דְּבָרִים מוּזָרִים", לֹא דָּוִד הַמֶּלֶךְ חָשַׁב כָּךְ וְלֹא אַבְרָהָם אָבִינוּ וְלֹא שְׁאָר הָאָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים.

בְּלִי חֶשְׁבּוֹנוֹת

כָּל הַצַּדִּיקִים לֹא חָשְׁבוּ מֵעוֹלָם כָּךְ: "לָמָּה אֲנִי צָרִיךְ לַעֲבוֹר כָּזֶה דָּבָר? לָמָּה"? רוּת הַמּוֹאָבִיָּה לֹא חָשְׁבָה כָּךְ, רָחֵל אִמֵּנוּ לֹא חָשְׁבָה כָּךְ, לֵאָה אִמֵּנוּ לֹא חָשְׁבָה כָּךְ. לֹא חָשְׁבוּ כָּאֵלֶּה שְׁטֻיּוֹת וְתַסְבִּיכִים נַפְשִׁיִּים. אֲנִי צָרִיךְ לַעֲבוֹר אֶת הַמַּסְלוּל הַזֶּה כִּי זֶה רְצוֹן ה', וְדַוְקָא שָׁם בְּזֶה שֶׁאֵלֵךְ לְהַרֹס אֶת הַכֹּל וּלְהִתְנַהֵג בְּצוּרָה הַזֹּאת - אַתָּה אָמַרְתָּ לְכֻלָּם אַל תַּקְרִיבוּ לַמֹּלֶךְ אֲנִי צָרִיךְ עַכְשָׁו לְהַקְרִיב אֶת הַבֵּן מָה יַגִּידוּ כֻּלָּם? שֶׁיַּגִּידוּ. שׁוּם דָּבָר לֹא מְעַנְיֵן אוֹתִי ! זֶה מָה שֶׁאוֹמֵר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי יְרֵא אֱלֹקִים אַתָּה" בְּלִי חֶשְׁבּוֹנוֹת, לֹא מְחַשְׁבֵּן שׁוּם דָּבָר לְאַף אֶחָד אֶלָּא מָה שֶׁה' רוֹצֶה, וְזֶהוּ "יְרֵא אֱלֹקִים".

"וְהָאֱלֹקִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם", אוֹמֵר אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ הוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת פְּעֻלָּה כָּזֹאת שֶׁאֵין כָּאן כְּלוּם, אִם הָיוּ מְצוּיִם מִישֶׁהוּ אַחֵר שֶׁיַּעֲקֹד אֶת הַבֵּן שֶׁלּוֹ נִיחָא אֲבָל הוּא בְּעַצְמוֹ צָרִיךְ לִהְיוֹת מוּכָן לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַפְּעֻלּוֹת הָאֵלּוּ בְּעַצְמוֹ.

לְטוֹבָתֵנוּ

אוֹמֵר הַמַּלְבִּי"ם עוֹד נְקוּדָה מְעַנְיֶנֶת מְאֹד, אֲנַחְנוּ נָגִיד אֶת הַנְּקֻדָּה הַמְּתוּמְצֶתֶת וְאַחֲרֵי זֶה נִרְאֶה מִבִּפְנִים בַּסֵּפֶר "אִמְרֵי חֵן". כְּשִׁיִּצְחָק נוֹלָד, הָרֵי בְּאֹפֶן טִבְעִי לֹא הָיְתָה שַׂיֶּכֶת לֵידָה בְּאֹפֶן כָּזֶה, שָׂרָה וְאַבְרָהָם לֹא רַק שֶׁהָיוּ זְקֵנִים זְקֵנָה

מֻפְלֶגֶת מְאֹד, גַּם מִבְּחִינָה פִּיזִית אֵין מְצִיאוּת אֵצֶל שָׂרָה, אָז הַכֹּל הָיָה נִסִּים מֵעַל הַטֶּבַע. כָּל מַעֲרֶכֶת הַטֶּבַע מִתְנַגֶּדֶת לָעֻבְּדָה הַזֹּאת, וְיִצְחָק נוֹלָד בְּנִסִּים מֵעַל הַטֶּבַע.

אוֹמֵר הַמַּלְבִּי״ם אֶחָד שֶׁנּוֹלַד בְּכָאֵלֶּה נִסִּים אָז כָּל רֶגַע הוּא צָרִיךְ לְהַצְדִּיק אֶת הַקִּיּוּם שֶׁלּוֹ עַל יְדֵי הִתְנַהֲגוּת שֶׁל צַדִּיק, וְגַם הַצֶּאֱצָאִים שֶׁלּוֹ יִצְטָרְכוּ בְּכָל רֶגַע לְהַצְדִּיק אֶת זֶה עַל יְדֵי הִתְנַהֲגוּת שֶׁרְאוּיָה לְנִסִּים כִּי הֵם בָּאוּ מִכֹּחַ הַנֵּס הַזֶּה, וְלָכֵן אִם חָלִילָה הַצֶּאֱצָאִים שֶׁלּוֹ יִתְנַהֲגוּ בְּצוּרָה שֶׁלֹּא רְאוּיָה לְנִסִּים כְּאִלּוּ, אָז הֵם יֹאבְדוּ חַס וְשָׁלוֹם.

מָה עוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא? ! הוּא מֵבִיא אֶת יִצְחָק לַעֲקֵדָה, שֶׁיִּמְסֹר אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְעַכְשָׁו אַחֲרֵי שֶׁהוּא מָסַר אֶת הַנֶּפֶשׁ מַחְזִירִים לוֹ אוֹתָהּ כְּעֵת בְּאֹפֶן כָּזֶה שֶׁהוּא לֹא שַׁיָּךְ לְכָל הַמַּהֲלָךְ שֶׁל הַנִּסִּים, אֶלָּא בִּזְכוּת עַצְמוֹ. מִמֵּילָא לֹא יִצְטָרְכוּ הוּא וְצֶאֱצָאָיו לְכָזוֹ צְדָקוֹת שֶׁמַּצְדִּיקָה אֶת הַנִּסִּים, כָּךְ אוֹמֵר הַמַּלְבִּי״ם.

לָכֵן אוֹמֵר הַמַּלְבִּי״ם בְּכָל מַעֲשֶׂה הָעֲקֵדָה כָּתוּב ״אֱלֹקִים״ כָּל הַזְּמַן כָּתוּב ״אֱלֹקִים״, וּמִשָּׁם וָהָלְאָה כָּתוּב שָׁם הַוָי״ה, כִּי כָּל מַעֲשֶׂה הָעֲקֵדָה הָיָה אֱלֹקִים טֶבַע, וּלְפִי הַהַנְהָגָה הַזֹּאת, אֵין זְכוּת קִיּוּם לְיִצְחָק, אֲבָל אַחֲרֵי הָעֲקֵדָה הַהַנְהָגָה הַזֹּאת זָזָה הַצִּדָּה וְאָז נִזְכָּר שָׁם הַוָי״ה. מִמֵּילָא, כָּל הַצֶּאֱצָאִים הָאֵלֶּה לֹא יִצְטָרְכוּ עוֹד לְנִסִּים. נִמְצָא שֶׁכָּל הַמַּהֲלָךְ הַזֶּה כָּאן מְחֻשְׁבָּן וּמְדֻיָּק, וְאִם מִישֶׁהוּ יְנַסֶּה לְהַפְרִיעַ הוּא הוֹרֵס מַשֶּׁהוּ לְעַצְמוֹ.

כַּמָּה כֹּחוֹת נֶפֶשׁ צָרִיךְ לְהַשְׁקִיעַ כָּאן, זֶה פֶּלֶא פְּלָאִים. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁאָדָם רוֹאֶה כָּאֵלּוּ מְנִיעוֹת וְהַפְרָעוֹת בְּאֹפֶן טִבְעִי הוּא חוֹשֵׁב: ״לֹא רוֹצִים״. כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה, כָּל הַמַּהֲלָךְ רָחוֹק מֵאִתָּנוּ, כָּל הַכֹּחוֹת-נֶפֶשׁ וְכָל מָה שֶׁטָּמוּן כָּאן, אֲבָל אֵיךְ זֶה נוֹגֵעַ לַדַּרְגּוֹת שֶׁלָּנוּ הַנְּמוּכוֹת? זֶה בָּרוּר כַּמָּה פְּעָמִים תּוֹקְעִים אוֹתָנוּ בְּכָאֵלֶּה מְקוֹמוֹת שֶׁשּׁוֹאֲלִים אוֹתָנוּ - ״לָמָּה זֶה צָרִיךְ לְהֵרָאוֹת כָּכָה״? הוּא לֹא מֵבִין שֶׁשָּׁם מֻנַּחַת הַיְשׁוּעָה שֶׁלּוֹ.

זְרֹק אֶת הַשֵּׂכֶל

אַבְרָהָם אָבִינוּ הָיָה צָרִיךְ לְהִתְעַלּוֹת מֵעַל הַשֵּׂכֶל וּמֵעַל הָרֶגֶשׁ שֶׁל אַבָּא, אַחֲרֵי הַכֹּל כָּל כָּךְ הַרְבֵּה שָׁנִים שֶׁחִכּוּ עִם תְּפִלּוֹת. הַלֵּיצָנִים הָאֵלֶּה בַּדּוֹר צָחֲקוּ מִמֶּנּוּ, אָמְרוּ לוֹ: ״לְמִי אַתָּה מִתְפַּלֵּל בִּכְלָל״? נִמְרוֹד וַחֲבֵרָיו אָמְרוּ לוֹ: ״אֲנַחְנוּ יֵשׁ לָנוּ יְלָדִים בְּלִי תְּפִלּוֹת, אַתָּה כְּבָר בֶּן 90, לְכֻלָּם אַתָּה אוֹמֵר שֶׁאֶצְלְךָ דֶּרֶךְ הָאֱמֶת, הָרַסְתָּ פְּסָלִים, עָשִׂיתָ

בְּעָיוֹת רְצִינִיּוֹת. תַּכְלֵ׳ס אַתָּה בְּלִי יֶלֶד שֶׁיִּרַשׁ אוֹתְךָ, יִשְׁמָעֵאל הָרֵי לֹא יִרַשׁ אוֹתְךָ, אַתָּה בְּעַצְמְךָ צָרִיךְ יְשׁוּעָה, אַתָּה בֶּן 90 עוֹד מְעַט 100. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם כָּל כָּךְ הַרְבֵּה שָׁנִים חִכִּיתָ לְבֶן. כָּל כָּךְ אַתָּה מִתְפַּלֵּל, לְמִי אַתָּה מִתְפַּלֵּל בִּכְלָל״?

אַחֲרֵי זֶה נוֹלָד יִצְחָק בְּגִיל 100, כַּמָּה תְּפִלּוֹת וְצַעֲקוֹת. אֵין רֶגֶשׁ, אֵין כְּלוּם. אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מָה קָרָה אַחֲרֵי הָעֲקֵדָה, מָה יָצָא מִיִּצְחָק? יַעֲקֹב. מָה יָצָא מִיַּעֲקֹב? הַשְּׁבָטִים שֶׁיָּצָא מֵהֶם כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, כָּל הַנִּצָּח. מָה יָצָא מִנִּמְרוֹד וַחֲבֵרָיו? עֲמָלֵק וֶאֱלִיפַז וְכָל מִינֵי חָיוֹת דּוֹרְסוֹת לְמִינֵיהֶם. עַכְשָׁו אַבְרָהָם צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר עַל כָּל הָרֶגֶשׁ, לָשִׂים בַּצַּד, אֵין רֶגֶשׁ. הוּא גַּם צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר עַל הַשֵּׂכֶל - יֵשׁ הַבְטָחוֹת, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִבְטִיחַ שֶׁהַכֹּל יַעֲבוֹר דֶּרֶךְ הַיֶּלֶד הַזֶּה, עַכְשָׁו צָרִיךְ לִשְׁחוֹט אוֹתוֹ... צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר גַּם עַל הַשֵּׂכֶל וְגַם עַל הָרֶגֶשׁ.

הֵיכָן מְנַסִּים אוֹתָנוּ בָּעִנְיָן הַזֶּה? כְּשֶׁאָדָם נִתְקָע עִם עַצְמוֹ וְאוֹמֵר: ״עַד מָתַי זֶה יֵרָאֶה כָּכָה״? וְהַבַּעַל דָּבָר מֵביא לוֹ רְאָיוֹת: ״תִּרְאֶה עֲבָרוּ שָׁנִים, מָה יָצָא, אֵיךְ אַתָּה נִרְאֶה״. צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר עַל כָּל הַשֵּׂכֶל וְהָרְאָיוֹת שֶׁהוּא מֵביא. אוֹתָנוּ מְנַסִּים כָּל פַּעַם בְּהִתְחַדְּשׁוּת, לְהִתְגַּבֵּר עַל הַשֵּׂכֶל וְעַל הָרֶגֶשׁ. ״לָמָּה הַכֹּל מוּזָר״? צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר עַל הַכֹּל, וְזֶה כָּל פַּעַם מֵחָדָשׁ, כָּל פַּעַם בְּצוּרָה חֲדָשָׁה, כַּמָּה כֹּחוֹת נֶפֶשׁ צָרִיךְ כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ כָּל פַּעַם מֵחָדָשׁ. הוּא אוֹמֵר לְךָ מֵאֲחוֹרֵי הַפָּרְגוֹד: ״מָה יֵּצֵא מִמְּךָ? שָׁמַעְתִּי שֶׁמִּמְּךָ כְּבָר לֹא יָצָא כְּלוּם. אֲנִי אוֹמֵר לְךָ אַתָּה בְּעָיָתִי״...

חוֹלִים מֻהַשְׁעָבוּד

תָּבִינוּ רַבּוֹתַי, אוֹמֵר הַמִּדְרָשׁ בְּשִׁיר הַשִּׁירִים: ״אָמַר רַב לֵוִי לְשֶׁעָבַר כְּשֶׁהָיְתָה פְּרוּטָה מְצוּיָה הָיָה מִתְאַוֶּה אָדָם לִשְׁמוֹעַ דְּבַר מִשְׁנָה, דְּבַר הֲלָכָה וְתַלְמוּד, וְעַכְשָׁו שֶׁאֵין הַפְּרוּטָה מְצוּיָה וּבְיוֹתֵר שֶׁהֵם חוֹלִים מֻהַשְׁעָבוּד אֵין מְבַקְּשִׁים לִשְׁמוֹעַ אֶלָּא בְּרָכוֹת וְנֶחָמוֹת״.

כָּךְ אוֹמֵר הַמִּדְרָשׁ, חוֹלִים מֻהַשְׁעָבוּד ! הָיוּ תְּקוּפוֹת שֶׁהָיָה יוֹתֵר יִשּׁוּב הַדַּעַת. בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ אֲנָשִׁים מִתְאַמְּצִים, מַשְׁקִיעִים הֲמוֹן אֲבָל מְבַלְבְּלִים אוֹתָם מִכָּל הַכִּוּוּנִים, חוֹלִים מֻהַשְׁעָבוּד וּמֻהַבְלְבּוּל. אָדָם לֹא יוֹדֵעַ מָה רוֹצִים מִמֶּנּוּ, לֹא צָרִיךְ לְהַסְבִּיר מָה זֶה חוֹלִים מִשְׁעָבוּד.

אִם הָיִינוּ יוֹדְעִים כַּמָּה עוֹלָמוֹת תְּלוּיִים בְּכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ... אָדָם הָרִי בְּכָל הַבִּלְבּוּלִים שֶׁלּוֹ וְכָל הַנְּמִיכוּת רוּחַ שֶׁלּוֹ לֹא מַאֲמִין שֶׁמִּישֶׁהוּ בְּכְלָל תָּלוּי בּוֹ. אִם הָיִינוּ יוֹדְעִים כַּמָּה נְשָׁמוֹת תְּלוּיוֹת בָּנוּ. בַּפִּירָמִידָה יֵשׁ בָּרֹאשׁ אֶת צַדִּיקֵי הַדּוֹר אֲבָל הַפִּירָמִידָה נִמְשֶׁכֶת, אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁאֲנִי לְמָטָה, כַּמָּה שֶׁאֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁאֲנִי לְמָטָה, עָלַי לְהָבִין שֶׁיֵּשׁ אֲחִים רְחוֹקִים שֶׁנִּמְצָאִים מִתַּחְתַּי.

הֵם נִמְצָאִים בְּתוֹךְ טִינוֹפֶת לֹא יוֹדְעִים מָה זֶה תְּפִלִּין, מָה זֶה שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, דָּבָר יְסוֹדִי, בְּאֵיזֶה מַצָּב הֵם נִמְצָאִים. אָז אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁאֲנִי בְּתַחְתִּית הַפִּירָמִידָה, כַּמָּה שֶׁאֶחְשֹׁב שֶׁאֲנִי לְמָטָה יֵשׁ מִתַּחְתַּי בְּלִי סוֹף מִסְכָּנִים רְחוֹקִים, וְזֶה יָדוּעַ שֶׁאֶחָד תָּלוּי בַּשֵּׁנִי אָז כָּל אֵלֶּה שֶׁמִּתַּחְתֵּינוּ תְּלוּיִים בָּנוּ. מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה מֵאוֹת וַאֲלָפִים תְּלוּיִים בְּכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ. אִם אֶתְחַזֵּק - אֲנִי לֹא מְסֻגָּל לְהָבִין בִּכְלָל מָה אֶעֱשֶׂה עֲבוּרָם.

מִי? אֲנִי?

אֲבָל מָה עוֹשֶׂה הַבַּעַל דָּבָר? הוּא אוֹמֵר לָאָדָם: "בְּךָ תְּלוּיִים? נִרְאָה לְךָ? תִּרְאֶה אֵיךְ אַתָּה נִרְאֶה". וְכָכָה הַבַּעַל דָּבָר גּוֹנֵב אֶת הַכֹּל כְּדֵי שֶׁלֹּא נָבוֹא עִם חֶשְׁק. כִּי הַרִבֵּה נְשָׁמוֹת תְּלוּיוֹת בָּנוּ, כָּל זֶה יִהְיֶה זְכֻיּוֹת שֶׁלָּנוּ הַכֹּל זֶה זְכֻיּוֹת שֶׁל אוֹתוֹ אֶחָד מֵהַתּוֹרָה מֵהַתְּפִלָּה מֵהַמִּצְווֹת. כָּל דָּבָר שֶׁטּוֹרֵחַ לִכְבּוֹד שָׁמַיִם זֶה נִקְרָא הִתְחַדְּשׁוּת זֶה נִקְרָא אֱמוּנָה זֶה נִקְרָא שֶׁצּוֹעֲדִים נָכוֹן. זֶה נִקְרָא שֶׁהוּא זוֹכֶה וּמְזַכֶּה וְהוּא בָּאֱמֶת יְזַכֶּה וַיַּמְשִׁיךְ סִיָּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא לָנוּ וּלְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, וְאַחִים שֶׁלָּנוּ גַּם הֵם יָבוֹאוּ וְגַם הֵם יִתְחַזְּקוּ וּנְזַכֶּה אוֹתָם, וַיָּבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ וְיִגְאָל אוֹתָנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן.

חיי שרה

לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה

בְּסוֹף פָּרָשַׁת "חַיֵּי שָׂרָה" כָּתוּב: "וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה לִפְנוֹת עָרֶב וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה גְמַלִּים בָּאִים". יִצְחָק יוֹצֵא לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה, לְדַבֵּר עִם ה' יִתְבָּרַךְ, כִּי בַּשָּׂמַיִם רוֹצִים אֶת הַדִּבּוּרִים וְהַהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁלָּנוּ.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֵב כִּי הַדָּבָר הָעִקָּרִי בְּהִתְבּוֹדְדוּת הוּא שֶׁאָדָם יְחַפֵּשׂ אֶת הַנְּקֻדָּה הָאֲמִתִּית בִּפְנִים, נְקוּדָה שֶׁרַק הוּא יוֹדֵעַ אוֹתָהּ. אַף אֶחָד לֹא יָכוֹל לְהַסְבִּיר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמּוּעָקָה שֶׁלָּנוּ יוֹתֵר טוֹב מֵאִתָּנוּ עַצְמֵנוּ. הַמִּלִּים שֶׁלָּנוּ לְבַטֵּא אֶת הַכְּאֵב וְהַבְּעָיָה שֶׁלָּנוּ, זֶה מָה שֶׁנִּדְרָשׁ לִפְתֹּחַ שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם. הַצֵּרוּף הַזֶּה שֶׁל הַמִּלִּים עִם יְדִיעַת הַכְּאֵב וְהַבְּעָיוֹת הוּא מָה שֶׁעוֹזֵר לָנוּ לִפְתֹּחַ אֶת מָה שֶׁיּוֹשֵׁב עַל נִשְׁמָתֵנוּ, וְאֶת הַשַּׁעַר הַמַּתְאִים בַּשָּׁמַיִם שֶׁיִּסְיַע לָנוּ. כִּי בַּשָּׁמַיִם רוֹצִים אֶת הַדִּבּוּרִים שֶׁלָּנוּ.

אָמְנָם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רִחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמָיו הָרַבִּים וְנָתַן לָנוּ צַדִּיקִים, וְהַפִּדְיוֹנוֹת וְהַבְּרָכוֹת שֶׁהֵם נוֹתְנִים לָנוּ אָכֵן חֲשׁוּבִים וּמְסַיְּעִים, אֲבָל ה' רוֹצֶה גַּם אוֹתָנוּ.

הָיָה אֶחָד שֶׁהִגִּיעַ לְרַבִּי נָתָן שׁוּב וְשׁוּב שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ פְּדְיוֹנוֹת וְיַעֲזֹר לוֹ בְּצָרוֹתָיו, וְאָכֵן הַבְּרָכוֹת וְהַפְּדְיוֹנוֹת עָזְרוּ, אֲבָל הוּא שׁוּב חָזַר עִם בְּעָיָה אַחֶרֶת. אָמַר לוֹ רַבִּי נָתָן: ״אַתָּה לֹא שָׂם לֵב לְמָה שֶׁמִּתְרַחֵשׁ כָּאן? זֶה לֹא מָה שֶׁרוֹצִים מִמְּךָ, רוֹצִים אֶת הַדִּבּוּרִים שֶׁלְּךָ, אֶת הַצְּעָקָה שֶׁלְּךָ״.

וַדַּאי שֶׁבְּרָכוֹת, צְדָקוֹת וּפְדְיוֹנוֹת מוֹעִילִים אֲבָל בַּשָּׁמַיִם רוֹצִים אוֹתָנוּ, אֶת הַדִּבּוּרִים שֶׁלָּנוּ, סִפּוּר הַחַיִּים שֶׁלָּנוּ, כְּשֶׁאֲנַחְנוּ מְסַפְּרִים מָה כּוֹאֵב לָנוּ אָנוּ גַּם מְשַׁחְרְרִים לְעַצְמֵנוּ אֶת כָּל הַמּוּעָקָה.

בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ

רַבִּי יִשְׂרָאֵל מֵאִיר הַכֹּהֵן מֵרָאדִין, הֶחָפֵץ חַיִּים הַקָּדוֹשׁ, פָּסַק לַהֲלָכָה בְּבֵאוּר הֲלָכָה בְּהִלְכוֹת תַּעֲנִית סִימָן תקע״א: ״רָאִיתִי לְהַעֲתִיק פֹּה מָה שֶׁכָּתַב הִשְׂלְ״ה בְּשֵׁם סֵפֶר חֲרֵדִים וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ שֶׁמָּצָא בְּתוֹךְ סִפְרֵי הַמְּקֻבָּל הָאֱלֹקִי חֲסִידָא קַדִּישָׁא הָרַב רַבִּי יִצְחָק לוּרְיָא אַשְׁכְּנַזִי זַ״ל בְּסֵפֶר אֶחָד כְּתִיבַת יָד: כָּל מָה שֶׁתִּמְצָא בְּסִגּוּפִים וְכוּ׳ לֹא נִזְכְּרוּ אֶלָּא לְמִי שֶׁאֵין עֲמָלוֹ בַּתּוֹרָה, אֲבָל מִי שֶׁתּוֹרָתוֹ אֻמָּנָתוֹ וְיוֹדֵעַ דַּעַת וְיִרְאַת ה׳ לֹא יֵחָלֵשׁ וְלֹא יִתְבַּטֵּל מִלִּמּוּדוֹ, **אַף יוֹם אֶחָד מִן הַשָּׁבוּעַ** יִתְרַחֵק מִבְּנֵי אָדָם **וְיִתְבּוֹדֵד בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ**, וְיִתְקַשֵּׁר מַחְשַׁבְתּוֹ בּוֹ כְּאִלּוּ כְּבָר עוֹמֵד לְפָנָיו בְּיוֹם הַדִּין, וִידַבֵּר לְאֵל יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר הָעֶבֶד אֶל רַבּוֹ וּבֵן אֶל אָבִיו. וְהֶעְתִּיקוּ זֶה הָאַחֲרוֹנִים״.

עֲבוֹדָה לְכָל יְהוּדִי

הִתְבּוֹדְדוּת הִיא לֹא הַמְצָאָה שֶׁל בְּרֶסְלֶב, אָנוּ רוֹאִים כָּאן הֲלָכָה לְמַעֲשֶׂה בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ. הִתְבּוֹדְדוּת זֶה לֹא בִּטּוּל תּוֹרָה, הֶחָפֵץ חַיִּים מֵבִיא זֹאת כְּחוֹבָה לְמִי שֶׁרוֹאֶה אֶת עַצְמוֹ כְּבֵן תּוֹרָה, בְּשֵׁם הַשְּׂלְ״ה הַקָּדוֹשׁ וְהָאָר״י זַ״ל הַקָּדוֹשׁ! וְתַלְמִידֵי הֶחָפֵץ חַיִּים הֵעִידוּ עָלָיו שֶׁהוּא עַצְמוֹ הָיָה מִתְבּוֹדֵד שְׁעָתַיִם בְּיוֹם! רַבִּי נַחְמָן דִּבֵּר עַל שָׁעָה בְּיוֹם!

תִּקּוּן גָּדוֹל מְאֹד לְאָדָם בּוֹ הוּא מְדַבֵּר עִם ה׳ עַל מָה שֶׁנַּעֲשָׂה עִמּוֹ מִתְחַנֵּן וּמְבַקֵּשׁ עַל נַפְשׁוֹ עוֹשֶׂה חֶשְׁבּוֹן נֶפֶשׁ, וְכָךְ נָהֵג הֶחָפֵץ חַיִּים עַצְמוֹ כְּפִשׁוּטוֹ. תַּלְמִידָיו הֵעִידוּ כֵּיצַד הָיָה מִתְחַנֵּן וּמְבַקֵּשׁ עַל נַפְשׁוֹ, אֵיךְ הָיָה מְדַמְיֵן כָּל יוֹם אֶת מִשְׁפָּטוֹ בַּשָּׁמַיִם, שׁוֹקֵל עַל הַמֹּאזְנַיִם עֲבֵרוֹת וּזְכֻיּוֹת, בּוֹכֶה וְצוֹעֵק עַל עַצְמוֹ וּמִתְחַנֵּן. וְהוּא פּוֹסֵק לַעֲשׂוֹת זֹאת לַהֲלָכָה!

וְלֹא רַק תַּלְמִיד חָכָם וּבֶן תּוֹרָה. כָּל יְהוּדִי מַאֲמִין זֶה תִּקּוּן גָּדוֹל עֲבוּרוֹ, מֵעַל לְתַעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים. הַתִּקּוּן הַנִּפְלָא שְׁנִּקְרָא הִתְבּוֹדְדוּת. יֵשׁ בָּזֶה הַרְבֵּה סוֹדוֹת גְּדוֹלִים. וּמֻטָּל עָלֵינוּ לִלְמֹד וּלְהָבִין יוֹתֵר לָעֹמֶק אֶת עִנְיַן הַהִתְבּוֹדְדוּת. רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב אָמַר כִּי הַהִתְבּוֹדְדוּת הִיא הַמַּעֲלָה הָעֶלְיוֹנָה שֶׁעוֹלָה עַל הַכֹּל. בְּדוֹר שֶׁכָּבָר אֵין כֹּחַ לְתַעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים, יֵשׁ תִּקּוּן גָּדוֹל וְטוֹב יוֹתֵר בּוֹ כְּלוּלִים כָּל הַתִּקּוּנִים שֶׁבָּעוֹלָם. לְדַבֵּר עִם בּוֹרֵא עוֹלָם, שֶׁמְּלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

קְשֵׁה עֹרֶף

רַבִּי נַחְמָן אוֹמֵר כִּי "פַּרְעֹה" הוּא אוֹתִיּוֹת "הָעֹרֶף", שֶׁיֵּצֶר הָרַע הוּא פַּרְעֹה יוֹשֵׁב בָּעֹרֶף וְלֹא נוֹתֵן לַשֶּׂפַע לְהִתְפַּשֵּׁט מֵהַמּוֹחִין לַלֵּב, הוּא יוֹשֵׁב בָּאֶמְצַע וּמַפְרִיעַ. לָכֵן פְּעָמִים רַבּוֹת כְּשֶׁאָדָם מְבַקֵּשׁ לְהִתְבּוֹדֵד הוּא לֹא מַצְלִיחַ לְיַצֵּר דִּבּוּרִים, הוּא מַרְגִּישׁ מַמָּשׁ שֶׁלֹּא נוֹתְנִים לוֹ לְהוֹצִיא דִּבּוּרִים מֵהַפֶּה. יֵשׁ הַרְבֵּה גּוֹרְמִים שֶׁהַיֵּצֶר מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם לְסָגּוֹר אֶת הַפֶּה שֶׁל הָאָדָם, כְּמוֹ פְּגַם הַבְּרִית שְׁמַּחְשִׁיךְ אֶת הָאֱמוּנָה שֶׁל הָאָדָם. וְעַל יְדֵי שֶׁהוּא סוֹגֵר לָאָדָם אֶת הַפֶּה, הוּא מְבַקֵּשׁ לִמְנוֹעַ מִמֶּנּוּ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בַּתִּקּוּן הַנִּפְלָא שֶׁל הַהִתְבּוֹדְדוּת.

הַרְבֵּה פְּעָמִים שָׁאֲלוּ אוֹתִי אֲנָשִׁים: "אֲנִי לֹא מֵבִין לְמִי מְדַבְּרִים כָּאן, מָה רוֹצִים שֶׁאֲנִי אֲדַבֵּר לַקִּירוֹת? מְדַבְּרִים לַאֲוִיר"? חַס וְשָׁלוֹם. אֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים לְבוֹרֵא עוֹלָם שֶׁמְּלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. כַּמָּה שֶׁאָדָם יוֹתֵר מְזַדַּכֵּךְ בֶּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, הוּא מְקַבֵּל יוֹתֵר חֵשֶׁק לָעִנְיָן הַזֶּה, וְכַמָּה שֶׁהוּא יוֹתֵר מְזַדַּכֵּךְ בַּבְּרִית אָז יוֹתֵר נִפְתָּח לוֹ הָעִנְיָן הַזֶּה. צָרִיךְ לְחַדֵּשׁ אֶת הַקֶּשֶׁר. וּמַהוּ תִּקּוּן הַבְּרִית הַנִּצְרָךְ לָעִנְיָן? הֲרֵי בְּהַר סִינַי נִכְרְתָה בְּרִית בֵּין נִשְׁמוֹת כְּלָנוּ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְאִם כֵּן פְּגַם הַבְּרִית הַכַּוָּנָה שְׁנִּפְגַּע הַקֶּשֶׁר בֵּינֵינוּ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְצָרִיךְ לְחַדֵּשׁ אֶת הַקֶּשֶׁר.

אֵיךְ מְחַדְּשִׁים אֶת הַקֶּשֶׁר? עַל יְדֵי דִּבּוּרִים לַה' יִתְבָּרַךְ, הַדִּבּוּרִים הָאֵלֶּה מְחַדְּשִׁים אֶת הַקֶּשֶׁר! מִמֵּילָא מְתַקְּנִים אֶת הַבְּרִית, וְכָךְ גַּם הָאֱמוּנָה מִזְדַּכֶּכֶת וְנִמְשָׁךְ עַל הָאָדָם יוֹתֵר חֵשֶׁק לְהִתְבּוֹדְדוּת, וְכֵן הָלְאָה.

וְלָכֵן זֶה לֹא פֶּלֶא שֶׁבַּהַתְחָלָה הָאָדָם מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא מְדַבֵּר לָאֲוִיר, כִּי זֶה בִּגְלַל שֶׁפְּגָמֵי הַבְּרִית לֹא מַנִּיחִים לוֹ, אָז הוּא מַרְגִּישׁ שֶׁכְּבָיְכוֹל אֵין קֶשֶׁר. אֲבָל כְּכָל שֶׁהוּא יוֹתֵר מִתְחַזֵּק בְּהִתְבּוֹדְדוּת, מִתְחַדֵּשׁ הַקֶּשֶׁר יוֹתֵר. חִדּוּשׁ הַקֶּשֶׁר מֵבִיא לֶאֱמוּנָה.

בַּהַתְחָלָה יֵשׁ קְשָׁי בַּדִּבּוּרִים כִּי הַקֶּשֶׁר רוֹפֵף, וּכְשֶׁאָנוּ מְחַדְּשִׁים אֶת הַקֶּשֶׁר, יֵשׁ יוֹתֵר אֱמוּנָה.

וּבְרִיתִי נֶאֱמָנֶת לוֹ

כָּתוּב בַּפָּסוּק: "לְעוֹלָם אֶשְׁמֹר לוֹ חַסְדִּי, **וּבְרִיתִי נֶאֱמָנֶת** לוֹ". יֵשׁ קֶשֶׁר בֵּין הַבְּרִית לֶאֱמוּנָה, אָז הָאֱמוּנָה יוֹתֵר מְאִירָה. יֵשׁ כָּאן סוֹד עָצוּם שֶׁל תִּקּוּן-הַבְּרִית גָּדוֹל, מֵעֵבֶר לְזֶה שֶׁיֵּשׁ כָּאן סוֹדוֹת עֲצוּמִים בְּכָל הָעִנְיָן הַזֶּה, אֲבָל בְּפַשְׁטוּת הַדְּבָרִים בְּוַדַּאי שֶׁנִּמְשַׁךְ עַל הָאָדָם עַל יְדֵי זֶה אֱמוּנָה יוֹתֵר זַכָּה. יֵשׁ תִּקּוּן שֶׁל שָׁעָה, וְיֵשׁ תִּקּוּן שֶׁל חָמֵשׁ דַּקּוֹת. יֵשׁ תִּקּוּן גָּדוֹל שֶׁל שָׁעָה שֶׁזֶּה תִּקּוּן מְיֻחָד, אֲבָל מֵעֵבֶר לְזֶה, כָּל חָמֵשׁ דַּקּוֹת זֶה גַּם תִּקּוּן גָּדוֹל! כָּל 10 דַּקּוֹת נִקְרָא תִּקּוּן, וְגַם כָּל 5 דַּקּוֹת נִקְרָא תִּקּוּן. אִם כָּל הָעִנְיָן הוּא חִדּוּשׁ הַקֶּשֶׁר וְהַמְשָׁכַת הָאֱמוּנָה, אָז גַּם 5 דַּקּוֹת זֶה תִּקּוּן עָצוּם, אַךְ כַּמּוּבָן שֶׁיֵּשׁ תִּקּוּן מְיֻחָד שֶׁל שָׁעָה.

רַחֵם עָלַי

מֵעֵבֶר לְזֶה, כָּל מָה שֶׁאָדָם זוֹכֶה לִפְנוֹת לַה' יִתְבָּרַךְ וּלְסַפֵּר לוֹ מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, לְהִתְחַנֵּן - רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם רַחֵם עָלַי! לְבַקֵּשׁ מֵה' יִתְבָּרַךְ מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ וּלְסַפֵּר לוֹ מָה שֶׁנַּעֲשָׂה אִתּוֹ לְהוֹדוֹת וּלְבַקֵּשׁ וְלַעֲשׂוֹת חֶשְׁבּוֹן נֶפֶשׁ, כָּל מָה שֶׁפּוֹנִים לַה' יִתְבָּרַךְ יְשִׁירוֹת זֶה תִּקּוּן נוֹרָאִי שַׁיַּמְשִׁיךְ עַל הָאָדָם כָּל מִינֵי תִּקּוּנִים לְמִינֵיהֶם כִּי זֶה מְתַקֵּן אֶת הָאֱמוּנָה. זֶה מְזַכֵּךְ אוֹתָהּ וּמוֹשֵׁךְ כָּל מִינֵי יְשׁוּעוֹת, וּמִתְהַפֵּךְ מִנֶּגַע לְעֹנֶג, כִּי כְּשֶׁהַפְּגָמִים נֶעֱלָמִים מִתְהַפֵּךְ מִפֶּשַׁע לְשֶׁפַע, זֶה לֹא נֶעְלָם, זֶה מִתְהַפֵּךְ מִצָּרָה לְרָצָה, הַדְּבָרִים מִתְהַפְּכִים וְנִמְשָׁכוֹת עַל הָאָדָם כָּל מִינֵי יְשׁוּעוֹת, סַיְּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא, וְאֶפְשָׁר לִזְכּוֹת עַל יְדֵי זֶה בִּדְבָרִים גְּדוֹלִים.

הַצַּעֲקָה מְכִילָה כְּאֵב, מוּעָקָה וּבִטָּחוֹן בַּה' יִתְבָּרַךְ: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲלוּ נִסְיוֹנוֹת אֲנִי עוֹבֵר"! כְּשֶׁאָדָם פּוֹנֶה בְּצוּרָה כָּזֹאת הוּא לֹא בָּא עִם תְּלוּנוֹת, הוּא מְעוֹרֵר רַחֲמִים רַבִּים עַל עַצְמוֹ. הוּא מִתְעוֹרֵר בְּרַחֲמִים עַל עַצְמוֹ וְהוּא יָכוֹל לְהִתְעוֹרֵר לִבְכִיָּה נוֹרָאִית שֶׁל בִּטּוּל לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְהַכְנָעָה נוֹרָאִית, אִם לֹא תִּהְיֶה לוֹ תְּלוּנָה הוּא יַגִּיעַ לִבְכִיּוֹת נוֹרָאִיּוֹת: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֵין לִי לְמִי לִפְנוֹת"! הֲרֵי כָּל הַצַּעֲקָה הַזֹּאת מְכִילָה אֶת הַכְּאֵב שֶׁלּוֹ, וְזֶה מֵכִיל אֶת זֶה שֶׁאָדָם אוֹמֵר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "אֵין לִי לְמִי לִפְנוֹת, רַק אֵלֶיךָ" וְזֶה מֵכִיל עוֹד דָּבָר: "אֲנִי סוֹמֵךְ עָלֶיךָ". הַצַּעֲקָה מְכִילָה אֶת

הַכְּאֵב, אֶת הַמּוּעָקָה, וְזֶה גַּם מֵכִיל אֶת הַהֲבָנָה: "הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֵין לִי לְמִי לִפְנוֹת רַק אֵלֶיךָ, וְלָכֵן אֲנִי פּוֹנֶה אֵלֶיךָ" וְזֶה מֵכִיל גַּם אֶת זֶה שֶׁאֲנִי סוֹמֵךְ עָלָיו וְלָכֵן אֲנִי פּוֹנֶה אֵלָיו לִצְעֹק בְּהַכְנָעָה לְלֹא תְּלוּנוֹת.

בְּלִי תְּלוּנוֹת

אָדָם צוֹעֵק לַה' יִתְבָּרַךְ אֲבָל בְּלִי תְּלוּנָה אֶלָּא בְּהַכְנָעָה - "אֲנִי מְקַבֵּל אֶת הַכֹּל, הַכֹּל כָּאן מְדֻיָּק אֲבָל קָשֶׁה, עַד מָתַי"? נְקַבֵּל הַכֹּל בְּהַכְנָעָה. "בָּעֵת הַהִיא **לֵאמֹר**" אוֹתִיּוֹת "לֹא מַר" - אוֹמֵר הַבֵּן אִישׁ חַי, לֹא בִּתְלוּנוֹת. גַּם אִם הוּא לֹא יְקַבֵּל אֶת הַיְשׁוּעָה, מִי יוֹדֵעַ מָה שֶׁהוּא פָּעַל לְעַצְמוֹ לְדוֹרֵי דּוֹרוֹת. מִי יוֹדֵעַ מָה שֶׁהוּא פָּעַל לוֹ וּלְכָל הַצֶּאֱצָאִים שֶׁלּוֹ שֶׁיָּבוֹאוּ בְּעֶזְרַת ה'.

שֹׁרֶשׁ הַבְּרִיאָה

וְגַם הַמְּקֻוֶּה חָשׁוּב מְאֹד בְּמִשְׁכַּת הָאֱמוּנָה וְחִדּוּשׁ הַקֶּשֶׁר עִם ה' יִתְבָּרַךְ. רַבִּי נָתָן כּוֹתֵב בְּלִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, שֶׁכָּתוּב גַּם בְּסֵפֶר הַחִנּוּךְ שֶׁהַבְּרִיאָה בִּתְחִלָּתָהּ הָיְתָה מַיִם, וְאַחַר כָּךְ אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "יִקָּווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מָקוֹם אֶחָד וְתֵרָאֶה הַיַּבָּשָׁה". כְּשֶׁאָדָם נִכְנָס לְתוֹךְ הַמְּקֻוֶּה, בְּתוֹךְ הַמַּיִם הוּא מִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי וְנֶעֱתֶקֶת נְשִׁימָתוֹ, הוּא כְּאִלּוּ לֹא קַיָּם, אֵין יֵשׁוּת. אָז נִמְתָּקִים הַדִּינִים, נַעֲשִׂים לִבְרִיָּה חֲדָשָׁה.

מֵעֵבֶר לָזֶה יֵשׁ עוֹד סוֹד גָּדוֹל: כְּשֶׁמִּתַּקְּנִים דָּבָר מְקֻלְקָל יֵשׁ שְׁתֵּי אֶפְשָׁרִיּוֹת - יֵשׁ אֶפְשָׁרוּת לְרַתֵּךְ אֵיזֶה טָלַאי, לְהוֹסִיף בֹּרֶג עִם תּוֹסָפוֹת, יֵשׁ כָּל מִינֵי תִּקּוּנִים, זֶה אָמְנָם נֶחְשָׁב תִּקּוּן אֲבָל זֶה לֹא הַתִּקּוּן הֲכִי טוֹב שֶׁיֵּשְׁנוֹ. הַתִּקּוּן הֲכִי טוֹב שֶׁיֵּשְׁנוֹ הוּא לְהָמִיס אֶת הַחֹמֶר לְגַמְרֵי, לָשִׂים אוֹתוֹ מֻחְדָּשׁ בְּתוֹךְ תַּבְנִית וּלְיַצֵּר אֶת כָּל הַמִּבְנֶה מֻחְדָּשׁ, זֶה הַתִּקּוּן הֲכִי טוֹב, כִּי עַל יְדֵי כָּךְ חָזַר הַכְּלִי לְקַדְמוּתוֹ.

כְּשֶׁאָדָם נִכְנָס לְתוֹךְ הַמְּקֻוֶּה הוּא מִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי כִּי הוּא נִכְלָל בַּשֹּׁרֶשׁ שֶׁל הַבְּרִיאָה הוּא נִכְלָל בַּמַּיִם וְשָׁם הוּא מִתְבַּטֵּל כָּלִיל, כִּבְיָכוֹל הוּא מִפְרָק לְגַמְרֵי. כְּשֶׁהוּא יוֹצֵא הוּא נַעֲשָׂה בְּרִיָּה חֲדָשָׁה. זֹאת אוֹמֶרֶת בְּעֶצֶם שֶׁבַּמְּקֻוֶּה אָדָם חוֹזֵר לְשָׁרְשׁוֹ כִּבְיָכוֹל. בַּשְּׂלָ"ה הַקָּדוֹשׁ מוּבָא עַל הַפָּסוּק: "לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹקִים, וְרוּחַ נָכוֹן חַדֵּשׁ בְּקִרְבִּי" - "**לֵב טָ**הוֹר **בָּ**רָא" רָאשֵׁי תֵּבוֹת טָבַ"ל, עַל יְדֵי שֶׁטּוֹבְלִים נִמְשֶׁכֶת טָהֳרַת הַלֵּב.

לְטַהֵר

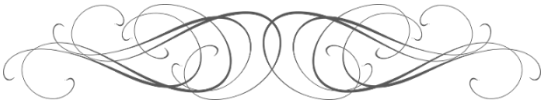
יֵשׁ עוֹד דָּבָר עָצוּם בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְהוּא שֶׁהַחִיצוֹנִים לֹא יְכוֹלִים לְהִכָּנֵס לְתוֹךְ הַמַּיִם, אֵין לָהֶם שָׁם אֲחִיזָה. לָכֵן כְּשֶׁהָאָדָם נִכְנָס בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְנִכְלָל שָׁם, הַחִיצוֹנִים מַרְפִּים מִמֶּנּוּ, וְאָז כַּאֲשֶׁר הַחִיצוֹנִים נִרְפִּים מֵהָאָדָם הַנְּשָׁמָה מַרְגִּישָׁה זַעֲזוּעַ נוֹרָאִי, כִּי הַחִיצוֹנִים מַרְפִּים מִמֶּנָּה וְהַנְּשָׁמָה מִתְחַזֶּקֶת.

אָמְנָם כְּשֶׁיּוֹצְאִים אָז הַחִיצוֹנִים חוֹזְרִים בְּגִלַּל הַגַּאֲוָה שֶׁלָּנוּ, אֲבָל דַּיֵּנוּ בְּכָךְ שֶׁהֵם הִרְפּוּ קְצָת, לָכֵן גַּם אִם הֵם חוֹזְרִים זֶה יוֹתֵר רָפוּי וְנוֹתֵן יוֹתֵר כֹּחַ לָאָדָם לְקַבֵּל כֹּחוֹת חֲדָשִׁים, וְאָז הוּא נַעֲשָׂה בְּרִיָּה חֲדָשָׁה, וְנִמְשֶׁכֶת עָלָיו טָהֳרָה, הוּא מְקַבֵּל כֹּחוֹת חֲדָשִׁים לְהַתְחִיל הַכֹּל מֵחָדָשׁ.

יֵשׁ סִפּוּר עַל מְכַשֵּׁף מֵאֵירוֹפָּה שֶׁהָרַב בִּנְיָמִין זְאֵב חָשִׁין עָלָיו הַשָּׁלוֹם הָיָה מְסַפֵּר. בְּאֵירוֹפָּה הָיָה מְכַשֵּׁף גָּדוֹל, שֶׁהַסִּטְרָא אַחְרָא הֶרְאָתָה לוֹ הַכֹּל. הַמְּכַשֵּׁף הַזֶּה עָקַב אַחֲרֵי קְהִלָּה יְהוּדִית שֶׁהָיְתָה סְמוּכָה אֵלָיו וְהָיָה רוֹאֶה אֲנָשִׁים נִכְנָסִים שָׁם לְאֵיזוֹשֶׁהִי חָצֵר גְּדוֹלָה עִם חִיצוֹנִים מִסְּבִיבָם וְעוֹבְרִים שָׁם כַּמָּה מִבְנִים, וְאַחֲרֵי פֶּרֶק זְמַן כְּשֶׁהֵם הָיוּ יוֹצְאִים הוּא רָאָה שֶׁהֵם יוֹצְאִים נְקִיִּים מִכָּל מָה שֶׁהָיָה אִתָּם לִפְנֵי כֵן. הַדָּבָר הַזֶּה הִפְלִיא אוֹתוֹ, וּכְשֶׁהוּא הִגִּיעַ לַמָּקוֹם הוּא רָאָה שָׁם בִּפְנִים מִקְוֶה. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהַמִּקְוֶה מוֹרִיד מֵאִתָּנוּ הֲמוֹן זֻהֲמָה.

לָכֵן עַל יְדֵי מִקְוֶה וְהִתְבּוֹדְדוּת אָנוּ מְסֻגָּלִים לְחַדֵּשׁ אֶת הַקֶּשֶׁר עִם ה׳ יִתְבָּרַךְ וּלְסַלֵּק מֵעָלֵינוּ אֶת אֲחִיזַת הַסִּטְרָא אַחְרָא וּלְהִדַּבֵּק בְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. שֶׁנִּזְכֶּה לְהִתְחַזֵּק וְשֶׁיַּגִּיעַ מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ אָמֵן.

תולדות

שֶׁהַכֹּל שָׁלוֹ

בְּפָרָשַׁת "תּוֹלְדוֹת" אָנוּ רוֹאִים אֶת קִנְיַת הַבְּכוֹרָה עַל יְדֵי יַעֲקֹב, וְדַוְקָא אָז מַתְחִילָה כָּל שַׁרְשֶׁרֶת הַנִּסְיוֹנוֹת וְהַיִּסּוּרִים בְּחַיָּיו. עֵשָׂו רוֹדֵף אַחֲרָיו וְהוּא נִמְלַט לְבֵית לָבָן, וְגַם שָׁם לֹא רָאָה מָנוֹחַ וְלֹא בַּחֲזָרָתוֹ.

אָדָם יָכוֹל לִשְׁאוֹל אֶת עַצְמוֹ: "מַדּוּעַ אֲנִי צָרִיךְ לִסְבֹּל מַסְלוּל חַיִּים כָּזֶה מְסֻבָּךְ"? כָּךְ יָכוֹל הָיָה יַעֲקֹב לִשְׁאוֹל: "מַדּוּעַ אֲנִי סוֹבֵל וְנִרְדָּף? הֲרֵי קָנִיתִי מֵאָח שֶׁלִּי, עֵשָׂו הָרָשָׁע, אֶת הַבְּכוֹרָה בְּכֶסֶף מַלֵּא", אָמְנָם הָיָה זֶה נָזִיד עֲדָשִׁים אֲבָל זֶה מָה שֶׁהַבְּכוֹרָה הָיְתָה שָׁוָה לְעֵשָׂו וְלָכֵן זֶה כֶּסֶף מַלֵּא.

גַּם הַבְּרָכוֹת הָיוּ שַׁיָּכוֹת לְיַעֲקֹב הֲרֵי הוּא קָנָה אֶת הַבְּכוֹרָה. אָמְנָם הוּא לֹא רָצָה לְקַבֵּל אֶת הַבְּרָכוֹת עַל יְדֵי שֶׁיִּתְחַפֵּשׂ לְעֵשָׂו אֲבָל מֵהַשָּׁמַיִם הִכְרִיחוּ אוֹתוֹ לְקַבְּלָן דַּוְקָא כָּךְ, כְּדֵי שֶׁהַסִּטְרָא אַחֲרָא לֹא תְּקַנֵּא מַדּוּעַ יַעֲקֹב מְקַבֵּל אֶת הַבְּרָכוֹת, הָיָה צָרִיךְ לְהוֹלִיךְ שׁוֹלָל וְלִגְרֹם לַחְשֹׁב שֶׁהֵן הוֹלְכוֹת לְעֵשָׂו וְיַעֲקֹב יְקַבֵּל אוֹתָם בָּרֶגַע הָאַחֲרוֹן בְּעוֹרְמָה. כָּךְ הָיָה מְכֻוָּן מִשָּׁמַיִם בְּהוֹרָאָה מִלְמַעְלָה.

הַכֹּל מְדֻיָּק. רִבְקָה אוֹמֶרֶת לְיַעֲקֹב: "נִמְסַר לִי בִּנְבוּאָה שֶׁהַבְּרָכוֹת הֵן שֶׁלְּךָ, לְךָ תִּקַּבֵּל אוֹתָן בַּצּוּרָה הַבָּאָה". הוּא עָשָׂה זֹאת עִם פַּחַד נוֹרָאִי, הוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֶת הַמְשִׁימָה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת כַּאֲשֶׁר הוּא מַזְיֵעַ זֵעָה נוֹרָאִית, וּמַלְאָכִים תָּמְכוּ בּוֹ. סִיַּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא שֶׁיִּצְחָק לֹא מְזַהֶה אוֹתוֹ בְּטֶרֶם הוּא מְבָרֵךְ, וְהַתִּזְמוּן הַנִּפְלָא שֶׁיַּעֲקֹב יוֹצֵא מֵמָּשׁ מִיַּד לִפְנֵי שֶׁעֵשָׂו מַגִּיעַ וְנִכְנַס, אֵין אִישׁ רוֹאֶה, דִּיּוּק נוֹרָאִי.

אִם יַעֲקֹב אָבִינוּ הָיָה מִתְעַכֵּב רֶגַע קָט, הָיוּ שְׁנֵי הָאַחִים נִפְגָּשִׁים בִּפְנִים וְהַכֹּל הָיָה מִסְתַּבֵּךְ. הַמַּלְאָכִים מְעַכְּבִים אֶת עֵשָׂו כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם, כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר הַמִּדְרָשׁ, שֶׁלֹּא הִצְלִיחַ לִלְכֹּד צְבָאִים וְעוֹפוֹת לְאָבִיו עַד שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ קִבֵּל אֶת הַבְּרָכָה. הַכֹּל בְּהוֹרָאַת שָׁמַיִם, הַכֹּל מְדֻיָּק הַפְלֵא וָפֶלֶא. אָז אִם הַבְּכוֹרָה וְהַבְּרָכוֹת שֶׁלּוֹ לְפִי רְצוֹן שָׁמַיִם, "מַדּוּעַ עַכְשָׁו אֲנִי צָרִיךְ לִסְבֹּל"?!

בִּשְׁבִיל מָה?

רִבְקָה מְגַלָּה לְיַעֲקֹב כִּי עֵשָׂו זוֹמֵם בְּלִבּוֹ לַהֲרוֹג אוֹתוֹ, יֵשׁ לָהּ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ לָדַעַת מָה בְּנָהּ מְתַכְנֵן לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו, הוּא לֹא גִּלָּה אֶת זֶה לְאַף אֶחָד, הוּא רַק מְתַכְנֵן תָּכְנִיּוֹת אֵיךְ לִפְגֹּעַ בְּיַעֲקֹב אָבִינוּ. רִבְקָה יוֹדַעַת אֶת זֶה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, הִיא פּוֹעֶלֶת לְשַׁכְנֵעַ אֶת יִצְחָק לִשְׁלֹחַ אֶת יַעֲקֹב רָחוֹק מֵהַבַּיִת אֶל בֵּית אָחִיהָ לָבָן. מִן הַפַּח אֶל הַפַּחַת. "לָמָּה אֲנִי צָרִיךְ כָּזֶה מַסְלוּל חַיִּים מוּזָר? לָמָּה זֶה כָּכָה"?

יַעֲקֹב חֲשַׁשׁ מָה יִהְיֶה בַּדֶּרֶךְ, עֵשָׂו יָכוֹל לִרְדֹּף אַחֲרָיו, לַהֲרוֹג אוֹתוֹ, הוּא וַדַּאי לֹא יֵשֵׁב בְּשֶׁקֶט. וְאָכֵן עֵשָׂו שׁוֹלֵחַ אֶת בְּנוֹ אֱלִיפָז לַהֲרוֹג אוֹתוֹ וְזֶה לוֹקֵחַ מִמֶּנּוּ אֶת כָּל רְכוּשׁוֹ וּמוֹתִיר אוֹתוֹ לְלֹא כְּלוּם וּלְלֹא יְכֹלֶת לַחְזוֹר לְבֵיתוֹ. וְעַכְשָׁו עָלָיו לְהַגִּיעַ לַבַּיִת שֶׁל לָבָן הַגַּנָּב הַגָּדוֹל, לַבַּיִת שֶׁלּוֹ לְלֶכֶת?!

אָז הוּא מֵבִין שֶׁלִּפְנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה כָּזֶה צָעַד הוּא צָרִיךְ לִלְמֹד 14 שָׁנָה בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ שֶׁל שֵׁם וְעֵבֶר. יַעֲקֹב מֵבִין שֶׁיֵּשׁ תָּכְנִיּוֹת מִלְמַעְלָה, אֲבָל שְׁאֵלָה אַחַת מְרַחֶפֶת בָּאֲוִיר: "לָמָּה אֲנִי צָרִיךְ כָּאֵלֶּה דְּבָרִים מְתֻסְבָּכִים שֶׁיִּקְרוּ לִי? לָמָּה עוֹשִׂים לִי כָּךְ"?

עַל מָה הָעֹנֶשׁ?

בִּשְׁלָמָא אִם אָדָם עוֹשֶׂה טָעוּת וְאַחֲרֵי כֵּן עוֹבֵר בִּלְבוּלִים, כִּי יֵשׁ לוֹ צַעַר שֶׁהוּא טָעָה וּבִגְלַל זֶה עַכְשָׁו קוֹרֶה לוֹ מָה שֶׁקּוֹרֶה, אוֹ שֶׁהוּא עָבַר עֲבֵרוֹת חָלִילָה אוֹ שֶׁהוּא עָשָׂה שְׁטֻיּוֹת וְעַכְשָׁו הוּא נֶעֱנָשׁ, אָז זֶה לֹא נָעִים, ה' יְרַחֵם, אֲבָל לְפָחוֹת הוּא יוֹדֵעַ

מַדּוּעַ קוֹרִים לוֹ הַדְּבָרִים. אֲבָל לַעֲשׂוֹת הַכֹּל עַל פִּי הוֹרָאַת שָׁמַיִם וְלִסְבֹּל? זֶה הַרְבֵּה יוֹתֵר קָשֶׁה! "הֵיכָן טָעִיתִי כָּאן? מָה לֹא עָשִׂיתִי בְּסֵדֶר? אֶלָּא יֵשׁ כָּאן תָּכְנִית מִלְמַעְלָה, תְּכָנְנוּ לִי כְּבָר אֶת הַכֹּל".

לְכְאוֹרָה תְּשׁוּבָה זוֹ יוֹתֵר קָשָׁה, כִּי פֵּרוּשָׁהּ שֶׁמְּתַכְנְנִים הַכֹּל עֲבוּרִי בְּלִי קֶשֶׁר לְמַעֲשַׂיי, אֲנִי אֶעֱשֶׂה הַכֹּל לְפִי הַסֵּפֶר וּבְכָל זֹאת אַגִּיעַ לְמִקּוֹמוֹת שֶׁאֲנִי לֹא רוֹצֶה לִהְיוֹת בָּהֶם, אָז אֲנִי סְתָם בֵּבָה שֶׁמּוֹלִיכִים אוֹתָהּ? תְּכָנְנוּ שֶׁאֲנִי אֶסְבֹּל כָּאן, תְּכָנְנוּ בְּכַוָּנָה שֶׁאֲנִי אֶסְבֹּל עַכְשָׁו! אֲנִי מֵבִין מַדּוּעַ? וְהַתְּשׁוּבָה הִיא כִּי זֶה רְצוֹן ה'!

אֲבָל הָאָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים וַדַּאי לֹא הִרְהֲרוּ אֶת הַקֻּשְׁיוֹת הָאֵלֶּה שֶׁאָנוּ הָיִינוּ מְהַרְהֲרִים בְּמְקוֹמָם. מִגֹּדֶל זְכוּתָם וּמַעֲלָתָם זֶה לֹא מַתְחִיל אֶצְלָם בִּכְלָל. אֲנַחְנוּ מְנַסִּים לִשְׁאוֹל מָה אֶפְשָׁר הָיָה לִהְיוֹת, מִתְבּוֹנְנִים עַל הַבְּעָיוֹת שֶׁלָּהֶם כְּדֵי לְהָבִין אֶת עַצְמֵנוּ, אֶצְלָם בִּכְלָל לֹא הִתְחִיל הַסִּפּוּר, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת - הוֹלְכִים וְעוֹשִׂים.

מַדּוּעַ? כִּי זֶה רְצוֹן ה'! יֵשׁ כָּאן פַּאזֶל, תָּכְנִית אֱלֹקִית וְזֶהוּ. אֵין קֻשְׁיוֹת לָמָּה דַּוְקָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עָשָׂה סִיבּוּב כָּזֶה מוּזָר, לְהִוָּלֵד עִם אָח כָּזֶה מוּזָר וּלְקַבֵּל הַכֹּל בְּאֹפֶן מוּזָר בְּהַעֲרָמָה, רַק לִחְיוֹת עִם אָח כָּזֶה לְבַד זֶה מַסְפִּיק. לְיַעֲקֹב אָבִינוּ אֵין שְׁאֵלוֹת.

אֲנַחְנוּ מֻטְרָדִים בַּדְּבָרִים הָאֵלּוּ, כְּשֶׁאָנוּ מֻתְקָפִים בְּמַצָּבִים כָּאֵלֶּה אָנוּ שׁוֹאֲלִים מֵהֵיכָן לוֹקְחִים כֹּחוֹת לְהִתְמוֹדֵד? אִם אָדָם לֹא מֵבִין אֶת הַמַּעֲרָכֶת אֵיךְ זֶה עוֹבֵד בְּדִיּוּק אֵין לוֹ כֹּחוֹת לִסְבֹּל. יֵשׁ נִיצוֹצוֹת קְדֻשָּׁה בַּבַּיִת שֶׁל לָבָן, צָרִיךְ לִהְיוֹת שָׁם. רַק שֶׁנָּבִין לָעֹמֶק אֶת הַמַּעֲרָכֶת, אֶת הַמַּנְגָּנוֹן כְּפִי הַשָּׂגָתוֹ, נוּכַל לְהִתְרַצּוֹת כְּמוֹ שֶׁיַּעֲקֹב הִתְרַצָּה.

כִּי הָרֵי הַסִּפּוּר לֹא נִגְמָר בַּבְּרִיחָה לְלָבָן, יֵשׁ עִנְיַן הַקִּדּוּשִׁין עִם רָחֵל וְלֵאָה. יַעֲקֹב צָרִיךְ אֶת רָחֵל, אֶת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, אֶת הַשְּׁבָטִים וַדַּאי, וְהַכֹּל נִמְצָא בַּבַּיִת שֶׁל הָרָשָׁע הַזֶּה, כָּל נִיצוֹצוֹת הַקֹּדֶשׁ, וְיַעֲקֹב יוֹדֵעַ שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְהוֹלִיךְ אוֹתוֹ שׁוֹלָל. יַעֲקֹב מַתְנֶה עִם לָבָן: "בְּרָחֵל בִּתְּךָ הַקְּטַנָּה" וְזֶה לֹא עוֹזֵר כְּלוּם. הוּא צָרִיךְ לַעֲבוֹר אֶת הַמַּסְלוּל הַזֶּה שֶׁל הַבִּלְבּוּל שֶׁבִּגְלָלוֹ אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁכָּל הַסִּפּוּר שֶׁל הַגָּלוּת, הַכֹּל בִּגְלַל הַבִּלְבּוּל הַזֶּה.

לְחָרָן וּבַחֲזָרָה

בְּדַרְכּוֹ לְחָרָן עָבַר יַעֲקֹב עַל הַר הַמּוֹרִיָּה מָקוֹם בּוֹ הִתְפַּלֵּל אָבִיו וְלֹא שָׁם לִבּוֹ לְכָךְ. כַּאֲשֶׁר הִגִּיעַ לְפַאֲתֵי חָרָן רַק אָז נִזְכָּר וְהוּא מַחְלִיט לַחְזֹר לְהַר הַמּוֹרִיָּה לְמָרוֹת

כָּל הַסִּפּוּן בְּכָךְ כְּדֵי לְהִתְפַּלֵּל בְּאוּתוֹ מָקוֹם. בְּחָרָן הוּא הָיָה מוּגָן מֵעֲשָׂו, כִּי לָבָן הָיָה עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל תְּרָפִים שֶׁבָּהּ מַקְרִיבִים רָאשֵׁי בְּכוֹרוֹת וְעֵשָׂו יָדַע כִּי לָבָן חוֹשֵׁב שֶׁהוּא הַבְּכוֹר וְיָכוֹל לַהֲרוֹג אוֹתוֹ. לָבָן הָיָה כֹּה רָשָׁע שֶׁאֲפִילוּ עֵשָׂו פָּחַד מִמֶּנּוּ. וְהִנֵּה יַעֲקֹב מוּכָן לְהִסְתַּכֵּן וְלַחֲזֹר כְּדֵי לְהִתְפַּלֵּל בְּהַר הַמּוֹרִיָּה. מִיָּד נַעֲשָׂה לוֹ נֵס שֶׁל קְפִיצַת הַדֶּרֶךְ וְהוּא מָצָא עַצְמוֹ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה.

מַדּוּעַ ה׳ לֹא הַזְכִּיר לוֹ בְּדַרְכּוֹ לְחָרָן כְּשֶׁעָבַר עַל הַמָּקוֹם בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה? אֶלָּא חֲזַ״ל לִמְּדוּנוּ יְסוֹד גָּדוֹל כִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר שֶׁכְּשֶׁאֵין אָדָם נוֹתֵן דַּעְתּוֹ עַל דָּבָר מְשָׁמַיִם לֹא יִתְּנוּ בְּלִבּוֹ בְּמְקוֹמוֹ, הוּא צָרִיךְ לַחֲשֹׁב עַל זֶה לְבַד. מְצַפִּים מֵאִתָּנוּ מַשֶּׁהוּ כָּל פַּעַם, אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים מָה בְּדִיּוּק מְצַפִּים, אֲבָל יֵשׁ לָדַעַת שֶׁרוֹצִים מֵאִתָּנוּ אֶת הַמַּשֶּׁהוּ הַזֶּה, עַל זֶה כָּל הָהִתְעוֹרְרוּתָא דִּלְתַתָּא, עַל זֶה בָּנוּי כָּל הַסִּפּוּר, שֶׁבְּהִתְעוֹרְרוּתָא דִּלְעֵילָא לְבַד אֵין תִּקּוּן, הָעוֹלָם חוֹזֵר לְתֹהוּ וָבֹהוּ כִּי זֶה מְעוֹרֵר דִּינִים וְחַיָּב לִהְיוֹת בָּרוּךְ בְּהִתְעוֹרְרוּתָא דִּלְתַתָּא, שֶׁאָדָם יָבִיא מַשֶּׁהוּ מֵעַצְמוֹ. כַּמָּה? אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים, אֲבָל חַיָּב מַשֶּׁהוּ - תִּקּוּן הַכְּלָלִי, לְהָרִים עֵינַיִם לְמַעְלָה, מַשֶּׁהוּ חַיָּב לְהָבִיא, לֹא יוֹדְעִים בְּדִיּוּק מָה, אֲבָל מַשֶּׁהוּ רוֹצִים מִמֶּנּוּ.

עֶזְרָה רִאשׁוֹנָה

הַתְקַשֵּׁר אֵלַי יְהוּדִי בְּמִצּוּקָה קָשָׁה מְאֹד, אָמַרְתִּי לוֹ בַּטֶּלֶפוֹן: ״אֲנִי לֹא יָכוֹל לָשֶׂבֶת אִתְּךָ עַל הַסּוּגְיָא הַזּוֹ עַכְשָׁו כִּי זֶה סִפּוּר מֻרְכָּב, אֲבָל אֲנִי מַצִּיעַ לְךָ עֶזְרָה רִאשׁוֹנָה: קַח לְךָ כַּמָּה שְׁקָלִים, תִּפְרֹט אוֹתָם לַאֲגוֹרוֹת וְתַתְחִיל לָשִׂים צְדָקָה 10 אֲגוֹרוֹת. תַּגִּיד שְׁמוֹת שֶׁל צַדִּיקִים, תַּדְלִיק נֵרוֹת, תַּעֲשֶׂה עֶזְרָה רִאשׁוֹנָה, בְּאֵיזֶשֶׁהוּ שָׁלָב תִּרְאֶה מַשֶּׁהוּ נִמְתָּק.

זֶה לֹא מַסְפִּיק זֶה רַק עֶזְרָה רִאשׁוֹנָה, אֲבָל יֵשׁ מֵשֶׂג שֶׁל עֶזְרָה רִאשׁוֹנָה, הַמְתָּקָה זְמַנִּית, מַשֶּׁהוּ לְהַמְתִּיק קְצָת. מָה בְּדִיּוּק רוֹצִים מֵאִתָּנוּ אֲנַחְנוּ לֹא תָּמִיד יְכוֹלִים לָדַעַת אֲבָל רוֹצִים מַשֶּׁהוּ. לִפְעָמִים זֶה רַק לִשְׂרֹד, לִפְעָמִים זֶה לַעֲבוֹר עוֹד שָׁלָב אֶחָד, זֶהוּ, נִמְתָּק. וְלִפְעָמִים זֶה מַשֶּׁהוּ יוֹתֵר מִתְמַשֵּׁךְ. נַמְתִּין וּנְחַכֶּה וְזֶהוּ זֶה עָבַר, מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת? הֲרֵי אֲנַחְנוּ לֹא מְתַכְנְנִים אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ, זֶה מַסְלוּל מְסֻיָּם שֶׁל תִּקּוּן.

לִשְׁמוֹחַ בְּמַה שֶׁזּוֹכִים

שָׁאֲלוּ אוֹתִי עַל כָּךְ שֶׁאֲנִי אוֹמֵר בְּשִׁעוּרִים לִשְׁמוֹחַ בְּמַה שֶׁזּוֹכִים, שֶׁהֲרֵי הַסֵּפֶר "רֵאשִׁית חָכְמָה" לֹא מְדַבֵּר כָּכָה, הוּא אוֹמֵר שֶׁיֵּשׁ עוֹנָשִׁים. צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת אֶת הַכֹּל וְאִם לֹא - יֵשׁ עוֹנָשִׁים. אָמַרְתִּי לוֹ שֶׁגַּם יֶרְבְּעָם בֶּן נְבָט רָצָה אֶת הַכֹּל.

רַבִּי נָתָן מַסְבִּיר בְּלִקּוּטֵי הֲלָכוֹת שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא תָּפַס בְּבִגְדוֹ שֶׁל יֶרְבְּעָם שֶׁהָיָה תַּלְמִיד חָכָם עָצוּם שֶׁהִרְשִׁיעַ וְהִדִּיחַ אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל לַעֲבוֹדָה זָרָה, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה: "חֲזוֹר בְּךָ, וַאֲנִי וְאַתָּה וּבֶן יִשַׁי (דָּוִד הַמֶּלֶךְ) נְטַיֵּל בְּגַן עֵדֶן". שָׁאַל אוֹתוֹ יֶרְבְּעָם: "מִי בָּרֹאשׁ"? עָנָה לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "בֶּן יִשַׁי בָּרֹאשׁ", סֵרֵב יֶרְבְּעָם לַהֲצָעָה וְלֹא חָזַר בִּתְשׁוּבָה וְאִבֵּד אֶת חֶלְקוֹ בָּעוֹלָם הַבָּא.

מָה הַכַּוָּנָה בַּשְּׁאֵלָה מִי בָּרֹאשׁ? אֵיךְ הוּא חָשַׁב לִהְיוֹת לִפְנֵי דָּוִד הַמֶּלֶךְ? הָרֵי אָמְרוּ עַל יֶרְבְּעָם בֶּן נְבָט שֶׁהָיָה חָכָם יוֹתֵר מִכָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל. מַסְבִּיר רַבִּי נָתָן שֶׁהוּא הִרְגִּישׁ כְּזֹאת הֶאָרָה נִפְלָאָה, הוּא רוֹצֶה לִהְיוֹת הֲכִי צַדִּיק.

הָ"רֵאשִׁית חָכְמָה", הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, הַכֹּל זֶה מֻשְׁלָם אֵין פְּשָׁרוֹת. פִּגַּם הֲכִי קָטָן וּמִיַּד עוֹנָשִׁים, רוֹצֶה אֶת הַמַּקְסִימוּם. מָה, אֲנַחְנוּ לֹא רוֹצִים? אֲנַחְנוּ רוֹצִים גֵּיהִנּוֹם וְכַף הַקֶּלַע? אֶלָּא מַסְבִּיר רַבִּי נָתָן שֶׁהַטָּעוּת שֶׁל יֶרְבְּעָם בֶּן נְבָט הָיְתָה שֶׁהוּא קִבֵּל כְּזֹאת הֶאָרָה, כְּזֶה אוֹר מַקִּיף גָּדוֹל - שֶׁהוּא רָצָה אֵינְסוֹף.

אוֹמֵר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "אַתָּה צוֹדֵק בִּשְׁאֵיפוֹתֶיךָ, אֲבָל תֵּדַע לְךָ שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ הִגִּיעַ מֵרוּת הַמּוֹאָבִיָּה, הִגִּיעַ מֵהַשְׁפָּלוֹת וּבְזִיּוֹנוֹת. דָּוִד הַמֶּלֶךְ הִתְיַסֵּר כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ: מֵהַיַּלְדוּת, לְאַחַר שֶׁהוּא הֻקִּים בָּיִת, מֵהַיַּלְדִים. כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ מִלְחָמוֹת, מְרָדְפִים, שְׁאָגוֹת וּצְעָקוֹת. כָּל הַתְּהִלִּים רָווּי כְּאֵבִים, מִצַּד אֶחָד תְּהִלּוֹת וּמִצַּד שֵׁנִי כְּאֵבִים נוֹרָאִים. אַתָּה רוֹצֶה לַעֲקֹף אֶת דָּוִד הַמֶּלֶךְ אַחֲרֵי כָּל מָה שֶׁהוּא עָבַר בַּחַיִּים?! אַתָּה יוֹדֵעַ אֵיזוֹ מַסֶּכֶת חַיִּים קָשָׁה בְּיוֹתֵר עָבַר מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ? אֵיזוֹ מַסֶּכֶת חַיִּים קָשָׁה וְנוֹרָאִית כּוֹלֵל הַזִּקְנָה שֶׁלּוֹ? אַתָּה רוֹצֶה לַעֲקֹף אוֹתוֹ? אֵין דָּבָר כָּזֶה"!

בְּעִתּוֹ וּבִזְמַנּוֹ

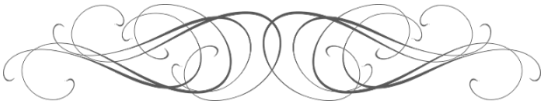
מַסְבִּיר רַבִּי נָתָן כֵּיצַד אָדָם טוֹעֶה בִּנְקֻדָּה זוֹ, וַדַּאי שֶׁזֶּה לְגִיטִימִי לִרְצוֹת אֶת הַמַּקְסִימוּם, אֲבָל צָרִיךְ לְהִתְרַצּוֹת לַדֶּרֶךְ בָּהּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹבִיל אוֹתָנוּ. הֵיכָן אָדָם נוֹפֵל בְּרוּחוֹ? מֵהַצְּפִיּוֹת מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, מֵהַצְּפִיּוֹת מֵהַסּוֹבֵב אוֹ מִזֶּה אוֹ מִזֶּה

אוֹ מִשְׁנֵיהֶם בְּיַחַד. "דָּוִד הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ עוֹבֵר מַסֶּכֶת חַיִּים קָשָׁה, אוֹתוֹ אַתָּה רוֹצֶה לַעֲקֹף"?

וְכָל זֶה מַגִּיעַ כִּי הוּא יָדַע שְׁדּוֹרְשִׁים הַכֹּל שָׁם לְמַעְלָה, אָז אָמְרוּ לוֹ: "נָכוֹן אַתָּה צוֹדֵק, צָרִיךְ לִשְׁאֹף לְזֶה, אֲבָל גַּם לְהִתְרַצּוֹת לַדֶּרֶךְ שֶׁמּוֹבִילִים אוֹתְךָ בָּהּ. צָרִיךְ לָדַעַת אֶת הַשִּׁלּוּב הַזֶּה לִשְׁאֹף לַמַּקְסִימוּם וְלִשְׁמוֹחַ בַּדַּרְגָּה שֶׁלְּךָ, לִשְׁמוֹחַ בַּמָּקוֹם שָׁאַתָּה נִמְצָא, וְזֶה יִתֵּן לְךָ כֹּחַ לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה".

כַּאֲשֶׁר אָדָם מֵבִין כִּי הַכֹּל מְחֻשָּׁב וּמְדֻיָּק, הַכֹּל מְתֻכְנָן וּלְטוֹבָתוֹ הָאִישִׁית, כְּפִי שֶׁקָּרָה לְיַעֲקֹב שֶׁדַּוְקָא בְּשֶׁל הָרְדִיפָה הִתְעַכֵּב אֵצֶל לָבָן 20 שָׁנָה וְנָשָׂא אַרְבַּע נָשִׁים וְזָכָה לְ-12 בָּנִים ! וְדַוְקָא מִמְּכִירַת יוֹסֵף זָכָה שֶׁתִּהְיֶה הַצָּלָה לְכָל זַרְעוֹ בִּשְׁנוֹת הָרָעָב וְיָרַד כְּמֶלֶךְ לְמִצְרַיִם, וְכֵן הָלְאָה בְּכָל נִסָּיוֹן וְנִסָּיוֹן. לֹא שׁוֹאֲלִים לָמָּה, אֶלָּא מַאֲמִינִים וּמְבִינִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹלִיךְ אוֹתָנוּ בַּדֶּרֶךְ שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לָלֶכֶת בָּהּ, וְלָתֵת לְלִבֵּנוּ מָה מְבַקְּשִׁים מֵאִתָּנוּ לַעֲשׂוֹת וּלְקַבֵּל אֶת הַקּוֹרֶה לָנוּ בְּאַהֲבָה.

ויצא

כְּשֶׁלֹּא הוֹלֵךְ

כֵּיצַד עַל אָדָם לִנְהֹג בִּזְמַן שֶׁהוּא בִּתְקוּפָה שֶׁלֹּא זוֹהֶרֶת, שֶׁלֹּא מַמָּשׁ הוֹלֵךְ לוֹ כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֶה וּכְמוֹ שֶׁהוּא צָפָה, כַּאֲשֶׁר מוֹלִיכִים אוֹתוֹ מִן הַשָּׁמַיִם בִּדְרָכִים שֶׁכָּךְ גְּזָרָה חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא לֹא מַרְגִּישׁ כְּלוּם: "אֲנִי מִתְקַדֵּם? לֹא מִתְקַדֵּם? מָה יִהְיֶה אִתִּי? עַד מָתַי כָּכָה אֲנִי אַמְשִׁיךְ? פַּעַם הָיִיתִי עוֹשֶׂה הַרְבֵּה יוֹתֵר".

עַכְשָׁו הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה אֶת הַלֵּב הַנִּשְׁבָּר, הוּא רוֹצֶה אֶת הַכְּסוּפִים לִלְמֹד תּוֹרָה, לְזֶה מְחַכִּים מֵאִתָּנוּ. אִם הֵבַנּוּ אָז הֵבַנּוּ, וְאִם לֹא הֵבַנּוּ אֲנַחְנוּ בִּבְעָיָה.

אֲנַחְנוּ רוֹצִים כָּעֵת לְקַבֵּל מִיַּד כָּל מָה שֶׁאָנוּ רוֹצִים. אָנוּ אוֹמְרִים לְעַצְמֵנוּ שֶׁאִם זֶה רְצוֹן ה' אָז שִׂיתְּנוּ לָנוּ מִשָּׁמַיִם. אִם זֶה הָיָה נִרְאָה כָּךְ אָז הַכֹּל הָיָה קַל, הָיִיתִי חוֹשֵׁב מָה רְצוֹן ה', לוֹחֵץ עַל כַּפְתּוֹר וּמְקַבֵּל. אֲבָל זֶה לֹא בִּדְיוּק כָּךְ. אֲנַחְנוּ רוֹצִים הַרְבֵּה דְּבָרִים שֶׁה' יִתְבָּרַךְ גַּם רוֹצֶה וּבְכָל זֹאת לֹא נוֹתְנִים לָנוּ. אָז מָה רוֹצִים מֵאִתָּנוּ?

מִשָּׁמַיִם רוֹצִים תַּהֲלִיךְ שֶׁל תִּקּוּן, רוֹצִים אֶת הַלֵּב הַנִּשְׁבָּר שֶׁלָּנוּ. מָה הַנְּקֻדָּה? כֵּיצַד יֵשׁ לִנְהֹג? הֲבָה נִרְאֶה מָה קָרָה עִם לֵאָה בְּפָרָשַׁת "וַיֵּצֵא". לֵאָה בָּכְתָה הַרְבֵּה,

בְּמֶשֶׁךְ שָׁנִים, כֵּיוָן שֶׁהִיא הָיְתָה צְרִיכָה לְהִתְחַתֵּן עִם עֵשָׂו. כָּל הַיְּפִי שֶׁל לֵאָה הִתְקַלְקֵל בִּגְלַל זֶה, כָּתוּב: "עֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת", הִיא שָׂמְחָה מִזֶּה שֶׁהָעֵינַיִם שֶׁלָּהּ רַכּוֹת כְּלוֹמַר שֶׁנָּשְׁרוּ לָהּ הָרִיסִים, בִּגְלַל שֶׁהִיא נִרְאֵית פַּחוֹת טוֹב וְאָז עֵשָׂו לֹא יִרְצֶה אוֹתָהּ.

זוֹ תְּמוּרַת זוֹ

הַהֶסְכֵּם בֵּין רִבְקָה לְלָבָן הָיָה הַגְּדוֹלָה לַגְּדוֹל וְהַקְּטָנָה לְקָטָן (כְּלוֹמַר לְעֵשָׂו וְרָחֵל לְיַעֲקֹב). וְלָמָּה הָיָה הַהֶסְכֵּם הַזֶּה? עַל פִּי הַסּוֹד, הַסִּטְרָא אַחֲרָא לֹא הָיְתָה מוּכָנָה לְוַתֵּר עַל לֵאָה, כִּי לֵאָה נִקְרֵאת דִּינָא קַשְׁיָא (דִּין קָשֶׁה), וְאֶת זֶה מַסְבִּיר הַצַּדִּיק מֵרַעֲנָנָה שֶׁהַסִּטְרָא אַחֲרָא לֹא מוּכָנָה לְוַתֵּר סְתָם. הַסִּטְרָא אַחֲרָא שִׁחְרְרָה אָמְנָם אֶת רִבְקָה, וּמוּכָנָה לְשַׁחְרֵר עַתָּה אֶת רָחֵל, רַק שֶׁתִּשָּׁאֵר לֵאָה אֲצָלָם, כִּי מִשָּׁם כָּל הֵינִיקָה שֶׁלָּהֶם. אֵיךְ הִיא תִּשָּׁאֵר בִּרְשׁוּתָם? כְּשֶׁהִיא תִּתְחַתֵּן עִם עֵשָׂו!

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא חַיָּב לְהַסְכִּים אִתָּם כִּי זֶה הַסֵּדֶר שֶׁהוּא קָבַע בַּבְּרִיאָה, לֹא יָכוֹל לְהוֹצִיא מֵהַסִּטְרָא אַחֲרָא נִיצוֹצוֹת קוֹדֶשׁ אֶלָּא עִם כֵּן הִיא מַסְכִּימָה. יֵשׁ לָהֶם חֶשְׁבּוֹנוֹת עַל מָה לְוַתֵּר, מָה בְּעַד מָה, הֵם וְתָרוּ עַל רִבְקָה בְּעַד לֵאָה.

אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא נִיצוֹצוֹת קוֹדֶשׁ בְּלִמּוּד תּוֹרָה מַעֲשִׂים טוֹבִים וְכוּ'. וְדַוְקָא אֱלִיעֶזֶר הָלַךְ לְבֵית שֶׁל לָבָן, וְאַף עַל פִּי שֶׁהוּא לָמַד אֵצֶל אַבְרָהָם אָבִינוּ עִם כָּל הָעוֹצְמוֹת שֶׁהוּא זָכָה כָּל זֶה לֹא הוֹעִיל לוֹ שֶׁיֵּצֵא מִכְּלָל "אָרוּר", עַד שֶׁהוּא הִגִּיעַ לְבֵית שֶׁל לָבָן וְאָז נִתַּן לוֹ הַהֶכְשֵׁר הַזֶּה "בָּרוּךְ" רַק שָׁם הוּא נִקְרָא בָּרוּךְ. לֹא יַעֲזֹר לוֹ כְּלוּם, רַק שָׁם אֵצֶל לָבָן.

הַתִּקּוּן שֶׁל חַוָּה

הָאֲרִ"י זַ"ל אוֹמֵר שֶׁרִבְקָה הָיְתָה גִּלְגּוּל שֶׁל חַוָּה, וַהֲרֵי כְּשֶׁחַוָּה חָטְאָה אָז רִבְקָה נָפְלָה לִרְשׁוּת הַסִּטְרָא אַחֲרָא. עַכְשָׁו כְּשֶׁהוֹצִיא אֱלִיעֶזֶר אֶת רִבְקָה מֵרְשׁוּתָם הוּא תִּקֵּן אֶת חַוָּה. כְּשֶׁרִבְקָה יָצְאָה מִחָּרָן, הִיא יָצְאָה עַל יְדֵי גָּמָל, וְאוֹמֵר הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ שֶׁבִּשָּׁעָה שֶׁפִּתָּה הַס"מ אֶת חַוָּה הוּא רָכַב עַל נָחָשׁ כְּמִין גָּמָל, וְעַכְשָׁו רִבְקָה תִּקְּנָה אֶת זֶה בָּזֶה שֶׁהִיא יוֹצֵאת עִם הַגָּמָל. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהַכֹּל פֹּה מְדֻיָּק.

לֵאָה רַק מִתְפַּלֶּלֶת, כֵּיצַד הִיא לֹא נִשְׁבֶּרֶת? הֲרֵי יָדוּעַ שֶׁכְּשֶׁאָדָם בּוֹכֶה זֶה בְּדֶרֶךְ כְּלָל מַכְנִיסוֹ לְעַצְבוּת, אֲבָל לֵאָה לֹא נִכְנֶסֶת לְעַצְבוּת וּמַמְשִׁיכָה לְהִתְפַּלֵּל,

לְהִשְׁתַּחְרֵר מֵהַסִּטְרָא אַחֲרָא. הֵם רָצוּ שֶׁהִיא תִּתְחַתֵּן עִם עֵשָׂו, וְהִיא פּוֹעֶלֶת בְּכָל יְכָלְתָּהּ כְּדֵי לְבַטֵּל זֹאת.

לְסָלֵל אֶת הַמַּסְלוּל

הִתְיַעֵץ אִתִּי אֶחָד הַתַּלְמִידִים שֶׁהוּא רָצָה לִנְסֹעַ לְאוּמָן וְאִשְׁתּוֹ לֹא רָצְתָה שֶׁהוּא יִסַּע. יֵשׁ מַצָּבִים שֶׁהָאִשָּׁה בֶּאֱמֶת צְרִיכָה אֶת הַבַּעַל אִתָּהּ, כְּשֶׁהִיא בְּהֵרָיוֹן וְקָשֶׁה לָהּ, בְּעִקָּר כְּשֶׁיֵּשׁ הַרְבֵּה יְלָדִים. אִשָּׁה אַחֲרֵי לֵידָה וְכוּ׳. הַבָּחוּר הַזֶּה אָמַר לִי שֶׁ״הִיא סְתָם לֹא רוֹצָה שֶׁאֲנִי אֶסַּע לְאוּמָן״. אָז אָמַרְתִּי לוֹ שֶׁיֵּלֵךְ לַשָּׂדֶה לְהִתְפַּלֵּל, וְהוּא הִתְפַּלֵּל עַל הַנּוֹשֵׂא הַזֶּה הַרְבֵּה.

פַּעַם אַחַת הוּא הִתְקַשֵּׁר אֵלַי מֵהַשָּׂדֶה בִּבְכִיּוֹת וּבְכִיּוֹת וּבְכִיּוֹת, 20 דַּקּוֹת רַק בְּכִיּוֹת. אֲנִי נָתַתִּי לוֹ לִבְכּוֹת וְלֹא דִּבַּרְתִּי אִתּוֹ. 20 דַּקּוֹת אַחֲרֵי שֶׁהוּא הִפְסִיק לִבְכּוֹת, אָמַרְתִּי לוֹ: ״דַּע לְךָ שָׁאַתָּה תַּגִּיעַ לְאוּמָן. אֵיךְ? אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ, אֲנִי לֹא נָבִיא, אֲבָל בַּבְּכִיּוֹת הָאֵלּוּ סָלַלְתָּ לְךָ אֶת הַמַּסְלוּל, הָפַכְתָּ אֶת הַשָּׁמַיִם עִם הַבְּכִיּוֹת וְהַתְּפִלּוֹת שֶׁלְּךָ, הַמַּסְלוּל סָלוּל, סִימָנְתָּ אֶת הַמַּטָּרָה וְסָלַלְתָּ לְךָ אֶת הַמַּסְלוּל. אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ תַּגִּיעַ לְאוּמָן, אֲבָל אֲנִי אוֹמֵר לְךָ שָׁאַתָּה תַּגִּיעַ בָּטוּחַ לְאוּמָן, בְּוַדָּאוּת״!

אָז כְּשֶׁהָיִינוּ בְּאוּמָן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא גַּם כֵּן יָשַׁב שָׁם, שָׁמַע אֶת הַדְּרָשָׁה עַל לֵאָה וְהַבְּכִיּוֹת שֶׁלָּהּ, וְסִפַּרְתִּי לְכֻלָּם גַּם עַל הַסִּפּוּר שֶׁלּוֹ. הוּא רָצָה לָקוּם בִּפְנֵי כֻּלָּם וּלְהַגִּיד שֶׁהַסִּפּוּר הַזֶּה עָלָיו, מָה הַסּוֹד שֶׁל הַדְּבָרִים?

הַסּוֹד הָיָה שֶׁאַחֲרֵי שֶׁהוּא סִיֵּם אֶת הַבְּכִיָּה שֶׁלּוֹ, אָמַרְתִּי לוֹ: ״תִּשְׁמַע, אַתָּה עַכְשָׁו חַיָּב לִרְקֹד וְלִשְׂמוֹחַ. לָמָּה? כִּי יֵשׁ לָנוּ כְּלָל כָּתוּב בְּשִׂיחוֹת הָרַ״ן שֶׁיֵּשׁ לֵב נִשְׁבָּר וְיֵשׁ עַצְבוּת״, מָה הַחִלּוּק בֵּינֵיהֶם? זֶה נִרְאֶה בְּעֶצֶם אוֹתוֹ דָּבָר - לֵב נִשְׁבָּר זֶה שֶׁהָאָדָם מִתְאַר לִפְנֵי אָבִיו, עַצְבוּת זֶה תְּלוּנוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. לָכֵן אָמַרְתִּי לְתַלְמִיד שֶׁלָּנוּ: ״מִיָּד אַחֲרֵי הַבְּכִיּוֹת אַתָּה עוֹבֵר לְרִקּוּדִים וְשִׂמְחָה״, כָּךְ מַסְבִּיר רַבֵּנוּ בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן עַל הַפָּסוּק בִּתְהִלִּים: ״**בְּשִׂמְךָ יָגִילוּן כָּל הַיּוֹם**״ זֶה בְּרָאשֵׁי תֵּבוֹת אוֹתִיּוֹת ״בְּכִיָּה״.

אָז אֲנַחְנוּ לְמִדִּים שֶׁאִם אֲנַחְנוּ בּוֹכִים וְאָז שְׂמֵחִים זֶה טוֹב, וְאִם הַהֶפֶךְ אָז בְּעִקְבוֹת הַבְּכִיָּה נִהְיֶה עֲצוּבִים וּבוֹכִים, וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא לוֹקַחַת אֶת כָּל הַדְּמָעוֹת הָאֵלּוּ. לָכֵן מִיָּד אַחֲרֵי הַבְּכִיָּה נַעֲבֹר לְרִקּוּדִים וְשִׂמְחָה וְנֹאמַר: ״הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֲנִי אִתְּךָ,

אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁלֹּא תַּעֲזֹב אוֹתִי. מָה יֵּצֵא מִזֶּה? לֹא יוֹדֵעַ, אַתָּה לֹא תַּעֲזֹב אוֹתִי, גַּם אִם אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מָה תִּהְיֶינָה הַתּוֹצָאוֹת״.

לִבְכּוֹת לְפִי הַזְּמָנָה

יָדוּעַ שֶׁאָדָם לֹא יָכוֹל לְהַזְמִין אֶת הַבְּכִיּוֹת - אָדָם לֹא יָכוֹל לָשֶׁבֶת וּלְהַגִּיד: ״אֲנִי רוֹצֶה לִבְכּוֹת״ וְהוּא בּוֹכֶה, הוּא לֹא יָכוֹל לְהַחְלִיט דָּבָר כָּזֶה. בְּכִיּוֹת זֶה לֹא דָּבָר שֶׁאֲנַחְנוּ מְיַצְּרִים אוֹתוֹ, בְּכִיּוֹת זֶה מַצָּב שֶׁאָדָם מַרְגִּישׁ חֹסֶר אוֹנִים וְשֶׁהוּא נִשְׁבָּר מֵהַמַּצָּב שֶׁלּוֹ, וְזֶה מִתְפָּרֵץ בִּבְכִי. רַק מָה? מָה שֶׁחָשׁוּב הוּא כֵּיצַד אֲנַחְנוּ מִתְנַהֲגִים אַחֲרֵי כֵּן. הַכֹּל טוֹב וְיָפֶה בִּתְנַאי שֶׁאַחֲרֵי הַבְּכִיּוֹת עוֹבְרִים לְשִׂמְחָה! מָה הַפֵּרוּשׁ שִׂמְחָה? וְכִי אֶפְשָׁר שֶׁעַכְשָׁו נִהְיֶה חֲכִי מְאֻשָּׁרִים בָּעוֹלָם? אֶלָּא מָה, שֶׁעַכְשָׁו אָנוּ מְשַׂמְּחִים אֶת עַצְמֵנוּ עִם מַשֶּׁהוּ, בְּאֵיזֶה שִׁיר אוֹ רְקוּד. לֹא עוֹזֵר לָנוּ? נֹאכַל שׁוֹקוֹלָד. לֹא עוֹזֵר שׁוֹקוֹלָד? נִשְׁמַע בְּדִיחָה, נְסַפֵּר בְּדִיחָה, נְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמֵנוּ עִם מַשֶּׁהוּ, שֶׁלֹּא תִּתְפֹּס הָעַצְבוּת שָׁם.

לָאָה לֹא נִתְפְּסָה לְעַצְבוּת וְלָכֵן הִיא הִתְנַקְּתָה מֵהַסִּטְרָא אַחֲרָא לְגַמְרֵי. אַחֲרֵי כֵּן כְּשֶׁנּוֹלְדִים יְלָדִים לְלֵאָה, הַדָּבָר מְאֹד קָשֶׁה לָרָחֵל, מַדּוּעַ לְלֵאָה כָּל כָּךְ הַרְבֵּה בָּנִים וְלָהּ אַף לֹא אֶחָד? הַבָּנִים הָאֵלֶּה שֶׁל לֵאָה הֵם תּוֹצָאָה לַפְּעֻלּוֹת שֶׁפָּעֲלָה בַּתְּפִלּוֹת שֶׁהָיְתָה בְּבֵית אָבִיהָ, עִם כָּל הַבְּכִיּוֹת וְהַתְּפִלּוֹת. עָבְרוּ הַרְבֵּה שָׁנִים וְנִשְׁמְרוּ לָהּ הַתְּפִלּוֹת הָאֵלּוּ בַּשָּׁמַיִם.

עֲצַת ה׳ הִיא תָּקוּם

מֵבִיא הַצַּדִּיק מֵרַעֲנָנָה בְּסִפְרוֹ בְּשֵׁם אֶחָד הַצַּדִּיקִים עַל הַפָּסוּק ״רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב אִישׁ וַעֲצַת ה׳ הִיא תָקוּם״ - אָדָם חוֹשֵׁב דְּבָרִים מְסֻיָּמִים, וּבַסּוֹף מִשְׁתַּבֵּשׁ לוֹ הַכֹּל. אָדָם חוֹשֵׁב וּמְתַכְנֵן וּבַסּוֹף הַדְּבָרִים נַעֲשִׂים לֹא לְפִי הַמַּחְשָׁבָה שֶׁהוּא רָצָה, מַדּוּעַ? כִּי עֲצַת ה׳ הִיא תָקוּם, הִיא תִּהְיֶה לְפִי חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

זֶה לֹא אוֹמֵר שֶׁלֹּא צָרִיךְ לַחְשֹׁב, וַדַּאי שֶׁצָּרִיךְ לַחְשֹׁב, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הִשְׁתַּדְּלוּת, צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל עַל הַצְּרָכִים שֶׁל עַצְמוֹ, אֲבָל מֵרֹב הַמַּחְשָׁבוֹת לֹא מַרְוִיחִים. אָדָם חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ: ״אִם הָיִיתִי עוֹשֶׂה כָּךְ וְכָךְ הָיִיתִי מַרְוִיחַ״. זוֹ טָעוּת, בִּגְלַל זֶה אֲנַחְנוּ סוֹבְלִים. אָדָם חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ שֶׁאִם לֹא הָיָה עוֹשֶׂה אֶת הַטָּעוּת הַזֹּאת

לִפְנֵי כַּמָּה שָׁנִים הוּא הָיָה מַצְלִיחַ. זוֹ הַטָּעוּת שֶׁלּוֹ - מִי אָמַר לָנוּ שֶׁזּוֹ הַטָּעוּת שֶׁלָּנוּ? כָּל הַתַּכְסִיסִים שֶׁהָיִינוּ עוֹשִׂים לֹא הָיָה עוֹזֵר לָנוּ, כִּי כָּךְ גָּזְרָה חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ. אֲנַחְנוּ הָיִינוּ חַיָּבִים לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם וּלְהַפְסִיד מָה שֶׁהִפְסַדְנוּ וּלְהַרְוִיחַ מָה שֶׁהִרְוַחְנוּ.

אִם הָיִיתִי יָכוֹל לַחְזֹר לְאָחוֹר

לְכָל הַיְרִידוֹת וְהָעֲלִיּוֹת, בֵּין גַּשְׁמִי בֵּין רוּחָנִי, אָדָם חוֹשֵׁב: "אִם הָיִיתִי נוֹלָד מֵחָדָשׁ, אֶת הַטָּעוּת הַזֹּאת בָּטוּחַ לֹא הָיִיתִי עוֹשֶׂה"! זֶה הוּא אוֹמֵר. הָיוּ מְבַלְבְּלִים אוֹתוֹ לַעֲשׂוֹת אֶת הַטָּעוּת הַזֹּאת, לָמָּה? כִּי זֶה סוֹדוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה. גַּם אִם נוֹלַד מֵחָדָשׁ, אָז אֲנַחְנוּ עֲדַיִן הָיִינוּ נוֹפְלִים שָׁם. מַדּוּעַ? כִּי הָיִינוּ חַיָּבִים לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם. לְכַתְּחִלָּה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל לֹא לַעֲשׂוֹת שְׁטֻיּוֹת, אֲבָל בְּדִיעֲבַד מָה שֶׁנַּעֲשָׂה אִתָּנוּ הָיִינוּ חַיָּבִים לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ זֶה.

וְזוֹ שְׁאֵלָה נָפוֹצָה הַרְבֵּה אֵצֶל חוֹזְרִים בִּתְשׁוּבָה: "אִם הָיִיתִי נוֹלָד בַּבַּיִת אַחֵר, עִם חֲבֵרִים אֲחֵרִים, עִם הוֹרִים אֲחֵרִים, עִם עֲבוֹדָה אַחֶרֶת, בִּשְׁכוּנָה אַחֶרֶת" וְכוּ', וְכָכָה הוּא מְשַׁגֵּעַ אֶת עַצְמוֹ וְהוּא סוֹבֵל סֵבֶל מְיֻתָּר כִּי מָה שֶׁהוּא עָבַר הוּא הָיָה חַיָּב לַעֲבוֹר, נְקוּדָה. נַמְשִׁיךְ הָלְאָה מֵרֶגַע הַזֶּה וָאֵילָךְ, נַמְשִׁיךְ הָלְאָה שֶׁנִּשְׁתַּדֵּל לֹא לַעֲשׂוֹת שְׁטֻיּוֹת מִכָּאן וָאֵילָךְ.

זֶה פֶּלֶא פְּלָאִים הַדָּבָר הַזֶּה, אֵיךְ אָדָם טוֹחֵן לְעַצְמוֹ אֶת הַמֹּחַ הוּא כּוֹתֵשׁ לְעַצְמוֹ אֶת מַעֲרֶכֶת הָעֲצַבִּים שֶׁלּוֹ, הוּא מַמָּשׁ מַתִּישׁ אֶת מַעֲרֶכֶת הָעֲצַבִּים. אָז הַפָּסוּק אוֹמֵר לָנוּ: "רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב אִישׁ", לְהִנָּצֵל מִגְּזֵרַת ה', "וַעֲצַת ה'" אוֹתָהּ מַחֲשָׁבָה שֶׁל הָאָדָם "הִיא תָקוּם"! זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהִיא בְּעַצְמָהּ, הַמַּחְשָׁבָה שֶׁל הָאָדָם, הִיא בְּעֶצֶם תִּהְיֶה הַסִּבָּה שֶׁתִּתְקַיֵּם הַגְּזֵרָה שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ! אוֹתָהּ מַחֲשָׁבָה שֶׁהוּא חִשְׁבֵּן אֵיךְ לִבְרֹחַ מֵהַגְּזֵרָה, הַמַּחְשָׁבָה הַזֹּאת בְּעֶצֶם תִּהְיֶה סִיּוּעַ לְקִיּוּם הַגְּזֵרָה! עֲצַת ה' - הִיא תָקוּם! כֵּיצַד? עַל יְדֵי רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב אִישׁ.

רוֹאִים אוֹתָנוּ

אָז מָה עוֹשִׂים עִם הַמַּחְשָׁבוֹת שֶׁלָּנוּ? מִשְׁתַּמְּשִׁים בָּהֶן לְקַיֵּם אֶת עֲצַת ה' כְּדֵי שֶׁהִיא תָקוּם. אִם כֵּן נַמְשִׁיךְ הָלְאָה, מָה שֶׁהָיָה הָיָה בִּגְזֵרַת עֶלְיוֹן, עַכְשָׁו עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק.

רוֹאִים אוֹתָנוּ, שָׂמִים לֵב אֵלֵינוּ, אוֹהֲבִים אוֹתָנוּ, שְׂמֵחִים שֶׁאָנוּ מַמְשִׁיכִים הָלְאָה וּמִתְחַזְּקִים לַמְרוֹת הַכֹּל, גַּם כְּשֶׁזֶּה נִרְאָה שֶׁלֹּא יֵצֵא פֹּה כְּלוּם, וַאֲנַחְנוּ נִזְכֶּה בַּסּוֹף, כִּי רַק כָּכָה זוֹכִים - שֶׁמְּבַלְבְּלִים אֶת הָאָדָם וְהוּא לֹא נוֹתֵן לַמַּחְשָׁבוֹת לְבַלְבֵּל אוֹתוֹ, "הַכֹּל הָיָה בִּגְזֵרַת עֶלְיוֹן, הָיִיתִי חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם", רַק כָּכָה זוֹכִים שֶׁזּוֹרְקִים אֶת הַשֵּׂכֶל.

הַיֵּצֶר אוֹמֵר: "לֹא יֵצֵא מִמְּךָ כְּלוּם"! אָז עוֹנִים לַיֵּצֶר: "שֶׁלֹּא יֵצֵא! אֲנִי מַמְשִׁיךְ הָלְאָה לַמְרוֹת הַכֹּל"!

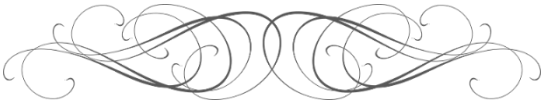
לְהִתְעַקֵּשׁ

צָרִיךְ לִהְיוֹת עַקְשָׁן גָּדוֹל וְרַק כָּכָה זוֹכִים. כָּל הַצַּדִּיקִים זָכוּ רַק כָּךְ. הֵם לֹא נָתְנוּ לַבִּלְבּוּלִים לְבַלְבֵּל אוֹתָם, הֵם הִמְשִׁיכוּ וְהִמְשִׁיכוּ, וַאֲנַחְנוּ נַמְשִׁיךְ גַּם כֵּן. אֲנַחְנוּ בַּמַּסְלוּל, וַדַּאי שֶׁאָנוּ עַל הַמַּסְלוּל.

הַיֵּצֶר רוֹצֶה לְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתֵּנוּ הוּא אוֹמֵר לָנוּ: "אַתָּה כֻּלְּךָ פָּגוּם מָלֵא תַּאֲוֹת וּמִדּוֹת רָעוֹת"! לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל, נַמְשִׁיךְ הָלְאָה, אֲנַחְנוּ וַדַּאי עַל הַמַּסְלוּל, ה' שָׂמֵחַ מֵעֲבוֹדָתֵנוּ, יֵשׁ בָּנוּ הַרְבֵּה דְּבָרִים טוֹבִים.

הַיֵּצֶר לֹא יַרְאֶה לָנוּ אֶת הַדְּבָרִים הַטּוֹבִים, רַק אֶת הַדְּבָרִים הָרָעִים, אֲבָל יֵשׁ דְּבָרִים טוֹבִים: עוֹד תְּפִלָּה, עוֹד מִקְוֶה, עוֹד חַגִּים, עוֹד שַׁבָּתוֹת, עוֹד אוּמָן, עוֹד בְּרָכוֹת, עוֹד הִתְחַזְּקוּת, וְעוֹד יְרִידָה וְעוֹד הִתְחַזְּקוּת, וְעוֹד בִּלְבּוּל, בְּלִי לְהֵרָפוֹת נַמְשִׁיךְ הָלְאָה לַמְרוֹת הַכֹּל, וַאֲנַחְנוּ נִזְכֶּה לְסַיְּעָתָא דִּשְׁמַיָּא וּלְכָל הַיְּשׁוּעוֹת שֶׁאֲנַחְנוּ מְצַפִּים וּצְרִיכִים בְּעֶזְרַת ה', וּבִזְכוּת הַצַּדִּיקִים, יִישַׁר כֹּחַ.

וישלח

מְחַפֵּשׂ בְּעָיוֹת

בְּפָרָשַׁת "וַיִּשְׁלַח" אֲנַחְנוּ עוֹסְקִים בְּיַעֲקֹב אָבִינוּ. יַעֲקֹב אָבִינוּ עוֹבֵר דְּבָרִים לֹא פְּשׁוּטִים, גַּם אֲנַחְנוּ רוֹאִים שֶׁיַּעֲקֹב נִזְהָר לֹא לְהִתְגָּרוֹת בְּסִטְרָא אַחֲרָא, כִּי יֵשׁ אִינְסְטִינְקְט כָּזֶה שֶׁ"אֲנִי גִּבּוֹר, אֲנִי יָכוֹל, אֵין לִי מִמַּה לְפַחֵד, אֶכָּנֵס בּוֹ, אַרְאֶה לוֹ מִי אֲנִי", וַאֲנַחְנוּ רוֹאִים שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ בְּדִיּוּק הָפוּךְ. זֶה נִרְאָה מְאֹד מוּזָר, מָה יַעֲקֹב אָבִינוּ כָּזֶה חַלָּשׁ? הוּא לֹא יָכוֹל לְהִתְנַהֵג אַחֶרֶת? לְאָדָם יֵשׁ אִינְסְטִינְקְט טִבְעִי לְהָעִיף אֶת הַבְּעָיוֹת, רַק אָדָם בְּעָיָתִי מְחַפֵּשׂ בְּעָיוֹת.

יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁאוֹהֲבִים אֶת הַכִּיף שֶׁל הַבְּעָיוֹת, לְהִסְתַּבֵּךְ, לְהַרְאוֹת לְעַצְמָם אֵיךְ הֵם יוֹצְאִים מִן הַתִּסְבֹּכֶת, לְהַפְגִּין יְכוֹלוֹת, זֶה נִקְרָא "יְכֹלֶת תִּמְרוּן בְּמַצָּבִים קָשִׁים". הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא כָּעֵת בְּקוּרְס טַיִס. אֲבָל אֵצֶל יַעֲקֹב אָבִינוּ אֲנַחְנוּ רוֹאִים מַשֶּׁהוּ אַחֵר לְגַמְרֵי. רוֹאִים אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁל "חֲבִי כִּמְעַט רֶגַע עַד יַעֲבוֹר זַעַם". צָרִיךְ לְהַמְתִּין, צָרִיךְ לְחַכּוֹת. רִבְקָה אוֹמֶרֶת לְיַעֲקֹב: "קוּם תִּבְרַח, לְךָ, עֵשָׂו אָחִיךָ רוֹצֶה לַהֲרוֹג אוֹתְךָ"! אָז יַעֲקֹב הוֹלֵךְ. לָמָּה? כִּי חֲזַ"ל אוֹמְרִים שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁשָּׁעַת הַדִּין מִתּוּחָה בָּעוֹלָם, תֵּן לָהּ מָקוֹם, כָּךְ גַּם פֹּה בַּסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ.

צָפוֹנָה

חֲז״ל מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ עַל הַפָּסוּק ״רַב לָכֶם סוֹב אֶת הָהָר הַזֶּה, פְּנוּ לָכֶם צָפוֹנָה״, מַהוּ ״צָפוֹנָה״? אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל: ״אִם רְאִיתֶם אֶת עֵשָׂו שֶׁמְּבַקֵּשׁ לְהִתְגָּרוֹת בָּכֶם, אַל תַּעַמְדוּ לְהִלָּחֵם אִתּוֹ, אֶלָּא הַצָּפִינוּ עַצְמְכֶם״. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁיֵּשׁ מַצָּבִים שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהוֹרִיד אֶת הָרֹאשׁ, לָתֵת לְזֶה לַעֲבוֹר. כִּי בְּאֵיזֶה שֶׁהוּא מָקוֹם אָדָם מַרְגִּישׁ נָחוּת כָּזֶה, ״מָה אֲנִי לֹא יָכוֹל לְהַרְאוֹת לוֹ מִי הוּא? אֲנִי עַכְשָׁו גַּם צָרִיךְ לְהוֹרִיד אֶת הָרֹאשׁ? לַנְמוֹשָׁה הַזֶּה אֲנִי אוֹרִיד אֶת הָרֹאשׁ״? אֲבָל אֵצֶל יַעֲקֹב אֲנַחְנוּ רוֹאִים אַחֶרֶת, הָפוּךְ לְגַמְרֵי.

אוֹמֵר יַעֲקֹב: ״אֲנִי שָׁלוֹם וְכִי אֲדַבֵּר, הֲמָה לַמִּלְחָמָה״. יַעֲקֹב מוּכָן לַכֹּל, אֲפִילוּ לְמִלְחָמָה, אֲבָל הַמִּלְחָמָה זוֹ הָאוֹפְצְיָה הָאַחֲרוֹנָה. כָּל הַמִּלְחָמָה עִם עֵשָׂו זוֹ הַכְנָעָה. מָה ה׳ רוֹצֶה פֹּה?

הַכְנָעָה

רַבֵּנוּ אָמַר מִי שֶׁאֵין לוֹ אֱמוּנָה, הַחַיִּים שֶׁלּוֹ אֵינָם חַיִּים, כְּמוֹ הַגִּבּוֹר בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁבִּקֵּשׁ רַק הַכְנָעָה מֵהָאָדָם. בְּמַצָּב כָּזֶה עִם עֵשָׂו רוֹצִים רַק הַכְנָעָה. יֵשׁ מַצָּבִים שֶׁאֵין לָאָדָם עֵצָה לְעַצְמוֹ מָה לַעֲשׂוֹת מֵרֹב שֶׁהוּא מֻתְקָף מִכָּל מִינֵי כִּוּוּנִים, מָה עוֹשִׂים?

כְּמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ אוֹמֵר בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת: ״בָּטֵל אֶת עַצְמְךָ כְּאִלּוּ אַתָּה לֹא קַיָּם בִּכְלָל״. כִּבְיָכוֹל: ״תַּעֲשׂוּ אִתִּי מָה שֶׁאַתֶּם רוֹצִים״. הַכְנָעָה כָּזוֹ מַמְתִּיקָה אֶת הַדִּינִים. יֵצֶר הָרַע זֶה דִּינִים שֶׁאֲחוּזִים בָּאָדָם כְּרֶגַע, וְהֵם יְכוֹלִים לְבַלְבֵּל אוֹתוֹ בְּלִי סוֹף. הֵם יוֹנְקִים מֵהַמּוֹחִין, וְאָז אֵין מְנוּחָה. הָרֹאשׁ שֶׁלּוֹ רָץ לְכָל מִינֵי כִּוּוּנִים: ״תַּעֲשֶׂה כָּכָה יִהְיֶה כָּכָה, לֹא תַּעֲשֶׂה כָּכָה לֹא יִהְיֶה כָּכָה״. כְּבָר הָרֹאשׁ חָלָשׁ פִּיזִית מֵרֹב בִּלְבּוּלִים, הָאָדָם לֹא יוֹדֵעַ מָה אִתּוֹ.

וְאָז אָדָם מִתְבַּלְבֵּל עִם עַצְמוֹ, מָה רוֹצִים מִמֶּנּוּ עַכְשָׁו? רַק הַכְנָעָה! הַמִּפְגָּשׁ בֵּין עֵשָׂו לְיַעֲקֹב זֶה לִמּוּד לְדוֹרוֹת. אֵצֶל יַעֲקֹב - עֵשָׂו הוּא חִיצוֹנִי, אֲבָל אֶצְלֵנוּ - עֵשָׂו הוּא פְּנִימִי, עֵשָׂו בְּתוֹכֵנוּ. צָרִיךְ לָדַעַת אֵיךְ לְהִתְמוֹדֵד אִתּוֹ, לִפְעָמִים הוּא שָׁקֵט וְלִפְעָמִים לֹא.

מִלְחָמָה לְדוֹרוֹת

הַמַּלְאָךְ שֶׁנֶּאֱבָק עִם יַעֲקֹב הָיָה שַׂיָּךְ לְעֵשָׂו, וְיַעֲקֹב לֹא יָדַע. לַמַּלְאָךְ לֹא הָיָה עֵסֶק עִם יַעֲקֹב, הָיָה לוֹ עֵסֶק עִם הַדּוֹרוֹת שֶׁל יַעֲקֹב, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לִגְבֹּר עַל יַעֲקֹב כִּי הוּא צַדִּיק, הוּא שָׁלֵם, וְאָז הַמַּלְאָךְ נוֹגֵעַ לְיַעֲקֹב בְּכַף יֶרְכוֹ, וְעָלָה אָבָק עַד כִּסֵּא הַכָּבוֹד, שֶׁשָּׁם נִחְצָבוֹת נִשְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְשָׁם הוּא פָּגַע בַּמַּחְשָׁבוֹת, בַּבִּלְבּוּלִים, בַּצְּנִיעוּת, בַּשִּׁגָּעוֹן, בְּכָל מָה שֶׁהָאֲוִיר מַלֵּא - בָּאִינְטֶרְנֶט, זֶה סִימָן שֶׁהוּא רָצָה לִפְגֹּעַ בַּדּוֹרוֹת שֶׁל יַעֲקֹב. מָה זֶה אָבָ"ק? **אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ**. כָּל רֶגַע זֶה מַאֲבָק עִם הַיֵּצֶר, כָּל רֶגַע זֶה מִבְחָן. הוּא אוֹמֵר לָנוּ אֵיךְ לְדַבֵּר, אֵיךְ לַעֲנוֹת, מָה לוֹמַר, אֵיךְ לְהִתְנַהֵג וְכוּ'. זֶה מִבְחָנִים יוֹם וָלַיְלָה.

מִבְחָן לַיְלָה

אֲבָל יֵשׁ רְגָעִים יוֹתֵר קָשִׁים שֶׁאָדָם עוֹבֵר, וְזֶה נִקְרָא "מִבְחָן לַיְלָה". אוֹמֵר הַמַּלְאָךְ לְיַעֲקֹב: "שַׁחְרֵר אוֹתִי כִּי הִגִּיעַ הַשַּׁחַר, אֲנִי צָרִיךְ לְהַגִּיד שִׁירָה".

מַסְבִּירִים הַמְּפָרְשִׁים מָה הַכַּוָּנָה לְהַגִּיד שִׁירָה? הָרֵי הַמַּלְאָךְ הַזֶּה זֶה הַס"מ, הַתַּפְקִיד שֶׁלּוֹ זֶה לְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם יוֹם וָלַיְלָה, הוּא מַסִּית וְהוּא מַשְׂטִין, אֲבָל אִם אֶחָד מְנַצֵּחַ אוֹתוֹ זֶה הַשְּׁלֵמוּת שֶׁלּוֹ - שֶׁל הַס"מ.

וּמָה קָרָה פֹּה? יַעֲקֹב אָבִינוּ נִצֵּחַ אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, אָז הוּא הִשְׁלִים אוֹתוֹ, וְעַכְשָׁו הִגִּיעַ לַתַּכְלִית שֶׁלּוֹ בִּשְׁלֵמוּת, עַכְשָׁו הוּא צָרִיךְ לְהַגִּיד שִׁירָה!

זֹאת אוֹמֶרֶת בְּעֶצֶם שֶׁכְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה אָז זֶה מִתְהַפֵּךְ, "בִּרְצוֹת ה' דַּרְכֵי אִישׁ, גַּם אוֹיְבָיו יַשְׁלִים אִתּוֹ". מִי זֶה "אוֹיְבָיו"? זֶה יֵצֶר הָרַע. כָּתוּב בַּפָּרָשִׁיּוֹת שֶׁל "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל" אֶת הַמִּלִּים: "בְּכָל לְבָבְךָ" וְהַכַּוָּנָה בִּשְׁנֵי יְצָרֶיךָ. אֵיךְ בִּשְׁנֵי יְצָרִים? שֶׁאִם נִזְכֶּה יִתְהַפֵּךְ הַיֵּצֶר הָרַע לְטוֹב. אִם אָדָם זוֹכֶה, יֵצֶר הָרַע הוֹפֵךְ לְסִיּוּעַ לַיֵּצֶר הַטּוֹב.

אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת? אַל תִּשְׁאַל. זֶה כֵּן יָכוֹל לִהְיוֹת! אָדָם בַּסּוֹף יָכוֹל לִזְכּוֹת לְזֶה, עוֹד שָׁנָה שֶׁל עֲבוֹדַת ה' וּמַמְשִׁיךְ הָלְאָה לַמְּרוֹת הַכֹּל, לַמְּרוֹת שֶׁמְּבַלְבְּלִים אוֹתוֹ, וְעוֹבֵר עוֹד תְּקוּפוֹת שֶׁל בִּלְבּוּל וְהוּא מַמְשִׁיךְ הָלְאָה, וְעוֹד תְּקוּן הַכְּלָלִי וְעוֹד זְכוּי הָרַבִּים, וְעוֹד שִׁעוּר וְעוֹד מִקְוֶה, וְעוֹד הִתְבּוֹדְדוּת וְשַׁבָּת, וְעוֹד לְדַבֵּר לַה' וְעוֹד הֲכָנוֹת לְשַׁבָּת, וְעוֹד לָשִׁיר לְשַׁבָּת וְעוֹד לִשְׁמוֹחַ בַּמְּצָוָה הַזֹּאת, וְעוֹד תְּפִלִּין וְעוֹד קְרִיאַת שְׁמַע,

וְעוֹד יוֹם וְעוֹד לַיְלָה, וְעוֹד לַיְלָה וְעוֹד יוֹם, וְעוֹד הִתְחַזְּקוּת וְעוֹד שִׂמְחָה, הַכֹּל מִצְטַבֵּר ! וְאַחֲרֵי כֵּן הָאָדָם רוֹאֶה שֶׁזֶּה מַתְחִיל לְהִתְמַסְמֵס.

עַד מָתַי?

אֲבָל אִם הָאָדָם הוֹלֵךְ עִם מַחֲשָׁבוֹת "עַד מָתַי? עַד מָתַי"? אָדָם הוֹלֵךְ עִם סְטוֹפֶר, זֶה לֹא הוֹלֵךְ כָּכָה ! הוּא מַאֲרִיךְ אֶת הַזְּמַן כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ עִם סְטוֹפֶר, "נוּ, מָתַי? נוּ, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא". הוּא מַאֲרִיךְ אֶת הַזְּמַן, הוּא סוֹבֵל יוֹתֵר.

נַשְׁלִיךְ אֶת זֶה, נַעֲזֹב, אֲנַחְנוּ פָּשׁוּט הוֹרְסִים לָנוּ אֶת הָעֲצַבִּים. לַעֲזֹב, שֶׁיַּעֲשׂוּ אִתָּנוּ מָה שֶׁיַּעֲשׂוּ, נְשַׁחְרֵר ! זֶה לֹא קַל לְבַצַּע אֶת זֶה. זֶה קַל מְאֹד לְהַגִּיד: "שַׁחְרֵר, שֶׁיַּעֲשׂוּ מָה שֶׁיַּעֲשׂוּ", כִּי לְאָדָם יֵשׁ תָּכְנִיּוֹת בַּחַיִּים. אַחֲרֵי הַכֹּל אָדָם רוֹצֶה לְהַצְלִיחַ בַּחַיִּים, מָה הוּא בְּעֶצֶם רוֹצֶה? אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִתְקַדֵּם בַּיַּעַד, מָה הַיַּעַד? לַעֲבֹד אֶת ה'.

וְכִי אָדָם יָכוֹל לְתַכְנֵן תָּכְנִיּוֹת בַּחַיִּים שֶׁלּוֹ? 90 אָחוּז מֵהַתָּכְנִיּוֹת שֶׁל הָאָדָם מָעִיפִים לוֹ. אִם יֵשׁ לָנוּ תָּכְנִיּוֹת נְתַכְנֵן, אֲבָל רַק לֹא לָשֶׂבֶת עִם סְטוֹפֶר. אֲנַחְנוּ לֹא יְכוֹלִים לָדַעַת מָה יַעֲשׂוּ עִם הַתָּכְנִיּוֹת שֶׁלָּנוּ. יֵשׁ מִישֶׁהוּ שֶׁאַחֲרַאי לְמַעְלָה, הַכֹּל יַגִּיעַ אֵלֵינוּ בִּתְנַאי שֶׁלֹּא נֵשֵׁב עִם סְטוֹפֶר. מָה זֶה סְטוֹפֶר? זֶה שֶׁכְּשֶׁאָדָם אוֹמֵר: "נוּ? מָתַי יַגִּיעַ לִי מָה שֶׁאֲנִי מְחַכֶּה לוֹ? מָתַי יַגִּיעַ לִי מָה שֶׁתִּכְנַנְתִּי? נוּ, מָתַי? נוּ, מָתַי"?

לֹא לִשְׁאוֹל

הַמַּלְאָךְ אוֹמֵר לְיַעֲקֹב: "מָה שִׁמְךָ"? וְיַעֲקֹב עוֹנֶה: "יַעֲקֹב". אוֹמֵר לוֹ הַמַּלְאָךְ: "לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךָ, כִּי אִם יִשְׂרָאֵל".

יַעֲקֹב שׁוֹאֵל אֶת הַמַּלְאָךְ: "אֵיךְ קוֹרְאִים לְךָ"? הַמַּלְאָךְ עוֹנֶה: "לָמָּה זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי"? זֶה הַשֵּׁם שֶׁל הַמַּלְאָךְ: "לָמָּה זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי" !

פֵּרוּשׁ: "אַל תִּשְׁאַל שְׁאֵלוֹת: מָה אֲנִי עוֹשֶׂה בָּעוֹלָם הַזֶּה? זֶה הַשֵּׁם שֶׁלִּי. אַל תִּשְׁאַל לָמָּה קוֹרֶה כָּךְ לָמָּה קוֹרֶה כָּךְ"? נָכוֹן אָדָם לֹא צָרִיךְ לִשְׁאוֹל לָמָּה ה' מִתְנַהֵג אִתּוֹ כָּךְ בְּאֹפֶן כְּלָלִי. אֲבָל לִשְׁאוֹל מָה אֲנִי עוֹשֶׂה כָּאן, מָה ה' רוֹצֶה מִמֶּנִּי, אֶת זֶה צָרִיךְ לִשְׁאוֹל כָּל הַזְּמַן.

הָעֲבוֹדָה שֶׁל הַיֵּצֶר זֶה לְבַלְבֵּל אֶת הַמֹּחַ, לְטַשְׁטֵשׁ אֶת הַכֹּל: "אַל תִּשְׁאַל מָה אַתָּה עוֹשֶׂה כָּאן, לָמָּה תִּשְׁאַל מָה הַהַשְׁגָּחָה, וְלָמָּה תִּשְׁאֲלִי עַל מָה צְנִיעוּת" וְכוּ'. הוּא רוֹצֶה שֶׁלֹּא נִשְׁאַל. לָמָּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי? הַכֹּל הֶפְקֵר חָלִילָה, כָּכָה הוּא רוֹצֶה הַבַּעַל דָּבָר.

הַתִּקּוּן שֶׁל יַעֲקֹב

יַעֲקֹב נִפְגַּשׁ עִם עֵשָׂו וְהוּא חַיָּב לְהִשְׁתַּחֲווֹת 7 פְּעָמִים, וְלָנוּ מְעַנְיֵן לָמָּה הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה 7 פְּעָמִים? וּלְמִי הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה בִּכְלָל? וְחוּץ מִזֶּה, כֵּיצַד יַעֲקֹב מִשְׁתַּחֲוֶה לְעֵשָׂו, וְכִי מֻתָּר לְהִשְׁתַּחֲווֹת? אָז מִתְבָּרֵר שֶׁאִם אָדָם לֹא עוֹשֶׂה מֵעַצְמוֹ עֲבוֹדָה זָרָה, אֱלֹהוּת, אֵין בְּעָיָה בָּזֶה.

אָז אֵיךְ יַעֲקֹב הִשְׁתַּחֲוָה לְעֵשָׂו? הוּא בָּאֱמֶת לֹא הִשְׁתַּחֲוָה לְעֵשָׂו. אוֹמֵר הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ שֶׁהוּא הִשְׁתַּחֲוָה לַשְּׁכִינָה שֶׁהָיְתָה עִם יַעֲקֹב, וּמֵיד נִרְאֶה לָמָּה הוּא עָשָׂה אֶת זֶה.

עַל כָּל פָּנִים הָיְתָה בְּעָיָה שֶׁל מַרְאִית הָעַיִן, שֶׁזֶּה נִרְאָה כְּאִלּוּ הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה לְעֵשָׂו. וְעַל כָּךְ שֶׁזֶּה הָיָה נִרְאָה שֶׁהוּא מִשְׁתַּחֲוֶה לְעֵשָׂו, יַעֲקֹב אָבִינוּ הָיָה צָרִיךְ תִּקּוּן שֶׁל גִּלְגּוּל שֶׁל מָרְדְּכַי.

מָה הָיָה גִּלְגּוּל שֶׁל מָרְדְּכַי? לְתַקֵּן אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁל הַהִשְׁתַּחֲוָאָה שֶׁל יַעֲקֹב לְעֵשָׂו. וְעֵשָׂו מִתְגַּלְגֵּל בְּהָמָן הָרָשָׁע, וְאָז הוּא צָרִיךְ לָשֶׁבֶת בְּפֶתַח הָעִיר וּמָרְדְּכַי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה לְהָמָן, וְזֶה הַתִּקּוּן. וְעַל זֶה שֶׁהוּא גָּרַם שֶׁעֵשָׂו צָעַק זְעָקָה קָשָׁה, מָרְדְּכַי צָרִיךְ לְתַקֵּן אֶת זֶה כְּשֶׁהוּא צוֹעֵק זְעָקָה גְּדוֹלָה. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהַכֹּל מְחֻשְׁבָּן וּמְדֻיָּק, שׁוּם דָּבָר לֹא הוֹלֵךְ לְאִבּוּד, הַכֹּל מְחֻשְׁבָּן וְהַכֹּל מְדֻיָּק.

פַּאזֶל אֱלֹקִי

הָאָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים לֹא שָׁאֲלוּ שְׁאֵלוֹת. יֵשׁ פַּאזֶל אֱלוֹקִי, יֵשׁ חֶשְׁבּוֹן שָׁמַיִם, אֲנַחְנוּ רַק צְרִיכִים לְהִתְנַהֵג וּלְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה. יֶשְׁנָם דְּבָרִים שֶׁלֹּא בְּיָדֵינוּ בִּכְלָל. מָה שֶׁכֵּן בְּיָדֵינוּ זֶה מִכָּאן וָהָלְאָה, לְהִשְׁתַּדֵּל וְלַעֲשׂוֹת. מֵעֵבֶר לְזֶה נַמְשִׁיךְ הָלְאָה, זֶה לֹא בִּשְׁלִיטָתֵנוּ בִּכְלָל.

אֲנַחְנוּ רוֹאִים שֶׁיַּעֲקֹב בְּחִיר הָאָבוֹת וַדַּאי שֶׁהוּא רַק צַיִּית, וְהוּא הָיָה צָרִיךְ לַעֲבוֹר אֶת כָּל הַמַּסְלוּל הַזֶּה, עִם כָּל זֹאת שֶׁהוּא שָׁמַע לְכָל מָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר לוֹ, וְכָל מָה שֶׁהַשְׁכִינָה אָמְרָה לוֹ, הוּא חַיָּב לַעֲבוֹר אֶת כָּל הַמַּסְלוּל שֶׁל לִבְרֹחַ מֵעֵשָׂו, וּלְהַגִּיעַ לַבַּיִת שֶׁל לָבָן, וְכָל הַמַּהֲלָךְ הַקָּשֶׁה עִם לָבָן.

מְסִירוּת נֶפֶשׁ

כֻּלָּם עֲסוּקִים לִמְסֹר אֶת הַנֶּפֶשׁ לַה׳ יִתְבָּרַךְ. רוֹאִים זֹאת גַּם בַּסִּפּוּר בּוֹ לָבָן רִמָּה אֶת יַעֲקֹב עִם רָחֵל וְלֵאָה, לֵאָה בּוֹכָה יוֹם וָלַיְלָה לְהִשְׁתַּחְרֵר מֵעֵשָׂו, רָחֵל מַקְרִיבָה כָּל מָה שֶׁיֵּשׁ לָהּ אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְאֶת הָעוֹלָם הַבָּא. הֵם מַקְרִיבִים הַכֹּל. רָחֵל לֵאָה וְיַעֲקֹב עֲסוּקִים לִמְסֹר אֶת הַנֶּפֶשׁ לַה׳ יִתְבָּרַךְ. וְרַק לָבָן שֶׁכָּל הָעֲבוֹדָה שֶׁלּוֹ זֶה לְחַבֵּל הוּא מַצְלִיחַ.

וְלָמָּה בֶּאֱמֶת לָבָן הִצְלִיחַ? כִּי זוֹ הָיְתָה גְּזֵרָה מִשָּׁמַיִם, כְּבָר נִגְזַר בִּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים שֶׁצְּרִיכִים לָרֶדֶת לְמִצְרַיִם. אִם לָבָן לֹא הָיָה מַצְלִיחַ לְבַלְבֵּל אֶת יַעֲקֹב עִם רָחֵל וְלֵאָה, אָז הוּא הָיָה מִתְחַתֵּן עִם רָחֵל וְאָז יוֹסֵף הָיָה בְּכוֹר.

אִם יוֹסֵף הָיָה נוֹלָד בְּכוֹר כְּמוֹ שֶׁרָצָה יַעֲקֹב, לֹא הָיָה שׂוּם בִּלְבּוּל בֵּין הָאַחִים וְהָיוּ יוֹדְעִים שֶׁאֵין מָה לְקַנֵּא, יוֹסֵף הוּא הַבְּכוֹר הָאֲמִתִּי, מַגִּיעַ לוֹ הַכֹּל, לֹא הָיוּ מְקַנְּאִים בּוֹ. מִמֵּילָא לֹא הָיוּ מוֹכְרִים אוֹתוֹ, וְאָז לֹא הָיְתָה הַגְּזֵרָה לָרֶדֶת לְמִצְרַיִם. בְּעֶצֶם כָּל הַהַצָּלָחָה שֶׁל לָבָן זֶה בִּגְלַל הַגְּזֵרָה שֶׁהָיְתָה כְּבָר.

אֲבָל זֶה פֶּלֶא פְּלָאִים, זֶה נִמְשָׁךְ הָלְאָה, עַכְשָׁו יַעֲקֹב אָבִינוּ גָּמַר עִם הַסִּפּוּר הַזֶּה, הוּא צָרִיךְ עוֹד מִפְגָּשׁ עִם עֵשָׂו, אֲבָל קֹדֶם הוּא נִפְגָּשׁ עִם הַמַּלְאָךְ שֶׁל עֵשָׂו, אַחֲרֵי שֶׁהוּא נִפְגָּשׁ עִם הַמַּלְאָךְ אָז יוֹתֵר קַל הַסִּפּוּר. יַעֲקֹב לֹא יָדַע לָמָּה הוּא צָרִיךְ לְהִפָּגֵשׁ עִם הַמַּלְאָךְ, מַדּוּעַ? כִּי מַסְתִּירִים מֵהָאָדָם שֶׁלְּמַעֲשֶׂה עִקַּר הַמִּלְחָמָה זֶה לְמַעְלָה, עִקַּר כָּל הָעֲבוֹדָה זֶה לְמַעְלָה - הַמִּתְקוֹת זֶה לְמַעְלָה, הַמִּלְחָמָה זֶה לְמַעְלָה, הַפְּגָמִים לְמַעְלָה, הַכֹּל לְמַעְלָה!

יַעֲקֹב לֹא יָדַע שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהִפָּגֵשׁ עִם הַמַּלְאָךְ בִּשְׁבִיל שֶׁיִּהְיֶה לוֹ יוֹתֵר קַל בַּפְּגִישָׁה עִם עֵשָׂו כִּי לְמַעֲשֶׂה עִקַּר הַמַּעֲשֶׂה זֶה לְמַעְלָה, מָה שֶׁקּוֹרֶה כָּאן לְמָטָּה זוֹ הִשְׁתַּקְפוּת לְמָה שֶׁקּוֹרֶה לְמַעְלָה. כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם כָּאן זֶה פּוֹגֵם בָּעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים,

מָה שֶּׁנִּסְגַּר לְאָדָם פֹּה לְמָטָּה זֶה הִשְׁתַּלְשְׁלוּת מִלְמַעְלָה, כָּאן זוֹ רַק הִשְׁתַּקְפוּת מִמַּה שְׁקוֹרֶה לְמַעְלָה.

לְמַעְלָה לְמָטָּה

אָדָם שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל אָז הוּא בּוֹנֶה לְמַעְלָה אֲפִילוּ מִקְוֶה. פַּעַם הִסְבִּרְנוּ אֵיךְ פֹּה הוּא נִטְהַר, כְּשֶׁהוּא נִכְנַס לָמַיִם אָז בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּדִיּוּק כְּנֶגֶד הַחֵלֶק הַמִּזְעָרִי שֶׁל הַנְּשָׁמָה לְמָטָּה, הַחֵלֶק הָעִקָּרִי שֶׁל הַנְּשָׁמָה שֶׁלּוֹ לְמַעְלָה טוֹבֶלֶת בַּמִּקְוֶה הָעֶלְיוֹן, וּמִן הַטָּהֳרָה שֶׁל הַנְּשָׁמָה לְמַעְלָה מִשְׁתַּלְשֶׁלֶת לַנְּשָׁמָה כָּאן, וְזוֹ הַטָּהֳרָה שֶׁאָדָם מַרְגִּישׁ. אָדָם שֶׁמִּתְפַּלֵּל מַמְשִׁיךְ סִיְעָתָא דִּשְׁמַיָּא, מוֹרִיד שֶׁפַע זֶה מִלְמַעְלָה, הַכֹּל מִלְמַעְלָה, אַחַר כָּךְ זֶה מִשְׁתַּלְשֵׁל לְמָטָּה. אָדָם מִתְפַּלֵּל שֶׁיֵּרֵד גֶּשֶׁם, אָז הַתְּפִלָּה מַשְׁפִּיעָה לְמַעְלָה וְיוֹרֵד גֶּשֶׁם בְּהִשְׁתַּלְשְׁלוּת לְמָטָּה.

מֵהֵיכָן לְמֵדִים זֹאת? יֵשׁ פָּסוּק בַּנָּבִיא יְשַׁעְיָהוּ: "וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִפְקֹד ה' עַל צְבָא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאֲדָמָה עַל הָאֲדָמָה". זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁקּוֹדֶם כָּל יֵשׁ צָבָא בַּמָּרוֹם, מִמֵּילָא אַחֲרֵי זֶה לְמָטָּה. קוֹדֶם כָּל צָרִיךְ לָנֶצַח אֶת הַשָּׂרִים לְמַעְלָה, וְאַחֲרֵי כֵּן אֶפְשָׁר לְנַצֵּחַ גַּם לְמָטָּה. כָּל מָה שֶׁכָּל אֶחָד מִשְׁתַּדֵּל, זֶה אוֹמֵר תְּהִלִּים, זֶה הוֹלֵךְ לַמִּקְוֶה, זֶה לוֹמֵד תּוֹרָה יוֹתֵר מֵהָרָגִיל, זֶה נוֹתֵן צְדָקָה, כֻּלָּם מִתְפַּלְּלִים, זֶה הוֹפֵךְ הַכֹּל, מִתְכַּנֵּס לְמַעְלָה וְעִם זֶה הַצַּדִּיקִים מִשְׁתַּמְּשִׁים לַעֲשׂוֹת הַמְתָּקוֹת דִּינִים. אָדָם נָתַן צְדָקָה. מָה כְּבָר הוּא עָשָׂה? לְמַעְלָה הִמְתִּיק, נִמְשֶׁכֶת אֵלָיו סִיְעָתָא דִּשְׁמַיָּא פִּתְאוֹם הוּא מַרְגִּישׁ שֶׁיּוֹתֵר קַל לוֹ עִם הָעִנְיָן הַזֶּה, הַקַּלָּה כָּזֹאת.

כָּעֵת כְּשֶׁיַּעֲקֹב יִפְגֹּשׁ עִם עֵשָׂו הוּא יָבִין לָמָּה הוּא הָיָה צָרִיךְ לְהִפָּגֵשׁ עִם הַמַּלְאָךְ, שֶׁבְּעֶצֶם הוּא הִכְנִיעַ אֶת הַמַּלְאָךְ, אָז עַכְשָׁו עִם עֵשָׂו הוּא יִצְטָרֵךְ רַק לְהַשְׁלִים אֶת הַמַּצָּב בְּאֹפֶן מַעֲשִׂי.

לָמָּה? שֶׁבַע!

יַעֲקֹב מִשְׁתַּחֲוֶה שֶׁבַע פְּעָמִים. לָמָּה דַּוְקָא שֶׁבַע? מוּבָא בַּמִּדְרָשׁ עַל שֵׁם "שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וָקָם". יֵשׁ עוֹד מִדְרָשׁ שֶׁסּוֹגֵר אֶת הַמַּעְגָּל כִּדֵי לְבַטֵּל שֶׁבַע תַּאֲוֹת רָעוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּלִבּוֹ שֶׁל עֵשָׂו, שֶׁנֶּאֱמַר "כִּי יְחַנֵּן קוֹלוֹ אַל תַּאֲמֶן בּוֹ כִּי שֶׁבַע תּוֹעֵבוֹת בְּלִבּוֹ". עַכְשָׁו מִתְגַּלֶּה כָּל הַסִּפּוּר, מָה טָמוּן פֹּה.

עֵשָׂו יָדוּעַ לָנוּ שֶׁזָּכָה לַ"מְּרִכָּבָה" שֶׁל כָּל הַסִּטְרָא אַחֲרָא. יֵשׁ כַּיָּדוּעַ לְכָל אָדָם יֵצֶר טוֹב וְיֵצֶר רַע, זֶה נִקְרָא "יַעֲקֹב" וְזֶה נִקְרָא "עֵשָׂו". מָה הַפֵּרוּשׁ? הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא אֶת הָעוֹלָמוֹת הָרוּחָנִיִּים בְּאֹפֶן שֶׁל "זֶה כְּנֶגֶד זֶה", יֵשׁ קְדֻשָּׁה וְיֵשׁ טֻמְאָה. יֵשׁ בָּעוֹלָמוֹת הָרוּחָנִיִּים חֲלוּקָה לְ-10 עוֹלָמוֹת, שְׁלוֹשֶׁת הָעוֹלָמוֹת הָרִאשׁוֹנִים נִקְרָאִים "מוֹחִין", "מְקוֹר הַשֶּׁפַע", "מְקוֹר הַהַשְׁפָּעוֹת". 7 הָעוֹלָמוֹת הַנּוֹסָפִים נִקְרָאִים "מִדּוֹת". מָה הַכַּוָּנָה "מִדּוֹת"? הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִתְגַּלֶּה בָּעוֹלָמוֹת כָּל פַּעַם בְּמִדָּה אַחֶרֶת. וְגַם מֵאִתָּנוּ דּוֹרְשִׁים לְתַקֵּן אֶת הַמִּדּוֹת הָאֵלּוּ.

כַּאֲשֶׁר יֵשׁ 7 מִדּוֹת בַּקְּדֻשָּׁה, יֵשׁ גַּם 7 מִדּוֹת בַּצַּד הַשֵּׁנִי. מָה הֵן 7 הַמִּדּוֹת? חֶסֶד, גְּבוּרָה, תִּפְאֶרֶת, נֵצַח, הוֹד, יְסוֹד, מַלְכוּת. חֶסֶד יֵשׁ גַּם בַּטֻּמְאָה. חֶסֶד בִּקְדֻשָּׁה זֶה לַעֲזוֹר, לָתֵת, לְהַשְׁפִּיעַ בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת. בַּטֻּמְאָה יֵשׁ גַּם חֶסֶד, גַּם לָתֵת, אֲבָל בְּלִי גְּבוּלוֹת נְכוֹנִים. מָה הַפֵּרוּשׁ? זְנוּת זֶה חֶסֶד בְּלִי גְּבוּלוֹת נְכוֹנִים. כָּתוּב בַּסִּפּוּר עִם שְׁכֶם בֶּן חֲמוֹר "חֶרְפָּה הִיא לָנוּ" וְאוֹמֵר הַתַּרְגּוּם "אֲרֵי חִסּוּדָא הִיא לָנָא" - הַחֶסֶד הַזֶּה זֶה חֶרְפָּה בִּשְׁבִילֵנוּ. גְּבוּרָה בַּקְּדֻשָּׁה זֶה לְהִתְגַּבֵּר עַל הַיֵּצֶר הָרַע, לִבְלוֹם אֶת הַפֶּה כְּשֶׁצָּרִיךְ, וּגְבוּרָה בַּטֻּמְאָה זֶה לְהִתְרַגֵּז וְלִכְעֹס, זֶה לִרְצֹחַ. תִּפְאֶרֶת בַּקְּדֻשָּׁה זֶה רַחֲמִים לִקְדֻשָּׁה, וְתִפְאֶרֶת בַּטֻּמְאָה זֶה רַחֲמִים אֵיפֹה שֶׁאָסוּר לְרַחֵם, שֶׁמְּרַחֲמִים אֵיפֹה שֶׁלֹּא צָרִיךְ, זֶה רַחֲמִים שֶׁל הַטֻּמְאָה, לְמָשָׁל כְּשֶׁמְּרַחֲמִים עַל אָדָם בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא צָרִיךְ. אִמָּא שֶׁתִּתֵּן לַיֶּלֶד שְׁלָהּ סַכָּרִיּוֹת בְּלִי הַגְבָּלָה זֶה אַכְזָרִיּוּת, זֶה לֹא רַחֲמִים.

מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה

מִמֵּילָא זֶה כְּנֶגֶד זֶה יַעֲקֹב זָכָה לְכָל הַמִּדּוֹת הַטּוֹבוֹת הָאֵלֶּה שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה בִּשְׁלֵמוּת, וְעֵשָׂו זָכָה לְכָל הַמִּדּוֹת הָרָעוֹת שֶׁל הַטֻּמְאָה בִּשְׁלֵמוּת. בְּתוֹכֵנוּ יֵשׁ גַּם יַעֲקֹב וְגַם עֵשָׂו, וְיֵשׁ מִלְחָמָה בֵּינֵיהֶם בְּתוֹכֵנוּ. אֵיךְ יַעֲקֹב מַכְנִיעַ אֶת עֵשָׂו? אֵצֶל יַעֲקֹב ה"עֵשָׂו" לֹא בְּתוֹכוֹ הוּא מִבַּחוּץ. הוּא מַכְנִיעַ אוֹתוֹ בְּ-7 הִשְׁתַּחֲוָיוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה הוּא מַכְנִיעַ אוֹתוֹ לְגַמְרֵי. כָּל הִשְׁתַּחֲוָאָה אַחַת הוּא מְבַטֵּל מִמֶּנּוּ מִדָּה רָעָה. אַחֲרֵי 7 הִשְׁתַּחֲוָיוֹת שֶׁל יַעֲקֹב, עֵשָׂו מִתְהַפֵּךְ בִּגְלַל שֶׁמְּקוֹר הַמְּשִׁיכָה שֶׁל הַדִּינִים זֶה מֵהַטֻּמְאָה, מִשָּׁם כָּל הַבְּעָיוֹת. עֵשָׂו זֶה כָּל הַבְּעָיוֹת וְהַדִּינִים כָּל הַבִּלְבּוּלִים כָּל הַקִּטְרוּגִים. אֲבָל אִם הִמְתַּקְנוּ אוֹתוֹ עַד הַסּוֹף לְגַמְרֵי נִגְמָר הַסִּפּוּר. אֲנַחְנוּ מְמֻתָּקִים אוֹתוֹ מֵהַשֹּׁרֶשׁ. לָכֵן כָּתוּב בַּפָּסוּק "וַיָּרָץ עֵשָׂו לִקְרָאתוֹ וַיְחַבְּקֵהוּ וַיִּפֹּל עַל צַוָּארָו וַיִּשָּׁקֵהוּ וַיִּבְכּוּ".

הַמִּילָה "וַיִּשָּׁקֵהוּ" כְּתוּבָה בַּתּוֹרָה עִם נְקוּדוֹת מֵעַל הָאוֹתִיּוֹת, שׁוֹאֵל רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי: לָמָּה "וַיִּשָּׁקֵהוּ" מְנֻקֶּדֶת מִלְמַעְלָה? אֶלָּא בְּיָדוּעַ שֶׁעֵשָׂו שׂוֹנֵא לְיַעֲקֹב, אָז לָמָּה עֵשָׂו מְנַשֵּׁק אֶת יַעֲקֹב? אֶלָּא שֶׁנִּהְפְּכוּ רַחֲמָיו שֶׁל עֵשָׂו בְּאוֹתָהּ שָׁעָה וְנִשַּׁק אוֹתוֹ בְּכָל לִבּוֹ.

עֵשָׂו הָרֵי בָּא לַמִּלְחָמָה, עֵשָׂו שׂוֹנֵא אֶת יַעֲקֹב, אֵיךְ פִּתְאוֹם עֵשָׂו מְנַשֵּׁק אֶת יַעֲקֹב בְּאַהֲבָה? אֶלָּא יַעֲקֹב הִמְתִּיק אֶת עֵשָׂו בַּשֹּׁרֶשׁ, אַחֲרֵי 7 הִשְׁתַּחֲוָיוֹת יַעֲקֹב הִמְתִּיק אוֹתוֹ לְגַמְרֵי וּמִיַּד הַדִּין הִתְהַפֵּךְ לְרַחֲמִים. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁבְּעֶצֶם יַעֲקֹב מְגַלֶּה לָנוּ אֵיךְ מַכְנִיעִים אֶת עֵשָׂו. וְזֶה מָה שֶׁכָּתוּב כָּאן, כְּדֵי לְבַטֵּל 7 מִדּוֹת שֶׁל עֵשָׂו, "שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וָקָם". הַצַּדִּיק צָרִיךְ לִפּוֹל כִּבְיָכוֹל 7 פְּעָמִים וְלָקוּם. יַעֲקֹב יוֹזֵם נְפִילָה וְקִימָה, כִּי הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא יָקוּם. אָז כָּכָה הוּא יָכוֹל לִפּוֹל כִּבְיָכוֹל, וְכָכָה הוּא מַכְנִיעַ אֶת עֵשָׂו בְּכָל נְפִילָה, בְּדִיּוּק מָה שֶׁקּוֹרֶה אֶצְלֵנוּ.

אֲבָל אֶצְלֵנוּ זֶה קוֹרֶה בְּצוּרָה שׁוֹנָה, אֲנַחְנוּ לֹא צְרִיכִים לִזּוֹם כִּי אֲנַחְנוּ נוֹפְלִים מִמֵּילָא אֲנַחְנוּ רַק צְרִיכִים לָקוּם. דָּבָר שֵׁנִי אֵצֶל יַעֲקֹב זֶה 7 פְּעָמִים וְאֶצְלֵנוּ זֶה 7 מִלְיָארְד בָּרְבּוּעַ, וְזֶה מַצָּב טוֹב.

חֲתִיכוֹת שֶׁל עֵשָׂו

מָה הַנְּקֻדָּה? לַמְּרוֹת הַכֹּל אִם אָדָם נוֹפֵל וְקָם נוֹפֵל וְקָם, וְעוֹד פַּעַם נוֹפֵל וְקָם, כָּל פַּעַם שֶׁהוּא נוֹפֵל וְקָם הוּא מַכְנִיעַ עוֹד חֲתִיכַת עֵשָׂו שֶׁבְּתוֹכוֹ, אֵצֶל יַעֲקֹב בַּנְּפִילָה בְּהִשְׁתַּחֲוָאָה הוּא מַמָּשׁ מַכְנִיעַ מִדָּה אַחַת שֶׁל עֵשָׂו. אֶצְלֵנוּ כָּל פַּעַם שֶׁאָדָם נוֹפֵל וְקָם חֲתִיכַת עֵשָׂו שֶׁבְּתוֹכֵנוּ נֶעֱקֶרֶת.

זֶה כָּל הַסּוֹד שֶׁל כָּל הַסִּפּוּר, שֶׁמּוּבָא בְּלִקּוּטֵי מוֹהַר"ן בְּתוֹרָה ו' "שֶׁיִּשְׁמַע בְּזִיּוֹנוֹ וְיִשְׁתֹּק", שֶׁבְּכָל פַּעַם שֶׁמְּבַזִּים אוֹתָנוּ, מָה זֶה מְבַזִּים אוֹתָנוּ? מַר לַבֵּן אָדָם, לֹא טוֹב לוֹ, וַאֲנַחְנוּ מִתְחַזְּקִים לַמְּרוֹת הַכֹּל, אִם הָיִינוּ רוֹאִים מָה בִּטַּלְנוּ שָׁם בְּתוֹכֵנוּ, אֵיזוֹ מַגֵּלָה הוֹצֵאנוּ, אֵיזוֹ שִׁפְלוּת נִכְנְסָה שָׁם אֵיזוֹ זֻהֲמָה נֶעֱקֶרֶת מִתּוֹכֵנוּ, כַּמָּה זְכוּת נִכְנְסָה לְשָׁם, הָיִינוּ רוֹקְדִים מֵרֹב שִׂמְחָה.

אֲבָל לָאָדָם זֶה לֹא נֹחַ. זֶה לֹא נֹחַ שֶׁמַּר לוֹ, אָדָם רוֹצֶה שֶׁיִּהְיֶה מָתוֹק. בִּזָּיוֹן זֶה מַר, אָז כְּשֶׁמְּבַזִּים אֶת הָאָדָם, כְּשֶׁמַּשְׁפִּילִים אוֹתוֹ, הוּא מַרְגִּישׁ מֻשְׁפָּל, מְבֻזֶּה.

אֲצֶל יַעֲקֹב הוּא יוֹזֵם כִּבְיָכוֹל אֶת הַהַשְׁפָּלָה הַזֹּאת, אֶת הַנְּפִילָה הַזֹּאת, לָמָּה? כִּי ה״עֲשָׂו״ אֲצָלוֹ זֶה חִיצוֹנִי, אֵין לוֹ עֶשֶׂו בִּפְנִים, הוּא מַכְנִיעַ אוֹתוֹ וּמִתְרוֹמֵם בְּשֶׁבַע פְּעָמִים, הוּא גָּמַר אֶת הַסִּפּוּר.

לָנוּ אָסוּר לְזוֹם נְפִילוֹת חַס וְשָׁלוֹם, בֵּין כָּךְ מְבַלְבְּלִים אוֹתָנוּ, עוֹד פַּעַם לְהִתְחַזֵּק וְעוֹד פַּעַם מְבַלְבְּלִים וְעוֹד פַּעַם לְהִתְחַזֵּק וְכָכָה זוֹכִים וּמְזַדַּכְּכִים, כִּי אֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לִהְיוֹת צַדִּיק בִּגְלַל שֶׁהוּא קָרָא בְּסֵפֶר רַעְיוֹנוֹת יָפִים אוֹ שֶׁהוּא שָׁמַע רַעְיוֹנוֹת יָפִים וְאָמַר ״אֲנִי הוֹלֵךְ עַל זֶה״ וְכָכָה הוּא נִהְיָה צַדִּיק. כָּל דָּבָר שֶׁאֲנַחְנוּ מַחְלִיטִים לָלֶכֶת עָלָיו יְנַסּוּ אוֹתָנוּ שָׁם וְנַתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה. אַךְ מִתְפַּלְּלִים בִּזְמַן רָגוּעַ, לֹא בִּזְמַן לַחוּץ.

בְּגֹבַהּ הָעֵינַיִם

לְדֶגְמָא שִׁמְרַת עֵינַיִם. יֵשׁ מַצָּבִים שֶׁאָדָם מְאֹד בְּלַחַץ מִשְׁמִרַת עֵינָיִם, הוּא מַרְגִּישׁ שִׁגָּעוֹן אָז הוּא מַשְׁקִיעַ בַּתְּפִלָּה בְּזֶה, וְיֵשׁ תְּקוּפָה שֶׁהוּא דֵּי רָגוּעַ וְזֶה נִרְאָה שֶׁהוּא כְּבָר אַחֲרֵי הַסִּפּוּר הַזֶּה.

אָדָם אוֹמֵר לְעַצְמוֹ: ״נִרְאָה לִי שֶׁאֲנִי קָרוֹב לַדַּרְגָּה הַזֹּאת שֶׁכָּל הָרְחוֹב לֹא מְעַנְיֵן אוֹתִי, הַכֹּל עֵצִים וַאֲבָנִים, עוֹד קְצָת וַאֲנִי בַּדַּרְגָּה הַזֹּאת״, בְּתְקוּפָה כָּזֹאת אָדָם אוֹמֵר לְעַצְמוֹ שֶׁאֵין לוֹ לְהִתְפַּלֵּל עַל שִׁמְרַת עֵינָיִם כִּי הוּא שׁוֹמֵר הָעֵינַיִם הֲכִי גָּדוֹל בַּדּוֹר כְּמְעַט. מָה הוּא לֹא יוֹדֵעַ, עוֹד מְעַט יָבוֹא גָּל שֶׁלֹּא חָלַם עָלָיו.

נִרְדָּמִים בַּשִּׁמְרָה

אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהָכִין תַּחְמֹשֶׁת לִפְנֵי הַגָּל, הַבַּעַל דָּבָר מַרְדִּים אוֹתָנוּ בְּאֶמְצַע הַשִּׁמְרָה, הוּא מַרְדִּים אוֹתָנוּ וְעוֹד מְעַט תָּבוֹא מִתְקָפָה שֶׁעוֹד לֹא חָלַמְנוּ עָלֶיהָ ! עַכְשָׁו רָגוּעַ בִּשְׁמִרַת עֵינָיִם? נִתְפַּלֵּל, נִתְפּוֹנֵן. וְזֶה בְּכָל הַדְּבָרִים כָּכָה, שִׁמִרַת עֵינַיִם זוֹ רַק דֶּגְמָא אַחַת, וְיֵשׁ לָנוּ עוֹד הַרְבֵּה שָׁנִים שֶׁל עֲבוֹדָה.

אִם אָדָם שֶׁמִּתְחַזֵּק כָּל פַּעַם מֵחָדָשׁ הָיָה רוֹאֶה כַּמָּה זֶה עוֹשֶׂה שִׁנּוּיִים בְּתוֹכוֹ, אֲבָל לֹא נוֹתְנִים לִרְאוֹת הַכֹּל רַק קְמְצוּץ קָטָן. בְּקֹשִׁי נוֹתְנִים לוֹ לִרְאוֹת מָה שֶׁהִתְקַדֵּם וְצָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה לַמְרוֹת הַכֹּל. אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁיִּקְרָא סֵפֶר יְפֵה וְיַחְשֹׁב עַכְשָׁו אֲנִי יוֹדֵעַ לַעֲבוֹד אֶת ה׳. דִּמְיוֹנוֹת. כָּל הַחַיִּים זֶה בֵּית סֵפֶר לְלוֹחֲמָה. בִּזְמַן שֶׁאֲנִי יוֹשֵׁב בְּשֶׁקֶט הַבַּעַל דָּבָר מִתַּכְנֵן עָלַי הָלְאָה.

הַמִּלְחָמָה שֶׁל הֶחָפֵץ חַיִּים

אֶחָד מֵהַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים, מְחַבֵּר הַסֵּפֶר "פַּחַד יִצְחָק", וְרֹאשׁ יְשִׁיבַת "רַבֵּנוּ חַיִּים בֶּרְלִין" בִּבְרוּקְלִין, קוֹדֶשׁ קָדָשִׁים רַבִּי יִצְחָק הוּטְנֶר. בִּמְכְתָּב שֶׁהוּא כָּתַב לְתַלְמִיד שֶׁלּוֹ הוּא מִתְיַחֵס לִנְקֻדָּה חֲשׁוּבָה בִּדְבָרֵנוּ. הַמִּכְתָּב הַזֶּה מְאֹד מְפֻרְסָם בְּעוֹלָם הַיְשִׁיבוֹת, לֹא נִקְרָא אֶת כָּל הַמִּכְתָּב הוּא אָרוֹךְ, נִתְיַחֵס לְחֵלֶק מִמֶּנּוּ:

"הֶחָפֵץ חַיִּים הָיָה בִּשְׁמִירַת הַלָּשׁוֹן מַשֶּׁהוּ מַדְהִים בַּדּוֹרוֹת הָאַחֲרוֹנִים, אֲבָל מִי יוֹדֵעַ אֶת כָּל הַמִּלְחָמוֹת הַמַּאֲבָקִים וְהַמִּכְשׁוֹלִים, הַנְּפִילוֹת וְהַנְּסִיגוֹת לְאָחוֹר שֶׁמָּצָא הֶחָפֵץ חַיִּים בַּדֶּרֶךְ עִם יִצְרוֹ הָרַע".

וְאֶת זֶה לֹא מְסַפְּרִים. יוֹם אֶחָד הָיָה הֶחָפֵץ חַיִּים בָּעֲגָלָה נָסַע לְאָן שֶׁהוּא, וְהָיוּ אֲנָשִׁים אִתּוֹ שָׁם, וְהֵם הִתְחִילוּ לְדַבֵּר עַל כָּל מִינֵי דְּבָרִים, וְאָז הִתְחִילוּ לְדַבֵּר עַל נָשִׁים. הֶחָפֵץ חַיִּים נִפָּה לְדַבֵּר אִתָּם עַל דְּבָרִים אֲחֵרִים וְהֵם לֹא הִסְכִּימוּ לְהַפְסִיק לְדַבֵּר שְׁטֻיּוֹת, אָז הֶחָפֵץ חַיִּים כִּמְעַט יָרַד מֵהָעֲגָלָה בִּגְלָלָם עַד שֶׁהֵם הִפְסִיקוּ לְדַבֵּר שְׁטֻיּוֹת, וְאָז נָחָה דַּעְתּוֹ שֶׁל הֶחָפֵץ חַיִּים.

הָיוּ לוֹ נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים מְאֹד, זֶה לֹא שֶׁהוּא כָּתַב אוֹ קָרָא מַשֶּׁהוּ וְאָז אָמַר "אֲנִי הוֹלֵךְ עַל זֶה" וְזֶהוּ. מְנַסִּים אֶת הָאָדָם. מַמְשִׁיךְ רַבִּי יִצְחָק הוּטְנֶר וְאָמַר לַתַּלְמִיד שֶׁלּוֹ:

"מִכְתָּבְךָ יָקָר וּמֵעִיד כְּמֵאָה עֵדִים, כִּי חַיָּל לוֹחֵם אַתָּה בְּצִבָאוֹת שֶׁל יֵצֶר הַטּוֹב. תַּפְסִיד אֶת הַקְּרָב אַךְ תְּנַצַּח אֶת הַמִּלְחָמָה. עַכְשָׁו זֶה נִרְאָה שָׁאַתָּה מַפְסִיד, אֲבָל בַּמִּלְחָמָה אַתָּה מְנַצֵּחַ. וַדַּאי שָׁאַתָּה נִכְשָׁל וְעוֹמֵד לְהִכָּשֵׁל וְכַמָּה תִּפּוֹל בַּמַּעֲרָכוֹת שָׁדוּד, בְּוַדַּאי שֶׁבַּמִּלְחָמָה נִפְצָעִים גַּם אֲנִי יוֹדֵעַ, אֲבָל אֲנִי מַבְטִיחַ לְךָ שֶׁלְּאַחַר הֶפְסֵד הַמַּעֲרָכוֹת תֵּצֵא מִן הַמִּלְחָמוֹת כְּשֶׁזֵּר הַנִּצָּחוֹן עַל רֹאשְׁךָ".

הַקִּימָה הִיא הַבְּנִיָּה

הַפָּסוּק אוֹמֵר "שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וָקָם". הַטִּפְּשִׁים אוֹמְרִים שֶׁאֲפִילוּ שֶׁשֶּׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק, מִכָּל מָקוֹם הוּא קָם, זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁזּוֹ לֹא חָכְמָה הוּא צַדִּיק אָז הוּא קָם אַף עַל פִּי שֶׁהוּא נוֹפֵל, אֲבָל הוּא צַדִּיק הוּא קָם. אֵלֶּה טִפְּשִׁים שֶׁכָּכָה אוֹמְרִים, הַחֲכָמִים יוֹדְעִים שֶׁהַכַּוָּנָה שֶׁמַּהוּת הַקִּימָה שֶׁל הַצַּדִּיק הִיא דַּרְכּוֹ שֶׁבַע נְפִילוֹת.

הַקִּימָה, הַבְּנִיָּה, אֵיךְ הַצַּדִּיק זָכָה לַדַּרְגָּה הַזֹּאת? דֶּרֶךְ הַנְּפִילוֹת שֶׁלּוֹ דֶּרֶךְ הַבִּלְבּוּלִים שֶׁלּוֹ, בַּדֶּרֶךְ שֶׁבִּלְבְּלוּ אוֹתוֹ וְלֹא הִפְסִיקוּ לְבַלְבֵּל, דֶּרֶךְ זֶה הוּא נִהְיֶה צַדִּיק, כָּכָה הוּא נִהְיָה צַדִּיק. הִפִּילוּ אוֹתוֹ וְהוּא קָם, וְעוֹד פַּעַם הִפִּילוּ אוֹתוֹ וְהוּא קָם. מָה זֶה נִקְרָא קָם? זֶה שֶׁהוּא מַתְחִיל מֵחָדָשׁ לִשְׁרֹד אֶת הַמַּצָּב שֶׁהוּא נִמְצָא בּוֹ, לֹא לְוַתֵּר לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה, לַמְרוֹת הַכֹּל. לֹא לִשְׁכַּב וּלְהַגִּיד זֶה לֹא חַיִּים, הַחַיִּים הָאֱלֶה. אֶלָּא מֵחָדָשׁ עוֹד פַּעַם לְהַתְחִיל, עוֹד פַּעַם בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, עוֹד פַּעַם לְהִתְפַּלֵּל תְּפִילַת 18, עוֹד פַּעַם לָלֶכֶת לַגְּמָרָא עוֹד פַּעַם הֲלָכָה עוֹד פַּעַם שִׁעוּר פֹּה, עוֹד פַּעַם תִּקּוּן הַכְּלָלִי עוֹד פַּעַם תְּהִלִּים עוֹד פַּעַם הִתְבּוֹדְדוּת, עוֹד פַּעַם מִקְוֶה עוֹד פַּעַם שַׁבָּת עוֹד פַּעַם קִדֻּשַׁת שַׁבָּת, עוֹד פַּעַם מֵחָדָשׁ.

אֲבָל אָדָם חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ: "תִּכְנַנְתִּי, רָצִיתִי, נִרְאָה הָיָה לִי", וְלֹא הוֹלֵךְ לוֹ כְּמוֹ שֶׁהוּא צָפָה. יוֹפִי, שֶׁיִּסַּע הָלְאָה! אָדָם שׁוֹאֵל אֶת עַצְמוֹ: "אֲבָל לָמָּה עוֹשִׂים לִי אֶת זֶה"? לֹא יוֹדֵעַ, סַע הָלְאָה! "עַד מָתַי"? לֹא יוֹדֵעַ! הָלְאָה! "אֲבָל הָיָה נִרְאָה לִי מַשֶּׁהוּ אַחֵר"? הָלְאָה, בְּלִי שְׁאֵלוֹת, הָלְאָה. "עַד מָתַי כָּכָה זֶה יִמָּשֵׁךְ"? הָלְאָה, תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה!

"אָז מָה? זוֹ סְתָם עֲבוֹדָה כָּזֹאת, שֶׁמְּבַלְבְּלִים אוֹתִי"? אָדָם שׁוֹאֵל אֶת עַצְמוֹ. הָלְאָה!!! בְּלִי שְׁאֵלוֹת, "עַד מָתַי"? לֹא יוֹדֵעַ, הָלְאָה בְּלִי שְׁאֵלוֹת! "תַּגִּיד זְמַן, עַד מָתַי"? אִי אֶפְשָׁר לָדַעַת, הָלְאָה תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה בְּלִי שְׁאֵלוֹת. "לָמָּה הַמַּצָּב שֶׁלִּי נִרְאָה כָּל כָּךְ שָׁחֹר, לָמָּה הוּא כָּל כָּךְ קוֹדֵר"?

הֵם לֹא מְבִינִים שְׁבַּעֲנָנִים הַשְּׁחוֹרִים כָּל הַגֶּשֶׁם נִמְצָא. הֵם לֹא יוֹדְעִים שֶׁהָעֲנָנִים הַשְּׁחוֹרִים הָאֵלֶּה דַּוְקָא הֵם מְכִינִים אֶת הַגֶּשֶׁם, בֶּאֱמֶת שָׁם כָּל הַשֶּׁפַע. כָּכָה זֶה בָּא, דֶּרֶךְ הַסְּתָרוֹת, דֶּרֶךְ הַבִּלְבּוּל, עוֹד פַּעַם הִתְחַזְּקוּת, עוֹד פַּעַם לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה, וְעוֹד פַּעַם לֹא לְוַתֵּר, וְעַל כָּל נְפִילָה וְקִימָה נֶעֱקֶרֶת מִתּוֹךְ הָאָדָם עוֹד חֲתִיכַת עֵשָׂו. מָה זֶה חֲתִיכַת עֵשָׂו? חֲתִיכַת גַּאֲוָה, חֲתִיכַת אֲגוֹ נֶעֱקֶרֶת מִמֶּנּוּ. נִכְנֶסֶת שָׁם שִׁפְלוּת, אִכְפָּתִיּוּת לַזּוּלַת, רְגִישׁוּת לַסּוֹבֵב, יִהְיֶה אִכְפַּת לוֹ מִכָּל אֶחָד שֶׁיִּהְיֶה. לַעֲקוֹר עוֹד זְלִזּוּל בַּזּוּלַת שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכֵנוּ, וּלְאַט לְאַט אָדָם מִזְדַּכֵּךְ וְנִהְיֶה אָדָם אַחֵר לְגַמְרֵי.

סַבְלָנוּת

אֲבָל צָרִיךְ סַבְלָנוּת לְזֶה, לֹא לָשֶׁבֶת עִם סְטוֹפֶר, רַק לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה וּלְהַאֲמִין, אֲנַחְנוּ בַּדֶּרֶךְ אֲנַחְנוּ עַל הַמִּסְלָה, אֲנַחְנוּ עַל הַמַּסְלוּל וַדַּאי. אֲנִי יָכוֹל לָתֵת לָכֶם דְּרָשׁוֹת יְפוֹת וְנִפְלָאוֹת, יֵשְׁבוּ פֹּה אֲנָשִׁים וְיַגִּידוּ "הָרַב מֵאִיר שְׁלֹמֹה הַזֶּה תּוֹתָח", אֲבָל תַּכְלֵ׳ס לֹא תֵּצְאוּ עִם כְּלוּם בַּיָּד. אֲנִי יָכוֹל לְהָכִין לָכֶם דְּרָשׁוֹת כָּאֵלֶּה יָפוֹת לֹא תִּשְׁנוּ בַּלַּיְלָה מֵרֹב הַתַּעֲנוּג וְהַכִּיף שֶׁהָיָה בַּדְּרָשָׁה, תַּכְלֵ׳ס נִשְׁאַרְתֶּם אוֹתוֹ דָּבָר. כִּי אִם אֲנָשִׁים לֹא מְקַבְּלִים עֵצָה רַק יוֹשְׁבִים מֵקְסָמִים מֵהָרַעְיוֹנוֹת שֶׁהָיִיתִי נוֹתֵן לָהֶם זוֹ לֹא הַנְּקֻדָּה, הַנְּקֻדָּה תַּכְלֵ׳ס זוֹ הַנְּקֻדָּה שֶׁל רַבֵּנוּ. מָה אֲנִי עוֹשֶׂה עִם הַשְּׁטוּיוֹת שֶׁלִּי וְהַשְּׁגְעוֹנוֹת שֶׁלִּי, מָה אֲנִי עוֹשֶׂה אִם פִּתְאוֹם הָלַךְ לִי מַצָּב הָרוּחַ, מָה אֲנִי עוֹשֶׂה? מָה אֲנִי עוֹשֶׂה כְּשֶׁאֲנִי מְבֻלְבָּל?

אֲנָשִׁים רוֹצִים לָדַעַת מָה נַעֲשָׂה אִתָּם, שֶׁיְּדַבְּרוּ אִתָּם בְּגֹבַהּ הָעֵינַיִם, מְסַפְּרִים לָהֶם עַל צַדִּיקִים שֶׁהָיָה לָהֶם בְּטוּל תּוֹרָה שֶׁל דַּקָּה וָרֶבַע וְיָשְׁבוּ וּבָכוּ עַל הַבְּטוּל תּוֹרָה וְנִמְחַק לָהֶם, יָפֶה מְאֹד שֶׁיֵּשׁ כָּאֵלֶּה דְּבָרִים, אֲבָל מָה זֶה אוֹמֵר לִי כְּשֶׁיֵּשׁ לִי בְּטוּל תּוֹרָה שֶׁל שָׁעוֹת? מָה זֶה שַׁיָּךְ לִי בַּדַּרְגּוֹת הַשִּׁפְלוּת שֶׁלִּי? מָה תּוֹרְמִים סִפּוּרִים אֵלֶּה לַדַּרְגּוֹת הַנְּמוּכוֹת שֶׁלִּי? שֶׁיָּבִיאוּ לִי מַשֶּׁהוּ מַעֲשִׂי. אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לְהַאֲמִין שֶׁגַּם אֲנִי יָכוֹל לִזְכּוֹת, שֶׁאֲנִי כֵּן אַעֲרִיךְ מָה שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה וְשֶׁאֲנִי אֶשְׂמַח בְּמַה שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה. שֶׁיְּדַבְּרוּ אִתִּי עַל הַבְּעָיוֹת שֶׁלִּי, לֹא לְסַפֵּר לִי רַק אֵיךְ הָיוּ צַדִּיקִים פַּעַם, אֲנִי נִמְצָא בַּקֶּרֶשִׁים כָּרֶגַע, מָה תּוֹרֵם לִי סִפּוּרִים עַל צַדִּיקֵי עֶלְיוֹן? זֶה רַק בִּלְבֵּל לִי אֶת הַמֹּחַ.

מִי אֲנִי בִּכְלָל?

כָּל הָאַכְזָבוֹת שֶׁל הָאָדָם זֶה מִכָּל מָה שֶׁהָיָה אִתּוֹ בַּחַיִּים. הַנְּקֻדָּה הַמֻּרְכָּזִית הִיא דִּמּוּי עַצְמִי שְׁלִילִי. רַק עִם דִּמּוּי עַצְמִי טוֹב הוּא יָכוֹל לְרַפֵּא אֶת הָאַכְזָבוֹת שֶׁלּוֹ. אֲנַחְנוּ כָּאן כִּי פָּגְעוּ וּפָצְעוּ בַּדִּמּוּי הָעַצְמִי שֶׁלָּנוּ, מִי מְטַפֵּל בַּבְּעָיָה הַזּוֹ?

רַבֵּנוּ וְרַבִּי נָתָן, בְּעִנְיַן שֶׁל דִּמּוּי עַצְמִי, בֶּאֱמוּנָה בְּעַצְמֵנוּ. אֲנִי יָכוֹל לִמְסֹר שִׁעוּר תּוֹרָה יָפֶה, אֲבָל לָדַעַת שֶׁאֲנִי לֹא עוֹזֵר לַאֲנָשִׁים בַּמַּצָּב שֶׁלָּהֶם, עָלַי לְדַבֵּר אִתָּם עַל הַמַּצָּב שֶׁלָּהֶם. נָכוֹן שְׁצָרִיךְ לִשְׁמוֹעַ שִׁעוּרִים, וְכַמּוּבָן סִפּוּרֵי צַדִּיקִים שֶׁמּוֹעִילִים לְקַבָּלַת יִרְאַת שָׁמַיִם הַכֹּל חָשׁוּב, אֲבָל רַבֵּנוּ מְטַפֵּל בַּבְּעָיוֹת. הוּא נוֹתֵן תְּרוּפוֹת לִבְעָיוֹת טִפּוּל אִישִׁי לַבְּעָיוֹת בַּגַּאֲוָה זוֹ קְלִינִיקָה מְיֻחֶדֶת.

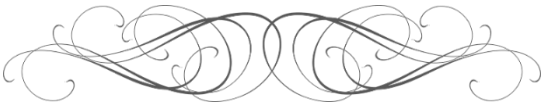
לֹא בָּאנוּ לְזַלְזֵל בְּאַף אֶחָד. כָּל הַשִּׁעוּרִים חֲשׁוּבִים, וְצָרִיךְ לִשְׁמוֹעַ אֶת כָּל הַצַּדִּיקִים. אִם זֶה רַב צַדִּיק צָרִיךְ לִשְׁמוֹעַ אוֹתוֹ, וּכְשֶׁהוּא "מַפְגִּיז" בַּשִּׁעוּר דְּבָרָיו נִשְׁמָעִים, אֲבָל מֵעֵבֶר לְזֶה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִשְׁמוֹעַ עֵצוֹת אֵיךְ לְהִתְרַפֵּא, לְקַבֵּל יִרְאַת שָׁמַיִם זֶה טוֹב מְאֹד, זֶה חָשׁוּב, מֵעֵבֶר לְזֶה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים אֶת הָעֵצוֹת עִם מַתְכוֹן, עִם כַּפִּית לַפֶּה, מָה אֲנִי עוֹשֶׂה עִם עַצְמִי בִּזְמַן שֶׁאֵין לִי חֵשֶׁק לִכְלוּם? לְהִתְחַזֵּק!!

חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם

אֵיךְ יִתְחַזֵּק? אֵין לוֹ חֵשֶׁק לִכְלוּם. אֲבָל רַבֵּנוּ מַסְבִּיר שֶׁאָדָם חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ גַּם דְּבָרִים טוֹבִים, שֶׁמַּשִּׁיךְ הָלְאָה לַמְּרוֹת הַכֹּל, יֵשׁ בּוֹ דְּבָרִים טוֹבִים וְיַאֲמִין בְּזֶה, הוּא חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם, זֶה לֹא שֶׁהוּא דָּפוּק, אֶלָּא חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ הַמָּקוֹם הַזֶּה.

בֶּרֶגַע שֶׁאָדָם מֵבִין שֶׁהוּא חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם אָז הוּא נִרְגַּע קְצָת. זֶה כְּבָר מַבָּט אַחֵר בְּכָל הַסִּפּוּר. הוּא חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם, יִתְחַזֵּק בְּתוֹךְ הַחֹשֶׁךְ, יֹאחַז בְּקַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ, יַעֲשֶׂה מָה שֶׁהוּא יָכוֹל, וְהוּא יִהְיֶה אָדָם אַחֵר לְגַמְרֵי. תֵּעָקֵר מִמֶּנּוּ עוֹד חֲתִיכַת עֵשָׂו, יִזְכֶּה לְעוֹד קְדֻשַּׁת יַעֲקֹב, עוֹד אֱמוּנָה שֶׁל יַעֲקֹב, וְעוֹד יִרְאַת שָׁמַיִם שֶׁל יַעֲקֹב, וְעוֹד חֲתִיכַת עֵשָׂו תֵּעָקֵר מֵאִתָּנוּ, וְאָז אָדָם גַּם מַקְרִין אֶת זֶה לַסּוֹבֵב אוֹתוֹ. כָּכָה נוֹצָרִים צַדִּיקִים.

וישב

לֹא יָכוֹל לִהְיוֹת

כְּשֶׁאָנוּ קוֹרְאִים אֶת פָּרָשַׁת "וַיֵּשֶׁב" וְאֶת עִנְיַן הַמְּכִירָה שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, הָרֵי לוּלֵא חָכְמֵינוּ שֶׁהִסְבִּירוּ לָנוּ הַכֹּל בַּתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, הָיִינוּ מְבִינִים אֶת הָעִנְיָן כִּפְשׁוּטוֹ חַס וְשָׁלוֹם, וְהָיִינוּ טוֹעִים לְגַבֵּי הָאַחִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהָיוּ צַדִּיקֵי עֶלְיוֹן, אֶלָּא הָאֱמֶת שֶׁכָּל הַמַּהֲלָךְ הָיָה מְכֻוָּן מִשָּׁמַיִם וְהֵם בֵּלְבְּלוּ כְּדֵי שֶׁיּוֹסֵף יַגִּיעַ לְמִצְרַיִם וְיַעֲלֶה לִגְדֻלָּה, וְיַעֲקֹב וּבָנָיו יֵרְדוּ אַחֲרָיו כְּדֵי לְהַתְחִיל לְקַיֵּם אֶת הַגָּלוּת שֶׁנֶּאֱמְרָה לְאַבְרָהָם.

אֲבָל מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל פְּשָׁט הַמִּלִּים וְלֹא מַכִּיר אֶת פֵּרוּשׁ חֲז"ל, רוֹאֶה סִפּוּר בּוֹ אַחִים מִתְנַכְּלִים לַאֲחִיהֶם הַקָּטָן, שׂוֹנְאִים אוֹתוֹ מַמָּשׁ, מְבַקְּשִׁים לַהֲרוֹג אוֹתוֹ נֶפֶשׁ וּלְבַסּוֹף מִסְתַּפְּקִים בְּלִמְכּוֹר אוֹתוֹ לְעַבְדוּת לְאוֹרְחַת יִשְׁמְעֵאלִים שֶׁיּוֹבִילוּ אוֹתוֹ לְמִצְרַיִם שֶׁהִיא מַמְלֶכֶת הַטֻּמְאָה וְעֶרְוַת הָאָרֶץ. רָאִינוּ זֹאת כְּשֶׁהָאַחִים בָּאוּ לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו בְּמִצְרַיִם לְאַחַר 20 שָׁנָה וַעֲשׂוּ זֹאת בַּמְּקוֹמוֹת הַטְּמֵאִים בְּיוֹתֵר בְּמִצְרַיִם, כִּי הֵבִינוּ שֶׁמִּי שֶׁנִּמְכַּר לְמִצְרַיִם בְּגִיל 17 לְמָקוֹם כָּזֶה טָמֵא וַדַּאי שֶׁנָּפַל לַמַּדְרֵגָה הַתַּחְתּוֹנָה בְּיוֹתֵר שֶׁיְּכוֹלָה לִהְיוֹת.

הָאַחִים חָשְׁבוּ שֶׁיּוֹסֵף מִתְנַשֵּׂא עֲלֵיהֶם וְחוֹשֵׁב עֲלֵיהֶם דְּבָרִים לֹא טוֹבִים, וְהַדָּבָר מוֹבִיל אַף לְפִקּוּחַ נֶפֶשׁ לְגַבֵּיהֶם וְהוּא נֶחְשָׁב לְרוֹדֵף הַמְבַקֵּשׁ אֶת נַפְשָׁם. הֲרֵי לְאַבְרָהָם הָיָה אֶת יִצְחָק לְעֵמַת יִשְׁמָעֵאל וּבְנֵי קְטוּרָה, וּלְיִצְחָק הָיוּ יַעֲקֹב וְעֵשָׂו, כְּלוֹמַר לְכָל אֶחָד מֵהֶם הָיָה בֵּן אֶחָד שֶׁהוּא הָעִקָּרִי וְהַשְּׁאָר נִדְחוּ מִפָּנָיו, וְאִם כֵּן חָשְׁדוּ שֶׁיּוֹסֵף מְבַקֵּשׁ לִהְיוֹת הַבֵּן הָעִקָּרִי שֶׁל יַעֲקֹב וְלִדְחוֹת אֶת כָּל הַשְּׁאָר מִפְּנֵי אֲבִיהֶם. גַּם הַחֲלוֹמוֹת שֶׁסִּפֵּר לָהֶם כֵּיצַד כֻּלָּם מִשְׁתַּחֲוִים לוֹ וּמַמְלִיכִם אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם, רַק חִזְקוּ אֶת הַחֶשֶׁד הַזֶּה.

הַכֹּל מִשָּׁמַיִם

לְמַעֲשֶׂה הַכֹּל הָיָה מְתֻכְנָן מִשָּׁמַיִם לְקַיֵּם אֶת גְּזֵרָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁיִרְדּוּ לְמִצְרַיִם וְתַתְחִיל הַגָּלוּת שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְכָךְ כָּתְבוּ הָאַר״י זַ״ל, אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ וְרַבִּי נָתָן (ליקו״ה הל׳ ברכות השחר ה״ג) שֶׁיּוֹסֵף הָיָה אָמוּר לִהְיוֹת הַבְּכוֹר הָאֲמִתִּי, כֵּינָן שֶׁיַּעֲקֹב הָיָה אָמוּר לָשֵׂאת אֶת רָחֵל תְּחִלָּה וְאִם לֹא הָיְתָה מַחְלֶפֶת בְּלֵאָה, הֲרֵי כָּל הַכַּוָּנוֹת שְׁכּוּן בַּלַּיְלָה הָרִאשׁוֹן וְהַטִּפָּה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁיָּצְאָה מִמֶּנּוּ הָיְתָה בְּיוֹסֵף בֶּן רָחֵל וְלֹא בִּרְאוּבֵן בֶּן לֵאָה.

כֵּינָן שֶׁכָּךְ יַעֲקֹב יָדַע שֶׁיּוֹסֵף הוּא מְיֻחָד וְהוּא יַעֲבוֹר מַצָּבִים קָשִׁים, לַמְרוֹת שֶׁלֹּא יָדַע מָה הֵם יִהְיוּ, וְהִשְׁתַּדֵּל לְהָכִין אוֹתוֹ לַבָּאוֹת, וְכָךְ הֶעֱבִיר לוֹ אֶת כָּל חָכְמָתוֹ. הָאַחִים שֶׁלֹּא הֵבִינוּ אֶת חֶשְׁבּוֹנוֹתָיו שֶׁל יַעֲקֹב חָשְׁבוּ שֶׁהוּא מַעֲדִיף אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם לַמְרוֹת שֶׁאֵינוֹ הַבְּכוֹר כִּרְאוּבֵן, אוֹ מֶלֶךְ כִּיהוּדָה, וְקִנְאוּ בְּיוֹסֵף.

אִם לֹא הָיְתָה הַהַחְלָפָה בֵּין רָחֵל לְלֵאָה וְיוֹסֵף הָיָה הַבְּכוֹר לֹא הָיְתָה קִנְאָה וְלֹא הִתְגָּרוּת מִצַּד הַחֲלוֹמוֹת לֹא הָיוּ מוֹכְרִים אוֹתוֹ וְלֹא הָיָה מַגִּיעַ יוֹסֵף לְמִצְרַיִם וּמוֹבִיל לְהַתְחָלַת הַגָּלוּת. אֲבָל כֵּינָן שֶׁהָיְתָה גְּזֵרַת הַגָּלוּת עוֹד מִבְּרִית בֵּין הַבְּתָרִים שֶׁכָּרַת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עִם אַבְרָהָם אָבִינוּ, הָיָה לְלָבָן הַכֹּחַ לְהַחְלִיף בֵּין לֵאָה לְרָחֵל וְלִיצוֹר אֶת כָּל הַבִּלְבּוּל שֶׁיִּמְנַע מִיּוֹסֵף לִהְיוֹת הַבְּכוֹר וּלְהָבִיא לְכָל הַסִּפּוּר שֶׁל קִנְאַת הָאַחִים וּמְכִירָתוֹ שֶׁל יוֹסֵף לְמִצְרַיִם.

הָאַחִים עַצְמָם עָשׂוּ לְיוֹסֵף דִּין תּוֹרָה, הוּא נִמְצָא חַיָּב בְּדִין רוֹדֵף וְחַיָּב מִיתָה, וְאִם כֵּן הֵם אַף הִמְתִּיקוּ אֶת דִּינוֹ לְשִׁיטָתָם בְּכָךְ שֶׁמָּכְרוּ אוֹתוֹ לְעַבְדוּת בִּמְקוֹם לַהֲמִיתוֹ. כְּשֶׁהֵם חָזְרוּ עִם כְּתֹנֶת הַפַּסִּים וּמָסְרוּ אוֹתָהּ לְיַעֲקֹב וְרָאוּ כִּי הוּא עָצוּב וְלֹא

מוּכָן לְהִתְנַחֵם, הֵם הִצְטַעֲרוּ צַעַר רַב וְכָעֲסוּ עַל יְהוּדָה אֲחִיהֶם שֶׁשִּׁכְנֵעַ אוֹתָם לִמְכּוֹר אֶת יוֹסֵף, בְּמָקוֹם שֶׁיֹּאמַר לָהֶם לְהַחְזִירוֹ לַאֲבִיהֶם, כִּי הֵם הָיוּ שׁוֹמְעִים לוֹ מִהְיוֹתוֹ מֶלֶךְ.

מָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף

יֵשׁ כָּאן מַשְׁמָעוּת עֲמוּקָה יוֹתֵר שֶׁל כָּל מְסִירַת הַכְּתֹּנֶת לַאֲבִיהֶם. הַאִם יֵשׁ צֹרֶךְ בְּמָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף מִלְּבַד מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד לְשֵׁבֶט יְהוּדָה, אוֹ לֹא? הָאַחִים שֶׁבִּקְּשׁוּ לְשַׁכְנֵעַ אֶת אֲבִיהֶם שֶׁיּוֹסֵף אֵינֶנּוּ, רָצוּ גַּם לְהַרְאוֹת לְשִׁיטָתָם כִּי אֵין צֹרֶךְ בְּמָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, מַסְפִּיק רַק מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, וְקָווּ שֶׁגַּם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם יְקַבֵּל אֶת שִׁיטָתָם.

יַעֲקֹב אָבִינוּ לֹא הִתְנַחֵם, פֵּרוּשׁוֹ שֶׁהוּא מִתְעַקֵּשׁ שֶׁצָּרִיךְ לִהְיוֹת מָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, וְאִם יוֹסֵף אֵינֶנּוּ אָז מָשִׁיחַ זֶה יֵצֵא מִבִּנְיָמִין, שֶׁגַּם הוּא בְּנָהּ שֶׁל רָחֵל. זוֹ הַסִּבָּה שֶׁלֹּא רָצָה שֶׁגַּם בִּנְיָמִין יֵרֵד עִם הָאַחִים לְמִצְרַיִם, הוּא לֹא הָיָה מוּכָן לְקַבֵּל אֶת הַשִּׁיטָה שֶׁמָּשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף יִהְיֶה כָּלוּל בְּתוֹךְ מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד וְלֹא בִּפְנֵי עַצְמוֹ. כַּאֲשֶׁר רָאוּ הָאַחִים כִּי אֲבִיהֶם מִתְעַקֵּשׁ לְהַחֲזִיק בְּשִׁיטָתוֹ הֵם הִצְטַעֲרוּ עַל מַעֲשֵׂם וְעָסְקוּ בִּתְשׁוּבָה עַל כָּךְ.

לָמָּה?

יוֹסֵף הַצַּדִּיק מָצָא אֶת עַצְמוֹ לְבַד בְּגִיל 17 בַּמָּקוֹם הֲכִי טָמֵא בָּעוֹלָם בַּעֲרָיוֹת וּבְכִשָּׁפִים וַעֲבוֹדָה זָרָה. מָה הוּא אָמוּר לַחֲשֹׁב עַל הָאַחִים שֶׁלּוֹ שֶׁעָשׂוּ לוֹ כָּךְ? אֵיךְ הִגִּיעוּ לְמַצָּב שֶׁיִּזְרְקוּ אוֹתוֹ לְבוֹר מָלֵא נְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים, וּלְאַחַר שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ נֵס וְלֹא מֵת שָׁם, יוֹצִיאוּ אוֹתוֹ מִשָּׁם וְיִמְכְּרוּ אוֹתוֹ לַעֲרָבִים שֶׁיּוֹרִידוּ אוֹתוֹ לְמִצְרַיִם לִהְיוֹת עֶבֶד עוֹלָם?

אֵיךְ אֶפְשָׁר לְאָדָם לַחְזוֹר וְלִהְיוֹת שָׁמֵחַ לְאַחַר מַצָּב כָּזֶה? הוּא אָמוּר לִהְיוֹת שָׁבוּר לַחֲלוּטִין. אֲנִי כָּאן בַּמָּקוֹם הֲכִי יָרוּד בָּעוֹלָם מִבְּחִינָה רוּחָנִית, וְאַחַי שֶׁעָשׂוּ לִי זֹאת יוֹשְׁבִים כָּעֵת עִם אָבִי יַעֲקֹב וְלוֹמְדִים תּוֹרָה מִמֶּנּוּ, מִצַּדִּיק כָּזֶה וּבַקְּדֻשָּׁה כָּזוֹ, אֵיזוֹ מְתִיקוּת יֵשׁ לָהֶם בְּעוֹד אֲנִי נִמְצָא כָּאן בְּשִׁיא הַטֻּמְאָה וּבַמַּעֲמָד נָחוּת שֶׁל עֶבֶד וּמְאֻבָּד שְׁנֵי עוֹלָמוֹת?

הַרְבֵּה שְׁאֵלוֹת הָיוּ צְרִיכוֹת לְכַרְסֵם אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ וְאֶת נִשְׁמָתוֹ: "לָמָּה אֲנִי צָרִיךְ לַעֲבוֹר כָּאֵלֶּה דְּבָרִים מוּזָרִים? מָה עָשִׂיתִי? וּלְמִי עָשִׂיתִי? וְלָמָּה עָשִׂיתִי? וְאֵיךְ עָשִׂיתִי? וּמָה קָרָה פֹּה בִּכְלָל? אֵיךְ הִגַּעְתִּי לְכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה"? מֵהַפְּסָגָה שֶׁבַּפְּסָגוֹת

מְשִׁיא הַמְּתִיקוּת שֶׁהוּא לָמַד תּוֹרָה עִם יַעֲקֹב אָבִינוּ אֶל שִׁיא הַטֶּמְאָה ! רַק מֵהַמַּחֲשָׁבָה הַזֹּאת וְהַמְּצִיאוּת הַזֹּאת לְבַד אָדָם נִשְׁבָּר לַחֲתִיכוֹת, אֵין לוֹ חֵשֶׁק לִכְלוּם יוֹתֵר, לִכְלוּם !

בִּגְלַל הַחֲלוֹמוֹת

לֹא לְחִנָּם חֲזַ״ל מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ שֶׁהַנְּפִילָה שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק הָיְתָה בִּגְלַל הַחֲלוֹמוֹת, וְגַם הָעֲלִיָּה הָיְתָה בַּחֲלוֹמוֹת, כְּשֶׁהוּא פּוֹתֵר תְּחִלָּה אֶת הַחֲלוֹמוֹת שֶׁל שְׁנֵי הַשָּׂרִים שֶׁהֻשְׁלְכוּ לַכֶּלֶא בּוֹ הָיָה וּלְאַחַר מִכֵּן כְּשֶׁהוּא פּוֹתֵר אֶת הַחֲלוֹמוֹת שֶׁל פַּרְעֹה וְזֶה מְמַנֶּה אוֹתוֹ לְשַׁלִּיט עַל כָּל מִצְרַיִם.

הַמִּדְרָשׁ מַסְבִּיר לָנוּ כִּי יוֹסֵף נָפַל וְעָלָה עַל יְדֵי הַחֲלוֹמוֹת. מָה שֶׁהַמִּדְרָשׁ בֶּאֱמֶת מְבַקֵּשׁ לְלַמֵּד אוֹתָנוּ הוּא שֶׁאָדָם לִפְעָמִים עוֹשֶׂה טָעֲיוֹת וְאַחֲרֵי זֶה הוּא חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ: ״אֵיךְ עָשִׂיתִי אֶת הַטָּעוּת הַזֹּאת? אֵיךְ עָשִׂיתִי אֶת הַשְּׁטוּת הַזֹּאת״? וְאוֹכֵל אֶת הַלֵּב, ״אֵיךְ עָשִׂיתִי אֶת זֶה? לָמָּה עָשִׂיתִי אֶת זֶה״? וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא הָיָה חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם, דֶּרֶךְ הַמָּקוֹם הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁהַנְּפִילָה שֶׁלּוֹ הָיְתָה בַּחֲלוֹמוֹת גַּם הָעֲלִיָּה בַּחֲלוֹמוֹת.

אִם הָעֲלִיָּה בַּחֲלוֹמוֹת הָיְתָה שֶׁיּוֹסֵף עָמַד מוּל כָּל הַחַרְטוּמִים וְהִצְלִיחַ לְפָרֵשׁ אֶת הַחֲלוֹמוֹת, וְהַחֲלוֹם שֶׁל פַּרְעֹה הָיָה חֲלוֹם שֶׁהוּא חוֹלֵם אוֹתוֹ חֲלוֹם שְׁנָתַיִם, בְּוַדַּאי שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא טָעָה שֶׁנָּתַן לְפַרְעֹה לַחֲלוֹם חֲלוֹמוֹת כָּאֵלּוּ, בְּוַדַּאי שֶׁלֹּא הָיְתָה טָעוּת שֶׁהִצְלִיחַ יוֹסֵף לִפְתֹּר חֲלוֹמוֹת אֵלֶּה.

אִם כֵּן גַּם הַחֲלוֹמוֹת שֶׁסִּפֵּר לָאַחִים שֶׁלּוֹ לֹא הָיוּ טָעוּת, וְלֹא בְּכָךְ שֶׁסִּפֵּר לָהֶם אוֹתָם כִּי הַחֲלוֹמוֹת הָיוּ בְּחִינַת נְבוּאָה וְאָסוּר לַנָּבִיא לְכַבּוֹשׁ אֶת נְבוּאָתוֹ, וְאִם כֵּן הָיָה צָרִיךְ לְסַפֵּר אַף עַל פִּי שֶׁיִּשְׂנְאוּ אוֹתוֹ וְיַגְלְגְּלוּ אוֹתוֹ לְכָאן, הַכֹּל גְּזֵרָה חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה הָיָה מַסְלוּל שֶׁהָיָה חַיָּב לַעֲבוֹר אוֹתוֹ.

לָלֶכֶת עַל כָּל הַקֻּפָּה

אָדָם מִתְהַלֵּךְ בְּמַחְשָׁבוֹת ׳אֵיךְ עָשִׂיתִי דָּבָר כָּזֶה׳? אֲבָל צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁיֵּצֶר הָרַע רוֹצֶה רַק דָּבָר אֶחָד מִמֶּנּוּ - שֶׁיִּהְיֶה שָׁבוּר וְנָמוּר, לָמָּה?

כִּי הַחֶשְׁבּוֹן שֶׁל הַיֵּצֶר הָרַע הוּא שֶׁעַד שֶׁיָּבוֹא לִפְגֹּעַ בַּלְּמוּד תּוֹרָה שֶׁלָּנוּ, בַּתְּפִלָּה, בַּסַּבְלָנוּת, בַּקְּרִיאַת שְׁמַע בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן בִּשְׁמִירַת הָעֵינַיִם בִּשְׁמִירַת הַבְּרִית

וכו׳, לָמָּה לֹא לָלֶכֶת עַל כָּל הַקֻּפָּה בְּמַכָּה אַחַת? הוּא יִפְגַּע לָנוּ בַּמּוֹרָל וְיַרְאֶה לָנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ בְּעָיָתִיִּים וּמִסְכְּנִים, וְעַכְשָׁו אֵין חֶשֶׁק לִכְלוּם, וְהַבַּעַל דָּבָר לָקַח אֶת כָּל הַקֻּפָּה.

הוּא פּוֹגֵעַ בַּמּוֹרָל, מַרְאֶה לָנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ מִסְכְּנִים וְרָעֵי מַזָּל, מַנְחוּסִים וּבְעָיָתִיִּים, נוֹלַדְנוּ בְּמַזָּל בְּעָיָתִי וְזֶה הַפַּרְצוּף שֶׁלָּנוּ, כָּכָה אֲנַחְנוּ נִרְאִים. ״יוֹסֵף הָיִיתָ בַּפִּסְגָּה וְעַכְשָׁו תִּרְאֶה לְהֵיכָן הִגַּעְתָּ; זֶהוּ טָעִיתָ! תִּרְאֶה לְהֵיכָן הִגַּעְתָּ. הִגַּעְתָּ לְטֻמְאַת מִצְרַיִם, וְזֶהוּ זֶה״! אָז הָאָדָם נִשְׁבָּר, גָּמַרְנוּ, הַבַּעַל דָּבָר הֵרִויחַ אֶת הַכֹּל.

בְּרֹאשׁ מוּרָם

וְהָעֲבוֹדָה שֶׁלָּנוּ זֶה בְּדִיּוּק הָפוּךְ - לַעֲבוֹד עַל הַמּוֹרָל שֶׁלָּנוּ וּלְהָרִים אוֹתוֹ. אִם כָּל הָעֲבוֹדָה שֶׁלּוֹ זֶה לִפְגֹּעַ בַּמּוֹרָל, וּמִמֵּילָא הוּא פּוֹגֵעַ בְּכָל מֶרְחָב הָעֲבוֹדָה שֶׁלָּנוּ, אָז עָלֵינוּ מֻטָּל לִפְעֹל הָפוּךְ - לְהַחֲיוֹת אֶת הַמּוֹרָל, לְהַחֲיוֹת אֶת הָרוּחַ, לְהַרְאוֹת לְעַצְמֵנוּ: ״לֹא נָכוֹן, זֶה הַמַּסְלוּל! אֲנִי כֵּן צוֹדֵק״ וּמַמְשִׁיכִים הָלְאָה. אִם עָשִׂינוּ טָעֲיוֹת נַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְנַמְשִׁיךְ הָלְאָה.

יֶשְׁנָם דְּבָרִים שֶׁהִתְבָּרֵר לְמַפְרֵעַ אַחֲרֵי כֵּן שֶׁהָיִינוּ חַיָּבִים לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם, כָּךְ גָּזְרָה חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְגַם אִם עָשִׂינוּ טָעֲיוֹת חַס וְשָׁלוֹם נַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְנַמְשִׁיךְ הָלְאָה וָהָלְאָה, זֶה לֹא הֶפְקֵרוּת.

הַמַּטָּרָה שֶׁל הַבַּעַל דָּבָר הִיא לִשְׁבֹּר אֶת הַבֵּן אָדָם, לְקַעֲקֵעַ בּוֹ לַהֲרֹס לוֹ אֶת הַחִיּוּת, וְאָז הָאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ וְאוֹמֵר: ״אֵיזֶה חַיִּים אֵלּוּ? לֹא נִרְאָה לִי שֶׁאֲנִי אַצְלִיחַ, כָּל פַּעַם אֲנִי מַתְחִיל וְעוֹשֶׂה טָעֲיוֹת, וְזֶהוּ אֲנִי מַפְסִיד אֶת הַכֹּל״.

וְאַחֲרֵי זֶה אֲנַחְנוּ בָּאִים לְהָעִיר אוֹתוֹ לַתְּפִלָּה וְהוּא אוֹמֵר לָנוּ: ״תַּעַזְבוּ אוֹתִי, תָּעִירוּ אוֹתִי עוֹד שָׁעָה לְפָחוֹת, אֲנִי עָיֵף, חָסֵר לִי שֵׁינָה כְּבָר יוֹמַיִם״. אֵיךְ הוּא הִגִּיעַ לַמַּסְקָנָה הַזֹּאת? בַּבֹּקֶר, תָּמִיד הַסִּפּוּם שֶׁחָסֵר לָנוּ שֵׁינָה, זֶה בַּבֹּקֶר - תָּמִיד בַּבֹּקֶר נִזְכָּרִים שֶׁחָסֵר לָנוּ שֵׁינָה, ״תָּעִירוּ אוֹתִי עוֹד שָׁעָה״ הַכַּוָּנָה הִיא לַצָּהֳרַיִם. אִם אוֹמְרִים לָנוּ: ״אַל תָּעִיר אוֹתִי, אֲנִי אָקוּם לְבַד״ אָז נָבִין שֶׁהָלַךְ הַיּוֹם לְגַמְרֵי. אֵיךְ אָדָם הִגִּיעַ לְזֶה? כָּל הַפִּגִּיעָה שֶׁל הַבַּעַל דָּבָר זֶה שָׁם.

אֲבָל יוֹסֵף הַצַּדִּיק לֹא נוֹתֵן שֶׁיִּפְגְּעוּ בּוֹ שָׁם, הוּא הוֹלֵךְ בּוֹ וּמַמְשִׁיךְ הָלְאָה״.

כְּבָר שֶׁכְּשֶׁפַּרְעֹה קוֹרֵא לוֹ, עוֹלוֹת כַּמָּה תְּמִיהוֹת - שֶׁהֵרִיצוּ אוֹתוֹ מִן הַבּוֹר, קָרְאוּ לוֹ בִּמְהִירוּת, זֵרְזוּ אוֹתוֹ לִישׁוּעָה. הֶחָפֵץ חַיִּים אוֹמֵר שֶׁכְּשֶׁמַּגִּיעַ זְמַן יְשׁוּעָה שֶׁל הָאָדָם אָז מְרִיצִים אוֹתוֹ אֶל הַיְשׁוּעָה שֶׁלּוֹ. לָמָּה מְרִיצִים אֶת יוֹסֵף מֵהַבּוֹר? לְהוֹדִיעֵנוּ שֶׁהִגִּיעַ הַקֵּץ לַיִּסּוּרִים שֶׁלָּנוּ, עַד כָּאן, זֶהוּ זֶה! מֵרֵעַ זֶה וָאֵילָךְ הִתְחִיל זְמַן הַיְשׁוּעוֹת.

בִּשְׁבִיל מָה כָּל כָּךְ חָשׁוּב שֶׁהֵרִיצוּ אֶת יוֹסֵף מֵהַבּוֹר וְשֶׁלֹּא יָבוֹא לְאַט? זֶה חָשׁוּב שֶׁנֵּדַע שֶׁזֶּה מְדֻיָּק, לָמָּה? שֶׁנֵּדַע לָנוּ לְמַפְרֵעַ שֶׁגַּם הַיִּסּוּרִים הָיוּ מְדֻיָּקִים כְּמוֹ הַיְשׁוּעָה, הַכֹּל מְדֻיָּק.

מָה זֶה נוֹתֵן לָנוּ?

מָה זֶה נוֹתֵן לָנוּ? הֲרֵי יִסּוּרִים זֶה יִסּוּרִים? נָכוֹן, אֲבָל כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר מַצָּבִים לֹא נְעִימִים מָה הוּא חוֹשֵׁב? "לָמָּה הַהוּא עוֹשֶׂה לִי כָּכָה, וְלָמָּה זֶה עָשָׂה לִי כָּכָה, וּפֹה טָעִיתִי" - הַכֹּל מִתְכַּנֵּס אֵלָיו בְּיַחַד, וְאָז הוּא אוֹמֵר: "אֵיזֶה אֹסֶף שֶׁל דְּבָרִים מְתֻסְבָּכִים", אֲבָל בָּרֶגַע שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מְדֻיָּק אָז זֶה נוֹתֵן לוֹ יוֹתֵר כֹּחַ, זֶה מְדֻיָּק, זֶה ה' יִתְבָּרַךְ זֶה לֹא סְתָם, זֶה הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה, זֶה לֹא נָעִים אֲבָל זֶה בְּהַשְׁגָּחָה.

אִם זֶה מְדֻיָּק אָז יֵשׁ כְּתֹבֶת לַדִּיּוּק הַזֶּה, זֶה לֹא סְתָם אֵיזוֹ הַפְגָּזָה מְבֻלְבֶּלֶת שֶׁהִפְצִיצוּ אוֹתָנוּ מִכָּל מִינֵי כִּוּונִים, שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים לְמִי לְהַחְזִיר. אֶלָּא זֶה מַשֶּׁהוּ מְדֻיָּק בְּיוֹתֵר, אִם זֶה מְדֻיָּק אָז צָרִיךְ לִפְנוֹת לְמִי שֶׁאַחְרַאי עַל הַדִּיּוּק הַזֶּה, וְאֶפְשָׁר לְהַמְתִּיק! זֶה מַשֶּׁהוּ אַחֵר לְגַמְרֵי, לָכֵן זֶה דַּוְקָא "וַיָּרִיצוּהוּ מִן הַבּוֹר".

מָה הַבְּעָיָה שֶׁלְּךָ?

וְהִנֵּה מְרִיצִים אֶת יוֹסֵף שֶׁהָיָה בְּבֵית הָאֲסוּרִים כָּל כָּךְ הַרְבֵּה שָׁנִים, וְאַף עַל פִּי שֶׁהָיָה לְיוֹסֵף דֵּי נָעִים יַחֲסִית, מְרִיצִים אוֹתוֹ לִפְנֵי פַּרְעֹה, וְלֹא רַק פַּרְעֹה אֶלָּא כָּל הַחַרְטוּמִים שֶׁל מִצְרַיִם הֵם הָיוּ מְכַשְׁפִים מֵהַפַּקוּלְטָה לַחַרְטָה-לוֹגְיָה, וְיוֹסֵף יוֹשֵׁב מוּל כָּל הַחַרְטוּמִים וּפַרְעֹה חוֹלֵם שְׁנָתַיִם אוֹתוֹ חֲלוֹם, וּמָה הָיְתָה הַבְּעָיָה שֶׁלּוֹ?

הַבְּעָיָה שֶׁלּוֹ שֶׁהוּא חוֹלֵם גַּם אֶת הַפִּתָּרוֹן וְאֶת הַפִּתָּרוֹן הוּא לֹא זָכָר, לָכֵן כָּל הַפִּתְרוֹנוֹת שֶׁל הַחַרְטוּמִים לֹא עָבְדוּ, כִּי הוּא זוֹכֵר שֶׁהָיָה פִּתָּרוֹן אַחֵר. עַכְשָׁו יוֹשֵׁב יוֹסֵף הַצַּדִּיק מוּל כָּל הַחַרְטוּמִים הַמְמֻחִים הַגְּדוֹלִים, וְהֵם בְּוַדַּאי מְנַסִּים לְתַפֹּס אוֹתוֹ בַּמִּבְחָן הַזֶּה, שֶׁהוּא יַצְלִיחַ הֵיכָן שֶׁהֵם לֹא הִצְלִיחוּ.

הֵם מְנַסִּים לְהַכְשִׁיל אוֹתוֹ, מִי זֶה הַנַּעַר הָעִבְרִי הַזֶּה? מֵאֵיפֹה הוּא בָּא? וְהוּא יוֹשֵׁב מוּל כֻּלָּם וְאוֹמֵר לְפַרְעֹה: "בִּלְעָדַי, אֱלֹקִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פַּרְעֹה", כְּלוֹמַר: "כָּל מָה שֶׁאֲנִי אוֹמָר זֶה מָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַכְנִיס לִי בַּפֶּה".

וְלָמָּה הוּא צָרִיךְ לְהַגִּיד אֶת זֶה? שֶׁיֵּדַע פַּרְעֹה שֶׁאִם יוֹסֵף יַצְלִיחַ לִפְתֹּר זֶה לֹא הוּא - זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

זֶה אֲנִי

אֶצְלֵנוּ זֶה בְּדִיּוּק הָפוּךְ, אִם אֲנַחְנוּ נִכְשָׁלִים אָז אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים: "זֶה לֹא אֲנִי, בָּטוּחַ הִכְשִׁילוּ אוֹתִי", וּכְשֶׁאֲנַחְנוּ מַצְלִיחִים: "הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא **עָזַר** לִי, וְכַמּוּבָן זֶה גַּם אֲנִי. הוּא עָזַר לִי אֲבָל גַּם לִי יֵשׁ חֵלֶק בָּזֶה, יֵשׁ לִי כִּשְׁרוֹנוֹת וְאִינְטוּאִיצְיוֹת". כְּשֶׁהֵרִיצוּ אֶת יוֹסֵף מִן הַבּוֹר הוּא יָכוֹל הָיָה לִפּוֹל בְּגַאֲוָה, וְאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָיָה זְמַן לַהֲכָנוֹת הוּא הֵכִין אֶת עַצְמוֹ טוֹב טוֹב בְּמֶשֶׁךְ שָׁנִים.

פַּרְעֹה עָשָׂה מֵעַצְמוֹ עֲבוּדָה זָרָה: "לִי יְאוֹרִי וַאֲנִי עֲשִׂיתָנִי", הוּא עָשָׂה מֵעַצְמוֹ אֱלִילוּת, וְהִנֵּה כַּאֲשֶׁר מַגִּיעַ יוֹסֵף וּמַצְלִיחַ לְפָרֵשׁ אֶת הַחֲלוֹמוֹת, אָז אוֹמֵר פַּרְעֹה לַעֲבָדִים שֶׁלּוֹ: "הֲנִמְצָא כָּזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹקִים בּוֹ"? פַּרְעֹה הִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי לְיוֹסֵף.

פַּרְעֹה אוֹמֵר לַחַרְטוּמִים: "תֵּלְכוּ אֵלָיו וְרַק אֵלָיו, כָּל מָה שֶׁיּוֹסֵף אוֹמֵר לָכֶם תַּעֲשׂוּ"! הַשְּׁאֵלָה הִיא אֵיךְ הוּא הִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי לְיוֹסֵף הַצַּדִּיק? וְהִתְשׁוּבָה הִיא, שֶׁבָּרֵגַע שֶׁרָאָה פַּרְעֹה אֶת עוֹצְמוֹת הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק אָז הַקִּלְפָּה בָּרְחָה מִמֶּנּוּ, הוּא נִשְׁאַר זְבוּב.

חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם

אֲבָל יוֹסֵף מַסְתִּיר קְדֻשָּׁה זוֹ מֵאֶחָיו כְּשֶׁהוּא פּוֹגֵשׁ בָּהֶם. הָיְתָה לוֹ עֲבוֹדָה עֲצוּמָה לְהַסְתִּיר זֹאת, כִּי הוּא הָיָה דּוֹמֶה מְאֹד לְיַעֲקֹב אָבִינוּ, וְגַם כָּל הַמַּצָּרִים הָיוּ שְׁחוֹרִים וְיוֹסֵף הָיָה בָּהִיר. כְּשֶׁהוּא אָמַר לָאַחִים: "אַתֶּם מְרַגְּלִים" הֵם הָיוּ מְאֻיָּמִים וְלֹא הָיָה לָהֶם זְמַן לַחְשֹׁב עַל זֶה, כָּךְ אוֹמֵר הָרַמְבַּ"ן.

בָּרֵגַע שֶׁהוּא נִכְנַס אִתָּם בְּחֶדֶר וּבָא לְהִתְוַדּוֹת מוּל הָאַחִים שֶׁלּוֹ שֶׁהוּא יוֹסֵף, זֶה הָיָה רֶגַע מְאֹד קָשֶׁה עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁחָזַ"ל אוֹמְרִים שֶׁהוּא סִכֵּן אֶת עַצְמוֹ וְהוּא טָעָה בָּזֶה. יֵשׁ דֵּעָה בַּחָזַ"ל שֶׁיּוֹסֵף טָעָה שֶׁהוּא סִכֵּן אֶת נַפְשׁוֹ, כִּי יָכְלוּ לַהֲרוֹג אוֹתוֹ. לָמָּה

יוֹסֵף נִכְנַס לַחֶדֶר אִתָּם לְבַד וְלֹא עִם שׁוֹמְרִים? כִּי הוּא לֹא רָצָה לְבַיֵּשׁ אוֹתָם. יוֹסֵף הֶעְדִּיף לְמַסֵּר אֶת הַנֶּפֶשׁ וְלֹא לְבַיֵּשׁ אוֹתָם.

אוֹמֵר רַבִּי אַבְרָהָם אָזוּלַאי, הַסַּבָּא שֶׁל הָחִיד"א, שֶׁכְּשֶׁיּוֹסֵף נִכְנַס לַחֶדֶר אָז הוּא קָרָא: "יוֹסֵף, יוֹסֵף, יוֹסֵף"? וְהֵם אָמְרוּ לוֹ: "אֵיפֹה יוֹסֵף"? וְאָז הוּא עָנָה לָהֶם: "אֲנִי יוֹסֵף"! הֵם נִבְהֲלוּ מִפָּנָיו, בֶּהָלָה קָשָׁה מְאֹד!

טַעֲינוּ!

עַל מָה הָיְתָה הַבֶּהָלָה שֶׁלָּהֶם? חֲז"ל אוֹמְרִים שֶׁנָּפַל עֲלֵיהֶם בְּבַת אַחַת כָּל הַמַּהֲלָךְ, כָּל מָה שֶׁהֵם מָכְרוּ אוֹתוֹ וְזָרְקוּ אוֹתוֹ לַבּוֹר, וּמָה שֶׁחָשְׁבוּ עַל הַחֲלוֹמוֹת שֶׁלּוֹ, וְהִנֵּה **הוּא צָדַק בַּכֹּל**! עַכְשָׁו הִתְגַּלָּה לָהֶם כָּל הַחֶשְׁבּוֹן, וְהֵם חָשְׁבוּ לְעַצְמָם: "מָה עָשִׂינוּ? סְתָם צִעַרְנוּ אֶת אַבָּא"! עַכְשָׁו אַחֲרֵי שֶׁהֵם נִבְהֲלוּ, יוֹסֵף יָכוֹל הָיָה לְהַגִּיד לָהֶם: "רְאִיתֶם אֵיךְ צָדַקְתִּי"? אֲבָל זֶה לֹא יוֹסֵף הַצַּדִּיק, עַכְשָׁו אֲנַחְנוּ נִרְאֶה אֵיךְ הוּא טוֹרֵחַ לְהָסִיר מֵהֶם כָּל טִפַּת אַשְׁמָה שֶׁהֵם יִהְיוּ רְגוּעִים.

יוֹסֵף רָאָה אוֹתָם מְאֹד טְרוּדִים וְאָמַר: "וְעַתָּה אַל תֵּעָצְבוּ וְאַל יִחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי מְכַרְתֶּם אוֹתִי הֵנָּה, כִּי לְמִחְיָה שְׁלָחַנִי אֱלֹקִים לִפְנֵיכֶם". הָאַלְשִׁיךְ הַקָּדוֹשׁ שׁוֹאֵל מָה הַכַּוָּנָה: "לְמִחְיָה שְׁלָחַנִי אֱלֹקִים לִפְנֵיכֶם"? וְאוֹמֵר הָאַלְשִׁיךְ הַקָּדוֹשׁ, הֲרֵי מִי שָׁלַח אוֹתוֹ?

מַעֲשֶׂה בְּמַלְאָךְ

הַסִּפּוּר הַזֶּה הִתְחִיל עִם מַלְאָךְ. יוֹסֵף הָלַךְ בַּשָּׂדֶה בִּשְׁלִיחוּת שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ, הוּא טָעָה שָׁם בַּשָּׂדֶה וְאָז הִתְגַּלָּה אֵלָיו הַמַּלְאָךְ גַּבְרִיאֵל וְהוּא כִּוֵּן אוֹתוֹ אֶל אֶחָיו. אִם לֹא הָיָה אֶת הַמַּלְאָךְ גַּבְרִיאֵל שֶׁהִתְגַּלָּה לְיוֹסֵף, אָז יוֹסֵף הָיָה חוֹזֵר הַבַּיְתָה, וְהָיָה אוֹמֵר לְאָבִיו שֶׁהוּא לֹא מָצָא אוֹתָם. אָז בְּעֶצֶם מִי סוֹבֵב הַכֹּל? הַהַשְׁגָּחָה!

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שָׁלַח מַלְאָךְ. יוֹסֵף אוֹמֵר לְאֶחָיו: "זֶה לֹא אַתֶּם, לְמִחְיָה שְׁלָחַנִי אֱלֹקִים לִפְנֵיכֶם, מִשָּׁמַיִם שָׁלְחוּ אֶת הַסִּפּוּר הַזֶּה. זֶה מַלְאָךְ שֶׁנִּשְׁלַח בְּאֹפֶן מְיֻחָד. וְלֹא דַּי בָּזֶה, הָיִיתִי חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ הַמָּקוֹם הַטָּמֵא הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא מִצְרַיִם בִּשְׁבִיל שֶׁתַּחְזִיקוּ מַעֲמָד, שֶׁאֲנִי אֶצְטָרֵךְ לְקַבֵּל אֶת כָּל הַחִצִּים שֶׁל הַטֻּמְאָה יוֹם יוֹם וּלְהַחְלִישָׁהּ".

מֵהֵיכָן הַפֹּחַ?

הָרַב יְהוּדָה צָדָקָה שׁוֹאֵל, אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁיּוֹסֵף נִזְרָק לַכֶּלֶא אַחֲרֵי הַמַּעֲשֶׂה עִם אֵשֶׁת פּוֹטִיפַר, אַחֲרֵי שֶׁעָמַד בְּנִסָּיוֹן כָּזֶה קָשֶׁה? יוֹסֵף הַצַּדִּיק לֹא שָׁאַל אֶת הַשְּׁאֵלָה הַזֹּאת, אֲנַחְנוּ שׁוֹאֲלִים אוֹתָהּ: אַחֲרֵי שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּנִסָּיוֹן כָּזֶה קָשֶׁה, הוּא נִזְרָק לְבֵית הָאֲסוּרִים?! אִם יוֹסֵף הָיָה שׁוֹאֵל, הוּא הָיָה הוֹלֵךְ לְבֵית הָאֲסוּרִים עָצוּב מְאֹד וְנִשְׁאַר מְדֻכָּא שָׁם. הָפוּךְ, הוּא הָלַךְ לְבֵית הָאֲסוּרִים שָׂמֵחַ וְשִׂמֵּחַ אוֹתָם!

מִתָּרֵץ הָרַב צָדָקָה שֶׁבְּרֶגַע שֶׁיּוֹסֵף הַצַּדִּיק עָמַד בַּנִּסָּיוֹן וּבָרַח, בַּשָּׁמַיִם הִכְרִיזוּ שֶׁלְּיוֹסֵף אֵין יוֹתֵר נִסְיוֹנוֹת בְּעִנְיָנִים אֵלּוּ, אֲבָל מִצַּד שֵׁנִי גַּם לֹא הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁהוּא יִהְיֶה מֶלֶךְ.

מַסְבִּיר הָרַב צָדָקָה כִּי כָּל מִצְרַיִם הָיְתָה טְמֵאָה, הַמָּקוֹם הַיְחִידִי שֶׁהָיָה שָׁמוּר מִנִּסְיוֹנוֹת שֶׁל טֻמְאָה בְּכָל מִצְרַיִם הָיָה בֵּית הָאֲסוּרִים! לָכֵן הָאֶפְשָׁרוּת הַיְחִידָה הָיְתָה שֶׁיּוֹסֵף יִהְיֶה בְּבֵית הָאֲסוּרִים וְשָׁם יִשָּׁמֵר עַד שֶׁיִּקָּרֵא לַמַּלְכוּת. אֲבָל כֵּיוָן שֶׁמִּצִּדּוֹ לֹא הָיָה אָמוּר לְהֵעָנֵשׁ "רִפְּדוּ" אֶת בֵּית הָאֲסוּרִים, דָּאֲגוּ מִשָּׁמַיִם שֶׁיִּהְיֶה "מְרֻפָּד כְּמוֹ אֶתְרוֹג" - שֶׁיִּמְצָא חֵן בְּעֵינֵי שַׂר בֵּית הַסֹּהַר וְיִהְיֶה מֵרוֹצֶה שָׁם וְיִתְּנוּ לוֹ תַּפְקִיד.

דַּוְקָא כָּכָה

וְהִנֵּה עַכְשָׁו הוּא עוֹמֵד מוּל הָאַחִים וְאוֹמֵר: "אֲנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם אֲשֶׁר מְכַרְתֶּם אוֹתִי מִצְרַיְמָה". מָה הוּא רָצָה לְהַגִּיד בָּזֶה? הַאִם בָּא לְהַזְכִּיר לָהֶם עֲבֵרוֹת רְאשׁוֹנוֹת עַל שֶׁמָּכְרוּ אוֹתוֹ? אוֹמֵר הַשְּׁפַת אֱמֶת, שֶׁבְּרֶגַע שֶׁיּוֹסֵף הוֹצִיא אֶת הַתַּחְפֹּשֶׂת שֶׁהוּא שָׂם עַל פָּנָיו, הֵם רָאוּ אֶת עוֹצְמַת הַקְּדֻשָּׁה שֶׁלּוֹ, וְאָז הוּא הֶרְאָה לָהֶם גַּם שֶׁהוּא מָהוּל, שֶׁהוּא נִמְצָא בִּקְדֻשָּׁה - גַּם מְדַבֵּר בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, "כִּי, אֲנִי אָח שֶׁלָּכֶם שֶׁמְּכַרְתֶּם אוֹתִי לְמִצְרַיִם".

הָאַחִים נִבְהֲלוּ בֶּהָלָה גְּדוֹלָה, בִּגְלַל שֶׁהֵם הִרְגִּישׁוּ שֶׁהֵם צָעֲרוּ אוֹתוֹ לְחִנָּם, וְלֹא דַּי בָּזֶה הִנֵּה הוּא בְּמִצְרַיִם הַטְּמֵאָה וַעֲדַיִן בְּכָזוֹ קְדֻשָּׁה, אָז מָה הָיָה אִם הָיָה נִמְצָא אֵצֶל אַבָּא, יַעֲקֹב אָבִינוּ, בְּמַה הָיָה זוֹכֶה שָׁם? מָה הִפְסִידוּ לוֹ, מָה הִפְסִידוּ לְעָם יִשְׂרָאֵל, מָה הִפְסִידוּ לְאַבָּא, מָה הִפְסִידוּ לְכָל הַנִּצָּח?! לְאֵלּוּ דַּרְגּוֹת הָיָה זוֹכֶה אִם הָיָה לוֹמֵד עִם אַבָּא?

אָמַר לָהֶם יוֹסֵף הַצַּדִּיק: ״יֵשׁ לָכֶם טָעוּת, אֲנִי יוֹסֵף אֲשֶׁר מְכַרְתֶּם אוֹתִי מִצְרַיְמָה. כָּל מָה שֶׁזָּכִיתִי לַדְּרֵגוֹת הַנּוֹרָאִיוֹת שֶׁלִּי, כָּל מָה שֶׁזָּכִיתִי לִהְיוֹת סְפִירַת הַיְסוֹד, כָּל מָה שֶׁזָּכִיתִי לִקְדֻשָּׁה נוֹרָאִית זוֹ, זֶה רַק בִּגְלַל שֶׁהָיִיתִי בְּמִצְרַיִם הַטְּמֵאָה! בְּנִסְיוֹנוֹת יוֹם יוֹם, רַק בִּגְלַל שֶׁעָמַדְתִּי בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים שֶׁטָּחֲנוּ לִי אֶת הַחַיִּים.

יָכֹלְתִּי לְהִתְמַרְמֵר לָמָּה אֲנִי רָחוֹק מֵאַבָּא, לָמָּה אֲנִי עוֹבֵר כְּאֵלֶּה נִסְיוֹנוֹת, לָמָּה אֲנִי נִמְצָא בְּמָקוֹם כָּזֶה טָמֵא, לָמָּה אֵין לִי זְכוּת לִלְמֹד? וְהִתְחַזַּקְתִּי לַמְרוֹת הַכֹּל! זֶה הֵבִיא אוֹתִי לְכָל הָעוֹצְמוֹת שֶׁלִּי דַּוְקָא זֶה! אִם הָיִיתִי נִשְׁאַר אֵצֶל אַבָּא וְלוֹמֵד תּוֹרָה עִם אַבָּא, הָיִיתִי זוֹכֶה גַּם לְהַרְבֵּה דְּבָרִים טוֹבִים אֲבָל לֹא הָיִיתִי מַגִּיעַ לַדַּרְגָּה שֶׁלִּי.

לַדַּרְגָּה שֶׁלִּי הִגַּעְתִּי רַק בִּגְלַל שֶׁהָיִיתִי בַּמָּקוֹם הַטָּמֵא הַזֶּה שֶׁגָּזְרָה חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ! לַמָּקוֹם הַנּוֹרָאִי הַזֶּה בְּנִסְיוֹנוֹת יוֹם יוֹם, בּוֹדֵד, לְבַד, אֵין לִי עִם מִי לְהִתְחַזֵּק, עִם מִי הוּא יִתְחַזֵּק שָׁם? עִם פּוֹטִיפַר שֶׁתִּכְנֵן לְטַמֵּא אֶת יוֹסֵף בַּעֲרָיוֹת? בְּבֵית הָאֲסוּרִים? בְּכָל מִצְרַיִם הַשְּׁרוּיָה גִּלּוּלִים וְטֻמְאוֹת? אֵין לְיוֹסֵף עִם מִי לְהִתְחַזֵּק, הוּא לְבַד.

לוּ הָיִיתִי רוֹטְשִׁילְד

מָה הַסּוֹד בְּכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה? אָדָם חוֹשֵׁב: ״אִם הָיוּ לִי נְתוּנִים אֲחֵרִים הָיִיתִי נִמְצָא בְּמָקוֹם אַחֵר. אִם הָיוּ לִי כִּשְׁרוֹנוֹת אֲחֵרִים, וְסִפּוּר חַיִּים אַחֵר, מִשְׁפָּחָה אַחֶרֶת, פַּרְנָסָה אַחֶרֶת, יְלָדִים אֲחֵרִים, אִשָּׁה אַחֶרֶת, בְּנֵי דּוֹדִים אֲחֵרִים, שְׁכֵנִים אֲחֵרִים, הָיִיתִי נִרְאָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי״. מָה הוּא לֹא יוֹדֵעַ שֶׁכָּל הָעוֹצְמוֹת שֶׁלּוֹ נִמְצָאוֹת רַק בְּסִפּוּר הַחַיִּים שֶׁלּוֹ? כָּל הַסּוֹד שֶׁבּוֹ נִמְצָא בְּסִפּוּר הַחַיִּים שֶׁלּוֹ וְלֹא בְּסִפּוּר חַיִּים אַחֵר.

״אִילּוּ הָיִיתִי רוֹטְשִׁילְד הַסִּפּוּר חַיִּים שֶׁלִּי הָיָה נִרְאָה אַחֵר״, שְׁטֻיּוֹת! דַּוְקָא בַּמָּקוֹם שֶׁלָּנוּ בַּסִּפּוּר חַיִּים שֶׁלָּנוּ נִמְצָא הַסּוֹד חַיִּים שֶׁלָּנוּ, הַסּוֹד שֶׁטָּמוּן בָּנוּ נִמְצָא בַּסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ.

וּמָה עוֹשֶׂה הַבַּעַל דָּבָר? מְבַלְבֵּל אוֹתָנוּ, שֶׁנֵּלֵךְ מְמֻרְמָרִים וְשֻׁנְסְתַּבֵּל עַל אֲחֵרִים: ״אֵיזֶה כֵּיף לְאַחִים שֶׁלִּי, הֵם לוֹמְדִים אֵצֶל אַבָּא וַאֲנִי דָּפוּק! אֵיזֶה כֵּיף לָאַחִים שֶׁלִּי, הֵם נִמְצָאִים בִּקְדֻשָּׁה וַאֲנִי בְּטֻמְאָה! וְלָמָּה סִפַּרְתִּי לָהֶם אֶת הַחֲלוֹמוֹת? וְלָמָּה עָשִׂיתִי כָּכָה, וְלָמָּה עָשִׂיתִי כָּכָה? אֵיזֶה שְׁטֻיּוֹת עָשִׂיתִי בַּחַיִּים, וְזֶה מָה שֶׁהֵבִיא אוֹתִי

לְפֹה״, וְכָל זֶה בִּשְׁבִיל מָה? כְּדֵי שֶׁיֵּלֵךְ עִם הָרֹאשׁ בָּאֲדָמָה וּבְלִי מוֹרָל, וְלֹא יַגִּיעַ לְאָן שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַגִּיעַ, בִּזְמַן שֶׁכָּל הָעוֹצְמוֹת שֶׁלּוֹ בַּסִּפּוּר שֶׁלּוֹ. שָׁם נִמְצָא הַכֹּל.

״וְעַתָּה אַל תֵּעָצְבוּ וְאַל יִחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי מְכַרְתֶּם אוֹתִי הֵנָּה כִּי לְמִחְיָה שְׁלָחַנִי אֱלֹקִים לִפְנֵיכֶם״. הוּא לֹא דּוֹקֵר אוֹתָם: ״לָמָּה מְכַרְתֶּם אוֹתִי״? אֶלָּא הַמְּכִירָה הָיְתָה לְהָבִיא אוֹתִי לְמָה שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לְהַגִּיעַ. אַל תַּחְשְׁבוּ שֶׁאֲנִי הִפְסַדְתִּי. נָכוֹן זֶה לֹא הָיָה נָעִים, זֶה לֹא הָיָה קַל, אֲנִי הָיִיתִי רוֹצֶה שֶׁיֵּרָאֶה אַחֶרֶת. מִישֶׁהוּ שָׂאַל אוֹתִי בְּכָלָל? מִישֶׁהוּ שָׂאַל אֶתְכֶם? אַתֶּם לֹא הַחְלַטְתֶּם כָּאן כְּלוּם. ״שְׁלָחַנִי אֱלֹקִים לִפְנֵיכֶם״, אַתֶּם לֹא הֶחְלַטְתֶּם כְּלוּם.

לְמוּד זְכוּת

יָדוּעַ מֵחַז״ל בְּמַסֶּכֶת סוֹטָה שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ הֶעֱלָה אֶת אַבְשָׁלוֹם מִשִּׁבְעַת מְדוֹרֵי גֵּיהִנֹּם וְהִכְנִיס אוֹתוֹ לְגַן עֵדֶן. אֵיךְ הוּא הֶעֱלָה אֶת אַבְשָׁלוֹם? אַבְשָׁלוֹם מָרַד בְּאַבָּא שֶׁלּוֹ, בְּדָוִד הַמֶּלֶךְ, וְנֶהֱרַג. וְדָוִד הֶעֱלָה אוֹתוֹ מִשִּׁבְעָה מְדוֹרֵי גֵּיהִנֹּם כְּשֶׁהוּא אָמַר שֶׁבַע פְּעָמִים ״בְּנִי, אַבְשָׁלוֹם״ וְהֶעֱלָה אוֹתוֹ.

שָׁאַל רַבִּי יְהוֹנָתָן אַיְבְּשִׁיץ, כֵּיצַד דָּוִד הַמֶּלֶךְ הֶעֱלָה אֶת אַבְשָׁלוֹם כָּךְ וְכִי זֶה קַדִּישׁ? אֶלָּא מָה, הוּא הִמְלִיץ עָלָיו זְכוּת! בָּרַע שֶׁהוּא אָמַר ״בְּנִי״ מָה הוּא אָמַר בְּעֶצֶם? אוֹמֵר רַבִּי יְהוֹנָתָן אַיְבְּשִׁיץ שֶׁלֹּא מָצָאנוּ בֵּן שֶׁיִּרְצֶה לְמָרוֹד בְּאַבָּא שֶׁלּוֹ, זֶה דָּבָר לֹא רָגִיל. אָז אִם זֶה דָּבָר לֹא רָגִיל, זֶה לֹא הַבֵּן שֶׁלִּי שֶׁעוֹשֶׂה זֹאת אֶלָּא זוֹ גְּזֵרָה שֶׁגְּזָרָה חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָמָּה? כִּי יֵשְׁנָם דְּבָרִים שֶׁהֵם סֵדֶר גָּדֵל עוֹלָמִי שֶׁזֶּה לֹא אָדָם בִּכְלָל.

יוֹסֵף אוֹמֵר לָאַחִים: ״זֶה לֹא אַתֶּם בִּכְלָל, זֶה שַׁיָּךְ לְעָם יִשְׂרָאֵל. אֲנִי צָרִיךְ לִהְיוֹת סְפִירַת הַיְסוֹד, אֲנִי צָרִיךְ לִהְיוֹת יוֹסֵף הַמַּשְׁבִּיר, צָרִיךְ לְהַבָּנוֹת בִּסְפִירַת הַיְסוֹד. אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לָרֶדֶת לְמִצְרַיִם בִּשְׁבִיל לְהָכִין אֶת גְּזֵרַת בֵּין הַבְּתָרִים, זֶה לֹא שַׁיָּךְ אֲלֵיכֶם בִּכְלָל כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה״!

יוֹסֵף הוֹאֵג לְהוֹרִיד מֵהֶם כָּל אַשְׁמָה: ״זֶה לֹא אַתֶּם, הָיִיתִי חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ זוֹ. אַתֶּם הָיִיתֶם רַק שְׁלִיחִים, זֶה לֹא אַתֶּם בִּכְלָל, זֹאת הָיְתָה גְּזֵרָה מִשָּׁמַיִם״, וְכָךְ הוּא מִשְׁתַּדֵּל בְּכָל צוּרָה לְהַרְגִּיעַ אֶת הָאַחִים.

הַסּוֹד שֶׁל יוֹסֵף

לָמָּה יוֹסֵף הַצַּדִּיק לֹא נִתְפַּס לְגַאֲוָה לְיַד הָאַחִים? אֵצֶל פַּרְעֹה? מֵהֵיכָן הַכֹּחוֹת הָאֵלֶּה? מֵהֵיכָן הוּא מֵבִיא אֶת זֶה? אֶלָּא הַסּוֹד שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא סוֹד כָּל הַסְּפוּר, שֶׁכְּשֶׁיּוֹסֵף הַצַּדִּיק הָיָה עֶבֶד בַּבַּיִת שֶׁל פּוֹטִיפַר, כְּשֶׁהוּא הָיָה עֶבֶד, הוּא הָיָה כְּבָר מֶלֶךְ.

דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיָּם

לָכֵן כְּשֶׁהוּא נִהְיֶה מֶלֶךְ הוּא נִשְׁאַר עֶבֶד - מָה זֶה בְּעֶצֶם מֶלֶךְ? אֲנַחְנוּ מְבִינִים שֶׁמֶּלֶךְ זֶה כֶּתֶר עַל הָרֹאשׁ וְשַׁרְבִּיט בְּיָד, וּמָה זֶה דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיָּם? וְלָמָּה שָׂרִים אֶת זֶה? מָה יֵּשׁ בְּזֶה? אֶלָּא שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ עָבַר צָרוֹת, עָבַר רְדִיפוֹת קָשׁוֹת, עִם בְּכִיּוֹת, הַתְּהִלִּים מַלֵּא בְּכִיּוֹת, שִׁירָה וְהוֹדָיָה לַה׳ וּצְעָקוֹת לַה׳. הוּא עָבַר דְּבָרִים קָשִׁים מֵהַיַּלְדוּת, מִרְדָּף מֵהַיַּלְדוּת, וּבְכָל הַמַּצָּבִים הַקָּשִׁים הָאֵלּוּ הוּא אָמַר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ״אַתָּה הַמֶּלֶךְ, אַתָּה מַנְהִיג אוֹתִי, אַתָּה לֹא עָזַבְתָּ אוֹתִי וְלֹא תַּעֲזֹב אוֹתִי, אַתָּה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא״.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר: ״אַתָּה הִמְלַכְתָּ אוֹתִי בְּכָל הַמַּצָּבִים, אַתָּה הִכְרַזְתָּ שֶׁאֲנִי הַמֶּלֶךְ בְּכָל הַמַּצָּבִים, אַתָּה אָמַרְתָּ שֶׁבְּכָל הַמַּצָּבִים אֲנִי קַיָּם, לָכֵן אַתָּה תִּהְיֶה מֶלֶךְ חַי וְקַיָּם, וְיָשִׁירוּ אֶת זֶה כָּל הַדּוֹרוֹת! כִּי זֶה נִקְרָא לְהַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ הָהַסְתָּרוֹת, בְּתוֹךְ בִּלְבּוּלִים. לָדַעַת: אַתָּה הַמֶּלֶךְ, אֲנִי לֹא לְבַד פֹּה, אַתָּה לֹא תַּעֲזֹב אוֹתִי. לֹא עָזַבְתָּ אוֹתִי וְלֹא תַּעֲזֹב אוֹתִי. זֶה סוֹד כָּל הָהַסְתָּרוֹת שֶׁהוּא גִּילָה לָנוּ. שֶׁבְּתוֹךְ כָּל הָאִסּוּרִים וְהַבִּלְבּוּלִים אוֹמֵר אַתָּה הַמֶּלֶךְ. וְיוֹסֵף הַצַּדִּיק מַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכָל הַמַּצָּבִים וַאֲנַחְנוּ רוֹאִים שֶׁהוּא מַמְשִׁיךְ לִשְׁמוֹחַ.

אַתָּה הַמֶּלֶךְ

מֵהֵיכָן לְיוֹסֵף הַצַּדִּיק הַכֹּחוֹת הָאֵלֶּה? הוּא עָבַד עַל זֶה בְּמֶשֶׁךְ שָׁנִים, בְּתוֹךְ כָּל הַקְּשָׁיִים וְהַבִּלְבּוּלִים וְהַהַסְתָּרוֹת. הוּא הִכְרִיז: ״אַתָּה הַמֶּלֶךְ״. אָז כְּשֶׁהוּא הָיָה עֶבֶד הוּא הָיָה מֶלֶךְ, וּכְשֶׁהָיָה מֶלֶךְ הוּא נִשְׁאַר עֶבֶד. הוּא לֹא הִתְבַּלְבֵּל.

רוֹאִים מִכָּל זֶה בְּעֶצֶם שֶׁיּוֹסֵף הַצַּדִּיק מְגַלֶּה לָנוּ אֶת הַסּוֹד שֶׁל כָּל הַסִּפּוּר: עַד שֶׁאֲנַחְנוּ הוֹלְכִים לְחַפֵּשׂ אֶת הַיְשׁוּעָה שֶׁלָּנוּ בְּסִפּוּר חַיִּים אַחֵר - ״אִם יִהְיֶה לָנוּ יוֹתֵר כֶּסֶף, אִם יִהְיֶה לָנוּ בַּיִת אַחֵר, אִם יִהְיוּ לָנוּ כֹּחוֹת אֲחֵרִים אוֹ אִם יִהְיֶה לָנוּ יוֹתֵר רוֹגַע

אוֹ אִם תִּהְיֶה לָנוּ יוֹתֵר הַצָּלָחָה בָּעִנְיָן הַזֶּה, אוֹ אִם אֲנַחְנוּ נִהְיֶה נְשׂוּאִים אוֹ אִם יִהְיוּ לָנוּ יְלָדִים כָּאֵלֶּה, אָז אֲנִי אַתְחִיל לַעֲבֹד אֶת ה״, נָבִין שֶׁזֶּה שְׁטִיּוֹת.

נֵדַע כִּי בַּסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ, בַּנְּתוּנִים שֶׁלָּנוּ וּבַמְּצִיאוּת שֶׁלָּנוּ נִמְצָא הַסּוֹד שֶׁלָּנוּ וְהָעוֹצְמוֹת שֶׁלָּנוּ. כָּאן נִמְצָאוֹת כָּל הָעוֹצְמוֹת שֶׁלָּנוּ ! בְּתַנַּאי שֶׁנְּנַמְּשִׁיךְ הָלְאָה.

הַסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ

לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה וְלֹא לְוַתֵּר. הַסּוֹד שֶׁבָּנוּ טָמוּן בַּסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ. אָדָם לְעוֹלָם לֹא יָכוֹל לָדַעַת לְאֵיזֶה סוּג שֶׁל שְׁלֵמוּת רוֹצִים לְהוֹבִיל אוֹתוֹ, בְּאֵיזוֹ מִדָּה רוֹצִים שֶׁהוּא יִשְׁתַּנֶּה, וּמַדּוּעַ טוֹחֲנִים אוֹתוֹ. לְאֵיזֶה סוּג שִׁפְלוּת רוֹצִים לְהָבִיא אוֹתוֹ, לְאֵיזֶה סוּג שֶׁל אֱמוּנָה רוֹצִים לְהָבִיא אוֹתוֹ, לְאֵיזֶה סוּג שֶׁל שְׁלֵמוּת רוֹצִים לְהוֹבִיל אוֹתוֹ, אֵיזֶה סוּג שֶׁל תַּאֲוָה שֶׁרוֹצִים לְהַכְנִיעַ בּוֹ, אֵיזֶה סוּג שֶׁל מִדָּה רָעָה רוֹצִים לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ הַחוּצָה.

וְלָכֵן מַעֲבִירִים אוֹתוֹ מַסְלוּל חַתְחַתִּים. וְהָאָדָם שׁוֹאֵל אֶת עַצְמוֹ: ״לָמָּה אֲנִי צָרִיךְ לַעֲבוֹר כָּזֶה מַסְלוּל״ ? אַתָּה צוֹדֵק, גַּם יוֹסֵף הַצַּדִּיק יָכוֹל הָיָה לִשְׁאוֹל, אֲבָל אָז מָה הָיָה יוֹצֵא מִזֶּה ? לֹא הָיָה יוֹצֵא יוֹסֵף הַצַּדִּיק אִם הוּא הָיָה שׁוֹאֵל כָּאֵלֶּה שְׁאֵלוֹת.

אוֹמֵר הַמַּהֲרַ״ל : אִם אַתָּה רוֹאֶה דְּבָרִים מוּזָרִים שֶׁמִּתְלַכְּדִים סְבִיבְךָ, זֶה סִימָן לְהַשְׂגָּחָה פְּרָטִית מְדֻיֶּקֶת ! כְּכָל שֶׁהַדְּבָרִים יוֹתֵר מוּזָרִים, זֶה סִימָן גָּדוֹל יוֹתֵר לְהַשְׂגָּחָה פְּרָטִית. בִּפְרָט כְּשֶׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים אֵצֶל יוֹסֵף דְּבָרִים מוּזָרִים, שֶׁהָאַחִים מוֹכְרִים אוֹתוֹ וְכָל מָה שֶׁהוּא עָבַר, וַחַז״ל מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ שֶׁכָּל מָה שֶׁעָבַר יוֹסֵף זֶה הָיָה חַיָּב לִהְיוֹת.

גַּם יַעֲקֹב חַיָּב לָרֶדֶת לְמִצְרַיִם, וְהַכֹּל בִּשְׁבִיל לְסַגּוֹר אֶת הַמַּעְגָּל, לְתַקֵּן אֶת כָּל חֵטְא אָדָם הָרִאשׁוֹן, כָּל הַמַּהֲלָךְ הַזֶּה זֶה תִּקּוּן אֶחָד מֵאָדָם הָרִאשׁוֹן וְעַד הַסּוֹף.

אָדָם שׁוֹאֵל אֶת עַצְמוֹ: ״מַדּוּעַ אֲנִי נִבְחַרְתִּי לִהְיוֹת גִּבּוֹר שֶׁל עֲלִילָה כָּזֹאת? לָמָּה אֲנִי צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּמֶרְכַּז שֶׁל סִפּוּר כָּזֶה״ ? עָלֵינוּ לָדַעַת שֶׁהַכֹּל מְדֻיָּק סְבִיבֵנוּ, כִּי הָעוֹצְמוֹת שֶׁלָּנוּ וְהַסּוֹד שֶׁבָּנוּ טָמוּן בְּסִפּוּר הַחַיִּים שֶׁלָּנוּ.

כְּכָל שֶׁאָדָם יוֹדֵעַ אֶת זֶה יוֹתֵר וְהוֹלֵךְ עִם זֶה, הוּא יִזְכֶּה לְמָה שֶׁטָּמוּן בּוֹ, הוּא יִזְכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל מָה שֶׁטָּמוּן בּוֹ. הוּא יִזְכֶּה לְמָה שֶׁצָּרִיךְ לִזְכוֹת. כְּשֶׁהוּא יֵדַע: ״אֲנִי לֹא מְחַפֵּשׂ שׁוּם סִפּוּר אַחֵר, אֲנִי אֶתְפַּלֵּל לַה׳ וָאֲבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ שֶׁיַּמְתִּיק מִמֶּנִּי אֶת הַדִּינִים״, אֲבָל בֵּינְתַיִם שֶׁנַּמְשִׁיךְ הָלְאָה, שָׁם נִמְצָא הַסּוֹד - בְּתוֹרָה, בִּתְפִלָּה, בְּהִתְחַזְּקוּת, בְּהִתְחַדְּשׁוּת, בְּצִדְקוּת, בִּתְהִלִּים, בְּשִׁעוּרֵי תּוֹרָה, בְּשַׁבָּת, בְּעֶזְרָה לִיהוּדִי,

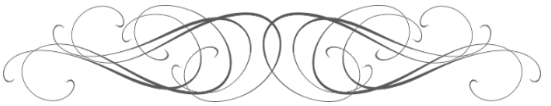
בַּעֲשִׂיַּת חֲסָדִים. בְּכָל מָה שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים שָׁם הַסּוֹד שֶׁלָּנוּ טָמוּן, לֹא נִבְרַח מֵהַסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ, שָׁם הָעוֹצְמוֹת שֶׁלָּנוּ.

אֲנִי מִסְכֵּן?

הַבַּעַל דָּבָר מְנַסֶּה לְהַסִּיחַ לָנוּ אֶת הַדַּעַת, לְבַלְבֵּל אוֹתָנוּ וּלְהַפִּיל אֶת הַמּוֹרָל: "תִּרְאֶה אֵיזֶה חַיִּים מִסְכְּנִים יֵשׁ לְךָ, אֵיזֶה מְרוֹרִים אַתָּה עוֹבֵר, סְתָם אַתָּה סוֹבֵל! וַאֲפִילוּ אִם נִכְשַׁלְתָּ פֹּה וְשָׁם, לָמָּה צָרִיךְ לִסְבֹּל כָּכָה? עַד כְּדֵי כָּךְ"? וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מְדֻיָּק וְרַק שֶׁיַּמְשִׁיךְ הָלְאָה, אֲנַחְנוּ עַל הַמַּסְלוּל נַמְשִׁיךְ הָלְאָה. אֲנַחְנוּ נִזְכֶּה לְזִווּג לְפַרְנָסָה לִילָדִים צַדִּיקִים, אֲנַחְנוּ נִזְכֶּה לִשְׁלוֹם בָּיִת, שֶׁתִּהְיֶה נַחַת בַּבָּיִת, נִזְכֶּה לְסִיַּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא, לְהַצְלָחָה בְּכָל הָעִנְיָנִים, לְהִתְקָרֵב לַה' יִתְבָּרַךְ.

אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לָבוֹא בְּשִׂמְחָה, זֶה הַמַּסְלוּל, זוֹ הַדֶּרֶךְ. וְאֵיךְ זוֹכִים? מַמְשִׁיכִים הָלְאָה, עוֹד פַּעַם אוּמָן, וְעוֹד שַׁבָּת, וְעוֹד מְלַוֶּה מַלְכָּה, וְעוֹד תִּקּוּן הַכְּלָלִי, וְעוֹד גְּמָרָא, וְעוֹד הֲלָכָה, וְעוֹד הִתְבּוֹדְדוּת, וְעוֹד מִקְוֶה, וְעוֹד הִתְחַלָּה חֲדָשָׁה. וְגַם עוֹד בִּלְבּוּלִים וְעוֹד טִלְטוּלִים וְעוֹד טִרְטוּרִים וְאָז שׁוּב הִתְחַלָּה חֲדָשָׁה, וְעוֹד בִּלְבּוּל וְעוֹד הִתְחַלָּה מֻחְדָּשׁ, וְעוֹד הֲתָשָׁה וְעוֹד הִתְחַדְּשׁוּת. וְכָךְ זוֹכִים וְאָנוּ בַּדֶּרֶךְ, וְנִזְכֶּה כִּי הַכֹּל נִמְצָא בְּתוֹךְ הַסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ, וְכָכָה אֲנַחְנוּ נִזְכֶּה לְכָל הַיְשׁוּעוֹת.

מקץ

תַּכְלִית אַחַת

כְּיָדוּעַ יְמֵי הַחֲנֻכָּה חָלִים בְּכָל שָׁנָה בְּעֵת שֶׁקּוֹרְאִים אֶת הַסִּפּוּר שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק. הַדִּמּוּת שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק יֵשׁ לָהּ עוֹצְמוֹת.

מִקְּרִיאָה שִׁטְחִית עוֹלָה קֻשְׁיָה, אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהַמִּשְׁפָּחָה שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ, בְּחִיר הָאָבוֹת, מִשְׁפָּחָה מְיֻחֶדֶת וְנַעֲלָה, שִׁבְטֵי יָ״הּ קְדוֹשֵׁי עֶלְיוֹן, אֵיךְ הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם כָּל אוֹתוֹ עִנְיָן שֶׁל מְכִירַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק? זֶה נִרְאָה מְאֹד לֹא טוֹב, כַּאֲשֶׁר מְדֻבָּר בְּמִשְׁפָּחָה נַעֲלָה כָּל כָּךְ.

לְמִי שֶׁלֹּא לוֹמֵד אֶת מַאֲמְרֵי חַז״ל בַּנּוֹשֵׂא הַזֶּה וְלֹא מְעַיֵּן בַּמְּפָרְשִׁים בַּפָּרָשָׁה, עָלוּל כָּל הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה לְהֵרָאוֹת מוּזָר. אֲבָל אָדָם מַאֲמִין יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל הָיָה בִּגְזֵרַת עֶלְיוֹן שֶׁכָּךְ נִגְזַר מֵהַשָּׁמַיִם, וְהַכֹּל הוֹבִיל לְתַכְלִית אַחַת שֶׁל יְרִידַת עַם יִשְׂרָאֵל לְמִצְרַיִם תַּהֲלִיךְ שֶׁתְּחִלָּתוֹ גְּלוּת וְסוֹפוֹ גְּאוּלָה, וּלְכָל הַמַּהֲלָךְ הַזֶּה הִגִּיעוּ יִשְׂרָאֵל מִכֹּחַ הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל מְכִירַת יוֹסֵף.

כָּל זֹאת נֶאֱמַר מֵרֹאשׁ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בִּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים, כִּי גֵּר יִהְיֶה זַרְעוֹ וְיַעַבִידוּ וְיַעֲנוּ אוֹתָם 400 שָׁנָה בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם. הַכֹּל הָיָה גְּזֵרַת שָׁמַיִם.

וַיְהִי בָּעֵת הַהִיא

הַמִּדְרָשׁ עַל הַפָּסוּק "וַיְהִי בָּעֵת הַהִיא" - רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן פָּתַח: "כִּי אָנֹכִי יָדַעְתִּי אֶת הַמַּחֲשָׁבוֹת" - שְׁבָטִים הָיוּ עֲסוּקִין בִּמְכִירָתוֹ שֶׁל יוֹסֵף, וְיוֹסֵף הָיָה עָסוּק בְּשַׂקּוֹ וּבְתַעֲנִיתוֹ, רְאוּבֵן הָיָה עָסוּק בְּשַׂקּוֹ וְתַעֲנִיתוֹ, וְיַעֲקֹב הָיָה עָסוּק בְּשַׂקּוֹ וּבְתַעֲנִיתוֹ, וִיהוּדָה הָיָה עָסוּק לְקַח לוֹ אִשָּׁה, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הָיָה עוֹסֵק בּוֹרֵא אוֹרוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ.

מִכָּאן, שֶׁכָּל אוֹתוֹ מַעֲשֶׂה - בִּגְזֵרַת שָׁמַיִם הָיָה. לִפְעָמִים נִרְאָה לָנוּ בְּהִתְבּוֹנְנוּת שִׁטְחִית, שֶׁהָיָה כָּאן פְּגַם אוֹ חֵטְא בְּמַעֲשֵׂי הַשְׁבָטִים, אֲבָל זוֹ טָעוּת. וּבֶאֱמֶת, לִפְעָמִים אֲנַחְנוּ חוֹשְׁבִים עַל עַצְמֵנוּ מַחֲשָׁבוֹת לֹא טוֹבוֹת אוֹ עַל הַמִּשְׁפָּחָה, עַל הַשְׁכֵנִים, עַל הַחֲבֵרִים, בְּלִי לָדַעַת שֶׁהַכֹּל בָּא לָנוּ בִּגְזֵרַת שָׁמַיִם.

וַעֲדַיִן נִשְׁאֶלֶת שְׁאֵלָה, מָה מְקוֹמוֹ שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק בְּכָל הַפָּרָשִׁיוֹת הַלָּלוּ? יָדוּעַ, שֶׁיּוֹסֵף הַצַּדִּיק עָבַר תְּקוּפָה קָשָׁה מְאֹד, שֶׁנִּמְשְׁכָה לֹא יוֹם וְלֹא יוֹמַיִם. הִנֵּה, כְּשֶׁהָיָה בְּבֵית הָאֲסוּרִים - כַּמָּה סֵבֶל הוּא סָבַל וְהִתְיַסֵּר שָׁם ! אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לְמְצוֹא כֹּחַ לְהִתְחַזֵּק בְּמַאֲסָר לְמֶשֶׁךְ שָׁבוּעַ, חֹדֶשׁ, חֲצִי שָׁנָה, יוֹסֵף הַצַּדִּיק הָיָה שָׁם 12 שָׁנָה ! מֵהֵיכָן הָיָה לוֹ כֹּחַ לָזֶה? אֵיךְ הִצְלִיחַ לֹא לְהִשָּׁבֵר?

אִישׁ מַצְלִיחַ

וַאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁהוּא לֹא נִשְׁבַּר, שֶׁהֲרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מְעִידָה עָלָיו שֶׁהָיָה "אִישׁ מַצְלִיחַ", וַאֲפִילוּ שַׂר בֵּית הַסֹּהַר מִנָּה אוֹתוֹ עַל בֵּית הָאֲסוּרִים. מֵהֵיכָן לָקַח אֶת הַכֹּחוֹת הָאֵלֶּה, שֶׁלֹּא לְהִשָּׁבֵר שָׁם, וַאֲפִילוּ לִהְיוֹת אִישׁ מַצְלִיחַ? הַכַּוָּנָה שֶׁהָיָה שָׂמֵחַ וּמְרַקֵּד ! כָּכָה כָּתוּב בַּמִּדְרָשׁ.

עוֹד מָקוֹם שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים שֶׁהוּא הָיָה שָׂמֵחַ, כִּי הָיוּ לוֹ כֹּחוֹת נֶפֶשׁ לָשִׂים לֵב לְכָל מָה שֶׁסְּבִיבוֹ בִּזְמַן שֶׁהָיָה אָסוּר שָׁם, וְכָכָה שָׂם לֵב לְשַׂר הַמַּשְׁקִים וְשַׂר הָאוֹפִים שֶׁהָיוּ שָׁם עִם פָּנִים זוֹעֲפוֹת, וּפָנָה אֲלֵיהֶם לִשְׁאוֹל אוֹתָם מָה קָרָה. בִּזְכוּת זֶה הֵם סִפְּרוּ לוֹ אֶת הַחֲלוֹמוֹת וְהוּא פָּתַר לָהֶם אוֹתָם. כָּל זֶה כִּי הוּא הָיָה אָדָם שָׂמֵחַ. הֵם לֹא הָיוּ

מְסַפְּרִים לְמִישֶׁהוּ שֶׁהוּא עָצוּב, סִימָן שֶׁהוּא הָיָה שָׂמֵחַ, וְזֶה נָתַן לוֹ אֶת הַכֹּחַ לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה. מֵאֵיפֹה הַכֹּחַ?

"בִּלְעָדַי, אֱלֹקִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פַּרְעֹה"

וְעוֹד שְׁאֵלָה שֶׁעוֹלָה הִיא לְגַבֵּי הַהִתְנַהֲגוּת שֶׁל יוֹסֵף כְּשֶׁהֵבִיאוּ אוֹתוֹ לִפְנֵי פַּרְעֹה וְהַחַרְטֻמִּים. הֵבִיאוּ אוֹתוֹ לִפְתֹּר חֲלוֹם, לָמָּה לֹא פָּתָר מִיָּד וְזֶהוּ, בִּשְׁבִיל מָה לְהַשְׁפִּיל אֶת פַּרְעֹה לְעֵינֵי כֻּלָּם? פַּרְעֹה הִסְתּוֹבֵב וּמְסַפֵּר לְכֻלָּם שֶׁהוּא אֱלוֹהַּ, שֶׁהוּא בָּרָא אֶת הַיְאוֹר, וְהִנֵּה יוֹסֵף מַשְׁפִּיל אוֹתוֹ. מֵאֵיפֹה הַכֹּחַ לְהַשְׁפִּיל אֶת פַּרְעֹה?

הַחוֹתָם הַסוֹפִי

בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ ׳בַּת עַיִן׳ מְבֹאָר בְּעִנְיַן חֲנֻכָּה שֶׁיֵּשׁ עִנְיָנִים שֶׁלֹּא נִחְתְּמוּ עַד חֲנֻכָּה. הִנֵּה כְּבָר רֹאשׁ הַשָּׁנָה מֵאֲחוֹרֵינוּ וְאַף יוֹם הַכִּפּוּרִים, וַאֲפִילוּ בְּיוֹם הוֹשַׁעְנָא רַבָּה וְשִׂמְחַת תּוֹרָה יֶשְׁנָם עִנְיָנִים שֶׁמַּמְתִּינִים בָּהֶם עַד לְ"זֹאת חֲנֻכָּה" שֶׁהוּא הָאַחֲרוֹן שֶׁבִּימֵי הַחֲנֻכָּה, וְאָז מֵכְרָע הָעִנְיָן בְּאֹפֶן סוֹפִי.

הַמָּקוֹר בְּכִתְבֵי הָאֲרִיזַ"ל שֶׁיֵּשׁ עִנְיָנִים שֶׁהַחֲתִימָה הַסוֹפִית זֶה רַק בְּ"זֹאת חֲנֻכָּה". בְּיוֹם זֶה נִסְגַּר כָּל אוֹתוֹ מַעְגַּל שֶׁנִּפְתַּח בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וּלְמַעֲשֶׂה גַּם לִפְנֵי זֶה, בִּתְחִלַּת יְמֵי הַסְּלִיחוֹת, וְהֶמְשֵׁכוֹ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים וּבְיוֹם הוֹשַׁעְנָא רַבָּה, עַד שֶׁנֶּחְתַּם בַּחֲנֻכָּה.

וְהִנֵּה בְּפָרָשַׁת "וַיֵּשֶׁב" לָמַדְנוּ אֶת מַעֲשֵׂה יְהוּדָה וְתָמָר אֲשֶׁר כֻּלּוֹ הָיָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ. עַל תָּמָר וְרוּת הַמּוֹאָבִיָּה מוּבָא בְּכִתְבֵי הָאֲרִיזַ"ל שֶׁשְּׁתֵּיהֶן הָיוּ בַּעֲלוֹת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. תָּמָר יָדְעָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁהִיא עֲתִידָה לְהַעֲמִיד אֶת הַגּוֹאֵל, מוֹשִׁיעָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. מִשּׁוּם כָּךְ עָשְׂתָה אוֹתָהּ צַדֶּקֶת אֶת מָה שֶׁעָשְׂתָה, בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ.

הִיא גַּם מָסְרָה נֶפֶשׁ לְהִשָּׂרֵף עִם הַגּוֹאֵל, שֶׁהֲרֵי יָדְעָה שֶׁהִיא הָרָה עִם הַגּוֹאֵל לֶעָתִיד, וְהָיְתָה אוֹמֶרֶת: "מִלָּכִים אֲנִי מְעֻבֶּרֶת, גּוֹאֲלִים אֲנִי מְעֻבֶּרֶת" - וְאַף עַל פִּי כֵן הִסְכִּימָה לִמְסֹר נַפְשָׁהּ לִשְׂרֵפָה וּבִלְבַד שֶׁלֹּא לְהַלְבִּין אֶת פָּנָיו שֶׁל יְהוּדָה, בִּזְמַן שֶׁעָמְדָה לַדִּין שֶׁלֹּא יָדְעוּ מִמִּי הִתְעַבְּרָה, וְכָךְ פָּסְקוּ בְּדִינָהּ - בֵּית דִּין שֶׁבּוֹ יָשְׁבוּ יִצְחָק אֲבִינוּ יַעֲקֹב אָבִינוּ וִיהוּדָה שֶׁדָּנוּ אוֹתָהּ לִשְׂרֵפָה מִבְּלִי שֶׁיָּדְעוּ שֶׁנִּתְעַבְּרָה מִיהוּדָה, הִסְתִּירוּ מֵהֶם מִן הַשָּׁמַיִם.

אָז תָּמַר מָסְרָה נַפְשָׁהּ לִשְׂרֵפָה וְהַכֹּל עַל מְנָת שֶׁלֹּא לְהַלְבִּין פְּנֵי אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל. וְכָכָה אָמְרָה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "אִם רְצוֹנְךָ לְהָבִיא אֶת הַגּוֹאֵל לָעוֹלָם, הַרְבֵּה דְּרָכִים לְפָנֶיךָ, וְלֹא בְּאֶמְצָעוּת הַלְּבָנַת פָּנָיו בְּרַבִּים שֶׁל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל".

בְּעִנְיַן זֶה מְבָאֵר הָרַב הַקָּדוֹשׁ בָּעַל 'בַּת עַיִן' עַל הַפָּסוּק: "וַיְהִי כְּמִשְׁלֹשׁ חֳדָשִׁים וַיֻּגַּד לִיהוּדָה לֵאמֹר: זָנְתָה תָּמָר כַּלָּתֶךָ וְגַם הִנֵּה הָרָה לְזְנוּנִים. וַיֹּאמֶר יְהוּדָה: הוֹצִיאוּהָ וְתִשָּׂרֵף. הִיא מוּצֵאת, וְהִיא שָׁלְחָה אֶל חָמִיהָ לֵאמֹר: לְאִישׁ אֲשֶׁר אֵלֶּה לוֹ אָנֹכִי הָרָה, וַתֹּאמֶר: הַכֶּר נָא לְמִי הַחֹתֶמֶת וְהַפְּתִילִים וְהַמַּטֶּה הָאֵלֶּה. וַיַּכֵּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר: צָדְקָה, מִמֶּנִּי, כִּי עַל כֵּן לֹא נְתַתִּיהָ לְשֵׁלָה בְנִי".

עַל כָּךְ מוּבָא בְּ'בַת עַיִן' שֶׁהָרֶמֶז בַּפָּסוּק "וַיְהִי כְּמִשְׁלֹשׁ חֳדָשִׁים" רוֹמֵז לִשְׁלֹשֶׁת הַחֳדָשִׁים מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא יוֹם בְּרִיאַת הָעוֹלָם שֶׁהָיָה בְּכ"ה בֶּאֱלוּל וְעַד יוֹם כ"ה בְּכִסְלֵו, שֶׁהוּא הַגֵּר הָרִאשׁוֹן שֶׁל חֲנֻכָּה. וְזֶהוּ: "וַיְהִי כְּמִשְׁלֹשׁ חֳדָשִׁים", מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא תְּחִלַּת הַחֲתִימָה וְעַד חֲנֻכָּה שֶׁהִיא גְּמַר הַחֲתִימָה.

מַגִּיעַ הַמְּקַטְרֵג לְמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם וְאוֹמֵר: הִנֵּה אַחֲרֵי כָּל הַתְּפִלּוֹת וְאַחֲרֵי כָּל הַהַבְטָחוֹת שֶׁהִתְפַּלְּלוּ וְהִבְטִיחוּ לְךָ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, "זָנְתָה תָּמָר כַּלָּתֶךָ", רֶמֶז לִכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא כְּכַלָּה וְנִמְשָׁלָה לְתָמָר, וְהִיא קְלְקְלָה, וְעַל כָּךְ רְאוּיָה הִיא לְעֹנֶשׁ מַר, ה' יְרַחֵם.

"וַיֹּאמֶר יְהוּדָה: הוֹצִיאוּהָ וְתִשָּׂרֵף", יְהוּדָה רוֹמֵז לְשֵׁם הַוָּיָ"ה בָּרוּךְ הוּא, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אוֹתִיּוֹת שֵׁם הַוָּיָ"ה, אֲשֶׁר גּוֹזֵר שְׂרֵפָה עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, חָלִילָה.

מְשִׁיבָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וְעוֹנָה לוֹ: "הַכֶּר נָא לְמִי הַחֹתֶמֶת וְהַפְּתִילִים וְהַמַּטֶּה הָאֵלֶּה", כְּלוֹמַר, אַתָּה צוֹדֵק חָטָאנוּ, אֲבָל תַּכִּיר בְּעוֹד מַשֶּׁהוּ, מִי עוֹד מִכָּל הָעַמִּים שֶׁעֲדַיִן זוֹכְרִים וְחוֹגְגִים לִשְׁמְךָ וְלִכְבוֹדְךָ עַל גֵּס חֲנֻכָּה שֶׁנַּעֲשָׂה לָהֶם לְאַחַר שָׁנִים רַבּוֹת כָּל כָּךְ? וְזֶהוּ "לְמִי הַחוֹתֶמֶת", רֶמֶז לְאוֹתוֹ פַּךְ שֶׁמֶן שֶׁנִּמְצָא חָתוּם בְּחוֹתָם שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל, וְ"הַפְּתִילִים" הֵן הַפְּתִילוֹת שֶׁל הַדְּלָקַת נֵרוֹת חֲנֻכָּה, "וְהַמַּטֶּה" הוּא כְּלֵי הַגֵּר בּוֹ יוֹצְקִים אֶת הַשֶּׁמֶן לַהַדְלָקָה. "הַכֶּר נָא", אַתָּה מַכִּיר אֱמֶת כָּזוֹ מִבֵּין כָּל הָעַמִּים שֶׁחוֹגְגִים וּשְׂמֵחִים לְשִׁמְךָ לְאַחַר שָׁנִים רַבּוֹת כָּל כָּךְ שֶׁנַּעֲשָׂה לָהֶם גֵּס, וְעוֹדָם מְקַיְּמִים אֶת הַמִּצְוָה בַּחֲבִיבוּת שֶׁכָּזוֹ?!

"וַיַּכֵּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר: צָדְקָה מִמֶּנִּי" - אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: הַצֶּדֶק אִתְּכֶם, אֲנִי אָשֵׁם בְּכָךְ שֶׁחָטָאתֶם - לָמָּה? "כִּי עַל כֵּן לֹא נְתַתִּיהָ לְשֵׁלָה בְנִי" - שֵׁלָה רוֹמֵז

לְשִׁילֹה, מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ. מָה שֶּׁלֹּא הֵבֵאתִי אֶת הַמָּשִׁיחַ, אַשְׁמָתִי הִיא, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא הֵבֵאתִי אֶת הַגְּאֻלָּה, עַל כֵּן אַתֶּם עֲדַיִן שְׁקוּעִים בַּחֲטָאִים. יִשְׂרָאֵל רוֹצִים אַךְ נוֹפְלִים, רוֹצִים אַךְ נִכְשָׁלִים, מִתְחַזְּקִים וְשׁוּב נִכְשָׁלִים, וְאַשְׁמָתִי הִיא, שֶׁלֹּא הֵבֵאתִי אֶת הַגְּאֻלָּה.

מַשְׁמַע שֶׁאָמְנָם יֵשׁ קִטְרוּג, אַךְ יֵשׁ גַּם לְמוּד זְכוּת גָּדוֹל וְסָגֻגוֹרְיָה עַל יִשְׂרָאֵל שֶׁעוֹד אוֹחֲזִים בְּמִצְוַת נֵר חֲנֻכָּה וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מֵשִׁיב: צוֹדְקִים, זוֹ אַשְׁמָתִי שֶׁלֹּא הֵבֵאתִי אֶת הַגְּאֻלָּה, וְעַל כֵּן אַתֶּם שְׁקוּעִים אִתִּי בְּגָלוּת. מִתּוֹךְ כָּל זֶה מִתְעוֹרְרִים רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל בַּגָּלוּת.

הַתְחָלַת הַנֵּס

יָדוּעַ שַׁנֵּס חֲנֻכָּה לֹא הִתְחִיל בִּימֵי הַחֲנֻכָּה אֶלָּא הַרְבֵּה דּוֹרוֹת קוֹדֶם לָכֵן, בְּשָׁעָה שֶׁנֶּאֱבָק יַעֲקֹב אָבִינוּ בַּשַּׂר שֶׁל עֵשָׂו כְּשֶׁחָזַר מִבֵּית לָבָן, כְּפִי שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר", וְדָרְשׁוּ חַז"ל לְאַחַר שֶׁיַּעֲקֹב הֶעֱבִיר אֶת כָּל מִשְׁפַּחְתּוֹ וּרְכוּשׁוֹ בְּמַעֲבָר יַבֹּק, חָזַר שׁוּב כְּדֵי לְהָבִיא אֶת אוֹתָם פַּכִּים קְטַנִּים שֶׁנּוֹתְרוּ. פַּכִּים קְטַנִּים הֵם דָּבָר קָטָן שֶׁלֹּא שָׁוֶה הַרְבֵּה כֶּסֶף, אֲבָל עַל הַצַּדִּיקִים נֶאֱמַר שֶׁמְּמוֹנָם חָבִיב עֲלֵיהֶם כְּגוּפָם.

הַצַּדִּיקִים יְכוֹלִים לְוַתֵּר עַל הַרְבֵּה כֶּסֶף כְּשֶׁזֶּה לִצְדָקָה וְחֶסֶד שֶׁהֵם גּוֹמְלִים, אַךְ לֹא יְוַתְּרוּ עַל אֲגוּרָה אַחַת שֶׁנִּשְׁאֶרֶת כְּשֶׁמְּדֻבָּר בְּכֶסֶף שֶׁלָּהֶם, כִּי יֵשׁ שָׁם בְּכֶסֶף נִיצוֹצוֹת שֶׁשַּׁיָּכִים לָהֶם. לָכֵן הָיוּ הַצַּדִּיקִים שׁוֹמְרִים עַל כָּל מָה שֶׁשַּׁיָּךְ לָהֶם, וְיַעֲקֹב אָבִינוּ מְלַמֵּד אוֹתָנוּ לַחְזֹר עַל מְנָת לְהָבִיא אֲפִילוּ פַּכִּים קְטַנִּים, וְשָׁם בָּא הַמַּלְאָךְ וְנֶאֱבַק בּוֹ.

פַּכִּים קְטַנִּים

עַל אוֹתָם פַּכִּים קְטַנִּים דָּרְשׁוּ חַז"ל בַּמִּדְרָשׁ, אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְיַעֲקֹב: אַתָּה מָסַרְתָּ אֶת נַפְשְׁךָ בִּשְׁבִיל פַּכִּים קְטַנִּים? חַיֶּיךָ שֶׁאֲנִי מְשַׁלֵּם לְבָנֶיךָ שֶׁיֵּעָשֶׂה לָהֶם נֵס גָּדוֹל בִּימֵי חַשְׁמוֹנָאִים עַל יְדֵי פַּכִּים קְטַנִּים.

וּבֶאֱמֶת קַשְׁיָה גְּדוֹלָה הִיא עַל הַנֵּס שֶׁנַּעֲשָׂה בְּפַךְ הַשֶּׁמֶן בִּימֵי חַשְׁמוֹנָאִים, מָה כָּל אוֹתוֹ "עֵסֶק" שֶׁאָנוּ עוֹשִׂים מֵהַנֵּס שֶׁנִּמְצָא פַּךְ שֶׁמֶן טָהוֹר בְּחוֹתָם כֹּהֵן גָּדוֹל, עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁחוֹגְגִים אֶת הַנֵּס 8 יָמִים? נִתַּן הָיָה לְתַקֵּן הַדְלָקָה לְיוֹם אֶחָד, לְזָכֹר אוֹתוֹ נֵס

בּוֹ נִצְחוּ בְּנֵי חַשְׁמוֹנַאי אֶת הַיְוָנִים, לָמָּה תִּקְנוּ 8 יָמִים? אֶלָּא מִשּׁוּם הַנֵּס שֶׁנַּעֲשָׂה בְּפַךְ הַשֶּׁמֶן שֶׁהַשֶּׁמֶן דָּלַק 8 יָמִים.

וּמַאֲיָזֶה נֵס עוֹשִׂים אָנוּ "עֶסֶק" גָּדוֹל יוֹתֵר - מִנֵּס הַנִּצָּחוֹן אוֹ מִנֵּס פַּךְ הַשֶּׁמֶן? מִנֵּס פַּךְ הַשֶּׁמֶן. מָה הָ"עֶסֶק" הַגָּדוֹל שֶׁעוֹשִׂים מֵאוֹתוֹ נֵס? לוּ יְצַיֵּר שֶׁהָיוּ מוֹצְאִים פַּךְ שֶׁמֶן טָהוֹר, אַף הָיוּ הַיְוָנִים מְנַצְּחִים בַּמִּלְחָמָה, הַאִם הָיִינוּ מַדְלִיקִים נֵרוֹת חֲנֻכָּה? הַנֵּס הַגָּדוֹל יוֹתֵר הָיָה גַּם הַהַצָּלָה שֶׁנִּצְּלוּ כְּשֶׁנִּצְּחוּ אֶת הַיְוָנִים! מָה עוֹשִׂים עֶסֶק מִפַּךְ הַשֶּׁמֶן?

אֶלָּא שֶׁבֶּאֱמֶת הַנֵּס הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר הָיָה הַנֵּס שֶׁל פַּךְ הַשֶּׁמֶן. כָּל הַתָּכְנִית שֶׁל הַיְוָנִים לֹא הָיְתָה לְאַבֵּד אֶת הַשְּׁמָנִים, הֵם הִשְׁאִירוּ אֶת כָּל פַּכֵּי הַשֶּׁמֶן, אֶלָּא הֵם רָצוּ לְטַמֵּא שֶׁנַּעֲסֹק בַּתּוֹרָה אַף בְּטֻמְאָה. לָכֵן הִשְׁאִירוּ שְׁמָנִים טְמֵאִים, כְּאִלּוּ אָמְרוּ לָעָם יִשְׂרָאֵל: תִּלְמַד תּוֹרָה כַּמָּה שָׁאַתָּה רוֹצֶה, אֲבָל לֹא בְּטָהֳרָה תִּלְמַד בְּטֻמְאָה. זוֹ הָיְתָה הַכַּוָּנָה שֶׁל הַיְוָנִים.

אִם כָּכָה מָה מוֹעִיל הַנִּצָּחוֹן שֶׁל הַחַשְׁמוֹנָאִים אִם לֹא הָיוּ מוֹצְאִים פַּךְ שֶׁמֶן טָהוֹר? הָיוּ לוֹמְדִים מִתּוֹךְ טֻמְאָה?! זֶה הָיָה רָצוֹן הַיְוָנִים מִלְּכַתְּחִלָּה וְהַחַשְׁמוֹנָאִים הָיוּ מַפְסִידִים, כִּי כָּל הַתּוֹרָה הָיְתָה הוֹלֶכֶת לַסְּטָרָא אַחֲרָא. אָז הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עָזַר לָהֶם לְנַצֵּחַ וּלְהַדְלִיק בְּטָהֳרָה, שֶׁיַּעַסְקוּ בַּתּוֹרָה בְּקְדֻשָּׁה. וְזֶה "וְהִיא שֶׁעָמְדָה", הַזְּכוּת שֶׁשָּׁמְרָה עַל כָּל הַדּוֹרוֹת שֶׁלָּנוּ וְהִצִּילָה אוֹתָנוּ מִכָּל הַקָּמִים עָלֵינוּ: לִלְמֹד תּוֹרָה בְּטָהֳרָה.

זְהִירוּת, טֻמְאָה

הַיְוָנִים לֹא בָּאוּ לִמְנוֹעַ מֵאִתָּנוּ אֶת עֶסֶק הַתּוֹרָה, כָּל עוֹד הַלִּמּוּד בְּטֻמְאָה. הַיְוָנִים עָשׂוּ עֶסֶק מִכָּל הַחָכְמוֹת שֶׁבְּטֻמְאָה. הֵם עָסְקוּ בְּחָכְמַת הַפִּיזִיקָה וְהַכִּימְיָה, בְּתוֹרַת הַפְּנִקְצִיוֹת וְהַמִּשְׁוָאוֹת, הַקְוַואנְטִים וְחֹק שְׁמוּר הָאֲנֶרְגְיָה, תּוֹרַת הַיַּחֲסוּת - כָּל סְעִיפֵי הַמַּדָּע, עִם זֶה הֵם חָיוּ וּבְזֶה הָעָם הִתְעַסְקוּ וְנִקְשְׁרוּ. וְאַף עַל פִּי שֶׁגַּם לָנוּ מֻתָּר לִלְמֹד מֵהֶם לְצֹרֶךְ פַּרְנָסָה, אֲבָל לֹא לַעֲשׂוֹת אוֹתָם לְעִקַּר הַחַיִּים!

הַאִם בָּאנוּ לָעוֹלָם לְסַפֵּר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל גִּלּוּיֵי הַמַּדָּע וְעַל חוֹק שְׁמוּר הָאֲנֶרְגְיָה שֶׁבַּבְּרִיאָה? כַּמָּה נִפְלָא אַתָּה ה', וּמָה יָפִים הַחֻקִּים שֶׁקָּבַעְתָּ בַּבְּרִיאָה?!

בִּשְׁבִיל זֶה בָּאנוּ לָעוֹלָם? לְגַלּוֹת אֶת חֻקֵּי הַטֶּבַע שֶׁבַּבְּרִיאָה? וַהֲרֵי גַּם אִם נִלְמַד אוֹתָם כָּל הַחַיִּים לֹא נְגַלֶּה אֲפִילוּ טִפָּה.

הִנֵּה, כָּל מָה שֶׁגִּלּוּ אַנְשֵׁי הַמַּדָּע אוֹדוֹת הָאוֹר, שֶׁבַּתְּחִלָּה גִּלּוּ אֶת תּוֹפָעַת "קַרְנֵי" הָאוֹר, לְאַחַר מִכֵּן נוֹדַע לָהֶם עַל תּוֹפָעַת "גַּלֵּי" הָאוֹר, שֶׁהִיא תּוֹפָעַת הַהִתְפַּכּוּת, לְאַחַר מִכֵּן גִּלּוּ אֶת תּוֹפָעַת הַזְּרִימָה - אוֹתָם חֶלְקִיקֵי אוֹר הַנִּקְרָאִים פּוֹטוֹנִים. כָּךְ עֲתִידִים לְהַמְשִׁיךְ וְלַחְקֹר, מָה טִיבוֹ שֶׁל הָאוֹר וְכֵיצַד הוּא עוֹבֵר. עַד שֶׁיָּבוֹא שְׁלָב בּוֹ יָבִינוּ שֶׁהָאוֹר הוּא אֵין סוֹף, וְלָכֵן אֵין גַּם סוֹף לַחֲקִירוֹת שֶׁלָּהֶם.

כָּכָה יַמְשִׁיכוּ בַּחֲקִירוֹת הַמַּדָּע שֶׁלָּהֶם, וְיַגִּיעוּ אֶל הַמַּאֲדִים, הַמַּעֲצָמוֹת יִתְחָרוּ מִי מִכֻּלָּן תַּגִּיעַ רִאשׁוֹנָה לַכּוֹכָבִים, יָקִימוּ שָׁם יְשׁוּבִים וְיִמְכְּרוּ שִׁטְחֵי קַרְקַע וְדִירוֹת עַל הַיָּרֵחַ. וְכִי לְשֵׁם כָּךְ בָּאנוּ לָעוֹלָם?

"טֹהַר רִאשׁוֹן"

טוֹב יוֹתֵר לִלְמֹד אֶת פֵּרוּשׁוֹ שֶׁל רַשִׁ"י, אוֹ כָּל לִמּוּד אַחֵר שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. מִי שֶׁלּוֹמֵד לְצֹרֶךְ פַּרְנָסָה, לוֹמֵד לְשֵׁם קַבָּלַת תֹּאַר רִאשׁוֹן אוֹ שֵׁנִי, זֶה לֹא פָּסוּל. אֲבָל זֶה לֹא עִקַּר חַיֵּינוּ. הַתַּכְלִית הִיא לְהַשִּׂיג "טֹהַר" רִאשׁוֹן וּשְׁנִי. אָדָם מַגִּיעַ לְכָאן לְכָךְ וְכָךְ שָׁנִים, וְאַחַר כָּךְ עוֹלָה נִשְׁמָתוֹ לְמַעְלָה, לָתֵת דִּין וְחֶשְׁבּוֹן לִפְנֵי בּוֹרֵא עוֹלָם - וּמָה יֹאמַר שָׁם, בְּמַה עָסַק כָּל יָמָיו? הַאִם הִגִּיעַ לְכָאן כְּדֵי לַחְקוֹר אֶת סוֹד הַשִּׁינָה שֶׁל עַכְבָּרִים?

וּבֶאֱמֶת יֵשׁ לְהָבִין סוֹד הַמַּאֲבָק שֶׁהָיָה בֵּין יַעֲקֹב לְעֵשָׂו. הַשָּׂר שֶׁל עֵשָׂו לֹא יָכוֹל לוֹ, וְיַעֲקֹב הוּא שֶׁנִּצַּח בְּאוֹתוֹ מַאֲבָק. וּבְכָל זֹאת, עָלָה בְּיַד הַמַּלְאָךְ לִפְגֹּעַ בְּיֶרֶךְ יַעֲקֹב, שֶׁזֶּה הַדּוֹרוֹת הָאַחֲרוֹנִים.

עַל הַפָּסוּק "וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ" מוּבָא בִּכְתְבֵי הָאֲרִיזַ"ל שֶׁהַמִּילָה "וַיֵּאָבֵק" בְּגִימַטְרִיָּא 'כִּסֵּא הַכָּבוֹד' (119, עִם הַכּוֹלֵל), רֶמֶז לְדְרָשַׁת חַזַ"ל שֶׁמַּאֲבַק זֶה הִגִּיעַ עַד כִּסֵּא הַכָּבוֹד.

כְּשֶׁהֵם נֶאֱבְקוּ, הִגִּיעַ הָאֲבָק עַד אוֹתוֹ מָקוֹם גָּבוֹהַּ הַקָּרוּי 'כִּסֵּא הַכָּבוֹד', מִשָּׁם נֶחְצְבוּ הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עַד שָׁם הִגִּיעַ הַפְּגָם, אוֹתוֹ הֶרְאָה הַמַּלְאָךְ שָׁרוֹ שֶׁל עֵשָׂו לְיַעֲקֹב, הָיִינוּ שֶׁהֶרְאָה לוֹ עַד הֵיכָן עֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לְהִכָּשֵׁל. הַדָּבָר כָּאֵב לְיַעֲקֹב מְאֹד וְצִעֵר אוֹתוֹ, כְּשֶׁרָאָה אֶת גֹּדֶל הַצַּעַר, אֵיךְ יֵרְאוּ בָּנָיו בַּדּוֹרוֹת הָאַחֲרוֹנִים. אָז הוּא יָרַד

מְעַט מֵהַדְּבֵקוּת הָרַבָּה שֶׁלּוֹ בַּה׳, וְהַמַּלְאָךְ הִצְלִיחַ לִפְגֹּעַ בְּכַף יֶרְכוֹ, בְּרַגְלוֹ הַשְּׂמָאלִית, שֶׁהִיא כְּנֶגֶד מִדַּת ׳הוֹד׳.

מִדַּת הוֹד רוֹמֶזֶת לִימֵי הַחֲנֻכָּה וּמִדַּת נֵצַח רוֹמֶזֶת לְפוּרִים. 8 יְמֵי חֲנֻכָּה הֵם כְּדֵי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל, הָיִינוּ לְתַקֵּן מִדַּת ׳הוֹד׳, לְתַקֵּן אֶת הַפְּגָם בּוֹ נִכְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל, בְּמִדַּת ׳הוֹד׳. וְאָכֵן קָשֶׁה לָנוּ לְהוֹדוֹת, מַשְׁמַע אֲנַחְנוּ מִתְקַשִּׁים בְּמִדַּת ה׳הוֹד׳.

הוֹדָיָה, לְהוֹדוֹת לַה׳ יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָדִים וְהַנִּסִּים שֶׁהוּא עוֹשֶׂה אִתָּנוּ. בְּכָל פַּעַם שֶׁאָדָם זָקוּק לִישׁוּעָה, הוּא צוֹעֵק לַה׳ וְקוֹרֵא אֵלָיו, וְה׳ יִתְבָּרַךְ מוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ, לְאַחַר מִכֵּן הוּא שָׁב וְנוֹפֵל, וְשׁוּב קוֹרֵא אֶל ה׳, וְשׁוּב גּוֹמֵל ה׳ יִתְבָּרַךְ טוֹבוֹת חֲסָדִים לְאֵין סוֹף עַל כָּל צָעַד וְשַׁעַל.

בַּתְּחִלָּה, כְּשֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְהִוָּשַׁע, חֲרִיהוּ מִתְמַלֵּא שִׂמְחָה וְהוֹדָיָה לַה׳ יִתְבָּרַךְ עַל הַטּוֹב שֶׁגָּמַל עִמּוֹ, אֶלָּא שֶׁבְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן הוּא מִתְרַגֵּל, הָרֶגֶל נַעֲשֶׂה טֶבַע, וְשׁוֹכֵחַ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל אֶת ה׳ יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָדִים וְהַטּוֹבוֹת, כְּאִלּוּ לֹא הָיְתָה טוֹבָה, אֶלָּא שֶׁמַּגִּיעַ לוֹ. קָשֶׁה לוֹ לְשַׁחְזֵר אֶת הַהַרְגָּשׁוֹת הַנִּפְלָאוֹת שֶׁל הוֹדָיָה לַה׳ שֶׁהָיוּ לוֹ בַּפְּעָמִים הָרִאשׁוֹנוֹת שֶׁזָּכָה לִרְאוֹת אֶת הַיְשׁוּעָה.

וְהָעֵצָה הִיא שֶׁיַּזְכִּיר לְעַצְמוֹ מִדֵּי פַּעַם בְּמַחְשָׁבָה, מָה הָיָה קוֹרֶה וּמָה הָיָה הַמַּצָּב שֶׁלּוֹ בְּלִי אוֹתָהּ יְשׁוּעָה שֶׁל ה׳ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ הָיָה נִרְאָה בִּלְעָדֶיהָ. עַד כַּמָּה הָיוּ הַחַיִּים שֶׁלּוֹ מְסֻבָּכִים, כָּל הַמַּהֲלָךְ שֶׁלּוֹ הָיָה מְסֻבָּךְ, אִם לֹא אוֹתָהּ יְשׁוּעָה שֶׁה׳ יִתְבָּרַךְ הוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ וּמַמְשִׁיךְ לְהוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ כָּל הַזְּמַן. עַד כַּמָּה שְׁנִּתָּה הַיְשׁוּעָה הַזּוֹ אֶת כָּל מַהֲלַךְ חַיָּיו, מָה רַבִּים חַסְדֵי ה׳ וְרַחֲמָיו עָלָיו בְּכָךְ שֶׁהֵבִיא לוֹ אֶת יְשׁוּעָתוֹ. אוֹתָהּ מַחְשָׁבָה שְׁמַזְכִּיר אָדָם לְעַצְמוֹ מִדֵּי פַּעַם מְעוֹרֶרֶת אֶת הָ״רְשִׁימוּ״ וְאֶת הָרֶגֶשׁ וּמְבִיאָהּ אוֹתוֹ לָשׁוּב וּלְהוֹדוֹת לַה׳. זֶה הַתִּקּוּן לְמִדַּת ה׳הוֹד׳, לְזֶה תִּקְנוּ אֶת 8 יְמֵי הַחֲנֻכָּה הַלָּלוּ, לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל.

בֵּין לְבֵין

אָז חֲנֻכָּה רוֹמֶזֶ לְמִדַּת ׳הוֹד׳ וּפוּרִים רוֹמֶז לְמִדַּת ׳נֵצַח׳, וּבֵינֵיהֶם מִדַּת ׳יְסוֹד׳, הֵם הַשָּׁבוּעוֹת הַלָּלוּ שֶׁל יְמֵי הַשּׁוֹבְבִי״ם, וְיֵשׁ שָׁנָה מְעֻבֶּרֶת בָּהּ יֵשׁ שׁוֹבְבִי״ם-תַּ״ת. תִּקּוּן יְמֵי הַשּׁוֹבְבִי״ם שֶׁהוּא תִּקּוּן הַיְסוֹד - תְּחִלָּתוֹ בְּ״זֹאת חֲנֻכָּה״, הַהִתְעוֹרְרוּת וְהַהַצָּתָה לְתִקּוּן יְמֵי הַשּׁוֹבְבִי״ם בְּ״זֹאת חֲנֻכָּה״, כָּל אֶחָד לְפִי הַהֲכָנָה שֶׁהוּא מֵכִין אֶת

עַצְמוֹ, כָּכָה הוּא זוֹכֶה לְקַבֵּל ׳מָנוֹעַ׳ חָדָשׁ לַעֲבוֹדַת הַקְּדֻשָּׁה, וּמִזֶּה תֵּשְׁפַּע לוֹ סִיְעָתָא דִּשְׁמַיָּא בְּכָל שְׁאָר הָעִנְיָנִים.

יְהוּדִי צָרִיךְ לַעֲבוֹד עַל הַקְּדֻשָּׁה שֶׁלּוֹ. לֹא שֶׁהוּא יְהֶיֶה מַלְאַךְ, אֶלָּא שֶׁיִּלָּחֵם וְיֶאֱבֵק. זֶה שֶׁהוּא מוּכָן לְהֶאָבֵק זֶה מְעוֹרֵר רֹשֶׁם גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם.

הַרְבֵּה פְּעָמִים אָדָם מַגִּיעַ לַחֲלִישׁוּת דַּעַת וּמִתְיָאֵשׁ: ״מָה כְּבָר יֵצֵא מִמֶּנִּי? אֲנִי לֹא מַצְלִיחַ לְהִתְקַדֵּם וּלְהִתְגַּבֵּר״, וְאָז הוּא מְאַבֵּד אֶת הַחֵשֶׁק וְהַכֹּחַ לְהַמְשִׁיךְ. אִם הוּא זוֹכֶה לְ״מָנוֹעַ״ חָדָשׁ שֶׁהוּא מִתְעוֹרֵר וּמִתְגַּבֵּר מֵחָדָשׁ, אָז הוּא חוֹזֵר לַקֶּרֶב כְּמוֹ אַרְיֵה, לֹא מִתְיַחֵס לַתּוֹצָאוֹת וְכַמָּה אֲחוּזִים הוּא הִתְקַדֵּם, כִּי הָעִקָּר לְהַמְשִׁיךְ לְהִלָּחֵם בְּכָל הַכֹּחַ.

צָרִיךְ לוֹמַר לְעַצְמֵנוּ: ״אֲנִי אַצְלִיחַ, אֲנִי אֲנַצֵּחַ בַּסּוֹף״, וְכָכָה מַמְשִׁיכִים לְהִלָּחֵם. בָּזֶה זוֹכִים בַּחֲנֻכָּה, וּלְפִי הַמְּאַמֵּץ בַּחֲנֻכָּה זוֹכִים לְתַקֵּן בִּימֵי הַשּׁוֹבְבֵי״ם, וּמִתּוֹךְ הַקְּדֻשָּׁה שֶׁנַּשִּׂיג בְּהִתְגַּבְּרוּת בַּשּׁוֹבְבֵי״ם נִזְכֶּה לְמִדַּת ״נֵצַח״ בְּפוּרִים. וְזֶה מַמְשִׁיךְ, כִּי מָה שֶׁנַּשִּׂיג בְּפוּרִים יָבִיא לַהַשָּׂגוֹת בְּפֶסַח, וְאָז נְתַקֵּן בִּסְפִירַת הָעֹמֶר וּבַתִּקּוּן שָׁם נַשִּׂיג הַשָּׂגוֹת בְּשָׁבוּעוֹת, וְכָךְ נִסְגַּר מַעְגָּל וְזוֹכִים לְהִתְחַדְּשׁוּת בְּשָׁנָה חֲדָשָׁה. זֶה הַמַּעְגָּל חַיִּים וְהַשָּׁנִים שֶׁלָּנוּ. וְאַף עַל פִּי שֶׁתָּמִיד אֶפְשָׁר לָשׁוּב וּלְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, בַּחֲנֻכָּה יֵשׁ יוֹתֵר כֹּחַ ״לְהָנִיעַ אֶת כָּל הַמָּנוֹעַ״.

לֹא לְחִנָּם

כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאִתָּנוּ יֵשׁ לוֹ מִבְחָנִים וְנִסְיוֹנוֹת, מְנַסִּים אוֹתָנוּ וּבוֹחֲנִים אוֹתָנוּ מֵהַשָּׁמַיִם, יוֹדְעִים עָלֵינוּ כָּל דָּבָר וְדָבָר בִּמְדֻיָּק, עַד כַּמָּה אֲנַחְנוּ נֶאֱבָקִים וּמִתְגַּבְּרִים לְהַגִּיעַ לְטָהֳרָה. פְּעָמִים, אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁכָּל הָעֲבוֹדָה שֶׁלּוֹ הִיא לְחִנָּם, הוּא מַפְסִיד שֶׁהוּא לֹא מַחְזִיר מִלְחָמָה לֶחָבֵר שֶׁצּוֹעֵר אוֹתוֹ.

אֲבָל צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁזֶּה לֹא לְחִנָּם, בַּשָּׁמַיִם מִתְיַחֲסִים לְכָל הִתְגַּבְּרוּת, יוֹתֵר מֵעֵרֶךְ שֶׁל מַעֲשִׂים. הִתְגַּבְּרוּת וְהִתְאַפְּקוּת מְעִידִים עַל טָהֳרַת הַלֵּב שֶׁלָּנוּ. אֲנַחְנוּ מִתְפַּעֲלִים מִיּוֹסֵף הַצַּדִּיק, כַּמָּה הִתְגַּבֵּר עַל עַצְמוֹ, מָה יָכוֹל הָיָה לַעֲשׂוֹת אַחֶרֶת אֲבָל לֹא עָשָׂה שֶׁלֹּא יִפְגַּע בְּאַף אֶחָד. עַל זֶה מִסְתַּכְּלִים בַּשָּׁמַיִם, עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאִתָּנוּ, רוֹאִים כָּל הִתְגַּבְּרוּת וְהִתְאַפְּקוּת שֶׁלָּנוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם. אָז לָמָּה אֲנַחְנוּ מִתְמַרְמְרִים אוֹ

מִתְיָאֲשִׁים? כָּל הִתְגַּבְּרוּת וְהַבְלַגָּה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִשְׁמוֹחַ וּלְהוֹדוֹת לַה׳ עַל הַזְּכוּת שְׁזָּכָה אוֹתָנוּ!

וּבֶאֱמֶת שְׁנִפְסְיוֹן הַשִּׂמְחָה הוּא קָשֶׁה מְאֹד, אֶלָּא שֶׁהוּא הַנִּפְסְיוֹן שֶׁל טָהֳרַת הַלֵּב, וְעַל זֶה עוֹקְבִים אַחֲרֵי כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ, יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר כָּל שְׁאָר הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים. לָמָּה? כִּי יוֹדְעִים שֶׁהַמִּלְחָמָה עַל הַמִּדּוֹת הִיא הֲכִי קָשֶׁה וְזוֹ הַסִּבָּה שֶׁהַשָּׂכָר שֶׁלָּהּ כָּל כָּךְ גָּדוֹל. זוֹ מִלְחָמָה פְּנִימִית גְּדוֹלָה וְקָשָׁה, אָדָם מֻטָּרָד בְּתוֹךְ עַצְמוֹ, בַּפְּנִימִיּוּת שֶׁלּוֹ, בְּכָל רֶגַע וְרֶגַע.

עַל פִּי הַטֶּבַע הוּא רוֹצֶה לְהַחְזִיר מִלְחָמָה: ״לָמָּה שֶׁאֲנִי אֶשְׁתֹּק לוֹ? אֲנִי אַעֲמִיד אוֹתוֹ בַּמָּקוֹם! הוּא לֹא יֵדַע מֵאֵיפֹה זֶה בָּא לוֹ, שֶׁלֹּא יִתְעַסֵּק אִתִּי יוֹתֵר״! אוֹ שֶׁיֹּאמַר לְעַצְמוֹ ״טוֹב אֲנִי לֹא אֶנְקֹם בּוֹ, אֲבָל אֲנִי אַקְפִּיד עָלָיו, שֶׁמִּשָּׁמַיִם יַעֲנִישׁוּ אוֹתוֹ. יְהִי רָצוֹן שֶׁיְּבוֹאוּ עָלָיו סֵבֶל וְיִסּוּרִים כְּמוֹ שֶׁמַּגִּיעַ לוֹ! הוּא הִתְאַכְזֵר אֵלַי, שֶׁיִּסְבֹּל״! אֲבָל גַּם אֶת זֶה הוּא לֹא עוֹשֶׂה, הוּא מִתְגַּבֵּר.

זֶה כְּמוֹ יוֹסֵף הַצַּדִּיק, אַחֵרֵי כָּל אוֹתוֹ צַעַר נוֹרָא וְסֵבֶל אָיוֹם שֶׁהָיָה לוֹ בְּגָלַל מָה שֶׁעָשׂוּ הָאַחִים שֶׁלּוֹ, לֹא רַק שֶׁלֹּא חָשַׁב מַחֲשָׁבָה רָעָה לְהַעֲנִישׁ אוֹתָם וּלְהִתְנַקֵּם בָּהֶם, אֶלָּא הָפוּךְ הוּא רַק הֵיטִיב אִתָּם כָּל הַזְּמַן, וַאֲפִילוּ לֹא שָׁלַח הוֹדָעָה לְאַבָּא שֶׁלּוֹ שֶׁהוּא חַי כְּשֶׁנּוֹדְעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם, כְּדֵי שֶׁאַבָּא שֶׁלּוֹ לֹא יִגַּלֶּה מָה קָרָה לוֹ וְיַקְפִּיד עַל הָאַחִים שֶׁלּוֹ! ״אֲפִילוּ חֲשַׁשׁ רָחוֹק שֶׁמָּא יַקְפִּיד אַבָּא עֲלֵיהֶם, לֹא שָׁוֶה לִי״.

כָּל הָאֱמֶת

מָה עָלָה בְּרֹאשׁ שֶׁל פַּרְעֹה לָתֵת לְיוֹסֵף כָּל כָּךְ הַרְבֵּה כֹּחַ רַק בִּגְלַל שֶׁפָּתַר לוֹ חֲלוֹם? אֶלָּא שֶׁהוּא חָלַם אֶת אוֹתוֹ חֲלוֹם הַרְבֵּה פְּעָמִים וְאַף אֶחָד מֵהַחַרְטוּמִים לֹא פָּתַר לוֹ כִּי הֵם פָּחֲדוּ. הָרֵי הוּא אוֹמֵר שֶׁהוּא אֱלוֹהַּ בְּעַצְמוֹ, אֵיךְ יֹאמְרוּ לוֹ שֶׁיִּהְיֶה רָעָב? זוֹ חֻצְפָּה לְהִתְנַבֵּא עַל רָעָב כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר לָהֶם שֶׁהוּא מוֹשֵׁל וּמַנְהִיג אֶת כָּל הָאָרֶץ, פִּתְאוֹם יֵשׁ לוֹ חִסָּרוֹן, פְּגַם בַּמַּלְכוּת וּבַשִּׁלְטוֹן הַכֹּל יָכוֹל שֶׁלּוֹ? וְהִנֵּה בָּא יוֹסֵף, עֶבֶד, וְאוֹמֵר לוֹ אֶת הָאֱמֶת בַּפָּנִים בְּלִי לְפַחֵד. וְצָרִיךְ לְהָבִין מֵהֵיכָן הָיָה לוֹ אֹמֶץ? וְלֹא רַק זֶה, פַּרְעֹה מְקַבֵּל אוֹתוֹ בְּתוֹר פּוֹתֵר הַחֲלוֹמוֹת הַגָּדוֹל וְיוֹסֵף אוֹמֵר לוֹ כִּי רַק ה׳ יוֹדֵעַ אֶת הַפִּתָּרוֹן וְאִם יְגַלֶּה לוֹ אָז הוּא יִפְתֹּר לְפַרְעֹה.

בְּמִדְרַשׁ כָּתוּב כִּי יוֹסֵף נָפַל בִּגְלַל חֲלוֹמוֹת וְעָלָה בִּגְלַל חֲלוֹמוֹת. וְלִכְאוֹרָה לֹא מוּבָן מָה חִדְּשׁוּ לָנוּ חַזַ״ל, הֲרֵי רוֹאִים זֹאת בְּפָרָשָׁה עַצְמָהּ, שֶׁהוּא סִפֵּר אֶת הַחֲלוֹמוֹת שֶׁלּוֹ לְאֶחָיו וְלָכֵן קִנְאוּ בּוֹ וּמָכְרוּ אוֹתוֹ לְמִצְרַיִם, וְזוֹ הַנְּפִילָה, וְעַל יְדֵי שֶׁפָּתַר אֶת הַחֲלוֹמוֹת לְשַׂר הַמַּשְׁקִים וּלְאַחַר מִכֵּן לְפַרְעֹה הוּא זָכָה לַעֲלוֹת לִגְדֻלָּה.

אֶלָּא שֶׁחַזַ״ל מְגַלִּים לָנוּ כִּי כַּאֲשֶׁר יוֹסֵף סִפֵּר אֶת הַחֲלוֹמוֹת שֶׁלּוֹ לְאַחִים שֶׁלּוֹ זֶה לֹא הָיָה מִתּוֹךְ שִׂנְאָה אוֹ גַּדְלוּת כְּמוֹ שֶׁהֵם חָשְׁבוּ, אֶלָּא מִתּם לֵב. הֲרֵי בַּחֲלוֹם הַשֵּׁנִי הוּא חָלַם שֶׁגַּם הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ מִשְׁתַּחֲוִים לוֹ, וּכְמוֹ שֶׁהוּא לֹא שָׂנָא אֶת אַבָּא שֶׁלּוֹ וְלֹא בִּקֵּשׁ לְהִתְגַּדֵּל בְּפָנָיו, כָּךְ גַּם כְּלַפֵּי אֶחָיו.

וְהִנֵּה כְּשֶׁמָּצָא אֶת עַצְמוֹ בַּבּוֹר, יָכוֹל הָיָה לַחְשֹׁב שֶׁעָשָׂה שְׁטוּת שֶׁסִּפֵּר לָהֶם אֶת הַחֲלוֹמוֹת וְהֵבִיא אֶת הָרָעָה הַזּוֹ עַל עַצְמוֹ, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְבֵית סֹהַר. אִם רַק הָיָה שׁוֹתֵק וְלֹא מְסַפֵּר לָהֶם, לֹא הָיוּ זוֹרְקִים אוֹתוֹ לַבּוֹר עִם נְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים.

וְהִנֵּה כָּעֵת, בִּהְיוֹתוֹ בְּמַעֲמַקֵּי הַבּוֹר, יָכוֹל הָיָה יוֹסֵף לַחְשֹׁב בְּלִבּוֹ: מָה גְּדוֹלָה שְׁטוּת זוֹ שֶׁעָשִׂיתִי, כְּשֶׁסִּפַּרְתִּי אֶת חֲלוֹמוֹתַי לְאֶחָי, לֹא נִמְכַּר לְעַבְדוּת וְלֹא מֻשְׁלָךְ לַכֶּלֶא בַּעֲלִילַת שָׁוְא.

כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ בְּמִקּוֹמוֹ הָיָה חוֹשֵׁב כָּךְ כָּל יוֹם, טָעִיתִי ! אֵיךְ עָשִׂיתִי שְׁטוּת כָּזוֹ ! אֲנִי כִּשָּׁלוֹן, אֲנִי לוּזֶר. לָמָּה אֲנִי טוֹעֶה שׁוּב וְשׁוּב. וְכָכָה הָיִינוּ מְיַסְּרִים אֶת עַצְמֵנוּ סְתָם. זֶה חֶשְׁבּוֹנוֹת שֶׁל שְׁטוּת ! אִם הָיִיתִי עוֹשֶׂה כָּכָה וְלֹא הָיִיתִי בּוֹחֵר כָּכָה.

לָכֵן אָמְרוּ חַזַ״ל בַּמִּדְרָשׁ שֶׁכָּל מָה שֶׁנַּעֲשָׂה זֶה בִּגְזֵרַת שָׁמַיִם. גַּם בְּיוֹסֵף הַצַּדִּיק נִגְזַר מִשָּׁמַיִם שֶׁיְּסַפֵּר לְאַחִים עַל הַחֲלוֹמוֹת, שֶׁיִּשְׂנְאוּ אוֹתוֹ וְיוֹרִידוּ אוֹתוֹ לַבּוֹר וְיִמְכְּרוּ אוֹתוֹ לְמִצְרַיִם, הַכֹּל נִגְזַר בְּחֶשְׁבּוֹן מְדֻיָּק בַּשָּׁמַיִם. גַּם הָעַלְיָה הִיא עַל יְדֵי חֲלוֹמוֹת, הַכֹּל מְדֻיָּק !

זְכָרוֹן שֶׁל פִּיל

אָמְנָם אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהָפִיק לְקָחִים וְלִלְמֹד מִטָּעֻיּוֹת שֶׁעָשִׂינוּ, וְלִפְעֹל לְהַבָּא בְּהִגָּיוֹן וּלְהָסִיק מַסְקָנוֹת מֵהַכִּשְׁלוֹנוֹת שֶׁלָּנוּ, שֶׁאֵין אָדָם עוֹמֵד עַל דִּבְרֵי תּוֹרָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְשָׁל בָּהֶם, אַךְ יֵשׁ לְהִזָּהֵר שֶׁלֹּא לְיַסֵּר אֶת עַצְמֵנוּ עַל הֶעָבָר אוֹ לַעֲסֹק בְּהַלְקָאָה עַצְמִית, צָרִיךְ לְהַאֲמִין שֶׁהַכֹּל בִּגְזֵרָה מִן הַשָּׁמַיִם, הַכֹּל נִגְזַר מֵרֹאשׁ בְּחֶשְׁבּוֹן מְדֻיָּק.

הַבַּעַל דָּבָר רוֹצֶה שֶׁאֲנַחְנוּ נִתְעַסֵּק בַּטָּעֲיוֹת שֶׁלָּנוּ וְנִרְדֹּף אֶת עַצְמֵנוּ, יֵשׁ לוֹ זְכָרוֹן שֶׁל פִּיל וְהוּא יָכוֹל לְהַזְכִּיר לָנוּ בְּכָל פַּעַם אֶת כָּל הַנְּפִילוֹת וְהַטָּעֲיוֹת שֶׁעָשִׂינוּ מֵהַיּוֹם שֶׁנּוֹלַדְנוּ... זוֹכֵר אֶת כָּל הַכִּשְׁלוֹנוֹת לִפְרָטֵי פְּרָטִים ! וְזֶה גּוֹרֵם לָנוּ לִרְפְיוֹן וְחֹסֶר מַעַשׂ, כִּי אִם גַּם כָּכָה אֲנִי "דָּפוּק" וְאֵין חֲשִׁיבוּת וּמַשְׁמָעוּת לְמָה שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה, אָז בִּשְׁבִיל מָה לִטְרֹחַ וּלְהַמְשִׁיךְ ?

לָכֵן הַמִּדְרָשׁ מְלַמֵּד אוֹתָנוּ שֶׁגַּם הַנְּפִילוֹת שֶׁל יוֹסֵף הָיוּ עַל יְדֵי חֲלוֹמוֹת, וְגַם הָעֲלִיָּה הָיְתָה עַל יְדֵי הַחֲלוֹמוֹת. לְלַמֵּד אוֹתָנוּ שֶׁכָּל הַטָּעֲיוֹת וְהַכִּשְׁלוֹנוֹת - הַכֹּל בִּגְזֵרַת שָׁמַיִם, וַאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ וּלְהִתְקַדֵּם עוֹד וְעוֹד בַּעֲבוֹדַת ה', וְלֹא לְהִתְיָאֵשׁ.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה

בְּשָׁעָה שֶׁהוֹרוּ לְיוֹסֵף לְהִתְיַצֵּב לִפְנֵי פַּרְעֹה, הוּא לֹא יָדַע שֶׁהֵם נִסּוּ שׁוּב וְשׁוּב לִפְתֹּר אֶת הַחֲלוֹם שֶׁל פַּרְעֹה לְלֹא הַצְלָחָה. הוּא לֹא יָדַע שֶׁפַּרְעֹה לֹא הָיָה מֻרְוָצֶה מֵהַפִּתְרוֹנוֹת שֶׁלָּהֶם, וְשֶׁבְּכָל מִצְרַיִם מְחַפְּשִׂים מִישֶׁהוּ שֶׁיִּפְתֹּר לוֹ הַחֲלוֹם לְרָצוֹנוֹ.

לִפְעָמִים, דַּוְקָא בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם נִמְצָא בְּעֹמֶק הַשֶּׁבֶר וְהַצָּרָה, בַּשָּׁמַיִם מְכִינִים עֲבוּרוֹ הַיְשׁוּעָה הַמַּפְלָאָה.

כָּךְ הָיָה יוֹסֵף בְּמַעֲמַקֵּי הַבּוֹר, וְלֹא יָדַע שְׁבְּתוֹךְ כַּמָּה דַּקּוֹת הוּא יַעֲמוֹד לִפְנֵי פַּרְעֹה, וְיָשִׂימוּ כֶּתֶר מַלְכוּת עַל רֹאשׁ שֶׁלּוֹ ! בְּתוֹךְ רֶגַע הֵרִיצוּ אוֹתוֹ מִן הַבּוֹר, מִיַּד כְּבָר פָּתַר אֶת חֲלוֹמוֹת הַמֶּלֶךְ, לֹא מִתְיַחֵס לַמַּחְמָאוֹת שֶׁל הַמֶּלֶךְ שֶׁאוֹמֵר שֶׁשָּׁמַע עָלָיו שֶׁהוּא פּוֹתֵר חֲלוֹמוֹת גָּדוֹל וְאוֹמֵר לוֹ רַק אֱלֹקִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פַּרְעֹה ! אֲנִי לֹא פּוֹתֵר חֲלוֹמוֹת, רַק בּוֹרֵא עוֹלָם !

צָרִיךְ הַרְבֵּה אֹמֶץ לוֹמַר דְּבָרִים כָּאֵלֶּה לִפְנֵי פַּרְעֹה, שֶׁעָשָׂה עַצְמוֹ אֱלֹהוּת וְהִצִּיג עַצְמוֹ כְּמִי שֶׁבָּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְהוּא אוֹמֵר לוֹ שֶׁרַק הָאֱלֹקִים יִפְתֹּר אֶת הַחֲלוֹמוֹת שֶׁל פַּרְעֹה ! הוּא עוֹשֶׂה אֶת פַּרְעֹה "אֶפֶס" לְיַד הַחַרְטוּמִים שֶׁלּוֹ ! הַמֶּלֶךְ יָכוֹל הָיָה לִכְעוֹס עָלָיו וּלְהַחְזִיר אוֹתוֹ לַבּוֹר חֲזָרָה, וְזֶה בַּמִּקְרֶה הַטּוֹב !

אֲבָל יוֹסֵף לֹא מְפַחֵד לוֹמַר אֶת הָאֱמֶת: "בִּלְעָדַי ! אֱלֹקִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פַּרְעֹה" ! מֵהֵיכָן הָאֹמֶץ ? בְּיִחוּד שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ פְּנַאי לְהָכִין אֶת עַצְמוֹ קֹדֶם הַפְּגִישָׁה עִם פַּרְעֹה, הַכֹּל נַעֲשָׂה בְּתוֹךְ רֶגַע, בְּרֶגַע אֶחָד הֵרִיצוּ אוֹתוֹ מִן הַבּוֹר, וּבְרֶגַע אֶחָד כְּבָר נִדְרָשׁ לִפְתֹּר אֶת הַחֲלוֹמוֹת !

אֲבָל דְּבָרִים שֶׁיּוֹצְאִים מִן הַלֵּב נִכְנָסִים אֶל הַלֵּב, הִתְקַבְּלוּ הַדְּבָרִים עַל לֵב פַּרְעֹה. פַּרְעֹה וְהַחַרְטֻמִּים מַקְשִׁיבִים לְיוֹסֵף שֶׁמַּסְבִּיר וּפוֹתֵר אֶת הַחֲלוֹמוֹת, אַחֲרֵי נְאוּם עַל אֱמוּנָה, מֵאֵיפֹה הָיוּ לוֹ כֹּחוֹת נֶפֶשׁ כָּאֵלֶּה?

לְהִתְחַבֵּר אֶל ה׳!

אֶת הַכֹּחוֹת הָאֵלֶּה הִשִּׂיג יוֹסֵף הַצַּדִּיק מִן הַקְּדֻשָּׁה בִּהְיוֹתוֹ מִדַּת הַיְסוֹד. הַקְּדֻשָּׁה מַשְׁפִּיעָה עַל הָאָדָם כֹּחוֹת נֶפֶשׁ בְּלִי גְּבוּל! וּמָה זֶה ׳קְדֻשָּׁה׳? קְדֻשָּׁה זֶה הִתְחַבְּרוּת אֶל ה׳ יִתְבָּרַךְ וּדְבֵקוּת בּוֹ. כְּשֶׁיְּהוּדִי מְחַבֵּר אֶל ה׳, הוּא מַשִּׂיג כֹּחוֹת נֶפֶשׁ עֲצוּמִים. מָה שֶׁאֵין כֵּן אִם אֲנַחְנוּ חַס וְשָׁלוֹם לֹא מְחֻבָּרִים לְאַבָּא שֶׁבַּשָּׁמַיִם, אָז כָּל זְבוּב קָטָן יָכוֹל לְהָבִיא אוֹתָנוּ לְבִלְבּוּל וְכִשָּׁלוֹן.

בַּגְּמָרָא רֹאשׁ הַשָּׁנָה כָּתוּב כִּי יוֹסֵף הִתְיַצֵּב לִפְנֵי פַּרְעֹה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, יוֹם הַדִּין. בַּיּוֹם הַזֶּה עָמַד מוּלוֹ עִם מְלוֹא כֹּחוֹת הַקְּדֻשָּׁה.

אָמַר הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק רַבִּי חֲנַנְיָה פִּינְטוֹ שְׁלִיטָ״א שֶׁמִּתּוֹךְ כָּךְ נִכְנַע פַּרְעֹה: לְמוּל עֹצֶם הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל יוֹסֵף, נִכְנְעָה אוֹתָהּ קְלִפָּה שֶׁל פַּרְעֹה הָרָשָׁע וְנִתְגַּמְדָה. לֹא רַק שֶׁיּוֹסֵף הַצַּדִּיק לֹא נֶעֱנַשׁ עַל יְדֵי פַּרְעֹה, אַחֲרֵי שֶׁאָמַר לוֹ כִּי הַכֹּל מֵה׳ יִתְבָּרַךְ, אֶלָּא פַּרְעֹה הִתְיַעֵץ אִתּוֹ וְשָׁאַל מָה עָלָיו לַעֲשׂוֹת עַל מְנָת לִפְתֹּר אֶת בְּעָיַת הָרָעָב!

פַּרְעֹה שֶׁעָשָׂה עַצְמוֹ אֱלוֹהַּ הִתְיַעֵץ בְּיוֹסֵף שֶׁהֶרְגַּע הֵבִיאוּ אוֹתוֹ מֵהַכֶּלֶא. אֶלָּא לְכָל זֹאת זָכָה יוֹסֵף הַצַּדִּיק מִכֹּחַ הַקְּדֻשָּׁה וְהַהִתְגַּבְּרוּת שֶׁלּוֹ, וְלָכֵן לֹא פָּחַד מִפַּרְעֹה וּמִכֹּל הַחַרְטֻמִּים.

הָחִיד״א מְבָאֵר שֶׁמִּכֹּחַ הַקְּדֻשָּׁה הָעֲצוּמָה שֶׁל יוֹסֵף הִצְלִיחַ לִפְתֹּר אֶת הַחֲלוֹמוֹת שֶׁל פַּרְעֹה בִּשְׁלֵמוּת גְּמוּרָה וּלְיַעֵץ לוֹ אֶת הֶעָצָה הַנְּכוֹנָה. אוֹתָן שֶׁבַע פָּרוֹת רָזוֹת עָמְדוּ בַּחֲלוֹם לְיַד שֶׁבַע הַבְּרִיאוֹת, רֶמֶז לְכָךְ שֶׁהָאֵיוּם וְהָרָעָב צְפוּיִים לָבוֹא מִיַּד בְּתֹם שֶׁבַע שָׁנוֹת הַשֹּׂבַע. מֵהֶרֶמֶז הַזֶּה הִסִּיק יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁהַפִּתָּרוֹן טָמוּן בְּתוֹךְ הַחֲלוֹם עַצְמוֹ: יֵשׁ לְהִתְכּוֹנֵן מֵרֹאשׁ וְלֶאֱגֹר מִלַּאי שֶׁל מָזוֹן מֵרֹאשׁ, כְּדֵי לְקַדֵּם פְּנֵי הָרָעָה! לְהָכִין מִן הַשֹּׂבַע לִשְׁנוֹת הָרָעָב. וּמִתּוֹךְ כָּךְ יָעַץ לוֹ לְמָנוֹת אִישׁ חָכָם וְנָבוֹן לְבִצּוּעַ כָּל זֹאת, וּלְכָךְ מִנָּה פַּרְעֹה אֶת יוֹסֵף שֶׁמָּצָא אוֹתוֹ רָאוּי וּמַתְאִים לַתַּפְקִיד - וְכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם נִכְנְעָה מִפָּנָיו, הַכֹּל עָשׂוּ כְּפִי אֲשֶׁר צִוָּה אוֹתָם.

כְּשֶׁמַּגִּיעָה הַשָּׁעָה שֶׁל אָדָם לַעֲמוֹד בַּמַּלְכוּת, אִישׁ לֹא יוּכַל לַעֲמוֹד בְּפָנָיו, רַק שֶׁלֹּא יִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה. כְּשֶׁמַּגִּיעָה הַשָּׁעָה, מְרִיצִים אוֹתָנוּ מִן הַבּוֹר וַאֲפִילוּ בָּעַל כָּרְחֵנוּ.

יָגַעְתָּ וּמָצָאתָ - תַּאֲמִין

מֵהֵיכָן זָכָה יוֹסֵף לְאוֹתָהּ קְדֻשָּׁה עֲצוּמָה ? אֶת הַכֹּל הִשִּׂיג מִתּוֹךְ יְגִיעָה עֲצוּמָה מִתּוֹךְ מִלְחָמָה כְּנֶגֶד עַצְמוֹ כְּנֶגֶד הַנְּטִיּוֹת הַטִּבְעִיּוֹת שֶׁלּוֹ וּמִתּוֹךְ הִתְגַּבְּרוּת וְהִתְאַפְּקוּת אֵין סְפֹר יוֹם יוֹם וְשָׁעָה שָׁעָה.

וְהִנֵּה יוֹסֵף הַצַּדִּיק הָיָה סְפִירַת הַיְסוֹד שֶׁל כְּלָל יִשְׂרָאֵל, אוּלָם כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאִתָּנוּ כּוֹתְשִׁים אוֹתוֹ בַּמַּאֲבָקִים בַּנִּסְיוֹנוֹת וּבַמִּבְחָנִים בְּכָל רֶגַע וּבְכָל שָׁעָה. כָּךְ מְבִיאִים נִסְיוֹנוֹת עַל הָאָדָם, שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וְקָם. פֹּה הוּא נִכְשָׁל וְשׁוּב הוּא מִתְיַצֵּב, וּפֹה הוּא נוֹפֵל וּלְאַחַר מִכֵּן מִתְעַלֶּה, וְנִדְמֶה לוֹ שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ מָה הַתַּכְלִית בְּכָל זֶה. וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ שֶׁרַק זוֹ הַדֶּרֶךְ לְהִבָּנוֹת וּלְהִתְעַלּוֹת, לִסְלֹל וְלִבְנוֹת אֶת קוֹמַת הַקְּדֻשָּׁה בְּעַצְמוֹ.

כְּמוֹ שֶׁבַּגַּשְׁמִי כְּשֶׁחוֹצְבִים וְסוֹלְלִים דְּרָכִים וּמִנְהָרוֹת בְּתוֹךְ הָרִים כָּאן הוֹרְסִים וְשָׁם חוֹפְרִים כָּךְ נוֹצֶרֶת מִנְהָרָה וְנִסְלֶלֶת הַדֶּרֶךְ, גַּם בָּרוּחָנִיּוּת שֶׁל הָאָדָם. שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק - וְקָם ! כָּךְ נִבְנֵית קוֹמַת הַקְּדֻשָּׁה. זֶה לֹא נוֹחַ וְלֹא נָעִים, הַרְבֵּה יוֹתֵר קַל לָשֶׁבֶת בַּכֶּרֶסָה וְלָנוּחַ, אֶלָּא שֶׁכָּךְ הִיא דֶּרֶךְ הַבִּנְיָה שֶׁל קוֹמַת הַקְּדֻשָּׁה בָּאָדָם !

לֹא רוֹצֶה מַלְאָכִים

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֶה שֶׁנִּהְיֶה כְּמַלְאָכִים, יֵשׁ לוֹ צְבָאוֹת שְׁלֵמִים כָּאֵלֶּה בַּשָּׁמַיִם שֶׁל מַלְאָכִים שֶׁיְּשָׁרְתוּ אוֹתוֹ. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה אוֹתָנוּ, עִם הַתַּאֲוֹות וְהַגַּשְׁמִיּוּת, וּבְכָל זֹאת עוֹמְדִים בַּנִּסְיוֹנוֹת. ה׳ רוֹצֶה אֶת הַהִתְמוֹדְדוּת שֶׁלָּנוּ שֶׁלֹּא נִגְמֶרֶת אֶת הַמַּאֲבָקִים וְהַהִתְגַּבְּרוּת שֶׁלָּנוּ ! לִשְׁבֹּר אֶת הַ״יֵּשׁ״ וְאֶת הַחֹמֶר, בְּכָל עֲשָׂיָה שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים נֶגֶד הָרָצוֹן וְהַנְּטִיָּה הַטִּבְעִית שֶׁל גּוּפֵנוּ ! ה׳ רוֹצֶה אוֹתָנוּ ! כְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ עַכְשָׁו.

כָּל אוֹתָן בַּקָּשׁוֹת שֶׁהָאָדָם מְבַקֵּשׁ וְחוֹזֵר וּמְבַקֵּשׁ, שֶׁיִּזְכֶּה לַעֲבוֹד אֶת ה׳ מִתּוֹךְ נַחַת וְקַלּוּת, לֹא מִתְקַבְּלוֹת. אֶפְשָׁר שֶׁבְּיוֹם מִן הַיָּמִים יְקַבְּלוּ אוֹתָן וְהוּא יִזְכֶּה לָשֶׁבֶת עַל הַמְּנוּחָה וְעַל הַנַּחָלָה, אֲבָל לֹא עַכְשָׁו. הִנֵּה יַעֲקֹב בִּקֵּשׁ לָשֶׁבֶת בְּשַׁלְוָה, קָפַץ עָלָיו רוֹגְזוֹ שֶׁל יוֹסֵף. ה׳ לֹא חָפֵץ בַּשַּׁלְוָה שֶׁל הַצַּדִּיקִים, אֶלָּא בַּיְסוּרִים שֶׁלָּהֶם.

רַק בַּסּוֹף כְּשֶׁגִּיעַ אֶל הָ׳אַיִן׳ אֲפְשָׁר שֶׁיִּזְכֶּה שֶׁתִּתְמַלֵּא בַּקָּשָׁתוֹ לַעֲבוֹד אֶת ה׳ מִתּוֹךְ שַׂלְוָה וָנַחַת, לְאַחַר כְּתִישָׁה אֵין סוֹפִית, יָבוֹא עֶזְרוֹ! אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לָדַעַת: כָּל הַבְּנִיָּה שֶׁל הַקּוֹמָה הָרוּחָנִית שֶׁל הָאָדָם לֹא יְכוֹלָה לְהֵעָשׂוֹת אֶלָּא בְּדֶרֶךְ שֶׁל הִתְמוֹדְדוּיוֹת, זֶה נוֹפֵל וְזֶה קָם, נִסְיוֹנוֹת מַאֲבָקִים וּלְחִימָה. מָה, קָשֶׁה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת אוֹתָנוּ מֻשְׁלָמִים בְּבַת אַחַת כְּמוֹ מַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת? זֶה כְּלוּם בִּשְׁבִילוֹ.

אֲבָל לְתִקּוּן הַנֶּפֶשׁ שֶׁלָּנוּ לֹא נִזְכֶּה כָּכָה. דַּוְקָא בְּתוֹךְ הַבִּלְבּוּלִים וְהַמַּאֲבָקִים טָמוּן הַיּוֹפִי וְהַהֲדָר שֶׁל הָאָדָם: הַנְּקֻדָּה הַיְחוּדִית שֶׁבָּנוּ הִיא דַּוְקָא הַהִתְגַּבְּרוּת וְהַהֶאָבְקוּת נֶגֶד יֵצֶר הָרַע, נֶגֶד הַנְּטִיּוֹת הַטִּבְעִיּוֹת, נֶגֶד רְצוֹנוֹת הַגּוּף שֶׁלָּנוּ! זֶה הַיְהַלּוֹם הַזּוֹהֵר שֶׁל הָאָדָם!

יוֹסֵף הַצַּדִּיק יָכוֹל הָיָה לְהִתְמָרְמֵר וְלִטְעוֹן: הֲרֵי אֲנִי עָסַקְתִּי בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ שֶׁל אַבָּא יַעֲקֹב שְׁאֶת כָּל רָזֵי תּוֹרָתוֹ לֹא מָסַר אֶלָּא לִי, מָה שֶׁלָּמַד בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ שֶׁל שֵׁם וְעֵבֶר עַד שֶׁנִּתְקַנְּאוּ בִּי אֶחָי עַל הַדָּבָר הַזֶּה, וְהִנֵּה כָּעֵת לָקַחְתָּ אוֹתִי מִבֵּית אַבָּא, וְהֵבֵאתָ עָלַי אֶת כָּל הַצָּרָה הַזֹּאת, לֹא חָבָל? אֵיזֶה פְּגַם מָצָאתָ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה שֶׁלִּי? אֵיזֶה פְּגַם מָצָאתָ בַּעֲבוֹדַת הַקְּדֻשָּׁה שֶׁלִּי, שֶׁבִּגְלָל זֶה אֲנִי צָרִיךְ לִסְבֹּל אֶת כָּל הַצָּרָה הַזּוֹ? הוֹרַדְתָּ אוֹתִי לִשְׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת, לְמִצְרַיִם שֶׁהִיא ״עֶרְוַת הָאָרֶץ״, וּשְׁאָר הָאַחִים הִשְׁאַרְתָּ בִּמְקוֹמָם בְּבֵית אַבָּא, בַּטּוֹב וּבַנְּעִימִים, עַל מָה וְלָמָּה?

עַל כָּךְ מְבָאֵר הָרַב יַעֲקֹב קָמִנְצְקִי, שְׁזֹאת הָיְתָה הַתּוֹרָה אוֹתָהּ לָמַד יוֹסֵף מִפִּי יַעֲקֹב אָבִיו מִבֵּית הַמִּדְרָשׁ שֶׁל שֵׁם וְעֵבֶר, כְּפִי שֶׁרַשׁ״י מְפָרֵשׁ, וּמָה הָיְתָה אוֹתָהּ תּוֹרָה שֶׁמָּסַר לוֹ?

תּוֹרַת שֵׁם וְעֵבֶר

תּוֹרָתָם שֶׁל שֵׁם וְעֵבֶר הָיְתָה הַתּוֹרָה מִדּוֹר הַמַּבּוּל וּמִדּוֹר הַפַּלָּגָה: בְּדוֹר הַמַּבּוּל הָיְתָה הַהִתְמוֹדְדוּת לִנְכַּח הַבִּלְבּוּלִים, וּבְדוֹר הַפַּלָּגָה הָיְתָה הַהִתְמוֹדְדוּת לִנְכַּח נִסְיוֹנוֹת הַפִּלּוּג. זֹאת הַתּוֹרָה בָּהּ רוֹצֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא!

תּוֹרַת הַהִתְמוֹדְדוּת לְמוּל הַנִּסְיוֹנוֹת, תּוֹרַת הַהֶאָבְקוּת נֶגֶד רְצוֹנוֹת הַגּוּף הַגַּשְׁמִי! זֶה לֹא נִדְרָשׁ מִשְּׁאָר הַשְּׁבָטִים, מֵהֶם נִדְרָשׁ לְהַעֲמִיד יְשִׁיבוֹת, שֶׁזּוֹ תּוֹרָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי - תּוֹרָה בְּטָהֳרָה, לְלֹא הַפְרָעוֹת וּמְנִיעוֹת. מִיּוֹסֵף נִדְרֶשֶׁת תּוֹרָה שֶׁל קְדֻשָּׁה

- תּוֹרָה שֶׁל הִתְמוֹדְדוּת מִתּוֹךְ תַּעֲצוּמוֹת וְנִסְיוֹנוֹת, תּוֹרָה שֶׁל גָּלוּת, זוֹ הָיְתָה תּוֹרָתָם שֶׁל שֵׁם וְעֵבֶר, וְזֶה מָה שֶּׁמָּסַר יַעֲקֹב אָבִינוּ לְיוֹסֵף בְּנוֹ, וּלְכָל זֹאת הִכְשִׁירוֹ יַעֲקֹב מֵרֹאשׁ.

יַעֲקֹב אָבִינוּ יָדַע בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ כָּל מָה שֶׁיִּצְטָרֵךְ יוֹסֵף לַעֲבוֹר. הָאַחִים קִנְּאוּ בּוֹ עַל סוֹדוֹת הַתּוֹרָה הַזּוֹ שֶׁנִּמְסְרָה אַךְ וְרַק לוֹ! הֵם לֹא יָדְעוּ שֶׁזֶּה הוּא תִּקּוּן נַפְשׁוֹ שֶׁל יוֹסֵף וְלֹא שֶׁלָּהֶם. מֵהֶם נִדְרְשׁוּ תִּקּוּנִים אֲחֵרִים בַּמַּהֲלָכִים שׁוֹנִים לְגַמְרֵי.

אָסוּר לְאָדָם לַחְשֹׁב: מַדּוּעַ צָרִיךְ אֲנִי לַעֲמוֹד בְּנִסְיוֹנוֹת בְּלִתִּי פּוֹסְקִים, בְּשָׁעָה שֶׁחֲבֵרַי יוֹשְׁבִים עַל מֵי מְנוּחוֹת? שֶׁחֲבֵרַי אֵין מְבִיאִים נִסְיוֹנוֹת עַל הָאָדָם אֶלָּא לְפִי מִדָּה, בְּמִדֵּיָק, עַל פִּי הַצֹּרֶךְ שֶׁל תִּקּוּנֵי נַפְשׁוֹ, וּכְלוּם לֹא מֵעֵבֶר לְכָךְ!

לִפְנֵי שֶׁבֶר גָּאוֹן

בָּא אֵלַי יְהוּדִי וְשָׁאַל: "אֵיךְ אֶפְשָׁר לְהִלָּחֵם בְּגַאֲוָה? אֲנִי רוֹצֶה לִזְכּוֹת בְּמִדַּת הָעֲנָוָה! אֲנִי בָּא לְהָנִיחַ תְּפִלִּין וּמִתְעוֹרֵר בְּלִבִּי הַחֶשְׁשׁ שֶׁמָּא אֲנִי אֶתְגָּאֶה בַּהֲנָחַת תְּפִלִּין שֶׁלִּי. אֲנִי חוֹשֵׁשׁ שֶׁכְּשֶׁאַנִּיחַ אֶת תְּפִלִּין אֲנִי אֶהְיֶה צַדִּיק, וּמִתּוֹךְ כָּךְ אֶתְגָּאֶה"! מִכָּאן נָבִין עַד כַּמָּה מִתְאַמֵּץ ה'בַּעַל דָּבָר' לְהַכְשִׁיל אֶת הָאָדָם בְּבִלְבּוּל הַדַּעַת, הַכֹּל עַל מְנָת שֶׁלֹּא יְקַיֵּם מִצְוֹת, וּמְטַשְׁטֵשׁ אֶת מֹחוֹ בְּמַחְשָׁבוֹת שֶׁל שָׁוְא. עָנִיתִי לוֹ בְּסִפּוּר:

מַעֲשֶׂה הָיָה בְּאָדָם שֶׁבָּא אֶל הַצַּדִּיק וְהִתְלוֹנֵן עַל כָּךְ שֶׁהוּא סוֹבֵל מִמִּדַּת הַגַּאֲוָה - עַל כָּל דָּבָר קָטָן כְּגָדוֹל שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, הוּא מִתְגָּאֶה! שָׁאַל אוֹתוֹ הַצַּדִּיק: כַּמָּה מַסֶּכְתּוֹת הִסְפַּקְתָּ לִלְמֹד מִתּוֹךְ הַשַּׁ"ס? אָמַר לוֹ הָאִישׁ: כָּךְ וְכָךְ מַסֶּכְתּוֹת (נְנִיחַ, שֶׁלָּמַד כְּבָר חָמֵשׁ מַסֶּכְתּוֹת). הִמְשִׁיךְ הַצַּדִּיק וְהִקְשָׁה: וְכַמָּה הֲלָכוֹת לָמַדְתָּ מִתּוֹךְ הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ? הֵשִׁיב הָאִישׁ: לָמַדְתִּי בְּ'אֹרַח חַיִּים' הִלְכוֹת תְּפִלִּין, וְאַף הִלְכוֹת שַׁבָּת לָמַדְתִּי. אָמַר לוֹ הַצַּדִּיק: בְּמַה אֲפוֹא יֵשׁ לְךָ לְהִתְגָּאוֹת? מִכָּל הַשַּׁ"ס לֹא לָמַדְתָּ אֶלָּא כַּמָּה מַסֶּכְתּוֹת, וּמִכֹּל הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ טֶרֶם לָמַדְתָּ כִּי אִם כַּמָּה סִימָנִים - וְאַתָּה טוֹעֵן שֶׁאַתָּה מִתְגָּאֶה? אֵין זוֹ גַּאֲוָה אֶלָּא טִפְּשׁוּת!

כָּכָה עָנִיתִי לְאוֹתוֹ יְהוּדִי: עַל מָה יֵשׁ לְךָ לְהִתְגָּאוֹת? אֵלֶּה מִצְוֹת שֶׁאוֹתָן אַתָּה חַיָּב לְקַיֵּם, כְּגוֹן תְּפִלָּה וּתְפִילִין, אֵיזֶה מָקוֹם יֵשׁ לְגַאֲוָה? גַּם אִם תִּהְיֶה לְךָ הַנָּחַת תְּפִלִּין בְּתַכְלִית הַהִדּוּרִים וְהַכַּוָּנוֹת, אַתָּה רַק מְקַיֵּם אֶת הַחוֹבָה שֶׁמֻּטֶּלֶת עָלֶיךָ! גַּם

כְּשֶׁתִּתְפַּלֵּל אֶת שְׁלוֹשׁ הַתְּפִלּוֹת בַּיּוֹם עַל פִּי כַּוָּנוֹת הָאֲרִ״י הַקָּדוֹשׁ וְהָרַשַׁ״שׁ, גַּם אָז אַתָּה רַק מְקַיֵּם אֶת הַחוֹבָה שֶׁלְּךָ וְלֹא מֵעֵבֶר לְכָךְ. בְּמַה תִּתְגָּאֶה?

הֵיכָן מַתְחִילָה הַגַּאֲוָה, כְּשֶׁעוֹשִׂים דְּבָרִים שֶׁכְּלָל לֹא מְחֻיָּבִים בָּהֶם, רַק שָׁם יֵשׁ לַחְשֹׁשׁ שֶׁמָּא תִּפּוֹל לִזְרוֹעוֹת הַגַּאֲוָה, לֹא לְפָנֵי זֶה.

וְהוּא הִמְשִׁיךְ: אֲבָל מָה אֲנִי אֶעֱשֶׂה, שֶׁבְּכָל זֹאת אֲנִי מִתְגָּאֶה בַּהֲנָחַת הַתְּפִלִּין שֶׁלִּי? אָמַרְתִּי לוֹ שֶׁיִּתְפַּלֵּל לַה׳ שֶׁיַּעֲזֹר לוֹ שֶׁלֹּא יִתְגָּאֶה. וְהוּא הִמְשִׁיךְ: וּמָה זֶּה מִדַּת הָעֲנָוָה? אָז עָנִיתִי לוֹ שֶׁעֲנָוָה הִיא עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי, עִנְיָן שֶׁל מוֹחִין קְדוֹשִׁין שֶׁאֲלֵיהֶם מַגִּיעַ אָדָם מִתּוֹךְ בִּטּוּל מֻחְלָט לַה׳ יִתְבָּרַךְ, כְּשֶׁהוּא מַגִּיעַ אֶל ה׳אַיִן׳ אַחֲרֵי שֶׁזָּכָה לִשְׁמִירַת הַבְּרִית. אַל תִּתְעַסֵּק בְּמִדַּת הָעֲנָוָה, עִקַּר הַתַּפְקִיד שֶׁתִּשָּׁמֵר מִגַּאֲוָה, אָז תַּמְשִׁיךְ לְהָנִיחַ תְּפִלִּין, וְתַרְגִּיעַ אֶת עַצְמְךָ שֶׁאַתָּה עֲדַיִן ״בְּעָיְתִי״, וְאֵין לְךָ בְּמַה לְהִתְגָּאוֹת.

תּוֹסֶפֶת כֹּחַ

בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם מִתְגַּבֵּר וּמִתְחַזֵּק מַשְׁפִּיעִים לוֹ מֵהַשָּׁמַיִם כֹּחוֹת מְיֻחָדִים שֶׁל קְדֻשָּׁה. יוֹסֵף הָיָה הַתִּקּוּן שֶׁל מִדַּת הַיְסוֹד לִכְלָל יִשְׂרָאֵל, לָכֵן עָלָה וְנָפַל, עָלָה וְשׁוּב נָפַל, וְנִתְנָסָה בְּאֵין סְפֹר נִסְיוֹנוֹת וּקְשָׁיִים.

בַּהַתְחָלָה עָלָה, וְלָמַד תּוֹרָה עִם יַעֲקֹב אָבִינוּ, לְאַחַר מִכֵּן נָפַל לַבּוֹר. מִשָּׁם נִתְעַלָּה לִגְדֻלָּה בְּבֵית פּוֹטִיפַר, וְשׁוּב נָפַל כְּשֶׁהֻשְׁלַךְ לְבוֹר הַכֶּלֶא. וְשׁוּב נִתְעַלָּה אֵצֶל פַּרְעֹה. מָה הַתַּכְלִית בְּכָל אוֹתָן עֲלִיּוֹת וּנְפִילוֹת? לֹא נִסּוּ אוֹתוֹ בְּכָל זֶה אֶלָּא מִשּׁוּם שֶׁהָיָה עָלָיו לְתַקֵּן אֶת מִדַּת הַיְסוֹד וּלְהַעֲמִיד אֶת קוֹמַת הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל כְּלָל יִשְׂרָאֵל!

מִשּׁוּם כָּךְ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא פָּגַם וְלֹא קִלְקֵל בְּמְאוּמָה, הָיָה חַיָּב לַעֲבוֹר כָּל זֹאת כְּדֵי לִבְנוֹת אֶת סְפִירַת הַיְסוֹד שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל. כָּכָה בְּכָל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל, עָלֵינוּ לַעֲבוֹר אֶת הָעֲלִיּוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁלָּנוּ מִשּׁוּם שֶׁעַל יָדָן אֲנַחְנוּ גַּם בּוֹנִים אֶת סְפִירַת הַיְסוֹד הַפְּרָטִית שֶׁלָּנוּ.

נֶאֱמָנוּת

וּמָה הִיא סְפִירַת הַיְסוֹד? הַמַּשְׁמָעוּת שֶׁל סְפִירַת הַיְסוֹד הִיא: נֶאֱמָנוּת. אוֹתָהּ נֶאֱמָנוּת מַמְשִׁיכָה לָנוּ נִסִּים וִישׁוּעוֹת מֵהַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שַׁדַּ״י, שֶׁהוּא הַשֵּׁם שֶׁמְּשַׁדֵּד

מַעֲרֻכוֹת וּמְמֻנוּ נְשִׂפִּים נִסִּים. לְפִי שִׁעוּר קְדֻשַּׁת הַבְּרִית שֶׁלָּנוּ, כָּךְ נִזְכֶּה לְהִתְעַלּוֹת בְּמִדַּת הַיְסוֹד. כְּגֹדֶל קְדֻשַּׁת הַבְּרִית כָּךְ זוֹכֶה הָאָדָם לְנִסִּים וּלְנִפְלָאוֹת מֵעַל לְגִדְרֵי הַטֶּבַע. וְאִם חָלִילָה פָּגַם בִּקְדֻשָּׁה, הוּא מֵמִית אָסוֹן עַל עַצְמוֹ וּמוֹנֵעַ אֶת כָּל הַשֶּׁפַע וְהַטּוֹב מִלְּבוֹא עָלָיו, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

בַּנִּסָּיוֹן הַקָּשֶׁה שֶׁהָיָה לְיוֹסֵף עִם אֵשֶׁת פּוֹטִיפַר הוּא פָּשׁוּט קָם וּבָרַח, וְלִמֵּד אוֹתָנוּ כִּי בְּכָל הַנּוֹגֵעַ לְנִסְיוֹנוֹת בְּמִדַּת הַקְּדֻשָּׁה וְהַיְסוֹד, הַהִתְגַּבְּרוּת זֶה לֹא לְנַסּוֹת וּלְהִתְמוֹדֵד אֶלָּא לָקוּם וְלָנוּס עַל נַפְשׁוֹ. זוֹ הִיא הַגְּבוּרָה הָאֲמִתִּית, שֶׁלֹּא לָבוֹא לִידֵי נִסָּיוֹן!

וְאֵלֶּה הַלִּמּוּדִים שֶׁיֵּשׁ לָנוּ לִלְמֹד מִיּוֹסֵף הַצַּדִּיק בַּפָּרָשָׁה.

ויגש

מַחְלֹקֶת הַצַּדִּיקִים

בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ מֵאִיר לָנוּ הַתַּנָּא הָאֱלֹקִי רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי אֵיךְ צָרִיךְ לְהִתְיַחֵס לְסִפּוּרֵי הַתּוֹרָה. אָדָם בָּעַל מַבָּט שִׁטְחִי, עָלוּל לְהִתְיַחֵס לְסִפּוּרֵי הַתּוֹרָה כְּאֶל סִפּוּרֵי הִסְטוֹרְיָה וְתוּ לֹא. אַךְ הַחָכָמִים הֵם הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ שֶׁמִּסְתַּכְּלִים בִּנְשָׁמַת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ שֶׁהַתּוֹרָה נִצְחִית, שֶׁחֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תּוֹרָה עוֹבְרִים עַל כָּל אָדָם.

בְּמַבָּט חִיצוֹנִי, הַסִּפּוּר עִם יוֹסֵף הַצַּדִּיק וְאֶחָיו נִרְאָה כָּל כָּךְ מוּזָר, אֲפִילּוּ הָזוּי. אַךְ רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב בְּסִפְרוֹ לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, מְלַמֵּד אוֹתָנוּ שֶׁמַּחְלֹקֶת יוֹסֵף וְאֶחָיו רוֹמֶזֶת לְמַחְלֹקֶת שֶׁהָיְתָה בֵּין שְׁנֵי סוּגֵי צַדִּיקִים.

הָיוּ צַדִּיקִים שֶׁיִּרְאַת ה׳ אֶצְלָם הָיְתָה כָּל כָּךְ חֲזָקָה וּמוּחָשִׁית, שֶׁלֹּא יָכְלוּ לְהַשְׁלִים עִם מְצִיאוּת שֶׁל חֹסֶר רְצִינוּת, שֶׁל חֹסֶר שְׁלֵמוּת בַּעֲבוֹדַת ה׳. אִם בָּא בִּמְחִיצָתָם אָדָם שֶׁנָּפַל בַּעֲבֵרוֹת, הָיוּ מְזַדַּעְזְעִים וּמוֹכִיחִים אוֹתוֹ, וַאֲפִילּוּ מַרְחִיקִים אוֹתוֹ.

לְעֵמַת זֹאת, יֵשׁ סוּג אַחֵר שֶׁל צַדִּיקִים. אֵלּוּ שֶׁמְּלֵאִים רַחֲמָנוּת עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּכָל מַצָּב. אֱלֶּה שֶׁמִּתְעַסְּקִים עִם פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל וּמַעֲצִימִים אוֹתָם, מְגַלִּים לָהֶם כַּמָּה יְקָרָה נְשָׁמָה שֶׁל כָּל יְהוּדִי, כַּמָּה טוֹב גָּנוּז בָּהֶם.

יוֹסֵף בֶּן שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה

כָּזֶה הָיָה יוֹסֵף הַצַּדִּיק. "**יוֹסֵף בֶּן שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה**"[1], 17 בְּגִימַטְרִיָּא זֶה "טוֹב" - יוֹסֵף רוֹאֶה אֶת הַטּוֹב שֶׁבִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַצָּב שֶׁהֵם, מְחַזֵּק, מְנַחֵם וּמְעוֹדֵד, הוּא מְגַלֶּה לְכָל יְהוּדִי שֶׁתָּמִיד ה' אוֹהֵב אוֹתוֹ וּמִתְפָּאֵר בּוֹ, אֲפִילוּ אִם חָלִילָה הִתְרַחֵק מְאֹד מֵה'. "**וְהוּא נַעַר**" עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה נַעֲרוּת עִם "**בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה**", מִתְיַחֵס בְּאֻמּוּן מַלֵּא לְאֵלּוּ שֶׁעוֹבְרִים קָשָׁיִם, אֲפִילוּ מְשַׂחֵק אִתָּם, יוֹרֵד אִתָּם לַמָּקוֹם בּוֹ הֵם מֻנָּחִים, וּמְדַבֵּר אֲלֵיהֶם בַּשָּׂפָה שֶׁלָּהֶם, לְפִי עוֹלָם הַמֻּשָּׂגִים שֶׁלָּהֶם. יוֹסֵף הַצַּדִּיק מִתְיַחֵס גַּם לִבְנֵי הַשִּׁפְחוֹת, לְאֵלּוּ שֶׁהַחֶבְרָה לְעִתִּים גַּם בְּלִי מֻשָּׂם מִתְנַשֵּׂאת עֲלֵיהֶם, מְזַלְזֶלֶת בָּהֶם. אֵלּוּ שֶׁעוֹבְרִים בַּלָּהוֹת וְזַלְעֲפוֹת. וְיוֹסֵף הַצַּדִּיק לֹא נִבְהָל מֵאֶחָיו הַתּוֹעִים, לֹא מִסְתַּגֵּר רַק בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ וּמְקָרֵב רַק אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמוֹ.

אֲחֵי יוֹסֵף, הַשְּׁבָטִים הַקְּדוֹשִׁים, לֹא מַשְׁלִימִים עִם הַנְהָגָה זוֹ שֶׁל רַחֲמָנוּת וְקִרוּב זֶה אֲפִילוּ נִרְאָה לָהֶם מוּזָר. הֵם אוֹחֲזִים בְּמִדַּת הַדִּין מַרְחִיקִים אֶת מִי שֶׁלֹּא רָאוּי. לָכֵן הֵם חוֹלְקִים עַל יוֹסֵף וְטוֹעֲנִים שֶׁמִּי שֶׁלֹּא הִתְאַמֵּץ לִשְׁלוֹט עַל תַּאֲוָותָיו לֹא רָאוּי לִזְכוֹת לְאוֹר ה', מַרְחִיקִים אוֹתוֹ. אֲבָל יוֹסֵף מְקָרֵב אֶת כֻּלָּם.

לְחַזֵּק

בְּמֶשֶׁךְ הַדּוֹרוֹת הָיוּ גִּישׁוֹת שֶׁל מוֹכִיחִים שֶׁנָּתְנוּ מוּסָר, שֶׁהִרְחִיקוּ. לְעֵמָתָם יֵשׁ צַדִּיקִים מְלֵאֵי רַחֲמָנוּת, שֶׁמַּאֲמִינִים בַּטּוֹב הַגָּנוּז בְּכָל נְשָׁמָה שֶׁל יְהוּדִי. הֵם לֹא בִּקּוֹרְתִיִּים, לֹא מוֹכִיחִים בְּאֹפֶן שֶׁמַּחְלִישׁ, אֶלָּא רַק מְחַזְּקִים, רוֹאִים אֶת הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת וּמַדְגִּישִׁים אוֹתָן.

---

[1] וְזוֹ לְשׁוֹן הַפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית לז, ב): "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב, יוֹסֵף בֶּן שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רֹעֶה אֶת אֶחָיו בַּצֹּאן, וְהוּא נַעַר אֶת בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו, וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דִּבָּתָם רָעָה אֶל אֲבִיהֶם".

הֵם מְגַלִּים אֶת הַהִתְפָּאֲרוּת שֶׁה׳ מִתְפָּאֵר עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. ״וַאֲפִילוּ בַּפָּחוּת שְׁבְּיִשְׂרָאֵל, אֲפִילוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, כָּל זְמַן שֶׁשָּׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו, כִּי נִקְרָא פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ בּוֹ הִתְפָּאֲרוּת פְּרָטִי שֶׁה׳ יִתְבָּרַךְ מִתְפָּאֵר בּוֹ בִּפְרָטִיּוּת״!

בַּסּוֹף, כָּל הַצַּדִּיקִים צְרִיכִים לְהוֹדוֹת שֶׁגִּישָׁתוֹ שֶׁל יוֹסֵף הִיא הַטּוֹבָה בְּיוֹתֵר. לָכֵן יוֹסֵף אוֹמֵר לְאֶחָיו שֶׁהַשֵּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עָשָׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לוֹ, שֶׁקָּמָה אֲלֻמָּתוֹ וְגַם נִצָּבָה, שְׁאָר הָאֲלוּמוֹת מִשְׁתַּחֲוֹת לַאֲלֻמָּתוֹ. לוֹמַר לָהֶם: ״אַתֶּם צַדִּיקִים, מְקַבְּלִים לַיְּשִׁיבוֹת רַק בַּחוּרִים מְצֻיָּנִים וּמַתְמִידִים, לֹא מִתְיַחֲסִים לִשְׁבוּרֵי לֵב. מְחוּץ לִכְבוֹדְכֶם לְהִתְעַסֵּק עִם אֵלּוּ שֶׁנָּפְלוּ לִשְׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת. אוּלַי אֲפִילוּ אַתֶּם צוֹדְקִים. מִי שֶׁעָבַד וְעָמָל קָשֶׁה, מַגִּיעַ לוֹ שָׂכָר, וּמִי שֶׁהִתְעַצֵּל, אוֹ נָפַל, לְכְאוֹרָה רָאוּי לְהַעֲלִים מִמֶּנּוּ אֶת הָאוֹר. אֲבָל לְבַסּוֹף הַגִּישָׁה שֶׁל הַצַּדִּיקִים שְׁמְלֵאִים הִתְחַזְּקוּת הִיא שֶׁתִּנָּצֵחַ״.

וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ

יוֹסֵף נִקְרָא הַצַּדִּיק שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד. ״וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף״ - אַחֲרֵי שֶׁיּוֹסֵף הַצַּדִּיק עָזַר כָּל כָּךְ הַרְבֵּה לְמִצְרַיִם, קָם מֶלֶךְ חָדָשׁ שֶׁלֹּא מַכִּיר אֶת יוֹסֵף. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁבְּכָל אֶחָד יֵשׁ נְקוּדָה שֶׁל יוֹסֵף, כִּי יוֹסֵף זֶה עִנְיָן שֶׁל צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם.

״צַדִּיק מַאן דְּנַטַּר בְּרִית״, יוֹסֵף שֶׁהָיָה מְיֻחָד בִּשְׁמִירַת הַבְּרִית נִקְרָא צַדִּיק. יוֹסֵף זֶה ״נְקוּדַת הַצַּדִּיק״ שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד, ״וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים״, בְּכָל אֶחָד יֵשׁ נְקוּדָה שֶׁל צַדִּיק. נְקוּדָה זַכָּה וּנְקִיָּה לְגַמְרֵי. אַף עַל פִּי שֶׁמִּסְבִיב הַנְּקֻדָּה יֵשׁ זֻהֲמָה עֶצֶם הַנְּקֻדָּה הִיא נְקִיָּה לְגַמְרֵי, אַךְ בִּגְלַל שֶׁהַנְּקֻדָּה הַזֹּאת נֶעֱלֶמֶת מְאֹד וְחוֹפָּפֶת עָלֶיהָ הַרְבֵּה זֻהֲמָה, אָז קָם מֶלֶךְ חָדָשׁ שֶׁלֹּא יָדַע אֶת יוֹסֵף, קָם מֶלֶךְ חָדָשׁ שֶׁרוֹצֶה לְהַגִּיד שֶׁאֵין כָּאן יוֹסֵף. הַמֶּלֶךְ הַזָּקֵן וְהַכְּסִיל...

רַבִּי נָתָן מַסְבִּיר בִּלְקוּטֵי הֲלָכוֹת שֶׁהַמֶּלֶךְ הוּא הַמֶּלֶךְ הַזָּקֵן וּכְסִיל שֶׁאֲנַחְנוּ מַכִּירִים אוֹתוֹ, שֶׁהַתַּפְקִיד שֶׁלּוֹ לְהַגִּיד לָנוּ שֶׁאֵין בָּנוּ שׁוּם טוֹב, אֲנַחְנוּ הַכֹּל רַע, אֵין בָּנוּ נְקוּדָה שֶׁל צַדִּיק, אֲנַחְנוּ כֻּלָּנוּ זֻהֲמָה. הַתַּפְקִיד שֶׁלּוֹ שֶׁאָדָם יַכְרִיז עַל עַצְמוֹ שֶׁכֻּלּוֹ רַע חַס וְשָׁלוֹם, כְּדֵי שֶׁהָאָדָם יִכָּנֵס לְמָרָה שְׁחוֹרָה. הוּא מַכְנִיס לָאָדָם בִּלְבוּלִים, שֶׁיַּחְשֹׁב שֶׁהוּא לֹא מְסֻגָּל לִזְכוֹת, הוּא רוֹצֶה לְהָבִיא אוֹתָנוּ שֶׁנִּשְׁכַּח שֶׁיֵּשׁ בָּנוּ נְקוּדָה מְיֻחֶדֶת, כִּי בְּכָל יְהוּדִי יֵשׁ נְקוּדָה יְחוּדִית שֶׁלֹּא הָיְתָה בִּשְׁבִירָה, שֶׁהִיא נְקִיָּה וּבָרָה וּמִתְגַּלֶּת בַּבְּרִית

מִילָה. וְהַנְּקֵדָה הַזֹּאת הִיא יְחוּדִית, אַךְ בִּגְלַל כָּל הַזֶּהֳמָה שֶׁמִּסָּבִיב אָז זֶה נִרְאָה כְּאִלּוּ חַס וְשָׁלוֹם זֶה לֹא קַיָּם. אַךְ וַדַּאי שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד אֶת הַנְּקֵדָה הַזֹּאת.

כָּל הַבֵּן הַיִּלּוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ

"בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹבְדִים בְּפֶרֶךְ" - נִכְנַס לְאָדָם מָרָה שְׁחוֹרָה שֶׁנִּרְאֶה לוֹ שֶׁהַכֹּל כָּל כָּךְ קָשֶׁה. פַּרְעֹה רָצָה לְהַגְבִּיר אֶת הַדִּינִים, הוּא אָמַר "כָּל הַבֵּן הַיִּלּוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכוּהוּ", הָרֵי פַּרְעֹה יָדַע הַרְבֵּה סוֹדוֹת, "כָּל צָרֶיהָ הָיוּ לְרֹאשׁ", לְסִטְרָא אַחֲרָא מְגַלִּים הַרְבֵּה סוֹדוֹת, הוּא יָדַע שֶׁבָּנִים זֶה בְּחִינָה שֶׁל "דּוּכְרָא" בְּחִינַת חֲסָדִים, וְהַבַּת הִיא בְּחִינָה שֶׁל "נֻקְבָא", לֹא שֶׁבַּת הִיא סִטְרָא אַחֲרָא חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא שֶׁהָעִנְיָן שֶׁל "בַּת" מְרַמֵּז עַל עִנְיָן שֶׁל אֲחִיזַת דִּינִים, הָאִשָּׁה זֶה עִנְיָן שֶׁל מַלְכוּת וְ"דִינָא דְמַלְכוּתָא דִינָא". לָכֵן פַּרְעֹה רָצָה לְהַטְבִּיעַ אֶת הַבְּחִינָה שֶׁל "בֵּן" מִצַּד אֶחָד, וּמִצַּד שֵׁנִי לְהַחֲיוֹת אֶת הַבְּחִינָה שֶׁל "בַּת" בְּחִינָה שֶׁל דִּינִים, כְּדֵי שֶׁתִּתְגַּבֵּר חַס וְשָׁלוֹם הַסִּטְרָא אַחֲרָא.

הַצַּדִּיק "מְשַׁפֵּר אֶת הַוָּלָד". אָדָם לֹא מֵבִין לְאָן זֶה הוֹלֵךְ, מַתְחִיל לַחְשֹׁב דְּבָרִים רָעִים חַס וְשָׁלוֹם, "שִׁפְרָה" זֶה הַצַּדִּיק שֶׁ"מְשַׁפֶּרֶת אֶת הַוָּלָד", שֶׁאוֹמֵר: "יֵשׁ בְּךָ דְּבָרִים טוֹבִים, תַּאֲמִין בְּעַצְמְךָ". וּ"פוּעָה" שֶׁ"פּוֹעָה" לַוָּלָד: "אַתָּה מוֹתֵק, תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה, אַל תִּתְיָאֵשׁ".

אֲפִילּוּ עַל הַצְּמָחִים הַדִּבּוּר מַשְׁפִּיעַ. בַּאֲמֶרִיקָה בְּאַחַת הָאוּנִיבֶרְסִיטָאוֹת עָשׂוּ מֶחְקָר, שָׂתְלוּ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת שֶׁל שְׁתִילִים עִם אוֹתָם תְּנָאִים בְּדִיּוּק, רַק שֶׁלִּשׁוּרָה אַחַת מֵהַשְׁתִילִים הָיוּ אוֹמְרִים שְׁבָחִים: "אֵיזֶה שְׁתִילִים נָאִים אַתֶּם, אֵיזֶה עָלִים יָפִים" וְכוּ', וְלַשּׁוּרָה הַשְּׁנִיָּה הָיוּ אוֹמְרִים: "תִּתְבַּיְשׁוּ לָכֶם, מָה קוֹרֶה אֶתְכֶם, אֵיזֶה עָלִים יֵשׁ לָכֶם? תִּרְאֶה אֵיךְ אַתָּה גָּדֵל עָקוּם"? וְצוֹעֲקִים עֲלֵיהֶם וּמְבַזִּים אוֹתָם יוֹם יוֹם אַחַר יוֹם בְּמֶשֶׁךְ תְּקוּפָה. לְאַחַר תְּקוּפָה רָאוּ שֶׁכָּל הַשְּׁתִילִים שֶׁבִּזּוּ נִבְלוּ לְגַמְרֵי, וְאֵלּוּ שֶׁשִּׁבְּחוּ אוֹתָם כִּמְעַט כֻּלָּם גָּדְלוּ בְּצוּרָה יָפָה מְאֹד.

מִתְבָּרֵר שֶׁאֲפִילּוּ עַל הֶעָלִים וְהַצּוֹמֵחַ מַשְׁפִּיעִים הַדִּבּוּרִים, אָז קַל וָחֹמֶר כַּמָּה לָנוּ חָשׁוּב לִשְׁמוֹעַ דִּבּוּרִים טוֹבִים. זֶה קָשֶׁה וְאָרֹךְ אֲבָל בַּסּוֹף ה' מְשַׁלֵּם עַל הַכֹּל! חַז"ל הַקְּדוֹשִׁים מַסְבִּירִים שֶׁהַסִּבָּה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִתְגַּלֶּה לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ דַּוְקָא בַּסְּנֶה מִשּׁוּם "בְּכָל צָרָתָם לוֹ צָר". הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר: "אַתֶּם בִּכְאֵב וְצַעַר שֶׁל

עֲבוֹדַת פֶּרֶךְ, אֲנִי אֶתְכֶם״. לָכֵן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִתְגַּלֶּה כִּבְיָכוֹל בְּמָקוֹם שֶׁל קוֹצִים שְׁמַכְאִיב.

אִתָּנוּ בַּצַּעַר

דָּבָר נוֹסָף שֶׁיֵּשׁ בַּסְּנֶה הוּא שֶׁהֶעָלִים שֶׁלּוֹ בְּנוּיִם בְּזָוִית כָּזוֹ שֶׁמְּאַד קַל לְהַכְנִיס אֶת הַיָּד אַךְ לְהוֹצִיא מְאַד קָשֶׁה, כְּדֵי לְרַמֵּז לָהֶם שֶׁלְּהִכָּנֵס לְגָלוּת מְאַד קַל וְלָצֵאת מְאַד קָשֶׁה, ״אֲבָל חָשׁוּב שֶׁתֵּדְעוּ שֶׁאֲנִי אֶתְכֶם בְּתוֹךְ הַמַּהֲלָךְ הַזֶּה. קוֹדֶם כָּל אֲנִי כּוֹאֵב אֶת הַכְּאֵב שֶׁלָּכֶם״, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כּוֹאֵב אֶת הַכְּאֵב אֲפִילּוּ שֶׁל הַפּוֹשֵׁעַ הֲכִי גָּדוֹל, לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֵשׁ צַעַר גָּדוֹל מִזֶּה שֶׁכּוֹאֵב לוֹ, כִּי סוֹף סוֹף זֶה הַבֵּן שֶׁלּוֹ.

מִצַּד שֵׁנִי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְרַמֵּז שֶׁלַּעֲשׂוֹת שְׁטֵיוֹת, שֶׁלָּרֶדֶת לְגָלוּת, זֶה קַל מְאַד כִּי הַסִּטְרָא אַחֲרָא מַשְׁלֶמֶת בִּמְזֻמָּן, אֲבָל לְתַקֵּן זֶה כְּבָר קָשֶׁה, זֶה לוֹקֵחַ זְמַן. רָאִינוּ כַּמָּה שָׁנִים לָקַח לְיוֹסֵף הַצַּדִּיק, כַּמָּה זְמַן לוֹקֵחַ לְכָל אֵלֶּה שֶׁזָּכוּ עַד שֶׁהֵם זָכוּ.

זֶה לוֹקֵחַ הַרְבֵּה זְמַן אֲבָל כְּשֶׁמְּשַׁלְּמִים, מְשַׁלְּמִים רֶטְרוֹאַקְטִיבִית אֶת כָּל הַחֶשְׁבּוֹן כֻּלּוֹ. בֶּכִי שֶׁל יְהוּדִי זֶה בֶּכִי. אַחֵר שֶׁבַּתְיָה רָאֲתָה אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ ״וַתֹּאמַר מִיַּלְדֵי הָעִבְרִים״. אֵיךְ הִיא יָדְעָה? אֶלָּא בַּתְיָה רָאֲתָה שֶׁהוּא בּוֹכֶה בֶּכִי אַחֵר לְגַמְרֵי. זֶה לֹא בֶּכִי שֶׁל יֵאוּשׁ, זֶה בֶּכִי שֶׁל תִּקְוָה, בֶּכִי שֶׁל אֱמוּנָה, בֶּכִי שֶׁל אָדָם שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁמַּדַּאי יַעַזְרוּ לוֹ, וַדַּאי מִן הַשָּׁמַיִם לֹא יַעַזְבוּ אוֹתוֹ. זֶה בֶּכִי שֶׁל אָדָם שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא יִזְכֶּה, נָכוֹן שֶׁזֶּה קָשֶׁה, נָכוֹן שֶׁזֶּה מַר אֲבָל בַּסּוֹף וַדַּאי יִזְכֶּה. לֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ, אַךְ וַדַּאי תִּהְיֶה פֹּה יְשׁוּעָה.

אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה

״וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה״, רַשִׁ״י אוֹמֵר: ״אֶהְיֶה עִמָּהֶם בְּצָרָה זֹאת מָה שֶׁאֶהְיֶה עִמָּהֶם בְּשִׁעְבּוּד מַלְכֻיּוֹת״. אוֹמֵר הַיְהוּדִי הַקָּדוֹשׁ, תַּלְמִיד הַחוֹזֶה מִלֶּבְלִין, ה׳ גִּילָה פֹּה סוֹד עָצוּם לְמֹשֶׁה, הוּא אָמַר: ״תֹּאמַר לְעַם יִשְׂרָאֵל אִם יְהוּדִי אוֹמֵר ׳אֲנִי אֶהְיֶה׳ - אִם יְהוּדִי אוֹמֵר ׳אֲנִי לֹא מִתְיָאֵשׁ, אֲנִי אֶזְכֶּה׳, מַאֲמִין בְּעַצְמוֹ וְאוֹמֵר ׳לַמְרוֹת כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלַי, לַמְרוֹת אֵיךְ שֶׁאֲנִי נִרְאָה אֲנִי יוֹדֵעַ וַדַּאי שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹשִׁיעַ אוֹתִי׳, אָז אֲנִי (הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא) אוֹמֵר ׳אֲנִי אֶהְיֶה אִתְּךָ וַדַּאי״׳!

אִם אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים ״אֲנִי אֶהְיֶה״, נוֹתֵן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הַבְטָחָה שֶׁהוּא יִהְיֶה אִתָּנוּ וַדַּאי. אֲבָל אִם אָדָם אוֹמֵר חַס וְשָׁלוֹם: ״אֵין מָה לַעֲשׂוֹת״, אָז הוּא חוֹנֵק אֶת

עַצְמוֹ בַּיָּדַיִם. לָכֵן יֹאמַר אָדָם: ״אֲנִי רוֹאֶה אֶת תְּמוּנַת הַמַּצָּב, זֶה מְאֹד עָגוּם, הַכֹּל פֹּה נִרְאָה סָגוּר חַס וְשָׁלוֹם, וְאַף עַל פִּי כֵן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא יַעֲזוֹב אוֹתִי, לֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ אֲבָל וַדַּאי תִּהְיֶה פֹּה יְשׁוּעָה, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא נוֹטֵשׁ אֶת הַיְלָדִים שֶׁלּוֹ״. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר: ״אַל תַּחְשְׁבוּ שֶׁעֲזַבְתִּי אֶתְכֶם, לֹא בַּגָּלוּת הַזֹּאת וְלֹא בְּגָלוּת אַחֶרֶת, אֲנִי אֶהְיֶה אִתְּכֶם לָעַד וּלְנֵצַח נְצָחִים״.

פְּגָמֵי הַבְּרִית מִתְלַבְּשִׁים בַּדַּעַת, לְהַכְנִיס בָּאָדָם יֵאוּשׁ: ״אַתָּה גָּמוּר כְּבָר, תֵּרְאֶה כַּמָּה פְּעָמִים נִסִּיתָ וְנָפַלְתָּ, וְעוֹד פַּעַם אַתָּה מְנַסֶּה וְעוֹד פַּעַם אַתָּה נִכְשָׁל״. כָּכָה מִתְלַבְּשִׁים בָּאָדָם פְּגָמֵי הַבְּרִית שֶׁלּוֹ, כָּל הַתִּקּוּן שֶׁל הַבְּרִית נָעוּץ בְּעִנְיַן שֶׁל ״אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה״. כָּל הָעִנְיָן שֶׁהָאָדָם לֹא יִתְיָאֵשׁ וְלֹא יִפּוֹל בְּרוּחוֹ. הַבְּעָיוֹת שֶׁלָּנוּ הֵן בְּעָיוֹת, וְאַף עַל פִּי כֵן אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לִזְכּוֹת.

יֵשׁ דֵּעָה בַּחֲזַ״ל שֶׁאִיּוֹב לֹא הָיָה וְלֹא נִבְרָא. אָז אוֹמְרִים בְּדֶרֶךְ צַחוּת שֶׁאִיּוֹב זוֹ מַסֶּכֶת יְסוּרִים נוֹרָאִית, כְּשֶׁאָדָם מְסַפֵּר אֶת הַצָּרוֹת שֶׁלּוֹ, מִישֶׁהוּ מְבַטֵּל אוֹתוֹ וְאוֹמֵר לוֹ: ״זֶה לֹא צָרוֹת״, כְּמוֹ שֶׁאוֹמְרִים אִיּוֹב לֹא הָיָה וְלֹא נִבְרָא.

לֹא שְׁטֻיּוֹת

אָדָם שֶׁמְּסַפֵּר אֶת הַבְּעָיוֹת שֶׁלּוֹ רוֹצֶה שֶׁיְּבִינוּ אוֹתוֹ, שֶׁיִּשְׁתַּתְּפוּ אִתּוֹ, אָז זֶה מַקֵּל עָלָיו. אַף אִם אוֹמְרִים לוֹ: ״זֶה לֹא בְּעָיוֹת, זֶה רַק שְׁטֻיּוֹת״, זֶה מַגְדִּיל עוֹד יוֹתֵר אֶת הַקֹּשִׁי שֶׁל הַצָּרָה. אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁהַבְּעָיוֹת שֶׁלָּנוּ הֵן בְּעָיוֹת, לֹא אָמַרְתִּי שֶׁאִיּוֹב לֹא הָיָה וְלֹא נִבְרָא. אֲנִי אוֹמֵר שֶׁהַבְּעָיוֹת שֶׁלָּנוּ הֵן בְּעָיוֹת, וְאַף עַל פִּי כֵן אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לִזְכּוֹת. נְקוּדָה אַחַת קְטַנָּה תַּעְפִּיל עַל הַכֹּל.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ ״מָה זֶּה בְיָדֶךָ״? וַיֹּאמֶר ״מַטֶּה״. אוֹמֵר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ אַף עַל פִּי שֶׁזֶּה נִרְאָה שֶׁאֵין אֶת מִי לִגְאוֹל כִּי הַכֹּל נֶחְשָׁשִׁים, מְגַלֶּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ אֶת סוֹד הַגְּאֻלָּה: ״אֲחֹז בַּזָּנָב שֶׁלּוֹ, מַיִּד יִתְהַפֵּךְ הַנָּחָשׁ בְּעַצְמוֹ בַּחֲזָרָה לְמַטֶּה! אֶחֹז בִּנְקֻדָּה אַחַת, אַפִילוּ עִם הָאָדָם כֻּלּוֹ נָחָשׁ חָלִילָה יֵשׁ בּוֹ רַק נְקוּדָה אַחַת, זָנָב קָטָן, אִם תָּפַסְתָּ בַּזָּנָבוֹן הַזֶּה, הוּא מִתְהַפֵּךְ כֻּלּוֹ לְטוֹב״! נְקוּדָה אַחַת קְטַנָּה תַּעְפִּיל עַל הַכֹּל! זֶה הַסּוֹד שֶׁל הַגְּאֻלָּה.

לֵב שֶׁל יְהוּדִי

מֵאֲחוֹרֵי רֹאשׁ הַשּׁוֹדְדִים מִסְתַּתֵּר אָדָם עָנָק. כָּתוּב בַּגְּמָרָא "כָּל הַמָּרִים יָד עַל חֲבֵרוֹ נִקְרָא רָשָׁע", מִי אָמַר אֶת זֶה? רֵישׁ לָקִישׁ שֶׁהָיָה רֹאשׁ הַשּׁוֹדְדִים. אוֹתוֹ רֵישׁ לָקִישׁ כְּשֶׁהוּא זוֹכֶה מִתְהַפֵּךְ מֵהֶפֶךְ אֶל הֵפֶךְ, הוּא מְקַבֵּל כֹּחַ הֶרְגֵּשׁ בִּיהוּדִי, לֹא מִי שֶׁמַּכֶּה יְהוּדִי נִקְרָא "רָשָׁע" אֶלָּא אֲפִילוּ רַק מָרִים יָד עַל חֲבֵרוֹ כְּבָר נִקְרָא "רָשָׁע", כִּי הַקְּלִפָּה מָה שֶּׁהִיא חוֹפֶפֶת וּמְכַסָּה הִיא מְכַסָּה בְּדִיּוּק אֶת הַדָּבָר הֶהָפוּךְ לָהּ.

אִם אֲנַחְנוּ רוֹאִים אֶת רֹאשׁ הַשּׁוֹדְדִים, נֵדַע לָנוּ שֶׁמִּתַּחַת לָזֶה נִמְצָא שָׁם כֹּחַ אָדָם עָנָק וְגָדוֹל שֶׁיֵּשׁ לוֹ הֶרְגֵּשׁ כָּזֶה מְיֻחָד בְּכָל יְהוּדִי.

עַכְשָׁו יֵשׁ לָהֶם עֵסֶק עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הוֹלֵךְ לִגְאוֹל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, מָה הוּא מְקַבֵּל? ! "תִּכְבַּד הָעֲבוֹדָה", אָדָם מַתְחִיל לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי תִּקּוּנִים וְעִנְיָנִים שֶׁהוּא רוֹצֶה לְהִזְדַּכֵּךְ וּלְהִתְנַקּוֹת, מָה הוּא רוֹאֶה? ! "תִּכְבַּד הָעֲבוֹדָה". נִלְחָמִים אִתּוֹ, פַּרְעֹה מִתְגַּבֵּר עָלָיו. מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הוֹלֵךְ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "לָמָּה הֲרֵעֹתָ לָעָם הַזֶּה"? נִהְיָה יוֹתֵר גָּרוּעַ. אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "אַל תִּדְאַג, עַד עַכְשָׁו לְפַרְעֹה הָיָה עֵסֶק אִתְּכֶם, עַכְשָׁו כְּשֶׁהוּא לֹא שָׁמַע בְּקוֹלִי, יֵשׁ לוֹ כְּבָר עֵסֶק אִתִּי".

זֶה הַתַּהֲלִיךְ, כָּכָה זֶה עוֹבֵד, הוֹלְכִים לַעֲבוֹד אֶת ה' יִתְבָּרַךְ, מַתְחִילִים לְהִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה בִּתְפִלָּה בְּדִבָּרִים טוֹבִים, אָז "תִּכְבַּד הָעֲבוֹדָה" וּמַרְגִּישִׁים בְּדִיּוּק הֶפּוּךְ. הַסִּטְרָא אַחֲרָא לֹא מְוַתְּרִים, הֵם יוֹצְאִים לַמִּלְחָמָה. אָז נֵדַע עַכְשָׁו שֶׁיֵּשׁ לָהֶם עֵסֶק עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

לָלֶכֶת עִם הָעֵצוֹת

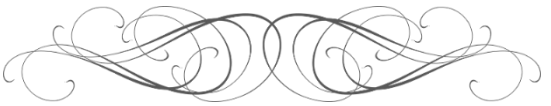
עַד שֶׁנִּזְכֶּה כֻּלָּנוּ לְטָהֳרָה כָּזֹאת נִפְלָאָה, אֵין לָנוּ מָה לִדְאֹג רַק נֵלֵךְ עִם כָּל הָעֵצוֹת, שֶׁהָאָדָם יַאֲמִין בְּעַצְמוֹ, שֶׁאָדָם יַאֲמִין שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דְּבָרִים טוֹבִים, שֶׁאֲפִילוּ אִם הוּא רוֹאֶה בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא מַלֵּא "נָחָשׁ", יֵשׁ בּוֹ נְקוּדָה טוֹבָה. אִם הוּא יַגִּיד דִּבּוּרִים טוֹבִים אָז הֵעָלִים שֶׁלּוֹ יִפְרָחוּ יָפֶה, וְאִם הוּא יַאֲמִין בְּעַצְמוֹ וְיַגִּיד "אֲנִי אֶהְיֶה" אָז יִהְיֶה פֹּה "אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה".

נַתְחִיל לְצַעֵק לַה' וּלְהַאֲמִין בְּעַצְמֵנוּ, וְעוֹד פַּעַם לְצַעֵק לַה' וְנִתְחַזֵּק בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וּבְמִקְוֶה וּתְהִלִּים וְהִתְבּוֹדְדוּת, וּלְהַאֲמִין בְּכָל נְקוּדָה וּנְקוּדָה, וַאֲפִילוּ

אִם אָנוּ רוֹאִים נְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים וְשׂוּעָלִים, יֵשׁ בְּכָל אֶחָד נְקוּדָה טוֹבָה שֶׁהִיא מַעְפִּילָה עַל הַכֹּל, וְיֵשׁ לִפְנֵי וְאַחֲרֵי.

זֶה לֹא פַּעַם אַחַת בַּחַיִּים, זֶה כָּל רֶגַע בַּחַיִּים כִּי הַפָּנִים מִשְׁתַּנּוֹת, הַפְּנִימִיּוּת מִשְׁתַּנָּה, אֶפְשָׁר לְהִזְדַּכֵּךְ בְּכֹחַ הַצַּדִּיקִים. עַד שֶׁנִּזְכֶּה כֻּלָּנוּ לְטָהֳרָה כָּזֹאת נִפְלָאָה וּקְדֻשָּׁה כָּזֹאת נִפְלָאָה, שֶׁיִּתְגַּלֶּה מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ וְיִגְאָל אוֹתָנוּ וְנִזְכֶּה כֻּלָּנוּ לַתִּקּוּן הַשָּׁלֵם עַד בִּיאַת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ אָמֵן.

ויחי

מְסִירוּת נֶפֶשׁ

"מְסִירוּת נֶפֶשׁ" - מֵשָׁג יָפֶה שֶׁהָעוֹלָם מְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ הַרְבֵּה, אֲבָל לֹא תָּמִיד יוֹדְעִים עַל מָה בְּדִיּוּק מְדַבְּרִים. וּבְפָרָט כְּשֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ - צָרִיךְ לָדַעַת אֵיפֹה הַשַּׂיָּכוּת שֶׁלּוֹ לַמֻּשָּׂג הַזֶּה בִּכְלָל. חֲמָשׁ "בְּרֵאשִׁית" מְדַבֵּר כְּמַעַט כֻּלּוֹ עַל מַעֲשֵׂי הָאָבוֹת, וְיָדוּעַ הַדָּבָר שֶׁכְּשֶׁמְּדַבְּרִים מִמַּעֲשֵׂי הַצַּדִּיקִים מְעוֹרְרִים אֶת הַזְּכוּת שֶׁלָּהֶם, וְקַל וָחֹמֶר כְּשֶׁמְּדַבְּרִים בְּמַעֲשֵׂי הָאָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים וְיוֹסֵף הַצַּדִּיק - זוֹכִים לְעוֹרֵר בְּעַצְמֵנוּ אֶת הַזְּכוּת שֶׁלָּהֶם.

אִם נִסְתַּכֵּל נִרְאֶה שֶׁכָּל הַמַּהֲלָךְ שֶׁלָּהֶם הָיָה אֶחָד - מְסִירוּת נֶפֶשׁ לְכָל אֹרֶךְ הַדֶּרֶךְ. הַכַּוָּנָה הִיא מֵעֵבֶר לַמֻּשָּׂג הַכְּלָלִי שֶׁל מְסִירָה לְמִיתָה עַל קִדּוּשׁ ה' - שֶׁאָדָם מוּכָן לְהַשְׁקִיעַ כָּל יְמֵי חַיָּיו אֲפִילּוּ אִם הוּא לֹא יִרְאֶה שׂוּם תְּוּוּדָה וְשׂוּם שִׁנּוּי ! אַבְרָהָם אָבִינוּ מַשְׁקִיעַ אֶת כָּל כֻּלּוֹ, לַמְרוֹת שֶׁבְּעֵינֵי הַצְּבוּר הוּא נִרְאָה מְאֹד מְבֻזֶּה: "תִּרְאוּ אוֹתוֹ, עִם כָּל מָה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ אַחֲרֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אֲפִילּוּ בֵּן אֶחָד אֵין לוֹ לָתֵת לוֹ" ? וְהוּא

מַמְשִׁיךְ ! עַד גִּיל מֵאָה הוּא דּוֹרֵשׁ לָרַבִּים שֶׁהַמַּהֲלָךְ הָאֱמִתִּי נִמְצָא אֶצְלוֹ, בּוֹ בְּשָׁעָה שֶׁהוּא זָקוּק לִישׁוּעָה.

אָדָם נוֹרְמָלִי רוֹצֶה לִרְאוֹת אֵיךְ שֶׁדְּבָרִים מַתְחִילִים לָזוּז וּלְהִשְׁתַּנּוֹת הוּא מִתְפַּלֵּל וּמְצַפֶּה שֶׁמַּשֶּׁהוּ יִקָּרֶה, הוּא עוֹשֶׂה מִצְווֹת וּבַלֵּב שֶׁלּוֹ הוּא רוֹצֶה שֶׁהֵם יְעוֹרְרוּ רַחֲמִים שָׁם לְמַעְלָה, שֶׁיִּהְיֶה אֵיזֶה צֵרוּף מִכָּל מָה שֶׁהוּא מַשְׁקִיעַ וְעוֹשֶׂה. וּכְשֶׁרוֹאִים שֶׁשּׁוּם דָּבָר לֹא זָז, אוֹ שֶׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁמְּזַלְזְלִים בּוֹ, מִיַּד נִכְנָסֶת בּוֹ מַחֲשָׁבָה שֶׁכַּנִּרְאֶה "הַסִּפּוּר שֶׁלִּי כָּזֶה גָּרוּעַ אָז מִמֵּילָא אֵין לִי סִכּוּי".

בְּלִי אוֹר

הָאָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים יָכְלוּ לַעֲבוֹד כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם בְּלִי לִרְאוֹת שׁוּם נְקוּדָה שֶׁל אוֹר ! זוֹ לֹא הַמַּדְרֵגָה שֶׁלָּנוּ, אֵין לָנוּ כֹּחוֹת לְכָאֵלֶּה דְּבָרִים, אֲבָל מֵאִידָךְ הַמִּבְחָן שֶׁרוֹצִים מֵאִתָּנוּ הוּא לִרְאוֹת אֵיךְ אֲנַחְנוּ מִתְנַהֲגִים בַּבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עָלֵינוּ, אִם אֲנַחְנוּ מִתְחַזְּקִים לַמְרוֹת הַכֹּל - מִזֶּה בַּשָּׁמַיִם כֵּן מִתְפַּעֲלִים ! זוֹ הַמְסִירוּת נֶפֶשׁ שֶׁבַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ, כְּשֶׁאָדָם רוֹאֶה אֵיךְ שֶׁהַכֹּל מִטַּשְׁטֵשׁ מִסְּבִיבוֹ וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ שׁוּם דָּבָר וּבְכָל זֹאת הוּא מַמְשִׁיךְ הָלְאָה וְהוֹלֵךְ נֶגֶד עַצְמוֹ - זוֹ מְסִירוּת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה ! ! !

הַמַּחְשָׁבוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלֵינוּ בַּמַּצָּבִים הָאֵלֶּה הֵן קָשׁוֹת מְאֹד "לְאָן אַתָּה הוֹלֵךְ בְּכָלָל ? מָה יֵּצֵא לְךָ מִזֶּה" ? "מָה רוֹצִים מִמֶּנִּי בַּשָּׁמַיִם ? עַד מָתַי זֶה יִמְשֵׁךְ" ? וְאִם לַמְרוֹת כָּל אוֹתָן הַמַּחְשָׁבוֹת אָדָם מַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ וּמַמְשִׁיךְ הָלְאָה זוֹ מְסִירוּת נֶפֶשׁ שֶׁל הַדּוֹר שֶׁלָּנוּ.

מְבֻלְבָּלִים

הַיּוֹם לֹא צָרִיךְ הוֹכָחוֹת שֶׁאֲנַחְנוּ מְבֻלְבָּלִים, אָדָם נוֹרְמָלִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל הַמַּצָּב הַבִּטְחוֹנִי שֶׁלָּנוּ בָּאָרֶץ יוֹדֵעַ שֶׁאֵין לָנוּ שׁוּם כִּוּוּן לַמְרוֹת הַצָּבָא וְהַכֹּלִים וְכוּ', תְּקֵעוּ אוֹתָנוּ בִּמְצִיאוּת שֶׁאֵין לָהּ פִּתָּרוֹן בִּכְלָל, וְאִם הָאָדָם הוּא מְאֹד רֵאָלִי בְּאֹפֶן טִבְעִי הוּא יַתְחִיל לְחִיוֹת כָּל הַזְּמַן בִּדְאָגוֹת, אָז אֵין מָה לַעֲשׂוֹת אֶלָּא לְהִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת פַּחוֹת רֵאָלִי כְּדֵי לֹא לִדְאֹג.

בְּנוֹסָף לְכָךְ הַמַּצָּב הַכַּלְכָּלִי, אַף אֶחָד לֹא יוֹדֵעַ מָה יֵּלֶד יוֹם וּמֵאֵיפֹה הוּא יִגְמֹר אֶת הַחֹדֶשׁ אוֹ יְחַתֵּן אֶת הַיְלָדִים, וְשׁוּב צָרִיךְ לְהַשְׁלִיךְ אֶת הַשֵּׂכֶל וְלִהְיוֹת לֹא רֵאָלִיִּים. מֵעֵבֶר לְכָךְ יֵּשׁ אִי שֶׁקֶט פְּנִימִי שֶׁעוֹבֵר עַל הָעוֹלָם וְזֶה בָּא בְּגַלִּים גַּלִּים יוֹם אֶחָד אֲנִי

עוֹלֶה וּלְמָחָרָת יְרִידָה, דְּבָרִים שֶׁלֹּא הָיוּ מֻכָּרִים בַּדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים. עַד כְּדֵי כָּךְ הַמַּצָּב קָשֶׁה שֶׁגַּם אִם נוֹתַר אֵיזֶה מִישֶׁהוּ שֶׁהוּא לֹא מְבֻלְבָּל, אָז מִשָּׁמַיִם יִשְׁלְחוּ אֵלָיו אֶת כָּל הַמְּבֻלְבָּלִים שֶׁיִּתְיַעֲצוּ אִתּוֹ וּמִמֵּילָא הוּא יִצְטָרֵךְ לְהִתְעַסֵּק אִתָּם וּלְהָכְנֵס לַמֶּרְכָּבוּת שֶׁלָּהֶם.

הַיּוֹם מְאֹד חָשׁוּב שֶׁאָדָם יַעֲרִיךְ אֶת מָה שֶׁהוּא כֵּן זוֹכֶה לַעֲשׂוֹת לַמְרוֹת כָּל הַנַּ"ל. לְיֵצֶר הָרַע אֵין כֹּחַ לִפְעֹל בְּכַמָּה חֲזִיתוֹת, אָז בְּמָקוֹם לְהַכְנִיעַ אֶת הַבֶּן-אָדָם בַּתְּפִלָּה בַּלְמוּד בְּשִׁמִירַת הָעֵינַיִם וְכוּ', הוּא פָּשׁוּט לוֹקֵחַ מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַמּוֹרָל וְגוֹרֵם לוֹ לְזַלְזֵל בְּעַצְמוֹ וּמִמֵּילָא הַכֹּל נָפַל. לֹא צָרִיךְ מִלְחָמָה גְּדוֹלָה, כְּשֶׁהַכֹּל מְבֻלְבָּל וּבְלִי חֵשֶׁק כָּל עֲבוֹדַת ה' נַעֲשֵׂית מְאֹד קָשָׁה. וְלָכֵן הַחוֹבָה שֶׁלָּנוּ לִרְאוֹת כָּל הַזְּמַן אֵיךְ לְטַרְפֵּד וּלְנַטְרֵל אֶת אוֹתָן הַמַּחְשָׁבוֹת שֶׁהוּא מַכְנִיס בָּנוּ.

עַד כְּדֵי כָּךְ?

בַּפָּרָשׁוֹת הָאַחֲרוֹנוֹת עָסַקְנוּ בְּעִנְיָנוֹ שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, וְרוֹאִים אֶצְלוֹ אֵיךְ הוּא לֹא זָז מַשֶּׁהוּ בְּכָל מָה שֶׁעָבַר עָלָיו. אִם נַחְשֹׁב לְרֶגַע אֵיזֶה מַחֲשָׁבוֹת יָכוֹל הַבַּעַל דָּבָר לְהַכְנִיס לוֹ בָּרֹאשׁ: "בְּסֵדֶר, טָעִיתִי שֶׁסִּפַּרְתִּי לָאַחִים אֶת הַחֲלוֹמוֹת שֶׁלִּי, אֲבָל עַד כְּדֵי כָּךְ?! "זֶה מָה שֶׁמַּגִּיעַ לִי"?

וּבַסּוֹף הוּא נִזְרָק לְמִצְרַיִם הַטְּמֵאָה לֹא חֹדֶשׁ וְלֹא חֳדָשִׁים, בְּדֶרֶךְ כְּלָל לְאַחַר כַּמָּה חֳדָשִׁים אָדָם רָגִיל מִתְיָאֵשׁ מִמָּקוֹם נוֹרָא כָּזֶה וּבְפָרָט שֶׁהוּא לְבַד!!! בַּהַתְחָלָה עוֹד הוּא יָכוֹל לַחְשֹׁב שֶׁזֶּה יִקַּח קְצָת זְמַן וְזֶה יִגָּמֵר אֵיכְשֶׁהוּ, אֲבָל עוֹבֶרֶת שָׁנָה וְעוֹד שָׁנָה וְהוּא נִזְרָק לְבֵית הַסֹּהַר וְשׁוּב מַחֲשָׁבוֹת: "אֵיזֶה כֵּיף לְאַחִים שֶׁלִּי, הֵם לוֹמְדִים תּוֹרָה בְּקְדֻשָּׁה בְּרֹאשׁ שָׁקֵט עִם אַבָּא יַעֲקֹב, וַאֲנִי כָּזֶה מִסְכֵּן צָרִיךְ לַעֲבוֹר כָּאֵלֶּה דְּבָרִים, לָמָּה דַּוְקָא אֲנִי? אֵיפֹה פָּגַמְתִּי כָּל כָּךְ"?

אֲבָל יוֹסֵף לֹא שָׁאַל אֶת הַשְּׁאֵלוֹת הָאֵלֶּה, כִּי אִם הוּא הָיָה שׁוֹאֵל אֶת הַשְּׁאֵלוֹת הַלָּלוּ הוּא לֹא הָיָה יוֹסֵף הַצַּדִּיק!!!

וַאֲנַחְנוּ שֶׁכֵּן שׁוֹאֲלִים אֶת הַשְּׁאֵלוֹת הָאֵלֶּה כְּדֵי לְהָבִין מָה ה' רָצָה מִיוֹסֵף, לָנוּ יֵשׁ תְּשׁוּבָה בְּרוּרָה - כָּכָה גְּזָרָה חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, בִּגְלַל שֶׁהוּא הָיָה צָרִיךְ לִהְיוֹת מֻרְכָּבָה לִסְפִירַת הַיְסוֹד שֶׁל כְּלָל יִשְׂרָאֵל עַד סוֹף הַדּוֹרוֹת, לָכֵן הוּא הָיָה מֻכְרָח לַעֲבוֹר טְלְטוּלִים וּמַעֲבָרִים בְּמֶשֶׁךְ שָׁנִים!

לְעֻצַּם הַסִּפּוּר שֶׁל מְכִירַת יוֹסֵף, יַעֲקֹב אָבִינוּ חָשַׁב שֶׁיִּהְיוּ כָּאן שְׁנֵי מְשִׁיחִים - מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד וּמָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. הָאַחִים מִצְדָּם כְּבָר וִתְּרוּ עַל הַמַּהֲלָךְ שֶׁל מָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, נִסְתַּדֵּר גַּם עִם מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד לְבַד.

כְּשֶׁהֵם רָאוּ לְפִי הַהֲבָנָה שֶׁלָּהֶם שֶׁהוּא רוֹדֵף אוֹתָם וְרוֹצֶה לְהַעֲבִיר אוֹתָם מִן הָעוֹלָם, כְּמוֹ יִצְחָק שֶׁדָּחָה אֶת יִשְׁמָעֵאל וְיַעֲקֹב שֶׁדָּחָה אֶת עֵשָׂו, מִמֵּילָא הֵם דָּנוּ אוֹתוֹ כְּרוֹדֵף לְכָל דָּבָר, וּמִצָּוָה לְהַעֲבִיר אוֹתוֹ מִן הָעוֹלָם. זוֹ הַמַּחְשָׁבָה שֶׁלָּהֶם, אֲבָל בַּפְּנִימִיּוּת שֶׁל הַסִּפּוּר - כָּךְ גָּזְרָה חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ מִשָּׁמַיִם.

יַעֲקֹב אָבִינוּ לֹא וִתֵּר לָהֶם, לַמְרוֹת שֶׁהֵם הֶרְאוּ לוֹ אֶת הַכְּתֹּנֶת עִם הַדָּם "טָרֹף טֹרַף יוֹסֵף" הוּא עָמַד עַל כָּךְ שֶׁצָּרִיךְ מָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, וְאִם זֶה לֹא יֵצֵא מִיּוֹסֵף אָז יֵצֵא מִבִּנְיָמִין שֶׁגַּם הוּא מִבְּנֵי רָחֵל. רַק אַחֲרֵי שֶׁבִּנְיָמִין נִלְקָח מִמֶּנּוּ הוּא מַתְחִיל לַחְשֹׁב אַחֶרֶת, אֲבָל בַּסּוֹף הַטּוֹב הוּא רָאָה אֵיךְ "עוֹד יוֹסֵף חַי".

וּמִצַּד שְׁנֵי אֲחֵי יוֹסֵף עַד כְּדֵי כָּךְ הָיוּ מְשֻׁכְנָעִים בַּמַּהֲלָךְ שֶׁלָּהֶם, עַד שֶׁבָּרֲגַע שֶׁבּוֹ הוּא הִתְגַּלָּה לִפְנֵיהֶם וְהֵם רָאוּ אוֹתוֹ מוֹשֵׁל עַל כָּל מִצְרַיִם וְכוּ', הֵם הֵבִינוּ שֶׁעֲדַיִן הוּא רוֹדֵף אוֹתָם ! חַז"ל אוֹמְרִים שֶׁהוּא נִכְנַס לְסַכָּנָה מְאֹד גְּדוֹלָה כְּשֶׁהוּא הוֹצִיא אֶת כָּל הַשּׁוֹמְרִים שֶׁלּוֹ וְרַק בִּכְדֵי שֶׁלֹּא לְבַיֵּשׁ אוֹתָם, וְאִלְמָלֵא הַמַּלְאָךְ שֶׁבָּא וּפִזְּרָם הֵם הָיוּ יְכוֹלִים לִפְגֹּעַ בּוֹ !

לֹא יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה

וּכְשֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ בֵּרַךְ אוֹתָם לִפְנֵי פְּטִירָתוֹ הֵם רָאוּ שֶׁלַּמְרוֹת הַכֹּל הוּא שָׂם דָּגֶשׁ עַל מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד דַּוְקָא - "לֹא יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה וּמְחֹקֵק מִבֵּין רַגְלָיו", זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהַמַּלְכוּת לְעוֹלָם לֹא תָּסוּר מִשֵּׁבֶט יְהוּדָה, וְהַמָּשִׁיחַ שֶׁיְּתַקֵּן אֶת הָעוֹלָם יִהְיֶה דַּוְקָא מִבְּנֵי יְהוּדָה.

אִם נִסְתַּכֵּל בַּפְּרָשׁוֹת הָאֵלֶּה נִרְאֶה עַד כַּמָּה טָרַח יוֹסֵף לְהַרְאוֹת לָהֶם שֶׁאֵין לָהֶם שׁוּם אַשְׁמָה בְּמַה שֶׁהֵם עָשׂוּ "אַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם לְרָעָה אֱלֹקִים חָשָׁבָהּ לְטוֹבָה... לְמַעַן הַחַיּוֹת עַם רַב" - לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֵשׁ תָּכְנִיּוֹת מִשֶּׁלּוֹ, הוּא הוֹרִיד אוֹתִי לְכָאן כְּדֵי לִסְלֹל לָכֶם אֶת הַדֶּרֶךְ שֶׁל הַגָּלוּת בְּמִצְרַיִם. אַתֶּם בִּכְלָל לֹא אֲשֵׁמִים, הַכֹּל הָיָה תָּכְנִית אֱלֹקִית.

רַבִּי דּוֹן יִצְחָק אַבְּרַבַּנְאֵל כּוֹתֵב שֶׁלַּמְרוֹת שֶׁאָדָם הוּא בָּעַל בְּחִירָה, אֲבָל מַעֲשִׂים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם הַשְׁלָכוֹת גְּדוֹלוֹת אֵינָם בְּיַד הָאָדָם אֶלָּא בִּגְזֵרַת שָׁמַיִם ! לֵב מְלָכִים וְשָׂרִים בְּיַד ה׳ ! אַל תֵּעָצְבוּ ! ! !

אַבְשָׁלוֹם בְּנִי

אוֹתוֹ דָּבָר רוֹאִים בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ עִם אַבְשָׁלוֹם בְּנוֹ. כְּשֶׁאַבְשָׁלוֹם נֶהֱרַג בְּמִלְחָמָה קוֹנֵן עָלָיו דָּוִד הַמֶּלֶךְ ״אַבְשָׁלוֹם בְּנִי, בְּנִי אַבְשָׁלוֹם״, שֶׁבַּע פְּעָמִים. וְהַגְּמָרָא בְּסוֹטָה אוֹמֶרֶת שֶׁבְּכָל פַּעַם שֶׁהוּא הִזְכִּיר ״אַבְשָׁלוֹם בְּנִי״ הוּא הֶעֱלָה אוֹתוֹ מִמָּדוֹר לְמָדוֹר בְּגֵיהִנֹּם עַד שֶׁהִכְנִיס אוֹתוֹ לְגַן עֵדֶן.

שׁוֹאֵל הַיְעָרוֹת דְּבַשׁ - אֵיזֶה מִין קִדּוּשׁ הוּא זֶה ? אֵיךְ בְּדִיּוּק הֶעֱלָה דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֶת אַבְשָׁלוֹם בַּמִּלִּים הָאֵלּוּ דַּוְקָא ? וּמִתָּרֵץ שֶׁכַּוָּנַת דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיְתָה לְלַמֵּד עָלָיו סָנֵגוֹרְיָה - בֶּן צַדִּיק לֹא קָם עַל אַבָּא שֶׁלּוֹ ! וְאִם בְּכָל זֹאת קָרָה הַדָּבָר אֵין זֶה כִּי אִם גְּזֵרָה מִשָּׁמַיִם, וְלֹא הָיְתָה לוֹ בְּחִירָה בַּדָּבָר !

אֲנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם

הָרַב עֶזְרָא עֲטִיָּה עָלָיו הַשָּׁלוֹם כּוֹתֵב שֶׁזּוֹ הַסִּבָּה לָמָּה שֶׁיּוֹסֵף אָמַר לָאַחִים : ״אֲנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם אֲשֶׁר מְכַרְתֶּם אוֹתִי מִצְרַיְמָה״ - אֵיזוֹ מִין אַחְוָה יֵשׁ כָּאן ? אֶלָּא שֶׁבְּזֶה עַצְמוֹ הוּא רָמַז לָהֶם שֶׁאַחִים מִטִּבְעָם לֹא מוֹכְרִים אֶת הָאָח שֶׁלָּהֶם, וְאֵין כָּאן עִנְיַן שֶׁל אַכְזָרִיּוּת רַק גְּזֵרָה מִשָּׁמַיִם.

הָחִיד״א מְבָאֵר גַּם כֵּן אֶת הַפָּסוּק ״וַיִּשְׁלָחֵנִי אֱלֹקִים לִפְנֵיכֶם״ - שֶׁיּוֹסֵף סִפֵּר לָהֶם אֵיךְ שֶׁהוּא טָעָה בַּדֶּרֶךְ כְּשֶׁהָלַךְ בִּשְׁלִיחוּת שֶׁל יַעֲקֹב לִדְרוֹשׁ בִּשְׁלוֹמָם, וְאִלְמָלֵא הַמַּלְאָךְ גַּבְרִיאֵל שֶׁבָּא וְהֶרְאָה לוֹ הֵיכָן הֵם, שׁוּם דָּבָר לֹא הָיָה קוֹרֶה - אִם כֵּן מִי אַחֲרַאי לְכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה ? ״וַיִּשְׁלָחֵנִי אֱלֹקִים״.

שְׁאֵרִית בָּאָרֶץ

הָאַלְשִׁיךְ הַקָּדוֹשׁ מְפָרֵשׁ אֶת הַפָּסוּק ״לָשׂוּם לָכֶם שְׁאֵרִית בָּאָרֶץ״ - שֶׁטֶּמְאַת מִצְרַיִם הָיְתָה כָּל כָּךְ קָשָׁה עַד שֶׁאִם הָיוּ בְּנֵי יַעֲקֹב יוֹרְדִים לְמִצְרַיִם בְּאֹפֶן רָגִיל הֵם הָיוּ טוֹבְעִים בַּטֻּמְאָה שֶׁלָּהֶם, לָכֵן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא סִבֵּב שְׁיּוֹסֵף הַצַּדִּיק יֵרֵד קוֹדֶם כָּל לְמִצְרַיִם וְיִשְׁבֹּר אֶת הַכַּחַ שֶׁלָּהֶם, וְרַק אַחַר כָּךְ הוֹרִיד אֶת בֵּית יַעֲקֹב.

זְבוּב שֶׁעָבַר רְסוּס

וּבֶאֱמֶת רוֹאִים אֵיךְ שֶׁפַּרְעֹה מִתְבַּטֵּל בְּצוּרָה מְאֹד מוּזָרָה לְיוֹסֵף: "לְכוּ אֶל יוֹסֵף, כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר אֲלֵיכֶם תַּעֲשׂוּ", מָה זֹאת אוֹמֶרֶת? הֲלֹא אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת עַצְמְךָ לֵאלוֹהַּ אָז מָה עַכְשָׁו? אֶלָּא אוֹמֵר רַבִּי דָּוִד חֲנַנְיָה פִּינְטוֹ שֶׁכָּל הַסּוֹד פֹּה הָיָה מֻנָּח בְּקִדֻּשַּׁת הַבְּרִית שֶׁל יוֹסֵף, וּכְשֶׁהוּא הָיָה לִפְנֵי פַּרְעֹה הוּא לֹא הִסְתִּיר אוֹתָהּ, וּמִמֵּילָא פַּרְעֹה נִשְׁאַר כְּמוֹ זְבוּב שֶׁעָבַר רְסוּס.

הָיָה סִפּוּר הוֹמֶה לְזֶה עִם רַבִּי חַיִּים וִיטָאל, שֶׁהָיָה בִּזְמַנּוֹ יִשְׁמְעֵאלִי יָדוּעַ שֶׁהָיָה כְּמוֹ נָבִיא, כָּל מִי שֶׁבָּא לְפָנָיו הָיָה מְסַפֵּר לוֹ עַל עֲבָרוֹ וַעֲתִידוֹ וְכוּ', מַמָּשׁ כְּמוֹ בָּעַל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. רַבִּי חַיִּים וִיטָאל רָצָה לִרְאוֹת מֵאֵיפֹה הוּא לוֹקֵחַ אֶת הַפְּחוֹת שֶׁלּוֹ וְהֶחְלִיט לָגֶשֶׁת אֵלָיו. בְּאוֹתוֹ רֶגַע שֶׁרַבִּי חַיִּים נִכְנַס אֵלָיו אוֹתוֹ יִשְׁמְעֵאלִי נִשְׁתַּתֵּק וְלֹא הֵשִׁיב מְאוּמָה. רַבִּי חַיִּים תָּמַהּ עָלָיו וְהַגּוֹי אָמַר לוֹ: "תֵּדַע לְךָ, שֶׁכָּל הַיֵּדַע שֶׁלִּי מַגִּיעַ מִשֵּׁד שֶׁנִּמְצָא אִתִּי, אֲבָל תֵּכֶף שֶׁנִּכְנַסְתָּ מִיָּד הוּא בָּרַח מֵהַקְּדֻשָּׁה שֶׁלְּךָ, וְלָכֵן כָּרֶגַע אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ שׁוּם דָּבָר".

וְיִחֲנֻךָ

וְלֹא רַק פַּרְעֹה הִתְבַּטֵּל אֵלָיו, בַּפָּרָשׁוֹת הָאֵלֶּה מַזְכִּיר כָּל הַזְּמַן אֶת הַחֵן הַמְיֻחָד שֶׁהָיָה לְיוֹסֵף אִם זֶה בְּבֵית פּוֹטִיפַר: "וַיַּרְא אֲדֹנָיו כִּי ה' אִתּוֹ וְכֹל אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה ה' מַצְלִיחַ בְּיָדוֹ. וַיִּמְצָא יוֹסֵף חֵן בְּעֵינָיו וַיְשָׁרֶת אֹתוֹ", וְכֵן בְּבֵית הָאֲסוּרִים: "וַיְהִי ה' אֶת יוֹסֵף וַיֵּט אֵלָיו חֶסֶד וַיִּתֵּן חִנּוֹ בְּעֵינֵי שַׂר בֵּית הַסֹּהַר", מֵאֵיפֹה זֶה בָּא לוֹ? זֶה לֹא הִגִּיעַ מִמַּה שֶׁאָדָם שׂוֹתֶה תֵּה וְאוֹכֵל בִּיסְלִי, אֶלָּא כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמִתְחַזֵּק לַמְרוֹת הַכֹּל, מִשָּׁמַיִם נוֹתְנִים לוֹ חֵן בְּעֵינֵי כָּל רוֹאָיו.

לִפְנֵי תְּקוּפָה אֲרֻכָּה הָיָה פֹּה יְהוּדִי שֶׁיָּרַד מֵהַפַּסִּים וְהָיָה מִסְתּוֹבֵב מִחוּץ לַשָּׁעוּר, הִצַּעְנוּ לוֹ: "בֹּא תִּכָּנֵס לַשָּׁעוּר בֹּא תִּשְׁמַע מַשֶּׁהוּ", "לֹא מְעַנְיֵן, מַכִּיר אֶת הַכֹּל"! "אוּלַי תִּקַּח דִּיסְק"? "מַכִּיר אֶת כָּל הַדִּיסְקִים". "שֶׁל מִי"? "שֶׁל כָּל הָרַבָּנִים".

בְּשָׁבוּעַ שֶׁלְּאַחַר מִכֵּן שׁוּב פָּגָשְׁתִּי בּוֹ וְשׁוּב בִּקַּשְׁתִּי "אוּלַי בְּכָל זֹאת תִּכָּנֵס קְצָת תִּשְׁמַע מַשֶּׁהוּ". נִכְנַס. אַחֲרֵי הַשָּׁעוּר שְׁאַלְתִּי אוֹתוֹ "אֵיךְ הָיָה"? "נֶחְמָד", וְהָלַךְ. לְאַחַר שָׁבוּעַ הוּא כְּבָר הִגִּיעַ מֻעָצָמוֹ לַשָּׁעוּר וְיָשַׁב לְהַקְשִׁיב. בְּסוֹף הַשָּׁעוּר נִסִּיתִי לְהַצִּיעַ לוֹ לִרְכֹּשׁ כַּמָּה דִּיסְקִים, וְהוּא לֹא הָיָה כָּל כָּךְ מְעֻנְיָן, אֲבָל כְּשֶׁרָאָה שֶׁמְּקַבְּלִים

בְּרָכוֹת אָז הוּא הִסְכִּים. "תְּבָרְכוּ אוֹתִי שֶׁאֶזְכֶּה לִשְׁמוֹר שַׁבָּת, קָשֶׁה לִי עִם הַסִּיגָרִיוֹת". הוּא בִּקֵּשׁ, וּבֵרַכְנוּ אוֹתוֹ וְכֻלָּם עָנוּ אָמֵן.

לְאַחַר שָׁבוּעַ הוּא חָזַר לַשִּׁעוּר וְשׁוּב הִצַּעְתִּי לוֹ דִּיסְקִים וְהוּא סֵרֵב. אָמַרְתִּי לוֹ: "נִתֵּן לְךָ עוֹד בְּרָכָה"! "מִזֶּה אֲנִי מְפַחֵד"! "לָמָּה? מָה קָרָה"? "בְּשָׁבוּעַ שֶׁעָבַר בְּשַׁבָּת קִבַּלְתִּי הֶתְקֵף לֵב וּפִנּוּ אוֹתִי לְבֵית חוֹלִים וְלֹא יָכֹלְתִּי לְעַשֵּׁן כָּל הַשַּׁבָּת! לֹא לוֹקֵחַ שׁוּם דִּיסְק"!

אָמַרְתִּי לוֹ: "אַל תִּדְאַג, נְבָרֵךְ אוֹתְךָ שֶׁלֹּא תֵּעָשֵׁן בְּלִי שׁוּם הֶתְקֵף לֵב". וְהַסִּפּוּר לֹא נִגְמָר. הוּא לָקַח עוֹד דִּיסְקִים וְשׁוּב חָזַר, הָלַךְ לִישׁוֹן עִם הַדִּיסְקִים וְקָם אִתָּם וְכוּ', עַד שֶׁחָזַר לְשַׁבָּת וְלִתְפִלִּין וּלְכָל הַקְּדֻשָּׁה. לְאַחַר פֶּרֶק זְמַן הוּא הַתְקַשֵּׁר לְהַזְמִין אוֹתָנוּ לַחֲתֻנָּה, וּבָרוּךְ ה' זָכָה לְהָקִים בָּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

יוֹם אֶחָד הוּא בִּקֵּשׁ לְסַפֵּר אֶת הַסִּפּוּר שֶׁלּוֹ וְכָכָה הוּא אָמַר: "תֵּדַע לְךָ, שֶׁמָּה שֶׁהֶחְזִיק אוֹתִי בְּכָל הַמַּצָּבִים שֶׁעָבְרוּ עָלַי, הֵם אוֹתָן הַצְּעָקוֹת שֶׁלְּךָ בַּשִּׁעוּרִים: לַמְרוֹת הַכֹּל וְאַף עַל פִּי כֵן לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה! זֶה מָה שֶׁנָּתַן לִי אֶת כָּל הַכֹּחוֹת לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמַּהְפֵּךְ". זוֹ הַמְּסִירוּת נֶפֶשׁ שֶׁאֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים עָלֶיהָ בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ! תִּרְאוּ לְאֵיזֶה מָקוֹם יְהוּדִי יָכוֹל לִפּוֹל וּבְכֹחַ הָעַקְשָׁנוּת שֶׁלּוֹ לַמְרוֹת הַכֹּל וְאַף עַל פִּי כֵן לְהֵיכָן הוּא יָכוֹל לַחְזוֹר!!!

דְּבָרִים מוּזָרִים

וְזֶה מָה שֶׁכּוֹתֵב הַמַּהֲר"ל: שֶׁכְּשֶׁרוֹאִים דְּבָרִים מוּזָרִים יֵשׁ בָּזֶה סִימָן שֶׁהַדְּבָרִים מַשְׁגִּיחִים בְּאֹפֶן מְיֻחָד וּמְדֻיָּק. מָה פֵּרוּשׁ דְּבָרִים מוּזָרִים? אֲנִי רוֹאֶה שֶׁיּוֹרִים עָלַי מִכְּווֹן אֶחָד וּפִתְאוֹם מִכְּווֹן אַחֵר, אֵין שׁוּם סֵדֶר הַכֹּל מְעֹרָבָב, "עָזוֹב אוֹתִי, וְתֵן לְחִיּוֹת, אֵין עִם מִי לְדַבֵּר וְגָמַרְנוּ"! כָּךְ הַהַרְגָּשָׁה בַּלֵּב.

אֲבָל כְּשֶׁיּוֹדְעִים שֶׁהַכֹּל מֻשְׁגָּח מַרְוִיחִים מַשֶּׁהוּ מְאֹד גָּדוֹל - יֵשׁ כְּתֹבֶת! יֵשׁ לְמִי לִפְנוֹת! אִם זֶה סְתָם צְרוּף מִקָּרִים עִם מִי נְדַבֵּר? לְמִי נִפְנֶה? אֲבָל אִם יֵשׁ כְּתֹבֶת אֶפְשָׁר לְהַמְתִּיק הַרְבֵּה יוֹתֵר בְּקַלּוּת. גַּם אִם זֶה לֹא עוֹזֵר בַּפַּעַל כָּרֶגַע הַצַּעַר נִשְׁאַר צַעַר, ה' יְרַחֵם, אֲבָל כְּשֶׁיּוֹדְעִים שֶׁיֵּשׁ מִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ וּמַקְשִׁיב וְאִכְפַּת לוֹ, זֶה מוֹרִיד אָחוּז גָּדוֹל מֵהַקְּשֵׁי שֶׁל הַבִּלְבּוּלִים.

מָה אַתָּה צָרִיךְ?

וְזֶה הָיָה הַשֹּׁרֶשׁ שֶׁל מְצִיאַת הַחֵן שֶׁהָיְתָה לְיוֹסֵף, הוּא לֹא חִפֵּשׂ שְׂרָרָה וְלֹא כָּבוֹד הַסּוֹד שֶׁלּוֹ הָיָה הַקְּדֻשָּׁה שֶׁהִיא רַק לָתֵת וְלָתֵת וְלִרְאוֹת מָה הַזּוּלַת צָרִיךְ. הַהֶפְךְ מֵהַקְּדֻשָּׁה מַתְחִיל מִמַּחְשָׁבוֹת שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב רַק עַל עַצְמוֹ וְאֵיךְ אֲנִי אוּכַל לְקַבֵּל לְהַרְוִיחַ חוֹמְרִיּוֹת אוֹ תְּשׁוּמַת לֵב וְכוּ׳. יוֹסֵף הָיָה הֲמוֹן זְמַן בְּמָקוֹם שֶׁל אֲנָשִׁים מְאֹד טְמֵאִים, וְכָל מָה שֶׁנִּשְׁאַר לוֹ לַעֲשׂוֹת בַּמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה הָיָה רַק לָתֵת וּלְהַשְׁפִּיעַ, מִמִּי הוּא יִקַּח, מֵהַמְּצָרִים?

כָּל הַזְּמַן הַפָּנִים שֶׁלּוֹ הָיוּ מְאִירוֹת וּשְׂמֵחוֹת. וְלָכֵן כְּשֶׁשָּׁר הָאוֹפִים וְשַׂר הַמַּשְׁקִים חָלְמוּ אֶת הַחֲלוֹם שֶׁלָּהֶם הֵם בָּאוּ אֵלָיו שֶׁיְּפַתֵּר לָהֶם אֶת הַחֲלוֹמוֹת. אִם הוּא הָיָה בְּעַצְבוּת עִם פָּנִים נְפוּלוֹת הֵם לֹא הָיוּ מַגִּיעִים אֵלָיו, "לֵךְ תֵּדַע מָה הוּא יְפַתֵּר לָנוּ". אָדָם עִם פָּנִים מְאִירוֹת יֵשׁ לוֹ כֹּחַ שֶׁל נֶחָמָה לְהַרְבֵּה אֲנָשִׁים וְלָכֵן הֵם הִגִּיעוּ אֵלָיו, זֶה שָׁאַב אוֹתָם.

יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁכָּל הַזְּמַן חוֹשְׁבִים: "לָמָּה אֲנִי כָּזֶה דָּפוּק"? הוֹלְכִים בְּמְרִירוּת וּמְמִילָא מַמְשִׁיכִים לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים לֹא טוֹבִים. "לָמָּה עָשׂוּ לִי כָּכָה? לָמָּה אֲנִי צָרִיךְ לִסְבֹּל כָּל כָּךְ"? וּבְאֵלּוּ הַמַּחְשָׁבוֹת הֵם מַמְשִׁיכִים עַל עַצְמָם דִּינִים וְצִמְצוּמִים.

אַחַר כָּךְ הוּא מִתְפַּעֵל: "אֵיךְ זֶה שֶׁהַמַּזָּל הָרַע תָּמִיד רוֹדֵף אוֹתִי"? הוּא עוֹשֶׂה אֶת זֶה לְעַצְמוֹ! בַּקְּדֻשָּׁה זֶה בְּדִיּוּק לְהֶפְךְ, נִרְאֶה תָּמִיד אֵיךְ לַעְזוֹר לַשֵּׁנִי, לְהַשְׁפִּיעַ וְלָתֵת. וּכְשֶׁשּׁוֹאֲלִים אוֹתָנוּ מָה נַרְוִיחַ מִזֶּה? נָשִׁיב: "אֵין לִי עִנְיָן שֶׁל רֶוַח, זֶה כָּל הָעִנְיָן שֶׁלִּי, לָתֵת וּלְהַשְׁפִּיעַ"! יוֹסֵף הוּא הַמַּשְׁבִּיר! הָעֲבוֹדָה שֶׁלּוֹ לֹא מַגִּיעָה מֵעֲבוֹדָה שֶׁל יוֹם אוֹ יוֹמַיִם, לְאֹרֶךְ כָּל הַשָּׁנִים הוּא בָּנָה אֶת עַצְמוֹ בַּמַּהֲלָךְ הַזֶּה, וְהַכֹּל בִּגְלַל הַמְּכִירָה עַצְמָהּ!

הַמַּסְלוּל הָאֲמִתִּי

כְּךְ שֶׁאֵין פֹּה שׁוּם טָעֲיוֹת וְכָל הַמַּסְלוּל הָיָה מְחֻשָּׁב מֵהַהַתְחָלָה. הַבַּעַל דָּבָר מְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם בְּמַחְשָׁבוֹת - "בֶּן אָדָם, נִכְנַסְתָּ לַמַּסְלוּל כָּזֶה מוּזָר וְעִם הַשְׁטוּיוֹת שֶׁלְּךְ ה׳ יְרַחֵם עָלֶיךְ! תֵּדַע לְךְ שֶׁמַּעַכְשָׁו מִי שֶׁיִּשְׁלֹט עָלֶיךְ זֶה הַסִּטְרָא אַחֲרָא בִּכְבוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּבָר הִתְיָאֵשׁ מִמְּךְ, מָה אַתָּה חוֹשֵׁב שָׁאַתָּה תַּעֲשֶׂה שְׁטֻיּוֹת

וְהוּא יָבוֹא וְינַקֶּה אוֹתְךָ? הוּא נָתַן לְךָ מַסְלוּל מְצֻיָּן וְאַתָּה בְּמָקוֹם לָלֶכֶת אִתּוֹ בָּחַרְתָּ לְךָ מַסְלוּל חָדָשׁ, וְעַכְשָׁו אֵין בְּרֵירָה״.

צָרִיךְ לְזַכֵּר שֶׁמַּסְתִּירִים מֵאִתָּנוּ אֶת הַמַּסְלוּל הָאֲמִתִּי שֶׁלָּנוּ, וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֵינוּ הוּא בְּדִיּוּק הַדֶּרֶךְ שֶׁבָּה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לָלֶכֶת כְּדֵי לְהַגִּיעַ לְאָן שֶׁצָּרִיךְ לְהַגִּיעַ. נָכוֹן, צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מַעֲבֵירוֹת וְאִם עָשִׂינוּ מַשֶּׁהוּ לֹא טוֹב צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וּלְבַקֵּשׁ סְלִיחָה, אֲבָל בֵּינְתַיִם לֹא לִשְׁפֹּחַ שֶׁכָּל מָה שֶׁעָבַר עָלֵינוּ הוּא בְּדִיּוּק מָה שֶׁהָיִינוּ צְרִיכִים לַעֲבוֹר.

לְיוֹסֵף בְּעַצְמוֹ הָיָה הַרְבֵּה מָקוֹם לַחְשֹׁב אֶת הַמַּחְשָׁבוֹת הָאֵלֶּה הַחֲלוֹמוֹת הַסִּפּוּרִים הַשִּׁנְאָה הַמְּכִירָה, ״כָּל זֶה אֲנִי הֵבֵאתִי בְּמוֹ יָדַי עַל עַצְמִי, אֵיזֶה מִסְכֵּן אֲנִי״. וּמֵאוֹתוֹ הָרֶגַע נִגְמָר עִנְיַן הַהַשְׁגָּחָה וְהוֹלְכִים לִשְׁתּוֹת מַשֶּׁהוּ כְּדֵי לְהַרְגִּיעַ, מִי יוֹדֵעַ מָה הוֹלֵךְ לִקְרוֹת אִתּוֹ וּמָה יֵעָשׂוּ אִתּוֹ הַמִּצְרִים, הָלַךְ עָלָיו.

הַמַּחְשָׁבוֹת הָאֵלֶּה הֵם כְּמוֹ נְבוּאַת זָעַם שֶׁמַּגְשִׁימָה אֶת עַצְמָהּ: ״יָדַעְתִּי שֶׁזֶּה מָה שֶׁיִּקְרֶה לִי. תָּמִיד הִרְגַּשְׁתִּי שֶׁשּׁוֹנְאִים אוֹתִי וְהַמַּזָּל שֶׁלִּי כָּזֶה גָּרוּעַ״ - מַכִּירִים אֶת זֶה? וְאָז הַיֵּאוּשׁ מִשְׁתַּלֵּט וְנִכְנָסִים לַמִּטָּה: ״תָּעִירוּ אוֹתִי בְּעוֹד יוֹמָיִם״.

יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁזֶּה אֶצְלָם מִילְדוּת: ״כָּל הָאַחִים שֶׁלִּי כָּאֵלֶּה מַצְלָחִים, תָּמִיד חִיְּכוּ אֲלֵיהֶם בְּכָזֶה חִיּוּךְ מֵאִיר, וּכְשֶׁהָיוּ מַגִּיעִים אֲלַי נוֹתְנִים חִיּוּךְ קָטָן כָּזֶה וְעוֹבְרִים הָלְאָה. יָדַעְתִּי שֶׁאֲנִי אֵצֵא שְׁלוּמֵזֶל כָּזֶה הָיוּ לִי כָּל הַחַיִּים סִימָנִים כָּאֵלֶּה שֶׁהֵיכָן שֶׁאֲנִי פּוֹנֶה תָּמִיד אֲנָשִׁים לֹא חִיְּכוּ אֲלַי, אָז מָה אַתָּה רוֹצֶה מִמֶּנִּי״?

אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ

וְזֶה מָה שֶׁרַבֵּנוּ צָעַק: ״אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל״. מָה זֹאת אוֹמֶרֶת אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ? הֲלֹא יֵשׁ יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם, הָעוֹלָם מַלֵּא בַּאֲנָשִׁים מְיֹאָשִׁים! הַתְּרוּץ הוּא שֶׁהַיֵּאוּשׁ מַגִּיעַ מִמָּקוֹם שֶׁל חֹסֶר אֱמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה, שֶׁהִגַּעְתִּי לְכָזֶה מָקוֹם שֶׁאֵין מִמֶּנּוּ שׁוּם מוֹצָא וְזֶה לֹא בִּשְׁלִיטָה אֲפִילּוּ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא! וְגַם אִם הוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מַשֶּׁהוּ - הוּא בְּכְלָל לֹא רוֹצֶה לַעְזוֹר וְנָמַרְנוּ, מִקְרֶה אָבוּד.

וְעַל זֶה צָעַק רַבֵּנוּ: ״אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ״ - הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא תִּכְנֵן לָנוּ אֶת הַמַּסְלוּל אֲפִילּוּ עִם הַטָּעֻיּוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁלָּנוּ! נַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְנַמְשִׁיךְ הָלְאָה!

מְחַשֵּׁב מַסְלוּל מֻחָדָשׁ

הַאִם שַׂמְתֶּם לֵב פַּעַם אֵיךְ הַג׳.פִּי.אֵס. מְתַכְנֵן כְּשֶׁמִּתְבַּלְבְּלִים בַּנְּהִיגָה? הוּא לֹא צוֹעֵק עָלֵינוּ, לֹא מִתְלוֹנֵן: ״אֵיךְ הִגַּעְתָּ לְפֹה בִּכְלָל״? אֶלָּא ״הַכֹּל בְּסֵדֶר, נַגְדִּיר לְךָ מַסְלוּל חָדָשׁ וְתַגִּיעַ לַיַּעַד״.

נִכְנָסְנוּ לְיַעֲרוֹת הָעַד בְּאַפְרִיקָה, יֵשׁ לוֹ אֶת כָּל הַגְּלוּבּוּס אֵיךְ לְהוֹצִיא אוֹתָנוּ מִשָּׁם. וְאִם נִשְׁאַל, לָמָּה הַדֶּרֶךְ מִתְאָרֶכֶת לָנוּ? יֶשְׁנָם מַהֲלָכִים שֶׁהָאָדָם לֹא יִלְמַד אוֹתָם אֶלָּא אִם כֵּן הוּא יַעֲבוֹר אוֹתָם עַל בְּשָׂרוֹ הָחַי! אֵין אָדָם עוֹמֵד עַל דִּבְרֵי תּוֹרָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְשָׁל בָּהֶם תְּחִלָּה.

וּכְשֶׁאֲנַחְנוּ טוֹעִים וְנוֹפְלִים וְכוֹאֲבִים וּמַתְחִילִים מֵהַהַתְחָלָה, אֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים הֲבָנָה שֶׁשּׁוּם לִמּוּד לֹא הָיָה מַצְלִיחַ לְלַמֵּד אוֹתָנוּ. אָדָם שֶׁיּוֹשֵׁב עַל זֵרֵי דַּפְנָה וְהַכֹּל זוֹרֵם לוֹ הוּא לְעוֹלָם לֹא יַצְלִיחַ לְהוֹצִיא מֵעַצְמוֹ אֶת הַכִּחוֹת וְהָעוֹצְמוֹת שֶׁטְּמוּנִים בְּקִרְבּוֹ.

וְזֶה מָה שֶׁיּוֹסֵף כָּל הַזְּמַן אָמַר לְאַחִים שֶׁלּוֹ: ״אַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם לָרָעָה, אֲבָל אֱלֹקִים חֲשָׁבָהּ לְטוֹבָה״. וְכָכָה זֶה אֵצֶל כָּל יְהוּדִי, שֶׁרַק עַל יְדֵי כָּל הַהַרְפַּתְקָאוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו הוּא מַצְלִיחַ לְהוֹצִיא וּלְגַלּוֹת מִתּוֹכוֹ אֶת בְּחִינַת צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם.

אֲנַחְנוּ רְגִילִים לְדָרֵג אֲנָשִׁים, זֶה טִפֵּשׁ וְזֶה חָכָם וְכוּ׳, מָה אֲנַחְנוּ מְבִינִים בַּאֲנָשִׁים? אֲנַחְנוּ בִּכְלָל יוֹדְעִים מָה הַתִּקּוּן שֶׁל כָּל אֶחָד? מִשָּׁם מַגִּיעִים כָּל הַבִּלְבּוּלִים. כְּשֶׁאֲנִי מַצְלִיחַ וְהוֹלֵךְ לִי אֲנִי חָכָם, וּכְשֶׁזֶּה עוֹבֵר אֲנִי פִּתְאוֹם מַרְגִּישׁ טִפֵּשׁ, אָז מָה אֲנִי? אֲנִי לֹא טִפֵּשׁ וְלֹא חָכָם, אֲנִי צָרִיךְ לַעֲבוֹר הַנְהָגוֹת מִשָּׁמַיִם שֶׁמּוֹבִילִים אוֹתִי טְלְטוּלִים וּבְרוּרִים עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, וּלְהַאֲמִין שֶׁלַּמְרוֹת הַכֹּל לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה, וּמִזֶּה בְּעַצְמוֹ נִבְנָה הַיְסוֹד - קְדֻשַּׁת הַבְּרִית!

מַגִּיעִים יְמֵי הַשּׁוֹבָבִי״ם, וְכֻלָּם שׁוֹאֲלִים מָה הָעֲבוֹדָה, מָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת? צָרִיךְ לְהִתְבַּטֵּל לְהַנְהָגַת שָׁמַיִם! אֵיךְ יוֹסֵף הַצַּדִּיק בְּעַצְמוֹ נִהְיָה יוֹסֵף הַצַּדִּיק? מִכָּל הַטְלְטוּלִים בַּמַּחְשָׁבָה עַל הַמַּצָּב שֶׁלּוֹ, וְהַהַכְנָעָה שֶׁבָּהּ הוּא קִבֵּל אֶת הַנְהָגַת שָׁמַיִם, זֶה תִּקּוּן הַבְּרִית! כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהִתְבַּטֵּל הוּא מַפְסִיק לְהַפְרִיעַ לַשֶּׁפַע אֵלָיו וּלְכָל הָעוֹלָם.

לוֹקֵחַ זְמַן הַתַּהֲלִיךְ הַזֶּה, אָדָם בַּהַתְחָלָה חוֹשֵׁב שֶׁעָזְבוּ אוֹתוֹ לַאֲנָחוֹת וְאֵין לוֹ סִפּוּי, אֲבָל לְאַט לְאַט עִם הַשָּׁנִים אָדָם לוֹמֵד לְהַכִּיר אֶת עַצְמוֹ בְּמַצָּבִים כָּאֵלֶּה וְהוּא מַפְסִיק לְהִבָּהֵל. הוּא מַרְגִּישׁ אֵיךְ שֶׁה׳ יִתְבָּרַךְ מוֹלִיךְ אוֹתוֹ וְזוֹכֵר שֶׁה׳ הוּא הָאֱלֹקִים, שֶׁבְּכָל הַצְּמָצֻמִים שָׁם ה׳ יִתְבָּרַךְ נִמְצָא. אֲנַחְנוּ לֹא לְבַד! נָרִים עֵינַיִם לְמַעְלָה, נָגִיד תִּקּוּן הַכְּלָלִי, נִתְבּוֹדֵד, נֵלֵךְ לַמִּקְוֶה אוֹ לְאֵיזֶה שִׁעוּר, נִתֵּן צְדָקָה, נַדְלִיק נֵר - כָּל אֵלּוּ הַמְּתָקוֹת שֶׁאָדָם עִם יִשּׁוּב דַּעַת יָכוֹל לַעֲשׂוֹת.

מָשִׁיחַ

נָכוֹן שֶׁהָיִינוּ מַעֲדִיפִים לָשֶׁבֶת עִם סְטֶנְדֶּר בַּאֲוִירָה פַּסְטוֹרָלִית בְּאֵיזֶה נוֹף יָפֶה עִם אָגַם וּבַרְבֵּרִים, וְהַכֹּל שָׁלֵו וְרָגוּעַ וְכָכָה לָשִׁיר אֶת שִׁירַת הַבְּרִיאָה, מַמָּשׁ אִידִיאָלִי, קוֹרְאִים לָזֶה "מָשִׁיחַ". כַּמָּה זְמַן אָדָם חַי בָּעוֹלָם? בְּאֵיזוֹ מְהִירוּת שָׁנָה אַחַת עוֹבֶרֶת? רַק אֶתְמוֹל הָיָה חֲנֻכָּה, עוֹד מְעַט ט״וּ בִּשְׁבָט וּפוּרִים, אַחַר כָּךְ פֶּסַח וְשָׁבוּעוֹת וְאוֹטוֹטוֹ נִגְמְרָה שָׁנָה! וְכָכָה יֵשׁ לְאָדָם לִחְיוֹת 70 80 שָׁנָה וְזֶהוּ. וּבְתוֹךְ הַזְּמַן הַזֶּה יֵשׁ לוֹ יְלָדִים לְגַדֵּל, לְפַרְנֵס מִשְׁפָּחָה וְכוּ׳, עַד שֶׁנּוֹתָרוֹת לוֹ שָׁעוֹת בּוֹדְדוֹת שֶׁל עֲבוֹדַת ה׳, אָז מָה הוּא מְצַפֶּה שֶׁבִּזְמַן הַקָּצָר הַזֶּה הוּא בָּא לַעֲשׂוֹת כֵּיף?

תִּקּוּנִים

לְגַבֵּי הָעֲצוּת הַפְּרָטִיּוֹת שֶׁל יְמֵי הַשּׁוֹבָבִי״ם, צָרִיךְ לִזְכֹּר שֶׁתִּקּוּן הַכְּלָלִי יֵשׁ לוֹ כֹּחַ מְיֻחָד, וְזֶה לֹא מַסְפִּיק פַּעַם אַחַת בְּיוֹם, זֶה גַּם טוֹב אֲבָל עִם יָד עַל הַלֵּב הָיִינוּ צְרִיכִים לִקְרֹא כָּל שָׁעָה בְּמֶשֶׁךְ 24 שָׁעוֹת תִּקּוּן הַכְּלָלִי.

גַּם מִקְוֶה. אֲנִי מָכִיר יְהוּדִי שֶׁעָסוּק בִּשְׁלִיחוּיוֹת וּמִסְתּוֹבֵב בַּחוּץ וְהוּא מוּדָע לְמָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו וְלֹא מְוַתֵּר עַל מִקְוֶה אֶחָד בַּבֹּקֶר וּמִקְוֶה בָּעֶרֶב. יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁמִּסְתּוֹבְבִים כָּל הַיּוֹם וְלֹא מַרְגִּישִׁים כְּלוּם, בָּאִים לַמִּקְוֶה פַּעַם פַּעֲמַיִם בְּשָׁבוּעַ, עוֹשִׂים טוֹבָה.

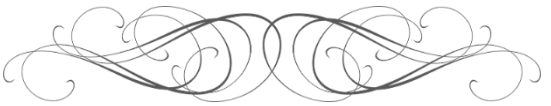
אָדָם שֶׁתּוֹרָתוֹ אֻמָּנוּתוֹ וְהוּא יָגֵעַ בְּרֶצֶף שָׁעוֹת בַּתּוֹרָה יֵשׁ לוֹ אֶת הַטָּהֳרָה שֶׁל הַתּוֹרָה בְּעַצְמָהּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ? הוֹלְכִים לַמִּכְלֶ֫ת וְכוּ׳ וְרוֹאִים דְּבָרִים, הָרְחוֹב הַיּוֹם לֹא סְטֶרִילִי - כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר מִקְוֶה!

לְסַפֵּר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מָה עוֹבֵר עָלֵינוּ יוֹם יוֹם - אֵלּוּ תִּקּוּנֵי הַבְּרִית הֲכִי גְּדוֹלִים שֶׁיֵּשׁ! כָּל מָה שֶׁרַבֵּנוּ ז״ל דִּבֵּר עָלָיו הַכֹּל נוֹגֵעַ לְתִקּוּן הַבְּרִית.

אֲנַחְנוּ לֹא רְגִילִים בְּצוֹמוֹת וְתַעֲנִיּוֹת, אֲבָל רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר שֶׁלְּפָחוֹת בִּימֵי הַשׁוֹבָבִי״ם כָּל אֶחָד יַעֲשֶׂה לוֹ יוֹם אֶחָד בַּשָּׁבוּעַ שֶׁבּוֹ הוּא לֹא יֹאכַל דְּבָרִים מִן הָחַי. זֶה נִשְׁמַע מְאֹד מַפְחִיד אֲבָל זֶה מַמָּשׁ לֹא קָשֶׁה. לֹא צָרִיךְ לִזְלֹל יְרָקוֹת כָּל הַיּוֹם זוֹ לֹא כַּוָּנַת הַמְּשׁוֹרֵר, רַק שֶׁנַּעֲזֹב קְצָת אֶת הַתַּאֲוָה לְפִי כֹּחֵנוּ וְנֵדַע שֶׁהַיָּמִים הָאֵלֶּה מְסֻגָּלִים לְכָל הַהַשְׁפָּעוֹת הַמְיֻחָדוֹת בְּרוּחָנִיּוּת וּבְנַשְׁמִיּוּת וּלְתַקֵּן אוֹתָנוּ מִכָּל הַפְּגָמִים. יְהִי רָצוֹן שֶׁנִּזְכֶּה.

שמות

שמות

מָה שֶּׁיֵּרוּיִם יַרְוִיחַ

אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּפָרָשַׁת "שְׁמוֹת" שֶׁפּוֹתַחַת אֶת תְּקוּפַת הַ"שׁוֹבָבִים". אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהָבִין מָה רוֹצִים מֵאִתָּנוּ, מָה אֲנַחְנוּ מְסֻגָּלִים לַעֲשׂוֹת, מָה אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת. אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת לְפִי הַפַּחוֹת שֶׁלָּנוּ. אֲנַחְנוּ רוֹצִים דְּבָרִים מְאֹד גְּבוֹהִים, אַף עַל פִּי שֶׁאֲנַחְנוּ פִּיזִית עוֹבְדִים לְפִי הַפַּחוֹת שֶׁלָּנוּ, וְזוֹ בְּכְלָל לֹא סְתִירָה.

יֵשׁ כָּאן מַהֲלַךְ חָשׁוּב מְאֹד, כֵּיוָן שֶׁאֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לְשַׁנּוֹת אֶת כָּל הַתְּמוּנָה בְּצוּרָה דְּרַסְטִית, זֶה לֹא עִנְיַן שֶׁל שָׁבוּעַ אֶחָד וְלֹא שְׁבוּעַיִם, אָז אֲפִילּוּ אִם אָדָם מְקַבֵּל הִתְלַהֲבוּת לְיוֹמַיִם אוֹ שְׁלוֹשָׁה הוּא צָרִיךְ לִהְיוֹת עָרוּךְ לָזֶה שֶׁהַהִתְלַהֲבוּת תִּעָלֵם. גַּם כֵּן שֶׁהוּא יָכוֹל לִקְרֹא סְפָרִים מַלְהִיבִים מְאֹד וּמְעַנְיְנִים מְאֹד, יוֹם אֶחָד הוּא הִתְלַהֵב וְיוֹם אֶחָד הוּא לֹא הִתְלַהֵב. הוּא חוֹשֵׁב: "אֲנִי לֹא רְצִינִי, וַאֲנִי מַפְסִיק עִם זֶה", וְאַחֲרֵי זֶה הוּא יַתְחִיל עוֹד פַּעַם מֵחָדָשׁ, יַמְשִׁיךְ לְהִתְלַהֵב, עוֹד פַּעַם יִקָּחוּ לוֹ אֶת זֶה. לֹא מְשַׁנֶּה, מָה שֶּׁיֵּרוּיִם יַרְוִיחַ. זֶה לֹא שָׁבוּעַ, זֶה 8 שָׁבוּעוֹת.

לֹא רוֹצֶה

כָּל הַפָּרָשָׁה הַזֹּאת, פָּרָשַׁת "שְׁמוֹת" מַצִּיגָה אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁרוֹאֶה אֶת הַצַּעַר שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַטִּיל עָלָיו שְׁלִיחוּת לִגְאוֹלַת עַם יִשְׂרָאֵל. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁלְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ יֵשׁ תַּפְקִיד מְסֻיָּם. הוּא לֹא רוֹצֶה אֶת הַתַּפְקִיד הַזֶּה, כַּמּוּבָן בְּגֹדֶל עַנְוְתָנוּתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, הוּא מִתְוַכֵּחַ עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא לֹא רָאוּי.

אֲבָל הָיוּ עוֹד סִבּוֹת שֶׁהוּא לֹא רָצָה אֶת הַשְּׁלִיחוּת מִכְּיָוָן שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁזֹּאת לֹא תִּהְיֶה גְּאוּלָה אֲחֲרוֹנָה. יִהְיֶה לָזֶה הֶמְשֵׁךְ. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹדִיעַ לוֹ: "עַל כָּל פָּנִים אַתָּה חַיָּב לָלֶכֶת לִגְאוֹל אוֹתָם, כִּי שָׁמַעְתִּי אֶת נַאֲקָתָם, שָׁמַעְתִּי אֶת הַכְּאֵב שֶׁלָּהֶם, רָאִיתִי אֶת הַצַּעַר הַגָּדוֹל שֶׁיֵּשׁ לָהֶם". וְאָז הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹדִיעַ לוֹ בְּאֵיזֶה אֹפֶן לָלֶכֶת אֲלֵיהֶם.

אֲבָל לִפְנֵי כֵּן הָיָה שָׁם דִּיּוּן אָרוֹךְ מְאֹד, וְכוּחַ בֵּין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ. עַד שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִכְרִיחַ אֶת מֹשֶׁה לָלֶכֶת אֶל הַשְּׁלִיחוּת. "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אַל הָאֱלֹקִים הִנֵּה אָנֹכִי בָא אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ מָה אוֹמַר אֲלֵהֶם"? עוֹנֶה לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה, כֹּה תֹּאמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם". שִׂימוּ לֵב, 3 פְּעָמִים בַּפָּסוּק מוֹפִיעַ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ "אֶהְיֶה".

אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה

רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב שׁוֹאֵל מַדּוּעַ צָרִיךְ 3 פְּעָמִים לוֹמַר אֶת הַשֵּׁם "אֶהְיֶה"? וְאַחֲרֵי שֶׁהוּא אָמַר אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ "אֶהְיֶה" הוּא גַּם מַמְשִׁיךְ וְאוֹמֵר: "וַיֹּאמֶר עוֹד אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה כֹּה תֹּאמַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹקֵי אֲבֹתֵיכֶם אֱלֹקֵי אַבְרָהָם אֱלֹקֵי יִצְחָק וֵאלֹקֵי יַעֲקֹב שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם זֶה שְׁמִי לְעֹלָם וְזֶה זִכְרִי לְדֹר דֹּר".

הַמִּדְרָשׁ מְבָאֵר שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ: "אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה", כְּלוֹמַר אָמַר לוֹ בְּצוּרָה מְפֹרֶשֶׁת שֶׁיִּהְיֶה אִתָּם בַּצָּרָה הַזֹּאת כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה אִתָּם בְּשִׁעְבּוּד שְׁאָר מַלְכֻיּוֹת. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "יִהְיוּ עוֹד שִׁעְבּוּדִים, אֲנִי אֶהְיֶה אִתָּם תָּמִיד".

אָמַר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ: "עוֹד לֹא בָּאתִי לְהוֹצִיא אוֹתָם מִצָּרָה אַחַת וַאֲנִי אוֹמֵר לָהֶם שֶׁתִּהְיֶינָה לָהֶם עוֹד צָרוֹת? דַּיָּם בַּצָּרָה הַזּוֹ שֶׁאֲנִי בָּא לִגְאוֹל אוֹתָם". אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ

בָּרוּךְ הוּא: ״יָפָה אָמַרְתָּ, בֶּאֱמֶת לֹא הִתְכַּוַּנְתִּי לְהוֹדִיעַ לָהֶם, אֲנִי מוֹדִיעַ לְךָ שֶׁתִּהְיֶינָה עוֹד צָרוֹת וְאָהְיֶה עִמָּם, לָהֶם תֹּאמַר שֶׁ׳אֶהְיֶה׳ שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם״.

וּמַסְבִּיר רַבִּי נָתָן כִּי ה׳ אָמַר לְמֹשֶׁה שֶׁיֹּאמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשֵּׁם הַוָי״ה שֶׁהוּא שֶׁיִּגְאַל אוֹתָם וְהוּא אֱלֹקֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, אֲבָל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שֶׁל הַגְּאוּלָה הוּא בֶּאֱמֶת ״אֶהְיֶה״. וְכוֹתֵב רַבִּי נַחְמָן בְּתוֹרָה ו׳ שֶׁכָּל עִנְיַן הַתְּשׁוּבָה תָּלוּי בַּשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ ״אֶהְיֶה״. מָה פֵּרוּשׁ הַמִּלָּה הַזּוֹ? אוֹמֵר רַבֵּנוּ שֶׁהַכַּוָּנָה ״אֲנִי הוֹלֵךְ לִהְיוֹת, אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת״.

מָה הַפֵּרוּשׁ? אָדָם נִמְצָא אוֹ לֹא נִמְצָא? הוּא נִמְצָא וְלֹא נִמְצָא. מָה הַכַּוָּנָה? אָדָם מַסְתִּיר אֶת אוֹר ה׳. כֵּיצַד? בְּזֶה שֶׁהוּא מַלֵּא אִישׁוּת וְכָל הַזְּמַן חוֹשֵׁב עַל עַצְמוֹ אָז הוּא מַסְתִּיר אֶת אוֹר ה׳. אָז מָה זֶה ״אֲנִי אֶהְיֶה״? מָה זֶה ״אֲנִי הוֹלֵךְ לִהְיוֹת, וַאֲנִי רוֹצֶה״? הַכַּוָּנָה שֶׁאֲנִי רוֹצֶה לְהִתְבַּטֵּל לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

אֲנִי הוֹלֵךְ לִהְיוֹת

״אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת, אֲבָל מָה זֶה עוֹזֵר לִי שֶׁאֲנִי רוֹצֶה? תַּכְלֵ׳ס אֲנִי בְּעָיָתִי״, בְּדִיּוּק זֹאת הַנְּקֻדָּה! ״אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת, אֲנִי עוֹמֵד לִהְיוֹת, אֲנִי הוֹלֵךְ לִהְיוֹת״, זֶה הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ ״אֶהְיֶה״ וְזוֹ כָּל תּוֹרָה ו׳, שֶׁמְּבָאֶרֶת שֶׁדַּוְקָא בַּצּוּרָה הַזֹּאת אָדָם זוֹכֶה לַזִּכּוּךְ שֶׁלּוֹ, כִּי יֵשׁ לוֹ רְצוֹנוֹת וּשְׁאִיפוֹת. בֵּינְתַיִם מָה שֶׁנַּעֲשָׂה אִתּוֹ מַעֲלֶה אוֹתוֹ וּמוֹרִיד אוֹתוֹ וְהוּא אוֹמֵר ״עֲדַיִן אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת״. אֲבָל לָמָּה צָרִיךְ 3 פְּעָמִים ״אֶהְיֶה״? כִּי כָּל הַתְּשׁוּבָה תְּלוּיָה בַּשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁמּוּבָא בְּתוֹרָה ו׳, שֶׁ״אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת, עוֹמֵד לִהְיוֹת, אֲנִי הוֹלֵךְ לִהְיוֹת״.

הָיָה דִּיּוּן אָרוֹךְ בַּגְּמָרָא בְּמֶשֶׁךְ שְׁנָתַיִם וַחֲצִי בֵּין בֵּית שַׁמַּאי לְבֵית הִלֵּל אִם טוֹב לְאָדָם שֶׁנִּבְרָא אוֹ לֹא טוֹב לְאָדָם שֶׁנִּבְרָא. לְמַסְקָנָה הִכְרִיעוּ שֶׁלֹּא טוֹב לְאָדָם שֶׁנִּבְרָא. יֵשׁ לְאָדָם יֵצֶר הָרַע וְזֶה מְסֻכָּן. אָדָם יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה וְזֶה מְסֻכָּן. בְּיָמֵינוּ בְּקַלּוּת אֶפְשָׁר לִפּוֹל עִם הַטֶּלֶפוֹנִים שֶׁל הַיּוֹם, עִם מַכְשִׁיר אֶחָד קָטָן בְּצוּרָה מִסְתּוֹרִית, ״צַדִּיק נִסְתָּר״.

פַּעַם בִּשְׁבִיל לַעֲשׂוֹת עֲבֵרוֹת הָיָה צָרִיךְ לִנְסֹעַ לְמֶרְחַקִּים, בְּיָמֵינוּ לֹא צָרִיךְ לִנְסֹעַ לְמֶרְחַקִּים כָּאֵלֶּה, הַיּוֹם בְּלִי לְהִתְאַמֵּץ יֵשׁ טֶלֶפוֹנִים, מִבְּלִי שֶׁאַף אֶחָד יוֹדֵעַ, אוּלַי רַק הֶחָבֵר. אַחֲרֵי זֶה יֵשׁ לוֹ כְּאֵב גָּדוֹל. לָמָּה? כִּי יֵשׁ לוֹ נְשָׁמָה קְדוֹשָׁה, קָשֶׁה לוֹ הַדָּבָר

הַזֶּה. לֹא יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁיְּהוּדִי תִּהְיֶה לוֹ שִׂמְחָה מֵעֲבֵרוֹת, אֵין דָּבָר כָּזֶה בָּעוֹלָם. אֲפִילוּ הַשִּׂמְחָה שֶׁל הַלֵּיצָנוּת בִּפְרִיקַת עֹל זֶה יָגוֹן וַאֲנָחָה זֶה שָׁקֶר.

שִׂמְחָה רַק בַּקְּדֻשָּׁה

שִׂמְחָה יְכוֹלָה לִהְיוֹת רַק מִקְּדֻשָּׁה, מֵהִתְחַבְּרוּת לַה׳ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַשֹּׂרֶשׁ שֶׁל הַשִּׂמְחָה לְמַעְלָה עוֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ בְּתוֹךְ הָעוֹלָם הַשָּׁפֵל הַזֶּה שֶׁמָּלֵא בִּלְבּוּלִים וַהֲסָתוֹת שֶׁל יֵצֶר הָרַע מָלֵא יָגוֹן וַאֲנָחָה מָלֵא הַרְפַּתְקָאוֹת וּתְלָאוֹת. שִׂמְחָה לֹא יְכוֹלָה לִהְיוֹת מִכָּל דָּבָר שֶׁחוֹלֵף, לֹא יְכוֹלָה לִהְיוֹת שִׂמְחָה, זֶה רַק דִּמְיוֹן תַּעְתּוּעִים.

שִׂמְחָה יֵשׁ כְּשֶׁאָדָם מִתְחַבֵּר לַשֹּׂרֶשׁ שֶׁלּוֹ, שֹׂרֶשׁ שֶׁמִּשָּׁם הוּא מַגִּיעַ לְ״עוֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ״, זוֹ שִׂמְחָה הַיְחִידָה שֶׁקַּיֶּמֶת, זֹאת שִׂמְחָה אֲמִתִּית. כָּל הַשְּׁאָר זֶה שֶׁקֶר, זֶה בְּלוֹף, זוֹ הַצָּגָה יָפָה. אַחֲרֵי זֶה אָדָם מִתֶּסְכָּל כִּי הַנְּשָׁמָה שֶׁלּוֹ מְיַסֶּרֶת אוֹתוֹ, לֹא טוֹב לָהּ, וּכְשֶׁהָאָדָם נִמְצָא עִם עַצְמוֹ לְבַד הוּא מִתְיַסֵּר אֲבָל הוּא שָׁפוּט שֶׁל יֵצֶר הָרַע.

בִּגְלַל זֶה הִגִּיעוּ לַמַּסְקָנָה שֶׁטּוֹב לְאָדָם שֶׁלֹּא נִבְרָא. אֲבָל אַחֲרֵי שֶׁכְּבָר נִבְרָא יְפַשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁיַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה. עוֹד פַּעַם יַבְטִיחַ, עוֹד פַּעַם יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, אֲבָל מָה יֵצֵא מִכָּל הַהַבְטָחוֹת הָאֵלּוּ? רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הוּא מַבְטִיחַ מִלְיוֹן פַּעַם וְלֹא עוֹמֵד בְּזֶה, הַאִם זֶה שָׁוֶה מַשֶּׁהוּ?

שָׁוְא!

שָׁוְא! לָמָּה שָׁוְא? לַמְרוֹת כָּל הַהַבְטָחוֹת שֶׁאָדָם אוֹמֵר: ״אֲנִי מַתְחִיל לְהִתְבּוֹדֵד, אֲנִי מַתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל בְּכַוָּנָה, אֲנִי מַפְסִיק לְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע, אֲנִי שׁוֹמֵר אֶת הָעֵינַיִם, אֲנִי זוֹרֵק אֶת כָּל הַלִּכְלוּךְ״, וּלְמָחֳרַת חוֹזֵר לְסוּרוֹ, הַאִם בֶּאֱמֶת זֶה שָׁוְא כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה? הֲרֵי כְּמוֹ שֶׁזֶּה נִרְאֶה זֶה לֹא שָׁוְא כְּלוּם, אֲבָל מִבְּחִינַת שָׁמַיִם זֶה שָׁוְא הֲמוֹן.

לָמָּה? כִּי רוֹאִים אֶת הָרְצוֹנוֹת שֶׁלָּנוּ, רוֹאִים אֶת הַכְּאֵב שֶׁלָּנוּ, רוֹאִים אֶת הַהִתְיַסְּרוּת שֶׁלָּנוּ, רוֹאִים שֶׁאֲנַחְנוּ מְחַפְּשִׂים מַשֶּׁהוּ. זֶה לֹא נֶעְלָם שָׁם לְמַעְלָה. מָה עוֹשִׂים עִם זֶה? נַמְתִּין עַל הַקּוֹ וְנִרְאֶה. אֲנַחְנוּ נִרְאֶה, זֶה לֹא יֵלֵךְ לְאִבּוּד כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה.

הָיָה סִפּוּר עִם הָאַדְמוֹ״ר מִקְלוֹיְזֶנְבּוּרְג זַצַ״ל. הוּא הָיָה בַּשּׁוֹאָה וְשָׁם נִרְצְחוּ אִשְׁתּוֹ וְ-11 יְלָדָיו. הוּא פָּתַח יְשִׁיבָה, וְהָיָה שָׁם בָּחוּר בְּעָיָתִי קָצָת בִּגְלַל הַגִּיל, בִּגְלַל הַמְּצִיאוּת שֶׁלּוֹ, וְגַם כַּמָּה תְּנָאִים שֶׁהֵבִיאוּ אוֹתוֹ לְזֶה. הוּא הָיָה עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂי קֶנְדָּס ה׳ יְרַחֵם, הִזְהִירוּ אוֹתוֹ שֶׁיַּפְסִיק עִם הַשְּׁטוּיּוֹת שֶׁהוּא הָיָה עוֹשֶׂה.

יוֹם אֶחָד עָשָׂה שְׁטוּת וְהַמַּשְׁגִּיחַ סִלֵּק אוֹתוֹ מֵהַיְשִׁיבָה שֶׁלֹּא יְדַרְדֵּר חֲבֵרֵ׳ה אֲחֵרִים שָׁם. הַבָּחוּר הָלַךְ לָאַדְמוֹ״ר וְהִתְחִיל לִבְכּוֹת לוֹ שֶׁהַמַּשְׁגִּיחַ הֵעִיף אוֹתוֹ מֵהַיְשִׁיבָה, הוּא אָמַר: ״אֲנִי רוֹצֶה לַחְזוֹר בִּתְשׁוּבָה, אֲנִי מַבְטִיחַ לִהְיוֹת יֶלֶד טוֹב מֵהַיּוֹם״, וְהַפֵּל בְּבֶכִי. הָאַדְמוֹ״ר אוֹמֵר לוֹ: ״קִבַּלְתָּ עַל עַצְמְךָ לַחְזוֹר בִּתְשׁוּבָה? אָז תַּחְזוֹר לַיְשִׁיבָה״.

הַמַּשְׁגִּיחַ רָאָה אֶת אוֹתוֹ בָּחוּר וְאָמַר לוֹ: ״מָה אַתָּה עוֹשֶׂה פֹּה״? אָמַר לוֹ הַבָּחוּר: ״הָאַדְמוֹ״ר הֶחְזִיר אוֹתִי״. הָלַךְ הַמַּשְׁגִּיחַ לָאַדְמוֹ״ר וְאָמַר לוֹ: ״זֶה לֹא יִתָּכֵן, הוּא עוֹשֶׂה בְּעָיוֹת בַּיְשִׁיבָה״.

הָאַדְמוֹ״ר עָנָה: ״הוּא הִבְטִיחַ לִי שֶׁהוּא יַחְזוֹר בִּתְשׁוּבָה״. עָנָה הַמַּשְׁגִּיחַ: ״הֲרֵי לֹא שָׁווֹת כָּל הַהַבְטָחוֹת שֶׁלּוֹ, הוּא מַזִּיק״. הָאַדְמוֹ״ר אָמַר לוֹ: ״אֲבָל הוּא הִבְטִיחַ שֶׁהוּא יַחְזוֹר בִּתְשׁוּבָה״. וְהַמַּשְׁגִּיחַ אָמַר: ״אֲנִי לֹא מַאֲמִין לוֹ״.

הָאַדְמוֹ״ר הִתְחִיל לִבְכּוֹת: ״אוֹי, אוֹי, אוֹי! כַּמָּה הַבְטָחוֹת אֲנִי הַבְטָחְתִּי לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁאֲנִי אַתְחִיל מֵחָדָשׁ, אֲנִי אָמַרְתִּי לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁאֲנִי חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה וְכִי לֹא שָׁווֹת כָּל הַהַבְטָחוֹת שֶׁלִּי״? הָאַדְמוֹ״ר לֹא הִפְסִיק לִבְכּוֹת: ״מָה, לֹא שָׁווֹת כָּל הַהַבְטָחוֹת שֶׁאֲנִי הִבְטַחְתִּי? אוֹי, אוֹי, אוֹי״.

רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה רָאָה אֶת הָאַדְמוֹ״ר בּוֹכֶה, הִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי וְהֶחְזִיר אֶת הַבָּחוּר לַיְשִׁיבָה. כָּכָה זֶה עוֹבֵד. אִם הַצַּדִּיק הַנּוֹרָא הַזֶּה אוֹמֵר שֶׁהוּא הִבְטִיחַ אַלְפֵּי פְּעָמִים, וּלְפִי מַדְרֵגָתוֹ הוּא מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא לֹא עוֹמֵד בְּזֶה בְּדִיּוּק, זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁיֵּשׁ מַהֲלָךְ כָּאן שֶׁמְּקֻבָּל בַּשָּׁמַיִם, שֶׁעוֹד פַּעַם לְהַבְטִיחַ וְעוֹד פַּעַם לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ. אָסוּר לָנוּ לְזַלְזֵל בָּזֶה, זֶה הַמַּהֲלָךְ, זוֹ הַנְּקֻדָּה. רַק כָּכָה זוֹכִים. כָּל אָדָם חַיָּב לַעֲבוֹר אֶת הַפִּלּוּנְטָרִים לְמִי שֶׁחוֹשֵׁב שֶׁנִּגְמָרִים הַפִּלּוּנְטָרִים הוּא טוֹעֶה. לְמִי שֶׁנִּגְמְרוּ הַפִּלּוּנְטָרִים הוּא כְּבָר לֹא אִתָּנוּ, הוּא נִפְטַר.

סוּגֵי תְּשׁוּבָה

רַבִּי נָתָן אוֹמֵר שֶׁיֵּשׁ שְׁלוֹשָׁה סוּגִים שֶׁל תְּשׁוּבָה לְפִי תּוֹרָה ו׳. בִּתְחִלַּת הַתְּשׁוּבָה שֶׁל הָאָדָם הוּא מִתְלַהֵב, מַרְגִּישׁ ״זֶהוּ זֶה, אֲנִי הוֹלֵךְ לִהְיוֹת צַדִּיק, תּוֹרָה, תְּפִלָּה, קְדֻשָּׁה, רַק אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא״. אַחֲרֵי תְּקוּפָה זֶה עוֹבֵר, מַתְחִילָה הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁנִיָּה שֶׁהִיא אֲמִתִּית. לָמָּה? זֹאת תְּשׁוּבָה שֶׁל עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, לוֹקְחִים מַחְזִירִים, לוֹקְחִים מַחְזִירִים, יֵשׁ חֵשֶׁק אֵין חֵשֶׁק. מָה שֶּׁהָיָה הָאוֹר הַגָּדוֹל נֶעְלָם, זֶה ״אֶהְיֶה״ הָרִאשׁוֹן. עַכְשָׁו ״אֶהְיֶה״ הַשֵּׁנִי מַתְחִיל, עֲלִיָּה וִירִידָה.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן כָּאן מַתְחִיל הַמִּשְׁחָק הַקָּשֶׁה, שֶׁבּוֹ צָרִיךְ הַרְבֵּה הַרְבֵּה הִתְחַזְּקוּת, וְזֶה לוֹקֵחַ שָׁנִים. וְאַחֲרֵי שֶׁהוּא עוֹבֵר אֶת זֶה, הוּא מַגִּיעַ לַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלִישִׁית, לְשֵׁם הַקָּדוֹשׁ ״אֶהְיֶה״, שֶׁזּוֹ תְּשׁוּבָה שֶׁל צַדִּיקִים, שֶׁהוּא כְּבָר הִתְנַקָּה מֵהַכֹּל וְהוּא עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה עַל הַהַשָּׂגוֹת שֶׁלּוֹ, שֶׁעַדַיִן הוּא לֹא מְכַבֵּד אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּפִי עוֹמֶק הָעִנְיָן, שֶׁיֵּשׁ דַּרְגּוֹת עַל דַּרְגּוֹת. לָכֵן אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים ״אֶהְיֶה״ וְאַחֲרֵי כָּל זֶה הוּא אָמַר לוֹ מִפֹּרָשׁוֹת: ״תֵּדַע לְךָ, הָעִקָּר זֶה הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ ׳אֶהְיֶה׳״.

חִזּוּקִים

הַהַנְהָגָה שֶׁל הָעוֹלָם זֶה בַּשֵּׁם הֲוָיָ״ה (יקו״ק), רַק תֵּדַע לְךָ שֶׁיֵּשׁ מַצָּב עִקְּרִי שֶׁהוּא קָשֶׁה בְּיוֹתֵר, שֶׁזֶּה עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת כָּל הַזְּמַן, זֶה עִקַּר הַתְּשׁוּבָה, זֶה הַשְּׁלֵב הַכִּי קָשֶׁה, זֶה לְאָרֵךְ כָּל הַדֶּרֶךְ צָרִיךְ הֲמוֹן הֲמוֹן הֲמוֹן חִזּוּקִים, וְאַף אֶחָד לֹא יָכוֹל לְהַגִּיד: ״תִּשְׁמַע, אֲנִי מַכִּיר אֶת הַנַּסְתָּה וְכָל הַזְּמַן בָּא לְךָ יֵצֶר הָרַע בְּצוּרָה אַחֶרֶת, אַתָּה שָׁמַעְתָּ אֶת הַנַּסְתָּה? אַתָּה מַכִּיר אֶת הַנַּסְתָּה״? כָּל פַּעַם יֵצֶר הָרַע מַגִּיעַ מִכִּוּוּן אַחֵר.

אֲנַחְנוּ כְּבָר מַכִּירִים אֶת הַכֹּל, וְהוּא בָּא עִם מַשֶּׁהוּ חָדָשׁ. הָיוּ כָּאֵלּוּ שֶׁשָּׁמְעוּ אֶת הַחִזּוּקִים, שָׁמְעוּ אֶת הַכֹּל, ״עָלֵינוּ כְּתָה, כְּבָר עָבַרְנוּ אֶת זֶה, עָלֵינוּ לְמָקוֹם יוֹתֵר גָּבוֹהַּ, אֲנַחְנוּ לֹא צְרִיכִים חִזּוּקִים״, הֵם לֹא צְרִיכִים? כָּל הַחַיִּים צָרִיךְ חִזּוּקִים! כִּי כָּל פַּעַם הַבַּעַל דָּבָר מַגִּיעַ מִמָּקוֹם אַחֵר עִם פַּטֶנְט חָדָשׁ עִם מַהֲלָךְ חָדָשׁ, וְהוּא מַתְקִיף אוֹתָנוּ. וְאָז אָדָם תּוֹפֵס אֶת עַצְמוֹ: ״אֵיזֶה סִפּוּר, אֵיךְ לֹא חָשַׁבְתִּי עַל זֶה? תִּרְאֶה אֵיךְ בַּסּוֹף הוּא הִשְׁאִיר אוֹתִי שָׁדוּד, אֵיךְ לֹא חָשַׁבְתִּי עַל זֶה״? אֶחָד הִתְרַגֵּז, אֶחָד נָפַל הוּא

הִתְבַּלְבֵּל, אֶחָד נֶעְלָם הִגִּיעַ לִמְקוֹמוֹת שֶׁלֹּא הָיָה צָרִיךְ לְהַגִּיעַ, כָּל אֶחָד יֵצֵר הָרַע עוֹבֵד עָלָיו בְּצוּרָה אַחֶרֶת.

אַחֲרֵי זֶה אָדָם מִתְאוֹשֵׁשׁ וְאוֹמֵר לְעַצְמוֹ: "מָה יִהְיֶה עִם הַפְּלוֹנְטֶר"? אִם יַמְשִׁיךְ הָלְאָה יֵשׁ לְזֶה תִּקּוּן. מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אָמַר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "אֵיךְ אֲנִי אָבוֹא אֲלֵיהֶם? מָה אֲנִי אַגִּיד לָהֶם? לֹא יִשְׁמְעוּ לִי". הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לוֹ: "לֹא יִשְׁמְעוּ לְךָ? לָמָּה לֹא יִשְׁמְעוּ לְךָ"? מֹשֶׁה עוֹנֶה: "בִּגְלַל הַגָּלוּת". "תְּזָהֵר מֹשֶׁה, מֹשֶׁה אַתָּה מְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע עַל עַם יִשְׂרָאֵל".

לְכְאוֹרָה זֶה לְשׁוֹן הָרַע לְתוֹעֶלֶת, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בִּכְלָל לֹא רוֹצֶה אֶת הַשְּׁלִיחוּת: "עַל כָּרְחִי אֲנִי הוֹלֵךְ, לְמִי אֲנִי הוֹלֵךְ? עַם יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁמְעוּ לִי וְיֹאמְרוּ לִי: לֹא נִרְאָה אֵלֶיךָ הַשֵּׁם כִּי לֹא הִגִּיעַ הַזְּמַן", כִּי הַגְּאוּלָה אֲמוּרָה לִהְיוֹת רַק אַחֲרֵי 400 שָׁנִים וְעָבְרוּ "רַק" 210 שָׁנִים.

בְּחִירָה

"וַיֹּאמֶר אֵלָיו ה': מַה זֶּה בְיָדֶךָ? וַיֹּאמֶר: מַטֶּה. וַיֹּאמֶר: הַשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה. וַיַּשְׁלִכֵהוּ אַרְצָה וַיְהִי לְנָחָשׁ, וַיָּנָס מֹשֶׁה מִפָּנָיו. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה: שְׁלַח יָדְךָ וֶאֱחֹז בִּזְנָבוֹ. וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיַּחֲזֵק בּוֹ וַיְהִי לְמַטֶּה בְּכַפּוֹ".

מָה קָרָה כָּאן? הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לְמֹשֶׁה שֶׁיַּשְׁלִיךְ אֶת הַמַּטֶּה וַיְהִי לְנָחָשׁ, רָמַז לוֹ כִּי הוּא דִּבֵּר לְשׁוֹן הָרַע עַל עַם יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר קָבַע שֶׁהֵם לֹא יַאֲמִינוּ לוֹ. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אֲפִילוּ שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ דִּבֵּר לְשׁוֹן הָרַע לְתוֹעֶלֶת, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹנֶה לוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּאן טָעוּת.

רַבִּי נָתָן אוֹמֵר שֶׁהַמַּטֶּה זֶה הַבְּחִירָה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לְמֹשֶׁה אַתָּה הֶחְזַקְתָּ אֶת הַמַּטֶּה וּבִטַּלְתָּ אֶת הַבְּחִירָה לְגַמְרֵי, תַּשְׁלִיךְ אֶת הַמַּטֶּה אֵצֶל עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּמְצָאִים עֲדַיִן בְּבִלְבּוּלִים. וּמִי זֶה הַנָּחָשׁ? הַנָּחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי הַמָּקוֹר לְכָל הַצָּרוֹת, וּמַדּוּעַ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ נָס מִפָּנָיו שֶׁל הַנָּחָשׁ? בִּגְלַל שֶׁהוּא לֹא רָצָה לְהִסְתַּכֵּל עַל הַפָּנִים שֶׁל הַנָּחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי, לֹא רָצָה לִיצוֹר קֶשֶׁר עַיִן עִם הַנָּחָשׁ. בִּגְלַל זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁיִּתְפֹּס אֶת הַנָּחָשׁ מֵהַזָּנָב שֶׁלּוֹ וְהוּא יַהֲפֹךְ לְמַטֶּה.

רַבִּי נָתָן מְגַלֶּה לָנוּ יְסוֹד נִפְלָא: אֲנַחְנוּ רוֹאִים אָדָם שֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלָיו הַנָּחָשׁ רוֹאִים אָדָם עֲרֻמּוּמִי מִתְחַכֵּם עַל שְׁטֻיּוֹת, מְבֻלְבָּל בְּכָל מִינֵי לְכְלוּכִים וּבִלְבּוּלִים, יֵשׁ

לוֹ שָׁם אֵיזוֹ נְקוּדָה שֶׁעוֹד כּוֹאֵב לוֹ הָעִנְיָן הַזֶּה, עוֹד אִכְפַּת לוֹ, עוֹד הוּא שׁוֹאֵף, עוֹד הוּא מְחַפֵּשׂ, עוֹד רוֹצֶה, עוֹד הוּא מִתְעַקֵּשׁ עַל אֵיזֶה מַשֶּׂהוּ בְּקֶרֶשָׁה לַמְּרוֹת הַכֹּל, לַמְּרוֹת הַכֹּל הוּא תּוֹפֵס תְּקוּן הַכְּלָלִי, לַמְּרוֹת הַכֹּל הוּא הוֹלֵךְ לַמִּקְוֶה, לַמְּרוֹת הַכֹּל הוּא עוֹד מְדַבֵּר עִם ה׳, לַמְּרוֹת שֶׁהִכְנִיעוּ אוֹתוֹ וְרִסְּקוּ אוֹתוֹ וְחָתְכוּ אוֹתוֹ לַחֲתִיכוֹת, אַחֲרֵי כָּל זֶה יֵשׁ לוֹ עוֹד פְּנָה, אִם יִתְפֹּס אֶת הַזָּנָב הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְמַטָּה, זֶה כָּל הַסּוֹד שֶׁל הַסִּפּוּר.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ אַתָּה בְּטַלְתָּ אֶת הַבְּחִירָה, עַם יִשְׂרָאֵל עֲדַיִן בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת וְהַבִּלְבּוּלִים. אַף עַל פִּי שֶׁיֵּצֶר הָרַע, הוּא הַנָּחָשׁ, מִתְגַּבֵּר מִכֹּחַ הַבְּחִירָה, אַף עַל פִּי כֵן מִדָּה טוֹבָה מְרֻבָּה וְיֵשׁ בְּיָדְךָ לַהֲפֹךְ מִנָּחָשׁ לְמַטֶּה. אַתָּה יָכוֹל לַעְזוֹר לְעָם יִשְׂרָאֵל - שֶׁיִּתְהַפֵּךְ לְעָם יִשְׂרָאֵל הַמַּטֶּה לְנָחָשׁ. תִּמְצָא לָהֶם זְכוּת, תָּאִיר לָהֶם אֶת הַדַּעַת, ״ה׳ אִתָּנוּ״, וְאָז נֶהְפַּךְ הַנָּחָשׁ לְמַטֶּה. שֶׁאָדָם יַאֲמִין בַּנְּקוּדָה הַזּאת שֶׁהִיא יְקָרָה מְאֹד.

נְקוּדָה יָפָה

רַבּוֹתַי, אֵלֶּה לֹא מִשְׂחָקֵי מִלִּים, אֵלֶּה לֹא מְלִיצוֹת יָפוֹת, יֵשׁ לָנוּ נְקוּדָה יָפָה - נִתְחַזֵּק בָּהּ, הֲרֵי יֵשׁ פֹּה מַהֲלָךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְגַלֶּה לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ אֶת הַסּוֹד שֶׁל הַגְּאוּלָה, הוּא מְגַלֶּה לוֹ שֶׁהֵם הָיוּ אֲנָשִׁים שְׁבוּרִים, קְטַנֵּי יָדַיִם וּרְגָלַיִם מֵהָעֲבוֹדָה בְּפָרֶךְ, כָּךְ אוֹמֵר הַמִּדְרָשׁ, הֵם סָבְלוּ מְאֹד, צַעַר גָּדוֹל. הַמִּצְרִים רָצוּ שֶׁיִּפְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְקֶשְׁיוֹת עַל הַמַּצָּב בּוֹ הֵם נִמְצָאִים, וְיִשְׁאֲלוּ שְׁאֵלוֹת עַל מָה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם בְּמִצְרַיִם, וְאֵיזֶה סִפּוּר חַיִּים שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם. רָצוּ לְהַפִּיל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל לְקֶשְׁיוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. זֶה לֹא הָיָה דּוֹר אֶחָד, אֶלָּא הָיוּ דּוֹרוֹת שֶׁל שִׁעְבּוּד, זֶה כְּבָר 4 דּוֹרוֹת שֶׁהֵם עֲבָדִים, הֵם לֹא הִרְגִּישׁוּ אֶת הַגְּאוּלָה בְּגִלַּל הַרְבֵּה דּוֹרוֹת שֶׁל עַבְדוּת.

מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אוֹמֵר: ״יֵשׁ לִי אֶת הַמַּהֲלָךְ, הַסּוֹד, תִּתְפֹּסוּ אֶת הַנְּקֻדָּה וְעִם זֶה תֵּלְכוּ. וְאִם לֹא תִּתְפֹּסוּ אֶת זֶה, לֹא הִבַנְתֶּם אֶת כָּל הַמַּהֲלָךְ״. תָּבִינוּ רַבּוֹתַי, שֶׁרַבֵּנוּ אָמַר שֶׁאֵין יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל. כַּמָּה פְּעָמִים חָזַרְנוּ עַל זֶה, כַּמָּה פְּעָמִים כְּבָר הִסְבַּרְנוּ אֶת זֶה, אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לוֹמַר לְאָדָם: ״אֵין יֵאוּשׁ״? הֲרֵי הוּא מְיֹאָשׁ! כְּשֶׁבֶּן אָדָם רָעֵב וְנֹאמַר לוֹ: ״אֵין רָעָב בָּעוֹלָם כְּלָל״ אָז הוּא יִהְיֶה שָׂבֵעַ? וְעוֹד שָׁרִים שִׁירִים: ״אֵין יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל״. אֵיךְ זֶה יִתָּכֵן? הֲרֵי זֶה נִרְאָה שֶׁיֵּשׁ יֵאוּשׁ.

אֶלָּא רַבֵּנוּ שֶׁנִּשְׁלַח לְעֹמֶק הַקְּלָפָּה לָעֹמֶק שֶׁל הַלִּכְלוּכִים וְהַטִּנּוֹפֶת הוּא מוֹדִיעַ לָנוּ: אֲנִי מַכִּיר אֶת כָּל הַמְּקוֹמוֹת הֲכִי קָשִׁים שֶׁלֹּא חָלַמְתֶּם עֲלֵיהֶם". כְּשֶׁאָדָם אוֹמֵר שֶׁנִּרְאֶה לוֹ שֶׁבַּמָּקוֹם שֶׁלּוֹ זֶה אָבוּד עַד הַסּוֹף, אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁבַּמָּקוֹם שֶׁהוּא נִמְצָא רַבִּי נַחְמָן לֹא הָיָה אוֹמֵר אֵין יֵאוּשׁ בִּכְלָל, שֶׁהוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא בְּעָיָתִי, כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ אָדָם "מְעַשֵּׁן כָּבֵד" אָז "אֲנִי בְּעָיָתִי כָּבֵד", זֶה לֹא מַצְחִיק רַבּוֹתַי. לִפְעָמִים אָדָם נִמְצָא עַל סַף "יֵאוּשׁ כָּבֵד" קָשֶׁה מְאֹד. מַדּוּעַ? כִּי הַנְּשָׁמָה צוֹעֶקֶת: "אֲנִי לֹא בְּמָקוֹם שֶׁלִּי".

אָז מָה, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא צָפָה אֶת זֶה? בִּגְלַל זֶה נִשְׁלַח רַבֵּנוּ, וְהוּא אוֹמֵר: "אֲנִי מַכִּיר אֶת כָּל הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלּוּ, וַאֲנִי מַכִּיר אֶת כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲנִי נִשְׁלַחְתִּי לְזֶה, וְאִם אָדָם יֹאמַר שֶׁהָרַב אוֹמֵר שֶׁלֹּא חַיָּבִים לָלֶכֶת לַמְּקֻוֶה, לִנְסֹעַ לְאוּמָן, לִקְרֹא תִּקּוּן הַכְּלָלִי, אֶלָּא יִלְמַד תּוֹרָה? הָרַב צוֹדֵק, צָרִיךְ לִלְמֹד תּוֹרָה, אֲבָל צָרִיךְ לִלְמֹד תּוֹרָה בְּטָהֳרָה! צָרִיךְ לְהִתְנַקּוֹת מֵהַכֹּל! אֵיךְ אֶפְשָׁר בְּלִי מִקְוֶה? אֲנַחְנוּ הָיִינוּ צְרִיכִים לִהְיוֹת בַּמִּקְוֶה כָּל הַיּוֹם! בַּמַּצָּב שֶׁלָּנוּ צְרִיכִים כָּל יוֹם מִקְוֶה! הָרַב צַדִּיק, צָרִיךְ לְכַבֵּד אֶת הָרַב, אֲבָל הָרַב לֹא יָכוֹל לְתַקֵּן אוֹתָנוּ, וְרַבִּי נַחְמָן הִבְטִיחַ תִּקּוּן וְהֵבִיא לָנוּ עֵצוֹת אֵיךְ לְהִטָּהֵר.

מַסְלוּל שֶׁל תִּקּוּן

תָּבִינוּ רַבּוֹתַי, עַכְשָׁו אֲנַחְנוּ נִכְנָסִים לִזְמַן הַ"שׁוֹבָבִים", זֶה 8 שָׁבוּעוֹת שֶׁל תִּקּוּן הַבְּרִית. אֵיךְ בֶּאֱמֶת מְתַקְּנִים אֶת הַבְּרִית? זֶה קָשֶׁה מְאֹד. אֵלֶּה דְּבָרִים קָשִׁים. אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת גִּלְגּוּלֵי שֶׁלֶג, אֲבָל מִי מְסֻגָּל לְזֶה? נִקַּח קְצָת שֶׁלֶג עַל הַיָּד נַרְגִּישׁ אֶת הַצַּעַר שֶׁל זֶה, נֹאמַר: "עָזוֹב אוֹתִי בְּשֶׁקֶט, תֵּן לְחָיוֹת". אָז מָה, אֵיזֶה תִּקּוּן יִהְיֶה לָנוּ? לְהִתְגַּלְגֵּל בַּשֶּׁלֶג זֶה רַק אֶחָד מֵהַתִּקּוּנִים בִּגְלַל שֶׁיֵּשׁ גִּיהִנּוֹם שֶׁל שֶׁלֶג אָז צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת גִּלְגּוּלֵי שֶׁלֶג. יֵשׁ לִי אֶפְשָׁרוּת לִבְחֹר אוֹ גִּלְגּוּלֵי שֶׁלֶג תַּעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים, אוֹ דֶּרֶךְ אַחֶרֶת שֶׁל רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב.

רַבִּי נַחְמָן אוֹמֵר לָנוּ: "אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם מַסְלוּל שֶׁל תִּקּוּן". אִם אֲנַחְנוּ לֹא בּוֹחֲרִים אֶת מַסְלוּל הַתִּקּוּן שֶׁל רַבִּי נַחְמָן, אָז צָרִיךְ לָלֶכֶת לְתִקּוּן שֶׁל סִגּוּפִים וְתַעֲנִיּוֹת. אָדָם הוֹלֵךְ בָּרְחוֹב, רוֹאֶה מוֹדָעָה שֶׁל תִּקּוּן הַיְסוֹד וְאוֹמֵר לְעַצְמוֹ: "מָה יִהְיֶה אִתִּי? גַּם אֲנִי רוֹצֶה, אֲבָל אֵין לִי כֹּחַ לְכָל הַתַּעֲנִיּוֹת הָאֵלֶּה". זֶה דָּבָר גָּדוֹל כָּל הַתַּעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים, אֲבָל נֵדַע מָה שֶׁחָשׁוּב בַּשָּׁמַיִם זֶה הָרָצוֹן שֶׁלָּנוּ.

אָדָם מִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ וְאוֹמֵר: "גַּם הַתִּקּוּן שֶׁל רַבִּי נַחְמָן זֶה לֹא פָּשׁוּט. פֹּה דּוֹרְשִׁים מִמֶּנִּי שָׁעָה הִתְבּוֹדְדוּת בְּיוֹם", אָדָם אוֹמֵר לְעַצְמוֹ: "בְּתַעֲנִיּוֹת אֲנִי לֹא מְסֻגָּל וּפֹה לְהִתְבּוֹדֵד לֹא מַצְלִיחַ", וְאָז הוּא נוֹפֵל בֵּין הַכִּסְאוֹת.

לֹא יוֹדְעִים

אֲבָל אֲנַחְנוּ חַיָּבִים לְתַקֵּן אֶת כָּל הַפְּגָמִים. צְרִיכִים לְהַחְלִיט. לְצַעֲרִי הָרַב שָׁמַעְתִּי סְפוּרִים מְאֹד קָשִׁים, אֶחָד עָבַר מָוֶת קְלִינִי, וְהוּא לֹא גָּדַל בְּמִשְׁפָּחָה חֲרֵדִית, הוּא לֹא יָדַע מָה זֶה פְּגַם הַבְּרִית, הוּא לֹא יָדַע כְּלוּם. הוּא עָשָׂה שְׁטֻיּוֹת. הַמָּוֶת קְלִינִי הָיָה בְּגִיל צָעִיר. הַבְּעָיָה אֶצְלוֹ הָיְתָה שֶׁנִּשְׁאֲרָה לוֹ טְרָאוּמָה מֵהַמָּוֶת קְלִינִי. הוּא רָאָה אֶת הַתְּמוּנוֹת כָּל הַזְּמַן מוּל עֵינָיו. הוּא רָצָה שֶׁאֲנִי אָבוֹא אִתּוֹ לְהַרְצָאוֹת, לְחִזּוּק, לְסַפֵּר אֶת הַמָּוֶת קְלִינִי שֶׁהוּא חַוָּה. רָאִיתִי שֶׁהוּא מְקַבֵּל מִזֶּה פְּחָדִים, עוֹלָה לוֹ כָּל הַטְּרָאוּמָה. הָיִיתִי אִתּוֹ סַךְ הַכֹּל פַּעֲמַיִם וְהִפְסַקְתִּי לָלֶכֶת אִתּוֹ בִּגְלַל שֶׁזֶּה עוֹשֶׂה לוֹ לֹא טוֹב. הוּא רָאָה מַמָּשׁ מַסּוֹת שֶׁל יְצוּרִים מִפְּגָמֵי הַבְּרִית וְהוּא בִּכְלָל לֹא הָיָה מְזִיד, הוּא לֹא יָדַע כְּלוּם מִיְּהַדּוּת. לֹא רָצִיתִי לָלֶכֶת אִתּוֹ אֲפִילּוּ שֶׁאֲנָשִׁים יִתְעוֹרְרוּ כִּי הוּא יִסְבֹּל מִזֶּה.

אָז מָה הַנְּקֻדָּה? אֵיךְ מְתַקְּנִים אֶת זֶה? אוֹמֵר רַבִּי נַחְמָן "תִּקּוּן הַכְּלָלִי". אֲבָל אֵיךְ תִּקּוּן הַכְּלָלִי יִתַּקֵּן? "מִקְוֶה", אֲבָל אֵיךְ מִקְוֶה יִתַּקֵּן? "הִתְבּוֹדְדוּת" אֲבָל אֵיךְ הִתְבּוֹדְדוּת תְּתַקֵּן?

תָּשִׂימוּ לֵב רַבּוֹתַי, כְּשֶׁנִּשְׁפַּךְ לְאָדָם קֶפֶה עַל הַחֻלְצָה, אִם הוּא שׁוֹטֵף אֶת זֶה מִיַּד, נֶעְלָם הַכֶּתֶם.

נַעֲבֹר לַשָּׂלָב הַבָּא, אִם נִשְׁפַּךְ לְאָדָם קֶפֶה עַל הַחֻלְצָה וְהוּא יְנַקֶּה אֶת הַכֶּתֶם רַק לַמַּחֲרָת, לֹא קַל לְהוֹרִיד אֶת הַכֶּתֶם נִשְׁאַר כְּתָם קַל.

וְאִם נִשְׁפַּךְ לְאָדָם קֶפֶה שׁוּב עַל הַחֻלְצָה, וְהוּא מְנַקֶּה אֶת הַחֻלְצָה אַחֲרֵי שָׁבוּעַ, לֹא יֵרֵד הַכֶּתֶם מֵהַחֻלְצָה אֲפִילּוּ עִם סַבּוֹן. וְאִם אָדָם יְנַקֶּה אַחֲרֵי חֹדֶשׁ הַלְכְלוּךְ יִהְיֶה יוֹתֵר קָשֶׁה, וְאַחֲרֵי שָׁנָה עוֹד יוֹתֵר קָשֶׁה, כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר זְמַן קָשֶׁה לְנַקּוֹת יוֹתֵר אֶת הַכֶּתֶם. מִתְבָּרֵר שֶׁהַפְּגָמִים נִקְרָאִים "כְּתָמִים עַל הַבְּגָדִים", זֶה נִקְרָא "הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים", וּבַתִּקּוּן הַבְּרִית כְּבָר שֶׁהַתִּקּוּן הוּא מִיָּדִי הוּא קַל יוֹתֵר. אֲבָל דְּבָרִים יְשָׁנִים הַרְבֵּה יוֹתֵר קָשֶׁה לְתַקֵּן, וְזֶה מָה שֶׁגּוֹרֵם לְכָל הַבִּלְבּוּל.

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

אָז וַדַּאי אָדָם יִשְׂמַח בְּתִקּוּן הַכְּלָלִי אֶחָד, אֲבָל אִם אֲנִי יוֹדֵעַ כַּמָּה כְּתָמִים יְשָׁנִים יֵשׁ לִי, אָז לֹא מַסְפִּיק תִּקּוּן הַכְּלָלִי אֶחָד, צָרִיךְ לוֹמַר כַּמָּה תִּקּוּן הַכְּלָלִי וּמְקֻוֶּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, וְאָז נִרְאֶה אֵיזֶה פֶּלֶא אֵיךְ דְּבָרִים מִתְנַקִּים, זֶה מִתְנַקֶּה! אֲנַחְנוּ נִרְאֶה שְׁנוּיִים דְּרַסְטִיִּים בַּתְּמוּנָה.

תָּבִינוּ רַבּוֹתַי, תִּקּוּן הַכְּלָלִי אֶחָד זֶה דָּבָר עָצוּם. אִם הָיִינוּ יוֹדְעִים מָה זֶה תִּקּוּן הַכְּלָלִי, לֹא הָיִינוּ מִסְתַּפְּקִים לִקְרֹא פַּעַם אַחַת בְּיוֹם, הָיִינוּ קוֹרְאִים 4 וְ-5 פְּעָמִים תִּקּוּן הַכְּלָלִי בְּיוֹם.

יֵשׁ לִי יָדִיד טוֹב שֶׁהָיָה בָּחוּר וְהוּא נָפַל. הוּא בָּא מִבֵּית שֶׁל יִרְאַת שָׁמַיִם וְנָפַל מְאֹד בַּאֲמֶרִיקָה, לִמְקוֹמוֹת קָשִׁים מְאֹד. וְיוֹם אֶחָד הוּא הֶחְלִיט "זֶהוּ, אֲנִי חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, אֲנִי יוֹצֵא לַמִּלְחָמָה". וּפֹה יֵצֶר הָרַע לֹא וִתֵּר, שָׁלַח לוֹ שְׁלִיחִים לְהַפִּיל אוֹתוֹ בַּדְּבָרִים הַיְדוּעִים, בָּא לַקִּלְקוּלִים הַיְדוּעִים.

אָמַר לְעַצְמוֹ "אִם יַפִּילוּ אוֹתִי, אֲנִי אוֹמֵר 10 תִּקּוּן הַכְּלָלִי"! הִפִּילוּ אוֹתוֹ, אָמַר שׁוּב: "אִם יַפִּילוּ אוֹתִי, אֲנִי אוֹמֵר 20 תִּקּוּן הַכְּלָלִי", וְשׁוּב הִפִּילוּ אוֹתוֹ, "אִם יַפִּילוּ אוֹתִי עוֹד פַּעַם אֲנִי אוֹמֵר 30 תִּקּוּן הַכְּלָלִי" וְשׁוּב הִפִּילוּ אוֹתוֹ. "אִם יַפִּילוּ אוֹתִי עוֹד פַּעַם אֲנִי אוֹמֵר 40 תִּקּוּן הַכְּלָלִי", וְשׁוּב הִפִּילוּ אוֹתוֹ.

תָּבִינוּ רַבּוֹתַי, כָּל תִּקּוּן הַכְּלָלִי לוֹקֵחַ בֵּין 6 דַּקּוֹת לְ-10 דַּקּוֹת מְמֻצָּע. תִּקּוּן הַכְּלָלִי אֶחָד יוֹצֵא 7 דַּקּוֹת מְמֻצָּע. אָז 40 תִּקּוּן הַכְּלָלִי כָּפוּל 7 דַּקּוֹת יוֹצֵא 280 דַּקּוֹת. כַּמָּה זֶה בְּשָׁעוֹת? כְּמַעַט 5 שָׁעוֹת! הַבָּחוּר הוֹלֵךְ לְהַגִּיד כְּמַעַט 5 שָׁעוֹת תִּקּוּן הַכְּלָלִי! עַכְשָׁו הוּא אוֹמֵר "אִם מַפִּילִים אוֹתִי, אֲנִי אוֹמֵר 50 פַּעַם תִּקּוּן הַכְּלָלִי". אֵיךְ שֶׁהַבַּעַל דָּבָר שָׁמַע 50 תִּקּוּן הַכְּלָלִי, הִסְתּוֹבֵב וְהָלַךְ וְלֹא הִפִּיל אוֹתוֹ יוֹתֵר!

כּוֹאֵב

מָה הַכְּאֵב הַגָּדוֹל כָּאן? אָדָם רוֹצֶה לַחְזוֹר בִּתְשׁוּבָה, רוֹצֶה לְהַתְחִיל לְהִטָּהֵר. הַבַּעַל דָּבָר מַתְחִיל לְהִתְלַבֵּשׁ עָלָיו בָּא אֵלָיו בְּמִלְחָמָה, וְלָמָּה? כִּי יֵשׁ בָּנוּ מַשֶּׁהוּ חָשׁוּב שֶׁהַבַּעַל דָּבָר מִתְגָּרֶה בּוֹ וְהוּא רוֹצֶה אוֹתוֹ. זוֹ הַנְּקֻדָּה בְּדִיּוּק. יֵשׁ בָּנוּ מַשֶּׁהוּ חָשׁוּב. אֲנַחְנוּ לֹא מוּדָעִים לַמַּשֶּׁהוּ הֶחָשׁוּב הַזֶּה, אֲנַחְנוּ מוּדָעִים לַכְּאֵב שֶׁלָּנוּ. מָה מְקוֹר הַכְּאֵב

הַזֶּה? הַמַּשֶּׁהוּ הֶחָשׁוּב הַזֶּה שֶׁיֵּשׁ בָּנוּ, שֶׁבִּגְלָלוֹ סִמֵּן אוֹתָנוּ הַבַּעַל דָּבָר. אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים מְיֻסָּרִים וּמְתֻסְכָּלִים, "אֵיזֶה מִין חַיִּים אֵלֶּה"?

אֲנָשִׁים מְגֻלְגָּלִים בְּחָתוּלִים וּכְלָבִים. יֵשׁ סִפּוּר עִם רַבִּי יְהוּדָה זְאֵב זָצוֹק"ל שֶׁהָלַךְ לְבֵית הַחַיִּים עִם עוֹד מִישֶׁהוּ, וְהָיְתָה שָׁם קְבוּצָה שֶׁל חֲתוּלִים עִם זְנָבוֹת לְמַעְלָה, וְאָמַר שֶׁהֵם מְגֻלְגָּלִים בִּגְלַל מִשְׁכַּב זָכָר וְכָל מִינֵי גִּלְגּוּלִים. כְּמוֹ שֶׁהַחֲלָבָן סִפֵּר שֶׁמִּשְׁפָּחָה אַחַת קָנְתָה כֶּלֶב וְאָמַר לָהֶם הַחֲלָבָן שֶׁהַכֶּלֶב הַזֶּה הוּא אַבָּא שֶׁלָּהֶם! אַבָּא שֶׁלָּהֶם שֻׁנְפְּטַר הִתְגַּלְגֵּל בַּכֶּלֶב הַזֶּה! הַיּוֹם יֵשׁ הַרְבֵּה כְּלָבִים שֶׁהֵם גִּלְגּוּלִים. וְאֵיךְ יוֹדְעִים? כְּלָבִים סְטַיְילִיסְטִים, בְּיָמֵינוּ הַכְּלָבִים מְפֻנָּקִים. וְאֵיךְ אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים? יֵשׁ לַכֶּלֶב חֲלִיפָה, יֵשׁ לַכֶּלֶב סַפָּר, הוּא לֹא הוֹלֵךְ לַסַּפָּר, הַסַּפָּר בָּא אֵלָיו. וְהַכֶּלֶב אוֹכֵל אֹכֶל בְּרָמָה, לֹא שׁוּאַרְמָה.

וְגִלְגּוּלִים שֶׁל אָדָם שֶׁהָיוּ לוֹ עֲבֵרוֹת בְּנוֹשֵׁא הַבְּרִית, וּמְצַד שֵׁנִי יֵשׁ לוֹ גַּם זְכֻיּוֹת, אָז בִּגְלַל זֶה הוּא מְגֻלְגָּל בְּכֶלֶב סְטַיְילִיסְט בִּתְנָאִים נוֹחִים. לְפִי גֹּדֶל הָאַבְסוּרְד תָּבִינוּ אֶת גֹּדֶל הַבְּעָיָה. תָּבִינוּ אֵיפֹה נָפַלְנוּ, וְזֶה הַכֹּל פְּגָמֵי הַבְּרִית.

נוּ, אָז מָה עוֹשִׂים עִם כָּל הַדָּבָר הַזֶּה? עוֹד מִקְוֶה וְתִקּוּן הַכְּלָלִי, וְעוֹד תִּקּוּן הַבְּרִית וְעוֹד הִתְבּוֹדְדוּת. אֵיזֶה הִתְבּוֹדְדוּת? אָדָם לֹא מְסֻגָּל לְהִתְבּוֹדֵד. לְדַבֵּר לַה', לְסַפֵּר לוֹ. נָכוֹן, הַתִּקּוּן הַגָּדוֹל שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זֶה שָׁעָה בְּיוֹם הִתְבּוֹדְדוּת, אֲבָל לֹא לְזַלְזֵל בְּ-5 דַּקּוֹת הִתְבּוֹדְדוּת. אָדָם בְּ-5 דַּקּוֹת הִתְבּוֹדְדוּת יָכוֹל לַהֲפֹךְ אֶת הַשָּׁמַיִם. לִפְעָמִים בְּ-5 דַּקּוֹת הוּא מוֹצִיא אֶת כָּל הַכְּאֵב הֲכִי גָּדוֹל שֶׁלּוֹ. כְּשֶׁהוּא מוֹצִיא אֶת הַכְּאֵב מִבִּפְנִים: "אַיֵּי! עַד מָתַי? אַיֵּי! עַד מָתַי"? עִם אֵיזֶה כְּאֵב הוּא מוֹצִיא אֶת זֶה, הוּא הוֹפֵךְ אֶת הַשָּׁמַיִם עִם הַכְּאֵב שֶׁלּוֹ. שֶׁיִּסַּע הָלְאָה כְּבָר פָּעַל מָה שֶׁפָּעַל.

אֲבָל אָדָם אוֹמֵר: "לֹא רָאִיתִי שֻׁזְּזִים דְּבָרִים", שֶׁלֹּא יִדְאַג הוּא הָפַךְ אֶת הַשָּׁמַיִם עִם הַכְּאֵב שֶׁלּוֹ. אֶת זֶה צָרִיךְ לְהוֹצִיא הַחוּצָה. לֹא לְהַשְׁאִיר בִּפְנִים, לְהוֹצִיא אֶת זֶה הַחוּצָה.

הִתְבּוֹדְדוּת

יֵשׁ תִּקּוּן גָּדוֹל שֶׁנִּקְרָא שָׁעָה הִתְבּוֹדְדוּת, זֶה הַתִּקּוּן הֲכִי גָּדוֹל שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ, כִּי מְקֻבָּלְנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא מְתַקְּנִים אֶת הַבְּרִית, רַבֵּנוּ מְתַקֵּן לָנוּ אֶת הַבְּרִית. הַצַּדִּיק מְעוֹרֵר רַחֲמִים בַּשָּׁמַיִם לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ תִּקּוּנִים, זֶה הַכֹּחַ שֶׁל הַצַּדִּיק. אֲנַחְנוּ צְרִיכִים

לְהָבִיא חֹמֶר וּלְבֵנִים וְהוּא בּוֹנֶה עִם זֶה. אֵיךְ הוּא עוֹשֶׂה אֶת זֶה? זֶה סוֹד הַדָּבָר הַזֶּה אֵיךְ זֶה נַעֲשָׂה, אֲבָל עַל כָּל פָּנִים מַשָּׂהוּ חַיִּבִים לַעֲשׂוֹת.

אָדָם יַגִּיד: "אֵין לִי כֹּחַ לְתַעֲנִיּוֹת", הוּא צוֹדֵק! הוּא אֲמִתִּי, אֵין לוֹ כֹּחַ, אֲבָל לְדַבֵּר עִם ה' גַּם לֹא יָכוֹל? שֶׁיִּכָּנֵס לְחֶדֶר, יֵלֵךְ לְיַעַר, יִתְפֹּס אֵיזוֹ פִּנָּה, יְסַפֵּר, יֹאמַר "תּוֹדָה רַבָּה לְךָ ה' עַל הַדְּבָרִים הַיָּפִים שֶׁקִּבַּלְתִּי" וִיבַקֵּשׁ עַל מָה שֶׁאֵין לוֹ, וְיִגַּע בַּנְּקוּדָה הַכְּאוּבָה, טְרִיגֶר שְׁמָהּ. מָה שֶׁיֵּשׁ בְּפָנִים כּוֹאֵב לִי, עַד מָתַי אֲנִי אַמְשִׁיךְ אַחֲרֵי הַשְּׁטוּיּוֹת הָאֵלּוּ? מָה זֶה עוֹזֵר? מָה זֶה נוֹתֵן? זֶה מְעוֹרֵר רַחֲמִים, זֶה מְעוֹרֵר כָּאֵלֶּה רַחֲמִים שֶׁהַדְּבָרִים מִצְטַבְּרִים, וְיוֹם אֶחָד הַכֹּל יַעְלֶם. נַמְשִׁיךְ הָלְאָה.

לְוַתֵּר עַל הַקֶּרֶמְבּוֹ?

רַק יֵשׁ בְּעָיָה אַחַת, שֶׁאָדָם אוֹמֵר: "אִם אֲנִי אֶהְיֶה צַדִּיק, מָה יִהְיֶה אִתִּי"? אִם הוּא יוּכַל לֶאֱכוֹל קֶרֶמְבּוֹ אוֹ לֹא, הוּא רוֹצֶה לִהְיוֹת צַדִּיק וְלֶאֱכֹל גַּם קֶרֶמְבּוֹ. אָז תִּהְיֶה צַדִּיק עִם קֶרֶמְבּוֹ בְּיַחַד. זֶה הַתְּנַאי, תַּעֲשֶׂה שֶׁאֲנִי מוּכָן לִהְיוֹת צַדִּיק עִם קֶרֶמְבּוֹ בְּיַחַד.

תָּבִינוּ רַבּוֹתַי, אֵין לָנוּ לְאָן לִבְרֹחַ, שָׂמוּ אוֹתָנוּ בְּכָזֶה מָקוֹם עִם כָּאֵלֶּה נִסְיוֹנוֹת, מֻקָּפִים מִכָּל הַכִּוּוּנִים, לֹא הִשְׁאִירוּ בְּרֵירָה. אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים בְּאֵיזֶה מַצָּב אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים. הוֹצִיאוּ אֶת כָּל כְּלֵי הַנֶּשֶׁק הַכִּי כְּבֵדִים, וְעַכְשָׁו בִּזְמַן הַשּׁוֹבְבִי"ם אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שִׁנּוּי דְּרַסְטִי בַּתְּמוּנָה. בְּפֶרֶק זְמַן זֶה יֵשׁ שֶׁפַע גָּדוֹל שֶׁצָּרִיךְ לָרֶדֶת אֲלֵינוּ וְלֹא יוֹרֵד אֲלֵינוּ, הוֹלֵךְ הַשֶּׁפַע לַסִּטְרָא אַחֲרָא, לָמָּה? כִּי אִבַּדְנוּ נִיצוֹצוֹת קוֹדֶשׁ. זֶה נִמְצָא אֶצְלָם בַּיָּדַיִם.

אֲנִי בָּא לְהַחֲזִיר אֶת זֶה הֵם מַפִּילִים אוֹתִי עוֹד יוֹתֵר, זֶה מִתְבַּטֵּא בְּשִׂדּוּף, פַּרְנָסָה, שָׁלוֹם בַּיִת, בְּרִיאוּת בַּמִּשְׁפָּחָה, נָחַת בַּבַּיִת. צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְאָדָם וְלֹא מַגִּיעַ כָּל הַשֶּׁפַע. הַמַּזָּל חָסוּם! אָדָם אוֹמֵר: "עַד מָתַי זֶה יִמָּשֵׁךְ"?

בַּתְּקוּפָה הַזֹּאת אֶפְשָׁר לְשַׁנּוֹת. בַּתְּקוּפָה הַזֹּאת מִתְעוֹרְרִים רַחֲמִים. יֵשׁ מִלְחָמָה גְּדוֹלָה וּמִתְעוֹרְרִים רַחֲמִים מְאֹד גְּדוֹלִים. יַפִּילוּ אוֹתִי מִלְיוֹן פַּעַם, יִשְׁדְּדוּ אוֹתִי, אֲנִי אַמְשִׁיךְ הָלְאָה! שָׁדְדוּ אוֹתִי בְּגָדוֹל? אַמְשִׁיךְ הָלְאָה!

דֶּרֶךְ אֲרֻכָּה שֶׁהִיא קְצָרָה

זֶה כָּל הַסּוֹד שֶׁל הַסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ. הָיָה מְשַׁל שֶׁרִבְּנוּ סִפֵּר שֶׁהָיָה אִתּוֹ בְּאֹפֶן מַעֲשִׂי, וְאָז אָמַר רִבְּנוּ הַמָּשָׁל הַזֶּה בְּעֶצֶם הוּא אֲמִתִּי, זֶה הַמָּשָׁל לְאֹרֶךְ כָּל הַתִּקּוּן.

פַּעַם רַבֵּנוּ נָסַע בָּעֲגָלָה וְהִתְחִילָה הַהַפְשָׁרָה שֶׁל הַשִּׁלְגִים. וְשָׁם בְּאוֹקְרָאִינָה זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת בִּצּוֹת טוֹבְעָנִיּוֹת, מִי שֶׁנִּכְנַס לַבִּצּוֹת יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהוּא לֹא יֵצֵא מִמֶּנָּה, הוּא יָכוֹל לִטְבַּע. וְהִנֵּה עֶגְלוֹן רוֹאֶה בִּצָּה גְּדוֹלָה וְהִתְחִיל לִנְסֹעַ בַּצַּד הַשֵּׁנִי.

הָעֶגְלוֹן עָשָׂה סִיבּוּב אָרוֹךְ אָרוֹךְ וְהַנּוֹסְעִים גָּעֲרוּ בּוֹ. בַּסּוֹף כְּשֶׁהִגִּיעוּ לַיַּעַד הָעֶגְלוֹן אָמַר לָהֶם: "אֲנִי הִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מִבִּצּוֹת שֶׁהָיוּ בַּדֶּרֶךְ, בִּגְלַל זֶה עָשִׂיתִי סִיבּוּב אָרוֹךְ מְאֹד. אִם הָיִינוּ נוֹסְעִים דֶּרֶךְ הַבִּצּוֹת זוֹ הָיְתָה דֶּרֶךְ יוֹתֵר אֲרֻכָּה, הָיִינוּ טוֹבְעִים בַּבִּצָּה".

אָז אָמַר רַבֵּנוּ שֶׁזּוֹ דֶּרֶךְ אֲרֻכָּה שֶׁהִיא קְצָרָה, וְיֵשׁ דֶּרֶךְ שֶׁהִיא קְצָרָה אֲבָל אֲרֻכָּה. יֵשׁ תַּעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים שֶׁהִיא דֶּרֶךְ קְצָרָה, לָמָּה מְהִירָה? כִּי אַחֲרֵי שֶׁאָדָם מִתְעַנֶּה הוּא מַרְגִּישׁ הַקַּלָּה, הוּא מַרְגִּישׁ טוֹב. אֲבָל אִם נַתְחִיל לְהִתְעַנּוֹת אֶת כָּל הַתַּעֲנִיּוֹת שֶׁצָּרִיךְ, 84 תַּעֲנִיּוֹת עַל פְּנֵם הַבְּרִית, 40 עַל כִּבּוּד אַב וְאֵם, 151 עַל כַּעַס וְכוּ', אָז זוֹ דֶּרֶךְ קְצָרָה שֶׁהִיא אֲרֻכָּה, מַרְגִּישִׁים אֶת הַגּוּף נִכְנָע. יֵשׁ זְכוּת אֲבָל זוֹ דֶּרֶךְ אֲרֻכָּה.

וְיֵשׁ דֶּרֶךְ אֲרֻכָּה אֲרֻכָּה. הִתְבּוֹדְדוּת וּתְפִלָּה, מִתְפַּלֵּל וְלֹא זָז, עוֹד פַּעַם מִתְפַּלֵּל וְלֹא זָז, זֶה אָרוֹךְ אָרוֹךְ. אֲבָל זֶה בָּטוּחַ. לָמָּה? כִּי זֶה לְפִי הַכֹּחוֹת שֶׁלָּנוּ. הֶחְלַפְנוּ אֶת הַמִּגְרָשׁ, הָיָה מִגְרַשׁ שֶׁל כֹּחוֹת פִּיזִיִּים, מִטְעָנִים, תַּעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים. הִנֵּה יֵשׁ תַּעֲנִית צִבּוּר, אַחֲרֵי שְׁעָתַיִם מִסְתַּכְּלִים עַל הַשָּׁעוֹן, מָה קָרָה? לֹא שָׂתִינוּ קָפֶה הַיּוֹם.

רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב אוֹמֵר: "אֲנִי נִסִּיתִי אֶת כָּל הַתַּעֲנִיּוֹת וְהַסִּגּוּפִים, הַכֹּל אֲנִי עָשִׂיתִי. שָׁבַרְתִּי אֶת הַגּוּף שֶׁלִּי, אֶת כָּל הַתִּקּוּנִים אֲנִי עָשִׂיתִי! אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם הַתִּקּוּן הַכִּי גָּדוֹל הוּא הַהִתְבּוֹדְדוּת. לָמָּה? כִּי אֶת זֶה נוֹכַל לְקַיֵּם".

הָיוּ דּוֹרוֹת שֶׁהָיוּ עוֹבְדִים פִּיזִית, תַּעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים שָׁבְרוּ אֶת הַגּוּף, הֶחְלִיפוּ אֶת הַמִּגְרָשׁ. לָמָּה? בִּגְלַל שֶׁאָדָם שֶׁמִּתְעַנֶּה יְכוֹלָה לְהִכָּנֵס לוֹ גַּאֲוָה, הוּא מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה דְּבָרִים רְצִינִיִּים, עוֹשֶׂה עֲבוֹדוֹת עַכְשָׁו. הֶחְלִיפוּ אֶת הַמִּגְרָשׁ, עַכְשָׁו אֵין פֹּה עֲבוֹדָה עִם גַּאֲוָה, עַכְשָׁו נִכְנָעִים הַכְנָעָה גְּדוֹלָה מְאֹד.

עוֹד פַּעַם

רַק נַמְשִׁיךְ הָלְאָה. נִסְיוֹנוֹת בַּנֶּפֶשׁ, הִתְחַזְּקוּת, עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם. כְּבָר לָקְחוּ אֶת הַגַּאֲוָה. אֵיךְ אָדָם יָכוֹל לְהִתְגָּאוֹת בַּמַּצָּב שֶׁלּוֹ? אִם הוּא מִתְגָּאֶה הוּא טִפֵּשׁ. מָה כְּבָר נִשְׁאַר לוֹ לְהִתְגָּאוֹת? אָדָם הָיָה יָכוֹל לְהִתְגָּאוֹת "הִנֵּה אֲנִי עוֹשֶׂה דְּבָרִים יָפִים, אֲנִי

מִתְקַדֵּם עַכְשָׁו״, אָז הֶחְלִיפוּ לוֹ אֶת הַמִּגְרָשׁ שֶׁל גַּאֲוָה וְכֹחוֹת פִּיזִיִּים לַעֲבוֹדָה עִם הַנֶּפֶשׁ. זוֹ עֲבוֹדָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי, זוֹ עֲבוֹדָה שֶׁל אֱמוּנָה בִּלְבַד. כְּבָר לָקְחוּ אֶת הָעֲבוֹדָה שֶׁל גַּאֲוָה, לֹא הִשְׁאִירוּ לָנוּ מָקוֹם לְגַאֲוָה, הֲרֵי אֵיךְ אָדָם יָכוֹל לְהִתְגָּאוֹת? בְּקִשְׁי יוֹדֵעַ תּוֹרָה, בְּקִשְׁי יֵשׁ בּוֹ קְדֻשָּׁה, מָה שֶׁנִּשְׁאַר לָנוּ רַק לְהִתְחַזֵּק, לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה. עַכְשָׁו הָעֲבוֹדָה זוֹ אֱמוּנָה. עֲבוֹדָה שֶׁל הִתְחַזְּקוּת, שֶׁנֶּאֱמַין: ״אֲנִי עַל הַמַּסְלוּל לַמְּרוֹת הַכֹּל״.

אָדָם הָרִאשׁוֹן הִתְעַנָּה 130 שָׁנָה, הִסְתַּגֵּף אַחֲרֵי שֶׁחָטָא חֵטְא שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא בְּדִיּוּק יוֹדְעִים מָה הוּא, וְאֶת הַחֵטְא הַזֶּה נִסּוּ לְתַקֵּן 3 פְּעָמִים. פַּעַם רִאשׁוֹנָה נִסּוּ לְתַקֵּן דּוֹר הַמַּבּוּל - הִשְׁחִיתוּ אֶת הַבְּרִית וְנִכְשָׁלוּ בְּגֶזֶל, פַּעַם שְׁנִיָּה נִסּוּ לְתַקֵּן דּוֹר הַפַּלָּגָה וְנִכְשָׁלוּ בִּכְפִירָה, פַּעַם שְׁלִישִׁית נִסּוּ לְתַקֵּן דּוֹר שֶׁל סְדוֹם נִכְשְׁלוּ בְּדַיָּנִים רַמָּאִים וְזַיְפָנִים. אוֹמֵר הָאֲרִיזַ״ל שֶׁנּוֹתְנִים 3 פְּעָמִים וּבַפַּעַם הָרְבִיעִית זֶהוּ זֶה, פַּעַם אַחֲרוֹנָה. וְאָז כָּל הַנְּשָׁמוֹת הָאֵלּוּ בָּאוּ בְּגִלְגּוּל לְמִצְרַיִם לְקַבֵּל תִּקּוּן. לָכֵן רַבִּי אֶלְעָזָר שָׁאַל אֶת רַשְׁבַּ״י לָמָּה זֶה נִרְאָה כָּל כָּךְ מִכְעָר כָּל הַתִּקּוּן שֶׁל הַשִּׁעְבּוּד בְּמִצְרַיִם? עָנָה רַשְׁבַּ״י וְאָמַר כָּל זֶה גִּלְגּוּלִים שֶׁל כָּל הַתִּקּוּנִים מֵאָדָם הָרִאשׁוֹן. הַפַּעַם הָרְבִיעִית הַזֹּאת שֶׁל הַגִּלְגּוּל זֶה הָיָה תִּקּוּן שֶׁל הַכֹּל.

זֶה לֹא נִגְמָר, הֲרֵי הֵם יָצְאוּ לִפְנֵי הַזְּמַן, אֲבָל אֶת עִקַּר הַתִּקּוּן הֵם עָשׂוּ. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן, 130 שָׁנָה יָשַׁב אָדָם הָרִאשׁוֹן אַחֲרֵי שֶׁהוּא חָטָא בְּחֵטְא שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים בְּדִיּוּק מַהוּ, כִּי הָאָדָם הָרִאשׁוֹן אָמַר לְרַשְׁבַּ״י: ״אַתָּה יוֹדֵעַ בְּמַה חָטָאתִי בְּדִיּוּק, אַל תִּגָּלֶה לְאַף אֶחָד״. אֵין לָנוּ תְּפִיסָה מִי זֶה אָדָם הָרִאשׁוֹן, אֲבָל יֵשׁ בֵּרוּרִים.

מָה הַפְּגָם שֶׁלּוֹ הָיָה לְפִי מַדְרֵגָתוֹ הַגְּבוֹהָה וְנוֹרָאִית שֶׁל אָדָם הָרִאשׁוֹן? בַּדַּקּוּת שֶׁהוּא חָטָא בְּגֶזֶל, בְּזֶה שֶׁהוּא לָקַח דָּבָר שֶׁלֹּא בִּרְשׁוּת אֶת עֵץ הַדַּעַת וְאָכַל מֵעֵץ הַדַּעַת, בְּזֶה שֶׁהוּא כָּפַר וּבְזֶה שֶׁהוּא נִכְשָׁל בַּדִּינִים שֶׁהוּא לֹא קַיֵּם, בְּמַה שֶׁנִּצְטַוָּה, אֶת כָּל זֶה נִסּוּ לְתַקֵּן כָּל דּוֹר בְּמַשֶּׁהוּ אַחֵר. דּוֹר אֶחָד נָפְלוּ בְּגֶזֶל, דּוֹר אֶחָד נָפְלוּ בַּבְּרִית.

130 שָׁנָה אָדָם הָרִאשׁוֹן עָשָׂה אֶת הַמַּקְסִימוּם שֶׁיָּכוֹל הָיָה לַעֲשׂוֹת עַלֵּי אֲדָמוֹת. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן אִם הוּא לֹא הָיָה עוֹשֶׂה מָה שֶׁהוּא עָשָׂה, לֹא הָיָה תִּקּוּן לְעוֹלָם.

לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה

לָכֵן אוֹמֶרֶת הַגְּמָרָא שֶׁאָדָם הָרִאשׁוֹן נִקְרָא חָסִיד אַחֲרֵי הַמַּקְסִימוּם שֶׁהוּא יָכוֹל הָיָה לַעֲשׂוֹת. הוּא הִשְׁקִיעַ 130 שָׁנָה. הִשְׁקִיעַ וְהִתְבַּזָּה, בָּאוּ רוּחוֹת וְחִמְּמוּ אוֹתוֹ.

הוּא הִתְבַּזָּה וְהִתְבַּזָּה וְהִתְבַּזָּה, וְהִמְשִׁיךְ הָלְאָה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רָאָה אֶת הַבִּזְיוֹנוֹת, רָאָה אֶת הַצַּעַר, רָאָה אֶת הַכְּאֵב, זֶה לֹא נֶעְלָם מִמֶּנּוּ. אַחֲרֵי 130 שָׁנָה נוֹלָד לוֹ שֵׁת וְהִתְחִיל כְּבָר הַתִּקּוּן. נוֹלָד כָּזֶה צַדִּיק שֶׁנִּקְרָא שֵׁת, לָמָּה? כִּי רָאִינוּ אֶת כָּל הַצַּעַר שֶׁלְּךָ, רָאִינוּ כַּמָּה אַתָּה מְנַסֶּה לְתַקֵּן וְלֹא מַצְלִיחַ, מְנַסֶּה וְלֹא מַצְלִיחַ, רָאִינוּ אֶת הַצַּעַר שֶׁלְּךָ, רָאִינוּ אֶת הַכְּאֵב שֶׁלְּךָ, זֶה לֹא נֶעְלָם מֵאִתָּנוּ הַכְּאֵב שֶׁלְּךָ. רָאִינוּ אֶת הַכֹּל. הַכֹּל רָשׁוּם. הִמְשַׁכְתָּ הָלְאָה לַמְּרוֹת הַכֹּל. רָאִינוּ אֶת הַכְּאֵב שֶׁלְּךָ, הָיָה מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה.

רוֹאִים אוֹתָנוּ אֵיךְ אֲנַחְנוּ מְנַסִּים כָּל פַּעַם מֵחָדָשׁ וְצוֹעֲקִים לַה׳: ״אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת בֶּן אָדָם טוֹב, יְהוּדִי טוֹב, אֲנִי כְּבָר רוֹצֶה לִשְׁמוֹר אֶת הָעֵינַיִם, אֲנִי רוֹצֶה לָלֶכֶת עִם מַחְשָׁבוֹת נְקִיּוֹת וּטְהוֹרוֹת״, וְעוֹד פַּעַם מַפִּילִים אוֹתָנוּ וְעוֹד פַּעַם מְבַלְבְּלִים אוֹתָנוּ וְעוֹד פַּעַם מַתְחִילִים מֵחָדָשׁ, מַבְטִיחִים הַבְטָחוֹת, ״מָה שָׁוְוֹת הַהַבְטָחוֹת שֶׁלָּנוּ״?

אוֹמֵר הָאַדְמוֹ״ר זוֹ טָעוּת חֲמוּרָה, זֶה חָשׁוּב מְאֹד הַהַבְטָחוֹת הָאֵלּוּ! אוֹי וַאֲבוֹי לְמִי שֶׁמְּזַלְזֵל בָּהַבְטָחוֹת הָאֵלּוּ! אַף עַל פִּי שֶׁזֶּה נִרְאָה שֶׁזֶּה לֹא שָׁוֶה כְּלוּם, זֶה מָה שֶׁיֵּצֶר הָרַע רוֹצֶה לְהַגִּיד לָנוּ. בַּשָּׁמַיִם לֹא חוֹשְׁבִים כָּךְ, בַּשָּׁמַיִם רוֹאִים אֶת הָרָצוֹן שֶׁלָּנוּ בִּפְנִים, רוֹאִים שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, כָּל פַּעַם מַתְחִילִים מֵחָדָשׁ וְעוֹד פַּעַם מַפִּילִים אוֹתָנוּ, מִי מַפִּיל אוֹתָנוּ? הַקְּשָׁקוּשִׁים שֶׁרָצִים בְּתוֹכֵנוּ, הַטּוֹב וְהָרָע הִתְעָרְבְּבוּ.

אָדָם כְּבָר לֹא יוֹדֵעַ מָה הוּא רוֹצֶה מֵהַחַיִּים שֶׁלּוֹ מֵרֹב בִּלְבּוּל. זֶה כְּמוֹ יְהוּדִי אֶחָד שֶׁשָּׁאַל אוֹתִי: ״אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מָה אֲנִי, אֲנִי בֶּן הַמֶּלֶךְ אוֹ בֶּן הַשִּׁפְחָה״? הוּא טוֹעֵן שֶׁהוּא בֶּן הַשִּׁפְחָה, הוּא סִטְרָא אַחֲרָא, הוּא הָלַךְ לָרַבָּנִים שֶׁיַּסְבִּירוּ לוֹ אִם הוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ אוֹ בֶּן הַשִּׁפְחָה, ״הֵם לֹא יָדְעוּ לְתָרֵץ לִי שֶׁאֲנִי בֶּן שֶׁל הַמֶּלֶךְ״, הוּא הִגִּיעַ לַמַּסְקָנָה שֶׁהוּא בֶּן הַשִּׁפְחָה. הוּא שׁוֹאֵל אוֹתִי ״אַתָּה יָכוֹל לְהַסְבִּיר לִי אִם אֲנִי בֶּן הַשִּׁפְחָה אוֹ בֶּן הַמֶּלֶךְ״?

אָמַרְתִּי לוֹ: ״אַתָּה בֶּן הַשִּׁפְחָה״. אָז הוּא אוֹמֵר לִי: ״אִם אֲנִי בֶּן הַשִּׁפְחָה אָז אֵיךְ הָיִיתִי בְּאוּמָן״? אָמַרְתִּי לוֹ: ״כִּי רַבֵּנוּ מְתַקֵּן גַּם אֶת בֶּן הַשִּׁפְחָה, גַּם אֶת הַסִּטְרָא אַחֲרָא הוּא מְתַקֵּן״. הוּא תָּפַס אֶת הָרֹאשׁ וְהָלַךְ. אַחֲרֵי 20 דַּקּוֹת הוּא חוֹזֵר, הוּא אוֹמֵר לִי: ״אֲנִי רוֹצֶה לְהַגִּיד לְךָ מַשֶּׁהוּ, חָשַׁבְתִּי עַל מָה שֶׁאָמַרְתָּ לִי, אַתָּה צוֹדֵק, אֲנִי בֶּן שֶׁל הַמֶּלֶךְ״.

הַמַּסְלוּל מִתְגַּלֶּה

יֵשׁ כָּאֵלֶּה רַחֲמִים עָלֵינוּ. דּוֹרוֹת חִכּוּ לְהַגִּיעַ לְאוּמָן, דּוֹרוֹת שְׁלָמִים בָּכוּ, וַאֲנַחְנוּ נוֹסְעִים לְאוּמָן הָלוֹךְ וָשׁוֹב, וְכַמָּה שֶׁאֲנַחְנוּ נוֹסְעִים יוֹתֵר אֲנַחְנוּ מַכִּירִים יוֹתֵר אֶת הַבְּעָיוֹת שֶׁלָּנוּ וְהַמַּצָּב נִהְיֶה יוֹתֵר בְּעָיָתִי, אֲבָל זֶה בְּדִיּוּק הַמַּסְלוּל. זֶה שֶׁמִּקְדָּם לֹא יָדַעְנוּ כַּמָּה הַמַּצָּב חָמוּר מְגַלִּים לָנוּ לְאַט לְאַט. לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְגַלּוֹת לָנוּ אֶת זֶה לִפְנֵי שֶׁאֲנַחְנוּ נוֹסְעִים לְאוּמָן.

אֲנַחְנוּ מְגַלִּים יוֹתֵר עַל הַבְּעָיָה וּפֹה מַתְחִיל הָרִפּוּי שֶׁלָּנוּ, פֹּה מַתְחִיל הַתִּקּוּן, שֶׁמְּגַלִּים לָנוּ אֶת עוֹמֶק הַבְּעָיָה, וּמַתְחִילִים לְנַקּוֹת וּלְרַפֵּא מָה שֶׁרַבֵּנוּ הִבְטִיחַ. תִּקּוּן הַכְּלָלִי אֶחָד בְּאוּמָן אֵין דָּבָר שֶׁיָּכוֹל לְהִשְׁתַּוּוֹת אֵלָיו בְּכָל הָעוֹלָם, זוֹ מַתָּנָה אַדִּירָה. אָדָם חָשַׁב תִּקּוּן הַכְּלָלִי אֶחָד בְּאוּמָן הוּא חוֹזֵר צַדִּיק, הוּא נוֹסֵעַ לְאוּמָן עָשָׂה תִּקּוּן הַכְּלָלִי הָיָה בָּאוֹרוֹת גְּבוֹהִים וְהַכֹּל נֶעְלָם.

חוֹשְׁבִים שֶׁזֶּה הוֹקוּס פּוֹקוּס עוֹשִׂים תִּקּוּן הַכְּלָלִי וְהוֹפְכִים לְצַדִּיקִים. אִם זֶה הָיָה כָּכָה, כֻּלָּם הָיוּ עוֹשִׂים תִּקּוּן הַכְּלָלִי, לוֹחֲצִים עַל כַּפְתּוֹר וְזֶהוּ, כֻּלָּם מְתֻקָּנִים וְיִהְיֶה מְשִׁיחַ בְּרֶגַע אֶחָד. נָכוֹן כָּכָה זֶה הָיָה צָרִיךְ לִהְיוֹת אִם הָיוּ כֻּלָּם מַגִּיעִים לְאוּמָן וְאוֹמְרִים תִּקּוּן הַכְּלָלִי. כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבִּי חַיִּים קַנְיֶבְסְקִי שְׁלִיטָ"א כִּי מָה שֶׁכָּתוּב עַל תְּפִילַת הַנֵּץ שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִזּוֹק כָּל הַיּוֹם זֶה אִם כָּל עַם יִשְׂרָאֵל הָיוּ מִתְפַּלְּלִים בְּיוֹם הַחֲרָבָן בְּיוֹם תִּשְׁעָה בְּאָב, אִם כֻּלָּם הָיוּ מִתְפַּלְּלִים בַּנֵּץ לֹא הָיָה קוֹרֵא חֻרְבָּן. לָמָה? כִּי יֵשׁ דְּבָרִים מְסֻגָּלִים.

אִם כָּל עַם יִשְׂרָאֵל עַכְשָׁו עוֹשִׂים תִּקּוּן הַכְּלָלִי אֵצֶל רַבֵּנוּ מִיָּד נִגְאָלִים, לָמָה? כִּי אֲנַחְנוּ קְשׁוּרִים אֶחָד בַּשֵּׁנִי, הַכֹּל פֹּה כָּרוּךְ אֶחָד אַחֲרֵי הַשֵּׁנִי, כֻּלָּם קְשׁוּרִים, וַאֲנַחְנוּ בִּפְלוֹנְטֶר אֶחָד גָּדוֹל. כֻּלָּנוּ יָחַד. וַאֲנַחְנוּ כֻּלָּנוּ צְרִיכִים רַחֲמִים גְּדוֹלִים.

לְהַשְׁפִּיעַ

כְּשֶׁאֲנִי צוֹעֵק לַה׳ זֶה מַשְׁפִּיעַ עַל פְּלוֹנִי, וּכְשֶׁאֲנִי קוֹרֵא תִּקּוּן הַכְּלָלִי זֶה מַשְׁפִּיעַ עַל אַלְמוֹנִי, וּכְשֶׁאֲנִי מִתְחַזֵּק בַּתּוֹרָה אֲנִי מַשְׁפִּיעַ עַל עוֹד אֶחָד, וּכְשֶׁאֲנִי מִתְחַזֵּק בַּתְּפִלָּה אֲנִי מַשְׁפִּיעַ עַל עוֹד אֶחָד וּכְשֶׁמְּבַלְבְּלִים אוֹתִי וַאֲנִי מִתְחַזֵּק זֶה מַשְׁפִּיעַ עַל הַרְבֵּה לֹא רַק עַל אֶחָד, וּבַתְּקוּפָה הַזֹּאת שֶׁל הַשּׁוֹבָבִים מִצַּד אֶחָד מַחְזִירִים נְתָחִים שְׁמֵנִים, מִצַּד שֵׁנִי יֵשׁ מִלְחָמָה גְּדוֹלָה גְּדוֹלָה עַל הַקְּדֻשָּׁה.

לָכֵן נֵדַע כִּי לַתִּקּוּן הַכְּלָלִי בַּתְּקוּפָה הַזּוֹ יֵשׁ אֶפֶקְט יוֹתֵר גָּדוֹל, לַמְּקֻוֶּה יֵשׁ אֶפֶקְט יוֹתֵר גָּדוֹל מֵהָרָגִיל, הֲרֵי אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מָה מְקֻוֶּה עוֹשֶׂה שֶׁנִּכְנָסִים מִתַּחַת לָמַיִם אָז הַחִיצוֹנִים שֶׁהָיוּ אֲחוּזִים בָּנוּ עוֹזְבִים אוֹתָנוּ, כִּי אֵין לָהֶם אֲחִיזָה מִתַּחַת לָמַיִם. עַכְשָׁו כְּשֶׁיּוֹצְאִים מֵהַמַּיִם, אִם נַחְשֹׁב "הָפַכְתִּי לְצַדִּיק" - מַיִד הֵם חוֹזְרִים! אָז מָה עוֹשִׂים עִם מַחֲשָׁבָה כָּזֹאת אַחֲרֵי מְקֻוֶּה?

אֲנִי עַל הַמַּסְלוּל

נֶאֱמַר: "אֲנִי עַל הַדֶּרֶךְ. אֲנִי עַל הַמַּסְלוּל". צָרִיךְ עוֹד הַרְבֵּה רַחֲמִים, אָז הַהַרְגָּשָׁה הַטּוֹבָה הַזֹּאת, מְקֻוֶּה שֶׁהִשְׁתַּחֲרַרְנוּ קְצָת מֵהַטִּנּוֹפֶת, אָז מָה זֶה לְהִתְנַקּוֹת לְגַמְרֵי מִכָּל הַטֻּמְאָה וְהַטִּנּוֹפֶת? זוֹ מְתִיקוּת שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְתָאֵר, שֶׁלֹּא נִתֶּנֶת לְשִׁעוּר בִּכְלָל, מָה אָדָם זוֹכֶה לְהִתְנַקּוֹת מִכָּל הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים? זוֹ מְתִיקוּת שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְתָאֵר, זוֹ דְּבֵקוּת עֲצוּמָה עִם שֶׁפַע אֵינְסוֹפִי, וּלְשָׁם רוֹצִים שֶׁנַּגִּיעַ.

וַאֲנַחְנוּ מְחַפְּשִׂים אַחֲרֵי זֶה וְלֹא מַצְלִיחִים לְהַגִּיעַ. לָמָּה? כִּי אֲנַחְנוּ רוֹצִים אֶת הַקְּדֻשָּׁה וּפּוֹזְלִים לַצַּד הַשֵּׁנִי. אֲנַחְנוּ יוֹתֵר נָכוֹן פּוֹזְלִים לִקְדֻשָּׁה וְרוֹצִים אֶת הַצַּד הַשֵּׁנִי, אָנוּ מִתְבַּלְבְּלִים פַּעַם כָּךְ וּפַעַם כָּךְ, הֲרֵי זֶה כָּל הַבִּלְבּוּל בְּכָל הַסִּפּוּר, זֶה בְּדִיּוּק כָּל הַסִּפּוּר.

אֲבָל אֲנַחְנוּ לֹא נָוֹתֵר, אֲנַחְנוּ נַמְשִׁיךְ הָלְאָה, עוֹד תְּפִלָּה וְעוֹד תְּפִלָּה, עוֹד הִתְבּוֹדְדוּת, עוֹד תִּקּוּן הַכְּלָלִי, וְעוֹד מְקֻוֶּה. 130 שָׁנָה שֶׁל בְּזִיּוֹנוֹת לָקַח לְאָדָם הָרִאשׁוֹן, שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ שֶׁפֶל וְנִבְזֶה וְהוּא מַמְשִׁיךְ הָלְאָה, הוּא זָכָה לָנֶצַח! לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל! לְכָל הַדּוֹרוֹת! וְכִי הָאָדָם יוֹדֵעַ בְּמָה הוּא זוֹכֶה עֲבוּר כָּל הַדּוֹרוֹת שֶׁיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ בְּזֶה שֶׁהוּא מִתְעַקֵּשׁ? כָּל הַדּוֹרוֹת שֶׁעֲתִידִים לָצֵאת מִמֶּנּוּ וְכָל הַהַשְׁפָּעוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁנַּעֲשׂוֹת בְּכָל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁקְּשׁוּרוֹת בָּעֲנָפִים שֶׁלּוֹ, מִי יוֹדֵעַ עַל כַּמָּה נְשָׁמוֹת הוּא מַשְׁפִּיעַ. אִי אֶפְשָׁר לָדַעַת עַל כַּמָּה נְשָׁמוֹת הוּא מַשְׁפִּיעַ.

הוּא עוֹשֶׂה סְמִינָרִים! כָּל יוֹם הוּא עוֹשֶׂה, לְמִי? לְהַרְבֵּה נְפָשׁוֹת שֶׁתְּלוּיוֹת בּוֹ! כָּל יוֹם שֶׁהוּא מִתְחַזֵּק, הִתְבּוֹדְדוּת, מַחְלִיט הַחְלָטוֹת וְיוֹצֵא לַדֶּרֶךְ, הוּא עָשָׂה סְמִינָר לַהֲמוֹן נְפָשׁוֹת! הוּא לֹא מַכִּיר אוֹתָם, הֵם לֹא מַכִּירִים אוֹתוֹ, לְמַעְלָה יֵרָאוּ לוֹ מִי הֵם, כַּמָּה אֲנָשִׁים הוּא חִזֵּק, כַּמָּה אֲנָשִׁים הוּא תִּדְלֵק אוֹתָם בָּאֲוִיר, כַּמָּה הוּא הִצִּית אוֹתָם מֵחָדָשׁ בְּזֶה שֶׁהוּא הִתְחִיל מֵחָדָשׁ. כָּל הַסְּמִינָרִים הָאֵלֶּה שֶׁעָשִׂינוּ, כָּל פַּעַם

הַהִתְבּוֹדְדוּת מֵחָדָשׁ, יֶרְאוּ לָנוּ שָׁם מַסּוֹת שֶׁל נַפְשׁוֹת, כָּל אֵלֶּה אֲנַחְנוּ הַפָּעַלְנוּ בְּמַה שֶׁעָשִׂינוּ.

מִי שֶׁמִּתְקַדֵּשׁ מַשְׁפִּיעַ

אָדָם יֹאמַר: "אֲנִי? אֲנִי בְּקִשִׁי יוֹדֵעַ לְדַבֵּר מִילָה, אֵיזֶה סֶמִינָרִים עָשִׂיתִי"? יֹאמְרוּ לוֹ לְמַעְלָה: "זֶה לֹא עוֹבֵד כָּכָה, יוֹדֵעַ לְדַבֵּר אוֹ לֹא יוֹדֵעַ לְדַבֵּר. אָדָם יָכוֹל לְדַבֵּר מְאֹד יָפֶה וְלֹא יַשְׁפִּיעַ כְּלוּם, כִּי צָרִיךְ גַּם קְדֻשָּׁה בִּשְׁבִיל לִפְעֹל. בִּשְׁבִיל לִפְעֹל לְעָם יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ קְדֻשָּׁה. אֵלֶּה לֹא הַרְצָאוֹת בַּאוּנִיבֶרְסִיטָה, זֶה הָעֹמֶק שֶׁל הָעִנְיָן שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה. אֲנָשִׁים חוֹשְׁבִים שֶׁצָּרִיךְ לְהַרְשִׁים בְּהַרְצָאָה בַּמֻּמְרוֹת הַיָּפוֹת וְהַדִּבּוּרִים הַיָּפִים, תַּכְלֶ'ס זֶה נָבוּב, אֵין שָׁם קְדֻשָּׁה בִּכְלָל.

קְדֻשָּׁה זֶה תָּלוּי בְּמִי שֶׁמְּחֻבָּר לְמִי שֶׁמְּדַבֵּר, צָרִיךְ הַרְבֵּה רַחֲמִים לְמִי שֶׁמְּדַבֵּר בִּשְׁבִיל לְהַשְׁפִּיעַ קְדֻשָּׁה, הַרְבֵּה הַרְבֵּה רַחֲמִים בִּשְׁבִיל לְהַשְׁפִּיעַ קְדֻשָּׁה. זֶה לֹא עִנְיַן שֶׁל לְהַרְשִׁים אֶת הַצִּבּוּר, לְהָעִיף אוֹתָם בְּדִבּוּרִים יָפִים וּלְפוֹצֵץ אוֹתָם בְּמִלִּים יָפוֹת בְּלוֹעֲזִית וּקְצָת בְּעִבְרִית צָחָה, לְהָבִיא כַּמָּה סִפּוּרִים פִּיקַנְטִיִּים, שֶׁיֹּאמְרוּ "זֶה רַב תּוֹתָח-עַל".

כָּאן זֶה עִנְיַן שֶׁל קְדֻשָּׁה! מָה שֶׁהִתְחַזַּקְתִּי זֶה מָה שֶׁחִזַּקְתִּי, יוֹתֵר מֵהָרַב הַהוּא. הוּא פָּתַח כַּמָּה סְפָרִים, נִמְצָא אֵיפֹה שֶׁנִּמְצָא וְחוֹשֵׁב שֶׁהוּא צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם. הוּא אוֹמֵר לָנוּ דִּבּוּרִים יָפִים וּמַפְצִיץ אוֹתָנוּ, וּמְסַפֵּר אַחֲרֵי זֶה אֵיךְ כֻּלָּם חָזְרוּ בִּתְשׁוּבָה בְּגִלַּל הַדִּבּוּרִים שֶׁלּוֹ, הוּא הִצְלִיחַ לְהַפְחִיד אוֹתָם, הָלְכוּ הַבָּיְתָה עִם פְּחָדִים, מְאֻיָּמִים עִם אֶקְדָּח לְיַד הָרָקָה, לֹא הִצְלִיחוּ לְהֵרָדֵם בַּלַּיְלָה. הוּא סִפֵּר לָהֶם מַרְאוֹת וְחֶזְיוֹנוֹת, פִּצֵּץ לָהֶם אֶת הַמֹּחַ, הֵם לֹא הוֹלְכִים לִישׁוֹן בַּלַּיְלָה הַזֶּה, כְּבָר שָׁבוּעַ הֵם לֹא יְשֵׁנִים, וְהֵם מִתְקַשְּׁרִים אֵלָיו: "שִׁנִּיתָ לִי אֶת כָּל הַחַיִּים".

בַּשָּׁעוּר הַבָּא הָרַב מְסַפֵּר: "הֶחֱזַרְתִּי חֲמוֹן בִּתְשׁוּבָה, אֲנִי עוֹד מְעַט הוֹלֵךְ לְהָבִיא מָשִׁיחַ". הוּא לֹא מֵבִין, אֵיזֶה מָשִׁיחַ הֵבֵאתָ? הַלְוַאי שֶׁתִּגְאַל אֶת עַצְמְךָ! אַתָּה יוֹדֵעַ בְּאֵיזֶה מַצָּב אַתָּה נִמְצָא בִּכְלָל? אַתָּה חַי בְּסֶרֶט, חַי בִּדְמְיוֹנוֹת, אַתָּה סַךְ הַכֹּל הִצְלַחְתָּ לְהַפְחִיד אֲנָשִׁים. הֵם יִתְקַשְּׁרוּ אֵלֶיךָ בְּגִלַּל שֶׁהִפְחַדְתָּ אוֹתָם. אַחֲרֵי שֶׁהֵם יַחְזְרוּ לַשְּׁטוּיוֹת הֵם לֹא יִתְקַשְּׁרוּ אֵלֶיךָ. וְהֵם חָזְרוּ לַשְּׁטוּיוֹת שֶׁלָּהֶם כִּי זֶה לֹא עוֹבֵד בְּהַפְחָדוֹת. צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת הַנְּפָשׁוֹת, לֹא לְהַפְחִיד אוֹתָם.

הַפְחָדוֹת זוֹ לֹא הַנַּקְדָּה. נְחַזֵּק אֶת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הָאָדָם, נִתֵּן לוֹ תִּקְוָה אֲמִתִּית, נַאֲמִין שֶׁהוּא מְסֻגָּל, נִתֵּן לוֹ לְהַאֲמִין בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא מְסֻגָּל, לֹא נָבוֹא לְהַפְחִיד נְפָשׁוֹת. מָה אֲנַחְנוּ בָּאִים לְאַיֵּם וּלְהַפְחִיד? מָה הַנַּקְדָּה שֶׁלָּנוּ? זֶה הֶחֱזִיק בְּדִיּוּק כְּמוֹ קְלִפַּת הַשּׁוּם. מְאַיְּמִים וּמַפְחִידִים אוֹתוֹ וְזֶהוּ, אַחֲרֵי כֵּן זֶה נֶעְלָם, אֵין לוֹ כֹּחַ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד. בָּא הַבִּלְבּוּל הָרִאשׁוֹן וְהוּא אוֹמֵר "שָׁלוֹם אֲנִי לֹא רוֹצֶה לַחְזוֹר לְזֶה יוֹתֵר", הוּא אוֹמֵר: "אֲנִי מַכִּיר הַכֹּל". זֶה לֹא עוֹבֵד בְּהַפְחָדוֹת.

אַל תְּאַיֵּם עָלַי

בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ לֹא עוֹבֵד אִיּוּמִים, הֲגַם שֶׁזֶּה חֵלֶק חָשׁוּב מֵהַסִּפּוּר, לְהִתְעוֹרֵר קְצָת, אֲבָל זֶה לֹא עוֹבֵד כָּכָה. צָרִיךְ קוֹדֶם כָּל שֶׁאָדָם יַאֲמִין בְּעַצְמוֹ יַאֲמִין שֶׁהוּא מְסֻגָּל, שֶׁיֵּשׁ גַּם מַסְלוּל בִּשְׁבִילוֹ, תֵּן לוֹ שֶׁיַּאֲמִין בְּעַצְמוֹ, תֵּן לוֹ אֶת הָאֱמוּנָה שֶׁהוּא יָכוֹל לִזְכּוֹת, זֶה נִקְרָא לְהָרִים. לְהָרִים זֶה שֶׁהָאָדָם יַאֲמִין: "רוֹצִים אוֹתִי וְאוֹהֲבִים אוֹתִי וְדוֹאֲגִים לִי וְאִכְפַּת מִמֶּנִּי אֲנִי חָשׁוּב גַּם כֵּן, אֲנִי לֹא חֶלְאָה שֶׁבָּאתִי לְהִסְתּוֹבֵב סְתָם פֹּה בַּגְּלוֹבּוּס, מְאֹד אִכְפַּת מִמֶּנִּי מְאֹד רוֹצִים שֶׁאֲנִי אֶזְכֶּה". מָה בָּאִים לְהַפְחִיד נְפָשׁוֹת? לְאַיֵּם? וְעוֹד חוֹשְׁבִים שֶׁהֵם מְבִיאִים מָשִׁיחַ עִם זֶה? הַלְוַאי שֶׁיָּבִיאוּ אֲבַטִּיחַ, לֹא מָשִׁיחַ.

רַב כָּזֶה מְסַפֵּר סִפּוּרִים שֶׁהוּא מַחְזִיר בִּתְשׁוּבָה בְּמַסּוֹת, מְדֻמְיָן! זֶה לֹא תּוֹפֶס! הַפְחָדוֹת גְּלְגּוּלִים וְהַכֹּל. זֶה הַכֹּל חָשׁוּב, אֲבָל זֶה לֹא הַבָּשָׂר! פֹּה הַבָּשָׂר זֶה הִתְחַזְּקוּת, שֶׁיִּהְיֶה לוֹ הֶלְאָה, שֶׁיִּתְפֹּס בַּזָּנָב כְּמוֹ שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ תָּפַס וְהִתְהַפֵּךְ הַנָּחָשׁ לְמַטֶּה.

אֲזַמְּרָה

זֶה הַסּוֹד שֶׁל "אֲזַמְּרָה", זֶה הַסּוֹד שֶׁל כָּל הַתִּקּוּן פֹּה וּמִי שֶׁלֹּא יִתֵּן "אֲזַמְּרָה" לִנְפָשׁוֹת יִשְׂרָאֵל הוּא לֹא נוֹתֵן לָהֶם כֹּחוֹת בְּכְלָל הוּא מוֹרִיד אוֹתָם מֵהַמַּסְלוּל! מִי שֶׁלֹּא מַמְשִׁיךְ עֲלֵיהֶם "אֲזַמְּרָה" לֹא נוֹתֵן לָהֶם בְּכְלָל מַסְלוּל שֶׁל תִּקּוּן!

רַק כְּשֶׁאָדָם מַתְחִיל לְהַאֲמִין בַּחֲמֵשׁ דַּקּוֹת הִתְבּוֹדְדוּת אָז הוּא יַאֲמִין גַּם בְּשָׁעָה, כִּי אִם הוּא לֹא יַאֲמִין בַּחֲמֵשׁ דַּקּוֹת הִתְבּוֹדְדוּת הוּא לֹא יַאֲמִין בְּשָׁעָה. לָמָּה? כִּי יֵשׁ לוֹ צִפִּיָּה לְשָׁעָה-שְׁעָתַיִם הִתְבּוֹדְדוּת, לְפָעָמִים יֵשׁ לוֹ אוֹר הִתְבּוֹדְדוּת שֶׁל שָׁעָה. אִם הוּא לֹא מַאֲמִין בַּחֲמֵשׁ דַּקּוֹת, אָז כְּשֶׁיִּקְחוּ לוֹ מִשָּׁמַיִם אֶת הַהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁל שָׁעָה,

הוּא לֹא יַעֲשֶׂה חָמֵשׁ דַּקּוֹת אֲפִילוּ. אָדָם מִתְבּוֹדֵד כַּמָּה חֲדָשִׁים וְהוּא לֹא מַאֲמִין בַּחֲמֵשׁ דַּקּוֹת, אַחֲרֵי שֶׁיִּקְחוּ לוֹ אֶת הַהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁל שָׁעָה, לֹא יִהְיֶה לוֹ חֵשֶׁק לְהִתְבּוֹדֵד בִּכְלָל, לָמָּה? כִּי הוּא לֹא מַאֲמִין בַּחֲמֵשׁ דַּקּוֹת הִתְבּוֹדְדוּת.

תָּבִינוּ רַבּוֹתַי, הָיוּ דּוֹרוֹת שֶׁבִּלְחִיצַת כַּפְתּוֹר נִכְנְסוּ לְכָל הַמַּסְלוּל וְהָפְכוּ אֶת הַשָּׁמַיִם. זֶה לֹא הַדּוֹר שֶׁלָּנוּ, בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ הַנְּפָשׁוֹת חֲלוּשׁוֹת. נְשָׁמוֹת גְּבוֹהוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת הַתַּשׁוֹת וְהַתַּשׁוֹת מְאֹד כְּבֵדוֹת, וְצָרִיךְ כָּל הַזְּמַן חִזּוּקִים. אָדָם שֶׁיַּאֲמִין בְּתִקּוּן הַכְּלָלִי אֶחָד אָז הוּא יַעֲשֶׂה 5, בְּגָלַל שֶׁהוּא לֹא מַאֲמִין בְּאֶחָד הוּא לֹא עוֹשֶׂה 5. אִם הוּא יַאֲמִין בְּמִקְוֶה הוּא יָרוּץ לַמִּקְוֶה. תֵּן לוֹ לְהַאֲמִין בִּדְבָרִים וְלֹא בְּהַפְחָדוֹת, תֵּן לוֹ לְהַאֲמִין זֶה מֵזִיז דְּבָרִים בַּשָּׁמַיִם, כִּי רוֹצִים אוֹתָנוּ לַמְּרוֹת הַכֹּל, מָה שֶׁנַּעֲשֶׂה מָה שֶׁלֹּא נַעֲשֶׂה רוֹצִים אוֹתָנוּ.

יִשְׂרָאֵל אַף עַל פִּי שֶׁחָטָא - יִשְׂרָאֵל הוּא. רוֹצִים אוֹתָנוּ לַמְּרוֹת הַכֹּל. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא יָוֹתֵר עַל הַיְלָדִים שֶׁלּוֹ הוּא לֹא סְתָם שָׁלַח צַדִּיק שֶׁאָמַר שֶׁאֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, כְּשֶׁהוּא אָמַר שֶׁאֵין יֵאוּשׁ, "אֲנִי מַכִּיר אֶת כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים, כְּבָר בָּנִיתִי מַסְלוּל לְכָל הַמַּצָּבִים", הַמַּסְלוּל זֶה לֹא אוֹמֵר שָׁאַתָּה עוֹשֶׂה א' ב' ג' וְזֶהוּ אַתָּה מִתֻּקָּן, זֶה בְּרוּר שֶׁלֹּא מְקַבְּלִים פְּרָסִים עַל מָה שֶׁעָשִׂינוּ, הַצַּדִּיק הַזֶּה בָּנָה מַסְלוּל שֶׁיִּהְיֶה כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר קַל. כָּל מָה שֶׁהוּא אָמַר לְבַצַּע זֶה בְּמִסְגֶּרֶת שֶׁל הַתִּקּוּן.

נְקוּדוֹת קְטַנּוֹת

יֵשׁ עוֹד נְקוּדָה חֲשׁוּבָה שֶׁנַּזְכִּיר אוֹתָהּ. מְקֻבָּל בְּיָדֵינוּ מֵרַבֵּנוּ שֶׁאֶחָד מֵהַתִּקּוּנִים הַחֲשׁוּבִים זֶה יוֹם בְּשָׁבוּעַ לֹא לֶאֱכוֹל דָּבָר שֶׁיּוֹצֵא מִן הָחַי, לֹא לֶאֱכוֹל בָּשָׂר, חָלָב, דָּגִים, בֵּיצִים.

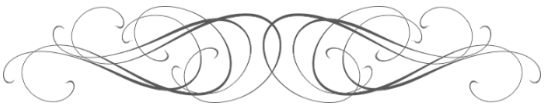
בִּזְמַן הַשּׁוֹבָבִי"ם יֵשׁ עִנְיָן גַּם לוֹמַר תְּהִלִּים. רַבִּי נָתָן הָיָה לוֹ סֵדֶר שֶׁל אֲמִירַת תְּהִלִּים כָּל הַשָּׁנָה, וּבִזְמַן הַשּׁוֹבָבִי"ם הָיָה לוֹ עוֹד סֵדֶר עַל הַתְּהִלִּים.

חֲלוּקַת צְדָקוֹת גַּם חֲשׁוּבָה בַּזְּמַן הַזֶּה כְּנֶגֶד הַפְּגָם שֶׁאָדָם קִלְקֵל, שֶׁיִּתֵּן צְדָקוֹת. אֲבָל אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם רַבּוֹתַי, הַתִּקּוּן הֲכִי חָשׁוּב וּמֻרְכָּז הוּא לְדַבֵּר אֶל ה', זֶה הַתִּקּוּן הֲכִי חָשׁוּב. וּמְקֻוֶּה וְתִקּוּן הַכְּלָלִי, וְכַמּוּבָן כָּל מִי שֶׁיָּכוֹל לִלְמֹד תּוֹרָה וּלְהִתְפַּלֵּל וּלְהַתְחִיל לִשְׁמוֹר הָעֵינַיִם וּלְהִתְחַזֵּק, וְעוֹד פַּעַם מֵחָדָשׁ וְעוֹד פַּעַם אַחַת מֵחָדָשׁ, וְכַמָּה שֶׁהוּא יָבִין שֶׁזֶּה הַמַּסְלוּל הוּא יָבִין שֶׁהוּא זוֹכֶה, וְשֶׁהוּא יָכוֹל לִזְכּוֹת. כַּמָּה שֶׁנָּבִין שֶׁזֶּה

הַמַּסְלוּל, גַּם אִם יַפִּילוּ אוֹתָנוּ מִלְיוֹן פַּעַם אֲנַחְנוּ נַתְחִיל מֵחָדָשׁ, זֶה מַסְלוּל הַהִתְחַזְּקוּת.

וְכָל שְׁמוֹנַת הַשָּׁבוּעוֹת הָאֵלֶּה אֶפְשָׁר לְהַחְזִיר אֲבֵדוֹת, אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שִׁנּוּי דְּרַסְטִי בַּתְּמוּנָה. מִמֵּילָא הַפֶּשַׁע יִתְהַפֵּךְ לְשֶׁפַע, הַצָּרָה תִּתְהַפֵּךְ לְרָצָה, הַנֶּגַע יִתְהַפֵּךְ לְעֹנֶג, נִמְשָׁךְ יְשׁוּעוֹת, תִּהְיֶה סִיַּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא, יִהְיוּ שִׁדּוּכִים, תִּהְיֶה פַּרְנָסָה, יִהְיוּ בָּתִּים, תִּהְיֶה הַצָּלָחָה בַּחַיִּים, תִּהְיֶינָה יְשׁוּעוֹת בְּסִיַּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא, תִּהְיֶה הָרְוָחָה גְּדוֹלָה, תָּבוֹאנָה נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְהִתְקָרֵב לַיַּהֲדוּת, יָבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, וְנִזְכֶּה לַגְּאֻלָּה הַקְּרוֹבָה בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

וארא

הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ

כָּתוּב בַּגְּמָרָא שֶׁאִם הָאָדוֹן מַכֶּה אֶת הָעֶבֶד שֶׁלּוֹ וּמוֹצִיא לוֹ שֵׁן אוֹ עַיִן, הָעֶבֶד יוֹצֵא לְחֵירוּת. וְלָכֵן דַּוְקָא אִם הָאָדוֹן מוֹצִיא לוֹ. אֲבָל אִם הָאָדוֹן מַמְצִיא לוֹ מִישֶׁהוּ אַחֵר שֶׁיִּפְגַּע בָּעֶבֶד, אָז הוּא לֹא יוֹצֵא לְחֵירוּת אַף עַל פִּי שֶׁהוּא נִפְגַּע בְּשֵׁן וְעַיִן, כָּךְ לָמַד רַבִּי יוֹחָנָן. לְעֻמַּת זֹאת רֵישׁ לָקִישׁ חָלָק עָלָיו וּלְפִי זֶה יוֹצֵא שֶׁגַּם אִם פּוֹגֵעַ בּוֹ הָאָדוֹן עַל יְדֵי צַד שְׁלִישִׁי, עֲדַיִן הָעֶבֶד מִשְׁתַּחְרֵר.

וּמָה הָיָה הַתַּחְכּוּם שֶׁל פַּרְעֹה בַּשִּׁעְבּוּד שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? הַמִּצְרִים הִתְכַּוְּונוּ בְּזֶה שֶׁשִּׁעְבְּדוּ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי הַשּׁוֹטְרִים שֶׁלֹּא יִהְיֶה נֶחְשָׁב הַשִּׁעְבּוּד וְלֹא יַעֲלֶה בְּחֶשְׁבּוֹן שֶׁל "וַיַּעַבְדוּ וַיְעַנּוּ אוֹתָם" אֶלָּא מִישֶׁהוּ אַחֵר (הַשּׁוֹטְרִים) בְּעֶצֶם עָשָׂה אֶת זֶה, וְלֹא תִּהְיֶה חַס וְשָׁלוֹם תַּקָּנָה לְעָם יִשְׂרָאֵל.

אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ: "וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מִצְרַיִם מַעֲבִידִים אֹתָם וָאֶזְכֹּר אֶת בְּרִיתִי". זֶה לֹא הַשּׁוֹטְרִים מַעֲבִידִים אוֹתָם

אֶלָּא הַמִּצְרִים מַעֲבִידִים אוֹתָם, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא פּוֹסֵק כְּמוֹ רֵישׁ לָקִישׁ, שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהִמְצִיא לוֹ אָדוֹן שֶׁמִּישֶׁהוּ אַחֵר שֶׁיִּפְגַּע בָּעֶבֶד, יוֹצֵא לְחֵירוּת.

עַד כְּדֵי כָּךְ פַּרְעֹה מְחַפֵּשׂ תְּחְכּוּמִים, הוּא יוֹדֵעַ כַּמָּה שָׁנִים הֵם צְרִיכִים לְהִשְׁתַּעְבֵּד, הוּא יוֹדֵעַ שֶׁ-60 רִבּוֹא צְרִיכִים לָצֵאת, וְהוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַשִּׁעְבּוּד יִהְיֶה מִסְפַּר שָׁנִים וְעַל מִסְפַּר מִסִּים שֶׁל אֲנָשִׁים וְנִגְמָר הַסִּפּוּר. הוּא מְחַפֵּשׂ דְּרָכִים לְעַכֵּב אֶת זֶה בְּכָל צוּרָה שֶׁיּוּכַל, וְהוּא רוֹאֶה שֶׁבְּכָל דֶּרֶךְ שֶׁנָּקַט לְעַכֵּב אֶת הָרִבּוּי זֶה לֹא עָזַר לוֹ. הוּא נִסָּה גַּם לְעַכֵּב אֶת מִסְפַּר הַשָּׁנִים שֶׁל הַשִּׁעְבּוּד אֵיךְ שֶׁהוּא, יַעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה כָּזֶה שֶׁלֹּא יֵחָשְׁבוּ שְׁנוֹת הֲעַבוֹדָה בַּמִּנְיָן, כְּפִי שֶׁהִסְבִּירְנוּ לְעֵיל.

יוֹדְעִים הַכֹּל

הַסִּטְרָא אַחֲרָא יוֹדַעַת וּמְנַסָּה הַכֹּל רַק כְּדֵי שֶׁאָדָם לֹא יִזְכֶּה. אָז אִם זֶה כָּךְ, כֹּל אֹדֶם יָבִין לְעַצְמוֹ עַד הֵיכָן הַדְּבָרִים מַגִּיעִים. רָאִינוּ אֶת אָדָם הָרִאשׁוֹן עוֹשֶׂה אֶת הַמַּקְסִימוּם, מִתְעַנֶּה 130 שָׁנָה, וּבַסּוֹף אֲפִילּוּ אוֹתוֹ לָקְחוּ, לַמְרוֹת שֶׁהוּא עָשָׂה תְּשׁוּבָה הֲכִי קָשָׁה שֶׁיֵּשׁ עַלִי אֲדָמוֹת, לַמְרוֹת כָּל זֶה אֲפִילּוּ אוֹתוֹ לָקְחוּ, אֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁתַּעֲשֶׂה מַשֶּׁהוּ וְלֹא יִגְנְבוּ לְגַמְרֵי.

אָז מָה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת? לְמַזְעֵר נְזָקִים, לְצַמְצֵם נְזָקִים, זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאֵין מַצָּב כָּזֶה שֶׁאָדָם יֹאמַר "אֲנִי הוֹלֵךְ רַק לְתוֹרָה", הַבַּעַל דָּבָר אוֹמֵר "מָה עִם תְּפִלָּה"? אָדָם אוֹמֵר: "רַק תְּפִלָּה", הַבַּעַל דָּבָר אוֹמֵר "מָה עִם תּוֹרָה"? אָדָם אוֹמֵר: "אֲנִי רוֹצֶה לִשְׁמוֹר אֶת הַפֶּה מִלְּשׁוֹן הָרַע", הַבַּעַל דָּבָר יִשְׁלַח לוֹ כְּעָסִים, אָדָם אוֹמֵר: "אֲנִי רוֹצֶה לַעֲבוֹד רַק עַל הַכַּעַס", הַבַּעַל דָּבָר יָבוֹא לוֹ עִם לְשׁוֹן הָרַע. לֹא מְשַׁנֶּה מָה אָדָם יַעֲשֶׂה וְיִפְעַל, לַבַּעַל דָּבָר תָּמִיד יִהְיֶה מַשֶּׁהוּ לִגְנֹב מִמֶּנּוּ.

אָז אָדָם אוֹמֵר לְעַצְמוֹ: "מָה יֵּצֵא פֹּה מִכָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה"? אֲנַחְנוּ נַעֲשֶׂה אֶת שֶׁלָּנוּ. גַּם אִם יִגְנְבוּ מֵאִתָּנוּ נַמְשִׁיךְ הָלְאָה, לֹא נִגְמָר הַסִּפּוּר. לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל. הַכֹּל נֶחְשָׁב. הִנֵּה אָדָם הָרִאשׁוֹן פָּעַל 130 שָׁנָה וְנִרְאָה כִּי אֵין תּוֹצָאוֹת לְמַעֲשָׂיו וְהַבַּעַל דָּבָר גּוֹנֵב מִמֶּנּוּ, וְאַחֲרֵי 130 שָׁנָה נוֹלָד לוֹ בֵּן צַדִּיק עָצוּם שֶׁנִּקְרָא שֵׁת, שֶׁעָלָיו הַשְׁתַּת הָעוֹלָם. כָּל מָה שֶׁהִתְיַסֵּר וְסָבַל וְהָיָה נִרְאָה לוֹ שֶׁהוּא לֹא מִתְקַדֵּם וְלֹא עוֹשֶׂה כְּלוּם וְחָטַף סְטִירוֹת לֶחִי, כָּךְ הָיָה נִרְאָה לוֹ כָּל הַזְּמַן, אֲבָל לְמַעְלָה הִצְטַבְּרוּ כָּל הַיְּסוּרִים וְהַצַּעַר שֶׁסָּבַל, וְהִנֵּה קִבֵּל בֵּן צַדִּיק.

מְקוֹר הַקְּשָׁיוֹת

רַבִּי נָתָן כּוֹתֵב עַל הַפָּסוּק: "וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה'", כִּי כָּל הַקְּשָׁיוֹת שֶׁקָּשֶׁה לְאָדָם עַל ה' יִתְבָּרַךְ נִמְשָׁכוֹת מֵהַסְתָּרַת הָאֱמֶת. כָּל אָדָם חַיָּב לַעֲבוֹר הַסְתָּרוֹת מְסֻיָּמוֹת בַּמַּסְלוּל שֶׁלּוֹ שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכוֹת דַּרְכֵי ה' שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג. וּכְמוֹ שֶׁהָרַמְחַ"ל כּוֹתֵב בְּסִפְרוֹ "דַּעַת תְּבוּנוֹת", וְכִי מָה הָעִנְיָן שֶׁל כָּל הַהַסְתָּרוֹת הָאֵלּוּ שֶׁכָּל אָדָם חַיָּב לַעֲבוֹר? אֵלֶּה הַסְתָּרוֹת לִפְנֵי שֶׁזּוֹכֶה לְאֵיזוֹ שֶׁהִיא הֶאָרָה, אֵין אוֹר שֶׁלֹּא יֶקְדַּם בְּחֹשֶׁךְ, וְאֵין גִּלּוּי שֶׁלֹּא יֶקְדַּם בְּהֶסְתֵּר. קוֹדֶם כָּל צָרִיךְ לִהְיוֹת חֹשֶׁךְ וְאַחֲרֵי כֵּן יָבוֹא אוֹר. לֹא יִתָּכֵן מַצָּב כָּזֶה שֶׁמַּגִּיעַ אוֹר יְשִׁירוֹת.

כִּבּוּי אוֹרוֹת

הָיִינוּ רוֹצִים שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה אוֹרוֹת, אֲבָל מָה, אִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת כָּךְ. כְּמוֹ בַּמִּלְחָמָה שֶׁנּוֹסְעִים עִם אוֹרוֹת נְמוּכִים, וְאַחֲרֵי זֶה קָצָת מִשְׁתַּחְרְרִים וְנוֹסְעִים עִם אוֹרוֹת גְּדוֹלִים. אוֹרוֹת נְמוּכִים זֶה מַצָּב שֶׁל חֹשֶׁךְ. יֵשׁ שָׁלָב שֶׁהַחֹשֶׁךְ מִתְעַצֵּם סָמוּךְ לַעֲלוֹת הַשַּׁחַר, מִתְחַזֵּק יוֹתֵר וְיוֹתֵר לִקְרַאת עֲמוּד הַשַּׁחַר הָרִאשׁוֹן, לִפְנֵי שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ לְקַבֵּל אֵיזוֹ הַשָּׁגָה, לִפְנֵי כֵּן מְטַשְׁטְשִׁים לוֹ אֶת הַהֲבָנוֹת וְהוּא נִקְלַע לִמְבוּכָה עִם עַצְמוֹ.

"אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁדָּבָר כָּל כָּךְ פָּשׁוּט אֲנִי לֹא מֵבִין? מָה עוֹשִׂים עַכְשָׁו? מָה קָרָה לִי? אֶתְמוֹל הָיִיתִי חָכָם, הַיּוֹם אֲנִי טִפֵּשׁ, אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת"? לֹא, עוֹד מְעַט הוּא הוֹלֵךְ לִהְיוֹת יוֹתֵר חָכָם, אָז הוּא צָרִיךְ לִהְיוֹת טִפֵּשׁ לִפְנֵי כֵּן. אָדָם אוֹמֵר לְעַצְמוֹ: "פַּעַם הֵבַנְתִּי דְּבָרִים יוֹתֵר מְתֻסְבָּכִים, אָז דָּבָר כָּזֶה אֲנִי לֹא מֵבִין"? וְעוֹד הוּא מִתְאַמֵּץ לְהָבִין, וּפִתְאוֹם הוּא מֵבִין הַכֹּל. אָז חַיָּב לִפְנֵי אוֹר שֶׁיִּהְיֶה חֹשֶׁךְ.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן, זֶה מִדַּרְכֵי ה' שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג, בְּחִינַת צַדִּיק וְטוֹב לוֹ צַדִּיק וְרַע לוֹ, וְזֶה "וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים" בְּחִינַת דִּין, "וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה'" זֶה בְּחִינַת רַחֲמִים. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹדִיעַ: "ה' הוּא הָאֱלֹקִים" הַכֹּל זֶה אֶחָד, כִּי מִדַּת הָרַחֲמִים וּמִדַּת הַדִּין הַכֹּל אֶחָד, אֱמֶת לַאֲמִתּוֹ. רַק שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג דַּרְכֵי ה' הַנֶּעֱלָמוֹת בְּכָל מִינֵי מַצָּבִים.

"מָה זֶה הַמַּסְלוּל הַזֶּה"? הֲרֵי אָדָם הִתְבַּלְבֵּל, מָה עִקַּר הַבִּלְבּוּל? "הַאִם אֲנִי עַל הַמַּסְלוּל בִּכְלָל"? אִם אָדָם הָיָה שׁוֹמֵעַ בַּת קוֹל: "אַתָּה עַל הַמַּסְלוּל, זֶה הַמַּסְלוּל, זֶה סִפּוּר הַחַיִּים שֶׁלְּךָ, סַע הָלְאָה", הוּא הָיָה נִרְגָּע. אָדָם חוֹשֵׁב: "אוּלַי בִּכְלָל אֲנִי לֹא

עַל הַמַּסְלוּל? וַאֲנִי סְתָם מְבֻלְבָּל, אֲנִי מִסְתּוֹבֵב וּבְכְלָל לֹא יוֹדֵעַ לְאָן. בֶּאֱמֶת עִם כָּל הַבִּלְבּוּל הוּא מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא סְתָם הוֹלֵךְ לְלֹא כִּוּוּן. הַחֵלֶק הַגָּדוֹל שֶׁל הַבִּלְבּוּל הוּא אִי הַוַּדָּאוּת. אִם אָדָם יוֹדֵעַ בְּתוֹךְ תּוֹכֵף הַחֹשֶׁךְ שֶׁהוּא בּוֹנֶה מַשֶּׁהוּ בְּוַדָּאוּת, אָז זֶה כְּבָר מַקֵּל עָלָיו.

הַשָּׂגוֹת

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁכָּל אֶחָד זוֹכֶה לַהַשָּׂגוֹת אִישִׁיּוֹת פְּרָטִיּוֹת בַּעֲבוּרַת ה', הַשָּׂגוֹת שֶׁכָּל אֶחָד מַשִּׂיג אֶת ה' יִתְבָּרַךְ. מָה זֶה נִקְרָא לְהַשִּׂיג אֶת ה' יִתְבָּרַךְ? אֶת דַּרְכֵי ה', אֵיךְ ה' יִתְבָּרַךְ מַנְהִיג אוֹתוֹ, אֵיךְ ה' מִתְנַהֵל אִתּוֹ, אֵיךְ ה' מַשְׁגִּיחַ עָלָיו. כָּל אֶחָד מַשִּׂיג אֶת זֶה לְפִי הַיְגִיעָה שֶׁלּוֹ. יֵשׁ בְּלִי סוֹף דַּרְגּוֹת.

כָּתוּב בַּתְּהִלִּים: "הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ". מָה זֶה בְּעֶצֶם כְּרֹב גֻּדְלוֹ? וְכִי יֵשׁ לה' גֹּדֶל מְסֻיָּם? אֶלָּא הַפֵּרוּשׁ: "הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ" - כַּמָּה שֶׁנִּתְּנוּ לְאוֹתוֹ יוֹתֵר, כָּךְ יִצְטַיֵּר יוֹתֵר בַּלֵּב שֶׁלָּנוּ, כַּמָּה שֶׁנַּשְׂלִיךְ אֶת עַצְמֵנוּ לַה' יִתְבָּרַךְ, כָּךְ מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה ה' יַשְׁגִּיחַ עָלֵינוּ.

מָה זוֹ בְּעֶצֶם הַיְגִיעָה? הַיְגִיעָה זֶה רְצוֹנוֹת וְהַכְנָעָה שֶׁיֵּשׁ לְאָדָם, רַק צָרִיךְ שֶׁבְּרְצוֹנוֹת לֹא תִּהְיֶה גַּאֲוָה, צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה הַכְנָעָה. הַצֵּרוּף שֶׁל יְגִיעָה זֶה רְצוֹנוֹת וְהַכְנָעָה, שֶׁהוּא רוֹצֶה וְהוּא מַכְנִיעַ אֶת עַצְמוֹ. הוּא רוֹצֶה וּמַתְחִיל מֵחָדָשׁ שׁוּב וְשׁוּב. מָה זוֹ הַהַשָּׂגָה בְּעֶצֶם? "ה' הוּא הָאֱלֹקִים" בְּחִינַת דִּין.

כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה דִּין אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ שָׁם רַחֲמִים. הַהַשָּׂגוֹת הָאֵלּוּ אָדָם מַשִּׂיג עַל יְדֵי יְגִיעָה. מָה זוֹ יְגִיעָה שֶׁלּוֹ? שֶׁהוּא הוֹלֵךְ עִם רְצוֹנוֹת וּמַכְנִיעִים אוֹתוֹ. הַצֵּרוּף שֶׁל רְצוֹנוֹת וַהֲכָנָה מְקַבְּלִים אֶת הַהַשָּׂגָה, זֶה נִקְרָא יְגִיעָה. הוּא רוֹצֶה, מַכְנִיעִים אוֹתוֹ, עוֹד פַּעַם הוּא רוֹצֶה, וְעוֹד פַּעַם מַכְנִיעִים אוֹתוֹ. הַנַּסְחָה הַזֹּאת מַמְשִׁיכָה עַל הָאָדָם הַשָּׂגוֹת.

הֵיכָן אֲנַחְנוּ רוֹאִים אֶת הַהַשָּׂגוֹת? אִם אָדָם מַתְמִיד הָלְאָה הוּא מְקַבֵּל הֲבָנוֹת חֲדָשׁוֹת. הוּא נִרְאֶה כְּלַפֵּי חוּץ אוֹתוֹ אָדָם בְּדִיּוּק, הוּא הוֹלֵךְ אוֹתָהּ הֲלִיכָה, הוּא אוֹכֵל אוֹתוֹ אֹכֶל, הוּא קָם בְּאוֹתָהּ שָׁעָה, הוּא עוֹבֵד אוֹתָהּ עֲבוֹדָה, מְדַבֵּר אוֹתָם דִּבּוּרִים. אֲבָל מִבִּפְנִים הוּא אָדָם אַחֵר לְגַמְרֵי! יֵשׁ לוֹ הֲבָנוֹת אֲחֵרוֹת לְגַמְרֵי! אָנוּ לֹא אֲמוּרִים לְצַפּוֹת שֶׁהוּא יַעֲשֶׂה תְּנוּעוֹת אֲחֵרוֹת אוֹ יְדַבֵּר אַחֶרֶת, הַכֹּל יֵרָאֶה אוֹתוֹ דָּבָר. הַסִּימָן שֶׁל הָאָדָם שֶׁהוּא יַרְגִּישׁ שֶׁבְּתוֹךְ הַפְּלוֹנְטֶר יֵשׁ לוֹ יוֹתֵר כֹּחוֹת.

תִּכְבַּד הָעֲבֹדָה

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד בַּמַּהֲלָךְ שֶׁלּוֹ, "תִּכְבַּד הָעֲבוֹדָה", כְּשֶׁמַּתְחִיל קָצָת לְהִתְחַזֵּק מִיָּד "תִּכְבַּד הָעֲבוֹדָה", מִיָּד קוֹפְצִים עָלָיו אֵלֶּה שֶׁמַּפְרִיעִים לוֹ.

תְּבִינוּ רַבּוֹתַי, כָּל מָה שֶׁאֲנַחְנוּ סוֹבְלִים וְזֶה שֶׁאֲנַחְנוּ מְגֻלְגָּלִים כָּאן זֶה פְּגָמֵי הַבְּרִית. כָּל הֶחְסֵר בִּשְׁלוֹם בַּיִת, כָּל הַפֵּרְנָסָה, בְּעָיוֹת עִם הַיְלָדִים וְכוּ', חַד מַשְׁמָעִי זֶה מִפְּגָמֵי הַבְּרִית! בִּזְמַן הַשּׁוֹבְבִי"ם אָדָם יָכוֹל לְשַׁנּוֹת אֶת הַמַּצָּב מִקָּצֶה לְקָצֶה. אֲפִילּוּ אִם יְשַׁנֶּה 10 אָחוּז, 20 אָחוּז מֵהַתְּמוּנָה, לֹא שֶׁהוּא יְשַׁנֶּה אֶת כָּל הַמַּזָּל שֶׁלּוֹ, אֲבָל יִהְיֶה שִׁנּוּי בְּכָל מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ. אִי אֶפְשָׁר 100 אָחוּז, הַגַּנָּב תָּמִיד גּוֹנֵב. אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהָבִין מָה אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת בְּפָרָק הַזְּמַן הַזֶּה.

לִפְנֵי זֶה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְטַפֵּל בְּכַמָּה שְׁאֵלוֹת שֶׁמַּתְקִיפוֹת אֶת הָאָדָם וּמַתִּישׁוֹת אוֹתוֹ נַפְשִׁית. תְּבִינוּ רַבּוֹתַי, אָדָם שֶׁלֹּא פָּגַם בַּבְּרִית מֵעוֹלָם אֵין לוֹ אֶת הַפְּלוֹנְטָרִים וְאֶת הַלַּחַץ הַנַּפְשִׁי, הַכֹּל זוֹרֵם אֶצְלוֹ, הַכֹּל שָׁלוֹ. לְעֻמַּת זֹאת אָדָם פָּגַם בַּבְּרִית יֵשׁ לוֹ לָחַץ נַפְשִׁי.

סִפֵּר פַּעַם רַבִּי זוּשָׁא: "אֲנִי לֹא מְצַפֶּה מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שָׂכָר עַל הַיָּמִים שֶׁהָיִיתִי בְּמוֹחִין דְּגַדְלוּת, עִקַּר הַשָּׂכָר שֶׁאֲנִי מְצַפֶּה הוּא עַל הַיָּמִים הַקָּשִׁים שֶׁעָבַרְתִּי, יָמִים בְּמוֹחִין דְּקַטְנוּת, יָמִים שֶׁל דָּחוּי, לֹא רָצוּי, וְהַכֹּל הָיָה נִרְאָה קָשֶׁה מְאֹד, בַּלְמוּד הִרְגַּשְׁתִּי טַעַם שֶׁל מִיתָה, בַּתְּפִלָּה הִרְגַּשְׁתִּי טַעַם שֶׁל מִיתָה, הִרְגַּשְׁתִּי דְּבָרִים מָרִים מְאֹד. עַל זֶה אֲנִי רוֹצֶה שָׂכָר. אֲבָל עַל הַיָּמִים שֶׁהֵאִיר לִי, יָמִים כְּשֶׁאֲנִי לוֹמֵד בִּמְתִיקוּת כָּזֹאת וּמִתְפַּלֵּל בְּכָזֹאת מְתִיקוּת וְחָשׁ בַּכֹּל בְּקִרְבַת אֱלֹקִים כָּזֹאת, עַל זֶה אֲנִי כְּבָר מְקַבֵּל שָׂכָר בָּעוֹלָם הַזֶּה, עַל זֶה לֹא מְצַפֶּה לְשָׂכָר. עַל הַיָּמִים הַמָּרִים אֲנִי מְצַפֶּה לְשָׂכָר". זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהָעִקָּר הַשָּׂכָר בַּיָּמִים הַקָּשִׁים שֶׁהוֹלְכִים קָשֶׁה.

נְקֵדָה כּוֹאֶבֶת

אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים לָגַעַת בִּנְקֵדָה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה וְכוֹאֶבֶת, זֶה מְאֹד מְאֹד כּוֹאֵב וּמֵעִיק הַנְּקֵדָה הַזֹּאת. אִם אֲנִי אוֹמֵר שֶׁכָּל מָה שֶׁאֲנַחְנוּ סוֹבְלִים וּבָאנוּ בְּגִלְגּוּל בְּגִלַּל פְּגַם הַבְּרִית, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא יָדַעְנוּ שֶׁזֶּה אָסוּר, הֵיכָן כָּאן הַצֶּדֶק, שֶׁאָדָם שֶׁחוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה בְּגִיל 16, נִכְנַס לַיְשִׁיבָה וְשָׁמַר עַל עֵצְמוֹ, לְעֻמַּת זֹאת אָדָם בְּגִיל 30, 45, 58,

חָזַר בִּתְשׁוּבָה, עָבַר הַרְבֵּה פְּגַם הַבְּרִית, הֲרֵי הוּא לֹא יָדַע שֶׁאָסוּר לִפְגֹּם בִּבְרִית, עַל מָה הוּא נֶעֱנָשׁ? וְהֵיכָן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה?

אֶלָּא הָעִנְיָן הוּא כָּזֶה, צָרִיךְ לָדַעַת אֲנַחְנוּ צוֹדְקִים בְּהֶחְלֵט, שֶׁהַזֶּהֲמָה הִצְטַבְּרָה וְהִיא מַשְׁפִּיעָה בְּדִיּוּק עַל מָה שֶׁיִּהְיֶה אִתָּנוּ. אֲבָל מִכֵּיוָן שֶׁכֻּלָּנוּ פֹּה גִּלְגּוּלִים, אָז חִשְׁבְּנוּ בַּשָּׁמַיִם בְּדִיּוּק אֵיזוֹ זֶהֲמָה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים בִּשְׁבִיל לְהִתְיַשֵּׁר כָּךְ וְכָךְ בְּמַסְלוּל שֶׁלָּנוּ, וְעַד אֵיזֶה גִּיל צְרִיכִים לִצְבֹּר אֶת הַזֶּהֲמָה הַזֹּאת, וּמִכָּאן וָאֵילָךְ שׁוֹאֲבִים אוֹתוֹ בְּכֹחַ גַּם אִם הוּא לֹא יִרְצֶה. מִכָּאן עוֹצְרִים אוֹתוֹ, וְזֶהוּ, פֹּה זֶה נִגְמָר.

עַכְשָׁו מָה שֶׁנָּתְנָה לָנוּ הַזֶּהֲמָה הַזֹּאת הֵם שְׁנֵי דְּבָרִים:

(א.) זֶה בְּדִיּוּק הַחֶשְׁבּוֹן שֶׁגָּזְרָה חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֹפֶן מְדֻיָּק לְפִי הַתִּקּוּן שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְתַקֵּן כָּאן.

(ב.) אֲנַחְנוּ לֹא אֲשֵׁמִים בַּמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה שֶׁהָיִינוּ שׁוֹגְגִים בָּהֶם בִּכְלָל. רַק שֶׁהַזֶּהֲמָה הִצְטַבְּרָה. אֲנַחְנוּ לֹא אֲשֵׁמִים כִּי לֹא הָיְתָה לָנוּ בְּחִירָה, בַּנְּקוּדָה שֶׁלֹּא יָדָעְנוּ.

רוֹאִים חֶשְׁבּוֹן מְדֻיָּק כַּמָּה פְּגָמִים נִצְבּוֹר. הַצַּעַר וְהַכְּאֵב שֶׁמַּלְוֶה אֶת סוּג הַזֶּהֲמָה הַזֹּאת זֶה מְדֻיָּק, הַכֹּל מְדֻיָּק. נָתְנוּ לָנוּ אֶת הַכֹּחוֹת הַמְּדֻיָּקִים בְּדִיּוּק לַזֶּהֲמָה שֶׁצָּבְרָנוּ. אֵין כָּאן שׁוּם שְׁאֵלָה, כָּל אֶחָד וְהַתִּקּוּן שֶׁלּוֹ.

לָמָּה לִפְלוֹנִי יוֹתֵר קַל?

עוֹד נְקוּדָה שֶׁמְּעַנְיֶנֶת, שְׁאֵלָה לְגִיטִימִית וּמְאֹד קָשָׁה: לָמָּה פְּלוֹנִי שֶׁהָיָה אִתִּי בְּאוֹתָן חַוָּיוֹת בְּדִיּוּק, וְהִנֵּה הוּא חָזַר בִּתְשׁוּבָה, הוּא הֵקִים בַּיִת, יֵשׁ לוֹ פַּרְנָסָה, יֵשׁ לוֹ יְלָדִים, וְהַרְבֵּה יוֹתֵר מֵהַכֵּלִים, וַאֲנִי תָּקוּעַ וְלֹא הוֹלֵךְ לִי בִּכְלוּם, וְלֹא נִרְאָה לִי מוֹצָא בְּכָל הַפְּלוֹנְטֶר שֶׁלִּי.

הַתֵּרוּץ הוּא שֶׁיֵּשׁ נְשָׁמוֹת גְּבוֹהוֹת, הֲרֵי כָּל נְשָׁמָה הִיא גְּבוֹהָה, אֲבָל בְּרֵגַע שֶׁיֵּשׁ נִיצוֹצוֹת גְּבוֹהִים בַּנְּשָׁמָה הַזֹּאת אָז כַּמָּה שֶׁהַנְּשָׁמָה יוֹתֵר גְּבוֹהָה הוּא פּוֹגֵעַ יוֹתֵר בַּפְּגָם הַבְּרִית שֶׁלּוֹ וְלָכֵן הַתְּשׁוּבָה שֶׁלּוֹ הַרְבֵּה יוֹתֵר קָשָׁה. אָז מָה הוּא יַרְוִיחַ? שֶׁכְּשֶׁהוּא יַחְזֹר אַחֲרֵי מַסָּע אָרוֹךְ יוֹתֵר, זֶה יִהְיֶה בְּעוֹצְמוֹת גְּדוֹלוֹת יוֹתֵר לְאֵין עָרוֹךְ מִבְּחִינַת הַהַשְׁפָּעָה עַל הַסּוֹבֵב וְהַדְּבָרִים שֶׁיַּעַבְרוּ דַּרְכּוֹ. בֵּינְתַיִם הוּא סוֹבֵל הַרְבֵּה יוֹתֵר, לָמָּה? כִּי הָאֶפֶקְט שֶׁלּוֹ בַּשָּׁמַיִם, הַפְּגָמִים שֶׁלּוֹ, זֶה קָשֶׁה מְאֹד לְעַמַּת הֶחָבֵר שֶׁלּוֹ, כִּי הַנְּשָׁמָה שֶׁלּוֹ הַרְבֵּה יוֹתֵר גְּבוֹהָה.

מִי מַחְלִיט לְמִי תִּהְיֶה נְשָׁמָה יוֹתֵר גְּבוֹהָה? בַּשָּׁמַיִם מַחְלִיטִים כִּי אֲנַחְנוּ לֹא בָּרָאנוּ אֶת עַצְמֵנוּ. אֲנַחְנוּ סַךְ הַכֹּל נִבְרָאִים. אֵין לָנוּ שׁוּם זְכוּת דִּבּוּר בַּקֶּטַע הַזֶּה. לֹא מַחְלִיטִים שׁוּם דָּבָר. בְּתוֹר נִבְרָאִים זֶה הַסּוּג שֶׁל הַנְּשָׁמָה שֶׁלָּנוּ, וְכַמָּה שֶׁאָדָם מְקַבֵּל יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶת הַדְּבָרִים וּמִתְרַצֶּה אֲלֵיהֶם, זֶה מֵאִיר לוֹ אֶת הָעִנְיָן, שֶׁכָּל אֶחָד וְהָעִנְיָן שֶׁלּוֹ הַמְסֻיָּם בְּאֹפֶן מְדֻיָּק. מִמֵּילָא לֹא שַׁיָּךְ לְהַשְׁוּוֹת אֶחָד לַשֵּׁנִי. שֶׁאֶחָד לֹא יִתְפַּעֵל מֵהַשֵּׁנִי אֵיךְ הוּא הִסְפִּיק יוֹתֵר מַהֵר, שֶׁכָּל אֶחָד בָּא עִם סִפּוּר אַחֵר, לְהַגִּיעַ לְהֶשֵּׂגִים אֲחֵרִים, לְעִנְיָן אַחֵר, לְהַשְׁלָמַת מַשֶּׂהוּ אַחֵר לְגַמְרֵי. רוֹצִים לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ דְּבָרִים אֲחֵרִים.

בְּזָיוֹנוֹת

אָדָם הָרִאשׁוֹן סָבַל 130 שָׁנָה שֶׁל יִסּוּרִים קָשִׁים מְאֹד, שֶׁל בְּזָיוֹנוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת שֶׁהָיָה רוֹאֶה קֶרִי בַּלַּיְלָה. תָּבִינוּ רַבּוֹתַי הַבְּזָיוֹן שֶׁל קֶרִי יוֹתֵר מִפְּתָם טֻמְאָה, כִּי טֻמְאָה רְגִילָה, לְמָשָׁל טֻמְאַת שֶׁרֶץ, אָדָם נוֹגֵעַ בְּשֶׁרֶץ הוּא נִטְמָא - זֶה דָּבָר חִיצוֹנִי. קֶרִי זֶה דָּבָר שֶׁבָּא מִגּוּפוֹ, זֶה דָּבָר שֶׁמְּבַזֶּה אוֹתוֹ וּמַשְׁפִּיל אוֹתוֹ, יוֹתֵר מֵהַהַשְׁפָּלָה - הַבְּזָיוֹן הַרְבֵּה יוֹתֵר קָשֶׁה! מִמֵּילָא הַכֹּל בְּחֶשְׁבּוֹן. אָדָם הָרִאשׁוֹן שֶׁהִשְׁקִיעַ אֶת הַמַּקְסִימוּם שֶׁיָּכוֹל לִהְיוֹת עֲלֵי אֲדָמוֹת 130 שָׁנָה, הָיָה צָרִיךְ לִהְיוֹת בִּבְזָיוֹן כָּזֶה קָשֶׁה, וְהַשְׁפָּלָה כָּזֹאת גְּדוֹלָה, וְהִמְשִׁיךְ הָלְאָה.

אֲבָל מָה מְחַכֶּה לוֹ אַחֲרֵי זֶה? מַכְרִיזִים עָלָיו בַּשָּׁמַיִם "חָסִיד". כְּשֶׁהַכֹּל הָיָה נִרְאָה בְּלִי שׁוּם כִּוּוּן, הָיָה נִרְאָה שֶׁלֹּא יֵצֵא מִפֹּה כְּלוּם, וְהוּא הִמְשִׁיךְ הָלְאָה. לֹא דַּי בָּזֶה, אָדָם הָרִאשׁוֹן זָכָה לְהוֹלִיד בֵּן צַדִּיק גָּדוֹל אֶת שֵׁת. לָמָּה? אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת? הֲרֵי אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁלְּפִי הַזְּהֲמָה שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם בַּמֹּחַ לְפִי הַפְּגָמִים שֶׁלּוֹ, זֶה נִמְשָׁךְ לַיְלָדִים שֶׁלּוֹ, אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁמִּכָּזוֹ זְהֲמָה שֶׁאָדָם הָרִאשׁוֹן נִכְשָׁל כָּל הַזְּמַן יִוָּלֵד שֵׁת? אֶלָּא מָה, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם שֶׁיִּתְאַמֵּץ, הוּא עֲדַיִן לֹא תִּקֵּן הוּא לֹא הִזְדַּכֵּךְ עֲדַיִן, אֲבָל הוּא מִתְאַמֵּץ וּמַקְשִׁים עָלָיו, הוּא מִתְאַמֵּץ וּמַרְגִּישׁ בְּזָיוֹנוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת, וּמַמְשִׁיךְ הָלְאָה.

הוּא יִזְכֶּה לִילָדִים צַדִּיקִים אַף שֶׁעֲדַיִן יֵשׁ לוֹ זְהֲמָה כִּי רוֹאִים אֶת הַמַּאֲמָץ שֶׁלּוֹ, אֶת הַהִתְאַמְּצוּת שֶׁלּוֹ, רוֹאִים שֶׁקָּשֶׁה לוֹ, אֶת הַהִתְיַסְּרוּת.

בְּעֶצֶם מֵהֵיכָן נִמְשָׁכִים הַיְלָדִים? מֵהַזֶּרַע שֶׁנִּמְשַׁךְ מִטִּפֵּי הַמֹּחַ. אִם הַמֹּחַ מַלֵּא זֶהֲמָה אָז אֵלּוּ יְלָדִים יֵצְאוּ? הֲרֵי מִשָּׁם נִמְשָׁכִים הַיְלָדִים. אֲבָל כֵּיוָן שֶׁרוֹאִים אוֹתוֹ מִתְאַמֵּץ וּמִתְיַסֵּר וּמַמְשִׁיךְ הָלְאָה, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא בָּא בִּטְרוּנְיָה עִם בְּרִיּוֹתָיו, אֶלָּא רַחֲמֵי ה׳ הֵם עֲצוּמִים וְנוֹרָאִים, זֶה לֹא שָׁחֹר לָבָן.

אֵיךְ יוֹצְאִים מֵהַלּוּפּ? מַמְשִׁיכִים הָלְאָה בְּלִי שֵׂכֶל. מַפִּילִים אוֹתָנוּ? נַמְשִׁיךְ הָלְאָה, לוֹקְחִים לָנוּ? נַמְשִׁיךְ הָלְאָה, בְּלִי שֵׂכֶל בִּכְלָל. מַרְגִּישִׁים שֶׁיּוֹרְקִים לָנוּ בַּפָּנִים? נַמְשִׁיךְ הָלְאָה! אֲפִילּוּ אִם נַרְגִּישׁ שֶׁלֹּא פָּעַלְנוּ כְּלוּם, נַמְשִׁיךְ הָלְאָה. בַּסּוֹף ה׳ יְשַׁחְרֵר אוֹתָנוּ מֵהַלּוּפּ, רַק שֶׁנַּמְשִׁיךְ הָלְאָה.

הַקְּשִׁי הֲכִי גָּדוֹל

רַבִּי נָתָן אוֹמֵר שֶׁהָאִי-וַדָּאוּת זֶה הַקְּשִׁי הֲכִי גָּדוֹל, הַאִם אֲנִי בִּכְלָל נִמְצָא עַל הַמַּסְלוּל אוֹ לֹא נִמְצָא עַל הַמַּסְלוּל? מָה יוֹצֵא מִכָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה? כָּל הָעִנְיָן שֶׁל רַבֵּנוּ זֶה הָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁל בְּרִית קוֹדֶשׁ, זוֹ הָיְתָה הַנְּקֻדָּה הָעִקָּרִית שֶׁלּוֹ, עַל זֶה הוּא שָׂם אֶת כָּל הַכּוֹחוֹת שֶׁלּוֹ, כָּל הַמִּלְחָמָה שֶׁלּוֹ הָיְתָה עַל הַנְּקֻדָּה הַזּאת. בִּגְלַל זֶה הַבַּעַל דָּבָר נִלְחָם אִתּוֹ עַד כְּדֵי אָבְדַּן אִשְׁתּוֹ וִילָדָיו, וְהוּא נִהְיָה חוֹלֶה, הַכֹּל בִּגְלַל שֶׁהוּא בָּא לָעִנְיָן הַזֶּה.

רַבִּי יִצְחָק אוֹמֵר שֶׁרַבִּי נַחְמָן פָּתַח לָנוּ דֶּרֶךְ אַחֶרֶת לְתִקּוּן, בִּתְנַאי שֶׁנְּקַיֵּם אֶת מָה שֶׁהוּא דּוֹרֵשׁ מֵאִתָּנוּ. זֹאת אוֹמֶרֶת הוּא דּוֹרֵשׁ מֵאִתָּנוּ מַשֶּׁהוּ מְסֻיָּם לְקַיֵּם, וְאִם הוּא כָּל כָּךְ דּוֹרֵשׁ אֶת הַתִּקּוּן הַכְּלָלִי, אֶת הַהִתְבּוֹדְדוּת, אֶת הַמִּקְוֶה, וְאֶת כָּל מָה שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ, אָז נֵדַע לָנוּ שֶׁזֶּה בְּמִסְגֶּרֶת הַתִּקּוּן שֶׁלּוֹ. אֲנַחְנוּ לֹא רוֹצִים? אָז נֵלֵךְ בִּדְרָכִים אֲחֵרוֹת, נִסְתַּגֵּף וְנִתְעַנֶּה וְנַעֲשֶׂה דְּבָרִים קָשִׁים, לָמָּה לֹא? יֵשׁ הַרְבֵּה דְּרָכִים קָשׁוֹת, נִבְחָר לָנוּ. כָּל מָה שֶׁרַבֵּנוּ אָמַר זֶה בְּמִסְגֶּרֶת הַתִּקּוּן שֶׁלּוֹ.

זֶה תִּקּוּן זֶה?

יֵשׁ סִפּוּר מְאֹד מְעַנְיֵן שֶׁהִתְרַחֵשׁ בִּזְמַן הַבַּעַל שֵׁם טוֹב. הָיָה צַדִּיק גָּמוּר שֶׁקָּרְאוּ לוֹ רַבִּי יְחִיאֵל מִיכֵל מִזְלוֹטְשׁוֹב. הַבַּעַל שֵׁם טוֹב מְאֹד קֵרֵב אוֹתוֹ וְאָהַב אוֹתוֹ. פַּעַם הַבַּעַל שֵׁם טוֹב אָמַר "תֵּדְעוּ לָכֶם שֶׁרַבִּי מִיכֵל מִזְלוֹטְשׁוֹב, אֲנִי מֵעִיד שֶׁנָּתְנוּ לוֹ מֵהַשָּׁמַיִם נְשָׁמָה קְטַנָּה, שֶׁכְּמַעַט אֵין בְּדוֹרֵנוּ נְשָׁמָה קְטַנָּה כָּמוֹהָ, וְהוּא הִגְבִּיהַּ אוֹתָהּ לְמַעְלָה כְּמוֹ רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי".

בִּיגִיעָה שֶׁל אָדָם שֶׁמְּיַסְּרִים אוֹתוֹ וְהוּא מַמְשִׁיךְ הָלְאָה, וּמְיַסְּרִים אוֹתוֹ וְלוֹעֲגִים לוֹ, שְׁנוֹתְנִים לוֹ מָסוֹר לְקֶרֶשׁ וְהוּא מְנַסֵּר בְּטוֹן, וְהוּא מַמְשִׁיךְ הָלְאָה, לַמְרוֹת הַכֹּל הוּא מַרְגִּישׁ שֶׁהַכֹּל אַבְּסוּרְד, הוּא יַגְבִּיהַּ אֶת הַנְּשָׁמָה שֶׁלּוֹ לִגְבָהִים כְּאֵלֶּה שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ יִהְיֶה מֻפְתָּע. לְמַדְרֵגוֹת שֶׁהִגִּיעַ רַבִּי מִיכֵל מִזְלוֹטְשׁוֹב שֶׁהָיָה מוֹכִיחַ קָשֶׁה אֶת הָעָם. הוּא הָיָה רוֹאֶה עַל הַמֵּצַח אֶת הָעֲוונוֹת שֶׁל הָאָדָם וְהָיָה עוֹשֶׂה לָהֶם תּוֹכָחוֹת.

לְעֵמַת זֹאת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הָיְתָה לוֹ דֶּרֶךְ אַחֶרֶת. אִם לְאָדָם יֵשׁ הִרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה, יֵשׁ רְצוֹנוֹת לְתְשׁוּבָה, הָיָה מְקָרֵב אוֹתוֹ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב, כְּמוֹ שֶׁהַבַּעַל שֵׁם טוֹב אָמַר אֶת הַמֵּימְרָה הַיְדוּעָה שֶׁלּוֹ, מָה שֶׁחָזַ"ל אוֹמְרִים שֶׁכָּל יוֹם וְיוֹם יוֹצֵאת בַּת קוֹל מֵהַר חוֹרֵב וּמַכְרֶזֶת אוֹי לָהֶם מֵעֶלְבּוֹנָהּ שֶׁל תּוֹרָה, אָז הוּא אוֹמֵר מִי שׁוֹמֵעַ אֶת הַכָּרוּז הַזֶּה? צַדִּיקִים שׁוֹמְעִים אֶת זֶה? צַדִּיקִים לֹא צְרִיכִים אֶת זֶה, הֵם עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה גַּם בְּלִי זֶה.

אָז מִי שׁוֹמֵעַ אֶת זֶה בְּעֶצֶם? כָּל אָדָם שׁוֹמֵעַ אֶת הַכָּרוּז הַזֶּה, וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ מָה זֶה הַכָּרוּז הַזֶּה. הַכָּרוּז הַזֶּה זֶה הִרְהוּרֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁנִּכְנָס בְּכָל אָדָם. בְּאֶמְצַע הַיּוֹם חוֹשֵׁב: "מָה יִהְיֶה אִתִּי"? אָדָם מַרְגִּישׁ בְּאֶמְצַע הַיּוֹם אֵיזוֹ צְבִיטָה, "עַד מָתַי זֶה יַמְשִׁיךְ כָּכָה"? זֶה בְּעֶצֶם הַכָּרוּז. הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הָיָה מִתְפַּלֵּל שֶׁכָּל אֶחָד יִקַּח לִתְשׁוּמַת לִבּוֹ אֶת הִרְהוּרֵי הַתְּשׁוּבָה הָאֵלֶּה, וְלֹא יְצָטָרֵךְ לְתַעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים, הָעִקָּר זֶה הִרְהוּרֵי הַתְּשׁוּבָה הָאֵלֶּה, שֶׁיַּעֲשֶׂה אִתָּם דְּבָרִים.

הָיָה מַעֲשֶׂה עִם רַבִּי מִיכֵל, כְּשֶׁבָּא אֵלָיו אָדָם שֶׁבְּשׁוּגֵג הִגִּיעַ לְבֵיתוֹ מְאֻחָר עִם הַסּוּס וַעֲגָלָה בִּכְנִיסַת הַשַּׁבָּת. הָאָדָם הַזֶּה הָיָה שָׁבוּר לְגַמְרֵי. הוּא בָּא לְרַבִּי מִיכֵל שֶׁיְּסַדֵּר לוֹ תִּקּוּן, וְרַבִּי מִיכֵל סִדֵּר לוֹ רְשִׁימָה שְׁלֵמָה. כָּל מִינֵי סְגּוּפִים וְתַעֲנִיּוֹת בִּשְׁבִיל שֶׁיְּסַדֵּר לוֹ תִּקּוּן, וְרַבִּי מִיכֵל סִדֵּר לוֹ רְשִׁימָה שְׁלֵמָה. כָּל מִינֵי סְגּוּפִים וְתַעֲנִיּוֹת בִּשְׁבִיל לְתַקֵּן אֶת הַחֵטְא שֶׁהוּא עָשָׂה. הָעֶגְלוֹן הִתְחִיל לְבַצֵּעַ אֶת הַתַּעֲנִיּוֹת, וְהִתְחִיל לִבְכּוֹת שֶׁהוּא לֹא מַצְלִיחַ לַעֲמוֹד בְּכָל הַתַּעֲנִיּוֹת וְהַסִּגּוּפִים, וְהָיָה מִתְסָכֵּל מְאֹד.

הָעֶגְלוֹן הִגִּיעַ לַבַּעַל שֵׁם טוֹב עִם דְּמָעוֹת וְצַעַר, וְאָמַר לַבַּעַל שֵׁם טוֹב שֶׁהוּא לֹא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת תַּעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים, וּבִקֵּשׁ שֶׁיְּסַדֵּר לוֹ תִּקּוּן אַחֵר. הַבַּעַל שֵׁם טוֹב אָמַר לוֹ: "תִּשְׁמַע, אַתָּה הוֹלֵךְ לִקְנוֹת נֵרוֹת, תָּבִיא אוֹתָם לְבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁיַּדְלִיקוּ שָׁם לִכְבוֹד שַׁבָּת".

הָעֶגְלוֹן שָׂמַח מְאֹד וְהֵבִיא אֶת הַנֵּרוֹת לְבֵית הַכְּנֶסֶת. הוּא הִגִּיעַ לִפְנֵי תְּפִילַּת מִנְחָה שֶׁל שַׁבָּת, וְהָיָה בָּטוּחַ שֶׁגַּבַּאי בֵּית הַכְּנֶסֶת יִהְיֶה שָׁם אַךְ הַמָּקוֹם הָיָה רֵיק. אָז

הוּא הֵנִיחַ אֶת הַנֵּרוֹת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְחָזַר בַּלַּיְלָה, וְהִנֵּה הוּא רוֹאֶה שֶׁלֹּא הִדְלִיקוּ אֶת הַנֵּרוֹת שֶׁהוּא הֵבִיא. הָעֶגְלוֹן שָׁאַל אֶת הַגַּבַּאי מַדּוּעַ לֹא הִדְלִיקוּ אֶת הַנֵּרוֹת שֶׁלּוֹ, הַגַּבַּאי סִפֵּר לוֹ שֶׁבָּא כֶּלֶב וְתָפַס אֶת כָּל הַנֵּרוֹת וּבָרַח עִם הַשַּׁקִּית.

הָעֶגְלוֹן הִתְחִיל לִבְכּוֹת, גַּם תִּקּוּן כָּזֶה לֹא נוֹתְנִים לוֹ לְתַקֵּן? הוּא הָיָה שָׁבוּר לְגַמְרֵי, וְהָלַךְ לַבַּעַל שֵׁם טוֹב לְסַפֵּר לוֹ. הַבַּעַל שֵׁם טוֹב שָׁקַע בְּמַחְשָׁבוֹת וְאָמַר לוֹ: "אֲנִי יוֹדֵעַ מִזֶּה, זֶה לֹא מַעֲשֶׂה שָׂטָן, זֶה סִפּוּר אַחֵר. זֶה מַעֲשֶׂה יוֹתֵר עָמוֹק, זֶה הַתַּלְמִיד שֶׁלִּי רַבִּי מֵיכֶל. הוּא עָשָׂה אֶת כָּל הַסִּפּוּר, הוּא שָׁלַח אֶת הַכֶּלֶב. הוּא לֹא מוּכָן לַתִּקּוּן שֶׁנָּתַתִּי לְךָ, הוּא רוֹצֶה שֶׁתַּעֲשֶׂה אֶת הַתִּקּוּן שֶׁהוּא הֵבִיא לְךָ לַעֲשׂוֹת".

הַבַּעַל שֵׁם טוֹב אָמַר לוֹ: "לֵךְ שׁוּב וְתִקְּנֶה נֵרוֹת וְתָבִיא אֶת זֶה לְבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁיַּדְלִיקוּ אוֹתָם לְשַׁבָּת, וְתַגִּיד לְרַבִּי מֵיכֶל שֶׁאֲנִי מְצַוֶּה אוֹתוֹ וְגוֹזֵר עָלָיו שֶׁיָּבוֹא אֵלַי לְשַׁבָּת קוֹדֶשׁ".

רַבִּי מֵיכֶל יָצָא לְכִוּוּן מְקוֹמוֹ שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב בְּיוֹם שִׁשִּׁי. הוּא הָיָה אָמוּר לְהַגִּיעַ לִפְנֵי כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת, אַךְ בַּדֶּרֶךְ הָיוּ לוֹ עִכּוּבִים לֹא מְתֻכְנָנִים. פִּתְאוֹם הַסּוּס עָיֵף, פִּתְאוֹם הָעֲגָלָה בְּקִשְׁי סָחֲבָה, הִנֵּה הוּא כְּבָר לִפְנֵי כְּנִיסַת שַׁבָּת, עָזַב אֶת הַסּוּס וְהָעֲגָלָה וְהֵחֵל לָרוּץ בָּרֶגֶל, הַשַּׁבָּת נִכְנֶסֶת! הוּא לֹא מֵבִין מָה הוֹלֵךְ כָּאן, כָּל הַמְּנִיעוֹת, נְסִיעָה שֶׁל שְׁעָתַיִם נִמְשְׁכָה עַל חֲמֵשׁ שָׁעוֹת וְלֹא הִסְתַּיְּמָה.

הוּא מִתְקַדֵּם לַבַּיִת שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב וְרוֹאֶה אֶת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב עִם כּוֹס שֶׁל קִדּוּשׁ עוֹמֵד כְּאִלּוּ הוּא מְחַכֶּה לְמִישֶׁהוּ. כְּשֶׁהוּא נִכְנָס אֶל הַבַּיִת אוֹמֵר לוֹ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב: "שָׁלוֹם עָלֶיכֶם רַבִּי מֵיכֶל, וְעַכְשָׁו תֵּדַע לְךָ אֵיךְ מְסַדְּרִים תִּקּוּן לְאֶחָד שֶׁעָבַר עַל חִלּוּל שַׁבָּת בְּשׁוֹגֵג! וְתֵדַע לְךָ שֶׁלֹּא מְסַדְּרִים לוֹ כָּאֵלּוּ תִּקּוּנִים קָשִׁים! עַכְשָׁו שָׁאַתָּה עָבַרְתָּ אֶת שִׁבְרוֹן הַלֵּב הַקָּשֶׁה הַזֶּה, עַל מָה שֶׁקָּרָה לְךָ, תֵּדַע שֶׁשִּׁבְרוֹן לֵב שֶׁל יְהוּדִי זֶה כָּל כָּךְ גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, שֶׁהַתִּקּוּן אַחֵר לְגַמְרֵי, כִּי מִתְחַשְּׁבִים בַּשָּׁמַיִם מְאֹד בְּשִׁבְרוֹן הַלֵּב שֶׁלּוֹ! מִמֵּילָא לֹא תִּשְׁלַח לוֹ כְּלָבִים שֶׁיַּחְטְפוּ לוֹ נֵרוֹת וְתַפְרִיעַ לוֹ בְּכָל הַתִּקּוּנִים שֶׁאֲנִי נוֹתֵן. וְתֵדַע לְךָ שֶׁשִּׁנּוּ אֶת כָּל הַשִּׁיטָה עַכְשָׁו, הַשִּׁיטָה לְהָקֵל אֶת אֹפֶן הַתְּשׁוּבָה".

זֶה בְּדִיּוּק מָה שֶׁרַבֵּנוּ אָמַר, שֶׁיֵּשׁ לְהָקֵל אֹפֶן הַתְּשׁוּבָה, בִּזְכוּת שִׁבְרוֹן הַלֵּב. וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבִּי נָתָן: "אֲנִי יָכוֹל לְהַגִּיד פְּשָׁט עַל הַמַּהַרַ"ם שִׁיף הֲכִי קָשֶׁה, אֲבָל אֲנִי לֹא יָכוֹל לְהַגִּיד פְּשָׁט מָה זֶה לֵב נִשְׁבַּר שֶׁל יְהוּדִי".

מָה זֶּה לֵב נִשְׁבַּר? שֶׁאָדָם נִשְׁבַּר בְּתוֹכוֹ: "לָמָּה אֲנִי נִרְאָה כָּכָה"? וּמַמְשִׁיךְ הָלְאָה לַמְּרוֹת הַכֹּל. אָדָם לֹא מֵבִין מָה שִׁבְרוֹן הַלֵּב שֶׁלּוֹ עוֹשֶׂה בַּשָּׁמַיִם, עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁהַבַּעַל שֵׁם טוֹב אוֹמֵר שֶׁבִּמְקוֹם כָּל הַסִּגּוּפִים וְהַתַּעֲנִיּוֹת צָרִיךְ לְהָבִיא כַּמָּה נֵרוֹת, זֶה בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא נָקֵל רֹאשׁ שֶׁחִלּוּל שַׁבָּת זֶה שְׁטֻיּוֹת, חִלּוּל שַׁבָּת זֶה נוֹרָא וְאָיוֹם. אֲנַחְנוּ לֹא רוֹצִים לְחַלֵּל שַׁבָּת חַס וְשָׁלוֹם, לֹא בְּשׁוֹגֵג, בֶּטַח וּבֶטַח לֹא בְּמֵזִיד, וַאֲפִילּוּ לֹא בְּ"מִתְעַסֵּק", אֲבָל עַל כָּל פָּנִים לְאַחַר מַעֲשֶׂה, נֵדַע שֶׁבַּשָּׁמַיִם מִסְתַּכְּלִים עַל לֵב נִשְׁבָּר.

טְחִינָה אַחַר טְחִינָה

וּבַדּוֹר שֶׁלָּנוּ בִּפְרָט, שֶׁיּוֹדְעִים בְּדִיּוּק כַּמָּה כָּל אֶחָד נִטְחָן, וְכַמָּה הוּא כָּאוּב עִם כָּל מָה שֶׁנַּעֲשָׂה אִתּוֹ. הֲרֵי אֶת כֻּלָּם מְטַרְטְרִים וּמְבַלְבְּלִים, לֹא יַשְׁאִירוּ אֶחָד שֶׁלֹּא בִּלְבְּלוּ אוֹתוֹ, לֹא נִשְׁאַר אֶחָד שֶׁלֹּא מְסוֹבְבִים אוֹתוֹ כָּל מִינֵי סִבּוּבִים, וְטוֹחֲנִים אוֹתוֹ טְחִינָה אַחֲרֵי טְחִינָה, עַד שֶׁהוּא לֹא יוֹדֵעַ מָה רוֹצִים מִמֶּנּוּ.

אָדָם שׁוֹאֵל: "לָמָּה כָּכָה זֶּה נִרְאָה"? וְלִפְעָמִים אָדָם נִשְׁבַּר בְּתוֹכוֹ. לָמָּה הוּא נִשְׁבַּר? מָה כָּל שִׁבְרוֹן הַלֵּב הַזֶּה? לִפְעָמִים מַכְשִׁילִים אֶת הָאָדָם מִשָּׁמַיִם, לָמָּה? כִּי רוֹצִים לִרְאוֹת אֵיךְ יִתְנַהֵג שָׁם, בִּפְרָט שֶׁאָדָם לִפְעָמִים נוֹפֵל חַס וְשָׁלוֹם, אָז דַּוְקָא שָׁם הוּא מְגַיֵּס אֶת כָּל כֹּחוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁלּוֹ לָצֵאת לַמִּלְחָמָה.

יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁלֹּא מְסֻדָּרִים אֶצְלוֹ, יֵשׁ לוֹ כַּמָּה דְּבָרִים שֶׁהוּא עוֹמֵד בָּהֶם וּמַפִּילִים אוֹתוֹ דַּוְקָא שָׁם וְהוּא אוֹמֵר לְעַצְמוֹ: "דַּוְקָא בָּזֶה מַפִּילִים אוֹתִי"? אָז הוּא יוֹצֵא לַמִּלְחָמָה בְּכָל הַכֹּחוֹת, וְאָז הוּא מְגַיֵּס כֹּחוֹת לַמִּלְחָמָה וּמַעֲלֶה כָּל מִינֵי דְּבָרִים שֶׁהָיוּ נְפוּלִים. מִי יוֹדֵעַ כָּל אֶחָד וְאֶחָד אֵיפֹה מוֹלִיכִים אוֹתוֹ וְכַמָּה הוּא זוֹכֶה בְּכָל פְּרָט וּפְרָט?

סִפֵּר לִי יְהוּדִי שֶׁהוּא הִתְחִיל לַעֲשׂוֹת כַּמָּה פְּעָמִים תִּקּוּן הַכְּלָלִי וְזֶה עוֹשֶׂה לוֹ שִׁפּוּר. לָנוּ זֶה לֹא מַסְפִּיק תִּקּוּן הַכְּלָלִי אֶחָד, לַמְּרוֹת שֶׁתִּקּוּן הַכְּלָלִי אֶחָד זֶה דָּבָר עֲנָק, אֲבָל מָה שֶׁפָּגַמְנוּ צָרִיךְ עוֹד. כְּמוֹ שֶׁרָאִינוּ שֶׁהָיִינוּ עִם צַדִּיקִים בְּחֶבְרוֹן, בַּכֹּתֶל, וְעוֹד קִבְרֵי צַדִּיקִים, אֵיךְ בְּכָל הִזְדַּמְּנוּת שֶׁלָּהֶם הֵם פּוֹתְחִים תִּקּוּן הַכְּלָלִי. אוֹמֵר רַבֵּנוּ שֶׁהַתִּקּוּן הַכְּלָלִי הוּא עָצוּם מְאֹד, וְיִהְיֶה לָנוּ קָשֶׁה לִקְרֹא אוֹתוֹ. אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהָבִין שֶׁהַתִּקּוּן הַכְּלָלִי הוּא תִּקּוּן עָצוּם.

מִקְוֶה

וְנֵדַע שֶׁאִי אֶפְשָׁר בְּלִי מִקְוֶה, אֵין שׁוּם סִכּוּי בְּלִי מִקְוֶה. מִי שֶׁפָּגַם, מִי שֶׁנִּכְשַׁל, אֵין לוֹ סִכּוּי בְּלִי מִקְוֶה, בְּגִלַּל כָּל הַזֻּהֲמָה שֶׁהִצְטַבְּרָה יוֹם יוֹם, צָרִיךְ מִקְוֶה. הָעֲוונוֹת זֶה כְּמוֹ חֶלְצָה, שֶׁחֶלְצָה מִתְלַכְלֶכֶת מִשֶּׁמֶן שֶׁל דָּגִים, אִם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן נְנַקֶּה אוֹתוֹ וְיִהְיֶה עֲדַיִן מְלֻכְלָךְ, וְאִם נְנַקֶּה אַחֲרֵי שָׁבוּעַ וְנִשְׁטוֹף יִהְיֶה יוֹתֵר רִשֶּׁם, וְאִם אַחֲרֵי שָׁנָה בְּהַרְבֵּה יוֹתֵר רִשֶּׁם יִשָּׁאֵר, זֶה נִקְרָא "בְּגָדִים צוֹאִים".

עַכְשָׁו בָּאִים רַחֲמֵי ה', שֶׁשָּׁלַח כָּזֶה צַדִּיק נוֹרָאִי שֶׁלּוֹקֵחַ אַחֲרָיוּת עַל כָּל זֶה, רַק אוֹמֵר: "זֶה לֹא יֵלֵךְ בְּלִי מִקְוֶה, בְּלִי תִּקּוּן הַכְּלָלִי, בְּלִי הִתְבּוֹדְדוּת". אָדָם מִתְבּוֹדֵד יֹאמַר בָּהִתְבּוֹדְדוּת: "תְּזַכֵּנִי לִשְׁמוֹר אֶת הָעֵינַיִם אַבָּא תְּזַכֵּנִי לְהִתְקָרֵב אֵלֶיךָ, תְּזַכֵּנִי לֹא לְדַבֵּר לָשׁוֹן הָרַע, תְּזַכֵּנִי לִלְמֹד יוֹתֵר תּוֹרָה" וְכוּ', וְאָז מַפִּילִים אֶת הָאָדָם וְעוֹד פַּעַם הוּא מַתְחִיל מֵחָדָשׁ, יְבַלְבְּלוּ אוֹתוֹ וְהוּא יַמְשִׁיךְ הָלְאָה. וּכְמוֹ שֶׁרָאִינוּ, אַף עַל פִּי שֶׁיַּרְגִּישׁ מְבֻזֶּה וְלֹא זָז שׁוּם דָּבָר, שָׁנִּתְנוּ לוֹ סַךְ הַכֹּל מָסוֹר שֶׁל קְרָשִׁים וְעֵצִים שֶׁזֶּה מְנַסֵּר רַק דְּבָרִים קְטַנִּים וְאוֹמְרִים לוֹ "תְּנַסֵּר בְּטוֹן".

אָדָם מַרְגִּישׁ שֶׁלֹּא זָז פֹּה כְּלוּם, "הַכֹּל נֶגְדִּי פֹּה, הַשָּׁמַיִם נֶגְדִּי, הַסִּטְרָא אַחֲרָא בְּוַדַּאי נֶגְדִּי, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אִתִּי אוֹ לֹא אִתִּי, מָה הוֹלֵךְ פֹּה בְּכָל הַסִּפּוּר"?

בְּוַדַּאי שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אִתָּנוּ!! רַחֲמֵי ה' כָּאֵלֶּה גְּדוֹלִים שֶׁהוּא שָׁלַח צַדִּיק שֶׁהוּא אִתָּנוּ, שֶׁיְּעוֹרֵר עָלֵינוּ רַחֲמִים בַּשָּׁמַיִם, אֲבָל שֶׁאֲנַחְנוּ נַעֲשֶׂה מַשֶּׁהוּ, אֶת הַמְעַט נַעֲשֶׂה אֲנַחְנוּ. לֹא דּוֹרְשִׁים סְגוּפִים וְתַעֲנִיּוֹת וְלֹא בִּקְשׁוּ שֶׁנִּתְגַּלְגֵּל בַּשֶּׂלֶג, אֲבָל לְהָבִיא נֵרוֹת כֵּן דּוֹרְשִׁים. דּוֹרְשִׁים הִתְבּוֹדְדוּת, דּוֹרְשִׁים שֶׁאָדָם יֵלֵךְ לַמִּקְוֶה, דּוֹרְשִׁים שֶׁאָדָם יַעֲשֶׂה הֲפָצָה וְיִזְכֶּה אֶת הָרַבִּים. זֶה תִּקּוּן מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה.

אָדָם זוֹכֶה לְהִתְחַזֵּק מֵהֲפָצָה שֶׁלָּנוּ אֲנַחְנוּ כְּבָיְכוֹל הֵרַמְנוּ אוֹתוֹ. אָז הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר: "אַתָּה הֵרַמְתָּ אֶת הַבָּנִים שֶׁלִּי מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה אֲנִי מַעֲלֶה מָה שֶׁקִּלְקַלְתָּ". וְאָז אָדָם זוֹכֶה שֶׁאִם הוּא צָרִיךְ זִווּג יְקַבֵּל זִווּג, אִם הוּא צָרִיךְ פַּרְנָסָה תִּהְיֶה לוֹ פַּרְנָסָה, אִם הוּא צָרִיךְ בְּרִיאוּת תִּהְיֶה לוֹ בְּרִיאוּת, אִם הוּא צָרִיךְ שָׁלוֹם בָּיִת יִהְיֶה לוֹ שָׁלוֹם בָּיִת, אִם הוּא צָרִיךְ נַחַת מֵהַיְלָדִים תִּהְיֶה לוֹ נַחַת מֵהַיְלָדִים, אֶת כָּל זֶה יַחְזִירוּ לוֹ.

רוֹצִים לְהַחְזִיר לָנוּ, נַעֲשֶׂה מַשֶּׁהוּ כָּל מָה שֶׁאֲנַחְנוּ יְכוֹלִים בַּשּׁוֹבְבִי״ם, זֶה הַתְּקוּן! לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים! אָז לְמַסְקָנָה יֵשׁ לָנוּ אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה: הִתְבּוֹדְדוּת, תְּקוּן הַכְּלָלִי, מִקְוֶה, וְלֹא לֶאֱכוֹל פַּעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ דָּבָר הַיּוֹצֵא מִן הָחַי. וְהַבָּא לְטַהֵר מְסַיְּעִים אוֹתוֹ.

;

בא

מַסְלוּל הַרְפַּתְקָאוֹת

פָּרָשׁוֹת הַשָּׁבוּעַ בִּתְקוּפַת הַשׁוֹבְבִי״ם מְתָאֲרוֹת מֵעֵין מַסְלוּל הַרְפַּתְקָאוֹת שֶׁל עִנְיָן הוֹלֵךְ וּמִסְתַּבֵּךְ. בְּפָרָשַׁת ״שְׁמוֹת״ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּצַעַר גָּדוֹל לְאַחַר שֶׁבִּקֵּשׁ מִפַּרְעֹה שֶׁיְּשַׁחְרֵר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל וְזֶה רַק הִכְבִּיד עֲלֵיהֶם אֶת הָעֲבוֹדָה. הִסְבַּרְנוּ שָׁם אֶת דִּבְרֵי רַבִּי נָתָן שֶׁזֶּה בְּמַסְלוּל שֶׁל כָּל אֶחָד שֶׁמְּבַקֵּשׁ קְרֻשָּׁה וְיִרְאַת שָׁמַיִם שֶׁבַּתְּחִלָּה ״תִּכְבַּד עָלָיו הָעֲבוֹדָה״, שֶׁיִּהְיֶה לוֹ לֹא נֹחַ, כִּי יִרְצֶה לְהִתְרוֹמֵם וְיַכְבִּידוּ עָלָיו יוֹתֵר, וְכָךְ גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שֶׁעָבְדוּ בְּפֶרֶךְ וְרוֹצִים לָצֵאת מִמִּצְרַיִם, עַתָּה מַכְבִּידִים עֲלֵיהֶם אֶת הָעֲבוֹדָה, אָז מֹשֶׁה נִמְצָא בְּשֶׁל כָּךְ בְּצַעַר גָּדוֹל.

בִּתְחִלַּת פָּרָשַׁת ״וָאֵרָא״ מַסְבִּיר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה כִּי חַיָּב הוּא ״לְהַכְבִּיד אֶת הָעֲבוֹדָה״, כִּי רַק כָּךְ אֶפְשָׁר לְקַצֵּר אֶת הַתַּהֲלִיךְ וְאֶת הַשִּׁעְבּוּד מֵ-400 שָׁנָה לְ-210. מִכָּאן לְמֵדִים כִּי כָּל הַמַּסְלוּל בּוֹ מוֹלִיכִים אֶת הָאָדָם הוּא מְדֻיָּק לְהַפְלִיא וּבָנוּי לְפִי כֹּחוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁלּוֹ, אִם יוֹסִיפוּ טִפָּה יוֹתֵר הוּא יִהְיֶה גָּמוּר וְלֹא יוּכַל לַעֲמוֹד בְּכָךְ. אֵלֶּה סִבּוּבִים קָשִׁים עַל גִּבּוֹל כֹּחַ הַסִּבּוֹלֶת שֶׁלּוֹ, וְיֵשׁ זְמַנִּים רְגוּעִים וְקַלִּים יוֹתֵר.

בְּפָרָשַׁת ״בֹּא״ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ צָרִיךְ לָשׁוּב לְפַרְעֹה לְאַחַר שֶׁהִכָּה אוֹתוֹ 7 פְּעָמִים וְזֶה לֹא נִכְנַע, כְּדֵי לְהוֹדִיעַ לוֹ שֶׁהַסִּפּוּר מַמְשִׁיךְ. הַבְּעָיָה הִיא שֶׁבְּכָל פַּעַם ה׳ יִתְבָּרַךְ מַכְבִּיד אֶת לֵב פַּרְעֹה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַבְטִיחַ שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְהַכְבִּיד אֶת לֵב פַּרְעֹה, שֶׁיַּקְשֶׁה אֶת לִבּוֹ. מַדּוּעַ לֹא מַסְפִּיק פַּעַם אַחַת? בִּשְׁבִיל מָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכָל פַּעַם מַכְבִּיד אֶת לִבּוֹ שֶׁל פַּרְעֹה? מַדּוּעַ צָרִיךְ 10 מַכּוֹת אִם יָכוֹל הָיָה לִשְׁבֹּר אֶת מִצְרַיִם בְּמַכָּה אַחַת וְגָמַרְנוּ?

בְּפָרָט שֶׁכָּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ מְרֻכָּזִים בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וְשָׁם אֵין מַכּוֹת וְיִשְׂרָאֵל לֹא סוֹבְלִים, אָז מָה הַבְּעָיָה לַעֲשׂוֹת רְעִידַת אֲדָמָה גְּדוֹלָה בְּמִצְרַיִם לְבַדָּהּ וְלִגְמֹר אֶת כָּל הַסִּפּוּר? בִּשְׁבִיל מָה יֵשׁ 10 מַכּוֹת? אֶלָּא שֶׁה׳ יִתְבָּרַךְ צָרִיךְ לְהַקְשִׁיחַ אֶת לִבּוֹ שֶׁל פַּרְעֹה בֵּין הַמַּכּוֹת.

פַּרְעֹה הָרֵי הָיָה חָכָם גָּדוֹל שֶׁיָּדַע לַעֲשׂוֹת חֶשְׁבּוֹנוֹת. רָאִינוּ זֹאת כַּאֲשֶׁר יָדַע שֶׁהוּא קִבֵּל רְשׁוּת לְשַׁעְבֵּד 600 אֶלֶף לְ-400 שָׁנָה וְלָכֵן עָשָׂה כָּל שֶׁבִּיכְלֹתוֹ שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יַגִּיעוּ לְ-600 אֶלֶף עַל מְנָת שֶׁהַשִּׁעְבּוּד לֹא יִגָּמֵר, כְּגוֹן הַצַּוּוּי לְהַשְׁלִיךְ אֶת הַיְלָדִים לַיְאוֹר וּשְׁאָר גְּזֵרוֹת, מֵחֲשָׁשׁ שֶׁל ״פֶּן יִרְבֶּה״, אֶלָּא שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר ״כֵּן יִרְבֶּה״, וְכָל אֵם יָלְדָה 6 בְּכֶרֶס אֶחָד לְהֵאִין אֶת הַגְּאֻלָּה.

פַּרְעֹה אָמְנָם לֹא הִצְלִיחַ בַּתָּכְנִיּוֹת שֶׁלּוֹ אַךְ אֵין זֶה אוֹמֵר שֶׁלֹּא הָיָה חָכָם, אֶלָּא הוּא הָיָה חָכָם וּמְתֻחְכָּם מְאֹד, קָלְפָּה קָשָׁה מְאֹד. רַבִּי נָתָן אוֹמֵר שֶׁהַמַּכּוֹת לֹא הָיוּ עֲבוּר פַּרְעֹה אֶלָּא עֲבוּר עַם יִשְׂרָאֵל. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חָיוּ בְּמָקוֹם שֶׁל כְּשׁוּפִים. הֵם אָמְנָם נִשְׁמְרוּ מֵעֲרָיוֹת, שָׁמְרוּ עַל לְשׁוֹנָם, אֲבָל בְּעִנְיְנֵי אֱמוּנָה הֵם נָפְלוּ לַעֲבוֹדָה זָרָה. לֹא כֻּלָּם כַּמּוּבָן, אֲבָל הָרַבֵּה נָפְלוּ. הֵם נָפְלוּ לֶאֱמוּנוֹת בְּכִשּׁוּפִים, בְּכָל מִינֵי אֱמוּנוֹת הֲפוּכוֹת, אֱמוּנוֹת כּוֹזְבוֹת.

כְּדֵי לְהָאִיר לָהֶם אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בְּמַצָּב בּוֹ הֵם נְפוּלִים וִירוּדִים מְאֹד, צָרִיךְ מַשֶּׁהוּ דְּרַסְטִי. 10 הַמַּכּוֹת הֵן בִּשְׁבִיל לְהָאִיר בָּהֶם אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא טוֹרֵחַ ״לְהוֹצִיא״ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, תַּרְתֵּי מַשְׁמַע. לֹא רַק לְהוֹצִיא אוֹתָם מִמִּצְרַיִם, אֶלָּא לְהוֹצִיא אוֹתָם מֵעֹמֶק הַגָּלוּת - מֵעֹמֶק הַטֻּמְאָה שֶׁהָיוּ שָׁם.

מִתַּחַת לָרַדָּאר

מִכָּאן לְמֵדִים עַד כַּמָּה הַחֶבְרָה מְאֹד מַשְׁפִּיעָה עַל הָאָדָם שֶׁנִּמְצָא בָּהּ. הָרַמְבַּ״ם כּוֹתֵב בְּהִלְכוֹת דֵּעוֹת שֶׁאוֹמְרִים חַז״ל ״מָה זֶּה כְּשָׁפִים? מַכְחִישִׁים פָּמַלְיָא

שֶׁל מַעְלָה", זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁיֵּשׁ כֹּחוֹת שֶׁמְּבָיְכוֹל עוֹקְפִים אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אֵיךְ יֵשׁ דָּבָר כָּזֶה?

בִּזְמַן מִלְחֶמֶת שִׁשֶּׁת הַיָּמִים נִצְּחוּ עַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַמִּלְחָמָה. אֵיךְ הֵם נִצְּחוּ אֶת הַמִּלְחָמָה? הֵם עָקְפוּ אֶת הָרַדָּארִים בְּאַלְכְּסַנְדְּרִיָה, טָסוּ עִם הַמְּטוֹסִים בְּגֹבַהּ נָמוּךְ שֶׁהָרַדָּארִים לֹא יְקֻלְטוּ אוֹתָם, וְכָכָה הֵם הִפְצִיצוּ אֶת אַלְכְּסַנְדְּרִיָה וְאֶת כָּל חֵיל הָאֲוִיר הַמִּצְרִי וְנִצְּחוּ בַּמִּלְחָמָה, בִּגְלַל שֶׁהָרַדָּארִים לֹא זִהוּ אֶת הַמְּטוֹסִים, כִּי יֵשׁ אֲזוֹרִים כָּאֵלֶּה נְמוּכִים שֶׁהוּא לֹא קוֹלֵט אוֹתָם.

וְחָלִילָה לְאָדָם לַחְשֹׁב שֶׁיֵּשׁ אֲזוֹרִים כָּאֵלֶּה נְמוּכִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא נִמְצָא שָׁם! הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קוֹלֵט אֶת הַכֹּל! אֵין לוֹ הַגְבָּלָה בְּשׁוּם אֹפֶן בָּעוֹלָם!

אָדָם יָכוֹל לַחְשֹׁב לְעַצְמוֹ שֶׁהַשֶּׂכֶל שֶׁלּוֹ עוֹשֶׂה עָלָיו עַיִן הָרַע, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מִשְׁתַּלֵּט עַל זֶה, הֵם הָיוּ יְכוֹלִים לַחְשֹׁב שֶׁכָּכָה זֶה עוֹבֵד. אָז הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא צָרִיךְ 10 מַכּוֹת בְּמִצְרַיִם, לְהַכּוֹת אֶת כָּל הָאוֹפַנִּים שֶׁקַּיָּמִים בַּבְּרִיאָה. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן, אֵלּוּ אוֹפַנִּים? אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עָפָר, דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר. אֵשׁ - זֶה בָּרָד, רוּחַ - זֶה אַרְבֶּה, מַיִם - זֶה דָּם, עָפָר - זֶה כִּנִּים, וְכוּ'.

לָמָּה לְהַקְשׁוֹת?

לָמָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ לְהַקְשׁוֹת אֶת לֵב פַּרְעֹה? כִּי בִּפְשִׁיטוּת שֶׁל דְּבָרִים, אַחֲרֵי כַּמָּה מַכּוֹת אָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיד: "גָּמַרְנוּ". גַּם הַחַרְטוּמִים אָמְרוּ לְפַרְעֹה: "אַתָּה לֹא רוֹאֶה שֶׁאָבְדָה מִצְרַיִם"? לָכֵן כָּל פַּעַם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא צָרִיךְ לְהַקְשׁוֹת אֶת לֵב פַּרְעֹה, מַדּוּעַ? כִּי פַּרְעֹה הָיָה צָרִיךְ לְקַבֵּל 10 מַכּוֹת. בְּסוֹף 10 הַמַּכּוֹת פַּרְעֹה נִכְנַע. וְשׁוּב פַּעַם פַּרְעֹה מִתְחַזֵּק. בְּפָרָשַׁת "בְּשַׁלַּח" הוּא אוֹמֵר לַמִּצְרִים: "יֵשׁ עִנְיָן שֶׁיִּתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה. בּוֹאוּ אִתִּי נֵלֵךְ לְעָם יִשְׂרָאֵל, לֹא נְוַתֵּר כָּכָה". כָּל זֶה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, לְהוֹכִיחַ לָהֶם שֶׁבְּעֶצֶם אֵין שׁוּם כֹּחַ בַּבְּרִיאָה חוּץ מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

אֲבָל לְמַעֲשֶׂה פַּרְעֹה לֹא עָשָׂה דְּבָרִים פְּשׁוּטִים. פַּרְעֹה חָשַׁב לְעַצְמוֹ שֶׁהוּא מְשַׁבֵּשׁ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הַתְּכְנִיּוֹת. עַל זֶה אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁבְּעֶצֶם הַקְלָפָּה שֶׁל פַּרְעֹה רוֹדֶפֶת כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ. מָה הַפֵּרוּשׁ?

אוֹמֵר הָאֲר״י זָ״ל שֶׁפַּרְעֹה זֶה סִטְרָא אַחֲרָא מְאֹד מְאֹד כְּבֵדָה. פַּרְעֹה זֶה אוֹתִיּוֹת ״הָעֹרֶף״, זֶה כְּמוֹ הָעֹרֶף שֶׁלָּנוּ. הָעֹרֶף יוֹשֵׁב בֵּין הַמֹּחַ לַלֵּב. מָה הַפְּרוּשׁ? יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁאָדָם יוֹדֵעַ אוֹתָם וְלֹא עוֹשֶׂה עִם זֶה כְּלוּם, לָמָּה? יֵשׁ מַחְסוֹם, זֶה לֹא מַגִּיעַ לַלֵּב. אָדָם יוֹדֵעַ כַּמָּה זֶה לֹא טוֹב שֶׁלֹּא שׁוֹמְרִים עֵינַיִם אוֹ אֶת הַפֶּה, וְזֶה לֹא נִכְנַס לַלֵּב, לָמָּה? כִּי יֵשׁ לָנוּ ״עֹרֶף״ שֶׁזֶּה פַּרְעֹה. פַּרְעֹה הַזֶּה לֹא נוֹתֵן לָנוּ לְקַשֵּׁר בֵּין הַמֹּחַ לַלֵּב.

הָעֲשָׂו שֶׁבְּתוֹךְ פַּרְעֹה

הַבֵּן אִישׁ חַי אוֹמֵר שֶׁבְּפַרְעֹה הַזֶּה כָּלוּל בּוֹ גַּם ״עֲשָׂו״. אֵיךְ יוֹדְעִים שֶׁבְּפַרְעֹה כָּלוּל גַּם עֲשָׂו? אוֹמֵר הַבֵּן אִישׁ חַי אִם נִקַּח אֶת הָאוֹתִיּוֹת ״פַּרְעֹה״ בְּמִלּוּי: פֵּ״ה רֵי״שׁ עַי״ן הֵ״א, וְעַכְשָׁו נוֹרִיד אֶת הָאוֹתִיּוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת פַּרְע״ה, יֵצֵא אוֹתִיּוֹת ה׳ י׳ שׁ׳ י׳ נ׳ א׳ שֶׁזֶּה בְּגִימַטְרִיָּה 376 כְּמִנְיַן ״עֲשָׂו״. אוֹמֵר הַבֵּן אִישׁ חַי שֶׁכְּשֶׁמַּכִּים אֶת פַּרְעֹה מַכִּים גַּם אֶת עֲשָׂו, כִּי עֲשָׂו כָּלוּל בְּפַרְעֹה. וְלָכֵן פַּרְעֹה רָצָה לְהַפְרִיעַ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּבְיָכוֹל.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהִלָּחֵם וּלְהַפְרִיעַ לַה׳ יִתְבָּרַךְ, לָמָּה? כִּי אָדָם שֶׁחוֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת הָפוּךְ מִמַּה שֶׁה׳ רוֹצֶה הוּא יַעֲנֵשׁ וְה׳ יַעֲשֶׂה אֶת הַטּוֹב. כְּמוֹ כָּל הַתַּחְבּוּלוֹת שֶׁעָשָׂה פַּרְעֹה, וּבְסוֹף ה׳ עָשָׂה הַהֶפֶךְ כָּל הַיְשׁוּעוֹת יָצְאוּ מִכָּל הַתַּחְבּוּלוֹת שֶׁלּוֹ.

לָכֵן אוֹמֵר רַבִּי נָתָן כָּל הַחֶשְׁבּוֹן הוּא ״אִם חָטָאתָ מַה תִּפְעָל בּוֹ״, כִּי ה׳ יִתְבָּרַךְ מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבוֹתָיו, וְיוֹדֵעַ לַהֲפֹךְ הַכֹּל לְכָבוֹדוֹ אוֹ לִרְצוֹנוֹ, ״וְאַתָּה מָרוֹם לְעוֹלָם ה׳״. כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי נַחְמָן זָ״ל: ה׳ יִתְבָּרַךְ מְסַיֵּם תָּמִיד.

אִם יֵשׁ לְמִישֶׁהוּ מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל תַּחְבּוּלָה נֶגֶד רְצוֹנוֹ, דֶּרֶךְ הֶתְחֵכּוּם הַזֶּה ה׳ מֵבִיא אֶת הַגְּאוּלָה לְעַם יִשְׂרָאֵל. אִי אֶפְשָׁר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, ״אִם חָטָאתָ מַה תִּפְעָל״. וְאַף עַל פִּי כֵּן אָדָם שֶׁרָצָה לְהַפְרִיעַ לַה׳, הוּא יְקַבֵּל אֶת הַמַּכּוֹת שֶׁלּוֹ כִּי ״עָנוֹשׁ יֵעָנֵשׁ״.

הַיְשׁוּעָה דֶּרֶךְ הַהַפְרָעָה

בִּלְעָם רָצָה לְקַלֵּל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, הַקְּלָלוֹת תַּהֲפֹכְנָה לִבְרָכוֹת, הֵיכָן שֶׁאָדָם רוֹצֶה לְהַפְרִיעַ דֶּרֶךְ שָׁם תָּבוֹאנָה הַיְשׁוּעוֹת. הָמָן הָרָשָׁע, אִם הָיָה יוֹדֵעַ אֵיזֶה חֲגִיגוֹת יֵעָשׂוּ בְּגָלַל הַגְּזֵרוֹת שֶׁלּוֹ, הוּא לֹא הָיָה מַתְחִיל. הָמָן יָדַע שֶׁהוֹלֵךְ לְהִסְתַּבֵּךְ אֲבָל לֹא

״בְּגָדוֹל״. מִכָּל הַגְּזֵרוֹת שֶׁלּוֹ יָצְאָה שִׂמְחָה לְכָל הַדּוֹרוֹת, יוֹם טוֹב וְשָׂמֵחַ לְכָל יִשְׂרָאֵל, זֶה פּוּרִים. וְזֶה כָּכָה לְכָל מִי שֶׁנִּסָּה לַעֲשׂוֹת צַעַר לְעַם יִשְׂרָאֵל. בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר הִתְהַפְּכוּ הַדְּבָרִים, אֲבָל עַם יִשְׂרָאֵל סָבַל. מִסְתַּבֵּר שֶׁכָּל צַעַר שֶׁהֵם עָבְרוּ זֶה הָיָה הַדֶּרֶךְ לַיְשׁוּעָה שֶׁלָּהֶם, ״הָיוּ צָרֵיהֶ לְרֹאשׁ״.

שׁוֹאֵל רַבִּי צָדוֹק הַכֹּהֵן מִלֶּבְלִין, לָמָּה כָּל מִי שֶׁרוֹצֶה לִהְיוֹת צָרָה לְעַם יִשְׂרָאֵל הוּא נִהְיָה לְרֹאשׁ? וּמְתָרֵץ שֶׁמִּי שֶׁנִּמְצָא בָּרֹאשׁ הוּא מִישֶׁהוּ שֶׁדּוֹחֵק אֶת עַם יִשְׂרָאֵל לַפִּנָּה, וְאָז עַם יִשְׂרָאֵל מִתְחַזְּקִים וּמִתְקָרְבִים לַה׳, מִתְפַּלְלִים לַה׳. אָז בְּעֶצֶם יֵשׁ לַצּוֹרֵר הַזֶּה הַרְבֵּה זְכֻיּוֹת שֶׁבִּגְלָלוֹ עַם יִשְׂרָאֵל מִתְחַזְּקִים, בִּגְלַל הַמַּצָּב, אָז מָה הוּא הוֹלֵךְ לְקַבֵּל בִּזְכוּת כָּל זֶה? מֵרֹאשׁ נוֹתְנִים לוֹ שָׂכָר, שֶׁהוּא נִהְיָה לְרֹאשׁ, וְאַחֲרֵי כֵּן הוּא מְקַבֵּל מַכָּה וְנֶעְלָם מֵהַהִסְטוֹרְיָה.

פְּגִישָׁה בַּפַּרְדֵּס

אָדָם לִפְעָמִים חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ שֶׁאֵין לוֹ כֹּחַ לְכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה: ״נִסִּיתִי כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים וְלֹא הוֹלֵךְ לִי״, כְּבָיָכוֹל בְּמִלִּים אֲחֵרוֹת: ״אֲנִי עוֹזֵב אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

זֶה כְּמוֹ הַסִּפּוּר כְּשֶׁיֶּלֶד קָטָן אוֹמֵר לְאִמָּא: ״אֲנִי הוֹלֵךְ״, הָאֵם שׁוֹאֶלֶת אוֹתוֹ: ״לְהֵיכָן אַתָּה הוֹלֵךְ״? ״אֲנִי בּוֹרֵחַ״. הָאֵם אוֹמֶרֶת לוֹ: ״לְאָן״? הַבֵּן אוֹמֵר: ״אֲנִי הוֹלֵךְ, אִמָּא, אֲנִי בּוֹרֵחַ״. הָאֵם לֹא מִסְתַּכֶּלֶת וְלֹא מְיַחֶסֶת לְזֶה חֲשִׁיבוּת, כִּי לְהֵיכָן יֵשׁ לוֹ כְּבָר לִבְרֹחַ? זֶה כָּמוֹנוּ, כְּשֶׁאֲנַחְנוּ אוֹמְרִים: ״אֵין לִי כְּבָר כֹּחַ לַעֲבוֹד אֶת ה׳, דַּי נִמְאַס לִי״, וְכִי יֵשׁ לָנוּ לְהֵיכָן לִבְרֹחַ?

הָיָה סִפּוּר עִם הָאַדְמוֹ״ר שָׁלוֹם מִבֶּאלְז. הָיָה זֶה בִּתְקוּפַת הַסְּלִיחוֹת, הָאַדְמוֹ״ר אָמַר לַגַּבַּאי: ״בּוֹא אִתִּי לַפַּרְדֵּס״. הֵם הִתְחַבְּאוּ בַּפַּרְדֵּס וְהֵצִיצוּ עַל הַיְהוּדִי הַחַיָּט. לַיְהוּדִי הַזֶּה הָיָה עֵסֶק, הוּא חַיָּט וְהָעֲבוֹדָה לְאַט לְאַט יָרְדָה לוֹ, וְכָל פַּעַם שֶׁהִיא יָרְדָה הוּא הִפְסִיק דָּבָר שֶׁבַּקְדֻשָּׁה. הַחַיָּט הֵבִיא יַיִן עִם שְׁתֵּי כּוֹסוֹת, הוּא שָׁתָה אֶת כָּל הַבַּקְבּוּק וּכְשֶׁהִגִּיעַ זְמַן הַתְּפִלָּה הוּא הָלַךְ לְהִתְפַּלֵּל.

הַגַּבַּאי שָׁאַל אֶת הָאַדְמוֹ״ר: ״מָה כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה? מָה הוֹלֵךְ פֹּה״? אָז הָאַדְמוֹ״ר אָמַר לַגַּבַּאי: ״תֵּלֵךְ וְתִשְׁאַל אוֹתוֹ מָה הַסִּפּוּר בְּעֶצֶם, מִבְּלִי שֶׁיֵּדַע שֶׁעָקַבְנוּ אַחֲרָיו״.

שָׁאַל הַגַּבַּאי אֶת הַחַיָּט: "רָאִיתִי אוֹתְךָ אֶתְמוֹל עִם יַיִן, אַתָּה יָכוֹל לְסַפֵּר לִי לָמָּה הָיִיתָ עִם יַיִן וּשְׁתֵּי כּוֹסוֹת"? הַחַיָּט חִיֵּךְ וְאָמַר: "עָשִׂיתִי סֶלְחָה עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, רָאִיתִי בְּנֵי אָדָם כְּשֶׁעוֹשִׂים סֶלְחָה מְבִיאִים יַיִן, אָז גַּם אֲנִי הֵבֵאתִי יַיִן וְעָשִׂיתִי סֶלְחָה עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. בִּגְלַל שֶׁכָּל פַּעַם שֶׁהָיָה יוֹרֵד לִי עֲבוֹדָה הָיִיתִי מוֹרִיד מַשֶּׁהוּ בַּקְרַשָּׁה, וְהָעֲבוֹדָה יָרְדָה עוֹד יוֹתֵר. הֵבַנְתִּי שֶׁטָּעִיתִי וּבָאתִי לִפְתֹּחַ אִתּוֹ דַּף חָדָשׁ".

הַגַּבַּאי חָזַר לָאַדְמוֹ"ר וְשָׁאַל אוֹתוֹ: "מָה פֵּשֶׁר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה? מָה הָאַדְמוֹ"ר רוֹצֶה לְהַגִּיד לָנוּ בְּזֶה"? הָאַדְמוֹ"ר אָמַר לוֹ "תֵּדַע לְךָ בַּסֶּלְחָה הַזֹּאת כָּל פָּמַלְיָא שֶׁל מַעְלָה הָיְתָה. הַחַיָּט הַזֶּה הָפַךְ אֶת הַשָּׁמַיִם, הָיְתָה שִׂמְחָה גְּדוֹלָה בַּשָּׁמַיִם".

דְּעוּ לָכֶם, עוֹקְבִים אַחֲרֵינוּ, מִסְתַּכְּלִים עַל כָּל תְּנוּעָה שֶׁלָּנוּ. וּמָה אָדָם חוֹשֵׁב? "מִי צָרִיךְ אוֹתִי בִּכְלָל? מִי חוֹשֵׁב עָלַי בִּכְלָל? מִי מִסְתַּכֵּל עָלַי"?

עַכְשָׁו!

הָיָה סִפּוּר עִם הַבַּבָּא סָאלִי, שֶׁבָּא יְהוּדִי וּבִקֵּשׁ בְּרָכָה לְהִפָּקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא וְלֹא נִפְקַד. חָזַר הַיְּהוּדִי הַזֶּה אַחֲרֵי 12 שָׁנָה בְּעֵרֶךְ. הַבַּבָּא סָאלִי אָמַר לוֹ "אֲנִי לֹא יָכוֹל לַעְזוֹר לְךָ בַּנּוֹשֵׂא הַזֶּה". הַיְּהוּדִי הַזֶּה הָיָה מַגִּיעַ לַבַּבָּא סָאלִי כָּל יוֹם מִתְבָּרֵךְ וְיוֹצֵא, וְכָכָה שָׁנִים הָיָה עוֹשֶׂה, יוֹם אֶחָד אוֹמֵר הַבַּבָּא סָאלִי לַשַּׁמָּשׁ: "זֶה שֶׁעוֹמֵד מֵאֲחוֹרֵי הַדֶּלֶת, תַּגִּיד לוֹ שֶׁיִּכָּנֵס, לְזֶה שֶׁאָמַרְתִּי לוֹ שֶׁלֹּא יָבוֹא".

הוּא נִכָּנַס לַבַּבָּא סָאלִי, הַבַּבָּא סָאלִי שׁוֹאֵל אוֹתוֹ "מָה אַתָּה רוֹצֶה"? הוּא עוֹנֶה: "הָרַב יוֹדֵעַ כְּבָר מָה אֲנִי רוֹצֶה, אֲנִי רוֹצֶה יֶלֶד". הַבַּבָּא סָאלִי אוֹמֵר לוֹ: "אַתָּה רוֹצֶה יֶלֶד? עַכְשָׁו אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ הוֹלְכִים לִקְנוֹת עֲגָלָה. תִּקְנוּ בִּגְדֵי תִּינוֹק, תִּקְנוּ חִתּוּלִים, תִּקְנוּ אֶת כָּל הַנְּצָרֶךְ לְתִינוֹק". אָז הוּא הָלַךְ עִם אִשְׁתּוֹ לִקְנוֹת אֶת כָּל הַנְּצָרֶךְ לְתִינוֹק.

אַחֲרֵי שָׁנָה נוֹלָד לָהֶם תִּינוֹק וְהַבַּבָּא סָאלִי הָיָה סַנְדָּק. וְאָז הַבַּבָּא סָאלִי אָמַר לְאוֹתוֹ יְהוּדִי: "אֲנִי אֲגַלֶּה לְךָ מָה הָלַךְ פֹּה. אַתָּה בָּאת אֵלַי שָׁנִים. רָאִיתִי שֶׁהַכֹּל הָיָה סָגוּר, שֶׁאֵין מָה לַעֲשׂוֹת וְלֹא יִהְיוּ לְךָ יְלָדִים. בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁעָמַדְתָּ מֵאֲחוֹרֵי הַדֶּלֶת רָאִיתִי סִכּוּי קַל שֶׁתּוּכַל אוּלַי לְהָבִיא יְלָדִים, אָז קָרָאתִי לְךָ: מַהֵר, עַכְשָׁו, זֶה הַזְּמַן, יֵשׁ

סִכּוּי שֶׁאִם תִּמְסֹר אֶת הַנֶּפֶשׁ בֶּאֱמוּנָה חֲזָקָה זֶה יִפָּתַח. לָכֵן אָמַרְתִּי לְךָ לִקְנוֹת אֶת הַמִּצְרָכִים הַנִּלְוִים לְתִינוֹק״.

הַבַּבָּא סָאלִי יָדַע בַּהַתְחָלָה שֶׁכְּשֶׁהוּא בָּא אֵלָיו שֶׁיֵּשׁ אִיזֶשֶׁהוּ סִכּוּי בְּאֵיזֶה שֶׁהוּא מַצָּב, אֲבָל זֶה הָיָה לְאַחַר שָׁנִים. אָז הַבַּבָּא סָאלִי אָמַר לוֹ שֶׁאֵין סִכּוּי כִּי הוּא לֹא רָצָה שֶׁיִּהְיֶה לוֹ צַעַר מִזֶּה וּלְאַכְזֵב אוֹתוֹ. לִפְעָמִים אָדָם בְּמַעֲשֶׂה אֶחָד יָכוֹל לַהֲפֹךְ אֶת הַשָּׁמַיִם.

מָה שֶׁאָפְשָׁר

הָיָה מַעֲשֶׂה עִם אִמָּא שֶׁל ״בָּעַל הַיְּדִית״. בָּעַל הַיְּדִית מְסַפֵּר עַל אִמָּא שֶׁלּוֹ שֶׁהָיְתָה חוֹלָה מְאֹד, הִיא הָיְתָה צַדֶּקֶת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְהִיא שָׁכְבָה בַּמִּטָּה. הִיא לֹא יָדְעָה לְהִתְפַּלֵּל מִתּוֹךְ סִדּוּר, אָז הָיוּ מִתְפַּלְּלִים תְּפִלָּה רְגִילָה, אֲבָל לֹא סְתָם תְּפִלָּה - תְּפִלָּה מֵעֹמֶק הַלֵּב. הִיא הָיְתָה בְּמַצָּב גָּמוּר. לְיַד הַשֻּׁלְחָן שֶׁלָּהּ הָיוּ סִפְרֵי קוֹדֶשׁ. הִיא הִפִּילָה אֶת עַצְמָהּ לָרִצְפָּה וְזָחֲלָה אֶל הַסְּפָרִים, הִנִּיחָה יָדָהּ עַל הַסְּפָרִים וְאָמְרָה: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בִּזְכוּת הָאוֹתִיּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁיֵּשׁ בַּסְּפָרִים הָאֵלּוּ תְּרַחֵם עָלַי וּתְרַפֵּא אוֹתִי״. מַיַּד הַתְּפִלָּה שֶׁלָּהּ הִתְקַבְּלָה וְהִיא נִרְפְּאָה. לָמָּה? כִּי הִיא עָשְׂתָה מָה שֶׁהִיא יְכוֹלָה, זֶה הַמַּקְסִימוּם, וְזֶה הוֹפֵךְ אֶת הַשָּׁמַיִם.

תְּבִינוּ רַבּוֹתַי, מָה זֶה כֹּחַ שֶׁל יְהוּדִי, מָה זֶה כֹּחַ שֶׁל לֵב זָךְ. אֲנַחְנוּ יוֹתֵר מִתַּחְכָּמִים, יוֹדְעִים לְהִתְפַּלֵּל, יוֹדְעִים לִקְרֹא, וְאֵין כֹּחַ. תְּבִינוּ, פְּעֻלּוֹת קְטַנּוֹת עוֹשׂוֹת רֹשֶׁם גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם.

הָרֵי כָּל פָּרָשַׁת ״בֹּא״ עַם יִשְׂרָאֵל בְּמַצָּב מְאֹד לֹא פָּשׁוּט, אֵין לָהֶם מִצְווֹת מַעֲשִׂיּוֹת בַּיָּדַיִם. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לָהֶם: ״תָּבִיאוּ קָרְבָּן פֶּסַח, תָּבִיאוּ ׳קָרְבָּן׳ מִילָה - תַּעֲשׂוּ בְּרִית מִילָה לְכָל מִי שֶׁלֹּא מָל אֶת עַצְמוֹ״. הָיָה שָׁם דָּם מִילָה וְדַם פֶּסַח, ״וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חְיִי וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חְיִי״.

לֹא כְּמוֹ פַּעַם

הָיָה יְהוּדִי אֶחָד מִשְׁוָיץ שֶׁהָלַךְ לִלְמֹד תּוֹרָה בְּמִיר. נִגְמָר הַזְּמַן וְהוּא רָצָה לַחְזֹר הַבַּיְתָה. אוֹתוֹ בָּחוּר שָׁמַע עַל הֶחָפֵץ חַיִּים אָז הוּא אָמַר: ״אֲנִי אֶעֱבוֹר לְרָאדִין לָחָפֵץ חַיִּים לְקַבֵּל בְּרָכָה״. בַּדֶּרֶךְ הִזְדַּמֵּן לוֹ יְהוּדִי מְכֻבָּד, וְהִתְבָּרֵר שֶׁאוֹתוֹ יְהוּדִי מְכֻבָּד

זֶה הֶחָתָן שֶׁל הֶחָפֵץ חַיִּים, אָז הִזְמִין אוֹתוֹ הֶחָתָן שֶׁל הֶחָפֵץ חַיִּים שֶׁיִּשַּׁן אֶצְלוֹ וְאָז הֵם יִסְעוּ בְּיַחַד לָחָפֵץ חַיִּים.

הַבָּחוּר יָשַׁב אָמַר שֶׁיָּנוּחַ קְצָת וְאָז יִתְפַּלֵּל עַרְבִית, אֲבָל הוּא נִרְדַּם עַד הַבֹּקֶר וּבַבֹּקֶר שָׁכַח בִּכְלָל שֶׁלֹּא הִתְפַּלֵּל עַרְבִית.

הוּא הָלַךְ לָחָפֵץ חַיִּים לְהִתְבָּרֵךְ, אָמַר לוֹ הֶחָפֵץ חַיִּים: "אַתָּה יוֹדֵעַ, הָיְתָה תְּקוּפָה מְסֻיֶּמֶת שֶׁהָיְתָה נְחֹשֶׁת וְלֹא הָיוּ מַעֲרִיכִים אוֹתָהּ כִּי הָיוּ מַטְבְּעוֹת שֶׁל כֶּסֶף וְזָהָב, אָז הָיוּ מְזַלְזְלִים בַּנְּחֹשֶׁת. וְעַכְשָׁו הִגִּיעָה תְּקוּפָה קָשָׁה מְאֹד שֶׁל רָעָב, וְהַנְּחֹשֶׁת מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה בַּתְּקוּפָה הַזֹּאת".

הַבָּחוּר לֹא מֵבִין מָה הֶחָפֵץ חַיִּים רוֹצֶה לְהַגִּיד בָּזֶה שֶׁהַנְּחֹשֶׁת עַכְשָׁו יְקָרָה, אָז הֶחָפֵץ חַיִּים עוֹנֶה וְאוֹמֵר לוֹ: "הָיוּ תְּקוּפוֹת שֶׁל לַמְדָנִים יוֹמָם וָלַיְלָה, מָסְרוּ אֶת הַנֶּפֶשׁ עַל מִצְווֹת הַתּוֹרָה, חֲסָדִים בְּלִי סוֹף, דְּבָרִים שֶׁלֹּא נִתְפָּסִים בָּרֹאשׁ. אָדָם שֶׁשָּׁכַח קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה לְעֵמַת זֹאת יֵשׁ לוֹ עוֹד הַרְבֵּה דְּבָרִים אֲדִירִים אֲחֵרִים, אֲבָל עַכְשָׁו בַּדּוֹרוֹת שֶׁלָּנוּ שֶׁאֵין כָּל כָּךְ תּוֹרָה כְּמוֹ פַּעַם, מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה עַרְבִית חֲשׁוּבָה? כַּמָּה קְרִיאַת שְׁמַע חֲשׁוּבָה"?

הַבָּחוּר הִזְדַּעְזֵעַ. מֵהֵיכָן הֶחָפֵץ חַיִּים יוֹדֵעַ עַל אֶתְמוֹל שֶׁלֹּא הִתְפַּלֵּל עַרְבִית? אָמַר לוֹ הֶחָפֵץ חַיִּים "שִׂים לֵב, בִּיצִיאַת מִצְרַיִם לֹא הָיוּ לָהֶם מִצְווֹת. אָז מָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רָצָה בְּעֶצֶם מֵהֶם? שֶׁיֹּאחֲזוּ בְּמַשֶּׁהוּ. יִהְיֶה לָהֶם קֶרְבָּן, בְּרִית מִילָה. קָרְבָּן פֶּסַח בִּכְלָל לֹא הָיָה קַל, זֶה הָיָה לָקַחַת אֶת הַטָּלֶה, אֶת הָאֱלִיל שֶׁל הַמִּצְרִים, וְלִקְשֹׁר אוֹתוֹ לְמִטָּה וְעוֹשִׂים מִמֶּנּוּ קָרְבָּן! זוֹ הָיְתָה מְסִירוּת נֶפֶשׁ, כִּי הַמִּצְרִים יָכְלוּ לָקוּם עֲלֵיהֶם, זֶה הָיָה הָאֱלִיל שֶׁלָּהֶם. אֵיזוֹ אֱמוּנָה וּמְסִירוּת נֶפֶשׁ הָיָה צָרִיךְ וְזֶה עָמַד לָהֶם".

אֶפְשָׁר לְתַקֵּן

כְּשֶׁבָּא רַבִּי נָתָן וְאָמַר פֵּרוּשׁ שֶׁל רַבִּי נַחְמָן: "אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְקַלְקֵל, תַּאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְתַקֵּן" מָה הַפְּשָׁט בְּזֶה? אוֹמֵר רַבִּי נָתָן "אַתָּה מִמֵּילָא סוֹבֵל", מָה הַסֵּבֶל? שֶׁאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים כָּל כָּךְ הַרְבֵּה דְּבָרִים וְלֹא מַצְלִיחִים לְקַיֵּם. מָה זֶה בְּעֶצֶם "אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְקַלְקֵל תַּאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְתַקֵּן? אוֹמֵר רַבִּי נָתָן יֵשׁ כּוֹפְרִים גְּדוֹלִים מְאֹד שֶׁמַּאֲמִינִים בַּה' יִתְבָּרַךְ. יֵשׁ כְּפִירָה לְאָדָם שֶׁאוֹמֵר שֶׁיֵּשׁ בּוֹרֵא עוֹלָם וְהוּא בָּרָא אֶת הָעוֹלָם וְהוּא יוֹדֵעַ גַּם מָה נַעֲשָׂה פֹּה, אֲבָל אֵין לוֹ עִנְיָן פֹּה.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁכְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה עֲבֵרָה אָז הוּא פּוֹגֵעַ מְאֹד מְאֹד בָּעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים, וְהָאָדָם יוֹדֵעַ אֶת זֶה. וּרְאָיָה לְכָךְ שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ לֹא טוֹב עִם הַמַּעֲשִׂים הֲלֹא טוֹבִים שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. "אָז כְּמוֹ שָׁאַתָּה מַאֲמִין שֶׁדְּבָרִים לֹא טוֹבִים עוֹשִׂים לֹא טוֹב, תַּאֲמִין שֶׁדְּבָרִים טוֹבִים עוֹשִׂים טוֹב".

אָדָם צָרִיךְ לְהַאֲמִין שֶׁקָּדִישׁ זֶה דָּבָר גָּדוֹל, וּקְרִיאַת שְׁמַע זֶה דָּבָר גָּדוֹל, צְדָקָה זֶה דָּבָר גָּדוֹל, שִׁעוּר תּוֹרָה זֶה דָּבָר גָּדוֹל. צָרִיךְ לְהַאֲמִין שֶׁכְּשֶׁאֲנִי מִתְקַשֶּׁה בִּשְׁתֵּי שׁוּרוֹת גְּמָרָא זֶה דָּבָר גָּדוֹל, שֶׁתִּקּוּן הַכְּלָלִי זֶה דָּבָר גָּדוֹל.

הַבְּעָיָה אֶצְלֵנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ מַאֲמִינִים יוֹתֵר בְּקִלְקוּלִים. אָז רַבִּי נָתָן אוֹמֵר: "יֵשׁ לָנוּ כְּבָר אֱמוּנָה בַּקִּלְקוּלִים שֶׁלָּנוּ וַאֲנַחְנוּ סוֹבְלִים מִזֶּה. אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לַצַּד הַחִיּוּבִי, אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְקַלְקֵל תַּאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְתַקֵּן".

שַׁמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ

הָיָה מַעֲשֶׂה עִם רַבִּי זוּשָׁא, שֶׁהָיָה אוֹמֵר: "שַׁמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ", הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֲנִי יוֹדֵעַ עַל הַיָּמִים שֶׁאֲנִי כְּבָר הָיִיתִי עִם מוֹחִין דְּגַדְלוּת, שֶׁעוֹבֵד אוֹתְךָ בְּגַדְלוּת, בְּשִׂמְחָה, בְּכֹחוֹת אֲחֵרִים. עַל זֶה אֲנִי לֹא מְבַקֵּשׁ שָׂכָר, אֲנִי מְבַקֵּשׁ שָׂכָר עַל יָמִים בְּקָטְנוּת מוֹחִין, עַל הַיָּמִים הַקָּשִׁים, עַל הַיָּמִים שֶׁעָבַדְתִּי אוֹתְךָ בְּלִי מוֹחִין. עַל הַיָּמִים שֶׁעָבַדְתִּי אוֹתְךָ עִם בִּלְבּוּלִים, עַל הַיָּמִים שֶׁהָיִיתִי מְטֹרְטָר וְלֹא יָדַעְתִּי מָה נַעֲשָׂה אִתִּי בְּכְלָל. עַל הַיָּמִים שֶׁאֲנִי מַשְׁקִיעַ וְשׁוּם דָּבָר לֹא זָז. עַל זֶה אֲנִי מְבַקֵּשׁ שָׂכָר "שַׁמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ".

וְאִם רַבִּי זוּשָׁא אוֹמֵר אֶת זֶה, אֵיפֹה אֲנַחְנוּ? מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּכָל הַמַּצָּבִים, זֶה הַשָּׂכָר הַגָּדוֹל. זֶה יוֹתֵר קָשֶׁה שֶׁלֹּא הוֹלֵךְ לָאָדָם וְהוּא מַמְשִׁיךְ הָלְאָה. הָיָה יוֹתֵר קַל לָלֶכֶת לִשְׁטוּיוֹת, אֲבָל בַּסּוֹף הוּא יְקַבֵּל מַכּוֹת עַל זֶה. יֵצֶר הָרַע נוֹתֵן לְאָדָם כָּךְ: "לֵךְ חוֹפְשִׁי חוֹפְשִׁי".

רַבִּי זוּשָׁא הָיָה מַחְזִיר אֲנָשִׁים בִּתְשׁוּבָה, אַף פַּעַם לֹא הָיָה מוֹכִיחַ. הוּא הָיָה נִכְנָס לַחֶדֶר וְהָאָדָם שֶׁהוּא הָיָה מַחְזִיר בִּתְשׁוּבָה הָיָה בַּחֶדֶר הַשֵּׁנִי, וְרַבִּי זוּשָׁא הָיָה בּוֹכֶה עַל כָּל הַהִיסְטוֹרְיָה שֶׁל הַחֲטָאִים פֶּרֶט בִּפְרָט עַל אוֹתוֹ יְהוּדִי. הַיְּהוּדִי לֹא הָיָה מֵבִין אֵיךְ רַבִּי זוּשָׁא הָיָה יוֹדֵעַ אֶת הַחֲטָאִים שֶׁלּוֹ? וְאָז הָאָדָם הָיָה מִתְעוֹרֵר לִתְשׁוּבָה. וְהָיָה נוֹתֵן לְכָל אֶחָד תִּקּוּנִים לַעֲשׂוֹת, וְכָכָה רַבִּי זוּשָׁא הָיָה מַחְזִיר בִּתְשׁוּבָה.

לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל בַּפְּנִיּוֹת

הָיָה עוֹד סִפּוּר נוֹרָאִי עִם רַבִּי זוּשָׁא, שֶׁפַּעַם אַחַת הוּא נָסַע בָּעֲגָלָה וְהִזְהִיר אֶת הָעֲגָלוֹן: ״כֵּינָן שֶׁאֲנַחְנוּ הוֹלְכִים לְהִתְקָרֵב לְאֵיזֶה מָקוֹם יַעַר בְּאוֹקְרָאִינָה שֶׁיֵּשׁ שָׁם אֲנָשִׁים שֶׁנָּפְלוּ לְמַדְרֵגָה שְׁפָלָה בְּיוֹתֵר, תְּזָהֵר. אֲנִי מַזְהִיר אוֹתְךָ לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל בַּדֶּרֶךְ בַּפְּנִיּוֹת״.

רַבִּי זוּשָׁא נִרְדַּם, וְהָעֲגָלוֹן הִגִּיעַ לָאֵזוֹר שֶׁרַבִּי זוּשָׁא לֹא הִסְכִּים לְהִכָּנֵס אֵלָיו. הָעֲגָלוֹן רָאָה אֶת הָרַב מֹשֶׁה שֶׁשָּׁאַל אוֹתוֹ: ״מִי בַּעֲגָלָה אִתְּךָ״? עָנָה הָעֲגָלוֹן ״רַבִּי זוּשָׁא״. בִּקֵּשׁ רַבִּי מֹשֶׁה מֵהָעֲגָלוֹן שֶׁיַּכְנִיס אֶת רַבִּי זוּשָׁא לַיַּעַר, כִּי יָדַע רַבִּי מֹשֶׁה שֶׁאִם רַבִּי זוּשָׁא יִכָּנֵס לַיַּעַר, יִהְיֶה לוֹ כֹּחַ לְהַשְׁפִּיעַ עֲלֵיהֶם. הוּא בֵּין הַיְחִידִים שֶׁיָּכְלוּ לְהַשְׁפִּיעַ עֲלֵיהֶם.

אוֹמֵר רַבִּי מֹשֶׁה לָעֲגָלוֹן: ״אֲנִי מְצַוֶּה עָלֶיךָ לְהִכָּנֵס לַיַּעַר. אַל תִּפְחַד מֵהַקְּפָדָה שֶׁל רַבִּי זוּשָׁא״. עַכְשָׁו הָעֲגָלוֹן הִתְלַבֵּט מָה לַעֲשׂוֹת הֲרֵי רַבִּי זוּשָׁא הִזְהִיר אוֹתוֹ. בַּסּוֹף הָעֲגָלוֹן נִכְנַס לַיַּעַר, וּפִתְאוֹם רַבִּי זוּשָׁא הִתְעוֹרֵר וְאָמַר לָעֲגָלוֹן: ״אֲנִי בִּקַּשְׁתִּי מִמְּךָ לֹא לְהִכָּנֵס לְפֹה״, וְהִתְחִיל לוֹמַר לְעַצְמוֹ: ״זוּשָׁא, זוּשָׁא, אֵיךְ תִּכָּנֵס לְמָקוֹם כָּזֶה? מָה יִהְיֶה אִתְּךָ, זוּשָׁא״?

בִּקֵּשׁ רַבִּי זוּשָׁא מֵהָעֲגָלוֹן שֶׁיִּמְצָא לָהֶם חֶדֶר שֶׁאַף אֶחָד לֹא יֵדַע אֵיפֹה הוּא נִמְצָא, כִּי כְּבָר הִתְחִיל לְהַחֲשִׁיךְ. יָשָׁר שֶׁשָּׁמְעוּ שֶׁרַבִּי זוּשָׁא הִגִּיעַ לַיַּעַר, בָּאוּ אַרְבָּעָה לֵיצָנִים וּפִרְוֹצָה אַחַת וְהִתְחִילוּ לְהִתְלוֹצֵץ עַל רַבִּי זוּשָׁא. וְרַבִּי זוּשָׁא הִתְחִיל לִצְעֹק עַל עַצְמוֹ: ״רָשָׁע שֶׁכְּמוֹתְךָ, זְכוֹר מָה שֶׁעָשִׂיתָ בְּיוֹם כָּזֶה וְכָזֶה״, וְהִתְחִיל לִמְנוֹת רַבִּי זוּשָׁא אֶת כָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁהֵם עָשׂוּ, וְלֹא הֵבִינוּ אֵיךְ רַבִּי זוּשָׁא יוֹדֵעַ אֶת כָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁלָּהֶם, וְאָז הֵם הִתְחִילוּ לִבְכּוֹת, וְהַחֲצוּפָה הָלְכָה כִּי רָאֲתָה אֶת 4 הַחֲבֵרִים שֶׁלָּהּ בּוֹכִים. בְּקִצּוּר בִּקְּשׁוּ מֵרַבִּי זוּשָׁא לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, הֵם הִבְטִיחוּ שֶׁיַּפְסִיקוּ עִם כָּל הַחֲטָאִים וְכָל הַשְּׁטוּיּוֹת שֶׁהֵם עָשׂוּ.

וְאָז רַבִּי זוּשָׁא מְדַבֵּר עַל עַצְמוֹ: ״אַתָּה חוֹשֵׁב, זֶהוּ, שֶׁאִם תִּתְחָרֵט וְתַבְכֶּה זֶהוּ, נִגְמָר הַסִּפּוּר? וְאַחֲרֵי זֶה תַּחְזֹר שׁוּב פַּעַם לַשְּׁטוּיּוֹת שֶׁלְּךָ?! זוּשָׁא, אַתָּה עוֹשֶׂה שְׁטֻיּוֹת, אַתָּה עוֹשֶׂה תַּרְגִּילִים, אַתָּה לֹא אָמִתִּי״, וְרַבִּי זוּשָׁא אָמַר אֶת זֶה עַל עַצְמוֹ כִּי הוּא יָדַע מָה הֵם חוֹשְׁבִים ״שֶׁכְּשֶׁאֲנִי אֶעֱזֹב אֶת הַיַּעַר הֵם יַחְזְרוּ לְסוֹרָם״. רַבִּי זוּשָׁא אוֹמֵר לְעַצְמוֹ כָּל מָה שֶׁרָץ לָהֶם בָּרֹאשׁ. בַּסּוֹף הֵם קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם תְּשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְאָז הַחֲבֵרִים

שֶׁלָּהֶם בָּאוּ וְהִתְחַזְּקוּ. גַּם בַּסּוֹף אַרְבַּעַת הַלֵּיצָנִים הֶחְזִירוּ בִּתְשׁוּבָה אֶת כָּל הַיַּעַר, הַכֹּל הִתְהַפֵּךְ שָׁם לְטוֹבָה.

רַבִּי זוּשָׁא מֵרֹב הֲעֲנָוָה שֶׁלּוֹ לֹא יָדַע שֶׁהוּא מְסֻגָּל לְהַחְזִיר אוֹתָם בִּתְשׁוּבָה, בִּגְלַל זֶה הוּא לֹא רָצָה לְהִכָּנֵס לְשָׁם. זֶה הַכֹּחַ שֶׁל הַצַּדִּיק, כִּי הַצַּדִּיק מַאֲמִין בְּכָל אֶחָד. כִּי אִם הָיָה אוֹמֵר: "טָמֵא כָּזֶה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה? גָּמַרְנוּ", הוּא הָיָה מַפִּיל אוֹתוֹ עוֹד יוֹתֵר. אֲבָל הוּא יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ נְקוּדָה טוֹבָה וְהַכֹּל יָכוֹל לְהִתְהַפֵּךְ.

הָרַחֲמָן

זֶה הַסּוֹד שֶׁל הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא מַאֲמִין בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד. הוּא יוֹדֵעַ שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יָכוֹל עוֹד תִּקּוּן הַכְּלָלִי, וְעוֹד מִקְוֶה, וְעוֹד הִתְבּוֹדְדוּת, וְעוֹד שִׁעוּר תּוֹרָה, וְעוֹד גְּמָרָא, וְעוֹד שַׁבָּת. וּדְבָרִים מִשְׁתַּנִּים בֵּינְתַיִם, מַעֲבִירִים אֶת הָאָדָם טוֹחֲנִים אוֹתוֹ, וְאָדָם לֹא רוֹאֶה שֶׁהוּא מִתְקַדֵּם, וְלֹא נִרְאֶה מָתַי הוּא יִזְכֶּה בְּכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה. אֶפְשָׁר לָצֵאת מִקְּלַפַּת פַּרְעֹה?

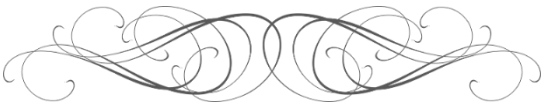
כֵּן, אֶפְשָׁר לָצֵאת מִזֶּה! 10 הַמַּכּוֹת הָאֵלּוּ נוֹעֲדוּ לְהוֹכִיחַ לָנוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתָנוּ וְדוֹאֵג לָנוּ, שֶׁאִכְפַּת לוֹ רַק מֵאִתָּנוּ, פַּרְעֹה בִּכְלָל לֹא נִדּוֹן. וְכִי לֹא יוֹדְעִים בְּמַה אֲנַחְנוּ מֻקָּפִים? בְּמַה אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים? כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ עוֹבֵר נִסְיוֹנוֹת רֻגַּע רֻגַּע. כָּל פְּנֵיָה שֶׁהוּא פּוֹנֶה נִסְיוֹנוֹת שֶׁל אֱמוּנָה, "מָה רוֹצִים מִמֶּנִּי? מָתַי זֶה יִשְׁתַּנֶּה כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה? מָתַי כְּבָר? הִבְטִיחוּ לִי, נוּ, אֲנִי כְּבָר רוֹצֶה, נוּ, נוּ"... אֶחָד תָּקְעוּ אוֹתוֹ בַּתְּפִלָּה, אֶחָד בַּלִּמּוּד, כָּל אֶחָד תּוֹקְעִים בְּסִפּוּר אַחֵר, דְּבָרִים שׁוֹנִים.

אָדָם אוֹמֵר: "זֶה לֹא זֶה". יֵשׁ רַחֲמִים מְשָׁמַיִם. כְּשֶׁמֹּשֶׁה בָּא לְפַרְעֹה, אָז פַּרְעֹה אָמַר לוֹ: "מִי הוּא ה' שֶׁאֲנִי אַכִּיר בּוֹ"? כָּל פַּעַם שֶׁבָּא מֹשֶׁה לְפַרְעֹה וְאָמַר: "כֹּה אָמַר ה'", זֶה הִרְגִּיז אֶת פַּרְעֹה מְאֹד, הוּא לֹא מוּכָן לְהַאֲמִין בַּה' יִתְבָּרַךְ!

אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים "כֹּה אָמַר ה'" זֶה רַחֲמִים נוֹרָאִים בְּכָל פֶּרֶט וּפֶרֶט, ה' רַחְמָן גָּדוֹל. "ה' הוּא הָאֱלֹקִים" נָכוֹן שֶׁיֵּשׁ מַצָּב שֶׁל הַסְתָּרוֹת, אֲבָל ה' הוּא הָאֱלֹקִים בְּכָל מַצָּב יֵשׁ אֶת רַחֲמֵי ה', בְּכָל הַמַּצָּבִים "בַּצַּר הִרְחַבְתָּ לִי", וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה. אֶת הַסּוֹד הַזֶּה יָדַע פַּרְעֹה, שֶׁבִּשְׁבִיל שֶׁבָּרֻעַ הָאַחֲרוֹן הוּא יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּזֶה, בִּשְׁבִיל לְקַבֵּל עוֹד מַכָּה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכָוָנָה גִּילָה לוֹ אֶת הַסּוֹד הַזֶּה, בִּשְׁבִיל שֶׁיַּקְשֶׁה אֶת לִבּוֹ עַד הַמַּכָּה הָאַחֲרוֹנָה, וַאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים אֶת הַסּוֹד הַנִּפְלָא

הַזֶּה, שֶׁיֵּשׁ עִנְיַן שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, שֶׁאָדָם יַמְשִׁיךְ עָלָיו. לֹא לְוַתֵּר, עוֹד תִּקּוּן הַכְּלָלִי, וְעוֹד צָעֲקָה לַה׳, וְעוֹד הִתְחַזְּקוּת, וְעוֹד פַּעַם בִּלְבּוּל, וְעוֹד פַּעַם מֻחְדָּשׁ, וְאָז נִפְתַּחַת עוֹד יְשׁוּעָה. וּמְחַכּוֹת לָנוּ עוֹד הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת, רוֹצִים שֶׁכָּל עַם יִשְׂרָאֵל יִוָּשַׁע.

בשלח

לָמָּה?

אֲנַחְנוּ שׁוֹאֲלִים מַדּוּעַ עַם יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם הָיוּ צְרִיכִים לַעֲבוֹר כָּאֵלֶּה יִסּוּרִים וְהַרְפַּתְקָאוֹת. הֵיכָן רַחֲמֵי שָׁמַיִם בְּכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה? עָלֵינוּ לְהִתְבּוֹנֵן עַל כָּל מָה שֶׁהָיָה בְּמִצְרַיִם וּלְהַשְׁלִיךְ עַל עַצְמֵנוּ, לִרְאוֹת כֵּיצַד עָלֵינוּ לְהִתְנַהֵג. רַבִּי נָתָן אוֹמֵר שֶׁכָּל מָה שֶׁעָבַר עַל עַם יִשְׂרָאֵל בְּכָל הַדּוֹרוֹת עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הַשְׁאֵלָה הִיא רַק אֵיךְ הָאָדָם מַשְׁלִיךְ אֶת הָעִנְיָן עַל הַסִּפּוּר הָאִישִׁי הַפְּרָטִי שֶׁלּוֹ.

אֲנַחְנוּ מֻתְקָפִים בְּכָל מִינֵי מִתְקָפוֹת מוּזָרוֹת, וְקָשֶׁה לָנוּ לְיַצֵּר מָה שֶׁצָּרִיךְ לְיַצֵּר. כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ רָאוּי וְצָרִיךְ לְיַצֵּר דְּבָרִים יָפִים, כָּל אֶחָד בַּנְּקוּדָה שֶׁלּוֹ. אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהַגִּיעַ לַנְּקֻדָּה שֶׁלָּנוּ, וְהַנְּקֻדָּה שֶׁל כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ הִיא נְקוּדָה מְאֹד מְאֹד יָפָה.

קוֹדֶם כָּל אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַאֲמִין שֶׁיֵּשׁ לָנוּ נְקוּדָה יָפָה, אֲבָל אֶת זֶה כְּבָר הֵבַנּוּ מֵרַבִּי נָתָן בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. עֶצֶם זֶה שֶׁ"הוֹלֵךְ לָנוּ קָשֶׁה וּמְסֻבָּךְ" זֶה סִימָן שֶׁיֵּשׁ לָנוּ נְקוּדָה יָפָה, כִּי אַחֶרֶת לֹא הָיוּ נִלְחָמִים אִתָּנוּ בִּכְלָל. כָּל אָדָם קִבֵּל כֹּחוֹת מְדֻיָּקִים לְסִפּוּר הַחַיִּים שֶׁלּוֹ בְּדִיּוּק מְדֻיָּק, אָדָם לֹא יָכוֹל לְסַפֵּר סִפּוּרִים שֶׁזֶּה לֹא כָּכָה, אִם הוּא טוֹעֵן

כָּכָה זֶה נִקְרָא כְּפִירָה. אָז לָמָּה אָדָם מַרְגִּישׁ כָּךְ? בִּגְלַל שֶׁהוּא מִסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים וְאוֹמֵר לְעַצְמוֹ "הֵם סוֹבְלִים פַּחוֹת מִמֶּנִּי" וְזֶה שׁוֹבֵר אוֹתוֹ.

בַּל תּוֹסִיף

זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהַבַּעַל דָּבָר יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ לָנוּ כֹּחוֹת בְּדִיּוּק לַסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ, שֶׁאִם נוֹסִיף עוֹד טִפָּה אֲנַחְנוּ לֹא נוּכַל לַעֲמֹד בְּזֶה, אָז הוּא דּוֹחֵף אוֹתָנוּ לְהִסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים וְזֶה שׁוֹבֵר אוֹתָנוּ, כִּי נָתְנוּ לָנוּ כֹּחוֹת בְּדִיּוּק עַל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, וְלֹא מֵעֵבֶר לָזֶה. צָרִיךְ לְהָבִין, בָּאנוּ לִשְׁלִיחוּת אַחֶרֶת, בָּאנוּ לְסִפּוּר אַחֵר, בָּאנוּ לְעִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי, אֵין לָנוּ מָה לְהִסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים.

הַבֵּן אִישׁ חַי מְסַכֵּם אֶת זֶה בַּפָּסוּק בִּתְהִלִּים, כָּתוּב: "קוֹל רַעַמְךָ בַּגַּלְגַּל", אִם יֵשׁ לָנוּ תַּרְעֹמֶת, לֹא טוֹב לָנוּ, כָּל הַתַּרְעֹמֶת שֶׁיֵּשׁ בְּלִבֵּנוּ, יֵשׁ לִתְלוֹת בַּגִּלְגּוּלִים הַקּוֹדְמִים. מַשְׁמַע, שֶׁאֵין מָקוֹם לְתַרְעֹמֶת עַל כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר הָאָדָם בִּימֵי חַיָּיו, לְפִי שֶׁהַכֹּל תְּקוּנִים עַל פִּי גִּלְגּוּלָיו. לָדַעַת שֶׁהַכֹּל מְדֻיָּק, הַחֶשְׁבּוֹן מְדֻיָּק!

הָיָה סִפּוּר עַל צַדִּיק אֶחָד שֶׁסִּפֵּר עַל עַצְמוֹ שֶׁהוּא נִכְנַס לָרֶכֶב, וְרָאָה שֶׁיֵּשׁ לָרֶכֶב שְׁנֵי הֶגֶה, אֶחָד לְיַד הַנֶּהָג וְאֶחָד לַנֶּהָג, וְהוּא שָׁאַל לָמָּה? אָז עָנוּ וְאָמְרוּ לוֹ שֶׁלְּבַעַל הָרֶכֶב יֵשׁ יֶלֶד שֶׁנּוֹלַד לוֹ אַחֲרֵי 21 שָׁנִים, כְּשֶׁהוּא נוֹהֵג הַיֶּלֶד יוֹשֵׁב לְיָדוֹ עִם הַהֶגֶה וְחוֹשֵׁב שֶׁהוּא נוֹסֵעַ וְהַיֶּלֶד מִתְלַהֵב, אָז הָאַבָּא נוֹתֵן לוֹ הַרְגָּשָׁה טוֹבָה כִּי הוּא אוֹהֵב אוֹתוֹ מְאֹד. הַצַּדִּיק הִתְלַהֵב וְאָמַר: "זֶה בְּדִיּוּק מָה שֶׁקּוֹרֶה אִתָּנוּ, וְה' יִתְבָּרַךְ נוֹתֵן לָנוּ לָשֶׁבֶת עִם הַהֶגֶה בַּיָּד וּבְעֶצֶם הַכֹּל בִּכְאִלּוּ, הַכֹּל מוֹלִיךְ ה' יִתְבָּרַךְ".

וַיַּסֵּב אֶת הָעָם

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים עַל הַפְּתִיחָה לַעֲבוֹר דְּבָרִים מוּזָרִים בְּיוֹתֵר. כָּתוּב בַּפָּסוּק: "וַיַּסֵּב אֱלֹקִים אֶת הָעָם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר יַם סוּף", וְרַשִׁ"י מְפָרֵשׁ שֶׁהָלְכוּ בְּדֶרֶךְ עֲקוּמָה, שֶׁהָיוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת סִבּוּבִים. כְּשֶׁהֵם יָצְאוּ מִמִּצְרַיִם הֵם הָיוּ כְּאוּבִים, שְׁבוּרִים, רְצוּצִים וּמְפֻרָּקִים, וּמְחַכִּים: "דַּי, יָצָאנוּ אֶל הַדְּרוֹר, דַּי יָצָאנוּ כְּבָר מֵעַבְדוּת, וְעַכְשָׁו גַּם כֵּן מַתְחִיל סִבּוּבִים? מָה זֶה כָּל הַסִּבּוּבִים הָאֵלּוּ"?

"וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת הָעָם וְלֹא נָחָם אֱלֹקִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא כִּי אָמַר אֱלֹקִים פֶּן יִנָּחֵם הָעָם בִּרְאֹתָם מִלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרָיְמָה. וַיַּסֵּב אֱלֹקִים אֶת הָעָם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר" - הֵם צְרִיכִים לַעֲבֹר סִבּוּבִים שֶׁלֹּא יַחְזְרוּ לְמִצְרַיִם וְשֶׁלֹּא יֵדְעוּ עוֹד

מִלְחָמָה. הֵם הָיוּ יְכוֹלִים לַחֲשֹׁב לַחְזֹר לִהְיוֹת עֲבָדִים בְּמִצְרַיִם, וְלָמָּה הֵם הָלְכוּ בְּסִבּוּבִים בַּמִּדְבָּר? כִּי הַתִּקּוּן הוּא בְּסִבּוּבִים, לֹא בְּדֶרֶךְ יְשָׁרָה.

וְלָמָּה לֹא בַּדֶּרֶךְ הַיְשָׁרָה? כִּי בַּדֶּרֶךְ הַיְשָׁרָה יֵשׁ הַרְבֵּה קְטָרוּגִים, הַרְבֵּה מְקַטְרְגִים. אֲבָל כְּשֶׁהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ עֲקוּמָה, אָז הַמְּקַטְרֵג לֹא שָׂם לֵב.

כְּשֶׁיָּצְאוּ מִמִּצְרַיִם מִכָּל הָעֲבוֹדוֹת בְּפָרֶךְ, יָכְלוּ לִהְיוֹת קְטָרוּגִים בַּדֶּרֶךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, לָמָּה? כִּי הוֹלְכִים לִזְכּוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה! מִצַּד אֶחָד יֵשׁ זְכוּת שֶׁמְּקַבְּלִים אֶת הַתּוֹרָה וּמִצַּד שֵׁנִי יֵשׁ קְטָרוּג לֹא לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה.

מֵאֵיפֹה הַפַּחַ?

זֶה מְעַנְיֵן מְאֹד שֶׁהַבִּלְבּוּל וְהַיְשׁוּעָה נִמְצָאִים בְּיַחַד. הַבִּלְבּוּל מֵבִיא אֶת הַיְשׁוּעָה, וְהַיְשׁוּעָה נִמְצֵאת בְּתוֹךְ הַבִּלְבּוּל, וְהַבִּלְבּוּל נִמְצָא בְּתוֹךְ הַיְשׁוּעָה. כְּשֶׁאָדָם לֹא יַחְשֹׁב "אֲנִי מַתְחִיל לַעֲבֹד אֶת ה'" וְהַכֹּל יֵלֵךְ לוֹ חָלָק. כְּשֶׁעַם יִשְׂרָאֵל יָצְאוּ מִמִּצְרַיִם, פַּרְעֹה הִפְעִיל אֶת כָּל הַכֹּחוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ לָצֵאת לְמִלְחָמָה עֲלֵיהֶם. זֶה פֶּלֶא גָּדוֹל מְאֹד, מֵהֵיכָן לָקַח פַּרְעֹה אֶת הַכֹּחוֹת הָאֵלֶּה? כְּשֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁמִּצְרַיִם נָפְלָה, הַכֹּל הָרוּס, כָּל הָאִמְפֶּרְיָה שֻׁלּוֹ קָרְסָה!

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ אֶת בָּעַל צָפוֹן וְאָז חָזְרוּ לְכִוּוּן מִצְרַיִם, פַּרְעֹה אָמַר: "הֵם מְבֻלְבָּלִים הָעָם הַזֶּה". אֲפִילּוּ שֶׁהֵם עָבְרוּ אֶת בָּעַל צָפוֹן, שֶׁזּוֹ הָיְתָה הָעֲבוֹדָה הַזָּרָה הֲכִי חֲזָקָה שֶׁלָּהֶם, פַּרְעֹה הֶאֱמִין שֶׁהַבַּעַל צָפוֹן הֶחְזִיר אוֹתָם בַּחֲזָרָה, וּפַרְעֹה לָקַח 600 רֶכֶב בָּחוּר לִרְדֹּף אוֹתָם.

לְפִי הַפְּשָׁט פַּרְעֹה קִבֵּל כֹּחוֹת כִּי הוּא חָשַׁב שֶׁהַבַּעַל צָפוֹן הֶחְזִיר אוֹתָם, אֲבָל לְפִי הַסּוֹד כִּי "הָיוּ צָרֶיהָ לְרֹאשׁ", כָּל מִי שֶׁמִּתְנַדֵּב לְהִלָּחֵם בַּקְּדֻשָּׁה מְקַבֵּל כֹּחוֹת, אֲבָל בַּסּוֹף יָעִיפוּ אוֹתוֹ. הַסִּטְרָא אַחֲרָא גִּלְּתָה לְפַרְעֹה אֶת הַסּוֹד, בִּגְלַל זֶה הָיוּ לוֹ כֹּחוֹת. אֵיזֶה סוֹד?

הַסּוֹד הוּא שֶׁכְּשֶׁרוֹמְסִים אוֹתָנוּ, עוֹשִׂים מֵאִתָּנוּ אֶפֶס, עוֹשִׂים אוֹתָנוּ גְּמוּרִים, מְאַפְּסִים אוֹתָנוּ לְגַמְרֵי, נִשְׁאַר לָנוּ לְהִתְחַבֵּא מִכָּל הַסִּפּוּר שֶׁל הַחַיִּים שֶׁלָּנוּ, אֲבָל כְּשֶׁרוֹמְסִים אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי כְּשֶׁשּׁוֹבְרִים אוֹתוֹ וְרוֹמְסִים אוֹתוֹ וְהוּא מַתְחִיל מֵחָדָשׁ, הוּא מְקַבֵּל כֹּחוֹת מֵעוֹלָם הַרְבֵּה יוֹתֵר גְּבוֹהַּ, כֹּחוֹת חֲדָשִׁים לְגַמְרֵי.

אִם הוּא יַתְחִיל מֵחָדָשׁ לַמְרוֹת שֶׁרָמְסוּ אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, הוּא יְקַבֵּל הַשָּׂגוֹת וְכֹחוֹת מִמָּקוֹם אַחֵר לְגַמְרֵי. אֶת הַסּוֹד הַזֶּה גִּילוּ לְפַרְעֹה, זֶה הַסּוֹד שֶׁל הַדְּבָרִים, כָּכָה זֶה עוֹבֵד בְּעֶצֶם. זֶה סוֹד הַהִתְחַדְּשׁוּת.

מִשְׁעְבּוּד וְטֵרוּף הַדָּעַת

עַם יִשְׂרָאֵל נִמְצָא עַל הַיָּם. יֵשׁ קִטְרוּג גָּדוֹל מְאֹד, עוֹד לֹא הִגִּיעַ זְמַן שִׁירָה. אוֹמֵר הַמִּדְרָשׁ יַלְקוּט שִׁמְעוֹנִי "וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה", בְּשָׁעָה שֶׁיָּרְדוּ יִשְׂרָאֵל לַיָּם יָרַד גַּבְרִיאֵל הַמַּלְאָךְ וּשְׁמָרָם כְּחוֹמָה, וְהָיָה מַכְרִיז מִימִין: "תְּזַהֲרוּ בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁעֲתִידִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה מִימִינוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא", וּמִשְּׂמֹאל הָיָה אוֹמֵר: "הִזָּהֲרוּ שֶׁהֵם עֲתִידִים לְהָנִיחַ תְּפִלִּין בִּשְׂמֹאל", וּלְמַיִם שֶׁלְּפָנֵי הָיָה אוֹמֵר לָהֶם: "הִזָּהֲרוּ שֶׁעֲתִידִים שֶׁיִּהְיוּ חֲתוּמִים בִּבְרִית", וּלְאָחוֹר אָמַר: "הִזָּהֲרוּ שֶׁעֲתִידִים לְהַרְאוֹת קִשְׁרֵי תְּפִלִּין וּכְנַף צִיצִיּוֹת מֵאֲחוֹרֵיהֶם". כָּל זֶה הַמַּלְאָךְ גַּבְרִיאֵל מַזְהִיר אוֹתָם.

מַמְשִׁיךְ הַיַּלְקוּט שִׁמְעוֹנִי וְאוֹמֵר יָרַד הַס"מ וּמַתְחִיל לְקַטְרֵג: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, לֹא עָבְדוּ עַם יִשְׂרָאֵל עֲבוֹדָה זָרָה בְּמִצְרַיִם? מָה אַתָּה עוֹשֶׂה לָהֶם נִסִּים"? וְהָיָה מַשְׁמִיעַ קוֹלוֹ לַשַּׂר שֶׁל הַיָּם, וְהַשַּׂר שֶׁל הַיָּם בִּקֵּשׁ לְהַטְבִּיעַ אוֹתָם בִּגְלַל שֶׁהֵם עָבְדוּ עֲבוֹדָה זָרָה בְּמִצְרַיִם. מִיָּד הֵשִׁיב לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "שׁוֹטֶה שֶׁבָּעוֹלָם! וְכִי לְדַעְתְּךָ עָבָדוּהָ? לֹא עָבְדוּ אֶלָּא מִשִּׁעְבּוּד וְטֵרוּף הַדַּעַת, וְאַתָּה דַּן שׁוֹגֵג כְּמֵזִיד וְאֹנֶס כְּרָצוֹן"? אֶת זֶה אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לַס"מ. כֵּיוָן שֶׁשָּׁמַע הַשַּׂר שֶׁל הַיָּם, הֵעִיף אֶת הַמַּיִם עַל הַמִּצְרִים.

רוֹאִים כָּאן שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יָרַד בְּעַצְמוֹ לְלַמֵּד זְכוּת עַל עַם יִשְׂרָאֵל, לַמְרוֹת שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׁוֹנֵא וּמְקַנֵּא לַעֲבוֹדָה זָרָה. מִכָּאן נָבִין רַבּוֹתַי עַל הַדּוֹר שֶׁלָּנוּ, עַל הַדּוֹר הַמְבֻלְבָּל שֶׁלָּנוּ, מָה צְרִיכִים לְהַגִּיד עָלֵינוּ, אֵיזֶה לְמוּד זְכוּת יֵשׁ לְהַגִּיד עָלֵינוּ, אִם כָּל הַדּוֹר הַהוּא נִקְרָאִים מְבֻלְבָּלִים, אָז מָה נַעֲשֶׂה אִתָּנוּ? עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וְאַחֲרֵי כָּל זֶה בָּרוּךְ ה' נִבְקַע הַיָּם וְהָיְתָה שִׁירָה בַּיָּם. כָּל רֶגַע וְרֶגַע הָיָה נִסָּיוֹן.

חַז"ל אוֹמְרִים שֶׁהַיָּם נִבְקַע כְּמוֹ רִיץ' רָץ', וְאַחֲרֵי שֶׁעָבְרוּ אֶת הַיָּם הָיוּ לָהֶם עוֹד נִסְיוֹנוֹת. פִּתְאוֹם אֵין מַיִם. הֵם הִרְגִּישׁוּ "דַּי, נִמְאַס לָנוּ". הֵם אָמְרוּ לְמֹשֶׁה: "לְהֵיכָן הֵבֵאתָ אוֹתָנוּ? הֱיֵינוּ כְּבָר נִשְׁאָרִים עֲבָדִים בְּמִצְרַיִם". אָז מֹשֶׁה רַבֵּנוּ נִגַּשׁ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְשׁוֹאֵל: "לָמָּה זֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּךְ כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה"? וְהַתְּשׁוּבָה: "אִם

שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל ה׳ אֱלֹקֶיךָ וְהַיָּשָׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו וְשָׁמַרְתָּ כָּל חֻקָּיו, כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שַׂמְתִּי בְמִצְרַיִם לֹא אָשִׂים עָלֶיךָ כִּי אֲנִי ה׳ רֹפְאֶךָ״.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַבְטִיחַ שֶׁכָּל הַמַּחֲלָה שֶׁשָּׂם בְּמִצְרַיִם לֹא יָשִׂים עָלֵינוּ. וְנִשְׁאֶלֶת שְׁאֵלָה מַדּוּעַ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הָיָה צָרִיךְ לְהוֹסִיף ״אֲנִי ה׳ רוֹפְאֶךָ״ אִם הוּא לֹא יָשִׂים עָלֵינוּ אֶת הַמַּחֲלוֹת מִלְּכַתְּחִלָּה?

לֹא חָלָק

רַבִּי נָתָן מַסְבִּיר שֶׁיֵּשׁ בְּעֶצֶם סוֹד גָּדוֹל מְאֹד. אָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לַתִּקּוּן שֶׁלּוֹ וְאֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁהַתִּקּוּן יַגִּיעַ בְּדֶרֶךְ יְשָׁרָה וַחֲלָקָה וְנוֹחָה. לְקַלְקֵל הָיָה קַל מְאֹד, לְתַקֵּן - אֲנַחְנוּ רוֹצִים שֶׁזֶּה יִהְיֶה קַל, אֲבָל זֶה לֹא כָּל כָּךְ פָּשׁוּט. מָה זֶה בְּעֶצֶם לְקַלְקֵל? אָדָם בָּנָה מִבְנֶה וּמַשֶּׁהוּ הוֹרֵס לוֹ הַכֹּל, וְעַכְשָׁו יֵשׁ לָקַחַת אֶת כָּל הַהֲרִיסוֹת וְלִבְנוֹת מֵחָדָשׁ. זֶה לֹא כָּל כָּךְ קַל. אֲבָל לַהֲרוֹס זֶה הֲכִי קַל!

אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁמִּקְוֶה פַּעַם בְּשָׁבוּעַ זֶה מַסְפִּיק. זֶה דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, זֶה דָּבָר נִפְלָא מְאֹד, אֲבָל צָרִיךְ כָּל יוֹם מִקְוֶה. בְּלִי זֶה אִי אֶפְשָׁר. אָז רַבִּי נַחְמָן אָמַר יֵשׁ לְהָקֵל אֶת אֹפֶן הַתְּשׁוּבָה, יוֹדְעִים בְּדִיּוּק כַּמָּה קָשֶׁה לָנוּ אֲפִילוּ לַעֲשׂוֹת מִקְוֶה כָּל יוֹם וְתִקּוּן הַכְּלָלִי. בְּכָל אֹפֶן הַתִּקּוּן לֹא נַעֲשָׂה בְּצוּרָה קָלָה.

כָּתוּב בַּפָּסוּק: ״הִנֵּה לְשָׁלוֹם מַר לִי מָר״. מָה הַפֵּרוּשׁ? הַפָּסוּק אוֹמֵר מִפֹּרָשׁוֹת, כְּמוֹ שֶׁלּוֹקְחִים תְּרוּפָה יֵשׁ לָהּ מְרִירוּת מְסֻיֶּמֶת, אָז גַּם הַתִּקּוּן נַעֲשָׂה בְּמְרִירוּת. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן בְּלִקּוּטֵי הֲלָכוֹת שֶׁהַמְקַטְרֵג הַגָּדוֹל יוֹדֵעַ שֶׁאִם אָדָם מְקַבֵּל אֶת הַתִּקּוּן שֶׁלּוֹ בְּקַלּוּת וְלֹא מִתְרַעֵם עַל זֶה, אָז הוּא יִזְכֶּה. אָדָם חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ: ״לָמָּה זֶה כָּכָה? זֶה טָעוּת! זֶה לֹא מֻצְדָּק! מָה, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אַתָּה לֹא יָכוֹל אַחֶרֶת? מָה אֲנִי חַיָּב לִסְבֹּל? נוֹלַדְתִּי לִסְבֹּל? נוֹלַדְתִּי לְצַעַר וְלִמְרִירוּת? לָמָּה לֹא יָכְלְתִּי לְהִוָּלֵד לְחַיִּים טוֹבִים יוֹתֵר״? זֶה לֹא מַצְחִיק, זוֹ שְׁאֵלַת הַשְּׁאֵלוֹת. זוֹ שְׁאֵלָה שֶׁמְּתַסְבֶּכֶת אֶת הַחַיִּים.

אֲנִי ה׳ רֹפְאֶךָ

כְּשֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָצְאוּ מִמִּצְרַיִם, לַמְקַטְרֵג יֵשׁ שִׁטָּה, הוּא הוֹלֵךְ לְהָסִית אֶת הָאָדָם שֶׁלֹּא יְקַבֵּל אֶת מְנָת הַיְּסוּרִים שֶׁהוּא צָרִיךְ לְקַבֵּל בִּשְׁבִיל הַתִּקּוּן שֶׁלּוֹ. מַסְבִּיר רַבִּי נָתָן שֶׁהַסִּפּוּר הוּא כָּךְ: ״אִם תִּשְׁמַע בְּקוֹלִי״, אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, ״כָּל

הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שַׂמְתִּי בְּמִצְרַיִם לֹא אָשִׂים עָלֶיךָ״. מָה זֶּה הַמַּחֲלָה שֶׁל מִצְרַיִם? ״דְּבָרִים כְּאֵלֶּה קָשִׁים שָׁאַתָּה לֹא יָכוֹל לַעֲמוֹד בָּהֶם, אֲנִי לֹא אָשִׂים עָלֶיךָ״, אֶלָּא ״אֲנִי אָשִׂים עָלֶיךָ דְּבָרִים מְדֻיָּקִים שָׁאַתָּה יָכוֹל לַעֲמוֹד בָּהֶם כִּי אֲנִי ה׳ רוֹפְאֶךָ, אֲנִי ה׳ שֶׁיּוֹדֵעַ בְּדִיּוּק מָה הַכְּאוֹת שֶׁלְּךָ, לָכֵן הַמַּחֲלָה שֶׁשַּׂמְתִּי עַל מִצְרַיִם לֹא אָשִׂים עָלֶיךָ. אֲנִי יוֹדֵעַ אֶת הַבְּעָיוֹת שֶׁלְּךָ, אֲנִי יוֹדֵעַ בְּדִיּוּק אֶת כְּאוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁלְּךָ, אֲנִי יוֹדֵעַ בְּדִיּוּק בְּכַמָּה אַתָּה יָכוֹל לַעֲמוֹד״.

אֲבָל מָה עוֹשֶׂה הַמְּקַטְרֵג? אוֹמֵר רַבִּי נָתָן, הוֹלֵךְ הַמְּקַטְרֵג אֶל הָאָדָם שֶׁיִּתְרַעֵם וְיִתְלוֹנֵן, וְאָז הַמְּקַטְרֵג עוֹלֶה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּמְקַטְרֵג עַל אוֹתוֹ אָדָם, וְאוֹמֵר ״גַּם מְעַט הַיִּסּוּרִים שָׁאַתָּה נוֹתֵן לוֹ הוּא לֹא מוּכָן לְקַבֵּל״ (שֶׁזֶּה בְּעַצְמוֹ רַחֲמִים גְּדוֹלִים כָּל הַיִּסּוּרִים הָאֵלֶּה), וְאָז צָרִיךְ לְהָבִיא עַל הָאָדָם שֶׁמִּתְלוֹנֵן אֶת הַיִּסּוּרִים שֶׁבֶּאֱמֶת מַגִּיעִים לוֹ, וּבְזֶה הוּא יָכוֹל לַעֲמוֹד?

הַבַּעַל דָּבָר יוֹדֵעַ שֶׁמָּה שֶׁעוֹבֵר עָלֵינוּ זֶה רַחֲמִים נוֹרָאִים, לָמָּה? בִּשְׁבִיל הַתִּקּוּן שֶׁלָּנוּ, זֶה מְדֻיָּק כָּל מָה שֶׁכָּל אֶחָד צָרִיךְ לַעֲבוֹר אֶת הַמְּרִירוּת שֶׁלּוֹ, מְדֻיָּק לְצֹרֶךְ הַתִּקּוּן שֶׁלּוֹ. וְאָז הַבַּעַל דָּבָר מֵסִית אֶת הָאָדָם לְהִתְלוֹנֵן ״לָמָּה כָּכָה זֶה נִרְאֶה? לָמָּה בַּפַּרְנָסָה לֹא הוֹלֵךְ? וְלָמָּה בַּשְּׁלוֹם בַּיִת לֹא הוֹלֵךְ? וְלָמָּה בְּחִנּוּךְ יְלָדִים לֹא הוֹלֵךְ? וְלָמָּה הַשִּׁדּוּךְ תָּקוּעַ? לָמָּה אֲנִי סוֹבֵל הֲכִי הַרְבֵּה בַּמִּזְרָח הַתִּיכוֹן״? וְכוּ׳.

אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁיֵּשׁ טָעוּת בַּמַּחְשֵׁב לְמַעְלָה כִּי לֹא הוֹלֵךְ לוֹ כְּמוֹ שֶׁהוּא צָפָה וְרָצָה. הוּא חוֹשֵׁב שֶׁ״דָּפְקוּ לוֹ אֶת הַחַיִּים״, מִי ׳דּוֹפֵק לְךָ׳ אֶת הַחַיִּים? הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא ׳דּוֹפֵק לְךָ׳ אֶת הַחַיִּים? הַכֹּל פֹּה רַחֲמִים אֵינְסוֹפִיִּים, הַכֹּל מְדֻיָּק בַּמַּחְשֵׁב שֶׁל מַעְלָה.

אָדָם יָכוֹל לַחְשֹׁב: ״אֲנִי הָרַסְתִּי לְעַצְמִי אֶת הַחַיִּים״, הַתְּשׁוּבָה: לֹא! הַכֹּל מְדֻיָּק מִשָּׁמַיִם, הַהַצְלָחוֹת וְהַכִּשְׁלוֹנוֹת, הַכֹּל מְדֻיָּק בַּשָּׁמַיִם, זֶה הַמַּסְלוּל שֶׁאֲנִי חַיָּב לַעֲבוֹר בּוֹ. אֲבָל הַבְּעָיָה שֶׁנִּתְרָעֵם וְנִשְׁאַל שְׁאֵלוֹת: ״לָמָּה זֶה מַגִּיעַ לִי כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה״?

עַל זֶה אוֹמֵר רַבִּי נָתָן: כְּשֶׁאֲנַחְנוּ מִתְרַעֲמִים אָז אֲנַחְנוּ גּוֹרְמִים בְּעֶצֶם שֶׁיַּחְזִירוּ לָנוּ אֶת הַבְּעָיוֹת שֶׁבֶּאֱמֶת מַגִּיעוֹת לָנוּ לְפִי צֹרֶךְ הַתִּקּוּן וְהַקִּלְקוּל שֶׁלָּנוּ בֶּאֱמֶת. זֶה מָה שֶׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ״הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שַׂמְתִּי בְּמִצְרַיִם לֹא אָשִׂים עָלֶיךָ כִּי אֲנִי רוֹפְאֶךָ, הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שַׂמְתִּי בְּמִצְרַיִם - אֶת הַמַּכּוֹת שֶׁעָשִׂיתִי שָׁם, שֶׁהֵם דְּבָרִים שֶׁלֹּא

נִתְפָּסִים בַּשֶּׂכֶל". אוֹמֵר ה' לְעָם יִשְׂרָאֵל: "אֲנִי עִם הַמִּצְרִים גָּמַרְתִּי. הֵם מִלְּאוּ אֶת הַסְּאָה, נִגְמָר הַסִּפּוּר אִתָּם. אֲבָל אִתְּכֶם אֲנִי הוֹלֵךְ בְּמַהֲלַךְ שֶׁל רַחֲמִים". יֵשׁ כָּאן תִּקּוּן.

לִבְרֹחַ לְאָן?

מָה עוֹשֶׂה הַבַּעַל דָּבָר? מֵסִית אוֹתָנוּ לְהִתְרַעֵם. אוֹמֵר לָנוּ הַבַּעַל דָּבָר: 'לָמָּה זֶּה כָּכָה? לָמָּה לֹא אַחֶרֶת'? וְאָז אָדָם נוֹפֵל בַּיְדֵים שֶׁלּוֹ וְהוּא מַפְסִיד אֶת הָרַחֲמִים שֶׁל ה' שֶׁמּוֹרִיד מִמֶּנּוּ מִן הַיְסוּרִים שֶׁהוּא בֶּאֱמֶת צָרִיךְ לְקַבֵּל.

וְאָז הָאָדָם אוֹמֵר לְעַצְמוֹ: "עָזוֹב אוֹתִי מִכָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה, אֲנִי הוֹלֵךְ, אֲנִי בּוֹרֵחַ". וְכִי יֵשׁ לְאָן לִבְרֹחַ? יֵשׁ רַק לְחַפֵּשׂ אֶת הַנֶּסְתָּר אֵיךְ עוֹבְדִים בְּצוּרָה נְכוֹנָה וְלִמְשֹׁךְ עַל עַצְמֵנוּ סַיְעָתָא דִּשְׁמַיָּא, אֵין לְאָן לִבְרֹחַ! אֲנַחְנוּ לֹא בָּרָאנוּ אֶת עַצְמֵנוּ, וְגַם לֹא שָׁאֲלוּ אוֹתָנוּ וְלֹא בִּקְּשׁוּ מֵאִתָּנוּ עֵצָה אֵיךְ לְהוֹרִיד אוֹתָנוּ, אֶלָּא הֶחְלִיטוּ לָתֵת לַבֶּן אָדָם פּוּנְקְצִיָּה וְצָרִיךְ לִנְסֹעַ אִתָּהּ. אָדָם חוֹשֵׁב וְהוּא פּוֹעֵל, כָּאן נָתְנוּ לְאָדָם הֶגֶה וְהוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא נוֹסֵעַ, מַעֲבִיר הִלּוּכִים, מָה הוּא לֹא יוֹדֵעַ שֶׁבְּעֶצֶם הַהַשְׁגָּחָה מוֹבִילָה הַכֹּל?

כְּשֶׁיָּצְאוּ עַם יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא הָיוּ לָהֶם מַיִם, וְאָז חָלַף עוֹד כַּמָּה זְמַן וְאֵין לֶחֶם. עַד מָתַי נִמְשָׁךְ כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה? עַד שֶׁהִגִּיעַ עֲמָלֵק, וְאַחֲרֵי זֶה אֵין עוֹד פַּעַם מַיִם, אָז עַם יִשְׂרָאֵל אוֹמֵר: "הֲיֵשׁ ה' בְּקִרְבֵּנוּ אִם אָיִן".

מַסְבִּיר רַבִּי נָתָן, כְּשֶׁאָדָם קוֹרֵא אֶת הַפָּרָשָׁה הוּא מֵבִין שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל בְּסָפֵק אִם ה' אִתָּם אוֹ לֹא, כִּי כָּתוּב בַּפָּסוּק "הֲיֵשׁ ה' בְּקִרְבֵּנוּ אִם אָיִן". מֵהַסָּפֵק הַזֶּה בָּא עֲמָלֵק. רַבִּי נָתָן מַסְבִּיר לָנוּ: בָּרֶגַע שֶׁאֲנַחְנוּ חוֹשְׁבִים "ה' אִתָּנוּ אוֹ לֹא? ה' אִתִּי אוֹ נֶגְדִּי? ה' רוֹצֶה לַעְזוֹר לִי אוֹ לֹא?" זֶה עֲמָלֵק בְּעַצְמוֹ.

לֹא עוֹזֵב!

בּוֹאוּ נַחְשֹׁב. ה' בְּוַדַּאי רוֹצֶה לַעְזוֹר לָנוּ, ה' וַדַּאי רוֹצֶה לְהוֹשִׁיעַ אוֹתָנוּ, הוּא בְּוַדַּאי אִתָּנוּ. וְלָמָּה כָּכָה הַכֹּל נִרְאֶה? זֶה מַהֲלַךְ הַתִּקּוּן. זֶה הַסִּפּוּר לְאָרְךְ כָּל הַדֶּרֶךְ. ה' וַדַּאי אִתִּי וּלְטוֹבָתִי וּלְמַעֲנִי לַמְרוֹת הַכֹּל. לַמְרוֹת כָּל הַקִּלְקוּלִים וְהַשְׁטוּיוֹת שֶׁעָשִׂינוּ. אֶת הַנֶּסְתָּר הַזֹּאת צָרִיךְ לִזְכֹּר לְאָרְךְ כָּל הַדֶּרֶךְ, שֶׁכָּל הַשְׁטוּיוֹת שֶׁעָשִׂינוּ, וְצָרִיךְ הַרְבֵּה לְתַקֵּן, אֲבָל עִם כָּל זֹאת וְלַמְרוֹת הַכֹּל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹתֵר חָזָק מִכָּל הַשְׁטוּיוֹת

שֶׁעָשִׂינוּ ! רַחֲמֵי ה׳ יוֹתֵר חֲזָקִים מִכָּל הַשְׁטוּיוֹת שֶׁעָשִׂינוּ אֵי פַּעַם. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא עוֹזֵב אוֹתָנוּ וְלֹא יַעֲזוֹב אוֹתָנוּ לַמְרוֹת הַכֹּל.

ה׳ לֹא עָזַב אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַמְרוֹת שֶׁהֵם בָּאוּ בִּתְלוּנוֹת, וְצָעֲקוּ וְאָמְרוּ לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ :״מָה עָשִׂיתָ לָנוּ״ ? וְאָז מֹשֶׁה רַבֵּנוּ צָעַק לַה׳ : ״מָה אֶעֱשֶׂה לָעָם הַזֶּה עוֹד מְעַט וְסָקְלֻנִי״. מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הוֹצִיא אוֹתָם מִמִּצְרַיִם עָשָׂה לָהֶם אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים, חָצוּ אֶת הַיָּם וּבַיָּם עָלוּ לְדַרְגָּה שֶׁרָאֲתָה שִׁפְחָה עַל הַיָּם מָה שֶׁלֹּא רָאָה הַנָּבִיא יְחֶזְקֵאל בֶּן בּוּזִי, הֵם הִגִּיעוּ לִפְסָגוֹת כָּאֵלֶּה גְּדוֹלוֹת, מַרְאוֹת אֱלֹקִים, וְאַחֲרֵי כָּל זֶה פִּתְאוֹם אֵין מַיִם.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁכָּל הַהַרְפַּתְקָאוֹת הָאֵלֶּה צְרִיכוֹת לַעֲבוֹר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עוֹלֶה יוֹרֵד עוֹלֶה יוֹרֵד כָּל הַזְּמַן. חַיָּבִים לַעֲבוֹר אֶת זֶה. הַנְּקֻדָּה הִיא שֶׁבְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנִים אָדָם מְקַבֵּל דַּעַת וּמֵבִין מָה ה׳ רוֹצֶה מִמֶּנּוּ וּמִשְׁתַּכְנֵעַ בְּצִדְקַת ה׳ יִתְבָּרַךְ, בְּרַחֲמֵי ה׳ יִתְבָּרַךְ. הוּא מִתְרַצֶּה לָזֶה וּפַחוֹת מִתְקוֹמֵם בְּתוֹכוֹ. מִמֵּילָא הוּא רוֹאֶה אֶת רַחֲמֵי ה׳, מִמֵּילָא נִמְשֶׁכֶת אֵלָיו יוֹתֵר סִיְעְתָּא דִּשְׁמַיָּא. כָּכָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא אֶת הַבְּרִיאָה כֻּלָּה, לַיְלָה וְיוֹם.

אָדָם צָרִיךְ לְהָבִין שֶׁכָּכָה הַתִּקּוּן נִרְאָה, כְּמוֹ שֶׁרַבִּי נָתָן אוֹמֵר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, שֶׁכָּל הַנִּסָּיוֹן שֶׁל הָאָדָם חַיָּב לִהְיוֹת הַמַּהֲלָךְ הַזֶּה, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְתַקֵּן אֶת הַפְּגָמִים שֶׁלָּנוּ, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים מְקֻוֶּה, וְעוֹד שִׁעוּר תּוֹרָה, וְעוֹד תִּקּוּן הַכְּלָלִי, וְעוֹד צְדָקוֹת, וְעוֹד חֲסָדִים, וְעוֹד לְזַכּוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וְעוֹד שִׁירִים בְּשַׁבָּת וְלֶאֱכֹל חַמִּין בְּשַׁבָּת, כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה זֶה תִּקּוּן. אֲנַחְנוּ מְתַקְּנִים בְּזֶה אֶת כָּל מָה שֶׁקִּלְקְלנוּ, וּכְשֶׁאָדָם מוֹחֵק פְּגָמִים אָז הוּא זוֹכֶה לִישׁוּעוֹת. כָּל הַיְשׁוּעוֹת נִמְצָאוֹת בָּהַרְפַּתְקָאוֹת שֶׁלָּנוּ וּבַפְּגָמִים שֶׁלָּנוּ, שָׁם נִמְצָאוֹת הַיְשׁוּעוֹת שֶׁלָּנוּ.

ט״ו בִּשְׁבָט הִגִּיעַ

רַבִּי לֵוִי יִצְחָק מִבְּרְדִיטֶשֶׁב אוֹמֵר דָּבָר מְאֹד נִפְלָא : יֵשׁ מַחְלֹקֶת בַּגְּמָרָא מָתַי נִבְרָא הָעוֹלָם בְּנִיסָן אוֹ בְּתִשְׁרֵי, אֲנַחְנוּ סוֹבְרִים כְּמוֹ שְׁתֵּי הַדֵּעוֹת בַּגְּלַל שֶׁזֶּה דִּבְרֵי אַגָּדָה, בְּדִבְרֵי אַגָּדָה אֲנַחְנוּ פּוֹסְקִים אֶת שְׁנֵיהֶם שֶׁאֶחָד בַּפֹּחַ וְאֶחָד בַּפּעַל, וּלְפִי זֶה שֶׁהָאָדָם נִבְרָא בְּתִשְׁרֵי אָז הָעוֹלָם נִבְרָא בְּכ״ה בֶּאֱלוּל.

לְפִי מִי שֶׁסּוֹבֵר שֶׁהָאָדָם נִבְרָא בְּנִיסָן, אָז הָעוֹלָם נִבְרָא בְּכ״ה בַּאֲדָר. נַעֲשֶׂה חֶשְׁבּוֹן 40 יוֹם שֶׁל יְצִירַת הַוָּלָד 40 יוֹם מִכ״ה בֶּאֱלוּל זֶה יוֹצֵא בְּדִיּוּק ט״ו בְּאָב,

וּלְעֵמַת זֹאת לְפִי הַשִּׁיטָה הַשְּׁנִיָּה שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם בְּכ״ה בַּאֲדָר 40 יוֹם לִיצִירַת הַוָּלָד יוֹצֵא ט״ו בִּשְׁבָט. בְּעֶצֶם בְּרִיאַת הָאָדָם הוּא בְּט״ו בִּשְׁבָט אוֹ ט״ו בְּאָב.

מַסְבִּיר רַבִּי לֵוִי יִצְחָק מִבֶּרְדִּיטֶשֶׁב שֶׁשְּׁנֵי יָמִים אֵלֶּה חֲשׁוּבִים לָנוּ, ט״ו בִּשְׁבָט זֶה הֶכְנָה לְפֶסַח וּפֶסַח זֶה הֶכְנָה לְמַתַּן תּוֹרָה, לְשָׁבוּעוֹת.

ט״ו בִּשְׁבָט זֶה הֶכְנָה לְמַתַּן תּוֹרָה. זֶה מַהֲלַךְ אֶחָד שָׁלֵם, ט״ו בִּשְׁבָט זֶה הֶכְנָה לְמַתַּן תּוֹרָה, לְשֶׁפַע שֶׁל תּוֹרָה, הַכֹּל יוֹרֵד דֶּרֶךְ הַבְּרָכוֹת כְּשֶׁמְּבָרֵךְ אוֹתָן בְּכַוָּנָה, לַמְרוֹת שֶׁכָּל הַשָּׁנָה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְבָרֵךְ בְּכַוָּנָה, אֲבָל בַּיּוֹם הַזֶּה יֵשׁ מַשֶּׁהוּ מְיֻחָד.

כְּשֶׁאָדָם מְבָרֵךְ עַל פֵּרוֹת הָאִילָן הוּא מוֹרִיד שֶׁפַע לָאִילָנוֹת הָאֵלֶּה, וְהַשֶּׁפַע מַשְׁפִּיעַ עֲלֵיהֶן בְּאֹפֶן מְיֻחָד, מִתְעוֹרֵר עֲלֵיהֶן שֶׁפַע גָּדוֹל לֶאֱכוֹל כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר סוּגִים וּלְבָרֵךְ כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר.

כָּל ט״ו בִּשְׁבָט נִמְשָׁךְ עָלָיו סִיְּעָתָא דִּשְׁמַיָּא לְחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה לְחֵשֶׁק חָדָשׁ, לְבַקֵּשׁ עַל הָאֶתְרוֹג. וְלָשִׁיר שַׁבָּת שִׁירָה שַׁבָּת ט״ו בִּשְׁבָט זֶה יוֹם מְאֹד מְאֹד קָדוֹשׁ. לְבַקֵּשׁ מֵהַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁנִּזְכֶּה שֶׁנְּנַצֵּל אֶת הַיּוֹם הַזֶּה לְמַשֶּׁהוּ חָדָשׁ לְגַמְרֵי, לְחֵשֶׁק חָדָשׁ, לְשִׂמְחָה חֲדָשָׁה, לִישׁוּעוֹת, שֶׁנִּזְכֶּה לְטָהֳרַת הַלֵּב.

מָה הַפֶּלֶא?

אֵין לָנוּ זְמַן. הַזְּמַן חוֹלֵף, הַשָּׁנָה חוֹלֶפֶת בִּמְהִירוּת. שָׁנָה וְעוֹד שָׁנָה ״הָיִינוּ כְּחֹלְמִים״, הַזְּמַן עוֹבֵר וַאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק. אֶפְשָׁר לְהַאֲמִין שֶׁאֲנַחְנוּ זוֹכִים בִּדְבָרִים יָפִים, אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לִדְבָרִים יָפִים בִּפְרָט שֶׁזֶּה שַׁבָּת שִׁירָה שֶׁזֶּה עֵת רָצוֹן.

הָיָה מַעֲשֶׂה עִם הַמַּשְׁגִּיחַ שֶׁל יְשִׁיבַת מִיר, הוּא יָשַׁב בְּפֶסַח עִם הַבֵּן שֶׁלּוֹ לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה ״וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ״. אָז הוּא סִפֵּר לַבֵּן שֶׁלּוֹ אֶת כָּל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁהָיוּ בְּמִצְרַיִם, וְהַמַּשְׁגִּיחַ צָפָה מֵהַבֵּן שֶׁלּוֹ שֶׁיִּתְפַּעֵל מִכָּל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁהָיוּ בְּמִצְרַיִם. אֲבָל הַיֶּלֶד בִּכְלָל לֹא הִתְפַּעֵל. הַמַּשְׁגִּיחַ שׁוֹאֵל אֶת הַבֵּן שֶׁלּוֹ: ״אַתָּה הֲבַנְתָּ כָּל מָה שֶׁהוֹלֵךְ פֹּה, עִם כָּל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עָשָׂה עִם עַם יִשְׂרָאֵל״?

אָז הַיֶּלֶד עָנָה וְאָמַר: ״כֵּן, אֲנִי מֵבִין״. הָאַדְמוֹ״ר אָמַר לַבֵּן שֶׁלּוֹ: ״אֵיךְ אַתָּה לֹא מִתְפַּעֵל מִכָּאֵלֶּה נִסִּים״? עָנָה הַבֵּן וְאָמַר: ״אַבָּא, מַמָּה יֵשׁ לְהִתְפַּעֵל, הֲרֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הַכֹּל יָכוֹל, הוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת הַכֹּל״!

אָמַר הַמַּשְׁגִּיחַ לַבֵּן: "אַתָּה צוֹדֵק, אֶלָּא מָה, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא אֶת הָעוֹלָם בְּטֶבַע מְסֻיָּם עִם חֻקֵּי הַטֶּבַע, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֶה לְשַׁנּוֹת אֶת סִדְרֵי הַטֶּבַע. אָז אִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה שִׁנּוּיִים, זֶה רַק לִכְבוֹד עַם יִשְׂרָאֵל וּלְמַעַן עַם יִשְׂרָאֵל".

לְשַׁנּוֹת סִדְרֵי בְּרֵאשִׁית

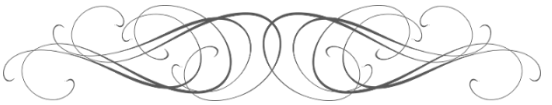
הַגְּמָרָא מְסַפֶּרֶת עַל לֶחֶם הַפָּנִים שֶׁהָיָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁעוֹלֵי רְגָלִים הָיוּ עוֹלִים וְרוֹאִים שֶׁעוֹלֶה מִמֶּנּוּ אֵדִים כְּאִלּוּ זֶה יָצָא עַכְשָׁו מֵהַתַּנּוּר, אַחֲרֵי שֶׁכְּבָר עָבְרוּ 9 יָמִים, לָמָּה? כִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה נִסִּים רַק לְעַם יִשְׂרָאֵל בִּגְלַל הַחִבָּה הַמְיֻחֶדֶת.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוּכָן לְשַׁנּוֹת סִדְרֵי בְּרֵאשִׁית רַק בִּשְׁבִילֵנוּ, רַק לְמַעֲנֵנוּ, וְזֶה הַמְיֻחָד בְּכָל הַסִּפּוּר, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוּכָן לַעֲשׂוֹת נִסִּים וְנִפְלָאוֹת רַק לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְזוֹ הַמְיֻחָדוּת שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם. וְכָל פָּרָשַׁת שִׁירָה וְכָל מָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאִתָּנוּ.

אָדָם רוֹאֶה הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת הַרְבֵּה נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, וּמִתְעַלֵּם וּמַמְשִׁיךְ הָלְאָה, וְאַחֲרֵי כֵּן שֶׁכְּשֶׁהוּא נוֹפֵל הוּא אוֹמֵר: "הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכְלָל לֹא עוֹזֵר לִי". וְכִי הוּא לֹא עוֹזֵר לוֹ? כַּמָּה פְּעָמִים הִתְפַּלֵּל וְנוֹשָׁע מִכָּל מִינֵי צָרוֹת. פֹּה בְּקֵשׁ עַל אֵיזֶה מַשֶּׂהוּ מְסֻיָּם וְקִבֵּל, פֹּה הָיָה בְּמְצוּקָה וְנוֹשָׁע. אָדָם שׁוֹכֵחַ אֶת כָּל הַיְשׁוּעוֹת שֶׁלּוֹ.

וְזוֹ הַיְחוּדִיּוּת שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם, זוֹ הַיְחוּדִיּוּת שֶׁל שַׁבָּת שִׁירָה, שֶׁשָּׁרִים וְאוֹכְלִים פֵּרוֹת וּמַאֲמִינִים שֶׁבְּכָל בְּרָכָה הַכֹּל פּוֹעֵל. אָז הַתְּפִלּוֹת שֶׁלָּנוּ גַּם מִתְקַבְּלוֹת, וְאָז בָּאוֹת הַיְשׁוּעוֹת, וְנִמְשֶׁכֶת עָלֵינוּ סִיְעָתָא דִּשְׁמַיָּא, בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

יתרו

לַעֲמוֹד בְּמִדַּת הַדִּין

פָּרָשַׁת יִתְרוֹ הִיא פָּרָשַׁת קַבָּלַת הַתּוֹרָה. כַּאֲשֶׁר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָה הַשָּׁמַיְמָה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, הוּא רָאָה אֶת נִשְׁמָתוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא וְנִדְהָם.

רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה עַם הָאָרֶץ עַד גִּיל 40. בְּמִצְוַת אִשְׁתּוֹ הוּא מַתְחִיל לִלְמֹד בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ עִם יְלָדִים קְטַנִּים, מַתְחִיל עִם א׳-ב׳. רָחֵל אִשְׁתּוֹ שֶׁהָיְתָה בַּת עֲשִׁירִים הִקְרִיבָה גַּם הִיא קָרְבָּן גָּדוֹל, שֶׁכֵּן אָבִיהָ הֶחֱרִים אוֹתָהּ לְאַחַר שֶׁהִתְחַתְּנָה עִם רֹעֶה הַצֹּאן הֶעָנִי וְעָם הָאָרֶץ שֶׁלּוֹ, וְנָדַר שֶׁלֹּא תְּקַבֵּל מִמֶּנּוּ דָּבָר. אֲבָל הִיא לֹא הִתְחָרְטָה כִּי רָאֲתָה בְּרַבִּי עֲקִיבָא צְנִיעוּת מְיֻחֶדֶת.

וְכָךְ הִסְכִּימָה לַעֲבוֹר מֵאַרְמוֹן לְמַתְבֵּן וּלִישׁוֹן עַל קַשׁ. מֵעֲשִׁירוּת כָּזוֹ לַעֲנִיּוּת שֶׁכָּזוֹ וְלֹא יוֹם אוֹ יוֹמַיִם, חֹדֶשׁ אוֹ חָדְשַׁיִם. אָדָם מַקְרִיב לִכְבוֹד ה׳ שָׁנָה אוֹ שְׁנָתַיִם הוּא מַרְגִּישׁ קָדוֹשׁ מְעֻנֶּה, רָחֵל הִקְרִיבָה 24 שָׁנִים ! לֹא הָיָה לָהּ אֲפִילוּ כֶּסֶף לִבְגָדִים. כְּשֶׁרַבִּי עֲקִיבָא חָזַר עִם 24 אֶלֶף תַּלְמִידִים הִיא יוֹצֵאת לִקְרָאתוֹ עִם בְּגָדִים בַּלְוַיִים. מֵהֵיכָן הָיוּ לָהּ כֹּחוֹת כָּאֵלֶּה ? אוֹמֵר הַבֵּן אִישׁ חַי הִיא הִרְגִּישָׁה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁאִם בַּעְלָהּ יִלְמַד תּוֹרָה הוּא יִהְיֶה מַשֶּׁהוּ גָּדוֹל, וּמִשָּׁם שָׁאֲבָה כֹּחַ לַעֲמוֹד מוּל כָּל הָעוֹלָם !

מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מַגִּיעַ לְמַעְלָה וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַרְאֶה לוֹ אֶת כָּל הַדּוֹרוֹת. הוּא רוֹאֶה אֶת רַבִּי עֲקִיבָא וְתָמַהּ: "מַדּוּעַ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נוֹתֵן אֶת הַתּוֹרָה עַל יָדֵי וְלֹא עַל יְדֵי רַבִּי עֲקִיבָא"? עוֹנֶה לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "שְׁתֹק! כָּךְ עָלָה בַּמַּחְשָׁבָה".

מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בִּקֵּשׁ לִרְאוֹת מָה הָיָה בְּסוֹפוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא וּמָה שְׂכָרוֹ, וְהֶרְאוּ לוֹ כִּי הָרוֹמָאִים סָרְקוּ אֶת בְּשָׂרוֹ בְּמַסְרֵקוֹת שֶׁל בַּרְזֶל וּמָכְרוּ אֶת בְּשָׂרוֹ בָּאִטְלִיז בְּמִשְׁקָל! תָּמַהּ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ: "זוֹ תּוֹרָה וְזוֹ שְׂכָרָהּ"? וְשׁוּב עָנָה לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "שְׁתֹק! כָּךְ עָלָה בַּמַּחְשָׁבָה".

רוֹב הָאֲנָשִׁים לֹא יְכוֹלִים לַעֲמוֹד בְּמִדַּת הַדִּין. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רָצָה לִבְרֹא אֶת הָעוֹלָם בְּמִדַּת הַדִּין, הוּא רָאָה שֶׁהָעוֹלָם לֹא יָכוֹל לְהִתְקַיֵּם, לָכֵן שִׁתֵּף וְהִקְדִּים לָהּ אֶת מִדַּת הָרַחֲמִים. הַכַּוָּנָה שֶׁיִּשָּׁנְן נְשָׁמוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ בְּמִדַּת הַדִּין, שֶׁיְּכוֹלוֹת וּמְסֻגָּלוֹת לַעֲמוֹד בְּמִדַּת הַדִּין - וְזֶה רַבִּי עֲקִיבָא וַחֲבֵרָיו, שֶׁהֵם יְכוֹלִים לַעֲמוֹד בַּדִּין כָּל רֶגַע וְרֶגַע, אֲבָל רוּבָּא דְּרוּבָּא לֹא יְכוֹלִים לַעֲמוֹד בְּמִדַּת הַדִּין.

מָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שִׁתֵּף אֶת מִדַּת הָרַחֲמִים הַכַּוָּנָה שֶׁרֹב הַנְּשָׁמוֹת לֹא יְכוֹלוֹת לַעֲמוֹד בַּדִּין, זֶה אֲנַחְנוּ בַּמַּצָּב שֶׁלָּנוּ שְׁרוּיִים רַחֲמִים. וַדַּאי שֶׁלְּמַעְלָה אַחֲרֵי 120 שָׁם יֵשׁ מִדַּת הַדִּין, אֲבָל פֹּה בָּעוֹלָם הַזֶּה יְכוֹלִים אֲנַחְנוּ לְהַמְשִׁיךְ עֲדַיִן רַחֲמִים עָלֵינוּ שֶׁיִּמְחֲקוּ לָנוּ.

מְבָאֵר רַבִּי נָתָן: "שְׁתֹק, כָּךְ עָלָה בַּמַּחְשָׁבָה תְּחִלָּה", הַכַּוָּנָה הַמַּחְשָׁבָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁהָעוֹלָם יִבָּרֵא בְּמִדַּת הַדִּין זֶה רַבִּי עֲקִיבָא, הוּא יָכוֹל לַעֲמוֹד בַּדִּין, הוּא מְסֻגָּל לַעֲמוֹד בַּדִּין.

נִכְנַס בְּשָׁלוֹם וְיָצָא בְּשָׁלוֹם

אֲנַחְנוּ לֹא מְבִינִים אַחֲרֵי הַכֹּל מָה בְּדִיּוּק טָמוּן בַּנְּשָׁמָה הַזֹּאת שֶׁיְּכוֹלָה לַעֲמוֹד בְּכָאֵלֶּה מַהֲלָכִים. כָּתוּב בְּמַסֶּכֶת חֲגִיגָה שֶׁאַרְבָּעָה נִכְנְסוּ לַפַּרְדֵּ"ס - פְּשָׁט רֶמֶז דְּרָשׁ וְסוֹד, מָה שְׁנִּקְרָא לִלְמֹד אֶת סוֹדוֹת הַקַּבָּלָה בְּרָמוֹת גְּבוֹהוֹת שֶׁל תַּנָּאִים. אֶחָד מֵהֶם הַצִּיץ וְנִפְגַּע, אֶחָד הַצִּיץ וּמֵת, אֱלִישָׁע בֶּן אֲבוּיָה הֵצִיץ וְכָפַר בָּעִקָּר קִצֵּץ בַּנְּטִיעוֹת הוּא רָאָה מַלְאַךְ שֶׁדַּרְכּוֹ עוֹבֶרֶת הַנְּהָגַת הָעוֹלָם כְּבְיָכוֹל, כְּבְיָכוֹל שֶׁיֵּשׁ פֹּה עוֹד רְשׁוּת אָז הוּא נִכְשָׁל וְנָפַל לִכְפִירָה. שׁוֹאֲלִים הֵיכָן הָיָה רַבִּי עֲקִיבָא? גַּם הוּא נִכְנַס לַפַּרְדֵּ"ס, עָלָיו נֶאֱמַר "נִכְנַס בְּשָׁלוֹם וְיָצָא בְּשָׁלוֹם", הוּא הַיְחִידִי.

יֵשׁ מֵשָׁג שֶׁנִּקְרָא ׳שְׁמִירַת הַבְּרִית׳ וְיֵשׁ מֵשָׁג שֶׁנִּקְרָא ׳תִּקּוּן הַבְּרִית׳. תִּקּוּן הַבְּרִית זֶה הַפְּגָמִים שֶׁל הָאָדָם שֶׁצָּרִיךְ לְתַקֵּן, שְׁמִירַת הַבְּרִית זֶה דְּבָרִים שֶׁאָדָם מִשְׁתַּדֵּל בְּרֶגַע זֶה. הַזֹּהַמָּה הַזּוֹ לֹא נֶעֱלֶמֶת מִיַּד, אֲבָל בַּשָּׁמַיִם מִסְתַּכְּלִים אַחֶרֶת בִּגְלַל שֶׁאֲנַחְנוּ כּוֹסְפִים וְרוֹצִים זֶה לֹא אֶחָד שֶׁהוּא מֻפְקָר. שִׂימוּ לֵב רַבּוֹתַי אֶת הַדָּבָר הַנִּפְלָא שֶׁקָּרָה אֵצֶל רַבִּי עֲקִיבָא וְזֶה חִזּוּק נִפְלָא לְכָל הַמַּהֲלָךְ שֶׁלָּנוּ כָּל הַבִּלְבּוּלִים הָאֵלּוּ, זֶה הַזִּכּוּךְ מֵהַזֹּהַמָּה.

רַבִּי עֲקִיבָא סָחַב אִתּוֹ זֹהַמָּה שֶׁל גֵּרִים, הוּא צָרִיךְ לַעֲבוֹר הַרְבֵּה נְקִיּוֹן עַל יְדֵי עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת. מַעֲלִים אוֹתִי, מוֹרִידִים אוֹתִי, מַחְשִׁיכִים לִי, מְאִירִים לִי, פִּתְאוֹם טוֹב, פִּתְאוֹם מַר, פִּתְאוֹם יֵשׁ חֹשֶׁק, פִּתְאוֹם אֵין חֹשֶׁק. כָּל הַבִּלְבּוּלִים הָאֵלּוּ זֶה הַזִּכּוּךְ מֵהַזֹּהַמָּה.

אָדָם הָיָה רוֹצֶה לוֹמַר: ״עָזוֹב אוֹתִי תֵּן לְחָיוֹת פָּשׁוּט״ אֲבָל כָּכָה מְתַקְּנִים, מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת? ! בְּרִית וֶאֱמוּנָה הֵם דָּבָר אֶחָד, כָּל הָעִנְיָן שֶׁל בְּרִית וֶאֱמוּנָה זֶה דָּבָר אֶחָד, כְּשֶׁיֵּשׁ פְּגָמֵי הַבְּרִית יֵשׁ נִסְיוֹנוֹת שֶׁל אֱמוּנָה. ״בְּרִיתִי נֶאֱמֶנֶת לוֹ״, הֵיכָן שֶׁיֵּשׁ פְּגָמֵי הַבְּרִית יְנַסּוּ אוֹתִי הַרְבֵּה בֶּאֱמוּנָה.

נִסְיוֹנוֹת שֶׁל אֱמוּנָה

לָכֵן אֶת רוּבָּא דְּרוּבָּא מְנַסִּים בְּנִסְיוֹנוֹת שֶׁל אֱמוּנָה. זֶה שֶׁאֲנִי מַמְשִׁיךְ הָלְאָה וְלֹא מְוַתֵּר אֲנִי מוֹחֵק פְּגָמֵי הַבְּרִית, אֲנִי מִתְנַקֶּה מִזֹּהַמָּה זוֹ. אִם אָדָם הָיָה רוֹאֶה כַּמָּה הוּא מִתְנַקֶּה כָּל פַּעַם שֶׁמַּעֲלִים אוֹתוֹ וּמוֹרִידִים אוֹתוֹ כְּבָר לֹא הָיָה לוֹ נִסָּיוֹן, אִם הוּא הָיָה רוֹאֶה אֶת הַשִּׁנּוּי לְמַעְלָה בַּזֹּהַמָּה וְהַלִּכְלוּךְ בְּכָל פַּעַם שֶׁהִמְשִׁיכוּ לוֹ וְעוֹד פַּעַם פָּתְחוּ לוֹ, הוּא הָיָה מְחַפֵּשׂ אֶת זֶה.

לָנוּ אֵין כֹּחַ לְבַקֵּשׁ כָּאֵלֶּה דְּבָרִים. נִסְיוֹנוֹת בֶּאֱמוּנָה זֶה כָּל הַזְּמַן, לֹא מַרְאִים לָנוּ אֵיךְ זֶה עוֹבֵד בֶּאֱמֶת, אַךְ מָה שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵהַצַּדִּיקִים זֶה עוֹבֵד.

רַבִּי עֲקִיבָא הָיְתָה לוֹ זֹהַמָּה שֶׁל גֵּרִים, הוּא הָיָה צָרִיךְ לַעֲבוֹר הַרְבֵּה בִּלְבּוּלִים, הַרְבֵּה דְּבָרִים לֹא מוּבָנִים, מָה הוּא עוֹשֶׂה כְּשֶׁהוּא רוֹאֶה דְּבָרִים לֹא מוּבָנִים? ! ״הִתְפַּלָּלְתִּי לַה׳, הָלַכְתִּי לְקִבְרֵי צַדִּיקִים, הָלַכְתִּי לִשְׁעוּרִים, נָתַתִּי צְדָקוֹת וְשׁוּם דָּבָר לֹא זָז. אוּלַי לֹא שָׂמִים לֵב אֵלַי, מָה הוֹלֵךְ כָּאן״? !

אָדָם מַתְחִיל לַחְשֹׁב: ״רֶגַע, סְלִיחָה, מָה אֲנִי לֹא בֶּן אָדָם? לָהוּא נָתְנוּ, לָמָּה לִי לֹא״? נִסְיוֹנוֹת בֶּאֱמוּנָה זֶה כָּל הַזְּמַן. רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה מֵרְגָּל בְּזֶה יוֹם וָלַיְלָה בַּנִּסְיוֹנוֹת הָאֵלֶּה, כֵּן מֵבִין לֹא מֵבִין, כֵּן מַרְגִּישׁ לֹא מַרְגִּישׁ, מַמְשִׁיכִים הָלְאָה. אֵין אֲחוֹרָה, לֹא נֶעֱצָרִים, עַד הַסּוֹף.

לָכֵן כַּאֲשֶׁר הוּא רוֹאֶה אֶת מַלְאַךְ מָטַ״ט מָה הוּא עוֹשֶׂה עִם זֶה? הוּא רוֹאֶה עוֹד רְשׁוּת בַּשָּׁמַיִם, מָה הוּא עוֹשֶׂה עִם זֶה? ״אֲנִי לֹא מֵבִין, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מָה הוֹלֵךְ כָּאן, יֵשׁ כָּאן עוֹד כֹּחוֹת, יֵשׁ עוֹד רְשׁוּיוֹת? לֹא מֵבִין, לֹא יוֹדֵעַ, מַמְשִׁיךְ הָלְאָה לַעֲבוֹד אֶת ה׳״. - ״אֲבָל יֵשׁ כָּאן סִימָן שְׁאֵלָה, מַשֶּׁהוּ לֹא מוּבָן״? - ״מַמְשִׁיךְ הָלְאָה, לֹא לַעֲצֹר״, כָּכָה מִתְנַקִּים.

עַל כָּל תָּג וְתָג

רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה כָּל כָּךְ מִתְרַגֵּל בְּזֶה שֶׁלֹּא מְבִינִים וּמַמְשִׁיכִים הָלְאָה. כְּשֶׁזּוֹכִים מְקַבְּלִים הַכֹּל לְמַפְרֵעַ. הָרַב יַעֲקֹב מֵאִיר שֶׁכְּטֶר שְׁלִיטָ״א מֵבִיא בְּשֵׁם הַסֵּפֶר ״אוֹר לַשָּׁמַיִם״ שֶׁהַפְּרוּשׁ לְדִבְרֵי חֲז״ל שֶׁרַבִּי עֲקִיבָא ״עַל כָּל תָּג וְתָג וְעַל כָּל קוֹץ וְקוֹץ הָיָה דּוֹרֵשׁ תִּלֵּי תִּלִּים שֶׁל הֲלָכוֹת״, רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה צָרִיךְ הֲמוֹן הֲמוֹן נְקֻיּוֹן מִזֶּהֲמַת הַגֵּרִים שֶׁהוּא סָחַב אִתּוֹ, הוּא לֹא שָׁאַל ״לָמָּה עוֹשִׂים לִי כָּכָה? מָה עָשִׂיתִי״? וְהוּא עָבַר הַרְבֵּה מַצָּבִים קָשִׁים. בְּגִלַּל שֶׁהוּא מַמְשִׁיךְ הָלְאָה וְלֹא מְוַתֵּר, כְּשֶׁהוּא זוֹכֶה הוּא מְקַבֵּל אֶת הַכֹּל לְמַפְרֵעַ. כָּל דְּקִדְקָה וּדְקִדְקָה מִתְהַפֵּךְ לוֹ לְחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, הוּא זוֹכֶה לוֹמַר תִּלֵּי תִּלִּים שֶׁל הֲלָכוֹת.

כֵּיוָן שֶׁכְּשֶׁזּוֹכִים מְקַבְּלִים לְמַפְרֵעַ גַּם עַל כָּל הַדְּקִדּוּקִים שֶׁנִּדְקַדְּקוּ, עַל כָּל הַקָּשָׁיִים, כָּל הַבִּלְבּוּלִים שֶׁבִּלְבְּלוּ אוֹתָנוּ. בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר נְקַבֵּל לְמַפְרֵעַ הַכֹּל. שֶׁפַע רוּחָנִי וְגַשְׁמִי.

הַשִּׂמְחָה שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא וְרָחֵל מֵעֲשַׂיַּת חֶסֶד. בַּשָּׁמַיִם רוֹאִים אֶת רַבִּי עֲקִיבָא וְאִשְׁתּוֹ, וּמִתְפַּעֲלִים מְאֹד מֵהֶם וּמַחְלִיטִים לִשְׁלֹחַ לָהֶם אֶת אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא לְחַזֵּק אוֹתָם, לֹא בַּחֲלוֹם וְלֹא סְתָם הִתְנוֹצְצוּת - אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא מַגִּיעַ בִּדְמוּת אִישׁ עָנִי לְבַקֵּשׁ מֵהֶם תֶּבֶן לְאִשְׁתּוֹ שֶׁיָּלְדָה לְהָנִיחַ הַתִּינוֹק בְּתוֹכוֹ, וְהֵם מְבִיאִים לוֹ בְּשִׂמְחָה שֶׁהֵם זָכוּ לַעְזוֹר לִיהוּדִי.

אִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ מָה הוּא עוֹשֶׂה כְּשֶׁהוּא עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם "סְתָם" יְהוּדִי, הוּא הָיָה רָץ כָּל הַיּוֹם אַחֲרֵי חֲסָדִים. הֵם מַאֲמִינִים בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתָנוּ, מְזַכֶּה אוֹתָנוּ פֹּה בְּחֶסֶד, בְּתוֹךְ הָעֲנִיּוּת שֶׁלָּנוּ נוֹתְנִים לָנוּ הִזְדַּמְּנוּת לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם יוֹלֶדֶת. יֵשׁ זְכֻיּוֹת אַדִּירוֹת, אֲבָל זֶה לֹא קָשׁוּר לַעֲנִיּוּת, אִם יֵשׁ לָהֶם זְכוּת לְגִלּוּי אֵלְיָהוּ אָז לָמָּה אֵין לָהֶם זְכוּת שֶׁאֵלְיָהוּ הַנָּבִיא יָבוֹא וְיִתֵּן לָהֶם צ"ק יָפֶה?

בַּשָּׁמַיִם מִתְפַּעֲלִים מֵהֶם אֵיזוֹ עֲבוֹדַת ה' נוֹרָאִית, אֵיזוֹ הַקְרָבָה, אֵיזוֹ מְסִירוּת, יוֹם אַחֲרֵי יוֹם שָׁנָה אַחֲרֵי שָׁנָה, אֵין קֻשְׁיוֹת אֵין שְׁאֵלוֹת אֵין רִפְיוֹן. 24 שָׁנִים אֵיזֶה כֹּחוֹת אַדִּירִים, מִתְפַּעֲלִים מֵהֶם בַּשָּׁמַיִם וּמַחְלִיטִים לִשְׁלֹחַ לָהֶם אֶת אֵלְיָהוּ הַנָּבִיא לְחִזּוּק, יֵשׁ לָהֶם זְכֻיּוֹת אַדִּירוֹת לְגִלּוּי אֵלְיָהוּ, אֲבָל זֶה לֹא קָשׁוּר לְעֲנִיִּין שֶׁל הָעֲנִיּוּת שְׁנִּגְזְרָה עֲלֵיהֶם בֵּינְתַיִם.

כְּלוּם לֹא זָז?

אֲנַחְנוּ נוֹפְלִים שְׁדוּדִים כִּי אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים חֶשְׁבּוֹן "אִם אֲנִי עוֹשֶׂה כָּכָה וְלֹא זָז, כַּנִּרְאֶה שֶׁלֹּא רוֹאִים מָה שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה, עָזוֹב אֲנִי לֹא עוֹשֶׂה יוֹתֵר". כָּאן אֲנַחְנוּ נוֹפְלִים, אֲנַחְנוּ מְקִישִׁים מֵאֶחָד עַל הַשֵּׁנִי, אִם אֲנִי עוֹשֶׂה כָּל כָּךְ הַרְבֵּה דְּבָרִים יָפִים, נוֹתֵן אֶת הַנְּשָׁמָה, מַפִּילִים אוֹתִי מְשַׁגְּעִים אוֹתִי מְטַרְטְרִים אוֹתִי וְלֹא זָז פֹּה כְּלוּם, אָז נֶחְלֶשֶׁת דְּעָתֵנוּ.

אָדָם יָכוֹל לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים נוֹרָאִים, בַּשָּׁמַיִם יֵשׁ לוֹ זְכֻיּוֹת אַדִּירוֹת אֲבָל עוֹד לֹא הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁלּוֹ לָצֵאת מֵהָעֲנִיּוּת, זֶה לֹא קָשׁוּר אֶחָד לְשֵׁנִי, זֹאת גְּזֵרָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי. כְּשֶׁיַּגִּיעַ הַזְּמַן אָז גַּם כַּלְבָּא שָׁבוּעַ אָבִיהּ שֶׁל רָחֵל מַתִּיר אֶת הַנֶּדֶר וְהֵם נֶהֱפָכִים לַעֲשִׁירִים גְּדוֹלִים, אֲבָל עַד אָז הֵם בַּעֲנִיּוּת כְּבֵדָה וְקָשָׁה.

מַמְשִׁיכִים

וְגַם אִי אֶפְשָׁר לְהִתְעַלֵּם מִדְּמוּת כָּזֹאת פִּלְאִית כְּרוּת הַמּוֹאָבִיָּה שֶׁמִּמֶּנָּה הִתְחִילָה כָּל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד, כְּשֶׁהִתְחִילָה בְּבֵית הַמְּלוּכָה שֶׁל עֶגְלוֹן מֶלֶךְ מוֹאָב וּמִשָּׁם הִגִּיעָה לְהַשְׁפָּלוֹת וּלְבִזְיוֹנוֹת.

בְּאֹפֶן טִבְעִי בְּמַצָּב כָּזֶה שֶׁאָדָם מֵשְׁפָּל וּמְבֻזֶּה יוֹרֶדֶת לוֹ הָרָמָה שֶׁל שְׁמִירַת הַמִּצְוֹות חַס וְשָׁלוֹם. בְּמַצָּב שֶׁל מוֹחִין דְּקַטְנוּת אָדָם חוֹשֵׁב כְּלַפֵּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא - ה' אַתָּה לֹא עוֹזֵר לִי, יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁאֲנִי לֹא כָּל כָּךְ חַיָּב אַתָּה מֵבִין אוֹתִי, כְּשֶׁיֵּשׁ לִי מוֹחִין

דְּגַדְלוּת אֲנִי מוּכָן לַעֲבוֹד יָפֶה, אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ לִי מוֹחִין דְּקַטְנוּת אַל תְּצַפֶּה מִמֶּנִּי לְהַרְבֵּה", אוֹטוֹמָטִית אָדָם מוֹרִיד פְּרוֹפִיל, מַתְחִיל לְהָזִיז גְּבוּלוֹת.

אֵצֶל רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה בְּתֹקֶף כָּל הַמְצוּקָה הַקָּשָׁה שֶׁהִיא צְרִיכָה לֶאֱסוֹף גַּרְגִּרִים בַּשָּׂדֶה בִּבְזָיוֹן וְהַשְׁפָּלָה מֵהַבַּקָּר עַד הָעֶרֶב, הִיא שׁוֹמֶרֶת עַל צְנִיעוּת וְנִזְהֶרֶת מִגֶּזֶל בָּרָמָה גְּבוֹהָה. כְּשֶׁבֹּעַז הִגִּיעַ לִכְאוֹרָה בְּאַקְרַאי לַשָּׂדֶה אָז הוּא שָׁאַל אֶת הַנְּעָרִים עַל רוּת - מִי זֹאת וְהַאִם רַק עַכְשָׁו הִיא מִתְנַהֶגֶת כָּךְ. הַנַּעַר עָנָה שֶׁהִיא כָּכָה כָּל הַזְּמַן. הַצְּנִיעוּת הַזֹּאת שֶׁהִיא לֹא מִתְכּוֹפֶפֶת, אֶלָּא הִיא יוֹשֶׁבֶת כְּדֵי לֶהָרִים אֶת הַתְּבוּאָה, כָּל הַיּוֹם הִיא כָּכָה. מוֹחִין דְּקַטְנוּת, מוֹחִין דְּגַדְלוּת הִיא לֹא זָזָה.

רוּת יְכֹלָה לַחְשֹׁב שֶׁהִיא לֹא חַיֶּבֶת כְּלוּם, כְּמוֹ עָרְפָּה אֲחוֹתָהּ שֶׁחָזְרָה אֲחוֹרָה. נָעֳמִי יָרְדָה לְמוֹאָב עִם אֱלִימֶלֶךְ בַּעְלָהּ וּשְׁנֵי בָּנֶיהָ מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן, לְאַחַר מִכֵּן נִפְטְרוּ בַּעְלָהּ וּשְׁנֵי בָּנֶיהָ וְנִשְׁאֲרָה שָׁם אַלְמָנָה שֶׁאִבְּדוּ שְׁנֵי יְלָדִים, וּכְשֶׁנָּעֳמִי חוֹזֶרֶת, רוּת וְעָרְפָּה חוֹזְרוֹת אִתָּהּ. אָמְרָה לָהֶם נָעֳמִי שֶׁעָדִיף לָהֶן לְהִשָּׁאֵר שָׁם.

אִם נָעֳמִי הָיְתָה מְכֻבֶּדֶת הָיָה מוּבָן שֶׁיִּצְטָרְפוּ אֵלֶיהָ, אֲבָל נָעֳמִי חוֹזֶרֶת מְבֻזָּה, "וַתְּהֹם כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֹּאמַרְנָה הֲזֹאת נָעֳמִי"?! "תִּרְאוּ מָה קָרָה לָהּ"! בְּשִׁבְיל מָה לָהֶן הַהַשְׁפָּלָה הַזֹּאת?! עָרְפָּה חֲזָרָה, כְּשֶׁהִיא חֲזָרָה נוֹלָד גָּלְיָת. רוּת לֹא מְוַתֶּרֶת וְאוֹמֶרֶת לְנָעֳמִי - בַּאֲשֶׁר תֵּלְכִי אֵלֵךְ, בַּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת. הִיא מוּכָנָה לְהַקְרִיב אֶת כָּל הַחַיִּים שֶׁלָּהּ.

רוּת יְכֹלָה לְהִנָּשֵׂא לְבָחוּר צָעִיר, לְהָקִים בַּיִת, אֲבָל הִיא לֹא מְסֻגֶּלֶת. הַמִּדּוֹת הַמְיֻחָדוֹת שֶׁל רוּת, הָאֲצִילוּת נֶפֶשׁ שֶׁלָּהּ, הִיא לֹא מוּכָנָה, הִיא לֹא מְוַתֶּרֶת. הִיא הוֹלֶכֶת אִתָּהּ עַד הַסּוֹף. אִם צָרִיךְ לְהַקְרִיב אֶת כָּל הַחַיִּים, הִיא תַּקְרִיב אֶת כָּל הַחַיִּים.

תַּכְלֹ"ס אֲנִי מַפְסִיד

הַסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ אֵיפֹה בֶּן אָדָם נִתְקַע - "אִם אַקְרִיב, אַף אֶחָד בִּכְלָל לֹא יִרְאֶה, אַף אֶחָד לֹא יָשִׂים לֵב אֵלַי, וַאֲפִילּוּ אִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִרְאֶה אָז מָה, מָה הוּא יַעֲשֶׂה עִם זֶה? יְסַמֵּן לִי "יִי" בַּפִּנְקָס שֶׁלּוֹ וְזֶהוּ. לֹא יִתְּנוּ לִי בַּעֲבוּר זֶה מַשֶּׁהוּ מְיֻחָד. תַּכְלֹ"ס אֲנִי מַפְסִיד".

אִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ אֵיךְ מְחַשְׁבִים כָּל פְּרָט לְמַעְלָה בֶּאֱמֶת הוּא הָיָה מְקַבֵּל כֹּחוֹת נֶפֶשׁ גְּדוֹלִים, אֵיפֹה הוּא נִתְקַע? לֹא רוֹאִים, לֹא מִתְיַחֲסִים, וַאֲנִי עוֹד צָרִיךְ

לְהַמְשִׁיךְ לְהַקְרִיב, לְמַעַן מִי? וּבִשְׁבִיל מִי? זֶה יֵעָלֵם הַכֹּל, אֲנִי אַקְרִיב סְתָם״. בְּאֹפֶן טִבְעִי רוּת הָיְתָה חוֹזֶרֶת אֲחוֹרָה, בִּפְרָט שֶׁהַתּוֹרָה כָּל כָּךְ פְּעָמִים מְצַוָּה אוֹתָנוּ לֶאֱהֹב אֶת הַגֵּר, אַל תּוֹנוּ אֶת הַגֵּר. רוּת יָכְלָה לַחְשֹׁב שֶׁהֵם לֹא יוֹדְעִים לֶאֱהֹב אֶת הַגֵּר, וְעוֹד כְּלַפֶּיהָ שֶׁהִיא הִקְרִיבָה כָּל כָּךְ הַרְבֵּה.

זֶה הָיָה הַזְּכוּתְךָ שֶׁל רוּת. בְּעַז רָצָה לַעְזוֹר לָהּ מֵהַתְחָלָה, אַךְ מִשָּׁמַיִם לֹא נָתְנוּ לוֹ, הוּא שָׂם לֵב שֶׁהִיא צְרִיכָה לַעֲבוֹר זְכוּתְךָ.

אַחַת הַסִּבּוֹת, אוֹמְרִים הַמְפָרְשִׁים, לְפִי הַדֵּעָה שֶׁמַּחְלוֹן וְכִלְיוֹן נָשְׂאוּ אֶת רוּת וְעָרְפָּה שֶׁלֹּא עָבְרוּ גִּיּוּר, שֶׁהִיא צְרִיכָה לַעֲבוֹר זְכוּתְךָ שֶׁל עֲנִיּוּת כֵּיוָן שֶׁהִיא הָיְתָה נְשׂוּאָה לְבַעֲלָהּ כְּשֶׁהִיא הָיְתָה נָכְרִיָּה, אֲפִילּוּ שֶׁהִיא לֹא הָיְתָה מְחֻיֶּבֶת בְּמִצְוֹות, מִכֵּיוָן שֶׁכָּל הַשָּׁנִים בַּעְלָהּ נִכְשָׁל בְּגוֹיָה וְנֶעֱנַשׁ בִּגְלַל זֶה, וּמִי שֶׁמְּשָׁמַיִם מַעֲנִישִׁים יְהוּדִי בִּגְלָלוֹ הוּא לֹא בָּא בִּמְחִצָּתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

בְּעַז שָׂם לֵב שֶׁהִיא הָיְתָה צְרִיכָה לִהְיוֹת בְּבֵית עֲשִׁירִים וְנִסָּה לַעְזוֹר לָהּ, אַךְ הוּא רָאָה שֶׁמְּשָׁמַיִם לֹא מַנִּיחִים לוֹ. הוּא אָמַר שֶׁיַּשְׁאִירוּ לָהּ חִטִּים, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יָכוֹל הָיָה לְבַקֵּשׁ שֶׁיִּדְאֲגוּ לָהּ מִכֵּיוָן שֶׁרוּת הָיְתָה שִׁלִּיחָה שֶׁל נָעֳמִי שֶׁהָיְתָה מִשְׁפָּחָה שֶׁלּוֹ, בְּעַז הָיָה גְּדוֹל הַדּוֹר וְגַם אֶחָד הָעֲשִׁירִים שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

רוּת יָכְלָה לַחְשֹׁב עָלָיו - ״זֶה גְּדוֹל הַדּוֹר? זֶה צַדִּיק״? יָכוֹל הָיָה לְהִתְעוֹרֵר הָ״רַע עַיִן״ - רִגְשֵׁי נְחִיתוּת. הָ״רַע עַיִן״ מַגִּיעַ מֵרִגְשֵׁי נְחִיתוּת. כְּשֶׁלְּאָדָם יֵשׁ חוּשׁ בִּקֹּרֶת כִּי הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא מֵבִין אֲנָשִׁים טוֹב טוֹב אָז הוּא מוֹצֵא בְּעָיוֹת אֵצֶל שְׁאָר הָאֲנָשִׁים. הַכֹּל מַגִּיעַ מֵרִגְשֵׁי נְחִיתוּת.

אֵין אֲחֵרִים

רוּת לֹא סָבְלָה מִזֶּה, הִיא יָדְעָה שֶׁאֵין לָהּ צְפִיּוֹת מֵאַף אֶחָד. חֶשְׁבּוֹנוֹת שֶׁלָּהֶם, בְּעָיָה שֶׁלָּהֶם. רוּת מַגִּיעָה עִם זְכוּת נִפְלָאָה, שֶׁלֹּא הָיְתָה נִשְׁאֶרֶת אִם הִיא הָיְתָה מַתְחִילָה לַחְשֹׁב עַל אֲנָשִׁים, שָׁם אָדָם נוֹפֵל, הִיא לֹא הָיְתָה נִשְׁאֶרֶת.

יְהוּדִי שֶׁנּוֹלַד לְעָם יִשְׂרָאֵל מְחֻיָּב בְּמִצְוֹות, גַּם אִם הוּא לֹא יִרְצֶה הוּא שַׁיָּךְ לְעָם יִשְׂרָאֵל, מָה שֶׁנִּשְׁאַר זֶה לְשַׁפֵּץ אֶת עַצְמֵנוּ כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר וּלְנַסּוֹת לַעְזוֹר לַסּוֹבֵב, מָה שֶׁנִּקְרָא עֲרֵבוּת. לְעַמַּת זֹאת גּוֹי שֶׁמַּגִּיעַ לְהִתְגַּיֵּר אוֹמְרִים לוֹ מִפְּרָשׁוֹת בֵּית דִּין:

״בִּשְׁבִיל מָה לְךָ? תְּקֵיִם שֶׁבַע מִצְוֹות בְּנֵי נֹחַ״, גּוֹי זוֹכֶה בְּגַן עֵדֶן אָמְנָם לֹא גַּן עֵדֶן שֶׁל יְהוּדִי אֲבָל זוֹכֶה בְּגַן עֵדֶן. אֵין לָנוּ שׁוּם עִנְיָן שֶׁיִּתְגָּיְרוּ.

הַנְּקֵדָה הָעֶקְרוֹנִית אֵיפֹה אָדָם נִתְקָע? אֵיפֹה אָדָם מִסְתַּבֵּךְ וְנוֹפֵל? כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהָיְתָה טָעוּת. הָרֵי אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לַחְשֹׁב מָה עָשִׂיתִי וּמָה יָצָא, זֶה מַגִּיעַ מֵרִגְשֵׁי נְחִיתוּת. אִם רוּת הָיְתָה מְנַסָּה לְהָבִין אֶת הַדְּבָרִים כָּךְ הִיא הָיְתָה חוֹשֶׁבֶת - בֶּטַח אַתֶּם חוֹשְׁבִים שֶׁאֲנִי סְתָם טִפְּשָׁה, שֶׁעָזַבְתִּי מַלְכוּת וְהִגַּעְתִּי לְכָאן, בֶּטַח חוֹשְׁבִים שֶׁאֲנִי סְתָם טִפְּשָׁה וְגַם מִסְכֶּנָה, שֶׁאֲנִי לֹא יוֹדַעַת לְחַשְׁבֵּן שֶׁלֹּא כְּדַאי לִי לְהִסְתּוֹבֵב עִם נָעֳמִי. מֵילָא הִסְתַּפַּחְתִּי אֵלֶיהָ כְּשֶׁהֵם הָיוּ עֲשִׁירִים וַחֲשׁוּבִים, לָכֵן מִתְנַהֲגִים אִתִּי כָּכָה. וְהִיא הָיְתָה חוֹזֶרֶת.

הָרַע עַיִן

הַנְּקֵדָה הַזֹּאת הִיא עֶקְרוֹנִית. אֶצְלֵנוּ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁאָדָם יֹאמַר: ״אֲנִי אוֹרִיד פְּרוֹפִיל אֶתְנַהֵג אַחֶרֶת, אֲנִי לֹא חַיָּב כָּל כָּךְ״, זֶה בָּא מֵרִגְשֵׁי נְחִיתוּת הָ״רַע עַיִן״ וְחוּשׁ הַבּקֶֹרֶת. אַחֲרֵי זֶה נוֹסַף גַּם רַע עַיִן עַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ״הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אַתָּה אַחֲרַאי עַל כָּל הַמַּעֲרָכֶת, אָז מָה אַתָּה לֹא רוֹאֶה שֶׁאֲנִי מוּכָנָה לְהַקְרִיב לָלֶכֶת עִם נָעֳמִי? אַתָּה לֹא רוֹאֶה אֶת כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה״? אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מַפְסִידִים.

מֵהֵיכָן אָדָם יָבִיא שִׂמְחָה בְּמַצָּב כָּזֶה? מֵהֵיכָן אָדָם יָבִיא כֹּחוֹת נֶפֶשׁ? חֵשֶׁק לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה? לֹא רַק שֶׁרוּת הָיְתָה בְּעַצְמָהּ אַצִילָה בְּמִדּוֹת, אֶלָּא הִיא גַּם צִיְּתָה לְנָעֳמִי. הִיא יָדְעָה שֶׁנָּעֳמִי אוֹחֶזֶת בְּעַצְמָהּ בְּדַרְגּוֹת גְּבוֹהוֹת, שֶׁנָּעֳמִי אִשָּׁה מְיֻחֶדֶת, וְלָכֵן הִיא גַּם שָׁמְעָה לָהּ ״כָּךְ תִּתְנַהֲגִי כָּךְ תֵּלְכִי״. הִיא הִכְנִיסָהּ לָהּ גַּם אֶת הָאֱמוּנָה ״תֵּדְעִי לְךָ, אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מַפְסִידִים״. אֶת כָּל הַמַּהֲלָךְ שֶׁל הָאֱמוּנָה הַזֹּאת הִיא שָׁמְעָה לָהּ. נָעֳמִי הַדְּרִיכָה אֶת רוּת, וְרוּת עִם הַמִּדּוֹת הָאֲצִילִיּוֹת שֶׁלָּהּ קִבְּלָהּ אֶת הַכֹּל.

רוּת מַמְשִׁיכָה הָלְאָה, אֲבָל לֹא נִגְמָר כָּאן הַסִּפּוּר. בִּעַז הִתְחַתֵּן עִם רוּת וּלְאַחַר לַיְלָה אֶחָד הוּא נִפְטַר וְעוֹד פַּעַם הִיא נִשְׁאֲרָה אַלְמָנָה ! הַקֶּשָׁיוֹת יְכוֹלוֹת לַחְזֹר מֵחָדָשׁ, מִי יָכוֹל לָדַעַת שֶׁיֵּשׁ כָּאן עִנְיָן שֶׁל מְשִׁיחַ בְּכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה? בְּדִיּוּק לַיְלָה אֶחָד זֶה מָה שֶׁנִּשְׁאַר, בִּעַז בְּעַצְמוֹ רָצָה לְכַתְּחִלָּה שֶׁמִּישֶׁהוּ יוֹתֵר קָרוֹב יִגְאַל, אֲבָל מִשָּׁמַיִם לֹא נָתְנוּ לוֹ, רוּת שַׁיֶּכֶת לְבִעַז. אַף אֶחָד לֹא מְנַהֵל אֶת הָעוֹלָם, רַק הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. לַיְלָה אֶחָד

בְּדִיּוּק הָיְתָה רוּת נְשׁוּאָה וּלְמָחָרָת הִיא אַלְמָנָה. אֵין שֶׂבַע בְּרָכוֹת, אֵין כְּלוּם. הָלְאָה הָלְאָה.

זְהִירוּת פְּצוּיָן

אֲנַחְנוּ הָרֵי לֹא מְבִינִים כָּאֵלֶּה דְּבָרִים. אֵיךְ אֶפְשָׁר לְהָבִין כָּזֶה דָּבָר, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם? אִם בֶּן אָדָם לֹא הוֹלֵךְ עִם אֱמוּנָה בְּכָזֶה מַצָּב בְּוַדַּאי שֶׁהוּא יֵעָצֵר. אִם הוּא לֹא הוֹלֵךְ עִם עוֹצְמוֹת לְהָעִיף כָּל קַשְׁיָה שֶׁיֵּשְׁנָה, כָּל רִגְשֵׁי נְחִיתוּת שֶׁיֵּשְׁנָם, לְהָעִיף אוֹתָם הַצִּדָּה, כָּל רַע עַיִן שֶׁיֵּשׁ עַל הַסּוֹבֵב, כָּל בִּקֹּרֶת שֶׁיֵּשׁ עַל הַסּוֹבֵב, אָז הָאָדָם מֵתָּשׁ בַּנֶּפֶשׁ שֶׁלּוֹ מֵהַסִּפּוּר שֶׁלּוֹ, מֵהַתְּגוּבוֹת שֶׁל הַסּוֹבֵב, מֵהַתָּכְנִיּוֹת שֶׁהָיוּ לוֹ שֶׁלֹּא מִתְאַמְּתוֹת.

"לָמָּה הַסּוֹבֵב לֹא מֵגִיב? לָמָּה הַסּוֹבֵב לֹא רוֹאֶה כַּמָּה אֲנִי סוֹבֵל? וְלֹא דַּי שֶׁלֹּא רוֹצִים בִּי אֶלָּא גַּם מִסְתַּכְּלִים עָלַי בְּמַבָּטִים, אֲנָשִׁים רָעִים", כָּכָה זֶה עוֹבֵד הַמַּנְגָּנוֹן שֶׁל הָרַע שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכֵנוּ שֶׁמְּיַצֵּר אֶת הַקַּשְׁיוֹת. אִם לְאָדָם יֵשׁ רִגְשֵׁי נְחִיתוּת וְהוּא לֹא סוֹבֵל מֵ"עֹדֶף שֶׁכֶל" אָז הוּא מַשְׁלִים עִם מַצָּב הַחַיִּים שֶׁלּוֹ שֶׁהֵם כָּאֵלֶּה וְזֶהוּ. זֶה מַגִּיעַ מֵהָרַע שְׁבְּתוֹכִי, לֹא מֵהַטּוֹב שְׁבִּי, מֵהַטּוֹב שֶׁבָּנוּ אָדָם מוּכָן לְהַקְרִיב, אֲבָל הָרַע שֶׁבָּנוּ מְיַצֵּר רַע, וּמְמַּלֵּא זֶה מָה שֶׁבַּסּוֹף מְצַטַּבֵּר וּמְפוֹצֵץ אֶת הַבֵּן אָדָם וּמַרְחִיק אוֹתוֹ.

רוּת הַמּוֹאָבִיָּה הוֹלֶכֶת עִם הָאֱמוּנָה, וְלָכֵן אֵין לָהּ שׁוּם צִפִּיּוֹת מֵאַף אֶחָד, מִכֵּיוָן שֶׁאֵין שׁוּם עִנְיָן לְסַוֵּג אַף אֶחָד וּלְחַפֵּשׂ לְהַגְדִּיר אֲנָשִׁים מִי פַּחוֹת מִי יוֹתֵר, יֵשׁ לִי רַק עִנְיָן עִם עַצְמִי מָה אֲנִי צָרִיךְ לְצַפּוֹת מֵעַצְמִי וְלֹא מֵאַף אֶחָד אַחֵר. פֹּה מַתְחִיל וּפֹה נִגְמָר. שָׁם יֵשׁ אֶת כָּל כֹּחוֹת הַנֶּפֶשׁ וְשָׁם יֵשׁ אֶת הָעֲבוֹדָה הַפְּנִימִית. לְהַאֲמִין בְּמַה שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה, רוֹאִים אוֹתִי וּמַחְשִׁיבִים אֶת זֶה. לְחַפֵּשׂ אֶת הַשִּׁמְחָה בְּהִתְחַבְּרוּת, בְּמַה שֶׁאֲנִי כֵּן עוֹשֶׂה וְכֵן זוֹכֶה, וּמְמַּלֵּא מִשָּׁם הָאָדָם מְקַבֵּל אֶת הַכֹּחוֹת נֶפֶשׁ לִשְׂרֹד הֵיכָן שֶׁהוּא צָרִיךְ לִשְׂרֹד.

הַכֹּל מְדֻיָּק

הַדּוֹר שֶׁלָּנוּ עוֹבֵר מַצָּבִים לֹא פְּשׁוּטִים, דְּבָרִים מְאֹד מְסֻבָּכִים. הָאָדָם נוֹפֵל בְּקַשְׁיוֹת - לָמָּה הַחַיִּים שֶׁלִּי כָּאֵלֶּה מוּזָרִים? הֵם בֶּאֱמֶת מוּזָרִים, אֲבָל אִם נִבְדֹּק נִגְלֶה שֶׁאֵצֶל כֻּלָּם מוּזָר, אֵצֶל כָּל אֶחָד מוּזָר בְּצוּרָה אַחֶרֶת, אֲבָל מוּזָר. כִּמְעַט לְכָל אֶחָד יֵשׁ דְּבָרִים מוּזָרִים. יֵשׁ מוּזָר פַּחוֹת וְיֵשׁ מוּזָר יוֹתֵר.

יֵשׁ לְשַׁנֵּן שׁוּב וְשׁוּב - הַכֹּל מְדֻיָּק. קָשֶׁה, אֲבָל מְדֻיָּק. כָּל הַזְּמַן צָרִיךְ לְשַׁנֵּן אֶת זֶה. הַדֶּרֶךְ לְהַצְמִיחַ מָשִׁיחַ, בַּסִּפּוּר שֶׁל רוּת זֶה כָּל כָּךְ בּוֹלֵט - מָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה לְהַצְמִיחַ מֵרוּת? הַסִּפּוּר שֶׁל רוּת לֹא הָיָה יוֹם וְלֹא שָׁנָה, נְסִיעוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת, אָדָם שֶׁבָּא מֵהַשִּׂיא, מֵהַפִּסְגָּה. לִהְיוֹת מְבֻזֶּה בְּאֵיזֶה מָקוֹם מֵצֵנַע מֵילָא, הָיְתָה שָׁם הִתְלַבְּטוּת מִי יֵלֵךְ לֶאֱסוֹף חִטִּים נָעֳמִי אוֹ רוּת. אוּלַי נָעֳמִי שֶׁמַּכִּירִים אוֹתָהּ אֲבָל יִהְיֶה לָהּ בְּזָיוֹן, אוֹ רוּת שֶׁלֹּא מַכִּירִים אוֹתָהּ אֲבָל הִיא לֹא תּוּכַל לֶאֱסוֹף הַרְבֵּה כִּי אוּלַי יִדְחוּ אוֹתָהּ. אִם יְגַלּוּ מֵהֵיכָן הִיא הִגִּיעָה בִּכְלָל זֶה יִהְיֶה מְאֹד מוּזָר, סִימָנֵי שְׁאֵלָה גְּדוֹלִים יִהְיוּ עָלֶיהָ.

בַּסּוֹף אוֹמֶרֶת רוּת - אֲנִי הוֹלֶכֶת. מָה שֶׁלֹּא יִהְיֶה אֲנִי אֵלֵךְ. רוּת לֹא הָיְתָה טִפְּשָׁה, לְהֶפֶךְ, אֵיזֶה חָכְמָה הָיְתָה לְרוּת. הִיא לֹא אוֹסֶפֶת מִיַּד, אֶלָּא הִיא הוֹלֶכֶת לְסוֹף הַשָּׁבִיל וּכְשֶׁהִיא חוֹזֶרֶת הִיא אוֹסֶפֶת כְּדֵי לֹא לְהַגִּיעַ לַסּוֹף וְשֶׁיִּהְיֶה לָהּ מִטְעָן. יֵשׁ כָּל מִינֵי נְקוּדוֹת שֶׁמְּבִיאִים הַמְּפָרְשִׁים עַל הַפְּקֻחוּת שֶׁלָּהּ, הַדַּקּוּיוֹת.

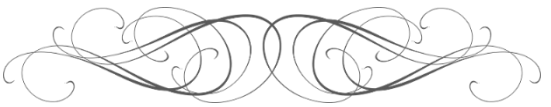
סְתָם מִסְכֵּן

בְּדֶרֶךְ כְּלָל אָדָם רָדוּד אֵין לוֹ הַרְבֵּה בְּעָיוֹת בַּחַיִּים, הֵם סְתָם מִסְכְּנִים. אֲבָל אָדָם עִם פְּקֻחוּת מְקֻבֶּל נֹפַח בָּרֶגֶשׁ, בַּהֲבָנָה, הוּא רוֹאֶה אֶת הָאֲנָשִׁים כַּמָּה הֵם רָעִים בָּעֹמֶק, זֶה לֹא סְתָם זֶה בָּעֹמֶק. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה לְהַצְמִיחַ אֶת הַמָּשִׁיחַ לָכֵן עוֹבֵר עַל רוּת כָּל הַמַּעֲבָרִים הָאֵלֶּה. מָה הוּא רוֹצֶה לְהַצְמִיחַ מִכָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים, אֲבָל שֶׁזֶּה מְדֻיָּק, זֶה וַדַּאי. שֶׁרוֹאִים אֶת הַכֹּל זֶה וַדַּאי. אִם לֹא עוֹבְדִים עַל הָעִנְיָן הַזֶּה לְהַשְׁתִּיק אֶת הָרַע שֶׁבְּתוֹכֵנוּ, ה״רַע עַיִן״ שֶׁיּוֹצֵר כָּל הַזְּמַן לְחַפֵּשׂ בְּעָיוֹת אֵצֶל הַסּוֹבֵב, זֶה צוֹבֵר תְּאוּצָה בִּפְנִים, צוֹבֵר מִטְעָנִים שְׁלִילִיִּים, וּבַסּוֹף מִתְפּוֹצֵץ.

רוּת לֹא זָזָה, לֹא מְשַׁנָּה מָה קוֹרֶה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר - תָּפַסְתְּ אֶת הַנְּקֻדָּה. יֵשׁ פֹּה מָה לְהַצְמִיחַ, אָז אֶתְּ רְאוּיָה לְבֹעַז, אֶפְשָׁר לְהַצְמִיחַ מָה שֶׁתֵּכְנֵן עֲבוּרֵנוּ. הַכְנָעָה, נְכוֹנוּת לְהַכְנָעָה, עֲבוֹדָה פְּנִימִית יוֹם יוֹמִית. יֵשׁ פֹּה חִבּוּר אֶל הַפִּסְגָּה שֶׁאֲנִי רוֹצֶה לְהַצְמִיחַ.

שֶׁנִּזְכֶּה כֻּלָּנוּ לִתְפֹּס אֶת הַנְּקֻדָּה וּנְאַפְשֵׁר לַה׳ לְהַצְמִיחַ מֵאִתָּנוּ אֶת מָה שֶׁצָּרִיךְ לְהַצְמִיחַ.

משפטים

מִשְׁנְכְנַס אַדָּר

מִשְׁנְכְנַס אַדָּר מַרְבִּין בְּשִׂמְחָה. לִמּוּד הַמַּעֲלוֹת שֶׁל שִׂמְחָה זֶה לֹא תַחֲלִיף לְעֻצּוֹת בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים. כָּתוּב רַבּוֹת עַל מַעֲלוֹת הַשִּׂמְחָה, וּוַדַּאי שֶׁזֶּה מִן הָרָאוּי שֶׁנִּמְנֶה קְצָת מֵהַמַּעֲלוֹת שֶׁל הַשִּׂמְחָה כְּדֵי לְעוֹרֵר אֶת הַמּוֹטִיבַצְיָה כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה חֵשֶׁק, שֶׁיִּהְיֶה רָצוֹן בְּכָלָל לַנּוֹשֵׂא הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא שִׂמְחָה, אֲבָל זֶה לֹא תַחֲלִיף לְעֻצּוֹת. מַעֲלוֹת הַשִּׂמְחָה זֶה יָפֶה בִּשְׂבִיל יֵדַע כְּלָלִי אֲבָל כְּשֶׁמַּגִּיעַ נִסָּיוֹן שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים מָה לַעֲשׂוֹת עִם עַצְמֵנוּ לֹא פָּטָרְנוּ כְּלוּם. עוֹד פַּעַם נוֹפְלִים, עוֹד פַּעַם מִתְבַּלְבְּלִים, מָה אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים עִם זֶה?!

דָּבָר שֵׁנִי, הָעִקָּר זֶה אֵיךְ אָדָם מוֹנֵעַ מֵעַצְמוֹ כָּל מִינֵי בְּעָיוֹת שֶׁיּוֹצְרוֹת נְפִילוֹת לְנַטְרֵל פְּצָצוֹת מְתַקְתְּקוֹת. יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁמִּתְפּוֹצְצִים בְּבַת אַחַת, אֲבָל הֵם לֹא נוֹצְרוּ בְּרֶגַע אֶחָד. הֵם אֹסֶף שֶׁל מַצָּבִים שֶׁהִצְטַבְּרוּ וּבְבַת אַחַת זֶה מִתְפּוֹצֵץ. אָז הַחָכְמָה הַגְּדוֹלָה אֵיךְ מְנַטְרְלִים פְּצָצוֹת מְתַקְתְּקוֹת, זוֹ הַחָכְמָה הֲכִי גְּדוֹלָה. הָעֻצּוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ מְנַטְרְלוֹת פְּצָצוֹת מְתַקְתְּקוֹת. כִּי זֶה מִצְטַבֵּר וּלְאַחַר מִכֵּן מִתְפּוֹצֵץ.

אָז יֶשְׁנָן עֲצוֹת חֲשׁוּבוֹת אֵיךְ לֹא לְהַגִּיעַ לְמַצָּב בִּישׁ שֶׁיִּתְפּוֹצֵץ. כִּי אָז לְאָדָם אֵין לוֹ שְׁלִיטָה עַל הַמַּצָּב, הוּא פָּשׁוּט מִתְנַהֵג עִם הָאִנְסְטִינְקְטִים הַטִּבְעִיִּים שֶׁלּוֹ, אֵין שׁוּם שְׁלִיטָה, וְאָז הוּא מִתְפָּרֵץ אוֹ חַס וְשָׁלוֹם הוּא מִתְנַהֵג לֹא יָפֶה, וְאַחֲרֵי כֵּן הוּא מַרְגִּישׁ מִתֻּסְכָּל: "אֵיךְ הָיִיתִי כָּזֶה טִפֵּשׁ". זֶה חוֹזֵר עַל עַצְמוֹ. הָאָדָם לֹא מַרְוִיחַ הַרְבֵּה מֵהַחֶשְׁבּוֹן אֶלָּא אִם כֵּן הוּא יַעֲשֶׂה חֶשְׁבּוֹן נֶפֶשׁ וְיִתְבּוֹדֵד עַל זֶה וִיבַקֵּשׁ מֵה' לֹא לַחְזֹר לְמַצָּבִים הָאֵלֶּה, וְשֶׁה' יִתֵּן עֵצָה אֵיךְ לֹא לַחְזֹר לְמַצָּבִים הָאֵלֶּה. אַחֶרֶת זֶה חוֹזֵר עַל עַצְמוֹ כָּל פַּעַם בְּצוּרָה אַחֶרֶת.

מַגִּיעַ אֵיזֶה צֵרוּף שֶׁל כַּמָּה דְּבָרִים בְּיַחַד עִם רֶגַע מְסֻיָּם וּמִתְפּוֹצֵץ. וְאָז יֵשׁ צַעַר גָּדוֹל מֵהַתִּסְכּוֹל מֵהָאַכְזָבָה מֵעַצְמוֹ. בְּאוֹתוֹ רֶגַע הוּא מִתְפּוֹצֵץ כִּי הוּא לֹא חוֹשֵׁב כְּלוּם. אַחֲרֵי כֵּן הוּא מְאֹד מִתֻּסְכָּל מֵעַצְמוֹ: "אֵיךְ הִגַּעְתִּי לְכָזֹאת רָמָה שְׁפֵלָה, אֵיךְ הִתְנַהַגְתִּי כָּךְ". וְאִם אֵין עֵצוֹת אֵיךְ לְהִתְמוֹדֵד עִם זֶה אָז זֶה יַחְזֹר עַל עַצְמוֹ כָּל פַּעַם בְּצוּרָה אַחֶרֶת וְזֶה יָכוֹל לְהִמָּשֵׁךְ שָׁנִים. מְנַסֶּה קְצָת לְהִמָּלֵט מֵהַמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה אֲבָל זֶה מַתְקִיף אוֹתוֹ.

הֶחָכָם וְהָתָם

בַּסִּפּוּר "הֶחָכָם וְהָתָם" רַבִּנוּ נָתַן אֶת הָעֵצוֹת הַמְיֻחָדוֹת אֵיךְ אָדָם לֹא מַגִּיעַ לְכָל מִינֵי מַצָּבִים שֶׁגּוֹנְבִים לוֹ אֶת הַשִּׂמְחָה, כִּי הַתָּם בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מִבְּחִינָה מְסֻיֶּמֶת זֶה הַמְּצִיאוּת שֶׁלָּנוּ.

הַסִּפּוּר מְסַפֵּר עַל שְׁנֵי יְלָדִים קְטַנִּים שֶׁגָּדְלוּ בְּיַחַד לֹא אַחִים, אֲבָל הִתְנַהֲגוּ בְּאַהֲבָה כְּמוֹ אַחִים. אֶחָד מֵהֶם הָיָה תָּם, הַכַּוָּנָה שֶׁהָיָה לוֹ שֵׂכֶל חַלָּשׁ מְאֹד, לֹא מָהִיר תְּפִיסָה אֲבָל לֹא הָיָה טִפֵּשׁ. וּלְעֻמָּתוֹ הֶחָכָם הָיָה בָּעַל תְּפִיסָה מְהִירָה, חִישׁוּבִים מְהִירִים. הֵם גָּדְלוּ, וּבְיוֹם מִן הַיָּמִים הָיוּ צְרִיכִים לְהָבִיא פַּרְנָסָה, הַתָּם הָלַךְ הֵקִים בָּיִת וְיָצָא לַעֲבוֹדָה, לְפִי הַכִּשּׁוּרִים שֶׁלּוֹ הַנְּמוֹכִים הוּא יָדַע שֶׁאֵין לוֹ מָה לְחַפֵּשׂ הַרְבֵּה, זֶה גַּם מַרְאֶה עַל פִּקְחוּת, כִּי מָה אֲנִי מְחַפֵּשׂ כָּל מִינֵי קוּרְסִים שֶׁאֲנִי לֹא שַׂיָּךְ בָּהֶם. הוּא הֵבִין אֶת הַמַּצָּב, זֶה מָה שֶׁהוּא מְסֻגָּל וְלָכֵן הוּא לָמַד לִהְיוֹת סַנְדְּלָר, הֵבִיא פַּרְנָסָה בְּכָבוֹד הַבָּיְתָה. רַק הַבְּעָיָה הִיא שֶׁהַסַּנְדְּלָרוּת שֶׁהוּא לָמַד לֹא הָיְתָה מִי יוֹדֵעַ מָה וְהוּא הָיָה עוֹבֵד קָשֶׁה מֵהַבֹּקֶר עַד הַלַּיְלָה וּבַסּוֹף יוֹצְאוֹת לוֹ נַעֲלַיִם עֲקוּמוֹת.

הֶחָכָם הָלַךְ לִלְמֹד מִקְצוֹעוֹת, וְלָמַד וְלִמֵּד וְכֵיוָן שֶׁהָיְתָה לוֹ תְּפִיסָה מְהִירָה הוּא יָדַע הַרְבֵּה מִקְצוֹעוֹת. הוּא הִתְמַחָה בְּפִיזִיקָה, הוּא הִתְמַחָה בְּבוֹטָנִיקָה, הוּא הִתְמַחָה בְּבִיוֹלוֹגְיָה, בְּפִיזִיקָה גַּרְעִינִית וּבְעוֹד הַרְבֵּה מִקְצוֹעוֹת, בְּקִצּוּר כָּל נוֹשֵׂא, בְּכָל תְּחוּם הוּא הָיָה מֻמְחֶה עוֹלָמִי בְּתוֹךְ זְמַן קָצָר.

רַק שֶׁהַבְּעָיָה שֶׁכְּכָל שֶׁהוּא לָמַד וְלָמַד אָז נוֹצְרָה אֶצְלוֹ בְּעָיָה שֶׁהוּא נִכְנַס יוֹתֵר לְעַצְבוּת. כַּמּוּבָן שֶׁאִם אָדָם לוֹמֵד בִּשְׁבִיל פַּרְנָסָה זֶה לְגִיטִימִי שֶׁצָּרִיךְ לִלְמֹד, אֲבָל אֶצְלוֹ הוּא לָמַד לֹא בִּשְׁבִיל פַּרְנָסָה אֶלָּא בִּשְׁבִיל "שֶׁאֲנִי אֶחָזֹר לַעֲיָרָה הֵם יִרְאוּ מָה הָיִיתִי וּמָה נִהְיֵיתִי", זֶה כָּל הַמַּטָּרָה שֶׁלּוֹ. כָּל מָקוֹם צַעַר.

בֵּינְתַיִם הַמִּסְכֵּן הַזֶּה אֵיפֹה שֶׁהוּא הָלַךְ הוּא לֹא מָצָא מָקוֹם לְהִתְאַכְסֵן, כִּי הֵיכָן שֶׁהוּא נִכְנַס זֶה עָשָׂה לוֹ רַק מָרָה שְׁחוֹרָה, כָּל מָקוֹם שֶׁהוּא הִגִּיעַ לֹא הָיָה טוֹב לוֹ, כִּי הוּא יָדַע לְחַשְׁבֵּן מַהֵר אֶת הַבְּעָיָה.

נַנִּיחַ שֶׁהוּא מַגִּיעַ לַמָּקוֹם מְסֻיָּם :"הַמָּקוֹם הַזֶּה מִבְּחִינָה אַקוֹסְטִית בְּעָיָתִי לְגַמְרֵי, אִם אַתָּה יוֹשֵׁב בַּמָּקוֹם הַזֶּה נוֹצֵר לְךָ הֶפְרֵשׁ דְּצִיבֵּלִים גָּדוֹל מְאֹד בֵּין אֹזֶן לְאֹזֶן בְּגַלַּל הַהֶפְרֵשִׁים בַּכִּוּוּנִים וְזֶה גּוֹרֵם לְךָ בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן לִלְחָצִים עַל הָאָזְנַיִם וְהַמֹּחַ".

אַחֲרֵי כֵּן מִבְּחִינָה טֶרְמוֹ-דִּינָמִית שֶׁל זְרִימוֹת הוּא מְחַשְׁבֵּן אֶת הַמֶּרְחָק שֶׁבֵּין הַדֶּלֶת לְחַלּוֹנוֹת וְאֶת מִסְפַּר הַחַלּוֹנוֹת וְאֶת הַזְּרָמִים שֶׁיֵּשׁ לְפִי הַטֶּמְפֶּרָטוּרוֹת הַמְּצוּיוֹת כָּאן, "יֵשׁ פֹּה בְּעָיָה קָשָׁה שֶׁל זְרָמִים שֶׁגּוֹרֶמֶת לְסִבּוּבִים סְבִיב הָרֹאשׁ וְאַתָּה לֹא מַרְגִּישׁ".

אַחֲרֵי כֵּן מִבְּחִינַת קְרִינָה, הוּא יוֹדֵעַ יֵשׁ פֹּה סֶלְקוֹם וְאוֹרֶנְג' וְעוֹד חֲבֵרוֹת וְהוּא מְחַשְׁבֵּן כַּמָּה מִטְעָנִים יֵשׁ סְבִיב הָרֹאשׁ שֶׁלּוֹ בְּלִי סוֹף. מִבְּחִינָה רְפוּאִית הוּא מְחַשְׁבֵּן :"אַתָּה יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא כָּזֶה וּבְזָוִיוֹת כָּאֵלֶּה, אֵיזֶה בְּעָיָה ה' יְרַחֵם. מִבְּחִינָה אוֹרְטוֹפֶּדִית אַתָּה בִּבְעָיָה קָשָׁה מְאֹד".

בְּקִצּוּר הוּא מְחַשְׁבֵּן וּמְחַשְׁבֵּן וְרוֹאֶה שֶׁהַמָּקוֹם הַזֶּה בְּעָיָתִי מְאֹד, אִי אֶפְשָׁר לָגוּר פֹּה. הוּא עוֹבֵר לְמָלוֹן שִׁבְעָה כּוֹכָבִים וּמַתְחִיל לְחַשְׁבֵּן שָׁם מִבְּחִינָה אַקוֹסְטִית וּרְפוּאִית - רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִי אֶפְשָׁר פֹּה לִהְיוֹת.

כָּכָה הוּא לֹא מוֹצֵא שׁוּם מָקוֹם. אִם הוּא הָיָה מַגִּיעַ לְכָאן וְרוֹאֶה שֶׁאֲנַחְנוּ צוֹחֲקִים הוּא הָיָה אוֹמֵר אֵלֶּה מְשֻׁגָּעִים לְגַמְרֵי. "אַתֶּם יוֹדְעִים מָה הַמַּצָּב שֶׁלָּכֶם ? ! אִם

הֲיֵיתֶם יוֹדְעִים מָה שֶּׁאֲנִי יוֹדֵעַ, הֲיֵיתֶם בָּטוּחַ עֲצוּבִים! אַתֶּם גַּם צוֹחֲקִים? יֵשׁ לָכֶם בְּעָיָה עַל בְּעָיָה. אַתֶּם פָּשׁוּט לֹא יוֹדְעִים כַּמָּה חֲמַצָּב חָמוּר". "תִּרְאוּ מָה נִהְיֵיתִי" הַמִּסְכֵּן הַזֶּה לֹא טוֹב לוֹ.

וְאֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּכְלָל שָׂכַח, כִּי אֶת הַכֹּל הוּא הִסְפִּיק "לְבַד" הוּא עוֹשֶׂה הַכֹּל "לְבַד". "ה' עוֹזֵר אֲבָל זֶה 'אֲנִי'. וַדַּאי שֶׁה' עָזַר לִי, הָלָכְתִּי לַקּוֹרְס הַזֶּה הִצְלַחְתִּי, ה' עוֹזֵר אֲבָל זֶה אֲנִי". כְּשֶׁאָדָם אוֹמֵר "אֲנִי" רַ"אֲנִי", כְּשֶׁהוּא מַצְלִיחַ זֶה כֵּיף, זֶה "אֲנִי". אֲבָל שֶׁהוּא נִכְשָׁל זֶה גַּם "אֲנִי". "אֲנִי הִצְלַחְתִּי" "אֲנִי עָשִׂיתִי" "רְאִיתֶם?! זֶה אֲנִי", "כָּל זֶה שֶׁלִּי", "כָּל הַהַצְלָחָה זֶה אֲנִי", "וַדַּאי ה' עָזַר לִי, בְּעֶזְרַת ה', אֲבָל תֵּדְעוּ לָכֶם, יֵשׁ לִי אֶת זֶה"!

לֶאֱכוֹל אֶת הַלֵּב

כְּשֶׁאָדָם נִכְשָׁל אִם הוּא אוֹמֵר: "אֲנִי" "אֲנִי" הוּא אוֹכֵל אֶת הַלֵּב! מָה אֲנִי אַגִּיד עַכְשָׁו? זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא? כְּשֶׁהַצְלָחְתִּי אָמַרְתִּי זֶה "אֲנִי" וְשָׂכַחְתִּי אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, עַכְשָׁו כְּשֶׁנִּכְשַׁלְתִּי אֲנִי אַגִּיד "ה' לֹא עָזַר לִי"? אָמְנָם הוּא יָכוֹל לְהַגִּיד אֶת זֶה, אֲבָל בִּפְנִים הוּא חַי "זֶה אֲנִי"! אֲבָל אִם הוּא יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה הַכֹּל ה' יִתְבָּרַךְ - הִצְלַחְתִּי זֶה ה' יִתְבָּרַךְ, נִכְשַׁלְתִּי אָז מִשָּׁמַיִם כָּךְ רוֹצִים, מִמֵּילָא הוּא סוֹפֵג אֶת זֶה הַרְבֵּה יוֹתֵר בְּקַלּוּת.

וְזֶה הַהֶפְסֵד שֶׁל "אֲנִי" רַ"אֲנִי". וְהֶחָכָם הַזֶּה הַכֹּל הָיָה "אֲנִי" רַ"אֲנִי", בָּנָה בַּמָּה לִכְבוֹד עַצְמוֹ. "תִּרְאוּ מָה נִהְיֵיתִי". מָה נִהְיֵיתָ? חֲתִיכַת עָצוּב נִהְיֵיתָ. חֲתִיכַת מִסְכֵּן נִהְיֵיתָ.

לָמָּה הוּא שָׂמֵחַ הַתָּם הַזֶּה שֶׁהָיָה נִרְאָה מִסְכֵּן? הָיָה מְיַצֵּר נַעֲלַיִם עֲקוּמוֹת כָּל הַיּוֹם, הוּא עָבַד קָשֶׁה וְיָצָא לוֹ נַעֲלַיִם עֲקוּמוֹת וַאֲנָשִׁים הִסְתַּכְּלוּ עָלָיו בְּתוֹר מִסְכֵּן, כִּי הוּא הָלַךְ שָׂמֵחַ כָּל הַיּוֹם, אָדָם מְיַצֵּר דְּבָרִים לֹא טוֹבִים הוּא צָרִיךְ לִבְכּוֹת "תִּרְאֶה אֵיךְ אַתָּה נִרְאֶה", "תִּרְאֶה מָה אַתָּה מְיַצֵּר", "תִּרְאֶה אֵיזֶה בַּיִת יֵשׁ לְךָ", "תִּרְאֶה אֵיזֶה שְׂכֻנִּים יֵשׁ לְךָ", "תִּרְאֶה אֶת הַחַיִּים שֶׁלְּךָ", "תִּרְאֶה מָה אַתָּה לוֹמֵד", "תִּרְאֶה אֵיךְ אַתָּה מִתְפַּלֵּל" "כֻּלָּךְ דָּפוּק מִכָּל הַכִּוּוּנִים" וְעוֹד הוּא הוֹלֵךְ וּמְחַיֵּךְ. מָה שְׁלוֹמְךָ? "בָּרוּךְ ה'" עִם חִיּוּךְ.

אֲנָשִׁים חוֹשְׁבִים - הוּא נִרְאָה מִסְכֵּן. הַבֵּן אָדָם הַזֶּה אֲפִילוּ לֹא מֵבִין אֶת הַבְּעָיָה שֶׁלּוֹ, אַתָּה מַכִּיר אוֹתוֹ? הוּא כָּל הַזְּמַן מְחַיֵּךְ. אֲבָל לָמָּה הוּא שָׂמֵחַ? לֹא יוֹדֵעַ יֵשׁ לוֹ אֵיזֶה בְּעָיָה, בְּעָיָה רְצִינִית. אַתָּה יוֹדֵעַ לָמָּה הוּא שָׂמֵחַ כָּל הַזְּמַן? אַתָּה יוֹדֵעַ מָה הַסִּפּוּר שֶׁלּוֹ? נִרְאָה לִי יֵשׁ לוֹ סִיבּוּב שָׁם. אֲנִי מַכִּיר אוֹתוֹ מַלֵּא בְּעָיוֹת וְהוּא שָׂמֵחַ כָּל הַיּוֹם צוֹחֵק. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם לְפָחוֹת שֶׁיִּהְיֶה קְצָת עָצוּב, שֶׁאֲנַחְנוּ נִרְאֶה שֶׁהוּא מֵבִין אֶת הַמַּצָּב שֶׁלּוֹ. תִּהְיֶה עָצוּב בִּשְׁבִילֵנוּ, לְפָחוֹת בִּשְׁבִילֵנוּ שֶׁיִּהְיֶה קְצָת עָצוּב. הוּא לֹא מִתְחַשֵּׁב בָּנוּ, לֹא אִכְפַּת לוֹ מֵאִתָּנוּ?!

לָמָּה אַתָּה שָׂמֵחַ?

הַצְּבוּר רוֹאֶה שָׂאַתָּה שָׂמֵחַ סְתָם בְּלִי סִבָּה, הָפוּךְ, הָיִיתָ צָרִיךְ לִהְיוֹת עָצוּב. מָה אַתָּה שָׂמֵחַ?! שָׂאַתָּה מְיַצֵּר נַעֲלַיִם עֲקוּמוֹת? שָׂאַתָּה עוֹבֵד מֵהַבֹּקֶר עַד הַלַּיְלָה? מָה אַתָּה יוֹדֵעַ בַּשׂ"ס? מָה אַתָּה יוֹדֵעַ בְּשֵׂלְתָן עָרוּךְ? כַּמָּה קְדֻשָּׁה יֵשׁ לְךָ? אֵיפֹה אַתָּה בַּתְּפִלָּה? אֵיפֹה אַתָּה בַּתּוֹרָה? אֵיפֹה בַּגַּשְׁמִיּוּת? מָה כְּבָר עָשִׂיתָ? בֶּן כַּמָּה אַתָּה? אֵיפֹה הַחַיִּים שֶׁלְּךָ נִמְצָאִים? מָה יִהְיֶה אִתְּךָ בְּעֶשֶׂר הַשָּׁנִים הַקְּרוֹבוֹת? הִנֵּה כְּבָר אֶמְצַע שָׁנָה, עוֹד מְעַט יִהְיֶה פֶּסַח, שָׁבוּעוֹת, הָלְכָה שָׁנָה. מָתַי הִתְחַלְנוּ אוֹתָהּ בִּכְלָל? כָּכָה נִגְמָרִים כָּל הַשָּׁנִים וְהוּא עוֹד הוֹלֵךְ וְצוֹחֵק.

הָעִקָּר זֶה הַשִּׂמְחָה בַּבַּיִת. אִשְׁתּוֹ רָאֲתָה שֶׁהוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת שָׂמֵחַ. כִּי יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁבַּחוּץ שְׂמֵחִים, מַבְּסוּטִים וְרַק מַגִּיעַ לַבַּיִת הָלַךְ כָּל הָרוּחַ. זֹאת אוֹמֶרֶת בַּחוּץ הוּא שָׂמֵחַ, מְשֻׁחְרָר מֵהַבַּיִת, רַק רוֹאֶה אֶת הַבַּיִת הָלַךְ הַכֹּל. אֶחָד אוֹמֵר: "אֵיזֶה אִשָּׁה קִבַּלְתִּי"? הוּא יוֹדֵעַ אֵיזֶה אִשָּׁה קִבֵּל, כַּמָּה הִתְפַּלֵּל, הוּא רָצָה לְהִשָּׂאֵר רַוָּק בְּלִי אִשָּׁה? כַּמָּה הוּא צָרִיךְ לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא נָשׂוּי וְלֹא זָרוּק בָּרְחוֹבוֹת, יֵשׁ מְעֻכְּבֵי שִׁדּוּכִים. שִׂמְחָה זֶה בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

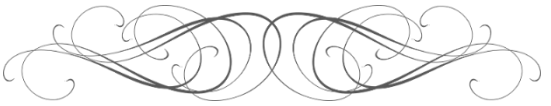
וְהָתָם הַזֶּה הֵבִיא אֶת הַשִּׂמְחָה לַבַּיִת, הֵאִיר אֶת הַשִּׂמְחָה בְּתוֹךְ בְּנֵי הַבַּיִת. וְאִשְׁתּוֹ יָדְעָה אֶת זֶה. הִיא אָמְרָה לוֹ: "אֲנִי יוֹדַעַת שָׂאַתָּה בֶּאֱמֶת שָׂמֵחַ. יֵשׁ כָּל מִינֵי מַצָּבִים בַּבַּיִת, עֲלִיּוֹת יְרִידוֹת, מַצָּב כַּסְפִּי, מַצָּב פִּיזִי כָּל מִינֵי נִדּוֹנִים שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹךְ בַּיִת וּבְכָל הַמַּצָּבִים הָאֵלֶּה אֲנִי רוֹאָה אוֹתְךָ שָׂמֵחַ לַמְרוֹת הַכֹּל. אֲנָשִׁים יְכוֹלִים לְסַפֵּר לִי סִפּוּרִים שָׂאַתָּה עוֹשֶׂה הַצָּגָה אֲנִי יוֹדַעַת שֶׁאָצְלְךָ זֶה אֲמִתִּי". אִשְׁתּוֹ מְעִידָה עָלָיו. אֵין עֵדוּת יוֹתֵר מֵהָאִשָּׁה, הִיא חַיָּה אִתּוֹ.

אֵיךְ אַתָּה עוֹשֶׂה אֶת זֶה?

הִיא אָמְרָה לוֹ אֵיךְ אַתָּה זוֹכֶה לָזֶה? אֵיךְ אַתָּה עוֹשֶׂה אֶת זֶה? זֹאת אוֹמֶרֶת הִיא רוֹצָה לְקַבֵּל אֶת הַנְּקֻדָּה בֶּאֱמֶת, כָּאן רַבְּנוּ רוֹצֶה לְהָאִיר בָּנוּ אֶת הַנְּקֻדָּה דֶּרֶךְ שְׁאֵלָה וּתְשׁוּבָה כְּדֵי שֶׁנְּקַבֵּל אֶת הַנְּקֻדָּה.

הוּא אָמַר לָהּ: אֲנִי לֹא מְחַשְּׁבִין מָה אֲנָשִׁים חוֹשְׁבִים עָלַי, שֶׁיַּחְשְׁבוּ עָלַי מָה שֶׁהֵם רוֹצִים, אֲנִי לֹא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֶשְׁבּוֹן שֶׁלָּהֶם שֶׁאִם אֲנִי לֹא הִסְתַּדַּרְתִּי כָּל כָּךְ בַּחַיִּים וְיֵשׁ לִי אַכְזָבוֹת וְחֶשְׁבְּתִי וְתִכְנַנְתִּי, אָז לְפִי כָּל הַנְּתוּנִים הָאֵלּוּ מִן הָרָאוּי הָיָה שֶׁאֲנִי אֶהְיֶה עָצוּב, וּכְשֶׁאֲנָשִׁים פּוֹגְשִׁים אוֹתִי אֲנִי צָרִיךְ לְהַרְאוֹת שֶׁאֲנִי עָצוּב כְּדֵי שֶׁאֲנִי אֵרָאֶה נוֹרְמָלִי, לְפָחוֹת לְשִׁיטָתָם. וְאֶת זֶה הַתֹּם לֹא חִשְׁבֵּן אֶת כָּל הַחֶשְׁבּוֹן הַמְּסֻתָּבָךְ הַזֶּה. הוּא לֹא מְסֻתָּבָךְ הוּא הָיָה זָךְ. לָכֵן הוּא נִקְרָא תֹּם. וְכָכָה זוֹכִים לִשְׂמְחָה אֲמִתִּית.

תרומה

בְּשִׂמְחָה תָּמִיד

רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב אָמַר: ״מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד״. יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁמַּפְרִיעָה לָהֶם הַנֶּסְחָה הַזֹּאת אוֹמְרִים: ״שִׂמְחָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּמִצְוָה תָּמִיד״, מָה מַּפְרִיעַ לָהֶם בַּנֶּסְחָה? לָמָּה זֶה מַפְרִיעַ לָהֶם? וְאֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שְׂזֶה לֹא יַפְרִיעַ לָהֶם? יֵשׁ עוֹד מַשֶּׁהוּ מְעַנְיֵן שֶׁמִּישֶׁהוּ אָמַר לָנוּ שֶׁכָּתוּב שֶׁבְּחֹדֶשׁ אַדָּר ״מַרְבִּין״ בְּשִׂמְחָה וְלֹא ״מַרְבִּים״, מִלְּשׁוֹן רַבֵּנוּ בֶּן שִׂמְחָה. אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁחֹדֶשׁ אַדָּר זֶה חֹדֶשׁ שֶׁל שִׂמְחָה, וַאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁהַרְבֵּה דְּבָרִים תְּלוּיִים בְּשִׂמְחָה, וְאִם הָיִינוּ בְּשִׂמְחָה תָּמִיד אָז הָיִינוּ מְלֵאִים יְשׁוּעוֹת.

אֲנַחְנוּ פְּצוּעִים בַּנְּקוּדָה הַזּוֹ שֶׁל שִׂמְחָה. כָּל מָה שֶׁכָּתוּב בַּעֲמָלֵק, הַפְּגִיעָה שֶׁלּוֹ שֶׁמַּסְבִּיר רַבִּי נָתָן זֶה פְּגִיעָה בַּשִּׂמְחָה: ״וַיְזַנֵּב בְּךָ כָּל הַנֶּחֱשָׁלִים אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עָיֵף וְיָגֵעַ וְלֹא יָרֵא אֱלֹקִים״. מָה זֶה נֶחֱשָׁלִים? אֵלֶּה שֶׁהֵם חֲלוּשֵׁי כֹּחַ. מָה פֵּרוּשׁ חֲלוּשֵׁי כֹּחַ? אֲנַחְנוּ עִם הַרְבֵּה כֹּחוֹת, אֲנַחְנוּ אוֹכְלִים הַרְבֵּה בָּשָׂר יֵשׁ לָנוּ הַרְבֵּה כֹּחַ. כֵּן, אֲבָל תַּכְלֵ׳ס הָעֲצַבִּים חַלָּשִׁים מְאֹד וְאֵין כֹּחַ לְכָל מִינֵי דְּבָרִים שֶׁבְּדוֹרוֹת קוֹדְמִים הָיוּ עוֹשִׂים.

אָז הַפְּגִיעָה הִיא יְשִׁירוֹת בְּשִׂמְחָה, שֶׁהָעֲצַבִּים חַלָּשִׁים הַפְּגִיעָה יְשִׁירָה בְּשִׂמְחָה. וּבָא רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב וְאָמַר: "הָעֲבוֹדָה שֶׁלִּי זֶה לְרַפֵּא לָכֶם אֶת הַשִּׂמְחָה". אֵיךְ הוּא עוֹשֶׂה אֶת זֶה? אֵיךְ הוּא מְרַפֵּא אֶת הַשִּׂמְחָה? זֶה לֹא בְּרַעְיוֹן אֶחָד, לֹא בְּעֵצוֹת וְלֹא בְּתוֹרוֹת וְלֹא בִּמְשָׁלִים, הַכֹּל בְּיַחַד זוֹ מַעֲרֶכֶת שְׁלֵמָה.

נְקוּדוֹת שֶׁל שִׂמְחָה

אִם הָיִינוּ צְרִיכִים לְדַבֵּר עַל שִׂמְחָה, לְפִי רַבֵּנוּ הָיִינוּ צְרִיכִים לְדַבֵּר שִׂיחָה לְפָחוֹת בֵּין 8 לְ-10 שָׁעוֹרִים וְגַם זֶה הָיָה מְצֻמְצָם. וַדַּאי שֶׁלֹּא נוּכַל לְמַצּוֹת אֶת זֶה בְּשָׁעוּר אֶחָד, אֲבָל כַּמָּה נְקוּדוֹת שֶׁאֲנִי רוֹצֶה שֶׁנִּתְחַזֵּק בָּהֶם, וְלָמָּה?

מִכֵּיוָן שֶׁחֹדֶשׁ אַדָּר זֶה חֹדֶשׁ שֶׁמַּרְבִּים בְּשִׂמְחָה אָז יֵשׁ עִנְיָן מְאֹד גָּדוֹל לְדַבֵּר עַל שִׂמְחָה, כִּי אֶפְשָׁר לִתְפֹּס אֶת הַגֶּפֶל שֶׁל שִׂמְחָה, לִתְפֹּס אֶת הַנְּקֻדּוֹת אֵיפֹה אֲנִי נוֹפֵל, אֵיפֹה הַנְּקֻדּוֹת שֶׁאֲנִי יָכוֹל לְשַׁפֵּץ אוֹתָן, כִּי אִם בְּעֶצֶם נִגְרָמִים לִי לְהֶפְסֵדִים שֶׁאֲנִי לֹא נִמְצָא בְּשִׂמְחָה אוֹ שֶׁאֲנִי נוֹפֵל חָלִילָה לַעֲצָבוּת, אָז אֲנִי יָכוֹל לִתְפֹּס אֶת הַנְּקֻדּוֹת אֵיפֹה אֲנִי נוֹפֵל, אֵיפֹה אֲנִי יָכוֹל לְהָרִים אֶת עַצְמִי בְּקַלּוּת.

תֵּן לִי עֵצָה

אֶפְשָׁר לְשַׁנּוֹת אֶת כָּל הַתְּמוּנָה "דָּבָר בְּעִתּוֹ מָה טּוֹב", זֶה הַזְּמַן כָּעֵת שֶׁהַשִּׂמְחָה מְאִירָה מִלְמַעְלָה, מִמֵּילָא אָדָם יָכוֹל לְהָבִין אֵיפֹה הַנְּקֻדּוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְאֵיךְ מְרַפְּאִים אוֹתָן, בִּשְׁבִיל זֶה נִצְטָרֵךְ לְדַבֵּר קֹדֶם כָּל עַל מַעֲלוֹת שֶׁל הַשִּׂמְחָה. אֲבָל זוֹ לֹא הַמַּטָּרָה לְדַבֵּר עַל הַמַּעֲלוֹת שֶׁל הַשִּׂמְחָה, אָדָם יָכוֹל לִשְׁמוֹעַ עַל שִׂמְחָה הַרְצָאוֹת שְׁלֵמוֹת וּלְהִשָּׁאֵר בְּעַצְבוּת.

אֲפִילּוּ הוּא הִתְלַהֵב אַחֲרֵי הַשָּׁעוּר שֶׁל הַרְצָאוֹת וְיַגִּיד לְעַצְמוֹ: "זֶהוּ, אֲנִי הוֹלֵךְ עַל זֶה, אֲנִי תָּמִיד אֶהְיֶה בְּשִׂמְחָה", תַּכְלֶ"ס הַבִּלְבּוּל הָרִאשׁוֹן שֶׁבָּא לוֹ הוּא שׁוֹכֵחַ מֵהַכֹּל וְאוֹמֵר: "עָזוֹב אוֹתָךְ, הָרַב הַזֶּה בִּלְבֵּל לִי אֶת הַמֹּחַ". כֵּן הַיּוֹם לֹא בְּעָיָה לְהוֹצִיא מֵהַמְחַשֵּׁב אֶת כָּל הָעִנְיָנִים שֶׁכְּתוּבִים עַל שִׂמְחָה, מְדַקְלֵם אֶת זֶה בַּשָּׁעוּר, וּמָה עָשִׂינוּ? סִפַּרְנוּ לָאֲנָשִׁים סִפּוּרִים יָפִים, תַּכְלֶ"ס לֹא נָתְנוּ שׁוּם עֵצָה.

אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְדַבֵּר רַק עַל עֵצוֹת. לְדַבֵּר עַל הַבְּעָיוֹת כְּמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ הִסְבִּיר לָנוּ בַּמְּשָׁלִים שֶׁהוּא הֵבִיא אוֹתָם, כֵּיוָן שֶׁבִּמְשָׁלִים לְאָדָם יוֹתֵר קַל לְהָבִין אֶת הַבְּעָיָה מֵאֲשֶׁר שֶׁאֲנִי מְדַבֵּר אִתּוֹ חֲזִיתִית עַל כָּל הַתִּסְבּוֹכוֹת שֶׁלּוֹ, אֶלָּא מְבִיאִים לוֹ אֶת זֶה

בְּמָשָׁל, וְהוּא מֵבִין אֶת הָעֹמֶק שֶׁל הָעִנְיָן הַזֶּה אֵיךְ זֶה מִתְלַבֵּשׁ עָלָיו בְּדִיּוּק, וְזֶה נוֹתֵן לוֹ כֹּחוֹת. לְכְאוֹרָה הָיִינוּ צְרִיכִים רַק לְדַבֵּר עַל זֶה, אֲבָל מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים גַּם לְקַבֵּל מוֹטִיבַצְיָה בָּעִנְיָן שֶׁל הַשִּׂמְחָה.

זֶה רַאי נָעִים לִהְיוֹת לְיַד אָדָם שָׂמֵחַ, אֵיךְ יוֹדְעִים אֶת זֶה? פָּשׁוּט, נָסוּ לִהְיוֹת לְיַד אָדָם עָצוּב, אֲפִילוּ אִם אֲנַחְנוּ שְׂמֵחִים הוּא יַעֲשֶׂה לָנוּ אֲוִירָה לֹא נְעִימָה. בַּהַתְחָלָה נִנְסֶה לְשַׂמֵּחַ אוֹתוֹ, וּלְאַט לְאַט נִתְיָאֵשׁ, הַפָּנִים שֶׁלּוֹ נְפוּלוֹת. אָדָם שֶׁהוּא עָצוּב בַּנֶּפֶשׁ מַשְׁרֶה אֲוִירָה דִּכְאוֹנִית. קוֹרְאִים לְזֶה "אֶנֶרְגִיּוֹת שְׁלִילִיּוֹת", אֲנַחְנוּ לֹא מַאֲשִׁימִים אוֹתוֹ, בַּמְּצִיאוּת כָּכָה זֶה עוֹבֵד.

מִמֵּילָא אָדָם שָׂמֵחַ מַקְרִין שִׂמְחָה מַקְרִין אֶנֶרְגִיּוֹת חִיּוּבִיּוֹת, מַקְרִין אֶת כָּל הָעוֹצְמוֹת שֶׁבּוֹ, וְכָל הַסּוֹבֵב שֶׁלּוֹ נֶהֱנָה. אֲפִילוּ אִם הוּא לֹא מְדַבֵּר מִלָּה, עֶצֶם הַמְּצִיאוּת שֶׁלּוֹ שֶׁהוּא שָׂמֵחַ, הָרוּחַ הָאוֹפְּטִימִית שְׁמְלֶוֶה אוֹתוֹ, הָרוּחַ הַטּוֹבָה שְׁהוֹלֶכֶת אִתּוֹ, זֶה מַשְׁרֶה אֲוִירָה שֶׁתַּעֲנוּג לִהְיוֹת לְיַד אָדָם כָּזֶה.

אָדָם מַרְגִּישׁ בִּטָּחוֹן לְיַד אָדָם שָׂמֵחַ, כִּי כָּל הַדְּבָרִים הַטּוֹבִים שֶׁבּוֹ זֶה מְעוֹרֵר, זֶה נוֹתֵן לוֹ הַרְגָּשָׁה שֶׁל בִּטָּחוֹן, וּלְיַד אָדָם עָצוּב זֶה נוֹתֵן כָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת "מָה עָשִׂיתִי לוֹ? מָה הוּא עָשָׂה לִי"? כָּל מִינֵי קֻפְּדוֹת וְכָל מִינֵי רְגִישׁוּיוֹת וְכָל מִינֵי תִּסְבּוֹכוֹת שֶׁבָּאָדָם מִתְעוֹרְרוֹת. כֵּן, כָּל הַתִּסְבּוֹכוֹת הָאֵלּוּ מַגִּיעוֹת מֵאוֹתוֹ אָדָם שֶׁבְּמָרָה שְׁחוֹרָה ה' יִשְׁמֹר. מָה שֶׁאֵין כֵּן כְּשֶׁנִּמְצָאִים לְיַד אָדָם שָׂמֵחַ, אָז הַדְּבָרִים הַטּוֹבִים מִתְעוֹרְרִים, זֶה פָּשׁוּט מַקְרִין. אֵין אֶת כָּל הַקֻּפְּדוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּעַצְבוּת, בְּמוֹחִין דְּקַטְנוּת, כָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת "מָה עָשִׂיתִי לוֹ? לָמָּה הוּא כָּכָה? מָה קָרָה פֹּה? אוּלַי בִּגְלָלִי? אוּלַי בִּגְלָלוֹ"?

בְּקִצּוּר אֲנַחְנוּ יוֹצְאִים מִתֶּסְבָּכִים לְגַמְרֵי. בִּשְׁבִיל מָה הַשִּׂטּוּיוֹת הָאֵלּוּ, לַחְשֹׁב כָּל מִינֵי תִּסְבּוֹכוֹת? כֻּלָּם בְּסֵדֶר, לָמָּה צָרִיךְ לְחַשְׁבֵּן לָמָּה הוּא אָמַר, וּמִי אָמַר רִאשׁוֹן, וְלָמָּה אָמַר וּמָה הוּא חוֹשֵׁב עָלַי? דְּבָרִים כְּאֵלֶּה, "כֵּן אֲנִי מַכִּיר אוֹתוֹ, הוּא תָּמִיד בָּא לִדְקֹר אֶת הָאֲחֵרִים", בְּמָקוֹם לִהְיוֹת מְשֻׁחְרָר. לֹא מַסְפִּיק כָּל הַלְּחָצִים אֲנִי מוֹסִיף עוֹד לְחָצִים שֶׁלֹּא שַׁיָּכִים לִי בִּכְלָל.

לְשַׁחְרֵר הַכֹּל

אָדָם שָׂמֵחַ מְשַׁחְרֵר אֶת הַכֹּל. אָדָם שָׂמֵחַ יָכוֹל לְשַׁחְרֵר לְחָצִים שֶׁל הַסּוֹבֵב. שְׁנֵי אֲנָשִׁים מִסְתַּכְּלִים אֶחָד עַל הַשֵּׁנִי בְּמַבָּטִים. אֵיזֶה מַבָּטִים מְאַיְּמִים. סְתָם תִּסְבֹּכֶת

בָּרֹאשׁ, זֶה מִסְתַּכֵּל עַל זֶה וַאֲנִי עוֹבֵר בָּאֱזוֹר שֶׁלָּהֶם שָׂמֵחַ מִבְּלִי לְהַכִּיר אוֹתָם אֲנִי מַקְרִין שִׂמְחָה רַגַע זֶה גַּם מַרְגִּיעַ אוֹתָם. מִבְּלִי הֶעָרוֹת מִבְּלִי לְהַגִּיד לָהֶם כְּלוּם אֲנִי כְּבָיְכוֹל אוֹמֵר לָהֶם מִבְּלִי לְהַגִּיד שׁוּם מִילָה: "תֵּצְאוּ מִזֶּה", וְהֵם יוֹצְאִים מִזֶּה. זֶה רַק סְטוּאַצְיָה אַחַת בְּעָיָתִית. יֵשׁ עוֹד אֵין סוֹף סְטוּאַצְיוֹת בְּעָיָתִיוֹת שֶׁנִּגְרָמוֹת מֵעַצְבוּת וּמוֹחִין דְּקַטְנוּת. אֲנַחְנוּ לֹא בָּאִים לְהַגִּיד מִי אָשֵׁם בַּסְּטוּאַצְיוֹת הָאֵלּוּ, וְלָמָּה זֶה קוֹרֶה, וְרַק לְהַגִּיד אֶת הַמַּעֲלוֹת שֶׁל הַשִּׂמְחָה לְעֻמַּת הָעַצְבוּת.

הָרוּחַ הַטּוֹבָה הַזֹּאת שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ עִם שִׂמְחָה וְהוֹלֵךְ עִם רוּחַ טוֹבָה זֶה מַשְׁפִּיעַ. אָדָם נִקְלַע לִבְעָיָה כַּסְּפִית לְמָשָׁל, וְהוּא צָרִיךְ כֶּסֶף לְהִתְגַּלְגֵּל מִמָּקוֹם לַמָּקוֹם, וְאֵיךְ הוּא יְגַלְגֵּל אֶת זֶה, וּמִי יִתֵּן לוֹ, שֶׁאָדָם בְּמַצָּב רוּחַ טוֹב וְאוֹמֵר: "ה' יַעֲזֹר לִי לֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ בְּדִיּוּק ה' יַעֲזֹר", וְאֶתְמוֹל הוּא הָיָה בְּאוֹתָהּ סְטוּאַצְיָה וְהוּא הָיָה מְאֹד לַחוּץ, וְהַיּוֹם הוּא רָגוּעַ בֶּאֱמוּנָה. אֲנַחְנוּ רוֹאִים שֶׁשִּׂמְחָה מַמְתִּיקָה דִּינִים. אֲנִי שׁוֹאֵל אוֹתוֹ "הִשְׁתַּנָּה מַשֶּׁהוּ? מִישֶׁהוּ עָזַר לְךָ? קִבַּלְתָּ אֵיזוֹ שֶׁהִיא תְּמִיכָה? קִבַּלְתָּ הַבְטָחָה"? הוּא לֹא קִבֵּל שׁוּם דָּבָר! פָּשׁוּט הוּא הָיָה שָׂמֵחַ וְהִמְתִּיק דִּינִים.

מָה נִשְׁתַּנָּה?

אֲנִי מַכִּיר אֲנָשִׁים שֶׁנִּמְצָאִים בִּבְעָיוֹת, וּבָאִים אֵלַי לִפְעָמִים לְהִתְיַעֵץ וַאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאֲנִי לֹא מוֹצֵא שָׁם פִּתָּרוֹן. אַחֲרֵי כַּמָּה זְמַן אֲנִי פּוֹגֵשׁ אוֹתָם וַאֲנִי רוֹאֶה אוֹתָם רְגוּעִים. לָמַדְתִּי שֶׁלֹּא לִשְׁאוֹל אוֹתָם לָמָּה הֵם רְגוּעִים.

מַדּוּעַ? כִּי אֵין לָהֶם שׁוּם תֵּרוּץ, פָּשׁוּט הִשְׁתַּנָּה הַמַּצָּב רוּחַ שֶׁלָּהֶם, זֶה הַכֹּל. תַּכְלֵ'ס לֹא הִשְׁתַּנָּה אֶצְלָם כְּלוּם, אָז מָה עַכְשָׁו אֲנִי אֶשְׁאַל אוֹתָם וְאַעוֹרֵר אֶת זֶה? גַּם אִם הָיִיתִי שׁוֹאֵל אוֹתָם אִם הִשְׁתַּנָּה מַשֶּׁהוּ מֵהַסִּפּוּר שֶׁהֵם הִתְיָעֲצוּ אִתִּי, אָז הֵם הָיוּ אוֹמְרִים לִי שֶׁלֹּא הִשְׁתַּנָּה כְּלוּם, אָז הֶחְלַטְתִּי לֹא לִשְׁאוֹל, כִּי עַכְשָׁו הֵם שְׂמֵחִים. בָּרֶגַע שֶׁאֲנִי אֶשְׁאַל אוֹתָם יִתְעוֹרֵר אֶצְלָם הַסִּפּוּר וְהֵם יִהְיוּ עֲצוּבִים.

עִקַּר הַיְשׁוּעָה זֶה בַּשִּׂמְחָה וְעִקַּר הַבִּלְבּוּל נִמְצָא בָּעַצְבוּת. אוֹמֵר רַבֵּנוּ קַל לְדַלֵּג עַל בְּעָיוֹת עַל יְדֵי שִׂמְחָה, "הַשִּׂמְחָה הִיא מָעוֹז לְאָדָם", כְּךְ מוּבָא בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת. כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בִּזְמַן שֶׁל בִּלְבּוּל וְקֹשִׁי וְאוֹמֵר: "ה' יוֹשִׁיעַ אוֹתִי, ה' יַעֲזֹר לִי" וְהוּא בְּשִׂמְחָה, "לֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ, לֹא יוֹדֵעַ מָתַי, לֹא יוֹדֵעַ כְּלוּם, ה' יַעֲזֹר לִי, מָתַי? אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ" זֶה נִקְרָא רוּחַ טוֹבָה, זֶה נִקְרָא רוּחַ אוֹפְּטִימִית, שֶׁמְּלַוָּה אוֹתוֹ.

לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד כָּל הַזְּמַן, כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם אַף פַּעַם לֹא לִהְיוֹת עָצוּב רַק שִׂמְחָה, זוֹ דַּרְגָּה מְאֹד מְאֹד גְּבוֹהָה שְׁפָּשׁוּט בְּכָל הַמַּצָּבִים הוּא שָׂמֵחַ. אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְתָפֵס נְקוּדָתִית לִרְאוֹת אֵיךְ אֲנַחְנוּ מִתְקַדְּמִים לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה לִפְרָקִים וְזֶה דָּבָר גָּדוֹל. אִם נִתְקַדֵּם בְּפִרְקֵי הַזְּמַן שֶׁאֲנַחְנוּ שְׂמֵחִים אָז נֵדַע לָנוּ שֶׁהִתְקַדַּמְנוּ הַרְבֵּה מְאֹד.

לִהְיוֹת מְצִיאוּתִי?

יֵשׁ כָּאֵלֶּה מַצָּבִים שֶׁאָדָם שָׂם מֵתְקָף קָשֶׁה מְאֹד, אֵין לוֹ סִכּוּי לְמַמֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ אֲפִילוּ, לָמָּה? כִּי אֵלֶּה נְתוּנִים מְסֻיָּמִים שֶׁקּוֹפְצִים לוֹ עַל הַפַּרְצוּף וְהוּא רוֹאֶה אֶת עַצְמוֹ אֵיךְ שֶׁהוּא רוֹאֶה: "מָה אַתָּה מְסַפֵּר לִי עַל שִׂמְחָה כָּעֵת"? וְאִם נָבוֹא לָאֶחָד כָּזֶה וְנֹאמַר לוֹ: "תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה" רַק נַרְגִּיז אוֹתוֹ, לָמָּה? כִּי הוּא יוֹדֵעַ אֶת הַמְּצִיאוּת שֶׁלּוֹ, הוּא אָדָם רֵאָלִי, מְצִיאוּתִי. הוּא רוֹאֶה אֶת הַמְּצִיאוּת שֶׁלּוֹ, הוּא רוֹאֶה אֶת הֶעָבָר שֶׁלּוֹ, אֶת הַהוֹוֶה, קוֹרֵא אֶת הֶעָתִיד, אָז לְפִי זֶה שֶׁהוּא חֹשֵׁב אֶת כָּל זֶה עַל עַצְמוֹ, עַכְשָׁו אֲנִי אוֹמֵר לוֹ "תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה" אֲנִי שׁוֹבֵר אוֹתוֹ. הוּא יֹאמַר לִי: "אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת הַמַּצָּב שֶׁלִּי בִּכְלָל"? בֶּאֱמֶת מִי שֶׁיֹּאמַר לְאָדָם כָּזֶה "תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה" הוּא מְבַזֶּה אוֹתוֹ. אֵין שׁוּם עִנְיָן לְהַגִּיד לוֹ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה.

אָז אֵיךְ בֶּאֱמֶת אֶפְשָׁר לְשַׂמֵּחַ אָדָם עָצוּב? רַבִּי נָתָן אוֹמֵר שֶׁיַּזְכִּיר לוֹ אֶת הַיְשׁוּעוֹת שֶׁהָיוּ לוֹ, אֲבָל גַּם לֹא בְּצוּרָה אַגְרֶסִיבִית. אַחֲרֵי שֶׁהִקְשַׁבְנוּ לוֹ הַרְבֵּה הַרְבֵּה וּמָצָאנוּ אֵיזוֹ שֶׁהִיא נֶחָמָה בְּתוֹךְ הַדִּבּוּרִים שֶׁלּוֹ, אַחֲרֵי שֶׁהוּא הִשְׁתַּפֵּךְ וּפָרַק מִטְעָנִים נְחַפֵּשׂ אֶת נְקוּדַת הַחֻלְשָׁה שֶׁהוּא כֵּן רוֹצֶה לִשְׁמוֹעַ, וְאָז נַשְׁמִיעַ לוֹ אֶת הַחֲסָדִים שֶׁהָיוּ לוֹ פַּעַם.

וְגַם אֶת זֶה לֹא בָּטוּחַ שֶׁהוּא יְקַבֵּל, וְנַקְשִׁיב לוֹ לְכָל מָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ, שֶׁיּוֹצִיא אֶת כָּל מָה שֶׁהוּא סוֹחֵב וּמֵעִיק עָלָיו, עַד שֶׁלָּאַט לְאַט פִּתְאוֹם הוּא מִשְׁתַּחְרֵר. עַל כָּל פָּנִים כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּשִׂמְחָה וַדַּאי שֶׁכָּל הַכְּחוֹת נֶפֶשׁ שֶׁלּוֹ מְמֻקָּדִים, הַמּוֹחִין שֶׁלּוֹ מְהִירִים, כְּשֶׁהוּא לוֹמֵד הוּא מֵבִין. גַּם כְּשֶׁהוּא לֹא מֵבִין הוּא לֹא נִכְנָס לְלַחַץ. כִּי הוּא שָׂמֵחַ בְּמַה שֶׁהוּא כֵּן הֵבִין. כְּשֶׁהַמּוֹחִין מְאִירִים יוֹתֵר קַל לְהָבִין דְּבָרִים. אִם אָדָם לוֹמֵד וְלֹא מֵבִין אֶת הַמִּשְׁנָה, שֶׁיְּזוֹרֵם. לֹא צָרִיךְ לְהִכָּנֵס לְלַחַץ, שֶׁיִּשְׂמַח בְּמַה שֶׁהוּא לוֹמֵד גַּם אִם הוּא לֹא מֵבִין. זֶה נִקְרָא שֶׁאָדָם בְּמוֹחִין דְּקַטְנוּת שֶׁצְּמְצְמוּ לוֹ אֶת הַמּוֹחִין, מִי לֹא מַכִּיר אֶת זֶה.

הַטּוֹב עָיִן

כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּשִׂמְחָה, הַ״טּוֹב עַיִן״ שֶׁלּוֹ גָּדֵל. טוֹב עַיִן עַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אֵיךְ שֶׁהוּא מַנְהִיג אוֹתוֹ, פָּשׁוּט מְקַבֵּל אֶת הַנְהָגַת ה׳ יִתְבָּרַךְ גַּם אִם עוֹבְרִים עָלָיו מַצָּבִים לֹא נְעִימִים. אָז הוּא אוֹמֵר: כָּךְ רוֹצֶה ה׳ יִתְבָּרַךְ. הוּא זוֹרֵם עִם כָּל מָה שֶׁהוּא עָבַר בַּחַיִּים שֶׁלּוֹ, הַכֹּל זוֹרֵם מִכֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ טוֹב עַיִן עַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, יֵשׁ לוֹ טוֹב עַיִן עַל עַצְמוֹ גַּם כֵּן.

הוּא אוֹמֵר לְעַצְמוֹ ״יֵשׁ לִי דְּבָרִים טוֹבִים לַמְרוֹת הַכֹּל״, וּמִמֵּילָא יֵשׁ לוֹ גַּם טוֹב עַיִן עַל הַזּוּלַת. יֵשׁ לוֹ כֹּשֶׁר סְפִיגָה עֲבוּר הַדְּבָרִים הַבְּעָיָתִיִּים אֲצֶל הַסּוֹבֵב.

מָה שֶּׁאֵין כֵּן שֶׁהוּא נִמְצָא בְּ״רָע עַיִן״ וּבְעַצְבוּת. הָרַע עַיִן עַל הַזּוּלַת, מִיַּד עוֹמֵד לוֹ מוּל הָעֵינַיִם כָּל חוּשׁ הַבִּקֹּרֶת, מִיַּד הוּא רוֹאֶה אֶת כָּל הַבְּעָיוֹת שֶׁל כֻּלָּם. הַהוּא סְתָם עַצְבָּנִי, הַהוּא סְתָם עַצְלָן, הַהוּא סְתָם בַּטְלָן, הַהוּא סְתָם מִסְכֵּן, הַהוּא סְתָם דָּפוּק. אֶת כֻּלָּם הוּא רוֹאֶה בְּרָע הָעַיִן, וְהוּא חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ לָאֵיפָה נִקְלַעְתִּי. וּכְשֶׁהוּא נִמְצָא בְּטוֹב הָעַיִן הוּא מִסְתַּכֵּל עַל הַסּוֹבֵב בְּעַיִן טוֹבָה, לַמְרוֹת כָּל הַשְּׁטוּיוֹת שֶׁלָּהֶם, הוּא לֹא פּוֹסֵל אוֹתָם, יֵשׁ לוֹ כֹּשֶׁר סְפִיגָה לַסּוֹבֵב.

אָדָם מַגִּיעַ הַבַּיְתָה כְּשֶׁהוּא נִמְצָא בְּעַצְבוּת, חוֹשֵׁב עַל אִשְׁתּוֹ - אֵיזֶה אִשָּׁה זֹאת? ה׳ יְרַחֵם עָלֶיהָ! לְזֶה חִכִּיתִי כָּל כָּךְ הַרְבֵּה זְמַן? וְזֶה הַיְלָדִים שֶׁלִּי? אֵיזֶה יְלָדִים מֻפְרָעִים. וְהַשְּׁכֵנִים? אֵיזֶה שְׁכֵנִים דְּפוּקִים! וְהַשְּׁכוּנָה הַזֹּאת בִּכְלָל, וְהָעִיר הַזֹּאת כֻּלָּהּ בְּעָיָתִית, בִּכְלָל כָּל הַגְּלוֹבּוּס הַזֶּה בְּעָיָתִי.

יוֹם אֶחָד הוּא חוֹזֵר הַבַּיְתָה שָׂמֵחַ, אֵיזוֹ אִשָּׁה צַדִּיקָה, קִבַּלְתִּי מַלְאַךְ. וְהַיְלָדִים שֶׁלִּי גַּם כֵּן, כָּל אֶחָד פֶּרַח, וְהַשְּׁכֵנִים הֲכִי טוֹבִים שֶׁיֵּשׁ, וְהַשְּׁכוּנָה הַזֹּאת מְיֻחֶדֶת, הַגְּלוֹבּוּס נִפְלָא, הַכֹּל מִסְתּוֹבֵב יָפֶה! נִסְתַּכֵּל עָלָיו וְנִשְׁאַל אוֹתוֹ: ״תַּגִּיד לִי, אַתָּה נוֹרְמָלִי? אֶתְמוֹל אָמַרְתָּ הַכֹּל הָפוּךְ! כֻּלָּם הִתְחַלְּפוּ בְּיוֹם אֶחָד? כָּל הַמַּעֲרָכוֹת הִתְחַלְּפוּ בְּיוֹם אֶחָד? עוֹד לֹא הֵבַנְתָּ שֶׁהַבְּעָיָה אֶצְלְךָ?! לֹא קָלַטְתָּ שֶׁהַבְּעָיָה אֶצְלְךָ״?!

אֵיךְ זוֹכִים לְשִׂמְחָה?

אִם זֶה כָּכָה שֶׁהַכֹּל זֶה הַשִּׂמְחָה, רִבּוֹן הָעוֹלָמִים אֵיךְ זוֹכִים לְשִׂמְחָה? רַבֵּנוּ אוֹמֵר כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה תָּמִיד. הִמְשַׁלְנוּ אֶת זֶה לְעֶבֶד שֶׁמְּשָׁרֵת אוֹתָנוּ,

שֶׁכָּל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה הוּא עוֹשֶׂה אֶת זֶה בְּצוּרָה כָּזֹאת דִּכְאוֹנִית, בְּצוּרָה שֶׁל ״טוֹב, אֲנִי אֶעֱשֶׂה״, לֹא מִכָּל הַלֵּב. כָּל מָה שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ, הוּא עוֹשֶׂה: ״אוּף, אוּף״.

לְעֻמַּת זֹאת עֶבֶד שָׁמֵחַ כָּל מָה שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ הוּא עוֹשֶׂה בְּשִׂמְחָה רַק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ. אֲנִי מַבְסוּט מֵעֶבֶד כָּזֶה, אֲנִי אוֹמֵר לוֹ: ״אֲנִי אֶתֵּן לְךָ פְּרָסִים, אֲנִי אָצַ׳פֵּר אוֹתְךָ, אֲנִי אֶדְאַג לְךָ, כָּל מָה שֶׁתִּרְצֶה, תַּעֲנוּג לִי שָׁאַתָּה עֶבֶד שֶׁלִּי, אַתָּה עֶבֶד שֶׁכֵּיף לַעֲבֹד אִתּוֹ״. אוֹתוֹ דָּבָר עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. רוֹצִים לָתֵת לָנוּ, אֲבָל הַמְקַטְרְגִים מְקַטְרְגִים עָלֵינוּ בַּשָּׁמַיִם וְאוֹמְרִים: ״תִּרְאוּ אֵיךְ הוּא נִרְאָה. וְאֵיךְ הוּא עוֹבֵד אוֹתְךָ, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא״.

שְׁנֵי אֲנָשִׁים בָּאִים לְבֵית כְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל, יֵשׁ לָהֶם 20 דַּקּוֹת לְהָנִיחַ תְּפִלִּין לְהִתְפַּלֵּל וְלָצֵאת. מִסְכְּנִים, אֲנָשִׁים עוֹבְדִים ״אֵין לָהֶם זְמַן״. אֶחָד מִתְפַּלֵּל מַהֵר, הוּא רַק מְחַכֶּה לְהוֹרִיד אֶת הַתְּפִלִּין, מִסְתַּכֵּל כָּל רֶגַע עַל הַשָּׁעוֹן. וְהַשֵּׁנִי מִתְפַּלֵּל לְאַט, מֵנִיחַ אֶת הַתְּפִלִּין, מְנַשֵּׁק אוֹתָן וְשָׂמֵחַ בַּתְּפִלָּה וּבַתְּפִלִּין, נֶהֱנָה מֵהַתְּפִלִּין. אֵיךְ זֶה נִרְאֶה? כָּכָה אֲנַחְנוּ נִרְאִים! וְאָז אֲנַחְנוּ שׁוֹאֲלִים אֵיפֹה ה״בָּת מֶלֶךְ״? הִיא נֶעֱלָמָה עִם ה״אוּף אוּף״ שֶׁלָּנוּ, כָּכָה זֶה נִרְאֶה.

מְגַלֶּה לָנוּ הָרַב חֻשִׁין זַצ״ל וְאוֹמֵר: אָדָם שֶׁעוֹשֶׂה מִצְוָה בּוֹרֵא מַלְאָךְ. הַמַּלְאָךְ נִבְרָא כְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים אֶת הַמִּצְוָה. כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר הַמִּצְוָה מְשֻׁבַּחַת וּבְהִדּוּר וּבְשִׂמְחָה, כָּכָה נִבְרָא הַמַּלְאָךְ יוֹתֵר מֻשְׁלָם (שֶׁלֹּא נְדַבֵּר אִם עוֹשִׂים עֲבֵרָה, עַל זֶה אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מָה נִבְרָא, אֲנַחְנוּ לֹא רוֹצִים לְדַבֵּר עַל זֶה בִּכְלָל). מִמִּצְווֹת נִבְרָאִים מַלְאָכִים לְבָנִים עִם כְּנָפַיִם כָּאֵלֶּה לְבָנִים. אֲבָל יֵשׁ גַּם מַלְאָכִים לְבָנִים יָפִים עֲיֵפִים. אִם אֲנִי עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּזִלְזוּל ״אוּף אוּף״, אָז נִבְרָא מַלְאַךְ עָיֵף. אֲבָל אִם אֲנִי מַשְׁקִיעַ בַּמִּצְוָה וְשָׂמֵחַ בָּהּ וְלֹא אוֹמֵר ״אוּף אוּף״ אָז נִבְרָא מַלְאַךְ עִם עוֹצְמוֹת.

מַלְאַךְ שָׂמֵחַ אֶחָד יָכוֹל לַהֲפֹךְ אֶת הַכֹּל, כִּי הַמַּלְאָכִים כָּתוּב עֲלֵיהֶם בַּמִּצַח אֶת הַשֵּׁם שֶׁל מִי שֶׁבָּרָא אוֹתָם: ״פְּלוֹנִי בֶּן פְּלוֹנִית״, הֵנִיחַ תְּפִלִּין בָּרָא מַלְאַךְ, נָתַן צְדָקָה, אָמַר תְּהִלִּים, אָמַר תִּקּוּן הַכְּלָלִי, הָלַךְ לַמִּקְוֶה, הָלַךְ לְהִתְבּוֹדֵד, לָמַד שִׁעוּר חֻמָּשׁ, לָמַד מִשְׁנָה, כָּל דָּבָר - נִבְרָא מַלְאַךְ עִם שֵׁם שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם.

אֲפִילּוּ יֵשׁ מַלְאָכִים שֶׁנִּבְרָאִים מֵחֲמִין בְּשַׁבָּת כִּי זוֹ מִצְוָה, וְעַל כָּל מִצְוָה נִבְרָא מַלְאַךְ. כָּתוּב לַמַּלְאָךְ בַּמִּצַח: ״פְּלוֹנִי בֶּן פְּלוֹנִית אָכַל חַמִּין בְּשַׁבָּת״! אֲכִילַת חַמִּין בְּשַׁבָּת זוֹ הֲלָכָה בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ.

זֶה מַעֲשֵׂה שֶׁלּוֹ וְזֶה מַעֲשֵׂה שֶׁלִּי

אֵיךְ זוֹכִים לִשְׂמְחָה הַזּוֹ שֶׁל קִיּוּם הַמִּצְווֹת? כַּמּוּבָן הַסִּפּוּר הַמֻּרְכָּזִי שֶׁנִּדְבַּר עַל זֶה, זֶה הַסִּפּוּר שֶׁל הֶחָכָם וְהָתֶם. הַתֹּם הָיָה שָׂמֵחַ כָּל הַזְּמַן אַף עַל פִּי שֶׁהַמְּצִיאוּת שֶׁלּוֹ הָיְתָה מְאֹד עֲגוּמָה. מִכְּיָוָן שֶׁהוּא עָבַד מִבֹּקֶר וְעַד לַיְלָה שֶׁהָיָה מְיַצֵּר דְּבָרִים מְבֻזִּים יַחֲסִית לְמָה שֶׁאֲחֵרִים עוֹשִׂים, נַעֲלַיִם עֲקוּמוֹת.

זֶה עַל פִּי הַמָּשָׁל, עַל פִּי הַנִּמְשָׁל הוּא לֹא מַצְלִיחַ לְהוֹצִיא תּוֹצֶרֶת יָפָה. וְזֶה לֹא בִּלְבֵּל אוֹתוֹ בִּכְלָל. לָמָּה? מִכְּיָוָן שֶׁהוּא הֶחְלִיט שֶׁהוּא לֹא מִסְתַּכֵּל עַל אַף אֶחָד בָּעוֹלָם, הוּא סִכֵּם הַכֹּל בְּמִשְׁפָּט אֶחָד: "זֶה מַעֲשֵׂה שֶׁלּוֹ, וְזֶה מַעֲשֵׂה שֶׁלִּי".

אֲנִי לֹא מִסְתַּכֵּל עַל אַף אֶחָד, אֲנִי נִמְצָא בַּמַּסְלוּל שֶׁלִּי, אַף אֶחָד לֹא מְעַנְיֵן אוֹתִי. וַאֲנַחְנוּ מְאֹד מִתְבַּלְבְּלִים מָה נַעֲשֶׂה עִם אֲחֵרִים? זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהַרְבֵּה הָיָה יוֹתֵר קַל אִם הָיִינוּ עַל אִי בּוֹדֵד. אֲבָל מִכְּיָוָן שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא נִמְצָאִים עַל אִי בּוֹדֵד אֶלָּא רוֹאִים כָּל מִינֵי דְּבָרִים, זֶה יֵשׁ לוֹ בָּיִת כָּזֶה, וְזֶה יֵשׁ לוֹ רֶכֶב כָּזֶה, וְזוֹ יֵשׁ לָהּ מִשְׁפָּחָה כָּזֹאת, וְזֶה יֵשׁ לוֹ יְלָדִים כָּאֵלֶּה, וְזֶה יֵשׁ לוֹ פַּרְנָסָה כָּזֹאת, וְזֶה יֵשׁ לוֹ כֹּחוֹת כָּאֵלֶּה, וּלְזֶה יֵשׁ תּוֹצָאוֹת כָּאֵלּוּ. בְּקִצּוּר, אֲנִי רוֹאֶה מִסְּבִיבִי כָּל מִינֵי דְּבָרִים מְעַנְיְנִים, וְזֶה מְבַלְבֵּל כִּי מָה אִתִּי?

לְכָל אֶחָד יֶרְאוּ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בִּשְׁבִיל לְבַלְבֵּל אוֹתוֹ. וַדַּאי זֶה בָּרוּר שֶׁאִם הָיִיתִי בִּשְׁכוּנָה שֶׁל מִסְכָּנִים הָיִיתִי מַרְגִּישׁ טוֹב בְּיַחַס לַשְּׁכוּנָה, אֲבָל שָׂמוּ אוֹתִי בִּשְׁכוּנָה שֶׁלֹּא כֻּלָּם מִסְכָּנִים, אוּלַי חֶלְקָם אֲבָל יֵשׁ חֵלֶק יוֹתֵר מֻצְלָחִים. וַאֲנִי מַתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל, לַעֲשׂוֹת הַשְׁוָאָה בְּאֵיזֶה מָקוֹם אֲנִי נִמְצָא וְזֶה מְבַלְבֵּל מְאֹד. וְהַבַּעַל דָּבָר עוֹסֵק בְּצוּרָה אִנְטֶנְסִיבִית לִדְחֹס מֵידָע, לְבַלְבֵּל. הַבַּעַל דָּבָר מוֹשִׁךְ אוֹתָנוּ לְהִסְתַּכֵּל בְּכֹחַ. וְזֶה מְאֹד מְבַלְבֵּל.

הַתֹּם הַקָּדוֹשׁ יָדַע לְנַטְרֵל אֶת זֶה: "לֹא רוֹצֶה לְהִסְתַּכֵּל, לֹא רוֹצֶה לָדַעַת. אַף אֶחָד לֹא מְעַנְיֵן אוֹתִי. רַק שֶׁיַּצְלִיחוּ כֻּלָּם בְּלִי סוֹף, אֲפִילּוּ שֶׁיִּעַקְפוּ אוֹתִי". וְזוֹ עֲבוֹדָה קָשָׁה, מְאֹד קָשָׁה, כִּי זֶה עוֹקֵר אֶת כָּל הָאֱגוֹ. שֶׁאָדָם לֹא יַחְשֹׁב שֶׁהוּא לֹא בְּסֵדֶר אִם הוּא מִתְנַהֵג כָּךְ שֶׁהוּא רוֹצֶה שֶׁכֻּלָּם יַעֲקְפוּ אוֹתוֹ. לֹא, הוּא לֹא דָּפוּק. לָמָּה? כִּי הוּא זוֹכֶה וְיִזְכֶּה. בָּרַע שֶׁאָדָם זוֹכֶה לַמַּהֲלָךְ הַנִּפְלָא הַזֶּה הוּא יִזְכֶּה, לָכֵן הַתֹּם הַקָּדוֹשׁ יָכוֹל לִרְאוֹת אֶת הַדְּבָרִים הַטּוֹבִים, שֶׁכֵּן הוּא זוֹכֶה לָהֶם.

מְחִיר הַשִּׂמְחָה

רַבֵּנוּ מְסַפֵּר לָנוּ סִפּוּר שֶׁהָיָה יְהוּדִי שֶׁעָבַד בַּחֲפִירָה בְּטִיט וּמָצָא בִּזְמַן הָעֲבוֹדָה שֶׁלּוֹ אֶבֶן נְדִירָה מְאֹד. הוּא לֹא יָדַע שֶׁזּוֹ אֶבֶן נְדִירָה, אֲבָל הוּא הֵבִין שֶׁזֶּה מַשֶּׁהוּ מְיֻחָד. כְּשֶׁהוּא הִגִּיעַ הַבַּיְתָה, אִשְׁתּוֹ רָאֲתָה אֶת זֶה וְאָמְרָה לוֹ שֶׁזֶּה לֹא סְתָם יַהֲלוֹם זֶה הַרְבֵּה יוֹתֵר טוֹב מִיַּהֲלוֹם, הֵם שִׂמְחוּ מְאֹד מְאֹד.

אוֹתוֹ יְהוּדִי הָלַךְ לַצּוֹרֵף בָּעִיר, וְהַצּוֹרֵף אָמַר לוֹ שֶׁזּוֹ אֶבֶן יְקָרָה מְאֹד מְאֹד, וְאֵין אַף אֶחָד בָּעִיר שֶׁיָּכוֹל לְתַרְגֵּם לוֹ אֶת זֶה לְכֶסֶף, זֶה שָׁוֶה הֲמוֹן כֶּסֶף. הָאֶפְשָׁרוּת הַיְחִידָה הִיא לְהַפְלִיג לְאַנְגְלִיָּה, וְשָׁם יַעֲרִיכוּ לוֹ כַּמָּה זֶה שָׁוֶה. לֹא הָיָה לוֹ כֶּסֶף לְהַפְלִיג לְאַנְגְלִיָּה, אָז הַשָּׁכֵן שֶׁלּוֹ נָתַן לוֹ רַעְיוֹן טוֹב, שֶׁיֵּלֵךְ לַנָּמָל וְיִחַפֵּשׂ אֳנִיָּה שֶׁמַּפְלִיגָה לְאַנְגְלִיָּה וְשֶׁיְּדַבֵּר עִם הָרַב-חוֹבֵל וְיַסְבִּיר לוֹ אֶת כָּל הַסִּפּוּר, שֶׁאֵין לוֹ כֶּסֶף לִנְסֹעַ לְאַנְגְלִיָּה וְיֵשׁ לוֹ אֶבֶן יְקָרָה מְאֹד, וּכְשֶׁיִּמְכֹּר אֶת הָאֶבֶן בְּאַנְגְלִיָּה, הוּא יִתֵּן לוֹ אֶת כָּל הַהוֹצָאוֹת שֶׁל הַנְּסִיעָה. אוֹתוֹ יְהוּדִי שָׁאַל אֶת אִשְׁתּוֹ אִם הִיא מַסְכִּימָה לָזֶה וְהִיא הִסְכִּימָה.

גַּם רַב הַחוֹבֵל הִסְכִּים, וְהֵם הִתְחַבְּרוּ וְנִהְיוּ חֲבֵרִים. כָּל הָאֲנִיָּה הֶחְשִׁיבוּ אֶת אוֹתוֹ יְהוּדִי וְכִבְּדוּ אוֹתוֹ כִּי רָאוּ שֶׁהוּא מְחֻבָּר עִם רַב הַחוֹבֵל. יוֹם אֶחָד אוֹתוֹ יְהוּדִי יוֹשֵׁב עַל הַסִּפּוּן, אוֹכֵל אֶת הָאֹכֶל שֶׁלּוֹ וְהָאֶבֶן הָיְתָה עֲטוּפָה בִּנְיָרוֹת, בִּכְדֵי שֶׁאִם מִישֶׁהוּ יִמְצָא אֶת זֶה לֹא יֵדְעוּ שֶׁזּוֹ אֶבֶן יְקָרָה, וְאַחֲרֵי שֶׁהוּא אָכַל הוּא הִרְגִּישׁ שֶׁהוּא צָרִיךְ לָלֶכֶת לַשֵּׁרוּתִים וְהוּא שָׂכַח שָׂם אֶת הָאֶבֶן עַל הַשֻּׁלְחָן. כְּשֶׁהוּא חָזַר מֵהַשֵּׁרוּתִים גִּלָּה כִּי הַמְנַקֶּה שֶׁל הַשֻּׁלְחָנוֹת זָרַק אֶת כָּל מָה שֶׁהָיָה עַל הַשֻּׁלְחָן לְתוֹךְ הַיָּם, כּוֹלֵל הָאֶבֶן הַיְקָרָה, שֶׁנִּזְרְקָה גַּם לַיָּם עִם כָּל הַלִּכְלוּךְ.

אוֹתוֹ יְהוּדִי לֹא יָדַע מָה לַעֲשׂוֹת, אֵין אֶבֶן יְקָרָה, מִמֵּילָא אֵין מָה לַעֲשׂוֹת בְּאַנְגְלִיָּה. מָה יֹאמַר לְאִשְׁתּוֹ, מָה יֹאמַר לָרַב חוֹבֵל, אֵיךְ יְשַׁלֵּם לוֹ? הָרַב חוֹבֵל רוֹאֶה אֶת אוֹתוֹ יְהוּדִי וְשׁוֹאֵל לִשְׁלוֹמוֹ, וְהוּא עוֹנֶה לָרַב חוֹבֵל בְּשִׂמְחָה: "הַכֹּל בְּסֵדֶר, הַכֹּל מְצֻיָּן" וְזוֹרֵם אִתּוֹ כְּאִלּוּ הַכֹּל רָגִיל. הוּא לֹא הֶרְאָה לוֹ שֶׁהוּא עָצוּב, וְלֹא סִפֵּר לוֹ עַל הָאֶבֶן שֶׁנִּפְלָה לַיָּם.

אִם הוּא יֹאמַר לוֹ עַל הָאֶבֶן שֶׁנִּפְלָה לַיָּם הוּא יִזְרֹק אוֹתוֹ יָשָׁר לָמַיִם. גַּם אִם אוֹתוֹ יְהוּדִי יַרְאֶה לָרַב חוֹבֵל טִפַּת עַצְבוּת וְהוּא יַעֲלֶה עַל זֶה שֶׁאֵין אֶבֶן הוּא יִזְרֹק

אוֹתוֹ לְתוֹךְ הַיָּם. הוּא הֶרְאָה רַק שִׂמְחָה, עַכְשָׁו חַיָּב לִהְיוֹת רַק שָׂמֵחַ, שֶׁאַף אֶחָד לֹא יָשִׂים לֵב שֶׁהָאֶבֶן הַיְקָרָה נָפְלָה לַיָּם.

וְכָךְ הוּא בְּשִׂמְחָה כַּמָּה יָמִים. נִשְׁאַר לָהֶם עוֹד יוֹם לְהַגִּיעַ לְלוֹנְדוֹן. בָּא אֵלָיו הָרַב חוֹבֵל וְאָמַר לוֹ: "חוּץ מִזֶּה שֶׁאֲנִי רַב חוֹבֵל, אֲנִי גַּם מַעֲבִיר חִטִּים בָּאֳנִיָּה לַעֲשׂוֹת עוֹד קְצָת כֶּסֶף. בֵּין כָּךְ אַתָּה הוֹלֵךְ לִהְיוֹת מִלְיוֹנֵר בָּרֶגַע שֶׁתִּמְכֹּר אֶת הָאֶבֶן, אָז אֲנִי מְבַקֵּשׁ מִמְּךָ בָּרֶגַע שֶׁנַּגִּיעַ לַנָּמָל תַּגִּיד שֶׁכָּל הַחִטִּים שֶׁיֵּשׁ פֹּה בָּאֳנִיָּה הֵם שֶׁלְּךָ, בִּגְלַל שֶׁבַּמֶּכֶס הֵם לוֹקְחִים לִי סְכוּם עָתָק כִּי אֲנִי מַעֲבִיר הַרְבֵּה וְהֵם מַכִּירִים אוֹתִי. אוֹתְךָ הֵם לֹא מַכִּירִים אָז לֹא יִקְחוּ לְךָ הַרְבֵּה מִסִּים". הָרַב חוֹבֵל כָּתַב בַּחוֹזֶה שֶׁהַכֹּל שַׁיָּךְ לְאוֹתוֹ יְהוּדִי, וְסִפֵּם שֶׁיַּחְזִיר לוֹ הַכֹּל אַחֲרֵי שֶׁיַּעַבְרוּ אֶת הַמֶּכֶס, כִּי הוּא סוֹמֵךְ עָלָיו, "אֵין לְךָ מָה לִגְנֹב מִמֶּנִּי, בֵּין כָּךְ אַתָּה הוֹלֵךְ לִהְיוֹת עָשִׁיר כְּשֶׁתִּמְכֹּר אֶת הָאֶבֶן הַיְקָרָה".

מִיַּד כְּשֶׁהִגִּיעוּ לַנָּמָל, הָרַב חוֹבֵל צָנַח וּמֵת. עַכְשָׁו אוֹתוֹ יְהוּדִי בָּעַל הַשִּׂמְחָה יֵשׁ לוֹ חוֹזֶה שֶׁל אוֹצַר חִטִּים, זֶה שֶׁלּוֹ, וְהַחִטִּים יְקָרִים מְאֹד מְאֹד. אוֹמֵר רַבֵּנוּ הָאֶבֶן הַטּוֹבָה הַזֹּאת שֶׁהוּא מָצָא לֹא שֶׁלּוֹ! הָרְאָיָה שֶׁהוּא הִפְסִיד אוֹתָהּ וְלֹא נִשְׁאֲרָה לוֹ! הָאוֹצָר חִטִּים זֶה כֵּן שֶׁלּוֹ, הָרְאָיָה שֶׁהוּא קִבֵּל אֶת זֶה בַּסּוֹף! אֲבָל מָה, הוּא הָיָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מֵהָאֶבֶן "שֶׁלּוֹ" לְאוֹצַר חִטִּים שֶׁלּוֹ. כַּמָּה הוּא הָיָה צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּשִׂמְחָה, וּלְהַצִּיג שִׂמְחָה, וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין בַּכִּיס כְּלוּם, לַמְרוֹת כָּל הַמַּצָּב שֶׁלּוֹ.

"לְהַצִּיג שָׂמֵחַ"

זֶה הַסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ. יֶשְׁנָם מַצָּבִים שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם "אַזְמָרָה", שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּל מִינֵי נְקוּדוֹת טוֹבוֹת, שֶׁיֵּשׁ לוֹ דְּבָרִים יָפִים. אֲבָל יֵשׁ לָנוּ רְגָעִים שֶׁאֵין כְּלוּם מִכָּל הַכִּוּוּנִים. הַפַּרְנָסָה בִּכְלָל לֹא בְּכִוּוּן, הַשָּׁלוֹם-בַּיִת, הַחִנּוּךְ-יְלָדִים וְכוּ'. יֶשְׁנָם כָּאֵלֶּה מַצָּבִים אוֹמֵר רַבֵּנוּ שֶׁאֲנִי חַיָּב "לְהַצִּיג שָׂמֵחַ" לֹא בְּהֶכְרֵחַ שֶׁאֲנִי אֶהְיֶה שָׂמֵחַ, אֲבָל אַצִּיג שָׂמֵחַ אֲנִי חַיָּב אֶת זֶה. לֹא דַּי בָּזֶה שֶׁאִם אָדָם מַצִּיג שִׂמְחָה זֶה מַשְׁפִּיעַ עָלָיו, אֲבָל זוֹ לֹא הַנְּקֻדָּה כָּאן בִּכְלָל, שֶׁזֶּה מַשְׁפִּיעַ עָלַי. הַנְּקֻדָּה הִיא שֶׁאֲנִי חַיָּב לְהַצִּיג שִׂמְחָה בִּשְׁבִיל לְהַצִּיל אֶת עַצְמִי.

יֶשְׁנָם מַצָּבִים שֶׁאֲנִי חַיָּב לְהַצִּיג שִׂמְחָה, וְזֶה סוֹד הָעִנְיָן הַזֶּה. כַּמָּה שָׁעוֹת בַּיּוֹם? כַּמָּה שָׁעוֹת בַּשָּׁבוּעַ? אֵלּוּ פְּרָקֵי זְמַן? עַל חֶשְׁבּוֹן מָה? מָה יֵצֵא מִזֶּה? אֶת

הַשְּׁאֵלוֹת הָאֵלֶּה לֹא שׁוֹאֲלִים בִּכְלָל, כִּי אֵין תְּשׁוּבוֹת לְכָל הַשְּׁאֵלוֹת הָאֵלּוּ, לֹא נְקַבֵּל תְּשׁוּבוֹת. אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ לָנוּ בַּת קוֹל מֵהַשָּׁמַיִם. אֵין תְּשׁוּבוֹת לְכָל הַשְּׁאֵלוֹת הָאֵלּוּ.

אֲנִי אֶזְרֹק אֶת הַשֵּׂכֶל וְאֶשְׁמַח, אַצִּיג שְׂמֵחַ כָּעֵת. בְּדֶרֶךְ כְּלָל כְּשֶׁאָדָם מַצִּיג שָׂמֵחַ אָז נוֹתְנִים לוֹ סַיְעָתָא דִּשְׁמַיָּא גַּם כֵּן לִרְאוֹת שֶׁהַכִּיסִים לֹא רֵיקִים לְגַמְרֵי, אֲבָל זֶה כְּבָר מָה שֶׁנִּקְרָא תּוֹסֶפֶת שֶׁקִּבַּלְתִּי. אֲבָל עִקָּר הָרַעְיוֹן הוּא שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ לְהַצִּיג פֹּה שָׂמֵחַ בְּמַצָּבִים מְסֻיָּמִים.

יֶשְׁנָם מַצָּבִים שֶׁאָדָם יָכוֹל לִשְׁמוֹחַ בָּרוּךְ ה׳ כְּמוֹ שֶׁאָדָם מֵנִיחַ תְּפִלִּין, אוֹכֵל חַמִּין, בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, שֶׁהָלַךְ לִשְׁעוּר, לָמַד קְצָת גְּמָרָא, לָמַד אֵיזוֹ מִשְׁנָה, נָתַן צְדָקָה לִיהוּדִי, אָמַר תְּהִלִּים, הִתְבּוֹדֵד וְכוּ׳. הֲרֵי אֲנַחְנוּ מֻקָּפִים מִצְווֹת בְּלִי סוֹף, כָּאן זֶה עֶרֶב שַׁבָּת, וְשָׁם זֶה עֶרֶב יוֹם טוֹב, פֹּה חַג שָׁבוּעוֹת וְשָׁם רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְכָאן סִיּוּם מַסֶּכֶת וְכוּ׳. כָּל הַזְּמַן מֻקָּפִים מִצְווֹת בְּלִי סוֹף. אֲבָל מָה הַבְּעָיָה? מַשֶּׁהוּ מֵעִיק שָׁם. מָה עִם בַּת הַמֶּלֶךְ? מָה עִם בַּת הַמֶּלֶךְ? אָז אֵיךְ הוּא יָכוֹל לִהְיוֹת שָׂמֵחַ? אֶחָד ה״בַּת מֶלֶךְ״ שֶׁלּוֹ זֶה שֶׁהוּא רוֹצֶה לְהִתְחַתֵּן, וְאֶחָד ה״בַּת מֶלֶךְ״ שֶׁלּוֹ זֶה לֹא רַק לְהִתְחַתֵּן, זֶה כָּל מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַשִּׂיג בְּרוּחָנִיּוּת. זֶה בְּעֶצֶם כָּל הַחַיִּים. אִם הוּא לֹא מְתַרְגֵּל אֶת עַצְמוֹ בְּעִנְיַן הַזֶּה אָז הוּא יִשָּׁאֵר עִם הַשְּׁאֵלָה הַזֹּאת כָּל הַזְּמַן, אֵיפֹה ה״בַּת מֶלֶךְ״?

לְחַזֵּק אֶת הַמְּחֻזָּק

יֵשׁ פְּלוֹנְטֶרִים, יֵשׁ בִּלְבּוּלִים, יֵשׁ הַפְרָעוֹת, יֵשׁ הַרְפַּתְקָאוֹת. וּמִי שֶׁלֹּא מַאֲמִין, יִפְתַּח ״עָלִים לִתְרוּפָה״ וְיִקְרָא אֶת הַמִּכְתָּבִים שֶׁרַבִּי נָתָן כּוֹתֵב לַבֵּן שֶׁלּוֹ, וְכַמָּה הוּא כּוֹתֵב שָׁם עַל הַרְפַּתְקָאוֹת וּבִלְבּוּלִים. הַמִּכְתָּבִים מְלֵאִים יִסּוּרִים וְהַרְפַּתְקָאוֹת וּבִלְבּוּלִים.

זֶה מָה שֶׁכּוֹתֵב רַבִּי נָתָן לַבֵּן שֶׁלּוֹ רַבִּי יִצְחָק, שֶׁהָיָה צַדִּיק עָצוּם וְקָבוּר לְיַד הַבַּיִת יוֹסֵף, זֶה מָה שֶׁהוּא כּוֹתֵב לוֹ, חִזּוּקִים בְּלִי סוֹף, עַל בִּלְבּוּלִים וְהַרְפַּתְקָאוֹת. אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת? שְׁנֵי צַדִּיקִים כָּאֵלֶּה נוֹרָאִים, אֶחָד כּוֹתֵב לַשֵּׁנִי חִזּוּקִים. הוּא הָיָה צַדִּיק עָצוּם, כָּל דָּבָר הִפְרִיעַ לוֹ שֶׁהוּא לֹא מַסְפִּיק בִּדְבֵקוּת, הִצִּיק לוֹ. מִיַּד שָׁלַח לוֹ חִזּוּקִים.

בַּדַּרְגּוֹת שֶׁלָּנוּ - הַשְׁפָּלוֹת. זֶה בַּדַּרְגּוֹת שֶׁלָּנוּ, הַשְׁפָּלוֹת. כָּל אֶחָד לְפִי הַדַּרְגָּה שֶׁלּוֹ. אֲבָל רוֹאִים שֶׁאֶת כֻּלָּנוּ מְנַסִּים כָּל אֶחָד בַּדַּרְגָּה שֶׁלּוֹ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר מִפֹּרָשׁוֹת עוֹד לֹא הָיָה אַבָּא כָּזֶה שֶׁחִזֵּק אֶת הַבֵּן שֶׁלּוֹ כְּמוֹ אַבָּא שֶׁלִּי. תָּבִינוּ רַבּוֹתַי רַבִּי יִצְחָק

הָיָה בְּגִיל 40-30, תַּלְמִיד חָכָם גָּדוֹל, הוּא הָיָה צַדִּיק עָצוּם, וְרַבִּי נָתָן כּוֹתֵב לוֹ חִזּוּקִים. אָדָם יָכוֹל לַחְשֹׁב עַל הַמִּכְתָּבִים הָאֵלֶּה "בְּטַח אֵיזֶה בֵּן אָדָם מִסְכֵּן, מִי יוֹדֵעַ מָה עוֹבֵר בַּחַיִּים שֶׁלּוֹ". כֵּן, כָּל אֶחָד לְפִי הַדְּרָגוֹת שֶׁלּוֹ. וּמָה הוּא כּוֹתֵב לוֹ בְּלִי סוֹף? הַרְפַּתְקָאוֹת. כַּמָּה אָדָם עוֹבֵר הַרְפַּתְקָאוֹת, הַרְפַּתְקָאוֹת וְהַרְפַּתְקָאוֹת. כָּל הַזְּמַן מוּבָא בְּמִכְתָּבִים הַרְפַּתְקָאוֹת. מָה כְּבָר הֵם עוֹבְרִים שָׁם? וַדַּאי שֶׁהֵם עָבְרוּ רַק שֶׁהָיָה לָהֶם יוֹתֵר כֹּחוֹת נֶפֶשׁ.

מָה זֶה קָשׁוּר אֵלַי?

אֶצְלֵנוּ אֵין כֹּחוֹת נֶפֶשׁ. אֶצְלֵנוּ גַּם הַנְּפָשׁוֹת חֲלוּשׁוֹת. אָז שָׁלְחוּ אֶת רַבֵּנוּ לָעֲנְיָן הַזֶּה, לְרַפֵּא אֶת הַשִּׂמְחָה. אֲנִי הוֹלֵךְ לְצַדִּיק גָּדוֹל, אֲנִי בָּא לִשְׁעוּר שֶׁלּוֹ וְרַק מֵהַדְּרַת הַפָּנִים שֶׁלּוֹ אֲנִי כְּלִי נִבְהָל, תַּכְלֵ"ס אֲנִי לֹא יוֹצֵא עִם שׁוּם עֵצָה בַּיָּד. לָמָּה? כִּי הוּא אוֹמֵר לִי מִצְוָה זֶה מַעֲלוֹת נוֹרָאִיוֹת, הָאֲרִיזַ"ל זָכָה וְצַדִּיקִים זָכוּ, תַּכְלֵ"ס יֵשׁ לוֹ עֵצָה לַבְּעָיוֹת שֶׁלִּי? הוּא אוֹמֵר לִי לוֹמְדִים, מִתְפַּלְּלִים. הוּא צַדִּיק נוֹרָאִי, הוּא קָדוֹשׁ, אֲבָל זֶה לֹא הַתְּחוּם שֶׁלּוֹ. זֶה הַתְּחוּם שֶׁל רַבֵּנוּ, זֶה הָעֲנְיָן שֶׁל רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, שֶׁהוֹלֵךְ לְרַפֵּא אֶת הַשִּׂמְחָה. הוּא הוֹלֵךְ לָרֶדֶת שָׁם לְמָטָּה לַנְּקֻדּוֹת.

וּמָה הֵם מְתָרְצִים? שֶׁכָּל הַ"דְּפוּקִים" בָּאִים לִבְרֶסְלֶב. מָה הוּא לֹא מֵבִין? כְּשֶׁתָּבוֹא לְרַבֵּנוּ אָז הוּא יְגַלֶּה לְךָ אֶת הַדְּפִיקוּת שֶׁלְּךָ גַּם כֵּן. אָז עַכְשָׁו מוּבָן לָמָּה הוּא מִתְעַקֵּשׁ שֶׁשִּׂמְחָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּמִצְוָה. סְלַח לִי, אַתָּה יוֹדֵעַ בְּאֵיזֶה בְּעָיָה אֲנַחְנוּ נְמְצָאִים? אֲנַחְנוּ בִּבְעָיָה, בַּבּוֹץ אָחִי, אֲנַחְנוּ אוֹכְלִים חֲמִין וּשְׂמֵחִים אֲנַחְנוּ בִּבְעָיָה, מוֹתֵק. כָּל הַדּוֹר הַזֶּה בִּבְעָיָה.

אָדָם נִמְצָא בְּתוֹךְ תִּסְבֹּכֶת, הוּא לֹא יוֹדֵעַ מָה הוּא עוֹשֶׂה עִם עַצְמוֹ, צָרִיךְ לְהַצִּיג שִׂמְחָה. אֲבָל לָמָּה? הוּא עַכְשָׁו לֹא מֵבִין אוֹתָנוּ, כִּי הוּא בְּדַרְגּוֹת גְּבוֹהוֹת מְאֹד, הוּא חַי בְּדַרְגּוֹת גְּבוֹהוֹת מְאֹד, אֲנַחְנוּ בִּכְלָל לֹא מִתְלוֹצְצִים מִמֶּנּוּ. יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהוּא בֶּאֱמֶת בְּדַרְגּוֹת גְּבוֹהוֹת מְאֹד. וַאֲנִי כְּסִיל הוֹלֵךְ לִשְׁמוֹעַ אוֹתוֹ בִּזְמַן שֶׁאֲנִי צָרִיךְ רְפוּאָה שֶׁל מִסְכְּנִים וְאֵין לוֹ לָתֵת לִי אֶת זֶה. וַאֲנִי אוֹמֵר אֵיךְ הוּא צַדִּיק, וְנִשְׁאַר בִּפְלוֹנְטֶר.

בַּת הַמֶּלֶךְ

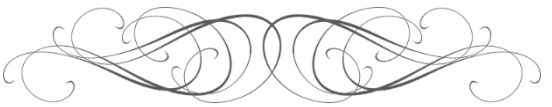
אֲנִי רוֹאֶה שֶׁאֲנִי צָרִיךְ עֲצוֹת אֲחֵרוֹת לִמְצוֹא אֶת "בַּת הַמֶּלֶךְ", אֲנִי רוֹאֶה אֶת זֶה בְּחוּשׁ. אֲנִי צָרִיךְ כָּאן עֲצוֹת אֲחֵרוֹת. אֲנִי צָרִיךְ אֶת רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב שֶׁבָּא לְרַפֵּא אֶת הַנְּקֵדָה הַזֹּאת.

אָז אֲנִי מִתְבַּלְבֵּל מֵהַצַּדִּיק הַזֶּה. אֲכַבֵּד אוֹתוֹ, אַעֲרִיךְ אוֹתוֹ, אַחְשִׁיב אוֹתוֹ, הוּא מִתְיַגֵּעַ בַּתּוֹרָה, הוּא צַדִּיק גָּדוֹל, אֲבָל אֵין לוֹ אֶת הַתְּרוּפָה לַמַּצָּבִים שֶׁלִּי, לֹא בִּשְׁבִיל זֶה הוּא בָּא, הוּא לֹא סוֹבֵל מֵהַסִּמְפְּטוֹמִים שֶׁלִּי, הוּא לֹא הוֹלֵךְ עִם הַתִּסְבֹּכֶת שֶׁל הַפְּלוֹנְטֶר. הוּא לֹא חַי עִם זֶה בְּכְלָל. אֲכַבֵּד אוֹתוֹ, אַעֲרִיךְ אוֹתוֹ אֲבָל אָשִׂים אֶת הַדְּבָרִים בִּמְקוֹמָם. הוּא לֹא יָכוֹל לַעֲזוֹר לִי בַּנְּקוּדָה שֶׁאֲנִי נִמְצָא, לֹא יָכוֹל. אֲנִי מֻתְקָף בְּדִכְאוֹנוֹת וַעֲצָבוּת, וְכָאֵלֶּה בִּלְבּוּלִים, תִּקָּרֵא לָזֶה פְּגָמֵי הַבְּרִית, תִּקָּרֵא לָזֶה הָאֲוִיר שֶׁמִּסְתּוֹבֵב סְבִיבֵנוּ, תִּקָּרֵא לָזֶה כָּל מִינֵי טִמְטוּמֵי מֹחַ, עֲצַבִּים מְבֻלְבָּלִים, דִּינָמִיקָה, חַיִּים מְתֻסְבָּכִים, תִּקָּרֵא לָזֶה מָה שֶׁאַתָּה רוֹצֶה, תַּכְלֶ'ס זֶה לֹא עוֹבֵד.

לָכֵן בָּא רַבֵּנוּ וְאוֹמֵר: "זֶה הַתַּפְקִיד שֶׁלִּי, אֲנִי הָרוֹפֵא". רַבֵּנוּ בָּא לְמָטָּה לְמָטָּה, וְגַם יֵשׁ לוֹ לָתֵת לַצַּדִּיקִים, הוּא אָמַר מִפֹּרָשׁוֹת. אֲבָל אֶצְלֵנוּ בַּמְּקוֹמוֹת שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים שֶׁלֹּא נִתְבַּלְבֵּל וְנַמְשִׁיךְ הָלְאָה, עוֹד יְרִידָה וְעוֹד עֲלִיָּה, וְעוֹד בִּלְבּוּל וְעוֹד יְרִידָה, וְכָךְ לְאֹרֶךְ כָּל הַדֶּרֶךְ לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה לַמְּרוֹת הַכֹּל. הַבַּעַל דָּבָר יָבִיא הַרְבֵּה בִּלְבּוּלִים: "זֶה לֹא שָׁוֶה, נוּ, כְּבָר כַּמָּה נִסִּיתָ וְלֹא עָמַדְתָּ בָּזֶה, תַּפְסִיק זֶה הַצָּגָה, אַתָּה מְשַׁקֵּר אֶת עַצְמְךָ", לֹא לְהַקְשִׁיב לוֹ, הָלְאָה, אֲנִי עַל הַמַּסְלוּל, רַק כָּכָה זוֹכִים.

מָה יֵּצֵא מִזֶּה? לֹא יוֹדֵעַ, הָלְאָה, אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מַפְסִידִים. הָלְאָה, לִזְרֹק אֶת הַשֵּׂכֶל, בַּסּוֹף נִזְכֶּה, נַמְשִׁיךְ הָלְאָה לַמְּרוֹת הַכֹּל, וְאַף עַל פִּי כֵן שְׁמֵחִים בָּנוּ, רוֹאִים אֶת הַצַּעַר שֶׁלָּנוּ, רוֹאִים כַּמָּה שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹצִים. רַק נַמְשִׁיךְ הָלְאָה, שְׁמֵחִים מֵהַקִּימוֹת שֶׁלָּנוּ, לֹא קַל לָקוּם מִירִידָה. כָּל עֲלִיָּה מִירִידָה אֲנַחְנוּ שׁוֹבְרִים מִדּוֹת לֹא טוֹבוֹת שֶׁבָּנוּ, תַּאֲוָה, אֲנַחְנוּ שׁוֹבְרִים מִבִּלְי לָשִׂים לֵב. נִסַּע הָלְאָה, בַּסּוֹף נִזְכֶּה לְכָל הַבְּרָכוֹת וְכָל הַיְשׁוּעוֹת, וְנִזְכֶּה לִמְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן.

תצוה

פּוּרִים אוֹ כְּפוּרִים?

כֻּלָּם מַכִּירִים אֶת הַלָּשׁוֹן שֶׁל הַזֹּהַר שֶׁיּוֹם הַכִּפּוּרִים נִקְרָא כְּפוּרִים, כְּמוֹ פּוּרִים. רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי מְגַלֶּה לָנוּ שֶׁיּוֹם הַכִּפּוּרִים כְּפוּרִים, וְכֻלָּם שׁוֹאֲלִים אֶת הַשְּׁאֵלָה הַמְּפֻרְסֶמֶת - הֵיתָּכֵן? יוֹם הַכִּפּוּרִים זֶה כְּפוּרִים? אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת, יוֹם הַכִּפּוּרִים יָכוֹל לִהְיוֹת כְּמוֹ פּוּרִים? יוֹם כִּפּוּר רַק לִשְׁמוֹעַ אֲנַחְנוּ מִזְדַּעְזְעִים. אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהוּא דּוֹמֶה לְפוּרִים? רַק מַזְכִּיר אֶת פּוּרִים? פּוּרִים הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּבוֹהַּ? לֹא נִשְׁמַע. אִם הָיוּ אוֹמְרִים לִי שֶׁפּוּרִים הוּא דּוֹמֶה לְיוֹם הַכִּפּוּרִים הָיִיתִי אוֹמֵר שֶׁיֵּשׁ כָּאן בְּעָיָה, וְהִנֵּה הוֹפְכִים לִי וְאוֹמְרִים שֶׁיּוֹם הַכִּפּוּרִים דּוֹמֶה לְפוּרִים?

הַשִּׁעוּר הַזֶּה הוּא הַכָּנָה לְפוּרִים, כְּדֵי שֶׁנִּכָּנֵס לְפוּרִים נֵדַע מָה אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים. בְּסַךְ הַכֹּל זֶה 48 שָׁעוֹת מְיֻחָדוֹת מְאֹד. אַף עַל פִּי שֶׁלַּפְּרוּזִים זֶה 24 שָׁעוֹת מְיֻחָדוֹת שֶׁל י״ד בַּאֲדָר וְלַמֻּקָּפִים זֶה 24 שָׁעוֹת שֶׁל ט״ו בַּאֲדָר. לִפְנֵי י״ד יֵשׁ לָנוּ תַּעֲנִית אֶסְתֵּר, וְתַעֲנִית אֶסְתֵּר מַתְחִילָה מֵעֲלוֹת הַשַּׁחַר, יֵשׁ צוֹם שֶׁהוּא הַכָּנָה לְפוּרִים. זֶה עוֹד לֹא זְמַן שֶׁל שִׂמְחָה, זֶה זְמַן שֶׁל תְּשׁוּבָה, וְאִם אֲנַחְנוּ נָבִין אֶת הָאָרֶת מָרְדְּכַי וְאֵיךְ זוֹכִים

לְהֶאָרַת מָרְדְּכַי בְּעוֹצְמוֹת גְּדוֹלוֹת, אָז מִמֵּילָא תַּעֲנִית אֶסְתֵּר זֶה אֶחָד הַכֵּלִים הַגְּדוֹלִים - הֶאָרַת מָרְדְּכַי.

בַּעֲלוֹת הַשַּׁחַר שֶׁל י״ג, בַּבֹּקֶר לִפְנֵי עֲלוֹת הַשַּׁחַר מַדְלִיקִים נֵרוֹת נוֹתְנִים צְדָקָה אוֹמְרִים אֶת הַמִּזְמוֹר ״אֵיֶלֶת הַשַּׁחַר״ וּמְבַקְּשִׁים בַּקָּשָׁה. אַחַר כָּךְ יֵשׁ תַּעֲנִית זֶה עֲדַיִן לֹא זְמַן שֶׁל שִׂמְחָה, וְאַחֲרֵי כֵן מַתְחִיל פּוּרִים. כְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁבְּפוּרִים מַגִּיעָה הֶאָרָה מְיֻחֶדֶת שֶׁנִּקְרֵאת ״הֶאָרַת מָרְדְּכַי״. הֶאָרַת מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר שֶׁכָּל כָּךְ מֻדְגֶּשֶׁת בְּכִתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל שֶׁהִיא יְכוֹלָה בָּעוֹצְמוֹת שֶׁלָּהּ לְהַגִּיעַ עַד מִתַּחַת לְג׳ טְפָחִים.

אֵין עוֹד יוֹם כָּזֶה

אֵין יוֹם כָּזֶה בַּשָּׁנָה, בְּגִלַּל שֶׁבְּדֶרֶךְ כְּלָל יָמִים טוֹבִים כְּמוֹ שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב וּשְׁאָר יָמִים קְדוֹשִׁים אָז יֵשׁ עֲלָיָה לְעוֹלָמוֹת, מִמֵּילָא עַל יְדֵי שֶׁהָאָדָם מִתְקַדֵּשׁ יֵשׁ עֲלָיָה לְעוֹלָמוֹת וְיֵשׁ לוֹ כֵּלִים לְקַבֵּל אֶת הָאוֹר שֶׁקַּיָּם. בְּפוּרִים הוּא נִשְׁאַר בְּתוֹךְ עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה כִּי לֹא נֶאֱסְרָה שׁוּם מְלָאכָה.

הָאוֹר הַזֶּה מַגִּיעַ לַמָּקוֹם שֶׁלָּנוּ אֵיפֹה שֶׁנִּמְצָאִים. בְּתַחְתִּי תַּחְתִּיּוֹת גַּם כֵּן הָאוֹר מַגִּיעַ. וַאֲנַחְנוּ שֶׁמְּאֹד מְאֹד רוֹצִים לְקַבֵּל אֶת הָאוֹר הַזֶּה, אֲבָל הָאוֹר הַזֶּה מַגִּיעַ לְכֻלָּם בֵּין כָּךְ, יַגִּיעַ אֲלֵינוּ גַּם אִם לֹא נַעֲשֶׂה כְּלוּם. גַּם אִם נֵשֵׁב בְּטֵלִים תַּגִּיעַ אֲלֵינוּ הַהֶאָרָה שֶׁל מָרְדְּכַי, כִּי הִיא מַגִּיעָה עַד לְתַחְתִּי תַּחְתִּיּוֹת.

הֶאָרַת מָרְדְּכַי

אָז גַּם אֶחָד רָחוֹק לְגַמְרֵי שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ מִנַּפְשׁוֹ כְּלוּם מְקַבֵּל הֶאָרַת מָרְדְּכַי, רַק שֶׁאֵין לוֹ כֵּלִים כָּל כָּךְ לְהֶאָרָה הַזֹּאת וְהוּא גַּם לֹא יוֹדֵעַ מָה עוֹשִׂים עִם זֶה. הוּא לוֹקֵחַ פַּטִּישׁ מִפְּלַסְטִיק וְדוֹפֵק בָּרֹאשׁ שֶׁל הֶחָבֵר שֶׁלּוֹ וְאוֹמֵר לוֹ: הַיּוֹם פּוּרִים כִּי הוּא שָׁמֵחַ.

אֲנַחְנוּ מְכַוְּנִים חוּץ מֵהַפַּטִּישׁ שֶׁל פְּלַסְטִיק לְעוֹד כַּמָּה דְּבָרִים, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִדְפֹּק בִּמְקוֹמוֹת אֲחֵרִים עִם פַּטִּישׁ שֶׁל בַּרְזֶל, כֵּן. וּמֵאַחַר וְכֻלָּם מְקַבְּלִים אֶת הַהֶאָרָה הַזּוֹ אָז כָּל הַשְּׁאֵלָה הִיא אֵיךְ אֲנִי מַשִּׂיג הֶאָרָה בְּעוֹצְמוֹת גְּבוֹהוֹת, זוֹ כָּל הַשְּׁאֵלָה.

אִם אֲנִי אַשִּׂיג הֶאָרָה בְּעוֹצְמוֹת גְּבוֹהוֹת מִן הַסְּתָם אֲנִי יָכוֹל לִזְכּוֹת לְשִׁנּוּי דִּרְסְטִי בַּתְּמוּנָה. זֶה לֹא שֶׁאֲנִי הוֹפֵךְ לִהְיוֹת מַלְאָךְ, כִּי אֲנִי מְפַחֵד לִהְיוֹת מַלְאָךְ, אֶלָּא

אֲנִי הוֹלֵךְ לִהְיוֹת חֲצִי מַלְאַךְ, לָמָּה חֲצִי מַלְאַךְ? כְּדֵי שֶׁאוּכַל לֶאֱכוֹל שׁוּאַרְמָה. כִּי אֲנִי מְפַחֵד שֶׁאִם אֲנִי אֶהְיֶה מַלְאַךְ, לֹא אוּכַל לֶאֱכוֹל שׁוּאַרְמָה יוֹתֵר.

אָז נֹאכַל שׁוּאַרְמָה, אֲבָל שׁוּאַרְמָה חֲלָבִית. מָה זֶה? חָלָ״ב רָאשֵׁי תֵּבוֹת **לִ**׳בִּי **חָ**׳לָל **בְּ**׳קִרְבִּי. שׁוּאַרְמָה חֲלָבִית זֶה שׁוּאַרְמָה שֶׁהוֹלֶכֶת לְכִוּוּן אַחֵר לְגַמְרֵי. כֵּן, הַצַּדִּיקִים אוֹכְלִים שׁוּאַרְמָה וְאוֹכְלִים הַכֹּל וְהֵם צַדִּיקִים וְהֵם מַרְגִּישִׁים אֶת הַטַּעַם שֶׁל הַשּׁוּאַרְמָה לֹא לִדְאֹג. אֲבָל הֵם חַיִּים בְּעוֹלָם אַחֵר לְגַמְרֵי.

אָז אֲנַחְנוּ לֹא הוֹפְכִים לִהְיוֹת מַלְאָכִים אַל תִּדְאֲגוּ, תֵּרָגְעוּ, גַּם שְׁנוּי שֶׁל 10 אָחוּז בַּתְּמוּנָה זֶה שְׁנוּי דְּרַסְטִי בַּתְּמוּנָה, בְּכָל הַמֶּרְחָב, בַּמּוֹחִין, בְּהִתְחַזְּקוּת, בָּאֱמוּנָה בְּעַצְמֵנוּ, בָּאֱמוּנָה בְּרַחֲמֵי ה׳, אֵיךְ לְהַעֲבִיר הִלּוּךְ בְּמַצָּבִים מְבֻלְבָּלִים, כְּשֶׁהָאָדָם נִתְקַע עִם עַצְמוֹ וְהוּא עוֹבֵר לְנֵיוּטְרָל וְלֹא יְכוֹלִים לַעֲבוֹר הִלּוּךְ.

אִם אָדָם מְקַבֵּל מוֹחִין לְכָל מִינֵי מַצָּבִים - זֶה כְּבָר שְׁנוּי דְּרַסְטִי בַּתְּמוּנָה. כִּי תָּמִיד צְרִיכִים לְהוֹרִיד אֶת הַדְּבָרִים לְמַעֲשֶׂה. מֵעֵבֶר לַהֶסְבֵּרִים הַיָּפִים וְהַנִּפְלָאִים עַל הָאָרָה גְּדוֹלָה, תַּכְלֵ״ס מָה זֶה אוֹמֵר לִי בַּשֶּׁטַח, מָה זֶה אוֹמֵר לִי בְּכָל הַמַּצָּבִים שֶׁאֲנִי מַעֲדִיף לְהִתְכַּסּוֹת בַּשְּׂמִיכָה וּלִישׁוֹן וְלָבוֹא מָחָר. מָה שֶׁקּוֹרֶה אֲנַחְנוּ תָּמִיד צְרִיכִים לָדַעַת לְהוֹרִיד אֶת הַדְּבָרִים לְמַעֲשֶׂה, לְמַעֲשֶׂה זֶה הַכַּוָּנָה תַּכְלֵ״ס.

48 שָׁעוֹת

צָרִיךְ לְהָבִין קוֹדֶם כָּל רַבּוֹתַי שֶׁה-48 שָׁעוֹת הָאֵלֶּה הֵן עֵת רָצוֹן. זֶה לֹא 24 שָׁעוֹת זֶה 48 שָׁעוֹת, לְכֻלָּם. כְּשֶׁרַבִּי נָתָן נָסַע לְרַבֵּנוּ, לְרַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, רַבִּי נָתָן רָצָה לְהַגִּיעַ לְפּוּרִים וְלֹא הִצְלִיחַ לְהַגִּיעַ בְּפּוּרִים הוּא הִגִּיעַ בְּט״ו בַּאֲדָר בְּשׁוּשַׁן פּוּרִים אָז רַבֵּנוּ אָמַר לוֹ מִפְּרָשׁוֹת: ״שׁוּשַׁן פּוּרִים זֶה גַּם פּוּרִים״.

הַהֶאָרָה שֶׁל הֶאָרַת מָרְדְּכַי שֶׁל הַעֵת רָצוֹן נִמְשֶׁכֶת. 48 שָׁעוֹת הֶאָרַת מָרְדְּכַי נִשְׁאֶרֶת. אֲנִי לֹא יָכוֹל לְקַבֵּל אוֹתָהּ בְּכָאֵלֶּה דַּרְגּוֹת כְּמוֹ שֶׁקִּבַּלְתִּי אוֹתָהּ בַּיּוֹם שֶׁלִּפְנֵי, כֵּיוָן שֶׁאֲנִי לֹא יָכוֹל לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְווֹת שֶׁל הַיּוֹם, אֲנִי לֹא מְצֻוֶּה בַּמִּצְווֹת שֶׁל הַיּוֹם וְגַם אֵין לִי יֵצֶר הָרַע שֶׁל הַמִּצְווֹת. כִּי אֲנִי לֹא מְצֻוֶּה בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי. גָּדוֹל הַמְּצֻוֶּה וְעוֹשֶׂה מִמִּי שֶׁאֵינוֹ מְצֻוֶּה וְעוֹשֶׂה, שֶׁמִּי שֶׁמְּצֻוֶּה וְעוֹשֶׂה יֵשׁ לוֹ אֶת הַיֵּצֶר הָרַע - אָז אֵין לִי אֶת הַיֵּצֶר הָרַע וְגַם אֵין לִי אֶת הַחִיּוּב, אָז אֲנִי לֹא יָכוֹל לְקַבֵּל אֶת הַהֶאָרָה כְּמוֹ בַּדַּרְגּוֹת שֶׁקִּבַּלְתִּי כְּשֶׁהָיִיתִי מְצֻוֶּה בְּיוֹם י״ד.

אֲבָל הָרַעְיוֹן הוּא כְּזֶה שֶׁהַהֶאָרָה נִשְׁאֶרֶת כָּל הַ-48 שָׁעוֹת. כָּל הַ-48 שָׁעוֹת הָאָדָם יֵדַע שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַזֶּה - חֶבֶל עַל כָּל רֶגַע. לֹא בִּשְׁבִיל שֶׁאֲחֵיֶה בְּלַחַץ: אֲנִי חַיָּב לְנַצֵּל כָּל רֶגַע. כִּי זֶה לְבַד מַלְחִיץ - יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁמֹּרֶב שֶׁהֵם צְרִיכִים לִתְפֹּס כָּל רֶגַע, הָלְכָה הַשִּׂמְחָה כְּבָר.

אֲנַחְנוּ רוֹצִים לָדַעַת אֵיךְ זוֹכִים לְ-48 שָׁעוֹת הָאֵלֶּה? אֵיךְ זוֹכִים בִּפְרָט בְּ-24 שָׁעוֹת הַמְיֻחָדוֹת. כַּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁכָּל הַהֶאָרָה נִמְצֵאת בְּתוֹךְ הַמִּצְווֹת שֶׁל הַיּוֹם. הַהֶאָרָה נִמְצֵאת בְּתוֹךְ הַמִּצְווֹת שֶׁל הַיּוֹם.

מָה, הוּא לֹא יוֹדֵעַ?

אֲבָל לִפְנֵי כֵּן הַשְּׁאֵלָה הַיְדוּעָה וְהַמְפֻרְסֶמֶת הִיא: אֲנַחְנוּ הָרֵי יוֹדְעִים אֶת הַמַּצָּב שֶׁלָּנוּ הֲיִתָּכֵן שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא יוֹדֵעַ אֶת הַמַּצָּב שֶׁלָּנוּ? אֵיךְ הוּא נוֹתֵן לַסִּטְרָא אַחֲרָא כָּכָה לַעֲשׂוֹת כָּאֵלֶּה דְּבָרִים קָשִׁים וּלְהַפִּיל אֲנָשִׁים בְּצוּרָה כָּזֹאת קָשָׁה?

הַתְּשׁוּבָה: פּוּרִים. זֹאת הַתְּשׁוּבָה, יֵשׁ פּוּרִים. אֵין יוֹם אַחֵר. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן בְּלִקּוּטֵי הֲלָכוֹת: בִּימֵי מַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ, אָז הָיוּ יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לָשׁוּב לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְלִירוּשָׁלַיִם וְלִבְנוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. שָׁשָׁם עִקָּר בְּחִינַת קַבָּלַת הַתּוֹרָה.

הֵיכָן מְקַבְּלִים אֶת הַתּוֹרָה בְּעִקָּר, אַחֲרֵי שֶׁקִּבַּלְנוּ בְּהַר סִינַי? בְּכָל דּוֹר וְדוֹר לְאֹרֶךְ הַדּוֹרוֹת "כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה" - מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שָׁם יָשְׁבוּ הַסַּנְהֶדְרִין. נִמְצָא שֶׁהָיוּ צְרִיכִים אָז לַעֲלִיָּה מְאֹד גְּדוֹלָה. וְתָמִיד לִפְנֵי הָעֲלִיָּה יֵשׁ יְרִידָה. זֶה כְּלָל, תָּמִיד לִפְנֵי הָעֲלִיָּה יֵשׁ יְרִידָה. מִכֵּיוָן שֶׁהָיוּ חַיָּבִים לַעֲבוֹר יְרִידָה כְּלָלִית, עַל כֵּן הִתְגַּבְּרָה אָז הַיְרִידָה מְאֹד כִּי בָּאוּ לְמָה שֶׁבָּאוּ וְנִכְשְׁלוּ בְּנָשִׁים נוֹכְרִיּוֹת. וְאָז בָּא עֲלֵיהֶם עֲמָלֵק יִמַּח שְׁמוֹ שֶׁאוֹרֵב תָּמִיד עַל יִשְׂרָאֵל לְהַפִּיל אוֹתָם לְגַמְרֵי וְזוֹ הַיְרִידָה.

מֵעוֹלָם עֲמָלֵק הָיָה תָּמִיד רְצוּעָה לְיִשְׂרָאֵל, וְהוּא מְחַפֵּשׂ הֵיכָן לֶאֱרֹב לָהֶם. כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר הָחִיד"א "וַיְזַנֵּב בְּךָ כָּל הַנֶּחֱשָׁלִים וְאַתָּה עָיֵף וְיָגֵעַ וְלֹא יָרֵא אֱלֹקִים", מָה זֶה הַנֶּחֱשָׁלִים? אוֹתִיּוֹת: נָחָ"שׁ מִילָ"ה; אוֹמֵר הָחִיד"א הַנָּחָשׁ הַזֶּה רוֹצֶה לִפְגֹּעַ בַּבְּרִית מִילָה, פְּגַם הַבְּרִית - זוֹ הָעֲבוֹדָה שֶׁלּוֹ, זֶה עֲמָלֵק. זוֹ הָעֲבוֹדָה שֶׁלּוֹ יוֹם יוֹם, בִּשְׁבִיל זֶה הוּא שׁוֹלֵחַ לְכָל אֶחָד, כָּל אֶחָד מְנַסִּים בְּצוּרָה אַחֶרֶת, כָּל אֶחָד בַּדַּרְגָּה שֶׁלּוֹ, בִּשְׁבִיל זֶה הוּא הֵצִיף אֶת כָּל הָאֵזוֹר - כָּל מָקוֹם בְּכָל צוּרָה, אוֹרֵב תָּמִיד עַל יִשְׂרָאֵל לְהַפִּיל אוֹתָם חַס וְשָׁלוֹם לְגַמְרֵי בִּשְׁעַת הַיְרִידָה.

עַל כֵּן הָיְתָה אָז עֵת צָרָה גְּדוֹלָה לְיַעֲקֹב, אֲבָל מָרְדְּכַי יָדַע מִזֶּה, וְהֵאִיר עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְבַל יִתְיָאֲשׁוּ מִן הָרַחֲמִים, "וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק זְעָקָה גְּדוֹלָה וּמָרָה", וְכֵן עָשׂוּ כָּל יִשְׂרָאֵל. הֲגַם שֶׁיֵּשׁ קַבָּלָה בְּיָדֵינוּ מְרַבֵּי נַחוּם מִטֶּשְׁרְנוֹבִיל בָּעַל מָאוֹר עֵינַיִם וְכֵן אוֹמֵר רַבִּי צָדוֹק הַכֹּהֵן מִלֶּבְלִין שֶׁכָּל הָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הֶרְאָה כָּזֹאת גְּזֵרָה קָשָׁה עַל עַם יִשְׂרָאֵל זֶה הָיָה רַק לְמָרְדְּכַי.

רַק לַצַּדִּיק

לַסַּנְהֶדְרִין הוּא לֹא הֶרְאָה כָּזֹאת גְּזֵרָה, הֵם יָדְעוּ שֶׁאֶפְשָׁר לְבַטֵּל אֶת הַגְּזֵרָה בְּנָקֵל. כִּי כָּל הַגְּזֵרָה הָיְתָה רַק לְפָנִים מִכֵּיוָן שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בֶּאֱמֶת לֹא הִתְכַּוְּונוּ לְהִשְׁתַּתֵּף בְּסְעוּדַת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לְהַכְעִיס אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּבְטַח לֹא לַעֲבוֹדָה זָרָה, אָז מִמֵּילָא גַּם הַגְּזֵרָה לֹא הָיְתָה כָּזֹאת.

רַק לְמָרְדְּכַי הֶרְאוּ כָּזֶה דָּבָר קָשֶׁה כִּי רַק מָרְדְּכַי יָכוֹל וְיֵשׁ לוֹ אֶת הַכֹּחַ לְהַמְשִׁיךְ מִשַּׁעַר הַחֲמִשִּׁים אֶת הָאָרַת מָרְדְּכַי בְּשַׁעַר הַחֲמִשִּׁים. זֹאת הָאָרָה שֶׁיְּכוֹלָה לְהַגִּיעַ לַתַּחְתִּיוֹת. וְלָכֵן רַק לְמָרְדְּכַי שְׁזֹאת הָעֲבוֹדָה שֶׁלּוֹ הֶרְאוּ לוֹ דָּבָר כָּזֶה קָשֶׁה.

זֹאת אוֹמֶרֶת נִמְצָא שֶׁפְּעָמִים יֵשׁ כַּמָּה צַדִּיקִים וְכָל אֶחָד יָרְאוּ לוֹ מַשֶּׁהוּ אַחֵר. לָמָּה? כָּל אֶחָד לְפִי הָעֲבוֹדָה שֶׁלּוֹ, לְפִי הַפֹּחַ שֶׁלּוֹ וְהָעִנְיָן שֶׁלּוֹ, בַּבְּחִינָה שֶׁלּוֹ, הֶרְאוּ לָהֶם דְּבָרִים אֲחֵרִים.

אֲנִי הוֹלֵךְ לְצַדִּיק אֶחָד הוּא אוֹמֵר לִי כָּכָה, אֲנִי הוֹלֵךְ לְצַדִּיק שֵׁנִי הוּא אוֹמֵר לִי כָּךְ, אֲנִי אוֹמֵר: סְתִירָה. בִּלְבְּלוּ אוֹתִי! לָכֵן יֵשׁ עִנְיָן לָלֶכֶת רַק לַצַּדִּיק אֶחָד. כִּי כָּל אֶחָד מִסְתַּכֵּל מֵהַכִּוּוּן שֶׁלּוֹ וּמָה שֶׁמְּגַלִּים לוֹ. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּחֲזַ"ל, אוֹמֵר הַנָּבִיא, כִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה' אֱלֹקִים דָּבָר כִּי אִם גִּלָּה סוֹדוֹ לַעֲבָדָיו הַנְּבִיאִים - הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּשֶׁהוּא רוֹצֶה חָלִילָה לִגְזֹר מַשֶּׁהוּ הוּא קוֹדֶם מְגַלֶּה אֶת הַגְּזֵרָה הַזֹּאת לַעֲבָדָיו הַנְּבִיאִים - הַצַּדִּיקִים שֶׁבַּדּוֹר.

אֲבָל הַשְּׁאֵלָה הִיא מָה הוּא מְגַלֶּה לָהֶם. כַּמָּה הוּא מְגַלֶּה לָהֶם, לַצַּדִּיקִים. אָז לְמָרְדְּכַי הוּא הֶרְאָה כָּזֹאת גְּזֵרָה קָשָׁה, וּלְסַנְהֶדְרִין הוּא לֹא הֶרְאָה גְּזֵרָה קָשָׁה. לָכֵן מָרְדְּכַי יָצָא בְּכָזֹאת צוּרָה. מָרְדְּכַי הָיָה בְּמַדְרֵגָה גְּבוֹהָה עַד שֶׁיָּכוֹל לְהָאִיר גַּם לְמָטָּה לְמָטָּה בְּתַכְלִית שְׁפָלוּת הַיְרִידָה, כְּמוֹ שֶׁרַבִּי נָתָן כָּאן מַסְבִּיר, כִּי מָה שֶׁהַצַּדִּיק הוּא

בְּמַעֲלָה גְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר הוּא יָכוֹל לְהָאִיר בְּמַדְרֵגָה נְמוּכָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַד שֶׁהִתְקַיֵּם וְנַהֲפוֹךְ הוּא. בְּמַצָּבִים הֲכִי קָשִׁים יִתְקַיֵּם וְנַהֲפוֹךְ הוּא.

נֶהֱפַךְ לִזְכֻיּוֹת?!

זֶה לֹא מוּבָן אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁאָדָם נִכְשָׁל וְעָשָׂה שְׁטֻיּוֹת וְאַחֲרֵי כֵּן הוּא עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, וְלֹא רַק שֶׁמּוֹחֲלִים לוֹ גַּם נֶהֱפַךְ לִזְכֻיּוֹת? תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה, נֶהֱפַךְ לוֹ גַּם לִזְכֻיּוֹת! אֵלֶּה דְּבָרִים לֹא מוּבָנִים, וַדַּאי שֶׁיֵּשׁ פֹּה סוֹד בַּדָּבָר הַזֶּה, אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁאָדָם יַעֲשֶׂה שְׁטֻיּוֹת חַס וְשָׁלוֹם, אַחֲרֵי זֶה יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה, יֹאמְרוּ: "יוֹפִי כַּמָּה עָשִׂיתָ? עֶשְׂרִים שְׁטֻיּוֹת? נִתֵּן לְךָ עֶשְׂרִים זְכֻיּוֹת"! מַמָּשׁ מוּזָר, כֵּן? זֶה דָּבָר שֶׁלֹּא נִתְפַּס.

אֶלָּא מָה, אֵלּוּ הֵם רַחֲמֵי ה'. בַּשַּׁעַר הַחֲמִשִּׁים יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְכָזֶה מַצָּב שֶׁל נַהֲפוֹךְ הוּא. מַמָּשׁ גְּזֵרוֹת הִתְהַפְּכוּ. מַמָּשׁ פֶּשַׁע הִתְהַפֵּךְ לְשֶׁפַע, כְּפִשׁוּטוֹ. כָּךְ זָכוּ לְהַמְשִׁיךְ הֶאָרַת פּוּרִים כָּל כָּךְ עַד שֶׁתִּהְיֶה נִמְשֶׁכֶת הֶאָרָה זֹאת בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. עַד שֶׁאֲפִילּוּ עַכְשָׁו בִּזְמַנֵּנוּ בְּתַכְלִית הַיְרִידָה הַגְּדוֹלָה שֶׁל קֵץ הַפְּלָאוֹת שֶׁהַיְרִידָה הַזֹּאת מֻכְרַחַת לִהְיוֹת קוֹדֶם שֶׁנִּזְכֶּה לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה שֶׁהִיא הַגְּאוּלָה הָאַחֲרוֹנָה. בִּגְלַל שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹמְדִים לִפְנֵי גְּאוּלָה אַחֲרוֹנָה שֶׁזֶּה סוֹף כָּל הַסִּפּוּר, אָז חַיָּבִים לַעֲבוֹר אֶת הַיְרִידָה הֲכִי קָשָׁה.

הֲכִי קָשֶׁה לְמָטָּה לְמָטָּה, אֲבָל עַל יְדֵי הַהֶאָרָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת שֶׁל פּוּרִים יְכוֹלִים לַהֲפֹךְ אֶת כָּל הַיְרִידוֹת לַעֲלִיּוֹת, כָּךְ מוּבָא בִּכְתְבֵי הָאֲרִיזַ"ל. וְהַהֶאָרָה הַזֹּאת שֶׁל מָרְדְּכַי מְאִירָה עַד סוֹף הָעֲשִׂיָּה וְעַל יְדֵי זֶה יְכוֹלִים לְהִתְהַפֵּךְ כָּל הַיְרִידוֹת לַעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת. לָכֵן, מַסְבִּיר רַבִּי נָתָן בְּמָקוֹם אַחֵר, ה' חִשֵּׁב בִּמְכֻוָּן אֶת כָּל הָעִנְיָן הַזֶּה. מִכְּיוָן שֶׁסּוֹבְבָה הַהַשְׁגָּחָה שֶׁחַיָּבִים לַעֲבוֹר אֶת כָּל הָעִנְיָן הַזֶּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִקְדִּים תְּרוּפָה לַמַּכָּה כָּל הַמַּהֲלָךְ עִם וַשְׁתִּי וְהָמָן וּמָרְדְּכַי וְכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה כְּבָר הִתְבַּשֵּׁל שָׁם.

מֵאֲחוֹרֵי הַקְּלָעִים

לְמָרְדְּכַי הָיְתָה בְּחִירָה אִם לְגַלּוֹת אוֹ לְגַלּוֹת לַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ עַל תּוֹכְנִית הַהִתְנַקְּשׁוּת בּוֹ. אִם לֹא הָיָה מְגַלֶּה לַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אָז הָיוּ הוֹרְגִים אֶת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ. מָרְדְּכַי יָדַע אֶת הַשָּׂפָה שֶׁהֵם מְדַבְּרִים, הוּא מֵבִין מָה שֶׁהֵם לֹא יוֹדְעִים שֶׁהוּא מֵבִין, וְהֵם מְדַבְּרִים וּמִתְכַּנְּנִים בֵּינֵיהֶם וְהוּא שׁוֹמֵעַ וְהוֹלֵךְ וּמְסַפֵּר וְהַכֹּל נִרְשָׁם בְּסֵפֶר הַזִּכְרוֹנוֹת וְהַכֹּל פְּעֻלָּה אַחֲרֵי פְּעֻלָּה מְדֻיָּק.

וְלִפְנֵי כֵּן וַשְׁתִּי עוֹשָׂה שְׁטֵיוּת הִיא לֹא רוֹצָה לְהַגִּיעַ. כָּל מִינֵי טְעָמִים הָיוּ לָהּ שֶׁהִיא לֹא רוֹצָה לְהַגִּיעַ, צָמַח לָהּ זָנָב אוֹ שֶׁנִּצְטָרְעָה וְאָמְרָה לוֹ דְּבָרִים קָשִׁים, הוּא רוֹצֶה לְהָבִיא אוֹתָהּ לְהַצִּיג אוֹתָהּ תִּרְאוּ אֵיזֶה יוֹפִי.

מָה קָרָה כָּאן? וַשְׁתִּי זוֹ קִלְפָּה קָשָׁה, אוֹמֵר הָאֲרִיזַ"ל שֶׁהַתִּקּוּן שֶׁלָּהּ זֶה עַל יְדֵי אוֹתִיּוֹת "שָׁתוּי". "שָׁתוּי" מְתַקֵּן אֶת קְלִפַּת "וַשְׁתִּי".

כַּמּוּבָן מִי שֶׁאָנוּס וְלֹא יָכוֹל לִשְׁתּוֹת אוֹ נָשִׁים שֶׁפְּטוּרוֹת מִשְּׁתִיָּה, זֶה נֶעֱשָׂה עַל יְדֵי הָאָרַת מָרְדְּכַי בְּלִי כָּל זֶה. אֲבָל מִי שֶׁנִּמְצָא יוֹתֵר שָׁם בְּתוֹךְ הַקְּלִפָּה הַזֹּאת אָז אוֹתוֹ מַכְרִיחִים גַּם לִשְׁתּוֹת. וְזֶה הַסִּפּוּר עִם וַשְׁתִּי קוֹרְאִים לָהּ לָבוֹא לָהַצָּגָה וְהִיא לֹא רוֹצָה לָבוֹא. וְאָז אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ מִסְתַּבֵּךְ - מִצַּד אֶחָד הוּא רוֹצֶה לַהֲרוֹג אוֹתָהּ, מִצַּד שֵׁנִי הוּא לֹא רוֹצֶה לַהֲרוֹג אוֹתָהּ. הוּא רוֹצֶה לַהֲרוֹג בְּגִלַּל שֶׁהִיא הִתְחַצְּפָה, מִצַּד שֵׁנִי הוּא לֹא רוֹצֶה לַהֲרוֹג כִּי הוּא יְאַבֵּד אוֹתָהּ.

אָז הוּא הִסְתַּבֵּךְ, רָצָה לְסַבֵּךְ גַּם אֶת עַם יִשְׂרָאֵל. חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל הֵם הֵבִינוּ אֶת הַבְּעָיָה, אָמְרוּ אִם נָגִיד לוֹ לַהֲרוֹג, מָחָר הוּא יִתְפַּכֵּחַ יַגִּיד מָה עָשִׂיתֶם? יַגִּידוּ לוֹ לֹא לַהֲרוֹג? יַגִּיד, מָה אַתֶּם זִלְזַלְתֶּם בִּי? אָמְרוּ לוֹ אֲנַחְנוּ לֹא מְבִינִים, מְבֻלְבָּלִים, גָּלוּת.

עָזַב אוֹתָם הָלַךְ לַגּוֹיִם לְקַבֵּל עֵצוֹת מֵהֶם, אָמְרוּ לַהֲרוֹג. בְּקִצּוּר הֵם חִסְּלוּ אֶת עַצְמָם. כֵּן הַמַּצָּב הֲכִי יָפֶה זֶה שֶׁהַסִּפּוּר אַחֲרָא מְחַסֶּלֶת סִטְרָא אַחֲרָא, זֶה הַמַּצָּב הָאִידֵיאָלִי, וְאָז כְּבָר נִסְלָלָה הַדֶּרֶךְ לְאֶסְתֵּר לְהִכָּנֵס לְבֵית הַמַּלְכוּת. "וְאֵין אֶסְתֵּר מַגֶּדֶת" זוֹ גַּם הָיְתָה הוֹרָאָה חֲזָקָה שֶׁל מָרְדְּכַי לֹא לְגַלּוֹת אַל תַּגִּידִי מִי אָתְּ, וְאֶסְתֵּר הִסְתִּירָה, מַסְתִּירָה אֶת עַצְמָהּ.

חֲדָשָׁה זוֹ אֶסְתֵּר, הַשֵּׁם הָאֲמִתִּי שֶׁלָּהּ זֶה חֲדָשָׁה. קָרְאוּ לָהּ אֶסְתָּהָר עַל שֵׁם הַכּוֹכָב נֹגַהּ, וּבְאֱמֶת הָעִנְיָן שֶׁלָּהּ זֶה הַסְתָּרָה. אֶסְתֵּר מַסְתִּירָה. וּכְבָר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְתַכְנֵן אֶת הַיְשׁוּעָה אֶת הַכֹּל, הוֹלֵךְ וְנִתְפָּר שָׁלָב אַחֲרֵי שָׁלָב.

הָמָן הָיָה מְכַשֵּׁף גָּדוֹל, מָה שֶׁאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ חָשַׁב כָּל הַזְּמַן לַעֲשׂוֹת עָמַד הָמָן וְהִצִּיעַ לוֹ: בּוֹא נַעֲשֶׂה. וַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אָמַר לוֹ אֵיזֶה רַעְיוֹן יָפֶה. אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ מְאֹד חִפֵּשׂ אֵיךְ לִגְזֹר גְּזֵרוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל. הָמָן בָּא וְהִצִּיעַ כָּכָה לְתֻמּוֹ, בּוֹא נְחַסֵּל אוֹתָם. אָמַר לוֹ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ זֶה רַעְיוֹן יָפֶה, אֶל תַּגִּיד שֶׁאֲנִי אָמַרְתִּי אֲבָל. הוּא נִשְׁאַר נָקִי בַּשֶּׁטַח כֵּן, הוּא צַדִּיק נִסְתָּר. וְהָמָן מִסְכֵּן אָכַל אֶת הַכֹּל. הוּא בִּשֵּׁל וְהוּא אָכַל אֶת הַכֹּל. אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ

נִשְׁאַר צַדִּיק נִסְתָּר עַד הַסּוֹף. הוּא בְּסֵדֶר, הוּא לֹא עָשָׂה כְּלוּם, מִסְכֵּן הוּא כְּלוּם לֹא, מִסְכֵּן.

הִגִּיעַ הַזְּמַן

הָיָה דִּיּוּן בֵּין הָמָן לַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אִם הִגִּיעַ הַזְּמַן אוֹ לֹא, אִם זֶה הָיָה הַמַּצָּב שֶׁל הַיְרִידָה, אָז אֵין זְמַן אַחַר, אָז מָה הַוִּכּוּחַ? אִם זֶה הַזְּמַן אוֹ לֹא הַזְּמַן. אַחֲרֵי זֶה תִּהְיֶה לָהֶם עֲלִיָּה. הֵם יָדְעוּ שֶׁהוֹלֶכֶת לִהְיוֹת פֹּה עֲלִיָּה גְּדוֹלָה. בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְכוּ׳, אָז גָּמַרְנוּ כְּבָר לֹא נוֹכַל לַעֲשׂוֹת כְּלוּם. הֵם הָיוּ חַיָּבִים לְבַצֵּעַ מַשֶּׁהוּ, הֵם הָיוּ בְּלַחַץ, לָכֵן הָיָה דִּיּוּן אִם זֶה הַזְּמַן אוֹ לֹא הַזְּמַן, עִתּוּי טוֹב אוֹ לֹא עִתּוּי טוֹב. אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אָמַר קָדִימָה יוֹצְאִים לַשֶּׁטַח, תַּתְחִיל לַעֲבוֹד אֲנִי אֶהְיֶה מֵאֲחוֹרֶיךָ, רַק אַל תַּגִּיד אֶת זֶה. בְּקִצּוּר שְׁנֵי צַדִּיקִים נִסְתָּרִים.

הָמָן הָיָה צָרִיךְ לְהִתְלַכְלֵךְ הוּא עָשָׂה אֶת הָעֲבוֹדָה הַשְּׁחוֹרָה, וַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ מֵאֲחוֹרֵי הַקְּלָעִים כְּאִלּוּ עַל כּוֹרְחוֹ ״מָה אֲנִי אֶעֱשֶׂה? תִּשְׁמְעוּ הוּא הִצִּיעַ הַצָּעָה וְזֶהוּ, הוּא רָצָה לְיַעֵל אֶת הַמַּעֲרָכֶת: אַתָּה מְבַזְבֵּז כְּסָפִים עֲלֵיהֶם וְהֵם - בְּשַׁבָּת לֹא עוֹבְדִים בְּפֶסַח לֹא עוֹבְדִים, שַׁבָּת הַיּוֹם פֶּסַח הַיּוֹם, זֶה מָה שֶׁהוּא טָעַן שָׁם. הֵם כָּל הַזְּמַן נָחִים הֵם כָּל הַזְּמַן אוֹכְלִים, שַׁבָּת פֶּסַח כָּל הַזְּמַן אוֹכְלִים. זֶה סֵכּוֹת זֶה שָׁבוּעוֹת, אוֹכְלִים אוֹכְלִים כָּל הַזְּמַן אוֹכְלִים, בְּעָתִיִּים. אָמַר שֶׁהֵם לֹא פְּרוּדַקְטִיבִיִּים בִּכְלָל זֹאת חֶבְרָה לֹא פְּרוֹדַקְטִיבִית. אִי אֶפְשָׁר לַעֲבוֹד אִתָּם, וְלֹא רַק זֶה יֵשׁ לָהֶם בְּעָיָה, נוֹפֵל לָהֶם זְבוּב לְתוֹךְ הַכּוֹס מוֹצִיאִים אֶת הַזְּבוּב זוֹרְקִים וְשׁוֹתִים, אֲבָל אִם אֲנַחְנוּ נוֹגְעִים בַּכּוֹס שֶׁלָּהֶם הֵם לֹא שׁוֹתִים, הֵם אוֹמְרִים נָגַעְנוּ בַּיַּיִן גָּמַרְנוּ אָסוּר, זוֹרְקִים אוֹתוֹ לְגַמְרֵי! זְבוּב יִכָּנֵס לְתוֹךְ הַיַּיִן זוֹרְקִים אֶת הַזְּבוּב שׁוֹתִים, אֲנַחְנוּ יוֹתֵר גְּרוּעִים מִזְּבוּב! כָּכָה הָמָן אָמַר״!

מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם

אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּבָר תִּכְנֵן אֶת הַכֹּל, שֶׁגַּם בִּזְמַן הַיְרִידָה הַזֹּאת תִּהְיֶה הֶאָרָה מְיֻחֶדֶת לְאוֹתוֹ מַצָּב. הֵם לֹא יָדְעוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּבָר תִּכְנֵן אֶת הַכֹּל, שֶׁיִּהְיֶה כָּזֶה צַדִּיק מְיֻחָד שֶׁיּוּכַל לְהַמְשִׁיךְ כָּזֹאת הֶאָרָה מְיֻחֶדֶת לְאוֹתוֹ מַצָּב.

עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁהַמִּדְרָשׁ אוֹמֵר: מִשֶּׁשָּׁמַע מֹשֶׁה אֶת הַגְּזֵרָה, אָמַר לְאֵלְיָהוּ: יֵשׁ אָדָם כָּשֵׁר בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר? אָמַר לוֹ יֵשׁ אָדָם אֶחָד וּשְׁמוֹ מָרְדְּכַי. כְּלוֹמַר הוּא שָׁאַל יֵשׁ צַדִּיק כָּזֶה שֶׁאֲנִי יָכוֹל לְתַקְשֵׁר אִתּוֹ וְלַעֲבֹד אִתּוֹ? כָּךְ הוּא שָׁאַל.

אָמַר לוֹ יֵשׁ בֶּן אָדָם אֶחָד שֶׁשְּׁמוֹ מָרְדְּכַי הַיְּהוּדִי. אָמַר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְאֱלִיָּהוּ - לְךָ תּוֹדִיעַ לוֹ, הוּא יַעֲבֹד מִשָּׁם וַאֲנִי מִכָּאן. שְׁמָרְדְּכַי יַעֲבֹד מִלְמַטָּה, מִפֶּה - וְהוּא יַעֲבֹד מִלְמַעְלָה, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ. אָמַר לוֹ: רוֹעֶה נֶאֱמָן, כְּבָר כָּתְבוּ אַגְּרוֹת שֶׁל כְּלָיָה עַל צַאנְךָ וּכְבָר הִיא חֲתוּמָה. אָמַר לוֹ מֹשֶׁה: אִם בְּטִיט הִיא חֲתוּמָה, רַחֲמִים נִשְׁמָעִים. וְאִם בְּדָם הִיא חֲתוּמָה, מָה שֶׁהָיָה הָיָה.

בָּא אֵלִיָּהוּ אֵצֶל מָרְדְּכַי וְהוֹדִיעוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "וּמָרְדְּכַי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה". וְעַד עַכְשָׁו לֹא הָיָה יוֹדֵעַ? אֶלָּא, דְּלֹא הָיָה מִתְיָרֵא, עַד שֶׁבָּא אֵלִיָּהוּ וְאָמַר שֶׁהִסְכִּימוּ לְמַעְלָה. מִיַּד: "וַיִּקְרַע מָרְדְּכַי אֶת בְּגָדָיו".

אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא הוֹדִיעַ לְמָרְדְּכַי בְּאֹפֶן בָּרוּר: זֶהוּ, אֵין עֵצָה אֵין מָה לַעֲשׂוֹת. בַּמָּקוֹם שֶׁאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא נִמְצָא, בְּמָקוֹם שֶׁל מַלְאָכִים, זֶה פָּשׁוּט שֶׁאֵין מָה לַעֲשׂוֹת, כֵּן? אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא תִּכְנֵן כְּבָר אֶת הַכֹּל. יֵשׁ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְמַעְלָה וְיֵשׁ מָרְדְּכַי לְמָטָּה וְהֵם מְחֻבָּרִים וְהֵם יָכְלוּ לְהַמְשִׁיךְ אֶת אוֹר שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים. אֶת הַטָּהֳרָה הַזֹּאת שֶׁל שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁל הָאָרֶת מָרְדְּכַי, וְלֹא לְחִנָּם הוּא בָּנָה עֵץ גָּבוֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמּוֹת. זֶה כְּנֶגֶד זֶה. וְאָז הִתְהַפֵּךְ לוֹ - וְנַהֲפוֹךְ הוּא: הָיְתָה גְּזֵרָה עֲלֵיהֶם וְלַיְּהוּדִים הָיְתָה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה.

אוֹתָנוּ מָה שֶׁמְּעַנְיֵן זֶה מָה הַסִּפּוּר אוֹמֵר לָנוּ בְּאֹפֶן מַעֲשִׂי. כְּזֹאת הָאָרָה נִפְלָאָה עַד לְמָטָּה בַּתַּחְתִּיּוֹת, הָאָרָה שֶׁנִּמְשֶׁכֶת בְּכָל הַדּוֹרוֹת בִּפְרָט בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ שֶׁזֶּה מְאֹד מְאֹד נִצָּרֵךְ. וּבְסַךְ הַכֹּל יֵשׁ כָּל מִינֵי מַצָּבִים שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים מְאֹד אֶת הָאָרַת מָרְדְּכַי.

מָאן דְּנָפַח מְדִילֵיהּ נָפַח

אִבַּדְנוּ חֲלָקִים שֶׁל נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁלָּנוּ. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא אוֹתָנוּ, "וַיִּפַּח בְּאַפָּו נִשְׁמַת חַיִּים". "מָאן דְּנָפַח, מְדִילֵיהּ נָפַח", מִי שֶׁנּוֹפֵחַ מֵעַצְמוֹ נוֹפֵחַ. מָה פֵּרוּשׁ? אֲנִי נוֹפֵחַ בַּשֶּׁנִי, מֵאֵיפֹה אֲנִי מֵבִיא אֶת זֶה, מֵעַצְמִי. אָז מָאן דְּנָפַח מְדִילֵיהּ נָפַח, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁנָּפַח בָּנוּ נָפַח בָּנוּ מִתּוֹכוֹ - נָפַח בְּכָל יְהוּדִי וּבְכָל יְהוּדִיָּה חֵלֶק אֱלוֹ-הַּ מִמַּעַל. נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה. וְזֶה חֵלֶק אֱלוֹ-הַּ מִמַּעַל.

אָדָם עוֹשֶׂה שְׁטֻיּוֹת - חֲלָקִים מֵהַנֶּפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁלּוֹ הוּא זוֹרֵק בַּסִּטְרָא אַחֲרָא. רַק מָה הַבְּעָיָה, מָה קוֹרֶה כְּשֶׁרֹב הַחֲלָקִים נִמְצָאִים שָׁם? מִתְבָּרֵר שֶׁאַפִילּוּ נִיצוֹץ אֶחָד מֵהַנֶּפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁמַּגִּיעַ לַיְּדִים שֶׁלָּהֶם זוֹ בְּעָיָה מְאֹד קָשָׁה, כִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא צָרִיךְ לְפַרְנֵס אֶת הַנִּיצוֹץ הַזֶּה שֶׁנִּמְצָא אֶצְלָם בַּשִּׁבְי, שֶׁזֶּה חֵלֶק אֱלוֹ-הַּ

מִמַּעַל, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא מְפַרְנֵס אוֹתָם הֵם מְקַבְּלִים שֶׁפַע, עִם הַשֶּׁפַע הַזֶּה הֵם מִתְעַצְּמִים, וְהוֹלְכִים לְהָבִיא עוֹד נִיצוֹצוֹת לְבַלְבֵּל אוֹתָנוּ לְהָבִיא עוֹד נִיצוֹצוֹת.

אֵיךְ הֵם לוֹקְחִים עוֹד נִיצוֹצוֹת? הֵם עוֹשִׂים מְהוּמָה בַּמַּחֲנֶה, מְבַלְבְּלִים אוֹתָנוּ וְאָז גּוֹנְבִים. כִּי מָה זֶה אֲבֵדוֹת? מָה נִקְרָא אֲבֵדָה? אֲבֵדָה בְּדֶרֶךְ כְּלָל מַגִּיעָה בְּהֶסֵּחַ הַדַּעַת. אֲנַחְנוּ מְצַוִּים: "זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמָלֵק". לָמָּה זָכוֹר? כִּי יֵשׁ שִׁכְחָה. אָז צָרִיךְ "זָכוֹר" כְּנֶגֶד הַשִּׁכְחָה. מָתַי אָדָם מְאַבֵּד אֲבֵדָה? כְּשֶׁהוּא מְבֻלְבָּל, כְּשֶׁהוּא שׁוֹכֵחַ, לֹא שָׂם לֵב, בְּהֶסֵּחַ הַדַּעַת. וְלָכֵן בְּכָל הַמְּגִלָּה כָּתוּב "כַּאֲשֶׁר רָצָה לְאַבְּדָם", "כַּאֲשֶׁר אָבַדְתִּי אֲבַדְתִּי", הַכֹּל אֲבֵדוֹת שֶׁאִבַּדְנוּ, וְאֶת זֶה צְרִיכִים לְהַחְזִיר.

הָאֲבֵדוֹת שֶׁלָּנוּ נִמְצָאוֹת בַּיָּדַיִם שֶׁלָּהֶם וּמִזֶּה אֲנַחְנוּ סוֹבְלִים, אֵין פַּרְנָסָה מְסֻדֶּרֶת, מְעֻכָּבִים בְּשִׁדּוּכִים, אֵין שָׁלוֹם בַּבַּיִת, אֵין נַחַת מֵהַיְלָדִים, יֵשׁ צָרוֹת מֵהַשְּׁכֵנִים, צָרוֹת מֵהַמַּעֲבִיד, צָרוֹת מֵהָעוֹבְדִים, אֵין לָנוּ נַחַת מֵעַצְמֵנוּ וְלֹא מֵאֲחֵרִים, בְּקִצּוּר בִּלְבּוּל! וְלָמָּה כָּל זֶה? כִּי הַסִּטְרָא מְקַבֶּלֶת אֶת הַשֶּׁפַע בִּמְקוֹם שֶׁאֲנַחְנוּ נְקַבֵּל.

כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ נִגָּרְמִים רַק בִּגְלַל שֶׁהֵם מְקַבְּלִים שֶׁפַע. כָּל הַדִּכְאוֹנוֹת, דִּכָּאוֹן לֹא חַיָּב לִהְיוֹת עָמוֹק - דִּכָּאוֹן יָכוֹל לִהְיוֹת רָגוּעַ אֲבָל זֶה דִּכָּאוֹן. מָה נִקְרָא דִּכָּאוֹן רָגוּעַ? סְתָם לֹא בָּא לוֹ. יֵשׁ כָּל מִינֵי רָמוֹת בְּדִכְאוֹנוֹת. דִּכָּאוֹן עָמוֹק זֶה ה' יַעֲזֹר. אֲבָל יֵשׁ דִּכְאוֹנוֹת כָּאֵלֶּה יוֹתֵר שִׁטְחִיִּים. לֹא נִקְרָא לְזֶה דִּכָּאוֹן נִקְרָא לְזֶה "חֹסֶר מַצָּב רוּחַ", אֵין מַצָּב רוּחַ. קוֹרְאִים לְזֶה: "עָזֹב אוֹתִי כָּעֵת, אֵין לִי מַצָּב רוּחַ". זֶה בִּגְלַל שֶׁהַשֶּׁפַע לֹא מַגִּיעַ אֵלָיו כָּרֶגַע, הוּא מַגִּיעַ לְ"שָׁם".

גַּם צַדִּיקִים עוֹבְרִים מַצָּבִים כָּאֵלֶּה שֶׁל הַפְתָּעוֹת, אֲבָל זֶה לֹא בָּא בְּצוּרָה כָּזֹאת. גַּם הֵם עוֹבְרִים דְּבָרִים כָּאֵלֶּה שֶׁל יְרִידוֹת וְהַפְתָּעוֹת, אֲבָל לֹא בְּצוּרָה שֶׁ"אֵין מַצָּב רוּחַ, לֹא טוֹב לִי עִם עַצְמִי", אֵין דְּבָרִים כָּאֵלּוּ. מֵאֵיפֹה מַגִּיעִים כָּל מַצְּבֵי הָרוּחַ הָאֵלֶּה שֶׁהָאָדָם עוֹבֵר?

יֵשׁ דְּבָרִים יוֹתֵר כְּבֵדִים וּמֻרְכָּבִים, וְהוּא מְחַפֵּשׂ עַל מִי לְהוֹצִיא אֶת הַזַּעַם שֶׁלּוֹ. מְחַפֵּשׂ אֵיזֶה אוֹבְיֶקְט "עַל מִי אֲנִי מוֹצִיא פֹּה אֶת הַזַּעַם עַכְשָׁו? בּוֹא הֵנָּה! תָּבוֹא, אֵיזֶה נַס שֶׁהִגַּעְתְּ בּוֹא הֵנָּה, זֶה מַצְחִיק שֶׁכֻּלָּם עוֹבְרִים אוֹתָם דְּבָרִים אוֹתָם סִימְפְּטוֹמִים אוֹתָן תּוֹפָעוֹת, הֶעוֹצְמוֹת מְשֻׁתָּנוֹת. אָז נִיצוֹץ אֶחָד אִם נִזְכֶּה לְהַחְזִיר אוֹתוֹ מֵהַשְּׁבִי זֶה שִׁנּוּי דְּרַסְטִי בַּתְּמוּנָה.

נִיצוֹצוֹת

אֲבָל יֵשׁ לָדַעַת נְקוּדָה חֲשׁוּבָה, שֶׁגַּם אִם לֹא חִלַּצְנוּ אֶת הַנִּיצוֹץ, אַף נִיצוֹץ, רַק מָה - הַצָּלָחְתִּי לְהָאִיר בַּנִּיצוֹץ, זֶה שִׁנּוּי דְּרַסְטִי גַּם בַּתְּמוּנָה. יֵשׁ שָׁעָה כָּזֹאת שֶׁלֹּא יְכוֹלָה לְפוֹרֵר וּלְפָרֵק אֶת הַמָּקוֹם עַל יְדֵי הַנִּיצוֹץ, רַק לְהוֹדִיעַ לוֹ: "מָצָאנוּ אוֹתָךְ". מָה זֶה אוֹמֵר לָנוּ? יֵשׁ נִיצוֹצוֹת קוֹדֶשׁ שֶׁלָּנוּ שֶׁנִּמְצָאִים בַּשְּׁבִי, יֵשׁ דְּבָרִים כְּאֵלֶּה שֶׁאָדָם לֹא רוֹצֶה שֶׁיְּדַבְּרוּ אִתּוֹ עַל זֶה בִּכְלָל. לֹא רוֹצֶה שֶׁיְּדַבְּרוּ אִתּוֹ: "עָזוֹב בַּנּוֹשֵׂא הַזֶּה אֲנִי מַכִּיר אֶת עַצְמִי אַל תְּדַבֵּר אִתִּי עַל זֶה גַּם כֵּן. לָמָּה? לֹא יוֹדֵעַ, תִּשְׁמַע שָׁמַעְתִּי שְׁעוֹרִים עַל זֶה, נִסִּיתִי מִלְיוֹן פְּעָמִים, עָזוֹב, אַל תִּגַּע לִי בְּזֶה".

יֵשׁ נוֹשְׂאִים שֶׁאָדָם לֹא רוֹצֶה אֲפִילוּ לִשְׁמוֹעַ שְׁזֶּה קַיָּם בִּכְלָל, כִּי בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ הוּא לֹא מוּדָע אֲפִילוּ לַבָּעָיָה, הוּא מַדְחִיק אֶת זֶה כָּל כָּךְ שֶׁהוּא לֹא רוֹצֶה לִשְׁמוֹעַ עַל זֶה בִּכְלָל. וְיֵשׁ נוֹשְׂאִים שֶׁהָאָדָם מְחַפֵּשׂ עִצָּה אֵיךְ לְהִלָּחֵץ מֵהֶם. זֶה כְּבָר שָׁלָב יָפֶה. יֵשׁ מַצָּבִים כָּאֵלּוּ שֶׁבָּהֶם הָאָדָם כְּבָר מְיֹאָשׁ לַחֲלוּטִין. מָה זֶה נִקְרָא מְיֹאָשׁ? הוּא לֹא מַכְרִיז יֵאוּשׁ, אֲבָל בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ הוּא אוֹמֵר הַנּוֹשֵׂא הַזֶּה מָחוּק אַל תִּגַּע לִי בְּזֶה, עָזוֹב אוֹתִי.

וְלֹא תָתוּרוּ

שְׁמִירַת הָעֵינַיִם לְמָשָׁל, אֲנִי יָכוֹל אֲבָל בָּרָמָה מְסֻיֶּמֶת כֵּן, עַד כָּאן. רָמָה אֲזוֹרִית אֲנִי יָכוֹל, יוֹתֵר מִזֶּה עָזוֹב אוֹתִי אֲנִי לֹא יָכוֹל. אַל תִּגַּע לִי בָּזֶה כִּי אַתָּה חוֹנֵק אוֹתִי, לֹא נִרְאָה לִי, אֲנִי לֹא יָכוֹל שְׁמִירַת עֵינַיִם כְּמוֹ שֶׁמְּדַבְּרִים עָלֶיהָ. נִרְאָה לִי אֲנִי אֶחַנֵּק, מָה לֹא לִרְאוֹת שׁוּם דָּבָר בָּרְחוֹב? אָדָם הוֹלֵךְ בָּרְחוֹב רוֹצֶה קְצָת, קְצָת, רְחוֹב סַסְגּוֹנִי, צְבָעִים, מְעַנְיֵן.

לִשְׁמוֹר אֶת הָעֵינַיִם, הוּא יָכוֹל לִשְׁמוֹר חָמֵשׁ דַּקּוֹת בְּשָׁעָה, עֶשֶׂר דַּקּוֹת כָּל רֶבַע שָׁעָה, מִדֵּי פַּעַם קְצָת לִשְׁמוֹר וְאַחֲרֵי זֶה צָרִיךְ לְשַׁחְרֵר, מֵבִין? לִחְיוֹת, אִי אֶפְשָׁר כָּכָה לִשְׁמוֹר אֶת הָעֵינַיִם. לִשְׁמוֹר אֶת הָעֵינַיִם - נִרְאָה לִי מִסְכֵּן כָּזֶה לִשְׁמוֹר אֶת הָעֵינַיִם, מָה זֶה אֶחָד שֶׁבָּא פֹּה לְהֶחָנֵק? וְלָכֵן אִם הוּא שָׁמַע אֵיזֶה שִׁעוּר אֶחָד, פִּצֵּץ אוֹתוֹ בַּשִּׁעוּר, דִּבְּרוּ עַל שְׁמִירַת עֵינַיִם וְהָרַב הַזֶּה הֵפְצִיץ שָׁם שָׁעָה שְׁלֵמָה, הוֹלֵךְ הַבַּיְתָה אוֹמֵר אֵין בְּרֵירָה טוֹב צָרִיךְ לִשְׁמוֹר אֶת הָעֵינַיִם. בַּדֶּרֶךְ הוּא שָׁמַר אֶת הָעֵינַיִם. עַל

הַבַּקָּר הוּא קָם אוֹמֵר אֲנִי לֹא בִּשְׂבִיל הַסִּפּוּר הַזֶּה אֵין לִי כֹּחַ לָזֶה. לָמָּה? כִּי זֶה הָיָה מַחֲנָק, חָנְקוּ אוֹתוֹ, אֵין בְּרֵירָה.

בְּסֵדֶר, מָחָר בַּבַּקָּר הוּא גַּם מַתְחִיל לִחְיוֹת, אֲבָל מִדֵּי פַּעַם נִשְׁאַר לוֹ בָּרֹאשׁ מָה אֲנִי עוֹשֶׂה עִם זֶה? הוּא אָמַר דְּבָרִים קָשִׁים, כֵּן לְהִסְתַּכֵּל לֹא לְהִסְתַּכֵּל. הַפַּעַם אֲנִי אֶסְתַּכֵּל, בַּהֶמְשֵׁךְ נִרְאָה מָה נַעֲשֶׂה עִם זֶה. זוֹ רַק דֻּגְמָה, שְׁמִירַת הָעֵינַיִם.

יֵשׁ לָנוּ כָּל מִינֵי עִנְיָנִים כָּאֵלֶּה, שֶׁאֲנַחְנוּ עֲדַיִן בִּבְעָיָה וַאֲנַחְנוּ מְאֹד רוֹצִים. אֲנִי שׁוֹמֵעַ עַל צַדִּיק שֶׁשּׁוֹמֵר אֶת הָעֵינַיִם וְצַדִּיקִים שֶׁהֵם שׁוֹמְרִים אֶת הַפֶּה, וְעַל צַדִּיקִים שֶׁהֵם מְוַתְּרִים, מוֹחֲלִים, גַּם הָיִיתִי רוֹצֶה אֲבָל תַּכְלֶ׳ס, כְּשֶׁמַּגִּיעַ בְּאֹפֶן מַעֲשִׂי אֵין כֹּחוֹת לָזֶה. שְׁמַע, אֲנִי מוּכָן לְוַתֵּר לְכֻלָּם, חוּץ מֵהַבֵּן אָדָם הַזֶּה, הַבֵּן אָדָם הַזֶּה הוּא בְּעָיָתִי, אִתּוֹ אִי אֶפְשָׁר, לְכֻלָּם אֲנִי מוּכָן לְוַתֵּר - לוֹ, פְּרִינְצִיפ אֲנִי לֹא אֲוַתֵּר. לֹא, אִתּוֹ יֵשׁ לִי עֵסֶק מְיֻחָד פֹּה אֲנִי לֹא מְוַתֵּר בָּטוּחַ. וְהוּא לֹא מֵבִין שֶׁשָּׁם זֶה הַנְּפָיוֹן. לְכֻלָּם אֲנִי אֲוַתֵּר, אֲנִי אֶעֱבוֹד עַל עַצְמִי, אֲבָל אִתּוֹ - אֲנִי לֹא רוֹצֶה אֲפִילוּ לַעֲבוֹד. בִּפְרִינְצִיפ אֲנִי לֹא אֲוַתֵּר לוֹ!

אֲנַחְנוּ רוֹצִים, אֲבָל בְּאֵיזֶה שֶׁהוּא מָקוֹם תּוֹפְסִים אוֹתָנוּ כָּכָה, חוֹנְקִים. הֶאָרַת מָרְדְּכַי נוֹעֲדָה לְהַגִּיעַ לִמְקוֹמוֹת כָּאֵלּוּ שֶׁאָדָם אִבֵּד שָׁם אֶת הַנִּיצוֹץ, שֶׁהַנִּיצוֹץ מִיְּאֹשׁ כְּבָר. הוּא אוֹמֵר עָזוֹב אוֹתִי אַל תְּדַבֵּר אִתִּי עַל זֶה בִּכְלָל. הַנִּיצוֹץ אוֹמֵר עָזוֹב אוֹתִי, הוּא אוֹמֵר עֲשֵׂה לִי טוֹבָה אַל תִּדְאַג לִי. חַפֵּשׂ לְךָ פְּרוֹיֶקְטִים אֲחֵרִים אַתָּה מֵבִין? אַתָּה מִקְרֶה אָבוּד אַתָּה, זוֹ אֲבֵדָה אֲמִתִּית. מִקְרֶה אָבוּד זוֹ אֲבֵדָה אֲמִתִּית.

הוּא אוֹמֵר: אֲנִי סִפּוּר שֶׁל מִקְרֶה אָבוּד, אֲנִי מוּכָן לְהִתְחַזֵּק אִתְּךָ אֲבָל אַל תִּגַּע לִי בִּדְבָרִים כָּאֵלֶּה, אַתָּה יוֹדֵעַ עִם מִי אַתָּה מְדַבֵּר? עָזוֹב, תִּגַּע שָׁם יוֹתֵר בִּפְנִים אַתָּה תְּגַלֶּה דְּבָרִים שֶׁלֹּא תִּרְצֶה לְדַבֵּר אִתִּי אֲפִילוּ, אֲנִי מִקְרֶה הַרְבֵּה יוֹתֵר חָמוּר מִמַּה שָׁאַתָּה חוֹשֵׁב. לֹא כְּדַאי לְךָ שֶׁתֵּדַע אֲפִילוּ. יֵשׁ לִי דְּבָרִים טוֹבִים שֶׁלֹּא תַּחְשֹׁב, אֲבָל בַּקֶּטַע הַזֶּה אַל תִּגַּע בָּזֶה יִהְיוּ לְךָ הַפְתָּעוֹת לֹא נְעִימוֹת לַחַיִּים, עָזוֹב. כָּכָה הוּא עוֹד מַחֲזִיק מִמֶּנִּי מַשֶּׁהוּ, אַל תִּגַּע בָּזֶה.

אֵין כְּנִיסָה

אֱלֶּה מְקוֹמוֹת שֶׁהָאָדָם כְּבָר סִכֵּם לְעַצְמוֹ שֶׁזֶּה נָעוּל וְלֹא נוֹגְעִים. הֶאָרַת מָרְדְּכַי צְרִיכָה לְהָאִיר שָׁם, וּלְהַגִּיד: "אֵין, פֹּה לֹא נִכְנָסִים, נִכְנָסִים חֲבִיבִי! אַתָּה לֹא נִשְׁאַר

פֹּה. אַתָּה לֹא מֵבִין שֶׁמִּי שֶׁהִמְצִיא אֶת הַבְּעָיָה זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ? הוּא הִמְצִיא אֶת הַבְּעָיָה שְׁלְךָ! הַבְּעָיָה שְׁלְךָ זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִמְצִיא. מָה, הִמְצִיא בְּעָיָה בְּלִי תְּרוּפָה? זוֹ הַתְּרוּפָה, אֵין מַשֶּׁהוּ אַחֵר. עִם כָּל הַפְּלוֹנְטֶר שֶׁל הַתְּסְבוֹכֶת שָׁאַתָּה נִמְצָא בָּהּ, זוֹ הַתְּרוּפָה אֵין מַשֶּׁהוּ אַחֵר". נִרְאֶה לְבֵן אָדָם שֶׁהִצְלִיחַ לִמְצוֹא פְּלוֹנְטֶר שֶׁאֵין תְּרוּפָה, דַּבֵּר עִם צַדִּיקִים פַּתָּח סְפָרִים, אֵין, זֶה חָתוּם.

אֲנִי מְדַבֵּר עִם מִקְרִים בַּשָּׁטַח. בָּאִים אֵלַי מִקְרִים לֹא פְּשׁוּטִים שֶׁל אֲנָשִׁים שֶׁמְּסַפְּרִים מָה שֶׁנַּעֲשָׂה אִתָּם, אֲנָשִׁים לֹא טִפְּשִׁים, לִפְעָמִים הֵם לֹא מְסֻגָּלִים לְהוֹצִיא אֶת זֶה, אֲנִי לְאַט לְאַט שׁוֹאֵב מֵהֶם אֶת הַבְּעָיָה שֶׁשָּׁם זֶה נָעוּל אַל תִּגַּע שָׁם זֶהוּ. אֲנִי לֹא נוֹגֵעַ לָהֶם, כִּי אֵין לִי הֶאָרַת מָרְדְּכַי מֵעַצְמִי, אֲנִי מְחַכֶּה לְפוּרִים, אֲבָל אֲנִי מֵבִין שְׁזּוֹ הַבְּעָיָה, שָׁם זֶה נָעוּל. עַכְשָׁו אַחֲרֵי שֶׁהֵבַנּוּ כָּל כָּךְ טוֹב אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה, תַּכְלֵ׳ס אֵיךְ זוֹכִים לְהֶאָרַת מָרְדְּכַי? אָז כַּמּוּבָן הֶאָרַת מָרְדְּכַי נִמְצֵאת בַּמִּצְוֹות שֶׁל הַיּוֹם, בּוֹאוֹ נַעֲבֹר בִּזְרִיזוּת עַל הַמִּצְוֹות שֶׁל הַיּוֹם.

מִצְוָה גּוֹרֶלֶת מִצְוָה

מְגִלָּה - קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, בַּלַּיְלָה וּבַבֹּקֶר. עִקַּר הֶאָרַת מָרְדְּכַי נִמְצֵאת בְּתוֹךְ הַמְּגִלָּה. בַּקְּרִיאָה נִמְצֵאת הֶאָרַת מָרְדְּכַי יוֹתֵר מִשְּׁאָר דְּבָרִים. לָמָּה? כִּי הַפָּנִים שֶׁל מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר, הַמּוֹחִין שֶׁל מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר, שְׁזּוֹ בְּעֶצֶם הַהֶאָרָה, נִמְצֵאת בְּתוֹךְ הַמְּגִלָּה. לָכֵן בִּקְרִיאַת הַמְּגִלָּה אִם אָדָם זוֹכֶה מִתְנוֹצֶצֶת לוֹ הַהֶאָרָה הַזֹּאת. הָיוּ בְּאוּמָן כָּאֵלֶּה שֶׁמַּמָּשׁ בִּבְכִיּוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד מִגֹּדֶל הַהִתְרַגְּשׁוּת שֶׁהָיְתָה כִּי הֵכִינוּ אֶת עַצְמָם בְּמֶשֶׁךְ תְּקוּפָה לְצַיֵּן אֶת מְחִיַּת עֲמָלֵק וּתְפִלּוֹת לִפְנֵי קְרִיאַת הַמְּגִלָּה וְתַעֲנִית אֶסְתֵּר.

אַחֲרֵי קְרִיאַת הַמְּגִלָּה יֵשׁ מַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים שֶׁאֶת זֶה צָרִיךְ לְקַיֵּם בִּשְׁנֵי אֶבְיוֹנִים, שְׁנֵי אֶבְיוֹנִים הַכַּוָּנָה לְתִפֹּס שְׁנֵי אֶבְיוֹנִים, לְתִפֹּס אֶת הָאֶבְיוֹן וְלָתֵת לוֹ כֶּסֶף. רוֹצִים מִצְוָה כָּרָאוּי? כְּדֵי נְתִינָה, שֶׁתִּהְיֶה לוֹ סְעוּדָה. סְעוּדָה שֶׁל בֹּקֶר אוֹ סְעוּדָה שֶׁל צָהֳרַיִם. סְעוּדָה שֶׁל בֹּקֶר זֶה בְּעֶרֶךְ חָמֵשׁ שֶׁקֶל, סְעוּדָה שֶׁל צָהֳרַיִם זֶה 25 שֶׁקֶל. אָז תָּפַסְתִּי אֶבְיוֹן נָתַתִּי לוֹ סְעוּדָה, תָּפַסְתִּי עוֹד אֶבְיוֹן נָתַתִּי לוֹ עוֹד סְעוּדָה.

לְמִי לָתֵת? מִי זֶה אֶבְיוֹן? מִכַּיָּן שֶׁהַפּוֹסְקִים אוֹמְרִים שֶׁמִּי נִקְרָא אֶבְיוֹן זֶה אֶחָד שֶׁאֵין לוֹ לִגְמֹר אֶת הַחֹדֶשׁ בְּצוּרָה מְסֻדֶּרֶת, כְּמַעַט כָּל הַמְּדִינָה אֶבְיוֹנִים! לָמָּה? הֲרֵי אֲנַחְנוּ רוֹאִים אֲנָשִׁים שֶׁהֵם מְאֹד מְאֹד מְסֻדָּרִים יָפֶה, זֶה בְּעָיָה? אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת?

אֶלָּא הַמַּצָּב הַיּוֹם, אַף עַל פִּי שֶׁהָאָדָם נִרְאָה מְאֹד מְסֻדָּר, מְאֹד מְסֻדָּר בָּרוּךְ הַשֵּׁם, רוֹב הַצִּבּוּר חַי עַל אוֹבֶר-דְּרַאפְט, מִמֵּילָא לְצַעֲרֵנוּ הָרַב הַרְבֵּה אֲנָשִׁים בְּמַצָּב שֶׁאֶפְשָׁר לְקַיֵּם בָּהֶם אֶת מִצְוַת הַצְּדָקָה. מִכֵּיוָן שֶׁהָאֲרַת מָרְדְּכַי נִמְצֵאת בַּמִּצְווֹת, אָז מִן הָרָאוּי שֶׁאָדָם יִהְיֶה לוֹ יוֹתֵר מִשְּׁנֵי אֶבְיוֹנִים.

מִכֵּיוָן שֶׁזֶּה תִּקּוּן גָּדוֹל מְאֹד, מִן הָרָאוּי שֶׁאָדָם יִהְיוּ לוֹ הַרְבֵּה חֲצָאֵי שְׁקָלִים, אוֹ אֲגוֹרוֹת וּשְׁקָלִים וְיִתֵּן לְכָל מִינֵי. כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד נוֹתְנִים לוֹ, וְאִם אֲנַחְנוּ נְקַיֵּם אֶת זֶה בְּלִי נֶדֶר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גַּם כֵּן יְקַיְּמֵם אִתָּנוּ כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד נוֹתְנִים לוֹ.

וְעַל זֶה אוֹמֵר הָאַר״י הַקָּדוֹשׁ שֶׁאִם בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנָה אֲנִי צָרִיךְ לָשִׂים לֵב לְמִי אֲנִי נוֹתֵן אֶת הַצְּדָקָה, כִּי אִם אֲנִי נוֹתֵן צְדָקָה כָּזֹאת שֶׁתַּגִּיעַ לַעֲבֵרוֹת חַס וְשָׁלוֹם, אָז אֲנִי לֹא מְקַיֵּם מִצְוָה אֶלָּא אֲפִילּוּ נִכְשָׁל בִּפְגָם מְסֻיָּם, בְּפוּרִים אֵין אֶת הַבְּעָיָה הַזֹּאת כִּי זֶה נִקְרָא יְסוֹד דְּאַבָּא, הֶאָרָה שֶׁל מָרְדְּכַי נִקְרָא יְסוֹד דְּאַבָּא, וְאָז אֲנִי בִּבְחִינָה שֶׁל גַּבַּאי צְדָקָה, יְסוֹד דְּאַבָּא, מִמֵּילָא לְמִי שֶׁאֵתֶן אֲנִי לֹא נִכְשָׁל אֲנִי מְקַיֵּם מִצְוָה.

מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים

מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת זוֹ סֻגְיָה אַחֶרֶת, פֹּה בֶּאֱמֶת צָרִיךְ לְהִזָּהֵר. כִּי שׁוֹלְחִים מָנוֹת וְשׁוֹלְחִים אֹכֶל, אִישׁ לְאִישׁ וְאִשָּׁה לְאִשָּׁה, וְגַם בָּזֶה אֲנִי יָכוֹל לְהִסְתַּפֵּק בְּמַשֶּׁהוּ מְצֻמְצָם. אֲנִי לֹא חַיָּב דַּוְקָא לְקָנוֹת אֶת הַנְּיָר צֶלוֹפָן הַזֶּה, וְגַם קֻפָּה וְמַרְמֶלָדוֹת בִּפְנִים שֶׁיִּהְיֶה הַכֹּל, אִם כִּי זֶה דָּבָר יָפֶה מְאֹד שֶׁשּׁוֹלְחִים. אֵין שׁוּם בְּעָיָה עִם פַּרְגִיּוֹת וְכָל מִינֵי. הָעִנְיָן שֶׁל מַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים זֶה בִּשְׁבִיל שֶׁאָדָם שֶׁאֵין לוֹ אֹכֶל שֶׁיִּהְיֶה לוֹ כֶּסֶף לִקְנוֹת אֹכֶל. לָכֵן זֶה נֶאֱמַר לָאֶבְיוֹנִים שֶׁכֻּלָּם יִהְיֶה לָהֶם אֶת הַמִּצְוָה לִשְׁמוֹחַ בְּאוֹתוֹ יוֹם, בְּאוֹתוֹ אֹכֶל. אֲבָל מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת זֶה אִישׁ לְרֵעֵהוּ זֶה גַּם לַעֲשִׁירִים, לֹא רַק לָאֶבְיוֹנִים.

מַתָּנוֹת זֶה לִשְׁנֵי אֶבְיוֹנִים וּמִשְׁלוֹחַ מָנוֹת זֶה גַּם לַעֲשִׁירִים. מִמֵּילָא מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת זֶה שְׁתֵּי מָנוֹת, כִּי לְאָדָם עָשִׁיר לֹא שׁוֹלְחִים מָנָה אַחַת, לֹא שׁוֹלְחִים סוּג אֹכֶל אֶחָד אֶלָּא שְׁנֵי סוּגֵי מַאֲכָלִים לְפָחוֹת. שְׁנֵי סוּגֵי מַאֲכָלִים זֶה גַּם יָכוֹל לִהְיוֹת שְׁתִיָּה וְאֹכֶל. שְׁתִיָּה וְאֹכֶל זֶה גַּם כֵּן מֻהָנֵי. זֹאת אוֹמֶרֶת אֶפְשָׁר לִשְׁלֹחַ לוֹ שׁוּאַרְמָה עִם קוֹלָה.

רַבִּי נָתָן אָמַר שֶׁיּוֹם פּוּרִים יוֹתֵר קָשֶׁה מִיּוֹם הַכִּפּוּרִים, כִּי בְּיוֹם כִּפּוּר אֲנִי בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, אֲנִי מִתְעַנֶּה וּמִתְפַּלֵּל וּבִתְשׁוּבָה כָּל הַיּוֹם, בְּפוּרִים אֲנִי בִּקְרִיאַת הַמְּגִלָּה הָלָכְתִּי חָזַרְתִּי, עַכְשָׁו מַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת כְּבָר שָׁלַחְתִּי לֹא שָׁלַחְתִּי, עוֹד לֹא

הִגַּעְנוּ לַסְּעוּדָה, צָרִיךְ גַּם לְלַמֵּד גַּם לְהִתְפַּלֵּל גַּם לִהְיוֹת עֵר בַּלַּיְלָה וְגַם לִישׁוֹן, מָתַי נָקוּם, וְצָרִיךְ לִשְׁמוֹחַ גַּם כֵּן נוֹסַף לַכֹּל. אָז אִם כָּל הַמִּשְׁלוֹחַ מָנוֹת הַזֶּה לוֹקֵחַ לִי אֶת כָּל הַיִּשׁוּב-דַּעַת לֹא שָׁוֶה, אֲנִי יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָה בְּמִשְׁלוֹחַ מָנוֹת אֶחָד. רוֹצֶה לְהַדֵּר? רַק בִּתְנַאי שֶׁלֹּא יִפְגַּע לִי בְּיִשּׁוּב הַדַּעַת.

אַחֲרֵי מִשְׁלוֹחַ הַמָּנוֹת יֵשׁ אֶת הַסְּעוּדָה. עַל פִּי הַסּוֹד צְרִיכִים סְעוּדָה בַּבֹּקֶר וּסְעוּדָה אַחֲרֵי מִנְחָה, שְׁתֵּי סְעוּדוֹת לְמַעֲשֶׂה, עַל פִּי הַפְּשָׁט מַסְפִּיק סְעוּדָה אַחַת לֹא מְשַׁנֶּה מָתַי אֲבָל עַל פִּי הַסּוֹד סְעוּדָה אַחַת בַּבֹּקֶר וּסְעוּדָה אַחַת אַחֲרֵי מִנְחָה.

הַסְּעוּדָה חֲשׁוּבָה מְאֹד לְתַקֵּן אֶת כָּל מָה שֶׁאָכַלְנוּ דְּבָרִים שֶׁאֲסוּרִים לֶאֱכוֹל, אִם נִכְשַׁלְנוּ בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת. וּמִן הָרָאוּי גַּם כֵּן שֶׁאָדָם יֹאכַל עִם הֶכְשֵׁר טוֹב, כִּי אִם לֹא נֹאכַל עִם הֶכְשֵׁר אָז מָה יַעֲזֹר, אֵיךְ נְתַקֵּן כָּל מָה שֶׁאָכַלְנוּ? מִי שֶׁמַּכִּיר אֶת הַסִּגְיָה שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל לָקַחַת הֶכְשֵׁרִים טוֹבִים.

עַד דְּלֹא יָדַע

אַחֲרֵי כֵּן אֲנַחְנוּ מַגִּיעִים לַסִּגְיָה הַמְעַנְיֶנֶת בְּיוֹתֵר בְּכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה, סוּגְיֵית הַשְׁתִּיָה. מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁמַּזִּיק לוֹ, וְזֶה נֶאֱסָר עָלָיו. מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁמַּזִּיק מִבְּחִינָה רְפוּאִית, אָסוּר לוֹ לִשְׁתּוֹת. אָז אֵיפֹה הַתִּקּוּן נִמְצָא? נָשִׁים לֹא שׁוֹתוֹת כִּי הֵן לֹא צְרִיכוֹת לִשְׁתּוֹת. וְאִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא אוֹתִי בְּאֹפֶן כָּזֶה שֶׁאֲנִי לֹא מְסֻגָּל לִשְׁתּוֹת אָז הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְדָאֵג לִי לְתִקּוּן גַּם בְּלִי שְׁתִיָּה, מָה שֶׁנִּקְרָא "אָנוּס רַחֲמָנָא פַּטְרֵיהּ", מִמֵּילָא הַתִּקּוּן יֵעָשֶׂה בְּלִי זֶה. הַתִּקּוּן נִמְצָא בִּשְׁאָר הַמִּצְווֹת.

אֶחָד שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁמּוֹתָר לוֹ לִשְׁתּוֹת וְהוּא הִתְפַּלֵּל עַל זֶה שֶׁלֹּא יַזִּיק לוֹ וְלֹא יַזִּיק לַאֲחֵרִים, וּמְבַקֵּשׁ עַל הַשְׁתִיָּה וְגַם כֵּן הַשְׁתִיָּה הַזֹּאת הִיא לֹא נוֹעֲדָה שֶׁהָאָדָם רוֹצֶה לִהְיוֹת שִׁכּוֹר, אֵין מַטָּרָה פֹּה לִהְיוֹת שִׁכּוֹר, יֵשׁ מַטָּרָה לִשְׁתּוֹת כִּי אֲנַחְנוּ מְצֻוִּים לִשְׁתּוֹת. וְלָמָּה אֲנַחְנוּ מְצֻוִּים לִשְׁתּוֹת? כְּדֵי שֶׁאֲנַחְנוּ נַשִּׂיג הֶאָרַת מָרְדְּכַי בְּדַרְגּוֹת יוֹתֵר גְּבוֹהוֹת, כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבִּי נָתָן עַל פִּי הָאֲרִיזַ"ל, בְּדַרְגּוֹת יוֹתֵר גְּבוֹהוֹת שֶׁבְּמִסְגֶּרֶת הָרְגִילָה הוּא לֹא יָכוֹל לְקַבֵּל אוֹתָן.

הֶאָרַת מָרְדְּכַי שֶׁאֲנִי מְקַבֵּל מֵהַדְּבָרִים הָאֵלּוּ שֶׁנִּקְרָאִים סְעוּדָה מְגִלָּה מַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים וְכוּ', שִׂמְחַת הַיּוֹם זֶה עַד מָקוֹם מְסֻיָּם. אָז לָנָשִׁים וּלְאַנוּסִים זֶה מַסְפִּיק לָהֶם, כִּי כָּכָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הֶעֱמִיד אֶת הַבְּרִיאָה. לָהֶם זֶה פּוֹתֵר אֶת כָּל הַבַּעְיָה. אֶצְלִי, אִם יֵשׁ לִי אֶפְשָׁרוּת לִשְׁתּוֹת, כַּנִּרְאֶה שֶׁגַּם אֲנִי נִצְרָךְ לָעִנְיָן הַזֶּה יוֹתֵר.

רַק הַשְּׁאֵלָה הִיא בְּאֵיזֶה אֹפֶן נִתְנַהֵג? אָז אֵין לִי עִנְיָן כָּעֵת לִשְׁתּוֹת לְהִשְׁתַּכֵּר וְלָטוּס, גָּמַרְנוּ אֵין עִם מִי לְדַבֵּר, שַׁתָּה זֶהוּ, שָׁתוּי, מְסֻדָּר. לֹא נָכוֹן, זוֹ טָעוּת בִּכְלָל. כָּל הָעִנְיָן שֶׁל פּוּרִים זֶה לִשְׁתּוֹת וְלִסְעֹד וְלִשְׁמוֹחַ וּלְשַׂמֵּחַ וְהַשְׁתְיָה הִיא רַק בַּסְּעוּדָה, לֹא לִפְנֵי הַסְּעוּדָה. הַשְׁתְיָה הִיא רַק בַּסְּעוּדָה. וְעִם תְּפִלָּה. מְמִילָא הָאָדָם מַרְגִּישׁ שֶׁהַשְׁתְיָה נִסְפֶּגֶת בְּתוֹכוֹ וְהוּא מִתְרוֹמֵם וְעוֹלֶה עִם זֶה, הַכֹּל בִּישׁוּב הַדַּעַת. תּוֹךְ תְּפִלָּה שֶׁלֹּא יַזִּיק, וְלֹא יַזִּיק לְאַף אֶחָד, וְהַשְׁתְיָה הַזֹּאת רַק תְּרוֹמֵם אוֹתוֹ. תַּמְשִׁיךְ לוֹ דַּעַת חֲדָשָׁה, וְהוּא לֹא יִפְגַּע בְּאַף אֶחָד, וְלֹא יִגְרֹם לְאַף אֶחָד דְּחִיָּה.

מִי שֶׁלֹּא מִתְכּוֹנֵן כָּךְ לַעֲשׂוֹת, שֶׁלֹּא יָבוֹא בְּטְעָנוֹת אַחֲרֵי כֵן לָמָּה הַפּוּרִים שֶׁלּוֹ נִרְאָה כְּמוֹ שֶׁנִּרְאָה. לֹא זוֹ הָיְתָה הַכַּוָּנָה בִּכְלָל. כִּי בְּפוּרִים צָרִיךְ גַּם לִלְמֹד. הַלִּמּוּד שֶׁל פּוּרִים מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בַּשָּׁמַיִם. מָה שֶּׁהָאָדָם יָכוֹל לַחֲטוֹף וְלִלְמֹד.

בִּזְכוּתְךָ קַיָּם הָעוֹלָם

יָדוּעַ הַסִּפּוּר עַל הָאַבָּא שֶׁל הָאַבְנֵי נֵזֶר. הָיָה רֵגַע אֶחָד בַּשָּׁמַיִם שֶׁלֹּא הָיָה שׁוּם תּוֹרָה שֶׁל אַף יְהוּדִי בְּכָל הָעוֹלָמוֹת - לֹא הָיָה יְהוּדִי שֶׁלָּמַד תּוֹרָה בְּיוֹם הַפּוּרִים, וְרַק הוּא זָכָה בְּאוֹתוֹ רֶגַע לִלְמֹד. כֻּלָּם הָיוּ עֲסוּקִים.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא סִדֵּר אֶת הַבְּרִיאָה בְּאֹפֶן כָּזֶה, שֶׁפֹּה לַיְלָה וּפֹה יוֹם שֶׁבַּחֲצִי גְּלוֹבּוּס הַזֶּה עַכְשָׁו לַיְלָה וְשָׁם יוֹם, וְלָמָּה? כִּי אִם אֵלֶּה יְשֵׁנִים אָז אֵלֶּה עֵרִים. שֶׁתָּמִיד מִישֶׁהוּ יִלְמַד. תָּמִיד חַיָּב לִהְיוֹת מִישֶׁהוּ שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה. הָיָה רֶגַע מְסֻיָּם שֶׁאַף אֶחָד לֹא לָמַד בָּעוֹלָם רַק הוּא, זֶה הָיָה בְּפוּרִים, רַק הוּא לְבַד. אָז בַּשָּׁמַיִם אָמְרוּ מָה נַעֲנִיק לוֹ בַּעֲבוּר זֶה? נִתֵּן לוֹ בֵּן צַדִּיק.

וְזֶה הָיָה הָאַבְנֵי נֵזֶר שֶׁנּוֹלַד. זֶה הָיָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים גָּאוֹן עוֹלָמִי. גְּאוֹן עוֹלָם הָיָה עֲנָק שֶׁבָּעֲנָקִים בָּעַל הָאַבְנֵי נֵזֶר, אַבָּא שֶׁלּוֹ זָכָה בַּעֲבוּר שֶׁהוּא זָכָה לִלְמֹד רֶגַע אֶחָד שֶׁל תּוֹרָה בִּזְמַן שֶׁאַף אֶחָד לֹא לָמַד. כְּשֶׁאֲנָשִׁים טְרוּדִים בְּמִצְווֹת הֵם זוֹכִים. אֲבָל עַכְשָׁו הַזְּמַן יוֹתֵר יָקָר, כִּי לֹא הַרְבֵּה זוֹכִים לִלְמֹד.

אָז הַלִּמּוּד מְקַבֵּל עֵרֶךְ הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם. יְכוֹלִים לְהַחְשִׁיב לִי שָׁעָה אוֹ רֶבַע שָׁעָה פִּי כַּמָּה וְכַמָּה לְאֵין עָרוּךְ. אָז צָרִיךְ לִשְׁמוֹחַ וְלִרְקֹד וְלָשִׁיר וּלְקַיֵּם מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת וּסְעוּדָה וְגַם לִלְמֹד. וְגַם לִמְצוֹא זְמַן לִלְמֹד תּוֹרָה.

וְגַם זְמַן לְהִתְבּוֹדֵד. מִי שֶׁזּוֹכֶה לָלֶכֶת לַשָּׂדֶה יֵלֵךְ לַשָּׂדֶה, מִי שֶׁלֹּא, שֶׁיֵּשֵׁב בַּחֶדֶר, יִסְגֹּר אֶת הַחֶדֶר וְיֵשֵׁב וִידַבֵּר עִם ה׳. יְדַבֵּר עִם ה׳! יַתְחִיל לְבַקֵּשׁ מָה שֶׁיֵּשׁ לְבַקֵּשׁ. יְבַקֵּשׁ כָּל מָה שֶׁהוּא רוֹצֶה. רַק מָה, אִם יִבְחַר לוֹ אֵיזוֹ תְּפִלָּה קְצָרָה מְסֻיֶּמֶת, זַכְנִי לְכָךְ וְכָךְ, תַּצִּיל אוֹתִי מִכָּךְ וְכָךְ, וְיַחְזֹר עָלֶיהָ הַרְבֵּה הַרְבֵּה פְּעָמִים בְּכָל מִינֵי צוּרוֹת בְּמֶשֶׁךְ הַיּוֹם, לֹא רַק בְּהִתְבּוֹדְדוּת, בְּמֶשֶׁךְ הַיּוֹם. הָלַךְ בַּדֶּרֶךְ בְּקֵשׁ אֶת זֶה, יָשַׁב בְּקֵשׁ, הִמְשִׁיךְ הָלְאָה בְּקֵשׁ. לֹא מְשַׁנֶּה אֵיךְ, אָז מְקַבֵּל בְּיָדֵינוּ מֵהַסְּטַיְיפְלֶר הַקָּדוֹשׁ, שֶׁחַזַ״ל אוֹמְרִים שֶׁכָּל הַמַּאֲרִיךְ בִּתְפִלָּתוֹ אֵין תְּפִלָּתוֹ שָׁבָה רֵיקָם.

כָּךְ אוֹמְרִים חַזַ״ל הַקְּדוֹשִׁים. אוֹמֵר הַסְּטַיְיפְלֶר שֶׁזֶּה גַּם אִם בֶּן אָדָם אוֹמֵר תְּפִלָּה קְצָרָה וְחוֹזֵר עָלֶיהָ פְּעָמִים רַבּוֹת, נֶחְשָׁב לוֹ כְּמַאֲרִיךְ בִּתְפִלָּתוֹ. זֶה נֶחְשָׁב לוֹ כִּתְפִלָּה אֲרֻכָּה. בִּפְרָט בְּפוּרִים שֶׁכָּל הַ-48 שָׁעוֹת זֶה עֵת רָצוֹן, אֲנִי יָכוֹל לֶאֱסֹף אֶת הַבַּקָּשָׁה. אֶקַח לִי בַּקָּשָׁה מְסֻיֶּמֶת, אֶחָזֹר עָלֶיהָ מִילְיוֹנֵי פְּעָמִים, בְּלִי סוֹף מֵעֵבֶר לְהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁאֲנִי יָכוֹל לְדַבֵּר עִם ה׳ כָּל מָה שֶׁאֲנִי רוֹצֶה לְדַבֵּר עִם ה׳. מֵעֵבֶר לָזֶה שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ לְהוֹדוֹת עַל זֶה שֶׁיֵּשׁ פּוּרִים, מֵעֵבֶר לָזֶה שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ לְבַקֵּשׁ עַל עַם יִשְׂרָאֵל וּלְבַקֵּשׁ עַל הָאַחִים שֶׁלָּנוּ שֶׁצָּרִיךְ לְבַקֵּשׁ עֲלֵיהֶם.

בְּכָל הַנּוֹשֵׂא הַזֶּה שֶׁל פּוּרִים יֵשׁ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים שֶׁנִּמְצָאִים בִּתְשׁוּבָה וְלֹא יוֹדְעִים כְּלוּם מֵהַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בִּכְלָל. לֹא יוֹדְעִים, לֹא שָׁמְעוּ בְּצוּרָה מְסֻדֶּרֶת, לָכֵן כְּדַאי לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים שֶׁנַּעֲבִיר לָהֶם אֶת הַשִּׁעוּר הַזֶּה.

כי תשא

נוֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים

לִפְעָמִים אָנוּ עוֹבְרִים מַצָּבִים יְרוּדִים וּמְבֻלְבָּלִים, וַאֲנַחְנוּ חוֹשְׁבִים לְעַצְמֵנוּ: "הַאִם בֶּאֱמֶת שָׁוֶה הַמְעַט מִצְווֹת שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים"? (לְמָרוֹת שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים הַרְבֵּה דְּבָרִים יָפִים, וַאֲנַחְנוּ לֹא שָׂמִים לֵב אֲלֵיהֶם) "הַאִם בֶּאֱמֶת זֶה שָׁוֶה"? אֲנַחְנוּ שׁוֹאֲלִים אֶת עַצְמֵנוּ.

בְּצָפַת חָיוּ רַבִּי יוֹסֵף קָארוֹ זַצ"ל שֶׁחִבֵּר אֶת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, הָאַלְשִׁיךְ הַקָּדוֹשׁ וְעוֹד קְדוֹשֵׁי עֶלְיוֹן. מַמָּשׁ דּוֹר דֵּעָה. וּבְדוֹר הַמְיֻחָד הַזֶּה הָאָר"י הַקָּדוֹשׁ מְגַלֶּה לְרַבִּי חַיִּים וִיטָאל אֶת הַגְּדֻלָּה וְהַחֲשִׁיבוּת שֶׁלּוֹ, וְרַבִּי חַיִּים וִיטָאל בְּגֹדֶל עַנְוְתָנוּתוֹ מִתְקַשֶּׁה לְקַבֵּל אֶת זֶה. אָמַר לוֹ הָאָרִיזַ"ל: "אֲנִי אֲגַלֶּה לְךָ סוֹד, כְּשֶׁיָּבוֹאוּ הַמְּצוּלּוֹת יָם וְיַתְקִיפוּ אוֹתְךָ לְהַעֲצִיב אוֹתְךָ תְּכַוֵּן שֵׁם קָדוֹשׁ 'נוֹצֵר חֶסֶד לַאֲלָפִים'".

כֵּיצַד שַׁיָּךְ צַדִּיק נוֹרָא כְּמוֹ רַבִּי חַיִּים וִיטָאל זַצ"ל לְהַתְקָפוֹת שֶׁל עַצְבוּת? אֶלָּא מְבֹאָר בְּשַׁעַר הַגִּלְגּוּלִים שֶׁמִּדַּת הָעַצְבוּת בָּאָה מִן הַחִיצוֹנִים, וְהֵם מְבַלְבְּלִים אֶת דַּעַת הָאָדָם וּמְנַסִּים כָּל הַזְּמַן לְהַכְנִיס בּוֹ עַצְבוּת. גַּם אֶת הַצַּדִּיקִים מַתְקִיפִים בְּעַצְבוּת.

הֶחָפֵץ חַיִּים עָשָׂה פַּעַם חֶשְׁבּוֹן שֶׁבְּמֶשֶׁךְ שָׁנָה שְׁלֵמָה הָיוּ לוֹ כַּמָּה דַּקּוֹת שֶׁל בְּטוּל תּוֹרָה, יָשַׁב וּבָכָה לִפְנֵי ה׳ יִתְבָּרַךְ עַד שֶׁמָּחֲקוּ לוֹ אֶת הַכֹּל.

הָעֲצָבוּת שֶׁל צַדִּיק, שֶׁאַחֲרֵי שְׁלוֹשָׁה יָמִים שֶׁהוּא לֹא אָכַל וְהוּא בָּא לִשְׁתּוֹת אֶת הַקָּפֶה שֶׁלּוֹ, אוֹמֵר לוֹ הַיֵּצֶר הָרַע: ״תַּגִּיד לִי, כָּכָה שׁוֹתִים? אַתָּה לֹא מִתְבַּיֵּשׁ? צָרִיךְ לִשְׁתּוֹת לְאַט לְאַט״, מַעֲצִיב אוֹתוֹ. אָז אַחֲרֵי זֶה הוּא נוֹפֵל לְעַצְבוּת, עַכְשָׁו צָרִיךְ מֻחְדָּשׁ צוֹם שְׁלוֹשָׁה יָמִים, זֶה דַּרְגּוֹת שֶׁל צַדִּיקִים. אִם נַעֲמֹד לְיַד צַדִּיקִים בִּזְמַן שֶׁעוֹשִׂים, נִגָּלֶה כִּי הָעֲבֵרוֹת שֶׁלָּהֶם זֶה מִצְווֹת בִּשְׁבִילֵנוּ.

הַיֵּצֶר מַעֲצִיב וּמַחְטִיא. קֹדֶם כָּל מַתְקִיפִים אֶת הָאָדָם בְּחֶשְׁבּוֹנוֹת שֶׁמַּכְנִיסִים אוֹתוֹ לְעַצְבוּת, וְאָז הוּא כְּבָר אוֹמֵר: ״כַּאֲשֶׁר אָבַדְתִּי אָבַדְתִּי״ כָּכָה זֶה עוֹבֵד. אָדָם יוֹשֵׁב וּפִתְאוֹם נִזְכָּר ״יוֹ, אֵיךְ עָשִׂיתִי אֶת הַטָּעוּת הַזֹּאת״? ״כָּל פַּעַם אֲנִי חוֹזֵר עַל הַטָּעוּת הַזֹּאת״! וְנוֹפֵל פִּתְאוֹם לְעַצְבוּת אוֹ לְהַרְגָּשָׁה לֹא טוֹבָה, וְאַחֲרֵי זֶה כְּבָר עוֹשֶׂה שְׁטֻיּוֹת בְּלִי לְהַרְגִּישׁ. ״לְהַעֲצִיבְךָ וּלְהַחְטִיאֲךָ״.

גַּם אֶת הַצַּדִּיק מַתְקִיפִים בְּאוֹתָהּ צוּרָה עִם אוֹתָן הַרְגָּשׁוֹת בְּדִיּוּק, הַרְגָּשָׁה שֶׁל מְרִירוּת, שֶׁל ״לֹא טוֹב״, שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא מְחַסֵּר בַּעֲבוֹדַת ה׳. גַּם בַּדַּרְגּוֹת הַנּוֹרָאִיּוֹת שֶׁלָּהֶם יֵשׁ אוֹתָם סִימְפְּטוֹמִים, אוֹתָן תּוֹפָעוֹת, אוֹתָהּ הַרְגָּשָׁה בְּדִיּוּק שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ מְרִירוּת. וְאָז רוֹצִים לְהַחֲטִיא אוֹתוֹ וּלְהַפִּיל אוֹתוֹ! אוֹמֵר הָאֲרִיזָ״ל לְרַבִּי חַיִּים וִיטָאל: ״כְּשֶׁתָּבוֹא עָלֶיךָ מִתְקָפָה כָּזֹאת, תְּכַוֵּן אֶת הַפָּסוּק ׳נוֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים׳ רָאשֵׁי תֵּבוֹת נַחַ״ל״

אֶחָד מִנִּי אָלֶף

בְּאִיּוֹב כָּתוּב: ״אִם יֵשׁ עָלָיו מַלְאָךְ מֵלִיץ אֶחָד מִנִּי אָלֶף לְהַגִּיד לְאָדָם יָשְׁרוֹ, וַיְחֻנֶּנּוּ וַיֹּאמֶר פְּדָעֵהוּ מֵרֶדֶת שָׁחַת מָצָאתִי כֹפֶר״, וְדוֹרֶשֶׁת הַגְּמָרָא שַׁבָּת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה לָחוֹן אֶת בָּנָיו, יֵשׁ מְקַטְרְגִים וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר: ״אֲנִי רוֹצֶה שֶׁמִּדַּת הַדִּין תִּתְרַצֶּה, שֶׁהָאָדָם הַזֶּה יֵצֵא זַכַּאי בַּדִּין. אִם יֵשׁ מַלְאַךְ מֵלִיץ אֶחָד מִנִּי אָלֶף, אֶחָד מִנִּי אָלֶף, רַק מֵלִיץ אֶחָד לְאָדָם יָשְׁרוֹ״, הוּא אוֹמֵר שֶׁהָאָדָם הַזֶּה הוּא טוֹב, הוּא יָשָׁר, אֶחָד בַּעֲדוֹ, אָז ״וַיְחֻנֶּנּוּ״ אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא ״פְּדָעֵהוּ מֵרֶדֶת שָׁחַת״, כְּלוֹמַר: ״מָצָאתִי כֹּפֶר, אֲנִי שָׂמֵחַ, מָצָאתִי כֹּפֶר! מַלְאַךְ אֶחָד מְנַצֵּחַ 999 מַלְאָכִים״.

חֲזַ״ל דּוֹרְשִׁים שְׁתֵּי דְּרָשׁוֹת עַל הַפָּסוּק הַזֶּה. דְּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה כִּפְשׁוּטוֹ אִם יֵשׁ 999 מַלְאָכִים מְקַטְרְגִים עַל הָאָדָם חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁאוֹמְרִים עָלָיו: ״הָאָדָם הַזֶּה פּוֹשֵׁעַ, נוֹכֵל, רָשָׁע״, וּבָא מַלְאַךְ אֶחָד וְאוֹמֵר: ״לֹא, הוּא אָדָם טוֹב הוּא נֶחְמָד נִבְרֵאתִי מֵהַמִּצְווֹת שֶׁהוּא עָשָׂה״. 999 מַלְאָכִים אוֹמְרִים: ״הוּא רָשָׁע! הוּא נוֹכֵל! מַגִּיעִים לוֹ עוֹנָשִׁים כְּבֵדִים! נִבְרָאנוּ מֵהָעֲבֵרוֹת שֶׁלּוֹ״! וְרַק מַלְאַךְ אֶחָד מַגִּיעַ בַּעֲדוֹ, אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ״זֶהוּ זֶה, יֵשׁ לִי אֶחָד מִנִּי אָלֶף, מָצָאתִי כֹּפֶר. שַׁחְרְרוּ אוֹתוֹ״!

דֵּעָה שְׁנִיָּה מְגַלָּה לָנוּ שֶׁיֵּשְׁנוֹ מַלְאַךְ אֶחָד מוּל 999 מְקַטְרְגִים מְאַיְּמִים, נִרְאִים מַפְחִידִים, פַּחַד בַּלָּהוֹת מִי שֶׁרוֹאֶה אוֹתָם בַּלֵּילוֹת, 999 כָּאֵלֶּה, לֹא אֶחָד כָּזֶה, כָּל אֶחָד נִבְרָא מֵאֵיזֶה צַעַר שֶׁהוּא גָּרַם לַזּוּלַת, לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, לַהוֹרִים, לַשְּׁכֵנִים וְכוּ׳.

מַגִּיעַ אֶחָד נֶגֶד כָּל הַחֲבוּרָה הַזֹּאת, שֶׁגַּם הוּא בְּעַצְמוֹ 999 חֲלָקִים מִמֶּנּוּ מֵלֵא חֶשְׁבּוֹנוֹת וְאִינְטֶרֶסִים וּנְגִיעוֹת בְּלִי חֵשֶׁק, בְּלִי רָצוֹן, הַמַּלְאָךְ הַזֶּה הוֹלֵךְ לְלַמֵּד זְכוּת נֶגֶד 999 מְקַטְרְגִים, מִי אַתָּה בִּכְלָל?! מָה אַתָּה מְדַבֵּר?! אַתָּה לֹא רוֹאֶה אֵיךְ אַתָּה נִרְאָה? אֲפִילּוּ בְּאוֹתוֹ הַמַּלְאָךְ הַמֵּלִיץ בְּעַצְמוֹ אוֹמְרִים חֲזַ״ל יֵשׁ 999 חֲלָקִים לְחוֹבָה וְרַק אֶחָד לִזְכוּת - נִצּוּל גַּם כֵּן! פֶּלֶא פְּלָאִים!

אֵיךְ אוֹמְרִים כָּזֶה דָּבָר, אִם לֹא שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְחַפֵּשׂ בַּנְּרוֹת לְטוֹבָתֵנוּ? רַק הַטַּעַם הַמַּר נִשְׁאַר, שֶׁיַּתְקִיפוּ אוֹתָנוּ, לְבַלְבֵּל אוֹתָנוּ: ״אַתָּה לֹא שָׁוֶה כְּלוּם! לֹא יֵצֵא מִמְּךָ כְּלוּם״! מַתְקִיפִים אוֹתָנוּ, מַרְאִים לָנוּ חֶשְׁבּוֹנוֹת, אוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ נִזְכָּרִים בְּאֵיזֶה מַשֶּׁהוּ. לִפְעָמִים אָדָם יוֹשֵׁב מְאֹד רָגוּעַ, מְחֻיָּךְ, פִּתְאוֹם הוּא נִזְכָּר בְּאֵיזֶה מַשֶּׁהוּ שֶׁהוּא עָשָׂה פַּעַם, וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁמִּישֶׁהוּ מְדַבֵּר אִתּוֹ, נִשְׁאַר לוֹ הַטַּעַם הַמַּר, אֲפִילּוּ הוּא שָׂכַח מִמַּה זֶּה הָיָה בִּכְלָל, רַק נִשְׁאַר לוֹ הַטַּעַם הַמַּר מִמַּה שֶׁהוּא נִזְכָּר.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אֶת הָאַלְפִּית שֶׁל הָאַלְפִּית. רַבִּי נָתָן מְגַלֶּה לָנוּ בְּלִקּוּטֵי הֲלָכוֹת (הֲלָכוֹת עֲרוּבֵי תְּחוּמִין) שֶׁהַסּוֹד שֶׁל ״נוֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים״ הוּא שֶׁכְּשֶׁאֲנִי יוֹצֵא נֶגֶד הַמִּתְקָפוֹת הָאֵלּוּ, אֵדַע לִי שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אֶת הָאַלְפִּים, הָאַלְפִּית שֶׁל הָאַלְפִּית. יֵשׁ מַהֲלַךְ כָּזֶה שֶׁאֲפִילּוּ אִם יֵשׁ אַלְפִּית שֶׁל אַלְפִּית בַּמַּלְאָךְ, אָז הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר: ״מָצָאתִי כֹּפֶר״. בִּשְׁבִילִי הוּא זַכַּאי! וְעִם זֶה הָאָדָם צָרִיךְ לִשְׁמוֹחַ כְּשֶׁמַּתְקִיפִים אוֹתוֹ.

רַבִּי נָתָן הִסְבִּיר כִּי יֵשׁ מַהֲלַךְ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא מְחַפֵּשׂ מֵאִתָּנוּ: ״תָּבִיא אִתְּךָ מַשֶּׁהוּ״. וַדַּאי שֶׁכְּשֶׁהָאָדָם טוֹב לוֹ וְנִפְלָא רוֹצִים מִמֶּנּוּ לְהַסְפִּיק וְלַעֲשׂוֹת,

אֶלָּא מִדַּבָּר שֶׁהָאָדָם נִמְצָא בְּמִתְקָפָה שֶׁמַּתְקִיפִים אוֹתוֹ גַּלִּים, אַלְפִּית שֶׁל אַלְפִּית יֵשׁ שָׁם? עִם זֶה אֶפְשָׁר לָבוֹא, עִם זֶה יֵשׁ לוֹ עַל מָה לְדַבֵּר.

בַּמָּקוֹם הַנָּכוֹן

הַמַּגִּיד מִדּוּבְנָא מְסַפֵּר מָשָׁל עַל מוֹכֵר מִינֵי סִדְקִית (מְחָטִים חוּטִים כַּפְתּוֹרִים) צוֹעֵק בַּשְּׁכוּנוֹת: "תִּקּוּנִים תִּקּוּנִים". הוּא הָלַךְ לִשְׁכוּנָה שֶׁל עֲשִׁירִים, "הָהַיי סוֹסַיְיטִי" לְהַכְרִיז עַל תִּקּוּנִים שֶׁל בְּגָדִים, מִי יִסְתַּכֵּל עָלָיו שָׁם בִּכְלָל?! שָׁם קוֹנִים אֶת הַבֶּגֶד לִשְׁמוּשׁ חַד פַּעֲמִי לֹא מְבִינִים מָה הוּא רוֹצֶה בִּכְלָל, אַף אֶחָד לֹא קָנָה כְּלוּם. אֶחָד רִחֵם עָלָיו אָמַר לוֹ: "תֵּלֵךְ לְשָׁם לַשְּׁכוּנָה שֶׁל הָעֲנִיִּים, שָׁם צְרִיכִים אֶת זֶה".

כָּאן צָרִיךְ אֶת אוֹצַר מַתְּנַת חִנָּם, אוֹמֵר הַמַּגִּיד מִדּוּבְנָא, לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֵשׁ אוֹצַר כָּזֶה שֶׁל רַחֲמִים שֶׁנִּקְרָא י"ג מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, "אוֹצַר מַתְּנַת חִנָּם". הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אֶת הַי"ג מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, לְמִי הוּא שׁוֹמֵר אֶת הָאוֹצָר הַנּוֹרָאִי הַזֶּה? לַמַּלְאָכִים שֶׁהֵם עֲשִׁירִים לְמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם? צָרִיךְ אוֹתוֹ כָּאן לַעֲנִיִּים, לָדוֹר שֶׁלָּנוּ. כָּאן זֶה בִּשְׁמוּשׁ גָּדוֹל מְבַקְּשִׁים שֶׁיְּשַׁחְרֵר מֵאוֹצַר מַתְּנַת חִנָּם כָּאן צְרִיכִים מִינֵי סִדְקִית לְתִפּוּר וּלְתַקֵּן כָּל הַזְּמַן.

בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ צָרִיךְ כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר לְגַלּוֹת אֶת רַחֲמֵי ה' יִתְבָּרַךְ, הַדּוֹר הַזֶּה שֶׁהוּא כָּל כָּךְ מְבֻלְבָּל. הַמַּכָּה שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נוֹעֲדָה לִישׁוּעָה. הַגְּמָרָא עֲבוֹדָה זָרָה מְבִיאָה פָּסוּק נוֹסַף מֵאִיּוֹב: "אַךְ לֹא בְעִי יִשְׁלַח יָד אִם בְּפִידוֹ לָהֶן שׁוּעַ". "עִי" זֶה עִנְיָן שֶׁל הַשְׁחָתָה, "פִּידוֹ" זֶה עִנְיָן שֶׁל מַכָּה, וּפָסוּק זֶה מְלַמְּדֵנוּ שֶׁהַמַּכָּה נוֹעֲדָה לִישׁוּעָה. כְּשֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַכֶּה הַמַּטָּרָה שֶׁלּוֹ הִיא לֹא לַהֲרִיסָה אֶלָּא לְהָבִיא יְשׁוּעָה. זֶה פְּשָׁט הַפָּסוּק. וַחַז"ל דּוֹרְשִׁים כָּאן כַּמָּה דְּרָשׁוֹת בַּפָּסוּק הַזֶּה.

אִם בְּפִידוֹ לָהֶן שׁוּעַ

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַכֶּה טִפִּין טִפִּין, וְאַחַת מֵהַדְּרָשׁוֹת שֶׁחַזַ"ל דּוֹרְשִׁים - כְּשֶׁהַתַּרְנְגוֹל נוֹתֵן נְקוּר זֶה נִקְרָא "פִּיד" שֶׁל תַּרְנְגוֹל, חַזַ"ל דּוֹרְשִׁים שֶׁכְּשֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא פּוֹרֵעַ מֵעַם יִשְׂרָאֵל הוּא פּוֹרֵעַ מֵהֶם מְעַט מְעַט כְּמוֹ פִּיד שֶׁל תַּרְנְגוֹלִים, לְעַמִּים אֲחֵרִים הוּא שׁוֹמֵר אֶת הָעֲבֵרוֹת שֶׁלָּהֶם וּבְמַכָּה אַחַת עוֹשֶׂה מֵהֶם הִסְטוֹרְיָה. אֲבָל מֵעַם יִשְׂרָאֵל הוּא פּוֹדֶה טִפִּין טִפִּין, וְכָכָה הֵם נִשְׁאָרִים לָנֶצַח.

רוֹמָא, מִצְרַיִם, מַעֲצָמוֹת אֵלּוּ נֶעֱלְמוּ מֵהָעוֹלָם, וְהָעָם הַזֶּה שֶׁמְּפֻזָּר בְּכָל הַגְּלוּבּוּס לְאַחַר שֶׁהוּא עָבַר פּוֹגְרוֹמִים, עֲלִילוֹת דָּם, אִינְקְוִיזִיצְיָה, שׁוֹאָה, עִם כָּל הַצַּעַר - אוֹתָהּ תּוֹרָה נִשְׁאֶרֶת ! שׁוּם דָּבָר לֹא זָז ! כִּי לָעַמִּים הָאֲחֵרִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא צוֹבֵר וּבְמַכָּה אַחַת מֵעִיף אוֹתָם לְדַפֵּי הַהִיסְטוֹרְיָה, וְאֶצֶל עַם יִשְׂרָאֵל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא פּוֹדֶה טִפִּין טִפִּין כְּמוֹ פִּיד שֶׁל תַּרְנְגוֹלִים.

וּלְפִי דֵּעָה נוֹסֶפֶת אוֹמְרִים חֲז״ל, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר: אֲפִילּוּ אִם אֵין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים אֶלָּא מִצָּה לְפָנַי, כְּפִיד שֶׁל תַּרְנְגוֹלִין שֶׁמְּנַקְּרִים בָּאַשְׁפָּה, אֲנִי מְצָרְפָהּ לְחֶשְׁבּוֹן גָּדוֹל, שֶׁנֶּאֱמַר: ״אִם בְּפִידוֹ, לָהֶן שׁוּעַ״, אֲפִילּוּ בְּפִיד תִּהְיֶה לָהֶם יְשׁוּעָה, כְּמוֹ תַּרְנְגוֹל שֶׁאֵין לוֹ אֹכֶל מְסֻדָּר וְהוּא הוֹלֵךְ וְלָאַשְׁפָּה לְחַפֵּשׂ אֵיזוֹ חִטָּה וְהוּא מוֹצֵא שָׁם בְּתוֹךְ הַזֶּבֶל גַּרְגִּיר חִטָּה. הוּא שָׂשׂ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רַב עַל הַחִטָּה הַזֹּאת, וְהוּא מִיַּד מַתְחִיל לֶאֱכוֹל. בְּעֶצֶם הוּא מוֹצֵא אֶת הַחִטָּה שֶׁלּוֹ בֵּין זֶבֶל וְאַשְׁפָּה. כְּשֶׁהַתַּרְנְגוֹל מְנַקֵּר אֶת הַחִטָּה הוּא מְנַקֵּר רַק בְּקִשֵּׁי אַלְפִּית שֶׁל אַלְפִּית שֶׁל הַחִטָּה כָּל נְקוּר. הַפִּיד הַזֶּה שֶׁל תַּרְנְגוֹל זֶה אַלְפִּית שֶׁל אַלְפִּית.

וְאוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁכָּךְ גַּם אֲפִילּוּ כְּשֶׁעַם יִשְׂרָאֵל מְקֻיָּם מִצְווֹת כְּמוֹ פִּיד שֶׁל תַּרְנְגוֹלִין, שֶׁהִגִּיעַ מִתּוֹךְ אַשְׁפָּה, מִלֹּא לִכְלוּךְ, מִלֹּא חִישׁוּבִים וְחֶשְׁבּוֹנוֹת, מַצַּבֵי רוּחַ, וְגַם בְּתוֹךְ זֶה מָה הוּא כְּבָר מְנַקֵּר ? ! אַלְפִּית שֶׁל אַלְפִּית. אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ״אֲנִי מַחְשִׁיב לָהֶם אֶת זֶה לְחֶשְׁבּוֹן גָּדוֹל״, זֶה חָשׁוּב וְיָקָר לִי בַּשָּׁמַיִם מְאֹד מְאֹד.

זֶה בְּדִיּוּק מָה שְׁלָמַדְנוּ עַל הַפָּסוּק ״נוֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים״. זֶה כָּל הַמַּאֲבָק שֶׁל הַדּוֹר הָאַחֲרוֹן. יֵשׁ מַהֲלַךְ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא מִסְתַּכֵּל עַל הָאַלְפִּית שֶׁל הָאַלְפִּית כְּמוֹ הַחִטָּה שֶׁל הַתַּרְנְגוֹל, שֶׁהִיא גַּרְגִּיר חִטָּה שֶׁנִּמְצָא בְּתוֹךְ הַזֶּבֶל, כָּךְ גַּם אָדָם שֶׁהַמְּצָוָה שֶׁלּוֹ נִרְאֵית כְּמוֹ שֶׁהִיא נִרְאֵית, וְאֶת זֶה הַיֵּצֶר הָרַע רוֹצֶה לִגְנֹב, פֹּה תִּהְיֶה הַמִּלְחָמָה ! עַל זֶה נֶאֱבָקִים אִתָּנוּ בַּדּוֹר הַזֶּה, עַל הַמְּעַט שֶׁל הַמְּעַט, עַל חוּט הַשַּׂעָרָה.

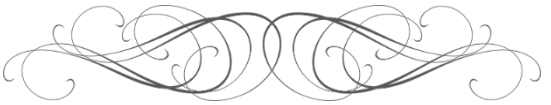
אוֹמֵר רַבִּי נָתָן זֶה כָּל הַמַּאֲבָק שֶׁל הַדּוֹר הָאַחֲרוֹן. כַּמּוּבָן שֶׁיֵּשׁ רְגָעִים יָפִים וּשְׁלֵוִים שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִלְמֹד וּלְהַסְפִּיק, אֲבָל יֵשׁ רְגָעִים שֶׁהוּא לֹא יָכוֹל אֲפִילּוּ לִפְתֹּחַ תְּהִלִּים, אָז מָה יַעֲשֶׂה ? יִפְתַּח אֶת הַתְּהִלִּים יַגִּיד פֶּרֶק רִאשׁוֹן וּפֶרֶק אַחֲרוֹן כְּמוֹ בְּשֶׁבּוּעוֹת, לֹא לַהֲפֹךְ אֶת זֶה לִשִׁיטָה, אֲבָל לְהָבִין שֶׁגַּם זֶה פִּיד שֶׁל תַּרְנְגוֹלִין. יֵשׁ יָמִים

שֶׁאֲנִי יָכוֹל לִקְרֹא אֶת כָּל הַתְּהִלִּים, אָז בְּשִׂמְחָה אֶקְרָא אֶת כָּל הַתְּהִלִּים. עַל זֶה צָרִיךְ לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמִי.

כְּחוּט הַשַּׂעְרָה

רַבִּי נַחְמָן אוֹמֵר שֶׁכְּשֶׁאָדָם מוֹשֵׁךְ אֶת עַצְמוֹ מְעַט אֶל הַטּוֹב רַק כַּחוּט הַשַּׂעְרָה הוּא יָקָר מְאֹד מְאֹד בְּעֵינֵי ה׳ יִתְבָּרַךְ. זֶה מֵחֲמַת שֶׁהָאָדָם בְּגוּף כָּל כָּךְ מְגֻשָּׁם בְּזֶה הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי אֲשֶׁר רַבּוּ הַמּוֹנְעִים וְהַמְּעַכְּבִים וְהַמְּסִיתִים וְהַבִּלְבּוּלִים, לָכֵן כָּל תְּזוּזָה וּתְזוּזָה שֶׁאָדָם מַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ בְּגַשְׁמִיּוּתוֹ אֶל ה׳ יִתְבָּרַךְ אֲפִילוּ רַק כַּחוּט הַשַּׂעְרָה הוּא יָקָר מְאֹד מְאֹד בְּעֵינֵי ה׳ יִתְבָּרַךְ. יֵשׁ מַצָּבִים שֶׁזֶּה כָּל הַנִּצָּחוֹן שֶׁלָּנוּ וְזֶה כָּל מָה שֶׁרוֹצִים מֵאִתָּנוּ, וּבְזֶה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמֵנוּ.

ויקהל-פקודי

דְּחִיקַת הַשָּׁעָה

אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים הֲרֵי שֶׁבְּכָל הַסִּפּוּר שֶׁל כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ, בְּכָל פַּעַם שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ יְשׁוּעָה, מִצַּד אֶחָד יֵשׁ אֶת הָעִנְיָן שֶׁל עֶצֶם הַחִסָּרוֹן, יֵשׁ כָּאן בְּעָיָה. מִצַּד שֵׁנִי יֵשׁ לוֹ אִי וַדָּאוּת: "הַאִם בִּכְלָל אֲנִי אִוָּשֵׁעַ וְאִם כֵּן אָז כַּמָּה זְמַן זֶה יִקַּח"? כָּל זֶה גּוֹרֵם לְלַחַץ פְּנִימִי. יֵשׁ רְגָעִים שֶׁאָדָם רָגוּעַ, שָׁלֵו, מַאֲמִין שֶׁזֶּה יִסְתַּדֵּר, יֵשׁ רְגָעִים יוֹתֵר קָשִׁים שֶׁהָאָדָם נִלְחָץ עִם עַצְמוֹ, וְהוּא רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת פְּעֻלּוֹת דְּרַסְטִיּוֹת, לְשַׁנּוֹת אֶת הַמַּצָּב, לְהָזִיז דְּבָרִים שֶׁמַּפְרִיעִים. כָּל הַפְּעֻלּוֹת הָאֵלּוּ וְכָל הַסִּימְפְּטוֹמִים הָאֵלּוּ, כָּל זֶה בִּכְלָל נִקְרָא דְּחִיקַת הַשָּׁעָה.

דְּחִיקַת הַשָּׁעָה אֵינָהּ דָּבָר פָּשׁוּט שֶׁאִם אֶלְמַד אֶת הַנּוֹשֵׂא אָז כְּבָר לֹא תִּהְיֶה לִי דְּחִיקַת הַשָּׁעָה. אֲפִילּוּ אִם נִלְמַד אֶת הַנּוֹשֵׂא הַזֶּה זֶה לֹא יַעֲלִים מֵאִתָּנוּ, כָּל פַּעַם זֶה מַגִּיעַ בְּצוּרָה אַחֶרֶת, וְאַחֲרֵי שֶׁזֶּה נֶעְלָם אֲנִי מֵבִין שֶׁהָיְתָה פֹּה דְּחִיקַת שָׁעָה.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן כִּי בֶּאֱמֶת אֵין אָדָם שֶׁאֵין לוֹ שָׁעָה. אַךְ הַרְבֵּה עוֹבְרִים אֶת הַשָּׁעָה שֶׁלָּהֶם שֶׁהָיוּ יְכוֹלִים לְהַצְלִיחַ בָּהּ, בְּגַשְׁמִיּוּת אוֹ בְּרוּחָנִיּוּת, עַל יְדֵי חָכְמָתָם שֶׁל

הֶבֶל. מָה זֶּה חָכְמָתָם שֶׁל הֶבֶל? עַל יְדֵי שֶׁהוֹחֲקִים אֶת הַשָּׁעָה. כְּמוֹ שֶׁאוֹמְרִים חֲזַ״ל כָּל הַהוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה, שָׁעָה הוֹחֶקֶת לוֹ. זֹאת אוֹמֶרֶת כְּשֶׁהָאָדָם הוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה אָז הַשָּׁעָה גַּם מִתְנַהֶגֶת אִתּוֹ בְּאֹפֶן כָּזֶה וְאָז הַדְּבָרִים נִדְחִים. כִּי ה׳ יִתְבָּרַךְ מְקַיֵּם ״עִם חָסִיד תִּתְחַסָּד עִם גֶּבֶר תָּמִים תִּתַּמָּם, וְעִם עִקֵּשׁ תִּתְפַּתָּל״, מֵאַחַר שֶׁהוּא עִקֵּשׁ וְרוֹצֶה לְהִתְעַקֵּשׁ שֶׁיְּמַלֵּא לוֹ ה׳ יִתְבָּרַךְ תֵּכֶף חֶפְצוֹ.

זֶה לֹא קַל מָה שֶׁהָאָדָם רוֹצֶה שֶׁה׳ יְמַלֵּא לוֹ תֵּכֶף חֶפְצוֹ, זֶה מְאֹד פָּשׁוּט לִקְרֹא אֶת זֶה, כֵּן, אֲבָל סַךְ הַכֹּל הָאָדָם נִמְצָא בִּמְצוּקָה. הָאָדָם נִמְצָא בֶּאֱמֶת בִּמְבוּכָה קָשָׁה בַּחַיִּים שֶׁלּוֹ שֶׁהוּא צָרִיךְ תֵּכֶף חֶפְצוֹ, הוּא צָרִיךְ תֵּכֶף אֶת הַיְשׁוּעָה שֶׁלּוֹ, כִּי אֵין לוֹ כֹּחַ לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה, אֵין לוֹ כֹּחַ. הוּא אוֹמֵר עַד כָּאן, זֶהוּ.

אָדָם כְּבָר מַגִּיעַ לְמַצָּב שֶׁקָּשֶׁה לוֹ מְאֹד לְהַחֲזִיק מַעֲמָד לֹא לְזַלְזֵל בָּזֶה, מֵאִידָךְ, זֶה לֹא אוֹמֵר שֶׁצָּרִיךְ לְהַסְכִּים אִתּוֹ. אַל תַּסְכִּים אִתּוֹ. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן: ״וְרוֹצֶה לְהִתְעַקֵּשׁ יְמַלֵּא לוֹ ה׳ יִתְבָּרַךְ תֵּכֶף חֶפְצוֹ וּכְשֶׁאֵין לוֹ מָה שֶׁחָפֵץ הוּא אוֹמֵר שֶׁאִי אֶפְשָׁר בָּזֶה הָאֹפֶן לַעֲבוֹד אֶת ה׳ יִתְבָּרַךְ״. אוֹמֵר לִי: כָּכָה אֲנִי לֹא יָכוֹל לַעֲבוֹד אֶת ה׳ יִתְבָּרַךְ, זֶהוּ, הִגַּעְתִּי לַמַּסְקָנָה: אֲנִי אֶת ה׳ יִתְבָּרַךְ לֹא יָכוֹל לַעֲבוֹד! מָה הַפֵּרוּשׁ? ה׳ יִתְבָּרַךְ לֹא מְאַפְשֵׁר לִי לַעֲבוֹד אוֹתוֹ, זֶהוּ, עַד כָּאן, הוּא לֹא נוֹתֵן לִי. אֵין לִי תְּנָאִים. בְּקִצּוּר, הוּא אוֹמֵר: הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֵשׁ לְךָ פֶּה טָעוּת, אַתָּה צָרִיךְ שֶׁאֲנִי אֶעֱבוֹד אוֹתְךָ, וַאֲנִי אוֹתְךָ לֹא יָכוֹל לַעֲבוֹד, תִּמְצָא לְךָ פַּטֶּנְט אֵיךְ לְסַדֵּר אֶת הָעִנְיָנִים. אוֹלְטִימָטוּם. אֲנִי צָרִיךְ לַעֲבוֹד אוֹתְךָ. אֲבָל תְּנָאִים לֹא נָתַתָּ לִי וְלָכֵן בְּאֹפֶן אוֹלְטִימָטִיבִי אַתָּה חַיָּב לְשַׁנּוֹת אֶת הַתְּמוּנָה כְּדֵי שֶׁתִּתְאַפְשֵׁר שֶׁבִּכְלָל תִּהְיֶה פֹּה אֶפְשָׁרוּת לִדְרוֹשׁ מִמֶּנִּי מַשֶּׁהוּ, אַחֶרֶת אֵין פֹּה שׁוּם דָּבָר, אֲנִי מָרִים יָדַיִם זֶהוּ. תִּסְתַּדֵּר עִם זֶה.

אָדָם לֹא אוֹמֵר אֶת כָּל זֶה, אֲבָל בְּאֹפֶן מַעֲשִׂי מָה הוּא עוֹשֶׂה? הוּא הוֹלֵךְ לִישׁוֹן. זֶהוּ - פֹּה זֶה נִגְמָר. הוֹלֵךְ לִישׁוֹן. תָּעִיר אוֹתִי מָחָר. מָה עִם הַיּוֹם? הַיּוֹם אֲנִי בִּשְׁבִיתָה. אוּלַי מָחָר יִהְיֶה יוֹם יוֹתֵר יָפֶה. הַיּוֹם לֹא יוֹרֵד גֶּשֶׁם, אוּלַי מָחָר יֵרֵד גֶּשֶׁם, לְךָ תֵּדַע. כֵּן? ״נִמְצָא״ אוֹמֵר רַבִּי נָתָן ״שֶׁהוּא עִקֵּשׁ, וּמְהַרְהֵר אַחַר מִדּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, כְּאִלּוּ חַס וְשָׁלוֹם ה׳ יִתְבָּרַךְ בָּא בִּטְרוּנְיָא עִמּוֹ, שֶׁלֹּא בְּמִשְׁפָּט יָשָׁר״.

זֹאת אוֹמֶרֶת יֵשׁ לוֹ בְּעֶצֶם טְעָנוֹת: אַתָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא יָכוֹל לִדְרוֹשׁ מִמֶּנִּי דְּבָרִים אֶלֶמֶנְטָרִיִּים כַּאֲשֶׁר אַתָּה לֹא נוֹתֵן לִי תְּנָאִים אֶלֶמֶנְטָרִיִּים, אַתָּה דּוֹרֵשׁ מִמֶּנִּי אָמְנָם דְּרִישׁוֹת מִינִימַלִיּוֹת, אֲבָל אַתָּה לֹא נוֹתֵן לִי תְּנָאִים מִינִימַלִיִּים. הוּפְרוּ

כְּלָלֵי הַמִּשְׁחָק וְלָכֵן אֲנִי הוֹלֵךְ לִישׁוֹן, אוֹ לְטַיֵּל. הֵבַנְתָּ אוֹתִי? מִתּוֹךְ יֵאוּשׁ טוֹטָאלִי. אֵין לִי פֹּה מָה לַעֲשׂוֹת בַּגְּלוּבּוּס מִסְתּוֹבֵב לְעַצְמוֹ, אֲנִי גַּם אֶסְתּוֹבֵב לְעַצְמִי סְתָם.

זֶה לֹא שֶׁהָאָדָם מַחְלִיט עַכְשָׁו אֲנִי עוֹשֶׂה כָּךְ אוֹ כָּךְ, זֶה הַכֹּל נַעֲשֶׂה מִמֵּילָא. אֲנַחְנוּ מְנַסִּים לְהַסְבִּיר מָה בְּעֶצֶם רָץ לַבֶּן אָדָם בָּרֹאשׁ, בַּתַּת מוּדָע שֶׁלּוֹ, אֲבָל לֹא שֶׁהָאָדָם עַכְשָׁו מְסַכֵּם: הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא תַּעֲשֶׂה לִי כָּכָה, תַּעֲשֶׂה לִי כָּכָה. הוּא לֹא צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְכָל זֶה. זֶה נַעֲשָׂה אוֹטוֹמָטִית. אָמְרוּ לִי לְהִתְפַּלֵּל, הִתְפַּלָּלְתִּי, אָמְרוּ לָלֶכֶת לְקִבְרֵי צַדִּיקִים הָלָכְתִּי, אָמְרוּ לָתֵת צְדָקוֹת נָתַתִּי, דַּי מַסְפִּיק. בִּפְרָט שֶׁאֲנִי רוֹאֶה אֲחֵרִים שֶׁהֵם דַּי מִסְתַּדְּרִים בַּחַיִּים. הֵם מִסְתַּדְּרִים, רַק אוֹתִי דָּפְקוּ. כְּבָר מָאוּס לְהַגִּיד מַנְחוּס. נִמְאָס כְּבָר לְהַגִּיד אֶת הַמִּשְׁפָּט הַזֶּה. כַּמָּה אֲנִי יָכוֹל לְהַגִּיד שֶׁאֲנִי מַנְחוּס, כַּמָּה?

מְהַרְהֵר אַחַר מִדּוֹתָיו

אָז אוֹמֵר רַבִּי נָתָן: דַּע לְךָ, זֶה נִקְרָא 'עִקֵּשׁ'. 'וּמְהַרְהֵר אַחַר מִדּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ'. אַתָּה אוּלַי לֹא הִתְכַּוַּנְתָּ לָזֶה, אֲבָל כָּכָה זֶה מֻגְדָּר. אֵלֶּה פְּנֵי הַדְּבָרִים. "נִמְצָא שֶׁהוּא עִקֵּשׁ וּמְהַרְהֵר אַחַר מִדּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ כְּאִלּוּ חַס וְשָׁלוֹם ה' יִתְבָּרַךְ בָּא בְּטְרוּנְיָא עִמּוֹ שֶׁלֹּא בְּמִשְׁפָּט יָשָׁר. וַאֲזַי, גַּם ה' יִתְבָּרַךְ מִתְפַּתֵּל עִמּוֹ וְהַשָּׁעָה דּוֹחֶקְתּוֹ". נִדְחֵית לוֹ הַיְשׁוּעָה.

בְּעֶצֶם מָה יֵצֶר הָרַע עָשָׂה פֹּה? הִלְחִין אוֹתוֹ מִכַּמָּה כִּוּוּנִים, הֶרְאָה לוֹ מָה שֶׁהֶרְאָה לוֹ, הוֹכִיחַ לוֹ מָה שֶׁהוֹכִיחַ לוֹ, וְהִסְבִּיר לוֹ מָה שֶׁהִסְבִּיר לוֹ, וְזֶהוּ זֶה נִגְמָר, "אֲנִי כְּבָר לֹא יָכוֹל, נִגְמָר הַסִּפּוּר".

וְאָז הוּא דּוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה. חַיָּב לִהְיוֹת פֹּה שִׁנּוּי דְּרַסְטִי בַּתְּמוּנָה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֲנִי לֹא יָכוֹל כָּכָה, זֶהוּ, אֲנִי לֹא יָכוֹל יוֹתֵר כָּכָה, מַסְפִּיק, דַּי, מִצִּיתִי אֶת כָּל הָאֶפְשָׁרוּיוֹת עָשִׂיתִי אֶת כָּל מָה שֶׁנִּדְרָשׁ מִמֶּנִּי, לֹא מְאִירִים לִי פָּנִים. לֹא מְגִיבִים לְטוֹבָתִי, לֹא רוֹצִים אֶת יְשׁוּעָתִי.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן מִפֹּרָשׁוֹת: הַמְּהַרְהֵר אַחַר מִדּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז הַשָּׁעָה דּוֹחֶקְתּוֹ. מֵאִידָךְ הַהוֹלֵךְ בְּתִמִּימוּת בֶּאֱמֶת הוּא מַאֲמִין, כִּי וַדַּאי צַדִּיק וְיָשָׁר ה', וּמָה שֶׁהוּא סוֹבֵל יִסּוּרִים וַדַּחְקוּת הַפַּרְנָסָה חַס וְשָׁלוֹם וְכַיּוֹצֵא, הַכֹּל לְטוֹבָה. זֶה לֹא נָעִים, בִּכְלָל לֹא סְמְפָּטִי, אֲפִילּוּ קָשֶׁה מְאֹד לִפְעָמִים, "כִּי עֲדַיִן לֹא הִגִּיעָה הַשָּׁעָה הַטּוֹבָה שֶׁלּוֹ". זֹאת אוֹמֶרֶת מָה שֶׁהָאָדָם מַמְתִּין, עֲדַיִן לֹא הִגִּיעָה הַשָּׁעָה הַטּוֹבָה שֶׁלּוֹ. "וּמְקַיֵּם: 'טוֹב

וְיָחִיל וְדוֹמֶם לְתְשׁוּעַת ה״, כִּי לִפְעָמִים אֵין ה׳ יִתְבָּרַךְ נוֹתֵן לְאָדָם אֶת צָרְכֵי יְשׁוּעָתוֹ תֵּכֶף, עַד שֶׁיִּרְבֶּה בַּתְּפִלָּה עַל זֶה״.

חֲסֵרוֹת עוֹד תְּפִלּוֹת כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבִּי נָתָן. כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה דְּבַר חִסָּרוֹן אוֹ שֶׁחָסֵר תְּפִלּוֹת אוֹ שֶׁבִּכְלָל לֹא הִתְפַּלַּלְנוּ. אוֹ שֶׁבִּכְלָל לֹא הִתְפַּלַּלְנוּ עַל זֶה, אוֹ שֶׁעֲדַיִן הִתְפַּלַּלְנוּ אֲבָל חָסֵר תְּפִלּוֹת. לָמָּה? ״כִּי ה׳ יִתְבָּרַךְ מִתְאַוֶּה לִתְפִלָּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְגַם בַּתְּפִלָּה אָסוּר לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה״. אֲבָל אוֹמֵר רַבִּי נָתָן לִפְעָמִים, זֶה מִטַּעַם אַחֵר: לִפְעָמִים מִתְעַכֶּבֶת הַיְשׁוּעָה מִסִּיבוֹת אֲחֵרוֹת לְגַמְרֵי, לֹא בִּגְלַל שֶׁחֲסֵרוֹת תְּפִלּוֹת דַּיְיקָא, אֶלָּא גַּם מִטְּעָמִים שֶׁל גִּלְגּוּלִים וְחֶשְׁבּוֹנוֹת שֶׁל גִּלְגּוּלִים, וְחֶשְׁבּוֹנוֹת שָׁמַיִם שֶׁהָאָדָם לֹא יוֹדֵעַ אוֹתָם. שֶׁזֶּה צָרִיךְ לְהַגִּיעַ עוֹד כָּךְ וְכָךְ שָׁנִים.

הַתְקַשֵּׁר אֵלַי הַשָּׁבוּעַ מִישֶׁהוּ שֶׁהַמִּשְׁפָּחָה שֶׁלּוֹ צְרִיכָה יְשׁוּעָה. נִגְמַר הַשִּׁדּוּךְ, אֶחָד מֵהַיְלָדִים לוֹמֵד בִּישִׁיבָה הָיָה מַתְמִיד גָּדוֹל וְהָלַךְ לִפְגִישׁוֹת וְשׁוּם דָּבָר לֹא זָז. לֹא הִגִּיעַ לַמַּתְאִימָה. בֵּינְתַיִם לֹא הָיְתָה בְּרֵירָה הָאַחִים הָאֲחֵרִים כְּבָר הִתְחַתְּנוּ, עָקְפוּ אוֹתוֹ. וּבְמֶשֶׁךְ הַזְּמַן חָלְפוּ שָׁנִים כְּבָר זֶה לֹא שָׁנָה וְלֹא שְׁנָתַיִם חָלְפוּ שָׁנִים, כְּבָר הִגִּיעַ לְגִיל מְעַנְיֵן, וּמַתְחִיל לְהִשָּׁבֵר הַבָּחוּר. אָז הַהוֹרִים שָׁאֲלוּ מָה לַעֲשׂוֹת שֶׁנַּעֲשֶׂה פֹּה וְתִהְיֶה הַיְשׁוּעָה.

אָמַרְתִּי לָהֶם רַבּוֹתַי תַּקְשִׁיבוּ, אֲנַחְנוּ אֵין לָנוּ חוּץ מֵאֲשֶׁר תְּפִלָּה. לִשְׁמוֹעַ וְלִשְׁמֹעַ וְלִשְׁמֹעַ אֶת הַצַּעַר הַגָּדוֹל שֶׁלָּהֶם, וּבֶאֱמֶת אַחֲרֵי שֶׁשָּׁמַעְתִּי אוֹתָם שֶׁהֵם כְּבָר לֹא מְסֻגָּלִים בַּבַּיִת לֹא מְסֻגָּלִים, זֶה מַשְׁפִּיעַ עַל כָּל הַמִּשְׁפָּחָה כְּבָר.

אָז אָמַרְתִּי לָהֶם תִּרְאוּ אַתֶּם צוֹדְקִים בֶּאֱמֶת הַמַּצָּב לֹא זָז, זֶה לֹא נִסָּיוֹן קַל, אֲבָל אֲנִי מַכִּיר עוֹד מִשְׁפָּחָה, לֹא מְשַׁנֶּה מִי, שֶׁשָּׁם כְּבָר יֵשׁ כַּמָּה בָּנוֹת שֶׁהִגִּיעוּ לְפִרְקָן, וְהֵן תְּקוּעוֹת. אֲנִי מַכִּיר עוֹד מִשְׁפָּחָה שֶׁגַּם שָׁם 4-5 יְלָדִים שֶׁהִגִּיעוּ לְפִרְקָם וּתְקוּעִים, כֵּן תְּקוּעִים, אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים חֶשְׁבּוֹנוֹת שָׁמַיִם? מִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת חֶשְׁבּוֹנוֹת שָׁמַיִם? זֶה לֹא בִּגְלַל שָׁאַתָּה פָּגוּם אוֹ מְקֻלְקָל. מָה פִּתְאוֹם, זֶה חֶשְׁבּוֹנוֹת שָׁמַיִם. אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים אֶת הַחֶשְׁבּוֹנוֹת הָאֵלֶּה, לְעוֹלָם גַּם לֹא נֵדַע אוֹתָם. זֶה מִכְלוֹל שֶׁל הַרְבֵּה הַרְבֵּה פְּרָטִים שֶׁלֹּא נוּכַל לָדַעַת אוֹתָם. רַק מָה הַבְּעָיָה, בִּגְלַל שֶׁהָאָדָם נִתְפָּס לְמַחְשָׁבוֹת עַל עַצְמוֹ - כַּנִּרְאֶה הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁלָּנוּ בְּעָיָתִית, כַּנִּרְאֶה יֵשׁ לִי יְלָדִים בְּעָיָתִיִּים, וְכָכָה הוּא בּוֹנֶה בִּנְיָנִים, וְעִם זֶה הוּא הוֹלֵךְ. עַכְשָׁו מָה, אֲנִי יָכוֹל לְהַרְגִּיעַ אוֹתוֹ? לְהַגִּיד לוֹ אַתֶּם לֹא בְּעָיָתִיִּים בִּכְלָל, אַתָּה יוֹדֵעַ? הָרֵי אֶצְלוֹ זֶה כְּבָר מְסֻכָּם. הַנְּקֵדָּה הַזֹּאת מְסֻכֶּמֶת.

אֲנִי יָכוֹל לְהַגִּיד לוֹ נָכוֹן אַתֶּם בְּעָיָתִיִּים אֲבָל יֵשׁ פִּתְרוֹן לִבְעָיָתִיִּים אֲבָל לֹא לָקַחַת לוֹ אֶת כָּל מָה שֶׁהוּא כְּבָר סִכֵּם לְעַצְמוֹ. שְׁאֲנַחְנוּ בְּעָיָתִיִּים. וְזֶה רַק דֻּגְמָה הַשִּׁדּוּכִים, זֶה פֹּה פַּרְנָסָה וּפֹה שִׁדּוּכִים וּפֹה זֶה בְּעָיוֹת מִשְׁפָּחָה וּפֹה זֶה בְּעָיוֹת שְׁכֵנִים, כָּל מִשְׁפָּחָה זֶה מַשֶּׁהוּ אַחֵר. וְאֶת כָּל אֶחָד תּוֹקְעִים בְּמַשֶּׁהוּ אַחֵר, כָּל אֶחָד תּוֹקְעִים בְּמַשֶּׁהוּ מְסֻיָּם. אֵין אֶחָד שֶׁלֹּא תָּקְעוּ אוֹתוֹ בְּמַשֶּׁהוּ מְסֻיָּם. אֵין דָּבָר כָּזֶה כְּמַעַט. כְּמַעַט לֹא מָצוּי, כָּל אֶחָד תּוֹקְעִים אוֹתוֹ בְּפוּנְקְצְיָה אַחֶרֶת.

מָה פֵּרוּשׁ תּוֹקְעִים אוֹתוֹ? רוֹצִים תְּפִלּוֹת. פִּתְאוֹם הִסְתַּדֵּר פֹּה, אָז פִּתְאוֹם נוֹצְרָה שָׁם בְּעָיָה. וּמִי שֶׁבֶּאֱמֶת רָגוּעַ מֵהַכֹּל, אָז יָשִׂימוּ לוֹ עֹל שֶׁל צִבּוּר. שָׁם יֵשׁ בֶּאֱמֶת סֶבֶב שֶׁל בְּעָיוֹת.

מִי שֶׁלִּכְאוֹרָה אֶצְלוֹ הַכֹּל מְסֻדָּר, הוּא בְּדַרְגָּה כָּזֹאת כְּבָר וּבְכָזֶה יִשּׁוּב הַדַּעַת שֶׁהַכֹּל רָגוּעַ, אָז עַכְשָׁו הוּא רָאוּי לְעֹל צִבּוּר ! תָּבִיאוּ לוֹ עֹל צִבּוּר, וְזֶה נִהְיָה עוֹד פַּעַם סֶבֶב, פַּעַם זֶה הַמִּשְׁפָּחָה הַזֹּאת פַּעַם זֶה הַמִּשְׁפָּחָה הַזֹּאת. כָּכָה זֶה עוֹבֵד, אֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁמִּישֶׁהוּ יַעֲבֹד פֹּה וְיִהְיֶה רָגוּעַ.

אָדָם חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ: מָתַי כְּבָר הַכֹּל יִהְיֶה רָגוּעַ? מָתַי יָבוֹא הַיּוֹם שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה רָגוּעַ, עִם עַצְמִי, עִם הַבַּנְק, עִם הַשְּׁכֵנִים, עִם הָאִשָּׁה, עִם הַיְלָדִים, עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, עִם עַם יִשְׂרָאֵל, עִם הַמִּזְרָח הַתִּיכוֹן, הַכֹּל יֵרָגַע, וַאֲנִי אֵשֵׁב רָגוּעַ. אֵין דָּבָר כָּזֶה ! אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים אֵיפֹה אֲנַחְנוּ חַיִּים בִּכְלָל? אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים בְּאֵיזֶה מֵאָה אֲנַחְנוּ חַיִּים? עַל מָה אֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים? כָּל הַזְּמַן יֵשׁ חֲדָשׁוֹת בִּלִּי הַפְסָקָה, רוֹצִים לִהְיוֹת רְגוּעִים?

אֵין מְנוּחָה

חַיָּבִים לְהָבִין אֶת הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת, אֶת הַטָּעוּת הַפַּטַאלִית הַזֹּאת בְּכָל הֵלֶךְ הַמַּחְשָׁבָה שֶׁהָאָדָם מְחַפֵּשׂ שֶׁיִּהְיֶה רָגוּעַ פֹּה. כֵּיוָן שֶׁלֹּא לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה אָדָם צָרִיךְ בֶּאֱמֶת שַׁלְוָה פְּנִימִית, שְׁמוּכָן לְהַמְתִּין. אַבְרָהָם אָבִינוּ חִכָּה לְבֵן. כַּמָּה הוּא חִכָּה? בְּגִיל מֵאָה הוּא קִבֵּל אֶת הַיֶּלֶד. בְּגִיל מֵאָה הוּא קִבֵּל אֶת הַבֵּן שֶׁלּוֹ. יִשְׁמָעֵאל הָרֵי לֹא מִתְיַחֵס אַחֲרָיו, הוּא בֶּן הַשִּׁפְחָה. יִצְחָק נוֹלָד לוֹ בְּגִיל מֵאָה.

עַשְׂרוֹת שָׁנִים הוּא מִסְתּוֹבֵב עִם חֲבוּרָה שְׁלֵמָה שֶׁל אֲנָשִׁים שֶׁהוּא קָרֵב, הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחָרָן. בָּאוּ אִתָּם קְבוּצָה חֲבוּרָה שְׁלֵמָה. חוֹלְפוֹת שָׁנִים, אֵין לוֹ בֵּן, אֵין לוֹ יֶלֶד. כַּמָּה יְכוֹלִים לְהַצִּיק לוֹ? הַלֵּיצָנִים הָרֵי צָחֲקוּ מִמֶּנּוּ: "לְמִי אַתָּה מִתְפַּלֵּל בִּכְלָל?

לְמִי אַתָּה מִתְפַּלֵּל? לָנוּ בְּלִי תְּפִלּוֹת יֵשׁ יְלָדִים. יְלָדִים בְּלִי תְּפִלּוֹת. לְמִי אַתָּה מִתְפַּלֵּל"? וְכִי הוּא יָדַע שֶׁבְּגִיל מֵאָה יִהְיֶה לוֹ יֶלֶד?

חוֹלְפוֹת שָׁנִים וְאֵין לוֹ, מָתַי כְּבָר זֶה יִהְיֶה? אֲבָל וַדַּאי יִהְיֶה לִי. אֲבָל גַּם אֵין, וְגַם אַתָּה לֹא יוֹדֵעַ בְּכָלָל אִם יִהְיֶה. מֵאֵיפֹה הוּא מְקַבֵּל אֶת הַפַּחַ? לֹא לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה. לְהַגִּיד זֶהוּ זֶה, אֲנִי עוֹשֶׂה פֹּה אֵיזוֹ פְּעֻלָּה רְצִינִית, גָּמַרְנוּ, חַיָּב לִהְיוֹת לִי יֶלֶד. זֶהוּ זֶה. מָה תַּעֲשֶׂה, מָה? מָה אַתָּה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת? פְּעֻלּוֹת שֶׁיַּכְרִיחוּ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לָתֵת לִי בֵּן, לָתֵת לִי אוֹתוֹ. זֶה נִקְרָא דְּחִיקַת שָׁעָה.

אוֹמֵר רַבֵּנוּ מִפְּרָשׁוֹת בְּתוֹרָה ב׳ בַּחֵלֶק הָרִאשׁוֹן שֶׁדַּוְקָא עַל יְדֵי הַסַּבָּלָנוּת עַל יְדֵי זֶה נִבְנָה הַכְּלִי, הַכְּלִי נִבְנָה עַל יְדֵי סַבְלָנוּת: לְקַבֵּל. "תְּהִלָּתִי אֶחְתֹּם לָךְ". הַבְּחִינָה הַזֹּאת שֶׁל חוֹתָם, רַק עַל יְדֵי הַסַּבְלָנוּת נִבְנֶה הַכְּלִי. זֹאת אוֹמֶרֶת בְּרֶגַע שֶׁהוּא הִתְפּוֹצֵץ, הִתְפּוֹצֵץ הַכְּלִי, שָׁבַר אוֹתוֹ, הַכְּלִי מְקַבֵּל אֶת הַיְשׁוּעָה.

מָה עוֹשֶׂה הַבַּעַל דָּבָר? גַּם יוֹדֵעַ אֶת זֶה. מַלְחִיץ אֶת הַבֵּן אָדָם, אַתָּה רוֹאֶה? נוּ, נוּ, נוּ וְאָז הַכְּלִי מִתְפּוֹצֵץ, עוֹד פַּעַם מֻחָדָשׁ וְעוֹד פַּעַם לִבְנוֹת אֶת הַכְּלִי הַזֶּה מֻחָדָשׁ. כִּי הַכְּלִי הִתְפּוֹצֵץ עַכְשָׁו. וְאָז עוֹד פַּעַם נִדְחֲתָה הַיְשׁוּעָה.

הַבַּעַל דָּבָר עוֹשֶׂה אֶת זֶה בְּכַוָּנָה. הִנֵּה הוּא הוֹלֵךְ עַד גִּיל מֵאָה, הוּא לֹא יָדַע עַד מָתַי זֶה יִהְיֶה וְאִם בְּכָלָל זֶה יִהְיֶה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר, זֶה יִהְיֶה. וְאִם אֵין לוֹ אֱמוּנָה אָז לֹא יִהְיֶה. מִישֶׁהוּ הִבְטִיחַ לִי מַשֶּׁהוּ? מָה הִבְטִיחוּ לָנוּ פֹּה בְּכָלָל?

לָכֵן אוֹתוֹ אֶחָד שֶׁסִּפֵּר לִי מִפְּרָשׁוֹת, תַּלְמִיד שֶׁלָּנוּ, שֵׁשׁ שָׁנִים הָיָה הַסִּפּוּר, הוּא אָמַר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֲנִי כְּבָר לֹא יָכוֹל כָּכָה, לֹא יָכוֹל. אַתָּה חַיָּב לְהָבִיא לִי יְשׁוּעָה. גָּמַרְנוּ, נִגְמַר הַסִּפּוּר, אֲנִי חַיָּב לְהִתְחַתֵּן נִגְמַר הַסִּפּוּר. לֹא יָכוֹל. אוֹלְטִימָטוּם. אִם לֹא, חַפֵּשׂ אוֹתִי בִּמְקוֹמוֹת אֲחֵרִים.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְאֹד "נִבְהַל" מִמֶּנּוּ, בַּדֶּרֶךְ כְּלָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא נִבְהָל, אֲבָל פֹּה כֵּן "נִבְהַל", הֵבִיא לוֹ מִיַּד אֶת הָאִשָּׁה. הֵבִיא לוֹ מִיַּד אֶת הַבַּת זוּג. מָצְאוּ חֵן אֶחָד בְּעֵינֵי הַשֵּׁנִי הָיָה נִפְלָא, מַמָּשׁ הָיָה נִרְאָה - זֶהוּ זֶה. פָּעַלְתָּ, פָּעַלְתָּ. הָאוֹלְטִימָטוּם שֶׁלְּךָ עָבַד יוֹפִי. אֲבָל מָה קָרָה בַּהֶמְשֵׁךְ?

בַּהֶמְשֵׁךְ מָה שֶׁקָּרָה, הַהוֹרִים נִפְגְּשׁוּ, וְכַמָּה צַעַר הָיָה שָׁם, כַּמָּה בְּכִיּוֹת הַמִּסְכֵּן הַזֶּה בָּכָה. הוּא לֹא הָיָה בָּטוּחַ בִּכְלָל אִם הַהוֹרִים שְׁלָהּ וְשֶׁלּוֹ יַגִּיעוּ לַחֲתֻנָּה. וְאָז אֲנִי

הָיִיתִי צָרִיךְ לִהְיוֹת מְעֹרָב שָׁם, לִמְצוֹא אֵיזוֹ פְּשָׁרָה בֵּין הַהוֹרִים. מְאֹד קָשֶׁה. הָיָה נִרְאָה שֶׁאֵין סִכּוּי בִּכְלָל אֵין סִכּוּי. הוּא הָלַךְ לַשָּׂדֶה וְהֻתְבּוֹדֵד וּבָכָה הַרְבֵּה צַעַר וְכַמָּה צַעַר, וּבַסּוֹף הֵם הִגִּיעוּ לַחֲתֻנָּה. כֵּן הָיְתָה חֲתֻנָּה מְאֹד מְתוּחָה, הָיוּ קְטָעִים מְאֹד לֹא נְעִימִים, כָּל מִינֵי מַצָּבִים שָׁם, וְהַחֲתֻנָּה עָבְרָה בְּשָׁלוֹם, אֲבָל זֶה לֹא נִגְמַר שָׁם.

גַּם אַחֲרֵי הַחֲתֻנָּה בְּגִלַּל הַסִּכְסוּכִים בֵּין הַהוֹרִים זֶה הִפְרִיעַ מְאֹד לַשָּׁלוֹם בָּיִת בֵּינֵיהֶם. נוּ אָז מָה הִרְוִיחַ? מִי יוֹדֵעַ אֵיךְ הָיָה נִרְאָה אִם הָיָה מַמְתִּין עוֹד שָׁנָה בִּתְפִלּוֹת, הָיָה מְקַבֵּל אֶת הַיְשׁוּעָה הַרְבֵּה יוֹתֵר יָפָה כְּמוֹ שֶׁרַבִּי לֵוִי יִצְחָק בְּנֶדֶר הָיָה אוֹמֵר: "כְּשֶׁאָדָם מַמְתִּין בִּתְפִלּוֹת הַיְשׁוּעָה תִּהְיֶה יוֹתֵר יָפָה".

אֲנִי עוֹשֶׂה אוֹלְטִימָטוּם יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁיִּתְּנוּ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁלֹּא יִתְּנוּ, אֲבָל אִם יִתְּנוּ לִי בְּאֹפֶן אוֹלְטִימָטִיבִי אֶת הַיְשׁוּעָה, הֵיא תָּבוֹא עִם הַרְבֵּה בְּעָיוֹת, וְלָמָּה? כִּי כָּל דָּבָר שֶׁמַּגִּיעַ לְבֶן אָדָם, מַגִּיעַ אֵלָיו, כָּל חֵפֶץ כָּל דָּבָר.

מִקְנַת כַּסְפּוֹ

יֵשׁ דָּבָר שֶׁנִּקְרָא 'מִקְנַת כַּסְפּוֹ'. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן מָה זֶה נִקְרָא 'מִקְנַת כַּסְפּוֹ'? כָּל דָּבָר שֶׁשַּׁיָּךְ לָנוּ, יֵשׁ בּוֹ נִיצוֹצוֹת קוֹדֶשׁ שֶׁשַּׁיָּכִים לִנְשָׁמָתֵנוּ. לָכֵן לִפְעָמִים אָדָם אוֹמֵר הוּא רוֹצֶה לִמְכּוֹר אֶת הָרֶכֶב, מַגִּיעַ מִישֶׁהוּ קוֹנֶה אוֹתוֹ. מָה קָרָה? אוֹמֵר רַבִּי נָתָן עַל פִּי הַסּוֹד, נִיצוֹצוֹת הַקֹּדֶשׁ שֶׁשַּׁיָּכִים לְשֹׂרֶשׁ נִשְׁמָתִי - הַבְּרוּר כָּאן נִגְמָר, עַכְשָׁו יַעֲבוֹר לְמִישֶׁהוּ אַחֵר שֶׁיִּהְיֶה לוֹ בְּרוּר בָּרֶכֶב הַזֶּה. זֶה נִקְרָא נִיצוֹצוֹת קוֹדֶשׁ שֶׁשַּׁיָּכִים לְנִשְׁמָתוֹ. לָכֵן חָשׁוּב מְאֹד שֶׁאִם אָדָם אֹבֵד מַשֶּׁהוּ שֶׁיְּחַפֵּשׂ אֶת זֶה, וְיִתְפַּלֵּל לַה' שֶׁיִּמְצָא אֶת זֶה, כִּי כָּל מָה שֶׁשַּׁיָּךְ לוֹ 'מִקְנַת כַּסְפּוֹ' זֶה שַׁיָּךְ לְנִיצוֹצוֹת קוֹדֶשׁ שֶׁשַּׁיָּכִים לְנִשְׁמָתוֹ.

אָדָם הַזְּמִין מַזְגָּן, הֵבִיא אוֹתוֹ לַבַּיִת וּמַדְלִיק, יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ. עוֹבֵד, מַזְגָּן חָדָשׁ, פָּתְחוּ אוֹתוֹ יָשָׁר מֵהַחֶבְרָה, יֵשׁ בְּטוּחַ יֵשׁ הַכֹּל. אֲבָל הוּא מַתְחִיל לַחֲרֹק. פִּתְאוֹם הַשְּׁעוֹנִים שָׁם קוֹפְצִים הַזְּמַנִּים לֹא מְתַפְקְדִים, פִּתְאוֹם מֵחַם לְקֹר, הוּא מַזְמִין אֶת הַטֶּכְנַאי, מָה אַתָּה אוֹמֵר? הִפְעַלְתָּ אֶת זֶה לֹא נָכוֹן. בְּסֵדֶר, מְסַדְּרִים לוֹ אֶת הַשָּׂלָט, מַפְעִיל, הַטֶּכְנַאי הוֹלֵךְ, יוֹם אֶחָד זֶה עוֹבֵד טוֹב מָחָר עוֹד פַּעַם זֶה מַתְחִיל, מָה הַדָּבָר הַזֶּה רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם?

עוֹד פַּעַם קוֹרֵא לְטֶכְנַאי מַתְחִיל מֻחְדָּשׁ סְנְכְּרוּנִים סִדּוּרִים, הַכֹּל מֻחְדָּשׁ מַפְעִיל, יוֹמַיִם זֶה עוֹבֵד, עוֹד פַּעַם. הוּא לֹא מֵבִין, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם מָה הוֹלֵךְ כָּאן,

אֵיזֶה דָּבָר הַסִּפּוּר הַזֶּה. מַגִּיעַ הַטֶּכְנַאי עוֹד פַּעַם אוֹמֵר לוֹ שְׁמַע אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ יֵשׁ לְךָ פֶּה אֵיזֶה סִפּוּר. בַּמַּעֲרְכוֹת אֲנִי אוֹמֵר לְךָ הַכֹּל תַּקִּין אֲנִי בּוֹדֵק - יֵשׁ לְךָ פֶּה מַשֶּׁהוּ אַחֵר שֶׁמְּשַׁבֵּשׁ לְךָ. אוּלַי יֵשׁ לְךָ אֵיזֶה גַּמָּד קָטָן בְּתוֹכוֹ אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מָה יֵשׁ לְךָ בִּפְנִים. מָה עָשִׂיתָ? מִישֶׁהוּ פֶּה מְשַׁבֵּשׁ. אוֹמֵר לוֹ טוֹב אָז מָה אַתָּה מַצִּיעַ לִי לַעֲשׂוֹת? אוֹמֵר לוֹ אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ.

אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים אֵיךְ פּוֹתְרִים אֶת הַבְּעָיָה; כָּל דָּבָר שֶׁמַּגִּיעַ לַבֵּן אָדָם, אֲחוּזִים בּוֹ בְּעָיוֹת שֶׁקְּשׁוּרוֹת לְחֶטְאֵי אָדָם הָרִאשׁוֹן, לַחֲטָאִים שֶׁלָּנוּ מִגִּלְגּוּל קוֹדֵם, וְלַחֲטָאִים מֵהַגִּלְגּוּל הַזֶּה. וְאֶת כָּל זֶה הוּא אָמוּר לְנַקּוֹת עַל יְדֵי תְּפִלּוֹת. כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר יִתְפַּלֵּל יִהְיֶה יוֹתֵר נָקִי. וְאִם לֹא נִקָּה אֶת זֶה, זֶה מַגִּיעַ. מַגִּיעַ. הַכֹּל נִפְלָא. רַק מָה, יֵשׁ בְּעָיָה שָׁם, פִּתְאוֹם הַגַּמָּד מִתְעוֹרֵר.

אַתָּה לֹא יוֹדֵעַ אֵיזֶה סוּג שֶׁל גַּמָּד זֶה, יֵשׁ כָּל מִינֵי סוּגֵי גַּמָּדִים. יֵשׁ גַּמָּד שֶׁמִּתְעוֹרֵר אַחַר כָּךְ נִרְגָּע. הוּא מִתְעוֹרֵר, הַטֶּכְנַאי בָּא הוּא נִרְגָּע. עוֹשֶׂה דַּוְקָא. לְךָ תֵּדַע. הָיוּ גַּם כֵּן דְּבָרִים כָּאֵלֶּה. הוּא עַכְשָׁו מַתְחִיל לְשַׁכְנֵעַ אֶת הַטֶּכְנַאי: תִּשְׁמַע אֲנִי אוֹמֵר לְךָ אֶת הָאֱמֶת אֲנִי אֲמִתִּי אַתָּה רַק הוֹלֵךְ הוּא מַתְחִיל לַחֲרֹק. אַתָּה חוֹזֵר אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מָה הַסִּפּוּר פֹּה. יֵשׁ לְךָ אֵיזֶה מַכְשִׁיר שֶׁמַּפְעִיל עָלָיו מֶרָחוֹק? מָה לֹא יוֹדֵעַ בְּדִיּוּק מָה קוֹרֶה פֹּה.

אוֹמֵר לוֹ הַטֶּכְנַאי: תַּעֲשֶׂה לִי טוֹבָה יֵשׁ לְךָ דִּמְיוֹנוֹת נִפְלָאִים! אוֹמֵר לוֹ: מֵהַחֶבְרָה שֶׁלָּכֶם אֲנִי בָּטוּחַ לֹא קוֹנֶה לְעוֹלָם!

זֶה לֹא קָשׁוּר לַחֶבְרָה שֶׁלָּהֶם! זֶה קָשׁוּר לַחֶבְרָה שֶׁלְּךָ. אַתָּה לֹא הֶבַנְתָּ אַתָּה מְיַצֵּר גַּמָּדִים אַתָּה לֹא הֶבַנְתָּ? אַתָּה יוֹדֵעַ מֵאֵיפֹה יְצַרְתָּ אוֹתָם? מֵהַפְּגָמִים! הַפְּגָמִים שֶׁלְּךָ אֲחוּזִים פֹּה. רַק עַל יְדֵי תְּפִלּוֹת אַתָּה מְנַקֶּה אֶת זֶה יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וּמָה קוֹרֶה בִּדְחִיקַת שָׁעָה? עוֹד לֹא הָיוּ מַסְפִּיק תְּפִלּוֹת עוֹד לֹא הָיְתָה מַסְפִּיק הַמְּתָנָה. הַהַכְנָעָה הַזֹּאת, וְהַתְּפִלּוֹת. לָמָּה? אוֹמֵר רַבִּי נָתָן מִפְּרֶשׁוֹת, כִּי בֶּאֱמֶת אֵין לְךָ אָדָם שֶׁאֵין לוֹ שָׁעָה. הַדָּבָר הַזֶּה צָרִיךְ לְהַגִּיעַ.

מְצִיאַת חֵן

כִּי כְּשֶׁאָדָם בָּא עִם סַבְלָנוּת אוֹמֵר רַבֵּנוּ בַּתּוֹרָה רִאשׁוֹנָה בִּלְקוּטֵי מוֹהֲר״ן - יֵשׁ לוֹ חֵן. הַחֵן הַזֶּה - מָה זֶה חֵן? מָצָאתָ חֵן בְּעֵינָי. מָה זֶה מָצָאתָ חֵן בְּעֵינָי? אַתָּה -

אֲנִי רוֹצֶה לָתֵת לְךָ חִנָּם. אַתָּה מָצָאתָ חֵן בְּעֵינַי. הַחֵן הַזֶּה הָאָדָם מְקַבֵּל דַּוְקָא עַל יְדֵי שְׁמִתְרַצֶּה וּמוֹכָן לְחַכּוֹת בְּסַבְלָנוּת, הוּא מֵבִין אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּמוֹכָן בְּסַבְלָנוּת לְחַכּוֹת. אֶת הַחֵן הַזֶּה גּוֹזֵל לָנוּ הַיֵּצֶר הָרַע ! עַל יְדֵי זֶה שֶׁהוּא אוֹמֵר זֶהוּ זֶה אַתָּה חַיָּב כְּבָר לְקַבֵּל גְּמָרְנוּ, זֶה עַד כָּאן, גְּמָרְנוּ. אִבַּדְנוּ אֶת הַחֵן. לָכֵן הַתְּפִלּוֹת לֹא עוֹבְדוֹת, כִּי אִבַּדְנוּ אֶת הַחֵן. הַתְּפִלּוֹת מִתְקַבְּלוֹת דַּוְקָא עַל יְדֵי הַחֵן.

מָה זֶה הַחֵן הַזֶּה ? הַחֵן זֶה הַכְנָעָה. עוֹד תְּפִלָּה וְעוֹד תְּפִלָּה. הוּא מוֹכָן הוּא מִתְרַצֶּה, כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ מִפְּרָשׁוֹת בְּתוֹרָה כ׳. אָדָם מֵתָר לוֹ לְהִתְפַּלֵּל בְּעַקְשָׁנוּת, עוֹד הַפַּעַם וְעוֹד הַפַּעַם - הוּא צָרִיךְ לִהְיוֹת עַקְשָׁן בַּתְּפִלּוֹת, אֲבָל בְּתְנַאי שֶׁזֶּה לֹא יִהְיֶה ׳עַכְשָׁו אֲנִי צָרִיךְ אֶת הַיְשׁוּעָה׳ ! תִּתְפַּלֵּל בְּעַקְשָׁנוּת עוֹד הַפַּעַם וְעוֹד הַפַּעַם. אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת עַקְשָׁן בַּתְּפִלּוֹת. אֲבָל בְּרֶגַע שֶׁהוּא נִכְנַס לְמַהֲלַךְ : עַכְשָׁו אֲנִי צָרִיךְ אֶת זֶה, עַכְשָׁו זֶה מְיָדִי, זֶה נִקְרָא דְּחִיקַת הַשָּׁעָה.

יֵשׁ מְצוּקוֹת מוּעָקוֹת מַצָּבִים קָשִׁים שֶׁאָדָם כְּבָר מִתְפּוֹצֵץ בְּתוֹכוֹ. אָז צָרִיךְ לְסַפֵּר אֶת זֶה לַה׳ יִתְבָּרַךְ מָה הוּא מְסַפֵּר אֶת זֶה לַאֲנָשִׁים ? שֶׁיֹּאמַר רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אַתָּה צוֹדֵק הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הָרַחֲמִים שֶׁלְּךָ מְאֹד גְּדוֹלִים. אֲבָל מָה אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת אֲנִי צָרִיךְ רַחֲמִים עוֹד יוֹתֵר גְּדוֹלִים. גַּם זֶה קָשֶׁה עָלַי.

כָּךְ רַבִּי נָתָן כּוֹתֵב בְּלִקּוּטֵי תְּפִלּוֹת : צוֹדֵק, נָכוֹן בֶּאֱמֶת מְרַחֲמִים עָלַי מִשָּׁמַיִם, לוּלֵא זֶה לֹא הָיִינוּ מִתְקַיְּמִים, אֲבָל גַּם הָרַחֲמִים הָאֵלֶּה קָשִׁים עָלֵינוּ. מָה נַּעֲשֶׂה, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִתֵּן לָנוּ רַחֲמִים יוֹתֵר גְּדוֹלִים. גַּם הָרַחֲמִים שֶׁלְּךָ שֶׁהֵם רַחֲמִים נוֹרָאִים, גַּם הֵם קָשִׁים לָנוּ. צָרִיךְ רַחֲמִים יוֹתֵר גְּדוֹלִים.

בִּפְרָט שֶׁכְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּסַבְלָנוּת וּמַמְשִׁיךְ הָלְאָה, אָז הַזְּכֻיּוֹת שֶׁלּוֹ נִכְפָּלוֹת, כִּי יוֹדְעִים בְּדִיּוּק אֶת הַקְּשָׁיִי שֶׁל כָּל דָּבָר, כָּל דָּבָר מָדוּד בְּדִיּוּק. בַּשָּׁמַיִם רוֹאִים שֶׁהַקְּשָׁיִי הוֹלֵךְ וּמֵכְפִּל, הוֹלֵךְ וּמִתְגַּבֵּר. וְלָכֵן גַּם הַזְּכֻיּוֹת מֵכְפִּלוֹת. הַשַּׁבָּת שֶׁלּוֹ מֵכְפֶּלֶת בַּזְּכוּיוֹת שֶׁלָּהּ, הַתְּפִלִּין מֵכְפִּלוֹת בַּזְּכוּיוֹת, לְמוּד הַתּוֹרָה מֵכְפֶּל בַּזְּכוּיוֹת.

הָאָרָה

אָדָם לִפְעָמִים יָכוֹל לְהַרְגִּישׁ אֲנִי עַכְשָׁו קִבַּלְתִּי הֶאָרָה, אֲנִי הוֹלֵךְ לְהַפֵּךְ אֶת הַשָּׁמַיִם בַּתְּפִלָּה עַכְשָׁו. קִבַּלְתִּי עוֹצְמוֹת, אֲנִי עַכְשָׁו הוֹלֵךְ לְהַפֵּךְ אֶת הַשָּׁמַיִם. הוּא מַגִּיעַ לְבֵית הַכְּנֶסֶת הוּא אוֹמֵר כָּל הַמָּקוֹם הַזֶּה תָּפוּס אֵיךְ אֲנִי מַגִּיעַ לַמִּזְרָח ? אֲנִי חַיָּב

לְהַגִּיעַ לְהַאֲרִיךְ פֹּה הַיּוֹם, אֲנִי הוֹלֵךְ לְפוֹצֵץ אֶת הַשָּׁמַיִם אֲנִי הַיּוֹם זֶה הַיּוֹם שֶׁלִּי, זֶהוּ זֶה. אֲנִי הִרְגַּשְׁתִּי הֶאָרָה כָּזֹאת אֲנִי הוֹלֵךְ לַהֲפֹךְ אֶת הַשָּׁמַיִם, זוּזוּ כֻּלָּם זוּזוּ. הִתְחַלְתֶּם שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה? זוּזוּ מִפֹּה כֻּלָּם - זוּזוּ. זוּזוּ, אֲנִי עַכְשָׁו הוֹלֵךְ, כָּל הַתְּפִלּוֹת שֶׁלָּכֶם לְעֻמָּתִי - קָטָן עָלַי. אֲנִי לֹא מְזַלְזֵל בָּכֶם אַתֶּם צַדִּיקִים אֲבָל אֲנִי עוֹקֵף אֶתְכֶם עַכְשָׁו. אֲנִי קִבַּלְתִּי הֶאָרָה כָּעֵת שֶׁאֲנִי לֹא יָכוֹל לְהַסְבִּיר לָכֶם מָה קִבַּלְתִּי. לֹא יוֹדֵעַ מִי, צַדִּיקִים הִתְעַבְּרוּ בִּי, אֲנִי הוֹלֵךְ עַכְשָׁו לְפוֹצֵץ אֶת הַשָּׁמַיִם. זוּזוּ הַצִּדָּה, זוּז, זוּז!

הַכֹּל בַּעֲדִינוּת כֵּן, לֹא בְּצוּרָה אַגְרֶסִיבִית, כֵּן. זוּז. הוּא הָיָה בִּשְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה - מִי זֶה עוֹבֵר פֹּה? תֵּרַגַּע אֲנִי עוֹקֵף אֶת כֻּלָּם עַכְשָׁו. זוּז הַצִּדָּה. זוּז. זוּז. זוּזוּ, זוּזוּ. עוֹד לֹא הִגַּעְתִּי לַמִּזְרָח? וַואי! אֵיךְ אֲנִי אַגִּיעַ עַכְשָׁו? בּוֹא הֵנָּה אֲבָל זֶה לְשֵׁם שָׁמַיִם, אֲבָל אַתָּה עוֹשֶׂה שְׁטֻיּוֹת אַתָּה מַפְרִיעַ לַאֲנָשִׁים לְהִתְפַּלֵּל. לֹא אֲבָל זֶה לְשֵׁם שָׁמַיִם. הַהוּא זֶה מֵצִיק לוֹ, מִסְתַּכֵּל עָלַי. מָה אַתָּה עוֹשֶׂה, אֲנִי מְסַמֵּן לוֹ גַּם כֵּן הַיּוֹם זֶה הַיּוֹם שֶׁלִּי זוּז, אֲנִי צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לַקִּיר שֶׁלִּי בַּמִּזְרָח - אֲנִי הוֹלֵךְ לְהַאֲרִיךְ. "מַאֲרִיךְ טַרְחָא". לֹא יִהְיֶה פֹּה הַרְבֵּה טִרְחָה, אֲנִי הוֹלֵךְ לַהֲפֹךְ אֶת הַשָּׁמַיִם, יֵרֵד גֶּשֶׁם לֹא יוֹדֵעַ מָה יֵרֵד - עוֹד יֵרְדוּ הַרְבֵּה דְּבָרִים פֹּה, אַתֶּם תִּרְאוּ - הַיּוֹם זֶה הַיּוֹם שֶׁלִּי הַיּוֹם. אֵין בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ לֹא פָּגַעְתִּי בְּאַף אֶחָד. רַק סְתָם דָּחַפְתִּי אוֹתוֹ. מָה, לִפְעָמִים לֹא דּוֹחֲפִים אוֹתִי גַּם כֵּן? שְׁטֻיּוֹת. מָה אֲנִי לֹא סוֹלֵחַ? לִפְעָמִים, אֲבָל לֹא מְשַׁנֶּה.

כָּל זֶה, זֶה נִקְרָא דְּחִיקַת הַשָּׁעָה רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם. אָז אֲנִי גַּם בַּסִּפּוּר הַזֶּה. כֵּן אֲנַחְנוּ בַּסִּפּוּר הַזֶּה שֶׁל דְּחִיקַת הַשָּׁעָה כֻּלָּנוּ כָּל אֶחָד בַּדַּרְגּוֹת שֶׁלּוֹ בְּדַקְוִיוֹת, כַּמּוּבָן לֹא בְּצוּרָה כָּזֹאת קִיצוֹנִית, אֲנַחְנוּ יוֹתֵר רְגוּעִים, כֵּן, אֲבָל גַּם אֲנַחְנוּ כֵּן יֵשׁ סִימְפְּטוֹמִים שֶׁל כָּל מִינֵי דְּחִיקוֹת שָׁעָה לְמִינֵיהֶם, כֵּן. וּמִי יוֹדֵעַ כַּמָּה יְשׁוּעוֹת דָּחִינוּ בִּגְלַל זֶה, מִי יוֹדֵעַ. מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה הִפְסַדְנוּ בַּדֶּרֶךְ בִּגְלַל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. עַכְשָׁו זֶה כְּבָר יֵרָאֶה אַחֶרֶת עַכְשָׁו אֲנַחְנוּ כְּבָר נָשִׂים לֵב יוֹתֵר לָעִנְיָן הַזֶּה. כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ מִפֹּרָשׁוֹת שֶׁבְּעֶצֶם אָדָם מַמְתִּין אָז אֲרִיכוּת הָאַפַּיִם הַזֹּאת הִיא בּוֹנָה אֶת הַכְּלִי מָה זֹאת אֲרִיכוּת הָאַפַּיִם? סַבְלָנוּת - זֶה צָרִיךְ סַבְלָנוּת כִּי הָאָדָם לִפְעָמִים מַרְגִּישׁ לַחוּץ, כְּשֶׁאַתָּה נִכְנָס לְלַחַץ - סַפֵּר אֶת זֶה רַק לַה' יִתְבָּרַךְ.

אִם מָצָאתָ מִישֶׁהוּ שֶׁיָּכוֹל לָתֵת לְךָ אֵיזוֹ עֵצָה לְהֶרָגַע, אַשְׁרֶיךָ. אֲבָל הַיְשׁוּעָה לֹא אֶצְלוֹ. יִתֵּן לְךָ עֶזְרָה רִאשׁוֹנָה, עֶזְרָה רִאשׁוֹנָה לְהַרְגִּיעַ אוֹתְךָ, הַיְשׁוּעָה לֹא אֶצְלוֹ הַיְשׁוּעָה אֵצֶל ה' יִתְבָּרַךְ. הַיְשׁוּעָה הִיא בַּשֵּׁרֶשׁ אֵצֶל ה' יִתְבָּרַךְ, בַּתְּפִלּוֹת. זֶה מָה

שֶׁאוֹמֵר רַבִּי נָתָן כָּאן מִפָּרָשׁוֹת שֶׁחָסֵר פֹּה תְּפִלּוֹת, כִּי ה׳ יִתְבָּרַךְ מִתְאַוֶּה לִתְפִלָּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. חָסֵר פֹּה תְּפִלּוֹת.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גַּם רוֹצֶה לְהָבִיא אֶת הַיְשׁוּעָה מַהֵר, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְאֹד רוֹצֶה שֶׁתִּהְיֶה לָנוּ כְּבָר הַיְשׁוּעָה. מְאֹד רוֹצֶה כְּבָר שֶׁתִּהְיֶה גְּאוּלָה. בְּכָל צָרָתָם לוֹ צַר, הוּא נִמְצָא אִתָּנוּ בְּתוֹךְ הַמְּצוּקוֹת בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת. בְּתוֹךְ הַצַּעַר הַזֶּה, חוֹשְׁבִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נוֹחַ לוֹ מִכָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה? כַּמָּה פְּעָמִים צַדִּיקִים אָמְרוּ אֲנַחְנוּ נַעֲלֶה לְמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם לֹא נָוֻתֵר עַד שֶׁתָּבוֹא הַגְּאוּלָה. מַגִּיעִים לְמַעְלָה מַרְאִים לָהֶם אֶת הַחֶשְׁבּוֹן. וּמְדֻבָּר בַּצַּדִּיקִים עֲנָקִיִּים. שֶׁהֵם יוֹדְעִים מָה שֶׁאוֹמְרִים. הֵם הִכְרִיזוּ שֶׁלֹּא יָוֻתְּרוּ. וְאַף עַל פִּי כֵן שִׁכְנְעוּ אוֹתָם לְמַעְלָה שִׁכְנְעוּ אוֹתָם. הֵם אָמְרוּ אֲנַחְנוּ לֹא נָוֻתֵר שָׁם לְמַעְלָה, לֹא נָוֻתֵר, וְשִׁכְנְעוּ אוֹתָם לְמַעְלָה.

מָה אַתָּה יוֹדֵעַ?

אָדָם יוֹדֵעַ בִּכְלָל מָה הַתַּכְלִית שֶׁלּוֹ בְּכָל הַסִּפּוּר? אֵיזֶה סוּג שֶׁל זִכּוּךְ צָרִיךְ לְהַעֲבִיר אוֹתוֹ? לִפְעָמִים אָדָם מֵעִיף דְּבָרִים, אָז מָה, הוּא הֵעִיף אֶת הַצָּרָה, הוּא לֹא הִרְוִיחַ הַרְבֵּה - הֶחְלִיף צָרָה בְּצָרָה.

לְדֻגְמָה, הוּא הֶחְלִיט לְהִתְגָּרֵשׁ. זֶהוּ, הוּא מִתְגָּרֵשׁ. אָמַרְתִּי לוֹ תַּקְשִׁיב טוֹב, לָמָּה אַתָּה צוֹדֵק, הַמַּצָּב שֶׁלְּךָ לֹא טוֹב, אֲבָל אַתָּה תִּתְגָּרֵשׁ זֶה לֹא יִהְיֶה סִפּוּר קַל בִּכְלָל. בִּכְלָל לֹא יִהְיֶה סִפּוּר קַל. הַרְבֵּה יוֹתֵר מְסֻבָּךְ. נֹאמַר, עַכְשָׁו אַחֲרֵי שֶׁהוּא יִתְגָּרֵשׁ הוּא יָבִין אֶת הַבְּעָיָה שֶׁהוּא יָצָר. יָצָר בְּעָיָה הַרְבֵּה יוֹתֵר מְסֻבֶּכֶת, לְעַצְמוֹ. אֵלֶּה דְּבָרִים עֲמוּקִים מְאֹד. אֲבָל זוֹ דֻּגְמָה שֶׁקָּשֶׁה מְאֹד לְהָקִישׁ מִמִּקְרֶה לְמִקְרֶה. כָּל מִקְרֶה זֶה לְגוּפוֹ. כָּל מִקְרֶה זֶה סִפּוּר אַחֵר. יֵשׁ מִקְרֶה כָּזֶה וְיֵשׁ מִקְרֶה כָּזֶה.

אֲבָל הַבְּחִינָה הַזֹּאת שֶׁל דְּחִיקַת שָׁעָה שֶׁאָדָם יָכוֹל לְהַחְלִיף צָרָה בְּצָרָה, כִּי מָה קָרָה בְּעֶצֶם? זֶהוּ זֶה אֲנִי כְּבָר לֹא יָכוֹל. פִּצֵּץ אֶת הַכֹּל. פִּצַּצְתָּ? עַכְשָׁו יִהְיוּ לְךָ יְסוּרִים שֶׁל לְהַמְתִּין. עַכְשָׁו נַמְתִּין כִּי הַרְבֵּה פְּעָמִים אוֹמֵר רַבִּי נָתָן לְפָנֵי שֶׁמַּגִּיעָה הַיְשׁוּעָה, יֵצֶר הָרַע יֵשׁ לוֹ בְּחִינָה כְּזֹאת שֶׁל זֶהוּ זֶה לְהַלְחִין אֶת הַבֵּן אָדָם אֲנִי כְּבָר לֹא יָכוֹל יוֹתֵר. אֲבָל צָרִיךְ עוֹד קְצָת עוֹד קְצָת עוֹד תְּפִלָּה - עַכְשָׁו הַתְּפִלּוֹת שֶׁלּוֹ הַרְבֵּה יוֹתֵר זַכּוֹת. כִּי הֵן בְּהַכְנָעָה הַרְבֵּה יוֹתֵר גְּדוֹלָה. כִּי הוּא כְּבָר לֹא יָכוֹל וְאַף עַל פִּי כֵן, הַתְּפִלּוֹת שֶׁלּוֹ מַגִּיעוֹת לְמָקוֹם הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּבוֹהַּ. אֶת זֶה הַבַּעַל דָּבָר רוֹצֶה לְגַנֵּב. זֶה

מַגִּיעַ לְמָקוֹם הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּבוֹהַּ כִּי הָאָדָם בֶּאֱמֶת מְפַצֵּץ בִּפְנִים, זֶה אֲמִתִּי! וְאֶת זֶה רוֹצִים לִגְנֹב.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן מִפֹּרֶשׁוֹת, "וְהַכְּלָל כִּי אִי אֶפְשָׁר לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה כְּלָל, כִּי תֵּכֶף כְּשֶׁרוֹצִים לְהִתְקָרֵב לַה' יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמֶת, אֲזַי צְרִיכִים לְהִזָּהֵר מְאֹד מֵהַהֲרִיסָה, שֶׁלֹּא לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה חַס וְשָׁלוֹם, כִּי רוֹב הַהַרְפַּתְקָאוֹת הוּא עַל יְדֵי זֶה, חַס וְשָׁלוֹם. זֶה בְּחִינַת "פֶּן יֶהֱרְסוּ", שֶׁהַזְּהִירָם לְיִשְׂרָאֵל בִּשְׁעַת מַתַּן תּוֹרָה רַק צְרִיכִים לְהַמְתִּין וּלְצַפּוֹת הַרְבֵּה לִישׁוּעַת ה'" זֶה בִּבְחִינַת הַבָּא לְטַהֵר מְסַיְּעִים אוֹתוֹ, אוֹמְרִים לוֹ: הַמְתֵּן.

לְהַמְתִּין

מָה זֶה הַהַמְתֵּן הַזֶּה? הַמְתֵּן, זֶה: אַתָּה צוֹדֵק, זֶה מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לְךָ, אַ-תָּ-ה צ-וֹ-דֵ-ק אֲבָל תְּזָהֵר מִפְּעֻלּוֹת דְּרַסְטִיּוֹת. אַתָּה צוֹדֵק, מִי שֶׁיְּגִיד לְךָ שֶׁלֹּא קָשֶׁה, הוּא כְּסִיל שֶׁלֹּא מֵבִין אֶת הַבְּעָיָה. הוּא רוֹצֶה לְהַגִּיד פְּשָׁטִים בִּבְעָיָה שֶׁלֹּא שַׁיֶּכֶת לוֹ. אַל תָּדוּן אָדָם עַד שֶׁלֹּא תַּגִּיעַ לִמְקוֹמוֹ. זֶה קַל מְאֹד לְהַגִּיד לַשֵּׁנִי: זֶה קַל, זֶה קַל. אִם הָיִיתָ בַּבְּחִינָה שֶׁלּוֹ בְּדִיּוּק, הָיִיתָ מְדַבֵּר אַחֶרֶת. אָז קוֹדֶם כָּל תַּאֲמִין לוֹ אִם הוּא אוֹמֵר שֶׁזֶּה קָשֶׁה, תַּאֲמִין לוֹ שֶׁזֶּה קָשֶׁה. עִם הַנְּסִבּוֹת שֶׁלּוֹ, עִם הַצְּרוּף שֶׁלּוֹ, עִם הַבְּחִינָה שֶׁלּוֹ בַּנֶּפֶשׁ שֶׁלּוֹ מְאֹד קָשֶׁה לוֹ, קוֹדֶם כָּל תַּאֲמִין לוֹ שֶׁקָּשֶׁה לוֹ. אַל תְּזַלְזֵל בְּזֶה. אֲבָל מִכָּאן וָאֵילָךְ אַתָּה לֹא חַיָּב לְהַסְכִּים אִתּוֹ שֶׁבְּגִלַּל שֶׁקָּשֶׁה, יַעֲשֶׂה דְּחִיקַת שָׁעָה. לְזֶה כְּבָר אַל תַּסְכִּים אִתּוֹ. כִּי שָׁם מֻנָּח כָּל הַהֶפְסֵד.

וְזֶה מָה שֶׁרַבִּי נָתָן מַסְבִּיר בְּהִלְכוֹת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשְׂרוֹת הֲלָכָה ג', שֶׁהַבְּחִינָה שֶׁל דְּחִיקַת שָׁעָה - גַּם בְּדַרְגּוֹת גְּבוֹהוֹת, וְזֶה מָה שֶׁהוּא הִסְבִּיר עַל יָרְבָעָם בֶּן נְבָט שֶׁאָמַר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: מִי בָּרֹאשׁ. זוֹ אוֹתָהּ בְּחִינָה. יָרְבָעָם בֶּן נְבָט, כָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל כְּעִשְׂבֵי הַשָּׂדֶה לְעֻמָּתוֹ, אֲבָל הָיְתָה דְּחִיקַת הַשָּׁעָה כִּי הוּא רוֹצֶה לְזַכּוֹת כָּעֵת בַּדַּרְגָּה הַנּוֹרָאִית הַזֹּאת, שֶׁהַפִּסְגָּה שֶׁעוֹקֵף אֶת דָּוִד הַמֶּלֶךְ.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן, לְכְאוֹרָה הוּא צוֹדֵק, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא תָּפַס בִּבְגִדּוֹ, זֹאת אוֹמֶרֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נָתַן לוֹ הֶאָרָה כָּזֹאת נוֹרָאִית, עַד הַסּוֹף אֲנִי רוֹצֶה! אַתָּה צוֹדֵק, עַד הַסּוֹף, אֲבָל אַתָּה צָרִיךְ לְהַמְתִּין, לְהַמְתִּין שֶׁיַּעַקְפוּ אוֹתְךָ, וְיִזְכּוּ כֻּלָּם. אֲבָל אֲנִי רוֹצֶה מְאֹד! אֲנִי מַרְגִּישׁ שֶׁאֲנִי חַיָּב וְזֶהוּ זֶה. רֶגַע, אֲנִי לִפְנֵי דָּוִד הַמֶּלֶךְ אוֹ אַחֲרָיו?

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁכָּאן הָיְתָה הַטָּעוּת שֶׁלּוֹ. שֶׁעָשָׂה תְּנָאִים, שֶׁעָשָׂה תְּנַאי שֶׁהוּא מוּכָן רַק בִּתְנַאי שֶׁהוּא עוֹקֵף אֶת דָּוִד הַמֶּלֶךְ. מָה זֶּה הַתְנַאי שֶׁלּוֹ הָיָה? הַתְנַאי שֶׁלּוֹ הָיָה שֶׁהוּא בֶּאֱמֶת רוֹצֶה אֶת הַפִּסְגָּה, אוֹמֵר רַבִּי נָתָן, אַתָּה בֶּאֱמֶת רוֹצֶה אֶת הַפִּסְגָּה, זֶה אֲמִתִּי, אֲבָל אַתָּה חַיָּב לִסְבֹּל אֶת הַמַּצָּב הַזֶּה שֶׁל לְהוֹרִיד אֶת הָרֹאשׁ, יִתְּנוּ יִתְּנוּ לֹא יִתְּנוּ לֹא יִתְּנוּ. אֲנִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֶה, יִתְּנוּ אוֹ לֹא יִתְּנוּ אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ. תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה. זֶה קָשֶׁה. אֲנִי רָאִיתִי אֲחֵרִים שֶׁרָצוּ וְקִבְּלוּ. יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁלֹּא קִבְּלוּ כִּי לֹא רָצוּ. וַאֲנִי? אֲנִי רוֹצֶה. אֲנִי רוֹצֶה מְאֹד, אָז לָמָּה שֶׁאֲנִי לֹא אֲקַבֵּל? בְּסֵדֶר יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁמְּאֹד רָצוּ רָצוּ, קִבְּלוּ. יֵשׁ כָּאֵלֶּה לֹא קִבְּלוּ. אֲבָל כִּי לֹא רָצוּ. אֲבָל אֲנִי כֵּן רוֹצֶה, וַאֲנִי רוֹצֶה מְאֹד מְאֹד עַכְשָׁו אֶת הַהֶאָרָה הַזֹּאת, זֶהוּ, אֲנִי הוֹלֵךְ עַכְשָׁו עַל כָּל הַקֶּפָּה.

הַלְחָצִים הַנַּפְשִׁיִּים שֶׁאָדָם הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם, שֶׁעַכְשָׁו הוּא הֶחְלִיט זוּזוּ-זוּזוּ-זוּזוּ! זֶה סִימְפְּטוֹם שֶׁל דְּחִיקַת שָׁעָה. הִצְטַבֵּר לוֹ לָחַץ פְּנִימִי, לָחַץ אֲטוֹמִי בִּפְנִים, וְזֶה מִתְפּוֹצֵץ: עוּפוֹ כֻּלָּם הַצִּדָּה, זֶהוּ, עַכְשָׁו אֲנִי בַּקֶּטַע הַזֶּה. אֲנִי הֶבַנְתִּי. שָׁמַעְתִּי עַל הָרַב עוֹבַדְיָה יוֹסֵף עָלָיו הַשָּׁלוֹם, שָׁמַעְתִּי עַל הָרַב אֶלְיָשִׁיב עָלָיו הַשָּׁלוֹם, שָׁמַעְתִּי עָלָיו, הֶבַנְתִּי, הַחַיִּים שֶׁלִּי הוֹלְכִים לְאִבּוּד, זוּזוּ כֻּלָּם הַצִּדָּה!

כַּמָּה הוּא אֲמִתִּי! וַדַּאי שֶׁהוּא אֲמִתִּי, מְסַפְּרִים סִפּוּרִים, מָרָן עָלָיו הַשָּׁלוֹם כַּמָּה הַתְמָדָה, כַּמָּה אַהֲבַת הַתּוֹרָה, אַהֲבַת הַתּוֹרָה מְטֹרֶפֶת הָיְתָה לוֹ. אָדָם קוֹרֵא אֶת זֶה, הוּא גַּם כֵּן רוֹצֶה, גַּם הוּא רוֹצֶה! הוּא קוֹרֵא עַל הָרַב אֶלְיָשִׁיב עָלָיו הַשָּׁלוֹם, אֵיזֶה שַׁקְדָנוּת אֵיזֶה יוֹפִי, גַּם הוּא רוֹצֶה אֶת זֶה. לֹא כָּל הַזְּמַן יֵשׁ לוֹ אֶת הַהֶאָרָה הַזֹּאת, לִפְעָמִים יֵשׁ לוֹ אֶת הַהֶאָרָה הַנִּפְלָאָה הַזֹּאת. בִּשְׁבִיל מָה קוֹרְאִים סִפּוּרֵי צַדִּיקִים, אִם לֹא בִּשְׁבִיל שֶׁיִּתְלַהֵב הַלֵּב? כָּל הַמַּטָּרָה שֶׁל קְרִיאַת סִפּוּרֵי צַדִּיקִים בִּשְׁבִיל שֶׁיִּתְלַהֵב הַלֵּב. אֲבָל מָה עִם דְּחִיקַת שָׁעָה?

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֶה שֶׁאֲנִי אַגִּיעַ לְשָׁם? לַדָּבָר הַנִּפְלָא הַזֶּה שֶׁקָּרָאתִי עָלָיו וְשֶׁאֲנִי רוֹצֶה לְמַמֵּשׁ אוֹתוֹ? בֶּטַח שֶׁרוֹצֶה, אָז מָה הוּא תּוֹקֵעַ אוֹתִי פֹּה? זֶה לֹא מֻצְדָּק כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה. זֶה מָה שֶׁאוֹמֵר רַבִּי נָתָן, אָז עִם עִקֶּשׁ תִּתְפַּתָּל. לֹא מְהַרְהֵר אַחֲרֵי מִדּוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, לֹא מְהַרְהֵר אַחֲרָיו. אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה אֲנִי גַּם לֹא מְהַרְהֵר אַחֲרָיו, וְלָכֵן מוֹחֲלִים עַל עֲוֹנוֹת, לֹא מְדַקְדְּקִים אַחֲרָיו.

אֲבָל כְּשֶׁהָאָדָם מְהַרְהֵר אַחַר מִדּוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, גַּם כֵּן מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה מְהַרְהְרִים אַחֲרָיו, צְרִיכִים לְבְדוֹק אַחֲרָיו. וְאָז הוּא מַפְסִיד דְּבָרִים חַס וְשָׁלוֹם. אָז זֶה מָה שֶּׁכָּתוּב כָּאן עִם עִקֵּשׁ תִּתְפַּתָּל. הוּא מַפְסִיד אֶת הַכְּלִי שֶׁהוּא בָּנָה עַד עַכְשָׁו, עוֹד תְּפִלָּה וְעוֹד תְּפִלָּה. עַכְשָׁו הִתְפּוֹצֵץ הַכְּלִי הַזֶּה צָרִיךְ עוֹד תְּפִלּוֹת עַכְשָׁו. שָׁעָה דּוֹחֲקָתוֹ. וְזֶה בֵּית סֵפֶר הַדָּבָר הַזֶּה, לְאָרֵךְ כָּל הַדֶּרֶךְ, זֶה לֹא נִגְמָר אַף פַּעַם.

לֹא נִגְמָר

כָּל הַחַיִּים זֶה כָּכָה כָּל פַּעַם זֶה מַשֶּׁהוּ אַחֵר. פַּעַם זֶה שְׁלוֹם בַּיִת וּפַעַם זוֹ בְּעָיָה רְפוּאִית, פַּעַם זֶה עִם יֶלֶד שֶׁעוֹשֶׂה בְּעָיוֹת וּפַעַם זֶה בְּעָיָה עִם יֶלֶד בַּלִּמּוּדִים שֶׁלּוֹ, כָּל פַּעַם זֶה מִישֶׁהוּ אַחֵר וְהוּא עוֹשֶׂה הוֹקוּס פּוֹקוּס: אֲנִי הֵבַנְתִּי אֶת הַבְּעָיָה הֵבַנְתִּי, תִּשְׁמַע יֶלֶד, אַתָּה שׁוֹמֵעַ אוֹתִי? אַתָּה תִּהְיֶה עַכְשָׁו צַדִּיק! אֲנִי אֶתְפֹּס אוֹתְךָ בָּאָזְנַיִם אַתָּה שׁוֹמֵעַ? אַתָּה תִּהְיֶה צַדִּיק! אַבָּא שֶׁלְּךָ הָיָה צַדִּיק וְאַתָּה תִּהְיֶה צַדִּיק! אַתָּה תִּהְיֶה צַדִּיק גָּדוֹל! בּוֹא אֲנִי אַרְאֶה לְךָ אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֲנִי הֵבַנְתִּי אֶת הַבְּעָיָה שֶׁלְּךָ, אַתָּה לֹא מַקְשִׁיב לִי!

הַה, הוּא חוֹשֵׁב שֶׁיַּשְׁפִּיעַ עָלָיו, עַכְשָׁו שֶׁצָּעַק עָלָיו שֶׁהוּא לֹא מַקְשִׁיב הוּא בָּטוּחַ לֹא יַקְשִׁיב. זֶה דְּחִיקַת שָׁעָה! זֶה גַּם דְּחִיקַת שָׁעָה. לָמָּה? "אַתָּה תַּקְשִׁיב לִי לְכָל מִלָּה שֶׁאֲנִי אוֹמֵר, אַתָּה הֵבַנְתָּ אוֹתִי"? הוּא מַקְשִׁיב לְכָל מִילָּה מַקְשִׁיב, אֲבָל בָּטוּחַ לֹא יְקַיֵּם. לָמָּה? כִּי הוּא לֹא מְקַבֵּל כְּלוּם. הָיְתָה פֹּה דְּחִיקַת שָׁעָה. כָּל דָּבָר זֶה כָּכָה.

בִּדְחִיקַת שָׁעָה אִי אֶפְשָׁר לִפְעֹל כְּלוּם! רַק עִם תְּפִלּוֹת בְּסַבְלָנוּת אֶפְשָׁר לִפְעֹל! עַל עַצְמֵנוּ, עִם הַסּוֹבֵב, עִם ה' יִתְבָּרַךְ, רַק עוֹד תְּפִלָּה וְעוֹד תְּפִלָּה בְּסַבְלָנוּת, וּלְהַאֲמִין שֶׁכָּל תְּפִלָּה פּוֹעֶלֶת. דְּחִיקַת הַשָּׁעָה מַגִּיעָה מִזֶּה שֶׁאָדָם אֵין לוֹ סִפּוּק עִם עַצְמוֹ, אֵין לוֹ סִפּוּק בַּעֲבוֹדַת ה' שֶׁלּוֹ, לָכֵן מַגִּיעָה דְּחִיקַת הַשָּׁעָה. אֲנִי צָרִיךְ לְבַצַּע דְּבָרִים כָּאֵלֶּה? צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְפִסְגָּה כָּזֹאת? כָּל דָּבָר כָּזֶה, יוֹצֵר דְּחִיקַת שָׁעָה. אֲבָל אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ סִפּוּק בְּמַה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, לֹא תִּהְיֶה לוֹ דְּחִיקַת שָׁעָה. אוּלַי הוּא מְיֻסָּר מִזֶּה שֶׁעֲדַיִן זֶה לֹא זֶה, אֲבָל דְּחִיקַת שָׁעָה לֹא תִּהְיֶה.

לֹא לְהַגִּיעַ לִדְחִיקַת שָׁעָה זֶה רַק עַל יְדֵי שֶׁאָדָם מְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ לִשְׁמוֹחַ עִם מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. לִשְׂמוֹחַ עִם מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה זֶה עֲבוֹדָה עֲצוּמָה. כִּי הַדְּבָרִים שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים רְחוֹקִים מֵהַשְׁלֵמוּת. אָז מָה, נִתְרַגֵּל לִשְׂמוֹחַ שֶׁאֵין שְׁלֵמוּת. נִתְרַגֵּל

לִשְׁמוֹחַ עִם הַדְּבָרִים כְּמוֹ שֶׁהֵם נִרְאִים. עִם הַקְּרִיאַת שְׁמַע כְּמוֹ שֶׁהִיא נִרְאִית, וְעִם בִּרְכַּת הַמָּזוֹן כְּמוֹ שֶׁהִיא נִרְאִית, וְעִם הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁהוּא לוֹמֵד, וּכְמוֹ הַתְּפִלּוֹת שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל, לִשְׁמוֹחַ עִם זֶה וְזֶהוּ, לִשְׁמוֹחַ. מָה פֵּרוּשׁ, וְעִם זֶה אֲנִי אֶשָּׁאֵר שָׁם? לֹא. אַתָּה תִּשְׂמַח, וְאַתָּה תְּבַקֵּשׁ מֵה׳. תַּעֲשֶׂה חֶשְׁבּוֹן נֶפֶשׁ אוֹ הִתְבּוֹדְדוּת, וּתְבַקֵּשׁ מֵה׳ לְשַׁפֵּר דְּבָרִים.

לִשְׁמוֹחַ

אִם הָאָדָם יְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמוֹ וְיִתְרַגֵּל לִשְׂמוֹחַ, אָז גַּם אִם יִשְׁמַע אֵיזֶה רַב שֶׁאוֹמֵר: "רַבּוֹתַי, הָעוֹלָם הַזֶּה חוֹלֵף מַהֵר מַהֵר, הַשָּׁנָה חָלְפָה הַחַיִּים חוֹלְפִים תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁאַתָּה נִרְאֶה מָה יֵצֵא מִמְּךָ"? אֲנִי יוֹדֵעַ אֶת זֶה כְּבָר גַּם לְבַד! בָּרוּךְ ה׳ הִנַּחְתִּי תְּפִלִּין הַיּוֹם? סַע! הוּא לֹא מְזַלְזֵל בְּמַה שֶׁהוּא אוֹמֵר, אֲבָל הוּא רָגוּעַ, לָמָּה? כִּי הוּא לֹא פָּגוּעַ, אָז הוּא רָגוּעַ. הוּא לֹא פָּגוּעַ בַּנֶּפֶשׁ שֶׁלּוֹ, הַנֶּפֶשׁ מְאֻזֶּנֶת. מְאֻזֶּנֶת מִזֶּה שֶׁגַּם אֲנִי הִנַּחְתִּי תְּפִלִּין הַיּוֹם.

כְּמוֹ שֶׁאָמַר לִי אֵיזֶה יְהוּדִי שֶׁפָּגַשְׁתִּי אוֹתוֹ אֶתְמוֹל בַּצָּפוֹן, שָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ מָה קוֹרֶה אִתְּךָ מָה עִם תְּפִלִּין? הַבֵּן אָדָם הַזֶּה הוּא שׁוֹמֵר שַׁבָּת, תְּפִלִּין הוּא לֹא מֵנִיחַ. מְאֹד מְעֻנְיָן בְּדֶרֶךְ כְּלָל זֶה קוֹרֶה הָפוּךְ: תְּפִלִּין מֵנִיחַ שַׁבָּת לֹא שׁוֹמֵר. הוּא שׁוֹמֵר שַׁבָּת, תְּפִלִּין לֹא מֵנִיחַ. לֹא הֵבַנְתִּי אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת. אָז הוּא אוֹמֵר שֶׁהוּא הֶבֵין שֶׁהוּא לֹא מִתְפַּלֵּל אָז אִם לֹא מִתְפַּלֵּל אָז גַּם מָה שֶׁוֶּה תְּפִלִּין. אָמַרְתִּי לוֹ מָה אַתָּה מְדַבֵּר בְּכְלָל? קוֹדֶם כָּל בּוֹא נְדַבֵּר עַל הַתְּפִלִּין, לֹא הִצְלַחְתָּ בַּבֹּקֶר? תַּנִּיחַ תְּפִלִּין עַד הַשְּׁקִיעָה, וְתִשְׂמַח עִם הַתְּפִלִּין. אַתָּה תִּשְׂמַח עִם הַתְּפִלִּין, תִּרְאֶה תַּגִּיעַ לַתְּפִלָּה גַּם כֵּן.

אוֹמֵר לִי, אֲבָל זֶה לֹא קָשׁוּר אֶחָד בַּשֵּׁנִי? אָמַרְתִּי לוֹ מִן הָרָאוּי שֶׁיִּתְפַּלֵּל תְּפִלָּה עִם תְּפִלִּין, אֲבָל לֹא, אֵלֶּה שְׁתֵּי מִצְווֹת שׁוֹנוֹת. אָז בְּמִצְוָה שֶׁל הַתְּפִלִּין שָׁאַתָּה מְחֻיָּב זֶה גַּם אִם לֹא הִתְפַּלַּלְתָּ גַּם כֵּן. אַתָּה חַיָּב לְהָנִיחַ תְּפִלִּין. אוֹרוֹ עֵינָיו פָּשׁוּט, מָה אַתָּה אוֹמֵר! יוֹ, אָז אֲנִי אַתְחִיל לְהָנִיחַ תְּפִלִּין! כֵּן בֶּטַח אַתָּה תַּתְחִיל לְהָנִיחַ תְּפִלִּין וְתִשְׂמַח כָּל הַיּוֹם שֶׁאַתָּה הִנַּחְתָּ תְּפִלִּין! וְאַתָּה תְּקַבֵּל כָּזֹאת הֶאָרָה שֶׁל הַתְּפִלִּין.

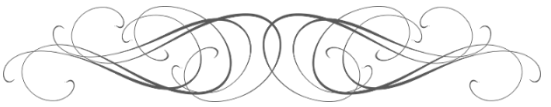
הוּא אוֹמֵר לָמָּה הוּא לֹא הִצְלִיחַ, הוּא עוֹבֵד קָשֶׁה הוּא קָם בַּבֹּקֶר מֻקְדָּם לַעֲבוֹדָה עַד מְאֻחָר, וְאֵין לוֹ זְמַן שָׁם עוֹבְדִים כָּל הַזְּמַן רָצוּף, וְאֵין לוֹ זְמַן לְהִתְפַּלֵּל. לִתְפִלּוֹת אֵין לוֹ זְמַן, בְּוַדָּאוּת אֵין לוֹ זְמַן - אֵין סִכּוּי שֶׁהוּא יִתְפַּלֵּל. 5 דַּקּוֹת תְּפִלִּין יֵשׁ

לְךָ? אָמַר לִי זֶה כֵּן. אָמַרְתִּי לוֹ תִּתְפַּלֵּל אֶת הַ-5 דַּקּוֹת הָאֵלֶּה עִם תְּפִלִּין, אַתָּה תִּרְקֹד אִתָּם תַּעֲשֶׂה שָׂמֵחַ שָׁם, לֹא תִּצְטָרֵךְ לְהוֹרִיד אֶת הַתְּפִלִּין. יִרְאוּ אוֹתְךָ כָּל הַזְּמַן עוֹבֵד עִם תְּפִלִּין. מָה קָרָה לְךָ? מָה, אַתֶּם לֹא יוֹדְעִים מָה זֶה תְּפִלִּין? אַתָּה תַּנִּיחַ תְּפִלִּין לְכָל הַמִּפְעָל שָׁם. כֻּלָּם שָׁם יַנִּיחוּ תְּפִלִּין. יִהְיֶה מִפְעָל עִם תְּפִלִּין! אַחֲרֵי שֶׁיְּהַפֵּךְ לְמִפְעָל לְתְפִלִּין נִרְאָה לְךָ שֶׁלֹּא יִתְפַּלְּלוּ? כֻּלָּם יִתְפַּלְּלוּ אַתָּה גַּם תִּתְפַּלֵּל. אֵיפֹה הַכֹּל נִמְצָא? בַּתְּפִלִּין! תַּתְחִיל לְהָנִיחַ תְּפִלִּין וְתִשְׂמַח עִם הַתְּפִלִּין. הוּא אָמַר לִי מָה אַתָּה רְצִינִי אָמַרְתִּי לוֹ אֲנִי בָּטוּחַ. נֵס שֶׁהוּא הִשְׁתַּכְנֵעַ מִמֶּנִּי. הוּא אָמַר שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בָּטוּחַ לְהָנִיחַ תְּפִלִּין.

נִרְקֹד עִם תְּפִלִּין בָּרְחוֹבוֹת, וְתִהְיֶה שִׁירָה, כֻּלָּם יָשִׁירוּ, וְיִהְיֶה הַכֹּל נִפְלָא, וְיַחֲלְקוּ שׁוֹקוֹלָד וְיַחֲלְקוּ סֻכָּרִיּוֹת, וַיָּבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ וְנוּכַל לִרְקֹד בָּרְחוֹבוֹת וְנִגְמָר הַסִּפּוּר וְזֶהוּ זֶה. וְלֹא תִּהְיֶה בְּכָלָל דְּחִיקַת שָׁעָה לְעוֹלָם, נִגְמָר הַסִּפּוּר. וְאָז הַמַּשָּׂג הַזֶּה שֶׁל דְּחִיקַת שָׁעָה לֹא יְלַמְּדוּ אוֹתוֹ יוֹתֵר, יְלַמְּדוּ הָפּוּךְ אֵיךְ מַאֲרִיכִים אֶת הַשָּׁעָה כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר, שֶׁכָּל הַגָּן עֵדֶן וְכָל הָעוֹלָמוֹת הָרוּחָנִיִּים אֵין סוֹף הַכֹּל יִתְגַּלֶּה וְיִתְגַּלֶּה אוֹר כָּזֶה נִפְלָא שֶׁכֻּלָּנוּ נִשְׂמַח בְּיַחַד עִם מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ!

ויקרא

ויקרא

לְהִתְחַדֵּשׁ

אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים לְדַבֵּר עַל הִתְחַדְּשׁוּת, כְּשֶׁאֲנַחְנוּ מַגִּיעִים לְחֹדֶשׁ נִיסָן. "הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה" (שמות יב, ב), חֹדֶשׁ נִיסָן נִקְרָא רֹאשׁ חֳדָשִׁים, רֹאשׁ הוּא לָכֶם לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה. הַשָּׁנָה מַתְחִילָה בֶּאֱמֶת מִתִּשְׁרֵי, אַךְ אֶת הַחֳדָשִׁים מוֹנִים בַּתּוֹרָה מִנִּיסָן.

אוֹמֵר הַשְּׁלָ"ה הַקָּדוֹשׁ מִכְּיוָן שֶׁהוּא נִקְרָא "רֹאשׁ חֳדָשִׁים", אָז כָּל הַחֹדֶשׁ הַזֶּה הוּא רֹאשׁ חֹדֶשׁ. כָּל הַחֹדֶשׁ הַזֶּה הוּא רֹאשׁ חֹדֶשׁ! מָה זֶה רֹאשׁ חֹדֶשׁ? בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ כַּיָּדוּעַ הַלְּבָנָה מִתְחַדֶּשֶׁת, הִיא נֶעֱלֶמֶת לִפְנֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ בְּסוֹף הַחֹדֶשׁ הַקּוֹדֵם, וְהִנֵּה הִיא מַתְחִילָה לְהִתְחַדֵּשׁ.

בִּזְמַן שֶׁהָיָה בֵּית דִּין הָיוּ מַגִּיעִים עֵדִים וּמְסַפְּרִים שֶׁרָאוּ אֶת הַלְּבָנָה וְקִדְּשׁוּ אֶת הַחֹדֶשׁ. הַיּוֹם יֵשׁ כְּבָר לוּחוֹת שֶׁהִלֵּל סִדֵּר לָנוּ. יֵשׁ זְמַן שֶׁנִּקְרָא מוֹלָד, שֶׁאָז הַלְּבָנָה מַתְחִילָה לְהוֹפִיעַ קְטַנָּה קְטַנָּה וּלְאַט לְאַט גְּדֵלָה, וְזֶה נִקְרָא מוֹלָד, וְאָז יֵשׁ שִׂמְחָה גְּדוֹלָה בַּשָּׁמַיִם, שֶׁזֶּה רֹאשׁ חֹדֶשׁ, בִּבְחִינָה שֶׁל יוֹם טוֹב. לָכֵן לֹא אוֹמְרִים "תַּחֲנוּן" בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ.

חֹדֶשׁ נִיסָן נִקְרָא "רֹאשׁ חֳדָשִׁים", אָז כָּל הַחֹדֶשׁ הַזֶּה הוּא בִּבְחִינָה שֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ, וְלָכֵן כָּל חֹדֶשׁ נִיסָן לֹא אוֹמְרִים תַּחֲנוּן. וְלָכֵן מָה קּוֹרֶה בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ? מַתְחִיל מַשֶּׁהוּ חָדָשׁ. כְּשֶׁמַּתְחִיל מַשֶּׁהוּ חָדָשׁ, קוֹרִים שְׁנֵי דְּבָרִים: **1.** יֵשׁ שִׂמְחָה **2.** נִמְתָּקִים דִּינִים. זֶה נִקְרָא עֵת רָצוֹן.

עֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ (הַיּוֹם שֶׁלִּפְנֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ) זֶה בְּחִינָה שֶׁל דִּין שֶׁצָּרִיךְ תְּפִלָּה, הַמַּלְכוּת מִתְקַטְּנֶת, הִיא יוֹרֶדֶת וְיוֹרֶדֶת, עַד שֶׁמִּתְקַטְּנֶת לְגַמְרֵי. עַם יִשְׂרָאֵל מַמְלִיכִים אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, עוֹבְדִים לְהַעֲלוֹת אֶת הַמַּלְכוּת תָּמִיד, אֶת הַתְּפִלּוֹת וּתְשׁוּבָה וְתוֹרָה, אָז מִמֵּילָא עֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ תָּמִיד זֶה זְמַן שֶׁל תְּשׁוּבָה. רֹאשׁ חֹדֶשׁ זֶה כְּבָר זְמַן שֶׁל עֲלִיַּת הַתְּפִלּוֹת.

בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ מַתְחִילָה מֵחָדָשׁ הַבְּנִיָּה שֶׁל הַמַּלְכוּת וְהָעֲלָיָה שֶׁל הַתְּפִלּוֹת. לָכֵן מִן הָרָאוּי שֶׁאִם אָדָם מִתְחַתֵּן לְסִימָנָא טָבָא שֶׁיִּתְחַתֵּן בִּתְחִלַּת חֹדֶשׁ, כִּי עַד ט"ו לַחֹדֶשׁ הַלְּבָנָה גְּדֵלָה, בְּט"ו לַחֹדֶשׁ הִיא בַּמַּקְסִימוּם שֶׁלָּהּ, אֶמְצַע הַחֹדֶשׁ הִיא עֲגוּלָה וְאַחֲרֵי זֶה מַתְחִילָה לְהִתְמַעֵט, אָז לְסִימָנָא טָבָא מִן הָרָאוּי שֶׁיִּתְחַתֵּן בַּחֲצִי הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַחֹדֶשׁ.

אִם תָּשִׂימוּ לֵב, בָּעוֹלָמוֹת רוּחָנִיִּים, לְמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם, אֵיךְ יוֹדְעִים מָה הַשָּׁעָה שָׁם? כְּשֶׁרוֹצִים לָדַעַת מָה הַשָּׁעָה שָׁם לְמַעְלָה, וְאֵין לָהֶם שְׁעוֹנִים, צְרִיכִים לְהַצִּיץ לְפֹה, אֵלֵינוּ. כָּל הַמֶּשֶׁךְ שֶׁל מָקוֹם וּזְמַן לֹא קַיָּם בָּרוּחָנִיּוּת, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִמְצִיא אֶת זֶה לְצָרְכֵּנוּ, לְצֹרֶךְ הָעוֹלָם הַזֶּה הִמְצִיא מָקוֹם וּזְמַן. הַשֶּׁמֶשׁ מִסְתּוֹבֶבֶת כָּךְ וְהַלְּבָנָה כָּךְ וְנוֹצְרוּ זְמַנִּים, כָּל הַמֶּרְחָב שֶׁל זְמַן.

שָׁם יֵשׁ מֶשֶׁךְ שֶׁל חֹדֶשׁ וְשָׁנָה: **חֹדֶשׁ** מִלְּשׁוֹן **הִתְחַדְּשׁוּת**, **שָׁנָה** מִלְּשׁוֹן **הִשְׁתַּנּוּת**. יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁמִּשְׁתַּנִּים זֶה נִקְרָא שָׁנָה וְיֵשׁ דְּבָרִים שֶׁמִּתְחַדְּשִׁים זֶה נִקְרָא חֹדֶשׁ. לָכֵן רֹאשׁ חֹדֶשׁ מִלְּשׁוֹן "הִתְחַדְּשׁוּת". מַשֶּׁהוּ מִתְחַדֵּשׁ בַּבְּרִיאָה. בְּנִיסָן כָּל הַבְּרִיאָה מִתְחַדֶּשֶׁת, וְהָרְאִיָּה שֶׁיֵּשׁ מַעֲבָר בֵּין הָאָבִיב וְהַחֹרֶף וְהַכֹּל מַתְחִיל לְלַבְלֵב וְלִפְרֹחַ.

רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֵב אוֹמֵר שֶׁכָּל הָעִנְיָן זֶה הִתְחַדְּשׁוּת. הוּא עָצְמוֹ נוֹלַד בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן, תְּחִלַּת כָּל הַהִתְחַדְּשׁוּת, כִּי כָּל הָעִנְיָן שֶׁלּוֹ זֶה הָיָה הִתְחַדְּשׁוּת. עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁהוּא הִגִּיעַ לְכָזוֹ דַּרְגָּה שֶׁהוּא רָאָה שֶׁבְּמִסְגֶּרֶת גּוּף הוּא לֹא יָכוֹל לְהִתְקַדֵּם יוֹתֵר, הוּא כְּבָר לֹא רָצָה לִחְיוֹת יוֹתֵר. כִּי כָּל הָעִנְיָן שֶׁלּוֹ זֶה הָיָה הַתְחָלָה מֵחָדָשׁ וְהִתְחַדְּשׁוּת. וְלָכֵן

הוּא גַּם מַכְנִיס אֶת זֶה לְכָל מִי שֶׁמִּתְקָרֵב אֵלָיו, אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁל הִתְחַדְּשׁוּת בְּלִי הֶרֶף.

מָה זֶה הַדָּבָר שְׁנִקְרָא הִתְחַדְּשׁוּת? בֵּין הַשְּׁאָר בָּרֹאשׁ חֹדֶשׁ קוֹרִים כַּמָּה דְּבָרִים. יֵשׁ הִתְחַדְּשׁוּת וְזֶה זְמַן שֶׁל שִׂמְחָה, כִּי תָּמִיד דָּבָר חָדָשׁ מֵבִיא שִׂמְחָה, וְדָבָר שֵׁנִי זֶה נִקְרָא עֵת רָצוֹן, הַמְתָּקַת דִּינִים. אָז קֹדֶם כָּל נַסְבִּיר מָה הָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁל הִתְחַדְּשׁוּת - זְמַן שֶׁל הַשִּׂמְחָה וְאַחֲרֵי זֶה נַעֲבֹר לְהַמְתָּקַת דִּינִים וְעֵת רָצוֹן וְאַחֲרֵי זֶה אוּלַי נַחְזֹר מָה זֶה נוֹגֵעַ לָנוּ בְּאֹפֶן מַעֲשִׂי.

הִתְחַדְּשׁוּת זֶה שִׂמְחָה

אָז מָה זֶה בְּעֶצֶם הִתְחַדְּשׁוּת? הִתְחַדְּשׁוּת זֶה זְמַן שֶׁל שִׂמְחָה. זֶה אֲנַחְנוּ רוֹאִים בַּפֹּעַל שֶׁדָּבָר חָדָשׁ מֵבִיא שִׂמְחָה. בֶּגֶד חָדָשׁ, מְבָרְכִים שֶׁהֶחֱיָינוּ, דָּבָר חָדָשׁ מֵבִיא שִׂמְחָה. כְּלִי חָדָשׁ, אֲפִילּוּ לֹא מְבָרְכִים שֶׁהֶחֱיָינוּ, אֲבָל מֵבִיא שִׂמְחָה. דָּבָר שֶׁהוּא חָדָשׁ מֵבִיא אִתּוֹ שִׂמְחָה. נוֹלָד יֶלֶד, יָלְדָה, נוֹלָד מַשֶּׁהוּ בַּבַּיִת, יֵשׁ שִׂמְחָה. נִשָּׂמָה חֲדָשָׁה יָרְדָה לַבַּיִת מֵבִיא שִׂמְחָה אִתּוֹ. מָה הַשִּׂמְחָה? הִתְחַדְּשׁוּת, מַשֶּׁהוּ חָדָשׁ בָּא לִפֹּה! פָּנִים חֲדָשׁוֹת בָּאוּ לְכָאן. כָּל דָּבָר חָדָשׁ מֵבִיא שִׂמְחָה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִטְבִּיעַ אֶת הַשִּׂמְחָה בַּבְּרִיאָה מִכָּל דָּבָר חָדָשׁ.

הַהִתְחַדְּשׁוּת הַזֹּאת זֶה דָּבָר עָצוּם, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִטְבִּיעַ אֶת זֶה בַּבְּרִיאָה עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁהַדָּגִים בַּיָּם כְּשֶׁיּוֹרֵד גֶּשֶׁם הֵם קוֹפְצִים הַחוּצָה. וְלָמָּה הֵם קוֹפְצִים הַחוּצָה? לִתְפֹּס מַיִם חֲדָשִׁים, טִפּוֹת חֲדָשׁוֹת. יוֹרֵד גֶּשֶׁם, קוֹפְצִים לִתְפֹּס טִפּוֹת. יֵשׁ לָהֶם אֶת כָּל הַיָּם! טִפּוֹת חֲדָשׁוֹת מְבִיאוֹת לָהֶם שִׂמְחָה. דָּג קוֹפֵץ תּוֹפֵס טִפָּה חוֹזֵר. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִטְבִּיעַ בַּבְּרִיאָה אֶת הַשִּׂמְחָה מִדָּבָר חָדָשׁ וְלָכֵן זֶה נִמְצָא בְּתוֹכֵנוּ הָעִנְיָן הַזֶּה, מַשֶּׁהוּ חָדָשׁ.

תָּמִיד הִתְחַדְּשׁוּת מְבִיאָה שִׂמְחָה. זֶה בְּעֶצֶם כָּל הַסִּפּוּר שֶׁל כָּל הַמַּהֲלָךְ שֶׁלָּנוּ, כָּל הַחַיִּים. אִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לָשׁוּם דַּרְגָּה בָּעוֹלָם אִם אָדָם לֹא בְּתַהֲלִיךְ שֶׁל הִתְחַדְּשׁוּת. זֶה כָּל הָעֲבוֹדָה שֶׁל הַיֵּצֶר הָרַע אִתָּנוּ - כָּל הָעֲבוֹדָה לְיַבֵּשׁ אוֹתָנוּ, לְהוֹצִיא לָנוּ אֶת הַמִּין כְּדֵי שֶׁלֹּא נַתְחִיל מֵחָדָשׁ.

יֵשׁ עוֹד נְקוּדָה חֲשׁוּבָה שֶׁאָמַרְנוּ שֶׁתָּמִיד שָׂמֵחַ עֵת רָצוֹן, יֵשׁ גַּם הַמְתָּקַת דִּינִים. רֹאשׁ חֹדֶשׁ זֶה עֵת רָצוֹן, זְמַן שֶׁל הַמְתָּקַת דִּינִים. מָה זֶה רָצוֹן? מָה זֶה הַמְתָּקַת דִּינִים?

דינים תָּמִיד זֶה מַצָּב שֶׁל צִמְצוּם הַשֶּׁפַע. אֲנַחְנוּ רְגִילִים שְׁדִינִים זֶה צָרוֹת, זֶה לֹא בְּהֶכְרֵחַ 'צָרוֹת'. דִּינִים זֶה הֶסְתֵּר פָּנִים, דִּינִים זֶה שֶׁהַשֶּׁפַע בְּצִמְצוּם. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נָתַן שֶׁהַשֶּׁפַע יֵרֵד בְּהִשְׁתַּלְשְׁלוּת בָּעוֹלָמוֹת עַד הַמָּקוֹם שֶׁלָּנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים, וְכֵיוָן שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בִּמְקוֹמוֹת נְמוּכִים לִפְעָמִים, הַשֶּׁפַע מַגִּיעַ לָנוּ מְאֹד בְּצִמְצוּם, עוֹבֵר הַרְבֵּה הַרְבֵּה פִּילְטֵרִים, הַרְבֵּה מְסַנְּנוֹת, עַד שֶׁמַּגִּיעַ אֵלֵינוּ בְּצִמְצוּם.

אָדָם שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְעַלּוֹת וּלְהִתְרוֹמֵם, מְקַבֵּל גַּם אֶת הַשֶּׁפַע מִמָּקוֹם הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּבוֹהַּ. וְאָז מִמֵּילָא, פַּחוֹת פִּילְטֵרִים, פַּחוֹת מְסַנְּנוֹת זֶה עוֹבֵר, הַרְבֵּה יוֹתֵר שֶׁפַע גָּדוֹל. וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה, וּמְתַקֵּן תִּקּוּן הַבְּרִית יוֹתֵר וְיוֹתֵר, זוֹכֶה שֶׁיִּרְאַת הַשָּׁמַיִם שֶׁלּוֹ גְּדֵלָה, הַמַּלְכוּת עוֹלָה. הוּא מַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמַּה שֶׁהוּא הָיָה רָגִיל לְהַמְלִיךְ מִקֹּדֶם, כִּי אֲנַחְנוּ הָרֵי מַמְלִיכִים אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

אֲבָל אֲנַחְנוּ גַּם מַמְלִיכִים אֶת עַצְמֵנוּ וְזוֹ הַבְּעָיָה. בְּמַה זֶה מִתְבַּטֵּא? בַּדְּבָרִים שֶׁאָדָם מַשְׁאִיר לְעַצְמוֹ, לִפְעָמִים זֶה רַק קְצָת תַּאֲוֹת, וְלִפְעָמִים זֶה מַמָּשׁ גַּם עֲבֵרוֹת, וַאֲנַחְנוּ עוֹבְדִים עַל עַצְמֵנוּ, רוֹצִים לָצֵאת מִזֶּה וְיֵצֶר הָרַע לֹא מֵנִיחַ, זֶה נִקְרָא שֶׁהַמַּלְכוּת יְרוּדָה בַּנְּקוּדָה הַזֹּאת, הַמַּלְכוּת נְפוּלָה. וְהָעֲבוֹדָה הַזּוֹ בַּנְּקוּדָה הַזּוֹ לְשַׁפֵּר אֶת הַמַּלְכוּת, אִם אָדָם זוֹכֶה, מְתַקֵּן אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה.

מִי הַמֶּלֶךְ?

הַמַּלְכוּת שֶׁמַּמְלִיכִים אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נִקְרֵאת מַלְכוּת דִּקְדֻשָּׁה, וּמַלְכוּת שֶׁמַּמְלִיכִים אֶת הָרְצוֹנוֹת שֶׁלָּנוּ נִקְרֵאת מַלְכוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא, הַשְּׁאֵלָה הִיא: אֶת מִי אֲנַחְנוּ מַמְלִיכִים? וְזֶה מִלְחָמָה כָּל הַחַיִּים, יֵשׁ אָחוּז מְסֻיָּם שֶׁאֲנַחְנוּ מַמְלִיכִים אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְיֵשׁ אָחוּז שֶׁאֲנַחְנוּ מַשְׁאִירִים לְעַצְמֵנוּ, לְתַאֲוֹת, לְשִׁטּוּיוֹת, לָרְצוֹנוֹת שֶׁלָּנוּ - "בָּא לִי", "מִתְחַשֵּׁק לִי", "לֹא נִרְאָה לִי", "כֵּן נִרְאָה לִי" - וְזֶה נִקְרָא שֶׁמַּמְלִיכִים אֶת עַצְמֵנוּ, וְזֶה לֹא הוֹלֵךְ בְּיַחַד, זֶה אוֹ זֶה, וַאֲנַחְנוּ בְּמִלְחָמָה, כָּל אֶחָד בְּדַרְגָּה שֶׁלּוֹ בְּמַאֲבָק, כֻּלָּנוּ בְּמַאֲבָק. הַשְּׁאֵלָה: כַּמָּה אָחוּז אֲנִי מַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, כַּמָּה אֶת עַצְמִי? - זֶה עוֹד עִנְיָן. וְזוֹ עֲבוֹדָה!

כָּל אֶחָד מַרְגִּישׁ נְפִילוֹת וִירִידוֹת, וְעוֹד פַּעַם נְפִילוֹת, וְעוֹד פַּעַם יְרִידוֹת, וַאֲנַחְנוּ בְּמִגַּמָּה לְשַׁפֵּר אֶת זֶה, וּבַסּוֹף שֶׁנִּכְנָעִים לְגַמְרֵי, אָז זֶהוּ זֶה מַלְכוּת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא 100 אָחוּז. אֲבָל עַד לְשָׁם, אֲנַחְנוּ לֹא נִכְנָעִים כָּל כָּךְ, אֲנַחְנוּ "גַּם אֲנִי שָׁוֶה"...

"גַּם אֲנִי רוֹצֶה בַּמַּלְכוּת", "תֵּן לְחָיוֹת"... "מָה אִתִּי"? הַכִּוּון, הַמְגַמָּה, הַשְׁאִיפָה לְאָן? - זֶה נִקְרָא לְהַמְלִיךְ.

עַכְשָׁו מָה קוֹרֶה כְּשֶׁהַמַּלְכוּת יְרוּדָה לְגַמְרֵי, הַשֶּׁפַע עוֹבֵר דֶּרֶךְ עוֹלָמוֹת רוּחָנִיִּים עַד הַמַּלְכוּת, מִשָּׁם מַגִּיעַ לְעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, אֵלֵינוּ. כְּשֶׁהַמַּלְכוּת נְפוּלָה, אָז הַמַּלְכוּת שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא מְקַבֶּלֶת כֹּחַ. מָה זוֹ מַלְכוּת נְפוּלָה? אֲנִי מַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא 80 אָחוּז, הַלְוַאי, מַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא 30 אָחוּז, אָז רוֹב הַשֶּׁפַע מַגִּיעַ אֲלֵיהֶם, אִם אֶתְקַדֵּם וְאֶתְקַדֵּם, אַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא 70 אָחוּז וְרַק 30 אָחוּז אֶטְרַח לְעַצְמִי, הַמַּלְכוּת עָלְתָה לְמָקוֹם גָּבוֹהַּ הַרְבֵּה יוֹתֵר, הַשֶּׁפַע הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּדוֹל.

יֵשׁ מַלְכוּת שֶׁל כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ בְּאֹפֶן פְּרָטִי, עֲבוּדָה הַפְּרָטִית שֶׁלּוֹ, מָה שֶׁהוּא מַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְיֵשׁ אֶת הַמַּלְכוּת הַכְּלָלִית שֶׁל כְּלָל יִשְׂרָאֵל בְּיַחַד, כַּמָּה כָּל עַם יִשְׂרָאֵל בְּיַחַד מַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁזֶּה אֹסֶף שֶׁל מַלְכוּת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵעַם יִשְׂרָאֵל בְּיַחַד, מִזֶּה נִבְנֵית הַמַּלְכוּת, וְהַשִּׁקְלוּל נִקְרָא סַךְ הַכֹּל הַמַּלְכוּת שֶׁמַּמְלִיכִים אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. הוּא 20 אָחוּז וְזֶה 30 אָחוּז, כַּמָּה זֶה בְּיַחַד? 25 אָחוּז שִׁקְלוּל, יֵשׁ עוֹד אֶחָד, כָּךְ וְכָךְ, תַּעֲשֶׂה שִׁקְלוּל בְּיַחַד, סַךְ הַכֹּל הַמַּלְכוּת. וּמִכָּיוָן שֶׁיֵּשׁ לָנוּ אַחִים שֶׁרְחוֹקִים מְאֹד מְאֹד, שֶׁלֹּא יוֹדְעִים בְּנַפְשָׁם כְּלוּם, הֵם לֹא פּוֹרְקֵי עֹל, הֵם לֹא רְשָׁעִים חַס וְשָׁלוֹם, אֲבָל הֵם לֹא יוֹדְעִים כְּלוּם, אָז זֶה גּוֹרֵם שֶׁהַמַּלְכוּת נְפוּלָה, אָז בְּסַךְ הַכֹּל הַכְּלָלִי אֲנַחְנוּ עֲדַיִן בִּבְעָיָה.

כְּשֶׁיָּבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, הַמַּלְכוּת תַּעֲלֶה לַפְּסָגָה וְנִגְמָר הַסִּפּוּר, הַשֶּׁפַע יֵרֵד מִמָּקוֹם כָּזֶה גָּבוֹהַּ, יִתְמַלֵּא הַחִסָּרוֹן שֶׁל כֻּלָּם. מִיַּד הַחִסָּרוֹן שֶׁל כֻּלָּם יִתְמַלֵּא, מִיַּד, אֲבָל עַד אָז, זֶה מַאֲבַק שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

יֵשׁ אֶחָד שֶׁזָּכָה בְּאֹפֶן פְּרָטִי, הוּא זָכָה כְּבָר בַּמָּשִׁיחַ שֶׁלּוֹ. מָה הַפְּשָׁט? הוּא זָכָה לְהַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּ-100 אָחוּז, 100 אָחוּז הוּא הִמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אָז מָה? אֶפֶס יִתְרָה אֶצְלוֹ, אֶפֶס. הוּא זָכָה לְמָשִׁיחַ, אֲבָל יֵשׁ לוֹ צַעַר שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל לֹא זָכָה, הוּא לֹא יוֹשֵׁב כָּכָה רָגֵל עַל רֶגֶל. אֶחָד שֶׁאוֹחֵז בְּדַרְגּוֹת כָּאֵלּוּ, שֶׁל מַלְכוּת בִּשְׁלֵמוּת, אָז הַכְּאֵב שֶׁלּוֹ מִנְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הוּא הַכִּי גָּדוֹל, לָמָּה? כִּי כְּשֶׁאֶחָד זוֹכֶה לְהַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכָאֵלֶּה דַּרְגּוֹת, הוּא מַרְגִּישׁ מְאֹד מְאֹד אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

אִם הַמַּלְכוּת נִתְקֶנֶת, גַּם הַיְסוֹד נִתְקַן, אִי אֶפְשָׁר שֶׁהַמַּלְכוּת תִּתְקַן בְּלִי שֶׁיְּהֶיה תִּקּוּן לַיְסוֹד. בַּסְּפִירוֹת זֶה הוֹלֵךְ: חֶסֶד, גְּבוּרָה, תִּפְאֶרֶת, נֶצַח, הוֹד, יְסוֹד, מַלְכוּת. אִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן אֶת הַיְסוֹד בְּלִי הַמַּלְכוּת, אִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן אֶת הַמַּלְכוּת בְּלִי הַיְסוֹד, זֶה לֹא עוֹבֵד, אֲנִי לֹא יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת הַמַּלְכוּת, אִם לֹא תִּקַּנְתִּי אֶת הַבְּרִית, אֲנִי לֹא יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת הַבְּרִית, אִם לֹא תִּקַּנְתִּי אֶת הַמַּלְכוּת, זֶה הוֹלֵךְ בְּיַחַד. מִמֵּילָא אֶחָד שֶׁתִּקֵּן אֶת הַמַּלְכוּת בְּכָאֵלֶּה דַּרְגּוֹת עֲצוּמוֹת גַּם יֵשׁ תִּקּוּן גָּדוֹל לַיְסוֹד, אִם יֵשׁ תִּקּוּן גָּדוֹל לַיְסוֹד, נִכְלָלוֹת בּוֹ הַרְבֵּה הַרְבֵּה נְשָׁמוֹת בְּאוֹתוֹ יוֹם, וְהוּא מַרְגִּישׁ אֶת כֻּלָּם, מַרְגִּישׁ הֲמוֹן הֲמוֹן כְּאֵב שֶׁל נְשָׁמוֹת. אָז אֶחָד כָּזֶה שֶׁזָּכָה, כְּבָיְכוֹל לְמָשִׁיחַ, הוּא אוֹחֵז בְּדַרְגָּה שֶׁל מְשִׁיחַ שֶׁיֵּשׁ לוֹ 100 אָחוּז, הוּא לֹא מָשִׁיחַ, הוּא אוֹחֵז בְּדַרְגָּה שֶׁאָצְלוֹ כְּבָיְכוֹל מָשִׁיחַ הִגִּיעַ, דַּרְגָּה שֶׁל שְׁלֵמוּת, אָז הוּא מַרְגִּישׁ אֶת כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, מַרְגִּישׁ אֶת הַכְּאֵב שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

בְּגִלַּל שֶׁאֲנַחְנוּ נְפוּלִים לְמָטָּה, אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהַרְגִּישׁ, אֲבָל אֵין לָנוּ מָקוֹם, בְּגִלַּל שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים לְמָטָּה. אֲנִי שׁוֹמֵעַ סִפּוּר וְעוֹד אֶחָד וְעוֹד אֶחָד, גָּמַרְנוּ אֵין מָקוֹם יוֹתֵר. כַּמָּה אֲנִי יָכוֹל לִשְׁמוֹעַ? בְּמַהֲלַךְ רוּחָנִי, אָז נִכְלָלוֹת בּוֹ הֲמוֹן הֲמוֹן נְשָׁמוֹת, הוּא זָכָה מַרְגִּישׁ שְׁלֵמוּת עִם עַצְמוֹ, אֲבָל בְּגִלַּל זֶה הוּא זוֹכֶה, לְצַעֲרוֹ הָרַב, שֶׁהוּא גַּם מַרְגִּישׁ כְּאֵב גָּדוֹל שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

לְהַעֲלוֹת אֶת הַמַּלְכוּת

מָה הַנְּקֻדָּה מִכָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה? שֶׁהָעֲבוֹדָה שֶׁלָּנוּ זֶה כָּל הַזְּמַן לְהַעֲלוֹת אֶת הַמַּלְכוּת, לְהַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר, לְשַׁפֵּר אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְתַקֵּן אֶת הָעִנְיָנִים כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר, הַמַּלְכוּת עוֹלָה, הַשֶּׁפַע הוֹלֵךְ וְגָדֵל. הַשֶּׁפַע הוֹלֵךְ וְיִגְדַּל, הַשֶּׁפַע אָמוּר לִגְדוֹל, לֹא תָּמִיד יֵרְאוּ לִי אֶת זֶה בְּצוּרָה עִקְבִית. לִפְעָמִים מַרְאִים לִי אֶת זֶה בְּקִפִּיצוֹת. חֶלְקָה תְּקוּפָה מְסֻיֶּמֶת שֶׁל כַּמָּה חֳדָשִׁים, אוֹ כַּמָּה שָׁנִים, אוֹ תְּקוּפָה מְסֻיֶּמֶת שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים חֶשְׁבּוֹנוֹת שָׁמַיִם, תִּקְרֹת הַמַּלְכוּת כָּךְ וְכָךְ, בְּבַת אַחַת פִּתְאוֹם עָלָה הַשֶּׁפַע, פִּתְאוֹם נִפְתָּחִים דְּבָרִים, מָה קָרָה? זֶהוּ זֶה, הָיָה פֹּה שִׁנּוּי בְּכָל הַתְּמוּנָה.

רֹאשׁ חֹדֶשׁ זֶה זְמַן שֶׁל עֲלִיַּת מַלְכוּת, נִמְתָּקִים דִּינִים. כָּל פַּעַם שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ עִם רְצוֹנוֹת לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, רְצוֹנוֹת, הוּא לֹא מְבַצֵּעַ כְּלוּם עַדַיִן, הוּא רַק רוֹצֶה

לַעֲשׂוֹת רְצוֹן ה׳, רוֹצֶה - זֶה כְּבָר לְבַד גּוֹרֵם שֶׁהוּא יוֹתֵר מַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, עֶצֶם זֶה שֶׁהוּא רוֹצֶה. וּכְבָר נִמְתָּקִים דִּינִים.

רַבִּי נַחְמָן מַסְבִּיר דָּבָר נִפְלָא (ליקו״מ רטו): יֵשׁ מֵשֶׁג שְׁנִקְרָא רָצוֹן, רָצוֹן לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, רָצוֹן לַה׳ יִתְבָּרַךְ, רָצוֹן לְטַהֵר, רָצוֹן לְכָבוֹד הַשְׁכִינָה, רָצוֹן, רָצוֹן, רָצוֹן. וְיֵשׁ שְׁמָד, שְׁמָד זֶה שֶׁאָדָם רוֹצֶה חַס וְשָׁלוֹם דְּבָרִים לֹא טוֹבִים. ״שְׁמָד״ גִּימַטְרִיָּא 344, ״רָצוֹן״ גִּימַטְרִיָּא 346. בָּאֶמְצַע 345 גִּימַטְרִיָּא ״מֹשֶׁה״. מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עוֹמֵד בֵּין שְׁמָד לְרָצוֹן. מָה הָעֲבוֹדָה שֶׁלּוֹ? הָעֲבוֹדָה שֶׁלּוֹ הִיא לְהוֹצִיא אוֹתָנוּ מִשְׁמָד, לְהַכְנִיס אוֹתָנוּ לְרָצוֹן. הָעֲבוֹדָה שֶׁלּוֹ הִיא לְהוֹצִיא אוֹתָנוּ מִכָּל הַשְׁטוּיוֹת וְהִרְצוֹנוֹת שֶׁמַּמְלִיכִים אֶת עַצְמֵנוּ לְדָבָר אַחֵר, לְרְצוֹת אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. לְהַעֲלוֹת אֶת הַמַּלְכוּת, וְאָז נִמְשָׁךְ שֶׁפַע. כָּל הָעֲבוֹדָה שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, כָּל הָעֲבוֹדָה שֶׁל צַדִּיקִים, שֶׁהֵם בְּחִינָה שֶׁל מֹשֶׁה, זֶה לְהוֹצִיא מִשְׁמָד לְרָצוֹן, זֶה כָּל הָעֲבוֹדָה שֶׁלָּהֶם, מִמֵּילָא זֶה נִקְרָא עֲלִיַּת הַמַּלְכוּת, קִרְבַת ה׳, נִמְחָקִים עֲוֹנוֹת, נַעֲשֶׂה עֵת רָצוֹן.

כָּל זֶה הָעִנְיָן שֶׁל הַצַּדִּיקִים הָאֵלּוּ לְהוֹצִיא אוֹתָנוּ מִשְׁמָד לְרָצוֹן, לְהוֹצִיא אוֹתָנוּ מִכָּל מִינֵי שְׁטֻיּוֹת, יֵשׁ לָנוּ הַרְבֵּה שְׁטֻיּוֹת בָּרֹאשׁ, וַאֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהִתְפַּטֵּר מֵהֶם, הַצַּדִּיקִים מוֹצִיאִים אוֹתָן מֵאִתָּנוּ.

לָכֵן כָּל פַּעַם שֶׁיֵּשׁ חַס וְשָׁלוֹם דִּינִים, בֶּן אָדָם מְחַפֵּשׂ הֵיכָן אֲנִי יָכוֹל לְשַׁפֵּר אֶת הַמַּעֲשִׂים שֶׁלִּי, זֶה נִקְרָא שֶׁהוּא יוֹצֵא מִשְׁמָד לְרָצוֹן - נִמְתָּקִים הַדִּינִים. מָה עָשָׂה בְּעֶצֶם? יָשַׁב עִם עַצְמוֹ וְחָשַׁב - מָה אֲנִי יָכוֹל לְשַׁנּוֹת בְּעַצְמִי? מָה אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת? מָה ה׳ רוֹצֶה מִמֶּנִּי? אֲנִי לֹא יָכוֹל לְשַׁפֵּר 50 דְּבָרִים! אֵין סִכּוּי, אוּלַי נְקוּדָה אַחַת אֲנִי אֲשַׁפֵּר אֶת עַצְמִי, נְקוּדָה אַחַת!

רָצוֹן

מָה זֶה נִקְרָא רָצוֹן? אוֹמֵר רַבִּי נָתָן יֵשׁ שְׁנֵי דְּבָרִים בְּרָצוֹן: יֵשׁ אֱמוּנַת הָרָצוֹן וְיֵשׁ הֶאָרַת הָרָצוֹן. זֶה שְׁנֵי דְּבָרִים. מָה זֶה אֱמוּנַת הָרָצוֹן וּמָה זֶה הֶאָרַת הָרָצוֹן?

אֱמוּנַת הָרָצוֹן זֶה לְהַאֲמִין שֶׁכָּל מָה שֶׁנַּעֲשָׂה זֶה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, הַכֹּל בִּרְצוֹנוֹ, אֲנִי מַאֲמִין שֶׁהַכֹּל זֶה בִּרְצוֹן ה׳ יִתְבָּרַךְ, כָּל דָּבָר פֹּה מְדֻיָּק, הַכֹּל בִּרְצוֹנוֹ, הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, הַכֹּל.

מָה זֶה **הָאֲרַת הָרָצוֹן** ? הֶאָרַת הָרָצוֹן זוֹ הֶאָרָה שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹצִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹן ה׳. מָה זֶה קָשׁוּר אֶחָד לַשֵּׁנִי ? מִתְבָּרֵר שֶׁיֵּשׁ קֶשֶׁר בֵּין הַדְּבָרִים. כַּמָּה שֶׁאָדָם רוֹצֶה יוֹתֵר אֶת ה׳ יִתְבָּרַךְ, הוּא מוֹצֵא יוֹתֵר שֶׁהַכֹּל הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית. כָּךְ אוֹמֵר רַבִּי נָתָן בְּלִקּוּטֵי הֲלָכוֹת. וְכַמָּה שֶׁאָדָם יוֹתֵר וְיוֹתֵר מוֹצֵא הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, יֵשׁ לוֹ יוֹתֵר חֵשֶׁק לַעֲבוֹד אֶת ה׳ יִתְבָּרַךְ.

אֱמוּנַת הָרָצוֹן - הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, מְבִיאָה הֶאָרַת הָרָצוֹן. לִרְצוֹת רַק אֶת ה׳ יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם הַכֹּל זֶה ה׳ יִתְבָּרַךְ, אָז אֲנִי רוֹצֶה רַק אוֹתוֹ. וְהָפוּךְ, הֶאָרַת הָרָצוֹן, שֶׁאֲנִי רוֹצֶה אֶת ה׳, נוֹתֶנֶת לִי לִרְאוֹת שֶׁהַכֹּל זֶה הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, הַכֹּל זֶה ה׳ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן אֱמוּנַת הָרָצוֹן וְהֶאָרַת הָרָצוֹן זֶה הַכֹּל דָּבָר אֶחָד, אֶחָד בּוֹנֶה אֶת הַשֵּׁנִי.

כְּכָל שֶׁאָדָם מִתְחַזֵּק בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית שֶׁזֶּה אֱמוּנַת הָרָצוֹן אוֹ בָּרְצוֹנוֹת לַה׳ יִתְבָּרַךְ שֶׁזֶּה נִקְרָא הֶאָרַת הָרָצוֹן הוּא גַּם כֵּן עוֹלֶה מִשְׁמָד לְרָצוֹן וְנִמְתָּקִים הַדִּינִים ! כָּל זְמַן שֶׁאָדָם מִתְחַזֵּק בָּרְצוֹנוֹת, נִמְתָּקִים דִּינִים ! הַכַּוָּנָה מִתְחַדֵּשׁ בִּרְצוֹנוֹת - נִמְתָּקִים דִּינִים. עָלִיתָ מִשְׁמָד לְרָצוֹן מִבְּחִינָה מְסַיֶּמֶת הַזֹּאת.

שֶׁהַבַּעַל דָּבָר לֹא יַגִּיד לָנוּ שֶׁאֵין לְזֶה אֶפְקְט, זֶה אֶפְקְט נוֹרָאִי בַּשָּׁמַיִם, הָרְצוֹנוֹת, אָז אֲנִי רוֹצֶה וְרוֹצֶה, כָּל הַהִתְבּוֹדְדוּת לְמַעֲשֶׂה, מִלְבַד הַחֶשְׁבּוֹן נֶפֶשׁ שֶׁצָּרִיךְ בְּהִתְבּוֹדְדוּת, זֶה - אֲנִי מַתְחִיל מֵחָדָשׁ. חֶשְׁבּוֹן נֶפֶשׁ, אָדָם בּוֹדֵק בְּעַצְמוֹ מָה אֲנִי יָכוֹל לְשַׁפֵּר, פֹּה טָעִיתִי, פֹּה נִכְשַׁלְתִּי, מִלְבַד הַחֶשְׁבּוֹן נֶפֶשׁ, הִתְבּוֹדְדוּת נוֹעֶדָה לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ ! הֶאָרַת הָרָצוֹן, מֵחָדָשׁ מֵחָדָשׁ !

כָּל הֶאָרַת הָרָצוֹן וְהִתְחַדְּשׁוּת בְּעֶצֶם זֶה הַמְתָּקַת דִּינִים - לְזֶה רָצִינוּ לְהַגִּיעַ. כָּל פַּעַם שֶׁאָדָם מַתְחִיל לְחַדֵּשׁ, כָּל פַּעַם שֶׁאָדָם אוֹמֵר : ״אֲנִי מַתְחִיל מֵחָדָשׁ״, הוּא לֹא עָשָׂה כְּלוּם עֲדַיִן, רַק אָמַר : אֲנִי מַתְחִיל מֵחָדָשׁ - יֵשׁ פֹּה רְצוֹנוֹת חֲדָשִׁים, אוּלַי רְצוֹנוֹת קְלוּשִׁים, אֲבָל יֵשׁ פֹּה רְצוֹנוֹת.

יֵשׁ רָצוֹן מְאֹד חָזָק - אֲנִי מַתְחִיל מֵחָדָשׁ, זֶהוּ, אֲנִי הוֹפֵךְ אֶת הָעוֹלָם ! יֵשׁ רְצוֹנוֹת קְלוּשִׁים, תַּכְלֶ׳ס הוּא בְּקִשְׁי עָשָׂה מַשֶּׁהוּ, רַק אָמַר : אֲנִי מַתְחִיל מֵחָדָשׁ, הָרָצוֹן מְאֹד קָלוּשׁ, זֶה גַּם חִדּוּשׁ ! זֶה גַּם נִקְרָא הִתְחַדְּשׁוּת ! אֲנִי מַתְחִיל מֵחָדָשׁ, בִּגְלַל שֶׁזֶּה הַמְתָּקַת דִּינִים, בִּגְלַל שֶׁזֶּה מַמְשִׁיךְ שֶׁפַע, בִּגְלַל שֶׁזֶּה מֵבִיא שִׂמְחָה, הַבַּעַל דָּבָר לֹא יִהְיֶה מוּכָן בְּשׁוּם פָּנִים וְאֹפֶן שֶׁאָדָם יַגִּיד : אֲנִי מַתְחִיל מֵחָדָשׁ.

הַמְסַנֶּנֶת שֶׁל הַיֵּצֶר

הַיֵּצֶר יָבִיא תָּכְנָה מְיֻחֶדֶת לְאַפֵּס לִי אֶת כָּל הָרְצוֹנוֹת הָאֵלּוּ, כִּי אָדָם הָרֵי לֹא טִפֵּשׁ, הוּא יוֹדֵעַ, אֲנִי אַתְחִיל מֵחָדָשׁ, אֶתְמוֹל נִסִּיתִי, הָיוּ תְּקוּפוֹת שֶׁהָיִיתִי מְאֹד נָאִיבִי, הָיִיתִי שׁוֹמֵעַ אֶת הָרַב אוֹמֵר: "תַּתְחִיל מֵחָדָשׁ", הָיִיתִי מַתְחִיל מֵחָדָשׁ וְאַחֲרֵי זֶה מִתְמַרְמֵר, מָה יֵצֵא לִי מִזֶּה? אֲנִי כְּבָר עָלַי אִי אֶפְשָׁר לַעֲבוֹד, אֲנִי לֹא כָּזֶה נָאִיבִי וְאֵין חָכָם כְּבַעַל נְסָיוֹן, אֲנִי שׁוֹמֵעַ אֶת הָרַב, אֲבָל אֲנִי מְסַנֵּן מָה שֶׁהָרַב אוֹמֵר, מַעֲבִיר דֶּרֶךְ פִּילְטֵרִים הָאִישִׁיִּים שֶׁלִּי, מְסַנְּנוֹת שֶׁלִּי. הוּא מְדַבֵּר יָפֶה, אֲבָל אֶצְלִי זֶה לֹא בְּדִיּוּק הַנְּקֻדָּה... הָפִילְטֶר הַזֶּה זֶה חֵלֶק מֵהַבַּעַל דָּבָר. אֶלָּא מָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת? כֵּן לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן: צָרִיךְ לִשְׁפֹּחַ. צָרִיךְ הָאָדָם לְסַלֵּק מִדַּעְתּוֹ וּלְהַעֲבִיר מִמַּחְשַׁבְתּוֹ לְגַמְרֵי כָּל מָה שֶׁעָבַר בַּיּוֹם שֶׁעָבַר וּבְשָׁעָה עוֹבֶרֶת. וְנִדְמֶה בְּעֵינַי עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם וַאֲפִילּוּ בְּכָל שָׁעָה כְּאִלּוּ הַיּוֹם נוֹלָד בִּבְחִינַת (תהילים ב, ז): "אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ" מֵחָדָשׁ, בִּפְרָט שֶׁמַּגִּיעַ חֹדֶשׁ נִיסָן שֶׁהוּא כֻּלּוֹ הִתְחַדְּשׁוּת! כֻּלּוֹ הִתְחַדְּשׁוּת!

הִתְחַדְּשׁוּת זֶה כָּל הַתּוֹרָה שֶׁל רַבֵּנוּ עַל רֶגֶל אַחַת, לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ. הוּא דִּבֵּר עַל הַרְבֵּה דְּבָרִים, דִּבֵּר עַל מִדָּה כָּזֹאת וְתַאֲוָה כָּזֹאת וּלְמַה צָרִיךְ לִזְכּוֹת, הַכֹּל הַכֹּל הוּא דִּבֵּר, אֲבָל הַנְּקֻדָּה הַמֻּרְכָּזִית שֶׁל כָּל הַסִּפּוּר, זֶה הִתְחַדְּשׁוּת. מֵחָדָשׁ, זֶה מֵחָדָשׁ. מִי שֶׁתָּפַס אֶת זֶה, תָּפַס אֶת הַכֹּל.

לִכְשֶׁאֶפָּנֶה אֶשְׁנֶה

חֲזַ"ל אוֹמְרִים: "וְאַל תֹּאמַר לִכְשֶׁאֶפָּנֶה אֶשְׁנֶה, שֶׁמָּא לֹא תִפָּנֶה" (אבות פ"ב, מ"ד). שׁוֹאֵל הָאַדְמוֹ"ר מִקּוֹצְק: מָה זֶה "לִכְשֶׁאֶפָּנֶה אֶשְׁנֶה"? שֶׁמָּא לֹא תֹּאמַר וְכוּ', מָה מְחַדְּשִׁים פֹּה? הַפְּשָׁט פָּשׁוּט שֶׁתָּמִיד תַּחְטֹף מָה שָׁאַתָּה יָכוֹל, אַל תְּחַכֶּה לְמַצָּב "וְאַל תֹּאמַר לִכְשֶׁאֶפָּנֶה אֶשְׁנֶה, שֶׁמָּא לֹא תִפָּנֶה", אַל תֹּאמַר מָתַי שֶׁאֲנִי אֶתְפַּנֶּה, אֲנִי אֶלְמַד, אוּלַי לֹא תִפָּנֶה?! אוּלַי לֹא יִהְיֶה אֶת הַזְּמַן! תִּלְמַד מָה שֶׁתַּחְטֹף, מָה שָׁאַתָּה יָכוֹל.

אוֹמֵר הָאַדְמוֹ"ר מִקּוֹצְק: אַל תֹּאמַר אֲנִי אַתְחִיל לַעֲבוֹד אֶת ה', מָתַי? תִּשְׁמַע, יֵשׁ לִי כְּרֵגַע בְּעָיוֹת, יֵשׁ לִי בְּעָיָה, אֶחָד אוֹמֵר: אֲנִי לֹא נָשׂוּי, הַשֵּׁנִי אוֹמֵר: אֵין לוֹ פַּרְנָסָה, הַשְּׁלִישִׁי אוֹמֵר: זֶה וְזֶה, מְחַכֶּה שֶׁתִּהְיֶה לוֹ אִשָּׁה, יִהְיֶה לוֹ בַּיִת וְרֶכֶב וְחָצֵר וּסְטֶנְדֶּר וּגְמָרָא וְשֶׁמֶשׁ זוֹרַחַת, פְּרָפְרִים קוֹפְצִים, וְהוּא מִתְנַהֵל בִּסְטֶנְדֶּר וְחֶשְׁבּוֹן הַבַּנְק

רָגוּעַ וְכֻלָּם רְגוּעִים, הַכֹּל סְבִיבוֹ רָגוּעַ, אֵין שׁוּם בְּעָיוֹת, הַכֹּל, הַכֹּל רָגוּעַ, מוֹחִין רְגוּעִים, הַכֹּל שָׁלֵו, הוּא יוֹשֵׁב עִם הַסְּטֶנְדֶּר בֶּחָצֵר וְהַשֶּׁמֶשׁ זוֹרַחַת, מִתְנַדְנֵד עִם הַסְּטֶנְדֶּר וְשָׁר אֶת שִׁירַת הַבְּרִיאָה... סְלַח לִי, אַתָּה בְּאֶמְצַע חֲלוֹם...

אוֹמֵר הָאַדְמוֹ"ר מִקּוֹצְק: "וְאַל תֹּאמַר לִכְשֶׁאֶפָּנֶה אֶשְׁנֶה, שֶׁמָּא לֹא תִפָּנֶה" - אוּלַי אַתָּה כָּל חַיֶּיךָ לֹא תִּפָּנֶה, אוּלַי אַתָּה מִסּוּג הַנְּשָׁמוֹת שֶׁכָּל חַיֵּיהֶם לֹא נִפְנִים וְלֹא רְגוּעִים. יֵשׁ נְשָׁמוֹת כָּאֵלּוּ שֶׁנּוֹתְנִים לָהֶם בִּלְבּוּלִים כָּל הַזְּמַן, "וְאַל תֹּאמַר לִכְשֶׁאֶפָּנֶה" - כְּשֶׁאֲנִי אֶהְיֶה רָגוּעַ מִכָּל הַסּוֹבֵב וְהַכֹּל יִרְגַּע סְבִיבִי, לֹא יִהְיוּ לְחָצִים, לֹא יִהְיוּ בִּלְבּוּלִים, אֲנִי אֵשֵׁב עִם הַסְּטֶנְדֶּר רָגוּעַ, וְאָז אֲנִי אֶהְיֶה פָּנוּי לִכְבוֹד הַשְּׁכִינָה וְה' יִתְבָּרַךְ, אֲנִי אֵשֵׁב עִם הַגִּמְרָא, אֲנִי אָשִׁיר אוֹתָהּ מִתְנַדְנֵד וְאֶלְמֹד אוֹתָהּ בְּחֵשֶׁק רַב בִּמְתִיקוּת וּדְבֵקוּת לְשֵׁם שָׁמַיִם.

בַּשָּׁמַיִם צוֹחֲקִים עַל זֶה! אֲנַחְנוּ רוֹצִים אוֹתְךָ כָּכָה כְּמוֹ שְׁאַתָּה בֵּינְתַיִם! רוֹצִים אוֹתְךָ עִם הַבִּלְבּוּלִים בֵּינְתַיִם! - "וְאַל תֹּאמַר לִכְשֶׁאֶפָּנֶה אֶשְׁנֶה, שֶׁמָּא לֹא תִפָּנֶה", אוּלַי אַתָּה מִסּוּג הַנְּשָׁמוֹת שֶׁכָּל חַיֵּיהֶם כָּכָה, זֶה הוֹלֵךְ אִתָּם, אַתָּה מְחַכֶּה לְדָבָר שֶׁלֹּא קַיָּם בִּכְלָל, מִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כָּכָה רוֹצֶה!

כְּמוֹ שֶׁהָיָה עִם רַב אַהֲרֹן מִקָּרְלִין, בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים בְּסוֹף הַתְּפִלָּה אַחֲרֵי נְעִילָה אָמַר לַתַּלְמִידִים הֲכִי קְרוֹבִים: "אֲנִי מוּכָן לְהַגִּיד לְכָל אֶחָד מִכֶּם מָה הוּא בִּקֵּשׁ בִּזְמַן הַנְּעִילָה, וּמָה עָנוּ לוֹ מֵהַשָּׁמַיִם"! מְאֹד מְעַנְיֵן. הוּא לֹא סִפֵּר לְכָל אֶחָד, הָיָה מוּכָן לְסַפֵּר רַק לְכַמָּה תַּלְמִידִים קְרוֹבִים, מָה כָּל אֶחָד בִּקֵּשׁ וּמָה עָנוּ גַּם בַּשָּׁמַיִם.

אֶחָד הַתַּלְמִידִים שֶׁלּוֹ הָיָה עוֹבֵד ה' גָּדוֹל, תַּלְמִיד חָכָם רְצִינִי, עוֹבֵד ה', בַּבַּיִת הָיָה מְאֹד דַּחְקוּת, לֹא הָיְתָה פַּרְנָסָה. כַּמּוּבָן זֶה הָיָה בְּהַסְכָּמַת הָאִשָּׁה, כִּי אִם הָאִשָּׁה לֹא מַסְכִּימָה אָסוּר לַעֲשׂוֹת אֶת זֶה, אֲבָל הוּא חַי בְּדַחְקוּת גְּדוֹלָה וְלָמַד תּוֹרָה יוֹם וָלַיְלָה, כַּמּוּבָן גַּם יְלָדִים בַּבַּיִת, גַּם לֹא הָיָה אֹכֶל, בְּקֹשִׁי אֹכֶל.

אָמַר לוֹ הָרַב מִקָּרְלִין: בּוֹא אֲנִי אַגִּיד לְךָ מָה אַתָּה הִתְפַּלַּלְתָּ בִּנְעִילָה וּמָה עָנוּ לְךָ מֵהַשָּׁמַיִם. אַתָּה אָמַרְתָּ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "תּוֹרָה, אֲנִי הָרֵי רוֹצֶה לַעֲבוֹד אוֹתְךָ יוֹם וָלַיְלָה, לִלְמֹד תּוֹרָה, מָה אֲנִי רוֹצֶה?! מָה יֵשׁ לִי בַּחַיִּים? תּוֹרָה תְּפִלָּה - זֶה מָה שֶׁיֵּשׁ! מָה אֲנִי גַּם מְבַקֵּשׁ מִמְּךָ? מָה אֲנִי מְבַקֵּשׁ מִמְּךָ סַךְ הַכֹּל? כַּמָּה אֲנִי צָרִיךְ לְשָׁבוּעַ? אֲנִי צָרִיךְ לְשָׁבוּעַ רֶבֶל! בְּחֹדֶשׁ אֲנִי צָרִיךְ 5 רֶבֶל, כְּלָלִי. נניח 6 רֶבֶל כְּלָלִי אֲנִי צָרִיךְ לְכָל הַחֹדֶשׁ. זֶה מָה שֶׁאֲנִי צָרִיךְ וְאָז אֲנִי יוֹדֵעַ רֹאשׁ שָׁקֵט, אֵין לִי טְרָדוֹת מֵאֵיפֹה

יָבוֹא כֶּסֶף, מֵאֵיפֹה אֲנִי אָבִיא אֶת הָאֹכֶל, מָה עִם הָאִשָּׁה, הָאִשָּׁה כְּבָר לֹא נָעִים לִי אִתָּהּ, כָּל מִינֵי מַצָּבִים, הִיא מוֹסֶרֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ, כָּכָה יֵשׁ לִי שְׁקֶט נַפְשִׁי, אֲנִי לֹא רוֹאֶה אֶת הַצַּעַר שֶׁלָּהֶם, יָכוֹל לִלְמֹד יוֹתֵר בְּיִשּׁוּב הַדַּעַת, בְּהַרְחָבַת הַדַּעַת, 6 רֶבֶל - סוֹגֵר חֹדֶשׁ! אַתָּה יוֹדֵעַ מָה? אֲנִי מוּכָן לָלֶכֶת לִקְרָאתְךָ, לְהִצְטַמְצֵם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, תֵּן לִי 4 רֶבֶל, אֲנִי הוֹלֵךְ לִקְרָאתְךָ, אֲנִי מִצְטַמְצֵם 2 רֶבֶל לְצֹרֶךְ הָעִנְיָן, אִם קָשֶׁה לְךָ לְהָבִיא לִי אֶת ה-6 הָאֵלֶּה! סַךְ הַכֹּל אֲנִי מוּכָן לְצַמְצֵם, לְהֵדַק אֶת הַחֲגוֹרָה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ רַק בְּ-4 רֶבֶל", זֶה מָה שֶׁהִתְפַּלַּלְתָּ בַּנְּעִילָה.

מָה עָנוּ בַּשָּׁמַיִם? "תִּרְאֶה, אַתָּה צוֹדֵק בֶּאֱמֶת שָׁאַתָּה רוֹצֶה שֶׁקֶט נַפְשִׁי, 6 רֶבֶל הָאֵלּוּ בִּשְׁבִיל לַעֲבוֹד אֶת ה', אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֵשׁ לוֹ הַרְבֵּה מַלְאָכִים לְמַעְלָה שֶׁעוֹבְדִים אוֹתוֹ בְּשֶׁקֶט נַפְשִׁי גָּדוֹל מְאֹד, רוֹצִים דַּוְקָא אוֹתְךָ עִם כָּל הַבִּלְבּוּלִים שֶׁלְּךָ, עִם הָרוּבָּלִים שֶׁחָסֵר לְךָ מִכָּל הַבִּלְבּוּל הַזֶּה, זֶה מָה שֶׁרוֹצִים וְזֶה הַנַּחַת רוּחַ שֶׁיֵּשׁ מִמְּךָ דַּוְקָא. זֶה כָּל הַנַּחַת רוּחַ שֶׁיֵּשׁ מִמְּךָ, שָׁאַתָּה לַמְרוֹת הַכֹּל מִתְחַזֵּק, לַמְרוֹת כָּל זֶה אַתָּה לֹא מְוַתֵּר, וְלֹא מְוַתֵּר וּמִתְחַדֵּשׁ כָּל פַּעַם" - זֶה מָה שֶׁעָנוּ לְךָ. עַל זֶה שְׁוּתַּרְתָּ עַל 2 רֶבֶל, אַתָּה מוּכָן לָלֶכֶת לִקְרַאת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, בַּשָּׁמַיִם חִיְּכוּ, אָמְרוּ: "תּוֹדָה רַבָּה שָׁאַתָּה מוּכָן לַעְזוֹר לִי, אֲבָל זֶה לֹא מוֹעִיל הַרְבֵּה", גָּרַמְתָּ לָהֶם לְחַיֵּךְ בַּשָּׁמַיִם, הָלַכְתָּ לִקְרָאתָם...

זֶה מָה שֶׁאָמַר הָאַדְמוֹ"ר מִקּוֹצְק: "וְאַל תֹּאמַר לִכְשֶׁאֶפָּנֶה אֶשְׁנֶה, שֶׁמָּא לֹא תִּפָּנֶה" - אוּלַי זֶה בְּדִיּוּק הַנַּחַת רוּחַ שֶׁיֵּשׁ מִמְּךָ, הַפּוּנְקְצְיָה שֶׁלְּךָ, הַסִּפּוּר שֶׁלְּךָ, הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁלְּךָ, הַהִתְחַדְּשׁוּת שֶׁלְּךָ - זֶה מְסִירוּת נֶפֶשׁ!!! זוֹ עֲקֵדָה! זוֹ עֲקֵדָה! כָּל פַּעַם מֻחְדָּשׁ זוֹ עֲקֵדָה!

לַעֲקֹד אֶת עַצְמֵנוּ

כִּי מָה הָיָה בָּעֲקֵדָה שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ לָקַח אֶת יִצְחָק? מָה קָרָה שָׁם? הוּא הִתְגַּבֵּר עַל כָּל הַשֵּׂכֶל וְעַל כָּל הָרֶגֶשׁ. עַל הַשֵּׂכֶל הוּא הִתְגַּבֵּר, שֶׁמָּא יִלְעֲגוּ לוֹ, כָּל הָאֲנָשִׁים מִסָּבִיב יֹאמְרוּ: "אָסוּר לְהַקְרִיב לַמֹּלֶךְ, אֵיךְ אַתָּה מַקְרִיב אֶת הַבֵּן שֶׁלְּךָ? וְעַל כָּל מָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִבְטִיחַ לְךָ דֶּרֶךְ הַבֵּן הַזֶּה יִצְחָק"! - זֶה הַשֵּׂכֶל!

כְּשֶׁבָּא לוֹ הַשָּׂטָן וְאָמַר לוֹ: "מָה יִהְיֶה? לְהַגִּיד שָׁאַתָּה רוֹצֵחַ אַחֲרֵי זֶה, וְטָעִיתָ בַּכֹּל". הִתְגַּבֵּר עַל כָּל הַשֵּׂכֶל, כָּל הַשֵּׂכֶל שָׁם בַּצַּד. וְהוּא הִתְגַּבֵּר גַּם עַל כָּל הָרֶגֶשׁ שֶׁל אַבָּא - בֵּן יָחִיד, כָּל כָּךְ הַרְבֵּה שָׁנִים. הוּא הִתְגַּבֵּר עַל כָּל הָרֶגֶשׁ וְעַל כָּל הַשֵּׂכֶל.

מָה קוֹרֶה שֶׁאָדָם מִתְחַדֵּשׁ? הֲרֵי הוּא נָפַל, יֵשׁ לוֹ סִכּוּם שֶׁל תְּקוּפָה, הוּא מַכִּיר אֶת עַצְמוֹ, הוּא יוֹדֵעַ מָה יֵצֵא מִזֶּה אִם הוּא יַתְחִיל מֵחָדָשׁ. "אֲנִי אַתְחִיל עַכְשָׁו לְקַבֵּץ סְדָרִים שֶׁל לִמּוּד, לְהַתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל יוֹתֵר עִם כַּוָּנוֹת, לְהַתְחִיל יוֹתֵר לִשְׁמוֹר עַל הָעֵינַיִם, וְעוֹד פַּעַם אֲנִי אֶפֹּל מִזֶּה, וְעוֹד פַּעַם אֶתְבַּזֶּה. בִּשְׁבִיל מָה אֲנִי עוֹשֶׂה? מָה יֵצֵא מִזֶּה"?

שְׁטֻיּוֹת, הוּא צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר עַל הַשֵּׂכֶל הַזֶּה שֶׁל "מָה יֵצֵא מִזֶּה" - שִׂים בַּצַּד- וְגַם לְהִתְגַּבֵּר עַל הֶרֶגֶשׁ – "אֲנִי אַחֲרֵי זֶה אֶהְיֶה מְבֻזֶּה! מֻשְׁפָּל עוֹד פַּעַם בִּפְנֵי עַצְמִי" - גַּם עַל זֶה צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר! אֵין שֵׂכֶל וְאֵין רֶגֶשׁ, סַע קָדִימָה, זוֹ עֲקֵדָה! זוֹ מְסִירוּת נֶפֶשׁ! זוֹ תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה! תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה הוֹפֶכֶת זְדוֹנוֹת לִזְכֻיּוֹת!

מָה זֶה לְהָהֲפֵךְ מִזְּדוֹנוֹת לִזְכֻיּוֹת? רַק אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֵשׁ פַּטֶנְט כָּזֶה, זֶה נִקְרָא תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה! כָּתוּב בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים: תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה זוֹ מְסִירוּת נֶפֶשׁ. מָה זוֹ מְסִירוּת נֶפֶשׁ? שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ נֶגֶד עַצְמוֹ, זוֹ מְסִירוּת עַצְמוֹ, זֶה נִקְרָא מְסִירוּת נֶפֶשׁ, שֶׁאָדָם מַמְשִׁיךְ הָלְאָה, לַמְרוֹת הַכֹּל, מַתְחִיל מֵחָדָשׁ, לַמְרוֹת הַכֹּל, זוֹ מְסִירוּת נֶפֶשׁ, הוּא רוֹאֶה אֶת כָּל תְּמוּנַת הַמַּצָּב, הוּא יוֹדֵעַ מָה יֵצֵא מִזֶּה, הוּא אוֹמֵר: מָה יֵצֵא לִי מִזֶּה? הָלְאָה! מֵחָדָשׁ! זוֹ מְסִירוּת נֶפֶשׁ! זוֹ תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה! זֶה עוֹשֶׂה רַעַשׁ בַּשָּׁמַיִם! זֶה הוֹפֵךְ עוֹלָמוֹת! הוּא הוֹלֵךְ נֶגֶד עַצְמוֹ! הוּא לֹא טִפֵּשׁ, הוּא יוֹדֵעַ לִקְרֹא מַפָּה, הוּא מַתְחִיל מֵחָדָשׁ, מַתְחִיל מֵחָדָשׁ לִשְׁמוֹר אֶת הָעֵינַיִם, מַתְחִיל מֵחָדָשׁ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, מֵחָדָשׁ תְּפִילַת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, מֵחָדָשׁ הַכֹּל! מֵחָדָשׁ לְחַפֵּשׂ שִׁעוּרֵי תּוֹרָה! מֵחָדָשׁ!

יִקְחוּ לִי?! שֶׁיִּקְחוּ לִי! מֵחָדָשׁ! עוֹד פַּעַם יִקְחוּ? שֶׁיִּקְחוּ! מִלְיוֹן פַּעַם יִקְחוּ, שֶׁיִּקְחוּ, מִלְיוֹן פַּעַם יִקְחוּ, אֲנִי לֹא מְוַתֵּר - זוֹ מְסִירוּת נֶפֶשׁ! זֶה מוֹחֵק אֶת הַכֹּל, זֶה יָבִיא לִי אֶת כָּל הַיְשׁוּעוֹת שֶׁאֲנִי צָרִיךְ אוֹתָם! זֶה הַסּוֹד שֶׁל כָּל הַסִּפּוּר פֹּה.

אֲנַחְנוּ אֵין לָנוּ כֹּחַ לַדְּבָרִים הָאֵלּוּ. אֲנַחְנוּ הָיִינוּ רוֹצִים הוֹקוּס פּוֹקוּס וְנִגְמָר הַסִּפּוּר. אָדָם רוֹצֶה חֲתֻנָּה, רוֹצֶה יְלָדִים, רוֹצֶה פַּרְנָסָה, רוֹצֶה גְּמָרָא, רוֹצֶה תּוֹרָה, רוֹצֶה דְּבֵקוּת, רוֹצֶה זֶה וְזֶה וְזֶה, גָּמַרְנוּ. בְּקִצּוּר סַע כְּבָר, תַּעֲבִיר הִלּוּךְ, מָה נִתְקָעְתָּ?! מָה נִתְקָעְתָּ? כֻּלָּנוּ נִתְקָעְנוּ בְּיַחַד בְּאוֹתָהּ סִירָה בְּלֶב יָם, כֻּלָּנוּ.

קֵץ שָׁם לַחֹשֶׁךְ

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁהַבְּרִיאָה מִתְחַדֶּשֶׁת וְכָל הָעוֹלָמוֹת הָרוּחָנִיִּים מִתְחַדְּשִׁים בְּשָׁעָה אַחַת 1,080 פְּעָמִים. אֵיךְ הִגִּיעַ לְ-1,080 ? הַשָּׁעָה מִתְחַלֶּקֶת לְ-60 דַּקּוֹת. כֻּלָּם יוֹדְעִים אֶת זֶה ? לְכַמָּה דַּקָּה מִתְחַלֶּקֶת ? בָּעוֹלָמוֹת רוּחָנִיִּים זֶה לֹא מִתְחַלֵּק לְ-60 שְׁנִיּוֹת, אֶלָּא הַדַּקָּה מִתְחַלֶּקֶת לְ-18 חֲלָקִים. יֵשׁ 18 חֲלָקִים בְּכָל דַּקָּה. וְאִם תַּכְפִּיל 18 בְּ-60 דַּקּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּשָׁעָה, 18 כָּפוּל 60 כַּמָּה זֶה יוֹצֵא ? 1,080. יֵשׁ 1,080 חֲלָקִים בְּשָׁעָה אַחַת.

אוֹמֵר הָאָר״י הַקָּדוֹשׁ: הַצְּרוּפִים שֶׁל שֵׁמוֹת שֵׁם ה׳, שֵׁם הוי״ה בָּרוּךְ הוּא שְׁמְאִירִים בְּעוֹלָמוֹת רוּחָנִיִּים מִתְחַלְּפִים 1,080 פְּעָם בְּשָׁעָה, כָּל פַּעַם זֶה צֵרוּף חָדָשׁ לְגַמְרֵי, שֶׁאַף פַּעַם לֹא הָיָה וְאַף פַּעַם לֹא יִהְיֶה. צֵרוּפִים שֶׁל שְׁמוֹת קְדֻשׁ בְּעוֹלָמוֹת רוּחָנִיִּים שֶׁמַּשְׁפִּיעִים עָלַי כְּשֶׁאֲנִי מַזְכִּיר אֶת שֵׁם ה׳. דַּקָּה מִתְחַלֶּקֶת לְ-18 חֲלָקִים, הִנֵּה עַכְשָׁו בֵּרַכְתִּי ״שֶׁהַכֹּל נִהְיֶה בִּדְבָרוֹ״, הֵבִיאוּ לִי בְּמִבָּה שֶׁלֹּא חָשַׁבְתִּי עַל זֶה, בֵּרַכְתִּי גַּם ״שֶׁהַכֹּל נִהְיֶה בִּדְבָרוֹ״ עוֹד פַּעַם, מַשֶּׁהוּ אַחֵר לְגַמְרֵי, עָבַר סַךְ הַכֹּל פַּחוֹת מִדַּקָּה, עָבְרוּ כַּמָּה שְׁנִיּוֹת, זֶה כְּבָר צֵרוּף חָדָשׁ: ״שֶׁהַכֹּל נִהְיֶה בִּדְבָרוֹ׳ הַזֶּה, זֶה מַשֶּׁהוּ שֶׁלֹּא הָיָה אַף פַּעַם בָּעוֹלָם וְגַם לֹא יִהְיֶה אַף פַּעַם.

כָּל רֶגַע הַבְּרִיאָה מִתְחַדֶּשֶׁת, וְלָמָּה ? אוֹמֵר רַבִּי נָתָן לְמָה צָרִיךְ אֶת כָּל זֶה ? כְּדֵי שֶׁנָּבִין שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה לָתֵת לָנוּ הִזְדַּמְּנוּת לְהַתְחִיל כָּל פַּעַם מֵחָדָשׁ. חֲדָשׁוֹת, יְצִירָה חֲדָשָׁה, חֵשֶׁק חָדָשׁ, מַשֶּׁהוּ חָדָשׁ לְגַמְרֵי, וְאֶת זֶה הַבַּעַל דָּבָר רוֹצֶה לְגָנֹב מֵאִתָּנוּ.

עַל זֶה בָּא הַמָּשָׁל הַנִּפְלָא שֶׁל רַבֵּנוּ רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב, עַל אָדָם אֶחָד שֶׁלֹּא הָיְתָה לוֹ פַּרְנָסָה. וְהוּא הָלַךְ לַעֲבוֹד אֵצֶל מִישֶׁהוּ בְּאֵיזוֹ חַוָּה, הָלַךְ לַעֲבוֹד מִחוּץ לָעִיר. הִגִּיעַ חַג הַפֶּסַח, חַג הַפֶּסַח יֵשׁ הַרְבֵּה הוֹצָאוֹת, נָכוֹן ? חַג הַפֶּסַח זֶה חַג שֶׁל הוֹצָאוֹת, זֶה חַג הַכֶּסֶף, קוֹנִים מַצּוֹת וְיַיִן, בְּגָדִים חֲדָשִׁים... אָמַר לְבַעַל הַחַוָּה: בּוֹא נִתְחַשְׁבֵּן, אֲנִי יָשַׁנְתִּי אֶצְלְךָ, עָבַדְתִּי אֶצְלְךָ. לָקַח אֶת הַכֶּסֶף שֶׁלּוֹ, הָיָה לוֹ סְכוּם יָפֶה, הָלַךְ לְכִוּוּן הַבַּיִת, לְחַג הַפֶּסַח, לְהָבִיא לַמִּשְׁפָּחָה, לְהָבִיא מַשֶּׁהוּ, יְשׁוּעָה, חִכּוּ לוֹ כְּבָר כַּמָּה חֳדָשִׁים. צָרַר אֶת הַכֹּל וְהָלָךְ.

פִּתְאוֹם הוּא שׁוֹמֵעַ שַׁעֲטַת סוּסִים. ״עָצוֹר, עָמֹד״. מָה עָמֹד ? ! ״עָמֹד, אֶת כָּל הַכֶּסֶף״. ״אֵיזֶה כֶּסֶף ? מָה כֶּסֶף״ ? ״חֲבִילָה בַּצַּד״, הוֹצִיא לוֹ אֶקְדָּח - ״כֶּסֶף בַּצַּד״.

מָה יַּעֲשֶׂה עַכְשָׁו? אוֹמֵר לוֹ: ״תִּשְׁמַע, אַתָּה שׁוֹדֵד, בְּסֵדֶר, הֲבַנְתִּי אוֹתְךָ, קַח אֶת הַכֹּל, רַק תַּעֲשֶׂה לִי טוֹבָה, תִּשְׁמַע, יֵשׁ לִי בְּעָיָה, אֲנִי עַכְשָׁו חוֹזֵר לַבַּיִת, הֵם צָפוּ מִמֶּנִּי כַּמָּה חֲדָשִׁים שֶׁאֲנִי אָבִיא מַשֶּׁהוּ לְכְבוֹד הֶחָג, תַּעֲשֶׂה טוֹבָה, קַח אֶת הַשַּׂק שֶׁלִּי, תֵּן בּוֹ כַּמָּה יְרִיּוֹת, שֶׁיִּרְאוּ שֶׁלֹּא סְתָם וְתַרְתִּי עַל הַכֶּסֶף, אֲנִי אֲסַפֵּר לָהֶם שֶׁאֲנִי רַבְתִּי עִם מִישֶׁהוּ יֹאמְרוּ סְתָם שְׁטֵיוֹת כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה, לֹא יַאֲמִינוּ לִי, אֵיפֹה הָיִיתָ כָּל הַחֲדָשִׁים, אֵיפֹה טַיָּלְתָּ? אַתָּה בָּא לָנוּ עִם סִפּוּרִים שֶׁל שׁוֹדֵד וְעִנְיָנִים. תֵּן כַּמָּה יְרִיּוֹת בַּשָּׂק שֶׁיִּרְאוּ שֶׁהָיָה מַאֲבַק רְצִינִי״.

הַשּׁוֹדֵד הִתְפַּתָּה, נָתַן בַּשָּׂק כַּמָּה יְרִיּוֹת. אָמַר לוֹ: ״אֲבָל תָּבִין, זֶה לֹא נִגְמָר פֹּה, קַח גַּם אֶת הַמְּעִיל שֶׁלִּי, תְּחוֹרֵר אוֹתוֹ כַּמָּה יְרִיּוֹת שֶׁיִּרְאוּ שֶׁמַּמָּשׁ הָיָה פֹּה עִמּוּת רְצִינִי, שֶׁנִּאֲבַקְתִּי אִתְּךָ, אַתָּה מֵבִין? ! שֶׁמַּמָּשׁ נֶאֱבַקְתִּי אִתְּךָ, לֹא וִתַּרְתִּי, אַתָּה מַמָּשׁ יָרִיתָ בִּי יְרִיּוֹת רְצִינִיּוֹת״.

טוֹב, נָתַן יְרִיּוֹת. הוֹרִיד לוֹ אֶת הַבֶּגֶד וְהוּא נָתַן יְרִיּוֹת - ״תִּירָה עוֹד, שֶׁיִּרְאוּ שֶׁבֶּאֱמֶת הָיָה״ - פִּתְאוֹם הַהוּא קִבֵּל מוֹטִיבַצְיָה הִתְחִיל לָתֵת לוֹ יְרִיּוֹת, יָרָה, וְיָרָה, וְיָרָה, גָּמַר אֶת הַמַּחְסָנִית. רָאָה זֹאת אוֹתוֹ יְהוּדִי קָפַץ עָלָיו, תָּפַס אֶת הַסּוּס וּבָרַח לוֹ. שָׁדַד אֶת הַשּׁוֹדֵד.

אוֹמֵר רַבֵּנוּ: יוֹם אֶחָד תִּגָּמֵר לוֹ הַמַּחְסָנִית... הוּא נוֹתֵן בָּנוּ יְרִיּוֹת, עוֹד יְרִיָּה, וְעוֹד יְרִיָּה, יוֹם אֶחָד תִּגָּמֵר לוֹ הַמַּחְסָנִית. אָז אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִזָּהֵר לֹא לְסַפֵּק לוֹ עוֹד מַחְסָנִיוֹת בֵּינְתַיִם.

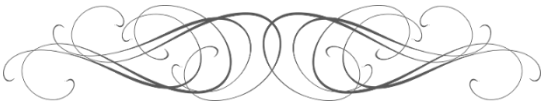
יוֹם אֶחָד זֶה יִגָּמֵר, ״קֵץ שָׂם לַחֹשֶׁךְ״ (איוב כח, ג), גַּם לַחֹשֶׁךְ יֵשׁ קֵץ. מָה עוֹשֶׂה הַבַּעַל דָּבָר שֶׁיּוֹדֵעַ אֶת זֶה? מַפִּיל אוֹתָנוּ לְיֵאוּשׁ כָּזֶה, שֶׁיִּהְיוּ לוֹ עוֹד מַחְסָנִיוֹת וְאָז מַתְחִיל הַסִּפּוּר מֵחָדָשׁ.

גַּם זֶה יִגָּמֵר, לַמְרוֹת הַכֹּל. חֲבָל שֶׁאֲנַחְנוּ מַאֲרִיכִים אֶת הַדֶּרֶךְ. יָכֹלְנוּ לְקַצֵּר אוֹתָהּ הַרְבֵּה יוֹתֵר, לֹא לְסַפֵּק לוֹ מַחְסָנִיוֹת. גַּם בִּזְמַן בִּלְבּוּל, לְהִזָּהֵר מִכָּל דְּבָרִים אֲסוּרִים, לֹא נְסַפֵּק לוֹ מַחְסָנִיוֹת, מִמֵּילָא יִגָּמְרוּ לוֹ הַכַּדּוּרִים, יַחְזִירוּ אֶת הַכֹּל בַּחֲזָרָה.

כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ - רוֹאִים אֶת הַכֹּל, אֶת כָּל הַתְּכוּנוֹת הַחֲדָשׁוֹת שֶׁלּוֹ, וְכָל הַצְּרוּפִים שֶׁמְּנַסִּים אוֹתוֹ וְהַכֹּל מְעוֹרֵר רַחֲמִים נוֹרָאִים. כָּל חֹדֶשׁ נִיסָן כֻּלּוֹ הִתְחַדְּשׁוּת, עֵת רָצוֹן נוֹרָאִי. זֶה עֲלִיַּת הַתְּפִלּוֹת וְכָל הַתְּפִלּוֹת עוֹלוֹת לְמַעְלָה, לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כָּל חֹדֶשׁ נִיסָן, תִּרְאוּ אֶת הָרָצוֹן שֶׁבּוֹ וְיִתְקַבְּלוּ כָּל הַתְּפִלּוֹת,

כָּל הַיְשׁוּעוֹת, פַּרְנָסָה בְּשֶׂפַע, בְּרִיאוּת אֵיתָנָה, וְהַצְלָחָה וְשֶׂפַע גָּדוֹל וְסִיַּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא, נַצְלִיחַ כֻּלָּנוּ.

צו

וְאֶחָד רָשָׁע

בַּהַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח אֲנַחְנוּ קוֹרְאִים עַל אַרְבָּעָה בָּנִים, אֶחָד מֵהֶם הוּא הָרָשָׁע, כְּלוֹמַר גַּם הָרָשָׁע נִקְרָא בֵּן, מַשְׁמַע הוּא לֹא רָשָׁע בֶּאֱמֶת, הוּא אֶחָד מֵהַבָּנִים שֶׁכְּנֶגְדָּם דִּבְּרָה תּוֹרָה.

מָה זֶה רָשָׁע בְּעֶצֶם? זֶה מִסְכֵּן שְׁנָפַל וְעַכְשָׁו הוּא מִתְבַּלְבֵּל עִם עַצְמוֹ, זֶה הָ"רָשָׁע" שֶׁל יָמֵינוּ. בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ אֵין רְשָׁעִים בִּכְלָל! רָשָׁע זֶה שֶׁהוּא מַרְשִׁיעַ מַמָּשׁ, הוּא צָרִיךְ לִלְמֹד אֶת הַדְּבָרִים וּלְהַלָּחֵם בָּהֶם, מִי עוֹשֶׂה אֶת זֶה? אֵין רְשָׁעִים הַיּוֹם, רַק בּוּרִים שֶׁלֹּא לָמְדוּ וְלֹא יוֹדְעִים כְּלוּם.

אָדָם יֵלֵךְ לִפְרוֹפֶסוֹר לִרְפוּאָה וְזֶה יֹאמַר לוֹ: "תִּשְׁמַע, בִּשְׁבִיל לְהַבְרִיא אַתָּה צָרִיךְ לָקַחַת כַּדּוּר אֶחָד אַחֲרֵי אֲרוּחָה, וּבַסְּעֻדָּה הַשְּׁנִיָּה לִפְנֵי הָאֹכֶל רֶבַע שָׁעָה". אִם הוּא יֹאמַר לַפְּרוֹפֶסוֹר: "סְלַח לִי פְּרוֹפֶסוֹר, מַשֶּׁהוּ פֹּה נִרְאָה לִי בְּעָיָתִי", אָז הַפְּרוֹפֶסוֹר יִסְתַּכֵּל עָלָיו כִּמְשֻׁגָּע, "מָה אַתָּה מֵבִין בִּכְלָל? מָה לְךָ וְלַדְּבָרִים הָאֵלֶּה? שֵׁב בְּשֶׁקֶט".

לֹא שֶׁהַפְּרוֹפֶסוֹר יֹאמַר לוֹ זֹאת, מַסְפִּיק שֶׁיִּתֵּן לוֹ מַבָּט אֶחָד וּמִיָּד הָאָדָם יִתְקַפֵּל וְיִתְנַצֵּל: "סְלִיחָה כְּבוֹד הַפְּרוֹפֶסוֹר, טָעִיתִי בַּשְּׁאֵלָה, טָעִיתִי בַּהֲבָנָה"...

הֵיכָן שַׁיָּךְ רְשָׁעִים בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ? וְגַם אִם אֶחָד כֵּן יוֹדֵעַ וְגַם נוֹפֵל הוּא לֹא עוֹשֶׂה אֶת זֶה בְּרִשְׁעוּת אֶלָּא הוּא מִסְכֵּן, מְתֻסְכָּל כֻּלּוֹ וּמְיֻסָּר מִכָּל הַמַּצָּב שֶׁלּוֹ. אָדָם מִתְיַסֵּר עִם עַצְמוֹ וּמִתֻּסְכָּל מִכָּל הַסִּפּוּר שֶׁלּוֹ שֶׁהוּא עוֹבֵר בְּמַהֲלַךְ הַחַיִּים. אָז אֵין רְשָׁעִים, פַּעַם הָיָה מְדֻבָּר שֶׁהָיוּ פּוֹרְקֵי עֹל מַמָּשׁ אָז הֵם נִקְרָאוּ רְשָׁעִים, וְגַם הֵם נִקְרָאוּ "בָּנִים", אָז בְּוַדַּאי שֶׁבַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ כֻּלָּנוּ נֶחְשָׁבִים בָּנִים.

פְּשָׁט בִּיהוּדִי

כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְהִתְבּוֹנֵן עַל עַצְמוֹ. הַכֹּל מְדֻיָּק מִשָּׁמַיִם בְּמַה שֶׁאָנוּ עוֹבְרִים, כּוֹלֵל הַסֵּבֶל וְהַיִּסּוּרִים. רָאִינוּ בְּבֹעַז שֶׁהִתְחַתֵּן עִם רוּת הַמּוֹאָבִיָּה וּמֵת לַמְחָרֶת, וּבַלַּיְלָה הַבּוֹדֵד הִסְפִּיקָה לְהִתְעַבֵּר וּלְהָבִיא יֶלֶד שֶׁמִּמֶּנּוּ תֵּצֵא כָּל שׁוֹשֶׁלֶת הַמֶּלֶךְ דָּוִד וְהַמָּשִׁיחַ. ה' יִתְבָּרַךְ אַחֲרַאי עַל הַכֹּל, עַל הַדִּיּוּק הַזֶּה, כָּל הַסֵּבֶל נִרְשָׁם וְרוֹאִים אֶת הַכֹּל. אָז אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים מָה הֵכִינוּ עֲבוּר כָּל אֶחָד בַּשָּׁמַיִם אֲבָל וַדַּאי שֶׁזֶּה מְדֻיָּק וּלְטוּבָתוֹ, וּמִי אֲנַחְנוּ שֶׁנִּקְרָא לוֹ "רָשָׁע"?

אָמַר רַבִּי נָתָן כִּי הוּא יָכוֹל לוֹמַר פְּשָׁט בְּמַהֲרַ"ם שִׁ"ף הֲכִי קָשֶׁה אֲבָל הוּא לֹא יוּכַל לוֹמַר פְּשָׁט בִּיהוּדִי, אֵין לָנוּ מֻשָּׂג בְּלֵב נִשְׁבָּר שֶׁל יְהוּדִי. כָּל אֶחָד וְהַסִּפּוּר שֶׁלּוֹ. לָכֵן עָלֵינוּ לְהִתְמַקֵּד בַּסִּפּוּר שֶׁלָּנוּ, שָׁם מְקַבְּלִים כֹּחוֹת נֶפֶשׁ שֶׁנַּעְנִיף אֶת כָּל הָרַע שֶׁנִּדְבַּק בָּנוּ וְנוֹצִיא אֶת הַנְּקֻדָּה הַיָּפָה שֶׁבָּנוּ. אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לַעְזוֹר וּלְהִתְעַנְיֵן בַּאֲחֵרִים אֲבָל לֹא לִשְׁפּוֹט אוֹתָם, לֹא "לוֹמַר בָּהֶם פְּשָׁט".

מָה שַׁיָּךְ?

מְסֻפָּר עַל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב שֶׁפַּעַם אַחַת רָאָה אִשָּׁה שֶׁתּוֹלָה כְּבִיסָה בְּשַׁבָּת. אֵין בְּכָךְ חִלּוּל שַׁבָּת מִן הַתּוֹרָה אֶלָּא גְּזֵרָה שֶׁגָּזְרוּ לֹא לִתְלוֹת שֶׁלֹּא יַחְשְׁדוּ שֶׁגַּם כִּבְּסוּ בְּשַׁבָּת, אֲבָל עֲבוּר הַבַּעַל שֵׁם טוֹב וְדַרְגָּתוֹ זֶה נֶחְשָׁב כְּחִלּוּל שַׁבָּת מַמָּשׁ וְהוּא הִזְדַּעְזֵעַ. אֲבָל הַזַּעֲזוּעַ שֶׁלּוֹ לֹא הָיָה מֵאוֹתָהּ אִשָּׁה שֶׁתָּלְתָה כְּבִיסָה, אֶלָּא מִכָּךְ שֶׁמִּשָּׁמַיִם זִמְנוּ אוֹתוֹ לִרְאוֹת אֶת הַמַּעֲשֶׂה, כִּי הָיָה זֶה סִימָן עֲבוּרוֹ לְפַשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו הֵיכָן שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ חִלּוּל שַׁבָּת.

מַסְבִּיר הַבַּעַל שֵׁם טוֹב עַל פִּי הַמִּשְׁנָה בְּמַסֶּכֶת נְגָעִים, שֶׁאָדָם שֶׁצָּמַח לוֹ נֶגַע וְרוֹצֶה לָדַעַת אִם הוּא נֶגַע צָרַעַת טָמֵא אוֹ לֹא, עָלָיו לָלֶכֶת לַכֹּהֵן שְׁיִרְאֶה אֶת מַצָּבוֹ וְיַחְלִיט "טָמֵא" אוֹ "טָהוֹר", שֶׁכֵּן יֵשׁ כַּמָּה סוּגֵי נְגָעִים שֶׁחֶלְקָם טְמֵאִים וְחֶלְקָם לֹא. אֲבָל אָמְרוּ חֲזַ"ל כִּי בְּעוֹד שֶׁהַכֹּהֵן הַנַּ"ל יָכוֹל לִהְיוֹת חָכָם גָּדוֹל וְרוֹאֶה אֶת הַנְּגָעִים שֶׁל כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, כּוֹלֵל מְלָכִים וְרַבָּנִים, אֶת הַנְּגָעִים שֶׁל עַצְמוֹ הוּא לֹא רוֹאֶה אֶלָּא עָלָיו לְהַרְאוֹת לְכֹהֵן אַחֵר.

אוֹמֵר הַבַּעַל שֵׁם טוֹב שֶׁיֵּשׁ לִלְמֹד אֶת הַמִּשְׁנָה כָּךְ: אָדָם רוֹאֶה אֶת כָּל הַנְּגָעִים "חוּץ" מִנְּגָעֵי עַצְמוֹ - כְּלוֹמַר אֶת הַנְּגָעִים שֶׁל כָּל אָדָם מַרְאִים לוֹ בַּחוּץ, עַל מִישֶׁהוּ אַחֵר. אִם כֵּן כָּעֵת כְּשֶׁהֶרְאוּ לִי חִלּוּל שַׁבָּת יֵשׁ לִי שֵׂיכוּת בְּכָךְ. אֵין הַכַּוָּנָה שֶׁאִם מַרְאִים לְאָדָם מִישֶׁהוּ שֶׁנּוֹסֵעַ בְּשַׁבָּת אָז גַּם בּוֹ יֵשׁ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, שֶׁהֲרֵי הוּא לֹא נוֹסֵעַ בְּשַׁבָּת, אֶלָּא שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׂיכוּת בָּעִנְיָן. כָּךְ גַּם הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הֶחְלִיט לְבִדּוֹק אֶת עַצְמוֹ, שֶׁהֲרֵי הוּא מְדַקְדֵּק וּמַחְמִיר בַּהֲלָכוֹת שַׁבָּת, וּבְכָל זֹאת הֶרְאוּ לוֹ חִלּוּל שַׁבָּת, מַעֲשֶׂה שֶׁהוּא עַצְמוֹ לֹא עָשָׂה, אֶלָּא זֶהוּ רֶמֶז לְשֵׂיכוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ בַּדָּבָר וְעָלָיו לִמְצוֹא אֶת הַדָּבָר.

הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הִתְפַּלֵּל שֶׁיָּאִירוּ לוֹ אֶת עֵינָיו וְגִילוּ לוֹ שֶׁפַּעַם אַחַת כְּשֶׁהָיָה יֶלֶד הוּא שָׁמַע מִישֶׁהוּ שֶׁבִּזָּה תַּלְמִיד חָכָם וְהוּא לֹא מִחָה בַּדּוֹבְרִים. כַּיָּדוּעַ שֶׁתַּלְמִיד חָכָם הוּא בְּחִינַת "שַׁבָּת", וְלָכֵן בִּזּוּי שֶׁל תַּלְמִיד חָכָם יֵשׁ לוֹ שֵׂיכוּת לְחִלּוּל שַׁבָּת, וּמִכָּאן שֶׁהֶרְאוּ לוֹ אֶת אוֹתָהּ אִשָּׁה תּוֹלָה כְּבִיסָה, שֶׁיְּפַשְׁפֵּשׁ וְיִתַּקֵּן אֶת אוֹתוֹ מִקְרֶה בּוֹ לֹא מָחָה עַל בִּזּוּי תַּלְמִיד חָכָם.

כַּאֲשֶׁר מִשָּׁמַיִם מַרְאִים לְכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ אֲנָשִׁים שֶׁנִּכְשָׁלִים בִּדְבָרִים מְסֻיָּמִים, אֵין הַפֵּרוּשׁ שֶׁיֵּשׁ בָּנוּ אֶת אוֹתָם דְּבָרִים, אֲבָל כֵּן יֵשׁ לָנוּ שֵׂיכוּת לָעִנְיָן וַאֲנַחְנוּ אֲמוּרִים לְחַפֵּשׂ בְּתוֹכֵנוּ וְלַעֲבֹר עַל מַעֲשֵׂינוּ, וְאַף לְהִתְפַּלֵּל לַשָּׁמַיִם שֶׁיָּאִירוּ לָנוּ מָה עָלֵינוּ לְתַקֵּן.

"יְרִידַת" הַדּוֹרוֹת

הָאֲרִיזַ"ל הַקָּדוֹשׁ הִגְדִּיל וְאָמַר לְרַבִּי חַיִּים וִיטָאל: "דַּע לְךָ שֶׁבַּדּוֹרוֹת הָאַחֲרוֹנִים שֶׁהַסִּטְרָא אַחֲרָא גָּבְרָה מְאֹד זֶה לֹא כְּמוֹ כָּל הַדּוֹרוֹת הָרִאשׁוֹנִים, בִּפְעֻלּוֹת קְטַנּוֹת אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לְמַדְרֵגוֹת גְּבוֹהוֹת". אֶת זֶה הוּא אָמַר לוֹ לִפְנֵי 500 שָׁנָה בְּעֵרֶךְ, מָה נֹאמַר הַיּוֹם שֶׁהַסִּטְרָא גָּדְלָה וְהַדּוֹרוֹת פָּחֲתוּ עוֹד יוֹתֵר?

צָרִיךְ לְהָבִין מָה הַכַּוָּנָה יְרִידַת הַדּוֹרוֹת, אֵיךְ זֶה מִתְבַּטֵּא. נָבִין לָמָּה אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים חֲלִילָה לִפּוֹל בְּקַלּוּת לְיֵאוּשׁ. מָה הַסִּימָנִים שֶׁל יֵאוּשׁ וְאֵיךְ נִצָּלִים מִזֶּה, וְאָז אִם יִרְצֶה ה׳ נָבִין אֵיךְ הַדְּבָרִים נִסְגָּרִים עַל יְדֵי עֵצוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁלֹּא רַק לְהִנָּצֵל מִיֵּאוּשׁ אֶלָּא שֶׁנַּהֲפֹךְ אֶת הַיֵּאוּשׁ לִישׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת. אִם לוֹמְדִים טוֹב אֶת הַדְּבָרִים אֵיךְ הֵם נִרְאִים אֶפְשָׁר מַמָּשׁ לִזְכּוֹת בַּנְּקֻדּוֹת הַקְּרִיטִיּוֹת לִישׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת מַמָּשׁ כִּי לֹא לְחִנָּם בָּרְגָעִים הַגְּדוֹלִים מְנַסִּים אֶת הָאָדָם נִסְיוֹנוֹת גְּדוֹלִים.

פַּעַם יְהוּדִי שָׁאַל אֶת הֶחָפֵץ חַיִּים: ״סְלַח לִי כְּבוֹד הָרַב, אֲבָל מָה אֲנִי אַגִּיד לְךָ הַחַיִּים שֶׁלִּי לֹא חַיִּים. אֲנִי רוֹצֶה לִלְמֹד תּוֹרָה, יֵשׁ לִי יוֹם כָּזֶה וְיֵשׁ לִי יוֹם כָּזֶה, יָמִים טוֹבִים וְיָמִים פַּחוֹת טוֹבִים. אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מָה נַעֲשָׂה אִתִּי בִּכְלָל. אֲנִי לֹא עִקְבִי, לֹא רְצִינִי, מָה עוֹשִׂים עִם זֶה״?

הֶחָפֵץ חַיִּים שָׁכַב סְפָרִים שְׁלָמִים עַל חֲשִׁיבוּת לִמּוּד הַתּוֹרָה אָמַר לוֹ: ״אֲסַפֵּר לְךָ מָשָׁל. מְסֻפָּר שֶׁהַמּוֹשֵׁל שֶׁל הָעֲיָרָה נָתַן לְאֵיזֶה יְהוּדִי שֶׁיִּהְיֶה אַחֲרַאי עַל חֲלוּקַת הַמַּיִם בָּעֲיָרָה. יוֹם אֶחָד הַמּוֹשֵׁל בָּא לְהִתְאָרֵחַ אֶצֶל הַיְּהוּדִי וְהוּא הֵכִין לוֹ כּוֹס קָפֶה. כְּשֶׁהַמּוֹשֵׁל שָׂתָה הוּא רוֹאֶה שֶׁהַכּוֹס מְלֵאָה חוֹל, הוּא שׁוֹאֵל אוֹתוֹ: מָה זֶה הַחוֹל הַזֶּה? אוֹמֵר לוֹ: מָה אֲנִי אֶעֱשֶׂה? זֶה מָה שֶׁיֵּשׁ בַּבַּאר! אָמַר הַמּוֹשֵׁל: אָז תְּסַנֵּן אֶת הַמַּיִם מֵהַחוֹל. אָמַר הַיְּהוּדִי: מֵעַכְשָׁו תָּמִיד אֲסַנֵּן אֶת הַמַּיִם.

יוֹם אֶחָד פָּרְצָה דְּלֶקֶת בָּעֲיָרָה שֶׁהָלְכָה וְהִתְפַּשְׁטָה וְהַמּוֹשֵׁל שׁוֹלֵחַ שְׁלִיחִים לָאַחְרַאי עַל הַבְּאֵר שֶׁיַּתְחִיל לְהָבִיא מַיִם, וְלֹא מַגִּיעִים מַיִם. כֻּלָּם בְּלַחַץ, הַמּוֹשֵׁל בְּעַצְמוֹ הָלַךְ אֵלָיו וְהוּא רוֹאֶה שֶׁהָאַחְרַאי מְסַנֵּן מַיִם לְתוֹךְ דְּלָיִים וְהוּא שׁוֹאֵל אוֹתוֹ: מָה אַתָּה עוֹשֶׂה עַכְשָׁו? יֵשׁ שְׂרֵפָה בָּעֲיָרָה! עָנָה הָאַחְרַאי: הִבְטַחְתִּי לְךָ מַיִם מְסֻנָּנִים! אָמַר לוֹ הַמּוֹשֵׁל: יֵשׁ שְׂרֵפָה, תָּבִיא אֶת הַמַּיִם אֵיךְ שֶׁהֵם! יֵשׁ לְךָ זְמַן לָמַיִם מְסֻנָּנִים עַכְשָׁו?! כָּל הָעֲיָרָה תִּשָּׂרֵף, בּוֹא כְּבָר תָּבִיא אֶת הַמַּיִם לֹא מְסֻנָּנִים״!

אָמַר לוֹ הֶחָפֵץ חַיִּים: ״בְּדוֹרוֹת קוֹדְמִים הָיָה צָרִיךְ לְסַנֵּן אֶת הַמַּיִם, בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ מְקַבְּלִים אֶת הַכֹּל עִם כָּל הָאָבָק עִם חוֹל וְעִם הַלִּכְלוּךְ. רַק תָּבִיא, יֵשׁ שְׂרֵפָה לָמָּה אַתָּה מְחַכֶּה?! בַּדּוֹרוֹת שֶׁלָּנוּ מִתְקַבֵּל הַכֹּל, גַּם תּוֹרָה עִם כָּל הַבִּלְבּוּלִים. עַד שֶׁתְּחַכֶּה שֶׁיִּהְיֶה נָקִי, כֻּלָּנוּ נִשָּׂרֵף״.

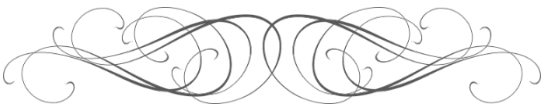
פִּי מֵאָה

בַּיְּשִׁיבָה שֶׁל הֶחָפֵץ חַיִּים לָמְדוּ בְּחֶבְרוּתוֹת שְׁנַיִם שְׁנַיִם. אֶחָד הַתַּלְמִידִים הִגִּיעַ מִבַּיִת מַלֵּא צָרוֹת וּבְכָל זֹאת יָשַׁב וְלָמַד. פַּעַם אַחַת אַחֲרֵי שֶׁגָּמְרוּ לִלְמֹד דַּף גְּמָרָא, הֶחָפֵץ חַיִּים אָמַר לָחֶבְרוּתָא שֶׁלּוֹ: אַתָּה לָמַדְתָּ דַּף אֶחָד וְהוּא לָמַד מֵאָה דַּפִּים! חַזַ"ל אוֹמְרִים אֶחָד בְּצַעַר כְּמֵאָה שֶׁלֹּא בְּצַעַר. בְּצַעַר זֶה מַכְפִּיל הַכֹּל בְּפִי מֵאָה. פִּי אֶלֶף פִּי אֵינְסוֹף.

אֲנַחְנוּ לֹא מַזְמִינִים צַעַר חַס וְשָׁלוֹם, אֲפִילוּ לֹא טִפַּת צַעַר. אֲבָל צַעַר מַכְפִּיל אֶת הַכֹּל, רַק ה' יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ אֶת זֶה. הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת מְאֹד חֲשׁוּבָה כִּי בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ אֲנָשִׁים עוֹבְרִים חֲמוֹן בְּעָיוֹת. אִם אָדָם לֹא יוֹדֵעַ אֶת זֶה וְהוֹלֵךְ נָפוּל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ אָז הַכֹּל נוֹפֵל. אֲבָל אִם הוּא מֵבִין אֶת הַנְּקֻדָּה הַזּוֹ הוּא מוֹצֵא אֶת הַכֹּחַ לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה.

לָכֵן אָדָם מוֹצֵא אֶת הַדֶּרֶךְ לֹא לְהִתְיָאֵשׁ כְּשֶׁהוּא מֵבִין כִּי בִּ"ירִידַת הַדּוֹרוֹת" לְמַעֲשֶׂה הוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה יוֹתֵר, כִּי כָּל מַעֲשֶׂה שֶׁלּוֹ נֶחְשָׁב הַרְבֵּה יוֹתֵר בַּשָּׁמַיִם, הוּא לֹא "רָשָׁע" הוּא בֶּן שֶׁאַבָּא שֶׁלּוֹ אוֹהֵב אוֹתוֹ וְרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת לוֹ רַק טוֹב.

שמיני

עוֹד סִיבּוּב

אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בִּימֵי סְפִירַת הָעֹמֶר. בִּשְׁבִיל מָה יֵשׁ לִסְפֹּר כָּל יוֹם בִּפְנֵי עַצְמוֹ? וְהַתְּשׁוּבָה כְּדֵי שֶׁיֵּדַע בְּכָל יוֹם שֶׁהַיּוֹם כֵּן יוֹם.

אָדָם קִבֵּל בָּעוֹלָם הַזֶּה סַךְ הַכֹּל 70 שָׁנָה, 70 סִבּוּבִים, זֶה הַכֹּל סִיבּוּב וְעוֹד סִיבּוּב, 70 כָּאֵלּוּ וְזֶהוּ זֶה. יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁנִּרְאֶה לָהֶם שֶׁהֵם בָּאוּ לְכָאן לְ-800 שָׁנָה וְעָבְרוּ עֲלֵיהֶם בְּעֵרֶךְ 500 וְנוֹתְרוּ לָהֶם עוֹד 300 שָׁנָה, כָּכָה זֶה נִרְאָה לָהֶם. אֲבָל הָאֱמֶת זֶה רַק 70 סִבּוּבִים, מִתּוֹכָם עָבְרוּ 20 וְכַמָּה, יֵשׁ כְּאֵלֶּה שֶׁעָבְרוּ לָהֶם 30 וְכַמָּה, וְיֵשׁ שֶׁעָבְרוּ 40 וְכַמָּה, עוֹד וְעוֹד סִבּוּבִים.

אֲבָל יֵצֶר הָרַע שֶׁהוּא מֵמִחָה לִגְנֹב אֶת הַהַצָּגָה גַּם כָּאן הוּא גּוֹנֵב לָנוּ אֶת הַכֹּל, כָּל יוֹם הוּא גּוֹנֵב לָנוּ אֶת הַיּוֹם מֵחָדָשׁ, הוּא מוֹדִיעַ לָנוּ בְּהֶחְלֵטִיּוּת: "הַיּוֹם זֶה לֹא הַיּוֹם שֶׁלְּךָ". כָּל יוֹם מֵחָדָשׁ הוּא לֹא הַיּוֹם שֶׁלָּנוּ. וַאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לַעֲמֹד עַל שֶׁלָּנוּ וּלְהַכְרִיז: "זֶה כֵּן. הַיּוֹם זֶה כֵּן הַיּוֹם שֶׁלָּנוּ". וְזוֹ הַסִּבָּה שֶׁאֲנַחְנוּ סוֹפְרִים סְפִירַת הָעֹמֶר, "הַיּוֹם כָּךְ וְכָךְ לָעֹמֶר" כְּדֵי שֶׁנֵּדַע שֶׁהַיּוֹם הוּא כֵּן יוֹם לַמְרוֹת הַכֹּל.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁיֵּצֶר הָרַע מְשַׂכְנֵעַ אוֹתָנוּ כָּל יוֹם שֶׁהַיּוֹם הוּא לֹא יוֹם בִּכְלָל, "שִׂכַּח מִזֶּה"! כָּךְ מְבַלְבְּלִים אוֹתָנוּ כָּל יוֹם, מְשַׂגְּעִים אוֹתָנוּ. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן בְּתוֹךְ כָּל הַזֶּהֲמָה וְהַבִּלְבּוּל וְהַהַכְרָזוֹת שֶׁל יֵצֶר הָרַע יָקוּם הָאָדָם וְיַכְרִיז "הַיּוֹם יוֹם לַמְרוֹת הַכֹּל", יֵשׁ כֹּחַ גָּדוֹל בַּפֶּה, שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהוּא בְּתוֹךְ בּוֹץ וְזֶהֲמָה גְּדוֹלָה וּכְבֵדָה הוּא מַכְרִיז שֶׁהַיּוֹם יוֹם, כִּי בָּזֶה הוּא מְנַצֵּחַ.

הַבְּחִירָה הָאֲמִתִּית

עִקַּר הַקְּדֻשָּׁה אָדָם מַשִּׂיג כְּשֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם הַיּוֹם הַזֶּה גַּם צָרִיךְ לָצֵאת בּוֹ חוֹבַת הַיּוֹם. אֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁהַיּוֹם הוּא לֹא יוֹם. לֹא מְשַׁנֶּה כַּמָּה אָדָם הוּא מְבֻלְבָּל לַמְרוֹת הַכֹּל הַיּוֹם הוּא יוֹם. יֵשׁ יָמִים מְבֻלְבָּלִים שֶׁבָּהֶם הָאָדָם צָרִיךְ בְּתוֹךְ הַהַרְפַּתְקָה שֶׁלּוֹ לְהַכִּיר אֶת ה'. הָאָדָם מַרְגִּישׁ שֶׁהַכֹּל לֹא טוֹב, מוֹחִין קְטַנּוֹת דְּקַטְנוּת, עָלָיו לִזְכֹּר כִּי זֶה לֹא תָּלוּי בּוֹ בִּכְלָל, זֶה לֹא קָשׁוּר אֵלָיו וְאֵין לוֹ בְּחִירָה בְּדָבָר זֶה בִּכְלָל. הַבְּחִירָה שֶׁלּוֹ הִיא לְהָבִין שֶׁה' יִתְבָּרַךְ נִמְצָא כָּאן.

כֻּלָּנוּ מַתְחִילִים לְהִכָּנֵס לְמַחְשָׁבוֹת כָּאֵלּוּ שֶׁהַיּוֹם הוּא לֹא יוֹם, וְלָכֵן עָלֵינוּ לַעֲצֹר וּלְהַבִּיט מָה עָשִׂינוּ בְּיוֹם זֶה: הַיּוֹם הָלַכְנוּ לְבֵית כְּנֶסֶת? הַיּוֹם הִנַּחְנוּ תְּפִלִּין? הַיּוֹם אָמַרְנוּ קְרִיאַת שְׁמַע? הַיּוֹם עָשִׂינוּ מַשֶּׁהוּ יָפֶה, אֵיזֶה חֶסֶד שֶׁעָזַרְנוּ לִיהוּדִי אוֹ שֶׁנָּתַנּוּ צְדָקָה? אָז אֵיךְ אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לוֹמַר שֶׁהַיּוֹם זֶה לֹא יוֹם? מִי אָמַר לָנוּ שֶׁזֶּה לֹא יוֹם? הַבַּעַל דָּבָר! אִם בְּכָל זֹאת בָּאנוּ וְהִתְפַּלַּלְנוּ, מִי יֹאמַר לָנוּ שֶׁזֶּה לֹא יוֹם?

אֵין דָּבָר כָּזֶה

מָה נִקְרָא יוֹם בִּכְלָל? אָדָם בָּא לְהִתְפַּלֵּל וּפִתְאוֹם עוֹלוֹת לוֹ כָּל מִינֵי תְּמוּנוֹת בָּרֹאשׁ. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִי אֶפְשָׁר לְהִתְפַּלֵּל כָּכָה, שִׁגָּעוֹן, דַּוְקָא עַכְשָׁו? הוּא מֵזִיז אֶת הָרֹאשׁ בְּחָזְקָה שֶׁיִּסְתַּלְּקוּ כָּל הַמַּרְאוֹת הֲלֹא טוֹבִים וְהֵם לֹא זָזִים, אֶלָּא מִתְחַזְּקִים עוֹד יוֹתֵר. הוּא הוֹלֵךְ לְצַד הַשֵּׁנִי וְהַתְּמוּנוֹת בְּרֹאשׁוֹ הוֹלְכוֹת אִתּוֹ. מָה הוֹלֵךְ כָּאן? אֵלּוּ מַרְאוֹת לֹא טוֹבִים, אֵיזוֹ זֶהֲמָה. מָה קוֹרֶה כָּאן? הַיּוֹם לֹא יוֹם!

יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁאוֹמְרִים: "לֹא הָיָה לִי יוֹם אֶחָד טוֹב בַּחַיִּים שֶׁלִּי"! אָדָם מִתְעַנֵּג עַל הַמְּרִירוּת שֶׁל עַצְמוֹ. מֵאֵיפֹה הֵבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁפָּט הַזֶּה: "לֹא הָיָה לִי יוֹם אֶחָד טוֹב"? עַל מָה הֵם מְדַבְּרִים? אֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם יוֹם טוֹב בַּחַיִּים שֶׁלָּהֶם. זוֹ

מְצִיאוּת כֻּרְגַּע שֶׁהֵם מַרְגִּישִׁים שֶׁחוֹנְקִים אוֹתָם, אָז הֵם כְּבָר רוֹאִים שֶׁהַכֹּל הָיָה תָּמִיד רַע.

״כְּבָר הִגִּיעַ אַחֲרֵי צָהֳרַיִם, אֲנִי כְּבָר הִרְגַּשְׁתִּי מֵהַבֹּקֶר שֶׁקַּמְתִּי שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה הוֹלֵךְ לִהְיוֹת נֵאחָס. לֹא שֶׁאֲנִי נָבִיא אֲבָל יֵשׁ לִי אִינְטוּאִיצְיָה כָּזוֹ, אֲנִי מַכִּיר אֶת הַדְּבָרִים, אֲנִי יוֹדֵעַ לְחַבֵּר אוֹתָם טוֹב. יֵשׁ לִי אֶת הַהַרְגָּשָׁה לְחַבֵּר דְּבָרִים, רָאִיתִי אֵיךְ הוּא הִסְתַּכֵּל עָלַי נִזְכַּרְתִּי בְּכָל מִינֵי צִרּוּפִים, יָדַעְתִּי מֵרֹאשׁ חֲבָל שֶׁהָלַכְתִּי לְשָׁם הַיּוֹם. הָיִיתִי צָרִיךְ לִסְגּוֹר אֶת עַצְמִי בַּבַּיִת״... מָה הַדָּבָר הַזֶּה? מֵאֵיפֹה מַמְצִיאִים אֶת הַהַמְצָאוֹת הָאֵלּוּ, לְמָה כָּל זֶה בִּכְלָל?

צָרִיךְ לְתַקֵּן

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן כִּי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים הַיּוֹם לְתַקֵּן אֶת הַמּוֹחִין קַטְנוּת דְּקַטְנוּת, לֹא בִּגְלַל שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא בְּסֵדֶר אֶלָּא בִּגְלַל שֶׁצְּרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ לָנוּ מוֹחִין בְּתוֹךְ חֹשֶׁךְ. אֲבָל הַבַּעַל דָּבָר בְּכָזֶה מַצָּב רוֹצֶה לַחֲנֹק אֶת הַכֹּל, לִגְנֹב אֶת הַכֹּל, אָז הוּא אוֹמֵר לָנוּ שֶׁהַיּוֹם זֶה לֹא יוֹם. מָה צָרִיךְ לַעֲנוֹת לוֹ? הַיּוֹם כֵּן יוֹם! לַמְרוֹת הַכֹּל, הַיּוֹם יוֹם. לַמְרוֹת הַכֹּל אָמַרְנוּ קְרִיאַת שְׁמַע הַיּוֹם, לַמְרוֹת הַכֹּל הִנַּחְנוּ תְּפִלִּין, אָז הַיּוֹם כֵּן יוֹם. לַמְרוֹת הַכֹּל אָמַרְנוּ בְּרָכוֹת, לַמְרוֹת כָּל הַבִּלְבּוּל הִתְפַּלַּלְנוּ הַיּוֹם, לַמְרוֹת הַכֹּל עָזָרְנוּ לְמִישֶׁהוּ כְּשֶׁהָלַכְנוּ בַּדֶּרֶךְ.

אֲבָל לֹא שׁוֹאֲלִים אוֹתָנוּ בִּכְלָל. מָה כֵּן רוֹצִים מֵאִתָּנוּ? כָּל אֶחָד נִמְצָא בַּקוֹנְפְלִיקְט הַפְּנִימִי הַזֶּה בְּתוֹכוֹ. הַיּוֹם יוֹם אוֹ הַיּוֹם לֹא יוֹם? צַדִּיקִים בֶּטַח זָכוּ אֲבָל גַּם הֵם עָבְרוּ בִּלְבּוּלִים. דָּוִד הַמֶּלֶךְ לֹא עָבַר בִּלְבּוּלִים? דָּוִד הַמֶּלֶךְ כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ הָיוּ צָרוֹת צְרוּרוֹת וּמְרֻדָּפִים! אָז מָה רוֹצִים מֵאִתָּנוּ?

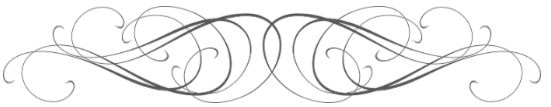
מִשָּׁמַיִם רוֹצִים שֶׁנִּתְלֶה אֶת עַצְמֵנוּ רַק בְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אֵין לָנוּ מִישֶׁהוּ אַחֵר, רַק הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אֵין אֶחָד שֶׁיָּכוֹל לַעְזוֹר לָנוּ בֶּאֱמֶת, אֶת זֶה אֲנַחְנוּ מַפְסִידִים בַּדֶּרֶךְ. אֲנַחְנוּ נִכְנָסִים לְכָל מִינֵי חֶשְׁבּוֹנוֹת, כָּל מִינֵי הֶבָנוֹת, וְנִתְקָעִים שָׁם. אָדָם לֹא מֵבִין שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹלִיךְ לְמַהֲלָךְ אַחֵר לְגַמְרֵי. אָדָם לֹא יוֹדֵעַ בִּכְלָל לְמָה רוֹצִים לְהָבִיא אוֹתוֹ. אִם אֲנַחְנוּ לֹא נֵלֵךְ בִּתְמִימוּת לֹא נֵדַע לְאָן רוֹצִים לְהוֹבִיל אוֹתָנוּ.

אָדָם לֹא יָכוֹל לָדַעַת אֵיזֶה אוֹר יֵשׁ מִתַּחַת לַחֹשֶׁךְ, כָּל אֶחָד לְפִי הַקְּלִפָּה וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא שֶׁלּוֹ, מִתַּחַת לַחֹשֶׁךְ הַזֶּה נִמְצָא אוֹר מְיֻחָד בְּדִיּוּק הָפוּךְ לַשִּׁגָּעוֹן שֶׁיֵּשׁ לוֹ. מִשָּׁמַיִם מַעֲבִירִים כָּל אֶחָד בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית לְהִשְׁתַּלֵּם בַּמִּדָּה הַמְסֻיֶּמֶת שֶׁצְּרִיכָה לְהִתְגַּלּוֹת. בַּצְּרוּף שֶׁלּוֹ הַמְיֻחָד בַּנְּסִבּוֹת שֶׁלּוֹ. וְאָדָם מַקְשֶׁה קֻשְׁיוֹת הַיּוֹם לֹא יוֹם? הַיּוֹם כֵּן יוֹם ! לַמְרוֹת הַכֹּל הַיּוֹם יוֹם.

הַסּוֹד שֶׁל סְפִירַת הָעֹמֶר

אָנִי לֹא יָכוֹל לָדַעַת אֵיפֹה הַנְּסָיוֹן שֶׁל כָּל אֶחָד, מָה הַדַּרְגָּה שֶׁל כָּל אֶחָד. אֵיפֹה שֶׁאֲנִי זוֹכֶה שֶׁיֵּצֵא הָרַע בָּא לְהַגִּיד לִי שֶׁאֲנִי לֹא שָׁוֶה כְּלוּם, אֲנִי אוֹמֵר לוֹ: "אֲנִי כֵּן שָׁוֶה". אֲנִי יוֹדֵעַ בְּאֵיזוֹ מְסִירוּת אֲנִי מַגִּיעַ לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְהָנִיחַ תְּפִלִּין, כַּמָּה נְסָיוֹן הָיָה לִי בַּדֶּרֶךְ מֵהָרֶגַע שֶׁקַּמְתִּי עַד שֶׁהִגַּעְתִּי לְפֹה - לְהִשָּׁאֵר בַּבַּיִת, לֹא לְהִשָּׁאֵר בַּבַּיִת?! מִי יָכוֹל לָדַעַת עֵרֶךְ שֶׁל יְהוּדִי? הַיֵּצֶר יוֹדֵעַ וְלָכֵן הוּא מַתְקִיף אוֹתִי כָּל פַּעַם וְגוֹנֵב אֶת הַהַצָּגָה. חַיָּבִים לַעֲנוֹת לוֹ: "הַיּוֹם יוֹם לַמְרוֹת הַכֹּל". אוֹמֵר רַבִּי נָתָן זֶה הַסּוֹד שֶׁל סְפִירַת הָעֹמֶר.

תזריע

מָה בֶּאֱמֶת רוֹצִים מִמֶּנִּי

יְמֵי סְפִירַת הָעֹמֶר הֵם יָמִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם קְדֻשָּׁה וּמֵאִידָךְ יְמֵי דִּין. וּמַדּוּעַ זוֹ לֹא סְתִירָה? מִכְּיוָן שֶׁ"קְדֻשָּׁה" הַכַּוָּנָה שֶׁשּׁוֹפֵעַ בְּיָמִים אֵלּוּ שֶׁפַּע שֶׁצְּרִיכִים לְקָרֵב אֵלֵינוּ, אֲבָל מִצַּד שֵׁנִי "יְמֵי דִּין" הַכַּוָּנָה יָמִים שֶׁבּוֹדְקִים אַחֲרֵינוּ.

אוֹמֵר הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּדֵי שֶׁאִשָּׁה תִּהְיֶה מֻתֶּרֶת לְבַעֲלָהּ הִיא צְרִיכָה לִסְפֹּר שִׁבְעָה נְקִיִּים, גַּם בִּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בִּשְׁבִיל לְהִטָּהֵר, כְּדֵי לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, צְרִיכִים לִסְפֹּר שִׁבְעָה. וְשֶׁבַע הַסְּפִירוֹת הָאֵלּוּ וְשִׁבְעָה שָׁבוּעוֹת כַּאֲשֶׁר בְּכָל שָׁבוּעַ יֵשׁ חֲלוּקָה פְּנִימִית לְעוֹד שֶׁבַע יָמִים, לָכֵן כָּל 49 יָמִים הָאֵלּוּ שֶׁל סְפִירַת הָעֹמֶר מִצַּד אֶחָד הֵם יָמִים שֶׁל שֶׁפַע גָּדוֹל, מִצַּד שֵׁנִי הֵם יָמִים שֶׁצְּרִיכִים זְהִירוּת יֶתֶר כֵּיוָן שֶׁעוֹקְבִים אַחֲרֵינוּ יוֹתֵר מֵהָרָגִיל.

לָכֵן בְּיָמִים אֵלֶּה יוֹתֵר לָשִׂים לֵב עַל טְבִילַת הַמִּקְוֶה, לָשִׂים לֵב עַל אֲמִירַת תְּהִלִּים, רַבִּי נָתָן הָיָה לוֹ סֵדֶר שֶׁל אֲמִירַת תְּהִלִּים בִּסְפִירַת הָעֹמֶר. וּבַיָּמִים הָאֵלּוּ יוֹתֵר תְּשׁוּמַת לֵב "מָה רוֹצִים מִמֶּנִּי".

עַל זֶה תָּמִיד צָרִיךְ לַחֲשֹׁב כָּל הַחַיִּים: "מָה בֶּאֱמֶת רוֹצִים מִמֶּנִּי", כִּי בְּסַךְ הַכֹּל הֲמוֹן פְּעָמִים קוֹרֶה שֶׁאָדָם מַנְחִיתִים אוֹתוֹ נְחִיתָה קָשָׁה וְלֹא מוּבָנֶת שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ פִּתְאוֹם בְּבֵית אַחַת מַצָּב רוּחַ לֹא נָעִים, מַצָּב שֶׁל עָגְמַת נֶפֶשׁ כָּזֹאת שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ לְהַסְבִּיר שֶׁנּוֹחֶתֶת בְּצוּרָה דְּרַסְטִית וְהוּא לֹא מֵבִין מֵאַיפֹה זֶה בָּא אֵלָיו הַדָּבָר הַזֶּה.

אֲבָל מָה שֶׁמַּמָּשׁ מוּבָן שֶׁמְּבֹאָר בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים וְאֵצֶל רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ שֶׁזֶּה וַדַּאי שֶׁאָדָם צָרִיךְ לַעֲבוֹר עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת. וּמָה הַפֵּרוּשׁ שֶׁל עִנְיַן הַנְּחִיתוּת שֶׁאָדָם נוֹחֵת, הַצְמָצֵמִים וְהַדִּינִים? זֶה בָּא מִמַּצַּב שֶׁל קִטְרוּג מְסֻיָּם. הַנְּקֻדָּה הִיא שֶׁיֵּשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁבָּהֶם הַסִּטְרָא אַחֲרָא יוֹנֶקֶת מֵאִתָּנוּ וּמֵהַיְנִיקָה הַזֹּאת הֵם הוֹלְכִים וּמְקַטְרְגִים. יֵשׁ לָהֶם כֹּחוֹת וְעַל יְדֵי זֶה הֵם מְקַטְרְגִים וּמַפִּילִים אוֹתָנוּ.

פְּרָצָה קוֹרַאת לַגַּנָּב

וּמֵאֵיפֹה עִקַּר הַיְנִיקָה שֶׁלָּהֶם? אֲנַחְנוּ לֹא מַלְאָכִים, כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ מְקוֹמוֹת שֶׁהוּא חַלָּשׁ בָּהֶם. יֶשְׁנָם דְּבָרִים שֶׁהָאָדָם בִּכְלָל לֹא יוֹדֵעַ, חֹסֶר יְדִיעָה, שׁוֹגֵג. אָז שָׁם אֵין אֵיפֹה לְקַטְרֵג וְאֵין מֵאֵיפֹה לִינוֹק מִכֹּחַ שֶׁהוּא לֹא יוֹדֵעַ. אֲבָל יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהוּא כֵּן יוֹדֵעַ אֲבָל הוּא פַּחוֹת מַקְפִּיד, אוֹ שֶׁאֵין לוֹ כָּל כָּךְ חֵשֶׁק לָזֶה וְהוּא מַקֵּל רֹאשׁ וּמְזַלְזֵל. אָז דַּוְקָא בַּמְּקוֹמוֹת הָאֵלּוּ מַתְחִיל עִקַּר הַיְנִיקָה וּבָאִים מִשָּׁם כָּל הַקִּטְרוּגִים. לָכֵן הָאָדָם צָרִיךְ לִסְתּוֹם אֶת הַפִּרְצוֹת הָאֵלּוּ.

יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהוּא יָכוֹל לִשְׁנוֹת שִׁנּוּי דְּרַסְטִי וְלִגְמֹר עִם זֶה, וְיֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהוּא לֹא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת, אֲבָל בְּשׁוּם אֹפֶן לֹא לְוַתֵּר עַל זֶה, אֶלָּא כַּמָּה שֶׁהוּא יָכוֹל לְפָחוֹת לְהִתְפַּלֵּל לַה' שֶׁיַּעֲזֹר לוֹ בָּזֶה וְיוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ. שֶׁיְּבַקֵּשׁ: "אַבָּא תַּעֲזֹר לִי, זֶה קָשֶׁה לִי. תַּצִּיל אוֹתִי"... וְאָז יֹאמַר: "מָה בְּעֶצֶם זֶה עוֹזֵר לִי? הֲרֵי לֹא עָשִׂיתִי כְּלוּם"? הוּא עָשָׂה הַרְבֵּה, כֵּיוָן שֶׁבָּא אוֹתוֹ מְקַטְרֵג לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהוֹדִיעַ לוֹ: "תִּרְאֶה אֵיךְ הוּא מְזַלְזֵל". אוֹמֵר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "עַד שָׁאַתָּה בָּא לְסַפֵּר לִי עַל זֶה הוּא כְּבָר סִפֵּר לִי אֶת זֶה, נוּ אָז לָמָּה הוּא לֹא מִשְׁתַּנֶּה? זֶה עֵסֶק שֶׁלִּי אִתּוֹ לְבַד", זֶה כְּבָר עִנְיָן אַחֵר...

סוֹד הַהִתְחַדְּשׁוּת

כְּשֶׁאֲנַחְנוּ מַגִּיעִים לִסְפִירַת הָעֹמֶר, בְּיָמִים אֵלּוּ מַעֲלִים אֶת הָאָדָם לְדַרְגּוֹת וּמְקָרְבִים אוֹתוֹ כָּל הַזְּמַן לֹא מַפְסִיקִים. אֲנַחְנוּ אָמְנָם לֹא מַרְגִּישִׁים אֲבָל כָּל יוֹם זוֹ סְפִירָה חֲדָשָׁה, כָּל יוֹם זֶה צָרוּף חָדָשׁ לְגַמְרֵי. צְרִיכִים לְהַתְחִיל כָּל פַּעַם מֵחָדָשׁ וְעַל

זֶה כָּל הַמִּלְחָמָה. גַּם כְּשֶׁמַּפִּילִים אוֹתָנוּ לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ וּמֵאֵיפֹה לוֹקְחִים אֶת הַכֹּחוֹת הָאֵלּוּ כְּדֵי לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, מֵאֵיפֹה אָנוּ מְבִיאִים כָּאֵלֶּה אֲנֶרְגִיּוֹת כְּדֵי לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ?

אֲנַחְנוּ רוֹאִים שֶׁכְּשֶׁיָּצְאוּ מִמִּצְרַיִם אָז פַּרְעֹה הִתְחִיל מֵחָדָשׁ בְּעָצְמוֹת כָּאֵלֶּה לֹא מוּבָנוֹת. מִצְרַיִם קִבְּלָה מַכּוֹת קָשׁוֹת, מַכָּה אַחֲרֵי מַכָּה, וּפַרְעֹה יוֹצֵא עִם מֶרֶץ חָדָשׁ. כָּל פַּעַם בַּהַתְחָלָה מְבַקֵּשׁ מִמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ: "תַּעֲשֶׂה טוֹבָה תִּתְפַּלֵּל עָלַי, תְּבַקֵּשׁ שֶׁיֵּרָגַע", וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ אָמַר לוֹ "בְּסֵדֶר אֲנִי אֶתְפַּלֵּל בִּשְׁבִילְךָ בִּלְי בְּעָיוֹת, אֲנִי אֲבַקֵּשׁ בִּשְׁבִילְךָ, אַל תִּדְאַג אֲנִי לֹא אֶשְׁכַּח אוֹתְךָ בְּסֵדֶר", וְאָז נִרְגַּע וְעוֹד פַּעַם עוֹד מַכָּה וְעוֹד מַכָּה. הוּא מַמְשִׁיךְ לְבַקֵּשׁ מִמֹּשֶׁה וּמֹשֶׁה "כֵּן אֲנִי אֲבַקֵּשׁ בִּשְׁבִילְךָ אַל תִּדְאַג", וְאָז עוֹד פַּעַם...

עַד הַמַּכָּה הָאַחֲרוֹנָה מִצְרַיִם כְּבָר חָרְבָה, וּפַרְעֹה בְּכָל פַּעַם מַפִּילִים אוֹתוֹ וְהוּא קָם מֵחָדָשׁ עִם תְּנוּפָה וְהִתְלַהֲבוּת עִם אֲנֶרְגִיּוֹת זֶה מַשֶּׁהוּ לֹא מוּבָן. הָיְתָה פַּעַם בְּבָבָה כָּזֹאת "נַחוּם תָּקוּם" שֶׁכָּל פַּעַם שְׁמַפִּילִים אוֹתָהּ הִיא קָמָה מֵחָדָשׁ זוֹרְקִים אוֹתָהּ וְהִיא מִתְרוֹמֶמֶת וּמִתְיַצֶּבֶת מֵהַתְחָלָה. גַּם פַּרְעֹה הַזֶּה כָּל פַּעַם שֶׁמַּפִּילִים אוֹתוֹ קָם מֵחָדָשׁ וְלֹא סְתָם קָם אֶלָּא עִם אֲנֶרְגִיּוֹת וְהִתְלַהֲבוּת, וְעַכְשָׁו שֶׁמִּצְרַיִם חָרְבָה וַהֲרוּסָה לְגַמְרֵי, עֲבָדִים יָצְאוּ מִמִּצְרַיִם זֶהוּ נִגְמָר הַסִּפּוּר, וְהִנֵּה הוּא רוֹדֵף אַחֲרֵיהֶם!

"חֶבְרֶ'ה קָדִימָה בּוֹאוּ נִרְדֹּף אַחֲרֵיהֶם נַרְאֶה לָהֶם מָה זֶה"! אוֹמְרִים לוֹ הַחַרְטוֹמִים: "תִּשְׁמַע הַכֹּל הָרוּס פֹּה, תִּרְאֶה מָה קָרָה, קִבַּלְנוּ מַכָּה אַחֲרֵי מַכָּה"! פַּרְעֹה רוֹאֶה שֶׁיֵּשׁ אֵיזֶה כֹּחַ עֶלְיוֹן אִתָּם וּמְקַבֵּל מוֹטִיבַצְיָה חֲדָשָׁה וְרָץ אַחֲרֵיהֶם, מֵאֵיפֹה הוּא מֵבִיא אֶת זֶה? מָה דּוֹחֵף אוֹתוֹ? מָה מֵנִיעַ אוֹתוֹ?

מִתְבָּרֵר שֶׁפַּרְעֹה בְּתוֹר הַנָּצִיג מִסְפַּר אֶחָד שֶׁל הַסִּטְרָא הָאַחֲרָא חַיָּבִים לְגַלּוֹת לוֹ אֶת הַסּוֹד שֶׁל כָּל הַסִּפּוּר, הַסִּטְרָא אַחֲרָא מְגַלָּה לְפַרְעֹה אֶת הַסּוֹד: "כְּשֶׁרוֹמְסִים אוֹתְךָ לָאֲדָמָה וּמוֹצִיאִים לְךָ אֶת הַמִּין וְאַתָּה מַתְחִיל מֵחָדָשׁ, אַתָּה הוֹלֵךְ לְקַבֵּל אֲנֶרְגִיּוֹת וְעוֹצְמוֹת מִמָּקוֹם הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּבוֹהַּ! כָּל הַסּוֹד הוּא בְּעֶצֶם הִתְחַדְּשׁוּת, שֶׁרוֹמְסִים אוֹתְךָ לָאֲדָמָה", כָּכָה כָּתוּב בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהַסִּטְרָא אַחֲרָא מְגַלָּה לְפַרְעֹה: "כְּשֶׁמּוֹצִיאִים לְךָ אֶת הַמִּין וְרוֹמְסִים אוֹתְךָ לָאֲדָמָה וְאֵין פֹּה זֶה נִגְמָר זֶה, וְאַתָּה מַתְחִיל בְּלִי חֵשֶׁק מַתְחִיל מֵחָדָשׁ, אַתָּה הוֹלֵךְ לְקַבֵּל עָצְמוֹת וְאֲנֶרְגִיּוֹת מִמָּקוֹם הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּבוֹהַּ שֶׁאַף פַּעַם לֹא קִבַּלְתָּ"! זֶה סוֹד נוֹרָאִי שֶׁנִּקְרָא 'הִתְחַדְּשׁוּת'"! וּפַרְעֹה יָדַע אֶת זֶה כִּי גִּילוּ לוֹ אֶת הַסּוֹד הַנּוֹרָאִי הַזֶּה, וְלָכֵן עִם זֶה הוּא הָלַךְ מֵחָדָשׁ כָּל פַּעַם.

מְסִירוּת נֶפֶשׁ

הַסִּפּוּר שֶׁל הִתְחַדְּשׁוּת כַּמְּבאָר בְּאַחַת הַשִּׂיחוֹת מִשִּׂיחוֹת הָרַ״ן, שֶׁאָדָם יִהְיֶה חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלּוּ שֶׁיַּתִּישׁוּ אוֹתוֹ יִטְחֲנוּ אוֹתוֹ יוֹצִיאוּ לוֹ אֶת הַמִּין וְהוּא מַתְחִיל מֵחָדָשׁ, מָה הָעִנְיָן? לָמָּה צָרִיךְ לַעֲבוֹר כָּל כָּךְ הַרְבֵּה דֶּרֶךְ הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלּוּ? כְּכָל שֶׁאָדָם יִהְיֶה יוֹתֵר מֻרְגָּל בָּעִנְיָן הַזֶּה הוּא יִזְכֶּה יוֹתֵר כִּי זֶה מְאֹד קָשֶׁה. בְּאֵיזֶשֶׁהוּ שֶׁלָּב אָדָם מַגִּיעַ לְמַצָּב שֶׁל ״דַּי! אֵין לִי כֹּחַ לְכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה״! אִי אֶפְשָׁר לַעֲזֹב, אֲנַחְנוּ בְּאֶמְצַע מִלְחָמָה!

פַּעַם אַחַת נָסַעְתִּי עִם חַיָּל לוֹחֵם, חָזַרְנוּ מִירוּשָׁלַיִם וַאֲנַחְנוּ רוֹאִים בֵּין הָרֵי יְרוּשָׁלַיִם בַּדֶּרֶךְ הָרִים מִימִין וּמִשְּׂמֹאל עִם צְמִחָיָה עִם פְּרִיחָה שִׂיחִים עֵצִים. אָמַרְתִּי לוֹ: ״תְּתָאֵר לְךָ עַכְשָׁו מִתּוֹךְ כָּל הַשִּׂיחִים הָאֵלּוּ יֵשׁ מִלְחָמָה וְאַתָּה נִמְצָא עִם כָּל הַקִּבּוּצָה שֶׁלְּךָ, כֻּלָּם עִם נֶשֶׁק בְּתוֹךְ שְׂדֵה הַקְּרָב עַכְשָׁו וְיוֹרִים מִכָּל הַכִּוּוּנִים, וְאַתָּה תּוֹפֵס מַחֲסֶה מִתְחַבֵּא מִכָּאן וְתוֹפֵס מַחֲסֶה מִכָּאן, וְאַתָּה שׁוֹמֵעַ אֶת הַשְׁרִיקוֹת שֶׁל הַיְרִיּוֹת, וְאַתָּה צָרִיךְ גַּם לְהָגִיב בַּחֲזָרָה וְלִירוֹת וְלִהְיוֹת בְּהִכּוֹן, כֵּן? אָז תְּתָאֵר לְךָ עַכְשָׁו מִתּוֹךְ כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה, אֶחָד יֹאמַר לֶחָבֵר שֶׁלּוֹ: ׳שְׁמַע אָחִי לֹא מַתְאִים לִי כָּל זֶה, אֲנִי חוֹזֵר הַבַּיְתָה אֵין לִי כֹּחַ יוֹרִים פֹּה אֲנִי חוֹזֵר הַבַּיְתָה׳! ׳לְאָן אַתָּה הוֹלֵךְ? יוֹרִים פֹּה בְּכָל הָאֵזוֹר? יֵשׁ לְךָ בְּכָלָל לְאָן לָלֶכֶת׳? ׳אֲנִי הוֹלֵךְ הַבַּיְתָה, אֵין לִי כֹּחַ! שְׁמַע אַתָּה תַּמְשִׁיךְ לִירוֹת אֲנִי הוֹלֵךְ לְהוֹצִיא גִּימְלִים אֵין לִי כֹּחַ׳. וְכִי כָּכָה פּוֹעֲלִים בְּמִלְחָמָה״?

מַסְבִּיר רַבֵּנוּ נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ יַעֲבִירוּ אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה, שֶׁיּוֹצִיאוּ לוֹ אֶת הַמִּין וְיִקָּחוּ לוֹ אֶת הַכֹּל וּמַתְחִיל מֵחָדָשׁ. כָּל אֶחָד יִצְטָרֵךְ לַעֲבוֹר מָה שֶׁעָבַר הַבַּעַל שֵׁם טוֹב, שֶׁבְּפֶסַח נִקְלַע לְאֵיזֶה בַּיִת שֶׁל זוּג מְבֻגָּרִים שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם יְלָדִים וְלֹא שַׁיָּךְ הָיָה שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם יְלָדִים לֹא מִצִּדּוֹ וְלֹא מִצִּדָּהּ עַל פִּי טֶבַע. הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הִגִּיעַ אֶצְלָם הִנֵּה בָּרוּךְ ה׳ יֵשׁ סְעוּדַת חַג מָה שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ, אָמַר לָהֶם הַבַּעַל שֵׁם טוֹב שֶׁהוּא נִקְלַע לְמָקוֹם זֶה וְלֹא הָיָה לוֹ סְעוּדָה לַחַג וְחִפֵּשׂ וְלֹא יָדַע מָה יִהְיֶה וְהִנֵּה עַכְשָׁו הִזְדַּמֵּן לוֹ וְעַכְשָׁו בָּרוּךְ ה׳ יֵשׁ לוֹ הַכֹּל, הוּא יוֹדֵעַ בְּדִיּוּק מָה הֵם צְרִיכִים הֵם צְרִיכִים בֵּן וְהוּא מְבָרֵךְ אוֹתָם שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם בֵּן.

נִהְיָה רַעַשׁ גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, אֵיךְ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב בֵּרַךְ? הָרֵי לֹא שַׁיָּךְ, אֵין שׁוּם סִכּוּי שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם יְלָדִים שׁוּם מְצִיאוּת צָרִיךְ נֵס גָּדוֹל בִּשְׁבִיל שֶׁזֶּה יִתְקַיֵּם. אֲבָל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב גָּזַר אָז חַיָּבִים לְקַיֵּם אֶת הַדִּבּוּר שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב. הוּא יָשַׁב בִּתְנוּחָה כָּזֹאת

שֶׁמַּמָּשׁ הָיָה פַּחַד פְּחָדִים לִרְאוֹת אֶת זֶה, הִרְגִּישׁוּ שֶׁהוּא נִמְצָא לְמַעְלָה הוּא שׁוֹמֵעַ אֶת כָּל הַדִּיּוּן הזה, וְתוֹךְ כְּדֵי שְׂדָנוּ בַּשָּׁמַיִם אָמְרוּ: "אִם כָּכָה הוּא הִבְטִיחַ לָהֶם אֲנַחְנוּ נְקַיִּם, אֲבָל הוּא הִפְסִיד אֶת הָעוֹלָם הַבָּא שֶׁלּוֹ"!

הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הִכְרִיז: "אִם אֵין לִי עוֹלָם הַבָּא, אָז אֶעֱבוֹד אֶת ה' בְּלִי עוֹלָם הַבָּא"! אֶצְלֵנוּ אֶפְשָׁר לוֹמַר אֶת זֶה, פָּשׁוּט אֵין עוֹלָם הַבָּא אָז בְּסֵדֶר אֵין עוּגוֹת אֵין בִּיסְלִי בַּמְבָּה לֹא בִּיג דִּיל, אֲבָל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב יוֹדֵעַ בְּדִיּוּק מָה זֶה עוֹלָם הַבָּא, זֶה לֹא בִּיסְלִי וְלֹא בַּמְבָּה וְזֶה לֹא שְׁנִיצֶל זֶה מַשֶּׁהוּ אַחֵר לְגַמְרֵי, אֵין עוֹלָם הַבָּא זֶה סְפּוּר אַחֵר לְגַמְרֵי. הַבַּעַל שֵׁם טוֹב לֹא עוֹבֵד בִּשְׁבִיל עוֹלָם הַבָּא אֲבָל מוֹדִיעִים לוֹ: "תִּשְׁמַע, אֵין פֹּה כְּלוּם! מָה שֶׁתַּעֲשֶׂה גָּמַרְנוּ, לָקְחוּ אֶת הַכֹּל, נִגְמַר הַסִּפּוּר! אֵין כְּלוּם"! הַבַּעַל שֵׁם טוֹב אָמַר "אָז אֶעֱבוֹד אֶת ה' בְּלִי עוֹלָם הַבָּא", וְאֵיךְ שֶׁשָּׁמְעוּ אֶת זֶה בַּשָּׁמַיִם אָמְרוּ: "טוֹב, אִם כָּכָה תַּחֲזִירוּ לוֹ אֶת הָעוֹלָם הַבָּא"!

זֶה הָעִנְיָן, מְסִירוּת הַנֶּפֶשׁ, לָדַעַת שֶׁגַּם אִם לֹא נִשְׁאַר כְּלוּם וְכִבְיָכוֹל מָה שֶׁנַּעֲשָׂה כְּלוּם לֹא יֵצֵא מִזֶּה, בְּכָל זֹאת צָרִיךְ לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ.

שְׁפָלוּת

מַסְבִּיר רַבֵּנוּ נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב שֶׁכָּל אֶחָד יִצְטָרֵךְ לַעֲמוֹד בַּבְּחִינָה הַזֹּאת כַּמָּה פְּעָמִים. הוּא צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְמַצָּב שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ כְּלוּם כְּלוּם כְּלוּם, שֶׁכְּלוּם לֹא יֵצֵא מִמֶּנּוּ, וּמִשָּׁם לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה! זֶה מְאֹד קָשֶׁה, זוֹ לֹא פַּעַם אַחַת - זֶה בְּלִי סוֹף פְּעָמִים, כָּל פַּעַם מֵחָדָשׁ רוֹמְסִים אוֹתוֹ מֵחָדָשׁ. וְכָל אֶחָד יִצְטָרֵךְ לַעֲבוֹר אֶת הַבְּחִינָה הַזֹּאת וּבְלִי לִשְׁאוֹל שְׁאֵלוֹת פָּשׁוּט לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה.

וְלָמָּה? כְּדֵי לְהוֹצִיא מֵאִתָּנוּ אֶת כָּל הַמַּגְלָה וְהַזֶּהָמָה שֶׁנִּקְרֵאת "גַּאֲוָה". וַאֲנַחְנוּ סוֹחֲבִים אִתָּנוּ הַרְבֵּה מְאֹד גַּאֲוָה כִּי הָעִקָּר בְּכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה הוּא "שְׁפָלוּת". בִּשְׁבִיל לְהָבִיא אוֹתָנוּ לְמַצָּב שֶׁל שְׁפָלוּת חַיָּבִים לַעֲבוֹר אֶת כָּל הַמַּצָּב הַזֶּה כָּל פַּעַם מֵחָדָשׁ כִּי זֶה חַיָּב לִהְיוֹת.

וְכָתַב רַבֵּנוּ בְּשִׂיחוֹת הָר"ן (מח): "וְכָל אָדָם אֲפִילוּ אִישׁ פָּשׁוּט אִי אֶפְשָׁר לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר בֶּאֱמֶת כִּי אִם כְּשֶׁיָּכוֹל לַעֲמוֹד בַּכֹּל". צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁבְּכָל פַּעַם שֶׁהוּא יַתְחִיל בֶּאֱמֶת מֵחָדָשׁ הוּא יְקַבֵּל עָצְמוֹת מִמְּקוֹם חָדָשׁ שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ אַף פַּעַם, כִּי זֶה הַכֹּל לְהָבִיא אוֹתָנוּ לִשְׁפָלוּת.

אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים אֵיךְ מַגִּיעִים לִשְׂפָלוּת. לִפְעָמִים אָדָם מִתְעוֹרֵר קָם בַּחֲצוֹת אוֹמֵר תִּקּוּן חֲצוֹת, הוֹלֵךְ לַשָּׂדֶה מִתְבּוֹדֵד, חוֹזֵר לוֹמֵד גְּמָרָא לוֹמֵד פּוֹסְקִים לוֹמֵד זֹהַר לִקּוּטֵי מוֹהַר״ן, הוֹלֵךְ לַגַּן וְאַחֲרֵי הַתְּפִלָּה מִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ: ״פְּשׁוּט... אֲנִי אֶחָד מֵהַחֲבֵרֵ׳ה הָרְצִינִיִּים בְּיוֹתֵר בַּדּוֹר״, מִסְתַּכֵּל סְבִיבוֹ ״אַתֶּם רְחוֹקִים מְאֹד מִמֶּנִּי, אֵין פֹּה הַרְבֵּה אֲנָשִׁים בַּדַּרְגּוֹת שֶׁלִּי, תָּמִיד יָדַעְתִּי שֶׁיֵּשׁ לִי פּוֹטֶנְצִיָאל לִהְיוֹת מְיֻחָד״, וּמַרְגִּישׁ עִם עַצְמוֹ יוֹתֵר מִדַּי טוֹב עִם הַאַף לְמַעְלָה, וּמַשְׁוִיץ לְכֻלָּם.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לוֹ ״חֲבִיבִי, מָחָר אַתָּה לֹא קָם חֲצוֹת. לָמָּה? כִּי עִם הַחֲצוֹת שֶׁלְּךָ עָדִיךְ שֶׁתִּישַׁן! חֲצוֹת כָּזֶה אֲנַחְנוּ לֹא צְרִיכִים, חֲצוֹת שֶׁכֵּלוֹ גַּאֲוָה, תַּמְשִׁיךְ לִישׁוֹן. עָדִיךְ לָנוּ שֶׁתָּקוּם מְאֻחָר, עִם אַף בָּאַדָּמָה וְעִם שִׁפְלוּת, אֲנַחְנוּ רוֹצִים שֶׁתָּקוּם חֲצוֹת אֲבָל עִם שִׁפְלוּת, לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמְךָ וְלִרְאוֹת כַּמָּה אֲנִי עוֹד רָחוֹק״, רַק אֶת זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה. לֹא מְעַנְיֵן אוֹתוֹ כָּל מָה שֶׁמְּבַחוּץ אֶלָּא לִהְיוֹת אֲמִתִּי עִם עַצְמֵנוּ, כִּי כָּל הָעִקָּר פֹּה זֶה ״שִׁפְלוּת״.

״אֵין לִי כְּלוּם״!

אָדָם יִלְמַד שִׁתֵּי הֲלָכוֹת בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ וְיִשְׁמַח בָּזֶה, כָּכָה רַבֵּנוּ נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב אוֹמֵר. אָדָם יִלְמַד שִׁתֵּי הֲלָכוֹת בַּיּוֹם וְיִשְׂמַח בָּזֶה. אֲבָל עַכְשָׁו אָדָם יִקַּח אֶת זֶה וַיְהַפֵּךְ לְ״רַק״ שִׁתֵּי הֲלָכוֹת וְזֶה מָה שֶׁהוּא לוֹמֵד כָּל הַיּוֹם, ״כִּי כָּכָה רַבֵּנוּ אָמַר״. מִצַּד אֶחָד זֶה נָכוֹן אֲבָל אִי אֶפְשָׁר רַק זֶה וְזֶהוּ, וְיַעֲלֶה לְמַעְלָה וְיֹאמְרוּ לוֹ ״מָה לָמַדְתָּ״? וְהוּא יֹאמַר לָהֶם: ״2 הֲלָכוֹת בַּיּוֹם כִּי כָּכָה רַבֵּנוּ אוֹמֵר״, זֶה לֹא בְּסֵדֶר. אָז מָה רוֹצִים פֹּה בְּעֶצֶם? אָדָם שֶׁלּוֹמֵד 2 הֲלָכוֹת בַּיּוֹם צָרִיךְ לִשְׁמוֹחַ בָּזֶה אוֹ לֹא? הֵיכָן הַטָּעוּת וְהֵיכָן הַנְּקֻדָּה שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִרְאוֹת פֹּה?

זֶה בְּעֶצֶם הָעִנְיָן, אָדָם צָרִיךְ לֹא רַק לִשְׁמוֹחַ אֶלָּא לִקְפֹּץ מִשְּׂמְחָה, אֲבָל מִשָּׁם לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה וּלְבַקֵּשׁ ׳וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ׳. הַמַּהֲלָךְ הַזֶּה שֶׁל כָּל פַּעַם מֻחְדָּשׁ יַכְנִיס בָּנוּ שִׁפְלוּת בִּכְדֵי לְהוֹצִיא מֵאִתָּנוּ אֶת כָּל הַגַּאֲוֹוֹת הַטְּמוּנוֹת, לָכֵן יֵלֵךְ וְיִשְׂמַח בִּשְׁתֵּי הֲלָכוֹת וְיִשְׁאַף יוֹתֵר לְהִדָּבֵק בְּתוֹרַת ה׳.

פַּעַם אַחַת הָרַב שָׂךְ בָּכָה בְּכִיּוֹת נוֹרָאִיוֹת. הָרַב שָׂךְ צַדִּיק גָּדוֹל עוֹלָם הַתּוֹרָה עוֹלָם הַיְשִׁיבוֹת גְּאוֹנוּת מֻפְלֶגֶת וְהוּא יוֹשֵׁב וּבוֹכֶה. עַל מָה יֵשׁ לוֹ כְּבָר לִבְכּוֹת? אָז אֶחָד הַמְּקֻרָבִים נִכְנַס אֵלָיו וְשָׁאַל אוֹתוֹ: ״הָרַב מָה קָרָה? לָמָּה אַתָּה בּוֹכֶה״? אָז הָרַב

עָנָה: ״אֵין לִי כְּלוּם אֵין לִי כְּלוּם! אֵין לִי תּוֹרָה אֵין לִי מִצְווֹת״! אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת? צַדִּיק גָּדוֹל כָּל כָּךְ, הוּא בָּנָה אֶת כָּל עוֹלָם הַיְשִׁיבוֹת, בִּגִיל מְבֻגָּר מְאֹד הָיָה עֲדַיִן מוֹסֵר שִׁעוּרִים בְּעִיּוּן זֶה לֹא פָּשׁוּט לִהְיוֹת בִּצְנִיעוּת, אָז מָה זֶה אֵין לִי כְּלוּם? עָנָה לוֹ כָּכָה: ״כֵּן תּוֹרָה מִצְווֹת יְשִׁיבוֹת, אֲבָל מִכָּל זֶה יוֹדְעִים! מִכָּל זֶה יוֹדְעִים״!

זֶה טוֹב שֶׁיֵּדְעוּ אֲבָל זֶה לֹא דּוֹמֶה בִּכְלָל לְמָה שֶׁנַּעֲשָׂה בְּסֵתֶר, וְזֶה עִנְיַן אַחֵר לְגַמְרֵי, כִּי זֶה הַשָּׂגוֹת שֶׁל הָרַב שָׁךְ - מָה שֶׁנַּעֲשָׂה בְּהֶצְנֵעַ לֶכְת שֶׁאֵין אִישׁ יוֹדֵעַ. כָּל דָּבָר יֵשׁ פְּרָסוּם וּכְרָזוֹת ״צַדִּיק בָּא לָעִיר״ וּתְמוּנוֹת וּפְרָסוּם גָּדוֹל אָז אֵין מָה לַעֲשׂוֹת זֶה לֹא עוֹבֵד אַחֶרֶת צָרִיךְ לְפַרְסֵם, מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת? אֲבָל מִצַּד שֵׁנִי זֶה לֹא אוֹתוֹ אֶפֶקְט.

זֶה הַנְּסָיוֹן שֶׁל הַדּוֹר הַכֹּל נַעֲשָׂה בְּרַעַשׁ גָּדוֹל אֵין לְאָן לִבְרֹחַ אֲבָל מִצַּד שֵׁנִי שֶׁהַדְּבָרִים נַעֲשִׂים בְּסֵתֶר עַל יְדֵי זֶה הַדְּבָרִים נִמְשָׁכִים לִזְמַן אָרוֹךְ. אָז כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ מִקָּצָת צַדִּיק נִסְתָּר וּמִקָּצָת צַדִּיק גָּלוּי כִּי יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁנַּעֲשִׂים בְּגָלוּי וְיֵשְׁנָם דְּבָרִים שֶׁנַּעֲשִׂים בְּנִסְתָּר. אָדָם בַּתְּפִלָּה בְּמָקוֹם לְהִתְנַדְנֵד בְּכֹחַ אָז הוּא יִתְפַּלֵּל כָּךְ שֶׁפָּחוֹת יִתְבַּלֵּט, אִם הוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת רַק שֶׁלֹּא יֵרָדֵם בְּאֶמְצַע הַתְּפִלָּה. יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁלֹּא שַׁיָּךְ לְהַסְתִּיר, חַיָּבִים לַעֲשׂוֹת אוֹתָם, אֲבָל יֶשְׁנָם דְּבָרִים שֶׁאֲנִי יָכוֹל ׳לְהַצְנִיעַ לֶכֶת׳.

סִימָן טָהוֹר

אוֹמֵר הַגָּאוֹן מִוִילְנָא: הַתּוֹרָה דָּאֲגָה לָנוּ בָּזֶה שֶׁצִּוְּתָה עָלֵינוּ לֶאֱכוֹל דָּוְקָא חָיוֹת וּבְהֵמוֹת מְסֻיָּמוֹת, אֵיזוֹ חַיָּה אֲנַחְנוּ אוֹכְלִים? אֲנַחְנוּ לֹא אוֹכְלִים כָּל חַיָּה. צָרִיךְ שֶׁיִּהְיוּ כַּמָּה תְּנָאִים מַפְרִיסָה פַּרְסָה וְמַעֲלָה גֵּרָה. מִכָּל הַחַיּוֹת וְהַבְּהֵמוֹת צָרִיךְ 2 סִימָנִים שֶׁיִּהְיוּ מֻתָּרִים לַאֲכִילָה.

הַגְּמָרָא אוֹמֶרֶת שֶׁזּוֹ תּוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ כָּתַב אֶת הַתּוֹרָה הוּא כָּתַב שֶׁבְּדֶרֶךְ כְּלָל אִם יֵשׁ מַעֲלָה גֵּרָה אָז הוּא גַּם מַפְרִיס פַּרְסָה וְאִם אֵין מַעֲלָה גֵּרָה אָז אֵין מַפְרִיס פַּרְסָה זֶה הוֹלֵךְ בְּיַחַד חוּץ מֵאַרְבָּעָה מִקָּרִים כָּאֵלּוּ שֶׁיֵּשׁ רַק סִימָן אֶחָד בִּלְבַד: הַשָּׁפָן הָאַרְנֶבֶת וְהַגְּמָל שֶׁהֵם מַעֲלִים גֵּרָה אֲבָל לֹא שׁוֹסְעִים שֶׁסַע, וְהַחֲזִיר בְּדִיּוּק הָפוּךְ הוּא כֵּן שׁוֹסֵעַ שֶׁסַע אֲבָל לֹא מַעֲלֶה גֵּרָה. אָז זֶה מָה שֶׁיֵּשׁ רַק הָאַרְבָּעָה הָאֵלֶּה.

וְשׁוֹאֵל לָמָּה מַעֲלֶה גֵּרָה זֶה אֶחָד מֵהַסִּימָנִים? מָה יֵּשׁ בָּזֶה? אָכַלְתָּ? גָּמַרְנוּ. מָה אַתָּה לוֹעֵס עוֹד פַּעַם אֶת אוֹתוֹ אֹכֶל, מָה אַתָּה מַעֲלֶה גֵּרָה? אֶלָּא אֵצֶל הַחַיּוֹת

וְהַבְּהֵמוֹת זוֹ ׳מַעְלָה׳ עֲצוּמָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דָּאַג לָנוּ. אָמְנָם הַכֹּל זֶה גְּזֵירַת הַכָּתוּב אֲבָל יֵשׁ טְעָמִים, ה׳ דָּאַג לָנוּ שְׁאֲנַחְנוּ נֹאכַל וְזֶה יַשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ דְּבָרִים טוֹבִים כִּי כָּל מָה שֶׁאֲנַחְנוּ אוֹכְלִים מַשְׁפִּיעַ עַל הַנֶּפֶשׁ, צָרִיךְ לֶאֱכוֹל רַק כָּאֵלּוּ שֶׁמִּתְנַהֲגִים טוֹב. אֲנַחְנוּ לֹא אוֹכְלִים טוֹרְפִים אוֹ כָּל מִינֵי יְצוּרִים אֲחֵרִים שֶׁאֵין לָהֶם כִּבְיָכוֹל הִתְנַהֲגוּת טוֹבָה כָּלְשֶׁהִי.

לָכֵן אוֹמֵר הַגָּאוֹן מִוִילְנָא הַסִּימָן הַזֶּה שֶׁל הַמַּעֲלָה גֵּרָה הוּא סִימָן טָהוֹר כֵּיוָן שֶׁהוּא מִסְתַּפֵּק בְּמַה שֶׁיֵּשׁ לוֹ וְלֹא לוֹקֵחַ עוֹד. הִסְתַּפְּקוּת בַּמּוּעָט הִיא אֶחָד מִ-48 קִנְיָנִים שֶׁהַתּוֹרָה נִקְנֵית בָּהֶם, שֶׁהוּא שָׁמֵחַ בְּחֶלְקוֹ. אֵצֶל הַבְּהֵמוֹת וְהַחַיּוֹת זֶה קָשׁוּר לְאֹכֶל, אֲבָל אֶצְלֵנוּ זֶה קָשׁוּר לִרוּחָנִיּוּת. נִשְׂמַח עִם מָה שֶׁיֵּשׁ לָנוּ, עִם הַבַּיִת שֶׁלָּנוּ, עִם מָה שֶׁ׳ נָתַן לָנוּ. אֲנַחְנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ שֶׁכְּשֶׁאָדָם לֹא שָׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ וְלֹא מִסְתַּפֵּק בְּמַה שֶׁיֵּשׁ לוֹ אָז בְּשֶׁל כָּךְ מַגִּיעַ לְדָאָגוֹת, מַרְבֶּה נְכָסִים מַרְבֶּה דְּאָגָה. אִם אָדָם קִבֵּל עֲשִׁירוּת ה׳ יַעֲזֹר שֶׁלֹּא יִכָּשֵׁל אֲבָל עֲשִׁירוּת מֻפְלֶגֶת זֶה נִסָּיוֹן גָּדוֹל וְקָשֶׁה מְאֹד.

חַז״ל אָמְרוּ ׳מַרְבֶּה נְכָסִים מַרְבֶּה דְּאָגָה׳ זֶה הַכֹּל, הֵם כְּבָר יָדְעוּ אֶת זֶה, חָסְכוּ לָנוּ אֶת כָּל הָעֲבוֹדָה הַזֹּאת, נִישַׁן טוֹב וְנֶהֱנֶה עִם מָה שֶׁיֵּשׁ לָנוּ.

שָׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ?

אָז זֶה בָּרוּר שֶׁבְּגַשְׁמִיּוּת מִי שֶׁשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ זוֹ מַעְלָה עֲצוּמָה, אֲבָל בְּרוּחָנִיּוּת אֵיזֶה מִין דָּבָר זֶה? אַדְרַבָּא צָרִיךְ כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר לִשְׁאֹף גָּבוֹהַ וְלִרְצוֹת עוֹד וְעוֹד? אָז מִתְבָּרֵר שֶׁזֶּה לֹא כָּךְ, אִם אָדָם אֵין לוֹ שִׂמְחָה בְּחֶלְקוֹ בָּרוּחָנִיּוּת אָז כָּל הַשְּׁאִיפוֹת זֶה לִכְבוֹד עַצְמוֹ, כָּל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה זֶה לְעַצְמוֹ. אִם אֵין לוֹ אֶת הַשִּׂמְחָה וְאֶת הַהִסְתַּפְּקוּת בְּמַה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, כְּלוֹמַר לָמַד כַּמָּה פְּסוּקִים מֵהַחֻמָּשׁ, שׁוּרָה בַּגְּמָרָא, 2 הֲלָכוֹת... אִם אֵין לוֹ שִׂמְחָה בָּזֶה אָז כָּל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה זֶה אַף וְרַק לִכְבוֹד עַצְמוֹ, וְלָכֵן כָּל פַּעַם צָרִיךְ לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ.

מַסְבִּיר רַבֵּנוּ בְּשִׂיחוֹת הָרַ״ן שֶׁכָּל יְהוּדִי בִּשְׁבִיל לִהְיוֹת כָּשֵׁר חַיָּבִים לְהַעֲבִיר אוֹתוֹ מִלְיוֹן פְּעָמִים הָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁל לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, מִכָּל הַהַכְפָּשׁוֹת וְהַהַשְׁפָּלוֹת וְשׁוֹקְלִים לוֹ אֶת הַכֹּל וּמַתְחִיל מֵחָדָשׁ, וְעוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם, וּבָזֶה שֶׁהוּא מַתְחִיל מֵחָדָשׁ בְּכָל הַקִּימוֹת וְהַנְּפִילוֹת הָאֵלּוּ שָׁם מֻנָּחוֹת כָּל הַיְשׁוּעוֹת שֶׁלּוֹ. זֶה הַסִּטְרָא אַחֲרָא רוֹצֶה לִגְנֹב מֵאִתָּנוּ וְזוֹ מְסִירוּת נֶפֶשׁ נוֹרָאִית לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, כִּי שֶׁלּוֹקְחִים אֶת הַכֹּל

אֵין חֵשֶׁק אֵין כֹּחוֹת "הָיִיתִי פֹּה כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים וּבָאתִי וְנָפַלְתִּי וְלָקֻחוּ מִמֶּנִּי אֶת הַכֹּל", אָז הוּא הוֹלֵךְ נֶגֶד עַצְמוֹ נֶגֶד הַכֹּל וּמַתְחִיל מִכְּלוּם.

זֶה מָה שֶׁנִּקְרָא 'תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה' וְזוֹכֶה לִגְדוֹלוֹת כִּי תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה מְהַפֶּכֶת אֶת כָּל הַזְּדוֹנוֹת לִזְכֻיּוֹת. כָּל פַּעַם שֶׁהוּא הֵזִיד בַּחַיִּים שֶׁלּוֹ הַכֹּל נֶהְפַּךְ לוֹ לִזְכֻיּוֹת, זֶה מְגַלֶּה אֶת הָאַהֲבָה הַמִּסְתֶּרֶת בְּכָל יְהוּדִי וְזֶה הַקֶּשֶׁר הַפְּנִימִי הֶעָמֹק שֶׁשָּׁם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מְוַתֵּר עַל אַף יְהוּדִי וְעַל אַף יְהוּדִיָּה וְשָׁם נִמְצָאוֹת כָּל הַיְשׁוּעוֹת שֶׁלָּנוּ בְּקֶשֶׁר הַזֶּה שֶׁהוּא מֻחְדָּשׁ.

סוֹף סְפוּר

אֲבָל בַּמַּאֲמָר מֻסְגָּר מָה הָעִנְיָן בְּכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה? בְּכָל הַמַּהֲלָךְ הַמִּתְיֵשׁ הַזֶּה? שֶׁאֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מַפְסִידִים! לֹא יוֹדֵעַ מָה יִהְיֶה, אֵיךְ יֵרָאֶה, לֹא יוֹדֵעַ מָה יֵצֵא מִכָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה, אֲנִי מַמְשִׁיךְ הָלְאָה, אֲבָל נֵדַע לָנוּ לְאֹרֶךְ כָּל הַדֶּרֶךְ שֶׁאֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מַפְסִידִים.

מָה פַּרְעֹה עָשָׂה? רָמְסוּ אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, הוּא יָדַע אֶת הַסּוֹד שֶׁאָדָם רוֹמְסִים אוֹתוֹ וּמַתְחִיל מֵחָדָשׁ - מְקַבֵּל עָצְמוֹת מִמָּקוֹם אַחֵר לְגַמְרֵי שֶׁלֹּא הָיָה אַף פַּעַם וְלָכֵן זוֹ מְסִירוּת נֶפֶשׁ נוֹרָאִית.

וּמִמַּה לְהַתְחִיל? כַּמָּה לְהַתְחִיל? נַתְחִיל מִמַּשֶּׁהוּ קָטָן. נִסְתֹּם פִּרְצוֹת שֶׁמִּשָּׁם עִקַּר הֵינִיקָה שֶׁלָּהֶם בְּכָל הַמָּקוֹמוֹת שֶׁאָנַחְנוּ מְקֻלְקָלִים רֹאשׁ, וְאִם אֲנַחְנוּ לֹא יְכוֹלִים - לֹא נִתְיָאֵשׁ, נַתְחִיל לְבַקֵּשׁ מֵה' שֶׁיַּעֲזֹר לָנוּ בַּנְּקוּדָה הַזֹּאת, לְפָחוֹת אֶת זֶה נַעֲשֶׂה, מִמֵּילָא זֶה יָסִיר אֶת הֵינִיקָה וְזוֹ כְּבָר תְּחִלַּת הַדֶּרֶךְ, וּמִשָּׁם רַק לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה וָהָלְאָה.

מצורע

אוֹת וָפֶלֶא

בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ דָּנָה הַתּוֹרָה בִּנְגְעֵי הַצָּרַעַת שֶׁהָיוּ מוֹפִיעִים בַּבָּתִּים בַּבְּגָדִים וּבַגּוּף בִּגְלַל עָוֹן לְשׁוֹן-הָרַע. הָרַמְבַּ"ם כּוֹתֵב שֶׁהַנְּגָעִים הַלָּלוּ הָיוּ עַל-טִבְעִיִּים לַחֲלוּטִין: "אוֹת וָפֶלֶא הָיָה בְּיִשְׂרָאֵל כְּדֵי לְהַזְהִירָן מִלְּשׁוֹן-הָרַע".

הַמַּכָּה הָיְתָה בָּאָה בְּהַדְרָגָה: בַּתְּחִלָּה הָיוּ "מִשְׁתַּנּוֹת קִירוֹת בֵּיתוֹ ... אִם עָמַד בְּרִשְׁעוֹ עַד שֶׁהֶחֱזִין הַבַּיִת - מִשְׁתַּנִּים כְּלֵי הָעוֹר שֶׁבְּבֵיתוֹ". אַחֲרֵי הַכֵּלִים הָיָה הַנֶּגַע בָּא עַל בְּגָדָיו שֶׁל הַדּוֹבֵר לְשׁוֹן-הָרַע. וּלְבַסּוֹף, לְאַחַר שֶׁכָּל הָאַזְהָרוֹת הַלָּלוּ לֹא הוֹעִילוּ - הָיָה מוֹפִיעַ הַנֶּגַע בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ מַמָּשׁ, "וְיִהְיֶה מֻבְדָּל וּמְפֻרְסָם לְבַדּוֹ, עַד שֶׁלֹּא יִתְעַסֵּק בְּשִׂיחַת הָרְשָׁעִים".

הַדֶּרֶךְ שֶׁבָּהּ בָּאוּ הַנְּגָעִים עַל הָאָדָם הֵבִיאָה אוֹתוֹ לִידֵי הַכָּרָה שֶׁאֵין אֵלֶּה תּוֹפְעוֹת טִבְעִיּוֹת שִׁגְרָתִיּוֹת. הוּא נוֹכַח בַּעֲלִיל שֶׁזֶּה אִתּוּת מְשֻׁמָּיִם בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית יְשִׁירָה, וּבְכַוָּנָה מְיֻחֶדֶת מֵה' - לְהַזְהִירוֹ מִן הַחֵטְא. אַף עַל פִּי כֵן מִי שֶׁלֹּא רָצָה לְהַאֲמִין הָיָה יָכוֹל לִטְעוֹן שֶׁזֶּה דֶּרֶךְ הַטֶּבַע וּלְחַפֵּשׂ הֶסְבֵּר טִבְעִי כָּלְשֶׁהוּ לַתּוֹפָעָה, שֶׁכֵּן בְּסוֹפוֹ

שֶׁל דָּבָר לֹא הָיָה זֶה גַּם גָּלוּי הַמְשַׁדֵּד לְגַמְרֵי אֶת מַעֲרֻכוֹת הַטֶּבַע, עַד שֶׁהַכֹּל נוֹתָרִים פְּעוּרֵי-פֶּה. תּוֹפָעַת הַנִּגְעִים הִתְלַבְּשָׁה בְּכָל זֹאת בִּלְבוּשׁ שֶׁל מַחֲלָה, וְהוֹתִירָה אֶפְשָׁרוּת לְהִתְעַקֵּשׁ וְלִטְעוֹן שֶׁאֵין כָּאן גּוֹרֵם עַל-טִבְעִי.

כָּאן בָּא לִידֵי בִּטּוּי הַהֶבְדֵּל בֵּין הַשִּׁקְפַת עוֹלָם יְהוּדִית לְזוֹ הַנָּכְרִית. בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים "מַאֲמִינִים בְּנֵי מַאֲמִינִים". כַּאֲשֶׁר יְהוּדִי נִתְקָל בְּתוֹפָעַת הַנִּגְעִים, אֵין לוֹ סָפֵק הוּא רוֹאֶה בָּזֶה מִיַּד אֶת יַד ה'. לֹא רַק הַתּוֹפָעוֹת הַפְּלִאִיּוֹת הַעַל-טִבְעִיּוֹת כְּנִגְעֵי הַצָּרַעַת נִתְפָּסוֹת בְּעֵינֵי יְהוּדִי כְּיַד ה', אֶלָּא גַּם כָּל מָה שֶׁקּוֹרֶה בָּעוֹלָם, גַּם עִנְיְנֵי הַטֶּבַע הַשִּׁגְרָתִיִּים. יְהוּדִי מַאֲמִין שֶׁהַכֹּל מִתְנַהֵל מִלְמַעְלָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית. כָּךְ רוֹאֶה יְהוּדִי אֶת הַמְּצִיאוּת.

שׁוֹנָה הִיא הַתְּפִיסָה הַנָּכְרִית. הַדּוֹגֶל בָּהּ, אֲפִילּוּ מִי שֶׁמַּכִּיר בְּמְצִיאוּת הַבּוֹרֵא, מְחַפֵּשׂ בְּכָל דָּבָר אֶת הַהֶסְבֵּר הַטִּבְעִי הַהֶגְיוֹנִי. אֲפִילּוּ כְּשֶׁהוּא רוֹאֶה נֵס וּמַאֲמִין שֶׁזֶּה נֵס, יְנַסֶּה לְהַלְבִּישׁ אֶת הַדְּבָרִים בִּלְבוּשׁ טִבְעִי וְשִׂכְלִי, כְּמִדַּת יְכָלְתּוֹ. יְהוּדִי מַאֲמִין שֶׁכְּשֶׁם שֶׁהָיְתָה כַּוָּנָה אֱלֹקִית גְּלוּיָה בְּנִגְעֵי הַצָּרַעַת, כָּךְ יֵשׁ בְּכָל דָּבָר מַטָּרָה מְיֻחֶדֶת מֵה'. יֶתֶר עַל כֵּן, הוּא מַאֲמִין שֶׁגַּם בְּדָבָר שֶׁנִּרְאֶה רַע טָמוּן טוֹב נֶאֱצָל, שֶׁכֵּן אִם הַכֹּל בָּא מֵאֵת ה', לֹא יִתָּכֵן שֶׁיָּבוֹא מִמֶּנּוּ הָרַע, שֶׁהֲרֵי הוּא תַּכְלִית הַטּוֹב.

וְאַף דָּבָר זֶה מִתְבַּטֵּא בְּנִגְעֵי הַצָּרַעַת. בַּמִּדְרָשׁ מְסֻפָּר שֶׁאַחַת הַסִּבּוֹת לְנִגְעֵי הַבָּתִּים הִיא מִשּׁוּם שֶׁהַכְּנַעֲנִים הִטְמִינוּ בָּהֶם אֶת אוֹצְרוֹתֵיהֶם קֹדֶם שֶׁסִּלְּקוּ עַל יָדֵי בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל. הֲרֵי שֶׁדַּוְקָא עַל יְדֵי הַדָּבָר שֶׁנִּרְאֶה רַע וְשֶׁאֹלֵץ אֶת הָאָדָם לַהֲרֹס אֶת בֵּיתוֹ נִתְגַּלָּה טוֹב נִפְלָא - נִתְגַּלּוּ הָאוֹצָרוֹת הַגְּדוֹלִים. מֵאֲחוֹרֵי הַנֵּס עוֹמֵד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

נֵס אוֹ טֶבַע?

נֵס זֹאת מִילָה בְּעָיְתִית לְמִי שֶׁלֹּא מוּכָן לְחַפֵּשׂ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁעוֹמֵד מֵאֲחוֹרֵי הַנֵּס, נֵס זֶה הִתְעָרְבוּת יְשִׁירָה שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. מָה זֶה טֶבַע? זֶה לֹא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא? יְשָׁנָה סוּג שֶׁל כְּפִירָה שֶׁאוֹמֶרֶת שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא אֶת הָעוֹלָם וּבָרָא חֻקֵּי טֶבַע וְנָתַן לָעוֹלָם לְהִתְנַהֵל, לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה לְפִי מַעֲרֻכוֹת הֶחֻקִּים שֶׁהוּא בָּרָא וְהוּא לֹא מַתְאִים לוֹ, לֹא לִכְבוֹדוֹ לְנַהֵל אֶת הָעוֹלָם, הוּא נִמְצָא בְּמְרוֹמֵי מְרוֹמִים וּמִשָּׁם הוּא מַשְׁקִיף מִדֵּי פַּעַם מָה נַעֲשָׂה פֹּה אֲבָל הוּא לֹא מִתְעָרֵב, הַמַּעֲרֶכֶת נוֹסַעַת לְבַד וְזֶה "חֻקֵּי טֶבַע".

מַחְשָׁבָה זוֹ הִיא כְּפִירָה כִּי אֲנַחְנוּ מַאֲמִינִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִתְעָרֵב כֹּל רֶגַע וְרֶגַע פֹּה בַּבְּרִיאָה, זֶה נִקְרָא הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית. וְלֹא שֶׁהוּא בָּרָא אֶת הָעוֹלָם וְהָלַךְ לָנוּחַ אוֹ שֶׁלֹּא לְפִי כְּבוֹדוֹ לְהִתְעָרֵב. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא חֻקֵּי טֶבַע, כִּי אִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הָיָה מִתְעָרֵב כֹּל רֶגַע וְרֶגַע וְהָיִינוּ רוֹאִים אֶת זֶה בְּחוּשׁ, לֹא הָיְתָה לָנוּ בְּחִירָה, אָז הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִסְתִּיר אֶת הַיָּד שֶׁלּוֹ וְהֶעֱלִים אוֹתָהּ - "עוֹלָם" מִלְּשׁוֹן "הֶעְלֵם", הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִסְתִּיר אֶת הַיָּד שֶׁלּוֹ וְהִטְבִּיעַ אוֹתָהּ בַּטֶּבַע, כְּדֵי שֶׁתִּשָּׁאֵר לָנוּ בְּחִירָה וְזֶה נִקְרָא חֻקֵּי טֶבַע, לְכֵן טֶבַע גִּמַטְרִיָא אֱלֹקִי"ם כִּי זוֹ מִדַּת הַדִּין.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּשֶׁהוּא בְּרַחֲמִים אָז רוֹאִים אֶת יַד ה', שֶׁהוּא מִסְתַּתֵּר אָז ה' אֱלֹקִים זֶה שֵׁם שֶׁל דִּינִים לְכֵן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִסְתַּתֵּר זֶה נִקְרָא טֶבַע, זֶה גַּם יַד ה' אֲבָל בְּהַסְתָּרָה. כֹּל הַטֶּבַע, כֹּל הַבְּרִיאָה הַכֹּל זֶה יַד ה', רַק הַשְּׁאֵלָה אִם זֶה בְּהַסְתָּרָה אוֹ בְּגָלוּי, חֻקֵּי טֶבַע זֶה יַד ה' רַק בְּהַסְתָּרָה. גַּם זֶה יָד ה' בְּגָלוּי. אֲנַחְנוּ כֵּן רוֹצִים לְהִתְפַּעֵל. אֵצֶל הַצַּדִּיקִים אֵין הֶבְדֵּל בֵּין טֶבַע לְנֵס, מַה זֶּה נֵס? אֲנַחְנוּ מִתְפַּעֲלִים - "וַואי הָיָה פֹּה נֵס" אָדָם מִתְפַּעֵל, יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁרוֹצִים לְהַעֲלִים אֶת הַנִּסִּים, "תַּפְסִיק לִהְיוֹת תִּינוֹק, בְּסֵדֶר, עָזוֹב", אֲנַחְנוּ כֵּן רוֹצִים לְהִתְפַּעֵל כִּי זֶה מַכְנִיס בְּאָדָם אֱמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית. עֲמָלֵק רוֹצֶה לְקָרֵר אֶת זֶה, אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהִתְפַּעֵל, הִתְפַּעֲלוּת זֶה נִקְרָא אֱמוּנָה - כֵּן יֵשׁ פֹּה יַד ה'!

מִי שֶׁאָמַר לַשֶּׁמֶן שֶׁיִּדְלַק

הַגְּמָרָא מְסַפֶּרֶת עַל הַבַּת שֶׁל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא שֶׁבְּעֶרֶב שַׁבָּת רָצְתָה לְהַדְלִיק נֵרוֹת שַׁבָּת וְטָעֲתָה וְשָׂמָה חֹמֶץ בְּמָקוֹם שֶׁמֶן, יִתְּכֵן מְאוֹד שֶׁבִּגְלַל הָעֲנִיּוּת לֹא הָיָה לָהּ אֶפְשָׁרוּת לָשִׂים שֶׁמֶן אָז הִיא שָׂמָה חֹמֶץ, וְהִיא אָמְרָה לְאַבָּא: "הִדְלַקְתִּי אֶת הַנֵּרוֹת בַּחֹמֶץ וְיִתְּכֵן מְאוֹד שֶׁעַכְשָׁו זֶה לֹא יַחֲזִיק מַעֲמָד, עוֹד מְעַט הַנֵּרוֹת יְכַבּוּ מֵעֲלֵיהֶם". אָמַר לָהּ רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא: "תִּרְגְּעִי בִּתִּי, מִי שֶׁאָמַר לַשֶּׁמֶן שֶׁיִּדְלַק יֹאמַר לַחֹמֶץ שֶׁיִּדְלַק, אֵין שׁוּם בְּעָיוֹת. נָכוֹן חֹמֶץ קָשֶׁה לוֹ לְהַחְזִיק מַעֲמָד, אֲבָל אֶצְלֵנוּ בַּבַּיִת אָתְּ יוֹדַעַת מִתְנַהֲלִים פֹּה הַדְּבָרִים בְּצוּרָה אַחֶרֶת". בֶּאֱמֶת הִשְׁאִירוּ אֶת הַנֵּר דּוֹלֵק כָּל הַשַּׁבָּת שֶׁכֻּלָּם יִרְאוּ אֶת הַנֵּס הַנִּפְלָא הַזֶּה שֶׁכָּל הַשַּׁבָּת דָּלַק.

מִי שֶׁאָמַר לַשֶּׁמֶן שֶׁיִּדְלַק יֹאמַר לַחֹמֶץ שֶׁיִּדְלַק, מָה הַפְּרוּשׁ? בַּבַּיִת שֶׁל צַדִּיקִים, נִסִּים זֶה דָּבָר רָגִיל, אַתָּה בָּא לִנְסֹעַ בָּרֶכֶב נִגְמַר הַדֶּלֶק תָּשִׂים מַיִם, מַה הַבְּעָיָה? שָׁם נִסִּים זֶה דְּבָרִים רְגִילִים אֲבָל אֲנַחְנוּ, אֶצְלֵנוּ יֵשׁ חֻקֵּי טֶבַע, אֲנִי לֹא מֵבִין

מָה הוֹלֵךְ כָּאן? ! אֲנַחְנוּ מִתְפַּעֲלִים שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים נְפָשׁוֹת, הַצַּדִּיקִים מִתְפַּעֲלִים מִכֹּל דָּבָר. כַּמָּה שֶׁאָדָם יוֹתֵר מִתְרַגֵּל שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה זֶה נְפָשׁוֹת, הוּא זוֹכֶה שֶׁהַנְּפָשׁוֹת יִהְיוּ אֶצְלוֹ טֶבַע.

מָה הַפֵּרוּשׁ? לִכְאוֹרָה יֵשׁ פֹּה שְׁאֵלָה עֲצוּמָה אֲנַחְנוּ אָמַרְנוּ אָדָם רוֹאֶה נְפָשׁוֹת הוּא מִתְפַּעֵל, צַדִּיקִים רְגִילִים לְזֶה אֵין לָהֶם מָמָּה לְהִתְפַּעֵל, אֵין לָהֶם עַל מָה לְהוֹדוֹת לְכְאוֹרָה, זֶה לֹא כָּכָה עוֹבֵד זֶה בְּדִיּוּק הֲפוּךְ, הַצַּדִּיקִים זוֹכִים שֶׁבַּבַּיִת שֶׁלָּהֶם הֵם רְגִילִים לִרְאוֹת נְפָשׁוֹת כִּי הֵם יוֹדְעִים שֶׁכָּל חֻקֵּי הַטֶּבַע זֶה הַכֹּל נְפָשׁוֹת, זֶה הַכֹּל יָד ה׳.

אִם אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁכָּל הַטֶּבַע זֶה הַכֹּל נְפָשׁוֹת, הַנְּפָשׁוֹת אֶצְלְךָ בַּבַּיִת יִהְיוּ טֶבַע. חַיִּים, נוֹשְׁמִים, הוֹלְכִים - הַכֹּל נְפָשׁוֹת. כְּכָל שֶׁלָּאָדָם יֵשׁ יוֹתֵר פָּעַר בֵּין טֶבַע לְנְפָשׁוֹת אָז יֵשׁ טֶבַע וְיֵשׁ נֵס, יֵשׁ הַפְרָדָה בֵּינֵיהֶם. הַצַּדִּיקִים מִתְפַּעֲלִים מִכֹּל דָּבָר, גַּם מֵהַטֶּבַע וְלָכֵן הַכֹּל נְפָשׁוֹת אֶצְלָם. הַכֹּל פֹּה נְפָשׁוֹת. אָדָם אוֹכֵל, הַמְּעָרְבֵל הַזֶּה צָרִיךְ לְפָרֵק אֶת כָּל הַמִּטְעָן שֶׁהִכְנַסְנוּ. אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מָה זֶה לְפָרֵק אֶת כָּל הֶחָמָרִים לָרְכִיבִים? חָמְרֵי שְׁמוּר וּמְחַמְצְנִים וַעֲמִילָנִים וְחֶלְבּוֹנִים וְחֶלְמוֹנִים, מַעֲרְכוֹת שְׁלֵמוֹת יֵשׁ כָּאן בְּתוֹכֵנוּ וַאֲנַחְנוּ אוֹמְרִים ״יִהְיֶה בְּסֵדֶר אֲחִי״, אָדָם לֹא שָׂם לֵב מָה הִכְנַסְנוּ שָׁם בִּפְנִים בִּכְלָל, כֹּל אָדָם פָּשׁוּט זֶה נְפָשׁ נְפָשׁ.

כֹּל הַמַּעֲרָכוֹת הָאֵלּוּ, אִם הָיוּ מְפָרְקִים אֶת זֶה לְמַעֲרָכוֹת כְּמוֹ בֵּית חֲרֹשֶׁת בְּאֹרֶךְ מֵאוֹת מֶטְרִים עִם חֶלֶקָּה נוֹרָאִית שֶׁל מְכוֹנוֹת, אִם הָיִינוּ יוֹדְעִים מָה נַעֲשָׂה בִּפְנִים אַחֲרֵי שֶׁהִכְנַסְנוּ הַכֹּל בִּפְנִים - מִיָּד אַחֲרֵי הַסְּעוּדָה הַיְנוּ מִתְקַשְׁרִים הַבַּיְתָה: ״בָּרוּךְ ה׳ אָכַלְתִּי, הַכֹּל עָבַר בְּשָׁלוֹם״ ! אֲבָל אָדָם לֹא יוֹדֵעַ מָה נַעֲשָׂה שָׁם בִּפְנִים, נְפָשׁ נְפָשׁ !

הַכֹּל זֶה נֵס

אָדָם יְצוּר תְּלוּתִי. אָדָם שׁוֹתֶה מַיִם צָרִיךְ שֶׁלֹּא יִהְיוּ חַמִּים מִדַּי וְלֹא קָרִים מִדַּי, גַּם בְּלִי חֵיְדֵּקִים וּבְלִי עִפּוּשִׁים אַחֶרֶת מִשְׁרַד הַבְּרִיאוּת יַזְהִיר לְהַרְתִּיחַ אֶת כָּל הַמַּיִם בָּאֵזוֹר. שֶׁהָאֹכֶל לֹא יִהְיֶה מְעֻפָּשׁ וְלֹא יִהְיֶה רָקוּב, אֲנַחְנוּ לֹא חֲתוּלִים שֶׁאוֹכְלִים כֹּל דָּבָר. לְחָתוּל לֹא מַפְרִיעַ שֶׁהוּא אוֹכֵל דְּבָרִים רְקוּבִים, אֲבָל אֲנַחְנוּ לֹא יְכוֹלִים, ה׳ יִשְׁמֹר מָה יִקְרֶה לָנוּ, יֵשׁ מֵעַיִם יוֹתֵר רְגִישׁוֹת.

אָדָם הוֹלֵךְ לִישֹׁן הוּא צָרִיךְ לְהִזָּהֵר שֶׁלֹּא יִהְיוּ יוֹתֵר מִדַּי שְׁמִיכוֹת שֶׁלֹּא יֵחָנֵק וְלֹא פָּחוֹת מִדַּי שְׁמִיכוֹת שֶׁלֹּא יִתְקָרֵר. הוּא הוֹלֵךְ בָּרְחוֹב שֶׁלֹּא יִהְיֶה חַם לוֹ מִדַּי וְלֹא

יִהְיֶה קַר לוֹ מִדַּי. הוּא נוֹשֵׁם אֲוִיר שֶׁלֹּא יִהְיֶה מְלֻכְלָךְ וְלֹא מְזֹהָם. אִם אָדָם הוּא יְצוּר כָּזֶה תְּלוּתִי, הַכֹּל סְבִיבֵנוּ מָלֵא נְסִים. כָּל הַזְּמַן נְסִים. "תִּשְׁמַע זֶה טֶבְעִי"... זֶה נְסִים! הַכֹּל פֹּה נְסִים! חֹמֶץ זֶה בְּדִיּוּק כְּמוֹ שֶׁמֶן! הַצַּדִּיקִים חַיִּים בְּהַרְגָּשָׁה כָּזֹאת שֶׁהַכֹּל פֹּה נֵס, לֹא צְרִיכִים לִלְמֹד בִּמְכוֹן וִינְגִּיט שֶׁכָּל הַגּוּף בָּנוּי בְּמַעֲרָכוֹת כְּאֵלֶּה שֶׁל שְׁרִירִים וְגִידִים וּכְשֶׁאֲנִי מוֹתֵחַ אֶת הָרֶגֶל קָצַת בְּזָוִית יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁרָאוּי תִּהְיֶה לִי מְתִיחַת גִּיד, וְהַכֹּל בְּהַרְמוֹנְיָה, כֹּל הַמַּעֲרָכוֹת. הַכֹּל פֹּה נְסִים.

כַּמָּה שֶׁאָדָם יוֹתֵר מִתְרַגֵּל שֶׁהַכֹּל פֹּה נְסִים וְנִסֵּי נִסִּים, כֹּל הַטֶּבַע אֶצְלוֹ זֶה נֵס, אָז גַּם הַנֵּס יִהְיֶה אֶצְלוֹ דָּבָר טֶבַע בַּבַּיִת. לְכֵן רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא אוֹמֵר לַבַּת שֶׁלּוֹ אַל דְּאָגָה בִּתִּי, שַׁמְתְּ חֹמֶץ זֶה בְּדִיּוּק כְּמוֹ שֶׁמֶן, כִּי אֵצֶל הַצַּדִּיקִים כֹּל הַטֶּבַע זֶה הַכֹּל נְסִים. לֹא שֶׁהֵם לֹא מוֹדִים כְּמוֹ שֶׁחָשַׁבְנוּ שְׁאוּלַי הֵם לֹא מוֹדִים כִּי הַכֹּל פֹּה נְסִים אֶלָּא הָפוּךְ, עַל כֹּל חֹק טֶבַע הֵם מוֹדִים כִּי זֶה הַכֹּל נְסִים.

אֵין הֶבְדֵּל בֵּין 5,000 דּוֹלָר לְבֵין 100 אֶלֶף דּוֹלָר. אָדָם צָרִיךְ יְשׁוּעָה שֶׁל 5,000 דּוֹלָר זֶה בְּהֶחְלֵט סְכוּם מְכֻבָּד אֲבָל אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג אוֹתוֹ, 1,000 דּוֹלַר אֲנִי אֶקַּח מֵהַדּוּדִים הָאֵלּוּ, 1,500 מֵהַשָּׁכֵן הַזֶּה, עוֹד 500 מִמֶּנּוּ, עוֹד 1,000 מִשָּׁם, עוֹד 500 הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּבָר יְסַתֵּדֵר אֹתוֹ, בְּסֵדֶר מַגִּיעַ לְחָמֵשׁ. 20 אֶלֶף דּוֹלָר קָצַת יוֹתֵר בְּעָיָה, זֶה פְּרוֹיֶקְט יוֹתֵר קָשֶׁה, טֶלֶפוֹנִים עִנְיָנִים, זֶה הַרְבֵּה יוֹתֵר קָשֶׁה, 100 אֶלֶף דּוֹלָר זֶה בֶּאֱמֶת קָשֶׁה מְאוֹד מְאוֹד, צָרִיךְ פֶּה נֵס גָּדוֹל, צָרִיךְ נֵס מְיֻחָד. סְלִיחָה רֶגַע, לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶצְלוֹ יֵשׁ בְּעָיָה? אֶצְלוֹ יֵשׁ הֶבְדֵּל בֵּין 100 אֶלֶף לְבֵין 5,000? בְּטַח שֶׁלֹּא, "לִי תֵּבֵל וּמְלוֹאָהּ", בַּשָּׁמַיִם יֵשׁ הֶבְדֵּל בֵּין נְיָרוֹת לְבָנִים רְגִילִים לִנְיָרוֹת שֶׁצִּבּוּעִים בְּצֶבַע יָרוֹק שְׁנִקְרָאִים דּוֹלָרִים? אֲנִי אָשִׂים לָכֶם פֹּה נְיָרוֹת לְבָנִים וּפֹה אֲנִי אָשִׂים לָכֶם עֲרֵמוֹת שֶׁל דּוֹלָרִים, מִי יְסַתֵּכֵּל עַל הַנְּיָרוֹת הַלְּבָנִים? כֻּלָּם יְסַתְּכְּלוּ עַל הַדּוֹלָרִים. "מֵאֵיפֹה הוּא הֵבִיא אֶת זֶה?" מְצָא אֶת הַהֶבְדֵּלִים...

בַּשָּׁמַיִם אֵין הֶבְדֵּלִים, זֶה הַכֹּל נְיָר בֵּין כָּךְ, מָה אִכְפַּת לָהֶם אֵיזֶה נְיָר אֲנִי רוֹצֶה? לָבָן, סָגֹל יָרוֹק? אֲנַחְנוּ תּוֹקְעִים אֶת הַנִּסִּים אָז לָמָּה קָשֶׁה לִי לְהַשִּׂיג אֶת 100 אֶלֶף דּוֹלָר? כִּי לָנוּ יֵשׁ פָּעַר בֵּין טֶבַע לְנֵס, בִּגְלַל זֶה יֵשׁ מְקַטְרֵג שֶׁמּוֹפִיעַ בַּשֻּׁלְחָן וְאוֹמֵר: "לֹא מַגִּיעַ לוֹ".

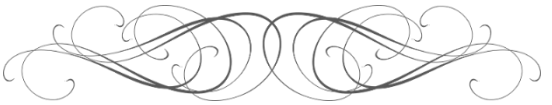
מֵאֵיפֹה נוֹלָדִים הַמְקַטְרְגִים? מִזֶּה שֶׁלָּנוּ יֵשׁ פָּעַר בֵּין נֵס לַטֶּבַע, אָז יֵשׁ מָקוֹם לַמְקַטְרֵג לְהוֹפִיעַ, אֲבָל בֶּאֱמֶת מִצַּד הַשָּׁמַיִם אֵין שׁוּם בְּעָיָה, מָה אִכְפַּת לָהֶם נְיָר טִישׁוּ אוֹ נְיָר שֶׁנִּקְרָא דוֹלָרִים? אֵין הֶבְדֵּל בֵּין זֶה לְבֵין זֶה. הַכֹּל נְיָרוֹת בֵּין כָּךְ.

מִזְמוֹר לְתוֹדָה

תּוֹדָה לַה׳ - מַתָּנָה אַדִּירָה. עַכְשָׁו שְׁמְבִינִים אֶת זֶה כָּל כָּךְ נִפְלָא אָז אָדָם שׁוֹאֵל אֶת עַצְמוֹ - אֵיךְ מַעֲלִים אֶת הָרָמָה? אֵיךְ מְצַמְצְמִים אֶת הַפַּעַר בֵּין נֵס לַטֶּבַע? וְאָז יִהְיֶה יוֹתֵר קַל לְהַמְשִׁיךְ יְשׁוּעוֹת וְאָז הַנִּסִּים יִזְרְמוּ יוֹתֵר אֶצְלֵנוּ, פֹּה טָמוּן כֹּל הָעִנְיָן.

כַּמָּה שֶׁאָדָם יוֹתֵר מוֹדֶה עַל כֹּל פְּרָט שֶׁנַּעֲשָׂה עִמּוֹ הוּא מִתְרַגֵּל שֶׁבְּעֶצֶם הַכֹּל פֹּה בְּעֶצֶם נִסִּים. קָמִים? נֵס, מְבָרְכִים: ״מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ ... רַבָּה אֱמוּנָתֶךָ״. אָדָם נִכְנָס לְשֵׁעוּר, אֵיךְ הִצְלִיחַ לְהַגִּיעַ לְשֵׁעוּר? ״תַּאֲמִין לִי זֶה נֵס״. כֻּלָּנוּ צְרִיכִים לְשַׁפֵּץ וּלְשַׁפֵּר אֶת מִדַּת הַתּוֹדָה רַבָּה שֶׁלָּנוּ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְאָז זֶה מְצַמְצֵם אֶת הַפַּעַר בֵּין נֵס לַטֶּבַע, וּמְמֵילָא כְּשֶׁאֲנִי בָּא לְבַקֵּשׁ מַשֶּׁהוּ יוֹתֵר קַל לָתֵת לִי אֶת זֶה, פָּחוֹת יֵשׁ מָקוֹם לַמְקַטְרֵג לְהוֹפִיעַ, יֵשׁ פֹּה מַתָּנָה אַדִּירָה. כָּל דָּבָר שֶׁאָדָם יֹאמַר ״תּוֹדָה רַבָּה לְךָ ה׳ ״ אָז בְּעֶצֶם הוּא מִתְרַגֵּל שֶׁאֵין פֶּה טֶבַע, וְזוֹכֶה לִרְאוֹת נִסִּים וְנִפְלָאוֹת.

אחרי מות

הַנְּקֻדָּה הַמֶּרְכָּזִית

אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהָבִין מָה עוֹצֵר אוֹתָנוּ, מָה תּוֹקֵעַ אוֹתָנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא כָּל כָּךְ רוֹצִים לְהִתְחַדֵּשׁ, לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, יִהְיֶה מָה שֶׁיִּהְיֶה. הַנְּקֻדָּה הַמֶּרְכָּזִית הִיא הִתְחַדְּשׁוּת. לָכֵן הַכֹּל מִסְתּוֹבֵב סְבִיב הַצִּיר הַזֶּה.

מַגִּיעָה סְפִירַת הָעֹמֶר, וַאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מָה קָרָה בִּסְפִירַת הָעֹמֶר, 24 אֶלֶף תַּלְמִידִים שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא נִפְטְרוּ. 24,000 תַּלְמִידִים זֶה מֵאוֹת יְשִׁיבוֹת. אֲפִילוּ אִם בִּישִׁיבָה יֵשׁ 1,000 תַּלְמִידִים, זֶה 24 יְשִׁיבוֹת. מֵאָה תַּלְמִידִים, יְשִׁיבָה מְמֻצַּעַת, נָכוֹן? מֵאָה תַּלְמִידִים, כַּמָּה יְשִׁיבוֹת? 240 יְשִׁיבוֹת סַךְ הַכֹּל. 240 יְשִׁיבוֹת, כָּל יְשִׁיבָה מֵאָה תַּלְמִידִים, שֶׁפְּרוּסוֹת בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכֻלָּם נִפְטְרוּ בְּפֶרֶק הַזְּמַן שֶׁנִּקְרָא סְפִירַת הָעֹמֶר. זֹאת מַכָּה קָשָׁה, מַכָּה אֲנוּשָׁה. מִפְעָל חַיִּים נֶהֱרַס. אָדָם בּוֹנֶה, בּוֹנֶה, בּוֹנֶה, אֶת הַכֹּל הוֹרְסִים לוֹ; כָּל עוֹלָמוֹ, הַכֹּל הוֹרְסִים לוֹ.

וְכֻלָּם תַּנָּאִים קְדוֹשֵׁי עֶלְיוֹן. 24,000 תַּלְמִידִים שֶׁלֹּא נָהֲגוּ כָּבוֹד זֶה בָּזֶה, דִּקְדְּקוּ אִתָּם לְפִי מַדְרֵגָתָם הַנּוֹרָאִית שֶׁל הַתַּנָּאִים הַקְּדוֹשִׁים. מָה פֵּרוּשׁ לֹא נָהֲגוּ כָּבוֹד

זֶה בָּזֶה. הֵם זִלְזְלוּ? הֵם לֹא נָהֲגוּ כְּפִי הַדְּרָגוֹת שֶׁדָּרְשׁוּ מֵהֶם - לֹא מַסְפִּיק דִּקְדְּקוּ, אָז דִּקְדְּקוּ אִתָּם. וְכָל זֶה נֶהֱרַס, נִפְטְרוּ 24,000 בְּפֶרֶק זְמַן כָּזֶה קָצָר.

אָדָם מוֹצֵא אֶת עַצְמוֹ אַחֲרֵי זֶה מוּל שֹׂקֶת שְׁבוּרָה, נֶהֱרַס לוֹ מִפְעָל חַיִּים, מָה יֵּשׁ לוֹ לַעֲשׂוֹת? מָה רוֹצִים מִמֶּנִּי? נִכְשַׁלְתִּי בַּכֹּל, נִכְשַׁלְתִּי. הֲרֵי מָה קוֹרֶה, כְּשֶׁחָס וְשָׁלוֹם אָדָם רוֹאֶה שֶׁנִּשְׁבַּר לוֹ מַשֶּׁהוּ שֶׁהוּא תִּכְנֵן, נֶהֱרַס לוֹ מָה שֶׁהוּא בָּנָה, מִיַּד חוֹשֵׁב: אֵיפֹה נִכְשַׁלְתִּי, לָמָּה, אֵיזֶה מַזָּל זֶה? אֵיזֶה חַיִּים אֵלּוּ, לָמָּה כָּךְ? אֵיפֹה טָעִיתִי בְּכָל הַחַיִּים שֶׁלִּי? מָה אֲנִי אֶעֱשֶׂה עַכְשָׁו?

מָה רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה צָרִיךְ לַחְשֹׁב? הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כַּנִּרְאֶה לֹא רוֹצֶה אוֹתִי שֶׁאֲנִי אֲנַהֵל יְשִׁיבוֹת, גָּמַרְנוּ, נִגְמָר הַסִּפּוּר. לֹא מַמְשִׁיךְ יְשִׁיבוֹת, אֶתְחַבֵּא בְּאֵיזוֹ מְעָרָה, אֶלְמַד תּוֹרָה יוֹמָם וָלַיְלָה. רָצִיתִי לְזַכּוֹת אֶת הַצִּבּוּר, רָצִיתִי לְהָקִים יְשִׁיבוֹת לְזַכּוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, לִלְמֹד וּלְלַמֵּד, לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת, לֹא בְּדִיּוּק זֶה מָה שֶׁרוֹצִים מִמֶּנִּי, אֲנִי חוֹזֵר לַמְּעָרָה מִסְתַּגֵּר, ה׳ יְרַחֵם.

מֵאֵיפֹה רַבִּי עֲקִיבָא מְקַבֵּל כֹּחוֹת מֵחָדָשׁ לָלֶכֶת לְהָקִים עוֹד פַּעַם יְשִׁיבָה? אַחֲרֵי שֶׁהַכֹּל נֶהֱרַס, מֵאֵיפֹה הוּא לוֹקֵחַ כֹּחוֹת לְעוֹד יְשִׁיבָה? וְאָז בַּסִּיבּוּב הַשֵּׁנִי כְּשֶׁהוּא בּוֹנֶה אֶת הַיְשִׁיבָה מֵחָדָשׁ, הוּא זוֹכֶה לְהַעֲמִיד חֲמִשָּׁה תַּלְמִידִים מְיֻחָדִים שֶׁבַּמְיֻחָדִים, בֵּינֵיהֶם רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי אִלְעַאי, רַבִּי מֵאִיר בָּעַל הַנֵּס, רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי, זֶה הַסִּבּוּב הַשֵּׁנִי, אֵיזֶה כֹּחַ הִתְחַדְּשׁוּת יֵשׁ פֹּה! הַכֹּל מֵחָדָשׁ!

שֶׁלִּי וְשֶׁלָּכֶם - שֶׁלָּהּ הוּא

אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים עַל רַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁרָחֵל הַצַּדֶּקֶת רָצְתָה אוֹתוֹ מְאֹד, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא הָיָה עַם הָאָרֶץ. מָה זֶה עַם הָאָרֶץ? בִּזְמַנָּם עַם הָאָרֶץ יָדַע הֲלָכוֹת טוֹב, רַק מָה, לְפַלְפֵּל בַּגְּמָרָא הוּא לֹא יָדַע, טָעָמִים שֶׁל הֲלָכוֹת, סְבָרוֹת. אֲבָל הֲלָכוֹת הוּא יָדַע. אֲבָל אַבָּא שֶׁלָּהּ, שֶׁהָיָה כַּלְבָּא שָׁבוּעַ, עָשִׁיר גָּדוֹל, מָה הוּא אָמַר לָהּ? אָתְּ מִתְחַתֶּנֶת אִתּוֹ, אֲגוֹרָה לֹא תְּקַבְּלִי. וְהִיא? הִיא רָאֲתָה בּוֹ כֹּחוֹת עֲצוּמִים, כְּמוֹ שֶׁהַבֵּן אִישׁ חַי אוֹמֵר שֶׁהִיא רָאֲתָה שֶׁאִם הוּא מַשְׁקִיעַ, יִהְיֶה בּוֹ מַשֶּׁהוּ עָצוּם, הִיא מָצְאָה בּוֹ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. כָּךְ אוֹמֵר הַבֵּן אִישׁ חַי. זֶה הָרֵי הִימּוּר לֹא פָּשׁוּט. אַבָּא שֶׁלָּהּ לֹא רוֹצֶה אוֹתוֹ. אַבָּא שֶׁלָּהּ אָדָם יָרֵא שָׁמַיִם. רוֹצֶה לָקַחַת לָהּ תַּלְמִיד חָכָם גָּדוֹל, הִיא אוֹמֶרֶת לוֹ: לֹא, לֹא. אֲנִי

רוֹאָה פֹּה אֶת הַכֹּל, אֶת כָּל הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה. וְהִתְחַתְּנוּ, אָז אַבָּא שֶׁלָּהּ הֵדִיר אוֹתָהּ מִכָּל הַנְּכָסִים.

הָלְכוּ לָגוּר בְּמַתְבֵּן, וְהִיא שׁוֹלַחַת אוֹתוֹ לִלְמֹד וְדוֹחֶפֶת אוֹתוֹ: תֵּלֵךְ, תֵּלֵךְ. אֲבָל זוֹ בּוּשָׁה, אֵיךְ הוּא יֵלֵךְ לִלְמֹד? יֵשׁ פֹּה אָדָם מְבֻגָּר, לוֹמֵד עִם יְלָדִים, כֵּן, לוֹמֵד אִתָּם בַּתַּלְמוּד תּוֹרָה. קָמַץ אָלֶ״ף אָ, קָמַץ בֵּי״ת בָּ. בּוֹא וְתֵלֵךְ, תֵּלֵךְ וְתָבוֹא. תִּלְמַד בְּ׳חֶדֶר׳, אֵין שׁוּם בְּעָיָה, אַתָּה יָכוֹל לִהְיוֹת עִם יְלָדִים קְטַנִּים וְתִלְמַד. תִּלְמַד חֻמָּשׁ, תִּלְמַד אִתָּם פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, לְאַט לְאַט לְפִי הַסֵּדֶר, אַתָּה תֵּדַע אֶת הַכֹּל, אֲבָל עַכְשָׁו לְךָ שֵׁב עִם יְלָדִים קְטַנִּים. גְּמַרְתָּ, תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה. הִיא נָתְנָה לוֹ כֹּחוֹת. וְהוּא יָדַע אֶת זֶה.

לָכֵן כְּשֶׁהִיא בָּאָה, כְּשֶׁהִגִּיעַ רַבִּי עֲקִיבָא עִם 24,000 תַּלְמִידִים, אַחֲרֵי 24 שָׁנָה, רָחֵל רוֹצָה לִרְאוֹת אֶת בַּעְלָהּ, יוֹצֵאת לִקְרָאתוֹ. אֲבָל אֵיךְ הִיא יָצְאָה? הַאִם רָאוּ אִשָּׁה מְכֻבֶּדֶת שֶׁהָיְתָה הֲכִי צַדֶּקֶת, שֶׁהִקְרִיבָה אֶת כָּל הַחַיִּים? מָה הֵם רוֹאִים? אִשָּׁה עִם אֵיזֶה בְּגָדִים הָיוּ לָהּ, בַּעֲנִיּוּת שֶׁהִיא הָיְתָה, בְּמַתְבֵּן, הִרְחִיקוּ אוֹתָהּ - מָה אָתְּ רוֹצָה? זֶה כְּבוֹד הָרַב, זֶה לֹא שַׁיָּךְ פֹּה, לְהַפְרִיעַ לְכְבוֹד הָרַב? - אַךְ הוּא אָמַר: תַּנִּיחוּ לָהּ. שֶׁלִּי וְשֶׁלָּכֶם - שֶׁלָּהּ הוּא. הַכֹּל שֶׁלָּהּ.

מָה הַכֹּל שֶׁלָּהּ? זֶה לֹא סְתָם שֶׁהַכֹּל שֶׁלָּהּ. הִיא לֹא רַק דַּחְפָה אוֹתִי, הִיא נָתְנָה לִי כֹּחוֹת. זֶה שֶׁהִיא הֶאֱמִינָה בִּי, הִיא נָסְכָה בִּי כֹּחוֹת, הִיא נָתְנָה בִּי אֱמוּן, הִיא הֶאֱמִינָה בִּי, הִיא אָמְרָה אַתָּה מְסֻגָּל, אַתָּה יָכוֹל, יֵשׁ לְךָ אֶת זֶה, תֵּלֵךְ, תֵּלֵךְ, תֵּלֵךְ. אָז כָּל מָה שֶׁזָּכִיתִי זֶה מִמֶּנָּה. הַכֹּל, גַּם כָּל מָה שֶׁלִּמַּדְתֶּם מִמֶּנִּי זֶה גַּם מִמֶּנָּה. הַכֹּל מִמֶּנָּה.

כַּמָּה כֹּחוֹת יֵשׁ לְאָדָם לְהַשְׁפִּיעַ עַל הַשֵּׁנִי, לְהָרִים אוֹתוֹ, וְכַמָּה יֵשׁ לוֹ כֹּחוֹת חֲלִילָה לְהַפִּיל אוֹתוֹ. כַּמָּה זֶה מְסֻכָּן הַדָּבָר הַזֶּה. בִּקְלוּת אֶפְשָׁר לְהַפִּיל בֶּן אָדָם וּבְקַלּוּת אֶפְשָׁר לְהָרִים בֶּן אָדָם, וַאֲנַחְנוּ תְּלוּיִים מְאֹד מְאֹד אֶחָד בַּשֵּׁנִי.

מִי שֶׁנִּכְנַס בַּסֵּגֶנְיָה הַזֹּאת הוּא נִשְׁאַר הַמּוּם. כַּמָּה אֲנַחְנוּ תְּלוּיִים כָּל כָּךְ אֶחָד בַּשֵּׁנִי בַּמַּבָּט, בַּחֲשִׁיבָה - מָה הוּא חוֹשֵׁב עָלַי, מָה הוּא מִסְתַּכֵּל עָלַי, מָה הוּא רוֹצֶה מִמֶּנִּי. מַסְפִּיק רַק שֶׁבֶּן אָדָם מְחַיֵּךְ אֵלֶיךָ, עוֹשֶׂה לְךָ טוֹב עַל הַנְּשָׁמָה. עוֹשֶׂה טוֹב כְּשֶׁהוּא מְחַיֵּךְ אֵלֶיךָ - לָמָּה, כִּי זֶה שֶׁהוּא מְחַיֵּךְ אֵלֶיךָ וּמֵאִיר לְךָ פָּנִים, יֵשׁ סִכּוּי טוֹב שֶׁהוּא גַּם אוֹחֵז מִמְּךָ, אִם הוּא מְחַיֵּךְ אֵלֶיךָ.

כָּכָה זֶה מִתְפָּרֵשׁ לָנוּ. כִּי אִם הוּא מִסְתַּכֵּל עָלֶיךָ בְּצוּרָה לֹא יָפָה, הוּא בֶּטַח חוֹשֵׁב עָלַי דְּבָרִים לֹא טוֹבִים. כְּשֶׁבֶּן אָדָם מִסְתַּכֵּל בְּמַבָּטִים לֹא יָפִים, לֹא טוֹבִים, מָה

הוּא יָכוֹל לִגְרֹם. בְּיוֹם אֶחָד הוּא יָכוֹל לְהַפִּיל עֲשָׂרוֹת אֲנָשִׁים בְּמַבָּטִים לֹא טוֹבִים. עֲשָׂרוֹת אֲנָשִׁים. הוּא לֹא מִתְכַּוֵּן, רַק סְתָם מְצַבְּרַח, זֶה הַכֹּל. אֵין לוֹ מַצָּב רוּחַ. סְתָם, מַצָּב רוּחַ כָּזֶה בְּעָיָתִי. שֶׁבְּמַצָּב כָּזֶה הָיָה צָרִיךְ לֹא לָצֵאת לְשׁוּם מָקוֹם.

בּוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים

רַבּוֹתַי תְּבִינוּ אֶת הַנְּקֻדָּה - אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בִּסְפִירַת הָעֹמֶר, זֶה מְאֹד מַשְׁפִּיעַ. כַּמָּה אֲנַחְנוּ תְּלוּיִים. אַתֶּם חוֹשְׁבִים שֶׁרַק יְלָדִים קְטַנִּים תְּלוּיִים בְּהֶאָרַת פָּנִים שֶׁלָּנוּ? אוֹ רַק בְּנֵי הַבַּיִת תְּלוּיִים אֶחָד בַּשֵּׁנִי? אֲפִילוּ אֲנָשִׁים רְחוֹקִים מְאֹד - אֵיךְ הוּא הֵגִיב, מָה הוּא הֵגִיב. מָה הוּא אָמַר עָלַי, מָה הוּא חָשַׁב עָלַי? מָה אוֹמְרִים עָלַי? מָה זֶה מְשַׁנֶּה? כֵּן, זֶה מְשַׁנֶּה! כַּמָּה אֲנַחְנוּ תְּלוּיִים אֶחָד בַּשֵּׁנִי. כַּמָּה זֶה נוֹתֵן כֹּחוֹת כְּשֶׁאַתָּה חוֹשֵׁב טוֹב. אַתָּה מְשַׁדֵּר אֶת זֶה כְּשֶׁאַתָּה חוֹשֵׁב טוֹב. כַּמָּה זֶה נוֹתֵן כֹּחוֹת לָאֲנָשִׁים. כַּמָּה זְכֻיּוֹת אַתָּה צוֹבֵר בְּדוֹר כָּזֶה חַלָּשׁ וּמְבֻלְבָּל, כַּמָּה זְכֻיּוֹת אַתָּה צוֹבֵר בְּלִי לְהַרְגִּישׁ.

כְּשֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ עִם מַחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת וְעָם הֶאָרַת פָּנִים, אַתָּה צוֹבֵר זְכֻיּוֹת בְּלִי לְהַרְגִּישׁ, אֵין סוֹף זְכֻיּוֹת. וְכַמָּה לְהֶפֶךְ חֲלִילָה, אָדָם צוֹבֵר לְעַצְמוֹ דְּבָרִים לֹא טוֹבִים כְּשֶׁהוּא מַפִּיל אֲנָשִׁים. כְּמוֹ שֶׁשָּׁאֲלוּ אֶת רַבִּי יִשְׂרָאֵל מִסְּלַאנְט כְּשֶׁהָיָה הוֹלֵךְ בִּרְחוֹב מְחַיֵּךְ, מַדּוּעַ הוּא הוֹלֵךְ בִּרְחוֹב וּמְחַיֵּךְ? אָז הוּא אָמַר שֶׁאִם אֲנִי הוֹלֵךְ עִם פָּנִים חֲמוּרוֹת סֵבֶר בָּרְחוֹב, זֶה נִקְרָא כְּמוֹ בּוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים.

מָה זֶה בּוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים? בּוֹר זֶה חֻזַּק. דָּבָר שֶׁמַּזִּיק בִּרְשׁוּת הָרַבִּים. אַתָּה כּוֹרֶה בּוֹר, וּמִישֶׁהוּ נוֹפֵל לְתוֹךְ הַבּוֹר הַזֶּה, אַתָּה מִתְחַיֵּב עַל כָּךְ. אָז הוּא אָמַר אִם אֲנִי הוֹלֵךְ בָּרְחוֹב וְלֹא מֵאִיר פָּנִים לַזּוּלַת, אֲנָשִׁים מַתְחִילִים לַחֲשֹׁב כָּל מִינֵי דְּבָרִים עַל עַצְמָם, מָה אֲנִי חוֹשֵׁב עֲלֵיהֶם, זֶה נִקְרָא בּוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים.

זוֹ דַּעַת שֶׁל אָדָם גָּדוֹל, שֶׁהוּא יָדַע מָה הַהַשְׁפָּעָה כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ בָּרְחוֹב, מָה אֲנָשִׁים שֶׁמַּכִּירִים אוֹתוֹ יְכוֹלִים לַחֲשֹׁב: אִם הוּא הִסְתַּכֵּל עָלַי בְּצוּרָה חֲמוּרַת סֵבֶר כָּזֹאת, שָׁלוֹם, שָׁלוֹם. מָה, מָה קָרָה, מָה הוּא רָאָה עָלַי מָה הוּא חוֹשֵׁב עָלַי, מָה קָרָה? אוּלַי הוּא רָאָה אוֹתִי שֶׁהִתְפַּלַּלְתִּי שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה וְיָצָאתִי בָּאֶמְצַע? אֲבָל מִהַרְתִּי לַשֵּׁרוּתִים... מָה הוּא חוֹשֵׁב עָלַי? לֹא, כַּנִּרְאֶה שֶׁהוּא רָאָה אוֹתִי פַּעַם שֶׁמִּיָּד אַחֲרֵי שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, לֹא נִשְׁאַרְתִּי לַחֲזָרַת הַשְׁלִיחַ צִבּוּר וְהוֹרַדְתִּי מִיָּד אֶת הַתְּפִלִּין, מָה הוּא חָשַׁב? אָה, הוּא חָשַׁב שֶׁהוֹרַדְתִּי סְתָם אֶת הַתְּפִלִּין. מָה, אֲנִי אַסְבִּיר

לוֹ אֶת זֶה? לֹא, אֲנִי לֹא אַסְבִּיר לוֹ אֶת זֶה. מִי אָמַר לְךָ שֶׁזֶּה מָה שֶׁהוּא חָשַׁב? כֵּן, אֲבָל לָמָּה הוּא הִסְתַּכֵּל עָלַי כָּכָה? כַּנִּרְאֶה הוּא רָאָה אֶת זֶה. כִּי לֹא יָכוֹל לִהְיוֹת מַשֶּׁהוּ אַחֵר שֶׁהוּא רָאָה. שְׁאָר הַדְּבָרִים שֶׁהוּא רָאָה, הַכֹּל הָיָה בְּסֵדֶר...

וְכָכָה הָאָדָם חַי עִם הַשְׁטוּיוֹת הָאֵלּוּ, חַי וְנוֹשֵׂם עִם הַשְׁטוּיוֹת הָאֵלּוּ. אַתֶּם יוֹדְעִים בְּאֵיזֶה דּוֹר חָלוּשׁ אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים? אֲבָל זֶה לֹא הִתְחִיל פֹּה. חֲזַ״ל הַקְּדוֹשִׁים כְּבָר הִקְדִּימוּ וְאָמְרוּ לָנוּ בְּמַסֶּכֶת כְּתוּבוֹת: גָּדוֹל הַמַּלְבִּין שִׁנַּיִם לַחֲבֵרוֹ יוֹתֵר מִמַּשְׁקֵהוּ חָלָב. מָה זֶה מַלְבִּין שִׁנַּיִם? מְחַיֵּךְ אֵלָיו.

הַמַּהֲר״ל מַסְבִּיר, אָדָם מַשְׁקֶה אֶת הַשֵּׁנִי חָלָב, אָדָם צָמֵא הִרְגַּעְתָּ אוֹתוֹ. אֲבָל הַמַּלְבִּין שִׁנַּיִם לַחֲבֵרוֹ זֶה לֹא נִגְמָר בָּזֶה שֶׁרַק הִרְגַּעְתָּ אוֹתוֹ, זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת הַרְבֵּה זְמַן לָלֶכֶת עִם הַחִיּוּךְ שֶׁחִיַּכְתָּ אֵלָיו וּלְהַחֲיוֹת אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי מַצָּבִים. כֵּן, הוּא חִיֵּךְ אֵלַי! כֵּן, הוּא חִיֵּךְ אֵלַי! הַתְּמוּנָה הַזֹּאת שֶׁחִיַּכְתָּ אֵלָיו, בְּכָל מִינֵי מַצָּבִים יְכוֹלָה לְלַוּוֹת אוֹתוֹ.

כַּמָּה יָכוֹל לְלַוּוֹת אוֹתָנוּ הַחִיּוּךְ שֶׁל הַשֵּׁנִי: הוּא הֵאִיר לִי פָּנִים, הוּא קִבֵּל אוֹתִי בְּכָזֹאת צוּרָה עִם חִיּוּךְ כָּזֶה... וְזֶה מְלַוֶּה אוֹתָנוּ בְּכָל מִינֵי מַצָּבִים. כַּמָּה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים כָּל כָּךְ עִדּוּד אֶחָד מֵהַשֵּׁנִי, כַּמָּה צְרִיכִים ״צוּמִי״ אֶחָד מֵהַשֵּׁנִי, כַּמָּה. אַתָּה מָכִיר אֶחָד שֶׁלֹּא צָרִיךְ ״צוּמִי״ בַּדּוֹר הַזֶּה? תִּשְׁלַח אוֹתוֹ אֵלַי. יֵשׁ דָּבָר כָּזֶה בִּכְלָל? כָּל אֶחָד צָרִיךְ תְּשׁוּמַת לֵב, כָּל אֶחָד. כָּל אֶחָד צָרִיךְ שֶׁיִּשְׁמְעוּ אֶת הַסִּפּוּרִים שֶׁלּוֹ, שֶׁיִּטּוּ אָזֶן לַסִּפּוּרִים שֶׁלּוֹ, שֶׁמִּישֶׁהוּ יִשְׁמַע אוֹתוֹ. אֲבָל לְמִי יֵשׁ זְמַן? כַּמָּה זֶה חֶסֶד עָצוּם כְּשֶׁשּׁוֹמְעִים מִמִּישֶׁהוּ אֶת הַסִּפּוּר שֶׁלּוֹ. מַטִּים לוֹ אָזֶן, אֵיזֶה חֶסֶד זֶה, וּמְאִירִים לוֹ פָּנִים. כַּמָּה אֲנַחְנוּ תְּלוּיִים אֶחָד בַּשֵּׁנִי, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם. זֶה מָה שֶׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: אֶת כָּל הַפְּחוֹת קִבַּלְתִּי מִמֶּנָּה, מֵרָחֵל. הַכֹּל שֶׁלָּהּ, הַכֹּל שֶׁלָּהּ.

אֵין לִי פֹּחַ!

עַל כָּל פָּנִים רַבּוֹתַי, כְּשֶׁאֲנַחְנוּ מַגִּיעִים לַסֵּגְיָה שֶׁלָּנוּ, אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהָבִין אֶת הָעִנְיָן שֶׁל לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָעִנְיָן, שֶׁהַתְחָלָה מֵחָדָשׁ יֵשׁ בָּהּ נְקוּדָה שֶׁהָאָדָם נִדְרָשׁ מִמֶּנּוּ לְהֵאָבֵק עִם מַשֶּׁהוּ. כִּי הֲרֵי מָה הַפֵּרוּשׁ שֶׁל לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ? הָיוּ לִי רְצוֹנוֹת יָפִים, הָיָה לִי זְמַן שֶׁל הֶאָרָה, עָשִׂיתִי דְּבָרִים יָפִים, תִּכְנַנְתִּי, לָקַחְתִּי לִי אֶת זֶה. לָקַחְתִּי. זֶהוּ, עַכְשָׁו אֲנִי מִסְתַּכֵּל עַל כָּל הַסּוֹבֵב, זֶהוּ, אֵין לִי כֹּחַ עוֹד פַּעַם. כָּזֶה סִיבּוּב, אֵין לִי כֹּחַ. אֵין לִי כֹּחַ לְכָזֶה סִיבּוּב עוֹד פַּעַם, וְגַם מָה יֵצֵא מִזֶּה? נִרְאֶה שֶׁאֲנִי

נִמְצָא בְּזִירַת הַקֶּרֶב יוֹרֶה, יוֹרֶה, יוֹרֶה, נִפְצַע וְגַם מַמְשִׁיךְ לִירוֹת, נִפְצַע גַּם, בַּסּוֹף אוֹמְרִים לִי: לֹא יָצָא כְּלוּם מֵהַיְרִיּוֹת שֶׁלְּךָ, יָרִיתָ סְתָם. אָז לָמָּה נִפְצַעְתִּי? לֹא יוֹדֵעַ. ה׳ יַעֲזֹר. מָה יֵצֵא מֵהַיְרִיּוֹת? עוֹד פַּעַם לִירוֹת? וְעוֹד פַּעַם לְהִפָּצַע? אֵין כֹּחַ לְכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה.

יוֹרֶה יוֹרֶה יוֹרֶה, פֹּה תְּפִלָּה, פֹּה תּוֹרָה, פֹּה שִׁעוּרִים, פֹּה צְעָקוֹת לַה׳ יִתְבָּרַךְ, פֹּה צְדָקוֹת פֹּה חֲבֵרִים, יוֹרֶה יוֹרֶה יוֹרֶה, לְכָל מִינֵי כִּוּוּנִים, תּוֹפֵס מַחֲסֶה, וְגַם נִפְצַע מִכָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וּבַסּוֹף הַכֹּל נֶעְלָם, בָּאִים אֵלָיו וְאוֹמְרִים לוֹ: אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁסָּתָם יָרִיתָ? אַתָּה סְתָם יוֹרֶה וּסְתָם נִפְצַע. הַכֹּל סְתָם אֶצְלְךָ! מֵאֵיפֹה אָדָם יְקַבֵּל עַכְשָׁו כֹּחוֹת מֵחָדָשׁ?

עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ

אָז יֵשׁ אֶת הַנְּקֻדָּה לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, יְשֵׁנָה נְקוּדָה מְסֻיֶּמֶת שֶׁל ״עַל כָּל פָּנִים וְלַמְרוֹת הַכֹּל״. מָה זוֹ הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת? חֲזַ״ל אוֹמְרִים בְּפִרְקֵי אָבוֹת: עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ, כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ. מָה כָּתוּב כָּאן? עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ - כִּרְצוֹנְךָ, כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ - כִּרְצוֹנוֹ. לָמָּה לֹא כָּתוּב הָפוּךְ? לְכְאוֹרָה אֶפְשָׁר לַכָּתוּב הָפוּךְ: הַרְבֵּה יוֹתֵר נָעִים - עֲשֵׂה רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ, כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ. לְאַט לְאַט, הַרְבֵּה יוֹתֵר מָתוֹן, עֲשֵׂה רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ, תַּתְחִיל לְאַט לְאַט - עֲשִׂינוּ לְרָצוֹן שֶׁלְּךָ שֶׁיִּהְיֶה כִּרְצוֹנוֹ, כִּי הָרֵי זֶה כָּל הָעֲבוֹדָה שֶׁלָּנוּ כָּל הַחַיִּים, יֵשׁ לָנוּ כָּל מִינֵי רְצוֹנוֹת, כָּל מִינֵי חֶשְׁקִים, לֹא בְּדִיּוּק מָה שֶׁה׳ יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה. אֲנַחְנוּ מִסְתַּדְּרִים עִם זֶה אֵיךְ שֶׁהוּא. כֵּן, מַחֲלִיקִים, מַחֲלִיקִים פִּנּוֹת...

זֹאת אוֹמֶרֶת, יֵשׁ לָנוּ כָּאֵלֶּה רְצוֹנוֹת, חֵלֶק מְאֹד בְּרוּרִים וּבְהִירִים, וְיֵשׁ רְצוֹנוֹת מְבֻלְבָּלִים שֶׁאֲנַחְנוּ מִסְתַּדְּרִים אִתָּם אֵיךְ שֶׁהוּא. אָז, עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ? שֶׁיִּהְיֶה כָּתוּב עֲשֵׂה רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ, לְאַט לְאַט, תַּעֲבֹד שֶׁהָרָצוֹן שֶׁלְּךָ יִהְיֶה כִּרְצוֹנוֹ, וְאָז תְּקַבֵּל פְּרָס, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַעֲשֶׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ. אֲבָל פֹּה כָּתוּב הָפוּךְ, עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ - תָּשִׂים שֶׁהָרָצוֹן שֶׁלּוֹ יִהְיֶה הָרָצוֹן שֶׁלְּךָ. תִּכְפֶּה עַל עַצְמְךָ. כַּמָּה? נְקוּדָה תִּכְפֶּה, זֶה הַכֹּל.

עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ, אִי אֶפְשָׁר אֶת הַכֹּל אָדָם יַרְגִּישׁ שֶׁהוּא נֶחְנָק, בְּוַדַּאי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא יִדְרוֹשׁ מֵאִתָּנוּ כָּזֶה דָּבָר. עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ זֹאת נְקוּדָה. נְקוּדָה

אַחַת. כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ. וְאָז מִמֵּילָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְאַט לְאַט יַעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ - יַעֲשֶׂה שֶׁהָרְצוֹן שֶׁלְּךָ יִהְיֶה בְּדִיוּק כְּמוֹ הָרְצוֹן שֶׁלּוֹ. זֶה לְגַבֵּי אִתְעָרוּתָא דִּלְעֵילָא גַּם כֵּן. עַל מָה זֶה הוֹלֵךְ הָאִתְעָרוּתָא דִּלְתַתָּא הַזֹּאת, עַל מָה זֶה הוֹלֵךְ? עַל מָה, עַל הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת, לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ. שֶׁלָּזֶה צָרִיךְ מְסִירוּת נֶפֶשׁ - פֹּה הוּא צָרִיךְ לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, בְּהַרְבֵּה כֹּחוֹת. פֹּה אֵין שְׁאֵלוֹת - חַכֵּה עַד שֶׁזֶּה יָבוֹא. מָה זֶה עַד שֶׁיָּבוֹא? אָז אֵין הִתְחַדְּשׁוּת. זֶה לֹא נִקְרָא הִתְחַדְּשׁוּת!

הִתְחַדְּשׁוּת זֶה נִקְרָא שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ. זֶה עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ. זֹאת נְקוּדָה - נְקוּדָה אַחַת שֶׁל כְּפִיָּה. כָּל הַמַּהֲלָךְ לְאֹרֶךְ כָּל הַדֶּרֶךְ זֶה תַּחֲנוּנִים וּלְאַט לְאַט וְלִזְכוֹת, עֲשֵׂה רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ, לְאַט לְאַט, אֲבָל יֵשׁ נְקוּדָה שֶׁל בְּחִירָה. מָה הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת? אִתְעָרוּתָא דִּלְתַתָּא. שֶׁל הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, שֶׁל עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ. זוֹ בְּחִינָה שֶׁל כְּפִיָּה כָּזֹאת שֶׁאֲנִי כּוֹפֶה עַל עַצְמִי - חַיָּבִים וְזֶהוּ, לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ. בְּלִי שְׁאֵלוֹת. עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ. אֲבָל נִסִּיתִי כְּבָר מִלְיוֹן פַּעַם לִשְׁמוֹר אֶת הָעֵינַיִם, לָמָּה מָה קָרָה, קָשֶׁה? לָמָּה קָשֶׁה? קָשֶׁה. הוּא הוֹלֵךְ בָּרְחוֹב - קָשֶׁה. יֵצֶר הָרַע אוֹמֵר לוֹ: תִּשְׁמוֹר אֶת הָעֵינַיִם מֵעַכְשָׁו עַד סוֹף הַחַיִּים? מֵעַכְשָׁו עַד סוֹף הַחַיִּים לֹא לְהִסְתַּכֵּל? מֵעַכְשָׁו לֹא לְהִסְתַּכֵּל בִּכְלָל? אַתָּה יוֹדֵעַ מָה, רַק הַפַּעַם נִסְתַּכֵּל, נַתְחִיל - הֶבַנְתִּי אֲנִי אַתְחִיל עִם זֶה בְּאֵיזֶה שֶׁהוּא שָׁלָב, אֲבָל הַפַּעַם - רַק תֵּן לִי אֶת הַפַּעַם. וּבְעֶצֶם מָה צָרִיךְ לְהַגִּיד לוֹ? לֹא, רַק הַפַּעַם - רַק הַפַּעַם שְׁמֹר אֶת הָעֵינַיִם - בַּפַּעַם הַבָּאָה עָזוֹב. רַק הַפַּעַם, מָה יִהְיֶה בַּפַּעַם הַבָּאָה? נִסְתַּדֵּר, עָזוֹב. רַק בַּפַּעַם הַזֹּאת, זֶהוּ, זֶה הַכֹּל.

אֲבָל זֶה לֹא פָּשׁוּט, יֵשׁ לוֹ סְבָרוֹת לָמָּה לְהִסְתַּכֵּל. זֶה לֹא פָּשׁוּט לִשְׁמוֹר אֶת הָעֵינַיִם בָּרְחוֹב. יֵשׁ הַרְבֵּה דְּבָרִים מְעַנְיְנִים בָּרְחוֹב. אָדָם לֹא הוֹלֵךְ סְתָם לְהִסְתַּכֵּל, הוּא מִסְתַּכֵּל עִם סִבּוֹת...

בְּקִצּוּר יֵצֶר הָרַע מְתַחְכָּם פִּי מִלְיוֹן מֵאִתָּנוּ, עַל כָּל נְקוּדָה. עַכְשָׁו לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, זֶה עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ. יֵשׁ פֹּה אֵיזוֹ נְקוּדָה שֶׁלַּמְרוֹת הַכֹּל - לַמְרוֹת הַכֹּל, לַמְרוֹת הַכֹּל. אַל תְּחַכֶּה שֶׁזֶּה יָבוֹא לְךָ הָאוֹר הַזֶּה הַמְיֻחָד שֶׁתַּתְחִיל מֵחָדָשׁ. יֵשׁ לִי כָּזֹאת בְּחִינָה שֶׁאֲנִי מְחַכֶּה וַאֲנִי מְקַבֵּל. מָתַי? ה' יַעֲזֹר. פֹּה אֵין מָה לְחַכּוֹת, הִתְחַדְּשׁוּת לֹא מְחַכִּים. פֹּה עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ. מָה אַתָּה הוֹלֵךְ לְקַבֵּל עֲבוּר זֶה? בּוֹא נִרְאֶה מָה הוֹלְכִים לְקַבֵּל עֲבוּר זֶה.

דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ

אוֹמֵר רַבֵּנוּ (תורות קעו-קעז) בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ, וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ. מָה הַפֵּרוּשׁ הַמִּלּוּלִי? בָּעוֹלָם שֶׁלּוֹ שֶׁהוּא בָּרָא אוֹתוֹ כִּרְצוֹנוֹ, וְיַמְלִיךְ אֶת הַמַּלְכוּת שֶׁלּוֹ. מָה זוֹ מַלְכוּת? מֶלֶךְ. מָה זֶה מֶלֶךְ? מֶלֶךְ הַכָּבוֹד! שֶׁנּוֹתְנִים לוֹ אֶת הַכָּבוֹד, זֶה נִקְרָא מַמְלִיכִים אוֹתוֹ, מֶלֶךְ. כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ יֹאמְרוּ. אֵיפֹה רוֹאִים אֶת הַמַּלְכוּת, כְּשֶׁמְּכַבְּדִים. כְּשֶׁיֵּשׁ כָּבוֹד. וּמָה זֶה כָּבוֹד בְּעֶצֶם?

מוּבָא בַּיְרוּשַׁלְמִי כִּי רְצוֹנוֹ שֶׁל אָדָם זֶה הוּא כְּבוֹדוֹ. אִם אַתָּה רוֹצֶה לְכַבֵּד מִישֶׁהוּ, מָה אַתָּה עוֹשֶׂה? אַתָּה שׁוֹאֵל מָה הוּא רוֹצֶה, כָּכָה אַתָּה מְכַבֵּד אוֹתוֹ. אִם אַתָּה רוֹצֶה לְבַזּוֹת אוֹתוֹ, תַּעֲשֶׂה בְּדִיּוּק הַהֶפֶךְ מִמַּה שֶׁהוּא רוֹצֶה. אֵיךְ אַתָּה מְכַבֵּד אוֹתוֹ? אַתָּה מְבָרֵר מָה הוּא בְּדִיּוּק רוֹצֶה, בְּמַצָּבִים כָּאֵלֶּה וּבְמַצָּבִים כָּאֵלֶּה, זֶה נִקְרָא לְכַבֵּד - רְצוֹנוֹ שֶׁל אָדָם זֶה הוּא כְּבוֹדוֹ. נִמְצָא, שְׁמַה זֶה לְהַמְלִיךְ? זֶה לְכַבֵּד. מֶלֶךְ זֶה כָּבוֹד. וּמָה זֶה כָּבוֹד? לַעֲשׂוֹת אֶת הָרָצוֹן שֶׁלּוֹ! נִמְצָא שֶׁלְּהַמְלִיךְ זֶה לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. זֶה נִקְרָא לְהַמְלִיךְ.

וּכְשֶׁהָאָדָם מִתְרָצֶה וּמִסְתַּפֵּק בְּרָצוֹן ה׳ יִתְבָּרַךְ, רַק כְּמוֹ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה - כְּשֶׁהָאָדָם מְקַיֵּם בְּדִיּוּק מָה שֶׁה׳ יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה, אֲזַי מַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ - זֶה נִקְרָא לְהַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. כִּי עִקַּר הַמַּלְכוּת - מֵהָרָצוֹן. וְזֶהוּ בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ. אֵיךְ זֶה יִהְיֶה כִּרְצוֹנוֹ? אֵיךְ זֶה יִהְיֶה כִּרְצוֹנוֹ? - וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ. זֶה נִקְרָא לְהַמְלִיךְ מַלְכוּתוֹ, כִּי עִקַּר הַמַּלְכוּת הוּא מֵהָרָצוֹן.

אֲבָל כְּשֶׁהָאָדָם רוֹצֶה אֵיזֶה רָצוֹן אַחֵר חוּץ מֵרְצוֹן ה׳ יִתְבָּרַךְ... לֹא כָּל מָה שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹצִים זֶה בְּדִיּוּק מָה שֶׁה׳ יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה. אָדָם שָׂבֵעַ לְגַמְרֵי, הֵבִיאוּ לוֹ עַכְשָׁו עוֹד סוּג שֶׁל בָּשָׂר... אֲנִי שָׂבֵעַ בְּעֶצֶם אֲבָל עַל הַבָּשָׂר הַזֶּה אֲנִי לֹא יָכוֹל לְוַתֵּר. אֲפִילּוּ אִם אֲנִי לֹא רָעֵב, אַחֲרֵי כֵּן אֲנִי אֶחְשֹׁב: אֵיךְ לֹא אָכַלְתִּי מִזֶּה. רַק עַל הַמַּחְשָׁבָה הַזֹּאת, עַל הַצַּעַר הַזֶּה שֶׁאֲנִי אֶחְשֹׁב אֵיךְ הָיָה כָּזֶה בָּשָׂר שֶׁלֹּא אָכַלְתִּי מִמֶּנּוּ, אֲנִי לֹא מוּכָן אֲנִי חַיָּב לֶאֱכוֹל... זֶה רָצוֹן ה׳? הֲרֵי הוּא אוֹכֵל אֲכִילָה גַּסָּה. אֵיזוֹ אֲכִילָה זֹאת? הוּא אוֹמֵר, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ עַכְשָׁו, ה׳ יִתְבָּרַךְ יָבִין אוֹתִי שֶׁאַחֲרֵי זֶה יִהְיֶה לִי סְתָם צַעַר מְיֻתָּר אֲנִי חַיָּב לֶאֱכוֹל אֶת הַבָּשָׂר. וְהוּא טוֹחֵן וְטוֹחֵן וְטוֹחֵן...

אָז יֵשׁ לָנוּ רְצוֹנוֹת שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה, וְיֵשׁ לָנוּ רְצוֹנוֹת ה׳ יְרַחֵם שֶׁזֶּה לֹא בְּדִיּוּק מָה שֶׁה׳ יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה. אֲבָל כְּשֶׁיִּרְצֶה הָאָדָם רָצוֹן אַחֵר חוּץ מֵרְצוֹן ה׳

יִתְבָּרַךְ, עַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה מַלְכוּת אֲחֵרִים ! מַלְכוּת שֶׁל סִטְרָא אַחֲרָא, שֶׁל עַכּוּ״ם ! זֹאת אוֹמֶרֶת יֵשׁ מַלְכוּת שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, מָה שֶׁמְּקַיְּמִים רָצוֹן ה׳, וְיֵשׁ מַלְכוּת שֶׁל סִטְרָא אַחֲרָא, מָה שֶׁעוֹשִׂים הָפוּךְ מֵרְצוֹן ה׳. מַמְלִיכִים אֶת הַסִּטְרָא אַחֲרָא, נוֹתְנִים לָהֶם כֹּחוֹת. וּכְפִי הָרָצוֹן הָאַחֵר כָּךְ נַעֲשֵׂית הַמַּלְכוּת לְאֵיזֶה עַכּוּ״ם. כִּי צָרִיךְ הָאָדָם לְבַטֵּל רְצוֹנוֹ לְגַמְרֵי לְרָצוֹן ה׳ יִתְבָּרַךְ שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם רָצוֹן אַחֵר, רַק כְּמוֹ שֶׁה׳ יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה. אָז הֶבַנְנוּ כְּבָר, הָעֲבוֹדָה שֶׁלָּנוּ הִיא - מָה ה׳ רוֹצֶה. לְאָרֵךְ כָּל הַדֶּרֶךְ.

לֹא לַעֲשׂוֹת צֶל

מְבֹאָר לְפָנֵי כֵן (תורה קעב) וְזֶה מַשְׂלִים אֶת הַתְּמוּנָה : כָּל הַחֶסְרוֹנוֹת שֶׁיֵּשׁ לְאָדָם, הֵן בָּנִים אוֹ פַּרְנָסָה אוֹ בְּרִיאוּת - כָּל הַבְּעָיוֹת שֶׁיֵּשׁ, הַכֹּל הוּא מִצַּד הָאָדָם עַצְמוֹ. מָה פֵּרוּשׁ מִצַּד הָאָדָם עַצְמוֹ ? לָמָּה ? - כִּי אוֹר ה׳ יִתְבָּרַךְ שׁוֹפֵעַ עָלָיו תָּמִיד. אַךְ הָאָדָם, עַל יְדֵי מַעֲשָׂיו הָרָעִים, עוֹשֶׂה צֵל לְעַצְמוֹ, שֶׁאֵין מַגִּיעַ אֵלָיו אוֹר ה׳ יִתְבָּרַךְ, וּלְפִי מַעֲשָׂיו כֵּן נַעֲשֶׂה הַצֵּל הַמּוֹנֵעַ אוֹר ה׳ יִתְבָּרַךְ.

זֹאת אוֹמֶרֶת, יֵשׁ אוֹר, אָדָם מֵאִיר עַל מַשֶּׁהוּ, הָאוֹר לֹא מַגִּיעַ לְשָׁם, כִּי זֶה חוֹסֵם אוֹתוֹ, עוֹשֶׂה צֵל. כֵּן ? זֶה בָּרוּר. כְּשֶׁמְּאִירִים עַל מַשֶּׁהוּ מְסֵיָם, נַעֲשֶׂה צֵל. לִפְעָמִים אַתָּה רוֹצֶה לְהָאִיר אֲזוֹר מְסֵיָם יֵשׁ מַשֶּׁהוּ שֶׁחוֹסֵם, וְעוֹשֶׂה צֵל. אָז אִם הַצֵּל הַזֶּה נוֹעָד לְהָגֵן עָלֵינוּ מֵהָאוֹר שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ, זֶה מֵיטִיב אִתְּךָ, כֵּן ? אֲבָל אִם נַגִּיחַ מָקוֹם שֶׁצָּרִיךְ לְקַבֵּל שֶׁמֶשׁ, וְיֵשׁ מַשֶּׁהוּ שֶׁמַּאֲהִיל עָלָיו, אָז הַבַּיִת הַזֶּה לֹא מְקַבֵּל שֶׁמֶשׁ. יֵשׁ בִּנְיָן שֶׁסָּמוּךְ אֵלָיו שֶׁלֹּא נוֹתֵן שֶׁיַּגִּיעַ שֶׁמֶשׁ לַבַּיִת הַזֶּה. זֶה בַּיִת לֹא מֻצְלָח, שֶׁאֵין אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ מַגִּיעַ אֵלָיו. חָסֵר.

הָאוֹר לֹא מַגִּיעַ. וְהִנֵּה הַצֵּל הוּא מִדָּבָר גַּשְׁמִי שֶׁעוֹמֵד נֶגֶד הַדָּבָר הָרוּחָנִי - הָאוֹר הַזֶּה הוּא דָּבָר הַרְבֵּה יוֹתֵר זָךְ מֵעֶצֶם הֶדָּבָר הַגַּשְׁמִי הַזֶּה - הַבִּנְיָן שֶׁעוֹמֵד, לָכֵן נִהְיֶה צֵל. זֹאת אוֹמֶרֶת כָּל דָּבָר שֶׁמֵּצֵל, זֶה דָּבָר יוֹתֵר מְגֻשָּׁם. וְעַל כֵּן הָאָדָם, כְּפִי גַּשְׁמִיּוּתוֹ וּכְפִי מַעֲשָׂיו כֵּן עוֹשֶׂה צֵל בְּעַצְמוֹ שֶׁמּוֹנֵעַ מִמֶּנּוּ אוֹר וְשֶׁפַע שֶׁל ה׳ יִתְבָּרַךְ.

הָאָדָם עַל יְדֵי הַגַּשְׁמִיּוּת שֶׁלּוֹ. מָה זֶה הַגַּשְׁמִיּוּת שֶׁלּוֹ ? עַל יְדֵי הָרְצוֹנוֹת שֶׁלּוֹ הֲלֹא טוֹבִים הוּא עוֹשֶׂה צֵל, צֵל שֶׁמּוֹנֵעַ אֶת הַשֶּׁפַע שֶׁצָּרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלָיו. אֲבָל אִם הָאָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ, וְאֵינוֹ כְּלָל מִזֶּה הָעוֹלָם, הוּא רוֹצֶה רַק מָה שֶׁה׳ יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה - הוּא לֹא עוֹשֶׂה צֵל. מִיַּד מַגִּיעַ אֵלָיו אוֹר ה׳ יִתְבָּרַךְ וְכָל מָה שֶׁכָּלוּל בְּאוֹר זֶה.

נִמְצָא שֶׁכָּל שֶׁאָדָם מְקַיֵּם רָצוֹן ה׳ יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הוּא זוֹכֶה שֶׁהַשֵּׂכֶל וְהָאוֹר יַגִּיעַ אֵלָיו יוֹתֵר וְיוֹתֵר. הָאוֹר הָרוּחָנִי וְכָל הַשֶּׂפַע הַנִּשְׁמִי שֶׁכָּלוּל בָּזֶה. הַכֹּל כָּלוּל בָּעִנְיָן הַזֶּה. מִכָּאן שֶׁבָּרְצוֹנוֹת הֲלֹא טוֹבִים שֶׁלָּנוּ, לֹא רַק שֶׁאֲנַחְנוּ נוֹתְנִים כֹּחוֹת לְעַכּו״ם לַסִּטְרָא אַחֲרָא, אֶלָּא גַּם מוֹנְעִים מֵעַצְמֵנוּ כָּל מִינֵי שֶׂפַע שֶׁצָּרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלֵינוּ. מֵעֵין סֵכֶר כָּזֶה שֶׁמּוֹנֵעַ שֶׂפַע.

וְהֵיכָן שֶׁהָאָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ, שָׁם הוּא מוֹרִיד אֶת הַמַּסְכִּים הָאֵלּוּ. בְּמִלִּים אֲחֵרוֹת, הֵיכָן שֶׁהָאָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ הוּא הוֹלֵךְ לְקַבֵּל הַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת. וּבַנְּקוּדָה הַזֹּאת, כְּשֶׁהָאָדָם מַתְחִיל מֵחָדָשׁ כָּל פַּעַם, אֵיזוֹ הַכְנָעָה יֵשׁ פֹּה. אֵיזֶה קִיּוּם רָצוֹן ה׳. עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ. אֵיזֶה שֶׂפַע אַתָּה הוֹלֵךְ לְקַבֵּל עֲבוּר זֶה. מָה אַתָּה מוֹרִיד בַּעֲבוּר זֶה, אֵיזֶה צָרוֹת אַתָּה מוֹרִיד בַּעֲבוּר זֶה מֵעָלֶיךָ. אֵיזֶה סִטְרָא אַחֲרָא אַתָּה מוֹרִיד מֵעָלֶיךָ כָּל פַּעַם שָׁאַתָּה מַתְחִיל מֵחָדָשׁ לַמְּרוֹת הַכֹּל.

זוֹ לֹא סְתָם מְסִירוּת נֶפֶשׁ. זֹאת מְסִירוּת נֶפֶשׁ שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה אִתָּהּ לַהֲמוֹן הַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת.

תְּשַׂמַּח - תְּצַמַּח !

שָׁאַל אוֹתִי מִישֶׁהוּ הַשָּׁבוּעַ: אֲבָל אִם אָדָם יְשַׂמַּח עִם שְׂתֵּי הַלָּכוֹת מִ׳לִּקּוּט יוֹסֵף׳, אָז רוֹאִים שֶׁזֶּהוּ, נִגְמָר, הוּא נִשְׁאַר עִם שְׂתֵּי הַלָּכוֹת ׳לִּקּוּט יוֹסֵף׳ וְזֶהוּ. מָה יָצָא לוֹ מִזֶּה, הוּא יִשָּׁאֵר שָׂמֵחַ? אָמַרְתִּי לוֹ זֶה הַטָּעוּת בְּכָל הַמַּהֲלָךְ, אִם בֶּאֱמֶת יְשַׂמַּח עִם שְׂתֵּי הַלָּכוֹת ׳לִּקּוּט יוֹסֵף׳, הוּא לֹא יַפְסִיק לִלְמֹד ׳לִּקּוּט יוֹסֵף׳. אָז הוּא גַּם יִגִּיעַ לַסְּבָרוֹת, יִפְתַּח גַּם גְּמָרוֹת, יִפְתַּח עוֹד פּוֹסְקִים לְהָבִין מָה טָמוּן פֹּה. הוּא לֹא יַעְצֹר, אַף פַּעַם הוּא לֹא יַעְצֹר. אִם בֶּאֱמֶת יְשַׂמַּח עִם ה׳לִּקּוּט יוֹסֵף׳.

רַק כֵּינָן שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא שְׂמֵחִים בֶּאֱמֶת, אָז הוּא נִשְׁאַר שָׁם. אֲבָל אִם הוּא בֶּאֱמֶת יְשַׂמַּח בֶּאֱמֶת יִקַּח אֶת שְׂתֵּי הַהֲלָכוֹת ׳לִּקּוּט יוֹסֵף׳ וְיִשְׂמַח אִתָּן, מָה הוּא יִזְכֶּה עִם זֶה.

וְזֶה מָה שֶׁהַתָּם הַקָּדוֹשׁ עָשָׂה בַּסִּפּוּר שֶׁל ״הֶחָכָם וְהַתֹּם״, הוּא בֶּאֱמֶת בֶּאֱמֶת הָיָה שָׂמֵחַ עִם הַנַּעֲלַיִם הָעֲקוּמוֹת. אֲחֵרִים עוֹשִׂים, שֶׁיַּעֲשׂוּ, שֶׁיַּצְלִיחוּ בְּמִלְיוֹן. בֶּאֱמֶת שָׂמֵחַ עִם זֶה. וְזֶה הֵבִיא אוֹתוֹ הֲלָאָה. וְזֶה זִכֵּךְ אֶת כָּל הָרְצוֹנוֹת שֶׁלּוֹ וְהַכְּסוּפִים שֶׁלּוֹ שֶׁיִּהְיוּ לִכְבוֹד שָׁמַיִם. כִּי כְּשֶׁמַּשְׁפִּילִים אֶת הָאָדָם וְהוּא מַתְחִיל מֵחָדָשׁ אָז כְּבָר אֵין ׳אֲנָא אֶמְלוֹךְ׳.

זֶה רַק לְהַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. זֶה רַק כְּסוּפִים לִכְבוֹד ה׳. מָה שֶׁאֵין כֵּן כְּשֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ לוֹ יָפֶה וְהוּא עוֹשֶׂה עוֹד וְעוֹד וְעוֹד, כַּמָּה יֵשׁ שָׁם גַּנָּבָה שֶׁל יֵצֶר הָרַע: אֲנִי? כֵּן, וַדַּאי, אֲנִי. הִרְגַּשְׁתִּי אֶת זֶה, וַדַּאי, וַדַּאי. כֵּן, בַּתְּחוּם הַזֶּה אֲנִי חָזָק, כֵּן. כַּמָּה כָּבוֹד עַצְמִי שָׁם נִכְנַס, כַּמָּה כָּבוֹד עַצְמִי שֶׁל אָנָּא אֶמְלוֹךְ. וְכַמָּה שֶׁמְּבַטְּשִׁים אוֹתוֹ הוּא מַתְחִיל מֵחָדָשׁ, כַּמָּה נִכְנָע הַכָּבוֹד הָעַצְמִי הַזֶּה. וְכַמָּה זֶה נִהְיֶה נָטוּ נָטוּ כְּסוּפִים לִכְבוֹד שָׁמַיִם.

הַבַּעַל דָּבָר לֹא מוּכָן. לָכֵן הוּא יָבִיא לְךָ מִלְיוֹן סְבָרוֹת לֹא לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ. בִּגְלַל הַמְּסִירוֹת נֶפֶשׁ הַזֹּאת שֶׁנִּמְצֵאת שָׁם. כְּשֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ נָטוּ כְּבוֹד שָׁמַיִם, נָטוּ רָצוֹן ה׳, כַּמָּה הַשְׁפָּעוֹת נִפְלָאוֹת נִמְצָאוֹת שָׁם בְּתוֹךְ הָעִנְיָן הַזֶּה.

אָדָם מְבֻזֶּה וּמֻשְׁפָּל, אֵיךְ יַתְחִיל מֵחָדָשׁ? מָה עַכְשָׁו לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ? עַכְשָׁו, כְּשֶׁאַתָּה מְבֻזֶּה וּמֻשְׁפָּל, זוֹ מְסִירוּת הַנֶּפֶשׁ, זֶה עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ. זוֹ הַנְּקֻדָּה שֶׁל עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ! פֹּה הִיא נִמְצֵאת! כְּשֶׁכְּבָר סִכַּמְנוּ לְעַצְמֵנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ כָּאֵלֶּה בְּעָיְתִיִּים, וּכְבָר לֹא יֵצֵא פֹּה כְּלוּם, כְּשֶׁכְּבָר סִכַּמְנוּ לְעַצְמֵנוּ מִלְיוֹן פַּעַם וְלֹא יֵצֵא מִזֶּה כְּלוּם, וַאֲנַחְנוּ מַכִּירִים אֶת עַצְמֵנוּ. אֵיךְ הַבַּעַל דָּבָר הַזֶּה אוֹמֵר לוֹ: אַתָּה רוֹאֶה? פֹּה הָלַכְתָּ לִשְׁעוּר, פֹּה לָמַדְתָּ, פֹּה הִתְפַּלַּלְתָּ, פֹּה הִתְבַּדַּדְתָּ, פֹּה עָשִׂיתָ, פֹּה תְּהִלִּים, פֹּה קָצַת צְעָקוֹת, הָיִיתָ בְּהִתְלַהֲבוּת, וְעַכְשָׁו הַכֹּל הָלַךְ, סְתָם לֹא יָצָא פֹּה כְּלוּם מִכָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה. אֲנִי גַּם אַתְחִיל מֵחָדָשׁ, נִרְאֶה לְךָ?

עָזוֹב, עָזוֹב. אִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה, שֶׁיִּתֵּן לִי אוֹר אֲנִי אֶעֱשֶׂה מַשֶּׁהוּ לְמַעֲנוֹ, אֲנִי אֶעֱשֶׂה עִם הָאוֹר שֶׁהוּא יִתֵּן לִי. אֲבָל כָּכָה? עָזוֹב אוֹתִי. הוּא יוֹדֵעַ אֶת הַמַּצָּב שֶׁלִּי, הוּא גַּם מֵבִין אוֹתִי וְזֶהוּ. הוּא מֵבִין אֶת הַמַּצָּב.

פֹּה זֶה נִמְצָא, בַּבִּזָּיוֹן זֶה נִמְצָא, בְּתוֹךְ הַהַשְׁפָּלָה, פֹּה הַנְּקֻדָּה. אַתֶּם מְבִינִים מָה מְסִירוּת הַנֶּפֶשׁ בִּנְקֻדָּה זוֹ? לָכֵן בָּא רַבֵּנוּ וְגִלָּה לָנוּ שֶׁמָּה שֶׁהַבַּעַל שֵׁם טוֹב עָבַר - כָּל אֶחָד יִצְטָרֵךְ לַעֲבוֹר שָׁם.

מֵחָדָשׁ!

הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הָיָה מְפַרְסֵם כְּבַעַל מוֹפֵת גָּדוֹל. הָיָה אֵיזֶה גְּבִיר בְּבֶרְלִין שֶׁלֹּא הָיוּ לוֹ יְלָדִים. הוּא הָלַךְ לְחַפֵּשׂ אֶת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב עִם הַכַּרְכְּרָה שֶׁלּוֹ, וְלָקַח אִתּוֹ סְכוּם כֶּסֶף יָפֶה לְהוֹצָאוֹת, מָה שֶׁצָּרִיךְ, וְיָצָא לַדֶּרֶךְ. כְּשֶׁהוּא הִגִּיעַ לְמֶז׳יבּוּז׳, לָעִיר שֶׁל הַבַּעַל

שֵׁם טוֹב, אָמְרוּ לוֹ שֶׁהַבַּעַל שֵׁם טוֹב כְּבָר יָצָא לְכִוּוּן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. הוּא הִתְחִיל לָרוּץ אַחֲרָיו, כָּל פַּעַם שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְעוֹד עִיר, אָמְרוּ לוֹ שֶׁהוּא כְּבָר הִתְקַדֵּם. כָּכָה שָׁלַב אַחֲרֵי שָׁלָב, עַד שֶׁהוּא הִגִּיעַ לְאִסְטַנְבּוּל, בַּמֵּרוֹץ אַחֲרֵי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב. הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הִגִּיעַ לְשָׁם בְּעֶרֶב פֶּסַח, בַּלַּיְלָה זֶה לֵיל הַסֵּדֶר, בַּבַּיִת שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב אֵין כְּלוּם.

אֵיפֹה הוּא שָׂכָר דִּירָה? בַּמַּרְתֵּף, בַּמָּקוֹם הֲכִי זוֹל. וְהִנֵּה חֲבַת שֶׁלּוֹ אוֹדֶל אוֹמֶרֶת לוֹ: אַבָּא, הַלַּיְלָה לֵיל הַסֵּדֶר, מֵאֵיפֹה נָבִיא מַצּוֹת וְיַיִן? אָמַר לָהּ: ה׳ יַעֲזֹר. מָה יִהְיֶה, אֵיךְ נִסְתַּדֵּר? ה׳ יַעֲזֹר. אָז רוֹאִים אֵיךְ שֶׁה׳ עוֹזֵר אֵין מָה לִדְאֹג. עַל חֶשְׁבּוֹן זֶה הִיא הָלְכָה לַיָּם, לָקְחָה אֶת הַבְּגָדִים לְכַבֵּס לִכְבוֹד יוֹם טוֹב, וְהַבַּעַל שֵׁם טוֹב נִשְׁאַר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה עַד הָעֶרֶב.

הַגְּבִיר הַזֶּה שֶׁחִפֵּשׂ אֶת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב כְּבָר הִגִּיעַ לְאִסְטַנְבּוּל עִם כָּל הַכִּרְכָּרָה שֶׁלּוֹ, אָמַר: אֵיפֹה אֲנִי אֶמְצָא עַכְשָׁו אֶת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב? אֶת מִי אֲנִי אֶשְׁאַל בִּכְלָל? הָלַךְ לְחוֹף הַיָּם אֵיפֹה שֶׁהָאֳנִיּוֹת עוֹגְנוֹת, אָמַר הוּא יִשְׁאַל שָׁם.

אֶת מִי הוּא פּוֹגֵשׁ? אֶת הַבַּת שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב, אוֹדֶל, מְכַבֶּסֶת בְּגָדִים. אָמַר: ״אָתְּ מַכִּירָה אֶת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב״? הִיא אוֹמֶרֶת לוֹ: ״כֵּן״. אוֹמֵר לָהּ: ״מֵאֵיפֹה אָתְּ מַכִּירָה אוֹתוֹ״? ״זֶה אַבָּא שֶׁלִּי״. ״זֶה אַבָּא שֶׁלָּךְ? מָה, בִּרְצִינוּת. אֵיפֹה אַתֶּם נִמְצָאִים פֹּה״? ״נִמְצָאִים בְּמַרְתֵּף הָאַכְסַנְיָה״.

תָּבוֹאוּ אֲלַי לְלֵיל הַסֵּדֶר, תָּבוֹאוּ אֶצְלִי. הַכֹּל מוּכָן, יֵשׁ לִי אֶת הַכֹּל. אֵיזֶה יוֹפִי, הִיא אָמְרָה, אֲנִי אֵלֵךְ לוֹמַר לְאַבָּא. הַגְּבִיר הָיָה רָגוּעַ, מָצָא אֶת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב. וְהִיא גַּם כֵּן רְגוּעָה. הַשְּׁאֵלָה מָה קוֹרֶה עִם הַבַּעַל שֵׁם טוֹב, אִם גַּם הוּא רָגוּעַ? אַחֲרֵי הַצָּהֳרַיִם הִיא מַגִּיעָה וּמְסַפֶּרֶת לוֹ: אַבָּא אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ לָנוּ אֵיפֹה לִהְיוֹת. יֵשׁ הַכֹּל, יֵשׁ לָנוּ הַכֹּל, אֹכֶל וּשְׁתִיָּה, וְיַיִן, חַרֹסֶת הַכֹּל, הוּא שׁוֹאֵל אוֹתָהּ: מָה? בָּרוּךְ ה׳. שׁוּם הִתְפַּעֲלוּת. בָּרוּר לוֹ שֶׁהַכֹּל בְּסֵדֶר, מָה? מָה בִּכְלָל הָעִנְיָן. וְכָךְ הָיָה.

אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה, הַבַּעַל שֵׁם טוֹב מַגִּיעַ לַדִּירָה שֶׁל הַגְּבִיר שָׁם בַּמָּלוֹן, נִכְנָס מִיַּד בְּלִי הַרְבֵּה דִּבּוּרִים, לְהַתְחִיל לְנַהֵל אֶת הַסֵּדֶר, בְּלִי הַרְבֵּה שְׁאֵלוֹת מִי אַתֶּם מָה אַתֶּם מֵאֵיפֹה הַגַּעְתֶּם, בְּלִי הַרְבֵּה שְׁאֵלוֹת מַתְחִיל מִיַּד לֵיל הַסֵּדֶר. כֵּן? בְּדֶרֶךְ כְּלָל אָדָם שׁוֹאֵל מֵאֵיפֹה הַגַּעְתֶּם, מָה אַתֶּם עוֹשִׂים, מָה אַתֶּם רוֹצִים, אֵיךְ הִגַּעְתֶּם אֵלַי בֶּאֱמֶת, מָה, יְדַעְתֶּם שֶׁאֲנִי פֹּה? מָה בְּדִיּוּק קָרָה, כָּל הַשְּׁאֵלוֹת הָאֵלֶּה הַמְּעַנְיְנוֹת שֶׁאֶפְשָׁר לִכְתֹּב שְׁאֵלוֹן מִזֶּה.

מִיַּד הִתְחִיל לֵיל הַסֵּדֶר, הִתְחִיל אֶת הַהַגָּדָה, בְּאֶמְצַע הַהַגָּדָה הוּא נֶעְצָר, אֲנִי יוֹדֵעַ לָמָּה בָּאתֶם. הַרְבֵּה שָׁנִים אֵין לָכֶם יְלָדִים, וְאַתֶּם רוֹצִים יְלָדִים, פְּעַלְתֶּם אֶת זֶה. קִבַּלְתֶּם ! אֵיךְ שֶׁהוּא אָמַר "יִהְיֶה לָכֶם יֶלֶד", מִיַּד רָאוּ אֶת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב כְּמוֹ מְעֻלָּף. עֲלַיִת נְשָׁמָה. אוֹרֶל חֲבַת שֶׁלוֹ הִכִּירָה אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, עֲלַיִת נְשָׁמָה שֶׁל אַבָּא שֶׁלָּהּ, כָּזֶה צַדִּיק נִשְׁגָּב. אֲבָל הַפַּעַם זֶה הָיָה מְאֹד מַפְחִיד.

פִּתְאוֹם רָאוּ אוֹתוֹ מְאֹד מִתְאַמֵּץ, וּבְתוֹךְ כָּל הַמַּצָּב הַזֶּה, שָׁמְעוּ אוֹתוֹ אוֹמֵר: אָז אֲנִי אֶעֱבוֹד אֶת ה׳ בְּלִי עוֹלָם הַבָּא ! וְאַחֲרֵי זֶה פִּתְאוֹם - חִיּוּךְ. חִיּוּךְ, אוֹר, פָּנִים זוֹרְחוֹת, וּלְאַט לְאַט נַחַת, נַחַת, נַחַת, וְלֹא יָדְעוּ: מָה קָרָה לוֹ, מָה קָרָה ? בַּסּוֹף הוּא אוֹמֵר לָהֶם: תֵּדְעוּ לָכֶם, שֶׁבָּרֶגַע שֶׁהוּא אָמַר לָהֶם שֶׁיְקַבְּלוּ בֵּן, נִהְיָה קִטְרוּג מְאֹד גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם: אֵיךְ הוּא הִבְטִיחַ יֶלֶד לְזוּג כָּזֶה, שֶׁהֵם לֹא יְכוֹלִים, אֵין אֶפְשָׁרוּת מֵעֶצֶם הַתּוֹלָדָה שֶׁלָּהֶם, וְהוּא הִבְטִיחַ לָהֶם בֵּן ? אִם הוּא הִבְטִיחַ, מָה יִהְיֶה ? נִהְיָה קִטְרוּג בַּשָּׁמַיִם, אֵיךְ הוּא הִבְטִיחַ כָּזֶה דָּבָר ? אֲבָל הוּא אָמַר, דִּבּוּר שֶׁלּוֹ וְגָזַר. הוּא גָּזַר !

אָז אָמְרוּ בַּשָּׁמַיִם: טוֹב, יְקַבְּלוּ, אִם כָּךְ, לֹא יִתְּנוּ לוֹ עוֹלָם הַבָּא, אֵין לוֹ עוֹלָם הַבָּא. אָז הַבַּעַל שֵׁם טוֹב אָמַר שֶׁהוּא מוּכָן לַעֲבוֹד אֶת ה׳ בְּלִי עוֹלָם הַבָּא, בְּלִי פְּנִיּוֹת. אָז אָמְרוּ בַּשָּׁמַיִם: כָּכָה ? תַּחֲזִירוּ לוֹ אֶת הָעוֹלָם הַבָּא. אִם הוּא מוּכָן כָּךְ, תַּחֲזִירוּ לוֹ אֶת הָעוֹלָם הַבָּא, וְהֵם גַּם יְקַבְּלוּ אֶת הַבֵּן.

רַבֵּנוּ אָמַר, כָּל אֶחָד יִצְטָרֵךְ לַעֲבוֹר אֶת הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלּוּ, אֶת הַבְּחִינָה הַזֹּאת, שֶׁאוֹמְרִים לְךָ: אֵין לְךָ תִּקּוּן פֹּה, וּמְחַדֵּשׁ - אָז נַעֲבֹד בְּלִי תִּקּוּן ! בְּלִי תִּקּוּן ! בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ. לֹא יִהְיֶה פֹּה שׁוּם תִּקּוּן בְּכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה. זוֹ מְסִירוּת נֶפֶשׁ נוֹרָאִית !

בְּלִי תִּקּוּן בִּכְלָל. לֹא יֵצֵא פֹּה כְּלוּם. מְחָדָשׁ. אָז מִיַּד מוֹדִיעִים: יֵשׁ לְךָ תִּקּוּן. אַתָּה לֹא מַרְגִּישׁ אֶת זֶה. הַבַּעַל שֵׁם טוֹב שׁוֹמֵעַ. אַתָּה לֹא שׁוֹמֵעַ כְּלוּם, רַק מַרְגִּישׁ שֶׁאֵין תִּקּוּן, לֹא יוֹצֵא מִפֹּה כְּלוּם, מַתְחִיל מְחָדָשׁ לִירוֹת, אֵין כֹּחַ - בְּלִי תִּקּוּן ? לֹא יִהְיֶה פֹּה שׁוּם תִּקּוּן ? כֵּן, מְחָדָשׁ. מְחָדָשׁ, מְחָדָשׁ. יִהְיֶה תִּקּוּן, לֹא יִהְיֶה תִּקּוּן - מְחָדָשׁ !

אֲצָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מַפְסִידִים

אֲבָל הַסּוֹד שֶׁל כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה, אֲצָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מַפְסִידִים לְעוֹלָם. וְאֶת זֶה צָרִיךְ לְשַׁנֵּן כָּל הַזְּמַן, וְזוֹ הַנְּקֻדָּה - עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ, זוֹ הַנְּקֻדָּה שֶׁל לְהוֹרִיד אֶת הַצֵּל, שֶׁל לְהַמְשִׁיךְ אֶת רָצוֹן ה׳ יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַל יְדֵי זֶה אַתָּה מַגִּיעַ לְרָצוֹן ה׳ -

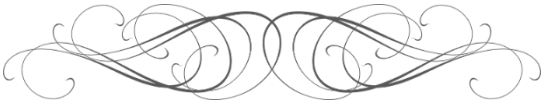
נִמְשָׁכוֹת לְךָ הַיְשׁוּעוֹת. בְּתוֹךְ כָּל הַהַשְׁפָּלוֹת הָאֵלֶּה שֶׁל הַהִתְחַלָּה מֻחְדָּשׁ נִמְצָאוֹת כָּל הַיְשׁוּעוֹת. וְזֶה חוֹסֵךְ אֶת כָּל הַיִּסּוּרִים וְזֶה מוֹנֵעַ גְּזֵרוֹת. וְשָׁם נִמְצֵאת כָּל הַסִּיְעָתָא דִּשְׁמַיָּא שֶׁל כָּל הַתִּקּוּן שֶׁלָּנוּ.

הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת שֶׁל אַהֲבָה מְסֻתֶּרֶת, שֶׁל תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה, שֶׁל מְסִירוּת נֶפֶשׁ, שֶׁל לַהֲפֹךְ זְדוֹנוֹת לִזְכֻיּוֹת, שֶׁמְּהַפֶּכֶת הַכֹּל. הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת שֶׁל לְהַתְחִיל מֻחְדָּשׁ, שֶׁל תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה שֶׁל מְסִירוּת נֶפֶשׁ, שֶׁהוֹפֶכֶת אֶת הַכֹּל לְמַעְלָה. לַמְרוֹת הַכֹּל לְהַתְחִיל מֻחְדָּשׁ. לֹא לָדַעַת מָה יֵצֵא מִזֶּה, עוֹד פַּעַם מֻחְדָּשׁ: סְדָרִים, שְׁמִירַת עֵינַיִם, עֲבוֹדַת תִּקּוּן הַכְּלָלִי, עוֹד פַּעַם מֻחְדָּשׁ תְּפִלּוֹת עִם כַּח, עוֹד פַּעַם בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, הַכֹּל מֻחְדָּשׁ. מֻחְדָּשׁ, לֹא יוֹדֵעַ מָה יֵצֵא, כְּלוּם לֹא יוֹדֵעַ, מֻחְדָּשׁ. הַכֹּל. מֻחְדָּשׁ עִם אֱמוּנָה, מָה שֶׁיֵּצֵא יֵצֵא.

אֲצָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מַפְסִידִים. עַד מָתַי זֶה יִמָּשֵׁךְ? עַד אֵין סוֹף. מֻחְדָּשׁ. כָּל אֶחָד יִצְטָרֵךְ לַעֲבוֹר מָה שֶׁהַבַּעַל שֵׁם טוֹב עָבַר. זֶה מְאֹד קָשֶׁה. כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר נָדַבֵּר עַל זֶה, שֶׁאָדָם יָבִין אֶת הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת, אֶת הַבִּטָּחוֹן וְאֶת הַהַשְׁפָּלָה וְיִהְיֶה עָרוּךְ לְהַתְחִיל מֻחְדָּשׁ כָּל פַּעַם, הוּא יִזְכֶּה, בְּוַדָּאוּת לְכָל מָה שֶׁצָּרִיךְ, כִּי שָׁם נִמְצָאוֹת כָּל הַיְשׁוּעוֹת - כָּל מָה שֶׁצְּרִיכִים נִמְצָא שָׁם בִּפְנִים, כִּי רוֹצִים לָתֵת לָנוּ וְרוֹצִים שֶׁנְּקַבֵּל.

וַאֲנַחְנוּ נְקַבֵּל, וְנִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה, וְנִזְכֶּה לְהַאֲמִין בָּזֶה, וְנֵלֵךְ עִם זֶה, וּנְקַבֵּל כֻּלָּנוּ כָּל מָה שֶׁצָּרִיךְ כָּל הַיְשׁוּעוֹת בָּרוּחָנִיּוּת בַּגַּשְׁמִיּוּת, בְּסִיְעְתָא דִּשְׁמַיָּא, וְנִתְחַזֵּק, וְגַם מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ יָבוֹא גַּם הוּא אִתָּנוּ וְכָל אֶחָד יִזְכֶּה לְמְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

קדושים

מָה זֶּה חֲרָבָן?

בְּפָרָשַׁת קְדוֹשִׁים כָּתוּב: "לֹא תַעֲשׂוּ עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט, לֹא תִשָּׂא פְּנֵי דָל וְלֹא תֶהְדַּר פְּנֵי גָדוֹל, בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עֲמִיתֶךָ". הַפָּסוּק מְדַבֵּר עַל כַּף זְכוּת "בְּצֶדֶק תִּשְׁפּוֹט עֲמִיתֶךָ". אֲנַחְנוּ שׁוֹמְעִים הַרְבֵּה שְׁעוּרִים וְלָמַדְנוּ הַרְבֵּה עַל כַּף זְכוּת וְכַמָּה אֶפְשָׁר לְהַרְוִיחַ שֻׁדָּנִים לְכַף זְכוּת, אֲבָל בַּפֹּעַל קָשֶׁה לָנוּ לְקַיֵּם אֶת זֶה מִכְּיוָן שֶׁחָרַב לָנוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אָז יוֹתֵר קָשֶׁה לָנוּ לָדוּן לְכַף זְכוּת.

בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה כּוּר אֲטוֹמִי שֶׁל יִרְאַת שָׁמַיִם וְזֶה הִשְׁפִּיעַ עַל כֻּלָּם, וַאֲפִילּוּ הַרְבֵּה יוֹתֵר מִזֶּה. מָה זֶּה חֲרָבָן? אֲנַחְנוּ לֹא מְבִינִים, מְסַפְּרִים לָנוּ עַל אֵיזֶה יְהוּדִי אֶחָד שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּעָיוֹת בַּבַּיִת הַשֵּׁם יְרַחֵם, הַשָּׁכֵן שֶׁלּוֹ גַּם כֵּן יֵשׁ לוֹ בְּעָיוֹת, בְּקִצּוּר שְׁכוּנָה בְּעָיָתִית, וְכָכָה אֲנַחְנוּ עוֹבְרִים דֶּלֶת דֶּלֶת וּמוֹצְאִים שֶׁבְּכָל בַּיִת יֵשׁ בְּעָיָה אַחֶרֶת... אֲנַחְנוּ פּוֹתְחִים אֶת הָעִתּוֹן - כָּל הָעִתּוֹן מַלֵּא מִקְרֵי שׁוֹד, בִּלְבּוּלִים, גְּנֵבוֹת, תְּאוּנוֹת, תַּחֲלוּאִים... הַשֵּׁם יְרַחֵם, מָה זֶּה הַדָּבָר הַזֶּה?

כְּשֶׁמִּישֶׁהוּ מַצְלִיחַ בַּיָּמִים הָאֵלֶּה זֶה מְעוֹרֵר אֶצְלָנוּ שְׁאֵלוֹת... אֵיזֶה בַּר מַזָּל, מְעַנְיֵן בִּזְכוּת מָה זֶה? פְּלוֹנִי פָּתַח עֵסֶק בְּאֵיזֶשֶׁהוּ מָקוֹם, בַּמָּקוֹם הַמְסֻיָּם שֶׁהוּא פָּתַח אֶת הָעֵסֶק הַזֶּה אֲנִי מַכִּיר אוֹתוֹ אֶת כָּל הַגִּלְגּוּלִים וְהַהִסְטוֹרְיָה שֶׁל הַמָּקוֹם הַזֶּה כְּבָר לְפָנָיו פָּתְחוּ שָׁם חֲנוּת בְּגָדִים, חֲנוּת פָּלָאפֶל, חֲנוּת תַּכְשִׁיטִים, מָה לֹא הָיָה שָׁם?! כְּלוּם לֹא הִצְלִיחַ. בָּא הַבֶּן אָדָם הַזֶּה, לֹא יוֹדֵעַ מָה הוּא פָּתַח שָׁם, אֵיזֶה שְׁטוּת הוּא פָּתַח שָׁם, וְכָל הַזְּמַן הַמָּקוֹם שׁוֹקֵק, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מָה הוֹלֵךְ שָׁם. נִכְנָסִים - יוֹצְאִים, כָּל הַזְּמַן עוֹשִׂים שָׁם קֶפּוּת. מַשֶּׁהוּ לֹא טִבְעִי. לֹא נוֹרְמָלִי, לֹא יוֹדֵעַ אֵיזֶה בַּר מַזָּל הוּא, הוּא נָסַע לְאַמֶרִיקָה, מְטַיֵּל, וְהַכֹּל מֵהַחֲנוּת הַזֹּאת. מְעַנְיֵן בִּזְכוּת מָה זֶה? הַצָּלָחָה מַצְרִיכָה סִימָן שְׁאֵלָה...

אִם יֵשׁ לוֹ בְּעָיוֹת, זֶה טִבְעִי. אִם יֵשׁ לוֹ מַזָּל יָפֶה יֵשׁ סִימָן שְׁאֵלָה - מָה קָרָה פֹּה? אוּלַי בִּכְלָל מֵהַסִּטְרָא אַחֲרָא כָּל זֶה? הֲכִי נֹחַ לְהַגִּיד מֵהַסִּטְרָא אַחֲרָא, צָרִיךְ לְתָרֵץ בְּאֵיזֶה זְכוּת הוּא מַצְלִיחַ, אִם הַכֹּל דָּפוּק - רַחְמָנוּת, מָה אֲנִי אַגִּיד לְךָ אֲבָל זֶה טִבְעִי וְנוֹרְמָלִי. זֶה נוֹרְמָלִי שֶׁיֵּשׁ בְּעָיוֹת, אֶחָד בְּרָמָה כָּזֹאת שֶׁל בְּעָיוֹת, אֶחָד בְּרָמָה אַחֶרֶת, יֵשׁ נוֹרְמָה מְסֻיֶּמֶת שֶׁל בְּעָיוֹת שֶׁזֶּה הַמְּצִיאוּת. אִם יֵשׁ בְּעָיוֹת זֶה נוֹרְמָלִי, אִם יֵשׁ הַצְלָחָה זֶה סִימָן שְׁאֵלָה... זֶה נִקְרָא חֲרִבָּן!

בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הָעִתּוֹן הָיָה מְשַׁעֲמֵם, לָמָּה? כִּי בַּזְּמַן שֶׁהָיָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אִם הָיָה לְאֶחָד בְּעָיָה מְסֻיֶּמֶת בַּבַּיִת אוֹ מִישֶׁהוּ חוֹלֶה אוֹ סְתָם אֵיזוֹ בְּעָיָה כַּסְפִּית, יֵשׁ אֵיזוֹשֶׁהִי בְּעָיָה - מֵעַנְיֵן מָה קוֹרֶה בַּבַּיִת הַזֶּה? כַּנִּרְאֶה הֵם עָשׂוּ עֲבֵרָה וְלֹא הִסְפִּיקוּ לְהָבִיא קָרְבָּן לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, יֵשׁ עֲדַיִן בְּעָיָה, מְעַנְיֵן לָמָּה לֹא הֵבִיאוּ אֶת הַקָּרְבָּן? חֲבָל... הָיָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לֹא הָיוּ בְּעָיוֹת, אֵין לָנוּ אֶפִילוּ צִיּוּר אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת - לֹא הָיְתָה בְּעָיָה בִּכְלָל, אָז מָה הָיָה כָּתוּב בָּעִתּוֹן? אֵיזֶה מִן עִתּוֹן הָיָה? לֹא מִקֶּרִי שׁוֹד וְלֹא גְּנֵבוֹת וְלֹא תַּחֲלוּאִים וְלֹא תְּאוּנוֹת, מָה הָיָה בָּעִתּוֹן? בָּעִתּוֹן הָיָה כָּתוּב שֶׁבַּע בְּרָכוֹת, חֲתֻנָּה, אֵרוּסִין, בְּרִית מִילָה, פִּדְיוֹן... כָּל הָעִתּוֹן מַלֵּא בְּרָכוֹת, עִתּוֹן מְשַׁעֲמֵם...

מִי שֶׁרָצָה לִרְאוֹת חִיּוּכִים הָיָה פּוֹתֵחַ אֶת הָעִתּוֹן. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֵיזֶה מִן עִתּוֹן זֶה?! "אַתָּה מְדַבֵּר עַל כּוֹכָב אַחֵר נִרְאָה לִי". יָכוֹל לִהְיוֹת מְצִיאוּת שֶׁלְּכֻלָּם יִהְיֶה טוֹב כָּל כָּךְ? הִשְׁתַּבְּשָׁה דַּעְתֵּנוּ בָּעִנְיָן הַזֶּה שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא יְכוֹלִים אֲפִילוּ לְצַיֵּר כָּזֶה צִיּוּר שֶׁיָּכוֹל לִהְיוֹת כָּזֶה עוֹלָם יָפֶה, בֶּאֱמֶת יְשֵׁנָה מְצִיאוּת כָּזֹאת עֲלֵי אֲדָמוֹת, שֶׁלֹּא תִּהְיֶינָה תְּאוּנוֹת וְלֹא תַּחֲלוּאִים וְלֹא צָרוֹת וְלֹא בְּעָיוֹת נַפְשִׁיּוֹת וְלֹא כַּסְפִּיּוֹת, לְכֻלָּם הָיָה טוֹב...

מְאוֹרֵי אוֹר וּמְאוֹרֵי אֵשׁ

אֲנַחְנוּ בַּחֲרָבָן עָמוֹק. לֹא רַק שֶׁאִבַּדְנוּ אֶת זֶה, אִבַּדְנוּ בְּכְלָל אֶת הַצִּיּוּר אֵיךְ זֶה יָכוֹל לְהַרְאוֹת. בְּאֱמֶת יָכוֹל לִהְיוֹת צִיּוּר שֶׁלְּכֻלָּם יִהְיֶה טוֹב? אוֹמֵר רַבִּי נַחְמָן (ליקומ"ת, סז) שֶׁבְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה מְאוֹרֵי אוֹר וְלֹא מְאוֹרֵי אֵשׁ, וּמְאוֹרֵי הָאֵשׁ שֶׁהִתְגַּבְּרוּ הֵם שָׂרְפוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. מָה זֶה מְאוֹרֵי אֵשׁ? זֶה הַכֹּחַ שֶׁל הָאֵשׁ לִשְׂרֹף אֶת הַכֹּל! לִשְׂרֹף!!! לְחַפֵּשׂ רַק דְּבָרִים רָעִים, לִשְׂרֹף - לִשְׂרֹף אֶת כָּל הַטּוֹב וּלְהַשְׁאִיר אֶת הָרַע. זֶה נִקְרָא מְאוֹרֵי אֵשׁ. מָה זֶה מְאוֹרֵי אוֹר? זֶה הַכֹּחַ שֶׁל הָאֵשׁ לְהָאִיר אֶת הָאֱמֶת. לְהָאִיר אֶחָד בְּשֵׁנִי אוֹר. זֶה הָיָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ וְאֶת זֶה אִבַּדְנוּ.

כְּשֶׁהָיָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה שֶׁפַע שֶׁל טוֹב עַיִן אֶחָד עַל הַשֵּׁנִי, כָּל אֶחָד הָיָה שָׂמֵחַ בַּהַצְלָחָה שֶׁל הַשֵּׁנִי. זֶה נִקְרָא טוֹב עַיִן, חֲרָבָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ גָּרַם לְרָע עַיִן. כָּל זֶה הִתְחִיל כְּמוּבָן מִזֶּה שֶׁהַס"מ נָתַן מַכָּה לְיַעֲקֹב אָבִינוּ. הַס"מ הָיָה שָׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂו, וְעֵשָׂו כַּיָּדוּעַ הָיוּ לוֹ 400 אִישׁ אִתּוֹ, 400 זֶה גִּימַטְרִיָּא "רַע עַיִן" וְכָל הַכֹּחַ שֶׁל עֵשָׂו הָיָה מֵרָע עַיִן וְשָׁם הָיְתָה הַפְּגִיעָה שֶׁלּוֹ וְהַפְּגִיעָה הַזֹּאת הָיְתָה בְּתִשְׁעָה בְּאָב.

כָּל תִּשְׁעָה בְּאָב נִמְשָׁךְ מֵהָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁל הָרַע עַיִן שֶׁל עֵשָׂו. לִבְנוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַכַּוָּנָה לִזְכּוֹת לְטוֹב עַיִן. זֹאת אוֹמֶרֶת הָעֲבוֹדָה שֶׁלָּנוּ לִבְנוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ... הַכַּוָּנָה שֶׁכָּל אֶחָד יִזְכֶּה לְטוֹב עַיִן לָדוּן לְכַף זְכוּת זֶה לִבְנוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אָז כֻּלָּם אוֹמְרִים שִׁנְאַת חִנָּם וְעוֹד כַּמָּה פְּרָטִים שֶׁגָּרְמוּ לְחֻרְבַּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. מָה זֶה שִׁנְאַת חִנָּם? זֶה רַע עַיִן. טוֹב עַיִן זֶה מָה שֶׁהָיָה נִמְשָׁךְ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ.

לָכֵן בָּרוּר כָּעֵת לָמָּה כָּל כָּךְ קָשֶׁה לָדוּן לְכַף זְכוּת, כִּי הָרַע עַיִן מִיַּד קוֹפֵץ עִם הֶסְבֵּרִים וְתֵרוּצִים לַחְתֹּךְ אֶת הַשֵּׁנִי, וּכְשֶׁהָאָדָם דָּן אֶת הַשֵּׁנִי לְכַף זְכוּת וּמְסַתֵּכֵל רַק עַל הַטּוֹב שֶׁבּוֹ, הוּא זוֹכֶה לִבְנוֹת אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּלְהָבִיא אֶת הַגְּאוּלָה.

חֲדָוַת הַיְצִירָה

הָרֵי אוֹמְרִים הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁמִּי שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה אָז הַתּוֹרָה גּוֹרֶמֶת לוֹ לְשִׂמְחָה, אָז לָמָּה אֲנִי לֹא כָּל כָּךְ שָׂמֵחַ? שָׁאַל אוֹתִי אֵיזֶה יְהוּדִי שְׁאֵלָה פְּשׁוּטָה, שְׁאֵלָה שֶׁכָּל אֶחָד מַכִּיר - "אֲנִי לֹא מַרְגִּישׁ סִפּוּק מִלִּמּוּד הַגְּמָרָא, מָה אֲנִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת"? לֹא שָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ כַּמָּה שָׁעוֹת הוּא לוֹמֵד גְּמָרָא, זֶה לֹא הָעִנְיָן שֶׁלִּי, הוּא לֹא נִרְאָה בָּחוּר יְשִׁיבָה אוֹ אַבְרֵךְ, אֲבָל הוּא לוֹמֵד גְּמָרָא בָּרוּךְ הַשֵּׁם אוּלַי שְׁעָתַיִם, אוּלַי אַרְבַּע שָׁעוֹת.

לֹא יוֹדֵעַ, לְפִי הַמַּצָּב שֶׁלּוֹ. מָה הָיִיתִי צָרִיךְ לְהַגִּיד לוֹ? שֶׁהָיוּ עֲשָׂרוֹת צַדִּיקִים שֶׁלָּמְדוּ כָּכָה עֲשָׂרוֹת שָׁנִים בְּלִי לְהַרְגִּישׁ שׁוּם טָעַם? אֲבָל הוּא רוֹצֶה מַשֶּׁהוּ יוֹתֵר תַּכְלִיתִי. אֲנַחְנוּ הָרֵי נִמְצָאִים בְּדוֹר שֶׁיֵּשׁ עוּגוֹת יֵשׁ לִי פֹּה עוּגָה וּפֹה דַּף גְּמָרָא, מָה אֲנִי בּוֹחֵר? מָה אֲנִי עוֹשֶׂה עִם זֶה?

הַבְּעָיָה הִיא יוֹתֵר שָׂרְשִׁית, אִם אַגִּיד לוֹ שֶׁיִּלְמַד 8 שָׁעוֹת בְּמָקוֹם 4 שָׁעוֹת, אֲנִי לֹא אֶפְטֹר שׁוּם בְּעָיָה. אָז שָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ "בְּמַה אַתָּה עוֹבֵד"? הוּא עָנָה לִי שֶׁהוּא מַתְקִין מִבְנִים שֶׁל אֲלוּמִינְיוּם. שָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ אִם הוּא שָׂמֵחַ שֶׁהוּא מַרְכִּיב אֶת הָאֲלוּמִינְיוּם? וְהוּא עָנָה לִי שֶׁהוּא מְאֹד שָׂמֵחַ. זֶה בָּרוּר שֶׁכְּשֶׁהוּא מַרְכִּיב אֶת הַבִּרְגּ הָרִאשׁוֹן, הַשֵּׁנִי אוֹ הַשְּׁלִישִׁי הוּא עוֹד לֹא שָׂמֵחַ, רַק מָתַי שֶׁמַּתְחִיל לְהֶרָאוֹת אֵיזֶה מִבְנֶה, אֲפִילוּ לֹא אֶת הַסּוֹף אֲבָל כְּשֶׁרוֹאִים צוּרָה כָּל שֶׁהִיא, מַתְחִילָה לִהְיוֹת לוֹ שִׂמְחָה וּכְשֶׁנִּגְמַר כְּבָר הַכֹּל הוּא מַמָּשׁ שָׂמֵחַ, חוּץ מֵהַכֶּסֶף שֶׁהוּא מְקַבֵּל גַּם עֶצֶם זֶה שֶׁרוֹאִים מַשֶּׁהוּ, זֶה נִקְרָא "חֶדְוַת הַיְצִירָה".

בֶּן אָדָם יָכוֹל לְהַרְאוֹת לַאֲחֵרִים - "תִּרְאוּ עָשִׂיתִי אֶת זֶה". כַּמּוּבָן עִם סַיְיעְתָּא דִּשְׁמַיָּא. גַּם כְּשֶׁאָדָם כּוֹתֵב שִׁירִים, בָּחָרוּז הָרִאשׁוֹן לֹא רוֹאִים שִׁיר, אֲפִילוּ בַּבַּיִת הָרִאשׁוֹן לֹא רוֹאִים, רַק אַחֲרֵי שֶׁיִּכְתֹּב כַּמָּה בָּתִּים רוֹאִים מַשֶּׁהוּ, זֶה נִקְרָא "חֶדְוַת הַיְצִירָה". חֶדְוַת הַיְצִירָה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה כְּשֶׁבּוֹנִים מַשֶּׁהוּ, כְּשֶׁרוֹאִים מַשֶּׁהוּ.

אֲבָל בְּלִמּוּד הַגְּמָרָא אוֹ כָּל לִמּוּד אַחֵר זֶה לֹא כָּךְ. הָרֵי הַתּוֹרָה אֲרֻכָּה מִינֵי יָם, הַאִם אַתָּה רוֹצֶה לִשְׁמוֹחַ שֶׁתְּסַיֵּם אֶת הַשַּׁ"ס? לֹא בָּטוּחַ שֶׁכְּשֶׁתְּסַיֵּם אֶת הַשַּׁ"ס תִּשְׂמַח. אוּלַי רַק בְּאוֹתוֹ רֶגַע תִּשְׂמַח, אֲבָל רֶגַע אַחֲרֵי זֶה לֹא זוֹכֵר כְּלוּם. וְגַם אִם תִּזְכּוֹר, סִיַּמְתָּ אֶת כָּל הַשַּׁ"ס אֲבָל עָבַרְתָּ עַל כָּל הָרִאשׁוֹנִים? עַל כָּל הָאַחֲרוֹנִים? וְנַנִּיחַ שֶׁכֵּן אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת כָּל הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ? אֶת כָּל הַנּוֹשְׁאֵי כֵּלִים? וְנַנִּיחַ שֶׁכֵּן, אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת כָּל הַזֹּהַר? וְנַנִּיחַ שֶׁכֵּן, אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת כָּל כִּתְבֵי הָאָרִיזַ"ל? וְנַנִּיחַ שֶׁכֵּן, אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת כָּל הַמְּפָרְשִׁים? וְנַנִּיחַ שֶׁכֵּן אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת כָּל הַשּׁוּ"תִים? וְנַנִּיחַ שֶׁכֵּן, אַתָּה יוֹדֵעַ כַּמָּה יָדְעוּ תּוֹרָה דּוֹר לִפְנֵי כֵן? וְנַנִּיחַ שֶׁכֵּן, אַתָּה יוֹדֵעַ אֵיךְ יָדְעוּ מָאתַיִם שָׁנָה לִפְנֵי כֵן? וְנַנִּיחַ שֶׁכֵּן, אַתָּה יוֹדֵעַ מָה יָדְעוּ הָאֱמוֹרָאִים? וְנַנִּיחַ שֶׁכֵּן, אַתָּה יוֹדֵעַ מָה יָדְעוּ הַתַּנָּאִים? וְנַנִּיחַ שֶׁכֵּן. אַתָּה יוֹדֵעַ מָה יָדְעוּ הַנְּבִיאִים? אִם כֵּן, אָז מָה אַתָּה שָׂמֵחַ?! סַךְ הַכֹּל סִיַּמְתָּ מַסֶּכֶת, מַסֶּכֶת אַחַת אַתָּה שָׂמֵחַ?! אַתָּה עוֹד לֹא נָגַעְתָּ בַּנְּקֻדָּה, אַתָּה יוֹדֵעַ מָה זֶה אֲרֻכָּה

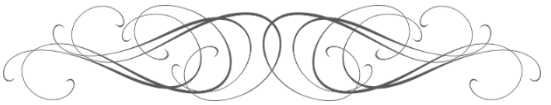
מִינֵי יָם? אוּלַי זֶה מַרְאֶה שֶׁאַתָּה סְתָם מִסְכֵּן... וְגַם כַּמָּה אַתָּה יוֹדֵעַ אוֹתָהּ? בְּאֵיזֶה עוֹמֶק לָמַדְתָּ אוֹתָהּ? אָז עַל מָה לִשְׁמוֹחַ?

עַל מָה לִשְׂמוֹחַ?

הִתְחַבְּרוּת עִם הַשֵּׁם בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, חֶדְוַת הַיְצִירָה זֶה לֹא שֶׁסִּיַּמְתָּ מַשֶּׁהוּ אֶלָּא זֶה כָּל שׁוּרָה אוֹ כָּל הֲלָכָה אוֹ כָּל פְּרָט שֶׁיּוֹדְעִים. עַל מָה הַשִּׂמְחָה? לוֹמְדִים תּוֹרָה בִּגְלַל שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא צָוָּה, צָוָּה זֶה גַּם לָשׁוֹן צִוּוּי וְגַם לָשׁוֹן צַוְּתָא. יֵשׁ פֹּה צִוּוּי שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא צָוָּה, זֶה הָרָצוֹן שֶׁלּוֹ, וְגַם לָשׁוֹן צַוְּתָא, מִתְחַבְּרִים עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. הַשִּׂמְחָה הִיא עַל הַהִתְחַבְּרוּת. עַל זֶה כָּל הַשִּׂמְחָה, וּמִי שֶׁלֹּא עוֹבֵד עַל הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת אַף פַּעַם הוּא לֹא יִשְׂמַח.

גַּם אִם תִּלְמַד אֶת כָּל הַשַּׁ"ס וְאֶת כָּל הַפּוֹסְקִים, אַף פַּעַם לֹא תִּשְׂמַח. אָמַרְתִּי לִיהוּדִי הַזֶּה שֶׁזֶּה לֹא עִנְיַן שֶׁל שָׁעוֹת גְּמָרָא - יָכוֹל לִהְיוֹת חָמֵשׁ שָׁעוֹת, יָכוֹל לִהְיוֹת שָׁעָה וְיָכוֹל לִהְיוֹת אֲפִילוּ רֶבַע שָׁעָה, אַף אֶחָד לֹא יָכוֹל לָתֵת כְּלָלִים, יֵשׁ כָּל מִינֵי מַצָּבִים, אֲבָל כְּשֶׁתִּלְמַד תּוֹרָה בִּגְלַל שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא צָוָּה, וְתִתְבּוֹנֵן שֶׁעַל יְדֵי זֶה אַתָּה מִתְחַבֵּר עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, תִּזָּכֶה עַל יְדֵי הַלִּמּוּד לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה מְאֹד. שֶׁיִּהְיֶה לְךָ טוֹב עַיִן עַל עַצְמְךָ וְעַל הַלִּמּוּד שֶׁלְּךָ, כְּמוֹ שָׁאַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת טוֹב עַיִן עַל אֲחֵרִים, רַק אָז תּוּכַל לְהַרְגִּישׁ שִׂמְחָה.

אמור

לְשַׁחֲרֵר

אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁעַקְשָׁנוּת זֶה דָּבָר מְאֹד שְׁלִילִי. כְּשֶׁאוֹמְרִים עַל מִישֶׁהוּ שֶׁהוּא עַקְשָׁן זֶה לֹא סִימָן טוֹב. אֲנִי מַסְבִּיר לוֹ וְהוּא לֹא מֵבִין אוֹתִי, הוּא נִתְקָע עִם מַשֶּׁהוּ, סְתָם עַקְשָׁן. אָז עַקְשָׁן בְּבֵין אָדָם לַחֲבֵרוֹ זֶה מְאֹד שְׁלִילִי. אֲבָל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם עַקְשָׁן זֶה הַפְּסָגָה. מָה הַפֵּרוּשׁ הַפְּסָגָה? הַכַּוָּנָה הִיא שֶׁאֶחָד שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֶת כָּל הַסְּבוֹת לֹא לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה, כְּלוֹמַר אָדָם אוֹמֵר לְעַצְמוֹ: זֶה הַמְּצִיאוּת שֶׁלִּי, אֲנִי לֹא עִקְבִי, זֶה הַחַיִּים שֶׁלִּי וְזֶהוּ זֶה הַסִּפּוּר. זֶה לֹא שֶׁהוּא לֹא מְיֻאָשׁ, הוּא כֵּן מְיֻאָשׁ, מַשֶּׁהוּ אֲצָלוֹ נִתְקָע שָׁם בִּפְנִים, מַשֶּׁהוּ סָתוּם שָׁם, וְכָל הָעֲבוֹדָה שֶׁל רַבֵּנוּ לְשַׁחְרֵר אֶת כָּל הַסְּתִימוֹת הָאֵלּוּ. וְזֶהוּ יְסוֹד כָּל הַסִּפּוּר לְאֹרֶךְ כָּל הַדֶּרֶךְ.

אִם לֹא הֵבַנּוּ אֶת זֶה, אָז לֹא הֵבַנּוּ כְּלוּם. כָּתוּב (ליקומ״ת ט) שֶׁבְּעֶצֶם לְכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ יֵשׁ מָנוֹעַ, לְכָל אֶחָד וְאַחַת מֵעַם יִשְׂרָאֵל. כָּל הַבְּעָיָה הִיא שֶׁבַּמָּנוֹעַ הַזֶּה הַבּוּכְנוֹת נִסְתָּמוּ, מַשֶּׁהוּ בַּזְּרִימָה הִתְקַלְקֵל. מִמֵּילָא כְּבָר אָדָם מֵרֹב חֲרִיקוֹת וְכָל מִינֵי פַּנְצֶ׳רִים וְתַקָּלוֹת, הוּא אוֹמֵר לְעַצְמוֹ שֶׁזֶּה מָנוֹעַ הָרוּס. אֲבָל זוֹ טָעוּת הַמָּנוֹעַ לֹא הָרוּס. אִם נִגַּע

בַּנְּקֻדּוֹת הַנְּכוֹנוֹת, כְּמוֹ שֶׁעוֹשֶׂה דִּיקּוּר סִינִי שֶׁיּוֹדֵעַ אֵיפֹה לִנְגּוֹעַ, נִשְׁחָרֵר אֶת הַנְּקֻדּוֹת שֶׁל הַסְּתִימוֹת הָאֵלֶּה, וְאָז תִּמָּשֵׁךְ הַזְּרִימָה וְזֶהוּ נִגְמָר הַסִּפּוּר. זוֹ הָעֲבוֹדָה שֶׁל הַצַּדִּיק. זֶה כָּל הַסִּפּוּר בְּעֶצֶם. כָּל הַסִּפּוּר זֶה לְשַׁחְרֵר, כָּל מִינֵי מְקוֹמוֹת שֶׁאֲנַחְנוּ תְּפוּסִים בָּהֶם.

הָאֱמֶת שֶׁיֵּשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁהֵם בְּקִיאִים בְּמִבְנֵה הַגּוּף, הַקֶּשֶׁר שֶׁל הַגּוּף וְהַנֶּפֶשׁ. מִמֵּילָא הֵם יוֹדְעִים בְּדִיּוּק עַל מָה לְנַגֵּן וְאֵיפֹה לִלְחֹץ, פִּיזִית וְנַפְשִׁית. יֵשׁ 4 יְסוֹדוֹת וְהֵם אֵשׁ רוּחַ מַיִם עָפָר, כְּנֶגֶד 4 אוֹתִיּוֹת שֵׁם הַוָ״ה בָּרוּךְ הוּא, כְּנֶגֶד אַרְבַּע עוֹלָמוֹת אֲצִילוּת בְּרִיאָה יְצִירָה עֲשִׂיָּה. אָדָם מֶרְכָּב מִ-4 יְסוֹדוֹת אֵלּוּ. הַיְסוֹד הָעִקָּרִי אֶצְלֵנוּ הוּא מַיִם. אֲבָל יֵשׁ עוֹד יְסוֹדוֹת. וּבָרַגַע שֶׁאֵין אִזּוּן בַּיְסוֹדוֹת לְפִי מָה שֶׁהָאָדָם נִבְרָא, יֵשׁ אֶחָד שֶׁיֵּשׁ לוֹ יוֹתֵר מֵהַיְסוֹד שֶׁל הֶעָפָר, וְאֶחָד יוֹתֵר אֵשׁ, וְאֶחָד יוֹתֵר מֵהָרוּחַ, אָז אִם הוּפַר הָאִזּוּן נִהְיֶה קִלְקוּל. וְאָז יֵשׁ תַּחֲלוּאִים כְּמוֹ שְׁכָּתוּב שֶׁהָעַצְבוּת גּוֹרֶמֶת לַהֲפָרַת הָאִזּוּן בִּיסוֹדוֹת. מִמֵּילָא נִגְרָמִים תַּחֲלוּאִים.

לָכֵן יֵשׁ חִבּוּר יָשִׁיר וְקֶשֶׁר יָשִׁיר וְהָדוּק בֵּין הַגּוּף לָנֶפֶשׁ. הַבְּעָיָה הִיא מָה אֲנַחְנוּ מְחַפְּשִׂים פֹּה זוֹ כָּל הַבְּעָיָה. אִם אַתָּה מְחַפֵּשׂ עוֹלָם הַזֶּה, אַף עַל פִּי שֶׁרָאוּי לְאָדָם שֶׁיִּהְיֶה לוֹ אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה, כִּי אִי אֶפְשָׁר לַעֲבוֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אִם אֵין לְךָ דְּבָרִים מִינִימַלִּיִּים, אֲבָל אִם הַמּוֹטוֹ שֶׁלְּךָ זֶה הָעוֹלָם הַזֶּה אָז תֵּדַע לְךָ שָׁאַתָּה אָמוּר לְסִבֹּל מֵהַרְבֵּה דִּכְאוֹנוֹת.

אוֹמֵר הָרַמְבַּ״ם חֶרְבָּן הַגּוּף בְּיַד הַנְּשָׁמָה, חֶרְבָּן הַנְּשָׁמָה בְּיַד הַגּוּף, אֶחָד נִבְנֶה עַל חֶשְׁבּוֹן הַשֵּׁנִי, אִי אֶפְשָׁר שְׁנֵיהֶם בְּיַחַד. אִם הַשְּׁאִיפוֹת שֶׁלְּךָ זֶה גּוּף וְתַאֲוֹוֹת וְתַאֲוֹוֹת וְתַאֲוֹוֹת, וּלְהַצְלִיחַ וּלְהַצְלִיחַ וְזֶה כָּל הַשְּׁאִיפוֹת שֶׁלְּךָ, וְרוּחָנִיּוּת אַתָּה אוֹמֵר לְעַצְמְךָ שָׁם יַעֲזֹר, וְהָעִקָּר הָאָדָם הָעוֹלָם הַזֶּה, פַּרְנָסָה, צָרִיךְ לִהְיוֹת טִיּוּלִים, וְגַם צָרִיךְ בַּיִת גָּדוֹל מְכוֹנִיּוֹת, הַכֹּל לְגִיטִימִי. אֲבָל הַשְּׁאֵלָה, הַאִם זֶה הַמּוֹטוֹ הָעִקָּרִי אֶצְלְךָ, זֶה הַמַּהֲלָךְ שֶׁל הַחַיִּים?

הַשְּׁאִיפָה הָאֲמִתִּית שֶׁבָּאנוּ לְכָאן לְמִשִּׂימָה מְסֻיֶּמֶת מִכָּאן וְעַד לְכָאן וְזֶהוּ זֶה נִגְמָר. חוֹזְרִים לְבָסִיס הָאֵם. מֵאָז שֶׁתִּינוֹק בָּא לָעוֹלָם יֵשׁ לוֹ נֶטֶל. יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁלֹּא יוֹדְעִים מָה זֶה נֶטֶל בִּכְלָל. צוֹעֲקִים שְׁוִיוֹן בַּנֶּטֶל, וְלֹא יוֹדְעִים מָה זֶה נֶטֶל בִּכְלָל. מִסְכָּנִים, נָטְלָה הֵם לֹא יוֹדְעִים מָה זֶה. כָּל הַזְּמַן הֵם צוֹעֲקִים שְׁוִיוֹן בְּנֶטֶל. הַנֶּטֶל הָאֲמִתִּי שֶׁכָּל יְהוּדִי שֶׁנּוֹלַד וְעַד שֶׁהוּא יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה יֵשׁ לוֹ נֶטֶל כָּבֵד מְאֹד שֶׁל תַּרַי״ג מִצְווֹת. וְהוּא הוֹלֵךְ לָתֵת דִּין וְחֶשְׁבּוֹן עַל הַכֹּל. וְהוּא לֹא יָכוֹל לִבְרֹחַ מִזֶּה.

עַקְשָׁנוּת חִיּוּבִית

וּמְעַנְיֵן אֵיךְ הַסִּטְרָא אַחֲרָא עוֹבֶדֶת בְּכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה. אֵצֶל בַּת הַמֶּלֶךְ הָיָה צָרִיךְ הַרְבֵּה עַקְשָׁנוּת. הָעַקְשָׁנוּת הַזּוֹ זֶה בְּוַדַּאי אֲנִי אֶזְכֶּה. לָמָּה? כִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה שֶׁאֲנִי אֶזְכֶּה וְאַצְלִיחַ. לַמְרוֹת כָּל הַסִּפּוּר חַיִּים שֶׁלִּי אֲנִי אֶזְכֶּה. אֲנִי עַל הַמַּסְלוּל. אֲנִי לֹא תִּכְנַנְתִּי אֶת הַמַּסְלוּל חַיִּים שֶׁלִּי. אִם הָיוּ שׁוֹאֲלִים אוֹתִי הָיִיתִי מְבַקֵּשׁ מַשֶּׁהוּ אַחֵר. אֲבָל לֹא שָׁאֲלוּ אוֹתִי. מִמֵּילָא נָתְנוּ לְכָל אֶחָד מַסְלוּל מִשֶּׁלּוֹ. וְכָל הַבְּחִירָה מִכָּאן וָאֵילָךְ זֶה לִרְצוֹת וּלְהִתְפַּלֵּל וְזֶהוּ. הוּא חַיָּב לַעֲבוֹר אֶת הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהוּא עוֹבֵר. וּמִי שֶׁלֹּא הֵבִין אֶת זֶה הוּא לֹא מֵבִין מָה הוּא עוֹשֶׂה פֹּה בִּכְלָל. כָּל הַזְּמַן הוּא מִתְלוֹנֵן לָמָּה לָמָּה וְלָמָּה. בִּזְמַן שֶׁזֶּה הַמַּסְלוּל שָׁאַתָּה חַיָּב לַעֲבוֹר. כָּךְ גָּזְרָה חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

בְּוַדַּאי אֲנִי אֶזְכֶּה

אֲבָל הַנְּקֻדָּה שֶׁהוּא אָמַר אֲנִי אֶזְכֶּה בְּוַדַּאי אֲנִי אֶזְכֶּה, וַדַּאי יֵשׁ וַדַּאי יֵשׁ. וְכָל פַּעַם הוּא זָכָה כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבִּי נָתָן עַל הַסִּפּוּר שֶׁל "בַּת הַמֶּלֶךְ" עַל הַמִּשְׁנָה לַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא הִתְעַקֵּשׁ לִמְצוֹא אֶת בַּת הַמֶּלֶךְ. זֶה שֶׁעָצַר אוֹתוֹ, וְאָמַר לוֹ בַּת הַמֶּלֶךְ לֹא פֹּה, אַחֲרֵי שֶׁהוּא הִתְעַקֵּשׁ, דָּחַף אוֹתוֹ בְּדִיּוּק לַשָּׁלָב הַבָּא. לְךָ לְאָח שֶׁלִּי לַמְּמֻנֶּה עַל הַחַיּוֹת. וְהוּא הָלַךְ אֶל הַמְּמֻנֶּה עַל הַחַיּוֹת. מִפֹּה הוּא הוֹלֵךְ לַמְּמֻנֶּה עַל הָעוֹפוֹת. וְאָז הוּא הוֹלֵךְ לַמְּמֻנֶּה עַל הָרוּחוֹת. שִׂימוּ לֵב הוּא לֹא הָלַךְ יָשָׁר לַמְּמֻנֶּה עַל הָרוּחוֹת, אֶלָּא הוּא עָבַר דֶּרֶךְ כֻּלָּם, עַד שֶׁהוּא הִגִּיעַ אֵלָיו. אֵין מָה לַעֲשׂוֹת הוּא הָיָה חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ כָּל אוֹתָם מְמֻנִּים. זֶה הַמַּסְלוּל שֶׁהוּא חַיָּב לַעֲבוֹר, בִּכְדֵי לְהַגִּיעַ לַמְּמֻנֶּה עַל הָרוּחוֹת. הוּא לֹא יָדַע שֶׁהוּא עַל הַמַּסְלוּל, אִם הוּא הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהוּא עַל הַמַּסְלוּל אָז הוּא הָיָה הוֹלֵךְ בְּהַרְגָּשָׁה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי. אִם הוּא הָיָה יוֹדֵעַ, בְּאֵיזוֹ שִׂמְחָה הוּא הָיָה הוֹלֵךְ. וְגַם הוּא לֹא הָיָה מַצְלִיחַ לִבְכּוֹת.

לָמָּה הוּא בָּכָה בְּעֶצֶם? מֵהַרְגָּשַׁת חֲסַר אוֹנִים. שֶׁאוֹמְרִים לוֹ כָּל פַּעַם בַּת הַמֶּלֶךְ לֹא פֹּה. הָחֹסֶר וַדָּאוּת. וְזֶה בְּדִיּוּק הַבִּלְבּוּל שֶׁמְּבַלְבְּלִים אוֹתָנוּ לְאֹרֶךְ כָּל הַדֶּרֶךְ. וְזֶה כָּאָב לְרַבֵּנוּ כָּל הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת. כָּל הַמְּנִיעוּת שֶׁלּוֹ הִתְהַפְּכוּ לַיְשׁוּעָה שֶׁלּוֹ, הַמַּסְלוּל לַחְפֹּשׂ אַחַר הֲבַת מֶלֶךְ. כְּשֶׁהַמְּמֻנֶּה עַל הַחַיּוֹת אָמַר לוֹ בְּוַדַּאי אֵין, וְהוּא יַמְשִׁיךְ הָלְאָה וְאָמַר יֵשׁ בְּוַדַּאי, אָז פֹּה הִתְחִילָה הַיְשׁוּעָה שֶׁלּוֹ. הוּא שָׁלַח אוֹתוֹ לְאָח שֶׁלּוֹ הַמְּמֻנֶּה עַל הָעוֹפוֹת. וְכָךְ הוּא יַמְשִׁיךְ שָׁנִים עַד שֶׁהוּא יַגִּיעַ לַבַּת מֶלֶךְ. לָמָּה כָּכָה הוּא זָכָה? כִּי "הוֹלֵךְ בַּתֹּם יֵלֵךְ בֶּטַח". רַק תַּאֲמִין שֶׁאַתָּה בַּדֶּרֶךְ וְאַתָּה עַל הַמַּסְלוּל.

וּבָזֶה מְשַׁגְּעִים אוֹתָנוּ. וְהוּא הָלַךְ וְהָלָךְ שָׁנִים רַבּוֹת. כַּמָּה פְּעָמִים הוּא הָלַךְ בַּדֶּרֶךְ וְחָשַׁב לְעַצְמוֹ מָה אֲנִי הוֹלֵךְ? מָה יֵּצֵא מִזֶּה? כַּמָּה פְּעָמִים הוּא חָשַׁב לְעַצְמוֹ, כַּמָּה פְּעָמִים הוּא נִתְקַע עִם עַצְמוֹ, עַד מָתַי זֶה יִמְשֹׁךְ? מִי אָמַר שֶׁכְּלָל אֲנִי אֶזְכֶּה? מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה פְּעָמִים הוּא יָשַׁב עִם עַצְמוֹ וְחָשַׁב לְאָן כָּל זֶה מוֹבִיל? הוּא רָצָה לְהַגִּיד אֲנִי חוֹזֵר, עָזוֹב אוֹתִי, תַּכְלֶ"ס "יֵּשׁ" "אֵין" אֲנִי לֹא בַּכְּווּן. אֲנִי מַאֲמִין שֶׁיֵּשׁ אֶבָל לִי לֹא גִּילּוּ וְלֹא יְגַלּוּ לִי, אֵין סִכּוּי אֲנִי חוֹזֵר וְזֶהוּ. וְהוּא מַמְשִׁיךְ הָלְאָה לַמְּרוֹת כָּל הַמַּחְשָׁבוֹת הָאֵלֶּה הוּא מַמְשִׁיךְ הָלְאָה.

זֹאת אוֹמֶרֶת אָדָם בַּבֹּקֶר קָם וְחוֹשֵׁב אֲנִי בֶּאֱמֶת דָּפוּק, אֲנִי דָּפוּק עִם שְׁטַתִּיוּת, יֵּשׁ לִי פְּרֶנְצִ'יפ שֶׁל דָּפוּק... מַסְלוּל בְּעָיָתִי, דָּפוּק סַדְּרָתִי, סְטִיגְמַטִי פְּרוֹבְלֶמַטִי, בְּקִצּוּר בְּעָיָתִי... כָּל הַסִּבּוֹת לְהִשָּׁאֵר לִישׁוֹן. אֵין מָה לָקוּם הַיּוֹם, זֶה סְתָם יוֹם מַנְחוּס, לֹא יוֹצֵא וְלֹא יֵצֵא שׁוּם דָּבָר מֵהַסִּפּוּר שֶׁלִּי. גַּם אֵין לִי כֹּחַ אֵין אֶנֶרְגִּיּוֹת אֵין רוּחַ... מִי לֹא מַכִּיר אֶת הַתּוֹפָעָה הַזֹּאת שֶׁפִּתְאֹם אֵין אֶנֶרְגִּיּוֹת? אָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיד לְעַצְמוֹ אֲנִי יַדַּאי טוֹב בְּיַדַּאי יֵּשׁ, אֲנִי אֶזְכֶּה, אֲנִי בַּדֶּרֶךְ.

אֵיךְ? זֶה הַסּוֹד שֶׁבַּסִּפּוּר הַזֶּה שֶׁהוּא לֹא יָדַע שֶׁהוּא עַל הַמַּסְלוּל. אִם הוּא הָיָה יוֹדֵעַ הוּא הָיָה הוֹלֵךְ עִם אֶנֶרְגִּיּוֹת אֲחֵרוֹת לְגַמְרֵי. לֹא מְגַלִּים לוֹ שֶׁהוּא עַל הַמַּסְלוּל. בַּסּוֹף הוּא יוֹדֵעַ לְמַפְרֵעַ שֶׁזֶּה בְּדִיּוּק הָיָה הַמַּסְלוּל. מָה שֶׁעָבַרְתָּ בַּחַיִּים שֶׁלְּךָ זֶה בְּדִיּוּק הַמַּסְלוּל שֶׁאַתָּה צָרִיךְ לַעֲבוֹר.

אוּלַי אֲנִי מְזַיֵּף? אָז מָה? בְּרוַדַּאי שָׁאַתָּה מְזַיֵּף! מִי אָמַר שֶׁלֹּא?! אוּלַי אֲנִי נִכְשָׁל? בְּרוַדַּאי שָׁאַתָּה נִכְשָׁל! אוּלַי אֲנִי מַגְדִּיל אֶת הַדֶּרֶךְ? נָכוֹן, נו, אָז מָה? זֶה חֵלֶק מֵהַדֶּרֶךְ! אַתָּה צוֹדֵק שָׁאַתָּה מַאֲרִיךְ אֶת הַדֶּרֶךְ כְּשֶׁעוֹשִׂים שְׁטֻיּוֹת, וְלָמָּה? כִּי חַז"ל אוֹמְרִים מִפְּרָשׁוֹת שֶׁאֵין אָדָם עוֹמֵד עַל דִּבְרֵי תוֹרָה אֶלָּא אִם נִכְשָׁל בָּהֶם. אָז בְּמַה שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ זֶה חֵלֶק מֵהַמַּסְלוּל שֶׁהָיִיתָ חַיָּב לְהִכָּשֵׁל בִּדְבָרִים מְסֻיָּמִים, בִּשְׁבִיל לְהָבִין אֶת הַבְּעָיָה וְלִלְמֹד אוֹתָהּ, וְאַחֲרֵי כֵּן לַעֲלוֹת עַל הַפַּסִּים מֵחָדָשׁ, וְזֶה חֵלֶק מֵהַמַּסְלוּל. הַסִּבּוּב הַכִּבְיָכוֹל מְיֻתָּר הַזֶּה זֶה חֵלֶק מֵהַמַּסְלוּל. דֶּרֶךְ אַגַּב בַּסּוֹף הִתְבָּרֵר לְמַפְרֵעַ שֶׁהָיִיתָ חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם. הַיּוֹם אַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁזֶּה בִּזְבּוּז אֶנֶרְגְיָה, הָיִיתָ חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם, לָמָּה? כִּי זֶה הַמַּסְלוּל שֶׁלְּךָ. לָמָּה? כִּי אֵין אָדָם עוֹמֵד עַל דִּבְרֵי תוֹרָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְשָׁל בָּהֶם.

אֶת הַדַּעַת הַזֹּאת לֹא הָיִיתָ מְקַבֵּל לְעוֹלָם בְּלִי לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם. הָיִיתָ חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ הַמְּקוֹמוֹת הַמְסֻיָּמִים הָאֵלֶּה! זֶה לִמּוּד עָצוּם כָּל הָעִנְיָן הַזֶּה, שֶׁמּוֹרִיד הָרִבֵּה מוּעָקוֹת מֵהָאָדָם שֶׁיּוֹשֵׁב עִם עַצְמוֹ וְחוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כַּמָּה פְּעָמִים עָשִׂיתִי שְׁטֻיּוֹת, עַד מָתַי זֶה יִמָּשֵׁךְ? לָמָּה אֲנִי נִרְאֶה כָּכָה? אֵין לִי כֹּחַ בִּגְלַל הַשְׁטוּיּוֹת הָאֵלּוּ... בְּסֵדֶר, נוּ, אָז מָה?!! הֵבַנְתָּ אֶת הַנְּקֻדָּה, תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה.

הַשְׁטוּיּוֹת הָאֵלּוּ בּוֹנוֹת אוֹתְךָ הָלְאָה, עַכְשָׁו שֶׁהֵבַנְתָּ אֶת הַשְׁטוּיּוֹת אַתָּה בָּא יוֹתֵר נָחוּשׁ, יוֹתֵר חַד, יוֹתֵר מְמֻקָּד. הֵבַנְתִּי, לֹא חוֹזֵר עַל זֶה, הָלְאָה... כָּל הָעֲצֻמוֹת הָלְאָה. הָיִיתָ חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם בִּשְׁבִיל לְקַבֵּל אֶת הַפּוֹקוּס הַזֶּה. זֶה נִקְרָא דַּעַת, זֶה נִקְרָא שֶׁקִּבַּלְתָּ דַּעַת.

לְעוֹלָם הַשֵּׁנִי לֹא יָבִין אֶת הַסִּפּוּר שֶׁלְּךָ כִּי הוּא לֹא נִמְצָא שָׁם. אַל תְּנַסֶּה גַּם לְשַׁכְנֵעַ אוֹתוֹ. לָמָּה אַתָּה עוֹשֶׂה שְׁטֻיּוֹת וְלָמָּה כָּכָה אַתָּה נִרְאֶה? הוּא לֹא יָבִין אֶת זֶה לְעוֹלָם, הוּא מִסְתַּכֵּל מֵהַמָּקוֹם שֶׁלּוֹ, וּמִשָּׁם זֶה נִרְאֶה שְׁטֻיּוֹת בְּלִי סוֹף. תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה, אַתָּה לֹא צָרִיךְ לָתֵת לוֹ דִּין וְחֶשְׁבּוֹן, כִּי הָאָדָם יִרְאֶה לַעֵינַיִם וְהַשֵּׁם יִרְאֶה לַלֵּבָב. הוּא לֹא יָכוֹל לָדַעַת, הַלְוַאי שֶׁיֵּדַע אֶת הַסִּפּוּר שֶׁלּוֹ, מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ לַעֲבוֹר פֹּה, הַלְוַאי.

וְזֶה לְאֹרֶךְ כָּל הַדֶּרֶךְ אֲנַחְנוּ רַק נוֹפְלִים, כִּי שֶׁאֲנַחְנוּ בְּעַצְמֵנוּ מִסְתַּכְּלִים גַּם לֹא טוֹב עַל הַשֵּׁנִי אָז זֶה חוֹזֵר לָנוּ כְּבוּמֶרַנְג עַל עַצְמֵנוּ. כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד לְהִסְתַּכֵּל טוֹב עַל הַשֵּׁנִי אָז קַל לוֹ לְהִסְתַּכֵּל טוֹב עַל עַצְמוֹ, אֲבָל הָאֱמוּן הָאֲמִתִּי כְּשֶׁהוּא צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל טוֹב עַל עַצְמוֹ וְלֹא עַל הַזּוּלַת, לְהִתְרַגֵּל לַחֲשֹׁב טוֹב עַל עַצְמוֹ, אָז יִהְיֶה לוֹ קַל לָהָבִין אֶת הַשֵּׁנִי. הַרִבֵּה יוֹתֵר קַל לוֹ עִם עַצְמוֹ לָהָבִין, אַחֲרֵי הַכֹּל אָדָם קָרוֹב לְעַצְמוֹ, לָהָבִין שֶׁהָיִיתִי חַיָּב לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ שָׁם, הֵבַנְתִּי אֶת זֶה אֲנִי מַמְשִׁיךְ הָלְאָה. זֶה סוּג שֶׁל בֵּרוּר שֶׁהָיִיתִי חַיָּב לַעֲבוֹר אוֹתוֹ.

תְּבִינוּ רְבוֹתַי זֶה נוֹגֵעַ בַּנְּקוּדָה שֶׁל הַבְּחִירָה, זֶה סוֹד שֶׁל כָּל הַסִּפּוּר. אוֹי וַאֲבוֹי לוֹ לְמִי שֶׁיִּנָּצֵל אֶת זֶה לְרָעָה וְיַגִּיד אִם זֶה כָּכָה הֵבַנְתִּי כְּבָר, אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שְׁטֻיּוֹת בַּדֶּרֶךְ... כָּכָה הֵבַנְתִּי מֵהָרַב, עוֹשִׂים שְׁטֻיּוֹת וּמְתַקְּנִים... אוֹי וַאֲבוֹי לְמִי שֶׁהֵבִין כָּכָה! הוּא לֹא הֵבִין אֶת הַשֶּׁעוּר בְּכְלָל! לֹא עוֹשִׂים שׁוּם שְׁטֻיּוֹת!!! אִם נָפַלְתָּ, אָז תָּבִין שֶׁהָיִיתָ צָרִיךְ לַעֲבוֹר מִשָּׁם, וְלֹא שָׁאַתָּה יָזַמְתָּ שְׁטֻיּוֹת, וְצָרִיךְ מֵרֹאשׁ לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמַּאֲמָצִים שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְׁטוּיּוֹת הֵכִי קְטַנָּה, הַכַּוָּנָה שֶׁלֹּא נַעֲבֹר עֲבֵרָה הֵכִי

קְטַנָּה, לֹא דְּאוֹרָיְיתָא וְלֹא דְּרַבָּנָן, וַאֲפִילוּ לֹא סְעִיף קָטָן שֶׁל דְּרַבָּנָן. אֲבָל שִׁימוּ לֵב לִשְׁתֵּי נְקוּדוֹת מְעַנְיְינוֹת.

"וּשְׁמַרְתֶּם אֶת מִשְׁמַרְתִּי"

נְקוּדָה רִאשׁוֹנָה: הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּרַחֲמָיו הַגְּדוֹלִים שָׁלַח לָנוּ צַדִּיק נוֹרָא וְנִשְׂגָּב גְּאוֹן עוֹלָם מָרָן חָכָם עוֹבַדְיָה יוֹסֵף. אֲנִי רוֹצֶה שֶׁתָּבִינוּ פֹּה נְקוּדָה מְאֹד מְעַנְיֶנֶת. הִשְׁלָ"ה הַקָּדוֹשׁ מַסְבִּיר אֵיךְ וְכֵיצַד נוֹצַר הַמַּצָּב שֶׁנִּשְׁכְּחוּ הֲלָכוֹת. חֲכָמִים מָצְאוּ לְנָכוֹן לִגְדֹּר גְּדָרִים עַל אִסּוּרִים דְּאוֹרָיְיתָא. מֵהַתּוֹרָה נֶאֱסַר כָּךְ וְכָךְ, אַךְ בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ כָּתוּב "וּשְׁמַרְתֶּם אֶת מִשְׁמַרְתִּי" וְלָמְדוּ חַז"ל שֶׁצְּרִיכִים לַעֲשׂוֹת מִשְׁמֶרֶת לְמִשְׁמַרְתִּי, לִגְדֹּר גְּדָרִים מִכֵּיוָן שֶׁאָדָם יָכוֹל לְהִכָּשֵׁל בְּדְאוֹרָיְיתָא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת לוֹ שְׁמִירָה מְיֻחֶדֶת, אִסּוּרִים דְּרַבָּנָן שֶׁלֹּא יַגִּיעַ לְאִסּוּר דְּאוֹרָיְיתָא.

לֶעָתִיד לָבוֹא יַגִּיעַ מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם הַדַּעַת תִּהְיֶה מְיֻשֶּׁבֶת, מְבַטְּלִים אֶת הָאִסּוּרִים מִדְּרַבָּנָן וְחוֹזְרִים רַק לִדְאוֹרָיְיתָא, לָמָּה? מִכֵּיוָן שֶׁנָּפַלְנוּ כְּבָר אָז בְּדוֹר שֶׁל תְּנָאִים וַאֲמוֹרָאִים, הָיָה צָרִיךְ מִשְׁמֶרֶת לְמִשְׁמַרְתִּי, אִסּוּרִים דְּרַבָּנָן. מִכֵּיוָן שֶׁהַדּוֹר פּוֹחֵת וְהוֹלֵךְ יֵשׁ יְרִידַת הַדּוֹרוֹת.

מָה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא? הִשְׁכִּיחַ בְּכַוָּנָה הֲלָכוֹת כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ סְפֵקוֹת בַּהֲלָכָה, וּמִכֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ סְפֵקוֹת צְרִיכִים לְהַחְמִיר. לָמָּה לְהַחְמִיר? עוֹד שְׁמִירָה עַל שְׁמִירָה, בִּכְדֵי שֶׁלֹּא יַגִּיעוּ לְאִסּוּר עַצְמוֹ. הִשְׁכִּיחַ הֲלָכוֹת בְּמִכְוָן. עַל כָּל פָּנִים מָה שֶׁקָּרָה הוּא שֶׁנִּשְׁכְּחוּ הֲלָכוֹת וְהִגַּעְנוּ לְעוֹד חוּמְרוֹת וְעוֹד חוּמְרוֹת וְכָל מִינֵי סְפֵקוֹת בַּהֲלָכָה, מַחֲלוֹקוֹת שֶׁל פּוֹסְקִים מִכָּל מִינֵי טְעָמִים, וְהַמַּחְמִיר תָּבוֹא עָלָיו הַבְּרָכָה. וּכְבָר אָמַר רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב חוּמְרוֹת הָאֵלּוּ הֵן יְפוֹת אֲבָל הֵם מְבִיאוֹת לְנֶרְווִים וַעֲצָבִים מֵהַחֲמִרוֹת הָאֵלּוּ. אָדָם מַגִּיעַ לְמָרָה שְׁחוֹרָה, אָז מִי שֶׁיֵּשׁ בְּלִבּוֹ וְנַפְשׁוֹ חוֹשֶׁקֶת וְחַי מִזֶּה, הוּא לֹא מְסֻגָּל בְּלִי הַחֲמִרוֹת הָאֵלּוּ. אִם אַתָּה לוֹקֵחַ לוֹ אֶת כָּל הַחֲמִרוֹת הָאֵלּוּ הוּא מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא נֶחְנָק, אַשְׁרָיו וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ, שֶׁתָּבוֹא עָלָיו בְּרָכָה. אֲבָל בְּדֶרֶךְ כְּלָל יֵשׁ מִכָּל מִינֵי חֻמְרוֹת שֶׁאִם אַתָּה הוֹלֵךְ אִתָּן אַתָּה מַרְגִּישׁ שָׁאַתָּה מִשְׁתַּגֵּעַ עִם עַצְמְךָ בְּיַחַד.

כְּבָר אָמַר רַבִּי נַחְמָן שֶׁהַחֻמְרוֹת הַיְתֵרוֹת זֶה לֹא מַחְלֹקֶת בֵּין הַפּוֹסְקִים אֶלָּא זֶה כָּל מִינֵי דֵּעוֹת שֶׁכְּדַאי לְהַחְמִיר, לְמָשָׁל לְנַקּוֹת אֶת עַצְמוֹ לִפְנֵי הַתְּפִלָּה לְשַׁבָּת.

אַרְבַּע שָׁעוֹת עַד שֶׁהִתְנַקָּה לְגַמְרֵי, וְאִם הוּא לֹא הִתְנַקָּה אָז סָפֵק אִם הוּא יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל... כָּל מִינֵי חֻמְרוֹת כָּאֵלּוּ. אָז רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב הִתְרָה עַל זֶה וְאָמַר: רַבּוֹתַי הַחֻמְרוֹת הָאֵלּוּ הֵם יַפִּילוּ אֶתְכֶם לְמָרָה שְׁחוֹרָה.

שִׁימוּ לֵב, 200 שָׁנָה אֲחוֹרָה וְהַצַּדִּיק מַתְרִיעַ. מָה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ? הַדּוֹר פּוֹחֵת וְהוֹלֵךְ, רָאָה שֶׁהַחֻמְרוֹת הָאֵלֶּה מְבִיאוֹת לְתַקָּלוֹת, אָז שָׁלַח לָנוּ אֶת הַגָּאוֹן עוֹלָם מָרָן רַבִּי עוֹבַדְיָה יוֹסֵף זַצ״ל שֶׁהוּא עִם כֹּחַ הֶהֵתֵר גָּדוֹל מְאֹד. מִכָּל הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ מָצָא פְּסָקִים לְהֶתֵּר, שֶׁעַל יְדֵי זֶה יָקֵל עַל הַצִּבּוּר. מִמֵּילָא מִי שֶׁרוֹצֶה לְהַחְמִיר תָּבוֹא עָלָיו בְּרָכָה, בְּוַדַּאי שֶׁהָרַב זַצ״ל מַחְמִיר, אֲבָל הוּא מָצָא הֶתֵּרִים שֶׁמְּעֻגָּנִים בַּשָּׁ״ס, רִאשׁוֹנִים, אַחֲרוֹנִים, פּוֹסְקִים, שֻׁלְחָן עָרוּךְ וְנוֹשְׁאֵי כֵּלִים לְפִי הַסֵּדֶר וְכוֹלֵל שׁוּ״תִים, וְלֹא רַעְיוֹנוֹת שֶׁבָּא לוֹ חַס וְשָׁלוֹם אֶלָּא הַכֹּל מְסֻדָּר.

וְהִנֵּה הַיּוֹם כֻּלָּם מוֹדִים בָּזֶה מֵהַמַּעֲלָה הָעֲצוּמָה וְעַל יְדֵי זֶה יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ הוּא מַצִּיל הַרְבֵּה מִגֵּיהִנֹּם שֶׁאִם לֹא הָיְתָה אֶת הַקּוּלָה הַזֹּאת הָיָה מַגִּיעַ לָאָדָם גֵּיהִנֹּם. אָז אִם יֵשׁ פְּסַק לַקּוּלָה הַזֹּאת, הִנֵּה יֵשׁ גְּדוֹל הַדּוֹר שֶׁפּוֹסֵק כָּךְ וְכָךְ, אָז זֶה לֹא נֶחְשָׁב לַעֲבֵרָה, כִּי גְּדוֹל הַדּוֹר הִכְרִיעַ אֶת הֲלָכָה. וְיוֹתֵר מִזֶּה, יֵשׁ לַבֶּן אָדָם שָׂכָר כִּי זֶה יוֹצֵא מִצָּוָה! אֵיזֶה כֹּחַ הֶתֵּר זֶה?

זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהַכֹּל מִשְׁתַּלְשֵׁל מִלְמַעְלָה. רָאוּ שֶׁהַדּוֹר יָרַד לְמָטָּה לְמָטָּה לְמָטָּה, וּמִמֵּילָא צְרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ כֹּחַ הֶתֵּר מְאֹד מְאֹד גָּדוֹל, אֲבָל הַמַּחְמִיר תָּבוֹא עָלָיו בְּרָכָה. אִם אַתָּה רוֹצֶה לָלֶכֶת כְּמוֹ הַפּוֹסְקִים שֶׁמַּחְמִירִים תִּלְמַד אוֹתָם גַּם וְתַחְמִיר אִם זֶה נוֹחַ לְךָ, יְרֵא שָׁמַיִם יוֹצֵא דַּעַת כֻּלָּם, אֲבָל יֵשׁ גַּם דֵּעוֹת מְקֻלּוֹת, יֵשׁ עַל מִי לִסְמֹךְ. גַּם אֶחָד כָּזֶה שֶׁמַּחְמִיר יֵשׁ פְּעָמִים שְׁעַת הַדְּחָק, שֶׁיֵּדַע לְעַצְמוֹ שֶׁיֵּשׁ דֵּעוֹת אֲחֵרוֹת לִסְמֹךְ עֲלֵיהֶן בִּשְׁעַת הַדְּחָק. וְיֵשׁ אֶחָד שֶׁרוֹצֶה דַּוְקָא אֶת הַמַּהֲלָךְ הַזֶּה, יוֹתֵר קַל לוֹ.

מָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָשָׂה? הוּא יָדַע בְּדִיּוּק אֵיפֹה אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים. מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מַעֲמָד הַר סִינַי הַתַּנָּאִים הָאֲמוֹרָאִים מִשְׁמֶרֶת לְמִשְׁמַרְתִּי... הִשְׁכִּיחַ הֲלָכוֹת בִּמְכֻוָּן כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶינָה חֻמְרוֹת, עַד שֶׁבָּא רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, וּמַגִּיעַ בְּדוֹרֵנוּ מָרָן זַצ״ל, עִם כָּל כֹּחַ הַהֶתֵּר שֶׁלּוֹ, שֶׁגְּדוֹלֵי הַדּוֹר נִפְעָמִים מֵהַכֹּחַ הַהֶתֵּר הֶעָצוּם שֶׁיֵּשׁ לוֹ, עַד כְּדֵי שֶׁלֹּא הֵבִינוּ אוֹתוֹ וְלֹא יָרְדוּ לְסוֹף דַּעְתּוֹ לִפְנֵי כַּמָּה עֲשָׂרוֹת שָׁנִים. זֶה פֶּלֶא פְּלָאִים הָעִנְיָן הַזֶּה.

יֵשׁ עָתִיד

שִׂימוּ לֵב רַבּוֹתַי עַל מָה נִלְחָמִים אִתָּנוּ. נִלְחָמִים אִתָּנוּ לְהַחְלִישׁ אֶת דִּעְתֵּנוּ בַּהֲלָכָה כָּל הַמַּהֲלָךְ כְּדֵי לְהָתִישׁ אֶת הַנֶּפֶשׁ. בָּא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְגִילָה נַסְתָּה נִפְלָאָה שֶׁנִּקְרֵאת "יֵשׁ עָתִיד". מָה זֶה "יֵשׁ עָתִיד"? הַכַּוָּנָה שֶׁלֹּא חַיָּב לִהְיוֹת לְךָ עָבַר, וְלֹא הָוֶה, אֲבָל יֵשׁ עָתִיד. וַאֲנַחְנוּ יֵשׁ לָנוּ גַּם עָבַר, וְגַם הָוֶה, וְהַבַּעַל דָּבָר אוֹמֵר לְךָ אֵין לְךָ עָתִיד! כָּכָה הַסִּטְרָא אַחֲרָא רוֹצָה לַעֲבוֹד עָלֵינוּ. וַאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַגִּיד וַדַּאי יֵשׁ. יֵשׁ עָתִיד!

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שָׂם אֶת כֻּלָּנוּ בְּבִצָּה אַחַת, שֶׁאַף אֶחָד לֹא יַגִּיד: שְׁמַע אֲנִי לֹא מְהַדּוֹר זֶה בְּכְלָל, סְתָם נִקְלַעְתִּי לָדוֹר הַזֶּה, אֲנִי הַרְבֵּה יוֹתֵר מְתֻקָּן מֵהַדּוֹר הַזֶּה... דַּע לְךָ אַתָּה מְדֻיָּק מֵהַדּוֹר הַזֶּה. יֵשׁ צַדִּיקִים בּוֹדְדִים שֶׁשָּׁלְחוּ אוֹתָם מִשָּׁמַיִם לְסַיֵּעַ לַדּוֹר. אֲנַחְנוּ לֹא חֲשׁוּדִים עַל זֶה, אֲנַחְנוּ בָּאנוּ בִּשְׁבִיל לְתַקֵּן אֶת נַפְשֵׁנוּ, אֲנַחְנוּ בְּדִיּוּק מֵהַדּוֹר הַזֶּה! מְדֻיָּק כֻּלָּנוּ. מִמֵּילָא בָּאנוּ לְתַקֵּן אֶת נַפְשֵׁנוּ.

מוּבָא בְּפֶרֶק "הָרוֹאֶה" בְּמַסֶּכֶת בְּרָכוֹת, שֶׁאִם אָדָם חוֹלֵם שֶׁהוּא אוֹמֵר קְרִיאַת שְׁמַע אָז הוּא רָאוּי לְגִלּוּי שְׁכִינָה, רַק שֶׁהַדּוֹר מְעַכֵּב. יֵשׁ מֵשָׂג כָּזֶה שֶׁהַדּוֹר מְעַכֵּב, אָז הוּא חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ: אֲנִי נִרְאֶה לִי גַּם בְּלִי חֲלוֹמוֹת כָּאֵלֶּה הַדּוֹר מְעַכֵּב אוֹתִי... אוּלַי אַתָּה מְעַכֵּב אֶת הַדּוֹר בַּמַּחְשָׁבוֹת הַשְּׁטוּתִיּוֹת שֶׁלְּךָ. לֹא הָיָה דּוֹר שֶׁכָּכָה הָיוּ תְּלוּיִים אֶחָד בַּשֵּׁנִי.

פַּעַם אַחַת סִפֵּר לִי מִישֶׁהוּ: הָרַב, אַתָּה יוֹדֵעַ לָמָּה הִתְחַזַּקְתִּי? הָיָה לִי אֵיזֶה שָׁכֵן, רוֹאֶה אוֹתוֹ הוֹלֵךְ לַתְּפִלָּה אָדָם פָּשׁוּט אֲבָל הַצּוּרָה שֶׁלּוֹ קָסְמָה לִי כָּל כָּךְ. אָמַרְתִּי לוֹ, מָה בִּרְצִינוּת, הוּא צַדִּיק? אָז הוּא עָנָה לִי: לֹא, אָדָם פָּשׁוּט. הַתְּמִימוּת שֶׁלּוֹ הַצּוּרָה שֶׁלּוֹ חַיְכָן, הוֹלֵךְ לְשִׁעוּר בָּעֶרֶב, הוֹלֵךְ לְבֵית כְּנֶסֶת, הַצּוּרָה הַזֹּאת קָסְמָה לִי. בְּקִצּוּר, הַיְּהוּדִי הַפָּשׁוּט הַזֶּה עָשָׂה לוֹ סֶמִינָר וְחִזֵּק אוֹתוֹ וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ בִּכְלָל. כֵּן כֵּן, עַד כְּדֵי כָּךְ, מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה אֲנָשִׁים אַתָּה עוֹרַרְתָּ בִּתְשׁוּבָה עַל יְדֵי הַתְּמִימוּת שֶׁלְּךָ. וְאֶת זֶה רוֹצִים לִגְנֹב לְךָ!!! מִסְתַּכְּלִים אֲנָשִׁים וְרוֹאִים אוֹתְךָ עוֹבֵר דְּבָרִים לֹא פְּשׁוּטִים וּמַמְשִׁיךְ הָלְאָה. הֵם לֹא מְסַפְּרִים לְךָ, הֵם לוֹקְחִים לְעַצְמָם אֶת הַנְּתוּנִים וְאוֹסְפִים וְזֶה מְדַבֵּר אֲלֵיהֶם.

לָמָּה? כִּי אֲנַחְנוּ מְאֹד מְאֹד מֻשְׁפָּעִים אֶחָד מֵהַשֵּׁנִי. אֲנַחְנוּ דּוֹר כָּזֶה שֶׁמְּאֹד תְּלוּתְיִים אֶחָד בַּשֵּׁנִי, בַּצּוּמִי, בָּהַרְגָּשָׁה בְּהֶאָרַת פָּנִים, מְאֹד תְּלוּיִים אֶחָד בַּשֵּׁנִי. תִּנְסֶה

לָלֶכֶת יוֹם אֶחָד עִם פָּנִים עֲצוּבוֹת וַחֲתוּמוֹת, הָרַסְתָּ אֶת כָּל הַשְּׁכוּנָה ! הָרַסְתָּ אֶת כֻּלָּם ! כָּל אֶחָד הִסְתַּבֵּךְ, "מִי יוֹדֵעַ מָה עָשִׂיתִי לוֹ? מָה קָרָה לוֹ? מָה עָשִׂיתִי לוֹ, לֹא עָשִׂיתִי לוֹ כְּלוּם". תֵּלֵךְ כָּל הַיּוֹם עִם חִיּוּךְ הֶרְמְתָּ אֶת כָּל הַשְּׁכוּנָה. רַק הָלַכְתָּ עִם חִיּוּךְ בְּסַךְ הַכֹּל, תָּמִיד זֶה הִשְׁפִּיעַ. בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ עַכְשָׁו בִּמְיֻחָד זֶה מַשְׁפִּיעַ כִּי אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּדוֹר שֶׁל מְטוּטֶלֶת נַפְשִׁית כְּמוֹ יוֹ-יוֹ כָּזֶה, הַמְשַׂחֵק יוֹ-יוֹ לְמָטָּה לְמַעְלָה, כָּכָה אֲנַחְנוּ תְּלוּיִים.

כָּכָה זוֹכִים !

בָּרוּךְ הַשֵּׁם לִפְעָמִים הַכֹּל רָגוּעַ וְלִפְעָמִים מְשַׂחֲקִים אִתָּנוּ, מַעֲלִים מוֹרִידִים מַעֲלִים מוֹרִידִים. כַּמָּה שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ יוֹתֵר עִם הַוַּדָּאוּת הַזֹּאת אֲנִי בְּמַסְלוּל יִהְיוּ לוֹ הַרְבֵּה יוֹתֵר כֹּחוֹת. הָעַקְשָׁנוּת הַזֹּאת שֶׁאֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים עָלֶיהָ זֶה לֹא סְתָם לְהִתְעַקֵּשׁ, אֶלָּא זֶה אַתָּה אוֹסֵף כֹּחוֹת נֶפֶשׁ גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד, אַתָּה מְגַלֶּה אֶת הַכֹּחוֹת נֶפֶשׁ שֶׁבְּךָ. לָמָּה? בָּרֵגַע שֶׁאָדָם מֵעִיף אֶת כָּל הַמַּבַּלְבְּלִים הָאֵלֶּה שֶׁמַּכְנִיסִים לוֹ אִי וַדָּאוּת בְּכָל הַמַּעֲרָכֶת שֶׁנּוֹעַדוּ לְהָתִישׁ אוֹתוֹ, וּמִתְגַּלֶּה פִּתְאוֹם הַסּוֹד שֶׁבּוֹ, אֶת הָעֲצָמוֹת אֶת זֶה הֵם רוֹצִים לִגְנֹב, כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד עֲצָמוֹת מָה הֵם עוֹשִׂים, הֵם גּוֹנְבִים מַתִּישִׁים אֶת הַנֶּפֶשׁ, הֵם מְמַסְמְסִים אֶת הָאָדָם, פּוֹגְעִים בּוֹ כָּל פַּעַם בְּמָקוֹם אַחֵר. וְאַחֲרֵי זֶה לָאָדָם בַּצָּדֵק אֵין אֶנֶרְגִיּוֹת אֵין כֹּחַ, הוּא אוֹמֵר "שׁוֹרְדִים"... בָּרֵגַע שָׁאַתָּה מְנַפְנֵף הַכֹּל הַצִּדָּה "אֲנִי עַל הַמַּסְלוּל ! אֲנִי עַל הַמַּסְלוּל ! וַדַּאי יֵשׁ פֹּה כָּכָה זוֹכִים" ! אֲבָל סְלַח לִי עָבְרוּ כָּכָה וְכָכָה שָׁנִים ? - כָּכָה זוֹכִים ! ! ! אֲבָל סְלַח לִי, אֵין פֹּה תּוֹצָאוֹת ? - כָּכָה זוֹכִים ! ! !

כָּל הַטַּעֲנוֹת הָאֵלּוּ הָיָה צָרִיךְ לַעֲבוֹר הַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת בַּדֶּרֶךְ בְּסִפּוּר "בַּת הַמֶּלֶךְ". אֶת כָּל הַבִּלְבּוּלִים הָאֵלּוּ. לָנוּ נִרְאָה שֶׁהוּא הָלַךְ וְהָלָךְ וְהָלָךְ. בְּסֵדֶר, יוֹפִי, עָבַר תַּחֲנָה וְעוֹד תַּחֲנָה וְזֶהוּ נִגְמַר הַסִּפּוּר, כָּכָה זֶה נִרְאָה. אֵין דָּבָר כָּזֶה בָּעוֹלָם שֶׁאָדָם לָמַד בַּסְּפָרִים וְנִהְיֶה צַדִּיק, אֵין דָּבָר כָּזֶה ! תִּקְרְאוּ מָה הַסְּטַיְפְּלֶר כּוֹתֵב, מָה כּוֹתֵב הַבַּאבָּא סָאלִי, מָה אוֹמְרִים הַצַּדִּיקִים עַל עַצְמָם, מָה הֵם עָבְרוּ בַּחַיִּים שֶׁלָּהֶם, טָחֲנוּ אוֹתָם וְרִסְקוּ אוֹתָם. אִי אֶפְשָׁר שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לִהְיוֹת צַדִּיק אִם לֹא שֻׁרְסְקוּ אֶת כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה לְגַמְרֵי, הוֹצִיאוּ לוֹ אֶת כָּל הַחֹשֶׁק לָעוֹלָם הַזֶּה לְגַמְרֵי.

אָמַרְתִּי בְּאֶחָד הַשִּׁעוּרִים : רַבֵּנוּ הִבְטִיחַ לְרַסֵּק לְךָ אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לְגַמְרֵי. אָז אָמַר בָּחוּר אֶחָד : סְלַח לִי הָרַב, אֵין לִי כֹּחַ לְזֶה. אָמַרְתִּי לוֹ : טוֹב הוּא יַעֲשֶׂה לְךָ אֶת זֶה לְאַט לְאַט. וְלָמָּה? כִּי אֲנַחְנוּ קְשׁוּרִים עִם הַרְבֵּה צִינּוֹרוֹת לַסְּטָרָא אַחֲרָא, לֹא

שֶׁאֲנַחְנוּ מְחַפְּשִׂים דְּבָרִים לֹא טוֹבִים, אֲנַחְנוּ פְּשׁוּט קְשׁוּרִים מְאֹד לָעוֹלָם הַזֶּה, מְאֹד מְאוֹהָבִים בָּעוֹלָם הַזֶּה, מָה נַעֲשֶׂה? אֲנַחְנוּ לֹא מַלְאָכִים. וְאֶת הָאַהֲבָה לָעוֹלָם הַזֶּה הוֹלְכִים לָקַחַת לָנוּ. אָז אָדָם מִתְקוֹמֵם וְאוֹמֵר: סְלַח לִי, אֲנִי רוֹצֶה עוֹלָם הַבָּא וְגַם עוֹלָם הַזֶּה. אִם אֲנִי אֶהְיֶה צַדִּיק, אֲנִי לֹא אַהֲנֶה מֵהַשּׁוּאַרְמָה, אִם אֲנִי אוֹכַל פַּרְגִיּוֹת מָה אֲנִי אַרְגִּישׁ, חוֹל? אֵין לִי כֹּחַ לְזֶה, אֲנִי רוֹצֶה לְהַרְגִּישׁ פַּרְגִיּוֹת... אַתָּה הוֹלֵךְ לַהֲרֹס אֶת הַחַיִּים, אֲנִי לֹא מוּכָן!

מָה הַתֵּרוּץ? אַתָּה תֹּאכַל אֶת כָּל סוּגֵי הַבָּשָׂר, אֲבָל הַשְּׁאִיפוֹת שֶׁלְּךָ תִּהְיֶינָה אֲחֵרוֹת לְגַמְרֵי. אֲבָל הָרֹאשׁ לֹא יִהְיֶה בְּתוֹךְ הַבָּשָׂר זֶה כָּל הַהֶבְדֵּל. כְּשֶׁאַתָּה תֹּאכַל אֶת הַבָּשָׂר הָרֹאשׁ יִהְיֶה עִם שְׁאִיפוֹת אֲחֵרוֹת לְגַמְרֵי, כְּבָר לֹא יִהְיֶה הַכִּיף הַזֶּה לְלַקֵּק אֶת הָאֶצְבָּעוֹת מֵהַשְּׁאֵרִיוֹת, וְלֹא תִּהְיֶה לְךָ אֶת הַחֲרָטָה הַזֹּאת שֶׁלֹּא הִשְׁאַרְתָּ מָקוֹם לְסוּג הַבָּשָׂר הֶחָדָשׁ שֶׁהִגִּיעַ כִּי הַבָּטֶן מְלֵאָה, כִּי אֵיזֶה טִפֵּשׁ אֲנִי שֶׁלֹּא שָׁמַרְתִּי מָקוֹם לַבָּשָׂר הֶחָדָשׁ שֶׁהִגִּיעַ לַשֻּׁלְחָן. לָמָּה? כִּי "צַדִּיק אוֹכֵל לִשְׂבַע נַפְשׁוֹ, וּבֶטֶן רְשָׁעִים תֶּחְסָר". צַדִּיק אוֹכֵל לִשְׂבַע נַפְשׁוֹ, אוֹכֵל קְצָת, הָעִקָּר שֶׁהוּא שָׂבֵעַ. וּבֶטֶן רְשָׁעִים תֶּחְסַר - תָּמִיד הוּא מַרְגִּישׁ שֶׁמַּגִּיעִים דְּבָרִים חֲדָשִׁים לַשֻּׁלְחָן וְאֵיזֶה רֵיחוֹת עוֹלִים, וְהוּא אוֹמֵר אֵיזֶה טָעוּת עָשִׂיתִי אֲנִי מְפֻצָּץ מַמָּשׁ, אֵיזֶה רֵיחוֹת... וְתִרְאֶה אוֹתוֹ אֵיךְ הוּא אוֹכֵל אֶת זֶה, אֵיךְ לֹא חִשְׁבַּנְתִּי אֶת זֶה?

נִמְצָא שֶׁהָרֹאשׁ נִמְצָא בְּתוֹךְ הַבָּשָׂר, אֶת זֶה הוֹלְכִים לַהֲרֹס לָנוּ. אָז אֲנַחְנוּ קְשׁוּרִים עִם הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהִבְטִיחוּ לָנוּ שֶׁיְּנַתְּקוּ אוֹתָנוּ מִזֶּה, אֲבָל אִי אֶפְשָׁר לְנַתֵּק בְּבַת אַחַת, לָמָּה? כִּי אָדָם שֶׁחוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה יֵשׁ לוֹ חֲבֵרִים, חֵלֶק מְבִינִים אוֹתוֹ וְחֵלֶק לֹא מְבִינִים אוֹתוֹ וּמוֹשְׁכִים אוֹתוֹ עֲדַיִן לַעֲבֵרוֹת. אָז אוֹתָם הוּא עוֹזֵב, הוּא בּוֹחֵר לוֹ מֵהַחֲבֵרִים שֶׁמְּבִינִים אוֹתוֹ. חָבֵר אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם בִּשְׁבִיל שֶׁיַּמְשִׁיךְ הָלְאָה, כִּי אִם יַחְתֹּךְ הַכֹּל הוּא יֵחָנֵק. אָדָם רוֹצֶה חֶבְרֶ׳ה, עוֹד לֹא בָּנָה לְעַצְמוֹ חֶבְרֶ׳ה חִלּוּפִיִּים, לְאַט לְאַט יִבְנֶה לוֹ חֶבְרֶ׳ה חִלּוּפִיִּים, וְאֶת אֵלֶּה שֶׁרוֹצִים לְהִשָּׁאֵר אִתּוֹ בַּיְּחָסִים טוֹבִים יִשָּׁאֵר אִתָּם בְּקֶשֶׁר, לָמָּה לֹא? אַדְרַבָּא. אֵלֶּה שֶׁרוֹצִים לְהַטּוֹת אֶת לִבּוֹ - כָּל טוּב, אוֹהֵב אֶתְכֶם מְכֻבָּד אֶתְכֶם אֲבָל חָבָל, לָמָּה לִי עִמּוּתִים מְיֻתָּרִים? אֵלֶּה שֶׁזּוֹרְמִים אִתּוֹ בְּמַצָּב שֶׁלּוֹ וְלֹא מְדַרְדְּרִים אוֹתוֹ, יִשְׁמֹר אִתָּם עַל קֶשֶׁר אֲבָל בֵּינְתַיִם לְאַט לְאַט עוֹשִׂים אֶת הַנְּתִיקָה הַזֶּה וּבוֹנִים מַשֶּׁהוּ חִלּוּפִי אַלְטֶרְנָטִיבִי, לְקַבֵּל חַיּוּת. אָדָם לֹא יָכוֹל בְּלִי חֶבְרֶ׳ה, לֹא שַׂיָּךְ דָּבָר כָּזֶה. מָה זֶה חֶבְרֶ׳ה? זֶה מִשְׁפָּחָה חֲבֵרִים.

מַחְזִיר בִּתְשׁוּבָה אוֹ מְדַמְיֵן?

אוֹתוֹ דָּבָר כָּכָה גַּם בְּתַאֲוֹות. אָדָם קָשׁוּר עִם שַׁרְשְׁרָאוֹת לְכָל מִינֵי תַּאֲוֹות. תַּחְתֹּךְ לוֹ אֶת הַכֹּל הוּא יַרְגִּישׁ שֶׁהוּא נִגְמָר. הוּא שָׁמַע שִׁעוּר עַל שְׁמִירַת עֵינַיִם פְּצֵץ לוֹ אֶת הַמֹּחַ הָרַב הַזֶּה, הָרָס לוֹ אֶת הַחַיִּים. מֵהַיּוֹם אֲנִי שׁוֹמֵר אֶת הָעֵינַיִם יִתְהַפֵּךְ הָעוֹלָם אֲנִי לֹא מִסְתַּכֵּל כְּלוּם. עַכְשָׁו הָרַב הַזֶּה מִסְפֵּר לְכֻלָּם שֶׁהֶחְזִיר בִּתְשׁוּבָה, כָּל מִי שֶׁשָּׁמַע אֶת הַשִּׁעוּר שֶׁלִּי כֻּלָּם קִבְּלוּ עַל עַצְמָם שְׁמִירַת עֵינַיִם, הִתְקַשְּׁרוּ לָרַב אָמְרוּ לוֹ: אֲנִי שׁוֹמֵר אֶת הָעֵינַיִם. הוּא לֹא סִפֵּר לוֹ מָה קָרָה אַחֲרֵי שְׁלוֹשָׁה יָמִים, אֶת זֶה הוּא לֹא שָׁמַע. הָרַב בָּטוּחַ שֶׁהֶחְזִיר 20,000 בִּתְשׁוּבָה. אוּלַי נִשְׁאֲרוּ לוֹ שְׁלוֹשָׁה, לָמָּה? כִּי הֵם קִבְּלוּ אֶת הַפִּצּוּץ אֲבָל לֹא הָיָה לָהֶם כּוֹחַ לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה. וְהָרַב מְסַפֵּר אֲנִי נִכְנַסְתִּי בָּהֶם חָזָק! מָה הִכְנַסְתָּ לָהֶם? כְּלוּם לֹא הִכְנַסְתָּ לָהֶם!!! הִכְנַסְתָּ לָהֶם אֶת הַרְגָּשׁוֹת הַיָּפִים שֶׁלְּךָ, אֵין פִּידְבֵּק. תִּבְדֹּק מָה נַעֲשָׂה אַחֲרָיו. צָרִיךְ מַעֲקָב הָלְאָה.

זֶה לֹא נִקְרָא לְהַחְזִיר בִּתְשׁוּבָה. מָה זֶה לְהַחְזִיר בִּתְשׁוּבָה? זֶה לְסַיֵּעַ לוֹ הָלְאָה, זֶה חִזּוּקִים. הוּא עוֹבֵר מַעֲבָרִים קָשִׁים, הוּא עוֹבֵר דְּבָרִים נַפְשִׁיִּים, הוּא עוֹבֵר מַהֲלֻמּוֹת. אַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁגִּלִּיתָ אֶת הַנֻּסְחָה. שְׁמִירַת עֵינַיִם, אֵין כַּעַס, לְוַותֵּר לְכֻלָּם, לֹא לְדַבֵּר לָשׁוֹן הָרַע, שְׁלוֹשָׁה שִׁעוּרִים גָּמַרְתָּ. חֲמִשָּׁה קוֹרְסִים זֶהוּ הוּא יְהוּדִי, צַדִּיק הַדּוֹר נִהְיֶה לְךָ. "אֲנִי הֶחֱזַרְתִּי אוֹתוֹ בִּתְשׁוּבָה, אֲנִי הֶעֱבַרְתִּי לוֹ חֲמִשָּׁה שִׁעוּרִים, בָּטוּחַ הוּא שׁוֹמֵר הַכֹּל. הוּא הִתְקַשֵּׁר אֵלַי וְאָמַר אֶת הַכֹּל אֲנִי קִבַּלְתִּי עַל עַצְמִי"... וְאַתָּה פַּתִּי לְהַאֲמִין לוֹ גַּם כֵּן. הוּא מְסַפֵּר בְּשִׁעוּר "אֲנִי הֶחֱזַרְתִּי 20,000 בִּתְשׁוּבָה... תִּסְלַח לִי אַתָּה מְדַמְיֵן! אַתָּה לֹא יוֹדֵעַ בִּכְלָל מָה זֶה נֶפֶשׁ. הוּא לֹא יוֹדֵעַ מָה מְחַכֶּה לוֹ. הוּא עוֹבֵר נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים לֹא נָתַתָּ לוֹ כֵּלִים, מְחַכָּה לוֹ עוֹד דֶּרֶךְ אֲרֻכָּה.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַעֲרִיךְ כָּל תְּזוּזָה הֲכִי קְטַנָּה, אֶת כָּל הַקְּשָׁיִים שֶׁלּוֹ מַעֲרִיכִים בַּשָּׁמַיִם. אַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁזֶּה לְחִיצַת כַּפְתּוֹר? יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁאֶצְלְךָ הָיָה דָּבָר מְסֻיָּם בִּלְחִיצַת כַּפְתּוֹר. לָמָּה? כִּי הַנְּשָׁמָה שֶׁלְּךָ יְכוֹלָה לִהְיוֹת מְסֻגֶּלֶת לְזֶה. אֲבָל הוּא לֹא מְסֻגָּל. הָיוּ בּוֹדְדִים שֶׁמְּסֻגָּלִים בְּצוּרָה דְּרַסְטִית כָּזֹאת. אֲבָל רֻבָּה דְּרֻבָּהּ לֹא מְסֻגָּלִים כָּכָה. וְלֹא עָשִׂיתָ כְּלוּם, תִּסְלַח לִי מְאֹד. יֵשׁ לְךָ רְצוֹנוֹת יָפִים אֲבָל אַתָּה לֹא קוֹרֵא אֶת הַמַּפָּה.

הָעִקָּר וְהָעִנְיָן הוּא שֶׁתִּתֵּן לוֹ אֶת הַכֵּחוֹת לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה, שֶׁיָּבִין בְּכָל תְּזוּזָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, כָּל פְּרָט שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. וְלֹא רַק לְהַפְצִיץ "שְׁמִירַת עֵינַיִם". כֻּלָּם מְפוּצָצִים

מֵהַשְׁעוּר הוֹלְכִים הַבַּיִת, זֶהוּ זֶה אֲנִי שׁוֹמֵר אֶת הָעֵינַיִם, לֹא מִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דָּבָר! אַחֲרֵי שְׁלוֹשָׁה יָמִים כָּאֵלֶּה הוּא מַרְגִּישׁ: אֵין לִי כֹּחַ... עַכְשָׁו הוּא עוֹשֶׂה הַשְׁלָמוֹת עַל מָה שֶׁהוּא הִפְסִיד בִּשְׁלוֹשָׁה יָמִים שֶׁל שְׁמִירַת הָעֵינַיִם שֶׁלּוֹ, עַכְשָׁו הוּא מַרְגִּישׁ מְשֻׁחְרָר. הוּא אוֹמֵר לְעַצְמוֹ, אֵיזֶה טִפֵּשׁ הָיִיתִי סְתָם אֲנִי הוֹרֵס לְעַצְמִי אֶת הַחַיִּים. כָּכָה הַבַּעַל דָּבָר עוֹבֵד עִם כָּל אֶחָד. אֵיפֹה שֶׁתַּחְנֹק אוֹתוֹ זֶה יִתְפּוֹצֵץ לוֹ הָפוּךְ. זֶה לֹא עוֹבֵד כָּכָה, אִי אֶפְשָׁר כָּכָה.

רַק טִפִּין טִפִּין שֶׁיַּעֲרִיךְ כָּל דָּבָר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. כָּל פַּעַם שֶׁהוּא מִזִּיז אֶת הָרֹאשׁ הַצִּדָּה. גַּם אִשָּׁה שֶׁקִּבְּלָה עָלֶיהָ צְנִיעוּת הַכֹּל בְּצוּרָה דְּרַסְטִית, מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה זְמַן זֶה יַחֲזִיק מַעֲמָד. קִבְּלָהּ עַל עַצְמָהּ הַכֹּל דְּרַסְטִי. צָרִיךְ בְּהַדְרָגָתִיוּת, בִּתְפִלּוֹת, עוֹד טֶפַח וְעוֹד טֶפַח זֶה יִתְפֹּס, לָמָּה? שֶׁטַח מְשֻׁחְרָר לֹא יֵחָזֵר. שִׁחְרַרְתָּ עוֹד חֲתִיכַת שֶׁטַח זֶה אַל-חֲזוֹר. אֲבָל אִם אַתָּה בָּא וּמְכַסֵּחַ אֶת הַכֹּל זֶה לֹא יַחֲזִיק מַעֲמָד. הַבַּעַל דָּבָר יָקוּם עַל הַכֹּל וְיֶהֱפֹךְ מֵהֶפְךְ וּלְהֶפְךְ, כְּמוֹ שֶׁמְּבִיא רַבֵּנוּ, לְמִי שֶׁהָיְתָה פְּרִישׁוּת וְהוּא עָזַב אוֹתָהּ הַשֵּׁם יִשְׁמֹר יָכוֹל לְהִתְהַפֵּךְ לְגַמְרֵי, פְּרִישׁוּת מְסֻיֶּמֶת, כָּךְ כָּתוּב בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת. רַק טִפִּין טִפִּין, עוֹד תְּפִלָּה עוֹד הִתְחַזְּקוּת, בִּתְנַאי שֶׁהוּא מַאֲמִין שֶׁהוּא זוֹכֶה וְהוּא עוֹשֶׂה דְּבָרִים יָפִים וְכָל פְּרָט חָשׁוּב, שֶׁכָּל פַּעַם שֶׁמַּזִּיז אֶת הָרֹאשׁ הַצִּדָּה זֶה חָשׁוּב, כָּל תְּזוּזָה.

הוֹלֶכֶת מִישֶׁהִי לֹא בִּצְנִיעוּת הַשֵּׁם יְרַחֵם, בְּרַדְיוּס מְסֻיָּם הוֹלֵךְ אִתָּהּ מַחֲנֵה שָׁלֵם שֶׁנִּבְרָא מֵהָעֲבֵרוֹת שֶׁלָּהּ, הַמִּסְכֶּנֶת הַזֹּאת הִיא לֹא יוֹדַעַת מָה הִיא עוֹשָׂה. הִיא אֲסֻפָּה מִילְיוֹנֵי עֲבֵרוֹת, כָּל אֵלֶּה הוֹלְכִים אִתָּהּ, מַחֲנֵה שָׁלֵם, בְּרַדְיוּס מְסֻיָּם הוֹלְכִים אִתָּהּ, וְאִם אַתָּה נִכְנָסְתָּ לָרַדְיוּס הַזֶּה בְּלִי כַּוָּנָה...

אֵיךְ תֵּדַע אִם אַתָּה בָּרַדְיוּס? אַתָּה הוֹלֵךְ כָּכָה יָשָׁר, פִּתְאוֹם בָּא לְךָ לְסוֹבֵב אֶת הָרֹאשׁ. אַתָּה לֹא יוֹדֵעַ לָמָּה, מִישֶׁהוּ כְּאִלּוּ סִבֵּב לְךָ אֶת הָרֹאשׁ... אַחֲרֵי זֶה עוֹד פַּעַם אַתָּה מַרְגִּישׁ אֶת זֶה. מָה זֶה הָיָה בֶּאֱמֶת? הֵם מְפַתִּים אוֹתוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל הַלְּכְלוּךְ וְיוֹנְקִים מִמֶּנּוּ וּמַגְדִּילִים אֶת הָרַדְיוּס. מִמַּה שֶׁהֵם יָנְקוּ מִמֶּנּוּ בִּפְגָמֵי עֵינַיִם הֵם מַגְדִּילִים אֶת הָרַדְיוּס.

אָז תְּבִינוּ מָה זֶה שְׁמִירַת עֵינַיִם, אֵיזוֹ מִלְחֶמֶת עוֹלָם זֹאת. וּמָה אָדָם זוֹכֶה שֶׁהוּא כֵּן שׁוֹמֵר אֶת הָעֵינַיִם? לֹא מוּכָן לְסוֹבֵב אֶת הָרֹאשׁ לַצְּדָדִים, כִּי מְסוֹבְבִים לוֹ

אֶת הָרֹאשׁ בְּכֹחַ, וְאִם הוּא לֹא מְסוּבֶּב, אֵיזֶה שָׂכָר הוּא הוֹלֵךְ לְקַבֵּל פֹּה... שְׁמִירַת עֵינַיִם זוֹ עֲבוֹדָה עֲצוּמָה. וְאֵיזֶה נִסְיוֹנוֹת. מַחֲשָׁבוֹת...

כַּמָּה שֶׁאֲנַחְנוּ נִתְפַּלֵּל זֶה לֹא יַחֲזִיק מַעֲמָד אִם אָדָם לֹא יַעֲרִיךְ אֶת עַצְמוֹ. זֶה לֹא יַחֲזִיק מַעֲמָד. אֵיפֹה שֶׁאָדָם יַגִּיד תּוֹדָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהִתְחַזַּקְתִּי פֹּה, תַּעֲזֹר לִי הָלְאָה, נָפַלְתִּי מֵחָדָשׁ, עוֹד הַפַּעַם מֵחָדָשׁ.

אֵין יֵאוּשׁ?

אָמַר רַבִּי נַחְמָן שֶׁאֵין יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל. זֶה לֹא סְתָם סְטִיקֶר, זֶה לֹא סְתָם שֶׁאֵין יֵאוּשׁ, אֶלָּא זֶה הַמַּסְלוּל שֶׁהוּא יוֹדֵעַ. זֶה לֹא סְתָם שֶׁאֵין יֵאוּשׁ, זֶה הַמַּהֲלָךְ. מָה שֶׁמְּיַאֲשִׁים אוֹתְךָ - תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה. זֶה עוֹקֵר אֶת הַיֵּאוּשׁ, זֶה הַפְּשָׁט שֶׁאֵין יֵאוּשׁ. מְיַאֲשִׁים אוֹתְךָ, אוֹמְרִים לְךָ שֶׁלֹּא יֵצֵא מִמְּךָ כְּלוּם וְאַתָּה מַמְשִׁיךְ הָלְאָה, זֶה הַפְּשָׁט שֶׁאֵין יֵאוּשׁ . וְכָל הַמַּסְלוּל הַזֶּה זֶה נִקְרָא שֶׁאֵין יֵאוּשׁ. אֵין יֵאוּשׁ זֶה לֹא דָּבָר כָּזֶה שָׁאַתָּה אוֹמֵר שֶׁאֵין יֵאוּשׁ וְזֶהוּ. מָה עוֹזֵר לְבֶן אָדָם שֶׁאוֹמֵר אֵין יֵאוּשׁ? אֲבָל בְּתַכְלִ׳ס יֵשׁ יֵאוּשׁ. כְּמוֹ שֶׁאָדָם רָעֵב וְאַתָּה אוֹמֵר לוֹ אֵין רָעָב בָּעוֹלָם כְּלָל...

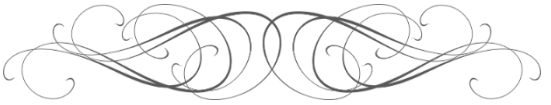
אֶלָּא הַפְּשָׁט הַמַּסְלוּל הַזֶּה זֶה בְּדִיּוּק הַמַּסְלוּל שָׁאַתָּה הוֹלֵךְ עָלָיו וּבוֹנֶה, שָׁם נִמְצָא הַסּוֹד שֶׁבְּךָ, שָׁם נִמְצָא הָאוֹצָר שֶׁלְּךָ, שָׁם נִמְצָא כָּל מָה שָׁאַתָּה צָרִיךְ לִזְכוֹת בַּמַּסְלוּל הַמִּתְסָכְּךָ שָׁאַתָּה הוֹלֵךְ עָלָיו. הַמַּסְלוּל הַזֶּה שֶׁנִּרְאֶה שֶׁלֹּא יֵצֵא מִמֶּנּוּ שׁוּם דָּבָר זֶה בְּדִיּוּק הַמַּסְלוּל לַהֲפֹךְ לְךָ אֶת כָּל הַדְּבָרִים לִישׁוּעוֹת יָפוֹת. הַמַּסְלוּל הַזֶּה שֶׁיַּהֲפֹךְ הַכֹּל לְטוֹבָה רַק תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה, וְזֶה הַסּוֹד שֶׁל כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ.

וְזֶה הַסּוֹד שֶׁל הַצַּדִּיק שֶׁרוֹצֶה שֶׁנִּזְכֶּה שֶׁלֹּא נָוַתֵּר וְדוֹחֵף אוֹתָנוּ וְאוֹמֵר תָּבוֹא אֵלַי לַצִּיּוּן, תַּגִּיד תִּקּוּן הַכְּלָלִי וְתַמְשִׁיךְ הָלְאָה עִם הָעֲצוֹת, וַאֲנִי לֹא אֲוַתֵּר וַאֲנִי אֶלַחֵם בִּשְׁבִילְךָ. וְהוּא נִלְחָם בִּשְׁבִיל כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הוּא לֹא יְוַתֵּר עַל אַף אֶחָד. כְּשֶׁאָדָם בָּא אֵלָיו אָז יוֹתֵר קַל לוֹ לְסַיֵּעַ לוֹ, אֲבָל הוּא נִלְחָם בִּשְׁבִיל כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. גַּם מִי שֶׁחוֹלֵק עָלָיו הוּא נִלְחָם בִּשְׁבִילוֹ, כִּי זֶה הָעֲבוֹדָה שֶׁלּוֹ בֵּין כָּךְ.

גַּם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָזַר לַנְּשָׁמוֹת שֶׁחָלְקוּ עָלָיו וְגַם הִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם. לָמָּה? כִּי הַצַּדִּיק הַזֶּה כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כְּלוּלוֹת בּוֹ. הוּא מַבְטִיחַ וְהוּא לוֹקֵחַ אַחֲרָיוּת. אָז אֶחָד שֶׁרָחוֹק מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי, הוּא גַּם נִלְחָם בִּשְׁבִילוֹ, אֲבָל אֶחָד שֶׁהוֹלֵךְ עִם הָעֲצוֹת שֶׁלּוֹ וְנוֹסֵעַ לַצִּיּוּן שֶׁלּוֹ, בְּוַדַּאי הוּא יוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ, בְּוַדַּאי בְּוַדַּאי יְחַלֵּץ אוֹתוֹ, בְּוַדַּאי הוּא

יְדַחֵף אוֹתוֹ וְיַעֲזֹר לוֹ הָלְאָה לְגַלּוֹת אֶת הַמְּנוּעִים, לְגַלּוֹת אֶת הָאוֹצָר, לְגַלּוֹת אֶת מָה שֶׁטָּמוּן בּוֹ, לְגַלּוֹת אֶת הַבַּת-מֶלֶךְ, לִזְכּוֹת בְּמַה שֶׁצָּרִיךְ לִזְכּוֹת וּלְהַחְזִיר אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל בִּתְשׁוּבָה בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

בהר

תּוֹרָה בְּטָהֳרָה

רַבּוֹתַי, אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בַּשָּׁבוּעַ שֶׁנִּקְרָא הַיְסוֹד, שָׁבוּעַ שִׁישִׁי שֶׁל סְפִירַת הָעֹמֶר. הָעִנְיָן שֶׁל הַיְסוֹד בִּכְלָלוּתוֹ זֶה טָהֳרָה, טָהֳרָה וּקְדֻשָּׁה, וְכֵיוָן שֶׁאֲנַחְנוּ בַּדֶּרֶךְ לְשָׁבוּעוֹת, לִזְכּוֹת לְשָׁבוּעוֹת לִזְכּוֹת לַתּוֹרָה, אָז הַכַּוָּנָה לִזְכּוֹת לְתוֹרָה בְּטָהֳרָה. כֵּיוָן שֶׁאָדָם יָכוֹל לִלְמֹד תּוֹרָה וְיַגִּיעַ לְמַעְלָה וְיָעִיפוּ לוֹ אֶת כָּל הַתּוֹרָה שֶׁלּוֹ, הַכֹּל הָיָה לִכְבוֹד עַצְמוֹ. וַדַּאי שֶׁאַחֲרֵי הַרְבֵּה גִּלְגּוּלִים, הוּא יְקַבֵּל שָׂכָר עַל כָּל פְּרָט שֶׁהוּא עָשָׂה וְעַל כָּל מָה שֶׁהוּא הִשְׁקִיעַ, אֲפִילּוּ שֶׁלֹּא הָיָה לְשֵׁם שָׁמַיִם, אַחֲרֵי הַרְבֵּה זְכוּכִים וְגִלְגּוּלִים הוּא יְקַבֵּל שָׂכָר עַל כָּל תְּנוּעָה שֶׁהוּא עָשָׂה, אֲבָל עַד שֶׁהוּא יַגִּיעַ לַשָּׂלָב הַזֶּה יִצְטָרֵךְ לַעֲבוֹר הַרְבֵּה הַרְבֵּה זְכוּכִים, כְּדֵי לִזְכּוֹת לְתוֹרָה בְּטָהֳרָה.

צָרִיךְ לָדַעַת מָה זֶה בִּכְלָל תּוֹרָה? מָה רוֹצִים מֵאִתָּנוּ? מָה זֶה תּוֹרָה בְּטָהֳרָה? אֵיךְ זוֹכִים לְזֶה? וַדַּאי שֶׁכָּל תְּזוּזָה שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה לְמַעַן ה' יִתְבָּרַךְ, אַף עַל פִּי שֶׁזֶּה מַלֵּא נְגִיעוֹת, מַלֵּא חִישׁוּבִים וְאִינְטֶרֶסִים, בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר הוּא יְקַבֵּל גַּם עַל זֶה שָׂכָר. אֲבָל עַד שֶׁיְּנַקּוּ אוֹתוֹ מִכָּל הַנְּגִיעוֹת וְהַחִישׁוּבִים הָאֵלּוּ, יִקַּח הַרְבֵּה הַרְבֵּה שְׁלַבִּים, וַאֲנַחְנוּ

רוֹצִים יָשָׁר לְהַגִּיעַ לְתוֹרָה בְּטָהֳרָה. בִּשְׁבִיל זֶה צָרִיךְ לְהָבִין בִּשְׁבִיל מָה בָּאנוּ בִּכְלָל לָעוֹלָם הַזֶּה.

הֵיכָן שֶׁיֵּשׁ דַּעַת יֵשׁ רַחְמָנוּת, זֹאת אוֹמֶרֶת הַסִּימָנִים שֶׁל דַּעַת זֹאת רַחְמָנוּת. אֲבָל הָרַחְמָנוּת עַצְמָהּ גַּם כֵּן צְרִיכָה לִמּוּד, כִּי כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ רַחְמָנוּת בַּקְּדֻשָּׁה יֵשׁ רַחְמָנוּת בַּסִּטְרָא אַחֲרָא בְּדִיּוּק אוֹתוֹ דָּבָר בְּדִיּוּק, כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ חֶסֶד בַּקְּדֻשָּׁה, יֵשׁ חֶסֶד בַּסִּטְרָא אַחֲרָא, כָּל מִדָּה וּמִדָּה, נֵצַח בַּקְּדֻשָּׁה נֵצַח בַּסִּטְרָא אַחֲרָא. הַשְׁאֵלָה אֶת מִי אַתָּה מְנַצֵּחַ? מְנַצֵּחַ אֶת עַצְמְךָ - מְנַצֵּחַ בְּקְדֻשָּׁה, מְנַצֵּחַ אֶת הַשֵּׁנִי - מְנַצֵּחַ סִטְרָא אַחֲרָא. מְנַצֵּחַ אֶת יֵצֶר הָרַע - מְנַצֵּחַ בְּקְדֻשָּׁה, מְנַצֵּחַ אֶת הַזּוֹלַת אוֹ מוֹכִיחַ שֶׁהוּא הַצּוֹדֵק תָּמִיד - אָז זֶה מְנַצֵּחַ סִטְרָא אַחֲרָא, וְכֵן הָלְאָה בַּכֹּל מִדָּה וּמִדָּה. מַלְכוּת - לְהַמְלִיךְ אֶת ה׳ יִתְבָּרַךְ, אוֹ לְהַמְלִיךְ אֶת עַצְמִי אֲנִי וַאֲנִי, כֵּן, אָנָּא אֱמְלוֹךְ. אָז בְּכָל מִדָּה בְּכָל מִדָּה, וְגַם מִדַּת יְסוֹד שֶׁזֶּה בְּעֶצֶם קֶשֶׁר אוֹ מִדָּה שֶׁל אַהֲבָה.

בְּכָל מִדָּה אֲנַחְנוּ מוֹצְאִים שְׁנֵי צְדָדִים בַּקְּדֻשָּׁה וּבַסִּטְרָא אַחֲרָא. וּבְרַחֲמִים אֲנַחְנוּ מוֹצְאִים אֶת הַנְּקֻדָּה הַזּוֹ בְּצוּרָה קָשָׁה מְאֹד, מָה זֶה רַחֲמִים בַּקְּדֻשָּׁה? מָה זֶה רַחֲמִים בְּסִטְרָא אַחֲרָא? כֵּיוָן שֶׁבְּסַךְ הַכֹּל צָרִיךְ לָדַעַת בִּשְׁבִיל מָה אָדָם יָרַד לָעוֹלָם הַזֶּה? בִּשְׁבִיל מָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הוֹרִיד אֶת הָאָדָם לְעוֹלָם הַזֶּה? הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא אֶת הַיְצִירָה הַמֻּפְלָאָה הַזֹּאת, הַכֹּל רַק לְצֹרֶךְ שֶׁהָאָדָם יִזְכֶּה לְתִקּוּן.

כִּי זֶה יָדוּעַ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר, לְתִקּוּן שִׁדַּרְתִּיךְ וְלֹא לְעִוּוּתָא, לְתִקּוּנָא, אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אֲנִי שָׁלַחְתִּי אוֹתְךָ לְתַקֵּן וְלֹא לְקַלְקֵל. מָה זֶה תִּקּוּן מָה זֶה קִלְקוּל? מָה שֶׁאוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: לֹא לְהַחֲרִיב אֶת עוֹלָמִי. בָּרָאתִי עוֹלָם, יֵשׁ תָּכְנִית לַבְּרִיאָה, הַתָּכְנִית הִיא יְדוּעָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵיךְ הוּא בָּרָא אֶת הָעוֹלָם? הִסְתַּכֵּל בְּאוֹרַיְתָא וּבָרָא עָלְמָא, הִסְתַּכֵּל בַּתּוֹרָה הַקָּדוֹשָׁה שֶׁהָיְתָה כְּבָר לִפְנֵי בְּרִיאַת הָעוֹלָם, וּבָרָא אֶת הָעוֹלָם לְפִי זֶה. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁכָּל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בַּבְּרִיאָה יֵשׁ לוֹ שֹׁרֶשׁ בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

כָּל דָּבָר בַּבְּרִיאָה יֵשׁ לוֹ צֹרֶךְ בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, חֵלֶק לְהוֹעִיל וְחֵלֶק לְהַפְרִיעַ. גַּם לְהַפְרִיעַ זֶה חֵלֶק מֵהַתָּכְנִית, יֵשׁ שָׁם נִיצוֹצוֹת קוֹדֶשׁ, צָרִיךְ לִבְרֹר אוֹתָן, מָה שֶׁנִּקְרָא דּוֹמֵם צוֹמֵחַ חַי מְדַבֵּר, וְכָל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הוֹרִיד אֶת כָּל הָאֱלֹקוּת הַזֹּאת הִלְבִּישׁ אוֹתָהּ בְּתוֹךְ כָּל הַבְּרִיאָה דּוֹמֵם צוֹמֵחַ חַי מְדַבֵּר, בְּכָל מִינֵי אוֹפַנִּים,

וְהַכֹּל בִּשְׁבִיל בָּעַל הַבְּחִירָה, שֶׁהוּא יֵשֵׁב וְיִבְחַר, בִּשְׁבִיל הָאָדָם, וְהַפְּסָגָה שֶׁל הָאָדָם זֶה עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

אֲבָל מָה עוֹשִׂים עִם הַתּוֹרָה? בְּאֵיזֶה אֹפֶן צָרִיךְ לִלְמֹד תּוֹרָה? אֲנַחְנוּ מְבַקְּשִׁים כָּל כָּךְ הַרְבֵּה תּוֹרָה, לֹא יוֹדְעִים בְּכְלָל מָה מְבַקְּשִׁים אֲפִילּוּ, מְבַקְּשִׁים חָנְנוּ מֵאִתְּךָ חָכְמָה בִּינָה וָדַעַת, אָדָם מְבַקֵּשׁ כָּל יוֹם בַּתְּפִלָּה שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם, אַתָּה חוֹנֵן לָאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לֶאֱנוֹשׁ בִּינָה חָנְנוּ מֵאִתְּךָ חָכְמָה בִּינָה וְדַעַת, מָה פֵּרוּשׁ? הוּא מְבַקֵּשׁ לֹא רַק חָכְמָה גַּם בִּינָה גַּם דַּעַת. אַחֲרֵי שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ כָּל כָּךְ יָפֶה בַּתְּפִלָּה מְכִינִים לוֹ חָבִיּוֹת שֶׁל חָכְמָה חָבִיּוֹת שֶׁל בִּינָה חָבִיּוֹת שֶׁל דַּעַת, אוֹמְרִים נוּ יַאלְלָה קָדִימָה תַּתְחִיל, אַחֲרֵי שֶׁהוּא הִתְפַּלֵּל כָּל כָּךְ יָפֶה הוּא הוֹלֵךְ מְפַטְפֵּט, אוֹמֵר הֶחָבִיּוֹת שֶׁלְּךָ שֶׁיַּמְתִּינוּ...

רוֹצִים לִשְׁפּוֹךְ עָלֶיךָ כְּבָר אֶת הֶחָבִיּוֹת הָאֵלֶּה שֶׁל חָכְמָה שֶׁל בִּינָה שֶׁל דַּעַת רַק תַּתְחִיל לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה נִשְׁפּוֹךְ עָלֶיךָ אֶת זֶה, אוֹמֵר לוֹ עַכְשָׁו יֵשׁ זְמַן, עַכְשָׁו אֲנִי רָעֵב, עַכְשָׁו אֲנִי עָיֵף, אַחֲרֵי זֶה אֲנִי אֶלְמַד, יֵשׁ זְמַן. וְכָכָה עוֹבְרִים 70 שָׁנָה וְנִגְמָר הַסִּפּוּר, וְהֶחָבִיּוֹת לְמַעְלָה מְחַכּוֹת. הַמַּלְאָכִים מִסְכְּנִים סְתָם עָבְדוּ...

הַתּוֹרָה זֹאת תּוֹרַת חַיִּים, לָעוֹלָם הַזֶּה בָּאנוּ בִּשְׁבִיל הַתּוֹרָה, בְּמִסְגֶּרֶת מָה שֶׁאֲנַחְנוּ מְחֻיָּבִים לְהָבִיא פַּרְנָסָה טֶרֶף לְבֵיתֵנוּ אָז אָדָם מְחֻיָּב לַעֲשׂוֹת הִשְׁתַּדְּלוּת לְהָבִיא טֶרֶף לְבֵיתוֹ, הוּא מִתְחַיֵּב בַּכְּתֻבָּה בְּתוֹר אָדָם נָשׂוּי, וְגַם אִם הוּא לֹא נָשׂוּי הוּא צָרִיךְ לְפַרְנֵס אֶת עַצְמוֹ הוּא לֹא יָכוֹל לְהִשָּׁאֵר תָּלוּי עַל הַצִּבּוּר, כֵּן כָּל זֶה בְּמִסְגֶּרֶת הַהִשְׁתַּדְּלוּת, אֲבָל אִם מִשָּׁמַיִם סִדְּרוּ לוֹ בְּאֹפֶן כָּזֶה שֶׁיֵּשׁ מִסְגֶּרֶת שֶׁהוּא יוּכַל לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, בִּלְעֲדֵי הַהִשְׁתַּדְּלוּת הַזֹּאת, אָז אַשְׁרָיו וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ. אָז הָיוּ דּוֹרוֹת כָּאֵלּוּ שֶׁלֹּא הָיְתָה אֶפְשָׁרוּת כָּזֹאת, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּרַחֲמָיו רָאָה שֶׁהַדּוֹרוֹת נָפְלוּ לְמָטָּה לְמָטָּה, יָרְדוּ לְמָטָּה לְמָטָּה, אָז הוּא גָּרַם שֶׁתִּהְיֶינָה מִסְגָּרוֹת כָּאֵלּוּ, מִסְגָּרוֹת שֶׁל יְשִׁיבוֹת לְמָשָׁל.

בִּשְׁבִיל זֶה בָּאנוּ לָכָאן

מָה זֶה תּוֹרָה בְּטָהֳרָה? שֶׁאָדָם יֵדַע בִּכְלָל בִּשְׁבִיל מָה הוּא הִגִּיעַ לַמָּקוֹם הַזֶּה בִּכְלָל, בִּשְׁבִיל מָה בָּאנוּ לַמָּקוֹם הַזֶּה מָה בָּאנוּ פֹּה לַעֲשׂוֹת? מֵהֶרֶגַע שֶׁאָדָם נוֹלָד עַד הֶרֶגַע שֶׁהוּא יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא בָּא בִּשְׁבִיל וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה, בִּשְׁבִיל זֶה בָּאנוּ פֹּה. בֵּין כָּךְ אַתָּה יָכוֹל לֶאֱכוֹל לִקְיוּם, יִהְיֶה עָלֶיךָ לְקַיֵּם אֶת מָה שֶׁצָּרִיךְ לִקְיוּם, מֻתָּר לְךָ לְטַיֵּל בִּשְׁבִיל קִיּוּם, הַתּוֹרָה לֹא אָסְרָה עַל הָאָדָם לִחְיוֹת וְאָמְרָה לוֹ תֵּחַנֵּק, לֹא

אָמְרָה לוֹ תָּמוּת, וְחַי בָּהֶם לֹא שֶׁיָּמוּת בָּהֶם, אֲבָל עוֹד הַפַּעַם מָה הַמַּטָּרָה? הַמַּטָּרָה מְסַמֶּנֶת בָּאנוּ לִפֹּה בִּשְׁבִיל דָּבָר אֶחָד בָּאנוּ לִפֹּה לִמּוּד וְקִיּוּם הַתּוֹרָה בִּשְׁבִיל זֶה בָּאנוּ לֹא בִּשְׁבִיל מַשֶּׁהוּ אַחֵר, בְּמִסְגֶּרֶת לִמּוּד הַתּוֹרָה יֵשׁ חֲסָדִים, יֵשׁ שַׁבָּת יֵשׁ חַגִּים יֵשׁ מִצְווֹת יֵשׁ הַרְבֵּה דְּבָרִים יָפִים בְּמִסְגֶּרֶת לִמּוּד הַתּוֹרָה, מִסְגֶּרֶת קִיּוּם הַתּוֹרָה.

אֲבָל לָמָּה בָּאנוּ? אָדָם יְסַמֵּן קוֹדֶם כָּל אֶת הַמַּטָּרָה בִּשְׁבִיל בָּאנוּ לְכָאן? וְהֵם הֶחְלִיפוּ אֶת הַכֹּל. כְּמוֹ שֶׁהָרַב שָׁךְ פַּעַם אָמַר שֶׁאֲנָשִׁים יָבִינוּ בִּשְׁבִיל מָה הֵם בָּאוּ לְפֹה, הֵם אוֹכְלִים בִּשְׁבִיל מָה הֵם אוֹכְלִים? בִּשְׁבִיל שֶׁיִּהְיֶה כֹּחַ לַעֲבוֹד. בִּשְׁבִיל מָה עוֹבְדִים? שֶׁיִּהְיֶה עוֹד כֶּסֶף לִקְנוֹת עוֹד אֹכֶל, וְכָכָה מַמְשִׁיךְ הָלְאָה, עוֹבְדִים שֶׁיִּהְיֶה כֹּחַ אִם לֹא נַעֲבֹד לֹא יִהְיֶה כֶּסֶף לְאֹכֶל, אָז עוֹבְדִים שֶׁלְּכָל אֶחָד יִהְיֶה כֶּסֶף לֶאֱכוֹל, אוֹכְלִים בִּשְׁבִיל שֶׁיִּהְיֶה כּוֹחַ לַעֲבוֹד וְכָכָה זֶה הַגַּלְגַּל כָּכָה נִרְאָה חֲמוֹר אוֹ סוּס אוֹתוֹ דָּבָר בְּדִיּוּק, אֹכֶל בִּשְׁבִיל לַעֲבוֹד עוֹבֵד בִּשְׁבִיל לֶאֱכוֹל. וְכָכָה גּוֹמֵר אֶת הַחַיִּים שֶׁלּוֹ, נִגְמָר הַסִּפּוּר, עוֹבֵד לֶאֱכוֹל עוֹבֵד בִּשְׁבִיל לַעֲבוֹד בָּא לְעוֹלָם וְיָצָא נִגְמָר, סוֹף הַסֶּרֶט. 70 שָׁנָה 80 שָׁנָה נִגְמָר הַסִּפּוּר...

יְהוּדִי לֹא בָּא בִּשְׁבִיל זֶה בִּכְלָל. יְהוּדִי בָּא בִּשְׁבִיל מַשֶּׁהוּ אַחֵר. הוּא אוֹכֵל בִּשְׁבִיל שֶׁיּוּכַל לַעֲבוֹד אֶת הַשֵּׁם, הוּא עוֹבֵד בִּשְׁבִיל שֶׁתִּהְיֶה פַּרְנָסָה שֶׁיּוּכַל לְקַיֵּם רָצוֹן הַשֵּׁם, הַכֹּל מְחַפֵּשׂ מָה רָצוֹן הַשֵּׁם. הוּא לֹא בָּא בִּשְׁבִיל מַשֶּׁהוּ אַחֵר בִּכְלָל.

יֵשׁ מִישֶׁהוּ שֶׁאַחֲרַאי עַל הַמַּעֲרֶכֶת, אָז מָה הוּא רוֹצֶה מִי שֶׁאַחֲרַאי עַל הַמַּעֲרֶכֶת, מָה הוּא רוֹצֶה? זֶה כָּל הַסִּפּוּר, מָה רוֹצֶה מִי שֶׁאַחֲרַאי עַל הַמַּעֲרֶכֶת. כְּשֶׁהָאָדָם בָּרוּר לוֹ הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ אָז נִקְרָא שֶׁהוּא מְחַפֵּשׂ מָה רָצוֹן ה׳ וְהוּא יַגִּיעַ לָרַחֲמִים הָאֲמִתִּיִּים. כִּי רַחֲמִים שֶׁאָדָם מֵרַחֵם עַל עַצְמוֹ זֶה רַחֲמִים שֶׁל סִטְרָא אַחֲרָא, רַחֲמִים שֶׁל אַכְזָרִיּוּת. מָה זֶה נִקְרָא רַחֲמִים שֶׁל אַכְזָרִיּוּת? קָשֶׁה לוֹ, הוּא אוֹמֵר: תִּשְׁמַע קָשֶׁה אֲנִי חַיָּב לְשַׁחְרֵר אֶת עַצְמִי, וְהוּא מַגִּיעַ לַדְּבָרִים לֹא טוֹבִים. הוּא יְקַבֵּל מַכּוֹת עַל זֶה, זֶה נִקְרָא רַחֲמִים שֶׁל סִטְרָא אַחֲרָא.

רַחְמָנוּת דִּקְדֻשָּׁה

בָּרוּר שֶׁאִמָּא שְׁמְרַחֶמֶת עַל הַבֵּן שֶׁלָּהּ הִיא נוֹתֶנֶת לוֹ סֻכָּרִיָּה שֶׁתִּגְרֹם לוֹ כְּאֵבֵי תֹּפֶת כְּשֶׁהוּא יֵלֵךְ לִישׁוֹן אוֹ שֶׁיִּתְעוֹרֵר מֵהַשֵּׁינָה בְּאֶמְצַע הַלַּיְלָה, לָמָּה? כִּי הוּא לָקַח סֻכָּרִיָּה. הוּא בָּכָה לָהּ שֶׁהוּא רוֹצֶה סֻכָּרִיָּה וְהִיא רִחֲמָה עָלָיו נָתְנָה לוֹ סֻכָּרִיָּה, זוֹ

רַחְמָנוּת שֶׁהִיא אַכְזָרִיּוּת לִשְׁמָהּ. אֲבָל הֵיא רְחָמָה? אֲבָל הָיוּ פֹּה דְּמָעוֹת? זֶה נִקְרָא אַכְזָרִיּוּת - זֶה רַחְמָנוּת שֶׁל סִטְרָא אַחֲרָא, כָּל רַחְמָנוּת שֶׁמּוֹלִידָה דְּבָרִים לֹא טוֹבִים זוֹ אַכְזָרִיּוּת. וְלָכֵן מָה זֶה רַחְמָנוּת דְּקְדֻשָּׁה? זֶה דַּעַת, רַחְמָנוּת שֶׁתּוֹבִיל לְיִרְאַת שָׁמַיִם, רַחְמָנוּת שֶׁתּוֹבִיל לָרָצוֹן ה׳.

רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן דּוּרְדַּיָּא, שֶׁבָּכָה בְּכִיּוֹת כָּאֵלֶּה גְּדוֹלוֹת וּמִמֶּנּוּ לָמְדוּ מָה זֶה בְּכָלָל תְּשׁוּבָה. עָשָׂה כָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם וְהוּא הִגִּיעַ לְרֶגַע שֶׁהוּא רְחֵם עַל עַצְמוֹ כָּזֹאת רַחְמָנוּת, אָז הוּא בָּכָה בְּלִי הַפְסָקָה הִתְעוֹרְרָה עָלָיו רַחְמָנוּת כָּזֹאת נוֹרָאִית רַחְמָנוּת כָּזֹאת גְּדוֹלָה שֶׁאָדָם מִתְעוֹרֵר עַל עַצְמוֹ, בֶּאֱמֶת רַחְמָנוּת אֲמִתִּית, רַק שֶׁאָדָם לֹא מִתְקוֹמֵם. כְּשֶׁאָדָם לֹא מִתְקוֹמֵם עִם מָה שֶׁנַּעֲשָׂה אִתּוֹ וְהוּא מְקַבֵּל אֶת זֶה בְּהַכְנָעָה אֶת מָה שֶׁנַּעֲשָׂה אִתּוֹ, מִתְעוֹרֶרֶת לוֹ רַחְמָנוּת נוֹרָאִית עַל עַצְמוֹ וְעַל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ וְעַל הַנֵּצַח שֶׁלּוֹ. מָה שֶׁאֵין כֵּן כַּאֲשֶׁר אָדָם מִתְקוֹמֵם וּמִתְלוֹנֵן לָמָּה זֶה כָּכָה נִרְאָה? אָז הוּא מַגִּיעַ לַמַּסְקָנָה שֶׁלֹּא מְרַחֲמִים עָלַי אָז אֲנִי הוֹלֵךְ. אֲנִי הוֹלֵךְ לְרַחֵם עַל עַצְמִי... וְאָז הוּא הוֹלֵךְ לַעֲבֵרוֹת.

כָּל הַהִתְקוֹמְמוּת הַזֹּאת מוֹלִידָה עֲבֵרוֹת. אַחֲרֵי כֵּן זֶה כְּשֶׁאָדָם מֵרַחֵם עַל עַצְמוֹ רַחְמָנוּת שֶׁל סִטְרָא אַחֲרָא, וְהַדְּבָרִים פְּשׁוּטִים מְאֹד כָּל הַמְּחַשְׁבֵּן לְעַצְמוֹ וְיִבְדֹּק אֶת הַנֶּסְחָה זֶה מְדֻיָּק, הָאָדָם מֵרַחֵם עַל עַצְמוֹ רַחְמָנוּת טוֹבָה, מָתַי? כַּאֲשֶׁר הוּא מוֹרִיד אֶת הָרֹאשׁ. זֶה לֹא סְתָם קָרָה לִי הַדָּבָר הַזֶּה, זֶה לֹא סְתָם, הַבִּלְבּוּל הַזֶּה זֶה מְדֻיָּק. הָיִיתִי מַעֲדִיף שֶׁלֹּא לַעֲבוֹר אֶת זֶה, הָיִיתִי מַעֲדִיף לַעֲקֹף אֶת זֶה, הָיִיתִי מַעֲדִיף בְּכָלָל לֹא לַעֲבוֹר דֶּרֶךְ הַמָּקוֹם הַזֶּה, אֲבָל זֶה מְדֻיָּק, זֶה גַּם לְטוֹבָתִי. אַף עַל פִּי שֶׁקָּשֶׁה יִהְיֶה לִי לְהַגִּיד אֶת זֶה אֲבָל זֶה לְטוֹבָתִי, וְזֶה גַּם מְדֻיָּק. הָיִיתִי מַעֲדִיף בְּכָלָל שֶׁזֶּה לֹא יִקָּרֶה, שֶׁזֶּה לֹא יִקָּרֶה הַדָּבָר הַזֶּה, אֲבָל כְּשֶׁאָדָם נִכְנָע הוּא מֵבִין. הוּא נִכְנָע וְנִכְנָע וְאָז הוּא יְקַבֵּל כָּזֹאת רַחְמָנוּת אֲמִתִּית עַל עַצְמוֹ, כָּזֹאת סִיָּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא תִּמָּשֵׁךְ עָלָיו.

מָה שֶׁאֵין כֵּן שֶׁהוּא יַעֲבוֹר לִתְלוּנוֹת, הוּא יְחַפֵּשׂ סִבָּה לִתְלוּנוֹת עַל ה׳ יִתְבָּרַךְ, לָמָּה כָּכָה נִרְאֵית הַהַנְהָגָה אִתּוֹ? מַפְסִיד אֶת הַכֹּל! וְאָז הוּא מַגִּיעַ לַמַּסְקָנָה אִם כֵּן אֲנִי צָרִיךְ לְהִלָּחֵם עַל עַצְמִי כֵּיוָן שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מַסְפִּיק מְרַחֵם עָלַי... יֵשׁ לוֹ אֶת הַחִשּׁוּבִים שֶׁלּוֹ, אֲבָל לֹא מַסְפִּיק מְרַחֵם עָלַי... אָז אֲנִי מַתְחִיל לְרַחֵם עַל עַצְמִי!

כְּשֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נִגְלָה בְּהַר סִינַי, הוּא נִגְלָה לָהֶם כְּזֶקֶן מֹלֵא רַחֲמִים. זֹאת אוֹמֶרֶת קִבְּלוּ רַחְמָנוּת אֲמִתִּית, דַּעַת אֲמִתִּית, וְאָז אֶפְשָׁר לָתֵת לָהֶם אֶת הַתּוֹרָה.

אוֹתָנוּ מְעַנְיֵן מָה זֶּה נִקְרָא תּוֹרָה בְּטָהֳרָה כִּי בְּסַךְ הַכֹּל אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְתוֹרָה לִשְׁמָהּ בְּיוֹם אֶחָד, גַּם לֹא בְּשָׁבוּעַ אֶחָד, וְגַם לֹא בְּשָׁנָה אַחַת. זוֹ עֲבוֹדָה כָּל הַחַיִּים. הַסִּטְרָא אַחֲרָא חַיֶּבֶת לִגְנֹב. אֲנַחְנוּ סַכָּמְנוּ לְעַצְמֵנוּ שֶׁיֵּשׁ בָּנוּ גַּם שִׁפְלוּת וְגַם גַּאֲוָה, יֵשׁ בָּנוּ אֶת שְׁנֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. שִׁפְלוּת מָה שֶּׁאֲנַחְנוּ מְכַוְּנִים לַה׳ יִתְבָּרַךְ, גַּאֲוָה מָה שֶּׁאֲנַחְנוּ חוֹשְׁבִים עַל עַצְמֵנוּ עַל הָאֶגוֹאִיזְם הַפְּרָטִי שֶׁלָּנוּ, וְזוֹ מֶרְכָּבוֹת. מִתְבָּרֵר שֶׁלַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה יֵשׁ אֶת הַכֹּחַ הַזֶּה לְהַכְנִיעַ אֶת הָרַע הַזֶּה.

כָּל יְדִיעָה הִיא הַצְלָחָה

רַבֵּנוּ בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת מְגַלֶּה לָנוּ כַּמָּה דְּבָרִים עַל תּוֹרָה. קוֹדֶם כָּל אוֹמֵר רַבֵּנוּ בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת שֶׁאָדָם יֵדַע לְעַצְמוֹ שֶׁכָּל יְדִיעָה כְּלָלִית בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה, לֹא מְשַׁנֶּה אֵיפֹה בַּמִּדְרָשִׁים בַּהֲלָכָה בַּגְּמָרָא בַּזֹּהַר, כָּל יְדִיעָה בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה זֶה הַצְלָחַת הַנֶּפֶשׁ.

אַחֲרֵי כֵּן הוּא אוֹמֵר מְפֹרָשׁוֹת שֶׁמִּי שֶׁפּוֹרֵשׁ עַצְמוֹ מִן הַתּוֹרָה שֶׁיֵּדַע שֶׁהוּא מִתְחַבֵּר לַשָּׂטָן. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁאָדָם יֵצֵא מֵהַזְּהָמוֹת וְהַלְּכְלוּכִים בְּלִי תּוֹרָה אֵין סִכּוּי כָּזֶה בִּכְלָל. רַק מָה, בַּתּוֹרָה עַצְמָהּ יֵשׁ שִׁתֵּי בְּחִינוֹת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה, אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת אוֹתָם: יֵשׁ בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אֶת מָה שֶּׁהָאָדָם כָּל רֶגַע וְרֶגַע שֶׁהוּא לוֹמֵד תּוֹרָה לֹא מְשַׁנֶּה בְּאֵיזוֹ צוּרָה בְּאֵיזֶה אֹפֶן שֶׁהוּא בְּאֵיזוֹ רָמָה שֶׁהִיא שֶׁהוּא לוֹמֵד - לִלְמוֹד תּוֹרָה הַזֶּה זֶה זְכוּת שֶׁלּוֹ, אֲפִילּוּ שֶׁהַתּוֹרָה הִיא קָרָעִים קָרָעִים, אֲפִילּוּ שֶׁהַתּוֹרָה בְּהַפְסָקוֹת, אֲפִילּוּ שֶׁהַתּוֹרָה הִיא לֹא בְּרָמָה מְיֻחֶדֶת שֶׁל יִרְאַת שָׁמַיִם הַשֵּׁם יִשְׁמֹר חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא כָּל לִמּוּד תּוֹרָה שֶׁהוּא לוֹמֵד, הוּא יְקַבֵּל עַל זֶה שָׂכָר. אֲבָל לִמּוּד תּוֹרָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אֶת הַכֹּחַ הַסְּגוּלִי שֶׁל הַתּוֹרָה, לְזֶה צָרִיךְ תְּנָאִים מְסֻיָּמִים.

הַכֹּחַ לְטַהֵר

אַתָּה בָּא לִלְמֹד תּוֹרָה? תִּלְמַד תּוֹרָה. אַתָּה לוֹמֵד כָּרֵגַע אֶת רָצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַתָּה לוֹמֵד אֶת מָה שֶּׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נָתַן לָנוּ. יֵשׁ כֹּחַ סְגוּלִי בַּתּוֹרָה, הַכֹּחַ שֶׁל הַתּוֹרָה לְטַהֵר - זֶה כְּבָר תְּלוּי בְּכַמָּה פָּרַמֶטְרִים. יֵשׁ כַּמָּה דְּבָרִים בְּיַחַד שֶׁמְּצָטָרְפִים כְּדֵי לְקַבֵּעַ בֶּאֱמֶת הַאִם הַתּוֹרָה הַזֹּאת יֵשׁ לָהּ כֹּחַ לְטַהֵר אוֹ לֹא, וְאֶת זֶה מֵבִיא הָרַב הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק הָרַב יַעֲקֹב עֵדֶס שְׁלִיטָ״א.

בַּסֵּפֶר שֶׁלּוֹ ׳הִתְקָרְבוּת לְהַשֵּׁם׳ הוּא מַסְבִּיר מָה הֵם הַתְּנָאִים בֶּאֱמֶת שֶׁיְּצָטָרְפוּ בְּיַחַד, שֶׁעַל יְדֵי זֶה אָדָם מְקַבֵּל כֹּחַ מְיֻחָד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא סִדֵּר אֶת

הַבְּרִיאָה בְּצוּרָה כָּזֹאת שֶׁעַל יְדֵי כָּל לִמּוּד שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כָּל יֵדַע בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, מִתְרַבֶּה וּמִתְחַזֵּק הַחִבּוּר שֶׁל הַנְּשָׁמָה שֶׁל הַיְּהוּדִי לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. לֹא מְשַׁנֶּה בְּמַה, כָּל לִמּוּד שֶׁהוּא בְּכָל אֹפֶן שֶׁהוּא, נַעֲשָׂה חִבּוּר בֵּין הַנְּשָׁמָה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, זֶה מָה שֶׁנִּמְצָא בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

רַבֵּנוּ מַסְבִּיר לָנוּ שֶׁבְּעֶצֶם הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ הִיא שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ זֶה שֵׁמוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, הַצְּרוּפִים שֶׁאָדָם הוֹגֶה בַּתּוֹרָה לֹא מְשַׁנֶּה אֵיפֹה, תֵּדַע לְךָ שֶׁכָּל זֶה צֵרוּפֵי אוֹתִיּוֹת וּמֵהָאוֹתִיּוֹת צֵרוּפֵי הָאוֹתִיּוֹת רָאשֵׁי תֵּבוֹת סוֹפֵי תֵּבוֹת אֶמְצָעֵי תֵּבוֹת כָּל מִינֵי צֵרוּפִים, יוֹצְאִים שְׁמוֹת קוֹדֶשׁ. שְׁמוֹת הַקֹּדֶשׁ הָאֵלּוּ הֵם שֵׁמוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. כָּל מִינֵי שֵׁמוֹת. אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים אֲנַחְנוּ לֹא מַרְגִּישִׁים אֶת זֶה, כִּי אֲנַחְנוּ לֹא מִתְמַצְאִים זֶה אֵינְסוֹף שֵׁמוֹת, זֶה בְּלִי סוֹף שֵׁמוֹת, זֶה הַכֹּל שֵׁמוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, הַכֹּל צֵרוּפִים. כְּשֶׁאֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים דִּבְרֵי תּוֹרָה תּוֹךְ כְּדֵי דִּבְרֵי תּוֹרָה אֲנַחְנוּ מְצָרְפִים כָּל הַזְּמַן שֵׁמוֹת בְּלִי לָדַעַת אֵיזֶה שֵׁמוֹת יְצָטָרְפוּ לָנוּ.

עַל יְדֵי זֶה שֶׁהָאָדָם מְצָרֵף שֵׁמוֹת הוּא מִתְחַבֵּר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אַתָּה קוֹרֵא לְמִישֶׁהוּ בַּשֵּׁם אָז מָה יוֹצֵא מִזֶּה? הוּא מַגִּיעַ אֵלֶיךָ. אֲנַחְנוּ קוֹרְאִים אֶת הַשֵּׁמוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אָז אֲנַחְנוּ נִקְשָׁרִים אִתּוֹ. לָכֵן כָּל לִמּוּד תּוֹרָה שֶׁהוּא, עַל יְדֵי זֶה מִתְחַבֶּרֶת הַנְּשָׁמָה שֶׁל הַלּוֹמֵד עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְעַל יְדֵי זֶה מַגִּיעַ שֶׁפַע רוּחָנִי. הַחִבּוּר הַזֶּה מֵבִיא שֶׁפַע רוּחָנִי שֶׁהוּא אוֹר עֶלְיוֹן מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל הַנְּשָׁמָה. וְהָאוֹר הַזֶּה נוֹתֵן לַנְּשָׁמָה עָצְמָה חֲזָקָה מְאֹד, מֵבִיא לַנְּשָׁמָה הַצְלָחוֹת עֲצוּמוֹת מְאֹד.

אֶלָּא שֶׁלֹּא תָּמִיד בִּשְׁעַת הַלִּמּוּד עַצְמוֹ הָאָדָם מַרְגִּישׁ אֶת הַהֶאָרָה הַזֹּאת, אֲבָל גַּם כְּשֶׁאֵינוֹ מַרְגִּישׁ אֶת הַהֶאָרָה הִיא קַיֶּמֶת, כִּי הַמָּסָךְ שֶׁל הַגּוּף הַמְּחִיצָה הַזֹּאת זֶה מוֹנֵעַ לְעֵת עַתָּה שֶׁאָדָם יָחוּשׁ זֹאת, אֲבָל עִם הַזְּמַן גַּם יִזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ חֵלֶק מֵהַהֶאָרָה. אֲבָל הַחֵלֶק שֶׁמַּרְגִּישׁ בֶּאֱמֶת הוּא מְעַט מְאֹד בְּיַחַס לְמָה שֶׁבֶּאֱמֶת זוֹכָה הַנְּשָׁמָה עַל יְדֵי הַלִּמּוּד.

הַשֶּׁפַע הַזֶּה שֶׁיּוֹרֵד הָאוֹר הָעֶלְיוֹן עַל הָאָדָם תָּלוּי בְּכַמָּה דְּבָרִים: **א.** כַּמָּה זְמַן הָאָדָם לוֹמֵד, אִם זֶה שָׁעָה אוֹ שְׁעָתַיִם אוֹ שָׁלוֹשׁ אוֹ אַרְבַּע. אֵינָהּ דּוֹמָה שָׁעָה לְשָׁעָה וַחֲצִי, שָׁעָה וַחֲצִי לִשְׁעָתַיִם, אוֹ שְׁעָתַיִם וָרֶבַע לִשְׁעָתַיִם וָחֵצִי. כָּל דַּקָּה כָּל הַצֵּרוּפִים מִשְׁתַּנִּים אָז זֶה תָּלוּי בַּזְּמַן, כַּמָּה זְמַן הַלִּמּוּד. **ב.** בְּרֶצֶף שֶׁל הַלִּמּוּד. אִם הַלִּמּוּד רָצוּף

אוֹ שֶׁהוּא לוֹמֵד מַפְסִיק לוֹמֵד מַפְסִיק, אִם זֶה רָצוּף זֶה עָצְמָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי, זֶה מַכְפִּיל אֶת הָעָצְמוֹת שֶׁיִּהְיֶה רָצוּף. שִׂימוּ לֵב, זֶה בְּהֶתְאֵם גַּם לַקְּשָׁשִׁי - הַקְּשָׁשִׁי גּוֹרֵם אֶת הַהֶאָרָה.

יֵשׁ גַּם קְשָׁשִׁי יוֹתֵר גָּדוֹל יוֹתֵר קָשֶׁה כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד וְהוּא רוֹצֶה פִּתְאוֹם לָקוּם, "לֹא לֹא, בּוֹא נַמְשִׁיךְ", "אֲבָל רַק שְׁנִיָּה אֲנִי אָקוּם אֲנִי אֶחֱזֹר", "לֹא לֹא אֲנִי אַמְשִׁיךְ, מְעַנְיֵן", "אֲבָל מָה קוֹרֶה שָׁם? אֲנִי שָׁמַעְתִּי שָׁם אֵיזֶה זְמְזוּם, אֲנִי אָקוּם... מִישֶׁהוּ שָׁם עָבַר, נִרְאָה לִי אֲנִי צָרִיךְ אוֹתוֹ, רַק רֶגַע", "לֹא לֹא עָזוֹב, לֹא עַכְשָׁו", "יֵשׁ לִי מַשֶּׁהוּ לְהַגִּיד לוֹ אֲנִי חַיָּב דָּחוּף הוּא יַעֲלֵם לִי", "לֹא אֲנִי נִשְׁאַר פֹּה"... וְכָל זֶה רָץ בִּמְהִירוּת הָעִקָּר לַעֲצֹר אוֹתָךְ שֶׁלֹּא יִהְיֶה רָצֻף פֹּה.

דָּבָר שְׁלִישִׁי הוּא אוֹמֵר בְּרִכּוּז שֶׁל הַלִּמּוּד זֶה תָּלוּי כַּמָּה אָדָם מַכְנִיס אֶת כָּל הַמַּחַ שֶׁלּוֹ בַּלִּמּוּד. פַּעַם מִישֶׁהוּ בָּא לְחָפֵץ חַיִּים אָמַר לוֹ: "כְּבוֹד הָרַב אֲנִי בְּקְשָׁשִׁי לָמַדְתִּי דַּף אֶחָד בַּגְּמָרָא, אֲנָשִׁים פֹּה לָמְדוּ הַסְפִּיקוּ מַסֶּכְתּוֹת, הִסְפִּיקוּ עֲשָׂרוֹת עַמּוּדִים, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מָה קוֹרֶה אִתִּי אֲנִי נִתְקָעֲתִי בָּעַמּוּד הַזֶּה לֹא זָז אִתּוֹ. לָמַדְתִּי טוֹב אֶת הָעַמּוּד אֲבָל הֵם כְּבָר הִסְפִּיקוּ כַּמָּה פְּרָקִים בַּזְּמַן הַזֶּה". אָמַר לוֹ חָפֵץ חַיִּים: "כַּמָּה לָמַדְתָּ? מֵאָה עַמּוּדִים לָמַדְתָּ? וָואי". אוֹמֵר לוֹ: "לֹא הָרַב, לָמַדְתִּי עַמּוּד אֶחָד". "לָמַדְתָּ מֵאָה עַמּוּדִים, מָה אַתָּה אוֹמֵר"? חָשַׁב שֶׁהוּא זָקֵן לֹא שׁוֹמֵעַ, אָמַר לוֹ: "הָרַב לָמַדְתִּי עַמּוּד אֶחָד הָרַב", אוֹמֵר לוֹ: "אֲנִי שׁוֹמֵעַ נָכוֹן אֲנִי קָשִׁישׁ אֲבָל אֲנִי שׁוֹמֵעַ, שָׁמַעְתִּי אוֹתְךָ, אֲבָל מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שֶׁבָּאבוֹת דְּרַבִּי נָתָן מוּבָא שֶׁאֶחָד בְּצַעַר זֶה יוֹתֵר מֵאָשֵׁר מֵאָה שֶׁלֹּא בְּצַעַר, הָאֶחָד הַזֶּה שֶׁלָּמַדְתָּ בִּגְלַל שֶׁעָבַרְתָּ הַרְבֵּה צַעַר, נָחְשָׁב יוֹתֵר מֵהַמֵּאָה שֶׁלֹּא בְּצַעַר, שָׁקוּל לְךָ כְּמוֹ מֵאָה, יוֹתֵר מֵאָשֵׁר מֵאָה. הֵם לָמְדוּ בְּצוּרָה רְגוּעָה וְאַתָּה הָיָה לְךָ צַעַר גָּדוֹל מְאֹד עָבַרְתָּ יִסּוּרִים נָחְשָׁב לְךָ יוֹתֵר מִמֵּאָה עַמּוּדִים הַדָּבָר הַזֶּה".

בַּשָּׁמַיִם לֹא סוֹפְרִים דַּפִּים, רוֹאִים בְּדִיּוּק מָה הָאָדָם עוֹבֵר. אֶת הַמְּצוּקוֹת, אֶת כָּל הַמּוּעָקוֹת שֶׁלּוֹ, אֶת כָּל הַבִּלְבּוּל, כָּל טִרְטוּר הַנֶּפֶשׁ שֶׁלּוֹ, וְרוֹאִים לַמְּרוֹת הַכֹּל עוֹד הוּא יוֹשֵׁב לִלְמֹד, לַמְּרוֹת הַכֹּל הוּא מַכְנִיס אֶת הָרֹאשׁ שֶׁלּוֹ בַּתּוֹרָה, אָז מְחַשְׁבִים לוֹ אֶת זֶה פִּי מֵאָה, יוֹתֵר מֵאָשֵׁר פִּי מֵאָה.

נוֹסָף לַכֹּל זֶה תָּלוּי בָּחֵשֶׁק שֶׁל הַלִּמּוּד. מָה פֵּרוּשׁ? מוֹטִיבַצְיָה. יֵשׁ אֶחָד שֶׁבָּא "בּוֹא נִלְמַד מַשֶּׁהוּ, שֶׁהַשֵּׁם יַעֲזֹר תַּגִּיד מַשֶּׁהוּ", יֵשׁ אֶחָד שֶׁמִּסְתַּעֵר עַל הַיַּעַד "מָה?

בּוֹא נִלְמַד, בּוֹא נֵדַע עוֹד תּוֹרָה, בּוֹא נֵדַע עוֹד הֲלָכָה, עוֹד פְּרָט, עוֹד מַשֶּׁהוּ בַּפָּרָשָׁה, בּוֹא נֵדַע עוֹד מִשְׁנָה, עוֹד קֶטַע הַגְּמָרָא הַזֶּה בּוֹא נָבִין אוֹתוֹ, בּוֹא נֵדַע אוֹתוֹ״.

עִם חֶשֶׁק, עִם מוֹטִיבַצְיָה, זֶה מַכְפִּיל לְאֵין עֵרֶךְ אֶת הָעֲצָמוֹת שֶׁהוֹלְכוֹת לָרֶדֶת עָלֵינוּ, הַחֶשֶׁק הַזֶּה הָרָצוֹן וְהַשִּׂמְחָה בְּמַה שֶּׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים. כַּמּוּבָן עוֹד פַּעַם זֶה תָּלוּי, בַּשָּׁמַיִם מִסְתַּכְּלִים לִפְעָמִים אָדָם מַגִּיעַ בְּלִי אֱנֶרְגִיּוֹת בְּלִי כֹּחוֹת וְלַמְרוֹת הַכֹּל לָמְרוֹת הַכֹּל בָּא, לֹא מְזַלְזְלִים בָּזֶה, מַעֲרִיכִים אוֹתוֹ עוֹד יוֹתֵר כִּי בְּאוֹתָם רְגָעִים הוּא יָכוֹל לְהַגִּיד לִי ״שְׁמַע אֲנִי בַּמַּצָּב שֶׁלִּי פָּטוּר, אָנוּס רַחֲמָנָא פַּטְרֵיהּ״... אֲבָל בָּא רַבֵּנוּ וְאָמַר שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים מְאֹד רוֹצִים אֶת הַמִּצְוָה לָמְרוֹת הַכֹּל אַף עַל פִּי שֶׁאָנוּס רַחֲמָנָא פַּטְרֵיהּ, אָנוּס הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֵשׁ לוֹ פְּטוּר, אֲבָל הֵם רוֹצִים אֶת הַמִּצְוָה לָמְרוֹת הַכֹּל, לֹא מִסְתַּפְּקִים בַּפְּטוּר הַזֶּה, רוֹצִים אֶת הַמִּצְוָה לָמְרוֹת הַכֹּל זֶה יִשְׂרְאֵלִים קְדוֹשִׁים.

עוֹלָם הַתֹּהוּ

הָיָה סִפּוּר שֶׁסִּפֵּר אוֹתוֹ הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק הָרַב לֵיבּוֹבִיץ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, וְאָז הוּא בִּקֵּשׁ לְפָרְסֵם אֶת הַסִּפּוּר הַזֶּה. הָרַב לֵיבּוֹבִיץ עָלָיו הַשָּׁלוֹם הָיָה עוֹסֵק הַרְבֵּה בְּתִקּוּן נְשָׁמוֹת מֵעוֹלָם הַתֹּהוּ, עוֹלָם הַתֹּהוּ זֶה מָקוֹם כָּזֶה שֶׁהָאָדָם מְדַמְיֵן לְעַצְמוֹ שֶׁהוּא נִמְצָא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהוּא כְּבָר נִפְטַר בְּעֶצֶם, וְאַחֲרֵי הַפְּטִירָה שֶׁלּוֹ אָדָם מְדַמְיֵן שֶׁהוּא מִסְתּוֹבֵב בָּעוֹלָם שֶׁהוּא עוֹבֵד שֶׁהוּא אוֹכֵל שֶׁהוּא יָשֵׁן שֶׁהוּא מְטַיֵּל שֶׁהוּא הוֹלֵךְ הַבַּיְתָה, הוּא חוֹזֵר נוֹסֵעַ בָּאוֹטוֹבּוּס...

לָכֵן מְקֻבָּל בִּבְרִיסְלַב שֶׁמּוֹדִיעִים לוֹ בַּקֶּבֶר שֶׁהוּא נִפְטַר, כָּךְ שֶׁיֵּדַע שֶׁהוּא נִפְטַר אַחֶרֶת אָדָם יָכוֹל לַחְשֹׁב שֶׁהוּא עֲדַיִן חַי בִּכְלָל, יָכוֹל לְהִסְתּוֹבֵב שָׁם שָׁנִים עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה... פָּשׁוּט מַמְשִׁיךְ אֶת מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה פֹּה, רַק לֹא נוֹתְנִים לוֹ, מַפְרִיעִים לוֹ כָּל מָה שֶׁהוּא מְנַסֶּה לַעֲשׂוֹת לֹא הוֹלֵךְ לוֹ, וְזֶה נִקְרָא עוֹלָם הַתֹּהוּ.

אֵיךְ אָדָם יֵדַע שֶׁהוּא לֹא בְּעוֹלָם הַתֹּהוּ? אוּלַי אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּעוֹלָם הַתֹּהוּ? אֵיךְ אָדָם יֵדַע שֶׁהוּא לֹא בְּעוֹלָם הַתֹּהוּ? אִם אַתָּה תּוֹפֵס אֶת לְקוּטֵי מוֹהֲר״ן בַּיָּד אַתָּה בָּטוּחַ לֹא בְּעוֹלָם הַתֹּהוּ. אָז לָכֵן אָדָם יֵלֵךְ תָּמִיד עִם לְקוּטֵי מוֹהֲר״ן בַּיָּד שֶׁיֵּדַע שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא בְּעוֹלָם הַתֹּהוּ, כִּי שָׁם בְּעוֹלָם הַתֹּהוּ אִי אֶפְשָׁר לֶאֱחֹז לְקוּטֵי מוֹהֲר״ן בַּיָּד, יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ, כֵּן כִּי אָדָם לֹא יָכוֹל לָדַעַת אוּלַי הוּא בֶּאֱמֶת כְּבָר נִפְטַר וְהוּא רַק מִסְתּוֹבֵב וְהוּא בְּעוֹלָם הַתֹּהוּ בִּכְלָל? וְהוּא מִסְתּוֹבֵב וְהַכֹּל רָגִיל.

עַל כָּל פָּנִים, סִפֵּר הָרַב לֵיבוֹבִיץ עָלָיו הַשָּׁלוֹם הָיָה לוֹ הַרְבֵּה עֲבוֹדָה עִם נְשָׁמוֹת מֵעוֹלָם הַתֹּהוּ. יוֹם אֶחָד הוּא הָלַךְ בִּרְחוֹבוֹת תֵּל אָבִיב וְהוּא רוֹאֶה יְהוּדִי תַּלְמִיד חָכָם שֶׁנִּפְטַר, שֶׁהוּא נִמְצָא שָׁם בָּרְחוֹב וְהוּא מְחַכֶּה לָאוֹטוֹבּוּס, רָצִים אַחֲרָיו אֲנָשִׁים וְכָל מִינֵי יְצוּרִים וְצוֹחֲקִים וְלוֹעֲגִים מִמֶּנּוּ, וְהוּא רָץ וְעוֹד פַּעַם בָּא, וְהָאוֹטוֹבּוּס עוֹד פַּעַם לֹא מַגִּיעַ, מַמָּשׁ צַעַר גָּדוֹל, הוּא הָיָה בְּעוֹלָם הַתֹּהוּ בִּרְחוֹבוֹת תֵּל אָבִיב. אַף אֶחָד לֹא רוֹאֶה אֶת זֶה הַצַּדִּיק רָאָה אֶת זֶה, רָאָה אוֹתוֹ מִסְתּוֹבֵב שָׁם שֶׁהוּא נִרְאָה לוֹ שֶׁהוּא מְחַכֶּה בְּתַחֲנָה, שֶׁהוּא מְחַכֶּה לְאוֹטוֹבּוּס וְשֶׁאֲנָשִׁים מְצִיקִים לוֹ.

הוּא אָמַר שֶׁהַנִּפְטָר הַהוּא הָיָה תַּלְמִיד חָכָם רְצִינִי, הוּא סִפֵּר וְאָמַר לְפַרְסֵם לָמָּה זֶה קָרָה לוֹ? לָמָּה הִגִּיעַ לוֹ הָעֹנֶשׁ שֶׁל עוֹלָם הַתֹּהוּ? הוּא הָיָה מוֹסֵר שִׁעוּרִים לָרַבִּים, כָּל הַשִּׁעוּרִים שֶׁהוּא מָסַר זֶה הָיָה לִכְבוֹד עַצְמוֹ, לָכֵן זֶה הִגִּיעַ לְזֶה. מָסַר שִׁעוּרִים בְּרַבִּים אֲבָל לִכְבוֹד עַצְמוֹ, עַל זֶה הֶעֱנִישׁוּ אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַתֹּהוּ. אָדָם יֵדַע כָּל הַזְּמַן - מָה רוֹצִים מֵאִתָּנוּ? לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לַה׳ יִתְבָּרַךְ, זֶה מָה שֶׁרוֹצִים מֵאִתָּנוּ לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לַה׳ יִתְבָּרַךְ.

הַכֹּל מַתְחִיל מִזֶּה שֶׁאָדָם יוֹדֵעַ וְנִכְנָע, מָה ה׳ יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה מִמֶּנִּי. לֹא מִסְתַּכֵּל עַל אַף אֶחָד, הַהוּא מַצְלִיחַ? שֶׁיַּצְלִיחַ עוֹד פִּי מִלְיוֹן מָה זֶה נוֹגֵעַ לִי? הַסִּפּוּר שֶׁלּוֹ, הוּא מְבֻזֶּה לֹא יוֹדֵעַ לָמָּה כָּכָה מִסְכֵּן, לֹא יוֹדֵעַ, אִם אֲנִי הָיִיתִי בַּסִּפּוּר שֶׁלּוֹ, יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהָיִיתִי אֲפִילּוּ יוֹתֵר גָּרוּעַ מִמֶּנּוּ, מָה יֵשׁ לִי לְזַלְזֵל בּוֹ?

לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ

מַזְמִינִים אָדָם, לֹא מִסְתַּכֵּל עַל אַף אֶחָד מְמֻקָּד בַּסִּפּוּר שֶׁלּוֹ מְחַפֵּשׂ אֵיךְ לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לַה׳ יִתְבָּרַךְ, אֵיפֹה אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לַה׳ יִתְבָּרַךְ. מָה זֶה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לַה׳ יִתְבָּרַךְ? אֵיפֹה אֲנִי יוֹצֵא מֵהַנְּגִיעוֹת שֶׁל עַצְמִי? זֶה לֹא קַל, זֶה סִפּוּרִים מְאֹד קָשִׁים לָצֵאת מֵהַנְּגִיעוֹת שֶׁל עַצְמֵנוּ, לִפְעָמִים זֶה מְאֹד קָשֶׁה.

לִפְעָמִים אָדָם מְנַסִּים אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ וְהוּא חוֹשֵׁב, ״מָה אֲנִי אֶהְיֶה פְּרַאייֶר שֶׁלּוֹ? הַפַּעַם אֲנִי מַרְאֶה לוֹ עַד הַסּוֹף! הַפַּעַם אֲנִי סוֹגֵר אִתּוֹ חֶשְׁבּוֹן. מָה זֶה? זֶה לְשֵׁם שָׁמַיִם כַּמּוּבָן לֹא סְתָם, לְשֵׁם הַצֶּדֶק וְהַשָּׁלוֹם! אֲנִי מַרְאֶה לוֹ מִי אֲנִי וְזֶהוּ פֹּה זֶה נִגְמָר הַסִּפּוּר״!

יָכוֹל לִהְיוֹת שָׁאַתָּה צוֹדֵק אֲבָל לְמִידַת מַלְאָכִים לֹא הִגַּעַתְּ אֵלֶיהָ, הַמִּדָּה הַזֹּאת הַמְיֻחֶדֶת שֶׁאָדָם יוֹצֵא מֵהַנְּגִיעוֹת הָאִישִׁיוּת שֶׁלּוֹ הוּא זוֹכֶה לְתוֹרָה בְּטָהֳרָה. בְּדֶרֶךְ כְּלָל הַמַּסְלוּל הוּא תִּקּוּן הַיְסוֹד, וְאָז יֵשׁ תּוֹרָה בְּטָהֳרָה, תִּקּוּן הַיְסוֹד. הַכַּוָּנָה מָה שֶׁנַּעֲשָׂה בַּשָּׁבוּעַ הַזֶּה שֶׁהוּא הַשָּׁבוּעַ הַשִּׁשִּׁי שֶׁל סְפִירַת הָעֹמֶר, כָּל הַשָּׁבוּעַ הַזֶּה כֻּלּוֹ זֶה תִּקּוּן הַיְסוֹד, אַחֲרֵי זֶה יֵשׁ מַלְכוּת, וְאַחֲרֵי זֶה שָׁבוּעוֹת, שֶׁמְּקַבְּלִים אֶת הַתּוֹרָה. שֶׁנִּזְכֶּה לְקַבָּלָה בְּטָהֳר, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

בחוקותי

יְסוֹד שֶׁבַּיְסוֹד

אֲנַחְנוּ מִתְקָרְבִים אֶל חַג הַשָּׁבוּעוֹת וַאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לָדַעַת כֵּיצַד וּלְמָה לְהִתְכּוֹנֵן.

בְּכָל הַנּוֹגֵעַ לְקֶדֶשָׁה, בַּשָּׁבוּעַ הַזֶּה יֵשׁ נְפָיוֹן יוֹתֵר מֵהָרָגִיל בְּעִנְיְנֵי יְסוֹד, זֹאת אוֹמֶרֶת לַגְּבָרִים יֵשׁ יוֹתֵר נְפָיוֹן וְגַם לְנָשִׁים יֵשׁ נְפָיוֹן. לַגְּבָרִים יֵשׁ נְפָיוֹן בִּשְׁמִירַת עֵינַיִם יוֹתֵר מֵהָרָגִיל, וְנִרְאָה לָהֶם שֶׁהָרְחוֹב מֵצַף בִּבְעָיוֹת, יוֹתֵר מֵהָרָגִיל. וּלְנָשִׁים יֵשׁ לָהֶן גַּם כֵּן נְפָיוֹן יוֹתֵר מֵהָרָגִיל שֶׁיּוֹצְאוֹת לָרְחוֹב - אֵיךְ לְהִתְלַבֵּשׁ. זֹאת טֻמְאָה שֶׁיּוֹרֶדֶת, זֹאת עָצְמָה שֶׁל בִּלְבּוּל שֶׁיּוֹרֵד מִלְמַעְלָה, שֶׁמְּבַלְבְּלִים אֶת כֻּלָּם. אוֹתָהּ מְבַלְבְּלִים אֵיךְ לְהִתְלַבֵּשׁ, וְאֶת הַגְּבָרִים מְבַלְבְּלִים לִשְׁמוֹר אֶת הָעֵינַיִם. מַחֲשָׁבוֹת וְהִרְהוּרִים.

הַבַּעַל דָּבָר יֵשׁ לוֹ מִלְחָמָה עִם כֻּלָּם, עִם כָּל אֶחָד. אָדָם מִשְׁתַּדֵּל לִשְׁמוֹר עֵינַיִם בַּשָּׁבוּעַ שֶׁל יְסוֹד (הַשָּׁבוּעַ הַשִּׁשִּׁי שֶׁל סְפִירַת הָעֹמֶר), זֶה הָאֶפְקְט הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּדוֹל מִכָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה. בְּשָׁבוּעַ שֶׁל יְסוֹד הוּא מוֹצִיא אֶת כָּל הַכֵּלִים שֶׁלּוֹ. וְיסוֹד שֶׁבַּיְסוֹד זֶה עִקַּר הַנְּקֻדָּה.

הַמֵּשָׂג רַחֲמִים זֶה מֵשָׂג מְאֹד רָחַב. נִרְאָה לְכָל אֶחָד שֶׁהוּא בָּקִי בַּמֵּשָׂג שֶׁל רַחֲמִים כִּי רַחֲמִים זֶה מֵשָׂג פָּשׁוּט בְּיוֹתֵר, מָה זֶה נִקְרָא רַחֲמִים, אַתָּה צָרִיךְ לְהַסְבִּיר מָה זֶה רַחֲמִים? עַם יִשְׂרָאֵל בַּיְשָׁנִים, רַחְמָנִים וְגוֹמְלֵי חֲסָדִים. דְּבָרִים אֶלֶמֶנְטָרִיִּים בַּיַּהֲדוּת זֶה רַחְמָנוּת, רַחֲמִים. מִתְבָּרֵר שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא נוֹחֲתִים לַנְּקֻדָּה בֶּאֱמֶת, הֲגַם שֶׁאֲנַחְנוּ מְבִינִים מָה זֶה רַחֲמִים אֲבָל אֲנַחְנוּ לֹא נוֹחֲתִים לַנְּקֻדָּה לַמֵּשָׂג הַשָּׁרְשִׁי הַזֶּה.

בְּשָׁבוּעוֹת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נִגְלָה לְעַם יִשְׂרָאֵל כְּזָקֵן מֵלֵא רַחֲמִים. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִתְגַּלֶּה בָּעוֹלָמוֹת בְּכָל פַּעַם לְפִי הַפְּעֻלּוֹת שֶׁהוּא פּוֹעֵל לְפִי הַכֹּחוֹת שֶׁהוּא רוֹצֶה לְגַלּוֹת כָּךְ הוּא מִתְגַּלֶּה, זֶה נִקְרָא שֶׁהוּא מִתְגַּלֶּה, בְּאֵיזוֹ דְּמוּת הוּא מִתְגַּלֶּה. כִּי מִצַּד עַצְמוֹ הוּא אֵין סוֹף, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמַעֲנֵנוּ נָתַן שֵׂנּוּכַל לִקְרֹא לוֹ בְּכִנּוּיִים מְסֻיָּמִים כְּדֵי שֶׁאֲנַחְנוּ בְּכָל אוֹפֶן נִהְיֶה מְחֻבָּרִים אִתּוֹ, כָּל הַשֵּׁמוֹת זֶה רַק מָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא פּוֹעֵל בָּעוֹלָמוֹת כָּל פַּעַם בְּצוּרָה אַחֶרֶת. מִתְגַּלֶּה בְּרַחֲמִים זֶה שֵׁם הַשֵּׁם י-ה-ו-ה. מִתְגַּלֶּה בַּשֵּׁם ש-ד-י זֹאת אוֹמֶרֶת מְשַׁדֵּד מַעֲרְכוֹת וְכוּ׳.

כְּשֶׁשּׁוֹאֲלִים מָה זֶה נִקְרָא רַחֲמִים צָרִיךְ לְהַתְחִיל לְהָבִין מָה אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים בָּעוֹלָם הַזֶּה בִּכְלָל. הָרַעְיוֹן הוּא, כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר הַמַּהֲרַ״ל, מָה שֶׁכָּתוּב בַּחַזַ״ל שֶׁאֲנַחְנוּ מֻרְכָּבִים מִגּוּף וּנְשָׁמָה. גּוּף הַכַּוָּנָה יְצָרִים נִפְלָאִים וּמְיֻחָדִים יְצָרִים בַּהֲמִיִּים, פָּשׁוּט, לֶהָנוֹת לְכַיֵּיף כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר. וּמִצַּד שֵׁנִי נְשָׁמָה רוּחָנִית אֵין סוֹפִית שֶׁרוֹצָה אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַד אֵין סוֹף. זֶה צֵרוּף מֵעִנְיַן שֶׁל מַלְאַךְ וּבְהֵמָה קְשׁוּרִים בְּיַחַד. אִם אַתָּה לוֹקֵחַ מַלְאַךְ וְקוֹשֵׁר אוֹתוֹ לְעַכְבָּר, אַתָּה בָּטוּחַ שֶׁהַמַּלְאָךְ יָרִים אֶת הָעַכְבָּר, מִתְבָּרֵר שֶׁזֶּה לֹא מָה שֶׁקּוֹרֶה אֶלָּא הָעַכְבָּר יָכוֹל לִמְשׁוֹךְ גַּם אֶת הַמַּלְאָךְ.

כֵּן, זֶה כָּל כָּךְ מְסֻבָּךְ הָעֵסֶק שֶׁל גּוּף וּנְשָׁמָה שֶׁעַכְשָׁו אֲנַחְנוּ בְּטוּחִים שֶׁאֲנַחְנוּ סוֹבְלִים מִפְּצוּל אִישִׁיּוּת. לָמָּה, כִּי זֶה נִרְאָה כְּמוֹ שְׁנֵי אֲנָשִׁים: יוֹם אֶחָד הוּא מִתְלַהֵב כָּל כָּךְ מֵהַקְּדֻשָּׁה, מִתְלַהֵב מֵהַסְּפָרִים, רוֹצֶה לְנַשֵּׁק כָּל מִילָה, לֹא עוֹזֵב אֶת זֶה לֹא לָצֵאת מִפֹּה, זֶהוּ. אַחֲרֵי כַּמָּה שָׁעוֹת הוּא אוֹמֵר אֵין לִי כֹּחַ לְכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה. הוֹלֵךְ לִישׁוֹן, הַה, הַה...

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר אֲנִי יָצַרְתִּי אֶת הַיִּצְרָה הַזֹּאת. יֵשׁ הוֹרָאוֹת יַצָּרָן, יֵשׁ הוֹרָאוֹת מְפָרְשׁוֹת מָה לַעֲשׂוֹת בְּכָל מִינֵי מַצָּבִים. אֵיפֹה לִלְחֹץ כַּמָּה לִלְחֹץ.

בָּרָאתִי תּוֹרָה תְּבָלִין

וּמָה קָרָה פֹּה, הֵבִיאוּ לְפֹה דּוֹר שָׁלֵם וְעוֹד דּוֹר וְעוֹד דּוֹר, וְהִתְפּוֹצֵץ מוּל הַפַּרְצוּף, מִסְכֵּן לְאָן הִגִּיעַ הַנּוֹעַר, לְאָן הִגִּיעוּ הַנְּשָׁמוֹת הָאֵלֶּה. מִסְכָּנִים אֵלֶּה שֶׁבְּגִיל 7 נֶחְשָׁפִים כְּבָר לְכָל הַשְּׁטוּיוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, בְּגִיל 12 הֵם כְּבָר אַחֲרֵי כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה, בְּגִיל 15 כְּבָר שְׁרִיטָה עֲמוּקָה, וּבְגִיל 20 יְכוֹלִים לְהָקִים בָּיִת... אֵיזֶה מִסְכֵּנוּת, עַל מָה מְדֻבָּר פֹּה בִּכְלָל? אָז מָה עָשִׂינוּ?

אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: תָּבִינוּ זֶה לֹא יֵלֵךְ, נְשָׁמוֹת טְהוֹרוֹת. אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: בָּרָאתִי יֵצֶר הָרַע בָּרָאתִי לוֹ תּוֹרָה תְּבָלִין, זֶה לֹא יַעֲבֹד. אַחֲרֵי שֶׁאֲנַחְנוּ מְבִינִים אֶת כָּל הָעִנְיָן הַזֶּה, שֶׁזֶּה רַק הַקְדָּמָה לְהָבִין מָה זֶה בְּעָצָם רַחֲמִים.

רַחֲמָנוּת אֲמִתִּית זֹאת רַחֲמָנוּת נִצְחִית. כְּשֶׁהָאָדָם מֵרַחֵם עַל הַנִּצְחִיּוּת שֶׁלּוֹ. כְּשֶׁהוּא מֵרַחֵם עַל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ, כְּשֶׁהוּא מֵרַחֵם עַל עַצְמוֹ: מָה אֲנִי עוֹשֶׂה פֹּה בְּעֶצֶם? זֶה נִקְרָא רַחֲמָנוּת אֲמִתִּית. אַךְ כְּשֶׁהָאָדָם מֵרַחֵם עַל עַצְמוֹ רַחֲמִים עַצְמִיִּים כָּאֵלּוּ - אֵלֶּה רַחֲמִים לֹא טוֹבִים, וְהוֹלֵךְ לַעֲבֵרוֹת, וְלָמָּה? כִּי הוּא מֵרַחֵם עַל עַצְמוֹ. מָה זֶה הָרַחֲמִים הָעַצְמִיִּים הָאֵלּוּ? זֶה בְּעֶצֶם מֵכִיל תְּלוּנָה עַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: אַתָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מִתְנַהֵג אִתִּי בְּצוּרָה נָכוֹנָה. אָז אֲנִי מַתְחִיל לְרַחֵם עַל עַצְמִי לְבַד.

אָז יֵשׁ מֵשֶׂג שֶׁנִּקְרָא חָכְמָה בִּינָה וְדַעַת. מָה זֶה חָכְמָה בִּינָה וְדַעַת? חַבַּ"ד כֵּן? מָה זֶה חַבַּ"ד? חַיְבִים בְּרֶסְלַב דָּחוּף...

חָכְמָה - זֶה יֵדַע. יֵשׁ הַרְבֵּה דְּבָרִים שָׁאַתָּה יוֹדֵעַ. יֵשׁ גַּם דְּבָרִים שָׁאַתָּה לֹא יוֹדֵעַ. יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁאָדָם לוֹמֵד אָז הוּא יוֹדֵעַ - מַחְכִּים. אוֹמֵר רַבֵּנוּ מִפָּרָשׁ בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת, בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כָּל יְדִיעָה מִידִיעַת הַתּוֹרָה - הַצְּלָחַת הַנֶּפֶשׁ. לֹא מְשַׁנֶּה מָה. אִם זֶה חֻמָּשׁ עִם רַשׁ"י, אִם זֶה הֲלָכָה, אִם זֶה גְּמָרָא, אִם זֶה לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן. מָה שָׁאַתָּה יוֹדֵעַ. כָּל יְדִיעָה מִידִיעוֹת הַתּוֹרָה - הַצְּלָחַת הַנֶּפֶשׁ. מָה זֶה חָכְמָה? יֵדַע בְּעָלְמָא.

מָה זֶה בִּינָה? כְּשֶׁהוּא הִשְׁתַּמֵּשׁ בַּחָכְמָה הַזֹּאת לְהָבִין מִזֶּה כָּל מִינֵי דְּבָרִים, לְהָבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר. אִם חַז"ל אוֹמְרִים כָּכָה, אָז מִכָּאן אֲנִי לָמֵד שֶׁכַּנִּרְאֶה גַּם כָּךְ צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג. וְגַם כָּךְ מוֹצִיא מִזֶּה לִמּוּדִים. לְהָבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר זֶה נִקְרָא בִּינָה.

אֲבָל דַּעַת זֶה מַשֶּׁהוּ אַחֵר לְגַמְרֵי. דַּעַת זֶה מֵשֶׂג לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי שׁוֹנֶה. זֶה סוּג שֶׁל יְדִיעָה כָּזֹאת שָׁאַתָּה לֹא יָכוֹל לְהִתְנַהֵג אַחֶרֶת. אֵין זִיּוּפִים פֹּה. "וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם

וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבֶךָ". זֶה יוֹשֵׁב חָזָק עַל הַלֵּב. לֹא יָכוֹל לְהִתְנַהֵג אַחֶרֶת, זֶה נִקְרָא דַּעַת. זֶה חָכְמָה שְׁמְחַיֶּבֶת אוֹתְךָ בְּאֹפֶן פָּשׁוּט אִי אֶפְשָׁר לְהִתְנַהֵג אַחֶרֶת.

אֵיפֹה הַדַּעַת?

אִם הָיִינוּ מִתְנַהֲגִים חֲמִשִּׁים אָחוּז מֵהַיְדִיעוֹת שֶׁלָּנוּ הָיִינוּ הַיּוֹם נִרְאִים אַחֶרֶת לְגַמְרֵי. אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים הַרְבֵּה דְּבָרִים בְּכָל מִינֵי תְּחוּמִים, בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּרְחוֹקִים מִזֶּה. לְמָשָׁל אָדָם יוֹדֵעַ שֶׁלָּשׁוֹן הָרַע זֶה חָמוּר מְאֹד, אֲבָל בָּא מִישֶׁהוּ וְשׁוֹאֵל אוֹתְךָ תַּגִּיד לִי מָה אַתָּה אוֹמֵר עָלָיו? אֲנִי רוֹצֶה לִפְתֹּחַ אִתּוֹ עֵסֶק עִם הַבֶּן אָדָם הַזֶּה, מָה אַתָּה אוֹמֵר עַל זֶה? אַל תִּשְׁאַל, סְפוּר אִתּוֹ. מָה, לֹא יָכוֹל לְדַבֵּר לְהַגִּיד לְךָ. אָז תַּגִּיד. לֹא יָכוֹל. זֹאת אוֹמֶרֶת יֵשׁ פֶּה בְּעָיָה: אָבָק לָשׁוֹן הָרַע. לֹא אָמַרְתָּ כְּלוּם רַק אָמַרְתָּ לוֹ שֶׁיֵּשׁ פֶּה בְּעָיָה. אָבָק לָשׁוֹן הָרַע...

זֹאת אוֹמֶרֶת, אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים הַרְבֵּה דְּבָרִים וּבְאֹפֶן מַעֲשִׂי בַּשֶּׁטַח לֹא מְקַיְּמִים. לָמָּה? כִּי זֶה לֹא יוֹשֵׁב עַל הַלֵּב. "וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבֶךָ", דַּעַת זֶה דְּבָרִים כָּל כָּךְ חָזָק שֶׁזֶּה בַּלֵּב שֶׁהוּא לֹא יָכוֹל לְהִתְנַהֵג אַחֶרֶת - זֶה נִקְרָא דַּעַת.

בִּשְׁבוּעוֹת מִתְגַּלֶּה אֲלֵיהֶם כְּזָקֵן מַלֵּא רַחֲמִים. יוֹרֶדֶת דַּעַת כָּזֹאת נִפְלָאָה. כָּל מִינֵי יְדִיעוֹת שֶׁלָּנוּ נִכְנָסוֹת לַלֵּב. זוֹ הַמְּתָנָה שֶׁל שָׁבוּעוֹת. כִּי אִם תַּעֲשֶׂה אֶת זֶה בְּלַחַץ, אַתָּה מַרְגִּישׁ מַחֲנָק אֲבָל כְּשֶׁזֶּה נִכְנָס בִּנְעִימוּת זֶה נִקְרָא נִכְנָס לַלֵּב, זֶה נִקְרָא שָׁבוּעוֹת. מִתְגַּלֶּה כְּזָקֵן מַלֵּא רַחֲמִים. רַחֲמִים זֶה דַּעַת. וּכְשֶׁהָאָדָם מְקַבֵּל טִפַּת דַּעַת הוּא נִהְיֶה בֶּן אָדָם אַחֵר לְגַמְרֵי. טִפַּת דַּעַת זֶה אָדָם אַחֵר לְגַמְרֵי. הֲרֵי כָּל מָה שֶׁאֲנַחְנוּ בְּעֶצֶם זֶה עַל פִּי הַדַּעַת שֶׁלָּנוּ.

מָה אֲנַחְנוּ מְחַפְּשִׂים בְּכָל הַסִּפּוּר כָּאן? וְכִי לֹא יוֹדְעִים מִשָּׁמַיִם שֶׁשָּׁמוּ אוֹתָנוּ פֹּה? אָז נָתְנוּ לוֹ פֹּה רְשׁוּת לְיֵצֶר הָרַע לְשַׁגֵּעַ וּלְבַלְבֵּל אֶת כֻּלָּנוּ? עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁנָּתְנוּ כָּזֶה דָּבָר שְׁנִקְרָא אִינְטֶרְנֶט, שֶׁזֶּה כְּבָר לֹא לְבוּשִׁים שֶׁל הַיֵּצֶר הָרַע - זֶה הַיֵּצֶר הָרַע בְּעַצְמוֹ! פָּנִים אֶל פָּנִים, לָכֵן אֲנָשִׁים נוֹפְלִים שָׁם שְׁדוּדִים. זֶה פָּנִים אֶל פָּנִים. בְּרֶגַע שָׁאַתָּה בָּא בְּמַגָּע אִתּוֹ, בְּאֹפֶן יָשִׁיר, אֵין סִכּוּי לְהַחֲזִיק מַעֲמָד. זֶה מֵרֹאשׁ נוֹעָד לִכְשָׁלוֹן, נוֹעָד לִנְפִילָה.

יֵשׁ לְךָ מְשִׁימָה

רַחֲמִים אֲמִתִּיִּים זֶה רַחֲמִים נִצְחִיִּים. אִם הָאָדָם מֵרַחֵם עַל עַצְמוֹ: מָה אֲנִי בָּאתִי פֹּה לַעֲשׂוֹת עַל הַגְלוֹבּוּס, בִּשְׁבִיל מָה ה-70 80 שָׁנָה שֶׁבָּאתִי לְפֹה - לְכַיֵּיף וְלֶהֱנוֹת? לָמָּה הִגַּעְנוּ לְכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה? הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֶה שֶׁהָאָדָם יִסְבֹּל. יַהֲדוּת זֶה לֹא מַזוֹכִיזֶם וְלֹא סַדִּיזֶם. אֲבָל אִם הַמּוֹטוֹ הוּא לֶהֱנוֹת, לֹא תָּפַסְתָּ אֶת הַנְּקֻדָּה בִּכְלָל. מִצְווֹת לָאו לֶהֱנוֹת נִתְּנוּ. אִם הַמַּהֲלָךְ הוּא כָּל הַזְּמַן לְחַפֵּשׂ תַּעֲנוּג וְלֶהֱנוֹת, לֹא תָּפַסְנוּ מָה בָּאנוּ פֹּה לַעֲשׂוֹת בִּכְלָל.

בָּאנוּ לְמַהֲלָךְ אַחֵר לְגַמְרֵי. בָּאנוּ לְאֵיזוֹ מְשִׁימָה מְסֻיֶּמֶת שָׁלְחוּ אוֹתָנוּ פֹּה לַמְּשִׁימָה, מַחְזִירִים וְחוֹזֵר לְבָסִיס הָאֵם וְזֶה הַכֹּל. זֶה כָּל הַסִּפּוּר. שָׁלְחוּ אוֹתוֹ לְפֹה, לֹא שָׁאֲלוּ אוֹתָנוּ. אֲבָל עִם כָּל זֶה שֶׁהָאָדָם יוֹדֵעַ אֶת זֶה, הוּא מִסְתּוֹבֵב פֹּה עִם מַהֲלָךְ מִשֶּׁלוֹ... מָתַי אֲנִי כְּבָר אֶהֱנֶה מֵהַחַיִּים? מָתַי יִהְיוּ לִי הַחַיִּים כָּאֵלֶּה שֶׁל תַּעֲנוּג כְּמוֹ שֶׁאֲנִי חוֹשֵׁב?

כַּמָּה שֶׁהָאָדָם יוֹתֵר מֵבִין שֶׁהוּא בָּא לְמְשִׁימָה פֹּה הוּא יִלָּחֵם עַל עַצְמוֹ יוֹתֵר. כִּי הוּא לֹא עוֹשֶׂה דְּבָרִים בְּלַחַץ נַפְשִׁי, לָחַץ נַפְשִׁי זֶה גַּם לֹא יַהֲדוּת. אֲבָל הוּא יָבִין אֵיךְ אֲנִי מִתְקַדֵּם אֵיךְ אֲנִי זָז מָה אֲנִי מְחַפֵּשׂ פֹּה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר אֲנִי לֹא רוֹצֶה שֶׁתִּסְבְּלוּ. גַּם הַיִּסּוּרִים לֹא נוֹעֲדוּ לַיִּסּוּרִים חָלִילָה. אֵין מַטָּרָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה לְיַסֵּר אוֹתָנוּ. אֶלָּא הַמַּטָּרָה זֶה רַק לְמָרֵק מֵהָעֲוונוֹת זֶה לְזַעְזֵעַ וּלְעוֹרֵר לִתְשׁוּבָה.

לָכֵן בָּא רַבֵּנוּ בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת וְאוֹמֵר דְּבָרִים מְזַעְזְעִים בְּיוֹתֵר עַל תּוֹרָה. אוֹמֵר רַבֵּנוּ מִפְּרָשׁוֹת שֶׁמִּי שֶׁאֵין לוֹ זְמַן קָבוּעַ לְלִמּוּד תּוֹרָה, כָּךְ כָּתוּב בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת בָּאוֹת "תּוֹרָה". רַבֵּנוּ נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, שֶׁכָּל הַזְּמַן רַק חִזֵּק וְחִזֵּק וְחִזֵּק, כְּשֶׁהוּא מַגִּיעַ לְעִנְיָן שֶׁל לִמּוּד תּוֹרָה הוּא אוֹמֵר שֶׁמִּי שֶׁאֵין לוֹ זְמַן קָבוּעַ לְלִמּוּד תּוֹרָה, יִהְיוּ לוֹ בְּרַדַאי הַרְהוּרֵי זְנוּת!

דָּבָר שֵׁנִי, הוּא אוֹמֵר, שֶׁמִּי שֶׁמִּתְנַתֵּק מִלִּמּוּד תּוֹרָה, מִתְחַבֵּר לְשָׂטָן. וַואיְי וַואיְי וַואיְי אֵיזֶה לְשׁוֹנוֹת - זֶה רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב שֶׁמְּחַזֵּק כָּל הַזְּמַן? כִּי רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב אוֹמֵר: תְּבִינוּ רַבּוֹתַי יֵשׁ פֹּה מַעֲרֶכֶת שֶׁנִּבְנְתָה עַל יְדֵי בּוֹרֵא עוֹלָם, שֶׁלֹּא תַּחְזִיק מַעֲמָד בְּלִי לִמּוּד תּוֹרָה, זֶה לֹא עוֹבֵד הַסִּפּוּר הַזֶּה. אָז מָה אַתָּה רוֹצֶה שֶׁאֲנִי אֶלַטֵּף אוֹתְךָ וַאֲגִיד לְךָ בְּסֵדֶר, הָבָה נָגִילָה עִם הַנַּרְגִּילָה? אָז לָמָּה בָּאנוּ לָעוֹלָם הַזֶּה, בִּשְׁבִיל מָה הִגַּעְנוּ לְפֹה?

לָמָּה הִגַּעְנוּ לְפֹה לָעוֹלָם רַבּוֹתַי? כְּשֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִתְגַּלֶּה כְּזֶקֶן מֵלֵא רַחֲמִים, יוֹרֶדֶת רַחְמָנוּת מִן הַשָּׁמַיִם, יוֹרֶדֶת דַּעַת. אָז כְּשֶׁיּוֹרֵד רַחֲמִים בְּשָׁבוּעוֹת, מְקַבְּלִים דַּעַת. הַדַּעַת הַזֹּאת אָדָם מְקַבֵּל אֶת הָרָצוֹן הַזֶּה עַל הַנִּצְחִיּוּת שֶׁלּוֹ. הַמּוֹטִיבַצְיָה הַחֲדָשָׁה הַחִשָּׁק הֶחָדָשׁ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה שֶׁאֲנִי עֲדַיִן יוֹדֵעַ אוֹתָם וְלֹא מְקַיֵּם וְהֵם נִרְאִים רְחוֹקִים לִי, מַקִּיף כָּזֶה, מֻרְחוֹק, פִּתְאוֹם כֵּן יָכוֹל לְקַיֵּם, יוֹתֵר קַל לִי לְקַיֵּם.

אָז מָה מְקַבְּלִים בְּשָׁבוּעוֹת?

בְּשָׁבוּעוֹת מְקַבְּלִים תּוֹרָה. אֲנַחְנוּ מְבָרְכִים כָּל יוֹם "בָּרוּךְ אַתָּה הַשֵּׁם נוֹתֵן הַתּוֹרָה". כָּל יוֹם מְבָרְכִים. אָז מָה הִתְחַדֵּשׁ בְּשָׁבוּעוֹת 'נוֹתֵן הַתּוֹרָה', פִּתְאוֹם? אַתָּה תַּעֲשֶׂה תִּקּוּן לֵיל שָׁבוּעוֹת וּבַבֹּקֶר תֹּאכַל אֶת הַגְּלִידָה הַחֲלָבִית וְתַרְגִּישׁ שֶׁנִּכְנַס לְךָ תּוֹסְפוֹת בָּרֹאשׁ? מִשְׁנָיוֹת בָּרֹאשׁ? וַהֲלָכוֹת וְזֹהַר וְלִקּוּטֵי מוֹהַר"ן וְהַכֹּל נִכְנַס לְךָ בָּרֹאשׁ? הֲרֵי לֹא קוֹרֶה כְּלוּם חוּץ מֵהַמְתַּקִּים הֶחָדָשִׁים שֶׁאָכַלְתָּ. לֹא קָרָה שׁוּם שִׁנּוּי, אָז מָה קָרָה בְּעֶצֶם? זֶה נִקְרָא לְקַבֵּל תּוֹרָה?

אֶלָּא מָה הַתִּרוּץ? יוֹרֵד דַּעַת חֲדָשָׁה חִשָּׁק חָדָשׁ רְצוֹנוֹת חֲדָשִׁים, דְּבָרִים שֶׁהָיוּ אֶצְלְךָ מַקִּיפִים בְּעִנְיַן הַנְּכוֹנוֹת שֶׁלְּךָ לְהַקְרִיב לְמַעַן הַתּוֹרָה, נִהְיוּ יוֹתֵר קְרוֹבִים לַלֵּב. אַל תַּעֲצֹר, אַל תַּגִּיד לֹא אֲנִי לֹא מוּכָן הֶחְלַטְתִּי מֵרֹאשׁ שֶׁלֹּא - זֶה אַל תַּעֲשֶׂה, אֶלָּא תֵּן, מִשָּׁמַיִם רוֹצִים לִדְחֹף אוֹתְךָ, שַׁחְרֵר שֶׁיִּדְחֲפוּ אוֹתְךָ. זֶה נִקְרָא דַּעַת חֲדָשָׁה. זֶה נִקְרָא רַחֲמִים שֶׁיֵּרְדוּ מִלְמַעְלָה. כַּמּוּבָן הַקֶּשֶׁר לְבוֹרֵא עוֹלָם יוֹתֵר חָזָק. מִמֵּילָא שָׁם נִמְצָאוֹת הַיְשׁוּעוֹת שֶׁלָּנוּ.

בְּקִרְבַת אֱלֹקִים נִמְצָאוֹת הַיְשׁוּעוֹת. זֶה זוּוּג זֶה פַּרְנָסָה זֶה בְּרִיאוּת, זֶה סִיַּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא, הַכֹּל שָׁם נִמְצָא בְּקִרְבַת אֱלֹקִים הַזֹּאת. אָז מִמֵּילָא אַל תָּשִׂים בְּרֶקֶסִים. תֵּן שֶׁיַּשְׁפִּיעוּ לְךָ אֶת זֶה. בְּעִזְרַת הַשֵּׁם, הַחִשָּׁק הֶחָדָשׁ, הָרָצוֹן הַזֶּה. אֲבָל אִם אָדָם בָּא עִם הַחְלָטָה מֵרֹאשׁ: שְׁמַע, אֲנִי לֹא מוּכָן שֶׁיַּאֲירוּ בִּי אֶת הָאוֹר הַזֶּה. אֲנִי, זֶה אֲנִי. מָה זֶה אַתָּה? אִם הָיִינוּ יוֹדְעִים מָה זֶה כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ, הֲרֵי זֶה כָּל הַתִּסְכּוּל שֶׁלָּנוּ. זֶה כָּל הַתִּסְכּוּל שֶׁלָּנוּ, שֶׁיֵּשׁ כֹּחַ בִּפְנִים שֶׁרוֹצֶה וְדוֹחֵף לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְיֵשׁ מַשֶּׁהוּ מוֹשֵׁךְ לְאָן שֶׁמּוֹשֵׁךְ, אֲנַחְנוּ נִשְׁאָרִים מְתֻסְכָּלִים מִכָּל הַסִּפּוּר. גּוֹי לֹא סוֹבֵל מֵהַדָּבָר הַזֶּה, אֵין לוֹ אֶת הַבְּעָיָה הַזֹּאת בִּכְלָל. יְהוּדִי הֲכִי פָּשׁוּט - אֵלּוּ עָצְמוֹת יְכוֹלוֹת לִהְיוֹת אֶצֶל יְהוּדִי בְּרֶגַע אֶחָד...

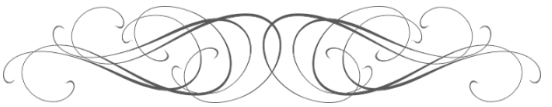
אֶפְשָׁר לָדַעַת מָה זֶה יְהוּדִי בִּכְלָל? מָה זֶה נִקְרָא נְשָׁמָה שֶׁל יְהוּדִי, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם? רַק מָה, כְּשֶׁאָדָם מִתְרַגֵּל לֹא לְזַלְזֵל בְּאַף אֶחָד, הוּא לֹא יְזַלְזֵל בְּעַצְמוֹ. הוּא לֹא יְזַלְזֵל בְּעַצְמוֹ, הוּא לֹא יְזַלְזֵל גַּם בַּאֲחֵרִים. וְאָז יִתְגַּלּוּ לוֹ הַנְּקֻדּוֹת שֶׁבּוֹ, הָעֲצָמוֹת שֶׁבּוֹ יִתְגַּלּוּ. כִּי בְּכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ יֵשׁ עֲצָמוֹת נוֹרָאִיוֹת. שֶׁכָּל עוֹד הֵם לֹא בָּאוּ לִידֵי בִּטּוּי, אֲנַחְנוּ מְחֻסְכָּלִים מִזֶּה, כִּי אֲנַחְנוּ עוֹבְרִים כָּל מִינֵי מַצָּבֵי רוּחַ, כָּל מִינֵי שִׁנּוּיִים.

רַבֵּנוּ לֹא וִתֵּר עַל הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת, שֶׁהָאָדָם יַאֲמִין בָּעֲצָמָה שֶׁבּוֹ. שֶׁבּוּעוֹת בָּא לַחְשֹׂף אֶת הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת, אֶת הֶעָצְמָה שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד. זֶה נִקְרָא דַּעַת. זֶה נִקְרָא רַחְמָנוּת. זֶה נִקְרָא רַחֲמֵי הַשֵּׁם שֶׁיּוֹרְדִים מִלְמַעְלָה. שֶׁיַּאֲמִין בַּנְּקוּדָּה הַזֹּאת, שֶׁיֵּלֵךְ עִם זֶה. וְאָז יִהְיֶה פִּתְאוֹם חֵשֶׁק לַתּוֹרָה, וְחֵשֶׁק לַקְּדֻשָּׁה, וְחֵשֶׁק לְכָל דָּבָר טוֹב שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, וְאָז הַתְּפִלּוֹת שֶׁלּוֹ נִרְאוֹת אַחֶרֶת, הַכֹּל נִרְאֶה אַחֶרֶת, וְזֶה הַכַּוָּנָה, זֶה יוֹרֵד בְּשָׁבוּעוֹת.

הַשֵּׁם יְזַכֵּנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ נִזְכֶּה לָזֶה, וְעִם זֶה אֲנַחְנוּ נֵלֵךְ וְנַאֲמִין בְּעַצְמֵנוּ, וְנַאֲמִין בְּכָל אֶחָד וְזֶה יָאִיר בָּנוּ הָעִנְיָן הַזֶּה, וּנְקַבֵּל חֵשֶׁק חָדָשׁ לַתּוֹרָה וְחֵשֶׁק בַּמִּצְוֹות וְשִׂמְחָה בְּכָל הָעִנְיָנִים הָאֵלּוּ וְשָׁם נִמְצָאוֹת הַיְשׁוּעוֹת וְנִוָּשַׁע בִּישׁוּעוֹת כָּל אֶחָד בְּמַה שֶׁצָּרִיךְ, בְּשִׂדּוּכִים וּבִבְרִיאוּת וּבַפַּרְנָסָה וּבְסִיַּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

במדבר

במדבר

חִדּוּשׁ הַשָּׁבוּעוֹת

אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים לִפְנֵי חַג הַשָּׁבוּעוֹת, חַג מַתַּן תּוֹרָה, וְצָרִיךְ לְהָבִין מָה הוֹרְשִׁים מֵאִתָּנוּ, וּמָה נוֹתֵן לָנוּ בּוֹרֵא עוֹלָם. אֲנַחְנוּ אֲנָשִׁים עִנְיָנִים רוֹצִים לָדַעַת עִם מָה נִשְׁאָרִים בַּיָּד. הֲרֵי אֲנַחְנוּ אַחֲרֵי סְפִירַת הָעֹמֶר, סָפַרְנוּ 49 יָמִים כְּדֵי לְהַגִּיעַ לָרֶגַע הַזֶּה, שִׁבְעָה שָׁבוּעוֹת זֶה לֹא יוֹם יוֹמַיִם, זֶה מַשֶּׁהוּ מְיֻחָד, יוֹם מְיֻחָד עִם כָּל כָּךְ הַרְבֵּה הֲכָנוֹת.

אָז מָה זֶה שָׁבוּעוֹת, חַג מַתַּן תּוֹרָה? וְכִי אֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים אֶת הַתּוֹרָה, כָּךְ שֶׁלְּמָחֳרַת אֲנִי מַרְגִּישׁ שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ הַרְבֵּה יוֹתֵר תּוֹרָה? פִּתְאוֹם אֲנִי יוֹדֵעַ אֶת הַגְּמָרָא עִם הַתּוֹסָפוֹת, הֲלָכוֹת מִדְּרָשִׁים מִשְׁנָיוֹת? אֲנִי אָדָם אַחֵר? מָה קָרָה לִי בַּיּוֹם הַזֶּה? כְּדֵי לַעֲנוֹת עַל הַשְּׁאֵלוֹת צָרִיךְ לְהָבִין מָה זֶה הַיּוֹם הַזֶּה.

אוֹמֵר אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ שֶׁחַג הַשָּׁבוּעוֹת יֵשׁ לִקְרֹא גַּם חַג הַשְּׁבוּעוֹת, יוֹם שֶׁנַּעֲשׂוּ בּוֹ 2 שְׁבוּעוֹת, וַאֲנַחְנוּ מְחַזְּקִים בַּיּוֹם הַזֶּה אֶת אוֹתָן שְׁתֵּי שְׁבוּעוֹת, הַשְּׁבוּעָה שֶׁנִּשְׁבַּע בּוֹרֵא עוֹלָם שֶׁלֹּא יָמִיר אוֹתָנוּ לְעוֹלָם בְּעַם אַחֵר, וְהַשְּׁבוּעָה שֶׁנִּשְׁבַּעְנוּ אֲנַחְנוּ

שֶׁלֹּא נָמִיר אוֹתוֹ בְּאֵל אַחֵר חַס וְשָׁלוֹם. פֵּרוּשׁ הַשְׁבוּעוֹת הַלָּלוּ שֶׁכָּרַתְנוּ בְּרִית עִם בּוֹרֵא עוֹלָם, וְיָצַרְנוּ קֶשֶׁר שֶׁל אַהֲבָה בֵּינֵינוּ לְבֵינוֹ.

אֶלָּא שֶׁהַבְּעָיָה שֶׁלָּנוּ שֶׁבִּגְלָלָהּ אֲנַחְנוּ סוֹבְלִים בַּחַיִּים הִיא שֶׁהַקֶּשֶׁר בֵּינֵינוּ לְבוֹרֵא עוֹלָם נֶחְלָשׁ. יֵשׁ לָנוּ הַרְגָּשָׁה שֶׁלֹּא שׁוֹמְעִים אוֹתָנוּ. וְהָאֱמֶת שֶׁבּוֹרֵא עוֹלָם שׁוֹמֵעַ אֶת כֻּלָּנוּ הוּא שׁוֹמֵעַ הַכֹּל, אֲבָל לָנוּ אֵין אֶת הַזְּכוּת לִשְׁמוֹעַ מָה הוּא מַשְׁמִיעַ לָנוּ, כִּי הַקִּלְקוּל הוּא מֵהַצַּד שֶׁלָּנוּ, לֹא שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. הַקֶּשֶׁר נַעֲשֶׂה רוֹפֵף.

הֵיכָן הַתּוֹרָה?

יֵשׁ מִדְרַשׁ מְעַנְיֵן מְאֹד עַל קַבָּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁלְּאַחַר שֶׁבּוֹרֵא עוֹלָם נָתַן אֶת הַתּוֹרָה לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, מַגִּיעַ הַשָּׂטָן וְשׁוֹאֵל אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הֵיכָן הַתּוֹרָה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לוֹ שֶׁהִיא אֶצֶל בֶּן עַמְרָם, כְּלוֹמַר מֹשֶׁה. הַשָּׂטָן מַגִּיעַ אֶל מֹשֶׁה וְשׁוֹאֵל הֵיכָן הַתּוֹרָה וּמֹשֶׁה אוֹמֵר לוֹ שֶׁהִיא אֶצֶל הַיָּם. הוֹלֵךְ הַשָּׂטָן לַיָּם וְהַיָּם אוֹמֵר לוֹ כִּי הַתּוֹרָה לֹא אֶצְלוֹ אֶלָּא אֶצֶל בֶּן עַמְרָם. חוֹזֵר הַשָּׂטָן לְמֹשֶׁה וְהוּא מַפְנֶה אוֹתוֹ לַתְּהוֹם. גַּם הַתְּהוֹם אוֹמֵר שֶׁהַתּוֹרָה אֶצֶל בֶּן עַמְרָם וְהַשָּׂטָן חוֹזֵר לְמֹשֶׁה, וּמֹשֶׁה אוֹמֵר לוֹ כִּי הַתּוֹרָה הִיא אֶצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא...

רַבִּי נָתָן שׁוֹאֵל עַל הַמִּדְרָשׁ הַתָּמוּהַּ הַזֶּה בִּלְקוּטֵי הֲלָכוֹת: מָה פִּתְאוֹם שֶׁהַשָּׂטָן פִּתְאוֹם יִתְעַנְיֵן הֵיכָן הַתּוֹרָה? מַדּוּעַ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְגַלֶּה לוֹ שֶׁהִיא אֶצֶל מֹשֶׁה, וְכִי הוּא חַיָּב דִּין וְחֶשְׁבּוֹן לַשָּׂטָן וְכִי הוּא הַמְמֻנֶּה עַל הָאוֹצָרוֹת? וּמָה רָאָה מֹשֶׁה לְשַׁטּוֹת בַּשָּׂטָן וְלִשְׁלֹחַ אוֹתוֹ לַיָּם וְלַתְּהוֹם וּבַסּוֹף אַף לְבוֹרֵא עוֹלָם? וְכִי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מוֹצִיא שֶׁקֶר מִפִּיו?

אֶלָּא שֶׁמִּתְאָרִים כָּאן אֶת הַמַּהֲלָךְ שֶׁל הָאָדָם שֶׁעוֹבֵר כְּשֶׁהוּא רוֹצֶה לִזְכּוֹת בַּתּוֹרָה. הַשָּׂטָן שׁוֹאֵל אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הֵיכָן הַתּוֹרָה, וְכִי זֶה הָאָדָם יָכוֹל לִזְכּוֹת בַּתּוֹרָה, תִּרְאֶה מָה הוּא עוֹשֶׂה. וּמֹשֶׁה אוֹמֵר לוֹ אַל תִּקַּטְרֵג עָלָיו, מִי שֶׁרוֹצֶה לִלְמֹד תּוֹרָה לִזְכּוֹת לְתוֹרָה בִּשְׁלֵמוּת זֶה קָשֶׁה מְאֹד. לֵךְ אֶל הַיָּם - יַעַבְרוּ עָלָיו כָּל הַגַּלִּים שֶׁבַּיָּם כְּשֶׁיְנַסֶּה לִזְכּוֹת בַּתּוֹרָה, זֶה לֹא נִדְמֶה לוֹ קָשֶׁה אוֹ נִרְאֶה לוֹ קָשֶׁה זֶה בֶּאֱמֶת קָשֶׁה. קָשֶׁה וּמַר לוֹ, בֶּאֱמֶת מַר וְהוּא מְבֻלְבָּל הַרְבֵּה שָׁעוֹת, כָּכָה הַמַּסְלוּל עוֹבֵד, צָרִיךְ "לְצָלוֹל בַּיָּם" וְלֹא לִטְבֹּעַ.

לְךָ אֶל הַתְּהוֹם - תִּרְאֶה בְּאֵילוּ תְּהוֹמוֹת הָאָדָם צָרִיךְ לַעֲבוֹר, לְאֵיזֶה תְּהוֹם הוּא נוֹפֵל, "מָה אֲנִי עוֹשֶׂה פֹּה בִּכְלָל"? וְהוּא עֲדַיִן מַמְשִׁיךְ. וּבַסּוֹף שׁוֹלֵחַ אוֹתוֹ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, כִּי רַק מִי שֶׁמֵּמִית עַצְמוֹ עָלֶיהָ יָכוֹל לִזְכּוֹת, מִי שֶׁהוֹלֵךְ עַד הַסּוֹף כְּדֵי לִדְבֹּק בִּבוֹרֵא עוֹלָם, כְּמוֹ רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה, יוֹסֵף הַצַּדִּיק, רַבִּי עֲקִיבָא וְאִשְׁתּוֹ, בַּסּוֹף זוֹכִים, אֲחֵרֵי שֶׁעָבְרוּ מָה שֶׁעָבְרוּ. שֶׁבָּאוּ בְּלִי תְּנָאִים וְצִפִּיּוֹת, רַק רָצוֹן לְהִתְקָרֵב לְבוֹרֵא עוֹלָם לַמְרוֹת הַכֹּל, לַמְרוֹת הַיָּם וְהַתְּהוֹם.

בְּלִי תְּנָאִים מֻקְדָּמִים

כַּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ בָּאִים עִם תְּנָאִים סְמוּיִים מֻקְדָּמִים שָׁם תִּהְיֶה הַנְּפִילָה שֶׁלָּנוּ. יֵצֶר הָרַע יֵשׁ לוֹ סַבְלָנוּת, יִתֵּן לָנוּ לְהִסְתּוֹבֵב 20 אוֹ 30 שָׁנָה כְּמוֹ צַדִּיקִים בַּמַּעֲשִׂים, וּבַסּוֹף יָבוֹא עִם אֶקְדָּח, יִפְרֹס אֶת כָּל הַתְּנָאִים הַסְּמוּיִים שֶׁהָיוּ לָנוּ וְיִשְׁאַל: "נוּ, מָה יָצָא לְךָ מִזֶּה"? עָשָׂה לוֹ תִּיק, פּוֹתֵחַ, כַּמָּה הוּא עָשָׂה עֲבוּר בּוֹרֵא עוֹלָם וַעֲבוֹר הַשְּׁכִינָה, מָה יָצָא לוֹ מִזֶּה?

כַּמָּה אַתָּה מוּכָן לְהַקְדִּישׁ עֲבוּר בּוֹרֵא עוֹלָם לְמַעַן הַתְּנָאִים וְהַצִּפִּיּוֹת שֶׁלְּךָ? 10 שָׁנִים? אֲנִי אָבוֹא עוֹד 10 שָׁנִים וְנִסְגֹּר חֶשְׁבּוֹן. וְכָכָה בַּסּוֹף הוּא יִפּוֹל. רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה בָּאָה בְּלִי תְּנַאי, הָלְכָה עַד הַסּוֹף בְּלִי לְצַפּוֹת לִכְלוּם, וּבַסּוֹף קִבְּלָה אֶת דָּוִד הַמֶּלֶךְ שֶׁיָּצָא מִמֶּנָּה. יוֹסֵף הַצַּדִּיק זָכָה לִשְׁלוֹט עַל כָּל מִצְרַיִם וּלְהַצִּיל אֶת כָּל מִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֶת כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁיּוֹצְאִים מֵהֶם. רַבִּי עֲקִיבָא זָכָה לְהַעֲמִיד לָנוּ אֶת כָּל הַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה לְדוֹרוֹת. בְּלִי תְּנָאִים מֻקְדָּמִים וְצִפִּיּוֹת, כִּי כָּכָה הוֹרְסִים הַכֹּל.

יֵשׁ צִפִּיּוֹת שֶׁהֵן רְצוֹנוֹת, זֶה דָּבָר יָפֶה וּלְגִיטִימִי, אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ תְּנָאִים סְמוּיִים בְּתוֹכְךָ, שָׁאַתָּה בָּא בִּשְׁבִיל לְקַבֵּל א' ב' ג' זֶה מָה שֶׁהוֹרֵס אוֹתְךָ, זֶה מָה שֶׁמַּכְחִישׁ כֹּחוֹ שֶׁל אָדָם וְהוֹרֵס אוֹתוֹ. "אֲנִי צִפִּיתִי בְּאֵיזֶה שָׁלָב שִׁישְׁתַּנֶּה מַשֶּׁהוּ", זֶה מָה שֶׁהוֹרֵס אוֹתוֹ. אֲבָל כְּשֶׁהוֹלְכִים עַד הַסּוֹף כְּמוֹ רַבִּי עֲקִיבָא אוֹ רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה זוֹכִים לְהַכֹּל.

מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ נָּרוּצָה

כָּתוּב בְּשִׁיר הַשִּׁירִים "מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ נָּרוּצָה" שֶׁהוּא לְכְאוֹרָה לֹא מוּבָן. אִם הָיָה כָּתוּב "מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ וְנָרוּצָה" הָיִינוּ מְבִינִים שֶׁיֵּשׁ כָּאן שְׁנֵי שְׁלַבִּים, אֲנַחְנוּ מְבַקְּשִׁים מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁיִּמְשֹׁךְ אוֹתָנוּ וְאָז נָרוּץ אַחֲרָיו, אֲבָל כָּאן כָּתוּב כִּבְיָכוֹל שֶׁשְּׁתֵּי הַפְּעֻלּוֹת הֵן בְּמַקְבִּיל וְלֹא מוּבָן, מוֹשְׁכִים אוֹתָנוּ אוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ רָצִים?

יֵשׁ מָשָׁל יָפֶה שֶׁמַּסְבִּיר הָעִנְיָן. מַעֲשֶׂה בַּחֲבוּרַת שׁוֹדְדִים שֶׁבְּדַרְכָּם לַפְּעָלָה פָּגְשׁוּ יְהוּדִי גּוֹסֵס בַּדֶּרֶךְ. הֵם הִתְמַלְּאוּ עָלָיו רַחֲמִים, וְלָקְחוּ אוֹתוֹ לַמְּאוּרָה שֶׁלָּהֶם לְטַפֵּל בּוֹ. כָּךְ בְּמֶשֶׁךְ יוֹם שָׁלֵם הֶאֱכִילוּ אוֹתוֹ וְהִשְׁקוּ אוֹתוֹ עַד שֶׁהֶחְיוּ אוֹתוֹ מַמָּשׁ. בֵּין לְבֵין הֵם דִּבְּרוּ עַל כָּךְ שֶׁהִפְסִידוּ שֶׁלֹּא פָּעֲלוּ אֶתְמוֹל וְתִכְנְנוּ שׁוּב חָדָשׁ לְהַיּוֹם. הַיְהוּדִי הַמִּסְכֵּן הֵבִין לְהֵיכָן הוּא נִקְלַע, וְנִקְרָע בְּתוֹכוֹ. מִצַּד אֶחָד מָה לוֹ וּלְשׁוֹדְדִים, הוּא רוֹצֶה לִבְרֹחַ, מִצַּד שֵׁנִי הֵם דָּאֲגוּ לוֹ וְהִצִּילוּ אוֹתוֹ הֵיכָן הַכָּרֵת הַטּוֹב?

הֵם פּוֹנִים אֵלָיו שֶׁהֶחְלִיטוּ לְשַׁתֵּף אוֹתוֹ בְּפְעִילוּת שֶׁלָּהֶם בַּלַּיְלָה הַקָּרוֹב. וְכָךְ הַיְהוּדִי מוֹצֵא עַצְמוֹ נִגָּרר בַּלַּיְלָה עִם אוֹתָם שׁוֹדְדִים מְפֻרָסָמִים וּמוֹכָרִים לְבַצַּע פֶּשַׁע, כְּשֶׁהוּא רוֹצֶה לְהִתְחַמֵּק אַךְ הַכָּרַת הַטּוֹב שֶׁלּוֹ כּוֹבֶלֶת אוֹתוֹ אֲלֵיהֶם. וְהִנֵּה בְּאֶמְצַע הַדֶּרֶךְ הוּא פּוֹגֵשׁ יְהוּדִי אַחֵר שֶׁמַּכִּיר אוֹתוֹ וְרוֹאֶה אוֹתוֹ מִסְתּוֹבֵב עִם הַגַּנָּבִים הָאֵלֶּה. הוּא הִתְמַלֵּא בּוּשָׁה וְלֹא יָדַע מָה לַעֲשׂוֹת. הַיְהוּדִי הַשֵּׁנִי רָאָה כִּי חֲבֵרוֹ נִגָּרר בְּאֵי רָצוֹן אַחֲרֵי הַגַּנָּבִים וְהֵבִין כִּי הוּא אִתָּם בָּעַל כָּרְחוֹ.

לְפֶתַע רָץ הַיְהוּדִי הַשֵּׁנִי לְעֵבֶר חֲבֵרוֹ שֶׁעָמַד עִם הַשּׁוֹדְדִים וְהִתְחִיל לִצְעֹק עָלָיו: "הִנֵּה אַתָּה! הַרְבֵּה זְמַן אֲנִי מְחַפֵּשׂ אוֹתְךָ! אֵיפֹה הַכֶּסֶף שֶׁלִּי? תַּחְזִיר לִי מָה שֶּׁאַתָּה חַיָּב לִי". הַיְהוּדִי הָרִאשׁוֹן הָיָה מְבֻלְבָּל, לֹא מַסְפִּיק שֶׁרוֹאִים אוֹתוֹ עִם שׁוֹדְדִים, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ עִמָּם נֶגֶד רְצוֹנוֹ, וּכְעֵת גַּם מַאֲשִׁימִים אוֹתוֹ שֶׁהוּא לוֶֹה וְלֹא מְשַׁלֵּם? "אֲנִי לֹא חַיָּב לְךָ כְּלוּם"! "וְעוֹד אֵיךְ שֶׁאַתָּה חַיָּב! אַתָּה לֹא מִתְבַּיֵּשׁ לְכַפֵּר בַּחוֹב? עַכְשָׁו אַתָּה תְּשַׁלֵּם לִי, בּוֹא אִיתַי עַכְשָׁו"!

וּבְעוֹד הַיְהוּדִי הָרִאשׁוֹן עוֹמֵד מְבֻלְבָּל וּמְנַסֶּה לְהַכְחִישׁ אֶת הַחוֹב הַמְּדֻמֶּה שֶׁנָּפַל עָלָיו, "חֲבֵרָיו" הַשּׁוֹדְדִים הִתְעוֹרְרוּ עִם עִנְיְנֵי כָּבוֹד וּמוּסָר שֶׁל עוֹלָם הַפֶּשַׁע וְדָחֲקוּ בּוֹ לִפְרֹעַ אֶת חוֹבוֹ! "הוּא צוֹדֵק, אִם לָקַחְתָּ אַתָּה צָרִיךְ לְשַׁלֵּם, תְּשַׁלֵּם לוֹ, לְךָ כְּבָר". הוּא נִיסָּה לְהַסְבִּיר לָהֶם כִּי הוּא לֹא חַיָּב דָּבָר, אֲבָל חֲבֵרוֹ כְּבָר גָּרַר אוֹתוֹ בְּיָדוֹ בִּצְעָקוֹת שֶׁהוּא יָבוֹא עַתָּה לְהַסְדִּיר אֶת הַחוֹב, וְהַשּׁוֹדְדִים דָּחֲקוּ בּוֹ שֶׁיֵּלֵךְ לְשַׁלֵּם, וּמִיַּד הִמְשִׁיכוּ בְּדַרְכָּם בִּלְעָדָיו.

כְּשֶׁהִתְרַחֲקוּ פָּנָה הַיְהוּדִי לַחֲבֵרוֹ וְאָמַר לוֹ: "אַתָּה לֹא חַיָּב לִי כְּלוּם, פָּשׁוּט רָאִיתִי כִּי אַתָּה אִתָּם נֶגֶד רְצוֹנְךָ וְאַתָּה לֹא מוֹצֵא אֶת הַכֹּחַ לְהִשְׁתַּחְרֵר מֵהֶם אָז הִמְצֵאתִי אֶת כָּל הַסִּפּוּר לְשַׁחְרֵר אוֹתְךָ, זֶה הַכֹּל הָיָה תַּרְגִּיל, אַתָּה חָפְשִׁי".

כָּךְ אָנוּ פּוֹנִים לְבוֹרֵא עוֹלָם, אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים לוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹצִים לָבוֹא אִתּוֹ אֲבָל אֲנַחְנוּ כְּבוּלִים כִּי אֲנַחְנוּ מְלֵאִים הַכָּרַת הַטּוֹב לַשּׁוֹדֵד הַגָּדוֹל, לַנּוֹכֵל הַגָּדוֹל "שְׁדוֹאֵג לָנוּ" עִם כָּל הַמַּאֲכָלִים וְהַתַּעֲנוּגוֹת וְהַפִּנּוּקִים שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא שֶׁהוּא נוֹתֵן לָנוּ, מְרַחֵם עָלֵינוּ אֶת רַחֲמָיו, "אַתָּה מְסַכֵּן, לֹא מַגִּיעַ לְךָ פִּנּוּק? פִּנָּה חַמָּה"? נוֹתֵן לָנוּ הֲטָבוֹת... אֲנַחְנוּ תְּקוּעִים בַּהֲטָבוֹת שֶׁלּוֹ וְלֹא נָעִים לַעֲזֹב אוֹתוֹ, מְסַכֵּן, הוּא עוֹזֵר לָנוּ לְחָיוֹת, יֵשׁ לָנוּ הַכָּרַת הַטּוֹב...

וְלָכֵן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַעֲבִיר אוֹתָנוּ אֶת מָה שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹבְרִים כְּדֵי שֶׁיֵּצֵר הָרַע יַרְפֶּה מֵאִתָּנוּ וְנוּכַל לָרוּץ אֵלָיו. נִמְצָא שֶׁכָּל "הַמַּכּוֹת" הָיוּ תַּרְגִּיל לְשַׁחְרֵר אוֹתָנוּ מֵהַיֵּצֶר שֶׁתָּפַס אוֹתָנוּ עִם הַכָּרַת הַטּוֹב שֶׁלָּנוּ אֵלָיו וּמָשַׁךְ אוֹתָנוּ לְמִקּוֹמוֹת לֹא טוֹבִים.

בְּשָׁבוּעוֹת מִתְעוֹרֵר הַקֶּשֶׁר שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קָשַׁר אוֹתָנוּ אֵלָיו וּמְמַלֵּא מִתְנַקִּים מֵאֲלֵיהֶם הַקְּשָׁרִים שֶׁלָּנוּ עִם הַסִּטְרָא אַחֲרָא, וְלָכֵן צָרִיךְ לָדַעַת לְנַצֵּל אֶת חַג הַשָּׁבוּעוֹת לְחַדֵּשׁ אֶת הַקֶּשֶׁר שֶׁלָּנוּ עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

"כֶּתֶר" בִּמְקוֹם "כָּרֵת"

יֵשׁ תִּקּוּן מְיֻחָד שֶׁנִּשְׁאָרִים עֲרִים כָּל הַלַּיְלָה. לֹא כְּדֵי לְפַצֵּחַ גַּרְעִינִים וּלְסַפֵּר סִפּוּרִים, כִּי כָּל מִי שֶׁמְּבַטֵּל אֶת זְמַנּוֹ כְּאִלּוּ הוּא יָשֵׁן, אֶלָּא לוֹמְדִים תּוֹרָה כָּל הַלַּיְלָה, וְנִשְׁאָרִים עֲרִים עַד תְּפִילַת מוּסָף בַּבֹּקֶר, וְאָז בַּמּוּסָף אוֹמְרִים בַּחֲזָרָה אֶת קְדֻשַּׁת "כֶּתֶר", שֶׁזֶּה אוֹתִיּוֹת "כָּרֵת", כְּלוֹמַר בִּזְכוּת כֹּחַ הַלִּמּוּד וְשֶׁנִּשְׁאַרְנוּ עֲרִים כָּל הַלַּיְלָה הָפַכְנוּ עֹנֶשׁ "כָּרֵת" לְ"כֶתֶר".

מָה זֶה כָּרֵת? יֵשׁ עֲבֵרוֹת שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה שֶׁמְּטַמְּאוֹת אוֹתוֹ מְאֹד עַד שֶׁהוּא מִתְחַיֵּב בְּעֹנֶשׁ כָּרֵת, שֶׁיָּכוֹל לִהְיוֹת אֶחָד מִשְּׁלוֹשָׁה דְּבָרִים: אוֹ שֶׁהוּא נִכְרַת מֵעוֹלָם הַנְּשָׁמוֹת, שֶׁזֶּה הַכָּרֵת הֶחָמוּר בְּיוֹתֵר, אוֹ שֶׁהוּא נִפְטַר בְּקִצּוּר יָמִים וְנִכְרַת מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, אוֹ שֶׁהוּא מֵת עֲרִירִי לְלֹא מִשְׁפָּחָה וִילָדִים שֶׁנִּכְרַת זַרְעוֹ, לֹא עָלֵינוּ.

וְהִנֵּה בַּלִּמּוּד בַּלַּיְלָה שֶׁל שָׁבוּעוֹת הוֹפְכִים אֶת הַכָּרֵת לְכֶתֶר, מַמְתִּיקִים אֶת הַדִּינִים. אִם יָכוֹל לִלְמֹד אֶת הַתִּקּוּן שֶׁל שָׁבוּעוֹת זֶה מְצֻיָּן, וְאִם לֹא אָז גַּם יִלְמַד גְּמָרָא, הֲלָכָה, וְאִם אֵינוֹ מְסֻגָּל שֶׁיִּקְרָא סִפּוּרֵי צַדִּיקִים, אֲבָל יִשְׁאֵר וְיִלְמַד וְאָז הַכָּרֵת הוֹפֵךְ לְכֶתֶר. וּמָה זֶה כֶּתֶר? זֶה רָצוֹן נוֹרָאִי לְהִתְחַבֵּר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, זֶה סִימָן שֶׁנִּמְחָלוּ

הָעֲוונוֹת שֶׁלוֹ. וְהָאַרִיזַ״ל הַקָּדוֹשׁ אוֹמֵר שֶׁאִם עָשָׂה אֶת הַתִּקּוּן מֻבְטָח שֶׁלּוֹ שֶׁיַּשְׁלִים שְׁנָתוֹ.

וּמָה עִם הַנָּשִׁים? הֵן יוֹתֵר מְתֻקָּנוֹת מֵהַגְּבָרִים אָז הֵן לֹא צְרִיכוֹת לִלְמֹד כָּל הַלַּיְלָה וּלְהִשָּׁאֵר עֵרוֹת, אֶצְלָן הַתִּקּוּן נַעֲשָׂה בִּשְׁלֵמוּתוֹ בְּשִׁמְחַת הֶרֶגֶל, בְּסִעוּדוֹת יוֹם טוֹב וּבִתְפִלּוֹת הֶחָג. אֲבָל אֲנַחְנוּ הַגְּבָרִים שֶׁפָּחוֹת מְתֻקָּנִים זֶה לֹא מַסְפִּיק, צָרִיךְ גַּם לְהִשָּׁאֵר עֵרִים כָּל הַלַּיְלָה וְלִלְמֹד תּוֹרָה.

מְקֻוֶה שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים

עוֹד דָּבָר חָשׁוּב מְאֹד בְּשָׁבוּעוֹת הוּא הַמִּקְוֶה, כִּי זֶה הַמִּקְוֶה שֶׁל שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים. כְּדֵי לְהָבִין אֶת הַחֲשִׁיבוּת שֶׁל הַמִּקְוֶה בְּשָׁבוּעוֹת, צָרִיךְ בִּכְלָל לְהָבִין אֵיךְ מִקְוֶה פּוֹעֵל בִּכְלָל? כֵּיצַד אָדָם טוֹבֵל אֶת גּוּפוֹ בְּמַיִם וְהַנְּשָׁמָה שֶׁלּוֹ הִיא זוֹ שֶׁנִּטְהֶרֶת, הֲרֵי הַגּוּף הוּא זֶה שֶׁטָּבַל? וּמָה הוּא אָמוּר לְהַרְגִּישׁ?

הֲרֵי אָדָם יֵשׁ בּוֹ דִּכְאוֹנוֹת וּמְרִירוּת, הַכֹּל בִּגְלַל חִיצוֹנִיִּים שֶׁדְּבֵקִים בּוֹ, וְהִנֵּה הוּא טוֹבֵל וְיוֹצֵא בְּרִיָּה חֲדָשָׁה אָדָם חָדָשׁ לְגַמְרֵי, כִּי הֵם לֹא יְכוֹלִים לְהִכָּנֵס עִמּוֹ לָמַיִם וּמִתְנַתְּקִים מִמֶּנּוּ וְנִשְׁאָרִים בַּחוּץ. וְדוֹרֵשׁ הָאַרִיזַ״ל עַל הַפָּסוּק ״לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹקִים וְרוּחַ נָכוֹן חַדֵּשׁ בְּקִרְבִּי״, כִּי רָאשֵׁי תֵּבוֹת שֶׁל ״**לֵב טָ**הוֹר **בְּרָא**״ זֶה הַמִּלָּה טָבַ״ל, וְסוֹפֵי תֵּבוֹת שֶׁל ״לֵ**ב** טָהו**ֹר** בְּרָ**א**״ זֶה בָּרָ״א, שֶׁעַל יְדֵי שֶׁטּוֹבֵל בַּמִּקְוֶה הוּא נִבְרָא מֵחָדָשׁ, זוֹכֶה לִנְשָׁמָה חֲדָשָׁה וְטָהֳרַת הַלֵּב. אֵיךְ זֶה עוֹבֵד בַּפֹּעַל?

יֵשׁ בַּגּוּף שֶׁלָּנוּ נְשָׁמָה שֶׁמְּחַיָּה אוֹתוֹ. אֵין זוֹ כָּל הַנְּשָׁמָה שֶׁלָּנוּ, אֶלָּא חֵלֶק מִזְעָרִי מְאֹד וְנָמוּךְ מְאֹד מֵהַנְּשָׁמָה הָשְׁלֵמָה שֶׁלָּנוּ. הַחֵלֶק הָעִקָּרִי שֶׁל הַנְּשָׁמָה נִמְצָא לְמַעְלָה. אֶלָּא שֶׁכָּל הַבְּעָיָה שֶׁלָּנוּ שֶׁהַקֶּשֶׁר בֵּין הַחֵלֶק שֶׁל הַנְּשָׁמָה לְמָטָּה לַנְּשָׁמָה לְמַעְלָה הִתְנַתֵּק, וּמִכָּאן כָּל הַדִּכָּאוֹן וְהַמְּרִמּוּר שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם. אֵין לָנוּ חִבּוּר טוֹב בֵּין הַחֵלֶק לְמָטָּה לַחֵלֶק לְמַעְלָה. בָּרֵגַע שֶׁיֵּשׁ חִבּוּר אָז יֵשׁ שַׂלְוַת נֶפֶשׁ, שִׂמְחַת חַיִּים, הַכֹּל נִרְאֶה אַחֶרֶת. כָּל הַבְּעָיָה שֶׁהַחִבּוּר הִתְקַלְקֵל.

כַּאֲשֶׁר אָדָם טוֹבֵל בַּמִּקְוֶה הוּא נִכְנָס עִם הַגּוּף לְתוֹךְ הַמַּיִם. אוֹתוֹ חֵלֶק קָטָן וְנָמוּךְ שֶׁל הַנְּשָׁמָה שֶׁיֵּשׁ לִי בַּגּוּף שֶׁמְּחַיֶּה אֶת הַגּוּף, הַחֵלֶק הַקָּטָן הַזֶּה נִכְנָס לָמַיִם עִם הַגּוּף. בּוֹ זְמַנִּית שֶׁנִּכְנָס אָדָם עִם חֵלֶק הַנְּשָׁמָה לְמָטָּה בַּמַּיִם בַּמִּקְוֶה, אָז גַּם הַחֵלֶק שֶׁל הַנְּשָׁמָה הָעֶלְיוֹן מַטְבִּילִים אוֹתוֹ בְּמִקְוֶה רוּחָנִי לְמַעְלָה הַנִּקְרָא ״מִקְוֶה הָעֶלְיוֹנָה״,

מַטְבִּילִים אֶת עִקַּר הַנְּשָׁמָה שֶׁלָּנוּ שֶׁשָּׁם בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּדִיּוּק, וְהַחֵלֶק הַזֶּה נִמְשָׁךְ עָלָיו טָהֳרָה, וּמַשְׁפִּיעַ עַל הַחֵלֶק לְמָטָּה. יֵשׁ טָהֳרָה דֶּרֶךְ הַחִבּוּר וְזֶה טָהֳרַת הַנְּשָׁמָה שְׁנִמְשֶׁכֶת כְּשֶׁאָדָם טוֹבֵל בְּמִקְוֶה, וְלָכֵן הוּא מַרְגִּישׁ בְּרִיָּה חֲדָשָׁה, טָהוֹר, אָדָם אַחֵר לְגַמְרֵי.

מָה קוֹרֶה בְּשָׁבוּעוֹת? אוֹמֵר הָאֲרִיזָ״ל שֶׁהַמִּקְוֶה שֶׁל שָׁבוּעוֹת זֶה מִקְוֶה שֶׁל שַׁעַר ה־50 הַשַּׁעַר הֲכִי גָּבוֹהַּ שֶׁל הָרַחֲמִים שֶׁמִּתְגַּלֶּה בְּשָׁבוּעוֹת, זֶה מִקְוֶה שֶׁיָּכוֹל לְבַטֵּל אֶת כָּל הַצָּרוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם, רַחֲמִים נוֹרָאִים שֶׁיְּכוֹלִים לְהַמְתִּיק אֶת כָּל הַדִּינִים וְהַצָּרוֹת, זוֹ מַתָּנָה אַדִּירָה. מָתַי יֵשׁ לִטְבֹּל אֶת הַטְּבִילָה שֶׁל שָׁבוּעוֹת? לִפְנֵי עֲלוֹת הַשַּׁחַר, כְּשֶׁעֲדַיִן לַיְלָה.

מִתְבָּרֵר שֶׁכָּל הַשָּׁבוּעוֹת כֻּלּוֹ, שֶׁל מַתָּן תּוֹרָה, כָּל כֻּלּוֹ זֶה חִדּוּשׁ וְחִזּוּק הַקֶּשֶׁר עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. כְּשֶׁמְּחַדְּשִׁים אֶת הַבְּרִית שֶׁל שְׁתֵּי הַשָּׁבוּעוֹת וְהַקֶּשֶׁר מִתְחַדֵּשׁ. מְקַבְּלִים חֵשֶׁק חָדָשׁ לְמִצְווֹת, מְאִירִים עָלֵינוּ קְצָת מִלְּמַעְלָה וְהַכֹּל מֵיד מִתְאַפֵּס וּמִתְגַּמֵּד, אֲנַחְנוּ מְבִינִים שֶׁהָעִקָּר זֶה הַתּוֹרָה וְהַמִּצְווֹת.

מָה מְבַקְּשִׁים מֵאִתָּנוּ?

כְּשֶׁהַקֶּשֶׁר נֶחְלָשׁ אָדָם מְחַפֵּשׂ תַּחֲלִיפִים, אוּלַי שָׁם יִמְצָא נַחַת אוֹ מְתִיקוּת וְהוּא לֹא מְקַבֵּל כְּלוּם רַק מַכּוֹת. הוּא מֵרַחֵם עַל עַצְמוֹ וּמַגִּיעַ לִשְׁטוּיּוֹת. זֶה רַחְמָנוּת שֶׁל סִטְרָא אַחֲרָא שֶׁמְּקַבֵּל מַכּוֹת אַחֲרֵי כֵן. אֲבָל בְּשָׁבוּעוֹת הוּא מְקַבֵּל הֶאָרָה שֶׁהַכֹּל טָמוּן בַּתּוֹרָה וּבַקֶּדֶשׁ וְאֵין לְחַפֵּשׂ בְּמָקוֹם אַחֵר. אֵיךְ זֶה נַעֲשֶׂה?

בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה דָּנִים אֶת הָאָדָם עַל הַגּוּף: אֹכֶל, בְּרִיאוּת, פַּרְנָסָה, בִּלְבּוּלִים, הַפְרָעוֹת, שִׂמְחָה, נַחַת, וְזֶה נִמְשָׁךְ עַד יוֹם הַכִּפּוּרִים, עֲשֶׂרֶת הַיָּמִים הַנּוֹרָאִים. מָה עוֹשִׂים בְּיָמִים אֵלֶּה? בִּעִקָּר תְּפִלָּה. בְּשָׁבוּעוֹת דָּנִים עַל הָרוּחָנִיּוּת שֶׁלָּנוּ, כַּמָּה תּוֹרָה, כַּמָּה זְכוּת לְמִצְווֹת, כַּמָּה יִפָּתְחוּ הַשַּׁעֲרִים בַּדְּבָרִים רוּחָנִיִּים, וּמָה דּוֹרְשִׁים מֵאִתָּנוּ? תּוֹרָה. כְּשֶׁדָּנִים עַל גַּשְׁמִיּוּת מְבַקְּשִׁים תְּפִלָּה, וּכְשֶׁדָּנִים עַל רוּחָנִיּוּת מְבַקְּשִׁים תּוֹרָה.

״לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת״. בַּבֹּקֶר זֶה חֶסֶד, הַכֹּל מֵאִיר הַכֹּל טוֹב, יֵשׁ אוֹר בַּנְּשָׁמָה, הַכֹּל בָּרוּר, לוֹמֵד מִתְפַּלֵּל. הַלֵּב רָחָב וְאַתָּה רוֹצֶה לַעֲזוֹר לְכָל אֶחָד, אַתָּה לַארְג׳. בַּחֹשֶׁךְ יֵשׁ מוֹחִין דְּקַטְנוּת, לַיְלָה, בִּלְבּוּל אֵין חֵשֶׁק לִכְלוּם, אֵין כֹּחַ לְאַף אֶחָד, עָזוֹב אוֹתִי אֲנִי רוֹצֶה רַק אֶת הַפִּנָּה שֶׁלִּי. מָה קָרָה? חֹשֶׁךְ. כְּשֶׁאָדָם מִזְדַּכֵּךְ

עִם הַשָּׁנִים לֹא מַבְחִינִים אֶצְלוֹ מָתַי אוֹר וּמָתַי חֹשֶׁךְ זֶה מְבַלְבֵּל קְצָת, זֶה סִימָן שֶׁל זִכּוּךְ. הוּא מַבְחִין אֲבָל הַסְּבִיבָה שֶׁלּוֹ לֹא.

אֲבָל בַּהַתְחָלָה הַהַרְגָּשָׁה הִיא קִיצוֹנִית, כְּשֶׁיֵּשׁ אוֹר זֶה פְּרוֹזְ׳קְטוֹר, וּלְעֻמַּת זֹאת הַחֹשֶׁךְ אוֹי וַאֲבוֹי... חֹשֶׁךְ זֶה בִּלְבּוּל, לַיְלָה, זְמַן שֶׁל בִּלְבּוּלִים, דְּבָרִים לֹא בְּרוּרִים, וְלָכֵן אֶת עִקַּר הַשְּׁטוּיּוֹת עוֹשִׂים בַּלַּיְלָה שֶׁל שָׁבוּעוֹת וּמְתַקֵּן אֶת כָּל הַלֵּילוֹת שֶׁקִּלְקְלנוּ.

תִּקּוּן הַתַּאֲווֹת

כָּתוּב בְּלִקּוּטֵי מוֹהַר״ן שֶׁבְּכָל אֶחָד מִשְּׁלֹשֶׁת הָרַגְלִים הוּא מְתַקֵּן אַחַת מִשָּׁלוֹשׁ הַתַּאֲווֹת הַגְּדוֹלוֹת: הָאֲכִילָה הַמָּמוֹן וְהַנִּאוּף, כַּאֲשֶׁר תַּאֲוַת הַנִּאוּף כּוֹלֶלֶת אֶת כָּל הַתַּאֲווֹת. תַּאֲווֹת פְּרוּשִׁין שֶׁבִּמְקוֹם לֶאֱהֹב אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, הוּא אוֹהֵב שְׁטִיּוֹת.

מָה שֶּׁאָדָם חַיָּב לַעֲשׂוֹת בֶּאֱמֶת אֵין עַל זֶה תְּבִיעָה, אֶלָּא עַל מָה שֶּׁלֹּא חַיָּב. הַתּוֹרָה לֹא בִּקְּשָׁה שֶׁנִּהְיֶה נְזִירִים עַל אֵיזֶה הַר וְנָצוּם כָּל הַיּוֹם. תַּעֲשֶׂה הַכֹּל אֲבָל תְּקַדֵּשׁ, תִּשָּׂא אִשָּׁה תֹּאכַל תַּרְוִיחַ כֶּסֶף, אֲבָל בִּקֻּדֻּשָּׁה לְמָה שָׁאַתָּה צָרִיךְ. מָה שָׁאַתָּה לֹא חַיָּב זֶה תַּאֲווֹת, מַחְלִיף אֶת הָאַהֲבָה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּאַהֲבָה לִשְׁטִיּוֹת. כָּל הָעִנְיָן שֶׁל שָׁבוּעוֹת זֶה לְחַדֵּשׁ אֶת הַקֶּשֶׁר שֶׁל הָאַהֲבָה עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

יֵשׁ יְסוֹד ״כְּשֶׁזֶּה נוֹפֵל זֶה קָם״, וְלָכֵן כְּשֶׁנּוֹפֶלֶת הָאַהֲבָה לַשְּׁטוּיּוֹת קָמָה אַהֲבָה לְבוֹרֵא עוֹלָם, וּלְהֶפֶךְ. אָדָם עִם קֶשֶׁר בָּרִיא לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא תָּמִיד מַרְגִּישׁ חִיּוּת, אֵין לוֹ דִּכְאוֹנוֹת, אֵין נֶפֶשׁ מְטֹרְטֶרֶת שֶׁשּׁוֹאֶלֶת לָמָּה בָּאתִי לָעוֹלָם. כָּל הַהַרְגָּשׁוֹת הַלָּלוּ זֶה בִּגְלַל קְלִקּוּלִים וְלִכְלוּךְ בַּצִּינוֹרוֹת, עוֹשִׂים שְׁטִיּוֹת וְשׁוֹאֲלִים לָמָּה יֵשׁ הַרְגָּשׁוֹת לֹא טוֹבוֹת שֶׁל טֶמְאָה, ״לֹא טוֹב לִי וְלֹא יוֹדֵעַ לָמָּה״. הַסִּבָּה כִּי אֵין חִבּוּר עִם הַנְּשָׁמָה לְמַעְלָה, עִם בּוֹרֵא עוֹלָם, אֵין זְרִימָה, נִתְקָעִים דְּבָרִים וְאָז הוּא מַרְגִּישׁ לֹא טוֹב.

אָז שְׁלוֹשֶׁת הָרַגְלִים לְתַקֵּן שָׁלוֹשׁ הַתַּאֲווֹת. בַּסֻּכּוֹת מְתַקְּנִים אֶת תַּאֲוַת הָאֲכִילָה, בַּפֶּסַח אֶת תַּאֲוַת הַמָּמוֹן וּבְשָׁבוּעוֹת אֶת תַּאֲוַת הַנִּאוּף. זֶה לֹא שֶׁמַּפְסִיקִים לֶאֱכוֹל אַחֲרֵי סֻכּוֹת אֶלָּא הַשִּׂגָּעוֹן לַאֲכִילָה שֶׁלֹּא חַיָּבִים יוֹרֵד. וְכֵן בְּשָׁבוּעוֹת תַּאֲוַת הַנִּאוּף יוֹרֶדֶת, לֹא שֶׁנִּהְיֶה קְדוֹשִׁים פְּרוּשִׁים אֲבָל הַשִּׂגָּעוֹן יוֹרֵד. הַתַּאֲוָה הַזּוֹ בָּאָה בְּמָקוֹם שִׂגָּעוֹן לְאַהֲבַת הַשֵּׁם יֵשׁ אַהֲבָה לַשְּׁטוּיּוֹת וְהִיא כּוֹלֶלֶת אֶת כָּל הַתַּאֲווֹת, אָז

אִם מַחְלִישִׁים אוֹתָהּ מַחְלִישִׁים אֶת כָּל הַתַּאֲוֹות וּמְחַזְּקִים אֶת הַקֶּשֶׁר עִם בּוֹרֵא עוֹלָם, וְהַחֵשֶׁק לְמִצְוות עוֹלֶה - זוֹ אַהֲבָה לַה׳.

רַחְמָנוּת

אָדָם שֶׁמְּחַזֵּק אֶת הַקֶּשֶׁר מַתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל בָּרַחְמָנוּת עַל הַסְּבִיבָה בְּמָקוֹם לָבוּז לָהֶם בַּלֵּב. הֲרֵי יֵשׁ צַעַר לַשְּׁכִינָה שֶׁבַּגָּלוּת לִרְאוֹת אֶת הַיְלָדִים שֶׁל בּוֹרֵא עוֹלָם בַּבּוֹץ בּוֹ הֵם נִמְצָאִים, אַבָּא לֹא שׂוֹנֵא אֶת הַיְלָדִים שֶׁלּוֹ, הוּא יָכוֹל לְהַרְאוֹת לָהֶם פָּנִים כּוֹעֲסוֹת אוֹ כְּאִלּוּ מִתְרַחֵק כְּדֵי שֶׁיִּתְעוֹרְרוּ אֲבָל הוּא לֹא שׂוֹנֵא אוֹתָם, הוּא בְּצַעַר, הוּא מְרַחֵם עֲלֵיהֶם. זֶה הַצַּעַר שֶׁל הַשְּׁכִינָה, שֶׁל הַגָּלוּת.

אָדָם שֶׁמְּקַבֵּל דַּעַת מִשְׁתַּתֵּף בַּצַּעַר שֶׁל הַשְּׁכִינָה וּמִתְמַלֵּא רַחְמָנוּת עַל הַשּׁוֹטִים, הוּא מוֹאֵס בְּמַעֲשֵׂיהֶם וּכְבָר לֹא מִתְקַנֵּא בָּהֶם אוֹ מְנַסֶּה לְחַקּוֹת אוֹתָם, לְהֶפֶךְ הוּא מְרַחֵם עֲלֵיהֶם. הוּא לֹא מְקַטְרֵג עֲלֵיהֶם, אֵין מָקוֹם לְקִטְרוּג רַק לְרַחֲמִים, וְזֶה סִימָן שֶׁאוֹתוֹ אָדָם קִבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בְּשָׂבוּעוֹת, כִּי בְּשָׂבוּעוֹת בִּזְמַן מַתָּן תּוֹרָה ה׳ יִתְבָּרַךְ הִתְגַּלָּה כְּזָקֵן מַלֵּא רַחֲמִים, רַחְמָנוּת מִשַּׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁנִּפְתַּח בָּחָג.

אָדָם שֶׁמְּקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בְּשָׂבוּעוֹת מְקַבֵּל עֵינַיִם אֲחֵרוֹת, הוּא לֹא מְקַנֵּא בַּאֲחֵרִים הוּא מִתְמַלֵּא בָּרַחְמָנוּת עֲלֵיהֶם. אֲנִי בָּא לְהִתְנַקּוֹת וְהוּא בָּא לְדַבֵּר אִתִּי אֵיךְ הוּא מִתְלַכְלֵךְ, וְכִי אֲנִי אֶקַנֵּא בַּלְּכְלוּכִים שֶׁלּוֹ? רַחְמָנוּת. הַקֶּשֶׁר הִתְחַזֵּק, הַבְּרִית מִתְחַדֶּשֶׁת, מִתְנַקִּים הַצְּנוּרוֹת - זֶה נִקְרָא שֶׁאֲנִי חַי עִם בּוֹרֵא עוֹלָם, עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אֲנִי כְּבָר לֹא נִלְחָם עִם עַצְמִי, הָעֲבֵרוֹת מְאוּסוֹת בְּעֵינָי, אֵין מַשֶּׁהוּ אַחֵר, כָּל הַמֶּרְחָב שֶׁלִּי מִשְׁתַּנֶּה, אֲנִי מְשַׁדֵּר דְּבָרִים אֲחֵרִים, אֲנִי אָדָם חַי שֶׁבָּא לִשְׁלִיחוּת וְהַנְּשָׁמָה חוֹזֶרֶת לְבָסִיס הָאֵם.

שֶׁנִּזְכֶּה לִישׁוּעוֹת שֶׁל שָׂבוּעוֹת, לְרַחֲמִים מִשַּׁעַר הַחֲמִשִּׁים, לְדַעַת נְקֵיָּה וּלְחִדּוּשׁ הַקֶּשֶׁר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אָבִינוּ שֶׁאוֹהֵב אוֹתָנוּ וַאֲנַחְנוּ אוֹהֲבִים אוֹתוֹ.

נשא

לֹא שָׁמֵחַ

תָּבִינוּ רַבּוֹתַי מָה זֶּה בֶּן אָדָם שֶׁלֹּא שָׂמֵחַ בְּמַה שֶׁהוּא זוֹכֶה. בְּשָׁבוּעוֹת לָמַדְנוּ בְּשִׁעוּר הֲכָנָה לְשָׁבוּעוֹת שֶׁצָּרִיךְ לִלְמֹד כָּל הַלַּיְלָה, וּמִי שֶׁיָּכוֹל שֶׁיִּלְמַד בְּתַעֲנִית דִּבּוּר, וְאִם מְבִיאִים אֲבַטִּיחַ אֶפְשָׁר לֶאֱכוֹל אֲבַטִּיחַ.

יֵשׁ אֶחָד שֶׁהֶחְלִיט לֶאֱכוֹל אֲבַטִּיחַ. אָדָם אַחֵר אוֹמֵר "זֶה נִרְאָה כְּאִלּוּ שֶׁהוּא בָּא לְתַקֵּן אֶת כָּל הָאֲבַטִּיחִים"... מָה זֶּה עֵסֶק שֶׁלְּךָ בִּכְלָל? מָה אִכְפַּת לְךָ מִמֶּנּוּ שֶׁהוּא אוֹכֵל אֲבַטִּיחִים? זֶה עִנְיָן שֶׁלּוֹ וְעֵסֶק שֶׁלּוֹ שֶׁהוּא אוֹכֵל אֲבַטִּיחִים! אָז אַחֲרֵי זֶה אַתָּה מַחְלִיט הוּא סְתָם דָּפוּק... אֲבָל הוּא מֵדִיר שֵׁינָה מֵעֵינָיו, הוּא מוּכָן לְהַקְרִיב וְלֹא לִישׁוֹן. הוּא אָכַל אֲבַטִּיחִים קָשֶׁה לוֹ.

אֶחָד שֶׁלֹּא יָשָׁן כָּל הַלַּיְלָה אֲבָל עָשָׂר דַּקּוֹת לִפְנֵי סִיּוּם הַתִּקּוּן נִרְדַּם, פּוֹגֵשׁ אוֹתִי לִפְנֵי הַתְּפִלָּה עִם דְּמָעוֹת וְעָצוּב, אוֹמֵר לִי: "הָלַךְ לִי הַתִּקּוּן", הוּא שׁוֹאֵל אוֹתִי "מָה אַתָּה אוֹמֵר עַל זֶה"? הוּא רוֹצֶה שֶׁאֲנִי אֶפְטֹר לוֹ אֶת הַבְּעָיָה כִּי אֲנִי יָצַרְתִּי לוֹ אֶת

זֶה. כִּי אֲנִי לִמַּדְתִּי אוֹתוֹ שֶׁצָּרִיךְ לֹא לִישׁוֹן. כְּשֶׁהוּא שָׁאַל אוֹתִי הָיִיתִי לִפְנֵי הַתְּפִלָּה. מִצַּד אֶחָד אֲנִי לֹא רוֹצֶה לְדַבֵּר, מִצַּד שֵׁנִי אֲנִי לֹא רוֹצֶה לַעֲזֹב אוֹתוֹ.

רָאִיתִי שֶׁלֹּא יַעֲזֹר גַּם אִם אֲנִי אֲדַבֵּר אִתּוֹ. רָצִיתִי לְהַסְבִּיר לוֹ שֶׁאֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא זֶה לֹא שָׁחוֹר לָבָן. לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֵשׁ הַרְבֵּה שָׂכָר לָתֵת לְכָל אֶחָד. יֵשׁ אֶת הַמַּעֲלָה שֶׁל מִי שֶׁנִּשְׁאַר עֵר כָּל הַלַּיְלָה וְלֹא נִרְדַּם, אֲבָל אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֵשׁ הֲמוֹן שָׂכָר לָתֵת לְכֻלָּם וְגַם בִּשְׁבִילְךָ. יָדַעְתִּי שֶׁלֹּא יַעֲזֹר לְהַגִּיד לוֹ אֶת זֶה. אָז חִבַּקְתִּי אוֹתוֹ וְנִשַּׁקְתִּי אוֹתוֹ שֶׁיְקַבֵּל כֹּחַ וְאַחֲרֵי הַתְּפִלָּה נְדַבֵּר. קוֹדֶם כָּל תָּבִין שֶׁאוֹהֲבִים אוֹתְךָ.

אִשָּׁה מֻתָּה זֶה תִּקּוּן?

אָדָם נוֹסַף סִפֵּר שֶׁהוּא הָלַךְ לִישׁוֹן לִפְנֵי הַתִּקּוּן שֶׁיִּהְיֶה לוֹ כֹּחַ לְהִשָּׁאֵר כָּל הַלַּיְלָה עֵר, וְנִרְדָּם. הַאִם זֶה בְּסֵדֶר? אָמַרְתִּי לוֹ בִּשְׁבִיל מָה הָלַכְתָּ לָנוּחַ? כִּי הָיִיתָ עָיֵף? כִּי עָזַרְתָּ בַּבַּיִת לָאִשָּׁה וְהַיְלָדִים. מָה רָצִיתָ שֶׁאִשְׁתְּךָ תָּמוּת חַס וְשָׁלוֹם וּלְךָ יִהְיֶה תִּקּוּן? אִשָּׁה מֻתָּה חַס וְשָׁלוֹם זֶה נִקְרָא תִּקּוּן?! בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ זֶה קוֹדֵם. אָז מָה הַשְּׁאֵלָה? עָזַרְתָּ בַּבַּיִת. זֶה הַקִּיּוּם הֲכִי גָּדוֹל שֶׁל כָּל הַתִּקּוּן. הַנּוֹשֵׂא בָּעֹל עִם חֲבֵרוֹ זֶה אָלֶף בַּיִת שֶׁל הַכֹּל. מָה צָפִיתָ שֶׁאֲנִי אַגִּיד לְךָ? אַתָּה רוֹצֶה שֶׁאִשְׁתְּךָ תִּהְיֶה חוֹלָה חַס וְשָׁלוֹם וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה תִּקּוּנִים?! הָלַכְתָּ לָנוּחַ וְנִרְדַּמְתָּ, אַחֲרֵי זֶה הִתְעוֹרַרְתָּ, מָה שֶׁהִסְפַּקְתָּ הִסְפַּקְתָּ, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹדֵעַ מָה רָצִיתָ וּמָה הָיוּ הַתּוֹכְנִיּוֹת שֶׁלְּךָ.

יֵשׁ אֶחָד שֶׁנּוֹתְנִים לוֹ לַעֲשׂוֹת הַכֹּל מְסֻדָּר מִתְּחִלַּת הַלַּיְלָה עַד הַסּוֹף לֹא לְהֻרָּדֵם, וְיֵשׁ אֶחָד שֶׁלֹּא. כַּמּוּבָן שֶׁיֵּשׁ אֶת הַמַּעֲלָה שֶׁהָאַרִיזַ״ל אָמַר שֶׁמִּי שֶׁיִּהְיֶה עֵר כָּל הַלַּיְלָה שֶׁל שָׁבוּעוֹת וְיִלְמַד תּוֹרָה לְלֹא הֶפְסֵק מֻבְטָח לוֹ שֶׁיִּשְׁלִים שְׁנָתוֹ וְלֹא יֵאָרַע לוֹ שׁוּם נֶזֶק בְּאוֹתָהּ שָׁנָה, אֲבָל אִם לֹא, לֹא הִפְסַדְתָּ הַכֹּל. יֵשׁ כָּל כָּךְ הַרְבֵּה שֶׁפַּע, כָּל כָּךְ הַרְבֵּה הַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת שֶׁיּוֹרְדוֹת בַּלַּיְלָה הַזֶּה. אִם אָדָם לֹא שָׂם לֵב מָה הוּא עוֹשֶׂה, הוּא לֹא יִשְׂמַח אַף פַּעַם. הוּא יַעֲשֶׂה וְיַעֲשֶׂה וְלֹא יִשְׂמַח וְאַחֲרֵי זֶה מַגִּיעִים לְמַצָּב שֶׁל ״וְהָיוּ כְּמִתְאוֹנְנִים״. מָה אַתֶּם רוֹצִים? הָאֲסַפְסוּף בִּלְבֵּל אוֹתָם. הֵם הִתְאַוּוּ תַּאֲוָה, הָיָה חָסֵר לָהֶם אֶת הַתַּאֲוָה. אָדָם שֶׁאֵין לוֹ שִׂמְחָה הוּא מְחַפֵּשׂ אֶת הַתַּאֲוֹת.

אֲבָל כְּשֶׁהָאָדָם שָׂמֵחַ מֵהַהִתְחַבְּרוּת, שָׂמֵחַ בְּמַה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, הוּא יְקַבֵּל כֹּחוֹת. וְאוֹתוֹ אֶחָד שֶׁאוֹכֵל אֶת הָאֲבַטִּיחִים זֶה לֹא הָעֵסֶק שֶׁלִּי בְּכְלָל זֶה עִנְיַן שֶׁלּוֹ. וְחוּץ מִזֶּה מִי אָמַר שֶׁהוּא יוֹדֵעַ אֶת מָה שָׁאַתָּה יוֹדֵעַ, אוּלַי הוּא רַק יוֹדֵעַ שֶׁבָּאִים לְתִקּוּן

נִמְצָאִים וְאוֹכְלִים. הוּא לֹא שָׁמַע כָּמוֹךָ דְּרָשׁוֹת וְהֶסְבֵּרִים יָפִים עַל שָׁבוּעוֹת. וְלָכֵן צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּעַיִן טוֹבָה עַל הַשֵּׁנִי וְלָדוּן אֶת הַשֵּׁנִי לְכַף זְכוּת. כִּי אַתָּה לֹא יוֹדֵעַ מָה עוֹבֵר עַל הַשֵּׁנִי.

תַּכְלִ"ס בַּשָּׁטַח

אֲנַחְנוּ בְּאֹפֶן טִבְעִי דָּנִים אֶת הַשֵּׁנִי לְכַף חוֹבָה, יֵשׁ לָנוּ גַּם הֶסְבֵּרִים לָזֶה הַדָּבָר הַזֶּה לֹא בְּסֵדֶר שֶׁהַשֵּׁנִי עָשָׂה. וּכְדֵי לְהַצְדִּיק אֶת הַשֵּׁנִי צָרִיךְ לַעֲבוֹד לַחְקוֹר לָמָּה הַדָּבָר הַזֶּה כֵּן בְּסֵדֶר. בּוֹ בַּזְּמַן שֶׁבְּעִנְיָן שֶׁל לָדוּן לְכַף זְכוּת מֻנָּח כָּל כָּךְ הַרְבֵּה רַחֲמִים. כָּל כָּךְ הַרְבֵּה סִיְּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא שֶׁאָדָם יָכוֹל לִזְכּוֹת. אָז בָּרוּר שֶׁהַבַּעַל דָּבָר יִנָּסֶה לִגְנֹב לָנוּ אֶת זֶה. זֶה לֹא מַסְפִּיק לִרְאוֹת מַעֲלוֹת שֶׁל כַּף זְכוּת כִּי אַתָּה יָכוֹל לִשְׁמוֹעַ דְּרָשׁוֹת מְאֹד יְפוֹת. אֲבָל תַּכְלִ"ס בַּשָּׁטַח אַתָּה נִתְקָל עִם יֵצֶר הָרַע שֶׁלְּךָ וְאֵין לְךָ חֵשֶׁק לְהַפְעִיל אֶת כָּל מָה שֶׁשָּׁמַעְתָּ וְלָמַדְתָּ.

צָרִיךְ לְהָבִין מָה מַפְרִיעַ לָנוּ וְאָז בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִמְצָא פַּטְנְטִים אֵיךְ בְּאֱמֶת לְהִתְמוֹדֵד עִם הָעַיִן הָלֹא טוֹבָה, כִּי צָרִיךְ לָדַעַת שְׁלָדוּן לְכַף זְכוּת מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמֵנוּ כַּף זְכוּת בַּשָּׁמַיִם, מַמְשִׁיךְ לָנוּ רַחֲמִים גְּדוֹלִים. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁכָּל תְּזוּזָה בְּלָדוּן לְכַף זְכוּת, תֵּדַע לְךָ שֶׁאַתָּה מְזַכֶּךְ זְכוּכִים עֲצוּמִים. זֶה לֹא פָּשׁוּט זֶה מִלְחָמָה פְּנִימִית קָשָׁה מְאֹד כִּי בַּטִּבְעִיּוּת שֶׁלָּנוּ אֲנַחְנוּ חוֹשְׁבִים שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא טְפָשִׁים, אֲנִי יָכוֹל לְהַסְבִּיר לְךָ לָמָּה הוּא עָשָׂה אֶת הַמַּעֲשֶׂה...

יֵשׁ מַצָּבִים שֶׁאָדָם רוֹאֶה אָדָם פּוֹשֵׁעַ גּוֹנֵב וְכוּ׳, בְּמִקְרֶה כָּזֶה אֵין הַכְוָנָה לָדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת שֶׁהוּא צַדִּיק וְהוּא לֹא גַּנָּב. הָעֲבֵרָה הַזֹּאת הִיא לֹא מְצֻוָּה. יֵשׁ פֹּה עֲבֵרָה. כִּי אִם תַּגִּיד שֶׁהָעֲבֵרָה הַזֹּאת הִיא בְּסֵדֶר, מָחָר גַּם אַתָּה תִּתְפַּתֶּה וַתַּעֲבֹר עֲבֵרָה כָּזֹאת וְתַגִּיד לְעַצְמְךָ שֶׁזֶּה דָּבָר קַל. בְּרֶגַע שֶׁאַתָּה נוֹתֵן לְגִיטִימַצְיָה לַעֲבֵרוֹת מָחָר אַתָּה גַּם תַּעֲבוֹר עַל הָעֲבֵרוֹת הָאֵלּוּ חָלִילָה. עֲבֵרָה הִיא עֲבֵרָה ! לָדוּן לְכַף זְכוּת זֶה לִבְדּוֹק מָה הַנְּסִבּוֹת שֶׁלּוֹ אוּלַי הוּא לֹא יוֹדֵעַ אֶת הַהֲלָכָה. אוּלַי הוּא עַכְשָׁו מְבֻלְבָּל. לֹא שְׁמוֹתַר לַעֲשׂוֹת עֲבֵרוֹת חַס וְשָׁלוֹם אֲבָל שֶׁאָדָם מְבֻלְבָּל וְעוֹבֵר תְּקוּפוֹת לֹא מַמָּשׁ טוֹבוֹת זֶה נִקְרָא קַטְנוּת הַמּוֹחִין, אָז בְּקַל הַיֵּצֶר מִתְעַתֵּעַ בּוֹ.

אַתָּה יוֹדֵעַ בִּכְלָל מָה עָבַר עָלָיו הַיּוֹם ? אַתָּה יוֹדֵעַ מָה נַעֲשָׂה אִתּוֹ ? אַתָּה יוֹדֵעַ מֵאֵיזוֹ מִשְׁפָּחָה הוּא בָּא ? אַתָּה יוֹדֵעַ מָה הַהִיסְטוֹרְיָה הַפְּרָטִית שֶׁלּוֹ בִּכְלָל ? אַתָּה יוֹדֵעַ

בְּאֵיזֶה מַצָּב נַפְשִׁי הוּא בְּכָלָל? אַתָּה יוֹדֵעַ מָה הַחַיִּים שֶׁלּוֹ, אַתָּה מַכִּיר אֶת הַסִּפּוּר שֶׁלּוֹ בְּכָלָל? אַתָּה יוֹדֵעַ מָה הֵם הַנְּסִבּוֹת שֶׁלּוֹ בְּכָלָל? אִם אַתָּה הָיִיתָ בִּמְקוֹמוֹ מֵאֵיפֹה לְךָ שֶׁהָיִיתָ עוֹשֶׂה אַחֶרֶת? אוּלַי הָיִיתָ עוֹשֶׂה אוֹתוֹ דָּבָר כָּמוֹהוּ? מֵאֵיפֹה לְךָ לָדַעַת? וְאַתָּה דָּן אוֹתוֹ לְכַף חוֹבָה...

הַנְּקֻדָּה הַיִּחוּדִית

אֲנַחְנוּ שֶׁלְּעַצְמֵנוּ מְבֻלְבָּלִים, אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּבוֹץ כָּבֵד, שֶׁאָדָם יֵדַע אֶת זֶה, שֶׁהַכֹּל פֹּה מְדֻיָּק. כִּי בִּשְׁבִיל לָדַעַת שֶׁיֵּשׁ לָנוּ פְּגָמִים שֶׁאֲנַחְנוּ בְּעָיָתִיִּים בִּשְׁבִיל זֶה אֲנַחְנוּ לֹא צְרִיכִים שִׁעוּר, אֲנַחְנוּ מְקֻבָּלִים מֵהַבַּעַל דָּבָר שִׁעוּר כָּל רֶגַע! אֲנַחְנוּ בָּאִים לְשִׁעוּר לִשְׁמוֹעַ שֶׁיֵּשׁ לָנוּ גַּם טוֹב כִּי אֶת זֶה הוּא מַעֲלִים מֵאִתָּנוּ הַבַּעַל דָּבָר.

כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ אֶת הַבְּעָיוֹת שֶׁלּוֹ טוֹב טוֹב וְהוּא הוֹלֵךְ עִם זֶה כָּל הַיּוֹם. יֵשׁ מִישֶׁהוּ שֶׁהוֹאֵג שֶׁנֵּלֵךְ עִם זֶה כָּל הַיּוֹם. רַבִּי נַחְמָן הִזְהִיר לֹא לָלֶכֶת עִם זֶה כָּל הַיּוֹם אֶלָּא פֶּרֶק זְמַן בַּיּוֹם וְזֶהוּ, בִּזְמַן הַהִתְבּוֹדְדוּת. דַּבֵּר עַל זֶה, תִּצְטַעֵר עַל זֶה, וְאַחֲרֵי זֶה תַּתְחִיל מֵחָדָשׁ וְתִשְׁכַּח מִזֶּה.

אֲבָל הַבַּעַל דָּבָר כָּל הַיּוֹם מַרְאֶה לָנוּ: תִּרְאֶה אֶת הַפֶּה שֶׁלְּךָ, תִּרְאֶה אֶת הָעֵינַיִם שֶׁלְּךָ, תִּרְאֶה אֶת הַמַּחְשָׁבוֹת שֶׁלְּךָ. תֵּדַע לְךָ שֶׁאַתָּה פָּגוּם, בְּעָיָתִי, תֵּלֵךְ מַהֵר לַמְּקֻוֶה, מָה יֵּצֵא מִמְּךָ? אָז עִם כָּכָה הָאָדָם אוֹמֵר לְעַצְמוֹ לֹא צָרִיךְ לָבוֹא לְשִׁעוּר, כָּכָה הִכְנִיס לוֹ הַבַּעַל דָּבָר לָרֹאשׁ. הַשִּׁעוּר נוֹעָד וְצָרִיךְ לִהְיוֹת שֶׁיִּגְלוּ לָנוּ כַּמָּה טוֹב יֵשׁ בָּנוּ. וְהַבַּעַל דָּבָר עוֹשֶׂה הָפוּךְ.

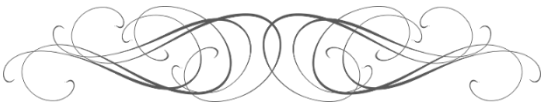
זֶה רַבֵּנוּ שֶׁגִּלָּה לָנוּ שֶׁלְּכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ יֵשׁ נְקוּדָה יְחוּדִית, שֶׁבַּדּוֹר הָאַחֲרוֹן אַתָּה עוֹד מְחַפֵּשׂ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עוֹד מְחַפֵּשׂ קְרֻשָּׁה, עוֹד מְחַפֵּשׂ רוּחָנִיּוּת. יַגִּיעַ זְמַן שֶׁיַּעֲלוּ אֶת הַכֹּל בְּיַחַד לַשָּׁמַיִם. הַכֹּל יִפָּתַח, הַכֹּל יַעֲלֶה, כָּל הַתְּפִלּוֹת וְכָל הַבַּקָּשׁוֹת וְכָל הָרְצוֹנוֹת כָּל הַקְּשָׁיִי שְׁלַמְרוֹת הַכֹּל הִמְשַׁכְתָּ, כָּל הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים, כָּל הַשַּׁבָּתוֹת, כָּל הַחַגִּים, כָּל הַבְּרָכוֹת, כָּל הַשְּׁמִירָה עַל הַצְּנִיעוּת וְכוּ׳.

וְגַם כָּל הַבִּלְבּוּלִים בָּאִים בְּחֶשְׁבּוֹן. הַכֹּל הַכֹּל. בְּבַת אַחַת יִדְחֲפוּ וַיִּגִּידוּ. זֶהוּ זֶה נִגְמָר הַסִּפּוּר, עַד כָּאן, תִּפְתְּחוּ לוֹ כְּבָר! אֲבָל בִּתְנַאי שֶׁתַּמְשִׁיךְ הָלְאָה לַמְּרוֹת הַכֹּל. כִּי בֵּינְתַיִם הַבַּעַל דָּבָר מַתִּישׁ אוֹתְךָ נַפְשִׁית, מוֹצִיא אֶת כָּל הָרוּחַ, וּבִשְׁבִיל זֶה נוֹעָדוּ הַשִּׁעוּרִים. לְרוֹמֶם וְשֻׁנַּדַּע שֶׁבְּכָל אֶחָד וְאַחַת יֵשׁ טוֹב מְיֻחָד שֶׁאֵין לַחֲבֵרוֹ.

שֶׁלֹּא נִתְיָאֵשׁ לְעוֹלָם

אָדָם שׁוֹמֵעַ שִׁעוּר הוּא קוֹרֵא סֵפֶר מִי שֶׁעוֹשֶׂה כָּךְ וְכָךְ מַגִּיעַ לוֹ עֹנֶשׁ כָּזֶה וְכָזֶה. הַבַּעַל דָּבָר מְיָאֵשׁ אוֹתָנוּ, אוֹמֵר לָנוּ כָּתוּב שֶׁמִּי שֶׁעוֹשֶׂה כָּךְ וְכָךְ מַגִּיעַ לוֹ עֹנֶשׁ כָּךְ וְכָךְ. בַּעֲבֶרָה כָּזֹאת מַגִּיעַ לָנוּ מְדוֹרִים כָּאֵלּוּ, בַּנּוֹשֵׂא הַזֶּה מַגִּיעַ לָנוּ עוֹד כָּאֵלֶּה מְדוֹרִים, בְּקִצּוּר אַתָּה הוֹלֵךְ לְהִשָּׂרֵף בָּאֵשׁ, לֶאֱכוֹל קַשׁ, לֶאֱכוֹל חָצָץ, לָמוּת חֲמִשִּׁים פְּעָם וְעוֹד לִסְבֹּל... אַתָּה הוֹלֵךְ פֹּה לִחְיוֹת חַיִּים שֶׁל אֵינְסוֹף עֲנָשִׁים מִפֹּה וְעַד הוֹדָעָה חֲדָשָׁה עִם כָּל הַגִּלְגּוּלִים וְהַנִּיצוֹצוֹת עַד סוֹף חַיֶּיךָ עֲלֵי אֲדָמוֹת, אַתָּה כֵּלְךָ מִסְכֵּן גָּמוּר. מִי לֹא מַכִּיר אֶת הַמִּתְקָפוֹת הָאֵלּוּ??? אֲבָל בָּא רַבִּי נַחְמָן וּמַרְאֶה לָנוּ אֶת הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד וְנוֹתֵן לָנוּ תִּקְוָה שֶׁלֹּא נִתְיָאֵשׁ לְעוֹלָם.

בהעלותך

גֵּיהִנֹּם בְּגַן עֵדֶן

אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים רַבּוֹתַי בִּתְחִלַּת הַשָּׁבוּעַ בַּפָּרָשָׁה הַזֹּאת הַמְעַנְיֶנֶת, שֶׁבָּהּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְקַבְּלִים מָן, לֶאֱכוֹל מָן. הֵם אוֹכְלִים מָן, וְהַמָּן הַזֶּה מְאֹד מְעַנְיֵן מָה הוּא עָשָׂה לָהֶם. עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁהָיוּ כָּאֵלֶּה שֶׁהַמָּן הַזֶּה הִרְגִּיז אוֹתָם. יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁשָּׂמְחוּ בַּמָּן, וְיֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁהַמָּן הָיָה בִּשְׁבִילָם כְּמוֹ הָמָן. כֵּן. יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁאָכְלוּ מָן, אָכְלוּ מָן, הִרְגִּישׁוּ מָן, וְיֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁאָכְלוּ מָן וְהִרְגִּישׁוּ הָמָן.

לָמָּה זֶה, אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת? לָמָּה שִׁנּוּי כָּזֶה קוֹטְבִי בְּאוֹתוֹ דָּבָר שֶׁהָאָדָם אוֹכֵל? שְׁנַיִם יוֹשְׁבִים בְּגַן עֵדֶן, הָאֶחָד נֶהֱנָה וְהַשֵּׁנִי סוֹבֵל. אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת?

לָמָּה? כִּי כָּל הַחַיִּים זֶה לֹא הֶעֱסִיק אוֹתוֹ גַּן עֵדֶן - הֶעְסִיקוּ אוֹתוֹ דְּבָרִים אֲחֵרִים. אַךְ הוּא עָשָׂה אֵיזוֹ מִצְוָה וְהִגִּיעַ לְגַן עֵדֶן - עַכְשָׁו הוּא יוֹשֵׁב שָׁם וְאוֹמֵר: מָה אֲנִי עוֹשֶׂה פֹּה? לֹא מְעַנְיֵן אוֹתוֹ בִּכְלָל. לוֹמְדִים תּוֹרָה שָׁם. הוּא שׁוֹמֵעַ אֵיזֶה דְּבַר תּוֹרָה, הוּא אוֹמֵר: מָה זֶה, מָתַי זֶה יִגָּמֵר, מָתַי יַתְחִילוּ הַבְּדִיחוֹת? הוּא מְנַסֶּה לְהַגִּיד בְּדִיחָה מַשְׁתִּיקִים אוֹתוֹ מִיָּד: פֹּה זֶה שִׁעוּר תּוֹרָה, מָה אִתְּךָ? הוּא אוֹמֵר: אָמְרוּ לִי זֶה גַּן עֵדֶן. אָמְרוּ שֶׁפֹּה שְׂמֵחִים, אוֹמְרִים לוֹ: "פִּקּוּדֵי ה' יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב". הוּא אוֹמֵר: בְּסֵדֶר,

קְצָת בְּדִיחוֹת אִי אֶפְשָׁר? הוּא אוֹמֵר: אָמְרוּ זֶה גַּן עֵדֶן פֹּה, אֵיזֶה גַּן עֵדֶן, הוּא סוֹבֵל שָׁם...

הוּא אוֹמֵר: אֵיזֶה גַּן עֵדֶן זֶה, זֶה גַּן עֵדֶן שֶׁל שׁוֹטִים, אַתֶּם לֹא נוֹרְמָלִים! קְצָת בְּדִיחוֹת, מָה, חֶבְרֶ״ה, מַשֶּׁהוּ. אוּלַי נִקְרָא לְכַמָּה מֵהַגֵּיהִנֹּם יִהְיֶה פֹּה שָׂמֵחַ? אוֹמְרִים לוֹ: עוֹד מְעַט נִשְׁלַח אוֹתְךָ לַגֵּיהִנּוֹם!

אָכְלוּ אֶת הַמָּן. אֵלֶּה אוֹכְלִים אֶת הַמָּן וּמַבְּסוּטִים וְאֵלֶּה אוֹכְלִים אֶת הַמָּן וְצוֹעֲקִים: מָה אֲנִי צָרִיךְ אֶת זֶה בִּכְלָל? לָמָּה, כִּי הַמָּן גֶּרֶם לָהֶם לִבְעָיָה. מָה גֶּרֶם לָהֶם הַמָּן?

פָּרָשַׁת בְּהַעֲלוֹתְךָ, בּוֹאוֹ נִרְאֶה מָה כָּתוּב, כְּשֶׁהִתְחִיל לָרֶדֶת מָן וְאָכְלוּ אֶת הַמָּן, ״וְהָאסַפְסֻף אֲשֶׁר בְּקִרְבּוֹ הִתְאַוּוּ תַּאֲוָה וַיָּשֻׁבוּ וַיִּבְכּוּ גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ מִי יַאֲכִלֵנוּ בָּשָׂר״, וּמִי זֶה הָאסַפְסוּף? עֵרֶב רַב שֶׁנֶּאֱסְפוּ עֲלֵיהֶם בְּצֵאתָם מִמִּצְרַיִם. אַחֲרֵי שֶׁהָאסַפְסוּף הִתְאַוּוּ תַּאֲוָה, אָז גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם אֲנָשִׁים בַּעֲלֵי דַּרְגּוֹת, עַם יִשְׂרָאֵל, אָמְרוּ: מִי יַאֲכִילֵנוּ בָּשָׂר.

מָה זֶה מִי יַאֲכִילֵנוּ בָּשָׂר? כֵּן? הָיָה לָהֶם בָּשָׂר, אֶלָּא מָה? ״זָכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חִנָּם, וְאֶת הַקִּישׁוּאִים וְאֶת הָאֲבַטִּיחִים אֶת הֶחָצִיר וְאֶת הַבְּצָלִים וְאֶת הַשּׁוּמִים״, הֵם זוֹכְרִים אֶת הַכֹּל. הָיוּ קִשּׁוּאִים שָׁם, וַאֲבַטִּיחִים, חָצִיר בְּצָלִים וְשׁוּמִים. בְּקִצּוּר הָיוּ שָׁם הַרְבֵּה אֲבַטִּיחִים. אָז רַשִׁ״י פֹּה אוֹמֵר: מָה זֶה חִנָּם? הֵם קִבְּלוּ חִנָּם? עָבְדוּ בְּפָרָךְ, אֵיזֶה חִנָּם? הֵם קִבְּלוּ מַשֶּׁהוּ בְּחִנָּם? אִם תֹּאמַר שֶׁהַמִּצְרִים נוֹתְנִים לָהֶם דָּגִים חִנָּם, מִי נָתַן לָהֶם דָּגִים חִנָּם? וַהֲלֹא כְּבָר נֶאֱמַר וְתֶבֶן לֹא יִנָּתֵן לָהֶם. אִם תֶּבֶן לֹא הָיוּ נוֹתְנִים לָהֶם חִנָּם, דָּגִים הָיוּ נוֹתְנִים לָהֶם חִנָּם? אָז מָה זֶה חִנָּם? חִנָּם מִן הַמִּצְוֹוֹת.

הֵם הָיוּ אֲנוּסִים וְלָכֵן הָיוּ פְּטוּרִים מִן הַמִּצְוֹוֹת. הָיוּ אֲנוּסִים, לֹא הָיוּ צְרִיכִים לְקַיֵּם מִצְוֹוֹת, אָז חִנָּם מֵהַמִּצְוֹוֹת. אָז מָה, אַתֶּם מַעֲדִיפִים לִהְיוֹת אֲנוּסִים, לַעֲבוֹד בְּפָרָךְ כָּל הַיּוֹם, כֵּן, וּלְקַבֵּל בְּסוֹף דָּגִים, לֶאֱכוֹל דָּגִים - כֵּן? הָעִקָּר, שֶׁלֹּא יִהְיֶה עִנְיַן שֶׁל מִצְוֹוֹת? קְרָאוּ לְזֶה חִנָּם. וְאֶת הַקִּישׁוּאִים, אֶת הָאֲבַטִּיחִים, ״וְעַתָּה נַפְשֵׁנוּ יְבֵשָׁה אֵין כֹּל, בִּלְתִּי אֶל הַמָּן עֵינֵינוּ״. הִפְרִיעַ לָהֶם מָה זֶה כָּל הַזְּמַן מָן, מָה הָיְתָה הַבְּעָיָה בַּמָּן?

אָדָם אָכַל מָן, אֵין תַּאֲוֹוֹת. נִגְמָר הַסִּפּוּר שֶׁל תַּאֲוֹוֹת. אַתָּה רוֹאֶה בָּשָׂר טָעִים, מֵרִיחַ טוֹב, לֹא מְעַנְיֵן אוֹתְךָ בִּכְלָל - שׁוּם דָּבָר לֹא מְעַנְיֵן. אַתָּה הוֹלֵךְ בָּרְחוֹב, לֹא מְעַנְיֵן

כְּלוּם. הָרְחוֹב סַסְגּוֹנִי, מַלֵּא צְבָעִים - לֹא מְעַנְיֵן, פָּשׁוּט לֹא מְעַנְיֵן. אָז יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁחִכּוּ לָרַגָּעִים הָאֵלּוּ, חִכּוּ לָרֶגַע הַזֶּה, אֵיזֶה יוֹפִי, הֵם שׁוֹכְחִים מִכָּל הַשְּׁטוּיוֹת. אֲבָל "וְהָאסַפְסֵף אֲשֶׁר בְּקִרְבּוֹ - הִתְאַוּוּ תַּאֲוָה". מָה זֶה "הִתְאַוּוּ תַּאֲוָה"?

תַּאֲוָה לְתַאֲוָה

אוֹמֵר הָ'שַׁב שְׁמַעְתָּא' בַּהַקְדָּמָה שֶׁלּוֹ, מָה זֶה "הִתְאַוּוּ תַּאֲוָה"? הִתְאַוּוּ לְתַאֲוָה. הֵם תָּמְהוּ: אֵיךְ אֶפְשָׁר לִחְיוֹת בְּלִי תַּאֲווֹת. הָלַךְ כָּל הַכֵּיף שֶׁל הַחַיִּים: אַתָּה הוֹלֵךְ בָּרְחוֹב לֹא מְעַנְיֵן אוֹתְךָ כְּלוּם! נָשִׁים מִתְלַבְּשׁוֹת, טוֹרְחוֹת כָּכָה הַרְבֵּה לְהִתְלַבֵּשׁ, טוּק טוּק, הוֹלֵךְ בָּרְחוֹב טוּק טוּק, כָּל הָרְחוֹב מִסְתַּכֵּל וְאַתָּה הוֹלֵךְ זֶה לֹא מְעַנְיֵן אוֹתְךָ בִּכְלָל. אַתָּה מַתְחִיל לְבַדּוֹק אוּלַי יֵשׁ לִי אֵיזוֹ בְּעָיָה, אוּלַי קָרָה לִי מַשֶּׁהוּ... וְתָאַר לְךָ שֶׁאַף אֶחָד לֹא מִסְתַּכֵּל, אָז כְּבָר לָהּ יֵשׁ בְּעָיָה. אָז מָה יִהְיֶה פֹּה?

עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ עַם קְדוֹשִׁים, וְחִכּוּ שֶׁהַנְּשָׁמָה כְּבָר תֵּצֵא מֵהַשְּׁטוּיוֹת, אָז הִרְגִּישׁוּ שִׂמְחָה עִם זֶה. אֲבָל הָאֲסַפְסוּף, מֵאֵיפֹה הֵם הִגִּיעוּ? עֶרֶב רַב שֶׁהִצְטָרֵף, אוֹמְרִים: תִּשְׁמַע, הַמָּן הַזֶּה הָרַס לִי אֶת הַחַיִּים. הוּא תָּמִיד הִרְגִּישׁ שֶׁהוּא רוֹצֶה תּוֹרָה, עַם יִשְׂרָאֵל עַם סְגוּלָה, אֲבָל תֵּן לַהֲנוֹת מֵהַחַיִּים גַּם כֵּן. עַכְשָׁו הוּא הוֹלֵךְ בָּרְחוֹב לֹא מְעַנְיֵן אוֹתוֹ כְּלוּם. בָּשָׂר הוּא אוֹכֵל רוֹאֶה כָּל מִינֵי דְּבָרִים מְבַשֵּׁל - טְעָמִים רֵיחוֹת לֹא מְדַבֵּר אֲלֵיו. הוּא אוֹמֵר: הָרַסְתָּ לִי אֶת כָּל הַכֵּיף שֶׁל הַחַיִּים הָרַסְתָּ לִי. אַתָּה יוֹדֵעַ אֵיךְ הָיִיתִי נֶהֱנֶה מֵהָאֹכֶל הַזֶּה פַּעַם? הַיּוֹם הוּא מִסְתַּכֵּל עַל אֹכֶל - לֹא מְדַבֵּר אֲלֵיו בִּכְלָל.

לַאֲסַפְסוּף, לָעֶרֶב רַב, בִּשְׁבִילָם זֶה הָיָה הַתִּסְכּוּל שֶׁל כָּל הַחַיִּים. כִּי הֵם רוֹצִים לְהִצְטָרֵף לְעַם יִשְׂרָאֵל אֲבָל גַּם לֵהָנוֹת מֵהַחַיִּים. צְרוּף כָּזֶה. שֶׁלֹּא תַּחְשֹׁב, אֲנִי אוֹהֵב קְדֻשָּׁה מְאֹד, אֲנִי אוֹהֵב צַדָּקוֹת אוֹהֵב שִׁעוּרֵי תּוֹרָה, אֲבָל אַתָּה יוֹדֵעַ כְּשֶׁאֲנִי מִתְעַנֵּג כָּכָה, שַׁאכְטָה אַחַת אֲנִי מִתְעוֹפֵף, כֵּן יֵשׁ לִי אֶת הַכֵּיף שֶׁלִּי אַתָּה מֵבִין? תֵּן לִי לֵהָנוֹת מֵהַחַיִּים. חַיִּים פַּעַם אַחַת, בְּיֵינוּ. כֵּן? עָפִים כַּמָּה פְּעָמִים, חַיִּים פַּעַם אַחַת. תֵּן לֵהָנוֹת מֵהַחַיִּים, אִי אֶפְשָׁר כָּכָה! הַמָּן הַזֶּה, אָכְלוּ מָן - זֶה הָרַס לָהֶם אֶת הַכֹּל. לֹא דִּבֵּר אֲלֵיהֶם כְּלוּם. הִפְסִיקוּ לְהִתְעוֹפֵף. הָיוּ עַל הָרִצְפָּה כָּל הַזְּמַן. הִרְגִּישׁוּ שֶׁהָלַךְ הַכֵּיף שֶׁל הַחַיִּים...

תָּקוּעַ

אוֹמֵר רַבֵּנוּ שֶׁכְּשֶׁאָדָם מִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק, הַצַּדִּיק אוֹמֵר לוֹ: קוֹדֶם כָּל לַיֵּצֶר הָרַע שֶׁלְּךָ אֲנִי מוֹרִיד אֶת הַיָּדַיִם וְאֶת הָרַגְלַיִם. מָה קָרָה, מָה פֵּרוּשׁ? הָעֲבֵרוֹת שֶׁהוּא

נֶהֱנָה מִקֹּדֶם, הוּא כַּיּוֹם כְּבָר לֹא נֶהֱנָה. נִשְׁאַר תָּקוּעַ בָּאֶמְצַע. לָמָּה? הָעֲבֵרוֹת שֶׁהָיָה פַּעַם נֶהֱנָה, הוּא לֹא נֶהֱנָה הַיּוֹם, מֵהַמִּצְווֹת הוּא גַּם עֲדַיִן לֹא מַרְגִּישׁ מִי יוֹדֵעַ מָה. הוּא אוֹהֵב אֶת זֶה אֲבָל לֹא מַמָּשׁ הִתְלַהֲבוּת נוֹרָאִית, אֶלָּא פַּעַם כָּךְ פַּעַם כָּךְ. מֵהָעֲבֵרוֹת הוּא כְּבָר לֹא נֶהֱנָה, הוּא נִשְׁאַר תָּקוּעַ. הוּא אוֹמֵר: נֶהֱרְסוּ לִי הַחַיִּים! פַּעַם לֹא הָיָה מִי יוֹדֵעַ מָה קְדֻשָּׁה, אֲבָל מֵהָעֲבֵרוֹת לְפָחוֹת הוּא נֶהֱנָה. כְּשֶׁהָיָה מָן הוּא גַּם לֹא נֶהֱנָה מֵהָעֲבֵרוֹת בְּכְלָל. אִם כְּבָר הוֹלֵךְ לַעֲבֵרוֹת, הוּא מַרְגִּישׁ כְּמוֹ טִפֵּשׁ. אָז הוּא אוֹמֵר: מָה, נִתְקַעְתִּי. הוּא אוֹמֵר אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת, מָה, יֵשׁ דָּבָר כָּזֶה?

בִּשְׁבִיל הָאֲסַפְסוּף, הָעֵרֶב רַב, זֶה הָיָה תִּסְכּוֹל אֶחָד גָּדוֹל. הֵם לֹא חִפְּשׂוּ עֲבֵרוֹת, הֵם רַק רָצוּ לֵהָנוֹת מֵהַחַיִּים. לֵהָנוֹת. הָאֲסַפְסוּף הִתְאַוּוּ לְתַאֲוָה. וְעָם יִשְׂרָאֵל בַּקְּדֻשָּׁה שְׁלָהֶם - נֶהֱנוּ. לָמָּה נֶהֱנוּ?

אוֹמֵר אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ, צַדִּיקִים לִבָּם מָסוּר בְּיָדָם, כָּךְ חָזַ״ל אוֹמְרִים. וְהָרְשָׁעִים הֵם מְסוּרִים בְּיַד לִבָּם. הַכַּוָּנָה בָּזֶה, כִּי הַחֵפֶץ וְהַחֶשֶׁק יֶשְׁנוֹ בְּלֵב הָאָדָם, וְהָרָצוֹן הוּא בְּמוּחוֹ. זֹאת אוֹמֶרֶת יֵשׁ חֶשֶׁק וְרָצוֹן, יֵשׁ חֶשֶׁק... מָה זֶה הַחֶשֶׁק? זֶה תַּאֲוֹת. תַּאֲוֹת זֶה חֶשֶׁק. אֲבָל לְעֵמַת זֹאת הָרָצוֹן נִמְצָא בַּמֹּחַ.

מָה זֶה רָצוֹן? רָצוֹן זֶה כָּל מָה שֶׁהַנְּשָׁמָה מְבִינָה שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים אֶת זֶה. כָּל מָה שֶׁשַּׁיָּךְ בִּקְדֻשָּׁה. נִשְׁמַת שַׁדַּ״י תְּבִינֵם. כָּךְ מוּבָא בַּתּוֹרָה קצ״ב, שֶׁמִּשְׁכַּן שֶׁל הַנְּשָׁמָה זֶה הֵיכָן שֶׁהַשֵּׂכֶל נִמְצָא. וְהַתַּאֲוֹת מְקוֹמָם בַּלֵּב. וְהַתַּאֲוֹת זֶה נִקְרָא חֶשֶׁק, וְהָרְצוֹנוֹת הַקְּדוֹשִׁים נִקְרָאִים רָצוֹן. וַאֲנַחְנוּ נִקְרָעִים בֵּין שְׁנֵי הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ, פַּעַם נִמְשָׁכִים אַחֲרֵי זֶה וּפַעַם נִמְשָׁכִים אַחֲרֵי זֶה. פַּעַם מִתְגַּבֵּר הַחֶשֶׁק וּפַעַם מִתְגַּבֵּר הָרָצוֹן.

זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאֲנַחְנוּ פִּתְאוֹם שׁוֹאֲפִים, רוֹצִים, תּוֹרָה, תְּפִלָּה, דְּבֵקוּת, אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, עַם יִשְׂרָאֵל, אַהֲבַת הַתּוֹרָה, זֶה הִתְעוֹרְרוּת רְצוֹנוֹת קְדוֹשִׁים. אֲבָל כְּשֶׁאָדָם פִּתְאוֹם נִמְשָׁךְ לִשְׁטוּיּוֹת, הִתְעוֹרֵר הַחֶשֶׁק, וְזוֹ הַמִּלְחָמָה.

מִי הַבּוֹס?

צַדִּיקִים תָּמִיד לִבָּם מָסוּר בְּיָדָם שֶׁגַּם שֶׁהִתְאַוּוּ תַּאֲוָה בְּלִבָּם, יִבְחַר הַשֵּׂכֶל, שֶׁהִיא הַנְּשָׁמָה, וְהוּא מָה שֶׁמַּכְרִיעַ. זֹאת אוֹמֶרֶת אֵין זְכוּת וְאֵין רְשׁוּת דִּבּוּר לַגּוּף לְדַבֵּר בִּכְלָל, רַק הַנְּשָׁמָה מְדַבֶּרֶת.

אָדָם מִתְעוֹרֵר בַּבֹּקֶר, מַרְגִּישׁ עָיֵף. אֵין לִי כֹּחַ לָקוּם. אָז מִי שֶׁזָּכָה, הַגּוּף בִּכְלָל לֹא יָכוֹל לְהַגִּיד כְּלוּם. הוּא קָם הוּא קוֹפֵץ. אֲבָל מִי שֶׁעֲדַיִן לֹא זָכָה, אָז מַתְחִיל דִּיּוּן:

״רַק רֶגַע. אֲנִי רוֹצֶה לָלֶכֶת לַתְּפִלָּה, אֲבָל יָשַׁנְתִּי רַק שְׁעָתַיִם וַחֲצִי, וַאֲנִי חַיָּב עוֹד שֵׁינָה, חָסֵר לִי גַּם מִשְׁלִשׁוֹם, מֵאֶתְמוֹל אֲנִי לֹא מְדַבֵּר, חָסֵר לִי הַרְבֵּה מֵאֶתְמוֹל, אֲפִילוּ מִשְׁלִשׁוֹם. שָׁבוּעַ שֶׁעָבַר גַּם לֹא זָכִיתִי לְהַשְׁלִים וַאֲנִי עַד הַיּוֹם מְקֻפָּח. וְגַם כְּשֶׁנִּסִּיתִי לְהַשְׁלִים זֶה לֹא יָצָא כְּמוֹ שֶׁהִתְכַּוַּנְתִּי, אָז אֲנִי לֹא חַיָּב בְּכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה״. הַנְּשָׁמָה אוֹמֶרֶת: ״אֲבָל זֶה כֵּיף כְּשֶׁקָּמִים עֲיֵפִים וְהוֹלְכִים לַתְּפִלָּה - מַרְגִּישִׁים מְתִיקוּת״. ״בְּסֵדֶר, זֶה נָכוֹן, אֲבָל זֶה לֹא מַתְאִים לְהַיּוֹם. כְּבָר פַּעַם שֶׁעָבְרָה יָצָא לִי בַּחֶשְׁבּוֹן שֶׁלֹּא מִשְׁתַּלֵּם״. ״אֲבָל אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה הִרְגַּשְׁתָּ מְתִיקוּת״. ״בְּסֵדֶר, נו, אָז מָה, גַּם הַפַּעַם אֲנִי חַיָּב״? ״לֹא, אַתָּה לֹא חַיָּב, כְּדַאי״. ״אִם כְּדַאי, אָז גַּם כְּדַאי לִישׁוֹן״...

כָּל הַדִּיּוּן הַזֶּה, זֶה רַק אֶצְלֵנוּ, שֶׁלַּגּוּף יֵשׁ רְשׁוּת דִּבּוּר. אֵצֶל צַדִּיקִים שֶׁזָּכוּ, אֵין לַגּוּף בִּכְלָל רְשׁוּת דִּבּוּר. הוּא לֹא מְדַבֵּר בִּכְלָל. הַגּוּף אוֹמֵר: ״אֲנִי עָיֵף״, הַנְּשָׁמָה עוֹנָה לוֹ: ״אָז מָה״. אוֹמֵר הַגּוּף: ״לֹא יֵצֵא מִזֶּה כְּלוּם״. וְהִיא עוֹנָה לוֹ: ״שֶׁלֹּא יֵצֵא״. ״אֲנַחְנוּ נַרְגִּישׁ אַחֲרֵי זֶה עֲיֵפוּת גַּם כֵּן״, ״אָז נַרְגִּישׁ״...

אֲנַחְנוּ כָּל כָּךְ הָיִינוּ רוֹצִים לְהַגִּיעַ לְזֶה, אֵיךְ זוֹכִים לְזֶה? זֶה הַשְּׁאֵלָה שֶׁלָּנוּ. נָכוֹן, מִי לֹא הָיָה רוֹצֶה לְהַגִּיעַ לְשָׁם?

נַפְשִׁי יָצְאָה בְדַבְּרוֹ

אֶלָּא הַתֵּרוּץ הוּא, בָּא רַבֵּנוּ וְלִמֵּד אוֹתָנוּ, ״נַפְשִׁי יָצְאָה בְדַבְּרוֹ״. רַבֵּנוּ גִּילָה אֶת סוֹד הָרָצוֹן, רַבֵּנוּ גִּילָה לָנוּ. מָה זֶה סוֹד הָרָצוֹן? ״נַפְשִׁי יָצְאָה בְדַבְּרוֹ״. הַדִּבּוּרִים בּוֹנִים אֶת הַנֶּפֶשׁ. יֵשׁ לְאָדָם נֶפֶשׁ בְּהֵמִית, זֶה נִקְרָא הַחֵשֶׁק שֶׁל הַגּוּף, יֵשׁ לְאָדָם נֶפֶשׁ אֱלֹקִית, זֶה נִקְרָא הָרְצוֹנוֹת הַקְּדוֹשִׁים. אֵיךְ אַתָּה מְנַצֵּחַ אֶת הַסִּפּוּר הַזֶּה? עַל יְדֵי דִּבּוּרִים. עַל יְדֵי שֶׁאֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. מְדַבְּרִים וּמְסַפְּרִים וּמְבַקְּשִׁים.

מָה מְבַקְּשִׁים? רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, קַח לִי אֶת הַחֵשֶׁק הַטִּפְּשִׁי... תֵּן לִי רְצוֹנוֹת קְדוֹשִׁים. אֲבָל אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אִם אֲנִי כָּל כָּךְ רוֹצֶה, אֲנִי - אֲנִי רוֹצֶה גַּם אֶת זֶה... נָכוֹן אַתָּה צוֹדֵק, עוֹד פַּעַם הַגּוּף מְדַבֵּר. אֲבָל תֵּן לַנְּשָׁמָה לְדַבֵּר. אָז רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֶה - קְדֻשָּׁה, אֲנִי רוֹצֶה שֶׁהַנְּשָׁמָה תְּדַבֵּר, וְשֶׁהַגּוּף לֹא יְקַשְׁקֵשׁ. אֲבָל אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אִם אֲנִי כָּל כָּךְ רוֹצֶה, אֲנִי רוֹצֶה שֶׁגַּם הַגּוּף יַרְגִּישׁ מַשֶּׁהוּ. אָז מָה אֲנִי רוֹצֶה בְּעֶצֶם? אָז אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אִם אֲנִי כָּל כָּךְ רוֹצֶה. אָז אֲנִי לֹא כָּל כָּךְ רוֹצֶה. אָז תֵּן לִי רָצוֹן שֶׁאֲנִי אֶרְצֶה. תֵּן לִי רָצוֹן לִרְצוֹת. תֵּן לִי רָצוֹן שֶׁאֲנִי אֶרְצֶה אֶת זֶה, תֵּן לִי שֶׁאֲנִי אֶרְצֶה אֶת זֶה. רִבּוֹנוֹ

שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי יוֹדֵעַ אֶת הָאֱמֶת. וְאֵין לִי כָּל כָּךְ רָצוֹן כִּי הַחֹשֶׁק מְבַלְבֵּל אוֹתִי, אָז תֵּן לִי שֶׁאֲנִי אַגִּיעַ לְמַצָּב שֶׁאֲנִי אָרְצֶה רַק אֶת זֶה. זֶה נִקְרָא תֵּן לִי רָצוֹן לִרְצוֹת.

זֶה הַחִדּוּשׁ שֶׁרַבֵּנוּ חִדֵּשׁ לָנוּ. שֶׁגַּם אִם אַתָּה אֵין לְךָ רָצוֹן מַמָּשׁ, כִּי אַתָּה בְּהִתְמוֹדְדוּת בֵּין חֹשֶׁק לִרְצוֹנוֹת וּבֵין חֹשֶׁק שֶׁל תַּאֲוֹוֹת לִרְצוֹנוֹת לֹא טוֹבִים, בֵּין חֹשֶׁק לֹא טוֹב לִרְצוֹנוֹת קְדוֹשִׁים, אַתָּה בְּאֶמְצַע פֹּה תָּקוּעַ, נֶפֶשׁ בְּהֵמִית - נֶפֶשׁ אֱלֹקִית, אַתָּה תָּקוּעַ!

תֵּן לִי שֶׁאֲנִי אֶרְצֶה אֶת זֶה, תֵּן לִי שֶׁאֲנִי אֶרְצֶה אֶת זֶה. אֲנִי יוֹדֵעַ לָמָּה צְרִיכִים לְהַגִּיעַ. אֲנִי יוֹדֵעַ בְּדִיּוּק לָאָן אֲנִי צָרִיךְ לְהַגִּיעַ. אֲבָל אֵין לִי אֲפִילוּ מוֹטִיבַצְיָה. אַתָּה רַק מַזְכִּיר לִי: לִלְמֹד תּוֹרָה יוֹמָם וָלַיְלָה? לִלְמֹד תּוֹרָה? אֵין לִי כֹּחַ לְכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה. שְׁמַע, בּוֹא אֲנִי אַגִּיד לְךָ כָּכָה: אִם הָיִיתִי רָגוּעַ וְשָׁלֵו, שׁוּם טְרָדוֹת, פַּרְנָסָה מְסֻדֶּרֶת, הַבַּיִת רָגוּעַ, שַׁלְוָה נַפְשִׁית, אֹכֶל גַּם כֵּן לֹא מַפְרִיעַ לִי כְּלוּם, מַזְגָּן, שְׁכוּנָה רְגוּעָה, וַאֲנָשִׁים שֶׁלֹּא מְסִתַּכְּלִים עָלַי לֹא בְּסֵדֶר, וַאֲנִי גַּם עַצְמִי מְסֻדָּר רָגוּעַ עִם עַצְמִי, שְׁמַע כָּל הַתְּנָאִים הָאֵלֶּה וַאֲנִי פּוֹתֵחַ סֵפֶר וְאֶלְמַד, לָמָּה לֹא? אֶתֵּן לְךָ אֶת זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אִם אַתָּה רוֹצֶה אֶתֵּן לְךָ אֶת זֶה. אֲבָל תֵּן לִי אֶת הַתְּנָאִים, אַתָּה מֵבִין? מָה אַתָּה מֵבִיא לִי? טְלְטוּלִים, בִּלְבּוּלִים, מִלְמוּלִים, חֻלְחוּלִים, וְאַתָּה אוֹמֵר לִי תַּתְמִיד - תִּשְׁמַע זֶה יָפֶה מְאֹד אֲבָל אֵין לִי אֲפִילוּ הַתְחָלָה אֵין. תִּלְמַד יוֹמָם וָלַיְלָה. אֲנִי אֶלְמַד יוֹמָם בְּלִי לַיְלָה. אֲנִי אֶלְמַד לַיְלָה בְּלִי יוֹמָם. יוֹמָם וָלַיְלָה? יוֹמָם וָלַיְלָה? וַאֲנִי גַּם מְחֻיָּב? מִי הִמְצִיא אֶת זֶה? לָקַחְתָּ לִי אֶת הַחַיִּים.

וְהָגִיתָ בּוֹ

אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁרַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי אוֹמֵר, כְּשֶׁאָדָם אוֹמֵר קְרִיאַת שְׁמַע בַּקֶּר וְלַיְלָה - יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָה שֶׁל "וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה". כִּי בַּבֹּקֶר הוּא אוֹמֵר אֶת קְרִיאַת שְׁמַע - יָצָא יְדֵי חוֹבַת יוֹמָם, אָמַר קְרִיאַת שְׁמַע בַּלַּיְלָה יָצָא יְדֵי חוֹבַת לַיְלָה. נִגְמָר הַסִּפּוּר, זֶהוּ, פָּטוּר. יָדַעְתָּ אֶת זֶה? אָהה, אַתָּה לֹא יָדַעְתָּ. אָז תִּשְׁמַע מִמֶּנִּי אֶת זֶה, רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר שֶׁהַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע בַּבֹּקֶר וּבַלַּיְלָה יָצָא יְדֵי חוֹבַת "וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה".

מָה? אֵיפֹה זֶה כָּתוּב? תִּלְמַד, תִּסְתַּכֵּל בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ. מָה אַתָּה אוֹמֵר? אָז לָמָּה זֶה לֹא מְפֹרָסָם? אָז כָּתוּב לֹא לְהַגִּיד אֶת זֶה לְעַמֵּי אֲרָצוֹת. לָמָּה, כִּי מְדַבָּר עַל מִקְרֶה שֶׁל אֹנֶס. מָה כֻּלָּנוּ אֲנוּסִים? מָה אָנוּס, מִי אָנוּס?

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן מָה זֶה אֵין דָּבָר הָעוֹמֵד בִּפְנֵי הָרָצוֹן? אֵין דָּבָר שֶׁעוֹמֵד בִּפְנֵי לִרְצוֹת. לְקַיֵּם, יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁאַתָּה אָנוּס. אֲבָל לִרְצוֹת אַתָּה יָכוֹל. נָכוֹן אַתָּה צוֹדֵק אַתָּה אָנוּס, אֲבָל לִרְצוֹת אַתָּה יָכוֹל. בָּא רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב וְאוֹמֵר יוֹתֵר מִזֶּה, הַרְבֵּה יוֹתֵר מִזֶּה, הוּא גִּילָה לָנוּ שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל קָדוֹשִׁים, לֹא מִסְתַּפְּקִים בְּאֹנֶס. "אָנוּס רַחֲמָנָא פַּטְרֵיהּ"... הֵם לֹא מִסְתַּפְּקִים - רוֹצִים מַמָּשׁ לְבַצַּע. אֵיךְ עוֹשִׂים אֶת זֶה? בְּהִתְבּוֹדְדוּת. בְּבַקָּשָׁה מֵה', רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵין לִי אֲפִילוּ רְצוֹנוֹת. אֲפִילוּ רְצוֹנוֹת אֵין לִי. תֵּן לִי שֶׁאֲנִי אֶרְצֶה. תֵּן לִי רָצוֹן לִרְצוֹת.

תָּבִינוּ רַבּוֹתַי, זוֹ לֹא נֻסְחָה לְהֶפְקֵרוּת, זוֹ נֻסְחָה לְחִזּוּקִים. בָּא רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב וְיָדַע בְּדִיּוּק אֵיפֹה אֲנַחְנוּ נַגִּיעַ. בְּדִיּוּק אֶת הַמָּקוֹם שֶׁלָּנוּ. אָז הוּא לֹא בָּא לְהַגִּיד: מוֹתָק אַתָּה לֹא צָרִיךְ כְּלוּם תֵּלֵךְ לִישׁוֹן. אֲנִי אַחֲרַאי עַל הַשִּׁינָה שֶׁלְּךָ וְעַל הַקִּימָה. לְמַעְלָה אַחֲרֵי מֵאָה וְעֶשְׂרִים תּוּכָל לְהַגִּיד: הוּא יָשָׁן עַל חֶשְׁבּוֹנִי. אֵין דְּבָרִים כָּאֵלּוּ. אֵין דְּבָרִים כָּאֵלּוּ. זֶה נֻסְחָה לְהֶפְקֵרוּת.

אֲבָל הוּא אָמַר: אֲנִי מַכִּיר אֶת הַנְּפָשׁוֹת שֶׁלָּכֶם. אֲנִי מַכִּיר אוֹתָם כָּל כָּךְ טוֹב, אֲנִי יוֹדֵעַ כַּמָּה קָשֶׁה לָכֶם, אֲנִי יוֹדֵעַ בְּדִיּוּק כַּמָּה קָשֶׁה לְכָל אֶחָד מִכֶּם. אֲנִי יוֹדֵעַ אֵיזֶה מִלְחָמָה יֵשׁ עֲלֵיכֶם, אֲנִי יוֹדֵעַ כַּמָּה גִּלְגּוּלִים אַתֶּם, אֲנִי יוֹדֵעַ כַּמָּה אַתֶּם עֲיֵפִים מֵהַגִּלְגּוּלִים. עֲיֵפִים מֵהַגִּלְגּוּלִים. אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת עֲיֵפִים מֵהַגִּלְגּוּלִים? עֲיֵפִים מִגִּלְגּוּלִים. נְשָׁמוֹת עֲיֵפוֹת מִגִּלְגּוּלִים.

הַרְבֵּה הַרְבֵּה פְּעָמִים כֻּלָּנוּ כְּבָר הָיִינוּ, עֲיֵפִים מֵהַטִּלְטוּלִים וְהַגִּלְגּוּלִים. עַד כְּדֵי כָּךְ עֲיֵפִים, שֶׁאֲנַחְנוּ כְּבָר לֹא מַאֲמִינִים בְּעַצְמֵנוּ. כְּבָר לֹא מַאֲמִינִים שֶׁיֵּשׁ בָּנוּ נְקוּדָה מְיֻחֶדֶת. כָּל כָּךְ עֲיֵפִים, אֲנַחְנוּ כְּבָר לֹא מַאֲמִינִים שֶׁיֵּשׁ בָּנוּ נְקוּדָה שֶׁל מָשִׁיחַ בְּכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ. אַתָּה אוֹמֵר לְאָדָם: יֵשׁ לְךָ נְקוּדָה שֶׁל מָשִׁיחַ - עַל מָה אַתָּה מְדַבֵּר אִתִּי בִּכְלָל? אֲנַחְנוּ לֹא מַאֲמִינִים בָּזֶה. לָמָּה? הוּא גָּנַב לָנוּ אֶת הַכֹּל. הוּא גָּנַב לָנוּ אֶת הָאֱמוּנָה בְּעַצְמֵנוּ, כְּבָר לֹא מַאֲמִינִים.

אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מָה צָרִיךְ לְקַיֵּם, אֵין כֹּחַ. לָמָּה, לֹא מַאֲמִינִים בְּעַצְמֵנוּ כְּבָר. לֹא מַאֲמִינִים. לָמָּה, אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מָה אָסוּר אָסוּר, יוֹדְעִים מָה אֲנַחְנוּ לֹא מְקַיְּמִים,

יוֹדְעִים מָה חַז״ל אָמְרוּ זֶה חָמוּר וְזֶה אָסוּר וְזֶה חָמוּר, בּוֹא נִרְאֶה אֵיזֶה נְקוּדָה שֶׁל מָשִׁיחַ, לֹא מָשִׁיחַ וְלֹא אֲבַטִּיחַ!

מָה זֶּה יֵאוּשׁ?

אַתָּה יוֹדֵעַ מָה זֶה נִקְרָא מְיֹאָשׁ? מְיֹאָשׁ זֶה לֹא אֶחָד שֶׁהוֹלֵךְ עִם כְּרָזוֹת: אֲנִי מְיֹאָשׁ. אֶפְשָׁר גַּם שֶׁאָדָם נִרְאֶה דֵּי בְּסֵדֶר, הַכֹּל בִּשְׁלִיטָה אָחִי. הַכֹּל בִּשְׁלִיטָה. מָה הַכֹּל בִּשְׁלִיטָה? יֵאוּשׁ מֻחְלָט בִּשְׁלִיטָה. מָה נִקְרָא יֵאוּשׁ? - מִמֶּנִּי כְּבָר לֹא יֵצֵא מַשֶּׁהוּ. אֲנִי מַכִּיר אֶת הַנְּתוּנִים מִדֵּי טוֹב בִּשְׁבִיל שֶׁיַּעַבְדוּ עָלַי. זֹאת הַגְּנֶטִיקָה הַכִּי יָפָה שֶׁל הַבַּעַל דָּבָר, זֶה שׁוֹד לְאוֹר הַיּוֹם. עַל זֶה נִלְחָם רַבִּנוּ. עַל זֶה נִלְחָם רַבִּי נָתָן. עַל זֶה הָיְתָה הַמִּלְחָמָה שֶׁלָּהֶם. לְהוֹכִיחַ לְעַצְמְךָ, לְהוֹכִיחַ לְכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ, שֶׁזֶּה טִפְּשׁוּת הַכִּי גְּדוֹלָה.

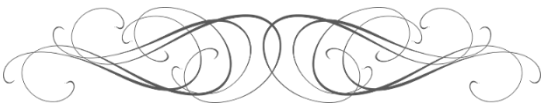
יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ נְקוּדָה אֲמִתִּית, אַחֶרֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא הָיָה בּוֹרֵא אֶת כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה. אוֹמֵר רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זֶה לֹא יָבוֹא בְּזֶה שֶׁתֵּשֵׁב רֶגֶל עַל רֶגֶל וְתַגִּיד יֵשׁ תִּקְוָה, יֵשׁ עָתִיד. אֶלָּא מַשֶּׁהוּ נִצְטָרֵךְ לַעֲשׂוֹת. מָה כֵּן נִצְטָרֵךְ לַעֲשׂוֹת?

יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׁחַיִּים אֶת זֶה, נוֹשְׁמִים אֶת זֶה, אָז מַיָּד הֵם מְבִינִים אֶת הַמֶּסֶר טוֹב. יֵשׁ כָּאֵלּוּ שֶׁכְּבָר רַק מְעַבְּדִים נְתוּנִים, מְעַבְּדִים נְתוּנִים. בַּבַּיִת הֵם כְּבָר יִצְחָקוּ. וְיֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁכְּבָר מִזְּמַן הִפְסִיקוּ לִצְחוֹק. הֵם יוֹדְעִים כָּל כָּךְ טוֹב אֶת הַמַּצָּב, שֶׁהִפְסִיקוּ לִצְחוֹק. כִּי אִם זֶה לֹא הָיָה עָצוּב זֶה הָיָה מַצְחִיק אֲבָל עַכְשָׁו שֶׁזֶּה לֹא מַצְחִיק, זֶה עָצוּב.

וְרַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב לֹא יָדַע אֶת זֶה? הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא יָדַע אֶת זֶה? צַדִּיקִים לֹא יָדְעוּ אֶת זֶה? הָאֲמוֹרָאִים לֹא יָדְעוּ אֶת זֶה? יָדְעוּ הַכֹּל.

אֶלָּא רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב רַבֵּנוּ אָמַר לָנוּ: רַבּוֹתַי, **הַסּוֹד הוּא בָּרְצוֹנוֹת.**

שלח לך

הַכֹּל אוֹ כְּלוּם

אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּפָרָשַׁת שְׁלַח לְךָ וְיֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן בַּהִתְבּוֹנוֹת מִפָּרָשַׁת הַמְרַגְּלִים. הַמְרַגְּלִים הֵבִינוּ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לַמַּקְסִימוּם. הֵם הָיוּ אֲנָשִׁים חֲשׁוּבִים בְּאוֹתָהּ עֵת. הָאֲרִיזָ״ל מְגַלֶּה לָנוּ שֶׁבְּכָל אֶחָד מֵהֶם הִתְעַבְּרָה בּוֹ נִשְׁמַת אֶחָד מִבְּנֵי יַעֲקֹב אָבִינוּ מֵאוֹתוֹ הַשֵּׁבֶט שֶׁהוּא הִגִּיעַ מִמֶּנּוּ.

רַבִּי נָתָן מַסְבִּיר בְּלִקּוּטֵי הֲלָכוֹת שֶׁמִּן הַקְּטְרוּג שֶׁל הַמַּלְאָכִים שֶׁקִּטְרְגוּ עַל בְּרִיאַת הָאָדָם ״מָה אֱנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ״ שֶׁהֲרֵי אָדָם עָתִיד לַחְטֹא, מֵהַקְּטְרוּג הַזֶּה הִשְׁתַּלְשְׁלָה לָהֶם הַטָּעוּת הַזֹּאת. הֵם אָמְרוּ רָאִינוּ אֶת הַנְּפִילִים, ״וַנְּהִי בְּעֵינֵינוּ כַּחֲגָבִים, וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם״, הִתְלַבֵּשׁ בָּהֶם הַקְּטְרוּג שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא יְכוֹלִים, אִם אָדָם לֹא מְקַיֵּם אֶת הַמַּקְסִימוּם, אֲזַי הוּא מַרְגִּישׁ אֶפֶס חַס וְשָׁלוֹם.

אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זֶה מָקוֹם קָדוֹשׁ, פַּלְטֵרִין שֶׁל מֶלֶךְ לֹא נַעֲמַד בָּזֶה, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת אֶת הַמַּקְסִימוּם, וְאִם לֹא - זֶה לֹא שָׁוֶה, לֹא נַחְזִיק מַעֲמָד, וְלָכֵן מִזֶּה נָפְלוּ לַטָּעוּת שֶׁל "הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם כַּחֲגָבִים".

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁהִתְלַבֵּשׁ בָּהֶם הַקִּטְרוּג מִלְמַעְלָה, שֶׁנָּפְלוּ לִמְבוּכָה, כִּי אֵיךְ שַׁיָּךְ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְקַבֵּל שַׁעֲשׁוּעִים מִבְּחִינָה פְּחוּתָה כָּזוֹ, שֶׁהָאָדָם עוֹבֵר הַרְבֵּה מַצָּבִים וּמִתְחַזֵּק, עוֹבֵר בִּלְבוּלִים וּמִתְחַזֵּק, וְכִי מִזֶּה יִהְיֶה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נַחַת? אִם אָדָם לֹא מְקַיֵּם אֶת הַכֹּל בִּשְׁלֵמוּת מָה זֶה שָׁוֶה אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא? הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה שְׁלֵמוּת, אִם אֵין שְׁלֵמוּת, זֶהוּ תֵּלֶךְ לִישׁוֹן...

וּמֵאֵיפֹה כָּל זֶה הִגִּיעַ? בְּלִי רְצוֹנוֹת לֹא נַצְלִיחַ, לָכֵן הֵם אָמְרוּ קוֹדֶם כָּל אֶת שֶׁבַּח אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ "וְזֶה פִּרְיָהּ", וּמִיַּד עָבְרוּ לַמְּנִיעוֹת "אֶפֶס כִּי עַז הָעָם" אֵין סִכּוּי וְזֶה בְּעֶצֶם הָיָה הָעִקָּר שֶׁלָּהֶם בַּכְּפִירָה שֶׁכָּפְרוּ בְּחֹזֶק הָרָצוֹן שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֹּחַ לִשְׁבֹּר אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת. הָיָה עֲלֵיהֶם לָלֶכֶת עִם הָרְצוֹנוֹת: אֲנִי אֶזְכֶּה, אֲנִי אַצְלִיחַ, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לִי.

לֹא בִּשְׁבִילִי

הֶחָפֵץ חַיִּים אוֹמֵר עַל הַפָּרָשָׁה הַזּוֹ בְּסִפְרוֹ שְׁמִירַת הַלָּשׁוֹן: אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת? אֵיךְ הֵם טָעוּ? מָה פֵּרוּשׁ בְּמַה שֶׁטָּעֲנוּ הַמְרַגְּלִים "חָזָק הוּא מִמֶּנּוּ", חַז"ל הַקְּדוֹשִׁים מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ שֶׁאָמְרוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כִּבְיָכוֹל אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא כֵּלָיו מִשָּׁם, אֵיךְ יְכוֹלִים לְהַגִּיד כָּזֹאת שְׁטוּת? וּמַסְבִּיר כָּאן הֶחָפֵץ חַיִּים שֶׁקּוֹדֶם כָּל שֶׁכְּשֶׁאָדָם מַתְחִיל לְהִתְחַזֵּק בְּמַשֶּׁהוּ מְסַיָּם שְׁמִירַת עֵינַיִם, לְמוּד תּוֹרָה, תְּפִלָּה, כָּל דָּבָר שֶׁאָדָם מַתְחִיל לְהִתְחַזֵּק יֵצֶר הָרַע אוֹמֵר לְךָ: אַהָהּ? אַתָּה מִתְחַזֵּק? רַק רֶגַע! מִיַּד מַפִּיל עָלָיו יֵאוּשׁ וְגוֹרֵם לוֹ לַחְשֹׁב שֶׁמַּה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ כָּעֵת זֶה שַׁיָּךְ לְצַדִּיקִים גְּדוֹלִים לֹא לַאֲנָשִׁים קְטַנִּים כְּמוֹתוֹ. תֵּרָגַע, אַתָּה יוֹדֵעַ שָׁאַתָּה הוֹלֵךְ עַל מַסְלוּל שֶׁשַּׁיָּךְ לַצַּדִּיקִים, אַתָּה מַכִּיר אֶת עַצְמְךָ, אַתָּה לֹא הִתְחַלַּת אֶתְמוֹל וְלֹא שִׁלְשׁוֹם, וְלֹא לִפְנֵי שָׁבוּעַ וְלֹא לִפְנֵי שָׁנָה, אַתָּה מַכִּיר אֶת הַסִּפּוּר שֶׁלְּךָ וְאַתָּה סְתָם כָּעֵת מִתְהַלֵּךְ בִּגְדוֹלוֹת, תֵּרָגַע, בֹּא תִּהְיֶה אָדָם רֵאָלִי, מְצִיאוּתִי וְזֶהוּ.

הוּא מַזְכִּיר לוֹ כָּל מִינֵי עֲבֵרוֹת, כָּךְ אוֹמֵר הֶחָפֵץ חַיִּים, הוּא מַזְכִּיר לוֹ כָּל מִינֵי דְּבָרִים שֶׁעָשָׂה בֶּעָבָר שֶׁלּוֹ, כְּדֵי לְהַקְטִין אוֹתוֹ לְהַשְׁפִּיל אוֹתוֹ. שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לוֹ שׁוּם

תְּשׁוּקָה לַמִּצְוָה הַזֹּאת, שֶׁלֹּא יֵלֵךְ עִם רְצוֹנוֹת. מִיַּד לַחֲנֹק לוֹ אֶת כָּל הָרְצוֹנוֹת. הֵם נֶחְשָׁבוּ בְּעֵינֵי עַצְמָם כַּחֲגָבִים בְּעָלְמָא, וְלֹא הֶאֱמִינוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל שַׁעֲשׁוּעִים מִבְּנֵי אָדָם וַאֲפִילוּ מֵהַנִּמּוּכִים בְּיוֹתֵר. הֵם אָמְרוּ - יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁיֵּשׁ מַצָּב כָּזֶה?

הָיְתָה לָהֶם טָעוּת גְּדוֹלָה נוֹסֶפֶת, הֵם לֹא הֶאֱמִינוּ בְּכֹחוֹ שֶׁל הָרָצוֹן. אֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים עַל הַמְרַגְּלִים, כַּמּוּבָן כְּפִי דַּרְגָּתָם הַגְּבוֹהָה זֶה בַּדַּקּוּת גְּדוֹלָה אֲבָל מָה שֶׁנּוֹגֵעַ לָנוּ בְּאֹפֶן מַעֲשִׂי לַדַּרְגּוֹת שֶׁלָּהֶם הָיְתָה: צְרִיכִים פֹּה לִהְיוֹת חֲזָקִים וְאִם לֹא - אָז זֶה לֹא שָׁוֶה. אֲבָל יֵשׁ פֹּה מְנִיעוֹת. הַמְּנִיעוֹת יוֹתֵר חֲזָקוֹת מִכָּל הָרְצוֹנוֹת. אוֹמֵר הֶחָפֵץ חַיִּים: זוֹ הָיְתָה עֲצַת הַיֵּצֶר בְּחֵטְא הַמְרַגְּלִים, שֶׁהִתְגַּבֵּר הַיֵּצֶר לוֹמַר שֶׁבִּשְׁבִיל לְנַצֵּחַ עַם כְּזֶה וְגִבּוֹרִים כָּאֵלּוּ צָרִיךְ פֹּה זְכוּת מְיֻחֶדֶת, לֹא לַאֲנָשִׁים כָּמוֹנוּ.

מָה הַפְּשָׁט בַּאֲנָשִׁים כָּמוֹנוּ? לֹא מִזְּמַן עָשִׂינוּ אֶת הָעֵגֶל, הָיָה חֵטְא הָעֵגֶל, וְגַם בִּקַּשְׁנוּ בָּשָׂר וְתַאֲוֹת, מָה שַׁיָּךְ לָנוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה? בְּעֶצֶם, זֶה בְּדִיּוּק כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ, קְבַלְתָּ הֶאָרָה - מִיַּד יֵצֶר הָרַע מַזְכִּיר לְךָ בְּזִכָּרוֹן מַפְלִיא מַעֲלֵה אֶת כָּל חַיֶּיךָ אֶת כָּל הַנְּפִילוֹת שֶׁלְּךָ! פִּתְאוֹם נִהְיֵיתָ בָּעַל זִכָּרוֹן מַדְהִים, אַתָּה זוֹכֵר אֶת כָּל הַפְּעָמִים שֶׁהִתְחַלְתָּ וְלֹא יָצָא לְךָ כְּלוּם מִזֶּה, הוּא מַזְכִּיר לְךָ: אַתָּה זוֹכֵר לִפְנֵי שָׁנָה וְלִפְנֵי חָמֵשׁ שָׁנִים הָיְתָה לְךָ גַּם כֵּן כָּזוֹ הֶאָרָה מְיֻחֶדֶת, זוֹכֵר? נוּ מָה? וְלָמָּה זֶה נָעְלָם? כִּי זֶה אַתָּה, זֶה הַמְּציאוּת שֶׁלְּךָ אַתָּה לֹא מַשֶּׁהוּ מְיֻחָד, תַּעֲזֹב אֶת זֶה, תִּשָּׁאֵר בַּמָּקוֹם שֶׁלְּךָ, תִּהְיֶה רָגִיל, תִּהְיֶה כְּמוֹ כֻּלָּם, אַל תִּהְיֶה פֹּה צַדִּיק מְיֻחָד עָזוֹב, בִּרְצִינוּת, תֵּרָגַע, תֵּרָגַע. וּמַתְחִיל לְהַזְכִּיר לוֹ נִשְׁכָּחוֹת...

לֹא רָאוּיִים

הַתּוֹסָפוֹת מְסוּגְיַת כָּלֵב בֶּן יְפֻנֶּה, אוֹמֵר הֶחָפֵץ חַיִּים עַל הַפָּסוּק "וַיַּהַס כָּלֵב אֶת הָעָם אֶל מֹשֶׁה", שֶׁרַשִׁ"י אוֹמֵר שֶׁהִשְׁתִּיק אוֹתָם וְאָמַר "וְכִי זֶה בִּלְבַד עָשָׂה לָנוּ בֶּן עַמְרָם, הֲלֹא קָרַע לָנוּ הַיָּם, הוֹרִיד לָנוּ אֶת הַמָּן"... מָה הַטַּעֲנָה שֶׁל כָּלֵב הָיְתָה? הַטַּעֲנָה שֶׁל כָּלֵב הָיְתָה שֶׁאִלּוּ בָּא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עִמָּנוּ בַּדִּין, לֹא הָיָה קוֹרֵעַ לָנוּ אֶת הַיָּם, וְלֹא הָיָה מוֹרִיד לָנוּ אֶת הַמָּן, הֲלֹא לֹא הָיִינוּ רְאוּיִים!

זֹאת אוֹמֶרֶת, בְּעֶצֶם אִם אַתָּה מְדַבֵּר אֲלֵיבָא דֶּאֱמֶת, אַף פַּעַם לֹא הָיִינוּ רְאוּיִים. אַתָּה רַק טוֹעֵן לִי יֵצֶר הָרַע שֶׁפַּעַם כֵּן הָיִיתִי קָצַת רָאוּי, עַכְשָׁו אֲנִי בָּטוּחַ לֹא רָאוּי?

מֵעוֹלָם לֹא הָיִינוּ רְאוּיִים, זוֹהִי הַתְּשׁוּבָה הַמְנַצַּחַת, מֵעוֹלָם לֹא הָיִינוּ רְאוּיִים, הַכֹּל זֶה רַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַכֹּל זֶה רַחֲמִים, וְאִם כֵּן, גַּם כָּעֵת הֲלֹא נַעֲלֶה לָאָרֶץ וְנִירַשׁ אוֹתָהּ, לְמָרוֹת שֶׁחָטָאנוּ, כִּי נִתְקַבְּלָה הַתְּשׁוּבָה שֶׁלָּנוּ.

אֲבָל מָה הָאֲנָשִׁים אָמְרוּ? "לֹא נוּכַל לַעֲלוֹת אֶל הָעָם, כִּי חָזָק הוּא מִמֶּנּוּ", כְּבָיְכוֹל אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא אֶת כֻּלָּיו מִשָּׁם, כָּךְ אוֹמְרִים חַז"ל הַקְּדוֹשִׁים. מָה הַטַּעֲנָה שֶׁלָּהֶם הָיְתָה? מָתַי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְגָרֵשׁ אֻמָּה כְּדֵי לְהַכְנִיס אֻמָּה אַחֶרֶת? הָרֵי צְרִיכִים פֹּה לְגָרֵשׁ אֶת מִי שֶׁיּוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מָתַי הוּא מְגָרֵשׁ אֻמָּה, רַק כְּשֶׁהוּא מוֹצֵא אֻמָּה אַחֶרֶת שֶׁהִיא יוֹתֵר טוֹבָה מִמֶּנָּה, אֲבָל הוּא לֹא יֵלֵךְ לְגָרֵשׁ אֶחָד כְּדֵי לְהַכְנִיס מִישֶׁהוּ יוֹתֵר מְקֻלְקָל. אִם הוּא מוֹצֵא אֻמָּה יוֹתֵר טוֹבָה מֵהָרִאשׁוֹנָה, אָז הוּא נוֹתֵן לָהֶם כֹּחַ לְכַלּוֹת אוֹתָם וְלָרֶשֶׁת אֶת מְקוֹמָם, אֲבָל אֲנַחְנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ חוֹטְאִים גְּדוֹלִים בָּעֶגֶל, בְּבָשָׂר, בְּתַאֲווֹת, לֹא יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁעֲבוּרֵנוּ הוּא יְגָרֵשׁ אֻמּוֹת כָּאֵלֶּה גְּדוֹלוֹת. מָה שֶׁהִבְטִיחַ לָתֵת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ, זֶה דַּוְקָא אִם הָיִינוּ זַכָּאִים וְצַדִּיקִים, אָז הוּא יְגָרֵשׁ מִפָּנֵינוּ אֶת הָאוֹיֵב, וְיִתֵּן לָנוּ רְשׁוּת לְהַשְׁמִיד אוֹתָם.

בֶּאֱמֶת זוֹהִי טָעֲנָה חֲזָקָה לִכְאוֹרָה, יֵשׁ פֹּה סְבָרָה, יֵשׁ פֹּה חֶשְׁבּוֹנוֹת, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַעֲשֶׂה אִתָּנוּ פְּרוֹטֶקְצְיָה מְיֻחֶדֶת יְגָרֵשׁ כָּכָה אֲנָשִׁים פְּגוּמִים קָצָת, וְיַכְנִיס פְּגוּמִים יוֹתֵר? הַדְּבָרִים לֹא מִתְנַהֲלִים כָּךְ!

אֲבָל הָאֱמֶת הִיא שֶׁכָּל עוֹד שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא נִקָּרְאִים 'מוֹרְדִים' אֲזַי אָנוּ רְצוּיִים! עָלֵינוּ לָדַעַת כִּי יֵשׁ סֵדֶר בַּבְּרִיאָה. כְּלֵב וִיהוֹשֻׁעַ אָמְרוּ לָהֶם שֶׁהַטָּעֲנָה הַזֹּאת הִיא כָּל כְּלָהּ טָעוּת מֵעִקָּרָהּ, הַכֹּל פֹּה טָעוּת בְּכָל צוּרַת הַחֲשִׁיבָה, בְּכָל הַמַּהֲלָךְ פֹּה, כִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מְדַקְדֵּק עִם הָאָדָם לוֹמַר לוֹ: "אֲנִי אוֹשִׁיעַ אוֹתְךָ רַק אִם תִּהְיֶה צַדִּיק". הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא עוֹשֶׂה אִתָּנוּ תְּנַאי כָּזֶה, כִּי אִם זֶה יִהְיֶה תְּנַאי, אֲזַי אֵין לָנוּ סִכּוּי לְהִוָּשַׁע! עַד שֶׁתִּהְיֶה צַדִּיק לֹא תִּתְחַתֵּן, עַד שֶׁתִּהְיֶה צַדִּיק לֹא תִּהְיֶה לְךָ פַּרְנָסָה בַּבַּיִת, עַד שֶׁתִּהְיֶה צַדִּיק אַתָּה הוֹלֵךְ לְהֶחָנֵק... מָה הָיִינוּ עוֹשִׂים כֻּלָּנוּ?

אַל תִּמָּרְדוּ

אֵלּוּ הֵם הַדְּבָרִים שֶׁל הֶחָפֵץ חַיִּים, בְּקֻדָּשָׁתוֹ הַנּוֹרָאִית, תִּרְאוּ אֵיזֶה הַשָּׂגוֹת, תִּרְאוּ אֵיךְ זֶה מִסְתַּדֵּר מְדֻיָּק עִם רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, הַכֹּל מְדֻיָּק. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא אוֹמֵר אֲנִי אוֹשִׁיעַ אוֹתְךָ רַק אִם תִּהְיֶה צַדִּיק, רַק אוֹמֵר לוֹ "אֲנִי לֹא אוֹשִׁיעַ אוֹתְךָ

אִם תִּהְיֶה מוֹרֵד". אִם תִּמְרֹד אֲנִי לֹא מוֹשִׁיעַ אוֹתְךָ, "אַךְ בַּה' אַל תִּמְרֹדוּ" - אַל תִּמְרֹדוּ בַּה', וְכָל זְמַן שֶׁהָאָדָם לֹא נִקְרָא מוֹרֵד בְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא - לַעֲקוֹר אֶת הַמִּצְוֹות בְּכַוָּנָה, בְּוַדַּאי יוּכַל לְקַוּוֹת לְכָל הַטּוֹב.

עָלֶיךָ לָלֶכֶת עִם רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים וֶאֱמוּנָה, תֹּאמַר לְעַצְמְךָ: אֲנִי אִוָּשֵׁעַ! אַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן אֲנִי רָחוֹק מְאֹד מִלְּהִקָּרֵא צַדִּיק, כִּי אֲנִי מַכִּיר אֶת עַצְמִי, אֲבָל אֲנִי לֹא נִקְרָא מוֹרֵד, אֲנִי לֹא מְחַפֵּשׂ לַעֲקוֹר מִצְוֹות, אַדְרַבָּה, אֲנִי כּוֹאֵב אֶת זֶה שֶׁיֵּשׁ דְּבָרִים שֶׁאֲנִי עֲדַיִן לֹא מְקַיֵּם אוֹתָם בִּשְׁלֵמוּת, אֲנִי כּוֹאֵב אֶת זֶה שֶׁיֵּשׁ דְּבָרִים שֶׁאֲנִי עֲדַיִן רָחוֹק מִלְּקַיֵּם אוֹתָם בַּצּוּרָה הַנְּכוֹנָה, אֲנִי כּוֹאֵב שֶׁאֲנִי לוֹמֵד דְּבָרִים וַאֲנִי עֲדַיִן כּוֹסֵף וְכוּ', וְזֶה רָחוֹק מִמֶּנִּי, וַאֲנִי מְאֹד רוֹצֶה לִזְכּוֹת לָזֶה", כִּי הַכְּאֵבִים הָאֵלּוּ נוֹבְעִים מִזֶּה שֶׁיֵּשׁ בְּךָ נְשָׁמָה קְדוֹשָׁה, אַחֶרֶת אֵין כְּאֵב! רַק תֵּלֵךְ עִם כְּסוּפִים וּרְצוֹנוֹת. תַּאֲמִין בְּרַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַמַּגִּיעִים עַד אֵלֶיךָ מַמָּשׁ!

מַסְבִּיר לָנוּ הֶחָפֵץ חַיִּים כָּאן, שֶׁבְּעֶצֶם מָה רוֹצֶה יֵצֶר הָרַע לַעֲשׂוֹת, אֵיךְ הוּא מֵסִית אוֹתָנוּ? אֵיךְ? הוּא מְשַׁנֵּן לָנוּ - אַל תַּאֲמִין בְּעַצְמְךָ. אַתָּה מְחַפֵּשׂ מוּמִים, חֶסְרוֹנוֹת? וַדַּאי שֶׁיֵּשׁ! אֲבָל אִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְחַפֵּשׂ אֶת זֶה, אָז אֵין סִכּוּי שֶׁנִּוָּשַׁע אִי פַּעַם! וַדַּאי שֶׁהוּא רוֹצֶה שֶׁנַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְנִתְחַזֵּק, אֲבָל שֶׁעַכְשָׁו מִיַּד הַכֹּל יִהְיֶה מְסֻדָּר? יֵשׁ פֹּה שְׁלָבִים.

קֹדֶם כָּל תַּאֲמִין בְּרַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁמַּגִּיעִים עַד אֵלֶיךָ, זֶה הַהַלִּיךְ. כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ עִם כְּסוּפִים מַפִּילִים אוֹתוֹ. מַתְחִיל, רוֹצֶה, וְעוֹד פַּעַם מְבַלְבְּלִים אוֹתוֹ. וְכָל זֶה חֵלֶק מֵהַזִּכּוּךְ שֶׁהוּא חַיָּב לַעֲבוֹר. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הוּא רַחְמָן גָּדוֹל, תִּתְפַּלֵּל אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ - הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְרַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים, מְקַבֵּל אֶת הַתְּפִלּוֹת שֶׁלָּנוּ, רַק הַבַּעַל דָּבָר נִכְנַס אֲלֵינוּ עִם חֶשְׁבּוֹנוֹת שֶׁלֹּא תְּקַבֵּל כְּלוּם, כִּי אַתָּה לֹא רָאוּי, אוֹמֵר הֶחָפֵץ חַיִּים זֶה לֹא שַׁיָּךְ "רָאוּי לֹא רָאוּי" הָעִקָּר שֶׁבְּהַשֵּׁם "אַל תִּמְרֹדוּ".

זֶה מָה שֶׁיְּהוֹשֻׁעַ וְכָלֵב עָנוּ לָהֶם. אִם אַתָּה לֹא נִקְרָא "מוֹרֵד" אָז עָלֶיךָ לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה וּתְקַבֵּל יְשׁוּעוֹת. מָה בְּעֶצֶם הָיְתָה פֹּה הַנְּקֻדָּה? אֵיפֹה הֵם נִכְשְׁלוּ? הַטָּעוּת הָיְתָה שֶׁאָדָם אָמַר לְעַצְמוֹ: "יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בֶּאֱמֶת מַחְשִׁיב אוֹתִי? אֲנִי אֵיךְ שֶׁאֲנִי נִרְאֶה? בֶּאֱמֶת מַחְשִׁיבִים וּמִתְפַּעֲלִים מִמֶּנִּי, בֶּאֱמֶת רוֹצִים אֶת הַתְּפִלּוֹת שֶׁלִּי? מִישֶׁהוּ צָרִיךְ אֶת הַלִּמּוּד תּוֹרָה שֶׁלִּי? אֲנִי שָׁוֶה מַשֶּׁהוּ בִּכְלָל? תַּגִּיד לִי כְּבוֹד הָרַב, אֲנִי נִרְאֶה לְךָ חָשׁוּב בַּשָּׁמַיִם? בֵּינֵינוּ, לֹא".

תֵּדַע לְךָ יְהוּדִי יָקָר שֶׁזֶּה אֲמִתִּי ! אֲנִי אוֹמֵר לְךָ אֶת זֶה כִּי אֲנִי מַאֲמִין בָּזֶה ! מַאֲמִין בְּכָל יְהוּדִי אִם אֲנִי לֹא מַאֲמִין בְּכָל יְהוּדִי אָז אֲנִי כּוֹפֵר זֶה כְּפִירָה, לֹא מַאֲמִינִים שֶׁכָּל יְהוּדִי עוֹשֶׂה, זֶה כְּפִירָה, זֶה בְּעַצְמוֹ כְּפִירָה, וּפֹה הָיְתָה הַנְּפִילָה.

לִרְצוֹת

הַמְּנִיעוֹת נוֹעָדוּ כְּדֵי לְהַגְבִּיר אֶת הַחֵשֶׁק וְהָרָצוֹן מָה זֶה נִקְרָא לְהַאֲמִין בְּעַצְמֵנוּ ? עָלֵינוּ לְהַאֲמִין שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד סוֹד, בְּכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ. יֵשׁ רַחֲמֵי שָׁמַיִם, לִרְצוֹת וּלְהִתְרַצּוֹת, זֶה בֶּאֱמֶת הַמַּהֲלָךְ, וְכִי הַמְּנִיעוֹת יָרְדוּ כְּדֵי לְהוֹכִיחַ לְךָ שָׁאַתָּה אֶפֶס ? בִּשְׁבִיל זֶה יָרְדוּ הַמְּנִיעוֹת ? הַמְּנִיעוֹת נוֹעָדוּ בִּשְׁבִיל כְּסוּפִים.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן, הַמְרַגְּלִים נִכְשְׁלוּ בְּכָךְ שֶׁהֶחְלִיטוּ שֶׁהַמְּנִיעוֹת הֵם יוֹתֵר חֲזָקוֹת מֵהָרָצוֹן, כָּל רָצוֹן שֶׁתָּבִיא, הַמְּנִיעוֹת יִתְגַּבְּרוּ עֲלֵיהֶם, לֹא תַצְלִיחַ. אֵין דָּבָר כָּזֶה ! הַמְּנִיעוֹת נוֹעָדוּ כְּדֵי לְהַגְבִּיר אֶת הַחֵשֶׁק וְהָרָצוֹן, כָּךְ אוֹמֵר רַבֵּנוּ בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲר״ן וְזֶה חֵלֶק מֵהַתִּקּוּן שֶׁתִּרְצֶה וְתִרְצֶה וְלֹא תַעְצֹר.

הַמְּנִיעוֹת לֹא בָּאוּ לְהוֹכִיחַ לְךָ שָׁאַתָּה אֶפֶס, לֹא בִּשְׁבִיל זֶה בָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת כָּל הַבְּרִיאָה הַנִּפְלָאָה הַזֹּאת לְהוֹרִיד אֶת הַנְּשָׁמָה שֶׁלְּךָ פֹּה לָעוֹלָם כְּדֵי לְהוֹכִיחַ לַנְּשָׁמָה שֶׁלָּנוּ שֶׁהִיא אֶפֶס. בִּשְׁבִיל זֶה הוּא צָרִיךְ לִטְרֹחַ כָּזֶה הַרְבֵּה ? חִכָּה עַד שֶׁתַּגִּיעַ לַגִּיל הַזֶּה כְּדֵי לְהוֹכִיחַ לְךָ שָׁאַתָּה אֶפֶס ? בְּגִיל אֶפֶס הָיָה מוֹכִיחַ לְךָ שָׁאַתָּה אֶפֶס הָיִיתָ חוֹזֵר בִּשְׁבִיל לְסַיֵּם. לֹא זֹאת הָיְתָה מַטְרַת הַבְּרִיאָה.

דִּמּוּי עַצְמִי שְׁלִילִי - תְּחִלַּת הַנְּפִילָה. הַמְּנִיעוֹת לֹא נוֹעָדוּ לְהַרְאוֹת לָנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ אֶפְסִים, הַמְּנִיעוֹת נוֹעָדוּ לְהוֹכִיחַ לָנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לְהִתְחַזֵּק כִּי זָכִינוּ, לְהַגְדִּיל אֶת הַכִּסּוּפִים. רַק מָה הַבְּעָיָה ? רִגְשֵׁי נְחִיתוּת - דִּמּוּי עַצְמִי שְׁלִילִי. פֹּה הַנְּפִילָה - ״וַנְּהִי בְּעֵינֵינוּ כַּחֲגָבִים״. נִכְנְסוּ לְמַחְשָׁבוֹת שֶׁכַּנִּרְאֶה אֲנַחְנוּ נְפוּלִים, רָאִינוּ אֶת הֶעָנָקִים, נִרְאֵינוּ כְּאֵלֶּה גַּמָּדִים קְטַנִּים, אָז רֶגַע אַתֶּם חֲגָבִים אוֹ נְמָלִים, אָז בַּהַתְחָלָה הֵם חָשְׁבוּ שֶׁהֵם חֲגָבִים וְאַחֲרֵי זֶה הֵם רָאוּ שֶׁהֵם נְמָלִים... אֲפִלּוּ לִקֹּף אֵין לָהֶם כֹּחַ...

רָאִינוּ עֲנָקִים

בַּהַתְחָלָה הוּא מַתְחִיל עוֹד אֵיכְשֶׁהוּ, אֲנִי לֹא מַשֶּׁהוּ אֲבָל קְצָת יֵשׁ לִי מַשֶּׁהוּ, בַּסּוֹף הוּא אוֹמֵר גַּם זֶה אֵין לִי, סְתָם חָשַׁבְתִּי, אֲנַחְנוּ לֹא חֲגָבִים בִּכְלָל, אֲנַחְנוּ נְמָלִים, יְצוּרִים מִסְכְּנִים, מָה זֶה נְמָלָה ? כָּל הַיּוֹם רָצָה מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, מַנִּיחִים אַחַת אֶת

הַשְּׁנִיָּה וּמַמְשִׁיכִים הָלְאָה כָּל אַחַת לָרוּץ, חָגָב קָצָת מְקַפֵּץ מִצַּד לְצַד מְעוֹפֵף קָצָת, הוּא חַי קָצָת, אֲמָנָם הוּא מְעוֹפֵף יָרוּד, הוּא לֹא אֵיזֶה נָשֶׁר בַּשָּׁמַיִם, אֲבָל בְּכָל אֹפֶן יֵשׁ לוֹ אֵיזֶה הַרְפַּתְקָאוֹת קָצָת, אֵיזֶה הַרְפַּתְקָאָה יֵשׁ לְנִמְלָה? רָצָה לֶאֱסוֹף גַּרְגִּרִים וְחוֹזֶרֶת וְרָצָה לְמָקוֹם מִסְתּוֹר. מֵהֶרַגַּע שֶׁהִיא נוֹלְדָה, עַד שֶׁהִיא גָּמְרָה אֶת הַתִּקּוּן שֶׁלָּהּ כָּל הַזְּמַן הִיא רָצָה הָלוֹךְ וָשׁוֹב... חָגָב זֶה מַשֶּׁהוּ אַחֵר, הוּא מְטַיֵּל וּמְקַפֵּץ, אֲבָל לְעֻמַּת הָעֲנָקִים מָה זֶה חָגָב? מִסְכֵּן.

"רָאִינוּ עֲנָקִים" הָיִינוּ בְּטוּחִים שֶׁאֲנַחְנוּ חֲגָבִים - "וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם" - מָה זֶה מְשַׁנֶּה אֵיךְ אַתָּה נִרְאָה בְּעֵינֵיהֶם? זוֹהִי פְּגִיעָתוֹ הָרָעָה שֶׁל הַדִּמּוּי הָעַצְמִי הַשְׁלִילִי - לֹא רַק שֶׁאֲנִי מַרְגִּישׁ כָּכָה, אֲנִי גַּם יוֹדֵעַ מָה הֵם חוֹשְׁבִים עָלַי. אֲנָשִׁים מִסְתַּכְּלִים עָלַי וְחוֹשְׁבִים שֶׁאֲנִי... אֲנִי רוֹאֶה אֶת הַמַּבָּטִים, אֲנִי יוֹדֵעַ מָה חוֹשְׁבִים עָלַי, זֶה גּוֹמֵר אוֹתִי, אֲנִי יוֹדֵעַ מָה הֵם חוֹשְׁבִים לְפִי הַמַּבָּטִים, אֲנִי מַכִּיר אֶחָד אֶחָד, אֲנָשִׁים מִסְתַּכְּלִים עָלַי בְּכָזֶה זִלְזוּל לֹא מְשֻׁנֶּה מָה הֵם מְדַבְּרִים. הֵם יוֹדְעִים לְדַבֵּר יָפֶה, מְחַיְכִים אֵלַי, אֲבָל בִּפְנִים אֲנִי יוֹדֵעַ מָה הֵם חוֹשְׁבִים. אֲנִי מַרְגִּישׁ אוֹתָם, הֵם מְבַקְּרִים אוֹתִי וּמְבַזִּים אוֹתִי בַּלֵּב שֶׁלָּהֶם:

"מִסְכֵּן. אֲנִי מַכִּיר אוֹתוֹ מֵאָז שֶׁהָיָה יֶלֶד, תִּרְאֶה מָה נִהְיָה מִמֶּנּוּ, מִסְכֵּן אֶחָד גָּדוֹל". אֲנִי מַכִּיר גַּם סִפּוּרִים שֶׁל הַצְּלָחוֹת גְּדוֹלוֹת, אָז אֲנִי נִרְאָה בְּעֵינֵיהֶם כֶּחָגָב לְעֻמַּת הָעֲנָק, אָז הָיִינוּ בְּעֵינֵינוּ כַּחֲגָבִים. וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם...

וְכִי אַתָּה צָרִיךְ לָתֵת דִּין וְחֶשְׁבּוֹן לְמִישֶׁהוּ אִם אַתָּה חָגָב אוֹ עֲנָק? כֵּן, אֲבָל זֶה לֹא נָעִים, אָדָם נָעִים לוֹ שֶׁכֻּלָּם חוֹשְׁבִים שֶׁהוּא הִצְלִיחַ, נוֹסֵעַ עִם מְכוֹנִית יָפָה, הוּא יוֹצֵא וְכֻלָּם מִסְתַּכְּלִים. מָה אַתָּה רוֹצֶה? בְּעֶצֶם לְהַרְשִׁים אֶת כֻּלָּם, אוֹ לַעֲשׂוֹת נַחַת לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא? מָה אֲנַחְנוּ מְחַפְּשִׂים פֹּה?

"וַנְּהִי בְּעֵינֵינוּ כַּחֲגָבִים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם", מָה זֶה חָשׁוּב מָה הֵם חוֹשְׁבִים עָלֶיךָ? מִי הֵם בִּכְלָל? מָה הֵם מְבִינִים בְּכְלָל? הֵם יוֹדְעִים פְּשָׁט עָלֶיךָ? הֵם יוֹדְעִים מָה אַתָּה עוֹבֵר? מֵישֶׁהוּ בִּכְלָל יוֹדֵעַ מָה נַעֲשָׂה אִתְּךָ? מָה זֶה מְשַׁנֶּה מָה הוּא חוֹשֵׁב? הָעִקָּר שֶׁיֵּדַע מָה נַעֲשָׂה אִתּוֹ, שֶׁיַּגִּיד פְּשָׁטִים גַּם עָלֶיךָ? מָה אַתָּה מִתְפַּעֵל מִמַּה שֶׁהוּא חוֹשֵׁב, זֶה הַכֹּל שְׁטוּת, מָה הוּא גְּדוֹל הַדּוֹר? יֵשׁ לוֹ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ לָדַעַת מָה נַעֲשָׂה?

נָכוֹן אַתָּה צוֹדֵק זֶה לֹא נָעִים, אֲבָל אֵין מָה לַעֲשׂוֹת זֶה חֵלֶק מֵהַזְּכוּךְ. מְצִיאוּת שֶׁכָּאן הַדְּבָרִים לֹא נַעֲשִׂים כְּמוֹ שֶׁרָצִיתָ, בְּטַח לֹא הִגַּעְתְּ פֹּה בִּשְׁבִיל לְסִבֹּל לֹא הִגַּעְנוּ

בִּשְׁבִיל לִסְבֹּל וְלֹא בָּאנוּ בִּשְׁבִיל לֵהָנוֹת, בָּאנוּ כְּדֵי לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. אֵיךְ זֶה נַעֲשֶׂה? זֶה כָּל אֶחָד עִם הַמַּסְלוּל שֶׁלּוֹ.

נַחַת רוּחַ אֲמִתִּית

הַנְּקֻדָּה עַצְמָהּ זֶה אֵיפֹה הַנְּפִילָה הָיְתָה? מִצּוּרַת הַחֲשִׁיבָה הַשׁוֹאֶפֶת לִשְׁלֵמוּת, שֶׁיָּכוֹל לִהְיוֹת רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם שָׁרַק אִם הוֹלְכִים בִּשְׁלֵמוּת אָז זוֹכִים. בְּלִי שְׁלֵמוּת לֹא זוֹכִים, זֶה נִקְרָא הִשְׁתַּלְשְׁלוּת מִקְטְרוּג הַמַּלְאָכִים, שֶׁמִּשָּׁם הִשְׁתַּלְשְׁלָה לָהֶם הַטָּעוּת שֶׁזֶּה לֹא נָכוֹן שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֵשׁ לוֹ נַחַת רוּחַ מִזֶּה שֶׁאֲנִי מֵניחַ תְּפִלִּין, מִזֶּה שֶׁאֲנִי שַׂר זְמִירוֹת בְּשַׁבָּת, מִזֶּה שֶׁאֲנִי אוֹמֵר תִּקּוּן הַכְּלָלִי מִזֶּה שֶׁאֲנִי נוֹתֵן צְדָקָה, מִזֶּה שֶׁאֲנִי לוֹמֵד קְצָת תּוֹרָה, מָה מִזֶּה שֶׁאֲנִי מִתְפַּלֵּל, שֶׁאֲנִי מִתְבּוֹדֵד, מִזֶּה יֵשׁ לוֹ נַחַת רוּחַ? מָה זֶה שָׁוֶה לוֹ כָּל זֶה? תִּרְאֶה הוֹרוֹת קוֹדְמִים מָה עָשׂוּ הָאֲרָיוֹת הָאֵלֶּה, מָה הֵם עָשׂוּ? לֹא יָשְׁנוּ לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה, מָה זֶה שָׁוֶה לוֹ מָה שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה קְצָת לוֹמֵד, קְצָת מִתְפַּלֵּל, קְצָת מִתְחַזֵּק, הַשֵּׁם יִרַחֵם עָלַי, אֵיךְ מִסְתַּכְּלִים עָלַי מֵהַשָּׁמַיִם, בְּטַח לוֹעֲגִים לִי...

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן בְּדִיּוּק הָפוּךְ, פֹּה הָיְתָה הַנְּפִילָה. בַּשָּׁמַיִם רוֹצִים שְׁנִזְכֶּה! רוֹאִים בַּשָּׁמַיִם אֶת הָרְצוֹנוֹת שֶׁלְּךָ, וְגַם אֶת הַכְּאֵב שֶׁלְּךָ! אֶת כָּל זֶה רוֹאִים בַּסִּפּוּר בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, הַסִּפּוּר שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בּוֹ - בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֲמִתִּי שֶׁהוּא נִקְרָא בֶּן הַשִּׁפְחָה, נָפַל כָּל פַּעַם וְהִתְחָרֵט. וְעוֹד פַּעַם נָפַל אַחֲרֵי כָּל זֶה בָּא לוֹ חֲלוֹם, וּבַחֲלוֹם אָמְרוּ לוֹ: תַּתְחִיל לְחַפֵּשׂ מְלָאכָה בְּזוּיָה לֹא לְפִי כְּבוֹדְךָ תַּתְחִיל אֶת הַתִּקּוּן, לְהוֹרִיד אֶת הַכָּבוֹד וְכָל זֹאת לָמָּה? אוֹמֵר רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב כָּל עוֹד אָדָם מְחַפֵּשׂ פֹּה כָּבוֹד, אֲנִי לֹא יָכוֹל לְתַקֵּן אוֹתוֹ, אִם הוּא נִמְצָא בְּתַאֲווֹת, בְּסֵדֶר זֶה הַמַּסְלוּל, עֲלִיּוֹת יְרִידוֹת, אַתָּה מְחַפֵּשׂ כָּבוֹד אֲנִי לֹא יָכוֹל לַעֲבֹד אִתְּךָ, אַתָּה תִּצְטָרֵךְ לַעֲבוֹר בִּזְיוֹנוֹת וְלַעֲבֹר דְּבָרִים שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר שֶׁזֶּה הַכֹּל בִּזָּיוֹן אֶחָד גָּדוֹל.

דְּבָרִים לֹא מְסֻדָּרִים? תְּבַקֵּשׁ אֶת זֶה! רוֹצֶה לַשֵּׁם מְבִיאִים אוֹתוֹ לַכִּוּוּן הַשֵּׁנִי וְכָל הַבִּלְבּוּלִים הָאֵלֶּה זֶה בִּזְיוֹנוֹת. אַתָּה מְחַפֵּשׂ כָּבוֹד? אֲנִי לֹא יָכוֹל לְתַקֵּן אוֹתְךָ. אִם יֵשׁ תַּאֲווֹת אֲנִי יָכוֹל לְתַקֵּן אוֹתְךָ, מִדַּת כַּעַס? בְּסֵדֶר אֶפְשָׁרִי כִּי זֶה הַמַּסְלוּל, אֲבָל כָּבוֹד - עִם זֶה אֲנִי לֹא יָכוֹל לְתַקֵּן כִּי מֵרֹאשׁ אֲנִי מוֹדִיעַ לְךָ אַתָּה תִּצְטָרֵךְ לָבוֹא לְהִתְבַּזּוֹת. מְאֹד יָפֶה שֶׁאַתָּה רוֹצֶה אֶת הַמַּקְסִימוּם, מִתְפַּעֲלִים בַּשָּׁמַיִם וּשְׁמֵחִים עִם זֶה, אֲבָל אַתָּה צָרִיךְ לַעֲבֹר תַּהֲלִיךְ, וְהַתַּהֲלִיךְ הַזֶּה שֶׁל זְכוּךְ נִמְשָׁךְ לְכָל אֶחָד לְפִי הַבְּחִינָה שֶׁלּוֹ לְפִי הַמַּסְלוּל שֶׁיִּעֲדָה לוֹ הַהַשְׁגָּחָה הָעֶלְיוֹנָה, מָה שֶׁהַשֵּׁם גָּזַר בְּחָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ וְזֶה גַּם כֵּן

עִם הַמְּתָקוֹת, שֶׁהוּא מַמְתִּיק לְאָרֵךְ כָּל הַדֶּרֶךְ שֶׁאֶתְחַזֵּק כָּל פַּעַם מֵחָדָשׁ לְהַאֲמִין שֶׁאֲנִי עַל הַמַּסְלוּל וְשֶׁאֲנִי אֶזְכֶּה וְלָלֶכֶת עִם רְצוֹנוֹת, נַאֲמִין שֶׁרוֹצִים אֶת מַעֲשֵׂינוּ שֶׁנַּאֲמִין בְּרַחֲמֵי הַשֵּׁם עָלֵינוּ, שֶׁנַּאֲמִין שֶׁהָרַחֲמִים עָלֵינוּ הוֹלְכִים וּמִתְגַּבְּרִים כָּל הַזְּמַן.

בְּפָרָט בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ אֵיךְ שֶׁהַדְּבָרִים נִרְאִים כַּמָּה צָרִיךְ עֲבוֹדָה עַל שְׁמִירַת עֵינַיִם. כַּמָּה צָרִיךְ תְּפִלּוֹת עַל זֶה כָּל פַּעַם מֵחָדָשׁ בַּקֵּיץ, הַיֵּצֶר חוֹגֵג בַּחוּץ בָּרְחוֹבוֹת, אֵיפֹה שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ, כַּמָּה צָרִיךְ תְּפִלּוֹת וְתַחֲנוּנִים עַל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ, מָה? לֹא רוֹאִים אֶת זֶה בַּשָּׁמַיִם? אֵיזֶה בִּלְבּוּל וּמְצָעָדִים וּבַלַּגָּן הַשֵּׁם יְרַחֵם, מָה מִסְתּוֹבֵב בָּאֲוִיר, אֵיזֶה דְּבָרִים צְרִיכִים לִשְׁמֹעַ בָּאָזְנַיִם הַשֵּׁם יְרַחֵם. אֵלּוּ שְׁאֵלוֹת מַגִּיעוֹת לָרַבָּנִים, מָה הֵם צְרִיכִים לָדוּן, וְלַחְשֹׁב אֵיךְ יוֹצְאִים מֵהַמַּצָּב הַזֶּה, כָּל מִינֵי בְּעָיוֹת שֶׁהָרַבָּנִים עֲסוּקִים הַשֵּׁם יְרַחֵם, לְהֵיכָן הִגַּעְנוּ?

וְכִי לֹא רוֹאִים אֶת זֶה בַּשָּׁמַיִם? וְכִי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא אֶת הַבְּרִיאָה הַזּוֹ וְאָמַר תִּסְתַּדְּרוּ אֲנִי לֹא יָכוֹל לַעְזֹר לָכֶם? אֵיךְ זֶה נִרְאֶה? תְּבִינוּ הָרֵי בְּוַדַּאי שֶׁעוֹקְבִים אַחֲרֵינוּ מִשָּׁמַיִם כָּל הַזְּמַן בְּרַחֲמִים עֲצוּמִים בִּכְדֵי שֶׁנִּזְכֶּה וְנַצְלִיחַ.

לִבָּם מָסוּר בְּיָדָם

הַמַּעֲנֶה שֶׁל אוֹר הַחַיִּים לְפִתְרוֹן הַקּוֹנְפְּלִיקְט: יֵשׁ דָּבָר שֶׁנִּקְרָא חֹשֶׁק, וְיֵשׁ דָּבָר שֶׁנִּקְרָא רְצוֹנוֹת, אֲבָל כָּאן הָאָדָם שׁוֹאֵל: "סְלַח לִי, יֵשׁ לִי גַּם רְצוֹנוֹת הֲפוּכִים, לֹא תָּמִיד אֲנִי רוֹצֶה, לִפְעָמִים אֲנִי רוֹצֶה דְּבָרִים לֹא טוֹבִים"? אוֹמֵר אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ פָּרָשַׁת אַחֲרֵי מוֹת (ויקרא יח, ב), יֵשׁ רָצוֹן וְיֵשׁ רָצוֹן, כָּל מָה שֶׁנִּקְרָא רָצוֹן לְקֻדָּשָׁה רָצוֹן לְתוֹרָה, זֶה נִקְרָא "**רָצוֹן**", כָּל מָה שֶׁנִּקְרָא רָצוֹן לְתַאֲווֹת וּלְדִמְיוֹנוֹת וּלְשִׁטּוּיוֹת נִקְרָא "**חֹשֶׁק**".

וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "הַכַּוָּנָה בָּזֶה, כִּי הַחֵפֶץ וְהַחֹשֶׁק יֶשְׁנוֹ בְּלֵב הָאָדָם, וְהָרָצוֹן הוּא בְּמֹחוֹ וְהֵם ב' מַדְרֵגוֹת שֶׁנָּתַן הָאָדוֹן בִּבְנֵי אָדָם. וּכְשֶׁתִּזְדַּמֵּן לְאָדָם דָּבָר עֶרְוָה הַלֵּב חֶמְדָּה וְאֵין גְּמַר בְּחִמּוּד זֶה, וְיָכוֹל הָרָצוֹן הַתָּלוּי בַּמֹּחַ לִמְנֹעַ הַחֵפֶץ וְלֹא יַעֲשֶׂנּוּ הֲגַם שֶׁיִּחְמֹד, הֲלֹא תִּמְצָא בִּבְנֵי אָדָם שֶׁמְּקַבְּלִים תַּעֲנִית הֲגַם שֶׁהַחֵפֶץ יִתְגַּבֵּר בָּהֶם לֶאֱכֹל יָבוֹא הָרָצוֹן וְיִמְנָעֵנוּ וְכֵן עַל זֶה הַדֶּרֶךְ, וְצַדִּיקִים תָּמִיד מִתְנַהֲגִים כְּסֵדֶר זֶה וְלִבָּם מָסוּר בְּיָדָם שֶׁהֲגַם שֶׁיִּתְאַוּוּ תַּאֲוָה בְּלִבָּם, יִבְחַר הַשֵּׂכֶל שֶׁהִיא הַנְּשָׁמָה, וְאִם יֶשְׁנוֹ בְּאַזְהָרָה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוֹ מִכְּלֵלֵי הַתּוֹעוּב - יִשְׁלֹל הָרָצוֹן בּוֹ וְיִמְנָע הַחֵפֶץ הֲגַם שֶׁיֶּשְׁנוֹ, וְלָכֵן

אָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ ׳כִּי אֲנִי הַשֵּׁם אֱלֹקֵיכֶם׳ פִּרוּשׁ: לִהְיוֹת שֶׁבְּחִינַת הַנְּשָׁמָה בָּהּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַשְׁרֶה אוֹר שְׂכִינָתוֹ בָּאָדָם בְּסוֹד ׳אֹהֶל שִׁכֵּן בָּאָדָם׳, וּמִצַּד זֶה יֵשׁ כֹּחַ בָּאָדָם לְנַצֵּחַ הַחֵפֶץ לִפְנֵי הָרָצוֹן״, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

מַסְבִּיר אוֹר הַחַיִּים שֶׁיֵּשׁ רָצוֹן וְיֵשׁ חֵשֶׁק, הַחֵשֶׁק זֶה הַתַּאֲוֹות וְהַשִּׂגְעוֹנוֹת, הָרָצוֹן זֶה מֵהַנְּשָׁמָה הַקְּדוֹשָׁה, אָדָם יָכוֹל לְהַגִּיד יֵשׁ לִי חֵשֶׁק וּדְבָרִים לֹא טוֹבִים, אֲבָל אֲנִי רוֹצֶה וְרוֹצֶה ! הַמַּנְגָּנוֹן הַשְׁלִילִי עוֹבֵד כָּךְ: כְּשֶׁאָדָם בָּא לְהַגִּיד רוֹצֶה, מַיָּד יֵצֶר הָרַע אוֹמֵר לוֹ מִי אָמַר שָׁאַתָּה רוֹצֶה? נִרְאֶה לִי שָׁאַתָּה לֹא רוֹצֶה, אַתָּה מַכִּיר אֶת עַצְמְךָ וְאַתָּה גַּם רוֹצֶה דְּבָרִים אֲחֵרִים, אָז תִּהְיֶה אֲמִתִּי, תַּפְסִיק לְזַיֵּף, אֶתְמוֹל רָצִיתָ בֶּאֱמֶת הַיּוֹם אַתָּה לֹא כָּל כָּךְ רוֹצֶה, הַיּוֹם אַתָּה רוֹצֶה מַשֶּׁהוּ אַחֵר.

אָז תַּגִּיד לוֹ לְיֵצֶר הָרַע, שֶׁאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ כְּבָר עָשָׂה לְךָ סֵדֶר בַּתְּמוּנָה. אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ מְגַלֶּה לָנוּ שֶׁמַּה שֶּׁאָדָם רוֹצֶה דְּבָרִים לֹא טוֹבִים זֶה חֵשֶׁק, מִתְחַשֵּׁק לִי, בָּא לִי, וּמָה שֶּׁמִּן הַקְּרֻשָּׁה אַתָּה יָכוֹל לְהַגִּיד אֲנִי רוֹצֶה ! זוֹ הַנְּשָׁמָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲנִי רוֹצֶה תּוֹרָה וּקְדֻשָּׁה, אֲנִי רוֹצֶה אֶת קִרְבַת צַדִּיקִים.

שֶׁלֹּא נִשְׁכַּח כִּי יֵצֶר הָרַע יְבַלְבֵּל אוֹתְךָ וְיַגִּיד לְךָ אַתָּה גַּם רוֹצֶה שְׁטֻיּוֹת, אָז תַּעֲנֶה לוֹ בַּחֲזָרָה: זֶה לֹא רָצוֹן, זֶה חֵשֶׁק ! אָז תַּחְלִיט מִתְחַשֵּׁק לְךָ אוֹ אַתָּה רוֹצֶה? אֲנִי רוֹצֶה ! אֲבָל אַתָּה לֹא כָּל כָּךְ רוֹצֶה, אֲנִי רוֹצֶה ! תִּתְחַזֵּק בָּרָצוֹן שֶׁלְּךָ ! אֵיךְ מְחַזְּקִים אֶת הָרָצוֹן? כְּשֶׁאָדָם אוֹמֵר אֲנִי רוֹצֶה, הוּא מְחַזֵּק אֶת הָרְצוֹנוֹת הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבּוֹ ! גַּם אִם כָּעֵת הָרְצוֹנוֹת הַלָּלוּ חֲלוּשִׁים מְאֹד, הוּא מְחַזֵּק אוֹתָם, תַּגִּיד אֲנִי רוֹצֶה ! וְאִם אַתָּה לֹא כָּל כָּךְ רוֹצֶה, עָלֶיךָ לְהַגִּיד ״אֲנִי רוֹצֶה לִרְצוֹת, אֲנִי רוֹצֶה שֶׁיִּהְיֶה לִי אֶת הָרָצוֹן הַזֶּה״. אֶת זֶה אֲנִי רוֹצֶה, שֶׁיִּהְיֶה לִי רָצוֹן כָּזֶה, לֹא יוֹדֵעַ כַּמָּה אֲנִי רוֹצֶה, אֲבָל אֲנִי רוֹצֶה שֶׁיִּהְיוּ לִי רְצוֹנוֹת, זֶה גַּם כֵּן פּוֹעֵל הַרְבֵּה מְאֹד.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן, אֲנִי רוֹצֶה שֶׁיִּהְיוּ לִי רְצוֹנוֹת יָפִים. בֶּן אָדָם שֶׁזֶּה כָּל הַהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁלּוֹ תִּהְיֶה שֶׁהוּא יָעוּף ! לֹא צָרִיךְ לִשְׁאוֹל מָה הַנֶּפֶשׁ שֶׁמְּעוֹפְפִים. אֲנִי רוֹצֶה שֶׁיִּהְיוּ לִי כְּאֵלֶּה רְצוֹנוֹת יָפִים.

אֲנִי רוֹצֶה אֶת הַכֹּל

עַכְשָׁו כָּל הַפָּרָשִׁיוֹת הָאֵלּוּ שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בָּהֶם, עָסְקִינַן בַּאֲנָשִׁים מְאֹד גְּדוֹלִים, אָז שֶׁלּוֹמְדִים אוֹתָם צָרִיךְ לִהְיוֹת מְאֹד זְהִירִים, אֲבָל אֶת מָה שֶׁמּוּבָא

בַּמְפָרְשִׁים וּבְחָזַ״ל הַקְּדוֹשִׁים עָלֵינוּ לְהוֹרִיד אֶת זֶה לְפִי עֶרְכֵּנוּ בַּמָּקוֹם שֶׁלָּנוּ. בְּדִיּוּק לַמָּקוֹם שֶׁלָּנוּ, אֵיךְ שְׁנִלְחָמִים אִתָּנוּ, זֶה בְּדִיּוּק הַמָּקוֹם הַזֶּה, אָדָם הוֹלֵךְ עִם דִּמּוּי עַצְמִי שְׁלִילִי, עִם סְטִיגְמָה עַל עַצְמוֹ, עִם רְגָשׁוֹת כָּאֵלֶּה שֶׁהוּא אָסַף לְעַצְמוֹ מִכָּל מִינֵי מְצִיאוּיוֹת שֶׁהוּא חוֹוֶה בַּחַיִּים שֶׁלּוֹ, וְשָׁם הַמַּסְקָנוֹת שֶׁלּוֹ, וְזֶהוּ זֶה, שָׁם הוּא תָּקוּעַ, אֵיךְ הוּא יְדַבֵּר עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁהוּא רוֹצֶה דְּבָרִים גְּדוֹלִים, אֵיךְ? מָה זֶה שַׁיָּךְ לִי? אֲנִי מַכִּיר אֶת עַצְמִי, אֲנִי רוֹצֶה אֶת כָּל הַשַּׁ״ס? שְׁתֵּי שׁוּרוֹת בְּקִשְׁי אֲנִי לוֹמֵד.

מָה שֶׁמֻּטָּל עָלֶיךָ הוּא לְבַקֵּשׁ אֶת כָּל מָה שֶׁאַתָּה רוֹצֶה בְּתוֹכְךָ. עָלֶיךָ לְהַגִּיד שֶׁאַתָּה רוֹצֶה אֶת הַכֹּל - אֶת כָּל הַתּוֹרָה, ״וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ״ יֵשׁ לְךָ חֵלֶק בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, יֵשׁ לְךָ חֵלֶק! וְכִי סְתָם יִתְּבְעוּ מֵאִתָּנוּ מַשֶּׁהוּ שֶׁלֹּא שַׁיָּךְ? מָה שֶׁחָזַ״ל הַקְּדוֹשִׁים מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ שֶׁיִּתְּבְעוּ מֵאִתָּנוּ אֶת הַכֹּל, רַק מָה? זֶה בְּקֵשׁ וְזֶה לֹא בְּקֵשׁ. זֶה כְּבָר סִכֵּם לְעַצְמוֹ - לֹא שַׁיָּךְ לִי אֲנִי הוֹלֵךְ קָצָת פֹּה וְשָׁם לְשִׁעוּרִים, זֶה יָפֶה מְאֹד - אֲבָל תְּבַקֵּשׁ בָּהִתְבּוֹדְדוּת מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֲנִי רוֹצֶה וַאֲנִי רוֹצֶה, וְתֵן לִי, וְזַכֵּה אוֹתִי, וְסַע הָלְאָה תַּעֲבִיר הִלּוּךְ מִיַּד אַל תִּתְקַע שָׁם! לָמָּה? כִּי מִיַּד נִכְנַס יֵצֶר הָרַע: רָאִיתָ מָה עָשִׂיתָ? הִמְשַׁכְתָּ מָה יָצָא? אֲנִי אֶת שֶׁלִּי עָשִׂיתִי אֲנִי בִּקַּשְׁתִּי, אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא זֶה לֹא נֶעְלָם. שׁוֹמְרִים אֶת זֶה, יָבוֹא הַזְּמַן, יִתְּנוּ, נוֹתְנִים וְיִתְּנוּ. כִּי אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא תָּמִיד אֶפְשָׁר לְבַקֵּשׁ. מָה יֵצֵא מִזֶּה, זֶה לֹא הָעִנְיָן שֶׁלְּךָ, תְּבַקֵּשׁ.

יֵשׁ סוֹדוֹת בַּבְּרִיאָה, אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא זֶה אֵינְסוֹף, הָאֶפְשָׁרִיּוֹת שֶׁלּוֹ הֵם גַּם אֵינְסוֹף! פֹּה אֲנַחְנוּ ״נִתְקָעִים״, אוֹמְרִים אָנוּ לְעַצְמֵנוּ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֵשׁ אֶפְשָׁרִיּוֹת אֵינְסוֹפִיּוֹת אֲבָל בַּסִּפּוּר שֶׁלִּי כַּנִּרְאֶה הוּא מְצַמְצֵם, גַּם בָּדַקְתִּי אֶת זֶה כַּמָּה פְּעָמִים עַל כְּסָפִים וְרָאִיתִי בִּקַּשְׁתִּי מֵאָה אֶלֶף דּוֹלָר וְקִבַּלְתִּי רַק עֶשְׂרִים דּוֹלָר, בְּסֵדֶר הֶבַנְתִּי כְּבָר אֵיךְ זֶה עוֹבֵד מוֹכְרִים אוֹתִי בִּגְרוּשִׁים... וּכְמוֹ כֵּן, אָדָם מִתְלוֹנֵן לָמָּה הוּא לֹא זוֹכֶה כְּבָר שָׁנִים רַבּוֹת בְּמִפְעָל הַפַּיִס? הַתְּשׁוּבָה הִיא - שֶׁיּוֹדְעִים בַּשָּׁמַיִם שֶׁזֶּה לֹא טוֹב לְךָ. תְּבַקֵּשׁ אֶת הַמַּקְסִימוּם - יִתְּנוּ מָה שֶׁיִּתְּנוּ.

מָה הַנְּקֻדָּה פֹּה? אָדָם רוֹצֶה הַרְבֵּה דְּבָרִים, רוֹצֶה מִצְווֹת לַעֲזוֹר לָעָם יִשְׂרָאֵל, תְּבַקֵּשׁ! לִזְכוֹת לַעֲזֹר לְכָל עֲנִיֵּי עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּכָל עַם יִשְׂרָאֵל עָנִי אֶחָד, אֵיזוֹ תְּפִלָּה יָפָה זוֹ, אֵיזֶה לֵב יָפֶה זֶה, אֵיזֶה יְפִי אֲבָל מָה יִתְּנוּ לְךָ? כָּל אֶחָד מָה שֶׁיִּגַּלְגְּלוּ לוֹ, לְפִי מָה שֶׁגְּזֵרָה חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

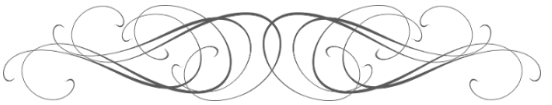
הַתְּפִלָּה כְּשֶׁלְּעַצְמָהּ מְנִיבָה פֵּרוֹת בַּשָּׁמַיִם, כָּזֶה לֵב כָּזֶה רָצוֹן, אֲבָל מָה יִתְּנוּ בַּפֹּעַל? אַל תִּפּוֹל בְּרוּחֲךָ אַתָּה מְבַקֵּשׁ אֶת הַמַּקְסִימוּם יִתְּנוּ מָה שֶׁיִּתְּנוּ! יִתְּנוּ לְךָ לַעְזֹר לְאֵיזֶה יְהוּדִי שֶׁהִיא מִצְוָה לִכְשֶׁעַצְמָהּ, מִי יוֹדֵעַ אֵיזוֹ מִצְוָה נְדִירָה יְגַלְגְּלוּ לְיָדְךָ, אֵיזוֹ מִשְׁפָּחָה מְיֻחֶדֶת אֵיזוֹ מִצְוָה מְיֻחֶדֶת, מִי יוֹדֵעַ? תְּבַקֵּשׁ.

אֲנִי רָצוּי

עָלֵינוּ לְהַאֲמִין בַּתְּפִלּוֹת שֶׁלָּנוּ, לָמָּה? כִּי כָּל עוֹד אֲנַחְנוּ לֹא נִקְרָאִים מוּרְדִים, אֲנַחְנוּ רְצוּיִים, זֶה מָה שֶׁאוֹמֵר הֶחָפֵץ חַיִּים כָּאן, וְזֶה מָה שֶׁאוֹמֵר רַבִּי נָתָן בְּלִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, אֲנַחְנוּ לֹא נִקְרָאִים מוּרְדִים, וְכִי אֲנַחְנוּ רוֹצִים לַעֲקֹר מַשֶּׁהוּ? גַּם אִם יֶשְׁנָם דְּבָרִים שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא מְקַיְּמִים, אֲבָל הָרֵי אֲנַחְנוּ כְּאוּבִים, מְמֹרָמָרִים, מְתֻסְכָּלִים מִזֶּה וּצְרִיכִים אָנוּ הַרְבֵּה הִתְחַזְּקוּת כָּל פַּעַם שֶׁנַּמְשִׁיךְ הָלְאָה לַמְרוֹת הַכֹּל! "לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלוֹקַי חָפַצְתִּי".

מֵאֵיפֹה מַגִּיעָה לְךָ הַתְּחוּשָׁה שֶׁל "שָׁלוֹם עָלֶיךָ נַפְשִׁי", הַמְּצָוָה הַזּוֹ לֹא קַיֶּמֶת אֶצְלִי - לָמָּה זֶה קוֹרֶה לְךָ? כִּי מְקַנֵּן בְּתוֹכְךָ יֵאוּשׁ שֶׁל שֶׁקֶר, יֵאוּשׁ סָמוּי - אַתָּה מְשַׁכְנֵעַ אֶת עַצְמְךָ אֲנִי לֹא שַׁיָּךְ לְזֶה, אַךְ הָאֱמֶת שֶׁזֶּה כְּלָל לֹא נָכוֹן, אַתָּה כֵּן רוֹצֶה אֶת זֶה וְאַתָּה כָּאוּב מִזֶּה וְאַתָּה רוֹצֶה לִזְכּוֹת גַּם לְזֶה. בֵּינְתַיִם אוּלַי אַתָּה לֹא מִתְבּוֹדֵד עַל זֶה מַסְפִּיק, כִּי אַתָּה מְפַחֵד לָגַעַת בַּנְּקֻדָּה, בְּסֵדֶר יֵשׁ גַּם בְּחִינָה כָּזוֹ. עוֹד קְצָת תְּפִלּוֹת, לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה, אַל תַּפְסִיק לְהַאֲמִין בְּרַחֲמֵי הַשֵּׁם שֶׁמַּגִּיעִים עַד אֵלֶיךָ מַמָּשׁ, אַל תַּפְסִיק לְהַאֲמִין בַּתְּפִלּוֹת שֶׁלְּךָ שֶׁהֵן רְצוּיוֹת. וְכָךְ תִּזְכֶּה לִהְיוֹת מוּדָע וּמְחֻבָּר לַעֲצְמָה הָאַדִּירָה וּלְסוֹד הַנְּפְלָא שֶׁל הָרָצוֹן שֶׁבְּךָ. בְּהַצְלָחָה, חָזָק וֶאֱמָץ בַּעֲבוֹדָתֶךָ.

קורח

לְשֵׁם שָׁמַיִם

כַּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ מַגִּיעִים לְפָרָשַׁת קֹרַח תָּמִיד עוֹלָה אוֹתָהּ שְׁאֵלָה: מָה בְּעֶצֶם נוֹגֵעַ לָנוּ הַנְּפִילָה שֶׁל קֹרַח? כְּשֶׁאֲנַחְנוּ מִתְבּוֹנְנִים בְּכָל הַסִּפּוּר שֶׁל מַחְלֹקֶת קֹרַח וַעֲדָתוֹ עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אוֹתָנוּ מְעַנְיֵן אֵיפֹה הָיְתָה הַנְּפִילָה שֶׁל קֹרַח וַעֲדָתוֹ, וּבְעִקָּר אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהָבִין מָה זֶה נוֹגֵעַ לָנוּ, לַמַּדְרֵגוֹת שֶׁלָּנוּ, לַמָּקוֹם שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בּוֹ.

כֵּיוָן שֶׁמְּדַבְּרִים עַל צַדִּיקִים בְּסֵדֶר גָּדֵל כָּזֶה, אֲנַחְנוּ לֹא מְבִינִים בְּדִיּוּק מָה הָיָה הַפְּגָם שֶׁלָּהֶם, כִּי צָרִיךְ לָדַעַת הַרְבֵּה קַבָּלָה וְהַרְבֵּה סוֹדוֹת כְּדֵי לְהָבִין מָה הַפְּגָם בִּכְלָל. וַחֲזַ״ל הַקְּדוֹשִׁים, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ אֵיזוֹ הִתְיַחֲסוּת לִפְגָם, סִבְּרוּ לָנוּ אֶת הָאֹזֶן וְאָמְרוּ שֶׁהָיָה פְּגַם בַּכָּבוֹד, כַּאֲשֶׁר בֶּאֱמֶת בָּעֹמֶק הוּא הַרְבֵּה יוֹתֵר נִסְתָּר. דּוֹר הַמִּדְבָּר הִתְכַּוְּנוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם. בַּמַּרְאוֹת שָׁרָאָה רַבָּה בַּר בַּר חַנָּה אֶת מְתֵי הַמִּדְבָּר שֶׁהֵם שׁוֹכְבִים עִם הַפָּנִים כְּלַפֵּי מַעְלָה, אוֹמֵר הַמַּהַרְשָׁ״א שֶׁהֵם הִתְכַּוְּנוּ רַק לְשֵׁם שָׁמַיִם וְהַחֵטְא שֶׁלָּהֶם הָיָה דַּק מִן הַדַּק.

כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵעַ מָה הֵם חָטְאוּ אָז הוּא בָּטוּחַ "אֲנִי בָּטוּחַ עַל דְּבָרִים כָּאֵלֶּה לֹא עוֹבֵר עֲבֵרוֹת, לֹא אֶכְשַׁל בְּכָזֶה דָּבָר", אֲבָל מִתְבָּרֵר שֶׁזֶּה לֹא פָּשׁוּט. אֵיךְ אֶפְשָׁר לַחְלֹק עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ? אֵיךְ נִכְשְׁלוּ קֹרַח וַעֲדָתוֹ? אֵיךְ נִכְשְׁלוּ 250 גְּאוֹנֵי עוֹלָם? אֲנָשִׁים שֶׁחָיוּ בַּדּוֹר שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אֶפְשָׁר לַחְלֹק עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בִּכְלָל? אֲנַחְנוּ רַק שׁוֹמְעִים מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, "אַתָּה נוֹרָמְלִי לַחְלֹק עָלָיו? אַתָּה יוֹדֵעַ מִי זֶה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ?".

וְקָמוּ עָלָיו "עוֹד מְעַט וּסְקָלֵנִי" זֶה פְּלָא פְּלָאִים. אַחֲרֵי שֶׁפָּתְחָה הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ, לַמָּחָרָת עוֹד פַּעַם הֵם בָּאוּ בְּטָעֲנוֹת "אַתֶּם הֲמִתֶּם אֶת עַם ה'". אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת? וְעוֹד בְּמִי מְדֻבָּר בְּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. אֲנַחְנוּ בְּטוּחִים שֶׁכְּשֶׁתִּהְיֶה לָנוּ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ אֲנַחְנוּ נִהְיֶה מְסֻדָּרִים בַּחַיִּים, הַבְּעָיָה נוֹצְרָה בִּגְלַל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ כִּי אָז אַתָּה יוֹדֵעַ מָה יֵלֵךְ, מָה יִקָּרֶה, אַתָּה מְתַכְנֵן קָדִימָה. אֲבָל פֹּה אֲנַחְנוּ רוֹאִים שֶׁלִּקְרַח הָיְתָה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וּמִזֶּה נוֹצְרָה כָּל הַבְּעָיָה. הוּא אָמַר - אִם יֵצְאוּ מִמֶּנִּי כָּאֵלֶּה צַדִּיקִים אַדִּירִים כְּמוֹ שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא וְכָל הַשּׁוֹשֶׁלֶת שֶׁהוֹלֶכֶת לָצֵאת מִמֶּנּוּ אָז הוּא הָיָה בָּטוּחַ שֶׁאֵין מָה לִדְאֹג.

מִי בִּקֵּשׁ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ?

אָז אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהָבִין, "אִם כָּכָה לֹא כְּדַאי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ בִּכְלָל עָזֹב אוֹתָנוּ תֵּן לִחְיוֹת רָגִיל". הַמַּטָּרָה זֶה לַעֲבוֹד אֶת הַשֵּׁם בְּתָמִימוּת, אֵין מַטָּרָה כָּזֹאת לִזְכוֹת לְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ. הַמַּטָּרָה זֶה לַעֲבוֹד אֶת הַשֵּׁם בְּתָמִימוּת , אִם יִתְּנוּ לְךָ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ בְּתוֹר דַּרְגָּה אָז יֵשׁ לְךָ עֲבוֹדָה שָׁם בְּתוֹךְ הַדַּרְגָּה הַזֹּאת אֲבָל זוֹ לֹא הַחֲתִירָה לְהַגִּיעַ לְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אוֹ לְהַגִּיעַ לְגִלּוּי כָּזֶה. הַחֲתִירָה הִיא לַעֲבוֹד הַשֵּׁם בְּתָמִימוּת. לְחַפֵּשׂ מָה רָצוֹן הַשֵּׁם מִמֶּנִּי כָּל הַזְּמַן. וְאִם עַל הַדֶּרֶךְ הַזֹּאת אַתָּה מַגִּיעַ לְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, מָה טוֹב וּמָה נָּעִים אֲבָל לֹא שָׂמִים מַטָּרָה "אֲנִי רוֹצֶה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ", כִּי אֵין דַּרְגָּה שֶׁאֵין נִסְיוֹנוֹת.

אַדְרַבָּא בְּדַרְגּוֹת כָּאֵלֶּה גְּבוֹהוֹת הַנִּסְיוֹנוֹת יוֹתֵר קָשִׁים, אֲנִי אוֹ הַשֵּׁם? חֲזַ"ל אוֹמְרִים לָנוּ "**אִם אֵין אֲנִי לִי מִי לִי**". זֹאת אוֹמֶרֶת אֲנִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת ו"**כְּשֶׁאֲנִי לְעַצְמִי מָה אֲנִי**" אֲנִי בְּעֶצֶם כְּלוּם. לִכְאוֹרָה זֶה סְתִירָה, וּבְהֶמְשֵׁךְ "**וְאִם לֹא עַכְשָׁו אֵימָתַי**" - כֵּן חַיָּב לַעֲשׂוֹת! רַבִּי נָתָן רוֹצֶה לְהַדְגִּישׁ אֶת הַנְּקֻדָּה - הַאִם הַדְּבָרִים תְּלוּיִים בָּנוּ אוֹ בְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא?

רַבִּי נָתָן אוֹמֵר שֵׁשׁ שֵׁשׁ שְׁנֵי סוּגֵי בְּרוּרִים: יֵשׁ בְּרוּר שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים אוֹתוֹ עַל יְדֵי הַבְּחִירָה שֶׁלָּנוּ, אֲנַחְנוּ מְחַיְּבִים לְהָנִיחַ תְּפִלִּין וּצְרִיכִים לְהַגִּיד קְרִיאַת שְׁמַע בְּכָל יוֹם. כַּאֲשֶׁר בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה אֲנַחְנוּ מְקַיְּמִים אֶת רָצוֹן ה׳. מֵכְרָח שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר גַּם לָנוּ, אֲבָל לְעוֹלָם אֵין לָנוּ אֶפְשָׁרוּת לְהַצְלִיחַ לְבַד, לְבָרֵר אֶת הַטּוֹב מִן הָרַע, מֵכְרָח שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גַּם כֵּן יַעֲשֶׂה חֵלֶק מֵהַדְּבָרִים בְּעַצְמוֹ. זֶה נִקְרָא ״אִתְעַרוּתָא דִּלְעֵילָא״.

זֶה מָה שֶׁחַז״ל אוֹמְרִים - מִנַּיִן שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מֵנִיחַ תְּפִלִּין, מְבַקֵּר חוֹלִים? אֶלָּא כָּל זֶה נִקְרָא שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְבָרֵר אֶת הַטּוֹב מִן הָרַע גַּם כֵּן. אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים ״אִתְעַרוּתָא דִּלְתַתָּא״ מְעוֹרְרִים מִלְמַטָּה וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַמְשִׁיךְ אֶת הַבְּרוּר, וְאָז נִשְׁלַם וְנִתְקַן הַבְּרוּר לַחֲלוּטִין. כִּי הָאָדָם בִּלְי הַשֵּׁם וַדַּאי לֹא יָכוֹל לְבָרֵר, מָה אֲנַחְנוּ מָה חַיֵּינוּ, אֲבָל גַּם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כִּבְיָכוֹל גַּם ״לֹא יָכוֹל״.

מָה זֹאת אוֹמֶרֶת? הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת הַכֹּל, בְּרֶגַע אֶחָד לְהָעִיף אֶת כָּל הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְנִגְמָר כָּל הַסִּפּוּר. בֶּאֱמֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כֵּן יָכוֹל לַעֲשׂוֹת אֶת זֶה, רַק יֵשׁ בְּעָיָה אַחַת, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַחְזִיר אֶת הָעוֹלָם לְתֹהוּ וָבֹהוּ כִּי אֵין תִּקּוּן.

הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה

כָּל הָעִנְיָן שֶׁהַמַּעֲרֶכֶת נִבְנְתָה בִּשְׁבִיל תִּקּוּן כְּדֵי שֶׁהָאָדָם בְּעַצְמוֹ יַעֲשֶׂה מַשֶּׁהוּ. בָּשָׂר בְּחָלָב אָסוּר, גְּלִידָה בְּעוּגָה מֻתָּר. בָּשָׂר בְּחָלָב אָסוּר בָּאֲכִילָה, אֵיזוֹ בְּעָיָה יֵשׁ פֹּה? בָּשָׂר לְבַד מֻתָּר לֶאֱכוֹל, חָלָב לְבַד מֻתָּר לִשְׁתּוֹת, וּשְׁנֵיהֶם בְּיַחַד - אֲסוּרִים בָּאֲכִילָה, עוּגָה לְבַד מֻתֶּרֶת גְּלִידָה לְבַד מֻתֶּרֶת. שְׁנֵיהֶם בְּיַחַד אָסוּר? לֹא כָּתוּב בְּשׁוּם מָקוֹם כָּזֶה דָּבָר, אֵין לְךָ אֶלָּא חִדּוּשׁוֹ. אוֹמֶרֶת הַגְּמָרָא שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהָקִישׁ לַדְּבָרִים אֲחֵרִים כִּי זֶה חִדּוּשׁ, הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁבְּשַׂר אֲנַחְנוּ מְבָרְרִים עַל יְדֵי שְׁחִיטָה - הַבְּרוּר נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הָאָדָם - ״הַבְּחִירָה״, וְהֶחָלָב מַגִּיעַ מִבְּהֵמָה, הֲרֵי הֶחָלָב זֶה דָּם שֶׁנֶּעְכָּר וְנַעֲשָׂה חָלָב. אִם כָּכָה אֵיךְ מֻתָּר לִשְׁתּוֹת חָלָב? אֶלָּא שֶׁהַשֵּׁם עוֹשֶׂה אֶת הַבְּרוּר, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַתִּיר לָנוּ לְהוֹצִיא אֶת הֶחָלָב מִתּוֹךְ הַבְּהֵמָה. בְּבָשָׂר אֲנַחְנוּ יָצַרְנוּ אֶת הַהֶתֵּר עַל יְדֵי

הַשְׁחִיטָה - "**בְּחִירָה**" וּבֶחָלָב הַשֵּׁם יָצָר אֶת הַהֶתֵר - "**יְדִיעָה**". אַתָּה רוֹצֶה לְצָרֵף אֶת הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה בְּיַחַד? זֶה סוֹד שְׁאִי אֶפְשָׁר לַעֲמוֹד עָלָיו.

וְזֶה שֶׁכָּל שְׁאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג אוֹתוֹ פֹּה. שְׁאֵלַת קֹרַח - אֲנִי עוֹשֶׂה אוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה? קֹרַח שָׁאַל אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ - מָה הֶמְצֵאתָ שֶׁפִּתִּיל תְּכֵלֶת אֶחָד פּוֹטֵר אֶת הַטַּלִּית. אֲנִי בְּמָקוֹם חוּט אֶחָד עוֹשֶׂה אֶת כָּל הַטַּלִּית תְּכֵלֶת. בִּשְׁבִיל מָה חוּט אֶחָד? אַתָּה אָמַרְתָּ לָשִׂים בַּמְּזוּזָה כַּמָּה פָּרָשִׁיוֹת מֵהַתּוֹרָה, לֹא צָרִיךְ מְזוּזָה, אֲנִי אָשִׂים בַּבַּיִת סִפְרֵי תּוֹרָה.

מַסְבִּיר רַבִּי נָתָן שֶׁהַשְּׁאֵלָה שֶׁלּוֹ הָיְתָה - בְּמַה תְּלוּיוֹת הַמִּצְווֹת, בָּנוּ אוֹ בְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא? אִם אַתָּה אוֹמֵר שֶׁזֶּה תָּלוּי בָּנוּ, זֹאת אוֹמֶרֶת צָרִיךְ לָשִׂים מְזוּזָה בִּשְׁבִיל לְהַרְאוֹת אֶת הַיִּחוּד שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּעוֹלָם, אָז בְּמָקוֹם לָשִׂים כַּמָּה פְּסוּקִים עַל הַדֶּלֶת אֲנִי אָשִׂים בְּכָל הַבַּיִת סִפְרֵי תוֹרָה שֶׁמַּרְאִים אֶת הַיִּחוּד בְּהַרְבֵּה יוֹתֵר עָצְמוֹת, אִם זֶה תָּלוּי בָּנוּ אֲנִי עוֹשֶׂה יוֹתֵר.

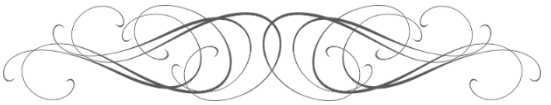
וְאִם אַתָּה אוֹמֵר שֶׁזֶּה לֹא אֲנַחְנוּ, זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה אֶת הַכֹּל, אָז לֹא צָרִיךְ כְּלוּם, אֲפִילוּ לֹא בַּכְּנִיסָה. תַּחְלִיט, מִי עוֹשֶׂה - אֲנַחְנוּ אוֹ ה'?

גַּם וְגַם

רוֹצִים אֶת הָעֲבוֹדָה שֶׁלְּךָ בַּמָּקוֹם שֶׁלְּךָ! מָה הַתֵּרוּץ? זֶה אֲנַחְנוּ וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּיַחַד, וְזֶה הַסּוֹד. רוֹצִים בַּשָּׁמַיִם אֶת הַמְּזוּזָה בַּכְּנִיסָה וְזֶה נִקְרָא תְּמִימוּת. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר דַּוְקָא כָּכָה אֲנִי רוֹצֶה, בַּצּוּרָה הַזֹּאת. אַתֶּם עוֹשִׂים וַאֲנִי עוֹשֶׂה. וְזֶה הַסּוֹד שֶׁל כָּל הַמִּצְווֹת. זֶה הַתְּמִימוּת שֶׁדּוֹרְשִׁים מֵאִתָּנוּ כָּל הַדֶּרֶךְ וְעַל זֶה נֶאֱמַר "הוֹלֵךְ תָּם הוֹלֵךְ בֶּטַח", לֹא רוֹצִים מֵאִתָּנוּ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ אֶלָּא בְּכָל דַּרְגָּה וְדַרְגָּה רוֹצִים מֵאִתָּנוּ אֶת הַתְּמִימוּת שֶׁהָאָדָם יַאֲמִין בְּכָל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. זֶה חָשׁוּב בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלֹא מְזַלְזְלִים בְּמַה שָׁאַתָּה עוֹשֶׂה. וְזֶה שֶׁעוֹזְרִים לְךָ מִשָּׁמַיִם כִּי אַתָּה לֹא יָכוֹל בִּלְעֲדֵי זֶה, אֲבָל מִתְפַּעֲלִים מֵהַמִּלְחָמָה שֶׁלְּךָ וְרוֹאִים אֶת הַמַּאֲבָקִים שֶׁלְּךָ וְאֶת הַקְּשָׁיִים שֶׁלְּךָ, הַכֹּל נִרְשָׁם לְמַעְלָה.

זֶה לֹא אֲנַחְנוּ אוֹ הַשֵּׁם - זֶה אֲנַחְנוּ וְהַשֵּׁם.

חוקת

וְהִיא רְחוֹקָה מִמֶּנִּי

אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּפָרָשַׁת חֻקַּת וְנִתְקָלִים בְּדָבָר מְאֹד תָּמוּהַּ. בְּפָרָה אֲדוּמָה יֵשׁ שְׁנֵי מַנְגְּנוֹנִים הֲפוּכִים - מְטַהֶרֶת אֶת הַטְּמֵאִים וּמְטַמְּאָה אֶת הַטְּהוֹרִים. בְּדֶרֶךְ כְּלָל בְּכָל מַכְשִׁיר שֶׁיֵּשׁ בַּבְּרִיאָה יֵשׁ בּוֹ כִּוּוּן אֶחָד אוֹ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ בִּזְמַנִּים שׁוֹנִים שְׁנֵי כִּוּוּנִים, אֲבָל שֶׁיִּהְיוּ בּוֹ זְמַנִּית שְׁנֵי כִּוּוּנִים הֲפוּכִים בְּדָבָר אֶחָד זֶה דָּבָר לֹא מָצוּי.

שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ אָמַר: "אָמַרְתִּי אֶחְכָּמָה וְהִיא רְחוֹקָה מִמֶּנִּי". שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ עִם כָּל חָכְמָתוֹ הָעֲצוּמָה אָמַר שֶׁנִּשְׁגָּב מִבִּינָתוֹ הָעִנְיָן שֶׁל פָּרָה אֲדוּמָה. עַל אַף שֶׁאֲנַחְנוּ נִנְסֶה לְסַבֵּר אֶת הָאָזֶן בְּכָל מִינֵי טְעָמִים אַךְ הַסּוֹד שֶׁלָּהּ נֶעְלָם וְצָפוּן מְאֹד. חֲז"ל הַקְּדוֹשִׁים מְגַלִּים לָנוּ שֶׁפָּרָה אֲדוּמָה בָּאָה לְכַפֵּר עַל חֵטְא הָעֵגֶל 'תָּבוֹא הָאֵם וּתְקַנַּח צוֹאַת בְּנָהּ', מָשָׁל לְבֵן שִׁפְחָה שֶׁטִּנֵּף פַּלְטֵרִין שֶׁל מֶלֶךְ, אָמְרוּ תָּבוֹא אִמּוֹ וּתְקַנַּח צוֹאַת בְּנָהּ.

חֵטְא הָעֵגֶל זֶה בְּעֶצֶם עֲבוֹדָה זָרָה. מָה הַקֶּשֶׁר בֵּין פָּרָה אֲדוּמָה לַעֲבוֹדָה זָרָה? רַבִּי נָתָן וְהַבְּרִיסְקֶר רַב נוֹגְעִים בַּנְּקוּדָה הַזֹּאת, שְׁנֵי נְבִיאִים נִבְּאוּ בְּעִנְיַן אֶחָד. עַם

יִשְׂרָאֵל לֹא רָצוּ אֶת הָעֵגֶל, הֵם הָיוּ בִּדְאָגָה גְּדוֹלָה שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ בּוֹשֵׁשׁ לַחְזֹר, עָבְרוּ שֵׁשׁ שָׁעוֹת וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ עֲדַיִן לֹא הִגִּיעַ וּבָא הַשָּׂטָן וְהֵרָאָה לָהֶם אֶת מִטָּתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, כְּאִלּוּ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ נִפְטַר. הֵם לֹא יָדְעוּ מִי יְחַבֵּר בֵּינָם לְבֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, הֵם לֹא רָצוּ אֶמְצָעִי לַעֲבוֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶלָּא הֵם חִפְּשׂוּ אֶמְצָעִי שֶׁיְּחַבֵּר בֵּינָם לְבֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

אֲבָל אֶת זֶה נִצְּלוּ הַבָּנִים שֶׁל בִּלְעָם הָרָשָׁע וְהָאֲסַפְסוּף וְהָעֵרֶב רַב שֶׁחָזְרוּ לְשִׁיטָתָם - הָעֲבוֹדָה זָרָה, וְזָרְקוּ לְתוֹךְ הָאֵשׁ כְּשׁוּף שֶׁהָפַךְ לְחֻטְא הָעֵגֶל. "אֵלֶּה אֱלֹקֶיךָ יִשְׂרָאֵל" לֹא "אֵלֶּה אֱלֹקֵינוּ" אֶלָּא "אֱלֹקֶיךָ". הַפָּסוּק פּוֹנֶה לְעָם יִשְׂרָאֵל. עַם יִשְׂרָאֵל חַס וְשָׁלוֹם לֹא הָיוּ חֻפְּצִים לְזֶה, הֵם רָצוּ סַךְ הַכֹּל מִישֶׁהוּ שֶׁיְּחַבֵּר בֵּינָם לְבֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לֹא נִמְצָא. זֶה נֶחְשָׁב לָהֶם כְּעֲבוֹדָה זָרָה בִּגְלַל שֶׁהִשְׁתַּתְּפוּ בְּכָל הָחִינְגָּה הַזֹּאת. מָה הַקֶּשֶׁר בֵּין זֶה לְבֵין פָּרָה אֲדוּמָה?

בַּל תּוֹסִיף

אֹפֶר פָּרָה אֲדוּמָה זֶה הַדָּבָר הַיָּחִיד שֶׁיָּכוֹל לְטַהֵר מִטֻּמְאַת מֵת שֶׁהִיא אֲבִי אָבוֹת הַטֻּמְאָה, הַפָּרָה אֲדוּמָה יְכוֹלָה לְטַהֵר עֲבוֹדָה זָרָה. הַטָּעוּת שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל בְּעֶצֶם שֶׁהֵם הוֹסִיפוּ דָּבָר שֶׁלֹּא כָּתוּב בַּתּוֹרָה. יֵשׁ אִסּוּר שֶׁל "בַּל תּוֹסִיף" שֶׁאֲתֶם מוֹסִיפִים שֶׁלֹּא עַל פִּי הַצִּוּוּי אַתֶּם נִכְשָׁלִים בְּעִנְיַן ה'תְּמִימוּת'. אֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁאָדָם יוֹסִיף וְיִגְרַע. שֶׁלֹּא יוֹסִיף פֶּן יִגְרַע. זֶה נִקְרָא רֶפוֹרְמִים שֶׁעוֹשִׂים בַּתּוֹרָה כְּשֶׁלָּהֶם וְאָז מִתְפַּלְּאִים לָמָּה לֹא שׁוֹמְעִים לַגִּיּוּר שֶׁלָּהֶם, לְמִתְוֶה הַפֹּתֶל וְכוּ' וְחוֹשְׁבִים שֶׁהֵם מְבִינִים גְּדוֹלִים בְּיַהֲדוּת.

הַמְּבִינִים בְּיַהֲדוּת זֶה רַק מִי שֶׁקִּבֵּל אֶת הַיַּהֲדוּת וְהַשָּׂרָשִׁים מֵהַר סִינַי וְשׁוֹמֵר עָלֶיהָ עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט, שׁוֹמֵר עָלֶיהָ קָלָה כְּבַחֲמוּרָה, הַכֹּל זֶה מַעֲרֶכֶת שְׁלֵמָה שֶׁצָּרִיךְ לִשְׁמֹר אוֹתָהּ כָּל פְּרָט וּפְרָט. כָּל מִי שֶׁמִּתְעַלֵּם מִזֶּה בְּעֶצֶם נִכְשָׁל בַּעֲבֵרוֹת, אֵין לוֹ תְּמִימוּת. תְּמִימוּת הַכַּוָּנָה שֶׁשּׁוֹמֵר אֶת הַדְּבָרִים כְּמוֹ שֶׁהֵם.

וְעוֹד תָּמִים תִּהְיֶה עִם הַשֵּׁם אֱלֹקֶיךָ - זֶה צִוּוּי לְהַאֲמִין שֶׁאֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹזֵב אוֹתְךָ. תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה, תַּעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם. אֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹזֵב אוֹתָנוּ, וּפֹה נִכְשַׁלְנוּ בֶּאֱמוּנָה וּתְמִימוּת. הַתִּקּוּן לְזֶה זֶה לְהַחְזִיר עוֹד אֶת הַתְּמִימוּת.

מָה זֶּה תְּמִימוּת? תְּמִימוּת זֶה הַהֶפֶךְ מִשֶּׁכֶל. דָּבָר שֶׁלֹּא מְבִינִים עַל פִּי סְבָרָה, אֵין דָּבָר כָּזֶה מַכְשִׁיר שֶׁהוּא בּוֹ זְמַנִּית גַּם מְטַהֵר וְגַם מְטַמֵּא. זֶה דָּבָר שֶׁדּוֹרֵשׁ זְרִיקַת הַשֵּׂכֶל כִּי לֹא מְבִינִים אֶת זֶה, וְלָכֵן תָּבוֹא הָאִמָּא שֶׁזֶּה פָּרָה אֲדוּמָה, אֱמוּנָה שֶׁלֹּא מְבִינִים וְאַף עַל פִּי כֵן מַמְשִׁיךְ הָלְאָה, זֶה הַתְּקוּן לַדְּבָרִים שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא כֵּן מֵבִין - וְהוּא גּוֹרֵעַ אוֹ שֶׁהוּא מוֹסִיף, שֶׁזֶּה בְּעֶצֶם חֵטְא הָעֵגֶל.

הֲבַנְתִּי שֶׁלֹּא הֲבַנְתִּי

הַנְּקֻדָּה שֶׁלָּנוּ שֶׁשַּׂיֶּכֶת אֵלֵינוּ בְּפָרָה אֲדוּמָה, זוֹ הַנְּקֻדָּה שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא מְבִינִים. כָּל הַחַיִּים יֵשׁ נִסְיוֹנוֹת בָּעוֹלָם הַזֶּה. קֻשְׁיוֹת עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בֶּן אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא מֵבִין גָּדוֹל "זֶה הֲבַנְתִּי, זֶה לֹא הֲבַנְתִּי", אָדָם יֵשׁ לוֹ "הֲבָנוֹת" מִשֶּׁלּוֹ וְהֵן מְבִיאוֹת לוֹ קֻשְׁיוֹת עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כָּל פַּעַם מֻחְדָּשׁ יֵשׁ נִסָּיוֹן לִזְרֹק אֶת הַשֵּׂכֶל - לֹא מֵבִין כְּלוּם. וְאָז אוֹ שֶׁיִּתְּנוּ לָאָדָם הֲבָנָה אוֹ שֶׁבַּשָּׁמַיִם אַחֲרֵי 120 שָׁנָה אָז הוּא יָבִין, אַף עַל פִּי כֵן מָה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צָפָה מִמֶּנּוּ שֶׁיַּמְשִׁיךְ הָלְאָה וְלֹא יַעְצֹר, לֹא מְבִינִים, זֶה נִקְרָא הֲבָנָה.

לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה? זֶה הַמָּשָׁל עַל הַצִּפּוֹרִים שֶׁחָלְפוּ מֵעַל הָאוֹקְיָנוֹס. צִפּוֹר אַחַת הִנְמִיכָה טוּס וְהִיא נִרְטְבָה מֵאֵיזֶה גַּל וְהִיא הֶחְלִיטָה שֶׁהִיא תַּחְזִיר לָאוֹקְיָנוֹס וּתְיַבֵּשׁ אוֹתוֹ. הִיא לָקְחָה בַּמָּקוֹר שֶׁלָּהּ טִפָּה מִן הַיָּם וְשָׂמָה בַּיַּבָּשָׁה, חָזְרָה וְלָקְחָה חֲזָרָה וְלָקְחָה שׁוּב וְשׁוּב וְשׁוּב. שָׁאֲלָה אוֹתָהּ הַחֲבֵרָה שֶׁלָּהּ מָה אַתְּ עוֹשָׂה? אָמְרָה לָהּ שֶׁהִיא מְיַבֶּשֶׁת אֶת הַיָּם. הִיא עָנְתָה לָהּ אֲפִילּוּ אִם תַּעְבְּדִי כָּל חַיַּיִךְ, טִפָּה מִן הַיָּם לֹא תַּסְפִּיקִי. לֹא הִקְשִׁיבָה הַצִּפּוֹר וְהִמְשִׁיכָה הָלְאָה טִפָּה וְעוֹד טִפָּה, כָּכָה אֲנַחְנוּ נִרְאִים.

מָה זֶה הָאוֹקְיָנוֹס לְעֻמַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ? מָה זֶה הַשֵּׂכֶל שֶׁלָּנוּ לְעֻמַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ? אֲנַחְנוּ שׁוֹאֲלִים שְׁאֵלוֹת: לָמָּה? וְלָמָּה כָּכָה? אֲנַחְנוּ לֹא מְבִינִים שֶׁמָּה שֶׁלֹּא מְבִינִים זֶה נִקְרָא לְהָבִין, כִּי הֶחָכָם כְּבָר אָמַר אִם הָיִיתִי מֵבִין אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הָיִיתִי מַחְלִיף אוֹתוֹ "לוּ יְדַעְתִּיו - הָיִיתִיו". אֵין דָּבָר כָּזֶה לְהָבִין אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁמַּאִירִים לוֹ אֲבָל מִי אָמַר שֶׁזֶּה כָּלוּל בְּכָל הַסּוּדוֹת. אָז הֵאִירוּ לְךָ נְקוּדָה אַחַת.

אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת כָּל הַחֶשְׁבּוֹנוֹת מַתְחִילַת הַבְּרִיאָה וְעַד סוֹף הַבְּרִיאָה? צָרִיךְ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ עָמוֹק מְאֹד כְּדֵי לָדַעַת טִפָּה מִן הָאוֹקְיָנוֹס הַזֶּה - כָּל הַחָכְמָה וְכָל הַתְּמִימוּת זֶה לָדַעַת שֶׁלֹּא מְבִינִים. זוֹ הַבְּחִינָה שֶׁל פָּרָה אֲדוּמָה, שֶׁזֶּה הַתְּקוּן לְחֵטְא הָעֵגֶל -

זוֹרְקִים אֶת הַשֵּׂכֶל וּמַמְשִׁיכִים הָלְאָה. זֶה נְסָיוֹן שֶׁל אֱמוּנָה בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ לִזְרֹק אֶת הַשֵּׂכֶל לָדַעַת שֶׁאֲנִי לֹא מֵבִין, וְאָז הָאָדָם זוֹכֶה שֶׁמַּעֲרִיכִים אוֹתוֹ בַּשָּׁמַיִם כִּי יוֹדְעִים שֶׁכָּעֵת יֵשׁ לוֹ נְסָיוֹן קָשֶׁה מְאֹד שֶׁל אֱמוּנָה.

הַבַּעַל דָּבָר מְנַצֵּל אֶת הַהִזְדַּמְּנוּת לְהַכְנִיס לוֹ קֻשְׁיוֹת לְהַחְלִישׁ אֶת דַּעְתּוֹ וּלְהַכְנִיס לוֹ סְבָרוֹת שֶׁהַשֵּׂם לֹא רוֹצֶה אוֹתוֹ וְעָזַב אוֹתוֹ. הַתּוֹצָאוֹת הַיְשִׁירוֹת לְזֶה שֶׁפִּתְאֹם אֵין לוֹ חֵשֶׁק לִלְמֹד וּלְהִתְפַּלֵּל, מַצְבֵי רוּחַ יְרוּדִים, וְכָל זֶה נוֹצַר מֵ"הָבָנוֹת" שֶׁהֵן טָעֲיוֹת גְּדוֹלוֹת.

אֲזַמְּרָה

רַבִּי נָתָן מֵבִיא בַּהֲלָכוֹת בִּרְכַּת הַשַּׁחַר שֶׁרָמוּז בְּפָרָה אֲדוּמָה הָעִנְיָן שֶׁל אֲזַמְּרָה - הָאָדָם צָרִיךְ לָלֶכֶת עִם אֲזַמְּרָה כְּשֶׁהַמַּצָּב רוּחַ שֶׁלּוֹ לֹא טוֹב וְאָז הוּא רוֹאֶה שֶׁהוּא "לֹא מֻצְלָח", וְלֹא הוֹלֵךְ לוֹ בְּקֻדֻּשָּׁה כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֶה, וְהוּא חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ "נוּ, אָז מָה אֲנִי סַךְ הַכֹּל מֵנִיחַ תְּפִלִּין וְסַךְ הַכֹּל אֲנִי שׁוֹמֵר שַׁבָּת" וְכוּ'... כָּעֵת צָרִיךְ לְהִתְאַמֵּץ לָלֶכֶת עִם "אֲזַמְּרָה".

אֲבָל הַבַּעַל דָּבָר יוֹדֵעַ אֶת זֶה וְהוּא רוֹצֶה שֶׁהָאָדָם יִשָּׁאֵר בִּדְכָאוֹן וְאִם הוּא בְּמַצַּב הַזֶּה יִתְחַזֵּק בַּאֲזַמְּרָה זֶה מְטֻהָר טְמֵאִים. אֲבָל מָתַי שֶׁהָאָדָם נִמְצָא בְּמַצַּב רוּחַ טוֹב - מוֹחִין דְּגַדְלוּת, וַדַּאי שֶׁהוּא צָרִיךְ לִשְׁמוֹחַ בַּתְּפִלִּין אֲבָל הוּא צָרִיךְ לָלֶכֶת עִם כִּסּוּפִים וּרְצוֹנוֹת. לֹא לְהִסְתַּפֵּק בְּכָךְ שֶׁאָמַרְתָּ קְרִיאַת שְׁמַע, אִם תִּסְתַּפֵּק בְּכָךְ, זֶה מְטַמֵּא טְהוֹרִים. "אֲזַמְּרָה" אִם יוֹדְעִים אֵיךְ לַעֲבוֹד עִם זֶה - זֶה מְטַהֵר טְמֵאִים. וְאִם לֹא יוֹדְעִים אֵיךְ לַעֲבוֹד עִם זֶה - זֶה מְטַמֵּא טְהוֹרִים.

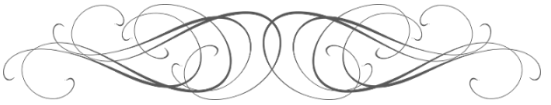
כַּמּוּבָן יֵשׁ בָּזֶה עוֹד בְּחִינוֹת - הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ אוֹמֵר שֶׁפָּרָה אֲדוּמָה זֶה בְּחִינַת עֲנָוָה, שֶׁאִם לֹא עוֹבְדִים עִם זֶה נָכוֹן זוֹ עֲנָוָה פְּסוּלָה. אַף עַל פִּי כֵן וְלַמְרוֹת הַכֹּל לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה.

הַסּוֹד שֶׁל פָּרָה אֲדוּמָה עָמוֹק מְאֹד, אֲנַחְנוּ לֹא יְכוֹלִים לַעֲמוֹד עָלָיו רַק אֶת הַבְּחִינוֹת שֶׁנִּגְזְרוֹת מֵהָעִנְיָן שֶׁזֶּה חִזּוּקִים עֲצוּמִים לִזְרֹק אֶת הַשֵּׂכֶל לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה אָז הָאָדָם זוֹכֶה לְדַרְגּוֹת נִפְלָאוֹת מְאֹד, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַיּוֹם אֵפֶר פָּרָה אֲדוּמָה בְּקֶרוֹב יָבוֹא מְשִׁיחַ וְיִהְיֶה לָנוּ אֵפֶר פָּרָה אֲדוּמָה וְיַזּוּ עָלֵינוּ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מֵי חַטָּאת וְנִזְכֶּה לַהַשָּׂגוֹת מְיֻחָדוֹת "כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים".

כָּל אֶחָד כְּפִי הַהֲכָנוֹת שֶׁלּוֹ, לְפִי הַכֵּלִים שֶׁהוּא הֵכִין, כָּכָה כָּל אֶחָד וְאַחַד מֵאִתָּנוּ יָכוֹל לִזְכּוֹת לְהַאֲמִין בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְצַדִּיקִים. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אִתָּנוּ וְלֹא רוֹצֶה שֶׁנִּכָּשֵׁל חָלִילָה. כְּשֶׁאָדָם מַמְשִׁיךְ הָלְאָה, הוּא מְקַבֵּל דַּעַת חֲדָשָׁה וּבְדֶרֶךְ כְּלָל גַּם מִתְנוֹצֵץ לוֹ מָה הָרָצוֹן מִמֶּנּוּ.

יְהִי רָצוֹן שֶׁתָּמִיד נִתְחַזֵּק בָּזֶה עַד שֶׁיָּבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּקָרוֹב מַמָּשׁ אָמֵן.

בלק

הַבְּחִירָה שֶׁל בִּלְעָם

מַהִי הַבְּחִירָה שֶׁל בִּלְעָם הָרָשָׁע? מְבֹאָר בְּפָרָשַׁת בָּלָק שֶׁבִּלְעָם הָרָשָׁע בָּא לְקַלֵּל מַזְמִינִים אוֹתוֹ בְּאֹפֶן מְיֻחָד לְקַלֵּל. בָּלָק שֶׁהָיָה קוֹסֵם חָשׁוּב גָּדוֹל יָדַע שֶׁיֵּשׁ כָּאן עֵסֶק עִם מַשֶּׂהוּ מְאֹד מְיֻחָד, עַם יִשְׂרָאֵל קִבְּלוּ שְׁמִירָה מְיֻחֶדֶת.

מוּבָא בַּסֵּפֶר "תִּפְאֶרֶת שְׁלֹמֹה" שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי שְׁלֹמֹה מֵרְדוֹמְסְק זי"ע עַל הַפָּסוּק "וַיַּרְא בִּלְעָם כִּי טוֹב בְּעֵינֵי ה' לְבָרֵךְ אֶת יִשְׂרָאֵל" וּבַהֶמְשֵׁךְ "וַיַּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לִשְׁבָטָיו", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י שֶׁאֵין פְּתְחֵיהֶם מְכֻוָּנִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה - שֶׁהֵם מִתְנַהֲגִים מְאֹד בִּצְנִיעוּת וְנִזְהָרִים לֹא לְהַצִּיץ אֶחָד אֶצֶל הַשֵּׁנִי, וְאוֹמֵר הַתִּפְאֶרֶת שְׁלֹמֹה שֶׁבַּעֲבוּר זֶה הֵם קִבְּלוּ שְׁמִירָה מְיֻחֶדֶת שֶׁל "עֵינָא פְּקִיחָא", שְׁמִירָה מְיֻחֶדֶת מֵהַשָּׁמַיִם, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה שְׁלִיטָה שֶׁל הַחִיצוֹנִיִּים לְהָרַע לָהֶם.

עַם יִשְׂרָאֵל עָבְדוּ בְּפָרֶךְ, אֲנָשִׁים מֻכְנָעִים לְגַמְרֵי, וְהִנֵּה הֵם יוֹצְאִים מִמִּצְרַיִם, מִשְׁתַּלְטִים עַל אִמְפֶּרְיָה עִם כִּחוֹת סְטָרָא אַחֲרָא גְּדוֹלִים שֶׁל הַחַרְטוּמִים וְהוֹרְסִים אוֹתָהּ, וְאַחַר כָּךְ נִקְרָע יָם סוּף בִּפְנֵיהֶם... מִלְיוֹנִים שֶׁל אֲנָשִׁים שֶׁנּוֹסְעִים קָדִימָה עִם

מַנְהִיג שֶׁהַכֹּחַ שֶׁלּוֹ הוּא נִסְתָּר וְעִם עַצְמוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד. צָרִיךְ מִישֶׁהוּ שֶׁיָּכוֹל לְקַלֵּל עִם רֹאשׁ נָפָץ גַּרְעִינִי, מַשֶּׁהוּ שֶׁיַּהֲרֹס וְיִפְגַּע בְּאֹפֶן סוֹפִי.

בִּלְעָם הָרָשָׁע הוּא לֹא סְתָם עוֹד אֶחָד אֵיזֶה רָשָׁע, הוּא בְּהִפּוּךְ גָּמוּר לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עִם שִׂיא כֹּחוֹת הַקְּדֻשָּׁה, וְהוּא עִם כֹּחוֹת הַטֻּמְאָה. לָכֵן בַּשֵּׁם שֶׁלּוֹ רָמוּז: הָאוֹתִיּוֹת בֵּי״ת וְלַמֵּ״ד הֵן הָאוֹתִיּוֹת בָּהֶן מַתְחִילָה וּמְסַתֵּיֶמֶת הַתּוֹרָה (**בְּ**רֵאשִׁית, יִשְׂרָא**ֵל**), הָאוֹת עַי״ן כְּנֶגֶד 70 פָּנִים לַתּוֹרָה (**עַ׳** בְּגִימַטְרִיָּא 70), וְהָאוֹת מ׳ כְּנֶגֶד 40 יוֹם בָּהֶם הַתּוֹרָה נִתְּנָה (**מ׳** בְּגִימַטְרִיָּא 40).

בִּלְעָם יוֹדֵעַ שֶׁבִּשְׁבִיל לְקַלֵּל אֻמָּה כָּזֹאת עִם שְׁמִירָה כָּזֹאת מְיֻחֶדֶת צָרִיךְ לִפְעֹל בִּזְמַן מְסֻיָּם בּוֹ הוּא יָכוֹל לְקַטְרֵג כִּי מִדַּת הַדִּין שׁוֹלֶטֶת בָּעוֹלָם. זֶה שֶׁחַזַ״ל מְגַלִּים לָנוּ ״יוֹדֵעַ דַּעַת עֶלְיוֹן״ - יוֹדֵעַ מָתַי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כּוֹעֵס.

אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כָּל אוֹתָהּ תְּקוּפָה לֹא כַּעַס ״מָה אֶקֹּב לֹא קַבֹּה אֵל, וּמָה אֶזְעֹם לֹא זָעַם ה׳״ - אֲנִי לֹא יָכוֹל לְקַלֵּל אֻמָּה כָּזֹאת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לֹא נוֹתֵן - הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּטֵּל אֶת הָרֶגַע שֶׁל הַזַּעַם הַזֶּה. וְאִם הוּא הָיָה תּוֹפֵס אֶת הָרֶגַע הַזֶּה, הוּא הָיָה יָכוֹל לְהַגִּיד מִילָה אַחַת ״כַּלֵּם״ וְלִפְעֹל. ״כַּלֵּם״ - הַכַּוָּנָה הִיא שֶׁיְּכַלֶּה אֶת עַם יִשְׂרָאֵל חַס וְשָׁלוֹם. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּטֵּל אֶת הָרֶגַע הַזֶּה וְהוּא מְחַפֵּשׂ לְמַעְלָה אֶת הָרֶגַע הַזֶּה וְהוּא לֹא מוֹצֵא בַּמָּסָךְ אֶת הָרֶגַע הַזֶּה. ״נֶעְלָם לִי מֵהַמָּסָךְ״. כְּשֶׁהוּא לֹא הִצְלִיחַ בָּזֶה, אָז הוּא רָצָה לְהַכְשִׁיל אוֹתָם בִּזְנוּת. הוּא לֹא יָכוֹל הָיָה לְוַתֵּר, וּבְדֶרֶךְ שֶׁאָדָם רוֹצֶה לָלֶכֶת מוֹלִיכִים אוֹתוֹ כִּי יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה חוֹפְשִׁית, וּמַאֲבָק בֵּין טוֹב לְרָע וְהוּא בָּחַר בָּרָע.

רְצוֹנוֹת

יֵשׁ מַאֲבָק בֵּין רְצוֹנוֹת טוֹבִים לִרְצוֹנוֹת לֹא טוֹבִים וְזֶה כָּל רֶגַע. יֵשׁ רְגָעִים שֶׁהַנְּשָׁמָה הִתְגַּבְּרָה וְאָז קַל לְאָדָם, יֵשׁ רְגָעִים שֶׁיֵּצֶר הָרַע מִתְגַּבֵּר וְאָז הַמִּלְחָמָה הַרְבֵּה יוֹתֵר קָשָׁה. אָדָם צָרִיךְ לְהַכִּיר אֶת עַצְמוֹ, בִּשְׁבִיל זֶה יֵשׁ הִתְבּוֹדְדוּת. כָּל הָעִנְיָן שֶׁל הִתְבּוֹדְדוּת וְהַחֶשְׁבּוֹן נֶפֶשׁ לְהַכִּיר אֶת עַצְמוֹ, לְהַכִּיר אֵיפֹה הוּא נֶחְלָשׁ, אֵיפֹה יֵצֶר הָרַע גַּנָּב אוֹתוֹ בְּקַלּוּת, מַגְבִּיר יְצָרִים רָעִים עַל יְצָרִים טוֹבִים, זֶה נִקְרָא מְקוֹמוֹת חֻלְשָׁה. יֵשׁ מִלְחָמָה, צָרִיךְ לְהַכִּיר אֶת הָאוֹיֵב.

יֵשׁ פֹּה פְּרָצוֹת, גּוֹנְבִים לְךָ גְּנֵבוֹת, גַּנָּב נִכְנַס לַחֲנוּת, אַתָּה מְזַהֶה כְּבָר אֶת הַגַּנָּבִים שֶׁהֵם עוֹשִׂים קוֹמְבִינָה בֵּינֵיהֶם, אַתָּה מְזַהֶה אוֹתָם וְאַתָּה אוֹמֵר בּוֹא נִרְאֶה אֵיזֶה תַּרְגִּיל הֵם יַעֲשׂוּ הַפַּעַם... אֲנִי לֹא מֵבִין אוֹתְךָ, אֵלֶּה גַּנָּבִים מִתֻּחְכָּמִים וְאַתָּה עוֹד אוֹמֵר מְעַנְיֵן הַפַּעַם אֵיזֶה תַּרְגִּיל הֵם יַעֲשׂוּ? בִּזְמַן שֶׁחִשְׁבַּנְתָּ הֵם כְּבָר עָשׂוּ עָלֶיךָ אֶת הַתַּרְגִּיל! זֶה הָיָה הַתַּרְגִּיל דֶּרֶךְ אַגַּב, שֶׁתַּחְשֹׁב אֵיזֶה תַּרְגִּיל הֵם עוֹשִׂים, כָּכָה זֶה עוֹבֵד. תִּסְגֹּר מֵהֵר אֶת הַפְּרָצוֹת, אַךְ אַתָּה בְּשֶׁלְךָ "מְעַנְיֵן אוֹתִי מָה הַפַּעַם הוּא יַעֲשֶׂה, מְעַנְיֵן אִם הוּא יַצְלִיחַ הַפַּעַם? הַפַּעַם נִרְאָה לִי שֶׁאֲנִי קוֹלֵט אוֹתוֹ"... אַךְ הִנֵּה הִפְסַדְתָּ תּוֹךְ כְּדֵי שֶׁאַתָּה חוֹשֵׁב, הוּא כְּבָר גַּנָּב לְךָ. זֶה נִקְרָא מִלְחָמָה בֵּין יֵצֶר טוֹב לְיֵצֶר רַע.

כַּמָּה אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת תַּקִּיף וְחָזֵק וּלְבָרֵר לְעַצְמוֹ טוֹב, מָה אַתָּה מְחַפֵּשׂ פֹּה בְּכָל הַסִּפּוּר. כַּמָּה אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת אַמִּיץ, נָחוּשׁ, תַּקִּיף, מְעוֹרֵר. מָה אֲנִי מְחַפֵּשׂ כָּאן? הַבֵּרוּר הַזֶּה נִקְרָא "הִתְבּוֹדְדוּת". מָה אֲנִי מְחַפֵּשׂ בָּעוֹלָם הַשָּׁפֵל הַזֶּה? עָלֶיךָ לְהַכְרִיז: "אֲנִי לֹא רוֹצֶה אֶת הַשְּׁטוּיוֹת, רוֹצֶה תּוֹרָה, רוֹצֶה קְדֻשָּׁה". כְּשֶׁאָדָם מַכְרִיז אֶת הַהַכְרָזוֹת הָאֵלּוּ הוּא נוֹתֵן כֹּחוֹת לָנֶפֶשׁ הָאֱלוֹקִית וּמַכְנִיעַ אֶת הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית. הַדִּבּוּרִים הַלָּלוּ בּוֹנִים אֶת הַנֶּפֶשׁ הַקְּדֻשָּׁה וּמַכְנִיעִים אֶת הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית.

לָכֵן זֶה מְסֻכָּן שֶׁאָדָם יֹאמַר שֶׁהוּא רוֹצֶה לַעֲבוֹר עֲבֵרוֹת, אֲפִילּוּ בִּצְחוֹק, אוֹ שֶׁהוּא יְבַטֵּא בְּפִיו כְּסוּפִים רָעִים, לְהַגִּיד כָּל מִינֵי שְׁטֻיּוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֵשֶׁק לְדָבָרִים לֹא טוֹבִים - כִּי זֶה יָכוֹל לְגָרֹם לוֹ שֶׁיַּגִּיעַ לַמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה, צָרִיךְ מְאֹד לְהִזָּהֵר לֹא לְהוֹצִיא מֵהַפֶּה דְּבָרִים לֹא טוֹבִים, שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֵשֶׁק לְמַשֶּׁהוּ שְׁלִילִי.

הֵיכָן הַבְּחִירָה?

לְאֹרֶךְ כָּל הַדֶּרֶךְ רַבִּי נָתָן מַסְבִּיר שֶׁהַבְּחִירָה הִיא בָּרָצוֹן. הַבְּחִירָה הִיא מָה אַתָּה רוֹצֶה, מָה אַתָּה מְחַפֵּשׂ כָּאן. וְאָז מַתְחִילוֹת מַדְרֵגוֹת נְמוּכוֹת שֶׁאָדָם אוֹמֵר "בָּא לִי" "מִתְחַשֵּׁק לִי", דַּרְגּוֹת נְמוּכוֹת בְּיוֹתֵר, שֶׁהוּא לֹא יוֹדֵעַ כְּלוּם.

דַּרְגּוֹת קָצָת יוֹתֵר גְּבוֹהוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּחִירָה בֵּין רְצוֹנוֹת טוֹבִים וְכִסּוּפִים טוֹבִים לִרְצוֹנוֹת רָעִים וְכִסּוּפִים רָעִים. דַּרְגּוֹת גְּבוֹהוֹת מְאֹד שֶׁל בִּלְעָם הָרָשָׁע יָכוֹל לַחְשֹׁב שֶׁהוּא מְתַכְנֵן אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כִּרְצוֹנוֹ. מַמְשִׁיךְ אֶת הַכֹּחַ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֶה.

אָנוּ רוֹאִים זֹאת לְאֹרֶךְ כָּל הַמַּשָּׂא וּמַתָּן. מֵרֵעַ שֶׁהִגִּיעָה מִשְׁלַחַת לְבִלְעָם וּבַתְּחִלָּה אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג מְאֹד בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ, כְּשֶׁמַּגִּיעִים אַנְשֵׁי הַמִּשְׁלַחַת וְהֵם מְבַקְּשִׁים מִמֶּנּוּ שֶׁהֵם רוֹצִים שֶׁהוּא יָבוֹא לְקַלֵּל, אָז הוּא אוֹמֵר לָהֶם "לִינוּ פֹּה הַלַּיְלָה וַהֲשִׁבֹתִי אֶתְכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר ה' אֵלָי". הֵם מַמְתִּינִים, אֵין רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שׁוֹרָה עָלָיו אֶלָּא בַּלַּיְלָה, וְהוּא אוֹמֵר תַּמְתִּינוּ לַלַּיְלָה, נִרְאָה מָה ה' יְתָבָרַךְ רוֹצֶה.

"וַיָּבֹא אֱלֹקִים אֶל בִּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ", וְאָז בִּלְעָם מַסְבִּיר זֶה בָּלָק בֶּן צִפּוֹר שָׁלַח אֵלַי. הוּא מְבַקֵּשׁ לְקַלֵּל - "הִנֵּה הָעָם הַיֹּצֵא מִמִּצְרַיִם וַיְכַס אֶת עֵין הָאָרֶץ עַתָּה לְכָה קָבָה לִי אֹתוֹ" וְאָז אוֹמֵר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "לֹא תֵלֵךְ עִמָּהֶם, לֹא תָּאֹר אֶת הָעָם כִּי בָרוּךְ הוּא".

שׁוֹאֲלִים חַז"ל מָה כָּל הָאֲרִיכוּת הַזּוֹ? "לֹא תֵלֵךְ עִמָּהֶם, לֹא תָּאֹר אֶת הָעָם כִּי בָרוּךְ הוּא", הָיָה צָרִיךְ לוֹמַר לוֹ - אַתָּה לֹא הוֹלֵךְ אִתָּם, נְקוּדָה. בִּלְעָם מִתְעַקֵּשׁ וְשׁוֹאֵל: אָז אֲנִי אֲקַלֵּל אוֹתָם בַּמָּקוֹם שֶׁלִּי? אִם אַתָּה בּוֹרֵא עוֹלָם לֹא רוֹצֶה שֶׁאֲנִי אֲקַלֵּל אוֹתָם בַּמָּקוֹם שֶׁלָּהֶם, אֲקַלֵּל כָּאן בְּמָקוֹם. אוֹמֵר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא "לֹא תָּאֹר אֶת הָעָם". בִּלְעָם אוֹמֵר: אָז אֲנִי אֲבָרֵךְ אוֹתָם. אוֹמֵר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: לֹא צְרִיכִים אֶת הַבְּרָכָה שֶׁלְּךָ, "כִּי בָרוּךְ הוּא". מָשָׁל אוֹמְרִים לְצַרְעָה "לֹא מִדּוּבְשֵׁךְ וְלֹא מֵעוּקְצֵךְ".

נִתְבּוֹנֵן , כַּמָּה בִּלְעָם מִתְעַקֵּשׁ בְּכָל אֹפֶן, וּמַמְשִׁיךְ הָלְאָה. הוּא קָם בַּבֹּקֶר וְאוֹמֵר רַבּוֹתַי, "לְכוּ אֶל אַרְצְכֶם כִּי מֵאֵן ה' לְהִתְּתִי לַהֲלֹךְ עִמָּכֶם" הוּא קָצַת מִתְבַּזֶּה פֹּה, כִּי הוּא מוֹדֶה שֶׁהוּא לֹא יָכוֹל לָלֶכֶת, עוֹצְרִים אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה. אַתָּה לֹא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מָה שֶׁאַתָּה רוֹצֶה? מָה, זֶה ה'? כֵּן, יֵשׁ פֹּה כֹּחוֹת עֶלְיוֹנִים, בּוֹרֵא עוֹלָם לֹא נוֹתֵן לִי לָלֶכֶת.

שָׂרֵי בָּלָק טוֹעֲנִים לִבְלְעָם: מָה אַתָּה מִתְבַּלְבֵּל? הַמְּנִיעוֹת יַהַפְכוּ לְךָ לִטְעִימוֹת, תִּתְחַזֵּק. אַתָּה לֹא לָמַדְתָּ מִבְּרֶסְלֶב שֶׁהוֹפְכִים אֶת הַמְּנִיעוֹת לִטְעִימוֹת? מָה קָרָה לְךָ? אֵין יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם. קָצַת מְנִיעוּת אַתָּה מִתְבַּלְבֵּל? אַתָּה לֹא הֵבַנְתָּ שֶׁזֶּה לֹא עוֹבֵד? אִם הַבְּעָיָה זֶה כָּבוֹד - תְּקַבֵּל כָּבוֹד רַק תָּבוֹא.

בִּלְעָם מַמְשִׁיךְ הָלְאָה, וְאָז הָאָתוֹן רוֹאָה אֶת מָה שֶׁהוּא לֹא רוֹאֶה. הָאָתוֹן רוֹאָה מַלְאַךְ נִצָּב בַּדֶּרֶךְ וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ, אָז הִיא נוֹטָה הַצִּדָּה. בִּלְעָם מַכֶּה אוֹתָהּ וּמִתְרַגֵּז עָלֶיהָ. מָה אָתְּ עוֹשָׂה? הַמַּלְאָךְ לֹא נָתַן לָאָתוֹן לָזוּז, הִצְמִיד אוֹתָהּ לַקִּיר, וּבִלְעָם מַכֶּה בָּהּ. "וַיִּפְתַּח ה' אֶת פִּי הָאָתוֹן" - הִיא אוֹמֶרֶת לוֹ מָה אַתָּה עוֹשֶׂה? מָה אַתָּה לֹא מֵבִין?

יֵשׁ פֹּה מַלְאַךְ. הוּא אוֹמֵר לַאֲתוֹנוֹ, מָה קוֹרֶה אִתְּךָ? אִם הָיָה לִי חֶרֶב הָיִיתִי הוֹרֵג אוֹתָךְ! הוּא הוֹלֵךְ לְקַלֵּל אֲמָה שְׁלֵמָה, וְאִלּוּ אֶת הָאָתוֹן הוּא צָרִיךְ לַהֲרוֹג עִם חֶרֶב...

וְאָז מִתְגַּלֶּה הַמַּלְאָךְ וּמוֹכִיחַ אֶת בִּלְעָם, מָה עָשִׂיתָ? מָה אַתָּה מַכֶּה אֶת הָאָתוֹן? אָז אוֹמֵר לוֹ בִּלְעָם וּמִתְנַצֵּל, תִּשְׁמַע, אֲנִי לֹא יָדַעְתִּי שֶׁמְּדֻבָּר בְּךָ לֹא יָדַעְתִּי, לֹא יָדַעְתִּי. אִם אַתָּה לֹא רוֹצֶה אֲנִי חוֹזֵר. אֲנִי עַד עַכְשָׁו חָשַׁבְתִּי לְתַמִּי שֶׁרוֹצִים מְאֹד שֶׁאֲנִי אָבוֹא, אֲבָל אִם לֹא רוֹצִים, אֲנִי חוֹזֵר. וַדַּאי, אֵיזֶה צַדִּיק. אֲנִי הָלַכְתִּי לְתַמִּי וּלְתַמִּי אֲנִי אֶחֱזֹר.

אֵיפֹה טַעִינוּ?

רַבִּי נָתָן מַסְבִּיר לָנוּ בְּלִקּוּטֵי הֲלָכוֹת שֶׁהַטָּעוּת שֶׁלָּהֶם נָבְעָה מִכָּךְ שֶׁאֵין רָצוֹן מֻגְדָּר מִפְּנֵי שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הוּא אֵינְסוֹף, וְאִם הוּא אֵינְסוֹף אָז מָה שַׁיָּךְ שֶׁיִּהְיֶה רָצוֹן בָּאֵינְסוֹף? הַכֹּל שָׁלוֹ, אֵיךְ שַׁיָּךְ שֶׁיִּרְצֶה מַשֶּׁהוּ? וְאִם הוּא כָּזֶה רָם וְנִשָּׂא, וְכִי יֵשׁ לוֹ עִנְיָן בַּתְּפִלִּין שֶׁתַּנִּיחַ אוֹ בְּקָרִיאַת שְׁמַע שֶׁתַּגִּיד אוֹ בְּשַׁבָּת שֶׁתִּשְׁמֹר? מָה אִכְפַּת לוֹ מָה אַתָּה עוֹשֶׂה? כָּל זֶה לְפִי שִׁיטָתָם הַכּוֹזָבֶת שֶׁאֵין לוֹ רָצוֹן מֹשֶׁלוֹ, מִמֵּילָא תַּעֲשֶׂה מָה שָּׁאַתָּה רוֹצֶה.

אֲבָל בִּלְעָם וַחֲבֵרָיו הִגְדִּילוּ עוֹד לַעֲשׂוֹת, שֶׁאָדָם יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָרָצוֹן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא - כְּפִי רְצוֹנוֹ. אִם מִתְעַקֵּשׁ וְהוֹלֵךְ בְּאֹמֶץ בַּדֶּרֶךְ שֶׁלּוֹ, הוּא יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ אֶת רָצוֹן ה׳ כִּרְצוֹנוֹ. וְלָכֵן הוּא טָעַן לָהֶם שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ, בִּקְדֻשָּׁתוֹ וּפְרִישׁוּתוֹ הִמְשִׁיךְ דֶּרֶךְ שֶׁל קְדֻשָּׁה וּפְרִישׁוּת וּמִי שֶׁשַּׁיָּךְ לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְלֹא הִתְנַהֵג בָּאֹפֶן הַזֶּה הוּא יֵעָנֵשׁ בְּצוּרָה חֲמוּרָה - "אֱלֹקֵיהֶם שֶׁל אֵלֶּה שׁוֹנֵא זִמָּה", אֲבָל לְשִׁיטָתוֹ שֶׁל בִּלְעָם וַחֲבֵרָיו, שֶׁמִּתְחַזְּקִים בִּדְרָכֵי הַטֻּמְאָה, אַדְרַבָּה, הֵם מַמְשִׁיכִים אֶת רָצוֹן ה׳ כִּבְיָכוֹל בַּדֶּרֶךְ הַזֹּאת וּלְשִׁיטָתָם יוֹצֵא אִם כֵּן הָפוּךְ, שֶׁלְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֵשׁ נַחַת מֵהָעֲנָיִנִים הָאֵלֶּה, חַס וְשָׁלוֹם!

הַבְּחִירָה הִיא: בָּרָצוֹן וּבַתְּפִלָּה. אָנוּ בַּמָּקוֹם שֶׁלָּנוּ שֶׁכּוֹסְפִים וְשׁוֹאֲפִים בִּקְדֻשָּׁה גַּם כֵּן וְרוֹצִים מְאֹד לְהַגִּיעַ כָּל אֶחָד לַנְּקֻדָּה הַיִּחוּדִית שֶׁלּוֹ שֶׁל קִרְבַת אֱלֹקִים, שֶׁל קִרְבָה לַצַּדִּיקִים, שֶׁל דְּבֵקוּת בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁל חֶשֶׁק אֵינְסוֹפִי לַה׳ יִתְבָּרַךְ, כָּל רֶגַע מִתְחַזְּקִים וּמְבַקְּשִׁים מֵה׳ יִתְבָּרַךְ: אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהִתְחַזֵּק בִּרְצוֹנוֹת טוֹבִים, וְשָׁם הַבְּחִירָה.

זֶהוּ הַסּוֹד שֶׁל כָּל הַפָּרָשָׁה הַנּוֹרָאִית הַזֹּאת שֶׁבִּלְעָם צָרִיךְ לָבוֹא לְקַלֵּל, שֶׁכָּל חַיָּיו חַי בְּטֻמְאוֹת כְּבֵדוֹת, לֹא הָיְתָה בְּרִירָה, הָיוּ חַיָּבִים מִשָּׁמַיִם לָתֵת לָהֶם לַגּוֹיִם כֹּחַ כָּזֶה, "יוֹדֵעַ דַּעַת עֶלְיוֹן", נִפְתָּחוּ לוֹ הַשָּׁמַיִם, מַרְאִים לוֹ מָה יִהְיֶה עַד בִּיאַת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, עַד תְּחִיַּת הַמֵּתִים, הַכֹּל הוּא רוֹאֶה, וְהוּא רוֹאֶה לְאָן עַם יִשְׂרָאֵל מַגִּיעִים. אַחֲרֵי כָּל הַבְּזָיוֹנוֹת, אַחֲרֵי כָּל הַיִּסּוּרִים שֶׁל כָּל הַהִיסְטוֹרְיָה, לְאָן מַגִּיעִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁהִתְחַזֵּק בִּרְצוֹנוֹת וְלֹא הִפְסִיק, הוּא רוֹאֶה וְאוֹמֵר "וּתְהִי אַחֲרִיתִי כָּמֹהוּ". גַּם אֲנִי רוֹצֶה - אֲבָל הוּא לֹא מְסַגֵּל. הַשִּׂנְאָה שֶׁלּוֹ לְעַם-עוֹלָם לֹא מַנִּיחָה לוֹ.

כְּשֶׁאָדָם מִתְחַזֵּק בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, מִתְחַזֵּק בְּעַיִן טוֹבָה, לְהַאֲמִין בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד עַיִן טוֹבָה עַל עַצְמוֹ, עַיִן טוֹבָה עַל כָּל אֶחָד מֵעַם יִשְׂרָאֵל, וְלִזְכֹּר שֶׁכָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ רוֹצִים. אַף עַל פִּי שֶׁהַיְּהוּדִי הַזֶּה אוֹמֵר לְךָ דְּבָרִים הֲפוּכִים, תֵּדַע לְךָ שֶׁזֶּה לֹא הוּא, הָרָצוֹן שֶׁלּוֹ הָאֱמִתִּי זוֹ הַנְּשָׁמָה הַקְּדוֹשָׁה, אֶלָּא שֶׁהִתְלַבְּשׁוּ בּוֹ דְּבָרִים לֹא טוֹבִים אֲבָל זֶה לֹא הוּא בֶּאֱמֶת. אוּלַי הוּא אוֹמֵר כָּעֵת קְצָת שְׁטֻיּוֹת וּמְבַלְבֵּל אֶת הַמֹּחַ, אֲבָל זֶה לֹא הוּא בֶּאֱמֶת, תּוֹצִיא אֶת הַמִּכְסָה - וְאָז הַנְּשָׁמָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁלּוֹ תִּצְעַק מַשֶּׁהוּ אַחֵר לְגַמְרֵי.

הַבְּחִירָה בְּכָל הַדְּרָגוֹת

יֵשׁ בְּחִירָה בְּכָל הַדְּרָגוֹת! לָמַדְנוּ כָּעֵת: עַד הֵיכָן אָדָם יָכוֹל לִטְעוֹת בְּדַרְגוֹת גְּבוֹהוֹת, כְּמוֹ בִּלְעָם שֶׁהוּא כְּבָר יוֹדֵעַ דַּעַת עֶלְיוֹן וְכָל הַשָּׁמַיִם פְּתוּחִים לְפָנָיו וְהוּא רוֹאֶה מַרְאוֹת אֱלֹקִים וּמְקַבֵּל נְבוּאָה מָה יִהְיֶה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים, וְאַף עַל פִּי כֵן יֵשׁ בְּחִירָה. זֶה כְּנֶגֶד זֶה בָּרָא אֱלֹקִים יֵשׁ בְּחִירָה בְּכָל הַדְּרָגוֹת. בַּדְּרָגוֹת שֶׁלָּנוּ הַנְּמוּכוֹת, הַבְּחִירָה הִיא כְּסוּפִים טוֹבִים אוֹ כְּסוּפִים רָעִים.

הָיְתָה אַחַת שֶׁבָּאָה לְחֻדֶּר לֵידָה, הִיא הָיְתָה דוֹקְטוֹר לְפְסִיכוֹלוֹגְיָה. הִיא לָמְדָה גַּם פִּילוֹסוֹפְיָה דְּבָרִים שֶׁהֵם רוּחָנִיִּים וּגְבוֹהִים מְאֹד. הִיא הִכְרִיזָה שֶׁהִיא לֹא מַאֲמִינָה. הִיא בָּאָה לַחֻדֶּר לֵידָה, הִיא צְרִיכָה לָלֶדֶת. אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁלֵּידָה זֶה הַכֹּל נִסִּים. אֵין לֵידָה אַחַת דּוֹמָה לַחֲבֶרְתָּהּ גַּם אֵצֶל אִשָּׁה שֶׁיָּלְדָה 15 פַּעַם אֲז אֵין הַפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה דּוֹמָה לַפַּעַם ה-15. כָּל לֵידָה זֶה נִסִּים וְכָל לֵידָה צְרִיכִים יְשׁוּעָה מֻחְדָּשׁ.

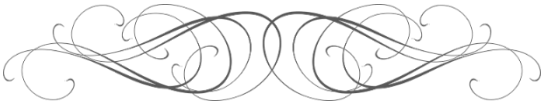
אָמַר לָהּ הָרוֹפֵא, תִּשְׁמְעִי תַּגִּידִי אֵיזֶה פֶּרֶק תְּהִלִּים לִפְנֵי שֶׁאַתְּ נִכְנֶסֶת לַחֻדֶּר לֵידָה. הִיא אָמְרָה שֶׁהִיא לֹא מַאֲמִינָה בָּזֶה וְהִיא מַאֲמִינָה רַק בַּטֶּבַע. הַטֶּבַע וְהַטֶּבַע.

אֲנִי מַאֲמִינָה רַק בַּטֶּבַע. הִיא נִכְנְסָה לַחֲדַר הַלֵּידָה וְהִתְחִילָה לְהַשְׁמִיעַ צְעָקוֹת. הָרוֹפֵא אָמַר לַאֵֽוֹת לֹא לְהִכָּנֵס, הִיא הִתְחִילָה עוֹד יוֹתֵר לִצְעֹק. כּוֹאֵב לָהּ מִסְכֵּנָה. נוּ תִּכָּנְסוּ, לֹא, אַל תִּכָּנְסוּ. הִיא צְרִיכָה לִצְעֹק לַטֶּבַע שֶׁיַּעֲזֹר לָהּ. הִיא מַמְשִׁיכָה לִצְעֹק, "הַטֶּבַע תַּעֲזֹר לִי" וְהָרוֹפֵא אוֹמֵר לַאֵֽוֹת שֶׁלּוֹ עֲדַיִן לֹא לְהִכָּנֵס, עוֹד לֹא הִגִּיעַ זְמַן לֵידָה. וְהִיא מַמְשִׁיכָה לִצְעֹק: "הַטֶּבַע אֲנִי מֻכְרַחַת שֶׁתַּעֲזֹר לִי", פִּתְאוֹם נִשְׁמַעַת צְעָקָה מִפִּי הָאִשָּׁה - "אֱלֹקִים"! אָמַר הָרוֹפֵא: עַכְשָׁו הִגִּיעַ זְמַן לֵידָה. צֵֽוֹת תִּכָּנְסוּ, וְאָז הִיא יָלְדָה.

הַטֶּבַע הָאֱמִתִּי הוּא שֶׁבְּתוֹךְ כָּל יְהוּדִי מְפַעֶמֶת נְשָׁמָה עִם רָצוֹן טָהוֹר לְהִדַּבֵּק בְּבוֹרְאוֹ. נְשָׁמָה עִם הִתְחַבְּרוּת לַה' יִתְבָּרַךְ. זֶה הָרֶגַע הָאֲמִתִּי שֶׁל כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ. הַסּוֹד שֶׁבְּךָ, שֶׁיְּגַלֶּה כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ אֶת הַסּוֹד הַזֶּה, שֶׁנְּגַלֵּךְ עִם כִּסּוּפִים וּרְצוֹנוֹת וְאָז נִזְכֶּה בְּקִרְבַת ה' יִתְבָּרַךְ וְלֹא לַטֶּבַע וְלֹא לַשְׁטוּיוֹת.

נִתְחַזֵּק בָּרְצוֹנוֹת וְנַאֲמִין שֶׁאֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לִזְכּוֹת. כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ יִזְכֶּה לְהוֹצִיא אֶת כָּל בִּלְעָם הָרָשָׁע שֶׁבְּתוֹכֵנוּ, וּלְחַזֵּק אֶת נִשְׁמַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וּלְהִתְקַשֵּׁר לַצַּדִּיקִים. נִתְפַּלֵּל גַּם עַל הָאַחִים שֶׁלָּנוּ שֶׁגַּם הֵם יִזְכּוּ לִהְיוֹת אִתָּנוּ וְכוּלָּנוּ נַחְזֹר בִּתְשׁוּבָה וְנִתְחַזֵּק הָלְאָה וְנַאֲמִין וְנֵדַע מָה טָמוּן בְּתוֹכֵנוּ - נְשָׁמָה אֱלוֹקַ מִמַּעַל, וַיָּבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן

פינחס

בִּמְקוֹמְךָ יוֹשִׁיבוּךָ

פִּנְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הָיָה לֵוִי בְּעַצְמוֹ, כְּשֶׁאָבִיו וְדוֹדָיו נִמְשְׁחוּ לִכְהוּנָה בַּחֲנֻכַּת הַמִּשְׁכָּן לֹא נִמְשַׁח אִתָּם, וְכָךְ אָבִיו הָפַךְ לְכֹהֵן וְהוּא נִשְׁאַר לֵוִי. פֵּרוּשׁ הַדָּבָר שֶׁכָּל בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה סְבִיבוֹ יַעֲבְדוּ בַּמִּשְׁכָּן, יֹאכְלוּ תְּרוּמָה, יִזְכּוּ לְכָל הַמַּעֲלוֹת הַנִּפְלָאוֹת - וְהוּא יִשָּׁאֵר לֵוִי.

אָדָם בְּמַצָּב כָּזֶה יָכוֹל לַחֲשֹׁב "כֻּלָּם הִתְקַדְּמוּ וְרַק אֲנִי תָּקוּעַ, מָה הוֹלֵךְ כָּאן? הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דַּוְקָא אוֹתִי תָּקַע. סְלִיחָה רֶגַע, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, הַכֹּל מִדֶּיָּק? מַאֲמִין, אֲבָל לָמָּה דַּוְקָא עָלַי כָּזֹאת הַשְׁגָּחָה"? אֲבָל פִּנְחָס הִמְשִׁיךְ לַעֲבוֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם טוֹב עַיִן עַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, עַל הַנְהָגַת הַשֵּׁם בְּמֶשֶׁךְ עֲשָׂרוֹת שָׁנִים, עַד הַמַּעֲמָד הַזֶּה עִם זִמְרִי.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר אֲנִי לֹא אֶתֵּן לְךָ כְּהוּנָה. לָמָּה? אַתָּה צָרִיךְ לַהֲרוֹג מִישֶׁהוּ בִּנְסִבּוֹת קָשׁוֹת לְהַצִּיל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל. אִם יִמְשָׁחוּ אוֹתְךָ לִכְהוּנָה, אָז יִהְיוּ לְךָ

בְּעָיוֹת בְּתוֹר כֹּהֵן לַהֲרוֹג אוֹתָם. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר לֹא הִגִּיעַ הַזְּמַן. מִי יוֹדֵעַ אֶת זֶה? אֵין אִישׁ יוֹדֵעַ. הוּא מַמְשִׁיךְ לַעֲבוֹד אֶת ה׳ בִּתְמִימוּת. מָה כֵּן יוֹדְעִים? ! תְּמִימוּת.

פִּנְחָס מַמְשִׁיךְ לַעֲבוֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת, כִּי אִם הוּא הָיָה מַקְשֶׁה קֻשְׁיוֹת הוּא לֹא הָיָה זוֹכֶה לָרֶגַע הַזֶּה. הַבַּעַל דָּבָר יֵשׁ לוֹ כָּל כָּךְ תּוֹכְנוֹת מְתֻסְבָּכוֹת וּמְתֻחְכָּמוֹת לְטַשְׁטֵשׁ אֶת הַבֵּן אָדָם וּלְבַלְבֵּל אוֹתוֹ עִם קֻשְׁיוֹת כְּדֵי שֶׁלֹּא יִזְכֶּה לָרֶגַע שֶׁמּוֹכָן לוֹ בֶּאֱמֶת. קֻשְׁיוֹת אֱמִתִּיוֹת חֶשְׁבּוֹנוֹת מְדֻיָּקִים. ״סְלַח לִי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, דַּוְקָא שַׁמְתָּ אוֹתִי עִם מִשְׁפָּחָה כָּזֹאת? כֻּלָּם עוֹלִים וּמִתְעַלִּים וַאֲנִי הַשֵּׁם יַעֲזֹר לִי, לָמָּה זֶה? עַד מָתַי זֶה יִהְיֶה?״ פִּנְחָס זוֹכֶה לְדַרְגּוֹת עֲצוּמוֹת - ״בְּרִיתִי שָׁלוֹם״, אִם הוּא הָיָה הוֹלֵךְ כָּךְ, עִם כָּזֶה רַע עַיִן עַל הַנְּהָגַת הַשֵּׁם הוּא לֹא הָיָה זוֹכֶה לְמַעֲמַד הַזֶּה שֶׁל ״בְּרִיתִי שָׁלוֹם״.

מָה זֶה בְּרִיתִי שָׁלוֹם? הוּא זוֹכֶה לְדַרְגּוֹת כָּאֵלֶּה עֲצוּמוֹת, וַדַּאי שֶׁהָיְתָה פֹּה הֲכָנָה גְּדוֹלָה. עֲשָׂרוֹת שָׁנִים, כִּי 40 שָׁנָה חָלְפוּ בֵּין הַמִּשִׁיחָה לִכְהוּנָה לְבֵין מַעֲמָד עִם זִמְרִי. כַּמָּה נִסָּיוֹן יֵשׁ פֹּה. פִּנְחָס הוֹלֵךְ בִּתְמִימוּת, מַמְשִׁיךְ הָלְאָה. לָכֵן הוּא נוֹטֵל אֶת הַחֵלֶק שֶׁלּוֹ כְּשֶׁמַּגִּיעַ הַזְּמַן, כִּי הוּא יָדַע שֶׁאֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הַדְּבָרִים מְדֻיָּקִים. ״בִּמְקוֹמְךָ יוֹשִׁיבוּךָ וְשֶׁלְּךָ יִתְּנוּ לְךָ״.

לָלֶכֶת בִּתְמִימוּת

הַשְּׁאֵלוֹת לֹא מַנִּיחוֹת לָאָדָם לְהַגִּיעַ לִמְקוֹמוֹ - מָה אַתָּה שׁוֹאֵל שְׁאֵלוֹת ״לָמָּה זֶה כָּכָה?״ הַשְּׁאֵלוֹת הָאֵלּוּ הֵן הוֹרְסוֹת וּמַתִּישׁוֹת, לֹא מַנִּיחוֹת לָאָדָם לְהָבִיא אוֹתוֹ לַמָּקוֹם שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלָיו. אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמַה שֶׁמּוּכָן לַחֲבֵרוֹ, מָה שֶׁשַּׁיָּךְ לְךָ אַף אֶחָד לֹא יָכוֹל לָקַחַת אֶת זֶה, הַחֵלֶק שֶׁלְּךָ זֹאת הַנְּקֻדָּה שֶׁלְּךָ בֶּאֱמֶת.

אִם הָאָדָם יֵלֵךְ בִּתְמִימוּת וַיַּעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם בִּתְמִימוּת לְאֹרֶךְ זְמַן הוּא יַגִּיעַ לַנְּקֻדָּה שֶׁלּוֹ. הַנְּקֻדָּה הַיִּחוּדִית שֶׁשַּׁיֶּכֶת רַק לוֹ בִּלְעַדִית! תַּמְתִּין עַל הַקַּו וְתַעֲנֶה לְפִי הַתּוֹר. אֲבָל הַבַּעַל דָּבָר גַּם יוֹדֵעַ אֶת זֶה, וְיֵשׁ לוֹ תָּכְנִיּוֹת לְהַסִּיחַ דַּעַת, לְבַלְבֵּל, לְהַכְנִיס קֻשְׁיוֹת, לִשְׁאוֹל שְׁאֵלוֹת, לְחַשֵּׁב חִישׁוּבִים, ״תִּשְׁמַע אֲנִי אָדָם רָאלִי, אֲנִי חַי אֶת הַמְּצִיאוּת, אֲנִי מַשְׁקִיעַ, הָיוּ תְּקוּפוֹת שֶׁהִשְׁקַעְתִּי, אֵיפֹה זֶה נָעֳלָם? אֵיפֹה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא? אֵין לִי כֹּחַ לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה, אֲנִי יוֹרֵד לַמַּחְתֶּרֶת, עַד כָּאן! זֶה לֹא מַתְאִים לִי, יֵשׁ פֹּה אֵיזוֹ טָעוּת, אוּלַי טוֹעִים אֹתִי. וְאִם לֹא טוֹעִים, זֶה לֹא הוֹגֶן...

פִּנְחָס יָדַע: תַּמְתִּין עַל הַקֹּו וְתֵעָנֶה לְפִי הַתּוֹר. זֶה לֹא מַצְחִיק, זוֹ נְקוּדָה חֲשׁוּבָה. פֹּה גּוֹנְבִים אוֹתָנוּ, בַּנְּקוּדָה הַזֹּאת לֹא זוֹכִים בְּיוֹם אֶחָד לְכָאֵלֶּה דַּרְגּוֹת, זֹאת הָיְתָה עֲבוֹדָה נוֹרְאִית בְּמֶשֶׁךְ שָׁנִים. דַּרְגּוֹת עֲצוּמוֹת שֶׁאָדָם יְזַכֶּה שֶׁהִנֵּה בָּרֵגַע הַקְּרִיטִי, הָרֵגַע הַמַּכְרִיעַ שֶׁכֻּלָּם מְבֻלְבָּלִים, שֶׁהוּא יֵדַע כֵּיצַד לִפְעֹל. מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּעַצְמוֹ, הַפִּסְגָּה, מָה יֵּשׁ לָנוּ יוֹתֵר מִמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ, בְּעַצְמוֹ מִתְבַּלְבֵּל מֵהַצַּעַר שֶׁלּוֹ, הָיָה לוֹ בִּלְבּוּל. כִּי הָרֵגַע שַׁיָּךְ לְפִנְחָס, הִנֵּה הוּא עַכְשָׁו נוֹטֵל אֶת חֶלְקוֹ. הוּא יִכָּנֵס לְסַכָּנָה נוֹרְאִית, הוּא יִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ. הוּא נִהְיָה כֹּהֵן בְּאוֹתוֹ מַעֲמָד. אַתָּה וְתַרְתָּ עַל הַכֹּל עִם אֱמוּנָה תְּמִימָה שֶׁאֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא מַפְסִידִים, אַתָּה הֶאֱמַנְתָּ בֶּאֱמוּנָה תְּמִימָה - אֲנִי אַמְשִׁיךְ לַעֲבוֹד אֶת הַשֵּׁם לֹא מְעַנְיֵן אוֹתִי מָה שֶׁכֻּלָּם יִזְכּוּ, שֶׁיִּזְכּוּ! הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִילַת כָּל פֶּה.

כְּשֶׁזֶּה מִשְׁפָּחָה זֶה יוֹתֵר קָשֶׁה. "אֲנִי מַכִּיר אוֹתוֹ, מָה הוּא עָשָׂה יוֹתֵר מִמֶּנִּי שֶׁמַּגִּיעַ לוֹ כָּזֶה דָּבָר? ! אֲנִי חַי אִתּוֹ. בְּסֵדֶר, הוּא אָדָם נִפְלָא, אֲבָל אֲנִי לֹא פַּחוֹת. לֹא שֶׁאֲנִי הַצַּדִּיק הֲכִי גָּדוֹל בָּעוֹלָם, גַּם לִי יֵשׁ חֶסְרוֹנוֹת, אֲבָל מָה רָאִיתָ שֶׁאֶצְלוֹ יוֹתֵר מִמֶּנִּי? לֹא שֶׁאֲנִי תַּכְלִית הַשְׁלֵמוּת, לֹא שֶׁאֲנִי טַלִּית שֶׁהִיא כֻּלָּהּ תְּכֵלֶת, אֲבָל גַּם הוּא לֹא כָּזֶה, וְהִנֵּה הוּא זוֹכֶה וּמִתְקַדֵּם, הוּא הִתְחַתֵּן הוּא הֵקִים בַּיִת, יֵשׁ לוֹ יְלָדִים הִנֵּה יֵשׁ לוֹ פַּרְנָסָה וַאֲנִי תָּקוּעַ לֹא שׁוֹמְעִים אֶת הַצְּעָקוֹת שֶׁלִּי"? ! הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִילַת כָּל פֶּה! אֲבָל הוּא לֹא יָכוֹל לָתֵת, יֵשׁ חֶשְׁבּוֹנוֹת שָׁמַיִם.

כָּאן וְעַכְשָׁו

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה מִיַּד לָתֵת אַךְ יֵשׁ חֶשְׁבּוֹנוֹת שָׁמַיִם. בְּלִי קֶשְׁיוֹת תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה, אַתָּה תִּזְכֶּה, יֵשׁ מַשֶּׁהוּ שֶׁשַּׁיָּךְ לְךָ, רַק לְךָ! יֵשׁ מַשֶּׁהוּ שֶׁשַּׁיָּךְ רַק לַנְּקֻדָּה שֶׁלְּךָ. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר - תֵּלֵךְ עִם הַכְּנָעָה וְתַאֲמִין שֶׁזֶּה לְטוֹבָתְךָ. עוֹד שָׁלָב וְעוֹד שָׁלָב, עוֹד תְּפִלָּה וְעוֹד שִׁעוּר וְעוֹד הִתְבּוֹדְדוּת וְעוֹד חֲצוֹת וְעוֹד בֹּקֶר וְעוֹד עֶרֶב וְעוֹד שַׁבָּת וְעוֹד תִּקּוּן הַכְּלָלִי, תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה! וְעוֹד צְדָקָה וְעוֹד תְּהִלִּים וְעוֹד דִּיסְקִים וְעוֹד שִׂמְחָה, תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה! זֶה זָז, זֶה נוֹסֵעַ, אַל תַּקְשֶׁה, אַל תִּשְׁאַל שְׁאֵלוֹת, תַּמְשִׁיךְ. זֶה נוֹסֵעַ! שְׁאֵלוֹת הוֹרְסוֹת, תּוֹקְעוֹת אֶת זֶה. אַתָּה מְעַכֵּב אֶת הַתַּהֲלִיךְ עִם הַשְׁאֵלוֹת. אַל תַּקְשֶׁה קֶשְׁיוֹת זֶה יָבוֹא בַּזְּמַן שֶׁלּוֹ! זֶה מְתֻכְנָן, אַתָּה מַאֲרִיךְ אֶת הַזְּמַנִּים. רוֹאִים אוֹתָנוּ כָּל שָׁלָב, שַׁחְרֵר. תֵּן לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהָזִיז דְּבָרִים. יֵשׁ צַדִּיק, יֵשׁ פֹּה מַהֲלַךְ.

זֶה לֹא עוֹמֵד בַּמָּקוֹם ! הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, שׁוֹמֵעַ ! אֲבָל הוּא אוֹמֵר אֲנִי לֹא יָכוֹל לָתֵת לְךָ אֶת זֶה, מָה אֲנִי אֶעֱשֶׂה.

תַּאֲרוּ לָכֶם אֵיזֶה צַעַר זֶה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה לְשַׁנּוֹת אֶת הַכֹּל, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֶה מָשִׁיחַ עַכְשָׁו ? ! וַדַּאי הִגִּיעַ הַזְּמַן. יֵשׁ עִכּוּבִים וְחֶשְׁבּוֹנוֹת וְהַצַּדִּיקִים מִתְיַסְּרִים וּמִתְפַּלְּלִים. תָּבִינוּ רַבּוֹתַי רוֹאִים אוֹתָנוּ, רוֹאִים כָּל שָׁלָב פֹּה ! וּמִי שֶׁיִּתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה בַּסּוֹף יִזְכֶּה לְהַכֹּל. רַק לֹא לְהִתְיָאֵשׁ תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה לַמְּרוֹת הַכֹּל.

רוֹאִים אוֹתָנוּ שְׂמֵחִים בַּעֲבוֹדָתֵנוּ, לַמְּרוֹת כָּל הַשְּׁטוּיּוֹת שֶׁעָשִׂינוּ, אֲנַחְנוּ לֹא רוֹצִים אֶת הַשְּׁטוּיּוֹת וְלֹא חֲפֵצִים בָּהֶם, רַק אַל נִתְיָאֵשׁ, אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם, נַמְשִׁיךְ הָלְאָה וְנִתְחַזֵּק לַמְּרוֹת הַכֹּל. וְאַף עַל פִּי כֵן אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל.

מֻחְדָּשׁ, עוֹד יְרִידָה וְעוֹד הַתְחָלָה וְעוֹד בִּלְבּוּל וְעוֹד הַתְחָלָה, אַל תִּפּוֹל בְּדַעְתְּךָ, אַתָּה עַל הַמַּסְלוּל. לַמְּרוֹת כָּל הַבִּלְבּוּל וְכָל הַשְּׁטוּיּוֹת, וְעַל מָה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ שֶׁאֵין שׁוּם יֵאוּשׁ יֵשׁ כִּסּוּי לְהַבְטָחוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ !

אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהָבִין בֶּאֱמֶת שֶׁמַּה שֶׁרַבִּי נַחְמָן הִכְרִיז שֶׁאֵין יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל וַדַּאי שֶׁיִּהְיֶה כִּסּוּי לַצַּ׳ק הַזֶּה, זֶה צַ׳ק עִם כִּסּוּי. הַמַּשָּׂג שֶׁל יֵאוּשׁ בִּכְלָלִיּוּתוֹ, יֵשׁ בּוֹ הַרְבֵּה מַרְכִּיבִים אֲבָל בְּפַשְׁטוּת שֶׁל יֵאוּשׁ שֶׁאָדָם פָּשׁוּט מְיֹאָשׁ מֵעַצְמוֹ אֵין לוֹ חֵשֶׁק לִכְלוּם לְפִי הַהֲבָנָה שֶׁלּוֹ בַּמַּצָּב - אֵין לוֹ יְשׁוּעָה, אֵין מָה לַעֲשׂוֹת, אָז בְּדֶרֶךְ כְּלָל זֶה קוֹרֶה שֶׁהָאָדָם הוֹפֵךְ אֶת הַיְרִידָה לִנְפִילָה.

הַהֶבְדֵּל בֵּין יְרִידָה לִנְפִילָה - יְרִידָה פֵּרוּשׁוֹ שֶׁל דָּבָר - מְשַׁחֲקִים אִתָּנוּ מִשָּׂמַיִם, פַּעַם אָדָם מַרְגִּישׁ הֶאָרָה פַּעַם מַרְגִּישׁ חֹשֶׁךְ, פַּעַם מָתוֹק פַּעַם מַר, אֵין לְךָ שְׁלִיטָה עַל הַמַּצָּב הַזֶּה...

רַבּוֹתַי, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה טָעוּת, אֵין שְׁלִיטָה עַל הַמַּצָּב שֶׁמְּשַׂחֲקִים אִתָּנוּ מִלְמַעְלָה, פַּעַם רוֹצִים כָּךְ פַּעַם רוֹצִים כָּךְ. הַבְּעָיָה כְּשֶׁהָאָדָם מַתְחִיל לְהִכָּנֵס לְמַחְשָׁבוֹת - אִם הַמַּצָּב כָּכָה נִרְאָה, מַר לִי, אוּלַי לֹא רוֹצִים אוֹתִי בִּכְלָל, אוּלַי יֵשׁ לִי פְּגָמִים שֶׁלֹּא יִרְצוּ אוֹתִי בְּמַר, כַּמָּה פְּעָמִים נִסִּיתִי וְזֶה לֹא עוֹבֵד אָז זֶה לֹא בִּשְׁבִילִי כָּל הַסִּפּוּר יְרִידוֹת. אוֹמֵר רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב זֶה מִן הַשָּׁמַיִם.

לָרֶדֶת, לֹא לִפּוֹל

נְפִילָה זֶה כְּבָר יֵאוּשׁ. מָה שֶׁמְּשַׁחֲקִים עִם הַהֶאָרָה, זֶה מִלְמַעְלָה פַּעַם רוֹצִים שֶׁתִּלְמַד עִם מְתִיקוּת פַּעַם רוֹצִים עִם מְרִירוּת, פַּעַם רוֹצִים שֶׁתֵּלֵךְ שָׂמֵחַ כֵּלֵךְ וְרוֹקֵד, פַּעַם רוֹצִים שֶׁתֵּלֵךְ לַמְּרוֹת הַכֹּל... אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים לָמָּה וְאֵיךְ כָּל פַּעַם זֶה מִשְׁתַּנֶּה. אִם תַּמְתִּין הַגַּל הַזֶּה יַעֲבוֹר.

הַבְּעָיָה שֶׁהָאָדָם רוֹצֶה לַהֲפֹךְ אֶת הַיְרִידָה לִנְפִילָה, סִימָן שֶׁלֹּא רוֹצִים אוֹתִי. עַד כָּאן הֵבַנְתִּי נִסִּיתִי זֶה לֹא שָׁוֶה, אָז שָׁם דֶּגֶל לָבָן, זֶהוּ, נִכְנַעְתִּי זֶה אֶחָד הַסִּימָנִים שֶׁל יֵאוּשׁ שֶׁעַל יָדָהּ הָאָדָם הוֹפֵךְ אֶת הַיְרִידָה לִנְפִילָה, בּוֹ בִּזְמַן שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְהַמְתִּין עוֹד קְצָת, לָדַעַת שֶׁזֶּה גַּל כָּזֶה.

נָכוֹן אַתָּה בַּגַּל אַתָּה צוֹדֵק, אֲבָל אִם תַּמְתִּין הַגַּל הַזֶּה יַעֲבוֹר. יֵשׁ גַּל שֶׁל שָׁעָה יֵשׁ גַּל שֶׁל שָׁבוּעַ יֵשׁ גַּל שְׁבוּעַיִם. אֲבָל זֶה גַּל ! יֵשׁ דְּרָכִים אֵיךְ צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג בַּגַּל הַזֶּה, אֲבָל אַל תַּהֲפֹךְ אֶת הַגַּל הַזֶּה לְיֵאוּשׁ - שֶׁלֹּא רוֹצִים אוֹתְךָ, אֵין כָּזֶה דָּבָר שֶׁלֹּא רוֹצִים אוֹתְךָ, אֵין כָּזֶה דָּבָר שֶׁאַבָּא לֹא רוֹצֶה אֶת הַבָּנִים שֶׁלּוֹ, אֱמוּנָה בְּלִי הֲבָנָה.

אָדָם לֹא מֵבִין כִּי מָה שֶׁהוּא מֵבִין בְּדַעְתּוֹ זֶה לֹא אֱמוּנָה, אִם כֵּן, מֵהֵיכָן יָבוֹא הָאָדָם לֶאֱמוּנָה ? אֶלָּא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵרַחֵם עַל עַמּוֹ וּמֵאִיר לְיִשְׂרָאֵל אֶת דַּרְכֵי הָאֱמוּנָה בְּאֹפֶן כָּזֶה שֶׁאָדָם יָכוֹל לִבְחֹר בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת. הַשֵּׁם מֵאִיר קְצָת מֵהָאֱמֶת בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הַרְבֵּה פְּעָמִים מַסְתִּיר חֵלֶק מֵהָאֱמֶת, הֲרֵי אֵין לָנוּ צַדִּיק מִינְיָאטוּרִי שְׁנִמְצָא בַּכִּיס וְאוֹמֵר לְךָ צָרִיךְ לָלֶכֶת יְמִינָה, וְעַכְשָׁו צָרִיךְ שְׂמֹאלָה, יֵשׁ לָנוּ לְכָל הַיּוֹתֵר אֵיזֶה יֵצֶר הָרַע גָּדוֹל שֶׁהוֹלֵךְ אִתָּנוּ וּמַפְרִיעַ לָנוּ. וְאָדָם מַלֵּא בִּסְפֵקוֹת מָה עוֹשִׂים פֹּה, כִּי אִם הָאֱמֶת בְּרוּרָה מֵאָה אָחוּז אָז אֵין שְׁאֵלוֹת, וְלָכֵן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַסְתִּיר טִפָּה מֵהָאֱמֶת וְאֵינוֹ מְגַלֶּה אֶת הָאֱמֶת בִּשְׁלֵמוּת כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה בְּחִירָה, אֶלָּא הוּא רַק מֵאִיר אֶת הָאֱמֶת קְצָת בְּאֹפֶן שֶׁיִּהְיֶה כֹּחַ לְהַאֲמִין לְמִי שֶׁיִּרְצֶה, וְחֵלֶק מֵהַדְּבָרִים אָדָם נִשְׁאַר עֲדַיִן מְסֻפָּק.

אָדָם חַיָּב לָלֶכֶת עִם אֱמוּנָה בְּלִי קֻשְׁיוֹת. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נִמְצָא פֹּה, מוֹבִילִים אוֹתִי אַךְ מָה הַמַּהֲלָךְ שֶׁלָּנוּ - אֶת הַהַרְפַּתְקָאוֹת שָׁאַתָּה צָרִיךְ לַעֲבוֹר בֵּין כָּךְ תַּעֲבוֹר. רַק הַשְּׁאֵלָה אֵיךְ הוּא יַעֲבוֹר אוֹתָם, הַאִם הוּא יַעֲבוֹר אוֹתָם עִם מַחֲנָק נוֹרָאִי שֶׁהוֹלֵךְ לְהֶחָנֵק כָּל שְׁנִיָּה וְחָס וְשָׁלוֹם, אוֹטוֹטוֹ הוּא רוֹצֶה לְהִתְאַבֵּד מֵרֹב יֵאוּשׁ, אוֹ שֶׁהוּא יַעֲבוֹר אוֹתָם עִם סִירַת מְשׁוֹטִים וְדֶגֶל לָבָן, זֶה הַבְּחִירָה שֶׁלּוֹ - חָנוּךְ אוֹ עִם

חִיּוּךְ. זֶה לֹא שֶׁזֶּה מָתוֹק אֶלָּא אַתָּה יוֹדֵעַ - שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נִמְצָא פֹּה, מוֹבִילִים אוֹתִי, רוֹצִים לְטוֹבָתִי.

זֶה הָיָה חֵטְא הַמְרַגְּלִים - קֻשְׁיוֹת בֶּאֱמוּנָה. הַמְרַגְּלִים נָפְלוּ לְקֻשְׁיוֹת, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נָתַן לָהֶם מָקוֹם לְטָעוּת עַל כָּךְ שֶׁרָצוּ לַחְקוֹר יוֹתֵר מִדַּי. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר אֲנִי אָמַרְתִּי לָהֶם שֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל טוֹבָה וְהֵם לֹא רָצוּ לְהַאֲמִין, חַייָב שֶׁאֲנִי נוֹתֵן לָהֶם מָקוֹם לְטָעוּת. לָמָּה? כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זֶה עִנְיָן שֶׁל אֱמוּנָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "שְׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה", וְהֵם רָצוּ לִרְאוֹת מִיָּד אֵיךְ בָּאִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אַתָּה אוֹמֵר שֶׁאֲנַחְנוּ מַגִּיעִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּוַדָּאוּת תַּרְאֶה לָנוּ אֵיךְ! וְכָךְ גַּם הָאָדָם אוֹמֵר: אַתָּה אוֹמֵר שֶׁאֲנִי יָכוֹל לִזְכּוֹת? מַאֲמִין, רַק תַּרְאֶה לִי אֵיךְ.

לֹא מְוַתֵּר עַל אַף אֶחָד

אֲבָל אַף עַל פִּי כֵן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא יְוַתֵּר לְאַף אֶחָד מֵהַיְלָדִים שֶׁלּוֹ וְהוּא כָּל הַזְּמַן שׁוֹלֵחַ לָהֶם רְמָזִים בְּאֵיזֶה אוֹפֶן שֶׁלַּמְרוֹת הַכֹּל אֶפְשָׁר לְהִתְחַזֵּק, לַמְרוֹת כָּל הַבִּלְבּוּל. רַק הָאָדָם נִכְנָס לְקֻשְׁיוֹת וְהַרְבֵּה פְּעָמִים הוּא נוֹפֵל גַּם כֵּן לְתוֹלוֹנָה גְּדוֹלָה עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חַס וְשָׁלוֹם. אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁאִם הוּא יַחֲזִיק מַעֲמָד וְלֹא יִתְיָאֵשׁ הוּא בְּוַדַּאי יִזְכֶּה לְהַכֹּל בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת. אֶרֶךְ אַפַּיִם. לְכָל יְהוּדִי יֵשׁ כֹּחַ לְהַכְרִיעַ עוֹלָמוֹת, לְכָל יְהוּדִי וִיהוּדִי יֵשׁ כֹּחַ עָצוּם לְהַמְתִּיק דִּינִים, יֵשׁ כֹּחַ גָּדוֹל לְהַכְרִיעַ עוֹלָמוֹת, לְשַׁנּוֹת דְּבָרִים בָּעוֹלָם. כָּל יְהוּדִי בַּאֲשֶׁר הוּא.

אָמְנָם הָאָדָם לֹא יוֹדֵעַ מָה הוּא עָשָׂה בְּדִיּוּק, לֹא תָּמִיד אָדָם יוֹדֵעַ מָה הוּא פָּעַל לְמַעְלָה, כִּי אִם הָיוּ רוֹצִים לְהַרְאוֹת לְךָ מִיָּד מָה פָּעַלְתָּ אָז פֵּרוּשׁ הַדָּבָר זֶה מִדַּת הַדִּין לְמָשָׁל הָיִיתָ עוֹשֶׂה מַשֶּׁהוּ יָפֶה, עוֹזֵר לֶחָבֵר - מִיָּד מְקַבֵּל הֶאָרָה, נוֹתֵן צְדָקָה - נִפְתָּח מַשֶּׁהוּ. לִכְאוֹרָה זֶה יָפֶה, לְפָחוֹת קָצָת נַרְגִּישׁ מַשֶּׁהוּ תְּקַבֵּל שָׂכָר טוֹב, אַךְ הַבְּעָיָה שֶׁיֵּשׁ גַּם צַד שֵׁנִי לַמַּטְבֵּעַ אִם הָיִינוּ עוֹשִׂים מַשֶּׁהוּ לֹא טוֹב, מִיָּד הָיִינוּ מְקַבְּלִים מַכָּה, הָיִיתָ מְזִיז אֶת הָרֹאשׁ לֹא לַכִּוּוּן - מַכָּה, מְזִיז אֶת הַיָּד אֵיפֹה שֶׁלֹּא צָרִיךְ - מַכָּה עַל הַיָּד, אִי אֶפְשָׁר לְחָיוֹת כָּכָה. הָיִינוּ כָּל הַזְּמַן הוֹלְכִים בְּפַחַד נוֹרָאִי לֹא לָזוּז, הָיִינוּ מְפַחֲדִים לְדַבֵּר. זֶה נִקְרָא מִדַּת הַדִּין, תְּקַבֵּל שָׂכָר מִיָּד עַל כָּל דָּבָר טוֹב, אֲבָל תִּחְיֶה כְּמוֹ מְסֻכָּן. רַק יְחִידִים הָיוּ יְכוֹלִים לַעֲמוֹד בָּזֶה.

אֲרִיכוּת אַפַּיִם

עָצַרְתָּ אֶת עַצְמְךָ, הִמְשַׁכְתָּ עָלֶיךָ אֲרִיכוּת אַפַּיִם - אָדָם יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֲרִיכוּת אַפַּיִם בְּכָל מִינֵי עִנְיָנִים: עַל יְדֵי צְדָקוֹת, תְּפִלּוֹת, תּוֹרָה בְּמִסִּירוּת נֶפֶשׁ וְכוּ׳. לִפְעָמִים אָדָם מַגִּיעַ לְמַצָּב כָּזֶה שֶׁהוּא רוֹצֶה לְהִתְחַשְׁבֵּן עִם מִישֶׁהוּ ״הָאָדָם הַזֶּה עָשָׂה לִי צָרוֹת אֲנִי רוֹצֶה לְהִתְחַשְׁבֵּן אִתּוֹ. אֲנִי הוֹלֵךְ לְהַרְאוֹת לוֹ״, בָּרֵגַע הָאַחֲרוֹן אַתָּה עוֹצֵר אֶת עַצְמְךָ וְאוֹמֵר עַד כָּאן, נִתֵּן לוֹ עוֹד צַ׳אנְס. עָצַרְתָּ אֶת עַצְמְךָ הִתְנַהַגְתָּ בַּאֲרִיכוּת אַפַּיִם, הִמְשַׁכְתָּ גַּם בַּשָּׁמַיִם עָלֶיךָ הַנְהָגָה שֶׁל אֲרִיכוּת אַפַּיִם.

אַתָּה יָכוֹל לָשִׂים מַחְסוֹם כְּנֶגֶד כָּל הַמְקַטְרְגִים, רָצוּ לְהִתְחַשְׁבֵּן אִתְּךָ גַּם כֵּן בַּשָּׁמַיִם, אֲבָל בִּגְלַל שֶׁעָצַרְתָּ אֶת עַצְמְךָ כְּשֶׁבָּאִים מְקַטְרְגִים וְרוֹצִים לִטְרֹף אוֹתְךָ עַל מַשֶּׁהוּ שֶׁעָשִׂיתָ, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר: ״תַּעַצְרוּ רֶגַע - רְאִיתֶם אֵיךְ הוּא הִתְנַהֵג יָפֶה, אֵיךְ הוּא עָצַר אֶת עַצְמוֹ, אַתֶּם חַיָּבִים גַּם כֵּן לַעֲצֹר״.

אָדָם שֶׁמִּתְנַהֵג בַּאֲרִיכוּת אַפַּיִם מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֲרִיכוּת אַפַּיִם, זֶה מֵהַסּוֹדוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה - לֹא תָּמִיד זֶה קַל, לִפְעָמִים יֵשׁ יֵצֶר הָרַע מְיֻחָד בָּרֶגַע הַקְּרִיטִי, הַפַּעַם אֲנִי סוֹגֵר אִתּוֹ חֶשְׁבּוֹן, זֶהוּ זֶה, אַךְ אַתָּה יָכוֹל לִמְשׁוֹךְ עַל עַצְמְךָ אֲרִיכוּת אַפַּיִם כָּזֹאת נִפְלָאָה שֶׁכָּל מִינֵי מַרְעִין בִּישִׁין לֹא יִגְּעוּ בְּךָ, שַׂמְתָּ מַחְסוֹם מִכָּל מִינֵי מְקַטְרְגִים. בַּסּוֹף מִשְׁתַּלֵּם, זֶה קָשֶׁה וְאָרֹךְ אֲבָל בַּסּוֹף הַשֵּׁם מְשַׁלֵּם עַל הַכֹּל.

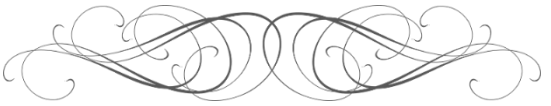
חַז״ל הַקָּדוֹשִׁים מַסְבִּירִים שֶׁהַסִּבָּה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִתְגַּלֶּה לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ דַּוְקָא בַּסְּנֶה מִשּׁוּם שֶׁ״בְּכָל צָרָתָם לוֹ צָר״, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר - אַתֶּם בִּכְאֵב וְצַעַר שֶׁל עֲבוֹדַת פֶּרֶךְ, גַּם אֲנִי אִתְּכֶם. לָכֵן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִתְגַּלֶּה כִּבְיָכוֹל בְּמָקוֹם שֶׁל קוֹצִים שֶׁמַּכְאִיבִים.

דָּבָר נוֹסָף שֶׁיֵּשׁ בַּסְּנֶה הוּא שֶׁהֶעָלִים שֶׁלּוֹ בְּנוּיִים בְּזָוִית כָּזוֹ שֶׁמְּאַד קַל לְהַכְנִיס אֶת הַיָּד אַךְ לְהוֹצִיא מְאַד קָשֶׁה, כְּדֵי לִרְמֹז לָהֶם שֶׁלָּרֶדֶת לַגָּלוּת מְאַד קַל וְלָצֵאת מְאַד קָשֶׁה, אֲבָל חָשׁוּב שֶׁתִּדְעוּ שֶׁאֲנִי אִתְּכֶם בְּתוֹךְ הַמַּהֲלָךְ הַזֶּה. קוֹדֶם כָּל אֲנִי כּוֹאֵב אֶת הַכְּאֵב שֶׁלָּכֶם, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כּוֹאֵב אֶת הַכְּאֵב אֲפִילּוּ שֶׁל הַפּוֹשֵׁעַ הֲכִי גָּדוֹל, לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֵשׁ צַעַר גָּדוֹל מִזֶּה שֶׁכּוֹאֵב לוֹ, כִּי סוֹף כֹּל סוֹף זֶה הַבֵּן שֶׁלּוֹ. וּמִצַּד שֵׁנִי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְרַמֵּז שֶׁלַּעֲשׂוֹת שְׁטֻיּוֹת, שֶׁלָּרֶדֶת לַגָּלוּת זֶה קַל מְאַד כִּי הַסִּטְרָא אַחֲרָא מַשְׁלֶמֶת מְזֻמָּן, אֲבָל לְתַקֵּן זֶה כְּבָר קָשֶׁה, זֶה לוֹקֵחַ זְמַן.

רָאִינוּ כַּמָּה שָׁנִים לָקַח לְיוֹסֵף הַצַּדִּיק, כַּמָּה זְמַן לוֹקֵחַ לְכָל אֶלֶּה שֶׁזָּכוּ עַד שֶׁהֵם זָכוּ, זֶה לוֹקֵחַ הַרְבֵּה זְמַן אֲבָל כְּשֶׁמְּשַׁלְּמִים מְשַׁלְּמִים רֶטְרוֹ-אַקְטִיבִי עַל כָּל הַחֶשְׁבּוֹן כֻּלּוֹ, וְאָז תִּזְכֶּה לִישׁוּעוֹת וּלְכָל מָה שֶׁאַתָּה זָקוּק, רַק לְהַמְתִּין תַּמְשִׁיךְ וְאַל תִּחָלֵשׁ בְּדַעְתְּךָ. רוֹאִים אוֹתְךָ, שְׁמֵחִים בְּךָ, חֲפֵצִים בְּךָ, מַאֲמִינִים בְּךָ, וְאַתָּה תִּזְכֶּה, וַדַּאי שֶׁתִּזְכֶּה, רַק שֶׁהַבַּעַל דָּבָר לֹא יַחְלִישׁ אֶת דַּעְתְּךָ וְיֹאמַר לְךָ שֶׁאַתָּה לֹא עַל הַמַּסְלוּל וְאַתָּה פָּגוּם וְאַתָּה לֹא רָאוּי וְלֹא עֻקְבִי, כַּמָּה נִסְיוֹן וְלֹא הִצְלַחְתָּ זֶה לֹא בִּשְׁבִילְךָ... הוּא לֹא יַפְסִיק, תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה לַמְרוֹת הַכֹּל. אַל תִּתְיַחֵס אֵלָיו הוּא לֹא יַרְפֶּה.

רַק תַּמְשִׁיךְ, עוֹד תְּפִלָּה, עוֹד הִתְבּוֹדְדוּת, עוֹד חֶסֶד, עוֹד שַׁבָּת, עוֹד תְּפִלִּין, עוֹד צְנִיעוּת וְכוּ׳. וּבַסּוֹף תִּזְכֶּה בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם לְכָל הַיְשׁוּעוֹת וְנִזְכֶּה לִמְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן.

מטות-מסעי

עַל בֵּיצִים וֶאֱגוֹזִים

אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בִּתְקוּפָה מְיֻחֶדֶת שֶׁל בֵּין הַמְּצָרִים, תְּקוּפָה בָּהּ אֲנַחְנוּ מְצַיְּנִים 21 יָמִים בֵּין י״ז בְּתַמּוּז לְט׳ בְּאָב. וְיֵשׁ קֶשֶׁר מְעַנְיֵן בֵּין תְּקוּפָה זוֹ לְבֵין הַלּוּז.

לוּז זֶה שֵׁם שֶׁל אֱגוֹז, זֶה גַּם שֵׁם שֶׁל מָקוֹם שֶׁדַּרְכּוֹ נִכְנָסִים לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְכַמּוּבָן לוּז זֶה שֵׁם שֶׁל עֶצֶם שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ שֶׁאֵינָהּ נִרְקֶבֶת לְעוֹלָם, וּבְתְחִיַּת הַמֵּתִים אָדָם יָקוּם וְיִבָּנֶה מֵעֶצֶם הַלּוּז. עֶצֶם זוֹ נִזּוֹנָה רַק מִסְּעוּדָה רְבִיעִית, וְלָכֵן אִם אָדָם לֹא אוֹכֵל סְעוּדָה רְבִיעִית בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת אֵין פַּרְנָסָה וּמָזוֹן לָעֶצֶם הַזֹּאת. וְזֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּפַת דַּוְקָא לְפִי הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, אֲמְנָם לְפִי הַפְּשָׁט אֶפְשָׁר לָצֵאת יְדֵי חוֹבָה גַּם בְּמָזוֹנוֹת.

רַבִּי נָתָן בְּלִקּוּטֵי הֲלָכוֹת (הלכות ביצים ה׳) מְבָאֵר אֶת הַסּוֹדוֹת הָעֲצוּמִים שֶׁיֵּשׁ בְּכָל זֶה, וְזֶהוּ 3 הַשָּׁבוּעוֹת שֶׁהֵם 21 יוֹם שֶׁל בֵּין הַמְּצָרִים, וּכְנֶגְדָּם בְּאִילַן לוּז, וּבֵיצַת

תַּרְנְגֹלֶת שֶׁגַּם הַיְצִירָה שֶׁלָּהּ נִמְשֶׁכֶת 21 יוֹם עַד הַטָּלָתָהּ. לָכֵן נוֹהֲגִים לֶאֱכוֹל בֵּיצָה בַּסְּעוּדָה הַמַּפְסֶקֶת בְּתִשְׁעָה בְּאָב, וּכְנֶגְדָּם בְּאֵילַן הַלּוּז מִתְבַּשְּׂלִים בְּ-21 יוֹם בְּדִיּוּק.

שׁוֹאֵל רַבִּי נָתָן שְׁאֵלָה: הַבֵּיצָה הַזֹּאת שֶׁאוֹכְלִים בִּסְעוּדָה מַפְסֶקֶת הִיא מַאֲכָל אֲבֵלִים כִּי הַבֵּיצָה עֲגוּלָה לְרַמֵּז כִּי גַּלְגַּל חוֹזֵר בָּעוֹלָם, וְהַלּוּז הוּא שֵׁם שֶׁל מָקוֹם שֶׁדַּרְכּוֹ נִכְנָסִים לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ וְגַם כֵּן מְרַמֵּז עַל תְּחִיַּת הַמֵּתִים, אֲבָל כָּל זֶה גַּם מְרַמֵּז עַל 21 יוֹם אֲבֵלוּת שֶׁל בֵּין הַמְּצָרִים, אָז עַל מָה מִתְמַקְּדִים? עַל אֲבֵלוּת אוֹ עַל הַדֶּרֶךְ לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ וּתְחִיַּת הַמֵּתִים שֶׁהִיא בְּעֶצֶם נֶחָמָה?

בַּהֲלָכוֹת בֵּיצִים יֵשׁ הֲלָכָה מְאֹד מְעַנְיֶנֶת. בְּבֵיצָה רְגִילָה שֶׁמֻּתֶּרֶת בָּאֲכִילָה יֵשׁ צַד אֶחָד שֶׁהוּא כַּדּוּרִי וְצַד אֶחָד אֶלִיפְסָה בִּלְשׁוֹן הַגְּמָרָא זֶה נִקְרָא צַד אֶחָד כַּד "עֲגוֹל" וְצַד שֵׁנִי חַד - "אֶלִיפְסָה" זֶה סִימָן שֶׁהַבֵּיצָה הִגִּיעָה מֵעוֹף טָהוֹר וְהִיא מֻתֶּרֶת בָּאֲכִילָה, וְאִם שְׁנֵי הַצְּדָדִים הֵם אֶלִיפְסוֹת אוֹ עֲגוּלִים אָז וַדַּאי שֶׁזֶּה הִגִּיעַ מֵעוֹף טָמֵא. הַטָּהוֹר הוּא שֶׁיֵּשׁ בּוֹ צַד אֶחָד כָּזֶה וְצַד שֵׁנִי אַחֵר, אֲבָל יֵשׁ פְּעָמִים שֶׁגַּם אִם שְׁנֵי הַצְּדָדִים שׁוֹנִים זֶה עֲדַיִן לֹא טָהוֹר.

מַמְשִׁיךְ רַבִּי נָתָן, כָּל זֶה מוֹרֶה שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְשׁוּם אָדָם לָבוֹא אֶל הַתְּקָוָה הַטּוֹבָה כִּי אִם עַל יְדֵי צַעַר וְיִסּוּרִים שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲבֵלוּת שֶׁמִּתְאַבְּלִים וּמִצְטַעֲרִים עַל חֻרְבָּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אֵין כָּזֶה דָּבָר שֶׁדָּבָר בַּקְּדֻשָּׁה נִבְנֶה בְּלִי קֹשִׁי וּמְרִירוּת. לָנוּ חַס וְשָׁלוֹם אָסוּר לְהַזְמִין מְרִירוּת, יַהֲדוּת זֶה לֹא מַזּוֹכִיזֶם, אֲנַחְנוּ לֹא מְחַפְּשִׂים צָרוֹת. אֶלָּא הַכַּוָּנָה שֶׁתֵּדַע לְךָ שֶׁאֵיפֹה שֶׁתְּחַפֵּשׂ קְדֻשָּׁה יְמָרְמֵרוּ אוֹתְךָ שָׁם, זֶה חַיָּב לָבוֹא בְּיַחַד.

בַּהֶמְשֵׁךְ רַבִּי נָתָן מַדְגִּישׁ עוֹד פַּעַם לְכָל מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֶל קְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל בֶּאֱמֶת בְּהֶכְרֵחַ שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו מְרִירוּת הַרְבֵּה מְאֹד בְּלִי שִׁעוּר, וְאִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לִשׁוּם קְדֻשָּׁה אֲמִתִּית כִּי אִם עַל יְדֵי מְרִירוּת גְּדוֹלָה. אֵין מַהֲלַךְ אַחֵר. תִּהְיֶה עָרוּךְ לְכָל הַמִּתְקָפוֹת שֶׁל הַבַּעַל דָּבָר. אֵין כָּזֶה מַהֲלַךְ שֶׁתִּזְכֶּה לִקְדֻשָּׁה בְּלִי שֶׁיְּבַלְבְּלוּ אוֹתְךָ בְּלִי שֶׁיְּמָרְמְרוּ אוֹתְךָ, וְלָכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים פַּטֶּנְטִים וְעֵצוֹת מֵהַצַּדִּיקִים אֵיךְ לְהַמְתִּיק אֶת הַגְּלוּלָה הַזֹּאת, אֶת הַמְּרִירוּת, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה כֹּחַ לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה.

בְּתוֹךְ הַמְּרִמּוּר נִמְצֵאת הַבְּנִיָּה

וְכָךְ הוּא שׁוֹאֵל מָה הַכַּוָּנָה שֶׁל בֵּין הַמְּצָרִים הַבֵּיצִים וְהַלּוּז שֶׁזֶּה 21 יוֹם שֶׁל חֻרְבָּן בְּנִיָּה וּתְחִיַּת הַמֵּתִים? וּמְתָרֵץ רַבִּי נָתָן - הַדֶּרֶךְ לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ עוֹבֶרֶת דֶּרֶךְ הַצְּרוּף

הַזֶּה שֶׁל בְּנֵיָה וְחֶרְבַּן בְּיַחַד. הָהִתְמַרְמְרוּת זוֹ הַבְּנֵיָה. בַּכְּאֵב שָׁאַתָּה כּוֹאֵב פֹּה מֻנַּחַת הַבִּנְיָה שְׁלְךָ. אֵין כָּזֶה דָּבָר שְׁאָדָם יֵשֵׁב עַל זֵרֵי דַּפְנָה וְיִתְנַדְנֵד בַּשֶּׁמֶשׁ הַזּוֹרַחַת וְיַגִּיעַ לְקְדֻשָּׁה. אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִשְׁאֹף וְלִכְסֹף לְזֶה, אֲבָל שֶׁתִּהְיֶה עָרוּךְ שֶׁזֶּה עוֹבֵר דֶּרֶךְ הַרְבֵּה בִּלְבוּלִים. מִמֵּילָא נִצְטָרֵךְ לְהָבִין מָה לַעֲשׂוֹת פֹּה.

אָדָם הָיָה רוֹצֶה בְּפַשְׁטוּת שֶׁהַכֹּל יֵלֵךְ לוֹ חָלָק, אֲבָל אֵין כָּזֶה דָּבָר. אָז הָאָדָם מַתְחִיל לַחְשֹׁב "סְלִיחָה רַבָּה, מִי אָמַר בִּכְלָל שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה? זֶה לֹא נִרְאָה לִי שֶׁנִּבְנָה פֹּה מַשֶּׁהוּ. שָׁמַעְתִּי בְּשִׁעוּר אֶחָד שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְדַרְגּוֹת בְּלִי הִתְמַרְמְרוּת, הֵבַנְתִּי אֶת זֶה אֲבָל נִרְאָה לִי שֶׁאֶצְלִי הַמְּרִירוּת זֶה בְּלִי תַּכְלִית, שֶׁאֲנִי סוֹבֵל 'סְתָם' כָּל פַּעַם אֲנִי עוֹשֶׂה שְׁטֻיּוֹת וְעוֹד פַּעַם אֲנִי סוֹבֵל. לֹא נִרְאָה שֶׁאֲנִי בִּכְלָל סוֹבֵל עִם תַּכְלִית"...

פִּתְאוֹם סְתָם אִשְׁתּוֹ צוֹעֶקֶת עָלָיו וְהוּא אֲפִילוּ לֹא יוֹדֵעַ לָמָּה. הַיְלָדִים שֶׁלּוֹ עוֹשִׂים לוֹ סְתָם צָרוֹת. סְתָם יֵשׁ לוֹ בְּעָיוֹת בַּבַּנְק וְכוּ'. הַכֹּל סְתָם. הוּא לֹא מֵבִין שֶׁזֶּה הַפְּגָמִים שֶׁלּוֹ, הוּא לֹא מֵבִין שֶׁכָּל הַצַּעַר שֶׁעוֹבֵר עָלָיו זֶה הִתְלַבְּשׁוּת שֶׁל פְּגָמִים שֶׁלּוֹ, שֶׁזֶּה רַק רַחֲמֵי שָׁמַיִם שֶׁזֶּה מִתְלַבֵּשׁ עַל הָאוֹהֲבִים שֶׁלּוֹ, כִּי הַשּׂוֹנְאִים מִי יוֹדֵעַ מָה הָיוּ רוֹצִים לַעֲשׂוֹת אִתּוֹ. וְאוֹתוֹ אָדָם הוֹלֵךְ עִם תְּלוּנָה לָמָּה הָאוֹהֲבִים שֶׁלִּי עוֹשִׂים לִי צַעַר? הוּא לֹא מֵבִין שֶׁזֶּה רַחֲמִים עוֹד יוֹתֵר גְּדוֹלִים.

רַבִּי יַנַּאי תַּנָּא קָדוֹשׁ אוֹמֵר בְּפִרְקֵי אֲבוֹת אֵין לָנוּ מִשַּׁלְוֹת הָרְשָׁעִים וְלֹא מִיִּסּוּרֵי הַצַּדִּיקִים, אֲנַחְנוּ תְּקוּעִים בָּאֶמְצַע. אֲבָל הוּא מְצַיֵּין שֶׁזֶּה לֹא עוֹבֵד אַחֶרֶת. וְלָכֵן אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁבְּעָצָם כָּל הָעִנְיָן שֶׁל הַ-21 יוֹם שְׁמִצַּד אֶחָד זֶה בְּעָצָם מְרִירוּת גְּדוֹלָה 21 יוֹם שֶׁל אֲבֵלוּת עַל הַחֻרְבָּן, וּמִצַּד שֵׁנִי הַ-21 יוֹם הָאֵלּוּ בְּעָצָם זֶה הַלּוּז שֶׁל תְּחִיַּת הַמֵּתִים וְזֶה הַבִּיצָה שֶׁהִיא נֶחְמָה גַּם כֵּן, כִּי בְּתוֹךְ כָּל הָעִנְיָן הַזֶּה שָׁאַתָּה מִתְאַבֵּל עַל הַחֻרְבָּן שָׁם נִמְצֵאת הַבְּנֵיָה שֶׁלְּךָ. בְּתוֹךְ הַמְּרִמּוּר נִמְצֵאת הַבְּנֵיָה.

אֲבָל יֵשׁ גַּם צַד שֵׁנִי שֶׁבְּתוֹךְ הַשִּׂמְחָה תְּזַכּוֹר אֶת הַמְּרִמּוּר הַזֶּה, כִּי זֶה דָּבָר אֶחָד. שִׂמְחַת חָתָן וְכַלָּה, פִּסְגָּה - אַתָּה עַכְשָׁו הוֹלֵךְ לִשְׁבֹּר כּוֹס, אַתָּה שָׁם אֵפֶר תַּחַת פְּאֵר, מָה יֵּשׁ? בְּתוֹךְ הַשִּׂמְחָה לְהַזְכִּיר לְךָ אֶת הַחֻרְבָּן הֵם כְּרוּכִים אֶחָד עִם הַשֵּׁנִי, הַבְּנֵיָה וְהַחֻרְבָּן כְּרוּכִים בְּיַחַד. "שִׂמְחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָהּ כָּל אֹהֲבֶיהָ, שִׂישׂוּ אִתָּהּ מָשׂוֹשׂ כָּל הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ".

הַכֹּל שָׁחוֹר

רַבִּי נָתָן מַסְבִּיר בַּהֲלָכוֹת בֵּיצִים - דָּבָר שֶׁהוּא כַּד (עָגוֹל) מְסַמֵּל עַל אֲבֵלוּת, אֲבֵלִים אוֹכְלִים דְּבָרִים עֲגוֹלִים (לְהַזְכִּיר שֶׁזֶּה גַּלְגַּל הַחַיִּים שֶׁנּוֹלְדִים וּמֵתִים), אָז אִם שְׁנֵי הַצְּדָדִים זֶה עָגוֹל, הָאָדָם הַזֶּה בְּכָל הַכִּוּוּנִים רוֹאֶה רַק שָׁחוֹר - הַכֹּל אֶצְלוֹ אֲבֵלוּת, אַתָּה וַדַּאי לֹא בַּדֶּרֶךְ. אָדָם שֶׁרוֹאֶה מִכָּל הַכִּוּוּנִים רַק צַעַר זֶה סִימָן שֶׁל יֵאוּשׁ טוֹטָאלִי, הָאָדָם הַזֶּה וַדַּאי לֹא הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה, זֶה וַדַּאי לֹא סִימָן שֶׁל טָהֳרָה.

כִּי אֵיךְ הוּא הִגִּיעַ לְיֵאוּשׁ? זֶה לֹא נוֹלָד בְּיוֹם אֶחָד. יֵשׁ הִתְמַרְמְרוּת עַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, זֶה הִצְטַבֵּר. בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר הוּא מַגִּיעַ לַמַּסְקָנָה "אוֹתִי כְּבָר לֹא רוֹצִים. הֵבַנְתִּי. אֵין שׁוּם כִּוּוּן, שׁוּם נַחַת אֵין לִי בַּחַיִּים מֵאַף אֶחָד. לֹא אוֹהֲבִים אוֹתִי, לֹא רוֹצִים אוֹתִי, אֲנִי סְתָם מִסְכֵּן. לֹא יוֹדֵעַ בִּשְׂבִיל מָה הוֹרִידוּ אֶת הַנְּשָׁמָה שֶׁלִּי לְעוֹלָם הַזֶּה. נִרְאָה לִי שֶׁזֶּה טָעוּת. סְתָם יְצִיר לְלֹא תּוֹעֶלֶת, לֹא פִּיזִית וְלֹא רוּחָנִית".

הַכֹּל כַּד, מִכָּל הַצְּדָדִים כַּד. הוּא לֹא הִתְרַגֵּל לְחַפֵּשׂ חִיּוּכִים, מֵעוֹדוֹ הוּא לֹא שָׁמַע אֶת הַמִּשָּׁג שֶׁנִּקְרָא "חִיּוּךְ", הוּא רַק הִתְרַגֵּל לְחַפֵּשׂ דְּבָרִים שְׁחוֹרִים, גַּם כְּשֶׁהָיָה לוֹ טוֹב הוּא רָאָה שָׁחוֹר, כָּל שֶׁכֵּן שֶׁבֶּאֱמֶת מַר לוֹ אָז וַדַּאי זֶה כְּבָר שָׁחוֹר. דָּוִד הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר "לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת", בַּבֹּקֶר - זֶה חֲסָדִים זֶה זְמַן נִפְלָא אֵיזֶה יוֹפִי הַכֹּל זוֹרֵחַ, הַחֶשְׁבּוֹן בַּבַּנְק זוֹרֵם, בְּנֵי הַבַּיִת רְגוּעִים, הַכֹּל נִפְלָא. אַתָּה עִם הַסְּטַנְדֶּר מִתְנַדְנֵד פַּרְפָּרִים עָפִים הַכֹּל נִפְלָא. "אֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת" - זֶה לַיְלָה, בִּלְבּוּל. רוֹצֶה לְהָעִיף אֶת הַמַּצָּב הַזֶּה מֵעָלַי כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר מַהֵר. עַל כָּל פָּנִים לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת. מָה זֶה אֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת? אוֹמֵר דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֲנִי הוֹלֵךְ לְהוֹדוֹת עַל הַלַּיְלָה. שֶׁגַּם בַּלַּיְלָה הִשְׁאַרְתָּ לִי אֱמוּנָה, זֶה חֶסֶד עָצוּם! בְּתוֹךְ הַבִּלְבּוּל הִשְׁאַרְתָּ לִי אֱמוּנָה.

אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁחִיּוּךְ בְּתוֹךְ הַבִּלְבּוּל זֶה רַק כְּשֶׁמִּישֶׁהוּ הֵטִיב עִמּוֹ, הֵאִיר לוֹ פָּנִים. זֶה וַדַּאי חִיּוּךְ. אֲבָל גַּם שָׁאַתָּה נִשְׁאַרְתָּ עִם אֱמוּנָה בְּתוֹךְ הַבִּלְבּוּל אֵלּוּ רַחֲמִים עֲצוּמִים מֵהַשָּׁמַיִם, תַּעֲרִיךְ אֶת זֶה שֶׁבְּתוֹךְ הַבִּלְבּוּל הִשְׁאִירוּ לְךָ רַחֲמִים שָׁאַתָּה עֲדַיִן עִם אֱמוּנָה. זֶה שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁוַּדַּאי יֵשׁ פֹּה יָד מְכַוֶּנֶת לַמְּרוֹת הַכֹּל, זֶה לֹא נָעִים זֶה מַר אֲבָל אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ פֹּה אִתִּי אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד?

כְּשֶׁשְּׁנֵי הַצְּדָדִים כַּד זֶה מוּבָן לָמָּה זֶה טֵמְאָה, אֲבָל לָמָּה שֶׁשְּׁנֵי הַצְּדָדִים "חַדִּים" זֶה גַּם סִימָן טֵמְאָה? ! חַד זֶה מַרְאֶה עַל שִׂמְחָה, שִׂמְחָה זֶה דָּבָר יָפֶה. חַד זֶה לְשׁוֹן שִׂמְחָה - "חַדֵּי" בִּלְשׁוֹן אֲרָמִית זֶה שִׂמְחָה. כִּי כְּשֶׁאָדָם בְּמוֹחִין דְּגַדְלוּת, הַכֹּל נִפְלָא. אֲבָל יֵשׁ מַצָּבִים שֶׁאָסוּר לִשְׂמוֹחַ. יֵשׁ מַצָּב שֶׁדּוֹרְשִׁים מִמְּךָ לְהִתְאַבֵּל עַל הַחֻרְבָּן. יֵשׁ מַצָּב שֶׁרוֹצִים מִמְּךָ עַכְשָׁו "עָצוֹר", זֶה הֶפְקֵרוּת אִם אַתָּה עַכְשָׁו תִּשְׂמַח. יֵשׁ מַצָּב שֶׁרוֹצִים מִמְּךָ עַכְשָׁו תְּשׁוּבָה, לִצְעֹק לַה'. לֹא, הוּא רוֹצֶה לִשְׂמוֹחַ בְּכָל מַצָּב. אַתָּה צוֹדֵק, הָעִקָּר זֶה שִׂמְחָה אֲבָל יֵשׁ מַצָּבִים שֶׁאוֹמְרִים לְךָ עָצוֹר רֶגַע. וְלָכֵן זֶה וַדַּאי דֶּרֶךְ טֵמְאָה, הֶפְקֵרוּת!

אֲבָל אִם כֵּן, לְפִי זֶה שֶׁיֵּשׁ צַד אֶחָד כַּד וְיֵשׁ צַד אֶחָד חַד לָמָּה זֶה לֹא סִימָן טָהֳרָה מֻבְהָק שֶׁצְּרִיכִים עֲדַיִן לְבָרֵר? אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁגַּם הַסִּטְרָא אַחֲרָא יוֹדַעַת שֶׁיֵּשׁ צְרוּף שֶׁל צַד אֶחָד כַּד וְצַד אַחֵר חַד. אָדָם רוֹצֶה לִהְיוֹת עָשִׁיר גָּדוֹל, אָז יֵשׁ פַּטֶּנְט פָּשׁוּט לִקְנוֹת לוֹטוֹ וּלְחַכּוֹת עִם אוֹתוֹ מִסְפָּר חֲמִשִּׁים שָׁנָה. וְיֵשׁ פַּטֶּנְטִים אֲחֵרִים שֶׁהוּא מַחְלִיט לְגַיֵּס אֶת כָּל בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁלּוֹ "רַבּוֹתַי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִהְיוֹת עֲשִׁירִים גְּדוֹלִים. יֵשׁ לִי תָּכְנִית לָזֶה. אֲנִי קוֹנֶה חֲנוּת לִירָקוֹת, לֹא חֲנוּת קְטַנָּה, מַשֶּׁהוּ גָּדוֹל, אֲנַחְנוּ נִמְכֹּר שָׁם 24 שָׁעוֹת בִּימָמָה יֶרָקוֹת, כֻּלָּם יִתְגַּיְסוּ מִצֹּאת הַחַמָּה עַד צֵאת הַנְּשָׁמָה, אֲנַחְנוּ נַעֲבֹד יוֹם וָלַיְלָה, אִי אֶפְשָׁר לִהְיוֹת עֲשִׁירִים בְּלִי לְהַשְׁקִיעַ. אֲנַחְנוּ נִתְמַרְמֵר, אַךְ אַל דְּאָגָה, יֵשׁ תִּקָּוָה טוֹבָה, נִהְיֶה עֲשִׁירִים גְּדוֹלִים, יִהְיֶה לָנוּ טוֹב"...

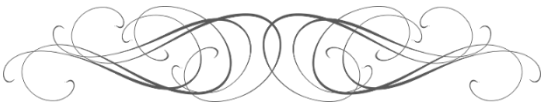
אֵיזֶה טוֹב יִהְיֶה לְךָ? אַתָּה הוֹלֵךְ לִשְׁקֹעַ בְּבוֹץ כָּבֵד. בָּרוּךְ הַשֵּׁם הוּא מִתְפָּרְנֵס בְּכָבוֹד מִצַּד אֶחָד. אֲבָל לָמָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת מְשֻׁגָּע? לָמָּה אַתָּה הוֹלֵךְ לְהִשְׁתַּגֵּעַ? כִּי הוּא רוֹצֶה לִהְיוֹת עָשִׁיר. הוּא לָמַד אֶת הַנֶּסְחָה - שֶׁבִּשְׁבִיל שָׁאַתָּה תִּזְכֶּה לְמַשֶּׁהוּ יָפֶה וְתִקָּוָה יָפָה אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְמַרְמֵר. הוּא גַּם שָׁמַע אֶת הַשִּׁעוּר הַזֶּה. אֲבָל בִּשְׁבִיל מָה הוּא הִשְׁתַּמֵּשׁ בַּנֶּסְחָה הַזֹּאת? לְסִטְרָא אַחֲרָא גְּדוֹלָה, לְהַעֲבִיר אֶת הַשִּׁבְעִים שָׁנָה שֶׁלּוֹ בְּתוֹר מְשֻׁגָּע מָצוּי.

אָז מָה הַפֵּרוּשׁ? פֵּרוּשׁ הַדָּבָר שֶׁהַנֶּסְחָה בְּתֹקֶף, אֲבָל בִּשְׁבִיל מָה הִשְׁתַּמַּשְׁתָּ בָּהּ? שׂוּם תַּכְלִית. אַתָּה תַּעֲבִיר אֶת הַחַיִּים הָאֵלֶּה, מָה תָּבִיא אִתְּךָ לְמַעְלָה? אֵין שׂוּם תַּכְלִית פֹּה, כְּלוּם. אוֹתָהּ נֶסְחָה - סִטְרָא אַחֲרָא. לָכֵן גַּם כְּשֶׁצַּד אֶחָד כַּד צַד אֶחָד חַד צָרִיךְ בֵּרוּר לָמָּה הוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּזֶה.

שֶׁהַשֵּׁם יִזַּכֶּה אוֹתָנוּ לַעֲבוֹר מֵהַכַּד אֶל הַחַד, מֵהַמִּרְמוּר וְהָאֵבֶל אֶל הַשִּׂמְחָה וְהַנֶּחָמָה בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן.

דברים

דברים

מָה זֶּה חֻרְבָּן?

בִּימֵי בֵּין הַמְּצָרִים אֲמוּרִים לְהַרְגִּישׁ אֶת חֻרְבָּן הַבַּיִת. שָׁאַל אוֹתִי יְהוּדִי הַיּוֹם בִּתְמִימוּת, אִם אֲנַחְנוּ מַרְגִּישִׁים חֻרְבָּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אוֹ לֹא מַרְגִּישִׁים, וּמָה הִיא הַהַרְגָּשָׁה הַזֹּאת, מָה זֶּה נִקְרָא לְהַרְגִּישׁ חֻרְבָּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ?

אָז רַבּוֹתַי אֲנַחְנוּ מַרְגִּישִׁים מְאֹד חֻרְבָּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. הַסִּבּים שֶׁלָּנוּ בָּאוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, לְחוֹנֵן אֶת עַפָּרָהּ. הִגִּיעוּ לְכָאן עִם הַתְּמִימוּת וְהַזְּכוּת שֶׁלָּהֶם, נִשְׁכְּבוּ עַל הָאָרֶץ וְנָשְׁקוּ אֶת הֶעָפָר. עִם דְּמָעוֹת בָּעֵינַיִם שֶׁהֵם חִכּוּ לְזֶה. וַאֲנַחְנוּ רֻבֵּנוּ כָּאן נוֹלַדְנוּ בַּמָּקוֹם הַזֶּה, נוֹלַדְנוּ לְתוֹךְ בְּעָיוֹת בִּסְפוּרִים מְסֻבָּכִים מְאֹד, שֶׁל מְדִינָה שֶׁנִּמְצֵאת בְּמִלְחָמָה, שֶׁל צִבּוּר שֶׁבִּכְלָל אֵיֶּנּוּ יוֹדֵעַ מִימִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ מָה הוּא רוֹצֶה מֵעַצְמוֹ, מִצַּד הַיַּהֲדוּת, שֶׁהִסְתִּירוּ מֵאִתָּנוּ וְסִלְּפוּ דְּבָרִים.

הָרֵי אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים בִּכְלָל מָה רוֹצִים מֵאִתָּנוּ עַכְשָׁו. כַּמָּה פְּעָמִים הִזְכַּרְנוּ אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁהָיָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אִישׁ תַּחַת גַּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֵנָתוֹ. מָה זֶּה הַמֻּשָּׂג הַזֶּה אִישׁ תַּחַת גַּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֵנָתוֹ? יֵשׁ מֻשָּׂג שֶׁנִּקְרָא שַׁלְוָה אִידִילִית. אִידִילְיָה זֶה מַשֶּׁהוּ

כָּזֶה שָׁקֵט, נִפְלָא, שֶׁקֶט פַּסְטוֹרָאלִי. אַתָּה יָכוֹל לְהַרְגִּישׁ אֶת הַשָּׁקֵט, לָחוּשׁ אוֹתוֹ. הָיוּ סוּסִים עִם עֲגָלוֹת, הַכֹּל הָיָה הַרְבֵּה יוֹתֵר תָּמִים. וַאֲנַחְנוּ הִסְתַּבַּכְנוּ וְהִסְתַּבַּכְנוּ.

אֵין שָׁקֵט, יֵשׁ סַעֲרַת רוּחוֹת, כְּמַעַט כָּל הַיּוֹם סַעֲרַת רוּחוֹת. תּוֹסִיף לְזֶה אֶת כָּל הַמַּצָּבִים שֶׁמִּסְבִיבֵנוּ - כְּשֶׁהָיָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לֹא הָיָה מַצָּב שֶׁל פְּצוּעִים וַהֲרוּגִים, בָּתֵּי חוֹלִים. הָיוּ מִתְפַּלְלִים וּמִתְרַפְּאִים, כֻּלָּם. כַּאֲשֶׁר מִן הַשָּׁמַיִם רָצוּ לְנַדֵּנֵד בֶּן אָדָם שֶׁיִּתְנַדְנֵד קְצָת אָז הוּא מְפַשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו וּלְכָל הַיּוֹתֵר בַּמִּקְרֶה הֲכִי גָּרוּעַ הוּא הוֹלֵךְ לַנָּבִיא וְעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה לְפָנֵי כֵן, וְהַנָּבִיא אוֹמֵר לוֹ מָה רָצוּ מִמֶּנּוּ, וְזֶהוּ הוּא מְסֻדָּר. לֹא חוֹלִים, לֹא תַּחֲלוּאִים לֹא בְּעָיוֹת נַפְשִׁיּוֹת, לֹא בְּעָיוֹת שֶׁל שְׁלוֹם בָּיִת לֹא בְּעָיוֹת שֶׁל חִנּוּךְ יְלָדִים, לֹא גִּיטִין וְלֹא גֵּרוּשִׁין וְלֹא כָּל הַצָּרוֹת, לֹא בְּעָיוֹת שֶׁל פַּרְנָסָה, שׁוּם דָּבָר - כָּל הַבְּעָיוֹת הָאֵלֶּה לֹא הָיוּ קַיָּמוֹת.

אָז אֵיזוֹ בְּעָיָה כֵּן הָיְתָה? אֵיךְ לַעֲבוֹד אֶת ה׳. הָיָה יֵצֶר הָרַע שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה, וַדַּאי חַיָּב לִהְיוֹת מַשֶּׁהוּ אֲבָל כָּל הַבִּלְבּוּל הַזֶּה שֶׁאֲנַחְנוּ סוֹבְלִים מִמֶּנּוּ מִכָּל הַכִּוּוּנִים - הָאָדָם פָּשׁוּט לֹא יָכוֹל לְצַיֵּר לְעַצְמוֹ צִיּוּר אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁיִּהְיֶה עוֹלָם בְּלִי כָּל הַבְּעָיוֹת הָאֵלֶּה. מָה יָכוֹל לִהְיוֹת לֹא יִהְיוּ פְּצוּעִים וְלֹא יִהְיוּ חוֹלִים וְתַחֲלוּאִים וְלֹא בְּעָיוֹת נַפְשִׁיּוֹת?

מֵאֵיפֹה בָּאוֹת הַבְּעָיוֹת הַנַּפְשִׁיּוֹת? בְּעֶשְׂרִים הַשָּׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת הַבְּעָיוֹת הַנַּפְשִׁיּוֹת הֶחְרִיפוּ מְאֹד. תַּעֲשִׂיַּת הַכַּדּוּרִים לְמִינֵיהֶם, כַּדּוּרֵי הַפְּסִיכִיאָטְרִיָּה וְכָל מִינֵי כַּדּוּרִים שֶׁהֵם אֵין בְּרֵירָה, הוּא לֹא צָרִיךְ לִהְיוֹת פְּסִיכִי כְּדֵי לָקַחַת כַּדּוּר פְּסִיכְיָאטְרִי, אֶלָּא פָּשׁוּט הוּא צָרִיךְ לְאַזֵּן שָׁם אֵיזֶה מַשֶּׁהוּ מְסֻיָּם, שֶׁבִּשְׁבִיל הָאִזּוּן הוּא לוֹקֵחַ אֶת הַכַּדּוּר הַזֶּה, בִּשְׁבִיל הַשֶּׁקֶט הַנַּפְשִׁי שֶׁלּוֹ. יֵשׁ לוֹ סְעָרָה מְיֻחֶדֶת, הוּא נִרְגַּע עַל יְדֵי מַשֶּׁהוּ מְסֻיָּם לָכֵן הוּא צָרִיךְ כַּדּוּר, ה׳ יִשְׁמֹר. בְּסַךְ הַכֹּל כַּדּוּר בַּמִּנּוּן מְסֻיָּם וְהָרִיטָלִין וְכָל הַכַּדּוּרִים הָאֵלֶּה.

בְּקִצּוּר, צָרוֹת מִכָּל הַכִּוּוּנִים, כַּמָּה גֵּרוּשִׁין וְכַמָּה פֵּירוּקֵי בָּתִּים וְכַמָּה בְּעָיוֹת שֶׁל נֹעַר מִסְכֵּן שֶׁלֹּא מוֹצֵא אֶת עַצְמוֹ וְצָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְסַמִּים וְכַמָּה אֲנָשִׁים שֶׁמְּחַפְּשִׂים עֹנֶג וְאֵין לָהֶם אֶת הָעֹנֶג הַזֶּה, כִּי הַנְּשָׁמָה שֶׁל יְהוּדִי וִיהוּדִיָּה זֶה סוֹד שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה. הוּא מְחַפֵּשׂ אֶת הַשֹּׁרֶשׁ...

טוֹב עַיִן הוּא יְבֹרָךְ

זֶה חֵלֶק מֵהַחֲרָבָן, זֶה נִקְרָא הַמּוֹחִין שֶׁנֶּחְרְבוּ. כְּשֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה הָיְתָה נֶהֱנָה לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אֶחָד בְּעַיִן טוֹבָה, שֶׁכָּל אֶחָד יִהְיֶה לוֹ כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר טוֹב. אֲבָל כְּשֶׁהָאָדָם בְּתוֹכוֹ בְּתוֹךְ מְעֹרְבֶלֶת בְּתוֹךְ בִּלְבּוּלִים שֶׁגַּם כַּאֲשֶׁר טוֹב לוֹ יֵשׁ לוֹ דְּבָרִים אֲחֵרִים שֶׁלֹּא טוֹב לוֹ, וְכַמָּה הוּא צָרִיךְ לְעוֹרֵר אֶת עַצְמוֹ לְהוֹדוֹת עַל מָה שֶׁכֵּן טוֹב וְלַעֲבֹד עַל עַצְמוֹ. מָה זֶה הָרַע עַיִן - מִתּוֹךְ הַבִּלְבּוּלִים שֶׁל הָאָדָם הוּא לֹא יָכוֹל לְסַבֵּל שֶׁלַּשְׁנִי טוֹב. רִבּוֹן הָעוֹלָמִים! הוּא לֹא יָכוֹל לְסַבֵּל אֶת זֶה. זֶה נִקְרָא רַע עַיִן. בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה טוֹב עַיִן נוֹרָאִי לְכָל אֶחָד. שִׂמְחָה שֶׁכָּל אֶחָד טוֹב לוֹ וְהוּא רוֹצֶה שֶׁלְּכָל אֶחָד יִהְיֶה טוֹב.

רַע עַיִן שֶׁל הָאָדָם עַל עַצְמוֹ, רַע עַיִן שֶׁל הָאָדָם עַל הַסּוֹבֵב, לֹא שֶׁהָאָדָם הוּא רַע לֵב, חַס וְשָׁלוֹם. אֶלָּא מֵרֹב שֶׁלֹּא טוֹב לוֹ עִם עַצְמוֹ קָשֶׁה לוֹ לְקַבֵּל אֶת הַסּוֹבֵב מֵצִלְיחִים. זֶה נִקְרָא חֻרְבַּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אֲפִילּוּ הוּא אוֹמֵר: אַתָּה יוֹדֵעַ מָה, בְּסֵדֶר נְפַרְגֵּן לוֹ, אֲבָל בִּפְנִים שָׁם, בְּתוֹכוֹ, הוּא מַרְגִּישׁ דְּקִירָה: לָמָּה הוּא, וַאֲנִי לֹא?

רָצִיתָ שִׁדּוּךְ, אַתָּה כְּבָר שָׁנִים הוֹלֵךְ - אֵיזֶה צִיּוּן לֹא הִגַּעְתָּ, אֵיזוֹ סְגוּלָה לֹא עָשִׂיתָ, תְּקוּעַ. חָבֵר שֶׁלְּךָ הָלַךְ פֹּה וְשָׁם - נָשׂוּי. הַהוּא הָלַךְ עָשָׂה כָּךְ וְכָךְ, נָשׂוּי. הוּא שׁוֹמֵעַ שֶׁאֲנָשִׁים מִתְחַתְּנִים - כָּל פַּעַם שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ שֶׁמִּישֶׁהוּ מִתְחַתֵּן - בְּמָקוֹם לְשַׂמֵּחַ מְקַבֵּל דְּקִירָה בַּלֵּב. וְזֶה כָּכָה בַּכֹּל - זֶה רוֹצֶה יְלָדִים, שָׁנִים חוֹלְפוֹת וְאֵין יְלָדִים. הָלַךְ לְפֹה, עָשָׂה כָּךְ, עָשָׂה פְּעֻלּוֹת עַכְשָׁו כָּל פַּעַם שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ שֶׁנּוֹלַד יֶלֶד - עוֹד דְּקִירָה בַּלֵּב. זֶה רוֹצֶה לְהַצְלִיחַ בְּפַרְנָסָה - לֹא מַצְלִיחַ, עוֹשֶׂה כָּךְ, עוֹשֶׂה כָּךְ, כָּל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לֹא מַצְלִיחַ. עָשׂוּ לוֹ תִּקּוּנִים עִנְיָנִים - לֹא זָז. בְּקִשֵּׁי. הוּא שׁוֹמֵעַ: זֶה הִסְתַּדֵּר בַּחַיִּים, זֶה הִסְתַּדֵּר בַּחַיִּים. מָה אִתְּךָ? מָה אִתְּךָ?

מָה זֶה מָה אִתְּךָ, אַתָּה רוֹצֶה לַעְזוֹר לִי? לֹא, סְתָם אֲנִי שׁוֹאֵל. מָה אִתְּךָ, תַּגִּיד לִי, לָמָּה אַתָּה לֹא מִסְתַּדֵּר בַּחַיִּים? יֵשׁ לְךָ אֵיזֶה בְּעָיָה? לָמָּה אַתָּה לֹא מִסְתַּדֵּר? תִּשְׁאַל אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לָמָּה אֲנִי לֹא מִסְתַּדֵּר. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא תָּקַע אוֹתִי. לָמָּה מָה אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת? אֲנִי בְּכָלָל קוֹבַע פֹּה מַשֶּׁהוּ בַּסִּפּוּר הַזֶּה?

עַכְשָׁו אֶחָד כָּזֶה, לֹא מַסְפִּיק הַבְּעָיָה שֶׁלּוֹ, אֲנָשִׁים מְשַׁגְּעִים אוֹתוֹ: נוּ מָה אִתְּךָ, מָה אִתְּךָ? זוֹרִים מֶלַח עַל הַפְּצָעִים. וְזֶה גַּם לֹא מִתּוֹךְ רַע לֵב - סְתָם מִתּוֹךְ הַמַּצָּב שֶׁלָּהֶם הַמְבֻלְבָּל הֵם כָּל הַזְּמַן שׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ וּמָה אִתְּךָ, נוּ, נוּ, זֶה נִקְרָא חֻרְבָּן. כָּל

הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה זֶה חֻרְבָּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ! גָּלוּת זֶה מַצָּב שֶׁכֻּלָּנוּ בְּתוֹךְ בּוֹץ. וְעוֹד לֹא נָגַעְתִּי בִּבְעָיוֹת שֶׁל רוּחָנִיּוּת כְּהוּא זֶה.

חֶשְׁבּוֹן פָּשׁוּט

בָּא אֵלַי יְהוּדִי הַיּוֹם, קָרָה לוֹ מָה שֶׁקָּרָה לוֹ, הוּא עָשָׂה תְּשׁוּבָה עַל מָה שֶׁהוּא עָשָׂה שְׁטֻיּוֹת, וְהִנֵּה יֵשׁ תּוֹצָאוֹת - הַדְּבָרִים שֶׁלּוֹ מִסְתַּבְּכִים. עַכְשָׁו הוּא שׁוֹאֵל אוֹתִי: עָשִׂיתִי הָרֵי תְּשׁוּבָה, הָלָכְתִּי לַמִּקְוֶה, תִּקּוּן הַכְּלָלִי, אֲנִי לֹא מֵבִין, אָז מָה עַכְשָׁו אֲנִי לֹא בְּסֵדֶר? רֵגַע אָז הַבְּעָיָה הַזֹּאת הִיא בְּעָיָה אוֹ לֹא בְּעָיָה? עַכְשָׁו יֵשׁ לִי שְׁתֵּי אֶפְשָׁרוּיוֹת: אַחַת, לְהַגִּיד לוֹ שְׁמַע אָחִי תֵּרָגַע הַכֹּל בְּסֵדֶר, עָשִׂיתָ תְּשׁוּבָה בְּסֵדֶר נוֹפְלִים קָמִים, תִּתְחַזֵּק. זֶה אֶפְשָׁרוּת אַחַת.

אֶפְשָׁרוּת שְׁנִיָּה, לוֹמַר לוֹ שְׁמַע חֲבִיבִי אַתָּה לֹא מֵבִין. אַתָּה לֹא מֵבִין מָה קוֹרֶה פֹּה. אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּתוֹךְ בּוֹץ וְאַתָּה הוֹלֵךְ לְיַצֵּר אֶת הַבּוֹץ. תִּשְׁמַע חֲבִיבִי הַבְּעָיָה בִּגְלַל הַשְׁטוּיוֹת שָׂאַתָּה עוֹשֶׂה וְזֶהוּ זֶה. תַּמְשִׁיךְ לַעֲשׂוֹת שְׁטֻיּוֹת - לְמִי הַדָּבָר הַזֶּה יַגִּיעַ? הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁנְּדַבֵּר כָּכָה, כִּי אֲנַחְנוּ בְּתוֹךְ בּוֹץ תְּקוּעִים כֻּלָּנוּ בְּיַחַד. אֲבָל אֲנָשִׁים לֹא מְחַשְּׁבִים אֶחָד וְעוֹד אֶחָד.

עַכְשָׁו מָה אַתָּה יָכוֹל לְהַגִּיד לוֹ - שְׁמַע זֶה יַעֲבוֹר, תִּתְחַזֵּק. וַאֲנַחְנוּ בְּתוֹךְ בּוֹץ כָּבֵד מְאֹד. אָז מָה אַתָּה רוֹצֶה לְקַבֵּל הֶתֵּר לַשְׁטוּיוֹת שָׂאַתָּה עוֹשֶׂה הָלְאָה? מִמְּנִּי אַתָּה רוֹצֶה לְקַבֵּל אֶת הַהֶתֵּר? תְּקַבֵּל אֶת הַהֶתֵּר וְאַחֲרֵי זֶה תַּחְזוֹר עוֹד פַּעַם עִם הַצָּרוֹת הַיּוֹתֵר מְסֻבָּכוֹת, וְלֹא יִגָּמֵר הַסִּפּוּר. אָז אִם זֶה לֹא קָשֶׁה, אָז מָה זֶה חֻרְבָּן בִּכְלָל? מָה זֶה חֻרְבָּן אִם זֶה לֹא חֻרְבָּן? זֶה הַחֻרְבָּן. זֶה בְּעַצְמוֹ חֻרְבָּן.

בִּפְרָט שֶׁרַבִּי נָתָן מַסְבִּיר לָנוּ (הִלְכוֹת נִזְקֵי שְׁכֵנִים) שֶׁפְּגָמֵי הַבְּרִית גּוֹרְמִים לְאָדָם רַע עַיִן. רַבִּי נָתָן קוֹשֵׁר אֶת זֶה עִם בִּלְעָם. בִּלְעָם הָרָשָׁע הָיָה רַע עַיִן גָּדוֹל בִּגְלַל פְּגָמֵי הַבְּרִית הַגְּדוֹלִים שֶׁלּוֹ. פְּגָמֵי הַבְּרִית גּוֹרְמִים לְאָדָם רַע עַיִן. כָּל הָרַע עַיִן שֶׁל בִּלְעָם בָּא בִּגְלַל הַטֻּמְאוֹת שֶׁטִּמֵּא אֶת עַצְמוֹ עִם הָאָתוֹן. זֹאת אוֹמֶרֶת פְּגָמֵי הַבְּרִית גּוֹרְמִים לְאָדָם רַע עַיִן. מָה זֶה הָרַע עַיִן הַזֶּה?

הוּא רוֹצֶה לְחַטֵּט אֵצֶל הַשֵּׁנִי כָּל הַזְּמַן וְלֹא טוֹב לוֹ עִם הַהַצְלָחָה שֶׁל הַשֵּׁנִי וְלֹא טוֹב לוֹ גַּם עִם עַצְמוֹ. הוּא רַע עַיִן עַל עַצְמוֹ, הוּא רַע עַיִן עַל הַסּוֹבֵב, רַע עַיִן עַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא - הַכֹּל זֶה רַע עַיִן, זֶה הַכֹּל מֵבִיא פְּגָמֵי הַבְּרִית. אָז יֵשׁ לָאָן לִבְרֹחַ

מִכָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה? יֵשׁ לְאָן לָלֶכֶת? זֶה הַחֲרָבָן עַצְמוֹ! בִּזְמַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה לְכֻלָּם מַלֵּא מַלֵּא טוֹב עַיִן. טוֹב עַיִן אָדָם עַל עַצְמוֹ - כֵּן, אָדָם שָׂמֵחַ בְּמַה שֶׁהוּא עָשָׂה.

מָה קַמְצָא עָשָׂה?

הַחֲרָבָן נִגְרַם בִּגְלַל קַמְצָא וּבַר קַמְצָא. מָה הָיָה בְּקַמְצָא וּבַר קַמְצָא, מָה הָיָה הַסִּפּוּר שָׁם בְּעֶצֶם? אָז אָדָם הִזְמִין שָׁם אֶת קַמְצָא וְהִגִּיעַ בַּר קַמְצָא. הַמַּהַרְשָׁ"א אוֹמֵר שֶׁזֶּה הָיָה הַבֵּן שֶׁלּוֹ. עָשָׂה שִׂמְחָה וּבְמָקוֹם קַמְצָא - הִגִּיעַ בַּר קַמְצָא, הַבֵּן שֶׁלּוֹ. וְהוּא הִתְעַקֵּשׁ לְגָרֵשׁ אוֹתוֹ, בַּר קַמְצָא אָמַר אֲנִי לוֹקֵחַ אֶת כָּל הַסְּעוּדָה עָלַי - הַכֹּל עָלַי, תַּשְׁאִיר אוֹתִי אַל תְּזַעְזֵעַ אוֹתִי. אָמַר לוֹ אַתָּה לֹא נִשְׁאַר פֹּה, אֲנִי לֹא מוּכָן.

בַּר קַמְצָא הָלַךְ וְהִלְשִׁין: מָרְדוּ בְּךָ קֵיסָר! מִי אָמַר שֶׁמָּרְדוּ? נִשְׁלַח קָרְבָּן נִרְאֶה אִם יַקְרִיבוּ אוֹ לֹא יַקְרִיבוּ. בַּר קַמְצָא הָלַךְ פָּגַע בּוֹ בָּעַפְעַפַּיִם שֶׁעַל הָעַיִן וּבִשְׁפָתַיִם, מוּמִים כָּאֵלּוּ שֶׁאֶצֶל הַגּוֹיִם זֶה בִּכְלָל לֹא נֶחְשָׁב מוּם וְאָז הִסְתַּבְּכוּ. כִּי מָה יַגִּידוּ הַגּוֹיִם שֶׁאֶצְלָנוּ זֶה מוּם אֶצְלָם זֶה לֹא מוּם? אִי הָכִי, אַתֶּם יוֹתֵר מְרוֹמָמִים מֵאִתָּנוּ? אַתֶּם יוֹתֵר מְעֻלִּים מֵאִתָּנוּ? זֶה בִּדְיוּק סִבָּה יוֹתֵר לִרְדִיפוֹת. אָז לֹא הָיְתָה בְּרֵירָה, אִי אֶפְשָׁר הָיָה לְפַגֵּעַ בּוֹ וּבַר קַמְצָא עָשָׂה אֶת זֶה בְּכַוָּנָה וְאִי אֶפְשָׁר גַּם לְהַקְרִיב אֶת זֶה - אָהה, אַתָּה רוֹאֶה, יֵשׁ פֹּה מֶרֶד.

וְלָמָּה הוּא פָּגַע דַּוְקָא מֵעַל הָעֵינַיִם וּבַשְּׂפָתַיִם? כִּי אֵצֶל עַם יִשְׂרָאֵל הַכֹּל הוֹלֵךְ לְפִי הָעֵינַיִם וְהַפֶּה, וְכָל הַקְּדֻשָּׁה עוֹמֶדֶת עַל שְׁמִירַת הַפֶּה וְהָעֵינַיִם. עַי"ן פֵּ"ה צַדִּי"ק. יֵשׁ עַיִן וּפֶה - זֶה צַדִּיק, וְשָׁם הוּא פָּגַם.

אוֹמֵר הַמַּהַרְשָׁ"א: רִבּוֹן הָעוֹלָמִים מָה הָיְתָה הַבְּעָיָה פֹּה בְּעֶצֶם? הוּא הִזְמִין אֶת קַמְצָא, לֹא בָּא קַמְצָא בָּא הַבֵּן שֶׁלּוֹ, בַּר קַמְצָא, נוּ בְּסֵדֶר אָז מָה? מִזֶּה חָרְבָה יְרוּשָׁלַיִם? הוּא אוֹמֵר: לֹא, תַּקְשִׁיב טוֹב. מָה קַמְצָא אָשֵׁם הוּא שׁוֹאֵל, מָה קַמְצָא - בְּסֵדֶר, בַּר קַמְצָא הָלַךְ וְהִלְשִׁין, אֲבָל מָה קַמְצָא אָשֵׁם? הָאַבָּא מָה אָשֵׁם? הוּא הִזְמִין אֶת הָאַבָּא, הִגִּיעַ הַבֵּן, אָז הַבֵּן הָלַךְ וְהִלְשִׁין, מָה אָשֵׁם הָאַבָּא בִּכְלָל?

אוֹמֵר הַמַּהַרְשָׁ"א כֵּן, הָאַבָּא אָשֵׁם. לֹא הִזְמִינוּ אוֹתְךָ - בִּשְׁבִיל זֶה אַתָּה לֹא מַגִּיעַ? אַתָּה לֹא מַזְמִין אוֹתִי? כָּכָה מַתְחִילִים הַחֶשְׁבּוֹנוֹת - אַתָּה לֹא מַזְמִין אוֹתִי?! אוּלַי הוּא שָׂכַח? אוּלַי הַהַזְמָנָה נִתְקְעָה עִם הַדֹּאַר? אוּלַי בְּדִיּוּק מִישֶׁהוּ אָמַר שֶׁיִּקַּח אֶת זֶה וְלֹא הֵבִיא לְךָ אֶת הַהַזְמָנָה - כַּמָּה סִבּוֹת יְכוֹלוֹת לִהְיוֹת עַל הַטָּעוּת הַזּוֹ. הוּא

חָבֵר טוֹב שֶׁלְּךָ, אָז לָמָּה אַתָּה לֹא יָכוֹל לְפַרְגֵּן וּלְהַגִּיעַ לַמְּרוֹת שֶׁלֹּא הִגִּיעָה הַהַזְמָנָה? לָמָּה אַתָּה לֹא יָכוֹל לְפַרְגֵּן? פָּגַע לִי בַּכָּבוֹד שֶׁלִּי... הוּא לֹא הִזְמִין אוֹתִי, אֲנָשִׁים רְחוֹקִים יוֹתֵר מִמֶּנִּי הוּא הִזְמִין... אָז אוֹמֵר הַמַּהַרְשָׁ״א זוֹ הָיְתָה הַבְּעָיָה. כְּשֶׁיֵּשׁ טוֹב עַיִן מְדַלְּגִים עַל כָּל זֶה. עַל הַכֹּל מְדַלְּגִים.

מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה - אִם אַתָּה שָׂמֵחַ כְּשֶׁהַשֵּׁנִי מַצְלִיחַ, אַתָּה בּוֹנֶה הֲגָנָה שֶׁאַף אֶחָד לֹא יָכוֹל לְהַזִּיק לְךָ. כִּי יֵשׁ לוֹ טוֹב עַיִן, וָטוֹב עַיִן הוּא יְבֹרָךְ. אֲבָל כְּשֶׁאָדָם יֵשׁ לוֹ רַע עַיִן אָז הָרַע עַיִן הַזֶּה הוּא בּוּמֶרַנְג. כְּשֶׁהוּא יִזְכֶּה, אֲחֵרִים יְכוֹלִים לְהַזִּיק לוֹ גַּם כֵּן. כְּשֶׁהָאָדָם לֹא עוֹבֵד עַל זֶה לִשְׁמוֹחַ שֶׁאֲחֵרִים זוֹכִים, זֶה יָכוֹל לְהַזִּיק לוֹ בַּהַצְלָחָה שֶׁלּוֹ חַס וְשָׁלוֹם. בִּזְמַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לֹא הָיָה מָה לְתַקֵּן בִּכְלָל, כָּל הַבְּעָיָה הַזֹּאת לֹא הָיְתָה קַיֶּמֶת בְּכָל הַמֶּרְחָב כֻּלּוֹ, אֲנָשִׁים מְסֻדָּרִים, אָדָם טוֹב לוֹ עִם מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה הוּא שָׂמֵחַ עִם הַמִּצְווֹת שֶׁהוּא עוֹשֶׂה.

מְבֻלְבָּלִים

רַבִּי נַחוּם מִטְשֶׁרְנוֹבִיל הָיָה עוֹסֵק הַרְבֵּה בְּפִדְיוֹן שְׁבוּיִים. בְּחוּץ לָאָרֶץ, הַיְּהוּדִים חָכְרוּ מֵהַפָּרִיצִים הַגּוֹיִם בָּתֵּי מַרְזֵחַ וְהָיָה קָשֶׁה לָהֶם לְשַׁלֵּם כִּי הַגּוֹיִם נִצְּלוּ אוֹתָם, וְזָרְקוּ אוֹתָם לַבּוֹר וְשִׁסּוּ בָּהֶם כְּלָבִים, וְסָבְלוּ, וְהָיָה צָרִיךְ לִפְדּוֹת אֶת הַשְּׁבוּיִים, פִּדְיוֹן שְׁבוּיִים. הוּא אָסַף הֲמוֹן כְּסָפִים, וּפַעַם אַחַת בַּדָּרָכִים רַבִּי נַחוּם מִטְשֶׁרְנוֹבִיל מַגִּיעַ לָאֶחָד הַכַּפָּרִים, וּמִתְאָרֵחַ שָׁם. בַּחֲצוֹת לַיְלָה הִתְעוֹרֵר וְיָשַׁב לְהַגִּיד תִּקּוּן חֲצוֹת עִם בְּכִיּוֹת. פִּתְאוֹם מִי שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלוֹת הַבְּכִיּוֹת שֶׁלּוֹ? אִשְׁתּוֹ שֶׁל בָּעַל הָאַכְסַנְיָה. בַּעְלָהּ כְּבָר הָלַךְ לִישׁוֹן, הֵעִירָה אוֹתוֹ: קוּם תִּרְאֶה, הָאוֹרֵחַ הַזֶּה בּוֹכֶה, לְךָ תֵּדַע אֵיזֶה צָרוֹת יֵשׁ לוֹ. הִיא לֹא וִתְּרָה לוֹ, הוּא קָם עִם הַפִּגְ׳מָה, הוֹלֵךְ וְדוֹפֵק לוֹ בַּדֶּלֶת. רַבִּי נַחוּם מִטְשֶׁרְנוֹבִיל נִרְגַּע, מְקַדֵּם אוֹתוֹ בְּחִיּוּךְ. אוֹמֵר לוֹ סְלַח לִי אֲדוֹנִי יֵשׁ לְךָ אֵיזֶה בְּעָיָה אַתָּה רוֹצֶה מַשֶּׁהוּ? אוֹמֵר לוֹ לֹא. הֲבַנְתִּי שָׁאַתָּה בּוֹכֶה, בְּכִיתָ, אַתָּה בְּצַעַר. אוֹמֵר לוֹ כֵּן, עַל חֻרְבָּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, זֶה חֲצוֹת - חֻרְבָּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ? אֵיזֶה חֻרְבָּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ? אוֹמֵר לוֹ אַתָּה הָרֵי יְהוּדִי נָכוֹן? פַּעַם לַיְּהוּדִים הָיָה בֵּית מִקְדָּשׁ וְנֶחְרַב, וַאֲנַחְנוּ מְחַכִּים שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְנַעֲלֶה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְיָבוֹא מָשִׁיחַ וְתִהְיֶה הַגְּאוּלָה. אָמַר לוֹ: מָה אַתָּה אוֹמֵר, כֵּן בִּרְצִינוּת? כֵּן. מָה דַּעְתְּךָ לַעֲלוֹת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל? אָמַר לוֹ: אֲנִי בִּדְבָרִים כְּאֵלֶּה קָשֶׁה, אֲנִי הוֹלֵךְ לִשְׁאוֹל אֶת אִשְׁתִּי. אֲנִי לְבַד לֹא מַחְלִיט כְּאֵלֶּה דְּבָרִים...

הוּא הוֹלֵךְ לִשְׁאוֹל אֶת אִשְׁתּוֹ, צָרִיךְ לַעֲלוֹת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, צָרִיךְ לָבוֹא הַמָּשִׁיחַ, שְׁבִּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה פַּעַם נֶחְרַב, וְעַל זֶה הוּא בּוֹכֶה. הוּא רוֹצֶה מָשִׁיחַ וְעוֹלִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהוּא שׁוֹאֵל אוֹתִי אִם אֲנַחְנוּ מוּכָנִים לַעֲלוֹת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אָמְרָה לוֹ: תַּגִּיד לוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא יְכוֹלִים לַעֲזֹב כָּזֶה מָקוֹם, יֵשׁ לָנוּ פֹּה תַּרְנְגוֹלִים, לוּלִים, יֵשׁ לָנוּ פֹּה אַוְזִים, זֶה לֹא שַׁיָּךְ בִּכְלָל לַעֲזֹב אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה. לֹא שַׁיָּךְ.

הוּא חוֹזֵר לְרַבִּי נַחוּם, סְלַח לִי, תִּרְאֶה, שָׁאַלְתִּי אֶת אִשְׁתִּי, הִיא אָמְרָה לִי מָה שֶׁאַתָּה אוֹמֵר זֶה דְּבָרִים יָפִים אֲבָל אַתָּה צָרִיךְ לְהָבִין אוֹתָנוּ יֵשׁ לָנוּ פֹּה לוּלִים וְאַוְזִים זֶה לֹא מַתְאִים לָנוּ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אַתָּה מֵבִין?

אָז הָרַב אוֹמֵר לוֹ תַּקְשִׁיב, עוֹד מְעַט מַגִּיעִים הַקּוֹזָאקִים וְהַשֵּׁם יְרַחֵם מָה שֶׁהֵם עוֹשִׂים, הֵם יְכוֹלִים לָבוֹא וְאַתֶּם תִּשָּׁאֲרוּ בְּלִי כְּלוּם, אַתָּה מֵבִין? זֶה מְסֻכָּן מְאֹד, אָז לֹא עָדִיף לְךָ לַעֲלוֹת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל? אָמַר לוֹ אַתָּה יוֹדֵעַ זוֹ שְׁאֵלָה, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ, אֲנִי חַיָּב לִשְׁאוֹל אֶת אִשְׁתִּי. אֲנִי לְבַד לֹא יָכוֹל לְהַחְלִיט...

הוּא הוֹלֵךְ לִשְׁאוֹל אֶת אִשְׁתּוֹ, וְהִיא אָמְרָה לוֹ תַּגִּיד לַיְּהוּדִי הַזֶּה שֶׁאִם יָבוֹאוּ הַקּוֹזָאקִים אֲנַחְנוּ נָגִיד לָהֶם שֶׁהֵם יַעֲלוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַאֲנַחְנוּ נִשָּׁאַר פֹּה עִם הָאַוְזִים וְהַתַּרְנְגוֹלִים וְהַלּוּלִים...

מֵרֹב בִּלְבּוּל אֲנַחְנוּ לֹא מְבִינִים אֲפִילּוּ מָה רוֹצִים מֵאִתָּנוּ. מָה זֶה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל? מָה זֶה חֻרְבָּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ? כָּל זֶה בִּלְבּוּל, זֶה נִקְרָא הַסְתָּרָה. אוֹמֵר רַבֵּנוּ שֶׁאָדָם הַמִּתְאַבֵּל עַל יְרוּשָׁלַיִם זוֹכֶה וְרוֹאֶה בְּבִנְיָנָהּ, זוֹכֶה - הוּא מְקַבֵּל עַכְשָׁו אֶת בִּנְיַן יְרוּשָׁלַיִם. עַכְשָׁו נִבְנֶה הַיְרוּשָׁלַיִם שֶׁלּוֹ - הַמּוֹחִין נִבְנִים כָּעֵת - עַכְשָׁו הוּא זוֹכֶה, הַמּוֹחִין הַחֲבִיבִין שֶׁלּוֹ, כִּי הַמּוֹחִין הַהֲרוּסִים שֶׁלּוֹ זֶה נִקְרָא חֻרְבָּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. "וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם" בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל. הַמּוֹחִין שֶׁלָּנוּ הַהֲרוּסִים, פְּגָמֵי הַבְּרִית הַזֹּהַמָּה וְהַטִּנּוֹפֶת שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּתוֹכָם, זֶה חֻרְבָּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כָּל הַקְּרֻבָּה נֶהֱרְסָה לָנוּ.

אֲבָל מַזְהִירִים אוֹתָנוּ צַדִּיקִים - תִּזָּהֵר שֶׁלֹּא תִּהְיֶה עַצְבוּת, כִּי עַצְבוּת זֶה תְּלוּנָה וְעַצְבוּת זֶה יֵאוּשׁ. מִזֶּה תִּזָּהֵר.

הָעַצְבוּת הוֹקֶרֶת

הַחוֹזֶה מִלֵּבְלִין הָיָה בִּקְרֻדֶשָׁה גְּדוֹלָה, גַּם כְּשֶׁהָיָה בַּדְּרָכִים אָז הוּא לֹא הָיָה מִתְאַכְסֵן אֵצֶל כָּל אֶחָד. פַּעַם אַחַת הוּא הִזְדַּמֵּן לְמָקוֹם, לָאֶחָד מֵהַמְקֹרָבִים שֶׁלּוֹ שֶׁיָּדַע שֶׁהֵכִין לוֹ חֶדֶר מְיֻחָד, וּבָאֶמְצַע פִּתְאוֹם הוּא בָּא לִישׁוֹן וּמַרְגִּישׁ שֶׁהוּא לֹא מְסֻגָּל. מַפְרִיעַ לוֹ שָׁם מַשֶּׁהוּ, דּוֹקֵר אוֹתוֹ ! מָה קוֹרֶה פֹּה ? הוּא אוֹמֵר לַמְּאָרֵחַ שֶׁלּוֹ דּוֹקֵר אוֹתִי, וְהוּא לֹא הֵבִין - הֵמִיטָה הַזֹּאת אַף אֶחָד לֹא יָשֵׁן עָלֶיהָ, גַּם זֶה שֶׁהֵכִין אוֹתָהּ וּבָנָה אוֹתָהּ אָדָם יָרֵא שָׁמַיִם מְאֹד מְאֹד גָּדוֹל. הוּא לֹא הֵבִין אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת. אָז אָמַר לוֹ כְּבוֹד הָרַב הַמִּטָּה הַזֹּאת אַף אֶחָד לֹא יָשֵׁן בָּהּ מֵעוֹלָם, וְהַיְהוּדִי שֶׁבָּנָה אֶת הַמִּטָּה הַזֹּאת וְהִרְכִּיב אוֹתָהּ הוּא בְּעַצְמוֹ אָדָם יָרֵא שָׁמַיִם מְאֹד מְאֹד גָּדוֹל.

הַנִּגָּר יָרֵא הַשָּׁמַיִם הַזֶּה, מָתַי הוּא הֵכִין אֶת הַמִּטָּה ? אָמַר לוֹ בְּבֵין הַמְּצָרִים. אָמַר זוֹ הַנְּקֻדָּה, אָדָם יָרֵא שָׁמַיִם וּבֵין הַמְּצָרִים הָיְתָה לוֹ עַצְבוּת גְּדוֹלָה, אֶת הָעַצְבוּת הַזֹּאת אֲנִי מַרְגִּישׁ בַּמִּטָּה. הָעַצְבוּת הַזֹּאת הוֹקֶרֶת אוֹתִי... גַּם הַחוֹזֶה הִרְגִּישׁ אֶת חֻרְבָּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אֲבָל לֹא עַצְבוּת.

עִם עַצְבוּת וְיֵאוּשׁ - לֹא יִהְיֶה פֹּה שׁוּם דָּבָר, אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים אֵיךְ יִהְיֶה פֹּה פִּתָּרוֹן, לֹא נִרְאָה פֹּה שׁוּם דָּבָר שֶׁמִּסְתַּמֵּן אֵיזֶה פִּתָּרוֹן מֵאֵיזֶה שֶׁהוּא כִּוּוּן, וְלָכֵן מִסְתַּבְּכִים כָּל הַזְּמַן...

פְּרוֹפּוֹרְצְיוֹת

אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מֵעַל לַכֹּל. וְהוּא אַחֲרַאי עַל כָּל הַמַּעֲרָכֶת הַזֹּאת, וְאִם בֶּאֱמֶת רוֹצִים לְמוּד זְכוּת הֲכִי גָּדוֹל עֲלֵי אֲדָמוֹת שֶׁיָּכוֹל לִהְיוֹת, אָז אֵין לְךָ לְמוּד זְכוּת יוֹתֵר מִזֶּה: שֶׁאֲנַחְנוּ מְבֻלְבָּלִים כֻּלָּנוּ, וְלָכֵן קַל לָנוּ לָדוּן לְכַף זְכוּת כָּל אֶחָד. וְלֹא דַּי בָּזֶה, הַלְמוּד זְכוּת הֲכִי גָּדוֹל - אֲנָשִׁים פֹּה לֹא גָּדְלוּ עַל בִּרְכֵּי יַהֲדוּת וְלֹא פָּרְקוּ עֹל: אֲנָשִׁים פֹּה גָּדְלוּ מְבֻלְבָּלִים. גָּדְלוּ בְּתוֹךְ טֻמְאוֹת. לֹא גָּדְלוּ בְּמֵאָה שְׁעָרִים וּפָרְקוּ עֹל, לֹא גָּדְלוּ בְּתַלְמוּדֵי תוֹרָה וְנִהְיוּ פּוֹרְקֵי עֹל. לֹא גָּדְלוּ בְּתוֹךְ יְשִׁיבוֹת וְנִהְיוּ פּוֹרְקֵי עֹל, גָּדְלוּ בְּתוֹךְ הֶפְקֵרוּת וְעַל כָּל פָּנִים מְנַסִּים לֹא לַחֲטֹא וְזֶה קָשֶׁה בְּתוֹךְ כָּל הַטֻּמְאוֹת שֶׁמְּסָבִיב - יֵשׁ לְךָ לְמוּד זְכוּת יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה ?

זוֹ לֹא לְגִיטִימַצְיָה לַעֲבֵרוֹת אֲבָל לְפָחוֹת פְּרוֹפּוֹרְצְיָה ! רוֹב הָאֲנָשִׁים גָּדְלוּ פֶּרֶא בְּכָל נוֹשֵׂא הַיַּהֲדוּת, לֹא יָדְעוּ כְּלוּם וְגַם אִם כֵּן יָדְעוּ, יָדְעוּ: אָסוּר וְאָסוּר וְאָסוּר. אָמְרוּ

לָהֶם הַכֹּל שָׁחוֹר וְשָׁחוֹר, בִּזְמַן שֶׁהִלְעִיטוּ אוֹתָם: אָסוּר זֶה, תִּתְרַחֵק תִּתְרַחֵק תִּתְרַחֵק. מִמַּה תִּתְרַחֵק? מִמַּה? לֹא טוֹב לֹא כְּדַאי לְךָ לִשְׁמוֹעַ אֶת זֶה, סְתָם יַהֲרְסוּ לְךָ אֶת הַחַיִּים... הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא יוֹדֵעַ אֶת כָּל זֶה? נִסְתָּר מִמֶּנּוּ כָּל זֶה? זוֹ לֹא לְגִיטִימַצְיָה לַעֲבֵרוֹת - אֲבָל שֶׁאָדָם יִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ אַחֶרֶת, וְיָבִין שֶׁבְּרֵגַע שֶׁאָדָם יְרַחֵם עַל עַצְמוֹ יִתְעוֹרְרוּ עָלָיו רַחֲמִים. וְשֶׁהָאָדָם יַתְחִיל לְרַחֵם עַל עַצְמוֹ, כֵּן, לְרַחֵם עַל עַצְמוֹ.

לְרַחֵם עַל עַצְמוֹ: יֵשׁ בִּי טוֹב. יֵשׁ בִּי דְּבָרִים טוֹבִים, אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁאֲנִי בְּכָזֶה בּוֹץ? לֹא מַתְאִים לִי בִּכְלָל. צָרִיךְ לְרַחֵם עַל עַצְמוֹ - זֶה יָכוֹל לְחַלֵּץ אוֹתוֹ וּלְהוֹצִיא אוֹתוֹ. הוּא יְעוֹרֵר עַל עַצְמוֹ רַחֲמִים נוֹרָאִיִּים, הוּא יִתְעוֹרֵר בִּבְכִיָּה עֲמוּקָה אַךְ גַּם כָּאן לֹא מִתּוֹךְ יֵאוּשׁ, יַתְחִיל לְרַחֵם עַל עַצְמוֹ - זֶה לֹא מַתְאִים לִי כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה, לֹא מַתְאִים לִי כָּל הַשְּׁטוּיוֹת הָאֵלּוּ, זֶה לֹא מַתְאִים לִי בִּכְלָל, יֵשׁ לִי נְשָׁמָה הָרְבֵּה יוֹתֵר קְדוֹשָׁה מִכָּל הַשְּׁטוּיוֹת הָאֵלּוּ. בִּכְלָל בִּכְלָל לֹא מַתְאִים לִי. הַיֵּצֶר הָרַע מְשַׁגֵּעַ אוֹתִי אֲבָל זֶה בִּכְלָל לֹא מַתְאִים לִי - הַיֵּצֶר הָרַע מְבַלְבֵּל אוֹתִי וּמֵסִית אוֹתִי יוֹם יוֹם אֲבָל זֶה לֹא מַתְאִים לִי. מַתְאִים לִי מַשֶּׁהוּ אַחֵר לְגַמְרֵי. מַתְאִים לִי הַכְּסוּפִים שֶׁבִּפְנִים, מַתְאִים לִי מָה שֶׁאֲנִי בְּעֶצֶם בִּפְנִים, הַשְּׁאָר מִסָּבִיב זֶה רַק בִּלְבּוּל שֶׁמְּבַלְבֵּל אוֹתִי הַיֵּצֶר בְּחָכְמָתוֹ הַנִּפְלָאָה...

אוֹמֵר הָאַרִיזַ"ל: הַיֵּצֶר מְעֹרָב בְּתוֹךְ הָאָדָם עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁכָּבָר הוּא לֹא יָכוֹל לְהַבְחִין אִם זֶה הוּא אוֹ יֵצֶר הָרַע בִּכְלָל. עַד כְּדֵי כָּךְ הוּא מְעֹרָב עִם יֵצֶר הָרַע. זֶה הַקֹּשִׁי הַגָּדוֹל בְּכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה. שֶׁהוּא לֹא יוֹדֵעַ אִם הַיְצָרִים הָאֵלֶּה זֶה הַיֵּצֶר שֶׁלִּי אוֹ זֶה אֲנִי, וְכָל פַּעַם צָרִיךְ הַצַּדִּיק לְהַגִּיד לוֹ לֹא, זֶה לֹא אַתָּה, זֶה יֵצֶר הָרַע, לֹא אַתָּה. אַתָּה בֶּן מֶלֶךְ, אַתָּה בֶּן מֶלֶךְ, זֶה לֹא אַתָּה בִּכְלָל. כָּל הַזֶּהֲמָה הַזּוֹ, הָאָדָם כְּבָר לֹא בָּטוּחַ מִי אֲנִי בִּכְלָל בְּכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה.

כַּמָּה אֲנָשִׁים שָׁאֲלוּ אוֹתִי: אֲנִי בֶּן מֶלֶךְ אוֹ בֶּן שִׁפְחָה, מִי אֲנִי בִּכְלָל? אֲנִי מֻהַסְטָרָא אַחֲרָא אוֹ מֻהַקְּדֻשָּׁה, מִי אֲנִי בִּכְלָל? אִם אֲנִי מֻהַקְּדֻשָּׁה לָמָּה אֲנִי נִמְשָׁךְ לַשְּׁטוּיוֹת? לָמָּה זֶה צָרִיךְ לְהִתְעוֹרֵר בִּי כָּל פַּעַם בְּצוּרָה כָּזֹאת אַגְרֻסִיבִית, מְטֹרָפֶת, לָמָּה זֶה מִתְעוֹרֵר בִּי כָּל פַּעַם הַדָּבָר הַזֶּה אִם אֲנִי מֻהַקְּדֻשָּׁה? בִּשְׁבִיל זֶה בָּא רַבֵּנוּ לְהַגִּיד לְךָ: לֹא, אַתָּה מֻהַקְּדֻשָּׁה!

אֲנִי מַכִּיר אֶת זֶה אַל תִּתְבַּלְבֵּל אֲנִי מַכִּיר אֶת הַשֵּׁמוֹת שֶׁלָּכֶם. אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁתִּצְטָרְכוּ לַעֲבוֹר כְּזֶה בְּרוּר קָשֶׁה. אֲנִי בָּאתִי לַעְזוֹר לָכֶם בַּנְּקוּדָה הַזֹּאת, זֶה חֲרְבָּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

לֹא שָׁוֶה?

בָּא רַבִּי נָתָן וּמַסְבִּיר אֶת זֶה כָּל כָּךְ נִפְלָא: לָמָּה חָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁלֹּא בִּרְכוּ בַּתּוֹרָה תְּחִלָּה, רִבּוֹן הָעוֹלָמִים, מָה אַתָּה שׁוֹאֵל אֶת הַנְּבִיאִים, הֵם לֹא יוֹדְעִים? מִי לֹא יוֹדֵעַ אֶת זֶה - צְרִיכִים לְהַגִּיעַ לַנְּבִיאִים? כָּל אֶחָד יָכוֹל לָדַעַת עַל מָה חָרְבָה הָאָרֶץ. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן. לָמָּה חָרְבָה הָאָרֶץ? פָּשׁוּט - בִּגְלַל שֶׁעָשׂוּ שְׁטֻיּוֹת חָרְבָה הָאָרֶץ. מָה הַבְּעָיָה? אָדָם עוֹשֶׂה הָפוּךְ מִמַּה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר נֶחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ... לֹא, לֹא, אוֹמֵר רַבִּי נָתָן - זוֹ לֹא הַנְּקֻדָּה. עַל מָה חָרְבָה הָאָרֶץ? מָה הַשֹּׁרֶשׁ שֶׁל הַסִּבָּה. הַשֹּׁרֶשׁ לְכָל זֶה - לָמְדוּ תּוֹרָה, הִמְשִׁיכוּ לְקַיֵּם מִצְווֹת, הַכֹּל קִיְּמוּ, רַק בְּעָיָה אַחַת הָיְתָה שָׁם: הֵם לֹא שָׂמְחוּ עִם מָה שֶׁהֵם עוֹשִׂים, לֹא הֶאֱמִינוּ בְּעַצְמָם.

"מָה שָׁוֶה הַתְּפִלִּין שֶׁלִּי? מָה שָׁוָה בִּרְכַּת הַמָּזוֹן שֶׁלִּי? מָה שָׁוֶה הַשִּׁעוּר שֶׁהָלַכְתִּי? מָה שָׁוֶה תִּקּוּן הַכְּלָלִי? מָה שָׁוָה הַהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁאֲנִי מִתְבּוֹדֵד? מָה שָׁוֶה הַמִּקְוֶה שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ? מָה שָׁוָה שַׁבָּת שֶׁאֲנִי שׁוֹמֵר? מָה שָׁוֶה אִם אֲנִי נִרְאָה כְּמוֹ שֶׁאֲנִי נִרְאָה?"

"אֲנִי יוֹדֵעַ לָמָּה צְרִיכִים לְהַגִּיעַ וְלֹא נִרְאָה לִי אִי פַּעַם שֶׁאֲנִי אַגִּיעַ לְשָׁם, לֹא בַּתּוֹרָה וְלֹא בַּתְּפִלָּה וְלֹא בַּקְּדֻשָּׁה וְלֹא בִּשְׁמִירַת הָעֵינַיִם וְלֹא בִּשְׁמִירַת הַפֶּה, זֶה רָחוֹק מִמֶּנִּי - אֲנִי רוֹצֶה אֲבָל זֶה רָחוֹק מְאֹד מְאֹד. אָז אֵיךְ אַתָּה אוֹמֵר לִי תִּשְׂמַח בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן? אֵיךְ אֲנִי אֶשְׂמַח בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן? לָמָּה זֶה יָבִיא אוֹתִי?"

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן: כֵּן, זֶה יָבִיא אוֹתְךָ! זֶה יָבִיא אוֹתְךָ! הַשִּׂמְחָה בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן תָּבִיא אוֹתְךָ, הַשִּׂמְחָה בְּקְרִיאַת שְׁמַע תָּבִיא אוֹתְךָ, הַשִּׂמְחָה בִּשְׁמִירַת שַׁבָּת תָּבִיא אוֹתְךָ. זֶה יָבִיא אוֹתְךָ, זֶה יַרְאֶה לְךָ אֶת הַמַּסְלוּל. וְאֶת זֶה הַבַּעַל דָּבָר רוֹצֶה לְהַעֲלִים, פֹּה הוּא רוֹצֶה לִגְנֹב אֶת הַכֹּל וְעַל זֶה שֶׁהוּא מְהַפֵּךְ אֶת הַמְּרִירוּת לְעַצְבוּת הוּא גּוֹנֵב אֶת הַכֹּל. אֵיךְ הוּא מַכְנִיס לְךָ: אֵין לְךָ אֲפִילוּ קְרִיאַת שְׁמַע, תִּרְאֶה אֵיךְ אַתָּה נִרְאָה, וּבִבְרַכַּת הַמָּזוֹן תִּרְאֶה אֵיךְ שָׁאַתָּה נִרְאָה וּבַשִּׁעוּר שָׁאַתָּה בָּא תִּרְאֶה אֵיךְ שָׁאַתָּה נִרְאָה, וְכַמָּה אַתָּה כְּבָר לוֹמֵד וְכַמָּה אַתָּה כְּבָר מִתְפַּלֵּל, וְזֶהוּ עָזוֹב אֶת הַכֹּל. וְהַמְּרִירוּת הוֹפֶכֶת

לְעַצְבוּת וּבֶטַח הַכֹּל נִגְמָר, לֹא יֵצֵא מִמְּךָ כְּלוּם כְּבָר. כָּךְ הוּא גַּנָּב אֶת הַכֹּל וְאָז הוּא מַכְנִיס לָנוּ בָּרֹאשׁ אַתָּה מִקְרֶה אָבוּד זֶהוּ זֶה. סִפּוּם הַסַּגְיָה. זֶה הַחֹרְבָּן בְּעַצְמוֹ!

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן זֶהוּ "עַל "מָה אָבְדָה הָאָרֶץ"", שֶׁלֹּא בֵּרְכוּ בַּתּוֹרָה תְּחִלָּה - שֶׁלֹּא שָׂמְחוּ עִם מָה שֶׁעוֹשִׂים, זֶה הָיָה שְׁלַבִּים. מִי בְּכֻלָּל יָכוֹל לְפָרֵק בֶּן אָדָם שֶׁנִּמְצָא בְּמַדְרֵגוֹת? וּלְהַחְרִיב אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ? שְׁלַבִּים שְׁלַבִּים. טִפְּטוּפִים: לֹא יֵצֵא מִפֹּה כְּלוּם, לֹא יֵצֵא מִפֹּה כְּלוּם, מָה אַתָּה שָׂמֵחַ עִם זֶה, מָה כְּבָר לָמַדְתָּ, שְׁתֵּי הֲלָכוֹת? מָה יֵצֵא מִיַּלְקוּט יוֹסֵף שָׁאַתָּה לוֹמֵד אַתָּה תִּהְיֶה כְּמוֹ הָרַב עוֹבַדְיָה יוֹסֵף? לֹא יֵצֵא מִפֹּה כְּלוּם, יַלְקוּט יוֹסֵף לוֹמֵד כַּמָּה הֲלָכוֹת... יוֹפִי לָמַדְתָּ כַּמָּה הֲלָכוֹת בְּרַאבוֹ. מָה יֵצֵא מִזֶּה? כְּלוּם. תִּרְאֶה אֵיךְ אַתָּה נִרְאֶה, אַתָּה מֵבִין?

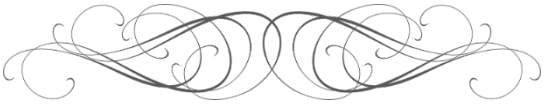
רוֹצֶה לְהִתְחַזֵּק בִּשְׁמִירַת הָעֵינַיִם, אַחֲרֵי זֶה - פָּזַלְתָּ. מָה יָצָא? פָּזַלְתָּ - נָזַלְתָּ. הֵבַנְתָּ? מָה, כֵּן, בִּמְקוֹם שֶׁזֶּה יָבִיא לְךָ שִׂמְחָה: הִתְחַזַּקְתִּי קְצָת, כֵּן, זֶה כֵּן שָׁוֶה - כֵּן עָשִׂיתִי פֹּה מַאֲמָץ, כֵּן שָׁוֶה, זֶה כֵּן שָׁוֶה, נָכוֹן שֶׁזֶּה לֹא מֻשְׁלָם אֲבָל זֶה שָׁוֶה. אָז הוּא גַּנָּב בִּפְזִילָה, אָז מָה, הוּא גַּנָּב לִי הוּא גַּנָּב אוֹתִי בְּסֵדֶר סוֹבַבְתִּי אֶת הָרֹאשׁ זֶה לֹא טוֹב, אָז מָה, כָּל הַמַּאֲמָץ שֶׁהִתְאַמַּצְתִּי פֹּה וְשָׁם לֹא שָׁוֶה? בֶּטַח שֶׁשָּׁוֶה!

מָה לַעֲשׂוֹת? לְבַקֵּשׁ!

תְּבִינוּ רַבּוֹתַי, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר אִם אַתֶּם לֹא תְּבַקְּשׁוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, לֹא תִּתְאַבְּלוּ, אָז יֵשׁ פֹּה בְּעָיָה. אַתֶּם גְּרַמְתֶּם חֻרְבַּן הַבַּיִת - כָּל דּוֹר שֶׁלֹּא נִבְנָה הַבַּיִת בְּיָמָיו כְּאִלּוּ נֶחֱרַב בְּיָמָיו - אַתֶּם פָּשׁוּט גְּרַמְתֶּם חֻרְבָּן.

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי: אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל אַתֶּם גְּרַמְתֶּם לְהַחְרִיב אֶת בֵּיתִי וּלְהַגְלוֹת אֶת בָּנַי. אָז מָה הַפִּתָּרוֹן? הֱיוּ שׁוֹאֲלִים בִּשְׁלוֹמָהּ וַאֲנִי מוֹחֵל לָכֶם. תְּבַקְּשׁוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וַאֲנִי מוֹחֵל לָכֶם עַל הַכֹּל, תְּבַקְּשׁוּ בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, תְּבַקְּשׁוּ מִקְדָּשׁ כְּלָלִי מִקְדָּשׁ פְּרָטִי תְּבַקְּשׁוּ קְדֻשָּׁה, תְּבַקְּשׁוּ עַל תְּשׁוּבָה עַל הִתְחָלָה חֲדָשָׁה, לִשְׁמוֹחַ בְּמַה שֶׁעוֹשִׂים, לְהָבִין שֶׁזֶּה אֲמִתִּי, לְבַקֵּשׁ עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, לְבַקֵּשׁ עַל הָאַחִים שֶׁלָּנוּ, לְבַקֵּשׁ עַל הַשְׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה, לְבַקֵּשׁ רַחֲמֵי שָׁמַיִם עַל עַם יִשְׂרָאֵל לְבַקֵּשׁ שֶׁה׳ יִמְחַל לָנוּ, לְבַקֵּשׁ עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה וְשֶׁנִּזְכֶּה לַגְּאֻלָּה וְנֹאמַר אָמֵן.

ואתחנן

תְּפִלָּה לְעָנִי

מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הִתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ 515 תְּפִלּוֹת כְּמִנְיַן "וָאֶתְחַנַּן". אָמְנָם אֲנַחְנוּ לֹא מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אֲבָל בַּשָּׁמַיִם רוֹצִים גַּם אֶת הַתְּפִלָּה שֶׁלָּנוּ, אֲפִילוּ הַדִּבּוּר שֶׁל פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל. אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק לְפִי הַכֹּחוֹת שֶׁלָּנוּ.

אֲנַחְנוּ לֹא מוּדָעִים לַכֹּחוֹת וְלַחֲשִׁיבוּת שֶׁל הַתְּפִלּוֹת שֶׁלָּנוּ כְּלַפֵּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אָז הָבָה נִתְבּוֹנֵן קְצָת בְּדִבְרֵי חַז"ל בַּמִּדְרָשִׁים:

אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "הָרֵי אֲנִי מוֹדִיעֲךָ מִקְצָת דְּרָכַי, כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה בְּנֵי אָדָם שֶׁאֵין בָּהֶם שֶׁבַח תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, לֹא בְּמַעֲשֶׂה יְדֵיהֶם וְלֹא בְּמַעֲשֶׂה אֲבוֹתֵיהֶם, רַק שֶׁהֵם עוֹמְדִים וּמַרְבִּים בִּתְחָנוּנִים לְפָנַי, אֲנִי נִזְקָק לָהֶם"! שֶׁנֶּאֱמַר: "פָּנָה אֶל תְּפִלַּת הָעַרְעָר וְלֹא בָזָה אֶת תְּפִלָּתָם".

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: "בָּשָׂר וְדָם יֵשׁ לוֹ פַּטְרוֹן, אִם בָּאת לוֹ צָרָה אֵינוֹ נִכְנָס אֶצְלוֹ פִּתְאֹם, אֶלָּא הוֹלֵךְ וְעוֹמֵד אֵצֶל פֶּתַח חֲצֵרוֹ שֶׁל פַּטְרוֹנוֹ וְקוֹרֵא לְבֶן בֵּיתוֹ וְאוֹמֵר, אִישׁ פְּלוֹנִי בַּחוּץ. אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֵינוֹ כֵּן, אִם בָּאת לְךָ צָרָה וְכוּ' לוֹ צְוַח וְהוּא

עוֹנֶה אוֹתְךָ״, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב: ״כֹּל אֲשֶׁר יִקְרָא בְּשֵׁם ה׳ יִמָּלֵט״. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִפְתָּח לָהֶם פֶּה לְפוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים לְקַבְּלָם בִּתְשׁוּבָה וְלוֹמַר לְפָנָיו: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! גָּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ כִּי יֵצֶר הָרַע מְגָרֶה אוֹתָנוּ, קַבֵּל אוֹתָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ״, לְפִי שֶׁכָּל הַמַּרְבֶּה שִׂיחוֹת וּתְפִלּוֹת הֵם מְלַוִּים אוֹתוֹ עַד שֶׁהוּא נִכְנָס לְבֵית עוֹלָמוֹ.

״ה׳ קְרָאתִיךָ״ אָמַר דָּוִד, יֵשׁ מִי שֶׁהוּא בּוֹטֵחַ עַל מַעֲשִׂים נָאִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ וְיֵשׁ שֶׁבּוֹטֵחַ עַל מַעֲשֶׂה אֲבוֹתָיו וַאֲנִי בּוֹטֵחַ בְּךָ, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בִּי מַעֲשִׂים טוֹבִים אֶלָּא שֶׁקְּרָאתִיךָ, עֲנֵנִי. כְּשֶׁהָיָה דָּוִד בַּמְּעָרָה יָדַע וְרָאָה שֶׁאֵין אָדָם עוֹמֵד לֹא בְּמָמוֹנוֹ וְלֹא בִּגְבוּרָתוֹ וּמַהוּ עוֹמֵד עָלָיו רַק תְּפִלָּתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: ״קוֹלִי אֶל ה׳ אֶזְעָק״.

שַׁעֲרֵי תְּפִלָּה אֵינָם נִנְעָלִים לְעוֹלָם. יֵשׁ תְּפִלָּה שֶׁנַּעֲנֵית לְאַרְבָּעִים יוֹם, מִמִּי אַתָּה לַמֵּד? מִמֹּשֶׁה דִּכְתִיב ״וָאֶתְנַפַּל לִפְנֵי ה׳ כָּרִאשֹׁנָה אַרְבָּעִים יוֹם״. וְיֵשׁ תְּפִלָּה שֶׁנַּעֲנֵית לְעֶשְׂרִים יוֹם, מִמִּי אַתָּה לַמֵּד? מִדָּנִיֵּאל דִּכְתִיב ״לֶחֶם חֲמֻדוֹת לֹא אָכָלְתִּי... עַד מְלֹאת שְׁלֹשֶׁת שָׁבֻעִים יָמִים״ וְאַחַר כָּךְ אָמַר ״ה׳ שְׁמָעָה ה׳ סְלָחָה״ וְכוּ׳. וְיֵשׁ תְּפִלָּה שֶׁנַּעֲנֵית לִשְׁלֹשָׁה יָמִים, מִמִּי אַתָּה לַמֵּד? מִיוֹנָה דִּכְתִיב ״וַיְהִי יוֹנָה בִּמְעֵי הַדָּג שְׁלֹשָׁה יָמִים וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל ה׳ אֱלֹהָיו מִמְּעֵי הַדָּגָה״. וְיֵשׁ תְּפִלָּה שֶׁנַּעֲנֵית לְיוֹם אֶחָד, מִמִּי אַתָּה לַמֵּד? מֵאֵלִיָּהוּ וְכוּ׳, וְיֵשׁ תְּפִלָּה שֶׁנַּעֲנֵית לְעוֹנָה אַחַת? מִמִּי אַתָּה לַמֵּד, מִדָּוִד דִּכְתִיב ״וַאֲנִי תְּפִלָּתִי לְךָ ה׳ עֵת רָצוֹן״. וְיֵשׁ תְּפִלָּה שֶׁעַד שֶׁלֹּא יִתְפַּלֵּל אוֹתָהּ מִפִּיו הוּא נַעֲנָה, שֶׁנֶּאֱמַר: ״וְהָיָה טֶרֶם יִקְרָאוּ וַאֲנִי אֶעֱנֶה״.

אָמַר רַבִּי חִיָּא רַבָּה כְּתִיב ״קַוֵּה אֶל ה׳ חֲזַק וְיַאֲמֵץ לִבֶּךָ וְקַוֵּה אֶל ה׳״ הֱוֵי מִתְפַּלֵּל וְחוֹזֵר וּמִתְפַּלֵּל וְיֵשׁ שָׁעָה שֶׁיִּיתְּנוּ לְךָ. רַבִּי יוֹסֵי פָּתַח וְאָמַר: ״תְּפִלָּה לְעָנִי כִּי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי ה׳ יִשְׁפֹּךְ שִׂיחוֹ״, הַתְּפִלָּה שֶׁל הֶעָנִי עוֹלָה לַה׳ לִפְנֵי כָּל תְּפִלּוֹת הָעוֹלָם, כַּכָּתוּב: ״כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקַּץ עֱנוּת עָנִי״ וְכוּ׳, שֶׁתְּפִלַּת הֶעָנִי שׁוֹבֶרֶת אֶת הַשְּׁעָרִים וְנִכְנֶסֶת פְּנִימָה וּמִתְקַבֶּלֶת לְפָנָיו, כָּתוּב: ״וְהָיָה כִּי יִצְעַק אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי כִּי חַנּוּן אָנִי״, וְכֵן: ״שָׁמַע אֶשְׁמַע צַעֲקָתוֹ״.

וְכָתוּב בַּזֹּהַר כִּי בַּתְּהִלִּים רָאִינוּ שָׁלוֹשׁ תְּפִלּוֹת ״תְּפִלָּה לְדָוִד״ ״תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה״ וּ״תְּפִלָּה לֶעָנִי״. תְּפִלָּה לְדָוִד אֵין כָּמוֹהָ בְּכָל מֶלֶךְ אַחֵר, וּתְפִלָּה לְמֹשֶׁה אֵין כָּמוֹהָ בְּשׁוּם אָדָם אַחֵר, וּבְכָל זֹאת הַחֲשׁוּבָה מִכֻּלָּם הִיא הַתְּפִלָּה לֶעָנִי שְׁקוּדֶמֶת לְמֹשֶׁה וְדָוִד וְכָל תְּפִלּוֹת הָעוֹלָם. מַדּוּעַ? כִּי לִבּוֹ שֶׁל הֶעָנִי שָׁבוּר וְכָתוּב: ״קָרוֹב ה׳ לְנִשְׁבְּרֵי לֵב״ וְכוּ׳,

וְכֵיוָן שֶׁהַתְּפִלָּה שֶׁלּוֹ עוֹלָה וּפוֹתַחַת אֶת כָּל הָרְקִיעִים, כָּל הַתְּפִלּוֹת הָאֲחֵרוֹת נִדְחוֹת מִפָּנֶיהָ, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹצִיא אֶת כָּל בֵּית דִּינוֹ וְאוֹמֵר שֶׁלְּאוֹתוֹ עָנִי יֵשׁ טְעָנוֹת נֶגְדּוֹ וְרַק הוּא יִשְׁמַע אֶת טַעֲנוֹתָיו, כַּכָּתוּב: "וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפֹּךְ שִׂיחוֹ".

לֹא לְהָרִים יָדַיִם

בְּ"לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת" בְּסוֹף הֲלָכוֹת תְּפִלִּין מֵבִיא שָׁם אֶת דִּבְרֵי הַזֹּהַר הַנַּ"ל וּמְסַיֵּם שָׁם שֶׁכָּל זֶה נֶאֱמַר אֲפִלּוּ בְּעָנִי סְתָם שֶׁמִּתְפַּלֵּל עַל צָרָכָיו עַל דָּחֳקוֹ וַעֲנִיּוּתוֹ בְּגַשְׁמִיּוּת. מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁמַּתְחִיל הָאָדָם לְרַחֵם עַל עַצְמוֹ וּמַרְגִּישׁ דָּחְקוֹ וַעֲנִיּוּתוֹ בְּמַעֲשִׂים וְטוֹעֵן עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל שֶׁאֵינוֹ מְקָרְבוֹ אֵלָיו, וְשׁוֹפֵךְ שִׂיחוֹ וְלִבּוֹ לְפָנָיו עַד שֶׁנִּתְעוֹרֵר בִּבְכִיָּה וְכוּ', כַּמָּה וְכַמָּה יְקָרָה תְּפִלָּה זוֹ בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהִיא יְקָרָה מִכָּל הַתְּפִלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם וְכוּ', וְסוֹף כָּל סוֹף בְּוַדַּאי יִזְכֶּה לִפְעֹל בַּקָּשָׁתוֹ לְהִתְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לִהְיוֹת שָׁוֶה עִם כָּל הַכִּשְׁרִים וְהַצַּדִּיקִים.

מְצַפִּים מֵהָאָדָם בִּזְמַנֵּי יְרִידָה שֶׁהוּא לֹא יָרִים יָדַיִם וְיִשָּׁבֵר לְגַמְרֵי כִּי בְּמַצָּבִים כָּאֵלּוּ בָּא יֵצֶר הָרַע וּמֵסית אֶת הָאָדָם לֶהָרִים יָדַיִם וְאוֹמֵר לוֹ זֶה אַתָּה, אֵלּוּ הַנְּתוּנִים שֶׁלְּךָ, עָזוֹב וְשַׁחְרֵר אֶת הַלַּחַץ, זֶהוּ זֶה, אֵין מָה לַעֲשׂוֹת, כָּכָה הָיִיתָ וְכָכָה תִּשָּׁאֵר...

אַךְ הָעֲבוֹדָה שֶׁרוֹצִים בַּשָּׁמַיִם הִיא שֶׁהָאָדָם יִתְחַזֵּק בְּכָל כֹּחוֹ לְהִתְחַזֵּק לַעֲשׂוֹת אֶת מָה שֶׁהוּא כֵּן יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בַּמַּצָּב הַזֶּה, אֲפִילּוּ רַק מַשֶּׁהוּ קָטָן שֶׁאוֹתוֹ הוּא כֵּן יָכוֹל וּמְסֻגָּל לַעֲשׂוֹת בְּאוֹתוֹ זְמַן וּבְאוֹתָן נְסִבּוֹת. נָכוֹן שֶׁבְּמַצָּבִים קָשִׁים אֲפִילּוּ לַעֲשׂוֹת רַק מְעַט זֶה קָשֶׁה גָּדוֹל וְקָשֶׁה מְאֹד לֶאֱמֹד וּלְהַצְבִּיעַ מָה הֵם הַדְּבָרִים הַקְּטַנִּים שֶׁיֵּשׁ בְּכֹחוֹ שֶׁל הָאָדָם לַעֲשׂוֹת בִּזְמַנֵּי יְרִידָה, וְרַק אָדָם גָּדוֹל מְאֹד יָכוֹל לֶאֱמֹד זֹאת בְּדִיּוּק בְּהֶתְאֵם לְכֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הָאָדָם וּלְפִי הַהִסְטוֹרְיָה שֶׁלּוֹ וּלוֹמַר לְאָדָם כַּמָּה דּוֹרְשִׁים מִמֶּנּוּ בְּסִיטוּאַצְיָה הַמְּרֻכָּבֶת הַזּוֹ, וְלָכֵן אִי אֶפְשָׁר כְּלָל לְהָקִישׁ מֵאָדָם לַחֲבֵרוֹ.

וַאֲפִילּוּ כַּאֲשֶׁר מְדֻבָּר בְּאוֹתוֹ אָדָם עַצְמוֹ אִי אֶפְשָׁר לְהַשְׁוֹת מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ, כִּי כָּל מִקְרֶה לְגוּפוֹ הוּא סִפּוּר אַחֵר לְגַמְרֵי. אֲבָל מַשֶּׁהוּ שֶׁל הִתְגַּבְּרוּת קְטַנָּה שֶׁל עֲשֵׂה טוֹב אוֹ סוּר מֵרָע, אֶת זֶה בְּוַדַּאי רוֹצִים גַּם עַכְשָׁו בַּמַּצָּב הַזֶּה, וְעַל הַמַּשֶּׁהוּ הַזֶּה לֹא מְוַתְּרִים.

הַהִתְגַּבְּרוּת נֶגֶד הַטֶּבַע - מַמְשִׁיכָה הַנְּהָגָה וְהַשְׁפָּעוֹת מֵעַל הַטֶּבַע. כַּאֲשֶׁר הָאָדָם נִמְצָא בִּזְמַן יְרִידָה הַטֶּבַע שֶׁלּוֹ וְהַנְּטִיָּה שֶׁלּוֹ הִיא לַעֲזֹב אֶת הַכֹּל וְלֹא לַעֲשׂוֹת

כְּלוּם, לִשְׁכֹּחַ מֵהַכֹּל וְלָלֶכֶת לִישׁוֹן וּלְחַכּוֹת לַזְּמַנִּים יוֹתֵר טוֹבִים, וְרַק אַחַר כָּךְ כְּשֶׁיַּגִּיעַ אֵלָיו חֵשֶׁק חָדָשׁ וּמַצַּב רוּחַ אַחֵר הוּא יָקוּם וְיַעֲשֶׂה אֶת הַכֹּל בְּשִׂמְחָה וּבְהִתְלַהֲבוּת. אַךְ אִם הָאָדָם מִתְגַּבֵּר נֶגֶד רְצוֹנוֹ וְטִבְעוֹ וְהוּא עוֹשֶׂה אֶת מָה שֶּׁבִּיכָלְתּוֹ, וַאֲפִילוּ רַק מַשֶּׁהוּ קָטָן שֶׁבַּקְּטַנִּים, הֲרֵי זֶה כְּבָר נֶחְשָׁב בַּשָּׁמַיִם לִמְסִירוּת נֶפֶשׁ כִּי זוֹ פְּעֻלָּה שֶׁהִיא נֶגֶד הַטֶּבַע שֶׁלּוֹ.

בְּכָל פַּעַם שֶׁהָאָדָם מִתְגַּבֵּר וְעוֹשֶׂה אֵיזוֹ פְּעֻלָּה נֶגֶד הַטֶּבַע, הוּא זוֹכֶה לִישׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת, כִּי הֲרֵי יֶשְׁנוֹ כְּלָל שֶׁעַל יְדֵי הַהִתְעוֹרְרוּת מִלְּמַטָּה מְעוֹרְרִים שֶׁיִּהְיֶה כָּךְ אַף מִלְּמַעְלָה, וְלָכֵן עַל יְדֵי הָאִתְעָרוּתָא דִּלְתַתָּא שֶׁפּוֹעֵל וְעוֹשֶׂה נֶגֶד הַטֶּבַע שֶׁלּוֹ, מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה בְּכָךְ הוּא מַמְשִׁיךְ עָלָיו בְּאִתְעָרוּתָא דִּלְעֵילָּא, הַנְהָגָה שֶׁל מֵעַל הַטֶּבַע, שֶׁפַּע שֶׁל חֲסָדִים חֲדָשִׁים וִישׁוּעוֹת נִפְלָאוֹת בְּכָל הַתְּחוּמִים.

דַּוְקָא בְּמוֹחִין דְּקַטְנוּת

לָכֵן בְּכָאֵלֶּה מַצָּבִים, אַל לוֹ לְהָאָדָם לְהִתְיָאֵשׁ וְלַחְשֹׁב רַק אֵיךְ לִבְרֹחַ מֵהַמַּצָּב הַזֶּה, אֶלָּא בְּעִקָּר לְהִתְבּוֹנֵן מָה בֶּאֱמֶת אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת גַּם בַּמַּצָּב הַזֶּה, וְזֹאת עַל יְדֵי שֶׁיִּלְמַד וְיַכִּיר אֶת עַצְמוֹ הֵיטֵב וִינַסֶּה לִלְמֹד מָה רָצוֹן הַשֵּׁם שֶׁאֲנִי אֶעֱשֶׂה בַּמַּצָּב הַזֶּה. וְכַמָּה שֶׁאָדָם יוֹתֵר יִשְׁנֵן לְעַצְמוֹ עַד כַּמָּה חָשׁוּב לִפְעֹל דַּוְקָא בְּמוֹחִין דְּקַטְנוּת, זֶה יִתֵּן לוֹ יוֹתֵר מוֹטִיבַצְיָה לַעֲשׂוֹת בְּכָל אוֹפֶן מַשֶּׁהוּ לְפִי כֹּחוֹתָיו.

זֶה הַנִּצָּחוֹן הָאֱמִתִּי שֶׁל הָאָדָם. לֹא דַּי שֶׁהוּא לֹא מִתְיָאֵשׁ וְלֹא נִשְׁבָּר מֵהַקְּשָׁיִים וּמֵרִים יָדַיִם, אֶלָּא הוּא גַּם מִתְחַזֵּק לַעֲשׂוֹת לְפָחוֹת אֶת הַמְּעַט שֶׁהוּא כֵּן יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בַּמַּצָּב הַזֶּה, וְרַק כָּכָה זוֹכִים לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה וְלַמְרוֹת הַכֹּל.

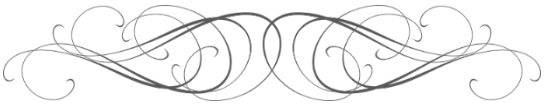
חַיָּב לַעֲבוֹר קְשָׁיִים, זֶה בּוֹנֶה אוֹתְךָ כָּל הַקְּשָׁיִים שֶׁלְּךָ, זֶה מוֹבִיל אוֹתְךָ לְעָצְמוֹת הֲכִי גְּדוֹלוֹת שֶׁלְּךָ. דַּוְקָא דֶּרֶךְ שָׁם, כָּל הָעָצְמוֹת שֶׁלְּךָ נִמְצָאוֹת בַּסִּפּוּר שֶׁלְּךָ, שָׁם כָּל הַהַצְלָחוֹת שֶׁלְּךָ. אִם הָיִיתָ גָּדֵל בַּבַּיִת שֶׁל הַבָּבָא סָאלִי הָיִיתָ קָדוֹשׁ, הָיִיתָ מַתְמִיד, אֶחָד הַגְּדוֹלִים, הָיִיתָ מְקֻבָּל עֲנָק... אֲבָל לֹא רוֹצִים אוֹתְךָ כָּכָה, רוֹצִים אוֹתְךָ חָזָק וּמַמְשִׁיךְ הָלְאָה בַּסִּפּוּר חַיִּים שֶׁלְּךָ, בְּכָל הַמַּרְכָּבוֹת וְהַתִּסְבּוּךְ שֶׁל הַסִּפּוּר חַיִּים שֶׁלְּךָ, דַּוְקָא כָּכָה אַתָּה עוֹשֶׂה נַחַת רוּחַ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. אִם הָיִיתָ גָּדֵל בַּבַּיִת שֶׁל הַבָּבָא סָאלִי לֹא הָיִיתָ מַגִּיעַ לַתִּקּוּן הָאֱמִתִּי שֶׁלְּךָ, זוֹ לֹא פּוּנְקְצְיָה.

הַמַּהֲרַ״ל אוֹמֵר כַּמָּה שָׂאַתָּה רוֹאֶה דְּבָרִים מוּזָרִים יוֹתֵר, כָּכָה הַהַשְׁגָּחָה יוֹתֵר חֲזָקָה שָׁם. אָז לְפָחוֹת תִּהְיֶה שָׂמֵחַ מִזֶּה שֶׁנִּלְחָמִים אִתְּךָ. יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁלֹּא נִלְחָמִים אִתָּם, אַתָּה פּוּנְקָצְיָה אָז נִלְחָמִים אִתְּךָ. אַתָּה עוֹד שָׁוֶה מַשֶּׁהוּ. תִּשְׂמַח לַמְּרוֹת כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה, אוֹהֲבִים אוֹתְךָ גַּם בֵּינְתַיִם עִם כָּל הַלִּכְלוּכִים, רַק תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה לַמְּרוֹת הַכֹּל. תַּמְשִׁיךְ לַמְּרוֹת אֵיךְ שֶׁהַכֹּל נִרְאָה, אַתָּה עוֹשֶׂה דְּבָרִים יָפִים בַּדֶּרֶךְ, רוֹאִים אוֹתְךָ שָׂמִים לֵב אֵלֶיךָ וּמִתְפַּעֲלִים מִמְּךָ שָׂאַתָּה כָּל פַּעַם מַמְשִׁיךְ הָלְאָה.

אַחֲרֵי 120 תַּעֲלֶה לְמַעְלָה יִתְפַּעֲלוּ מִמְּךָ אֵיךְ הִצְלַחְתָּ לִשְׂרֹד, אֵיךְ הִמְשַׁכְתָּ בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ, וְאָז תִּהְיֶה שִׂמְחָה גְּדוֹלָה. אֲבָל בֵּינְתַיִם תִּתְחַזֵּק, רוֹאִים אוֹתְךָ וּשְׂמֵחִים מֵהָעֲבוֹדָה שֶׁלְּךָ, לַמְּרוֹת שָׂאַתָּה רוֹאֶה שֶׁזֶּה קָצָת, בַּשָּׁמַיִם מִתְפַּעֲלִים מִמְּךָ.

זֶה כָּל הַנִּסָּיוֹן שֶׁלָּנוּ, שֶׁלֹּא מַרְאִים לָנוּ מָה אֲנַחְנוּ פּוֹעֲלִים בַּשָּׁמַיִם בְּשׁוּם מִצְוָה. אִם הָיִינוּ רוֹאִים מִצְוָה הֲכִי קְטַנָּה שֶׁנִּרְאֵית לָנוּ מָה זֶה עוֹשֶׂה בַּשָּׁמַיִם, בּוֹנֶה עוֹלָמוֹת, אָז הָיְתָה מִתְבַּטֶּלֶת לָנוּ הַבְּחִירָה וְכָל הַשְּׁעוּרִים הָיוּ בְּטוּל תּוֹרָה... הַשֵּׁם שָׂמֵחַ בְּךָ וְאוֹהֵב אוֹתְךָ וְאֶת הָעֲבוֹדָה שֶׁלְּךָ. שֶׁנִּזְכֶּה לִישׁוּעוֹת וְכָל הַבְּרָכוֹת, אָמֵן.

עקב

סוּגְיַת הָרָצוֹן

בְּפָרָשָׁתֵנוּ כָּתוּב הַפָּסוּק: "וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה ה' אֱלֹקֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ כִּי אִם לְיִרְאָה אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ לָלֶכֶת בְּכָל דְּרָכָיו וּלְאַהֲבָה אֹתוֹ, וְלַעֲבֹד אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ". מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מְלַמֵּד אֶת עַם יִשְׂרָאֵל כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה מֵאִתָּנוּ יִרְאַת שָׁמַיִם, וּמִמֵּילָא מִשָּׁם נַעֲשֶׂה אֶת כָּל שְׁאָר הַמִּצְווֹת בְּמִסִירוּת נֶפֶשׁ וְשִׂמְחָה. אֲבָל כְּדֵי לְהַגִּיעַ לְיִרְאַת שָׁמַיִם צָרִיךְ רָצוֹן, וּבַנְּקוּדָה הַזּוֹ אֲנַחְנוּ חַלָּשִׁים.

רַבִּי נָתָן מַסְבִּיר לָנוּ (לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת הֲלָכוֹת עֶרֶב) אֶת כָּל הַסַּגְיָה מָה אָדָם בָּא לַעֲשׂוֹת פֹּה עֲלֵי אֲדָמוֹת, סַגְיָה שֶׁנִּקְרֵאת "רָצוֹן", לָמָּה בָּאנוּ לְפֹה וְאֵיךְ זֶה עוֹבֵד וְאֵיפֹה אֲנַחְנוּ נוֹפְלִים וְלָמָּה אֲנַחְנוּ נֶחְלָשִׁים בָּעִנְיָן שֶׁל רָצוֹן. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן בִּסְעִיף ב' שֶׁבֶּאֱמֶת עִקַּר הַתַּכְלִית שֶׁל הַנְּשָׁמָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁתִּזְכֶּה לְתַכְלִית הָרָצוֹן - רָצוֹן שֶׁבָּרְצוֹנוֹת - שֶׁתִּזְכֶּה הַנְּשָׁמָה שֶׁיִּהְיוּ לָהּ רְצוֹנוֹת חֲזָקִים וַאֲמִתִּיִּים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁהִיא תִּזְכֶּה לְהִכָּלֵל בָּרָצוֹן שֶׁבָּרְצוֹנוֹת, שֶׁזּוֹ בְּעֶצֶם מַעְלָה שֶׁכּוֹלֶלֶת אֶת כָּל הַמַּעֲלוֹת.

תַּכְלִית כָּל הַסִּפּוּר הוּא לְהַגִּיעַ לַמָּקוֹם שֶׁנִּקְרָא רָצוֹן שֶׁבְּרִצּוֹנוֹת, שֶׁמָּה שֶׁיֵּשׁ לְךָ זֶה רָצוֹן הַשֵּׁם נִטּוֹ. אֵין שׁוּם רָצוֹן אַחֵר רָצוֹן שֶׁכּוֹלֵל אֶת כָּל הָרְצוֹנוֹת. כָּל הַמִּצְווֹת נַעֲשׂוֹת בִּשְׁבִיל הָרָצוֹן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וּמִי יָכוֹל לְרַצּוֹת אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא? הֲרֵי הוּא אֵין סוֹף, וְאֵין סוֹף כַּמָּה שֶׁתָּבִיא לוֹ זֶה כְּלוּם לְעֻמַּת אֵין סוֹף. אֶלָּא כָּל אָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְכָאֵלֶּה רְצוֹנוֹת חֲזָקִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא נִכְלָל בָּרָצוֹן שֶׁכּוֹלֵל אֶת כָּל הָרְצוֹנוֹת.

זֶה כְּנֶגֶד זֶה

מַמְשִׁיךְ רַבִּי נָתָן בִּסְעִיף ג׳ וּמַסְבִּיר שֶׁיֵּשׁ שְׁנֵי רְצוֹנוֹת, יֵשׁ רְצוֹנוֹת בַּקְדֻשָּׁה וְיֵשׁ לְתַאֲווֹת. יֵשׁ רְצוֹנוֹת טוֹבִים שֶׁל הַנְּשָׁמָה הַקְּדוֹשָׁה וְיֵשׁ רְצוֹנוֹת נְפוּלִים שֶׁל תַּאֲווֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה. הָרְצוֹנוֹת הַנְּפוּלִים נִקְרָאִים ״פְּגַם הָרָצוֹן״. פְּגַם הָרָצוֹן שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה. לְכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ יֵשׁ גַּם אֶת זֶה וְגַם אֶת זֶה, יֵשׁ לָנוּ רְצוֹנוֹת קְדוֹשִׁים מְאֹד וְיֵשׁ לָנוּ רְצוֹנוֹת נְפוּלִים, תַּאֲווֹת, שֶׁזֶּה נִקְרָא ״פְּגַם הָרָצוֹן״.

לַנְּשָׁמָה יֵשׁ רַק רְצוֹנוֹת לִקְדֻשָּׁה. מִכְּיָוָן שֶׁהַנְּשָׁמָה יָרְדָה לָעוֹלָם הַזֶּה וְהִתְרַחֲקָה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הָרְצוֹנוֹת הַטּוֹבִים הִתְגַּבְּרוּ בִּגְלַל הָרִחוּק וְהַכְּאֵב שֶׁל הָרִחוּק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בִּגְלַל שֶׁהַנְּשָׁמָה יָרְדָה לְעוֹלָם הַזֶּה. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁהַנְּשָׁמָה לֹא יְכוֹלָה לִסְבֹּל אֶת הָרִחוּק הַזֶּה, הִיא הָיְתָה חוֹוֶרֶת לַשֹּׁרֶשׁ שֶׁלָּהּ.

הֲרֵי לָמָּה אֲנָשִׁים מַגִּיעִים לְכָל מִינֵי מְקוֹמוֹת לֹא טוֹבִים שֶׁל ״לָעוּף״ ״לְהִתְעוֹפֵף״ הֵם מְחַפְּשִׂים אֶת הַמָּקוֹם הַגָּבוֹהַּ הַזֶּה וְהֵם הוֹלְכִים לִמְקוֹמוֹת לֹא טוֹבִים, אָז הֵם מְחַפְּשִׂים לְהִתְעוֹפֵף. הֵם רוֹצִים לְהַגִּיעַ לַשֹּׁרֶשׁ אֲבָל הֵם לֹא יוֹדְעִים אֵיךְ וְאֵיפֹה מְחַפְּשִׂים אֶת זֶה וּמַגִּיעִים לִמְקוֹמוֹת לֹא טוֹבִים וּדְבָרִים אֲסוּרִים, וְאָז הֵם מְקַבְּלִים מַכּוֹת בַּעֲבוּר זֶה, כִּי זֶה מֵהַסִּטְרָא אַחֲרָא.

אֲבָל הַנְּשָׁמָה מִצַּד עַצְמָהּ הָיְתָה רוֹצָה לִבְרֹחַ מִכָּאן לְהַגִּיעַ יָשָׁר לַשֹּׁרֶשׁ. מָה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא? הִלְבִּישׁ בְּתוֹךְ הָעִנְיָנִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה רְצוֹנוֹת עֶלְיוֹנִים, נְצוֹצוֹת קוֹדֶשׁ שֶׁנִּמְשָׁכִים מֵהָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן בְּתוֹךְ עִנְיָנִים שֶׁל אֲכִילָה, בְּתוֹךְ עִנְיָנִים שֶׁכְּלוּלִים בָּעוֹלָם הַזֶּה בְּהֶתֵּר, שֶׁאִם תִּתְנַהֵג בִּקְדֻשָּׁה אַתָּה תִּמְצָא אֶת הַנִּיצוֹץ קוֹדֶשׁ, אֶת הָרְצוֹנוֹת הָעֶלְיוֹנִים הָאֵלּוּ, וְזֶה יִתֵּן לַנְּשָׁמָה סִפּוּק וְהִתְרַצּוּת לְהִשָּׁאֵר פֹּה.

כֵּיוָן שֶׁהָרְצוֹנוֹת הָאֵלּוּ מְלֵבָּשִׁים בְּתוֹךְ הָעוֹלָם הַזֶּה בִּמְקוֹמוֹת כָּאֵלֶּה מְסֻכָּנִים, שֶׁהַסִּטְרָא אַחֲרָא נִמְצֵאת שָׁם, וְהוּא יָכוֹל לִפּוֹל, אָז הֵם מְנַסִּים לְהַפִּיל אוֹתוֹ וְלִגְנֹב לוֹ אֶת זֶה. לְדֻגְמָא, בִּזְמַן אֲרוּחָה אָדָם אוֹכֵל וְיֵשׁ בְּחִירָה, מָה הַבְּחִירָה? אִם הוּא יֹאכַל בִּמְתִינוּת, יֹאכַל עִם מַחֲשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת, יִזְכֶּה אַחֲרֵי כֵּן לְהֶאָרַת רָצוֹן כִּי בְּתוֹךְ הָאֹכֶל יֵשׁ נִיצוֹץ. בַּפָּסוּק כָּתוּב: "כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לְבַדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל כָּל מוֹצָא פִי ה' יִחְיֶה הָאָדָם". מָה זֶה מוֹצָא פִי ה'? עַל הָאוֹתִיּוֹת בְּנִיצוֹצֵי קוֹדֶשׁ שֶׁהֵם נִמְצָאִים בְּתוֹךְ הָאֹכֶל וְזֶה בְּעֶצֶם מְחַיֶּה אֶת הַנְּשָׁמָה.

יֵשׁ בְּחִירָה כְּשֶׁאָדָם אוֹכֵל, שֶׁיִּזְכֶּה לָאוֹתִיּוֹת לְנִיצוֹצֵי קוֹדֶשׁ הָאֵלּוּ אוֹ שֶׁיִּפּוֹל לִרְצוֹנוֹת שֶׁל סִטְרָא אַחֲרָא עַל פְּגַם הָרָצוֹן, "מְאוֹרֵי אֵשׁ" יִתְגַּבְּרוּ הוּא יֹאכַל בְּהַלְעָטָה "אֲנִי חַיָּב לְסַיֵּם פֹּה אֶת הַכֹּל, כִּי זֶה שִׁיּוּשֵׁב לְיָדִי אוֹכֵל הַכֹּל"... אָז הַבַּעַל דָּבָר גּוֹנֵב לוֹ אֶת כָּל מָה שֶׁהוּא יָכוֹל לִזְכּוֹת בְּזִמַּן הָאֲכִילָה וּמַטֶּה אוֹתוֹ, כְּדֵי שֶׁהוּא יֹאכַל בִּמְהִירוּת. וְשָׁם הַבְּחִירָה! שָׁם הַבְּחִירָה נִמְצֵאת!

יְרִידָה לִפְנֵי עֲלִיָּה

מַמְשִׁיךְ רַבִּי נָתָן (בְּסֵעִיף ד'): יֵשׁ כְּלָל שֶׁלִּפְנֵי עֲלִיָּה יֵשׁ יְרִידָה. תָּמִיד לִפְנֵי שֶׁאָדָם זוֹכֶה לַעֲלִיָּה חַיָּב לַעֲבוֹר יְרִידָה. וְאֵיפָה זֶה כָּתוּב? "וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד" - תָּמִיד לִפְנֵי הַיּוֹם יֵשׁ לַיְלָה, "לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת" - בַּבֹּקֶר זֶה חֲסָדִים אָדָם מֵבִין מָה רוֹצִים מִמֶּנּוּ הַכֹּל מֵאִיר לוֹ, אֲבָל בִּזְמַן חֹשֶׁךְ בַּלַּיְלָה זֶה לֹא בָּרוּר, צָרִיךְ אֱמוּנָה, זֶה חֹשֶׁךְ.

אֲנַחְנוּ הָיִינוּ מַעֲדִיפִים שֶׁכָּל הַזְּמַן יִהְיֶה רַק אוֹר. מִי צָרִיךְ אֶת הַלַּיְלָה הַזֶּה בִּכְלָל? לְמָה זֶה טוֹב לַיְלָה? זֶה לֹא מַמָּשׁ נָעִים, זֶה מַצָּב שֶׁל בִּלְבּוּלִים, זְמַן שֶׁל לַיְלָה זֶה מוֹחִין דְּקַטְנוּת. רַבִּי נָתָן אוֹמֵר שֶׁהָרַחוּק הַזֶּה, הַנְּפִילָה חַס וְשָׁלוֹם, הַמַּצָּב הַזֶּה שֶׁל לַיְלָה זֶה נוֹעָד לְהַגְבִּיר אֶת הָרְצוֹנוֹת שֶׁעַל יְדֵי הָרַחוּק. מִמְּקוֹם שֶׁהוּא נָפַל הוּא צָרִיךְ לְהַגְבִּיר אֶת הָרְצוֹנוֹת שֶׁלּוֹ, מֵהַכְּאֵב שֶׁל הַנְּפִילָה. הוּא מוֹאֵס בְּהַדְּבָרִים הֲלֹא טוֹבִים וְאָז זֶה מַגְבִּיר אֶת כָּל הָרְצוֹנוֹת הַטּוֹבִים.

אָדָם מַרְגִּישׁ "לֹא טוֹב לִי בַּמָּקוֹם הַזֶּה שֶׁל הַנְּפִילָה". רַק מָה הַבְּעָיָה? אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁבִּזְמַן הַיְרִידָה אָדָם בְּסַכָּנָה, יֵשׁ הַרְבֵּה שֶׁשָּׁקְעוּ בַּיְרִידָה חַס וְשָׁלוֹם הַשֵּׁם יִשְׁמֹר, כִּי אָדָם בְּסַכָּנָה שֶׁהַדִּינִים יִתְגַּבְּרוּ. כִּי בֶּאֱמֶת הַתְּנַאי שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לַעֲלִיָּה אַחֲרֵי

יְרִידָה בִּזְמַן כָּזֶה שֶׁל בִּלְבּוּלִים וְשֶׁלָּקְחוּ לְךָ אֶת הַמּוֹחִין וְיַגְבִּיר אֶת הָרְצוֹנוֹת, שֶׁלֹּא יִשְׂמַח אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא יִשְׂמַח לְהִתְחַדֵּשׁ וּלְחַדֵּשׁ אֶת הָרְצוֹנוֹת.

אֲבָל יָכוֹל לִהְיוֹת, הַשֵּׁם יִשְׁמֹר, שֶׁעַל יְדֵי הַיְרִידָה יִשְׂמַח אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְיִפֹּל לִרְצוֹנוֹת שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא, לַעֲבֵרוֹת נוֹרָאִיוֹת הַשֵּׁם יִשְׁמֹר. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן אֲפִילּוּ אִם הוּא נָפַל, הִגִּיעַ לִמְקוֹמוֹת כְּאֵלּוּ, יִתְגַּבֵּר בָּרְצוֹנוֹת חֲזָקִים וְלֹא יִשְׂמַח אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא יַעֲזוֹב אוֹתוֹ.

מָה הַפֵּרוּשׁ שֶׁלֹּא יַעֲזוֹב אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ ? הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא יַעֲזוֹב אוֹתִי. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה לְהוֹשִׁיעַ אוֹתִי שֶׁלֹּא הִתְנַהַגְתִּי כָּל כָּךְ טוֹב. זֶה שֶׁיֵּשׁ מְקַטְרְגִים, יֵשׁ, אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כֵּן רוֹצֶה לְהוֹשִׁיעַ אוֹתִי. וּפֹה אֲנָשִׁים טוֹעִים, נִכְנַס לוֹ בְּרֹאשׁ אוּלַי גַּם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֶה לְהוֹשִׁיעַ אוֹתִי ? לָמָּה ? כִּי כַּנִּרְאֶה נִמְאָס לוֹ מִמֶּנִּי, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִתְיָאֵשׁ מִמֶּנִּי...

אֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁאַבָּא יִתְיָאֵשׁ מֵהַבֵּן שֶׁלּוֹ, אֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁאַבָּא יַפְסִיק לֶאֱהֹב אֶת הַבֵּן שֶׁלּוֹ, וּבְטַח לֹא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אֵין דָּבָר כָּזֶה לְעוֹלָם. רַק מָה, נִכְנַס לָנוּ בְּרֹאשׁ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כַּנִּרְאֶה נִמְאָס לוֹ מִמֶּנִּי. כָּל פַּעַם אֲנִי אוֹמֵר אֲנִי אַתְחִיל וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה, וְעוֹד פַּעַם אֲנִי חוֹזֵר עַל עַצְמִי. כַּנִּרְאֶה הַפַּעַם נִרְאָה לִי זֶהוּ... זֶה רַק הַמְּקַטְרְגִים שֶׁמַּכְנִיסִים לְאָדָם בְּרֹאשׁ שְׁטֻיּוֹת שֶׁלֹּא רוֹצִים אוֹתְךָ. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר, תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה עִם רְצוֹנוֹת.

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן, אִם אָדָם לֹא יִשְׂמַח אֶת זֶה וְיֵדַע בְּוַדָּאוּת שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה לְטוֹבָתִי וְהוּא רוֹצֶה שֶׁאֲנִי אֶזְכֶּה, הוּא יָכוֹל שֶׁכָּל הָעַוָּוֹנוֹת יַהַפְכוּ לִזְכֻיּוֹת. דַּוְקָא מֵהַמָּקוֹם הַמְּרֻחָק הַזֶּה הוּא יְקַבֵּל רְצוֹנוֹת חֲזָקִים, "נִמְאָס כְּבָר מִכָּל הַמָּקוֹם הַזֶּה", וְיִתְגַּבֵּר בִּרְצוֹנוֹת חֲזָקִים "אֲנִי לֹא רוֹצֶה אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה", אֲזַי הוּא יֵצֵא מִשָּׁם.

אֵין יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל

מַמְשִׁיךְ רַבִּי נָתָן (סְעִיף ה׳) עַל "אֵין יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל", זֶה כָּל זְמַן שֶׁאָדָם זוֹכֵר אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. מָה הַפֵּרוּשׁ זוֹכֵר אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ ? שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה אוֹתִי. אֲנִי לֹא מַשֶּׁהוּ אֵיךְ שֶׁאֲנִי נִרְאֶה, זֶה לֹא זֶה, הָיִיתִי צָרִיךְ לְהַרְאוֹת אַחֶרֶת. אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה אוֹתִי ! ! ! הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה שֶׁאֲנִי אִוָּשֵׁעַ, שֶׁאֲנִי אֵצֵא מֵהַמָּקוֹם

הַטָּמֵא הַזֶּה, שֶׁאֲנִי אֶזְכֶּה בֶּאֱמֶת לִקְדֻשָּׁה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה שֶׁאֲנִי אֶזְכֶּה בְּכָל מַצָּב!

אִם יַחְשֹׁב כָּךְ בְּוַדַּאי הוּא יֵצֵא מִכָּל הַשְׁטוּיוֹת שֶׁלּוֹ! אוֹמֵר רַבִּי נָתָן שֶׁאִם לַמְרוֹת הַכֹּל, לַמְרוֹת הַמָּקוֹם הַזֶּה, לַמְרוֹת הָרִחוּק הַזֶּה, לַמְרוֹת הַנְּפִילָה הַזֹּאת חַס וְשָׁלוֹם, לַמְרוֹת הַכֹּל אֲנִי רוֹצֶה אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ - הָאָדָם הַזֶּה בַּסּוֹף יֵצֵא מִכָּל הַשְׁטוּיוֹת שֶׁלּוֹ. רַק מָה? הוּא יִצְטָרֵךְ כָּל פַּעַם מֵחָדָשׁ לְשַׁחְזֵר אֶת זֶה: הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה אוֹתִי לַמְרוֹת הַכֹּל. אֲפִילּוּ הַפָּחוּת שֶׁבַּפְּחוּתִים יָכוֹל לִזְכּוֹת לָזֶה.

הָעוֹלָם אוֹמְרִים אֵין דָּבָר הָעוֹמֵד בִּפְנֵי הָרָצוֹן. הֵם מְפָרְשִׁים אִם אַתָּה מְקַיֵּם סִימָן שָׁאַתָּה רוֹצֶה, וְאִם אַתָּה לֹא מְקַיֵּם סִימָן שָׁאַתָּה לֹא רוֹצֶה, וְרַק שֶׁיֵּשׁ מִקְרִים שֶׁאָדָם אָנוּס לְגַמְרֵי. רַבִּי נָתָן מַסְבִּיר פְּשָׁט אַחֵר: אֵין דָּבָר הָעוֹמֵד בִּפְנֵי הָרָצוֹן - אֵין דָּבָר הָעוֹמֵד בִּפְנֵי לִרְצוֹת. לִרְצוֹת תָּמִיד אֶפְשָׁר תָּמִיד, בְּכָל מַצָּב אָדָם יָכוֹל לִרְצוֹת. שֶׁיֵּלֵךְ עִם "אֲנִי רוֹצֶה לִזְכּוֹת"! אָדָם לֹא יוֹדֵעַ כַּמָּה הָרָצוֹן הַזֶּה שֶׁהוּא אוֹמֵר "אֲנִי רוֹצֶה לִרְצוֹת", כַּמָּה הוּא חָשׁוּב בְּתוֹךְ כָּל הַמַּצָּב הַנָּפוּל, בְּתוֹךְ הַבּוֹץ, בְּתוֹךְ הַבִּצָּה, בְּתוֹךְ כָּל הַמָּקוֹם הַנָּפוּל הַזֶּה. אָדָם לֹא יוֹדֵעַ כַּמָּה זֶה חָשׁוּב וְגָדוֹל בַּשָּׁמַיִם הָרָצוֹן הַזֶּה. אָדָם חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ כַּמָּה הָיוּ לִי מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל רְצוֹנוֹת נִפְלָאִים, נוּ, מָה יָצָא מִזֶּה?

לְאָדָם לֹא מְגַלִּים אֶת הַסּוֹד שֶׁל הָרָצוֹן, זֶה נֶעְלָם מֵאִתָּנוּ הַסּוֹד שֶׁל הָרָצוֹן. אִם הָיִינוּ יוֹדְעִים מָה זֶה נִקְרָא אָדָם שֶׁבֶּאֱמֶת הוֹלֵךְ עִם רָצוֹן, מָה זֶה יָכוֹל לִפְעֹל לַמְרוֹת שֶׁהוּא נִמְצָא שָׁם לְמָטָּה בַּמְּקוֹמוֹת הָאֵלּוּ, אָדָם הָיָה הוֹלֵךְ בְּכָל מַצָּב עִם רָצוֹן וְהָיָה הוֹפֵךְ אֶת זֶה מִצַּד לְצַד.

הִתְבּוֹדְדוּת

אַחֲרֵי יְרִידָה הָרָצוֹן מְאֹד נֶחְלָשׁ, בִּשְׁבִיל זֶה יֵשׁ הִתְבּוֹדְדוּת. מָה זֶה הִתְבּוֹדְדוּת? אָדָם מְדַבֵּר עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מְסַפֵּר לוֹ מָה שֶׁנַּעֲשָׂה אִתּוֹ, מוֹדֶה לַה', שָׁר לַה', עוֹשֶׂה חֶשְׁבּוֹן נֶפֶשׁ. אֲבָל הַנְּקֻדָּה הַמֻּרְכָּזִית שֶׁל כָּל הַהִתְבּוֹדְדוּת זֶה חִדּוּשׁ וּרְצוֹנוֹת. אִם לֹא יָצָאתָ עִם רָצוֹן חָדָשׁ, לֹא הָיְתָה לְךָ הִתְבּוֹדְדוּת. אָדָם חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ מִלְיוֹן פַּעַם "אַתָּה אָמַרְתָּ אֶת זֶה שֶׁתַּתְחִיל מֵחָדָשׁ וְלֹא זָז שׁוּם דָּבָר"... שׁוּם דָּבָר שֶׁלֹּא יְעַנְיֵן אוֹתְךָ עַכְשָׁו! תֵּצֵא מֵהַהִתְבּוֹדְדוּת בְּרָצוֹן חָדָשׁ! וּכְשֶׁאָדָם מְקַיֵּם אֶת זֶה, אָז אֵין מַצָּב כָּזֶה שֶׁל יֵאוּשׁ! אֵין דָּבָר כָּזֶה! כִּי זֶה עִקַּר הַתְּשׁוּבָה.

מָה זֶּה עִקַּר הַתְּשׁוּבָה? אָדָם מִתְחָרֵט עַל מָה שֶׁהָיָה אִתּוֹ, עִקַּר הַחֲרָטָה שֶׁעַכְשָׁו אֲנִי רוֹצֶה לְהִתְנַהֵג טוֹב. וְהוּא כָּל כָּךְ מִתְחָרֵט שֶׁהַלְוַאי שֶׁלֹּא הָיָה מָה שֶׁקָּרָה אִתִּי בְּכָלָל, הַלְוַאי שֶׁלֹּא הָיִיתִי בַּמָּקוֹם הַזֶּה, הַלְוַאי שֶׁלֹּא הָיָה כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה שֶׁל הַנְּפִילָה, זֶה נִקְרָא חֲרָטָה. וְהַחֲרָטָה הַזֹּאת זֶה רְצוֹנוֹת שֶׁל קְדֻשָּׁה. וּרְצוֹנוֹת שֶׁל קְדֻשָּׁה זֶה מְהַפֵּךְ מֵעֲבֵרוֹת לִזְכֻיּוֹת.

רַבִּי נָתָן מַסְבִּיר שֶׁזֶּה כְּמוֹ שַׁבָּת בְּדִיּוּק. מָה הָעִנְיָן שֶׁל שַׁבָּת? שֶׁמּוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲוֹונוֹתָיו, כִּי בְּשַׁבָּת "בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הִנְחַלְתָּנוּ" - כָּל הַשַּׁבָּת זֶה אַהֲבָה וְרָצוֹן הִנְחַלְתָּנוּ, אַהֲבָה לַה' וְרָצוֹן לַה' זֶה כָּל הַשַּׁבָּת, זֶה מְהַפֵּךְ מֵעֲוונוֹת לִזְכֻיּוֹת. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאָדָם בָּא עִם רְצוֹנוֹת מְחֻדָּשִׁים, אַתָּה מְהַפֵּךְ מֵעֲוונוֹת לִזְכֻיּוֹת, וְאֶת זֶה הַבַּעַל דָּבָר רוֹצֶה לִגְנֹב, אוֹמֵר לְךָ "מָה יֵּצֵא מִזֶּה"?

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן מְפֹרָשׁ, שְׁכָל זֶה מֻחְמַת שֶׁלֹּא יוֹדְעִים מַעֲלַת הָרָצוֹן. שֶׁהָרָצוֹן בְּעַצְמוֹ טוֹב מְאֹד, וְהָיוּ תְּקוּפוֹת שֶׁל רְצוֹנוֹת טוֹבִים וְאַף עַל פִּי כֵן לֹא זָכוּ. אָדָם כְּבָר לֹא מַאֲמִין בָּזֶה, הוּא כְּבָר מְיוֹאָשׁ מֵהָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא הָרָצוֹן, וּפֹה הַגְּנֵבָה הֲכִי גְּדוֹלָה. כָּל הָעִנְיָן שֶׁל הִתְבּוֹדְדוּת זֶה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, מֵחָדָשׁ אֲנִי בָּא עִם רְצוֹנוֹת, וְעַל זֶה אַתָּה לֹא אָנוּס.

אֵין אָנֻס עַל רָצוֹן

עַל רְצוֹנוֹת אָדָם לְעוֹלָם לֹא אָנוּס. אִם לְאָדָם אֵין כָּל כָּךְ רָצוֹן לָעִנְיָן, אָז הוּא יָכוֹל לְהַגִּיד "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תֵּן לִי שֶׁאֲנִי אֶרְצֶה אֶת זֶה", זֶה נִקְרָא "תֵּן לִי רָצוֹן לִרְצוֹת". אָמַר רַבֵּנוּ אֲנִי רוֹצֶה לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָעוֹלָם לַעֲשׂוֹת, שֶׁאֲנָשִׁים יִלַּמְּדוּ כָּךְ וְכָךְ וַיַּעֲשׂוּ כָּךְ וְכָךְ. אֲבָל מָה, יֵשׁ מַצָּבִים שֶׁל אוֹנָסִים. עַם יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים, לֹא מִסְתַּפְּקִים בְּ"אָנוּס רַחֲמָנָא פַּטְרֵיהּ" וְרוֹצִים אֶת הַקִּיּוּם שֶׁל הַמִּצְוָה בַּפֹּעַל. יֵשׁ מַצָּבִים שֶׁל אוֹנָסִים.

כָּתַב בְּשִׂיחוֹת הָרָ"ן, מִי יָכוֹל לְהִתְפָּאֵר שֶׁעוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ? אֲפִילּוּ לֹא מַלְאַךְ וְשָׂרָף, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זֶה אֵין סוֹף, כִּי בֶּאֱמֶת אָדָם צָרִיךְ לִלְמֹד וּלְהִתְפַּלֵּל וְלַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה דְּבָרִים יָפִים וּלְנַצֵּל אֶת הַיּוֹם, וּמִי יָכוֹל לְהִתְפָּאֵר שֶׁהוּא עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם בִּשְׁלֵמוּת? לָכֵן הוּא אוֹמֵר שֶׁהָעִקָּר הוּא הָרְצוֹנוֹת, כִּי אִם נוֹתְנִים לְאָדָם אֶפְשָׁרוּת לַעֲשׂוֹת וְלֹא עָשָׂה סִימָן שֶׁלֹּא הָיָה רָצוֹן אֲמִתִּי, זֶה הַמִּבְחָן.

כְּשֶׁאָדָם כָּזֶה בָּא לְהִתְבּוֹדְדוּת לִפְנֵי הַשֵּׁם, הוּא צָרִיךְ לְהַגִּיד: "גָּנְבוּ לִי הַכֹּל, גְּנֵבָה הַסִּטְרָא אַחֲרָא. גַּם אֶת הַחֹשֶׁק, לָקְחוּ אֶת הָרָצוֹן, תַּחְזִיר לִי בְּבַקָּשָׁה לְפָחוֹת שֶׁאֲנִי אֶרְצֶה אֶת זֶה, שֶׁאֲנִי אֶרְצֶה לְפָחוֹת לִשְׁמוֹר אֶת הָעֵינַיִם, שֶׁאֲנִי אָרְצֶה רְצוֹנוֹת חֲזָקִים. לָקְחוּ אֶת הַמּוֹחִין, לָקְחוּ אֶת הַכֹּל".

זֶה הַסּוֹד שֶׁל כָּל הַסִּפּוּר. הוּא אָמוּר לְהַגִּיעַ לְמַצָּב שֶׁל רְצוֹנוֹת עוֹד יוֹתֵר גְּדוֹלִים וְסִיַּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא מִמַּה שֶׁהָיוּ קוֹדֶם. כִּי כָּל הַיְרִידָה הִיא תַּכְלִית הָעֲלִיָּה, וְאָז יִתְהַפְּכוּ הָעַוְונוֹת לִזְכֻיּוֹת. אֲנַחְנוּ לֹא רוֹצִים אֶת הַיְרִידוֹת, לִפְעָמִים נִכְפִּים מַצָּבִים עַל הָאָדָם. אֲנַחְנוּ לֹא רוֹצִים יְרִידָה וְלֹא רוֹצִים מְקוֹמוֹת כָּאֵלּוּ, אֲנַחְנוּ רוֹצִים מֵהַיּוֹם עַד אֵין סוֹף שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה מֻשְׁלָם, וְלַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם בִּשְׁלֵמוּת, אֲבָל מִישֶׁהוּ הִבְטִיחַ לְךָ אֶת זֶה? בְּוַדַּאי שֶׁיְּבַלְבְּלוּ אוֹתְךָ.

בְּכָל הַשִּׁעוּרִים אֲנַחְנוּ מְנַסִּים לְמַזְעֵר נְזָקִים, אֵיךְ לְצַמְצֵם גְּנֵבוֹת שֶׁל הַבַּעַל דָּבָר, אֲבָל בְּוַדַּאי בְּזְמַן שֶׁל מוֹחִין דְּקַטְנוּת גּוֹנֵב הַבַּעַל דָּבָר. אֲבָל מִי שֶׁיַּגִּיד הָיִיתִי בְּשִׁעוּר וְהָרַב אָמַר שֶׁגּוֹנְבִים אָז זֶה בְּסֵדֶר מָה שֶׁקּוֹרֶה אִתִּי? לֹא! זֶה לֹא בְּסֵדֶר!!! אֵין לְגִיטִימַצְיָה לַגְּנֵבוֹת הָאֵלּוּ, תַּעֲשֶׂה מֵחָאָה! "לֹא רוֹצֶה אֶת הַגְּנֵבוֹת הָאֵלּוּ! לֹא מוּכָן לִגְנֵבוֹת הָאֵלּוּ! אֲנִי מַתְחִיל מֵחָדָשׁ"!

אֵין רָצוֹן שֶׁהוֹלֵךְ לְאִבּוּד

אוֹמֵר רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי שֶׁאֵין רָצוֹן אֶחָד שֶׁהוֹלֵךְ לְאִבּוּד. אָדָם חוֹשֵׁב אֲנִי רוֹצֶה תּוֹרָה, אֲנִי רוֹצֶה לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, וְזֶה נֶעְלָם חָלִילָה. לֹא נָכוֹן! זֶה נִכְנַס יָשָׁר לַבַּנְק לְמַעְלָה, זֶה עוֹד פּוֹעֵל שָׁם. מָה פּוֹעֵל? מָה שֶׁכָּתוּב בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲר"ן (תּוֹרָה לֹא) עַל הַפָּסוּק "נַפְשִׁי יָצְאָה בְדַבְּרוֹ" - יֵשׁ נֶפֶשׁ אֱלֹקִית וְיֵשׁ נֶפֶשׁ בְּהֵמִית. הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית זֶה רְצוֹנוֹת שֶׁבַּקְּדֻשָּׁה, הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית זֶה רְצוֹנוֹת הַפְּגוּמִים, עַכְשָׁו הַשְּׁאֵלָה אֵיזוֹ נֶפֶשׁ תִּתְחַזֵּק פֹּה?

אָדָם מַבִּיעַ בַּפֶּה אֶת הָרְצוֹנוֹת הַטּוֹבִים: תּוֹרָה, תְּפִלָּה, מִדּוֹת טוֹבוֹת, קִרְבַת הַצַּדִּיקִים, קִרְבַת הַשֵּׁם. כָּל זֶה נוֹתֵן לוֹ כֹּחַ לַנֶּפֶשׁ הָאֱלוֹקִית וּמַכְנִיעַ אֶת הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית. וּכְשֶׁאָדָם מְדַבֵּר שֶׁהוּא רוֹצֶה שְׁטֻיּוֹת, מוֹצִיא מֵהַפֶּה שֶׁהוּא רוֹצֶה שְׁטֻיּוֹת זֶה מְחַזֵּק אֶת הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית שֶׁבּוֹ.

אִזּוּן

יֵשׁ חֲלוּקָה נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה. רוּחַ וּנְשָׁמָה זֶה הַכֹּל רוּחָנִיּוּת, הַדַּרְגָּה הַכִּי נְמוּכָה זֶה נֶפֶשׁ, רַק בַּנֶּפֶשׁ יֵשׁ חֲלוּקָה: נֶפֶשׁ בְּהֵמִית וְנֶפֶשׁ אֱלֹקִית, וּמִתַּחַת לָזֶה יֵשׁ אֶת הַגּוּף הַגַּשְׁמִי הָאָב. אֵיפֹה שֶׁמַּתְחִילָה רוּחָנִיּוּת מַתְחִילָה נֶפֶשׁ בְּהֵמִית שֶׁמְּמַחֲיָה אֶת הַגּוּף, וְנֶפֶשׁ אֱלֹקִית שֶׁהִיא לַשָּׁמַיִם. וְזֶה בְּעֶצֶם כָּל הַמִּלְחָמָה.

אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהָבִין לָמָּה אֲנַחְנוּ לֹא מַעֲרִיכִים אֶת הָרְצוֹנוֹת מַסְפִּיק. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן (הֲלָכוֹת בָּשָׂר חֶלְבָּה ד׳): אָמְרוּ חֲזַ״ל הַקְּדוֹשִׁים: כַּמָּה כָּל עֲבֵרָה חֲמוּרָה גִּילוּ לָנוּ, כַּמָּה לָשׁוֹן הָרַע זֶה חָמוּר, כָּל מָה שֶׁכָּתוּב בַּחֲזַ״ל וּבַגְּמָרָא כַּמָּה כָּל רְאִיָּה אֲסוּרָה חֲמוּרָה, כַּמָּה פְּגַם שֶׁל הִרְהוּר חָמוּר, הַכֹּל חָמוּר. אַתָּה נִכְנַס לְשִׁעוּר שׁוֹמֵעַ אֶת הָרַב בְּדִבְרֵי הֲלָכָה וּמוּסָר, וְהָרַב הַזֶּה צַדִּיק. אַתָּה שׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ אַתָּה מְקַבֵּל אֵימָה וּפַחַד. אַתָּה הוֹלֵךְ הַבַּיְתָה אַתָּה אוֹמֵר רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם מָה יִהְיֶה עִם הַחַיִּים שֶׁלִּי? אֲנִי חַיָּב לְהַתְחִיל הַתְחָלָה חֲדָשָׁה. אֲבָל מָה? זֶה מַחֲזִיק בְּדִיּוּק יוֹם אֶחָד הַהִתְעוֹרְרוּת הַזֹּאת, לְכָל הַיּוֹתֵר יוֹמַיִם. כִּי אָדָם לֹא מְסֻגָּל, קִבַּלְתָּ אֵיזֶה בּוֹמְבָּה אֵיזֶה פְּצוּץ אֲבָל אֵין אִזּוּן, אֵין פֹּה אִזּוּן בַּתְּמוּנָה.

הָרַב הַזֶּה צַדִּיק, מֵהַקְּדֻשָּׁה שֶׁלּוֹ קִבַּלְתָּ אֶת הַפְּצוּץ, אֲבָל אֵין פֹּה אִזּוּן. מָה חָסֵר? אוֹמֵר רַבִּי נָתָן: הֵם אָמְרוּ וְהֵם אָמְרוּ. אוֹתָם חֲזַ״ל הַקְּדוֹשִׁים שֶׁאָמְרוּ כַּמָּה חֲמוּרָה כָּל עֲבֵרָה - לֹא גִּילוּ כַּמָּה כָּל מִצְוָה חֲשׁוּבָה, כַּמָּה כָּל תְּזוּזָה כַּמָּה כָּל רָצוֹן הוּא טוֹב, וְלֹא נָתְנוּ לְךָ אֶת הָאִזּוּן. רַק הַשְׁמִיעוּ לְךָ אֶת הַצַּד הַלֹּא טוֹב. וְהַכֹּל אֱמֶת הַכֹּל אֲמִתִּי, אֲבָל הַאִם הַשְׁמִיעוּ לְךָ כְּנֶגֶד זֶה כַּמָּה זֶה כָּל הַלֵּיכָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת, כַּמָּה הֲרָמַת עֵינַיִם לְמַעְלָה, כַּמָּה כָּל מִקְוֶה, כַּמָּה כָּל תִּקּוּן הַכְּלָלִי, כַּמָּה כָּל דִּבּוּר עִם הַשֵּׁם, כַּמָּה כָּל עֶזְרָה לִיהוּדִי, כַּמָּה כָּל צְדָקָה שָׁאַתָּה נוֹתֵן, כַּמָּה כָּל שִׁירָה בְּשַׁבָּת, אֶת זֶה לֹא אָמְרוּ לְךָ. לָמָּה?

תַּשְׁלִים אֶת זֶה לְבַד. סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה טוֹב. יֵשׁ סוּר מֵרָע וְאַחֲרֵי כֵּן יָבוֹא עֲשֵׂה טוֹב. לֹא, לֹא, לֹא, תֵּן אֶת הָאִזּוּן - יֵשׁ סוּר מֵרָע יֵשׁ גַּם עֲשֵׂה טוֹב, תֵּן אֶת הָאִזּוּן. בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ צָרִיךְ הַמּוֹן הַמּוֹן. לָכֵן אָמַר רַבִּי נָתָן שֶׁעַל כָּל כַּפִּית הִתְעוֹרְרוּת צָרִיךְ קְעָרוֹת שֶׁל הִתְחַזְּקוּת.

זֶה הָיָה בַּדּוֹר שֶׁל רַבִּי נָתָן, בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ עַל כָּל כַּפִּית קְטַנָּה שֶׁל הִתְעוֹרְרוּת שֶׁאוֹמְרִים לְךָ כַּמָּה חָמוּר, צָרִיךְ מַחְסָנִים שֶׁל הִתְחַזְּקוּת שֶׁכַּמָּה אַתָּה זוֹכֶה עַל כָּל תְּזוּזָה, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה אִזּוּן, כִּי הַנֶּפֶשׁ מֵחְלֶשֶׁת וְזֶה אֱמֶת.

הָאֱמֶת לֹא תִּהְיֶה מֻחְלֶפֶת, מָה שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ כַּמָּה כָּל עֲבֵרָה חֲמוּרָה מִי שֶׁאוֹמֵר לָכֶם שֶׁזֶּה לֹא נָכוֹן הוּא מְשַׁקֵּר, הוּא מְרַמֶּה אֶתְכֶם. רַב כָּזֶה שֶׁיַּגִּיד לָכֶם תִּהְיוּ רְגוּעִים זוֹ סְתָם הַגְזָמָה, אָדָם יַגִּיעַ אַחֲרֵי 120 הוּא יִתְרַגֵּז עַל הָרַב הַזֶּה. יֵרָאוּ לוֹ אַחֲרֵי 120 מָה נִבְרָא מֵהָעֲבֵרוֹת שֶׁלּוֹ וְהָרַב לִטֵּף אוֹתוֹ וְאָמַר לוֹ "זֶה בְּסֵדֶר, תֵּרָגַע, בְּטוּל תּוֹרָה זֶה לֹא מַשֶּׁהוּ, זֶה דּוֹר חַלָּשׁ. לָשׁוֹן הָרַע זֶה דּוֹר חַלָּשׁ, עֵינַיִם זֶה חַלָּשׁ, תֵּרָגַע תִּשְׂמַח וְהַכֹּל יִהְיֶה בְּסֵדֶר"... הוּא יְקַבֵּל מַכּוֹת עַל כָּל זֶה לְמַעְלָה!

הַכֹּל אֱמֶת, כָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה חָלִילָה! אַתָּה אוֹמֵר לִי כַּמָּה חָמוּר בְּטוּל תּוֹרָה וְכַמָּה זֶה חָמוּר שָׁאַתָּה עַם הָאָרֶץ וְכַמָּה חָמוּר שָׁאַתָּה לֹא בַּקְּדֻשָּׁה - הַכֹּל נִפְלָא הַכֹּל אֱמֶת. תֵּן אִזּוּן! הָרַב הַזֶּה בָּא עִם הַקְּדֻשָּׁה הַנִּפְלָאָה שֶׁלּוֹ מַפְצִיץ מַפְצִיץ מַפְצִיץ וְהוֹלֵךְ. הוּא בָּטוּחַ שֶׁכֻּלָּם חָזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, הוּא לֹא מֵבִין שֶׁהוּא הָרָס לְ-200 אִישׁ אֶת הַחַיִּים. הֵם הוֹלְכִים הַבַּיְתָה בְּזִחְילָה וְחוֹזְרִים שׁוּב לִשְׁמוֹעַ אֶת הַשִּׁעוּר וְלֹא עוֹשִׂים עִם זֶה כְּלוּם. וְאַחֲרֵי יוֹמַיִם הֵם נוֹפְלִים וּמִתְיָאֲשִׁים. זֶה קוֹרֶה בְּגָלַל שֶׁאֵין אִזּוּן! בַּתְּמִימוּת שֶׁלּוֹ הוּא פּוֹעֵל. מָה הוּא פּוֹעֵל בַּקְּדֻשָּׁה? הוּא מַכְנִיס לָהֶם יִרְאַת שָׁמַיִם אֲבָל אֵין אִזּוּן אֵין כֵּלִים אָז זֶה לֹא תּוֹפֵס.

אִם הָיָה אִזּוּן, אָז שֶׁבָּא בִּלְבּוּל הוּא יַחְשִׁיב אֶת עַצְמוֹ וְיֵדַע גַּם אֲנִי שָׁוֶה, גַּם אֲנִי עוֹשֶׂה, גַּם אֲנִי רוֹצֶה, וְהוּא יַחְזֹר לְעַצְמוֹ. הַמָּקוֹם הַזֶּה לֹא טוֹב לִי, אֲנִי רוֹצֶה לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ! הוּא יַעֲבֹד עִם הִתְבּוֹדְדוּת, יַעֲמוֹד מוּל הַשֵּׁם: אֲנִי מַתְחִיל מֵחָדָשׁ. כִּי בִּרְצוֹנוֹת צָרִיךְ הַרְבֵּה עַקְשָׁנוּת.

וַדַּאי יֵשׁ! וַדַּאי יֵשׁ!

אוֹמֵר רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, אֲנִי רוֹצֶה לְהַגִּיד לָכֶם שֶׁכָּל הָעִנְיָן הַזֶּה אֵיךְ מְחַפְּשִׂים אֵיךְ מִתְעַקְּשִׁים בָּחִפּוּשׂ, זֶה כָּל הַסִּפּוּר שֶׁל "בַּת מֶלֶךְ". הַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת בַּסִּפּוּר זֶה צַדִּיק הָאֱמֶת שֶׁהוֹלֵךְ לְהַחְזִיר אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בִּתְשׁוּבָה, וְזֶה הָאֱמֶת כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת כָּזֹאת שֶׁל שֵׁנִי לַמַּלְכוּת, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְהַחְזִיר אֶת הָאֲבֵדָה

שֶׁלּוֹ. מִי זֹאת הָאֲבֵדָה שֶׁלּוֹ? כָּל מָה שֶׁאִבַּדְנוּ, בְּגִלְגּוּלִים קוֹדְמִים בַּגִּלְגּוּל הַזֶּה, אֲנַחְנוּ אִבַּדְנוּ אֲבֵדוֹת. בְּרֵגַע שֶׁיַּחְזְרוּ כָּל הָאֲבֵדוֹת, הַכֹּל חוֹזֵר לִמְקוֹמוֹ.

אָדָם שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְבֻטָּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא יַחְזִיר אֶת הַמַּלְכוּת לִמְקוֹמָהּ, יַעֲלֶה אוֹתָהּ לִמְקוֹמָהּ, הַכֹּל יִהְיֶה מֻשְׁלָם. רַק זֶה לוֹקֵחַ זְמַן, צָרִיךְ חִפּוּשׂ וְהַרְבֵּה עַקְשָׁנוּת. כְּשֶׁהַשִּׁנִי לַמַּלְכוּת הָלַךְ לְחַפֵּשׂ אֶת הַבַּת מֶלֶךְ בַּהַתְחָלָה הָלַךְ שָׁנִים וְלֹא מָצָא עַד שֶׁיּוֹם אֶחָד הוּא הֶחְלִיט זֶהוּ זֶה, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְכִוּוּן אַחֵר, וְאָז בַּדֶּרֶךְ הוּא פָּגַשׁ אֶת זֶה שֶׁמְּמֻנֶּה עַל הַחַיּוֹת, עַל כָּל הַחַיּוֹת בַּבְּרִיאָה. זֶה מְרַמֵּז עַל אֵיזֶה שַׂר גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, צַדִּיק גָּדוֹל שַׂר גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם שֶׁיֵּשׁ לוֹ אַחֲרָיוּת עַל כָּל הַחַיּוֹת, וְהוּא אָמַר לוֹ שֶׁהוּא מְחַפֵּשׂ הַר שֶׁל זָהָב וּמִבְצָר שֶׁל מַרְגָּלִיּוֹת, זֶה מָה שֶׁהִתְגַּלָּה לוֹ שֶׁהוּא צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ שֶׁהַמַּלְכָּה חֲבַת מֶלֶךְ הִתְגַּלְתָה אֵלָיו וְאָמְרָה לוֹ אֲנִי נִמְצֵאת בִּשְׁלַב מְסֻיָּם מִכָּאן וָאֵילָךְ בְּהַר שֶׁל זָהָב וּמִבְצָר שֶׁל מַרְגָּלִיּוֹת אֶת זֶה הוּא צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ.

אָמַר לוֹ הַמְּמֻנֶּה עַל הַחַיּוֹת אֵין דָּבָר כָּזֶה, לֹא שָׁמַעְתִּי כָּזֶה דָּבָר, אַתָּה יוֹדֵעַ מָה אַתָּה מְחַפֵּשׂ, אֲנִי אֶקְרָא לְכָל הַחַיּוֹת. קָרָא לְכָל הַחַיּוֹת, אָמְרוּ לוֹ שֶׁאֵין דָּבָר כָּזֶה, אָז הוּא הִתְחִיל לִבְכּוֹת, וְאָמַר יֵשׁ. אָמַר לוֹ הַמְּמֻנֶּה עַל הַחַיּוֹת, אֲנִי רוֹאֶה אוֹתְךָ כָּזֶה עַקְשָׁן אֲנִי אֶשְׁלַח אוֹתְךָ לְאָח שֶׁלִּי, לַמְּמֻנֶּה עַל הָעוֹפוֹת.

הָלַךְ הַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת וּפִתְאוֹם פָּגַשׁ אֶת הַמְּמֻנֶּה עַל הָעוֹפוֹת בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית בְּלִי שׁוּם יֵדַע בַּדֶּרֶךְ. הַמְּמֻנֶּה שָׁאַל אוֹתוֹ מָה אַתָּה מְחַפֵּשׂ? הַר שֶׁל זָהָב וּמִבְצָר שֶׁל מַרְגָּלִיּוֹת. עָנָה לוֹ אֵין דָּבָר כָּזֶה. אָז הוּא עָנָה וַדַּאי יֵשׁ, וַדַּאי יֵשׁ. שָׁלַח אוֹתוֹ לְאָח שֶׁלּוֹ הַמְּמֻנֶּה עַל הָרוּחוֹת. כָּל הַמְּמֻנִּים הָאֵלּוּ אֵלּוּ שָׂרִים גְּדוֹלִים בַּשָּׁמַיִם. הוּא הוֹלֵךְ וּבְהַשְׁגָּחָה הוּא פּוֹגֵשׁ אֶת אָח שֶׁלּוֹ הַמְּמֻנֶּה עַל הָרוּחוֹת. שָׁאַל הַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת אֲנִי מְחַפֵּשׂ הַר שֶׁל זָהָב וּמִבְצָר שֶׁל מַרְגָּלִיּוֹת. עָנָה הַמְּמֻנֶּה אֵין דָּבָר כָּזֶה. הַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת הִתְחִיל לִבְכּוֹת וַדַּאי יֵשׁ וַדַּאי יֵשׁ. הַמְּמֻנֶּה שֶׁל הָרוּחוֹת קָרָא לְכָל הָרוּחוֹת הִגִּיעוּ כָּל הָרוּחוֹת וְאָמְרוּ אֵין דָּבָר כָּזֶה.

הִתְחִיל שׁוּב לִבְכּוֹת הַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת וַדַּאי יֵשׁ וַדַּאי יֵשׁ. תּוֹךְ כְּדֵי שֶׁהוּא מִתְעַקֵּשׁ שֶׁיֵּשׁ דָּבָר כָּזֶה הִגִּיעָה רוּחַ אַחַת. הַמְּמֻנֶּה שׁוֹאֵל אֶת הָרוּחַ אֲנִי קָרָאתִי לְכָל הָרוּחוֹת אֵיפֹה הָיִית? עוֹנָה הָרוּחַ אֲנִי לָקַחְתִּי אֶת הַבַּת מֶלֶךְ לְהַר שֶׁל זָהָב וּמִבְצָר שֶׁל מַרְגָּלִיּוֹת... עַכְשָׁו הוּא מַגִּיעַ לַבַּת מֶלֶךְ, לַמָּקוֹם הַזֶּה, אַחֲרֵי כָּל הַכִּסּוּפִים וְהָרְצוֹנוֹת וְהָעַקְשָׁנוּת שֶׁל הַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת.

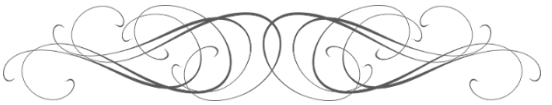
אַחֲרֵי שֶׁאֲנַחְנוּ שׁוֹמְעִים אֶת כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה, מָה בְּעֶצֶם טָמוּן פֹּה? אַתָּה מִסְתַּכֵּל עַל זֶה כְּצוֹפֶה מֵהַצַּד, עַל הַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת שֶׁהוֹלֵךְ לְחַפֵּשׂ אֶת הָאֲבָדָה הַזֹּאת, מָה אַתָּה רוֹאֶה? אָדָם הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, הוֹלֵךְ הוֹלֵךְ, מַגִּיעַ לְמִישֶׁהוּ מְמֻנֶּה עַל הַחַיּוֹת, הוֹלֵךְ מִתְעַקֵּשׁ וְהוּא שׁוֹלֵחַ אוֹתוֹ לְאָח שֶׁלּוֹ, מִתְעַקֵּשׁ וְשׁוּב שׁוֹלֵחַ אוֹתוֹ לְאָח שֶׁלּוֹ. מָה זֶה הָעַקְשָׁנוּת הַזֹּאת "וַאי יֵשׁ, וַאי יֵשׁ, אֲנִי בְּוַדַּאי אֶזְכֶּה"?

תָּבִינוּ רַבּוֹתַי, וְכִי הוּא יָדַע שֶׁהוּא יִהְיֶה בִּשְׁלַבִּים לְהַגִּיעַ לְבַת הַמֶּלֶךְ? אוֹמֵר רַבִּי נָתָן מָה קָרָה בְּעֶצֶם? אִם אֲנַחְנוּ עוֹקְבִים, כָּל אֶחָד מֵהַמְמֻנִּים הָיָה קֶרֶשׁ קְפִיצָה לִישׁוּעָה, זֶה עַקְשָׁנוּת. עַקְשָׁנוּת זֶה: הָלְאָה, אֲנִי לֹא עוֹצֵר, אֲנִי מִתְעַקֵּשׁ, בְּוַדַּאי אֲנִי אֶזְכֶּה! זֶה הָעִנְיָן שֶׁל עַקְשָׁנוּת, קוֹדֶם כָּל תִּסַּכֵּם אֶצְלְךָ שֶׁ"הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה שֶׁאֲנִי אֶזְכֶּה". אִם תַּכְנִיס לְעַצְמְךָ בָּרֹאשׁ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֶה, תִּסְגֹּר אֶת הַסִּפָּרִים וְתֵלֵךְ לִישׁוֹן. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וַדַּאי רוֹצֶה! אָז לָמָּה יֵשׁ הַפְרָעוֹת? בְּגָלַל שֶׁיֵּשׁ מְקַטְרְגִים.

מָה עוֹשֶׂה הַבַּעַל דָּבָר כְּשֶׁאָדָם בָּא לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ? מַכְנִיס לוֹ בָּרֹאשׁ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֶה... הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְהַמְּקַטְרְגִים בְּשִׁתּוּף, עוֹשִׂים עָלֶיךָ קוֹאַלִיצְיָה נֶגְדֶּךָ... זֶה לֹא נָכוֹן!!! הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְאֹד רוֹצֶה לָתֵת, רַק יֵשׁ כְּלָלֵי מִשְׂחָק. מְאֹד רוֹצֶה לָתֵת, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כִּבְיָכוֹל מִתְחַנֵּן: תַּעֲשֶׂה לִי טוֹבָה, אֲנִי מִתְעַקֵּשׁ שֶׁאַתָּה מַמְשִׁיךְ הָלְאָה. וְאוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה תַּעֲזוֹר לִי, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לַעְזוֹר לִי, אַתָּה מְבַטֵּל אֶת הַקְּטָרוּגִים. וְאָז הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר תִּרְאוּ כַּמָּה שֶׁקָּשֶׁה לוֹ וְהוּא מַאֲמִין בִּי.

הַבַּעַל דָּבָר מַכְנִיס לָאָדָם בָּרֹאשׁ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֶה אוֹתְךָ, הוּא לֹא רוֹצֶה לָתֵת לְךָ, וְאָז אַתָּה מְסַיֵּעַ לַקְּטָרוּג וּמְצַעֵר אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. יֵשׁ צַעַר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁחוֹשְׁבִים שֶׁהוּא לֹא יָכוֹל לָתֵת. לָכֵן לֹא נִתֵּן לַיֵּצֶר לְבַלְבֵּל אוֹתָנוּ, נַחְזִיק בָּרָצוֹן, נֵדַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה אוֹתָנוּ וְעִם הָרָצוֹן שֶׁלָּנוּ נְשַׁבֵּר אֶת כָּל הַמְּקַטְרְגִים וְנִתְקָרֵב אֶל הַשֵּׁם.

ראה

סוֹגְרִים חֶשְׁבּוֹן

אֲנַחְנוּ עַכְשָׁו נִמְצָאִים בְּעֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוּל, הַמַּתְחִיל כְּבָר בְּשַׁבָּת "רְאֵה": רְאֵה אֱלוּל הִגִּיעַ. אֱלוּל זֶה סִכּוּם הַשָּׁנָה, סוֹגְרִים אֶת הַמַּעְגָּל, סוֹגְרִים חֶשְׁבּוֹן, שָׁם הַשָּׁנָה נִגְמֶרֶת. אָדָם מִסְתַּכֵּל אוֹמֵר הַשָּׁנָה נִגְמֶרֶת, מָה הִסְפַּקְתִּי הַשָּׁנָה בִּכְלָל, מָה לָמַדְתִּי, כַּמָּה הִתְמַדְתִּי בַּקְּדֻשָּׁה, כַּמָּה הַתְּפִלּוֹת שֶׁלִּי הִשְׁתַּפְּרוּ, כַּמָּה שֶׁלְחַן עָרוּךְ הִסְפַּקְתִּי, כַּמָּה שַׁ"ס הִסְפַּקְתִּי, כַּמָּה הֲלָכוֹת, כַּמָּה גְּמָרָא, כַּמָּה זֹהַר, מָה הוֹסַפְתִּי בַּיְדִיעָה שֶׁלִּי שָׁנָה. שָׁנָה זֶה פֶּרֶק זְמַן רְצִינִי בְּתוֹךְ 70 80 שָׁנָה בַּחַיִּים.

אָדָם מִסְתַּכֵּל מָה הִסְפַּקְתִּי בְּשָׁנָה? מָה יֵצֵא מִכָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה בִּכְלָל? סְלַח לִי אֲנִי הוֹלֵךְ הַבַּיְתָה, אַתָּה יֵאָשֵׁתָּ אוֹתִי לְגַמְרֵי. אֲבָל הָאֱמֶת שֶׁהַשָּׁנָה כֵּן הִסְפַּקְתָּ הַרְבֵּה. הָיוּ הַרְבֵּה תְּפִלּוֹת הָיוּ הַרְבֵּה שַׁבָּתוֹת וְהָיוּ הַרְבֵּה שִׁירִים וְאָכַלְתָּ הַרְבֵּה סְעוּדוֹת וּבֵרַכְתָּ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן וְכֵן הָלְאָה וְכֵן הָלְאָה. וּפֹה לָמַדְתָּ הָלְכָה, פֹּה לָמַדְתָּ גְּמָרָא, פֹּה לָמַדְתָּ מִשְׁנָה...

זֶה חֹדֶשׁ שֶׁאָדָם סוֹגֵר חֶשְׁבּוֹן, וְאִם הוּא יָבוֹא בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה וְיִתְנַהֵג אַחֶרֶת אָז זֶהוּ מִסְתַּכְּלִים עַל הַחֹדֶשׁ הַזֶּה, הַכֹּל הַכֹּל מַכְרִיעִים בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה. זֶה חֹדֶשׁ שֶׁל עֵת רָצוֹן. זֶה מְכֻוָּן שֶׁבְּעֵת רָצוֹן הַרְבֵּה יוֹתֵר קַל לַעֲבוֹד אֶת הַשֵּׁם מֵאֲשֶׁר בַּתְּקוּפָה שֶׁל בֵּין הַמְּצָרִים לְמָשָׁל, שֶׁיֵּשׁ נִסְיוֹנוֹת נוֹרָאִים בִּשְׁמִירַת הָעֵינַיִם וְנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים שֶׁל כִּבְדוּת וְאֵין חֵשֶׁק. אָז כְּשֶׁיֵּשׁ עֵת רָצוֹן יוֹתֵר קַל, אָדָם מַגִּיעַ לִתְקוּפָה וְאוֹמֵר אִי הָכִי, כָּכָה, יִהְיֶה חֹדֶשׁ יָפֶה? אָז אֲנִי אוּכַל לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן? כֵּן, תּוּכָל רַק אַל תִּהְיֶה בְּלַחַץ. תַּעֲשֶׂה תֻּכְנִיּוֹת לְסִדָּרִים קָצָת יוֹתֵר מֻהָרְגִּיל אֲבָל לֹא תֻּכְנִיּוֹת מַלְחִיצוֹת כִּי לֹא תַּעֲשֶׂה כְּלוּם אַחֲרֵי כֵּן.

תֻּכְנִיּוֹת מַלְחִיצוֹת: הֵבַנְתִּי אֶת הַשִּׁעוּר, טוֹב שָׁמַע, אַחֲרֵי שִׁעוּר כָּזֶה - אֱלוֹל, זֶה זְמַן עֵת רָצוֹן וְאֶפְשָׁר לְשַׁנּוֹת אֶת כָּל הַתְּמוּנָה. מַהֶפֶךְ, אַתָּה יוֹדֵעַ מָה אֲנִי עוֹשֶׂה תֻּכְנִיּוֹת שֶׁל רֶה-אוֹרְגַנִיזַצְיָה. שִׁנּוּי מֻחְלָט בְּכָל הַתְּמוּנָה. הִתְאַרְגְּנוּת מֻחָדָשׁ עַל כָּל הַתְּמוּנָה כֻּלָּהּ. נַעֲשֶׂה סִדָּרִים בְּכָל נוֹשֵׂא בְּכָל תְּחוּם 20 סִדָּרִים חֲדָשִׁים...

אַתָּה הוֹלֵךְ לְהִשְׁתַּגֵּעַ דֶּרֶךְ אַגַּב, אַתָּה יוֹדֵעַ? אַתָּה הוֹלֵךְ לְשַׁגֵּעַ אֶת עַצְמְךָ, זֶה לֹא יַחֲזִיק מַעֲמָד כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה. תֵּרָגַע, קַח לְךָ סִדָּרִים שֶׁהֵם בָּרֵי בְּצוּעַ. קַח לְךָ מִדּוֹת. אֵיזֶה מִדָּה מְסֻיֶּמֶת שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לַעֲבוֹד עָלֶיהָ, שֶׁבְּתוֹךְ חֹדֶשׁ אַתָּה תִּרְאֶה שִׁנּוּי טוֹב. וְלֹא 50 אֶלֶף דְּבָרִים.

הַבַּעַל דָּבָר גַּם כֵּן הוֹלֵךְ לִגְנֹב אֶת הַגְּנֵבוֹת שֶׁלּוֹ, זֶה עֵת רָצוֹן. בַּשָּׁבוּעַ הָרִאשׁוֹן אַתָּה תִּהְיֶה בְּלַחַץ נוֹרָאִי וְאַחֲרֵי זֶה אַתָּה תִּתְפָּרֵק וְזֶהוּ, אוֹ אֶפְשָׁרוּת שְׁנִיָּה שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן כָּל הַזְּמַן אָדָם חוֹשֵׁב אֲנִי הוֹלֵךְ לְהִשְׁתַּנּוֹת אֲנִי הוֹלֵךְ לְהִשְׁתַּנּוֹת, בַּסּוֹף יַחֲלֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן יָבוֹא לְשָׁעוּר, חָלַף שָׁבוּעַ אַתֶּם יוֹדְעִים? וָואוּ חָלַף שָׁבוּעַ וְלֹא זָזְתִּי עוֹד. חָלְפוּ שְׁבוּעַיִם אַתָּה יוֹדֵעַ, וָואוּ חָלְפוּ שְׁבוּעַיִם וְלֹא זָזְתִּי עוֹד. זֶהוּ זֶה עָזוֹב אוֹתִי, רֹאשׁ הַשָּׁנָה יוֹם כִּפּוּר, נִגְמָר הַסִּפּוּר.

שְׁעַת רָצוֹן

אָדָם עוֹשֶׂה לוֹ סִדָּרִים שֶׁהוּא קָצָת יוֹתֵר מֻהָרְגִּיל. אַתָּה מְסֻגָּל יוֹתֵר, זֶה עֵת רָצוֹן. תְּחַשְׁבֵּן לְךָ מָה אַתָּה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה יוֹתֵר כְּדֵי שֶׁאָדָם שֶׁנּוֹסֵעַ לְאוּמָן יַגִּיעַ לְאוּמָן בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם עִם מַשֶּׁהוּ בַּיָּד. כֵּן אִם הוּא לֹא יָכוֹל לְסַיֵּם מַסֶּכֶת לְאוּמָן לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה אָז יִרְאֶה מַסֶּכֶת מִשְׁנָיוֹת לְסַיֵּם. וְאוּלַי יָכוֹל לְסַיֵּם תִּקּוּנֵי זֹהַר שֶׁזֶּה

מֵהַתִּקּוּנִים הַגְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר לְסַיֵּם תִּקּוּנֵי זֹהַר בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל, וְאִם לֹא אָז עַד הוֹשַׁעְנָא רַבָּה, שְׁזֶּה מֵהַתִּקּוּנִים הַגְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל לְהַגִּיד תִּקּוּנֵי זֹהַר זֶה מִתִּקּוּנֵי הַבְּרִית הַגְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר. רַבֵּנוּ גִּלָּה לָנוּ שֶׁכַּמָּה שֶׁהַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ הוּא נוֹרָא וְקָדוֹשׁ, תִּקּוּנֵי הַזֹּהַר עוֹד יוֹתֵר קָדוֹשׁ.

אֲבָל גַּם אָדָם שֶׁלֹּא יָכוֹל לִגְמֹר אֶת כָּל תִּקּוּנֵי הַזֹּהַר יַגִּיד מַשֶּׁהוּ, עַמּוּד, שְׁתַּיִם מַשֶּׁהוּ יַגִּיד בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל. גַּם כֵּן חָשׁוּב מְאֹד. וְכָל הָעִנְיָן שֶׁל לְסַיֵּם מַשֶּׁהוּ בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל לְסַיֵּם, סַיֵּם לְךָ מַשֶּׁהוּ. אַתָּה יָכוֹל לְסַיֵּם סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אַתָּה יָכוֹל לְסַיֵּם סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, מָה שֶׁנִּרְאֶה לְךָ שָׁאַתָּה יָכוֹל לְסַיֵּם בְּפֶרֶק זְמַן הַזֶּה. זֶה מְשַׁנֶּה אֶת כָּל הַתְּמוּנָה לְמַעְלָה, בְּתְנַאי שֶׁהַסְּדָרִים שֶׁהָאָדָם מְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ הֵם לֹא סְדָרִים מַלְחִיצִים שֶׁסְּתָם הֵם לֹא מַעֲשִׂיִּים בִּכְלָל, אֲבָל מִצַּד שֵׁנִי כֵּן יֵשׁ לְקַבֵּל עָלֶיךָ מַשֶּׁהוּ לֹא לִהְיוֹת בַּטְלָן זֶה עֵת רָצוֹן.

אַתָּה יָכוֹל לְשַׁנּוֹת אֶת כָּל הַתְּמוּנָה. לָבוֹא עִם חֵשֶׁק עִם מוֹחִין דְּגַדְלוּת לַיָּמִים הָאֵלֶּה, אַתָּה יָכוֹל בְּכָל יוֹם לָבוֹא עִם דְּבָרִים מְסֻיָּמִים - אֶחָד אוֹמֵר תְּהִלִּים, אֶחָד אוֹמֵר תִּקּוּן הַכְּלָלִי, אֶחָד אוֹמֵר מִשְׁנָיוֹת, אֶחָד יֵשׁ לוֹ סֵדֶר בְּש״ס מְסֻיָּם, אֶחָד יֵשׁ לוֹ סֵדֶר בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ, בִּפְרָט בַּהֲלָכוֹת שֶׁקְּשׁוּרוֹת בַּיָּמִים הַנּוֹרָאִים: רֹאשׁ הַשָּׁנָה, יוֹם הַכִּפּוּרִים, סֻכּוֹת, שֶׁיָּכִין לְעַצְמוֹ יָבוֹא עִם רְצוֹנוֹת עִם כִּסּוּפִים, כְּשֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ עִם רְצוֹנוֹת עִם כִּסּוּפִים הַהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁלּוֹ לְנַמְרֵי שׁוֹנָה.

הַהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁלּוֹ שֶׁל מוֹחִין דְּגַדְלוּת לֹא שֶׁל מוֹחִין דְּקַטְנוּת. מוֹחִין דְּגַדְלוּת רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי רוֹצֶה אֲנִי רוֹצֶה ! אָז הַהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁלּוֹ הִיא עִם מוֹחִין דְּגַדְלוּת יוֹתֵר. הוּא חַי אַחֶרֶת הוּא לֹא כָּל הַזְּמַן אֶחָד שֶׁנִּגְרָר, כָּל הַזְּמַן נִגְרָר לְפֹה נִגְרָר לְשָׁם, הוּא בָּא עִם מוֹחִין דְּגַדְלוּת הוּא מַרְגִּישׁ מוֹבִיל. לֹא נֶהֱפָכִים לַמַּלְאָכִים אֲבָל הוּא מַרְגִּישׁ יוֹתֵר מוֹחִין דְּגַדְלוּת.

תְּבִינוּ מָה זֶה נִקְרָא עֵת רָצוֹן בִּכְלָל ? עֵת רָצוֹן זֶה הֶאָרָה מִלְמַעְלָה - יֵשׁ הֶאָרָה מִלְמַעְלָה שֶׁמְּקֻבָּלָה עַל הָאָדָם בַּבְּחִירָה שֶׁלּוֹ. אִם בִּזְמַן שֶׁל הַסְתָּרָה שֶׁל בְּלְבּוּלִים יֵשׁ יוֹתֵר כְּבֵדוּת - בְּעֵת רָצוֹן יֵשׁ יוֹתֵר קְלִילוּת. אֲבָל לֹא שֶׁאָדָם יַחְשֹׁב: יוּ, עָבַר עוֹד יוֹם - כֵּן הִסְפַּקְתִּי לֹא הִסְפַּקְתִּי, בְּלַחַץ - עָבַר יוֹם תִּשְׁמַח, תּוֹדָה לְהַשֵּׁם, תַּעֲשֶׂה חֶשְׁבּוֹן נָפֶשׁ מָה אַתָּה יָכוֹל לְשַׁפֵּר, תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה בְּשִׂמְחָה וְלֹא בְּלַחַץ. ״הָרַב אָמַר אֱלוּל וַאֲנִי עָבַר יוֹם וְלֹא הִסְפַּקְתִּי, עָבְרוּ 3 יָמִים בֶּאֱלוּל וְלֹא הִסְפַּקְתִּי כְּלוּם״. אָדָם כָּזֶה מְשַׁגֵּעַ אֶת עַצְמוֹ.

בְּלִי לָחַץ

אֲנִי הִכַּרְתִּי אֲנָשִׁים כָּאֵלּוּ שֶׁמֹּרֶב הָרְצוֹנוֹת שֶׁלָּהֶם סִבְּכוּ אֶת הַחַיִּים לְעַצְמָם. הַיַּהֲדוּת זֶה יְשׁוּב הַדַּעַת, הַיַּהֲדוּת זֶה לֹא לִהְיוֹת אֲנָשִׁים מְשֻׁגָּעִים. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֶה מְשֻׁגָּעִים. הוּא רוֹצֶה אֲנָשִׁים שְׂמֵחִים, שֶׁאָדָם יִהְיֶה שָׂמֵחַ. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֵשׁ לוֹ נַחַת כְּשֶׁהוּא רוֹאֶה שֶׁאָדָם עוֹבֵד אוֹתוֹ בְּשִׂמְחָה. לוֹמֵד מָה שֶׁהוּא לוֹמֵד - שָׂמֵחַ עִם זֶה. לָמַד קְצָת, שָׂמֵחַ. מְבַקֵּשׁ עוֹד מֵה׳ - תּוֹדָה רַבָּה לְךָ, תְּזַכֵּנִי הָלְאָה. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יֵשׁ לוֹ נַחַת מִזֶּה.

כְּשֶׁאָדָם כָּל הַזְּמַן בַּעֲצַבִּים בְּלַחַץ: אֲנִי לֹא מַסְפִּיק כְּלוּם כָּל הַחֹדֶשׁ אֱלוּל הַזֶּה - לֹא מַסְפִּיק כְּלוּם! הַיָּמִים חוֹלְפִים. מָה עָשִׂיתָ לְעַצְמְךָ? חוּץ מֵאָשֵׁר הִתַּשְׁתָּ לְעַצְמְךָ אֶת הָעֲצַבִּים, וְהִגְבַּרְתָּ אֶת הַתִּסְכּוּלִים, כְּלוּם לֹא עָשִׂיתָ יוֹתֵר. זוֹ הֶחְתָּשָׁה, הֶחְתָּשָׁה שֶׁל עֲצַבִּים. רַבּוֹתַי אֲנִי לֹא מְסַפֵּר סִפּוּרִים שֶׁקָּרָאנוּ בַּסְּפָרִים עַל אֲנָשִׁים כָּאֵלֶּה וְכָאֵלֶּה, אֲנִי מֵבִיא עֲדוּיוֹת מֵהַשֶּׁטַח.

חֹדֶשׁ אֱלוּל לֹא לִהְיוֹת לְחוּצִים, אֲבָל מִצַּד שֵׁנִי - לְהַלְחִין, בְּלִי לִהְיוֹת לַחוּץ. זוֹ נֻסְחָה מְאֹד מְעַנְיֶנֶת: לְהַלְחִין בְּלִי לִהְיוֹת לַחוּץ. לִלְחֹץ, לֹא לִהְיוֹת לַחוּץ. כֵּן לִלְחֹץ עַל הַדַּוְשָׁה בְּלִי לִהְיוֹת לַחוּץ. "זֶה לֹא נָחוּץ לִהְיוֹת לַחוּץ, כִּי תִּשָּׁאֵר בַּחוּץ. זֶה מְאֹד נָחוּץ לֹא לִהְיוֹת לַחוּץ". הֶבַנְתָּ? אֲבָל מִצַּד שֵׁנִי כֵּן צָרִיךְ לָשִׂים רֶגֶל עַל הַדַּוְשָׁה, לִלְחֹץ. כֵּן כִּי זֶה זְמַן שֶׁאַתָּה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר דְּבָרִים.

לֹא לְהַגִּיד "הֶבַנְתִּי, חֲבֵרֶ׳ה הָרַב אָמַר תִּהְיוּ רְגוּעִים בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל, הַשָּׁנָה חָלְפָה אַל תַּלְחִין אֶת עַצְמְךָ תִּהְיֶה רָגוּעַ וְשָׁלֵו, עוֹד מְעַט יִתְקָעוּ בַּשּׁוֹפָר... תַּגִּיד לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אַתָּה יוֹדֵעַ, לֹא לְהַלְחִין, אֲנִי נִשְׁאַר רָגוּעַ דַּוְקָא"...

אַתֶּם מְבִינִים אֶת הָאַבְסוּרְד? תּוֹקְעִים בַּשּׁוֹפָר! חֲרָדַת הַדִּין! אֵיךְ תַּגִּיעַ לְשָׁם? תַּגִּיד שֶׁעָבַדְתִּי עָלֶיךָ, סִפַּרְתִּי לְךָ סִפּוּרִים תִּהְיֶה רָגוּעַ. מָה תַּגִּיד לְיוֹם הַדִּין, תַּאֲשִׁים אוֹתִי? תִּזָּהֵר. אַתָּה מְחַפֵּשׂ אֶת מִי לְהַאֲשִׁים, בִּשְׁבִיל זֶה אַתָּה בָּא לְשִׁעוּרִים? לֹא מַסְפִּיק אֲנִי צָרִיךְ לְהִסְתַּדֵּר עִם הַסִּפּוּר שֶׁלִּי, גַּם עִם הַסִּפּוּר שֶׁלְּךָ אֲנִי צָרִיךְ לְהִסְתַּדֵּר? אָז תֵּדַע לְךָ שֶׁאֲנִי אָמַרְתִּי בַּשִּׁעוּר תָּשִׂים רֶגֶל עַל הַדַּוְשָׁה וְתַתְחִיל לִלְחֹץ. רַק אַל תִּהְיֶה לַחוּץ. תַּתְחִיל לִלְחֹץ. כִּי תַּגִּיעַ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה עִם הַרְבֵּה יוֹתֵר. הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵהָרָגִיל.

נָכוֹן הָיוּ דּוֹרוֹת שֶׁיָּכְלוּ לִהְיוֹת לְחוּצִים. הָיוּ דּוֹרוֹת שֶׁמַּגִּיעַ הַמַּשְׁגִּיחַ מֵהַיְשִׁיבָה מַתְחִיל חֹדֶשׁ אֱלוּל, נוֹתֵן דְּפִיקָה עַל הַשֻּׁלְחָן וְשׁוֹאֵג: "אֱלוּל"! זֶהוּ זֶה, שָׁלוֹם הוֹלֵךְ,

לֹא צָרִיךְ לְהַגִּיד כְּלוּם. כְּלוּם, כֻּלָּם כְּבָר רוֹעֲדִים. הַמִּלָּה ׳אֱלוּל׳ הִסְפִּיקָה לָהֶם. הָיִיתָ רוֹאֶה אוֹתָם בָּרְחוֹב הוֹלְכִים בִּרְעָדָה חוֹזְרִים בִּרְעָדָה, הָרֹאשׁ כָּל הַזְּמַן תָּפוּס בַּתּוֹרָה, לָמָּה? הַמַּשְׁגִּיחַ בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אָמַר ״אֱלוּל״, הִכְרִיז וְהָלָךְ.

וַאֲנַחְנוּ, עַל מָה אַתָּה מְדַבֵּר אִתִּי? אַתָּה רוֹצֶה לְבַלְבֵּל אֶת הַמְבֻלְבָּלִים? אַתָּה רוֹצֶה לְשַׁגֵּעַ אֶת הַמְבֻלְבָּלִים? מִי יִצְעַק ׳אֱלוּל׳? וּמָה יַעֲזֹר לוֹ? אֲנַחְנוּ רוֹצִים: תֵּן לִי עֵצוֹת לְפִי הַמַּצָּב שֶׁלִּי, תֵּן לִי עֵצוֹת שֶׁאֲנִי אוֹכַל לְהִתְרוֹמֵם, וְלִכְסֹף וְלִרְצוֹת וְלָלֶכֶת עִם מוֹחִין דְּגַדְלוּת בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל.

זְמַן מְסֻגָּל

בִּפְרָט שֶׁחֹדֶשׁ אֱלוּל מְסֻגָּל לְהַרְבֵּה דְּבָרִים מְיֻחָדִים כְּמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ מְגַלֶּה (ליקו״ת פז). מִי שֶׁצָּרִיךְ שִׁדּוּךְ אָז הַחֹדֶשׁ הַזֶּה מְאֹד מְסֻגָּל לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַשִּׁדּוּךְ, וּמִי שֶׁצָּרִיךְ שְׁלוֹם בָּיִת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה מְאֹד מְסֻגָּל לִשְׁלוֹם בָּיִת, כִּי כָּל הַמְּנִיעוֹת זֶה בִּגְלַל פְּגָמֵי הַבְּרִית, וְהַחֹדֶשׁ הַזֶּה נוֹעָד לְתַקֵּן אֶת זֶה. לָמָּה? כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְהַגִּיעַ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה. הֲרֵי כָּל הַבְּעָיָה זֶה הַבְּרִית, הַפְּגָמִים, וְחֹדֶשׁ אֱלוּל נוֹעָד לָעִנְיָן הַזֶּה הַמְסֻיָּם אֲבָל לֹא בַּדִּין אֶלָּא בְּרַחֲמִים.

בִּתְקוּפַת הַשּׁוֹבָבִי״ם תִּקּוּן הַבְּרִית נַעֲשָׂה יוֹתֵר בַּדִּין, חֹדֶשׁ אֱלוּל זֶה תִּקּוּן הַבְּרִית בְּרַחֲמִים. תִּקּוּן הַבְּרִית עִם מוֹחִין דְּגַדְלוּת. חֹדֶשׁ אֱלוּל נוֹעָד לְתִקּוּן הַבְּרִית - ״אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי״ רָאשֵׁי תֵּבוֹת אֱלוּל, אֲנִי לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֵלַי. הָאָדָם יִזְכֶּה לְאַהֲבָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁלָּזֶה זוֹכִים עַל יְדֵי קְדֻשַּׁת הַבְּרִית. מִמֵּילָא וּמִמֵּילָא הוּא זוֹכֶה לְהָקִים בַּיִת וּמִמֵּילָא גַּם זוֹכֶה שֶׁתִּהְיֶה שְׁלֵמוּת בַּבַּיִת הַזֶּה, זֶה הַכֹּל מֻנָּח בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה.

בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ מְגַלִּים לָנוּ ״זֶה עִקְבְתָא דִּמְשִׁיחָא״. אוֹמְרִים לָנוּ: אַתֶּם הֶעָקֵב! אַתֶּם לְמָטָּה, כָּל הַגּוּף עוֹמֵד עֲלֵיכֶם, כָּל הַגּוּף עוֹמֵד עַל הֶעָקֵב. כָּל הַדּוֹרוֹת עוֹמְדִים עַל הֶעָקֵב וְהֶעָקֵב לְמָטָּה בְּתַחְתִּיּוֹת שֶׁסּוֹפֵג אֶת כָּל הַזַּהֲמָה וְכָל הַזֹּעַה הַכֹּל נִסְפַּג שָׁם, בְּכָל הַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁכָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ עוֹבֵר. זֶה סִכּוּם שֶׁל דּוֹרוֹת.

אֲנָשִׁים לֹא יוֹדְעִים מָה רוֹצִים מֵהֶם, כָּל הַזְּמַן בָּאִים אֵלַי עִם כָּל מִינֵי קֻשְׁיוֹת כְּאֵלֶּה מָה רוֹצִים מִמֶּנּוּ? לָמָּה אֲנַחְנוּ נִרְאִים כָּךְ? יֵשׁ בִּכְלָל מַהֲלַךְ בְּכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה? לְאָן זֶה מוֹבִיל עַד מָתַי זֶה יִמְשֹׁךְ כָּךְ. מָה יֵצֵא מִזֶּה בִּכְלָל, תִּהְיֶה לִי פֹּה יְשׁוּעָה אֲנִי

אֶזְכֶּה לְמַשֶּׁהוּ בִּכְלָל, זֶה אֲמִתִּי? זֶה בַּחֲלוֹם? מָה רוֹצִים מִמֶּנִּי? מָתַי זֶה יִשְׁתַּנֶּה, נִרְאָה לְךָ בִּכְלָל? כְּאִלּוּ שֶׁאֲנִי נָבִיא... לֹא מְשַׁנֶּה, אֲבָל שׁוֹאֲלִים.

זֶה בִּגְלַל שֶׁאָדָם נִמְצָא בִּלְחָצִים, בְּלַחַץ נוֹרָאִי, וְעוֹד אוֹמְרִים לוֹ תִּהְיֶה סַבְלָנִי... מָה תִּהְיֶה סַבְלָנִי? רַבֵּנוּ אוֹמֵר בְּמִפְרָשׁ צָרִיךְ אֲרִיכוּת אַפַּיִם. זוֹ תּוֹרָה שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִלְמֹד אוֹתָהּ, בּוֹאוֹ נִרְאֶה אִם נַצְלִיחַ לִלְמֹד אוֹתָהּ.

סוֹד כַּוָּנוֹת אֱלוּל

לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן תִּנְיָינָא (תּוֹרָה פ"ז) שָׁם תִּרְאֶה אֶת כָּל הַמַּהֲלָךְ: "דַּע שֶׁכַּוָּנַת אֱלוּל הֵם תִּקּוּן לִפְגָם הַבְּרִית. כִּי סוֹד כַּוָּנוֹת אֱלוּל הוּא הַנּוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ, כַּמְבֹאָר בַּכַּוָּנוֹת הָאַרְ"י זָ"ל. לְהָאִיר בְּחִינַת דֶּרֶךְ בַּיָּם וְדֶרֶךְ זֶה נִפְתָּח בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל וְעִקַּר פְּגַם הַבְּרִית הוּא בִּבְחִינַת דֶּרֶךְ זֶה".

בַּהֶמְשֵׁךְ, עַל הַפָּסוּק "כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דַּרְכּוֹ" זֶה הוֹלֵךְ עַל הָעִנְיָן שֶׁל הַבְּרִית - דַּרְכּוֹ: "כִּי אִשָּׁה נִקְרֵאת דֶּרֶךְ, כַּמְבֹאָר בִּדְבְרֵי חַז"ל, וְיֵשׁ דֶּרֶךְ אַחֵר: דֶּרֶךְ אִשָּׁה מְנָאָפֶת וְכוּ'. וְלִפְעָמִים מֵחֲמַת זֶה הַפְּגָם יוֹכַל לְאַבֵּד זִוּוּגוֹ אוֹ שֶׁקָּשֶׁה לוֹ לִמְצוֹא אֶת זִוּוּגוֹ וַאֲפִילּוּ אִם תִּמְצָא אֶת זִוּוּגוֹ תִּהְיֶה לוֹ מַנְגֶּדֶת" - הִיא תִּתְנַגֵּד לוֹ, יִהְיוּ בְּעָיוֹת שֶׁל שָׁלוֹם בַּיִת בַּבַּיִת הַזֶּה.

מָה זֶה בְּעָיוֹת שֶׁל שָׁלוֹם בַּיִת? זֶה לָאו דַּוְקָא שֶׁרָבִים כָּל הַזְּמַן, סְתָם לֹא נָעִים. שָׁלוֹם בַּיִת זֶה הַרְבֵּה דְּרָגוֹת. יֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁהַשֵּׁם יִשְׁמֹר מַמָּשׁ רָבִים, וְיֵשׁ כָּאֵלֶּה שֶׁבִּכְלָל לֹא רָבִים, זֶה מִלְחָמָה קָרָה, מַבָּטִים. בַּבָּיִת צָרִיךְ לִהְיוֹת נָעִים, צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְמַצָּב שֶׁמְּאֹד נָעִים. בְּסֵדֶר יֵשׁ יְרִידוֹת לִפְעָמִים יֵשׁ נְחִיתוּת, אֲבָל בְּאֹפֶן כְּלָלִי צָרִיךְ לִהְיוֹת נָעִים בַּבָּיִת. כְּשֶׁאָדָם עִם כָּל הַבִּלְבּוּל שֶׁלּוֹ בַּחוּץ מַגִּיעַ הַבָּיְתָה הוּא צָרִיךְ לְהֵרָגַע, לֹא לָבוֹא בְּמַצָּב שֶׁל לָחַץ. בַּבָּיִת צָרִיךְ לְהֵרָגַע, בַּבָּיִת צָרִיךְ לִהְיוֹת מַצָּב שֶׁהוּא מְקַבֵּל אֲנַרְגְיוֹת מֵהַבַּיִת.

בַּיִת צָרִיךְ לִהְיוֹת שָׁלוֹם וְרָגוּעַ. צָרִיךְ לִהְיוֹת בַּבַּיִת שַׁלְוָה כָּל הַזְּמַן, הַלְוַאי שֶׁנִּזְכֶּה - אֵיךְ זוֹכִים לָזֶה? אוֹמֵר רַבֵּנוּ כָּךְ:

"וַאֲפִילּוּ יִמְצָא אֶת זִוּוּגוֹ יָכוֹל שֶׁתִּהְיֶה לוֹ מַנְגֶּדֶת". זֶה לֹא בִּגְלַל שֶׁהִיא רְשָׁעִית וְאַתָּה צַדִּיק אֶלָּא שֶׁיֵּשׁ פְּגָמִים שֶׁמִּתְלַבְּשִׁים בָּהּ, הֲבַנְתָּ מָה הַבְּעָיָה עַכְשָׁו? לָמָּה הִיא זָכְתָה שֶׁהַפְּגָמִים שֶׁלּוֹ יִתְלַבְּשׁוּ בָּהּ? כִּי הִיא גַּם לֹא הֲכִי צַדִּיקָה גְּדוֹלָה. לִשְׁנֵיהֶם יֵשׁ

אֶת הַבְּעָיָה, יֵשׁ עֲבוֹדָה. בָּיִת זֶה עֲבוֹדָה שֶׁל שְׁנַיִם. רַק הָעִנְיָן הוּא שֶׁהַפְּגָמִים שֶׁלּוֹ מִתְלַבְּשִׁים בָּהּ, וְאָז נִהְיָה וִכּוּחִים נִהְיָה בִּלְבּוּלִים.

שְׁנֵיהֶם יֵשׁ לָהֶם עֲבוֹדָה. בָּיִת זֶה עֲבוֹדָה שֶׁל שְׁנֵי הַצְּדָדִים. ״וַאֲפִילּוּ יִמְצָא אֶת זִוּוּגוֹ תִּהְיֶה לוֹ מַנְגֶּדֶת וְלֹא תִּהְיֶה נוֹטָה אַחֵר רְצוֹנוֹ, מֵחֲמַת שֶׁנָּטָה מִמֶּנָּה וְלֹא הֵאִיר בָּהּ, מִזֶּה נִתְהַוֶּה שֶׁיֵּשׁ לָהּ רָצוֹן אַחֵר כְּנֶגְדּוֹ, וְאָז לֹא זָכָה אָז כְּנֶגְדּוֹ. וְחֹדֶשׁ אֱלוּל יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת כָּל זֶה. וּכְשֶׁיְּתַקֵּן אֶת זֶה מוֹצֵא אֶת זִוּוּגוֹ הָאֲמִתִּי, זֶה יִהְיֶה אֵינָהּ מַנְגֶּדֶת לוֹ, כִּרְצוֹנוֹ״.

מָה פֵּרוּשׁ ׳כִּרְצוֹנוֹ׳? מָה בִּשְׁבִיל זֶה הוּא כְּמוֹ אֵיזֶה שֵׁייח׳ יַגִּיד פֹּה מָה לַעֲשׂוֹת וְהִיא תִּתְבַּטֵּל? אֶלָּא יֵשׁ לָהֶם אֶת הָאֲחִידוּת דֵּעִים בְּיַחַד, הֵם מִסְתַּדְּרִים בְּיַחַד - וְלֹא כָּל מָה שֶׁהוּא אוֹמֵר, הִיא אוֹמֶרֶת: כֵּן בֶּטַח... בִּשְׁבִיל זֶה הִתְחַתַּנְתִּי אִתְּךָ - תִּתְבַּטֵּל לְךָ עַד הַסּוֹף. מָה לָקַחְתָּ אִשָּׁה טִפְּשָׁה, אַתָּה חוֹשֵׁב? אֵין לָהּ דֵּעוֹת מִשֶּׁלָּהּ? לֹא זוֹ הַכַּוָּנָה, הַכַּוָּנָה הִיא שֶׁיֵּשׁ אֲחִידוּת דֵּעִים. הוּא חוֹשֵׁב מַשֶּׁהוּ וְהִיא חוֹשֶׁבֶת מַשֶּׁהוּ. בְּיַחַד, הֵם בְּקַלּוּת מַגִּיעִים בְּיַחַד בְּשָׁוֶה זֶה רַק סַיַּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא.

כִּי אָדָם בְּאֹפֶן טִבְעִי יֵשׁ לוֹ רָצוֹן לְהִתְבַּצֵּר בָּעֲמָדָה שֶׁלּוֹ. מִי יַגִּיד אַחֶרֶת מִמֶּנִּי, שֶׁיְּחַפֵּשׂ לוֹ מָקוֹם אַחֵר. אֲנִי אָמַרְתִּי אֶת שֶׁלִּי. אֲנִי יוֹדֵעַ מָה שֶׁאֲנִי אוֹמֵר. אֲנִי כְּבָר חִשְׁבַּנְתִּי הָלְאָה מַהֲלָכִים. מָה אַתֶּם בִּכְלָל מְבִינִים יֵשׁ לִי אִינְטוּאִיצְיָה מְאֹד חֲזָקָה. וְהַצַּד הַשֵּׁנִי לֹא יָכוֹל לְהָבִין אֶת עוֹמֶק הָרְאִיָּה שֶׁלִּי בִּכְלָל.

בִּשְׁבִיל מָה הִתְחַתַּנְתִּי, אֵיזֶה אִשָּׁה, אַחְחּ... אָז מָה הִתְלַהַבְתָּ מִמֶּנָּה לִפְנֵי כֵן? בִּלְבְּלוּ אוֹתִי. סְלַח לִי לֹא בִּלְבְּלוּ אוֹתְךָ וְלֹא שׂוּם דָּבָר, זוֹ אִשְׁתְּךָ הָאֲמִתִּית. רַק אִם תִּזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת הַקִּדֻּשָּׁה וְאֶת הַבְּרִית, אָז יֵשׁ סַיַּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא. נָכוֹן יֵשׁ דֵּעוֹת שׁוֹנוֹת, נָכוֹן כָּל אֶחָד בָּא מֵרֶקַע שׁוֹנֶה, כָּל אֶחָד בָּא מֵהֲבָנוֹת אֲחֵרוֹת, אֲבָל יֵשׁ סַיַּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא לְהַגִּיעַ בְּיַחַד לָעֹמֶק הַשָּׁוֶה, לְאַחְדוּת דֵּעִים - זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם בָּיִת.

אֵין שָׁלוֹם בָּיִת בְּלִי הַקְּרָבָה

אִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לְשָׁלוֹם בְּלִי הַקְּרָבָה. אֵין דָּבָר כָּזֶה, כִּי אִם אָדָם רוֹצֶה שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בְּלִי הַקְּרָבָה פְּרוּשׁוֹ שֶׁל דָּבָר שָׁאתָּה רוֹצֶה לִהְיוֹת מְנַצֵּחַ. וְאַתָּה רוֹצֶה כָּל הַזְּמַן לָנֶצַח, אַתָּה הַיּוֹם הַמְנַצֵּחַ אַתָּה הַמּוֹבִיל וְאַתָּה הַמְנַצֵּחַ, וְזֶה נִקְרָא אֲגוֹצֶנְטְרִי. אָדָם שֶׁל אֲנִי וַאֲנִי וַאֲנִי וְאֵין בִּלְעָדַי. אֲנִי אוֹמֵר אֶת הַמִּלָּה הָרִאשׁוֹנָה וְהָאַחֲרוֹנָה בַּבַּיִת... אַתָּה

מִסְתּוֹבֵב סָבִיב עַצְמְךָ. תִּסְלַח לִי, בֵּית זֶה הַרְבֵּה הַרְבֵּה הַקְּרָבָה. שָׁלוֹם תָּמִיד זֶה הַקְּרָבָה. כָּל הֶסְכֵּם שָׁלוֹם כָּרוּךְ בְּהַקְּרָבוֹת. שָׁלוֹם לֹא נִבְנָה רַק מִזֶּה שֶׁהָאָדָם מָה שֶׁהוּא אָמַר זֶה נִהְיָה. כָּל שָׁלוֹם נִבְנֶה מֵהַקְּרָבוֹת, מִוִּתּוּרִים.

עַכְשָׁו כְּשֶׁאָדָם יֵשׁ לוֹ פְּגָמֵי הַבְּרִית זֶה גּוֹרֵם לוֹ חֻשֶׁק אִי רָצוֹן לְוַתֵּר. פְּגָמֵי הַבְּרִית גּוֹרְמִים לוֹ רָצוֹן לָצֵאת לְמִלְחָמוֹת. כִּי אַף אֶחָד לֹא מֵבִין אוֹתִי וַאֲנִי לֹא מוּכָן לְוַתֵּר. אֲנִי לֹא מוּכָן לְוַתֵּר וְתַרְתִּי מַסְפִּיק ! עַד כָּאן. מָצַצְתֶּם אֶת דָּמִי ! הוֹצֵאתֶם לִי אֶת הַמִּין. עַד כָּאן.

כְּשֶׁמַּתְחִילִים בְּיַחַד לַעֲבוֹד, בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל, אָז יֵשׁ סִיָּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא. יֵשׁ שָׁלוֹם בַּבַּיִת וְיֵשׁ שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, שֶׁזֶּה עֲבוֹדָה זֶה תָּמִיד הַקְּרָבָה. כִּי תָּמִיד אֲנִי יָכוֹל לְהִתְעַקֵּשׁ אֲנִי פֹּה לֹא מְוַתֵּר. אֲנִי לֹא מְוַתֵּר לוֹ - לָמָּה בִּכְלָל אֲנִי צָרִיךְ לְוַתֵּר, לָמָּה אֲנִי צָרִיךְ לְוַתֵּר, לָמָּה ? מָה הוּא גְּדוֹל הַדּוֹר, לֹא, הוּא לֹא צַדִּיק הַדּוֹר שֶׁצָּרִיךְ לְוַתֵּר לוֹ. אֲבָל זֶה לֹא קָשׁוּר אֶחָד בַּשֵּׁנִי : אַתָּה תְּוַתֵּר - אַתָּה מְנַצֵּחַ ! הַוִּתּוּרִים זֶה נְצָחוֹן, הַנְּצָחוֹן זֶה וִתּוּרִים. הַוִּתּוּרִים זֶה נְצָחוֹן נִצְחִי אוֹמֵר רַבִּי נָתָן.

לְהִתְעַקֵּשׁ אוֹ לֹא לְהִתְעַקֵּשׁ ?

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן מָה זֶה עַקְשָׁנוּת ? עַקְשָׁנוּת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם זֶה הַפְּסְגָּה. עַקְשָׁנוּת מוּל הֶחָבֵר, לְנַצֵּח אֶת הַשֵּׁנִי - זֶה הַהֶפְסֵד הֲכִי גָּדוֹל. אוֹמֵר רַבִּי נָתָן בְּלִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, כִּי כָּל הַבְּעָיָה שֶׁל הָאָדָם זֶה לְנַצֵּח אֶת עַצְמוֹ. לְנַצֵּח אֶת עַצְמוֹ זֶה הַוִּתּוּר, לְנַצֵּח אֶת עַצְמוֹ זֶה הָעֲבוֹדָה. לְנַצֵּחַ אֶת עַצְמוֹ זֶה הַשִּׁפְלוּת שֶׁל הָאָדָם. וְהַשִּׁפְלוּת שֶׁל הָאָדָם הִיא תָּקוּם בִּתְחִיַּת הַמֵּתִים, וְהִיא הַחֵלֶק הַנִּצְחִי שֶׁבּוֹ. מָה שֶׁהוּא נִצֵּחַ אֶת עַצְמוֹ זֶה הַחֵלֶק הַנִּצְחִי שֶׁבּוֹ. נִצֵּחַ אֶת עַצְמוֹ בְּתַאֲוֹוֹת נִצֵּחַ אֶת עַצְמוֹ בִּלְוַתֵּר לַשֵּׁנִי, זֶה הַנִּצְחִיּוּת שֶׁבּוֹ.

לָכֵן "נֵצַח" - אוֹמֵר רַבִּי נָתָן זֶה גַּם נִצְחִיּוּת וְגַם נְצָחוֹן. לֹא לְנַצֵּח אֶת הַשֵּׁנִי - לְנַצֵּח אֶת עַצְמוֹ. כְּשֶׁהוּא מְנַצֵּחַ אֶת עַצְמוֹ זֶה נִצְחִיּוּת זֶה דָּבָר אֶחָד, כִּי מָה שֶׁהוּא מְנַצֵּחַ אֶת עַצְמוֹ זֶה הַחֵלֶק הַנִּצְחִי שֶׁבּוֹ. הַשִּׁפְלוּת שֶׁבּוֹ, לְנַצֵּחַ אֶת עַצְמוֹ. לְוַתֵּר לַשֵּׁנִי. זֶה קָשֶׁה, אֲבָל אִם הָאָדָם מִתְמַקֵּד בָּזֶה שֶׁלִּי יֵשׁ עֲבוֹדָה עִם עַצְמִי, לֹא אִתּוֹ בִּכְלָל - עִם עַצְמִי, וְעַל זֶה הוּא מִתְמוֹדֵד, מָה הַקְּשִׁי לְוַתֵּר ? לָמָּה קָשֶׁה לְוַתֵּר ?

אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהָבִין לָמָּה קָשֶׁה לְאָדָם לְוַתֵּר. לָמָּה הָאָדָם רוֹצֶה לְנַצֵּחַ אֶת הַשֵּׁנִי ? כִּי אֲנִי יוֹתֵר צוֹדֵק, וְאִם אֲנִי יוֹתֵר צוֹדֵק, אָז לָמָּה אֲנִי צָרִיךְ לְוַתֵּר לוֹ סְתָם ? חוּץ

מִזֶּה שֶׁבְּאֹפֶן שִׁיטָתִי הוּא רוֹצֶה כָּל הַזְּמַן שֶׁאֲנִי אֲוֹתֵר לוֹ, זֶה מֵגִזְם כְּבָר. וְדָבָר נוֹסָף, אֲנִי לֹא כָּזֶה טִפֵּשׁ כָּל הַזְּמַן לְוַתֵּר. יֵשׁ לִי גַּם דֵּעוֹת מִשֶּׁלִי. סְתָם לְוַתֵּר כָּל הַזְּמַן? וְחוּץ מִכָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה הוּא כָּזֶה אָדָם שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לְוַתֵּר לוֹ בְּכָלָל? מָה הוּא, מָה פִּתְאוֹם דַּוְקָא הוּא, מִי הוּא - מָה פִּתְאוֹם, אֲנִי דַּוְקָא לֹא אֲוֹתֵר, לֹא אֲוֹתֵר לוֹ הַפַּעַם. הַפַּעַם לֹא אֲוֹתֵר לוֹ אֲנִי לֹא אֶתֵּן לוֹ אֶת הַתַּעֲנוּג הַזֶּה שֶׁהוּא יְנַצֵּחַ אוֹתִי.

לָמָּה כָּל זֶה, כִּי הָאָדָם לֹא מֵבִין שֶׁאֵין לְךָ בְּכָלָל עֵסֶק אִתּוֹ, יֵשׁ לְךָ עֵסֶק עִם עַצְמְךָ, לְנַצֵּחַ אֶת עַצְמְךָ. פֹּה מְשַׁגְּעִים אוֹתָנוּ, בַּנְּקוּדָה הַזֹּאת. מַעֲלִימִים מֵאִתָּנוּ שֶׁיֵּשׁ לָנוּ פֹּה עֲבוֹדָה עִם עַצְמֵנוּ, לֹא עִם הַשֵּׁנִי בְּכָלָל. עֲבוֹדָה עִם עַצְמֵנוּ לְנַצֵּחַ אֶת עַצְמֵנוּ כָּל הַזְּמַן זֶה הָעֲבוֹדָה. וְזֶה הַחֵלֶק הַנִּצְחִי וְרַק כָּךְ אָדָם זוֹכֶה לְשָׁלוֹם, עִם תִּקּוּן הַבְּרִית. לְנַצֵּחַ וְלִזְכּוֹת לְשָׁלוֹם עִם תִּקּוּן הַבְּרִית. פְּגָמֵי הַבְּרִית לֹא מַנִּיחִים לְאָדָם אֶת כָּל זֶה לָכֵן הוּא בְּמַחֲלוֹקוֹת לָכֵן חָסֵר לוֹ שָׁלוֹם, פְּגָמֵי הַבְּרִית גּוֹרְמִים לְכָל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ.

וְלָכֵן כְּשֶׁהָאָדָם מְוַתֵּר וּמְנַצֵּחַ אֶת עַצְמוֹ זֶה תִּקּוּן הַבְּרִית מְאֹד גָּדוֹל וְזֶה גַּם מְאֹד קָשֶׁה. זֶה מִתְקוּנֵי הַבְּרִית הַגְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר, לְוַתֵּר לְמַעַן הַשָּׁלוֹם. כִּי יֵשׁ כָּזוֹ הַרְגָּשָׁה לָמָּה תָּמִיד אֲנִי צָרִיךְ לִהְיוֹת מְנֻצָּל, לָמָּה תָּמִיד שֶׁיְּנַצְּלוּ אוֹתִי וְלָמָּה תָּמִיד אֲנִי צָרִיךְ לִהְיוֹת זֶה שֶׁמְּוַתֵּר וְנִכְנָע וְלֹא יָבִינוּ אוֹתִי, לָמָּה? אֵין לְךָ עֵסֶק עִם הַשֵּׁנִי, יֵשׁ לְךָ עֵסֶק עִם עַצְמְךָ. אַתָּה זוֹכֶה. וְהוּא מַרְוִיחַ עַל חֶשְׁבּוֹנִי? שֶׁיַּרְוִיחַ. אֵין לְךָ עֵסֶק אִתּוֹ עִם הָרְוָחִים שֶׁלּוֹ בְּכָלָל. אַתָּה יֵשׁ לְךָ עֵסֶק רַק עִם עַצְמְךָ. שָׂמוּ לְךָ בַּבֹּקֶר נְסָיוֹן, זֶה הַכֹּל. זֶה לֹא הוּא בְּכָלָל. זֶה אַתָּה עִם עַצְמְךָ. וְחִדֵּשׁ אֱלוּל מְסֻגָּל לָזֶה כְּדֵי שֶׁיִּזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת זֶה כְּדֵי שֶׁיִּזְכֶּה לְשָׁלוֹם.

לָכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ מִפֹּרָשׁוֹת, הוּא יִזְכֶּה לַזִּוּוּג שֶׁלּוֹ הָאֲמִתִּי וְגַם אִם הוּא נָשׂוּי הוּא יִזְכֶּה שֶׁהִיא לֹא תִּהְיֶה לוֹ מַנְגֶּדֶת וְתִהְיֶה נוֹטָה אַחַר רְצוֹנוֹ, כִּי הוּא מְקַבֵּל חֶשֶׁק, יוֹתֵר קַל לוֹ לְהִכָּנַע וּלְוַתֵּר תּוֹךְ כְּדֵי שֶׁהוּא מַסְבִּיר אֶת עַצְמוֹ וְלֹא מִתּוֹךְ טִפְּשׁוּת, אַדְרַבָּה מִתּוֹךְ מוֹחִין דְּגַדְלוּת הוּא מְוַתֵּר.

לְוַתֵּר

יֵשׁ בָּזֶה סוֹד נִפְלָא אוֹמֵר רַבֵּנוּ. שֶׁזֶּה סוֹד מַסָּע אַבְרָהָם וֶאֱלִיעֶזֶר עַבְדּוֹ כְּשֶׁשָּׁלַח אוֹתוֹ לְבַקֵּשׁ אֶת הַזִּוּוּג שֶׁל יִצְחָק בְּנוֹ, הוּא מָסַר לוֹ סוֹד שֶׁל כַּוָּנוֹת אֱלוּל. מָה זֶה כַּוָּנוֹת אֱלוּל? כַּוָּנוֹת אֱלוּל מְסֻגָּלִים לְתִקּוּן הַבְּרִית. אֵיפֹה זֶה רָמוּז? אוֹמֵר רַבֵּנוּ מִפֹּרָשׁוֹת, מָה

זֶה אֱלוֹל? הַפָּסוּק אוֹמֵר: וְ׳אִם לֹ׳א תֹּאבֶה הָאִשָּׁה לָ׳לֶכֶת אַ׳חֲרֶיךָ - רָאשֵׁי תֵּבוֹת אֱלוּ״ל, וּבֵינֵיהֶן הַתֵּבוֹת ׳תֹּאבֶה הָאִשָּׁה׳, שְׁזוֹ כַּוָּנַת אֱלוֹל: תִּרְצֶה הָאִשָּׁה. אִם תְּחַבֵּר אֶת הַחֵלֶק הָרִאשׁוֹן שֶׁל א׳ וְ-ל׳ עִם הַחֵלֶק הַשֵּׁנִי שֶׁל ו׳ וְ-ל׳, יִתְקַיֵּם בְּךָ ׳תֹּאבֶה הָאִשָּׁה׳, הִיא תִּרְצֶה - בְּמַה הִיא תִּרְצֶה, תִּרְצֶה לְקַיֵּם אֶת הַזִּווּג, הִיא תִּתְחַתֵּן אִתּוֹ, הִיא תִּרְצֶה לְהִתְרַצּוֹת לִשְׁלוֹם בָּיִת, כָּל זֶה הִיא תִּרְצֶה.

נִמְצָא שֶׁבְּאֵלּוּ הַתֵּבוֹת בְּעַצְמָן שֶׁדִּבֵּר אַבְרָהָם עִם אֱלִיעֶזֶר מֵעִנְיַן הַחֲשָׁשׁ, שֶׁמָּא לֹא תִּתְרַצֶּה לֵילֵךְ אַחֲרָיו, דְּהָיְינוּ מָה שֶׁאָמַר לוֹ: ״וְאִם לֹא תֹּאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרֶיךָ״, נִמְצָא שֶׁבְּאֵלּוּ הַתֵּבוֹת בְּעַצְמָם שֶׁדִּבֵּר אַבְרָהָם עִם אֱלִיעֶזֶר בְּעִנְיַן הַחֲשָׁשׁ שֶׁמָּא לֹא תִּתְרַצֶּה לֵילֵךְ אַחֲרֶיךָ, גִּלָּה לוֹ סוֹד הַתִּקּוּן הַזֶּה, דְּהָיְינוּ סוֹד אֱלוֹל, וְעַל יְדֵי זֶה כֵּן תֹּאבֶה הָאִשָּׁה.

אוֹמֵר רַבֵּנוּ: בְּתוֹךְ הַפָּסוּק שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ אָמַר לְאֱלִיעֶזֶר וְאִם לֹא תֹּאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרֶיךָ נִמְצָא שָׁם הָעִנְיָן שֶׁל אֱלוֹל, וְהִיא כֵּן תֹּאבֶה וְהִיא כֵּן תִּרְצֶה, וְזֶה הַסּוֹד שֶׁל אֱלוֹל, שֶׁכֵּן תַּשִּׂיג אֶת הַשִּׁדּוּךְ שֶׁלְּךָ, וְאִם יֵשׁ לְךָ בַּיִת שֶׁיֵּשׁ בְּעָיוֹת אָז יִסְתַּדְּרוּ הַבְּעָיוֹת, אָז רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מָה זֶה נִקְרָא שֶׁיֵּשׁ בְּעָיוֹת?

כָּל אֶחָד בַּדַּרְגָּה שֶׁלּוֹ, שְׁלוֹם בַּיִת זֶה עֲבוֹדָה כָּל הַחַיִּים. זֶה לֹא דָּבָר שֶׁנִּגְמַר בְּאֵיזֶה שֶׁהוּא שָׁלָב. כָּל הַזְּמַן זֶה עֲבוֹדָה. כָּל פַּעַם מֵחָדָשׁ זֶה סִיְּעָתָא דִּשְׁמַיָּא מֵחָדָשׁ. זוֹהִי עֲבוֹדָה יוֹם יוֹמִית וְאִם הָאָדָם לֹא עוֹבֵד עַל עַצְמוֹ - כָּל פַּעַם הוּא רוֹצֶה לְנַצֵּחַ. מֵחָדָשׁ דָּנִים עַכְשָׁו עַל הַסֵּגְיָה הַחֲדָשָׁה. וְהַשְּׁאָלָה מִי מְכוֹפֵף אֶת הַשֵּׁנִי, הֵם מְשַׂחֲקִים בִּלְכוֹפֵף. לָמָּה? כִּי הֵם לֹא הֵבִינוּ בִּכְלָל מָה זֶה בַּיִת, הֵם מְשַׂחֲקִים מִי מְכוֹפֵף אֶת הַשֵּׁנִי...

אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁהִתְחַתַּנְתָּ בִּשְׁבִיל לְוַתֵּר? אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁהִתְחַתַּנְתָּ בִּשְׁבִיל לַעֲבוֹד עַל עַצְמְךָ? תִּשְׁמַע אָז אֲנִי לֹא מִתְחַתֵּן כָּכָה, עָזוֹב אוֹתִי. מִי אָמַר שָׁאַתָּה חַיָּב לְהִתְחַתֵּן? הַתּוֹרָה צִוְּתָה ״פְּרוּ וּרְבוּ״ ״לֹא תֹהוּ בְרָאָהּ לָשֶׁבֶת יְצָרָהּ״ וְכוּ׳ מַשְׁמַע פֹּה נִמְצָא הַתִּקּוּן. אַתָּה לֹא רוֹצֶה אַתָּה לֹא חַיָּב. תָּבוֹא בִּגְלְגּוּל, אֵין שׁוּם בְּעָיָה. אַתָּה לֹא חַיָּב דַּוְקָא בַּגִּלְגּוּל הַזֶּה. תִּתְגַּלְגֵּל עוֹד גִּלְגּוּל נוּ אָז מָה. בְּסַךְ הַכֹּל זֶה נִשְׁמַע דֵּי נֶחְמָד מִתְגַּלְגְּלִים. אַתָּה חַיָּב בְּגִלְגּוּל אֶחָד לְסַיֵּם אֶת כָּל הַתִּקּוּנִים? לֹא. תַּעֲבִיר 70 80 שָׁנָה תַּעֲלֶה לְמַעְלָה תַּחְזוֹר בְּעוֹד גִּלְגּוּל. אוּלַי בַּגִּלְגּוּל הַבָּא יִהְיֶה יוֹתֵר קַל, לְךָ תֵּדַע...

לְדַבֵּר עַל הַשָּׁלוֹם

צְרִיכִים לְדַבֵּר עַל הַשָּׁלוֹם כִּי זֶה בְּדִיוּק הָעִנְיָן שֶׁל חֹדֶשׁ אֱלוּל, שֶׁנִּזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת הַבְּרִית וְנִתְחַזֵּק עִם הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ, וְנָבוֹא לֹא לְחוּצִים לַחֹדֶשׁ אֱלוּל, וּנְבַקֵּשׁ עַל זֶה וְנֶחֱזַק אֶת הַסְּדָרִים מָה שֶׁכָּל אֶחָד יָכוֹל בְּלִי לְחָצִים לִלְחֹץ בְּלִי לָחַץ, לִלְחֹץ עַל הַדַּוְשָׁה אֲבָל לֹא לִהְיוֹת לַחוּץ. לֹא הָיָה דּוֹר כָּזֶה מְבֻלְבָּל כָּמוֹנוּ שֶׁכָּל הַזְּמַן זֶה פֶּלְאפוֹנִים וּמָה רוֹצִים וּמִי רוֹצִים לֹא הָיָה דָּבָר כָּזֶה מֵעוֹלָם, לֹא הָיוּ כָּאֵלֶּה דְּבָרִים.

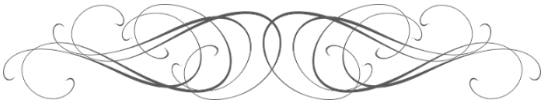
כָּעֵת מַגִּיעַ חֹדֶשׁ אֱלוּל, אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לַדְּבָרִים יָפִים. פֹּה יֵשׁ תִּקּוּנֵי זֹהַר, פֹּה יֵשׁ גְּמָרָא, פֹּה יֵשׁ שֻׁלְחָן עָרוּךְ, פֹּה יֵשׁ לִקּוּטֵי מוֹהֲר״ן, פֹּה יֵשׁ זֹהַר, פֹּה יֵשׁ שִׂיחוֹת הָר״ן, פֹּה יֵשׁ לוֹ תִּקּוּן הַכְּלָלִי, פֹּה יֵשׁ לִקּוּטֵי תְּפִלּוֹת, מָה שֶׁהוּא זוֹכֶה הוּא שָׂמֵחַ עִם זֶה וְהוּא הוֹלֵךְ עִם מוֹחִין דְּגַדְלוּת לְהִתְבּוֹדְדוּת.

הוּא מְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם: ״זַכֵּנִי״, עִם חֶשְׁבּוֹן נֶפֶשׁ כַּמָּה שֶׁיָּכוֹל לַעֲשׂוֹת, וְנִגַּשׁ לִרְאֹשׁ הַשָּׁנָה עִם כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וּמְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם ״זַכֵּנִי לְוַתֵּר, לְוַתֵּר כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר, לְנַצֵּחַ אֶת עַצְמִי וְאֶת הַשְּׁטוּיּוֹת שֶׁלִּי, קְדֻשַּׁת הַבְּרִית, זַכֵּנִי לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ, לְוַתֵּר וּלְוַתֵּר, לָדַעַת שֶׁאֵין לִי בְּעָיָה אִתּוֹ, יֵשׁ לִי בְּעָיָה עִם עַצְמִי״.

אָדָם מִתְחַתֵּן בִּשְׁבִיל לַעֲבוֹד עִם עַצְמוֹ. בִּשְׁבִיל זֶה הוּא מִתְקָרֵב לַצַּדִּיק, בִּשְׁבִיל לִזְכּוֹת מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ לִזְכּוֹת לַעֲבוֹד עִם עַצְמוֹ, לִזְכּוֹת לְתִקּוּן נַפְשׁוֹ. אָז בְּהֶכְרֵחַ מִמֵּילָא כְּשֶׁבַּבַּיִת רוֹאִים שֶׁהוּא עוֹבֵד עִם עַצְמוֹ זֶה נוֹתֵן חֶשֶׁק גַּם לַצַּד הַשֵּׁנִי לַעֲבוֹד עִם עַצְמוֹ. זֶה נוֹתֵן חֶשֶׁק וַדַּאי כְּשֶׁרוֹאִים שֶׁאָדָם מְוַתֵּר זֶה נוֹתֵן חֶשֶׁק לַשֵּׁנִי גַּם לְוַתֵּר. אָז מִמֵּילָא גַּם בָּזֶה יֵשׁ יְרִידוֹת וַעֲלִיּוֹת, גַּם בָּזֶה גּוּפָא יֵשׁ יְרִידוֹת וַעֲלִיּוֹת, אָז מָה? אָז מִתְחַזְּקִים עוֹד פַּעַם מֵחָדָשׁ. הַכֹּל זֶה עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, כָּל הַחַיִּים זֶה עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, גַּם זֶה מִתַּחְזְקִים מֵחָדָשׁ וְזֶה מָה שֶׁהִתְכַּוֵּן הַצַּדִּיק לְדַבֵּר עַל הַשָּׁלוֹם שֶׁזֶּה הַבְּרִית וְזֶה חֹדֶשׁ אֱלוּל וְזֶה מָה שֶׁרוֹצִים שֶׁנִּזְכֶּה.

וּבִשְׁבִיל זֶה הָאָדָם מַגִּיעַ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים יָפִים. נִזְכֶּה בְּיוֹם הַדִּין וַנִּתְפַּלֵּל עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְהַתְּפִלּוֹת גַּם יִתְקַבְּלוּ וְאָז תִּהְיֶה סִיָּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא לְכֻלָּנוּ וְיָבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ.

שופטים

רוּחַ נָקִי

בַּיְשִׁיבוֹת הָיָה פַּעַם מֻשָּׂג כָּזֶה שֶׁכְּשֶׁמַּתְחִיל חֹדֶשׁ אֱלוּל הָרֹאשׁ יְשִׁיבָה אוֹ הַמַּשְׁגִּיחַ עוֹלָה וּמַכְרִיז "אֱלוּל"! וְהוֹלֵךְ, שָׁלוֹם, וְזֶה הָיָה מַסְפִּיק כְּדֵי לְעוֹרֵר אֶת כֻּלָּם. לָנוּ אֵין כֹּחַ לַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אֲנַחְנוּ גַּם כָּכָה מְבֻלְבָּלִים, אַתָּה רוֹצֶה לְבַלְבֵּל אוֹתָנוּ עוֹד יוֹתֵר? ! זֶה הָרֵי לֹא חָכְמָה לְהַפְחִיד אֲנָשִׁים מְפֻחָדִים, לְהַבְהִיל זֶה לֹא בְּעָיָה. הַחָכְמָה הִיא לָתֵת מוֹטִיבַצְיָה וְכֹחוֹת לְהַרְאוֹת לָנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ בֶּאֱמֶת מְסֻגָּלִים, שֶׁאֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲמוֹד בָּזֶה.

אִם אֲנַחְנוּ רוֹצִים מוֹטִיבַצְיָה לְחֹדֶשׁ אֱלוּל, אָז צָרִיךְ קוֹדֶם לָדַעַת - בָּרוּךְ ה' עָשִׂינוּ הַרְבֵּה דְּבָרִים יָפִים וְזֶה לֹא הָלַךְ לְאִבּוּד, וְאֵיךְ שֶׁאֲנַחְנוּ מְבִינִים מֵרַבֵּנוּ, אֲנַחְנוּ עַל הַמַּסְלוּל לַמָּרוֹת הַכֹּל, וְזֶה מְאֹד חָשׁוּב לְהַדְגִּישׁ אֶת זֶה מִכֵּיוָן שֶׁמַּגִּיעַ עֵת רָצוֹן וְאָדָם עוֹשֶׂה חֶשְׁבּוֹן לְנַפְשׁוֹ.

מָה זֶה חֹדֶשׁ אֱלוּל? ! סַךְ הַכֹּל זֶה חֹדֶשׁ אֶחָד, עוֹד מְעַט כְּבָר מְאַרְגְּנִים אֶת הַמְּזֻוָּדוֹת לְאוּמָן וּבְאֶמְצַע מְדַבְּרִים הַרְבֵּה "אֵיךְ אַתָּה נוֹסֵעַ? עִם אֵיזֶה חֶבְרָה אַתָּה

נִמְצָא ?" וְכָכָה הַיֵּצֶר הָרַע גּוֹנֵב אֶת הַכֹּל. אֲבָל כְּשֶׁהָאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁבְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנָה הוּא גַּם עָשָׂה דְּבָרִים יָפִים וְעַכְשָׁו הוּא גַּם יָכוֹל לִזְכּוֹת בִּדְבָרִים יָפִים, אָז הוּא יָבוֹא עִם מוֹטִיבַצְיָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי. הוּא יָבוֹא עִם חֶשֶׁק "אֲנִי כֵּן שָׁוֶה, אֲנִי כֵּן מְסֻגָּל" זֶה הָרֶוַח הַנָּקִי שֶׁלָּנוּ.

לְהַשְׁמִיעַ לְךָ "אֱלוּל" וּלְהַפְחִיד, זֶה לַחֲנֹק אֶת הַבֶּן אָדָם. אֲפִילּוּ אִם הוּא יָדַע אֶת הַדְּבָרִים הֲכִי נִפְלָאִים, זֶה מַפִּיל אוֹתוֹ, אֵין לָנוּ כֹּחַ לְהַפְחֲדוֹת הָאֵלּוּ. זֶה לֹא דּוֹרוֹת קוֹדְמִים שֶׁהָיוּ שׁוֹמְעִים אֱלוּל מִזַּדַּעְזְעִים רַק מֵהַמִּלָּה "אֱלוּל". אֵיךְ הַצַּדִּיקִים אָמְרוּ - אִם הָיָה עוֹד חֹדֶשׁ אֶחָד אֱלוּל בְּשָׁנָה הַכֹּל הָיָה שׁוֹנֶה... מָה שֶׁהֶבֱנוּ מֵרַבֵּנוּ זֶה שֶׁיְּמֵי שׁוֹבָבי"ם זֶה תִּקּוּן הַבְּרִית וְגַם אֱלוּל זֶה תִּקּוּן הַבְּרִית רַק שֶׁבַּשּׁוֹבָבִים מִצַּד הַדִּין וּבֶאֱלוּל מִצַּד הָרַחֲמִים.

אֲנַחְנוּ הָרֵי יוֹדְעִים שֶׁכָּל מָה שֶׁאֲנַחְנוּ סוֹבְלִים זֶה בִּגְלַל פְּגָמֵי הַבְּרִית, תַּקְשִׁיבוּ טוֹב, זֶה יְסוֹד מְאֹד חָשׁוּב - גַּם מָה שֶׁאָדָם סוֹבֵל מִצַּד הַגִּלְגּוּל שֶׁלּוֹ שֶׁנִּגְזַר עָלָיו מִצַּד הַגִּלְגּוּל, אִם אֵין פְּגָמֵי הַבְּרִית, הוּא בִּכְלָל לֹא מַרְגִּישׁ אֶת אוֹתוֹ צַעַר שֶׁאָדָם מַרְגִּישׁ בְּאֹפֶן רָגִיל. אָמְנָם לְךָ זֶה נִרְאָה שֶׁהוּא מִתְיַסֵּר מְאֹד בִּבְעָיָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֲבָל הוּא לֹא כָּל כָּךְ מַרְגִּישׁ, כִּי עִקַּר הַצַּעַר זֶה חִסָּרוֹן הַדַּעַת שֶׁבָּא מִפְּגָמֵי הַבְּרִית, וְחוּץ מִזֶּה רוֹב מָה שֶׁאֲנַחְנוּ סוֹבְלִים זֶה הַכֹּל כְּמַעַט מִפְּגָמֵי הַבְּרִית וְלָכֵן כָּל הָעִנְיָן שֶׁלָּנוּ שֶׁל הַתִּקּוּן הַשָּׁלֵם זֶה תִּקּוּן הַבְּרִית - תִּקּוּן הַדַּעַת.

כָּל הַמַּהֲלָךְ הַזֶּה נַעֲשֶׂה בִּימֵי הַשּׁוֹבָבִים, אֲבָל שָׁם הַתִּקּוּן נַעֲשֶׂה מִצַּד הַדִּין, עִם דִּינִים. אֲמְנָם לֹא מִתְעַנְּגִים וְמִסְתַּגְּפִים כִּי רַבֵּנוּ לֹא רָצָה אֶת זֶה, וּמִי שֶׁמִּתְעַנֶּה וּמִסַּגֵּף אֶת עַצְמוֹ אַשְׁרָיו וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ זֶה דָּבָר גָּדוֹל, אֲבָל אֲנַחְנוּ קִבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ דֶּרֶךְ אַחֶרֶת. אַךְ זֶה יָמִים שֶׁל דִּין, חֲדָשִׁים טֵבֵת וּשְׁבָט זֶה יְמֵי דִּין.

מָה שֶׁאֵין כֵּן בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל זֶה תִּקּוּן הַבְּרִית בְּרַחֲמִים. זֹאת אוֹמֶרֶת הַהִתְנַהֲגוּת הָרְגִילָה שֶׁל אָדָם בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל לְפִי מָה שֶׁהוּא זוֹכֶה זֶה תִּקּוּן הַבְּרִית בְּרַחֲמִים. וְלָכֵן רַבֵּנוּ אוֹמֵר (בְּתוֹרָה ו׳ וּבְתוֹרָה פ״ז תִּנְיָנָא) שֶׁעַל יְדֵי זֶה הוּא זוֹכֶה לְזִוּוּג לְמִי שֶׁאֵין לוֹ זִוּוּג, וּלְמִי שֶׁיֵּשׁ בְּעָיוֹת בְּשָׁלוֹם בָּיִת - הַשָּׁלוֹם בָּיִת שֶׁלּוֹ מְתֻקָּן.

לְהַחְזִיר אֲבֵדוֹת

מִמֵּילָא חֹדֶשׁ אֱלוּל מְסֻגָּל לְהַחְזִיר אֲבֵדוֹת, כִּי הָעִנְיָן שֶׁל אֱלוּל זֶה חִפּוּשׂ וּבַקָּשָׁה וּלְהָשִׁיב אֶת הָאֲבֵדוֹת שֶׁהֵן תְּקוּעוֹת כָּל אַחַת אֵיפֹה שֶׁתְּקוּעוֹת לוֹ הָאֲבֵדוֹת. זֶה בְּעֶצֶם פְּגָמֵי הַבְּרִית. בְּמִלִּים אֲחֵרוֹת, כָּל הַחֹדֶשׁ הַזֶּה זֶה נַעֲשֶׂה בְּרַחֲמִים, הָאֶפְקְט שֶׁל הַתִּקּוּן הַכְּלָלִי בֶּאֱלוּל הוּא הַרְבֵּה יוֹתֵר חָזָק מִיּוֹם רָגִיל.

חֹדֶשׁ אֱלוּל זֶה עֵת רָצוֹן. כָּל דָּבָר מְקֻבָּל אֶפְקְט אַחֵר עִם עָצְמוֹת אֲחֵרוֹת לְגַמְרֵי, הַהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁלְּךָ לְמוּד הַתּוֹרָה שֶׁלְּךָ. וְיֵשׁ גַּם דָּבָר נוֹסָף שֶׁהוּא חָשׁוּב וְיסוֹדִי בְּכֹל הַמַּהֲלָךְ, שֶׁמִּכְיָן שֶׁזֶּה עֵת רָצוֹן חָשׁוּב לְהַדְגִּישׁ כָּאן, שֶׁהֲרֵי גַּם אִם נְקַבֵּל קַבָּלוֹת מִכָּאן וְעַד הַהוֹדָעָה הַחֲדָשָׁה לֹא נַהֲפֹךְ לְמַלְאָכִים אֲנַחְנוּ חַיָּבִים בֵּין כָּךְ לַעֲבוֹר עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת מִתֹּקֶף הַתִּקּוּן שֶׁלָּנוּ, אָז מָה שֶׁמּוֹדִיעִים לְךָ מֵרֹאשׁ שֶׁחֹדֶשׁ אֱלוּל הוּא עֵת רָצוֹן, כְּלוֹמַר שֶׁאָז גַּם אִם חָלִילָה תִּהְיֶה יְרִידָה, הַרְבֵּה יוֹתֵר קַל לְהִתְרוֹמֵם מֵהַיְרִידָה כִּי זֶה עֵת רָצוֹן.

אָז מִמֵּילָא כְּדַאי לְהַשְׁקִיעַ, כִּי אֲפִילּוּ אִם חָלִילָה תִּהְיֶה יְרִידָה הִיא לֹא תִּהְיֶה יְרִידָה כָּזֹאת קָשָׁה וְאַכְזָרִית שֶׁאָדָם נִשְׁאָר בְּלִי חֵשֶׁק לְהִתְרוֹמֵם, אֶלָּא זֶה נַעֲשֶׂה יוֹתֵר קַל. זֶה נַעֲשֶׂה הַרְבֵּה יוֹתֵר בְּרַחֲמִים וְיוֹתֵר קַל לְהִתְקַדֵּם.

רַבִּי לֵוִי יִצְחָק בְּנֶדֶר עָשָׂה חֶשְׁבּוֹן שֶׁבְּכָל לַיְלָה, כְּפִי שֶׁרַבֵּנוּ גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַן קמ״ט) יֵשׁ שִׁבְעָתַיִם שֶׁל הֶאָרַת הָעֵת רָצוֹן שֶׁל חֲצוֹת, וְאִם תִּקַּח בְּאֹפֶן מְמֻצָּע אֶת כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה שֶׁזֶּה 30 יוֹם בְּחֹדֶשׁ וְ-12 חֳדָשִׁים, יוֹצֵא 360 יוֹם. וְכָל לַיְלָה יֵשׁ שִׁבְעָתַיִם. וְזֶה יוֹצֵא 720 שָׁעוֹת שֶׁל עֵת רָצוֹן בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַשָּׁנָה ! וּבַחֹדֶשׁ אֱלוּל יֵשׁ מְמֻצָּע 30 יוֹם. כַּמָּה שָׁעוֹת יֵשׁ בִּימָמָה ? 24 שָׁעוֹת. זֶה יוֹצֵא גַּם כֵּן 720 שָׁעוֹת. זֶה הַחֶשְׁבּוֹן שֶׁרַבִּי לֵוִי יִצְחָק בְּנֶדֶר חִשְׁבֵּן, שֶׁהַ-720 שָׁעוֹת שֶׁל חֲצוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַשָּׁנָה זֶה 720 שָׁעוֹת שֶׁל כָּל חֹדֶשׁ אֱלוּל.

זֹאת אוֹמֶרֶת כָּל חֹדֶשׁ אֱלוּל זֶה עֵת רָצוֹן נוֹרָאִי כְּמוֹ שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ עַל הַזְּמַן שֶׁנִּקְרָא חֲצוֹת. מֵחֹדֶשׁ אֱלוּל עַד הוֹשַׁעְנָא רַבָּה, עֶצֶם זֶה שֶׁאוֹמְרִים בּוֹ בְּכָל יוֹם בַּסְּלִיחוֹת אֶת הַי״ג מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים זֶה מְעוֹרֵר אֶת כָּל מָה שֶׁכָּלוּל בִּי״ג מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים. כַּמּוּבָן אִם גַּם נְכַוֵּן קְצָת אֶת הַפִּשְׁט שֶׁל הַדְּבָרִים זֶה וַדַּאי מוֹסִיף, אֲבָל אֲפִילּוּ עֶצֶם הָאֲמִירָה.

זֶה לֹא פָּשׁוּט

אָז כָּל חֹדֶשׁ הַזֶּה זֶה עֵת רָצוֹן וּכְשֶׁמַּגִּיעַ חֹדֶשׁ אֱלוּל מִצַּד אֶחָד הָאָדָם שׂוֹמֵעַ שֶׁזֶּה זְמַן שֶׁל רַחֲמִים עֵת רָצוֹן וְכוּ׳, וּמִצַּד שֵׁנִי הוּא אוֹמֵר לְעַצְמוֹ זֶה לֹא פָּשׁוּט, הֲרֵי בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל סוֹגְרִים פֹּה שָׁנָה. אַל תַּפְחִיד אוֹתָנוּ, אֲבָל סוֹגְרִים פֹּה שָׁנָה עוֹשִׂים חֶשְׁבּוֹן, רֹאשׁ הַשָּׁנָה יוֹם כִּפּוּרִים יוֹם הַדִּין...

מִתְחַשְּׁבִים בָּאָדָם, וְיִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ עַכְשָׁו נוֹתְנִים חֹדֶשׁ שָׁלֵם. רַבֵּנוּ אוֹמֵר שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רַחֵם עָלֵינוּ כִּי הוּא הָיָה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לָנוּ יוֹם הַדִּין בְּצוּרָה מְאֹד מְעַנְיֶנֶת - הוּא לֹא יִגָּלֶה לָנוּ מָתַי יוֹם הַדִּין. אָדָם הוֹלֵךְ בָּרְחוֹב בְּאֵיזוֹ סִיטוּאַצְיָה כָּזֹאת מְבֻלְבֶּלֶת וּמְצַלְמִים אוֹתוֹ, שׁוֹלְחִים לוֹ הַבַּיְתָה סֶרֶט וְאוֹמְרִים לוֹ זֶה הָיָה יוֹם הַדִּין. הַשֵּׁם יְרַחֵם, אֵיךְ תְּפַסְתֶּם אוֹתִי? אוֹ שֶׁתָּפְסוּ אוֹתוֹ בַּבַּיִת בְּאֵיזֶה הִתְנַהֲגוּת בַּבֹּקֶר, בַּצָּהֳרַיִם הָלַךְ לוֹ יוֹם... רַפּוֹרְט, יוֹם הַדִּין.

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אָמַר מָה פִּתְאוֹם, אֲנִי לֹא אֶעֱשֶׂה לָכֶם אֶת זֶה, אֲנִי אֲגַלֶּה לָכֶם מָתַי יוֹם הַדִּין. אֲנִי אֲגַלֶּה לָכֶם גַּם אֵיךְ מְרַצִּים אוֹתִי בְּיוֹם הַדִּין - עִם שׁוֹפְרוֹת זִכְרוֹנוֹת מַלְכֻיּוֹת. אֲנִי אַגִּיד לָכֶם בְּדִיּוּק אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בַּדִּין כְּדֵי לְהַצְלִיחַ בַּדִּין, וַאֲנִי אֲגַלֶּה לָכֶם גַּם שֶׁיֵּשׁ אוּמָן וְיֵשׁ רֹאשׁ הַשָּׁנָה כְּדֵי שֶׁתּוּכַל לְהַפְעִיל אֶת הַמַּקְסִימוּם רַחֲמִים שֶׁאֶפְשָׁר לְהַפְעִיל עָלַי אֲדָמוֹת. אֵיזֶה רַחֲמֵי הַשֵּׁם.

אֲבָל עַל כָּל פָּנִים זֶה סְגִירַת שָׁנָה, סוֹגְרִים פֹּה חֶשְׁבּוֹן. אָדָם אוֹמֵר: סְלַח לִי אָז מָה אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת פֹּה?! מִצַּד שֵׁנִי אֲנִי גַּם לֹא רוֹצֶה לְהִלָּחֵץ, אֲנַחְנוּ גַּם כָּכָה מְבֻלְבָּלִים, מָה אַתָּה רוֹצֶה לַחֲנֹק אוֹתִי?! לְהַגִּיד לָנוּ "אֱלוּל"?

אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהָבִין הָיוּ דּוֹרוֹת שֶׁהָיוּ מַכְרִיזִים "אֱלוּל" וַאֲנָשִׁים בָּרְחוֹב הָיוּ נִרְאִים מְפֻחָדִים, אֲבָל זֶה בְּפַחַד כָּזֶה שֶׁנָּתַן לָהֶם לִחְיוֹת, שֶׁהֵבִיא לָהֶם חֵשֶׁק לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם. אֶצְלֵנוּ הַפַּחַד מַפִּיל אוֹתָנוּ. אֵין לָנוּ כֹּחַ לִסְבֹּל פַּחַד. אֵין לָנוּ כֵּלִים לַפְּחָדִים הָאֵלֶּה. אֲנַחְנוּ גַּם כָּכָה מְבֻלְבָּלִים כָּל אֶחָד מֵהַסִּפּוּר שֶׁלּוֹ. גַּם כָּכָה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַחֲמֵי הַשֵּׁם לִשְׁרֹד אֶת הַיּוֹם יוֹם, כְּדֵי לְהִתְנִיעַ מֶחְדָּשׁ בְּכָל פַּעַם עִם כֹּחוֹת חֲדָשִׁים, אַתָּה בָּא לְהַבְהִיל אוֹתִי כָּעֵת?! אָז וַדַּאי שֶׁזּוֹ לֹא שִׁיטָה.

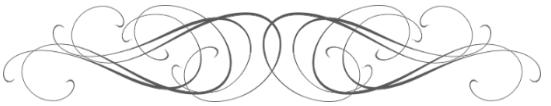
הַדָּגִים שֶׁבַּיָּם רוֹעֲדִים?

יָדוּעַ הַסִּפּוּר עִם הַצַּדִּיק הַנּוֹרָא רַבִּי מֵאִיר מִפְּרֶמִישְׁלַאן כְּשֶׁהוּא הָיָה יֶלֶד שׁוֹחֵק בַּנָּהָר. כָּל חַיָּיו הוּא זָכָר אֶת זֶה שֶׁאַחוֹתוֹ צָעֲקָה לוֹ "מְאִירֶקֶ'ה - אֱלוֹל, מְאִירֶקֶ'ה - אֱלוֹל, אֲפִילּוּ הַדָּגִים בַּיָּם רוֹעֲדִים"! אֵיפֹה אֲנַחְנוּ, דָּגִים בַּמַּיִם רוֹעֲדִים? תֵּן לְחָיוֹת, עָזוֹב אוֹתִי. אֲבָל מָה כֵּן אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת? זוֹ לֹא חָכְמָה לְהַגִּיד תִּשְׁמַע אֵין לָנוּ כֹּחוֹת וְזֶהוּ נִגְמָר הַסִּפּוּר, תָּבִיא לִי בֶּאֱמֶת דְּבָרִים שֶׁאֲנִי מְסֻגָּל לַעֲשׂוֹת, תֵּן לִי מוֹטִיבַצְיָה.

לְהָבִין שֶׁכָּל מָה שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים שָׁוֶה בְּפָנֵי עַצְמוֹ, כָּל דָּבָר קָטָן שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים וַאֲנַחְנוּ מוֹסִיפִים, הַכֹּל נֶחְשָׁב בַּשָּׁמַיִם, מִקְוֶה תִּקּוּן הַכְּלָלִי עוֹד תְּפִלָּה עוֹד סְלִיחוֹת עוֹד תְּפִלִּין. שֶׁלֹּא יֹאמַר מָה כְּבָר עָשִׂיתִי? הַכֹּל נִסְפָּר, הַכֹּל נֶחְשָׁב, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְחַכֶּה לְכָל מִצְוָה שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים, שָׂמֵחַ בָּהּ וּמִתְפָּאֵר בָּהּ. הַכֹּל מִתְאַסֵּף, זוֹ עֵת רָצוֹן הַכֹּל נֶחְשָׁב, בְּכָל פְּעֻלָּה קְטַנָּה אֲנַחְנוּ זוֹכִים לְתִקּוּן הַבְּרִית בְּרַחֲמִים, לְזַווּג וְלִשְׁלוֹם בָּיִת, אֵין לָנוּ זְמַן אֲפִילּוּ לְהַקְשִׁיב לַבַּעַל דָּבָר כַּמָּה אֲנַחְנוּ לֹא שָׁוִים, כִּי בַּזְּמַן הַזֶּה אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַחֲטוֹף עוֹד מַשֶּׁהוּ, וְזֶה כֵּן שָׁוֶה, שָׁוֶה הַרְבֵּה.

כְּלוּם לֹא הָלַךְ לְאִבּוּד, עָשִׂינוּ דְּבָרִים יָפִים וַאֲנַחְנוּ עַל הַמַּסְלוּל, אָז לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל וּלְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה, כָּכָה זוֹכִים לְנַצֵּל אֶת אֱלוֹל.

כי תצא

כְּשֶׁהַתְּרוּפָה מָרָה

״כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ, וּנְתָנוֹ ה׳ אֱלֹקֶיךָ בְּיָדֶךָ וְשָׁבִיתָ שִׁבְיוֹ״. חֲכָמֵינוּ דָּרְשׁוּ אֶת הַפָּסוּק הַזֶּה עַל הַמִּלְחָמָה בְּיֵצֶר הָרַע, הַבַּעַל דָּבָר, הָעֲמָלֵק שֶׁמַּגִּיעַ אֵלֵינוּ בַּתְּקוּפוֹת הֲלֹא טוֹבוֹת וּמְבַקֵּשׁ לְהַרְחִיק אוֹתָנוּ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

לִפְעָמִים אָדָם מַרְגִּישׁ שֶׁהַשֵּׁם לֹא מֵאִיר לוֹ פָּנִים וְאָדָם עוֹבֵר תְּקוּפוֹת לֹא כָּל כָּךְ קַלּוֹת וְהוּא מַרְגִּישׁ כְּאִלּוּ הוּא סוֹבֵל סְתָם בְּלִי תַּכְלִית, אָז לָמָּה כִּבְיָכוֹל הַשֵּׁם לֹא מִסְתַּכֵּל עָלֵינוּ?

אוֹמֵר רַבִּי נָתָן תְּרוּפוֹת הֵן מָרוֹת כְּשֶׁיִּשְׂרָאֵל רְחוֹקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, זֶה נִקְרָא ״אֵין שָׁלוֹם בַּעֲצָמַי מִפְּנֵי חַטָּאתִי״. אֵין שָׁלוֹם בֵּין הָעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים. אַחַר כָּךְ שֶׁצְּרִיכִים לְקַבֵּל אֶת הָרְפוּאָה שֶׁהִיא הַשָּׁלוֹם צְרִיכִים לִסְבֹּל מְרִירוּת מִקֹּדֶם כְּדֵרֶךְ הַשָּׁלוֹם שֶׁיִּתְלַבֵּשׁ בִּמְרִירוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּפָּסוּק ״הִנֵּה לְשָׁלוֹם מַר לִי מָר״.

אי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לִבְרִית שָׁלוֹם, לְהַחְזִיר אֶת הַשָּׁלוֹם, בְּלִי מְרִירוּת בַּדֶּרֶךְ, אִי אֶפְשָׁר לִזְכוֹת לְזֶה. גַּם אֶת הַ״שַּׁבָּת שָׁלוֹם״ קִבְּלוּ בְּמָרָה, בִּמְרִירוּת. אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְשַׁבָּת בְּלִי לְהַגִּיעַ לִמְרִירוּת בַּדֶּרֶךְ, אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְתִקּוּן הַבְּרִית בְּלִי מְרִירוּת.

הַשֵּׁם נוֹתֵן מְרִירוּת רַק כְּפִי שֶׁאֶפְשָׁר לִסְבֹּל. בְּדֶרֶךְ כְּלָל הַתְּרוּפוֹת הֵן מָרוֹת כְּלַעֲנָה, לִפְעָמִים הַחוֹלַאַת כָּל כָּךְ גָּדוֹל עַד שֶׁאִם הָיוּ נוֹתְנִים לְאָדָם אֶת הַסַּמִּים כְּפִי שֶׁהוּא צָרִיךְ לְרַפְּאוֹתוֹ, הוּא לֹא הָיָה יָכוֹל לִסְבֹּל אֶת הַמְּרִירוּת וְלִזְכוֹת לְשָׁלוֹם. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵרַחֵם עָלָיו וּמַשְׁלִיךְ חֲטָאוֹתָיו אַחַר כְּתֵפָיו, כִּבְיָכוֹל, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לְהַלְבִּישׁ אֶת זֶה בִּמְרִירוּת. כְּמוֹ שֶׁרָאִינוּ בַּסִּפּוּר שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִמְתִּין לָהֶם עַד שֶׁלֹּא יָכְלוּ לִסְבֹּל כְּבָר וְאָז דִּלֵּג עַל הַקֵּץ, כְּפִי הַכֹּחוֹת שֶׁלָּהֶם.

הִתְאַבְּדוּת רוּחָנִית

עֲמָלֵק מְחַכֶּה לָרֶגַע הַזֶּה שֶׁל הַחֻלְשָׁה, יֵשׁ מְרִירוּת, עַכְשָׁו הוּא נִכְנָס. כְּשֶׁאָדָם צָרִיךְ לִסְבֹּל אֶת הַמְּרִירוּת הוּא מַסִּית אֶת הָאָדָם וְאֵינוֹ מַנִּיחוֹ לַעֲמוֹד בַּנִּסָּיוֹן, הוּא אוֹמֵר לוֹ: ״מֵעוֹלָם לֹא הָיָה לְךָ יוֹם אֶחָד טוֹב בַּחַיִּים, אַתָּה מִסְכֵּן מְאֹד, בְּעָיָה אַחֲרֵי בְּעָיָה, חַיִּים רְצוּפִים שֶׁל צָרוֹת. תָּמִיד לֹא הָלַךְ לְךָ בַּחַיִּים, וְגַם כְּשֶׁהָלַךְ לְךָ זֶה לֹא הָלַךְ בַּכִּוּוּן שֶׁרָצִיתָ, וְעַכְשָׁו כְּשֶׁכְּבָר הִתְחַלְתָּ לְהִתְקַדֵּם בַּקֶּדֶשׁ לֹא רוֹצִים אוֹתְךָ, בְּקִצּוּר תְּמוּנָה מְאֹד קוֹדֶרֶת, וְאִם לֹא תַּעֲשֶׂה מַשֶּׁהוּ דְּרַסְטִי לְחַפֵּשׂ מֵאֵיפֹה לִקְפֹּץ לֹא נִרְאֶה שֶׁזֶּה יִגָּמֵר בְּצוּרָה רְגִילָה״.

וּלְצַעֲרֵנוּ זֶה לֹא רַק אָדָם אֶחָד חוֹשֵׁב כָּכָה. הִתְאַבְּדוּת הִיא לֹא בְּהֶכְרֵחַ הִתְאַבְּדוּת פִּיזִית, אֶלָּא יֵשׁ גַּם הִתְאַבְּדוּת רוּחָנִית - זוֹרֵק אֶת הַכִּפָּה, זוֹרֵק אֶת הַכֹּל, זֶה מַגִּיעַ מִיֵּצֶר הָרַע שֶׁמַּסִּית אֶת הָאָדָם לִבְעֹט בַּמְּרִירוּת שֶׁהוּא מֻכְרָח לְקַבֵּל בִּשְׁבִיל רְפוּאָתוֹ. הוּא אוֹמֵר לוֹ - ״תִּתְעוֹרֵר מֵהַשִּׁינָה שֶׁלְּךָ, מַסְפִּיק סָבַלְתָּ עַד הַיּוֹם״...

הוּא הַמַּסִּית, הוּא הַמַּדִּיחַ. אַחֲרֵי שֶׁהוּא מַסִּית אוֹתוֹ, הוּא עוֹלֶה לְמַעְלָה וּמַשְׁטִין עָלָיו - ״תִּרְאוּ מָה זֶה, גַּם אֶת הַמְּעַט שֶׁהוּא צָרִיךְ לִסְבֹּל הוּא לֹא מוּכָן. עַכְשָׁו תְּעוֹרְרוּ עָלָיו אֶת כָּל הַקֻּפָּה שֶׁצָּרִיךְ לְקַבֵּל״... הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חָמַל עָלָיו וְקִיֵּם אֶת הַיְּסוּרִים וְהַמְּרִירוּת שֶׁהוּא יוּכַל לְקַבֵּל עַל פִּי יְכָלְתּוֹ כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְהִתְרַפֵּא עַל יְדֵי זֶה, אֲבָל מִי שֶׁלֹּא חָס עַל נַפְשׁוֹ וְאֵינוֹ רוֹצֶה לִסְבֹּל אֶת הַמְּעַט מְרִירוּת בִּשְׁבִיל רְפוּאַת נַפְשׁוֹ אָז מִתְגַּבֵּר הַקְּטָרוּג וְשׁוֹלְחִים לוֹ מְרִירוּת רַבָּה.

הָעֲמָלֵק וְהַסָּפֵק

הַסַּפָּנָה שֶׁבְּתוֹךְ הַמְּרִירוּת, שֶׁכְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּתוֹךְ מְרִירוּת זֶה סַפָּנָה מְאֹד גְּדוֹלָה שֶׁהוּא לֹא יִפּוֹל לְהִתְקוֹמְמוּת - "מָה פִּתְאוֹם עוֹשִׂים לִי אֶת זֶה, רַק הַמַּסְלוּל חַיִּים שֶׁלִּי הוּא כָּזֶה בְּעָיָתִי, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹדֵעַ אֶת עוֹמֶק הַלֵּב שֶׁלִּי שֶׁאֲנִי לְכְבוֹדוֹ רָצִיתִי אֶת הַכֹּל. נָכוֹן, הָיוּ לִי טָעֲיוֹת, יֵצֶר הָרַע הִתְגַּבֵּר עָלַי כַּמָּה פְּעָמִים, אֲבָל בְּסֵתֶר לִבִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹדֵעַ 'בְּמִסְתָּרִים תִּבְכֶּה נַפְשִׁי', הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹדֵעַ בֶּאֱמֶת כַּמָּה הָרְצוֹנוֹת שֶׁלִּי טְהוֹרִים לִכְבוֹדוֹ, וְאַף עַל פִּי כֵן הוּא לֹא מִתְיַחֵס אֲלַי כְּמוֹ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ... אֵין לִי כֹּחַ לְכָל זֶה"...

וַדַּאי אַף עַל פִּי שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גּוֹמֵל לְחַיָּבִים טוֹבוֹת הוּא מַקֵּל לְמִי שֶׁרוֹצֶה בֶּאֱמֶת לִזְכּוֹת וְלֹא מַכְבִּיד עָלָיו אֶת הַמְּרִירוּת. אַף עַל פִּי כֵן לִפְתֹּר בְּלִי כְּלוּם אִי אֶפְשָׁר הֲרֵי אֵין כָּזֶה דָּבָר, הַתִּקּוּן עַל הַשְׁטוּיוֹת זֶה לֹא יִהְיֶה לֶאֱכוֹל שׁוּקוֹלָד. עַל כָּל פָּנִים הַהֶכְרֵחַ שֶׁיִּסְבֹּל מְעַט מְרִירוּת כְּפִי יְכָלְתּוֹ, וְאֶת הַמְּרִירוּת הַזֹּאת הַבַּעַל דָּבָר לֹא מוּכָן.

עֲמָלֵק גִּימַטְרִיָּא סָפֵק, וְאָז נִכְנָס עֲמָלֵק בַּתְּמוּנָה "וְעַל נַסֹּתָם אֶת ה' לֵאמֹר הֲיֵשׁ ה' בְּקִרְבֵּנוּ אִם אָיִן" - רוֹצִים אוֹתִי אוֹ לֹא רוֹצִים אוֹתִי?! לֹא נִרְאֶה שֶׁרוֹצִים אוֹתִי... וְאָז מִיַּד מַגִּיעַ עֲמָלֵק, מֵהַפְּקְפּוּק הַזֶּה מַגִּיעַ עֲמָלֵק. כָּל הָעֲבוֹדָה שֶׁל עֲמָלֵק (גִּימַטְרִיָּא שֶׁל עֲמָלֵק - סָפֵק) אֵיפֹה שֶׁיֵּשׁ סְפֵקוֹת שָׁם הוּא נִכְנָס, וְאָדָם צָרִיךְ לָלֶכֶת כָּל הַזְּמַן עִם וַדָּאוּת - "וַדַּאי רוֹצִים אוֹתִי, וַדַּאי רוֹצִים לְזַכּוֹת אוֹתִי, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא הוֹרִיד אוֹתָנוּ פֹּה סְתָם".

בַּשָּׁמַיִם יוֹדְעִים כַּמָּה קָשֶׁה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, הֲרֵי יוֹדְעִים בְּאֵיזֶה דּוֹר אֲנַחְנוּ חַיִּים, בַּדּוֹר שֶׁאָמוֹרְאִים לֹא רָצוּ לִחְיוֹת בּוֹ לַמְרוֹת שֶׁהַמָּשִׁיחַ אָמוּר לָבוֹא בּוֹ, רַק בִּגְלַל הִתְגַּבְּרוּת הַיֵּצֶר וְהַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁלִּפְנֵי בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ. יוֹדְעִים אֶת הַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד יוֹם יוֹם, כַּמָּה קָשֶׁה, כַּמָּה לְכָל אֶחָד יֵשׁ נִסְיוֹנוֹת בֶּאֱמוּנָה וּבַקְּדֻשָּׁה, כָּל יוֹם מֻחְדָּשׁ.

רַבֵּנוּ יָדַע מָה הוֹלֵךְ לִהְיוֹת פֹּה, אֵיזֶה כְּפִירוֹת, אֵיזֶה נִסְיוֹנוֹת. כְּפִירוֹת זֶה לֹא שֶׁאָדָם נִהְיֶה כּוֹפֵר חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא שֶׁהוּא לֹא מַאֲמִין שֶׁרוֹצִים לְטוֹבָתוֹ. עֲמָלֵק רַק מַתִּישׁ אֶת הַמַּחְשָׁבָה, זֶה הַכֹּל.

תָּמִיד אִתְּךָ

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אִתָּנוּ כָּל הַזְּמַן. רַשִׁ״י אוֹמֵר מָשָׁל לְאָדָם שֶׁהִרְכִּיב בְּנוֹ עַל כְּתֵפוֹ וְיָצָא לַדֶּרֶךְ, אוֹתוֹ הַבֵּן רוֹאֶה חֵפֶץ אוֹמֵר: ״אַבָּא טוֹל אֶת הַחֵפֶץ״. אַבָּא אוֹמֵר לוֹ: ״קַח״, וְכֵן חֵפֶץ שֵׁנִי וְכֵן חֵפֶץ שְׁלִישִׁי. פָּגַע בּוֹ אָדָם אֶחָד, אוֹמֵר לוֹ הַבֵּן: ״רָאִיתָ אֶת אַבָּא״? הוּא רוֹכֵב עַל הַכְּתֵפַיִם שֶׁל אַבָּא שֶׁלּוֹ וְשׁוֹאֵל אֶת הָאָדָם אִם הוּא רָאָה אֶת אַבָּא שֶׁלּוֹ... הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר אֲנִי אֶתְכֶם כָּל הַזְּמַן, וְאַתֶּם שׁוֹאֲלִים אִם אֲנִי אֶתְכֶם אוֹ לֹא אֶתְכֶם? אֲנִי אֶתְכֶם כָּל הַזְּמַן.

עוֹקְבִים אַחֲרֵינוּ כָּל הַזְּמַן, רוֹאִים אֶת הַמַּצָּב בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ, רוֹאִים כָּל אֶחָד וְאַחַד. לֹא הָיָה דּוֹר שֶׁכָּל כָּךְ עָקְבוּ אַחֲרֵי כָּל אֶחָד עִם כָּזוֹ אִכְפָּתִיּוּת בִּגְלַל הַמְּצוּקוֹת, הַמּוּעָקוֹת וְהַקֹּשִׁי שֶׁלָּנוּ. יוֹדְעִים בְּדִיּוּק אֵיפֹה סַף הַכְּאוֹת, כָּל אֶחָד עִם הַהַרְפַּתְקָאוֹת שֶׁלּוֹ - זֶה פַּרְנָסָה, זֶה בְּרִיאוּת, זֶה שָׁלוֹם בַּיִת, זֶה מִשְׁפָּחָה. תּוֹסִיף אֶת הַתַּסְכּוֹלִים בָּרוּחָנִיּוּת מִמַּה שֶׁהוּא לֹא מַשִּׂיג, אִי הַוַּדָּאוּת, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר אֲנִי וַדַּאי אֶתְכֶם, וַדַּאי אֶתְכֶם.

וַדַּאי רוֹצִים אוֹתִי! רַק אִם אָדָם יוֹדֵעַ אֶת הַכְּלָלִים שֶׁקִּבַּלְנוּ יִהְיֶה לוֹ כֹּחַ לְכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה. הַכְּלָל שֶׁעָמָלֵק הַתַּפְקִיד שֶׁלּוֹ לְהַכְנִיס סְפֵקוֹת לְאָדָם - רוֹצִים אוֹתִי אוֹ לֹא רוֹצִים אוֹתִי? וְהוּא צָרִיךְ לְהַגִּיד לוֹ: וַדַּאי רוֹצִים אוֹתִי, אַף עַל פִּי שֶׁאֲנִי לֹא רָאוּי רוֹצִים לַעְזוֹר לִי, לַמְרוֹת הַכֹּל אֲנִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה כָּל רֶגַע, אֲבָל אֲנִי לֹא אֶהְיֶה מַלְאַךְ בְּגִלַּל הַתְּשׁוּבָה הַזֹּאת, וְגַם אֲנִי לֹא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים דְּרַסְטִיִּים.

צָרִיךְ לְשַׁפֵּר מָה שֶׁאֲנִי יָכוֹל לְשַׁפֵּר, אֲבָל זֶה לֹא הוֹפֵךְ אוֹתִי לָרָאוּי וְלֹא עוֹשֶׂה אוֹתִי לְמַלְאָךְ. בְּכִי שֶׁל יְהוּדִי זֶה בְּכִי אַחֵר. כְּשֶׁבַּתְיָה רָאֲתָה אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ כְּשֶׁהָיָה תִּינוֹק בַּיְאוֹר כָּתוּב בַּתּוֹרָה: ״וַתִּאמַר מְיַלְדֵי הָעִבְרִיּם זֶה״. אֵיךְ הִיא יָדְעָה שֶׁהוּא יְהוּדִי? אֶלָּא שֶׁבַּתְיָה רָאֲתָה שֶׁהוּא בּוֹכֶה בְּכִי אַחֵר לְגַמְרֵי, זֶה לֹא בְּכִי שֶׁל יֶאוּשׁ, זֶה בְּכִי שֶׁל תִּקְוָה, זֶה בְּכִי שֶׁל אֱמוּנָה, זֶה בְּכִי שֶׁל אָדָם שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא יִזְכֶּה - נָכוֹן שֶׁזֶּה קָשֶׁה, נָכוֹן שֶׁזֶּה מַר אֲבָל בַּסּוֹף וַדַּאי נִזְכֶּה. לֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ, אַךְ וַדַּאי תִּהְיֶה פֹּה יְשׁוּעָה.

אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה

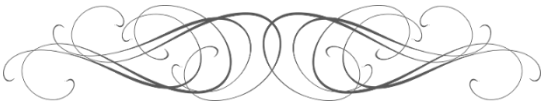
"וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה", רַשִׁ"י אוֹמֵר: אֶהְיֶה עִמָּהֶם בַּצָּרָה זֹאת מָה שֶׁאֶהְיֶה עִמָּהֶם בְּשִׁעְבּוּד מַלְכֻיּוֹת. אוֹמֵר הַיְהוּדִי הַקָּדוֹשׁ, תַּלְמִידוֹ שֶׁל הַחוֹזֶה מִלֶּבְלִין: ה' גְּיָלָה פֹּה סוֹד עָצוּם לְמֹשֶׁה - הוּא אָמַר: תַּגִּיד לְעַם יִשְׂרָאֵל אִם יְהוּדִי אוֹמֵר "אֲנִי אֶהְיֶה", אִם יְהוּדִי אוֹמֵר "אֲנִי לֹא מִתְיָאֵשׁ", "אֲנִי אֶזְכֶּה", מַאֲמִין בְּעַצְמוֹ וְאוֹמֵר "לַמְרוֹת כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלַי, לַמְרוֹת אֵיךְ שֶׁאֲנִי נִרְאָה, יוֹדֵעַ אֲנִי וַדַּאי שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹשִׁיעַ אוֹתִי" אָז הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר: "אֲנִי אֶהְיֶה אִתְּךָ וַדַּאי" ! אִם אַתָּה אוֹמֵר "אֲנִי אֶהְיֶה" אָז אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שְׁיֵּשׁ הַבְטָחָה שֶׁ"אֲנִי אֶהְיֶה אִתְּךָ וַדַּאי".

אִם אָדָם אוֹמֵר חַס וְשָׁלוֹם: "אֵין מָה לַעֲשׂוֹת" אָז הוּא חוֹנֵק אֶת עַצְמוֹ בַּיָּדַיִם, אַךְ אִם אָדָם אוֹמֵר "אֲנִי רוֹאֶה אֶת תְּמוּנַת הַמַּצָּב זֶה מְאֹד עָגוּם, הַכֹּל פֹּה נִרְאָה סָגוּר חַס וְשָׁלוֹם, וְאַף עַל פִּי כֵן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא יַעֲזוֹב אוֹתִי, לֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ אֲבָל וַדַּאי תִּהְיֶה פֹּה יְשׁוּעָה, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא נוֹטֵשׁ אֶת הַיְלָדִים שֶׁלּוֹ", אָז הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר: "אַל תַּחְשְׁבוּ שֶׁעָזַבְתִּי אֶתְכֶם לֹא בַּגָּלוּת הַזֹּאת, לֹא בְּגָלוּת אַחֶרֶת, אֲנִי אֶהְיֶה אֶתְכֶם לָעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים".

פְּגָמֵי הַבְּרִית מִתְלַבְּשִׁים בַּדַּעַת. לְהַכְנִיס בָּאָדָם יֵאוּשׁ - אַתָּה גָּמוּר כְּבָר תִּרְאֶה כַּמָּה פְּעָמִים נִסְיָתָ וְנָפַלְתָּ וְעוֹד פַּעַם אַתָּה מְנַסֶּה וְעוֹד פַּעַם אַתָּה נִכְשָׁל. כָּכָה מִתְלַבְּשִׁים בָּאָדָם פְּגָמֵי הַבְּרִית שֶׁלּוֹ, וְכָל הַתִּקּוּן שֶׁל הַבְּרִית נָעוּץ בָּעִנְיָן שֶׁל "אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה", כָּל הָעִנְיָן זֶה שֶׁהָאָדָם לֹא יִתְיָאֵשׁ וְלֹא יִפּוֹל בְּרוּחוֹ וְעַל יְדֵי זֶה הוּא יִזְכֶּה לְתִקּוּן נַפְשׁוֹ בִּשְׁלֵמוּת.

כַּאֲשֶׁר אָדָם יוֹצֵא לַמִּלְחָמָה בַּיֵּצֶר וּבְבַעַל דָּבָר, שֶׁהוּא מֵבִין שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אִתּוֹ כָּל הַזְּמַן וְלֹא מִתְיָאֵשׁ, אָז בַּסּוֹף הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ וְנוֹתֵן אֶת הַיֵּצֶר בְּיָדָיו. וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ וּנְתָנוֹ ה' אֱלֹקֶיךָ בְּיָדֶךָ וְשָׁבִיתָ שִׁבְיוֹ".

כי תבוא

אֵיךְ זוֹכִים לְהִתְחַדֵּשׁ?

בְּפָרָשַׁת "כִּי תָבוֹא" כָּתוּב "הַיּוֹם הַזֶּה ה' אֱלֹקֶיךָ מְצַוְּךָ לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים וְשָׁמַרְתָּ וְעָשִׂיתָ אוֹתָם בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ". מַסְבִּיר רַשִׁ"י אֶת הַפָּסוּק בְּשֵׁם הַמִּדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, שֶׁהַפָּסוּק אוֹמֵר לָנוּ שֶׁצָּרִיךְ לִהְיוֹת בְּכָל יוֹם חֲדָשִׁים, לְהִתְחַדֵּשׁ כָּל רֶגַע וְרֶגַע.

אֲנַחְנוּ שׁוֹמְעִים שִׁעוּרִים הַרְבֵּה וּמְבִינִים אֶת חֻמְרַת הָעֲנָשִׁים עַל הָעֲבֵרוֹת וְגַם אֶת הַשָּׂכָר הֶעָצוּם שֶׁל הַמִּצְווֹת, אֲבָל אַף עַל פִּי כֵן אֵין לָנוּ כֹּחַ לְהִתְחַדֵּשׁ כִּי אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁזֶּה יַחֲזִיק יוֹם יוֹמַיִם אוֹ שָׁבוּעַ. אֲנַחְנוּ מְנַסִּים הַרְבֵּה לְהִתְחַדֵּשׁ וּכְבָר אֵין לָנוּ כֹּחַ. אֵיךְ זוֹכִים לְהִתְחַדֵּשׁ?

שְׁתֵּי סִבּוֹת מְבַלְבְּלוֹת אוֹתָנוּ כַּאֲשֶׁר אָנוּ מְדַבְּרִים עַל הִתְחַדְּשׁוּת, בְּעִנְיַן מָה מַפְרִיעַ לָנוּ לְהִתְחַדֵּשׁ. הַרְבֵּה פְּעָמִים יֵשׁ לְאָדָם הֶאָרָה מְיֻחֶדֶת שֶׁהוּא מַחְלִיט אֲנִי מַתְחִיל מֵחָדָשׁ, אֲבָל יֵשׁ שְׁתֵּי סִבּוֹת שֶׁתָּמִיד מְבַלְבְּלוֹת אוֹתָנוּ.

חֹסֶר עִקְבִיּוּת

הַבְּעָיָה הָרִאשׁוֹנָה - חֹסֶר עִקְבִיּוּת. אָדָם הוּא מְצִיאוּתִי, הוּא אוֹמֵר: "אֲנִי מַכִּיר אֶת עַצְמִי, הִתְחַלְתִּי כַּמָּה פְּעָמִים סְדָרִים חֲדָשִׁים - לָקוּם מֻקְדָּם, לְהִתְפַּלֵּל מֻקְדָּם, לְהַתְחִיל לִשְׁמוֹר אֶת הָעֵינַיִם כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ, וְרָאִיתִי שֶׁזֶּה לֹא מַחֲזִיק הַרְבֵּה זְמַן. וְלָכֵן אַל תְּבַלְבֵּל אוֹתִי, בִּשְׁבִיל מָה לִי כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה? לֹא אַגִּיד לְךָ שֶׁאֲנִי כָּל כָּךְ גָּרוּעַ, אֲבָל הִגַּעְתִּי לַמַּסְקָנָה שֶׁיֵּשׁ צַדִּיקִים מְיֻחָדִים בַּדּוֹר, וְיֵשׁ עוֹד שׁוּרָה שְׁנִיָּה, וְאֵלּוּ הַשְּׁאָר הֵם סוּג ג׳ ד׳, אֲנִי גַּם כָּזֶה. בִּשְׁבִיל מָה לִי לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ וְלִפּוֹל? הָרֵי אֲנִי לֹא עִקְבִי".

אָדָם הוּא מְצִיאוּתִי וּכְשֶׁהוּא רוֹאֶה שֶׁהוּא לֹא עוֹמֵד בְּכָאֵלֶּה דְּבָרִים אָז מֵרֹאשׁ מִתּוֹךְ הַמְּצִיאוּת שֶׁהוּא מַכִּיר אֶת עַצְמוֹ הוּא אוֹמֵר בִּשְׁבִיל מָה אֲנִי צָרִיךְ אֶת זֶה? קְחוּ שְׁמִירַת עֵינַיִם לְדֻגְמָא. אָדָם שָׁמַע שִׁעוּר יָפֶה עַל שְׁמִירַת עֵינַיִם, הָרַב הַצַּדִּיק זְעָזַע אֶת כֻּלָּם עַל הָעֵינַיִם, וְהוּא אָמַר לְכֻלָּם מָה אָדָם יָכוֹל לִזְכּוֹת אִם הוּא זוֹכֶה לִשְׁמִירַת הָעֵינַיִם וְחָלִילָה מָה הוּא יָכוֹל לְהַפְסִיד אִם הוּא לֹא שׁוֹמֵר עַל הָעֵינַיִם. וְהוּא מַחְלִיט - "זֶהוּ זֶה, אֲנִי הוֹלֵךְ עַל זֶה מֵחָדָשׁ". וּבֶאֱמֶת זֶה תָּפַס שְׁלוֹשָׁה יָמִים מְאֹד יָפִים, אַחֲרֵי זֶה בַּיּוֹם הָרְבִיעִי הוּא קָם קָצַת כָּזֶה עָיֵף, קָצַת נִכְשָׁל, כָּל הָרוּחַ הַזֹּאת נֶעֱלָמָה לוֹ וְהוּא רָאָה שֶׁזֶּה כְּבָר לֹא זֶה, וְאָמַר לְעַצְמוֹ "עָזוֹב אוֹתִי, זֶה הַמַּצָּב".

אָז זֶה תָּפַס שְׁלוֹשָׁה יָמִים, אָז מָה יָצָא לִי מִזֶּה? בִּשְׁבִיל מָה לִי כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה? לִפְעָמִים זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת גַּם שָׁבוּעַ, לִפְעָמִים זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת בְּדִיּוּק שְׁלוֹשָׁה רְחוֹבוֹת - בָּרְחוֹב הָרְבִיעִי הָיְתָה פְּזִילָה, בָּרְחוֹב הַחֲמִישִׁי הוּא מַחְלִיט מָחָר אֲנִי מַתְחִיל. דֶּרֶךְ אַגַּב, כָּל הַיְסוֹד שֶׁל שְׁמִירַת עֵינַיִם זֶה סַקְרָנוּת, אִם לְאָדָם לֹא אִכְפַּת מָה קוֹרֶה סְבִיבוֹ הַרְבֵּה יוֹתֵר קַל לוֹ. הַסַּקְרָנוּת הַזֹּאת הִיא בְּעָכְרָנוּ, וְאָז מִמֵּילָא נִכְשָׁלִים.

הִתְחַדְּשׁוּת בִּתְפִלָּה לְדֻגְמָא, אָדָם שָׁמַע שִׁעוּר יָפֶה עַל תְּפִלָּה, לָמָּה הוּא יָכוֹל לִזְכּוֹת אִם הוּא יַשְׁקִיעַ בִּתְפִלַּת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה - בְּ"בָּרֵךְ עָלֵינוּ" בְּפַרְנָסָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהֶחְלִיט שֶׁהוּא שָׁם כַּוָּנוֹת בַּתְּפִלָּה. יֹאמַר כָּל תֵּבָה בִּמְתִינוּת, לֹא פְּרוּשִׁים אֶלָּא פָּשׁוּט לָשִׂים לֵב מָה אוֹמְרִים, וְלֹא לְהַגִּיעַ לַתְּפִלָּה בְּמַחְשָׁבָה: "יֵשׁ לִי הַיּוֹם שָׁלוֹשׁ דַּקּוֹת אֲנִי מְאֹד מְמַהֵר". אַחֲרֵי שֶׁהוּא שָׁמַע אֶת זֶה הָיְתָה לוֹ הֶאָרָה, וְגַם כְּשֶׁהוּא בָּא הַבַּיְתָה הֵבִיא הַרְבֵּה שִׂמְחָה, אֲבָל אַחֲרֵי זֶה הוּא בָּא לַתְּפִלָּה הַבָּאָה וּכְבָר לֹא הָיָה לוֹ כָּל כָּךְ כֹּחַ לְכָל הַסִּפּוּר הַזֶּה...

אָז אָדָם אוֹמֵר שֶׁהוּא מֵבִין שֶׁהַדְּבָרִים יָפִים אֲבָל אֵין לוֹ פֹּחַ לְכָל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ. אָז מָה זֶה שָׁוֶה לִי כָּל הַסִּפּוּר? הִתְחַדְּשׁוּת אֲנִי מוּכָן, קֶבַעְתִּי חַבְרוּתָא מְיֻחֶדֶת, הָיוּ כַּמָּה מְנִיעוּת בִּלְבוּלִים הֵפְסַקְנוּ. אָדָם מְפַחֵד לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, הֲרֵי אֵין חָכָם כְּבַעַל נִסָּיוֹן וְהוּא כְּבָר "עַתִּיר נִסָּיוֹן" אָז הוּא אוֹמֵר לְעַצְמוֹ - "עָזוֹב אוֹתִי, אֲנִי אָדָם פָּשׁוּט, הֵבַנְתִּי אוֹתְךָ אֲבָל כַּנִּרְאֶה זֶה לֹא בִּשְׁבִילִי כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה. אֲנִי לוֹמֵד, מִתְפַּלֵּל. וַדַּאי שֶׁיֵּשׁ לִי שְׁאִיפוֹת אֲבָל בְּמִסְגֶּרֶת הַשְּׁאִיפוֹת וְהַבִּלְבּוּלִים שֶׁלִּי זֶה הַמַּצָּב".

אָדָם מְפַחֵד לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, זֹאת בְּעָיָה רְאשׁוֹנָה.

פַּחַד מִמְּרְמוּר

הַבְּעָיָה הַשְּׁנִיָּה פַּחַד מִמְּרְמוּר. הַבְּעָיָה הַזּוֹ הִיא קָצַת יוֹתֵר מְעַנְיֶנֶת, אָדָם אוֹמֵר לְעַצְמוֹ הֲרֵי אַחֲרֵי שֶׁאֲנִי אֶקַּח אֵיזוֹ הַנְהָגָה חֲדָשָׁה וְאֵלֵךְ עָלֶיהָ בְּרְצִינוּת, נַגִּיחַ אֲנִי מַחְלִיט לָלֶכֶת עַל לָשׁוֹן הָרַע חָזָק, לֹא אַגִּיד לְךָ שֶׁאֲנִי אֶהְיֶה הֶחָפֵץ חַיִּים אֲבָל קִבַּלְתִּי הֶאָרָה מֵהֶחָפֵץ חַיִּים, אֲבָל אַחֲרֵי זֶה אֲנִי נוֹפֵל וְזֶה עוֹשֶׂה לִי תִּסְכּוּל, אָז בִּשְׁבִיל מָה לִי לִיצֹר לְעַצְמִי אֶת כָּל הַמִּרְמוּר הַזֶּה שֶׁאֲנִי אֶרְאֶה שֶׁאֲנִי לֹא עִקְבִי כְּמוֹ שֶׁהָיִיתִי מְצַפֶּה מֵעַצְמִי?

אֵלֶּה הֵן שְׁתֵּי הַבְּעָיוֹת שֶׁדַּרְכָּם הַבַּעַל דָּבָר גּוֹרֵם לָנוּ לֹא לִרְצוֹת לְהִתְחַדֵּשׁ כִּי אֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁיְּהוּדִי לֹא מְקַבֵּל חֵשֶׁק לְהִתְחַדֵּשׁ. זֶה קוֹרֶה הַרְבֵּה פְּעָמִים שֶׁאָדָם פִּתְאוֹם מַחְלִיט שֶׁהוּא רוֹצֶה לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ אֲבָל כְּמוֹ שֶׁאָמַרְנוּ יֵשׁ שְׁתֵּי סִבּוֹת שֶׁבִּגְלָלָם הָאָדָם מְפַחֵד וּמֵרֹאשׁ נִרְתָּע מִזֶּה עַד שֶׁהוּא מַחְלִיט שֶׁכָּל הָעִנְיָן שֶׁל הִתְחַדְּשׁוּת לֹא בִּשְׁבִילוֹ: אֲנִי אָדָם מְצִיאוּתִי, אֲנִי מַכִּיר אֶת זֶה שֶׁמַּעְתִּי עַל זֶה וְזֶה יָפֶה, זֶה מַרְשִׁים, זֶה מְדַבֵּר אֵלַי וְיֵשׁ לִי חֵשֶׁק לַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אֲבָל עָזוֹב אוֹתִי כִּי אֲנִי כְּבָר מְנֻסֶּה".

מָה עוֹנִים לַבַּעַל דָּבָר בִּזְמַן שֶׁאֲנַחְנוּ כֵּן רוֹצִים וְכֵן מְקַבְּלִים חֵשֶׁק וְהוּא רוֹצֶה לִגְנֹב אֶת זֶה? הַבַּעַל דָּבָר אוֹמֵר לָאָדָם: לָמָּה לְךָ לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ הֲרֵי זֶה יַחֲזִיק בְּדִיּוּק שָׁבוּעַ? וְהַתְּשׁוּבָה הִיא כְּדַאי גַּם בִּשְׁבִיל שָׁבוּעַ. זֶה יַחֲזִיק שְׁלוֹשָׁה יָמִים? כְּדַאי גַּם בִּשְׁבִיל שְׁלוֹשָׁה יָמִים. יַחֲזִיק יוֹמַיִם, שְׁעָתַיִם, תְּפִילַת 18 אַחַת? גַּם כְּדַאי, גַּם בִּשְׁבִיל עֶשֶׂר דַּקּוֹת כְּדַאי. כָּכָה צָרִיךְ לַעֲנוֹת לוֹ.

רַק הַשְּׁאֵלָה הַשְּׁנִיָּה יוֹתֵר קָשָׁה. לִכְאוֹרָה אָדָם אוֹמֵר לְעַצְמוֹ "אֲבָל אֲנִי אֶתְמַרְמֵר כַּאֲשֶׁר אַתָּה כָּךְ אֶפֹל מִכָּךְ". מָה אַתָּה עוֹנֶה עַל זֶה? זוֹ כְּבָר סַגְיָא חֲדָשָׁה. אֲנַחְנוּ הָרֵי לֹא מְחַפְּשִׂים צָרוֹת וּבִלְבּוּלִים, אֲבָל צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁהַמִּרְמוּר הַזֶּה שֶׁאָדָם מַתְחִיל מֵחָדָשׁ - הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְאֹד שָׂמֵחַ בָּזֶה וְיֵשׁ בָּזֶה נַחַת גְּדוֹלָה מְאֹד בַּשָּׁמַיִם! וְזֶה מְאֹד מְקַדֵּם אֶת הָאָדָם אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא תָּמִיד הָאָדָם רוֹאֶה אֵיךְ מְקַדְּמִים אוֹתוֹ.

לַבַּעַל דָּבָר לֹא נוֹחַ שֶׁיְּהוּדִי רוֹצֶה לְהִתְחַדֵּשׁ, אָז וַדַּאי שֶׁכַּאֲשֶׁר הָאָדָם מַתְחִיל מֵחָדָשׁ הוּא נִהְיֶה בְּרִיָּה חֲדָשָׁה, מְקַדְּמִים אֶת הָאָדָם, וְאֶת זֶה הַבַּעַל דָּבָר רוֹצֶה לִגְנֹב, זֶה לֹא נוֹחַ לוֹ כְּשֶׁיְּהוּדִי מַתְחִיל מֵחָדָשׁ. אָז קוֹדֵם כָּל הוּא אוֹמֵר לָאָדָם - זֶה לֹא יַחֲזִיק הַרְבֵּה זְמַן, לֹא כְּדַאי לְךָ. צָרִיךְ לְהַגִּיד לוֹ שְׁזֶּה כְּדַאי, כִּי עֶצֶם הַהִתְחַדְּשׁוּת הַזֹּאת מַקְדֶּמֶת אֶת הָאָדָם לְמַעְלָה, כִּי כָּל מָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִטְבִּיעַ בַּבְּרִיאָה שֶׁאֲנַחְנוּ נִשְׂמַח בָּהִתְחַדְּשׁוּת, זֶה רַק מִכְּיוָן שֶׁיֵּשׁ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שִׂמְחָה מְיֻחֶדֶת שֶׁיְּהוּדִי מִתְחַדֵּשׁ, כְּדַאי שֶׁאֲנַחְנוּ גַּם נַפְנִים אֶת זֶה, אֶת הַשִּׂמְחָה שֶׁיֵּשׁ בָּהִתְחַדְּשׁוּת.

אֲבָל הַסִּבָּה הַשְּׁנִיָּה, שֶׁהִיא מָה שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה חֶשְׁבּוֹן: "אֲנִי אֶתְמַרְמֵר כְּשֶׁזֶּה לֹא יַחֲזִיק מַעֲמָד הַרְבֵּה זְמַן, כֵּיוָן שֶׁכְּשֶׁאֲנִי אֶפֹּל מֵהֶהִתְחַדְּשׁוּת אֲנִי הוֹלֵךְ לְיַצֵּר לְעַצְמִי מַצָּבִים שֶׁל תִּסְכּוֹל וְזֶה כְּבָר לֹא כָּל כָּךְ מַתְאִים לִי", הִיא יוֹתֵר מַרְתִּיעָה אֶת הָאָדָם. אֲבָל צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁבֶּאֱמֶת הַכֹּל שׁוֹנֶה שָׁם לְמַעְלָה, כִּי דַּוְקָא בַּזְּמַנִּים הֲכִי מְמֻרְמָרִים וַהֲכִי קָשִׁים חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁלֹּא יִהְיוּ עַל אַף אֶחָד, דַּוְקָא אָז אָדָם מִתְקַדֵּם בְּצוּרָה הֲכִי נוֹרָאִית שֶׁלּוֹ, וְאָז הוּא יוֹצֵר אֶת הַמַּלְאָכִים הֲכִי נוֹרָאִים שֶׁלּוֹ לְכָל הַחַיִּים.

אָמְנָם אֲנַחְנוּ לֹא מְבַקְּשִׁים יִסּוּרִים, אֲנַחְנוּ רוֹצִים רַק רַחֲמִים וְשֶׁלְּכֻלָּם יִהְיֶה רַק טוֹב, אֲבָל יֵצֶר הָרַע גּוֹנֵב מֵרֹאשׁ אֶת הָרָצוֹן לְהִתְחַדֵּשׁ עִם תִּחְכּוּם כָּזֶה שֶׁאוֹמֵר לָאָדָם - אַתָּה תִּהְיֶה מְתֻסְכָּל, בִּשְׁבִיל מָה לְךָ אֶת זֶה? כָּכָה הוּא גּוֹנֵב אֶת הַכֹּל, אֶת כָּל הַסִּיעְתָּא דִּשְׁמַיָּא שֶׁיְּכוֹלָה לְהַמְשִׁךְ מֵהֶהִתְחַדְּשׁוּת, וְהָאָדָם צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁדַּוְקָא בִּזְמַנִּים הֲכִי קָשִׁים הוּא מִתְחַדֵּשׁ. זֶה לֹא פָּשׁוּט בִּכְלָל לָכֵן הוּא זוֹכֶה לַדְּבָרִים הַגְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר בְּכָל הַחַיִּים כֻּלָּם.

הַאִם אֲנִי מִתְקַדֵּם?

הָאָדָם חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ הַרְבֵּה פְּעָמִים הַאִם אֲנִי מִתְקַדֵּם? בֶּאֱמֶת אֲנַחְנוּ מְנַסִּים הַרְבֵּה פְּעָמִים לְהִתְעַלּוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם וּלְהִתְחַזֵּק לִפְעָמִים יֵשׁ לְאָדָם תְּקוּפוֹת יוֹתֵר טוֹבוֹת שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ בַּכִּוּוּן הַנָּכוֹן לִפְעָמִים יֵשׁ תְּקוּפוֹת פָּחוֹת טוֹבוֹת וְזֶה נִרְאֶה לָנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ חוֹזְרִים אֲחוֹרָה. אָז שֶׁנָּבִין, לְעוֹלָם לֹא יָרְאוּ לְאָדָם הֵיכָן הוּא אוֹחֵז בִּגְלַל שֶׁאִם הָיוּ מַרְאִים, הַשִּׁעוּר הַזֶּה הָיָה בְּטוּל תּוֹרָה... אִם הָיִינוּ רוֹאִים בֶּאֱמֶת מָה אֲנַחְנוּ פּוֹעֲלִים בְּלִמּוּד תּוֹרָה בִּתְפִלָּה, בַּחֲצוֹת, בְּהִתְבּוֹדְדוּת, בִּטְבִילַת מִקְוֶה, בְּכָל פְּרָט, אֲפִילוּ קְצָת מִזֶּה - לֹא הָיִינוּ צְרִיכִים בְּכְלָל לְהִתְחַזֵּק.

אֶלָּא שֶׁלְּרוֹבָּא דְּרוֹבָּא לֹא מַרְאִים מָה שֶׁהֵם פָּעֲלוּ כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם! אֲבָל מָה שֶׁכֵּן רַבֵּנוּ מְגַלֶּה בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת שֶׁיֵּשׁ מֵשָׂג שֶׁנִּקְרָא "הוֹכָחָה עַל דֶּרֶךְ הַשְׁלִילָה". רַבֵּנוּ מְגַלֶּה לָנוּ שֶׁכָּל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ שֶׁיֵּצֶר הָרַע מַרְאֶה לְאָדָם - "לֹא הִצְלַחְתָּ, לֹא הִתְקַדַּמְתָּ וְהָרְאָיָה - הִנֵּה פִּתְאוֹם נָפַלְתָּ לְתַאֲוֹת כְּשֶׁאַתָּה הָיִיתָ כְּבָר דֵּי מַצָּב טוֹב בַּתַּאֲוָה הַזֹּאת, הַמִּדָּה הַזֹּאת הִשְׁתַּפַּרְתָּ דֵּי יָפֶה וְהִנֵּה עוֹד פַּעַם נִסְיוֹן לְאָחוֹר" וְכָל מִינֵי כָּאֵלֶּה סִימָנִים, אוֹמֵר רַבֵּנוּ (בְּתוֹרָה כ"ה וּבְתוֹרָה ע"ב) שֶׁזֶּה רַק סִימָן לַעֲלִיַּת דַּרְגָּה, כִּי אָז הַכֹּל מִתְעוֹרֵר מֵחָדָשׁ.

וְכָכָה אַחַת לְאַחַת רַבֵּנוּ מַפִּיל אֶת כָּל הַמַּהֲלָכִים שֶׁל יֵצֶר הָרַע שֶׁמְּבַלְבְּלִים אוֹתָנוּ לְהַגִּיד אַתָּה לֹא בַּדֶּרֶךְ. אוֹמֵר רַבֵּנוּ - "אֲנִי מְגַלֶּה לְךָ אֶת כָּל הַתּוֹכְנִיּוֹת שֶׁל יֵצֶר הָרַע לִגְנֹב לְךָ אֶת הַדְּבָרִים הַיָּפִים שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה, אֲבָל אֵיפֹה אַתָּה אוֹחֵז אֲנִי לֹא יָכוֹל לְגַלּוֹת לְךָ". רַבֵּנוּ רַק נוֹתֵן לָנוּ אֶת הַוַּדָּאוּת - אַתָּה עַל הַמַּסְלוּל, אַתָּה בַּדֶּרֶךְ.

יֵצֶר הָרַע מְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם "אֵין לְךָ וַדָּאוּת, אַתָּה לֹא עַל הַמַּסְלוּל, וְהָרְאָיָה הִנֵּה הִתְקַדַּמְתָּ וְעוֹד פַּעַם נִסְיוֹן, זֶה אַף פַּעַם לֹא יַצְלִיחַ", אוֹמֵר רַבֵּנוּ שֶׁזֶּה שְׁטֵיוּת, זֶה לֹא נִסְיוֹן זֶה עֲלִיַּת דַּרְגָּה, זֶה חַיָּב לִהְיוֹת כָּךְ. בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן אָדָם רוֹאֶה כְּבָר שְׁנוּיִים פֹּה וְשָׁם, בָּעוֹלָמוֹת עֶלְיוֹנִים זֶה מַרְחִיקִים עֲצוּמִים.

גַּלְגַּלִּים

וְכָאן רַבֵּנוּ סוֹגֵר מַעְגַּל עִם הַמָּשָׁל שֶׁלּוֹ הַיָּפֶה שֶׁבְּעֶצֶם הוּא כֵּן מְגַלֶּה מַשֶּׁהוּ בַּמָּשָׁל הַזֶּה - יֵשׁ מֵשָׂג שֶׁנִּקְרָא "גַּלְגַּל" וְהַגַּלְגַּל הַזֶּה יֵשׁ בּוֹ צִיר וַהֲרֵי הַצִּיר שֶׁמִּסְתּוֹבֵב

סִיבּוּב קָטָן אָז הַגַּלְגַּל עִם הֶקֵּף גָּדוֹל מִסְתּוֹבֵב בְּהֶקֵּף גָּדוֹל. אִם אַתָּה לוֹקֵחַ בָּצִיר סִיבּוּב מְאֹד קָטָן בְּזָוִית קְטַנָּה קְצָת מְאֹד, אֲבָל בַּהֶקֵּף זֶה מֶרְחָק גָּדוֹל מְאֹד.

אוֹמֵר רַבֵּנוּ - כָּאן, בָּעוֹלָמוֹת לְמָטָּה שֶׁלָּנוּ כָּל מַעֲשֵׂה טוֹב זוֹ תְּזוּזָה קְטַנָּה, אֲבָל לְמַעְלָה בַּהֶקֵּף, בָּעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים זֶה מֶרְחָקִים עֲצוּמִים ! ! ! אַתָּה עַל הַמַּסְלוּל לַמְּרוֹת הַכֹּל. יֵצֶר הָרַע מְבַלְבֵּל אוֹתְךָ שָׁאַתָּה לֹא מִתְקַדֵּם, זֶה לֹא נָכוֹן. וְדָבָר שֵׁנִי הֲגַם שֶׁאֲנִי לֹא יָכוֹל לְגַלּוֹת לְךָ כַּמָּה אַתָּה מִתְקַדֵּם, אֲנִי יָכוֹל לְגַלּוֹת לְךָ בְּרֶמֶז שֶׁהַמַּעַט הַזֶּה שָׁאַתָּה זָז פֹּה זֶה מֶרְחָקִים גְּדוֹלִים וְזֶה בִּשְׁבִילֵנוּ רֶוַח נָקִי כִּי כָּל הָעִנְיָן שֶׁל רַבֵּנוּ זֶה שֶׁהָאָדָם יַמְשִׁיךְ הָלְאָה עַל הַמַּסְלוּל, תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה, אַתָּה עַל הַמַּסְלוּל לַמְּרוֹת הַכֹּל ! ! !

לַמְּרוֹת שֶׁבְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנָה שֶׁחָלְפָה הָיוּ הַרְבֵּה הַרְבֵּה שְׁטֻיּוֹת הַשֵּׁם יִשְׁמֹר, וְהַלְוַאי שֶׁלֹּא הָיוּ, וְהַלְוַאי שֶׁנִּזְכֶּה לִבְכּוֹת וּלְהִתְבּוֹדֵד עַל זֶה וְלַעֲשׂוֹת וִדּוּי וְלִמְחֹק הַכֹּל, אֲבָל אַף עַל פִּי כֵן אַל תִּשְׁכַּח הָיוּ גַּם הַרְבֵּה דְּבָרִים יָפִים בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנָה: הָלַכְתָּ לְשִׁעוּרִים בְּלִי חֶשֶׁק לִפְעָמִים, יָשַׁבְתָּ לִלְמֹד עִם חַבְרוּתָא בְּלִי חֶשֶׁק וּבְלִי כֹּחַ, הָלַכְתָּ לַתְּפִלּוֹת כְּשֶׁהָיִית גָּמוּר, לַמְּרוֹת הַכֹּל שָׁרְתָּ בְּשַׁבָּת זְמִירוֹת, אָכַלְתָּ בְּשַׁבָּת אֲפִילּוּ פִּסְטוּקִים שֶׁזֶּה מִצְוַת עֹנֶג שַׁבָּת, וּפֹה הָיָה חַג סֻכּוֹת יָשַׁבְתָּ בְּסֻכָּה, וּפֹה פֶּסַח וּפֹה רֹאשׁ הַשָּׁנָה וּפֹה סְעוּדָה רִאשׁוֹנָה וּפֹה סְעוּדָה שְׁנִיָּה וּפֹה סְעוּדָה שְׁלִישִׁית וּפֹה סְעוּדָה רְבִיעִית בְּלִי תֵּאָבוֹן אֲפִילּוּ וְכוּ'... כֵּן זֶה הַכֹּל בְּחֶשְׁבּוֹן ! זֶה לֹא נֶעְלָם !

כִּי רַק הוּא יָכוֹל לִשְׁלוֹף אֶת הַדְּבָרִים שֶׁלּוֹ הֲלֹא טוֹבִים ? ! "פֹּה הִתְנַהַגְתָּ וּפֹה עָשִׂיתָ", וַאֲנַחְנוּ אֶת הַפִּסְטוּקִים לֹא נִשְׁלֹף ? פִּסְטוּקִים קַל בְּעֵינֶיךָ ? ! שֶׁהוּא פְּצַח פִּסְטוּקִים שֶׁזֶּה עֹנֶג שַׁבָּת. הוּא שָׂר בְּשַׁבָּת וְהִתְעַנֵּג עַל הַשַּׁבָּת. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם זֶה לֹא מִצְוָה ? !

יֵשׁ הַרְבֵּה דְּבָרִים יָפִים שֶׁעָשִׂינוּ בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנָה. כַּמָּה פְּעָמִים עָזַרְתָּ לַיְּהוּדִי ? כַּמָּה פְּעָמִים עָזַרְתָּ לִיהוּדִי כְּשֶׁלֹּא הָיָה לְךָ חֶשֶׁק ? רָצִיתָ לִבְרֹחַ וּלְהֵעָלֵם לוֹ וְלַמְּרוֹת הַכֹּל הֶעֱבַרְתָּ יֶלֶד בְּמַעֲבָר חֲצִיָּה כְּשֶׁהוּא הִפְרִיעַ לְךָ לָלֶכֶת מַהֵר, "לֹא יוֹדֵעַ לָמָּה, יֵשׁ לִי מַזַּל כָּזֶה, תָּמִיד עוֹצְרִים אוֹתִי בַּדֶּרֶךְ, דַּוְקָא אוֹתִי, יְלָדִים כַּנִּרְאֶה רוֹאִים שֶׁאֲנִי כָּזֶה"...

אוֹמֵר הַחֲתָם סוֹפֵר רוֹצִים לְזַכּוֹת אוֹתְךָ. מִצְוֹות עַל הַדֶּרֶךְ אֵלֶּה הֵם רַחֲמֵי הַשֵּׁם שֶׁרוֹצִים לְזַכּוֹת אֶת הָאָדָם, רַק הָאָדָם חוֹשֵׁב "עוֹצְרִים אוֹתִי, לָמָּה תָּמִיד מַפְרִיעִים לִי

בַּדְּרָכִים״ מְזַכִּים אוֹתְךָ בַּדְּרָכִים אָז מִמֵּילָא עָשִׂינוּ הַרְבֵּה דְּבָרִים יָפִים בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנָה, אָז זֶה לֹא כָּזֶה גָּרוּעַ כְּמוֹ שֶׁזֶּה נִרְאָה, הֵבֵאנוּ הַרְבֵּה דְּבָרִים יָפִים וְאֶת הַכֹּל גּוֹנְבִים לָנוּ בָּזֶה שֶׁהוּא אוֹמֵר אַתָּה בִּכְלָל לֹא בַּדֶּרֶךְ, תַּכְלֵ׳ס אֲנִי מִתְקַדֵּם?

אָז קוֹדֵם כָּל הַשְּׁאֵלָה פֹּה אֵיךְ אָדָם יָכוֹל לָדַעַת, אִם יֵשׁ אֵיזוֹ אִינְדִיקַצְיָה לָדַעַת אִם אָדָם מִתְקַדֵּם בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם? הֲרֵי זֶה מְעַנְיֵן. אָדָם רוֹצֶה לָדַעַת פֹּה קָמְתִּי בַּבֹּקֶר, פֹּה חֲצוֹת. בְּסֵדֶר עֲלִיּוֹת יְרִידוֹת, תַּכְלֵ׳ס הִתְקַדַּמְתִּי? הֲרֵי אָדָם רוֹצֶה לָדַעַת בֶּאֱמֶת - יֵשׁ פֵּרוֹת לְמָה שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה? אִם אֲנִי אֶעֱשֶׂה בֶּאֱמֶת זֶה יְשַׁנֶּה אֶת הַתְּמוּנָה? זֶה שָׁוֶה מַשֶּׁהוּ מָה שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה? תַּרְאֶה לִי, תַּגִּיד לִי תָּבִיא לִי רְאָיוֹת. הוֹכָחוֹת שֶׁאֲנִי בֶּאֱמֶת פָּעַלְתִּי מַשֶּׁהוּ, אוּלַי תִּהְיֶה לִי יוֹתֵר מוֹטִיבַצְיָה.

רַבֵּנוּ מְדַבֵּר עַל זֶה בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, אֲבָל עַל קְצֵה הַמַּזְלֵג רַבֵּנוּ אוֹמֵר מִפֹּרֶשׁ שְׁאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיד לְאָדָם מָה הוּא פָּעַל וַאֲפִילּוּ אֵיפֹה הוּא אוֹחֵז, כִּי זֶה מֵהַסּוֹדוֹת שֶׁל הַבְּחִירָה שֶׁלֹּא מְגַלִּים לְאָדָם אֵיפֹה הוּא אוֹחֵז וּמָה הוּא פָּעַל. כִּי אִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ מָה הוּא פּוֹעֵל כְּשֶׁהוּא מֵנִיחַ תְּפִלִּין, אִם הָיָה רוֹאֶה אֵיזֶה יוֹפִי הוּא הִשְׁתַּנָּה שָׁם לְמַעְלָה, הֵנִיחַ תְּפִלִּין אָמַר קְרִיאַת שְׁמַע רָאָה שֶׁבָּנָה עוֹלָמוֹת, אָז הוּא הָיָה שָׂמֵחַ וּמִתְחַזֵּק בְּלִי שׁוּם יֵצֶר. וְאִם הוּא רוֹאֶה אֶת הַשְּׁטוּיוֹת שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, רוֹאֶה עוֹלָמוֹת שֶׁהוּא מַחֲרִיב עַל יְדֵי הַמַּעֲשִׂים הֲלֹא טוֹבִים, אָז הָלְכָה הַבְּחִירָה, נִגְמַר הַסִּפּוּר.

מִבְחָן הַתּוֹצָאָה

אֵיךְ אָדָם יָדַע שֶׁהוּא מִתְקַדֵּם? שָׁאֲלוּ אֶת הַחוֹזֶה מִלֶּבְלִין אֵיךְ אָדָם יֵדַע אִם הוּא מִתְקַדֵּם? כָּל אֶחָד עוֹשֶׂה דְּבָרִים יָפִים - שׁוֹמֵר שַׁבָּת, עוֹזֵר לַאֲנָשִׁים, עוֹשֶׂה מִצְווֹת, אֲבָל גַּם עוֹשֶׂה שְׁטֻיּוֹת חַס וְשָׁלוֹם, מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת, שֶׁיִּהְיֶה ״אִזּוּן בַּבְּרִיאָה״... אֵיךְ אָדָם יֵדַע בְּמִסְגֶּרֶת הַדְּבָרִים יָפִים וְהַשְּׁטוּיוֹת שֶׁהוּא עוֹשֶׂה הַאִם הוּא צוֹעֵד קָדִימָה אוֹ שֶׁהוּא כָּל הַזְּמַן דּוֹרֵךְ בַּמָּקוֹם? עָנָה לָהֶם הַחוֹזֶה מִלֶּבְלִין - הַסִּימָן שֶׁאָדָם יֵדַע אִם הוּא מִתְקַדֵּם אִם הוּא זוֹכֶה בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר לָדוּן לְכַף זְכוּת.

כְּשֶׁאָדָם מְזַדַּכֵּךְ הוּא מְקַבֵּל שִׁפְלוּת. מָה הַסִּימָן שֶׁהָאָדָם מְזַדַּכֵּךְ בֶּאֱמֶת?! שֶׁהוּא מְזַדַּכֵּךְ וּמְקַבֵּל כָּזֶה שִׁפְלוּת שֶׁהוּא מֵבִין שֶׁנָּכוֹן הַמַּעֲשֶׂה שֶׁרָאִיתִי אֵצֶל הַשֵּׁנִי לֹא טוֹב, הָיָה פֹּה חִלּוּל שַׁבָּת אוּלַי, הָיָה פֹּה אוּלַי בִּזָּיוֹן הַצִּיצִית, הָיוּ פֹּה אוּלַי עֲבֵרוֹת חַס וְשָׁלוֹם, אֲבָל הַשְּׁאֵלָה הִיא מָה הַנְּסִבּוֹת? זֶה הַמָּדָד לָדַעַת שֶׁאָדָם הִתְקַדֵּם.

נִגַּשׁ אֵלַי אִיזֶה יְהוּדִי וְשָׁאַל אוֹתִי אֵיךְ אָדָם יוֹדֵעַ אִם הוּא מִתְקַדֵּם, יוֹתֵר מִזְּדַכֵּךְ? הֲרֵי מַסְתִּירִים מֵהָאָדָם, כִּי אִם הָיוּ מַרְאִים לְאָדָם מָה עָשְׂתָה שַׁבָּת אַחַת אֵיךְ הִיא קִדְּמָה אוֹתוֹ, סְתָם שַׁבָּת מְמֻצַּעַת - קִדּוּשׁ, תְּפִלּוֹת, קְרִיאַת הַתּוֹרָה, שִׁירָה בְּשַׁבָּת, חַמִּין, סְתָם שַׁבָּת רְגִילָה... אִם אָדָם הָיָה רוֹאֶה כַּמָּה הִזִּיזָה אוֹתוֹ בְּרוּחָנִיּוּת הָלְכָה הַבְּחִירָה, אֵיךְ אָדָם יֵדַע אִם הוּא הִתְקַדֵּם? שֶׁיִּרְאֶה בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנִים שָׁאַתָּה יוֹתֵר מַהְבִּיל אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה. הָעוֹלָם הַזֶּה נִהְיֶה יוֹתֵר הֶבֶל בְּעֵינֶךָ, זֶה רַק קֶצֶה, מֵעַיִן מָה שֶׁנַּעֲשָׂה לְמַעְלָה, מָה שֶׁבֶּאֱמֶת נַעֲשֶׂה לְמַעְלָה הַרְבֵּה לְאֵין עֵרוּךְ מִמַּה שֶׁאָדָם בֶּאֱמֶת מַרְגִּישׁ. הוּא לֹא הָפַךְ לִהְיוֹת מַלְאַךְ אוֹ קָדוֹשׁ נוֹרָאִי אֶלָּא הוּא רַק קָצַת מַהְבִּיל יוֹתֵר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה.

כֻּלָּם מִתְקַדְּמִים

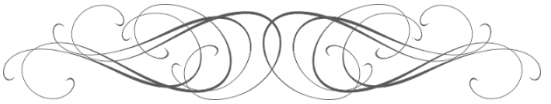
כָּל אָדָם מִתְקַדֵּם, וַדַּאי שֶׁכָּל אֶחָד מִתְקַדֵּם, זֶה פָּשׁוּט. מִישֶׁהוּ שֹׁעֵר בְּנַפְשׁוֹ שֶׁהוּא יֹאכַל מַצּוֹת בְּלֵיל הַסֵּדֶר וְזֶה לֹא שִׁנָּה לוֹ אֶת הַתְּמוּנָה לְמַעְלָה? אָז הוּא לֹא מֵבִין אֵיךְ זֶה עוֹבֵד. אֵין לָנוּ עֵסֶק בִּנְסָתָרוֹת, אֲבָל מָה שֶׁמּוּבָא בְּכִתְבֵי הָאֲרִיזַ"ל מָה מֻנָּח בִּכְוַנִּית הָרֹאשׁוֹן, מָה מֻנָּח בְּכָל הַהַגָּדָה, כַּמָּה חֲזַ"ל הִטְמִינוּ וְהִצְפִּינוּ סוֹדוֹת בְּכָל סֵדֶר הַהַגָּדָה, וְכָל זֶה מֻכָּה בַּסִּטְרָא אַחֲרָא מַכָּה נוֹרָאִית. עֶשֶׂר הַמַּכּוֹת הָאֵלֶּה שֶׁהָיוּ בְּמִצְרַיִם הֵן חוֹזְרוֹת בְּלֵיל הַסֵּדֶר, כְּשֶׁאָדָם מִתְנַהֵג כְּפִי מָה שֶׁהִנְהִיגוּ אוֹתוֹ חֲזַ"ל בְּלֵיל הַסֵּדֶר. הָיָה עוֹד לֵיל סֵדֶר וְלֹא הִשְׁתַּנִּינוּ? לֹא יָכוֹל לִהְיוֹת. אֶת כָּל זֶה מַסְתִּירִים מֵהָאָדָם.

כַּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ לֹא מְוַתָּרִים, עַכְשָׁו יֵשׁ לָהֶם עֵסֶק עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הוֹלֵךְ לִגְאוֹל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, מָה הוּא מְקַבֵּל? "תִּכְבַּד הָעֲבֹדָה" - אָדָם מַתְחִיל לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי תִּקּוּנִים וְעִנְיָנִים שֶׁהוּא רוֹצֶה לְהִזְדַּכֵּךְ וּלְהִתְנַקּוֹת, מָה הוּא רוֹאֶה? "תִּכְבַּד הָעֲבֹדָה". נִלְחָמִים אִתּוֹ, פַּרְעֹה מִתְגַּבֵּר עָלָיו. מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הוֹלֵךְ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְשׁוֹאֵל "לָמָּה הֲרֵעֹתָה לָעָם הַזֶּה?" כְּבָיְכוֹל נִהְיָה יוֹתֵר גָּרוּעַ. אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "אַל תִּדְאַג, עַד עַכְשָׁו לְפַרְעֹה הָיָה עֵסֶק אִתְּכֶם, עַכְשָׁו כְּשֶׁהוּא לֹא שָׁמַע בְּקוֹלִי יֵשׁ לוֹ כְּבָר עֵסֶק אִתִּי".

זֶה הַתַּהֲלִיךְ, הוֹלְכִים לַעֲבוֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מַתְחִילִים לְהִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה בִּתְפִלָּה בְּדִבָּרִים טוֹבִים אָז תִּכְבַּד הָעֲבוֹדָה וּמַרְגִּישִׁים בְּדִיּוּק הָפוּךְ. הַסִּטְרָא אַחֲרָא

לֹא מְוַתְּרִים הֵם יוֹצְאִים לַמִּלְחָמָה, אָז תֵּדַע לְךָ עַכְשָׁו יֵשׁ לָהֶם עֵסֶק עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. בַּסּוֹף בְּוַדַּאי תִּזְכֶּה לְכָל מָה שֶׁאַתָּה צָרִיךְ לִזְכוּת, אָמֵן וְאָמֵן.

נצבים-וילך

רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבֵּנוּ

בַּפָּרָשָׁה הַנִּקְרֵאת בְּסִמִיכוּת לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה כָּתוּב: "אַתֶּם נִצָּבִים הַיּוֹם כֻּלְּכֶם לִפְנֵי ה' אֱלֹקֵיכֶם", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵנוּ כִּי הַכַּוָּנָה לַיּוֹם רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁכֻּלָּם נִצָּבִים לִפְנֵי בּוֹרֵא עוֹלָם שֶׁיִּשְׁפֹּט אוֹתָם מֵחָדָשׁ. אָז בַּיּוֹם שֶׁ"נִּצָּבִים" לִפְנֵי ה' - רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אָז "וַיֵּלֶךְ" הוֹלְכִים לְאוּמָן לְרַבֵּנוּ.

הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבֵּנוּ עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְשָׁם נִמְצָא הַקֶּשֶׁר בֵּינֵנוּ לְבֵין הַיְכֹלֶת שֶׁל כֻּלָּנוּ לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, בְּכָל זְמַן וּבְכָל מָצָב. רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב קָרָא וְהִכְרִיז "כָּל הָעִנְיָן שֶׁלִּי הוּא רַק רֹאשׁ הַשָּׁנָה" ! "הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלִּי עוֹלֶה עַל הַכֹּל" (חיי מוהר"ן, ת"ג) וְעוֹד לְשׁוֹנוֹת כָּאֵלּוּ, כִּי כָּל הָעִנְיָן שֶׁל רַבִּי נַחְמָן הוּא הַיּוֹם הַזֶּה שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כָּל הַדְּבָרִים שֶׁעִנְיָנָם הוּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה מִתְגַּלִּים בְּעָצְמָה אֵצֶל הַצַּדִּיק וְהַמְקֻרָבִים אֵלָיו, וּבְפָרָט מִתְגַּלֶּה וּמֵאִיר אֵצֶל מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת אֶצְלוֹ בִּימֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

מִי שֶׁנִּפְשׁוֹ לַעֲבוֹד אֶת הַבּוֹרֵא, גִּבֵּשׁ לְעַצְמוֹ בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנִים דֵּעָה מְסֻיֶּמֶת עַל עַצְמוֹ מֵהַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁלּוֹ לַעֲבוֹד אֶת הַשֵּׁם. הַהַצְלָחָה מוּל הַכִּשְׁלוֹנוֹת עוֹזְרִים לוֹ לְהָבִין

אֵיפֹה הוּא מֵנַח. אֲבָל הַבְּעָיָה הִיא שֶׁגַּם יֵצֶר הָרַע מִשְׁתַּתֵּף בִּיצִירַת הַדֵּעָה שֶׁלָּנוּ עַל עֲבוֹדַת הַשֵּׁם שֶׁלָּנוּ, וְהוּא דּוֹאֵג לְקַלְקֵל לָנוּ אֶת הַחֶשְׁבּוֹן וְלַהֲרוֹס לָנוּ אֶת הָרָצוֹן לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ.

זֶה אֲנִי?

אָדָם בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנִים הוֹלֵךְ עִם סְטִיגְמָה עַל עַצְמוֹ: זֶה אֲנִי! לֹא נִרְאָה שֶׁיֵּשׁ אֶפְשָׁרוּת לְשִׁנּוּי דְּרַסְטִי בְּמַצָּבִי. אֲנִי אָדָם רֵאָלִי, מְצִיאוּתִי, לֹא תָּמִים וְנָאִיבִי, שֶׁהֲרֵי יֵשׁ לִי נְסָיוֹן חַיִּים, וְאֵין חָכָם כְּבַעַל הַנִּסָּיוֹן. וּמִכֵּיוָן שֶׁאֲנִי מַכִּיר אֶת עַצְמִי, לָמָּה שֶׁאֲנַסֶּה לַחְשֹׁב שֶׁפִּתְאֹם יָכוֹל לָבוֹא שִׁנּוּי וְלַהֲפֹךְ אוֹתִי לְאָדָם אַחֵר?

הוּא הוֹלֵךְ וְנִזְכָּר אֵיךְ בְּמֶשֶׁךְ תְּקוּפָה שְׁלֵמָה הָיוּ לוֹ רְצוֹנוֹת טוֹבִים וַחֲזָקִים לִזְכּוֹת לַעֲבוֹד אֶת הַבּוֹרֵא בְּכָל מִינֵי תְּחוּמִים, כְּמוֹ לָבוֹא לַתְּפִלָּה בִּזְמַן, לִקְבֹּעַ סִדְרֵי לִמּוּד, שְׁמִירַת עֵינַיִם אוֹ לִהְיוֹת חָזָק וְעִקְבִי בְּהִתְבּוֹדְדוּת, בַּעֲשִׂיַּת חֲסָדִים וְכַדּוֹמֶה. אֲבָל כָּל הַהַתְחָלוֹת וְהַהִתְחַדְּשׁוּת לֹא הֶחֱזִיקוּ מַעֲמָד לְאֹרֶךְ יָמִים, וְהִנֵּה שׁוּב נָפַלְתִּי.

וְאָז נִכְנָסוֹת לוֹ בָּרֹאשׁ מַחֲשָׁבוֹת, אֵין כָּל כָּךְ מָה לַעֲשׂוֹת, יֵשׁ לִי חֹסֶר נְחִישׁוּת, אֵין לִי מַסְפִּיק כֹּחַ לַעֲמוֹד בָּהַחְלָטוֹת שֶׁלִּי. בִּפְרָט שֶׁבְּעָבָר כְּבָר נִסִּיתִי כַּמָּה פְּעָמִים וְקִוֵּיתִי שֶׁאֲנִי אַצְלִיחַ, אֲבָל הַיּוֹם אֲנִי כְּבָר יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה מַשֶּׁהוּ זְמַנִּי, חוֹלֵף, זֶה לֹא יַחֲזִיק מַעֲמָד. נָכוֹן שֶׁבְּדֶרֶךְ כְּלָל בַּהַתְחָלָה יֵשׁ תְּנוּפָה וְאוֹר מֵהָהִתְחַדְּשׁוּת, וְאָז יֵשׁ כַּמָּה יָמִים קָצָת מַצְלָחִים, אֲבָל אַחַר כָּךְ אֲנִי שׁוּב חוֹזֵר לְאוֹתָן שְׁטֵיוֹת, עָדִיף לֹא לְהִכָּנֵס לַמִּקּוֹמוֹת הָאֵלֶּה שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאֲנִי לֹא אַצְלִיחַ.

וְכָךְ, כְּשֶׁאָדָם מַגִּיעַ לְהִתְחַדֵּשׁ, הַמַּחְשֵׁב מְעַבֵּד אוֹטוֹמָטִית אֶת כָּל הַנְּתוּנִים, כָּל הַזִּכְרוֹנוֹת, כָּל הַתּוֹצָאוֹת, כָּל הַנִּסְיוֹנוֹת וְהַמַּסְקָנוֹת, וּמוֹצִיא לוֹ תְּשׁוּבָה: לֹא עוֹד נִסְיוֹנוֹת שָׁוְא! לֹא עוֹד נִסְיוֹנוֹת וְאַכְזָבוֹת! לֹא כְּדַאי! לֹא! קָשֶׁה לְהִתְמוֹדֵד עִם הַטַּעֲנוֹת שֶׁל יֵצֶר הָרַע, אַתָּה מִשְׁתַּכְנֵע, לֹא לוֹקֵחַ סִכּוּן, לֹא מְעוֹרֵר אֶצְלְךָ מוֹטִיבַצְיָה וּרְצוֹן לְהִכָּנֵס שׁוּב בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם וּלְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, הָרֵי מִמֵּילָא תִּכָּשֵׁל.

מַצָּב חָדָשׁ לְגַמְרֵי

עַל זֶה בָּא רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב וּמְגַלֶּה, שֶׁבְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נוֹצָר מַצָּב חָדָשׁ לְגַמְרֵי, שֶׁהָאָדָם מְסֻגָּל מְאֹד לְהִתְחַדֵּשׁ, כִּי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא נְקוּדַת הַהַתְחָלָה שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה זֶה הִתְחַדְּשׁוּת הַמּוֹחִין, אֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים עָלֵינוּ מֵחָדָשׁ עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם

בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן, וְאָז נִמְשָׁךְ לְכָל אֶחָד שֵׂכֶל וּמֹחַ וְלֵב חָדָשׁ לַעֲבוֹד אֶת הַבּוֹרֵא כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ.

בִּפְרָט מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲצֶל הַצַּדִּיק, שֶׁכָּל עִנְיָנוֹ הוּא הִתְחַדְּשׁוּת, בְּוַדַּאי זוֹכֶה לְקַבֵּל כֹּחַ מְיֻחָד לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, לָכֵן רַבִּי נַחְמָן נִפְטַר בְּחֹדֶשׁ תִּשְׁרֵי, כִּיוָן שֶׁהוּא כָּל הַזְּמַן עוֹלֶה לְדַרְגּוֹת חֲדָשׁוֹת. כָּתוּב בַּסֵּפֶר "כּוֹכְבֵי אוֹר" שֶׁהַתְחָלַת עֲלִיַּת הַנֶּפֶשׁ בַּחֹדֶשׁ שֶׁל הַיָּארְצַייט הִיא מַתְחִילַת הַחֹדֶשׁ, מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ, לָכֵן הָעִנְיָן שֶׁל רַבִּי נַחְמָן, שֶׁהוּא הִתְחַדְּשׁוּת, מֵאִיר מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה.

וּבְכָל פַּעַם שֶׁמַּגִּיעִים לַצַּדִּיק מְקַבְּלִים תִּקּוּן מֵחָדָשׁ. וְהַצַּדִּיק עוֹלֶה בְּכָל פַּעַם לְדַרְגּוֹת יוֹתֵר גְּבוֹהוֹת וּמַמְשִׁיךְ רַחֲמִים יוֹתֵר גְּדוֹלִים, וְהוּא מַפְרִישׁ לְאָדָם דֶּרֶךְ לְפִי שׁוֹרֶשׁ הַנְּשָׁמָה שֶׁלּוֹ (ליקו"מ ד), וּבְכָל פַּעַם הַצַּדִּיק מַמְשִׁיךְ דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה מְלֵאָה בְּרַחֲמִים, שֶׁעַל יְדֵי זֶה דֶּרֶךְ הַתִּקּוּן יוֹתֵר קָלָה וּמְאִירָה, וּמְמַלֵּא כָּל אֶחָד מְקַבֵּל כֹּחַ לְהִתְחַדֵּשׁ וּלְהִכָּנֵס שׁוּב לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם.

כָּךְ כּוֹתֵב רַבִּי נָתָן: "עַל כֵּן כְּשֶׁבָּא אֶחָד עַל קִבְרוֹ וְצוֹעֵק עַל רִבּוּי הָעֲוֹונוֹת שֶׁלּוֹ, שֶׁהֵם בְּחִינוֹת יְרִידוֹת, עַל יְדֵי זֶה הַצַּדִּיק עוֹלֶה עוֹד לְמַעְלָה לְפִי בְּחִינָתוֹ, בִּבְחִינַת יְרִידָה תַּכְלִית הָעֲלִיָּה, כִּי זוֹכֶה לַחְתֹּר וְלִמְצֹא עוֹד חֲסָדִים חֲדָשִׁים לְגַמְרֵי, נִפְלָאִים וְנֶעֱלָמִים מְאֹד מְאֹד, בְּאֹפֶן שֶׁיּוּכַל לְהוֹשִׁיעַ וּלְהַעֲלוֹת אֶת זֶה גַּם מֵאוֹתָהּ הַיְרִידָה הָעֲצוּמָה שֶׁיָּרַד עַכְשָׁו" (ליקו"ה הלכות מתנה, ה).

רַבִּי נַחְמָן נוֹתֵן לְכָל אֶחָד הִתְחַדְּשׁוּת אֲמִתִּית עַל יְדֵי שֶׁמַּחְזִיר לוֹ אֶת הָאֲבֵדוֹת. כָּל אָדָם אֹבֵד הַרְבֵּה דְּבָרִים מִתְּחִלַּת חַיָּיו וּמִגִּלְגּוּלִים קוֹדְמִים, וְהָאֲבֵדוֹת הַלָּלוּ הֵן נִיצוֹצוֹת שֶׁל הָאָדָם, חֶלְקֵי נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁלּוֹ שֶׁנֶּאֱבְדוּ וְנִזְרְקוּ לַסִּטְרָא אַחֲרָא. וּכְשֶׁמַּגִּיעִים לַצַּדִּיק שֶׁאֶצְלוֹ נִמְצָאוֹת הָאֲבֵדוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם (ליקו"מ, קפח), הוּא מַחְזִיר לְכָל אֶחָד אֶת הָאֲבֵדוֹת שֶׁלּוֹ, וְאָז הָאָדָם מְקַבֵּל חֶלְקֵי נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה חֲדָשִׁים, עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ לָאָדָם הִתְחַדְּשׁוּת חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי.

מַתְחִילִים מֵחָדָשׁ

גַּם אַחֲרֵי שֶׁהָאָדָם רוֹאֶה שֶׁזֶּה זְמַן וּמַצָּב מְסֻגָּל מְאֹד לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, אֲבָל בְּכָל אֹפֶן קָשֶׁה לוֹ מְאֹד לְהִכָּנֵס בֶּאֱמֶת וּלְהַתְחִיל שׁוּב, מִכִּיוָן שֶׁכָּל אֶחָד מַלֵּא וְשָׁבֵעַ מִכִּשְׁלוֹנוֹת הֶעָבָר, וְקָשֶׁה מְאֹד לְאָדָם לְהִתְרוֹמֵם וּלְשַׁכְנֵעַ אֶת עַצְמוֹ "הַפַּעַם אֲנִי כֵּן

אַצְלִיחַ״, שֶׁהֲרֵי הָאָדָם חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ ״כְּבָר חָזַרְתִּי וְאָמַרְתִּי לְעַצְמִי כָּל כָּךְ הַרְבֵּה פְּעָמִים שֶׁהַפַּעַם אֲנִי מַתְחִיל, שֶׁהַפַּעַם אֲנִי מַחֲזִיק מַעֲמָד, אֲבָל הַתּוֹצָאוֹת שׁוּב חָזְרוּ עַל עַצְמָן, וְהַמְּציאוּת לֹא מַשְׁאִירָה מָקוֹם לְטָעֲיוֹת, אֵין תִּקְוָה״. עַל כֵּן צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁהָהִתְחַדְּשׁוּת אֵינָהּ בְּהֶכְרֵחַ דָּבָר שֶׁיַּחֲזִיק מַעֲמָד לְהַרְבֵּה זְמַן.

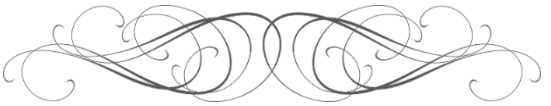
לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ זֶה לֹא שֶׁמַּעֲכְשָׁו יֵלֵךְ לִי כְּמוֹ שֶׁאֲנִי רוֹצֶה כָּל הַחַיִּים. הִתְחַדְּשׁוּת זֶה שֶׁנִּכְנָסִים שׁוּב, וּמַתְחִילִים מֵחָדָשׁ, בִּתְנוּפָה חֲדָשָׁה. אַף עַל פִּי שֶׁבִּפְנִים אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת מוּכָן וְעָרוּךְ לְזֶה שֶׁהָאוֹר הַזֶּה יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁיֵּעָלֵם, אֲבָל לַמְרוֹת זֹאת וְלַמְרוֹת הַכֹּל, הוּא מוּכָן לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, כִּי עֶצֶם הַהִתְחַדְּשׁוּת מְשַׁנָּה אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי וּמְזַכֶּכֶת אוֹתוֹ, עַד שֶׁבֶּאֱמֶת הוּא נִהְיָה אָדָם חָדָשׁ, וּמִמֵּילָא יֵשׁ לוֹ הֲבָנוֹת חֲדָשׁוֹת וְלֵב חָדָשׁ, וְקִרְבַת אֱלֹקִים חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי.

הָ׳אִתְעָרוּתָא דִּלְתַתָּא׳ - הַהִתְעוֹרְרוּת מִלְּמַטָּה שֶׁרוֹצִים מֵאִתָּנוּ, הִיא עֶצֶם זֶה שֶׁהִגַּעְנוּ לַצַּדִּיק לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְאָנוּ מִשְׁתַּטְּחִים עַל קִבְרוֹ הַקָּדוֹשׁ, וּמִתְפַּלְּלִים לַה׳ וְכוֹסְפִים לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ. וְאָז עַל יְדֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְהַקִּבּוּץ הַקָּדוֹשׁ, וּבְכֹחַ הַצַּדִּיק, נִכְנָס בְּכָל אֶחָד רְצוֹנוֹת חֲדָשִׁים לַעֲבוֹד אֶת הַשֵּׁם, וְאָז כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהִכָּנֵס לְחַיִּים חֲדָשִׁים.

הֶעָבָר נִמְחַק וְלֹא קַיָּם בִּכְלָל, אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד נַעֲשֶׂה אִפּוּס, מְאַפְּסִים אוֹתוֹ, ״הָאִפּוּס הַכְּלָלִי״ - מְקַבְּלִים מָנוֹעַ חָדָשׁ, הַתְחָלָה חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי, בְּכָל מָקוֹם וּבְכָל מַצָּב. הָאֱמוּנָה שֶׁלִּי בְּעַצְמִי מִתְחַזֶּקֶת, אֲנִי מְסֻגָּל וְיָכוֹל לִזְכּוֹת לְהַתְחָלָה חֲדָשָׁה וַאֲמִתִּית, לְקַבֵּל עָלַי עֹל מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מִתּוֹךְ יִרְאָה וְשִׂמְחָה, וֶאֱמוּנָה חֲדָשָׁה בַּבּוֹרֵא וּבְכֹחַ הַצַּדִּיק.

יְהִי רָצוֹן, שֶׁנִּזְכֶּה לְהַתְחִיל כָּל פַּעַם מֵחָדָשׁ בֶּאֱמֶת, בִּזְכוּת וְכֹחַ צַדִּיק הָאֱמֶת - רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ, וְנִזְכֶּה כֻּלָּנוּ לַשָּׁנָה טוֹבָה וַחֲדָשָׁה.

האזינו

מִי צָרִיךְ לִנְסֹעַ לְאוּמָן?

הִשְׁמִיעוּ לִי שִׁעוּר שֶׁל אֵיזֶה רַב שֶׁהוּא לֹא מֵבִין לָמָּה נוֹסְעִים לְאוּמָן. אוּמָן הָיָה לִפְנֵי 200 שָׁנָה... הָיָה רַבִּי נַחְמָן, הָיָה אֵיזֶה בַּלָּגָן שָׁם שֶׁהֵם שָׁקְעוּ בְּתוֹךְ בּוֹץ כָּבֵד, וְהוּא רָצָה לְהַצִּיל אֶת הָעֲיָרָה הַמִּסְכֵּנָה הַזּוֹ, אָז הוּא אָמַר שֶׁיִּתְקַבְּצוּ בְּיַחַד שְׁלֹשָׁה יִתְפַּלְּלוּ וְיִשְׁמְעוּ שׁוֹפָר. הַיּוֹם מִי צָרִיךְ לִנְסֹעַ לְאוּמָן? מִי צָרִיךְ אֶת זֶה?

אָז אֲנִי מֵאִיר שְׁלֵמָה הַקָּטָן אוֹמֵר בְּצָנִיעוּת: כֻּלָּם! כֻּלָּם בְּקֶדֶשָׁה, כֻּלָּם בְּדִבֵּקוּת. מִי צָרִיךְ לִנְסֹעַ: כֻּלָּם! עִם שְׁמִירַת עֵינַיִם אֵין אִינְטֶרְנֶט אֵין בְּעָיוֹת בִּכְלָל הַכֹּל קָדוֹשׁ, הַכֹּל נִפְלָא הַכֹּל בְּקֶדֶשָׁה עִילָּאִית. אֶפְשָׁר גַּם לְהִשָּׁאֵר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הוּא לֹא מֵבִין אֶת זֶה בִּכְלָל.

אָמַרְתִּי תַּגִּידוּ לָרַב הַזֶּה שֶׁאֲנַחְנוּ נוֹסְעִים לְאוּמָן כִּי אֲנַחְנוּ מְתֻקָּנִים. נֹאמַר לְרַבֵּנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ מְתֻקָּנִים וְשָׁנָה הַבָּאָה נָבוֹא יוֹתֵר מְתֻקָּנִים. אֵיזֶה צַדִּיק הָרַב הַזֶּה מֵהַשָּׁעוּר, שֶׁהַשֵּׁם יַעֲזֹר לוֹ. לְמוּד זְכוּת...

אֲבָל אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהָבִין אֵיךְ זֶה עוֹבֵד בֶּאֱמֶת, כִּי בְּסַךְ הַכֹּל הַנְּקֻדָּה שֶׁלָּנוּ קוֹדֶם כֹּל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה זֶה לְהַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מֶחָדָשׁ. לִשְׁאֹף וּלְקַבֵּל לֵב חָדָשׁ, רְצוֹנוֹת חֲדָשִׁים, שֵׂכֶל חָדָשׁ, הַכֹּל יִהְיֶה חָדָשׁ לְגַמְרֵי. שֶׁבֶּאֱמֶת נָבוֹא חֲדָשִׁים לְגַמְרֵי בְּיוֹם הַדִּין לְהַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. כָּל אֶחָד בַּנְּקוּדָה שֶׁלּוֹ, שֶׁלֹּא כְּמוֹ שֶׁאָמַר אֶחָד הַצַּדִּיקִים שֶׁאָדָם מוּכָן לְהַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל כָּל הָעוֹלָם חוּץ מֵעַל עַצְמוֹ, "אוֹתִי תַּעֲזֹב בַּצַּד"...

אֲנַחְנוּ כָּל הָעֲבוֹדָה שֶׁלָּנוּ זֶה לְהַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל עַצְמֵנוּ. הַשְּׁאֵלָה אֵיךְ עוֹשִׂים זֹאת, כִּי בְּסַךְ הַכֹּל בֶּאֱמֶת כָּל אֶחָד מַגִּיעַ אַחֲרֵי שֶׁטָּחֲנוּ אוֹתוֹ בְּמֶשֶׁךְ שָׁנָה שְׁלֵמָה, בִּפְרָט אִם הוּא הִכִּיר קְצָת סִפְרֵי רַבֵּנוּ. אֲבָל אַל דְּאָגָה לֹא טוֹחֲנִים אָדָם עַל דָּבָר שֶׁהוּא לֹא יָכוֹל לַעֲמוֹד בּוֹ, זֶה הַכֹּל מְדֻיָּק מְדֻיָּק בְּדִיּוּק. כִּי אַחֶרֶת אִם לֹא הָיוּ צְרִיכִים לְטָחוֹן וְהַכֹּל הָיָה פָּשׁוּט אָז לָמָּה בָּאנוּ לְפֹה?

כָּל אֶחָד בָּא עִם הַסִּפּוּר לְכָאן בְּאוֹפָן וְכָל אֶחָד עִם הָרְצוֹנוֹת שֶׁלּוֹ עִם הַמַּעֲבָרִים שֶׁלּוֹ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וַדַּאי יֵשׁ הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית מְיֻחֶדֶת מְאֹד מְאֹד עַל כָּל אֶחָד כָּאן בְּצוּרָה נוֹרָאִית, הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית אֶת מִי לְהָבִיא לְכָאן, לָמָּה דַּוְקָא הוּא נִבְחָר, הַפָּאזֶל הַמְיֻחָד שֶׁל כָּל אֶחָד שֶׁבָּא לְאוֹמָן, שֶׁרַבֵּנוּ אוֹמֵר שֶׁרֹאשׁ הַשָּׁנָה זֶה עִנְיַן שֶׁלִּי, זֶה סוֹד נֶעְלָם שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַכְנֵס בִּכְלָל, דָּבָר שֶׁהוּא סוֹד כָּל הַבְּרִיאָה.

לָמָּה דַּוְקָא רַבֵּנוּ קִבֵּל אֶת זֶה בְּמַתָּנָה? אֵיךְ הוּא עוֹשֶׂה אֶת זֶה? אֵיךְ הוּא עוֹבֵד עִם כָּל אֶחָד שֶׁמַּגִּיעַ אֵלָיו עִם הָרְצוֹנוֹת וְעִם הַשְׁבִירוֹת וְהַכִּסּוּפִים, וְעוֹד נְפִילָה וְעוֹד קִימָה, כָּל מָה שֶׁכָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ עוֹבֵר וּמָה שֶׁנִּהְיָה עִמּוֹ. אֵיךְ רַבֵּנוּ בּוֹנֶה?

טְמָטוּם לֵב

אֶחָד שָׁאַל אוֹתִי בְּאֶחָד הַשִּׁעוּרִים לָמָּה אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים אֵיזֶה גִּלְגּוּלִים אֲנַחְנוּ עוֹבְרִים, מָה הַבְּעָיָה? אִם הָיִינוּ יוֹדְעִים הָיָה יוֹתֵר קַל. הָאֱמֶת שֶׁאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ עַל הַגִּלְגּוּלִים שֶׁלְּךָ, רַק עַל אֶחָד, הָיִיתָ מְחַפֵּשׂ אֵיפֹה לִקְפֹּץ!

אָז הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מֵרַחֵם עָלֵינוּ וּמְגַלֶּה לָנוּ שֶׁיֵּשׁ מִישֶׁהוּ שֶׁמְּגַלְגֵּל אֶת הַגִּלְגּוּלִים וּמְתַקֵּן אֶת כָּל הַגִּלְגּוּלִים וְהַגַּעְנוּ אֵלָיו. כָּל הָעֲבוֹדָה שֶׁל רַבֵּנוּ זֶה לְגַלּוֹת אֶת הָרַחֲמִים הָאֵין סוֹפִיִּים שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, זוֹ הָעֲבוֹדָה שֶׁל הַצַּדִּיק. הָ"אַבְנִי נַחַל"

מַסְבִּיר שֶׁכְּשֶׁיּוֹרְדִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְמָטָּה, אָז הָרַחֲמִים שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹתֵר וְיוֹתֵר גְּדוֹלִים.

כָּתוּב בַּפָּסוּק "וְנִטְמֵתֶם בָּם" וְאָמְרוּ חֲזַ"ל אַל תִּקְרָא "וְנִטְמֵתֶם" אֶלָּא "וְנִטַּמְטַמְתֶּם", שֶׁאָדָם שֶׁעוֹבֵר עֲבֵרָה אָז נִכְנַס בּוֹ טִמְטוּם הַלֵּב. לָמָּה בְּעֶצֶם צָרִיךְ אֶת כָּל הַתַּהֲלִיךְ הַזֶּה? הוּא נִכְשָׁל, יֵשׁ פֹּה רְחוּק מֻהַשֵּׁם, יֵשׁ פֹּה טֻמְאָה, לָמָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת טִמְטוּם הַלֵּב?

מַסְבִּיר הָ"אַבְנֵי נֵזֶר" שֶׁכָּל הָעִנְיָן שֶׁכְּשֶׁאָדָם מִתְרַחֵק מֻהַשֵּׁם עַל יְדֵי טֻמְאָה שֶׁנִּדְבֶּקֶת בּוֹ חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁאִם לֹא הָיָה מְטַמְטֵם לוֹ הַלֵּב הוּא לֹא הָיָה מְסֻגָּל לִחְיוֹת מֵרֹב צַעַר בְּשֶׁל הָרְחוּק שֶׁנּוֹצַר בֵּינוֹ לְבֵין הַשֵּׁם, שֶׁנִּדְבְּקָה בּוֹ טֻמְאָה כָּזוֹ. אָז הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּרַחֲמָיו הַגְּדוֹלִים גָּרַם גַּם כֵּן טִמְטוּם הַלֵּב לְפִי הַיְרִידָה שֶׁהַיְהוּדִי יָרַד שֶׁלֹּא יִתְמוֹטֵט מֵהַצַּעַר עַל הַטֻּמְאָה שֶׁדָּבְקָה בּוֹ.

מַחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת

רַבֵּנוּ אוֹמֵר לָנוּ שֶׁבְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת מְאֹד חָכָם וְלַחְשֹׁב מַחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת עַל עַצְמוֹ וְעַל הַזּוּלַת, מַחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת שֶׁבְּוַדַּאי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִתֵּן לָנוּ שָׁנָה טוֹבָה לַמְרוֹת אֵיךְ שֶׁאֲנַחְנוּ נִרְאִים, וַדַּאי תִּהְיֶה שָׁנָה טוֹבָה, בְּוַדָּאוּת הַשֵּׁם יִתֵּן לִי שָׁנָה טוֹבָה. הִנֵּה אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל, אֲנִי עוֹשֶׂה, אֲנִי מַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

אֲבָל מַרְאִים לָנוּ כָּל מִינֵי דְּבָרִים הִנֵּה תִּרְאֶה אוֹתוֹ אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג, וְהִנֵּה תִּרְאֶה אֶת הַהוּא לֹא קָם לַתְּפִלָּה, וְהִנֵּה תִּרְאֶה אוֹתוֹ בָּא מְאֻחָר לַתְּפִלָּה. מִסְתַּכֵּל רַע הָעַיִן עַל הַסּוֹבֵב, וּפֹה מַתְחִילָה הָעֲבוֹדָה, שֶׁמַּרְאִים לָנוּ כָּל מִינֵי אֲנָשִׁים - זֶה לֹא הִתְפַּלֵּל, זֶה בָּא מְאֻחָר לַתְּפִלָּה, זֶה בִּכְלָל לֹא שָׁמַע שׁוֹפָר...

זֶה פֶּלֶא פְּלָאִים עַד הֵיכָן מַגִּיעִים רַחֲמֵי הַשֵּׁם. תָּבִינוּ רַבּוֹתַי זֶה לֹא לְכַתְּחִלָּה הַסְּפוּרִים שֶׁאֲנִי מְסַפֵּר, שֶׁלֹּא תָּבִינוּ אוֹתִי שֶׁכָּכָה צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג, לֹא הָיִיתִי מְסַפֵּר אִם הָיִיתֶם טִפְּשִׁים. הָיָה יְהוּדִי שֶׁהִגִּיעַ שָׁנָה שֶׁעָבְרָה לְאוּמָן לִפֹּה. אַחֲרֵי שֶׁהִגִּיעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁאֵלְתִּי אוֹתוֹ שָׁמַעְתָּ תְּקִיעַת שׁוֹפָר? אַתָּה הָיִיתָ צָרִיךְ לִשְׁמוֹעַ 100 תְּקִיעוֹת? הוּא עָנָה שָׁמַעְתִּי קוֹלוֹת שׁוֹפָר, עָבַרְתִּי דֶּרֶךְ פּוּשְׁקִינָה בָּרְחוֹב שָׁמַעְתִּי קְצָת, הָלָכְתִּי וְשָׁמַעְתִּי בְּעוֹד רְחוֹב מִחוּץ לְבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁהִתְפַּלְּלוּ, וְעָבַרְתִּי מֵעוֹד רְחוֹב וְגַם

שָׁמַעְתִּי, אָז הוּא אוֹמֵר שָׁמַעְתִּי בְּעֵרֶךְ 80 90 קוֹלוֹת שׁוֹפָר. אֵיפֹה שָׁמַעְתָּ בְּדִיּוּק 30 ? הָרֵי זֶה הַחִיּוּב מֵהַתּוֹרָה ? הוּא עָנָה אַל תִּדְאַג, זֶה בְּסֵדֶר...

וְהִנֵּה בְּחַסְדֵי הַשֵּׁם הַשָּׁנָה גַּם הוּא הִתְחַתֵּן, עִם זִווּג מַמָּשׁ נִפְלָא. וְאָז אֲנִי אוֹמֵר לְעַצְמִי מַמָּשׁ מִדְרַשׁ פֶּלֶא, יֵשׁ כָּאֵלֶּה הִתְפַּלְּלוּ בְּדִבֵּקוּת שָׁמְעוּ אֶת הַשּׁוֹפָר לְכַתְּחִלָּה וְהֵם עוֹד לֹא הִתְחַתְּנוּ, וְזֶה שֶׁשָּׁמַע אֶת הַקּוֹלוֹת שֶׁל הַשּׁוֹפָר מִכַּמָּה מְקוֹמוֹת מִפּוּשְׁקִינָה, מֵהָרְחוֹבוֹת, מֵהַחֲצֵרוֹת שֶׁבָּרְחוֹבוֹת, אָמְרוּ לוֹ מִשָּׁמַיִם: "עֲבוֹר" וּבַסּוֹף הִתְחַתֵּן... אֵיךְ זֶה עוֹבֵד ? אֶלָּא שֶׁרַחֲמֵי הַשֵּׁם אֵין סוֹפִיִּים. זֶה לֹא לְכַתְּחִלָּה כָּל הַסִּפּוּר הַזֶּה בְּכְלָל ! אֲבָל רַחֲמֵי הַשֵּׁם הֵם אֵין סוֹפִיִּים.

דּוֹר מְבֻלְבָּל

וְלָמָּה זֶה מַגִּיעַ עַד כְּדֵי כָּךְ ? כִּי יוֹדְעִים בְּדִיּוּק בְּאֵיזֶה דּוֹר אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים, יוֹדְעִים בְּדִיּוּק בְּאֵיזֶה בִּלְבּוּלִים מְנַסִּים כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ. הָרֵי לֹא הָיָה דּוֹר כָּזֶה שֶׁכָּל כָּךְ קַל לָדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת כְּמוֹ בַּדּוֹר הַזֶּה. רַבּוֹתַי לָדוּן לְכַף זְכוּת זֶה לֹא הַכַּוָּנָה שָׁאַתָּה רוֹאֶה שֶׁהוּא עָשָׂה עֲבֵרָה וְאַתָּה אוֹמֵר "אֲנִי דָּן לְכַף זְכוּת כָּתוּב שֶׁזֶּה מִצְוָה"... עֲבֵרָה זֶה עֲבֵרָה. לָדוּן לְכַף זְכוּת זֶה לֹא לְהַגִּיד עַל עֲבֵרָה שֶׁזֶּה מִצְוָה. אֶלָּא לָדוּן לְכַף זְכוּת זֶה מִי יוֹדֵעַ מָה הַנְּסִבּוֹת שֶׁלּוֹ אֵיךְ בִּלְבְּלוּ אוֹתוֹ וּבְאֵיזֶה מַצָּב הוּא נִמְצָא בְּכְלָל.

בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ שֶׁכָּלָנוּ מְבֻלְבָּלִים, שֶׁאֵת כֻּלָּנוּ מְבַלְבְּלִים בְּקַלּוּת. וּלְמִי שֶׁלֹּא הֵבִין אוֹתִי בְּיָמֵינוּ יֵשׁ טֶלֶפוֹן. הַטֶּלֶפוֹן לֹא נוֹתֵן רֹגַע. אָדָם רוֹצֶה לִלְמֹד הֵבִיא כַּמָּה סְפָרִים רוֹצֶה לְהַתְחִיל לִלְמֹד, בְּעוֹד רֶבַע שָׁעָה הוּא צָרִיךְ לְקַבֵּל צִלְצוּל. בֵּינְתַיִם הוּא לֹא מַצְלִיחַ לִלְמֹד, הָרֹאשׁ שֶׁלּוֹ בַּטֶּלֶפוֹן שֶׁצָּרִיךְ לְצַלְצֵל בְּעוֹד 15 דַּקּוֹת, הָלַךְ כָּל הַלִּמּוּד...

תּוֹסִיף עוֹד בְּעָיָה סוֹדִית שֶׁמְּגַלִּים אַנְשֵׁי הַמַּדָּע, שֶׁמִּמַּדַּת הַשִּׂכְחָה נָפְלָה עָלֵינוּ, גַּם לְצְעִירִים. הוּא לֹא זוֹכֵר אֵיפֹה הוּא הֵנִיחַ אֶת הַטֶּלֶפוֹן, הוּא לֹא זוֹכֵר אֵיפֹה הוּא שָׂם אֶת הַחֵפֶץ הַהוּא. רַבּוֹתַי, זֶה סִימְפְּטוֹמִים שֶׁל זְקֵנִים. אֵיךְ זֶה מַגִּיעַ לְצְעִירִים ? אֶלָּא שֶׁהַטֶּלֶפוֹן מוֹחֵק מֵהַזִּכָּרוֹן וְהַתְּדָרִים לִפְעָמִים מְאֹד מְאֹד גְּבוֹהִים וְזֶה נוֹפֵל בְּדִיּוּק לְתְדָרִים שֶׁל הַמֹּחַ וְשָׁם זֶה מוֹחֵק כָּל מִינֵי מְקוֹמוֹת, וְאָז תָּבִינוּ אֶת כָּל הַבִּלְבּוּלִים הָאֵלֶּה יָחַד.

עַכְשָׁו תּוֹסִיפוּ לָזֶה כָּל מָה שֶׁמְּטַרְטְרִים כָּל אֶחָד עִם הַסִּפּוּר שֶׁלּוֹ עִם הַמִּשְׁפָּחָה, עִם עַצְמוֹ, וְעִם הַסּוֹבֵב, וּבְהִתְחַזְּקוּת שֶׁלּוֹ הַפְּרָטִית שֶׁצָּרִיךְ לְהָבִיא כָּל פַּעַם

כֹּחוֹת נֶפֶשׁ חֲדָשִׁים, אָז בַּדּוֹר הַזֶּה כָּל כָּךְ קַל לָדוּן לְכַף זְכוּת. רַק מָה? רַק לְהַכְנִיס לָרֹאשׁ לֵךְ תֵּדַע מָה עוֹבֵר עָלָיו, לֵךְ תֵּדַע בְּאֵיזֶה נְסִבּוֹת הוּא נִמְצָא, זֶה כָּל הַסִּפּוּר. לֹא הָיָה דּוֹר שֶׁכָּל כָּךְ קַל לָדוּן לְכַף זְכוּת כְּמוֹ הַדּוֹר הַזֶּה, וּבַשָּׁמַיִם יוֹדְעִים אֶת זֶה.

קַל מְאֹד לְבַלְבֵּל בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ, הֲרֵי מָה זֶה שֶׁרַבִּי נָתָן מֵבִיא מֵרַבֵּנוּ שֶׁמְּדַבֵּר עַל הָאֲבֵדוֹת, שֶׁצָּרִיךְ לְהַחְזִיר אֶת הָאֲבֵדוֹת, זֶה הֶסֵּח הַדַּעַת, זֶה הַבִּלְבּוּל. מִמֵּילָא שֶׁאָדָם יוֹדֵעַ אֶת זֶה אָז יוֹתֵר קַל לוֹ. הוּא מִסְתַּכֵּל אַחֶרֶת עַל הַסּוֹבֵב וְעַל עַצְמוֹ, וְאָז יוֹתֵר קַל לוֹ לְהָאִיר פָּנִים. הֲרֵי כַּמָּה אָדָם זוֹכֶה שֶׁהוּא מֵאִיר פָּנִים, הֲרֵי זֶה חוֹזֵר אֵלָיו.

תְּפַרְגֵּן...

רָאִיתִי שֶׁהַמַּהַר"ל מִפְּרָאג מַסְבִּיר עַל מָה שֶׁאוֹמֶרֶת הַגְּמָרָא "טוֹב הַמַּלְבִּין שִׁנַּיִם לַחֲבֵרוֹ יוֹתֵר מִן הַמַּשְׁקֶהוּ חָלָב", שֶׁאִם אָדָם מַשְׁקֶה אֶת חֲבֵרוֹ חָלָב אָז הוּא מְשַׁמֵּחַ יְהוּדִי וּמַשְׁבִּיעַ יְהוּדִי. בִּזְמַנָּם הֶחָלָב הָיָה יוֹתֵר מְשֻׁבָּח מֵהַיּוֹם לָכֵן הָאִסּוּר לִשְׁתּוֹת חָלָב לִפְנֵי הַתְּפִלָּה יוֹתֵר חָמוּר מִיֶּתֶר הַמַּשְׁקָאוֹת, כִּי הֶחָלָב גַּם הִשְׁבִּיעַ. עַל כָּל פָּנִים הַיְהוּדִי בַּסּוֹף שׁוּב יִהְיֶה רָעֵב וְצָמֵא, אָז שִׂמַּחְתָּ יְהוּדִי כַּמָּה שָׁעוֹת שֶׁנִּהְיָה שָׂבֵעַ. אֲבָל כְּשֶׁאַתָּה מְחַיֵּךְ לִיהוּדִי הָאָרַת הַפָּנִים הַזֹּאת הוֹלֶכֶת אִתּוֹ שָׁעוֹת וְיָמִים שְׁלֵמִים.

הַבַּעַל דָּבָר לֹא רוֹצֶה שֶׁנְּפַרְגֵּן אֶחָד לַשֵּׁנִי, וְשֶׁלֹּא נַאֲמִין אֶחָד בַּשֵּׁנִי, וְזֶה בְּעֶצֶם כָּל הֲעֲבוֹדָה שֶׁלָּנוּ בַּדּוֹר הַזֶּה, שֶׁנַּאֲמִין אֶחָד בַּשֵּׁנִי. אֲפִילּוּ שֶׁיֵּשׁ אֵיזֶה אֶחָד שֶׁלֹּא נִרְאֶה לְךָ, כִּי אַתָּה חוֹשֵׁב שָׁאַתָּה יוֹתֵר לְשֵׁם שָׁמַיִם. אֲבָל גַּם הוּא רוֹצֶה לְשֵׁם שָׁמַיִם, מְבַלְבְּלִים אוֹתוֹ, אוּלַי יֵשׁ לוֹ אֵיזֶה כַּמָּה דֵּעוֹת בִּגְלַל שֶׁהוּא שָׁמַע אֶת זֶה וְשָׁמַע אֶת זֶה, אֲבָל גַּם הוּא רוֹצֶה לְשֵׁם שָׁמַיִם ! זוֹ כָּל הֲעֲבוֹדָה שֶׁלָּנוּ לְהַאֲמִין אֶחָד בַּשֵּׁנִי.

בִּפְרָט שֶׁאֲנַחְנוּ פֹּה מִתְכַּנְּסִים אֵצֶל הַצַּדִּיק רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, שֶׁכָּל כָּךְ רוֹצֶה שֶׁנַּחְשֹׁב מַחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת. אֶחָד אָמַר לִי עַל אַחֵינוּ הָרְחוֹקִים שֶׁהֵם פּוֹרְקֵי עֹל. עָנִיתִי לוֹ הֵם מֵעוֹלָם לֹא הָיוּ פּוֹרְקֵי עֹל ! הֵם מֵעוֹלָם לֹא יָדְעוּ מָה זֶה עֹל, הֵם לֹא יָדְעוּ כְּלוּם, הוּא נוֹלָד בְּגִיל אֶפֶס לְבִיבִים וּשְׁפָכִים לְתוֹךְ זֶהֱמָה, הוּא נוֹלָד לְתוֹךְ אִינְטֶרְנֶט וּלְתוֹךְ מְקוֹמוֹת שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיד אוֹתָם בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ. אֶת כָּל זֶה הוּא סָפֹג שָׁנִים, וְעַכְשָׁו שֶׁאֶחָד כָּזֶה חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה כַּמָּה כֹּחוֹת נֶפֶשׁ הוּא צָרִיךְ לְהֶאֱבֵק עִם כָּל הַשִּׁגְעוֹנוֹת הָאֵלֶּה, עִם בֵּית הַמִּשֶּׁגָּעִים הַפְּנִימִי הַזֶּה.

רְצוֹנוֹת חֲדָשִׁים

הַגְּאוּלָה הָיְתָה צְרִיכָה לָבוֹא מִזְּמַן. אִם הִיא הָיְתָה מַגִּיעָה חַס וְשָׁלוֹם אֵיךְ זֶה הָיָה נִרְאָה? מְחַכִּים לְכֻלָּם, בִּגְלַל זֶה הִיא מִתְעַכֶּבֶת. יֵשׁ מִדְרַשׁ יַלְקוּט שִׁמְעוֹנִי שֶׁאוֹמֵר "וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה" - יוֹצְאִים מִמְּצָרַיִם וְיֵשׁ בַּשָּׁמַיִם קְטָרוּג "אֵלּוּ וְאֵלּוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה" - כֻּלָּם! אֲבָל מָה קָרָה בְּעֶצֶם לְמַעְלָה? הַשָּׂטָן אָמַר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא "לֹא עָבְדוּ יִשְׂרָאֵל עֲבוֹדָה זָרָה בְּמִצְרַיִם? עָבְדוּ! אָז אֵיךְ אַתָּה עוֹשֶׂה לָהֶם נִסִּים"? וְהָיָה מַשְׁמִיעַ קוֹלוֹ לַשָּׂר שֶׁל הַיָּם וְהִתְמַלֵּא חֵמָה וּבִקֵּשׁ לְהַטְבִּיעַ אוֹתָם.

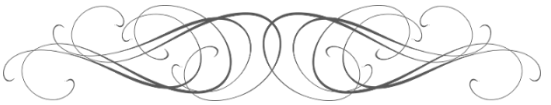
מִיַּד הֵשִׁיב לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "שׁוֹטֶה שֶׁבָּעוֹלָם, וְכִי לְדַעְתָּם עָבְדוּ? בִּרְצוֹנָם הֵם עָבְדוּ עֲבוֹדָה זָרָה? לֹא עָבְדוּ מִתּוֹךְ שִׁעְבּוּד וּמִתּוֹךְ טֵרוּף דַּעַת? וְאַתָּה דָּן שׁוֹגֵג כְּמֵזִיד וְאֹנֶס כְּרָצוֹן"? כֵּיוָן שֶׁשָּׁמַע שַׂר שֶׁל יָם, אוֹתָהּ חֵמָה שֶׁהִתְמַלֵּא עַל יִשְׂרָאֵל הֶחֱזִירָהּ עַל מִצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר "וַיָּשֶׁבוּ הַמַּיִם" וְכוּ'.

אֵיךְ אֲנַחְנוּ מִסְתַּכְּלִים אֶחָד עַל הַשֵּׁנִי? תָּבִין אֶת הַסּוֹבֵב. מְבַלְבְּלִים אֶת כֻּלָּם. אָז יִהְיֶה לְךָ יוֹתֵר קַל עִם עַצְמְךָ וְאָז תּוּכַל לְהָבִיא יוֹתֵר רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים, תּוּכָל לָבוֹא לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְרַבֵּנוּ נַחְמָן עִם רְצוֹנוֹת חֲדָשִׁים, לָדַעַת שֶׁרַבֵּנוּ יָכוֹל בֶּאֱמֶת לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו שֵׂכֶל חָדָשׁ וְלֵב חָדָשׁ וּרְצוֹנוֹת חֲדָשִׁים בֶּאֱמֶת.

וְאָז שֶׁהוּא דָּן לְכַף זְכוּת הוּא הוֹפֵךְ אֶת הַשָּׁמַיִם, שְׂמֵחִים בּוֹ בַּשָּׁמַיִם, וְאָז בַּשָּׁמַיִם קַל לָדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת. יוֹדְעִים בַּשָּׁמַיִם אֶת הַמַּצָּב שֶׁלָּנוּ, שֶׁל כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ. פַּעַם שָׁמַעְתִּי שִׂכְשֶׂתּוֹקְעִים בַּשּׁוֹפָר הַשָּׂטָן מִתְבַּלְבֵּל. אָז כְּשֶׁהַשָּׂטָן מְקַטְרֵג, אוֹמְרִים לוֹ אַתָּה בִּשְׁתֵּי תְּקִיעוֹת שׁוֹפַר הִתְבַּלְבַּלְתָּ, וְאִלּוּ אַתָּה לֹא מַפְסִיק לִתְקוֹעַ לָהֶם בָּאָזְנַיִם בְּלִי סוֹף בִּלְבּוּלִים, וְאַתָּה בָּא לְקַטְרֵג?

עוֹקְבִים אַחֲרֵי כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ בַּשָּׁמַיִם, וְרוֹאִים בְּכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ אֶת כָּל הַכִּסּוּפִים וְאֶת הָרְצוֹנוֹת שֶׁלָּנוּ וְאֶת שִׁבְרוֹן הַלֵּב. אָז וַדַּאי שֶׁמְּרַחֲמִים עָלֵינוּ וַאֲנַחְנוּ זוֹכִים לְהִתְקָרֵב אֶל הַבּוֹרֵא וּלְהִתְחַדֵּשׁ. זֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבֵּנוּ.

וזאת הברכה

מִצְוָה פְּשׁוּטָה

פָּרָשַׁת "וְזֹאת הַבְּרָכָה" לֹא נִקְרֵאת בְּשַׁבָּת אֶלָּא בִּשְׁמִינִי עֲצֶרֶת, בְּסוֹף חַג הַסֻּכּוֹת. וְצָרִיךְ לְהָבִין מָה הָעִנְיָן שֶׁל מִצְוַת סֻכָּה לְקַבֵּל אֶת הַבְּרָכָה מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁזָּכִינוּ לִהְיוֹת יְהוּדִים.

יֵשׁ הַמּוֹן סְפוּרִים מָה יְהוּדִי עוֹשֶׂה בְּמִצְוָה שֶׁלְּכְאוֹרָה נִרְאֵית מְאֹד פְּשׁוּטָה. בְּתְקוּפַת רַבִּי נַחוּם מִטֶּשׁרְנוֹבִיל אֶחָד שָׁלַח אֶת הַמַּשְׁרֵת שֶׁלּוֹ לְהָבִיא לוֹ יַיִן מְרַבֵּי נַחוּם מִטֶּשׁרְנוֹבִיל. כְּשֶׁהַמְּשָׁרֵת הִגִּיעַ אֶלָּיו שָׁאַל אוֹתוֹ הָרַבִּי אִם הוּא הֵנִיחַ תְּפִלִּין הַיּוֹם, אָמַר לוֹ לֹא הִסְפַּקְתִּי בִּגְלַל הַשְּׁלִיחוּת. אָמַר לוֹ: לֵךְ מִיָּד לְהָנִיחַ תְּפִלִּין וּלְהִתְפַּלֵּל.

כְּשֶׁהוּא הָלַךְ, אָמַר רַבִּי נַחוּם לְאֶחָד הַתַּלְמִידִים שֶׁלּוֹ: הַיְהוּדִי הַזֶּה לֹא זָכָה לִלְמֹד, לֹא יוֹדֵעַ סֵפֶר, וְלֹא יוֹדֵעַ הֲלָכוֹת. הוּא לֹא בָּקִי בְּהִלְכוֹת תְּפִלִּין, הוּא לֹא יוֹדֵעַ שֶׁתְּפִלִּין צְרָכִים גּוּף נָקִי, מִי יוֹדֵעַ אֵיזֶה תְּפִלִּין יֵשׁ לוֹ, וְעִם כָּל זֹאת רָאִיתִי שֶׁחָסֵר לוֹ עַל הַמֵּצַח אֶת הָאוֹר שֶׁל הַתְּפִלִּין.

תְּתָאֵר לְךָ אָדָם מִסְכֵּן, יוֹדֵעַ מָה זֶה תְּפִלִּין וְגַם שׁוֹמֵר עַל גּוּף נָקִי וְיֵשׁ לוֹ גַּם תְּפִלִּין מְהֻדָּרוֹת וְכֵן מִשְׁתַּדֵּל קְצָת עִם תְּפִלִּין, בְּמַה הוּא זוֹכֶה, מָה הוּא זוֹכֶה בִּקְרִיאַת שְׁמַע? מָה הוּא זוֹכֶה בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן? מָה הוּא זוֹכֶה בְּשַׁבָּת? מָה הוּא זוֹכֶה בְּיוֹם חוֹל? מָה הוּא זוֹכֶה בְּבִרְכוֹת הַנֶּהֱנִין? מָה הוּא זוֹכֶה שֶׁהוּא נוֹתֵן צְדָקָה? מָה הוּא זוֹכֶה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְשִׁעוּר? מָה הוּא זוֹכֶה שֶׁהוּא לוֹמֵד מַשֶּׁהוּ? מָה הוּא זוֹכֶה שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל? מָה הוּא זוֹכֶה שֶׁהוּא עוֹזֵר לֶחָבֵר? וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ רַע הָעַיִן חוֹשֵׁב שֶׁלֹּא עוֹשִׂים כְּלוּם, וְלֹא זוֹכִים בְּכְלוּם...

הַגְּמָרָא בְּמַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה מְסַפֶּרֶת שֶׁלֶּעָתִיד לָבוֹא יָבוֹאוּ הַגּוֹיִם וַיַּגִּידוּ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גַּם אֲנַחְנוּ רוֹצִים עוֹלָם הַבָּא, וַאֲנַחְנוּ גַּם רוֹצִים לְקַיֵּם מִצְוֹות, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֹאמַר לָהֶם בְּסֵדֶר, יֵשׁ לִי מִצְוַת סֻכָּה זֶה מְאֹד קַל, זֶה לֹא תְּפִלִּין עִם פָּרָשִׁיּוֹת וְזֶה לֹא סֵפֶר תּוֹרָה אוֹ מְזוּזָה, זֶה בְּסַךְ הַכֹּל לֶאֱסוֹף כַּמָּה עֵצִים וְלָשִׂים לָבוּד מִסָּבִיב וְאַתָּה מְסֻדָּר וְיֵשׁ לְךָ סֻכָּה. רַשִׁ״י כּוֹתֵב מִצְוָה שֶׁאֵין בָּהּ חִסָּרוֹן כִּיס, וְהֵם שְׂמֵחִים. יֵשׁ לָהֶם סִכּוּי גַּם כֵּן לִזְכּוֹת.

הֵם בּוֹנִים אֶת הַסֻּכָּה וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מוֹצִיא לָהֶם חַמָּה מְנֻרְתִּיקָה וְחָם מְאֹד. הַגְּמָרָא מוֹסִיפָה גַּם כֵּן שֶׁהֵם בָּנוּ אֶת הַסֻּכּוֹת בְּרָאשֵׁי הַגַּגּוֹת. כָּתוּב בַּמְּפָרְשִׁים שֶׁהֵם מִיַּד רָצוּ לְהַגִּיעַ לַפְּסָגוֹת, אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁזֶּה לֹא עוֹבֵד כָּכָה, אָז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוֹצִיא לָהֶם חַמָּה מְנֻרְתִּיקָה, הָיָה לָהֶם חָם הֵם יָצְאוּ מֵהַסֻּכָּה וּבָעֲטוּ בָּהּ וְהִפְסִידוּ הַכֹּל.

הַגְּמָרָא שׁוֹאֶלֶת לָמָּה הִפְסִידוּ? הֵם אֲנוּסִים בִּגְלַל הַחֹם, וְגַם יְהוּדִי פָּטוּר מִמִּצְוַת סֻכָּה אִם הוּא מִצְטַעֵר? וּמִתָּרֶצֶת הַגְּמָרָא כֵּן הֵם אֲנוּסִים הָיָה חָם מִצְטַעֵר פָּטוּר מֵהַסֻּכָּה, אֲבָל לָמָּה הֵם בָּעֲטוּ?! יְהוּדִי לֹא בוֹעֵט, זֶה הַחִלּוּק בֵּין יְהוּדִי לְגוֹי!

אֲבָל הַשְּׁאֵלָה שֶׁלָּנוּ מָה בְּעֶצֶם רוֹצִים מֵהַגּוֹיִם? הֲרֵי אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁבִּשְׁבִיל לְהִכָּנֵס לַסֻּכָּה זֶה לֹא הִתְחִיל עִם הַסֻּכָּה. נָסַעְנוּ לְאוּמָן וְגַם אֵלֶּה שֶׁלֹּא נָסְעוּ לְאוּמָן שֶׁהָיוּ בְּאֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאַחֲרֵי כָּל רֹאשׁ הַשָּׁנָה חוֹזְרִים הַבַּיְתָה מְפֻרָקִים, וְאָז יוֹם הַכִּפּוּרִים, אָז אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁעוֹבֵר רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְעוֹבֵר צוֹם גְּדַלְיָה וְעוֹבֵר יוֹם הַכִּפּוּרִים וְעוֹבְרִים אֶת כָּל הַמַּסְלוּל הַזֶּה, וְאַחֲרֵי כֵּן יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ מַגִּיעַ סֻכּוֹת...

אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים עַל פִּי כְּתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל וּמָה שֶׁכָּתוּב בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁאָדָם לֹא יָכוֹל לְהִכָּנֵס לַסֻּכָּה, אֵין לְאָדָם כֵּלִים לָאוֹר שֶׁל הַסֻּכָּה, וְזוֹ כָּל הַתְּקוּפָה שֶׁמַּכְשִׁירָה אוֹתָנוּ לְהִכָּנֵס לַסֻּכָּה, אָז מָה הַשֵּׁם רוֹצֶה מֵהַגּוֹיִם? נָכוֹן יְהוּדִי לֹא בוֹעֵט וְגוֹי בוֹעֵט,

אֲבָל בְּמִקְרֶה הַזֶּה הַמְסֻיָּם אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מָה הַסִּבָּה - הֵם לֹא מְסֻגָּלִים כִּי אֵין לָהֶם כֵּלִים לָאוֹר שֶׁל הַסִּבָּה, אָז מִמַּה נַפְשָׁךְ אֶת הָאוֹר שֶׁל הַסִּבָּה לֹא הִרְגִּישׁוּ, אֶת הַקְּשָׁיִ הֵם כֵּן הִרְגִּישׁוּ וְלָכֵן הֵם בָּעֲטוּ, אָז מָה רוֹצִים מֵהַגּוֹיִם?

יְהוּדִי זֶה עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי

יְהוּדִי זֶה עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי, יֵשׁ לוֹ רֹאשׁ הַשָּׁנָה יוֹם הַכִּפּוּרִים. עִם יִשְׂרָאֵל זֶה עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי, אַתֶּם לֹא יְכוֹלִים סְתָם לְקַבֵּל אֵיזוֹ מִצְוָה, זוֹ מַעֲרֶכֶת שְׁלֵמָה, כָּל מַעֲרֶכֶת שֶׁאֶחָד בּוֹנֶה אֶת הַשֵּׁנִי. פּוּרִים קָשׁוּר לְפֶסַח, פֶּסַח קָשׁוּר לְשָׁבוּעוֹת, וְכוּ׳. הַכֹּל זֶה קֶשֶׁר אֶחָד.

מִי שֶׁלּוֹמֵד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ יוֹדֵעַ שֶׁכָּל הַשָּׁנָה זֶה סֻכּוֹת וְזֶה פֶּסַח וְגַם שָׁבוּעוֹת, כָּל יוֹם רָגִיל הַכֹּל עוֹבֵר עַל הָאָדָם בְּכָל יוֹם, בְּגִלַּל שֶׁהַכֹּל זֶה קֶשֶׁר רָצִיף הוּא יָכוֹל גַּם לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַהֶאָרָה הַזֹּאת בְּכָל מִינֵי אוֹפַנִּים, כְּמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ מֵבִיא (תּוֹרָה מח) שֶׁאֶת הַסִּבָּה הוּא יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ עַל יְדֵי תְּפִלָּה בְּכֹחַ. זֶה תֵּרוּץ אֶחָד שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל בֶּאֱמֶת שׁוֹנֶה.

הַתֵּרוּץ הַשֵּׁנִי שֶׁגַּם כֵּן תָּלוּי בְּאוֹתוֹ עִנְיָן, שֶׁבְּעֶצֶם עַם יִשְׂרָאֵל לֹא בּוֹעֲטִים כִּי עַם יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם תְּמִימוּת. תְּמִימוּת הַכַּוָּנָה הַכְּנָעָה. הוּא מַמְשִׁיךְ הָלְאָה. שְׁלֵמוּת הַכֹּל הוּא מַמְשִׁיךְ הָלְאָה. זֶה כָּל הַתְּמִימוּת שֶׁל יְהוּדִי, וְאֶת הַתְּמִימוּת הַזֹּאת אֵין לַגּוֹיִם כְּמוֹ לְזֶרַע אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, זוֹ הַתְּמִימוּת שְׁנִּטּוּעָה. הַתְּמִימוּת הַזֹּאת זוֹ הַזְּכוּת שֶׁלָּנוּ. כָּל הָעִנְיָן שֶׁל תְּמִימוּת הַזֹּאת הִיא טְהֹרָה.

לֹא הָיָה וְלֹא נִבְרָא

יֵשׁ דֵּעָה בַּחַזַ״ל שֶׁאִיּוֹב לֹא הָיָה וְלֹא נִבְרָא, אָז אוֹמְרִים בְּדֶרֶךְ צַחוּת שֶׁאִיּוֹב זֶה מַסֶּכֶת יְסוּרִים נוֹרָאִית, כְּשֶׁאָדָם מְסַפֵּר אֶת הַצָּרוֹת שֶׁלּוֹ, מִישֶׁהוּ מְבַטֵּל אוֹתוֹ וְאוֹמֵר זֶה לֹא צָרוֹת, כְּמוֹ שֶׁאוֹמְרִים ״אִיּוֹב לֹא הָיָה וְלֹא נִבְרָא״... אָדָם שֶׁמְּסַפֵּר אֶת הַבְּעָיוֹת שֶׁלּוֹ רוֹצֶה שֶׁיְּבִינוּ אוֹתוֹ שֶׁיִּשְׁתַּתְּפוּ אִתּוֹ זֶה מַקֵּל עָלָיו, אַף אִם אוֹמְרִים לוֹ ״זֶה לֹא בְּעָיוֹת זֶה רַק שְׁטֻיּוֹת״ זֶה מַגְדִּיל עוֹד יוֹתֵר אֶת הַקְּשָׁיִ שֶׁל הַצָּרָה.

אָז אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁהַבְּעָיוֹת שֶׁלְּךָ בְּעָיוֹת. לֹא אָמַרְתִּי שֶׁאִיּוֹב לֹא הָיָה וְלֹא נִבְרָא, אֲנִי אוֹמֵר שֶׁהַבְּעָיוֹת שֶׁלְּךָ הֵן בְּעָיוֹת, וְאַף עַל פִּי כֵן אַתָּה יָכוֹל לִזְכּוֹת, רַק תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה לַמְרוֹת הַכֹּל, וְאַף עַל פִּי כֵן רוֹאִים אוֹתְךָ מִשָּׁמַיִם, שְׂמֵחִים בְּךָ, רַק תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה, אַתָּה עַל הַמַּסְלוּל בְּוַדָּאוּת, רַק תַּמְשִׁיךְ.

הַיֵּצֶר רוֹצֶה לְהַגִּיד לְךָ שֶׁזּוֹ לֹא הַדֶּרֶךְ וְזֶה לֹא הַמַּסְלוּל. הַצַּדִּיקִים בָּאִים וּמְחַזְּקִים אוֹתָנוּ, אֲנַחְנוּ בְּוַדַּאי עַל הַמַּסְלוּל רַק תַּמְשִׁיךְ הָלְאָה. כָּכָה נִכְנָסִים לַסֻּכָּה, וְכָךְ זוֹכִים לַבְּרָכָה.

תיקון הכללי

הִתְקַשְּׁרוּת לַצַּדִּיקִים

הֲרֵינִי מְקַשֵּׁר עַצְמִי בֶּאֱמִירַת עֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים - תִּקּוּן הַכְּלָלִי, לְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ, וּלְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עָפָר, קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה, וּבִפְרָט לְרַבֵּינוּ הַקָּדוֹשׁ, הַנַּחַל נוֹבֵעַ מָקוֹר חָכְמָה, רַבֵּינוּ נַחְמָן בֶּן פֵּיגֶא, זְכוּתוֹ תָּגֵן עָלֵינוּ, וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן.

לִפְנֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים אוֹמְרִים:

לְכוּ נְרַנְּנָה לַיהוָה, נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ. נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִרוֹת נָרִיעַ לוֹ. כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים.

הֲרֵינִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבֵּחַ אֶת בּוֹרְאִי. לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ, בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנֶעְלָם, בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

לְאַחַר אֲמִירַת תְּהִלִּים אוֹמְרִים:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל. וּתְשׁוּעַת צַדִּיקִים מֵיְהוָה מָעוּזָּם בְּעֵת צָרָה. וַיַּעְזְרֵם אֲדֹנָי וַיְפַלְּטֵם יְפַלְּטֵם מֵרְשָׁעִים וְיוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בּוֹ.

טז

מִכְתָּם לְדָוִד שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי חָסִיתִי בָךְ׃ אָמַרְתְּ לַיהוָה אֲדֹנָי
אָתָּה טוֹבָתִי בַּל עָלֶיךָ׃ לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה וְאַדִּירֵי
כָּל חֶפְצִי בָם׃ יִרְבּוּ עַצְּבוֹתָם אַחֵר מָהָרוּ בַּל אַסִּיךְ נִסְכֵּיהֶם
מִדָּם וּבַל אֶשָּׂא אֶת שְׁמוֹתָם עַל שְׂפָתָי׃ יְהוָה מְנָת חֶלְקִי
וְכוֹסִי אַתָּה תּוֹמִיךְ גּוֹרָלִי׃ חֲבָלִים נָפְלוּ לִי בַּנְּעִמִים אַף
נַחֲלַת שָׁפְרָה עָלָי׃ אֲבָרֵךְ אֶת יְהוָה אֲשֶׁר יְעָצָנִי אַף לֵילוֹת
יִסְּרוּנִי כִלְיוֹתָי׃ שִׁוִּיתִי יְהוָה לְנֶגְדִּי תָמִיד כִּי מִימִינִי בַּל
אֶמּוֹט׃ לָכֵן שָׂמַח לִבִּי וַיָּגֶל כְּבוֹדִי אַף בְּשָׂרִי יִשְׁכֹּן לָבֶטַח׃
כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לִרְאוֹת שָׁחַת׃
תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח חַיִּים שֹׂבַע שְׂמָחוֹת אֶת פָּנֶיךָ נְעִמוֹת בִּימִינְךָ
נֶצַח׃

לב

לְדָוִד מַשְׂכִּיל אַשְׁרֵי נְשׂוּי פֶּשַׁע כְּסוּי חַטָּאָה׃ אַשְׁרֵי אָדָם לֹא
יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֹן וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה׃ כִּי הֶחֱרַשְׁתִּי בָּלוּ
עַצְמַי בְּשַׁאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם׃ כִּי יוֹמָם וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ
נֶהְפַּךְ לְשַׁדִּי בְּחַרְבֹנֵי קַיִץ סֶלָה׃ חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ וַעֲוֹנִי לֹא
כִסִּיתִי אָמַרְתִּי אוֹדֶה עֲלֵי פְשָׁעַי לַיהוָה וְאַתָּה נָשָׂאתָ עֲוֹן
חַטָּאתִי סֶלָה׃ עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חָסִיד אֵלֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק
לְשֵׁטֶף מַיִם רַבִּים אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ׃ אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצָּרֵנִי
רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה׃ אַשְׂכִּילְךָ וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ זוּ תֵלֵךְ
אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינִי׃ אַל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין בְּמֶתֶג
וָרֶסֶן עֶדְיוֹ לִבְלוֹם בַּל קְרוֹב אֵלֶיךָ׃רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע

וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ׃ שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ צַדִּיקִים וְהָרְנִינוּ כָּל יִשְׁרֵי-לֵב׃

נא

לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃ אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ יְהוָה׃ יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וִיחַיֵּהוּ וְאֻשַּׁר בָּאָרֶץ וְאַל תִּתְּנֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אֹיְבָיו׃ יְהוָה יִסְעָדֶנּוּ עַל עֶרֶשׂ דְּוָי כָּל-מִשְׁכָּבוֹ הָפַכְתָּ בְחָלְיוֹ׃ אֲנִי אָמַרְתִּי יְהוָה חָנֵּנִי רְפָאָה נַפְשִׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ׃ אוֹיְבַי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתַי יָמוּת וְאָבַד שְׁמוֹ׃ וְאִם בָּא לִרְאוֹת שָׁוְא יְדַבֵּר לִבּוֹ יִקְבָּץ אָוֶן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר׃ יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שֹׂנְאָי עָלַי יַחְשְׁבוּ רָעָה לִי׃ דְּבַר בְּלִיַּעַל יָצוּק בּוֹ וַאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לָקוּם׃ גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בָּטַחְתִּי בוֹ אוֹכֵל לַחְמִי הִגְדִּיל עָלַי עָקֵב׃ וְאַתָּה יְהוָה חָנֵּנִי וַהֲקִימֵנִי וַאֲשַׁלְּמָה לָהֶם׃ בְּזֹאת יָדַעְתִּי כִּי חָפַצְתָּ בִּי כִּי לֹא יָרִיעַ אֹיְבִי עָלָי׃ וַאֲנִי בְּתֻמִּי תָּמַכְתָּ בִּי וַתַּצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם׃ בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן׃

מב

לַמְנַצֵּחַ מַשְׂכִּיל לִבְנֵי קֹרַח׃ כְּאַיָּל תַּעֲרֹג עַל אֲפִיקֵי מָיִם כֵּן נַפְשִׁי תַּעֲרֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים׃ צָמְאָה נַפְשִׁי לֵאלֹהִים לְאֵל חָי מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים׃ הָיְתָה לִּי דִמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם וָלָיְלָה בֶּאֱמֹר אֵלַי כָּל הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ׃ אֵלֶּה אֶזְכְּרָה וְאֶשְׁפְּכָה עָלַי נַפְשִׁי כִּי אֶעֱבֹר בַּסָּךְ אֶדַּדֵּם עַד בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹדָה הָמוֹן חוֹגֵג׃ מַה תִּשְׁתּוֹחֲחִי נַפְשִׁי וַתֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פָּנָיו׃ אֱלֹהַי עָלַי

נַפְשִׁי תִשְׁתּוֹחָח עַל כֵּן אֶזְכָּרְךָ מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים מֵהַר
מִצְעָר: תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ כָּל מִשְׁבָּרֶיךָ
וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבָרוּ: יוֹמָם יְצַוֶּה יְהוָה חַסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי
תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי: אוֹמְרָה לְאֵל סַלְעִי לָמָּה שְׁכַחְתָּנִי לָמָּה
קֹדֵר אֵלֵךְ בְּלַחַץ אוֹיֵב: בְּרֶצַח בְּעַצְמוֹתַי חֵרְפוּנִי צוֹרְרָי
בְּאָמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: מַה תִּשְׁתּוֹחֲחִי נַפְשִׁי
וּמַה תֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעֹת פָּנַי
וֵאלֹהָי:

נט

לַמְנַצֵּחַ אַל תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם בִּשְׁלֹחַ שָׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת
הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: הַצִּילֵנִי מֵאֹיְבַי אֱלֹהָי מִמִּתְקוֹמְמַי תְּשַׂגְּבֵנִי:
הַצִּילֵנִי מִפֹּעֲלֵי אָוֶן וּמֵאַנְשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: כִּי הִנֵּה אָרְבוּ
לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי עַזִּים לֹא פִשְׁעִי וְלֹא חַטָּאתִי יְהוָה: בְּלִי
עָוֹן יָרֻצוּן וְיִכּוֹנָנוּ עוּרָה לִקְרָאתִי וּרְאֵה: וְאַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָקִיצָה לִפְקֹד כָּל הַגּוֹיִם אַל תָּחֹן כָּל
בֹּגְדֵי אָוֶן סֶלָה: יָשׁוּבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכֶּלֶב וְיסוֹבְבוּ עִיר: הִנֵּה
יַבִּיעוּן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת בְּשִׂפְתוֹתֵיהֶם כִּי מִי שֹׁמֵעַ: וְאַתָּה
יְהוָה תִּשְׂחַק לָמוֹ תִּלְעַג לְכָל גּוֹיִם: עֻזּוֹ אֵלֶיךָ אֶשְׁמֹרָה כִּי
אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי: אֱלֹהֵי חַסְדִּי יְקַדְּמֵנִי אֱלֹהִים יַרְאֵנִי בְשׁוּרָי:
אַל תַּהַרְגֵם פֶּן יִשְׁכְּחוּ עַמִּי הֲנִיעֵמוֹ בְחֵילְךָ וְהוֹרִידֵמוֹ מָגִנֵּנוּ
אֲדֹנָי: חַטַּאת פִּימוֹ דְּבַר שְׂפָתֵימוֹ וְיִלָּכְדוּ בגְאוֹנָם וּמֵאָלָה
וּמִכַּחַשׁ יְסֻפָּרוּ: כַּלֵּה בְחֵמָה כַּלֵּה וְאֵינֵמוֹ וְיֵדְעוּ כִּי אֱלֹהִים
מֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֶלָה: וְיָשׁוּבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכֶּלֶב
וְיסוֹבְבוּ עִיר: הֵמָּה יְנִיעוּן לֶאֱכֹל אִם לֹא יִשְׂבְּעוּ וַיָּלִינוּ:
וַאֲנִי אָשִׁיר עֻזֶּךָ וַאֲרַנֵּן לַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ כִּי הָיִיתָ מִשְׂגָּב לִי וּמָנוֹס

בְּיוֹם צַר לִי: עֲזִי אֵלֶיךָ אֲזַמְּרָה כִּי אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי אֱלֹהֵי חַסְדִּי:

עז

לַמְנַצֵּחַ עַל יְדוּתוּן לְאָסָף מִזְמוֹר: קוֹלִי אֶל אֱלֹהִים וְאֶצְעָקָה קוֹלִי אֶל אֱלֹהִים וְהַאֲזִין אֵלָי: בְּיוֹם צָרָתִי אֲדֹנָי דָּרָשְׁתִּי יָדִי לַיְלָה נִגְּרָה וְלֹא תָפוּג מֵאֲנָה הִנָּחֵם נַפְשִׁי: אֶזְכְּרָה אֱלֹהִים וְאֶהֱמָיָה אָשִׂיחָה וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֶלָה: אָחַזְתָּ שְׁמֻרוֹת עֵינָי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: חִשַּׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם שְׁנוֹת עוֹלָמִים: אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בַלָּיְלָה עִם לְבָבִי אָשִׂיחָה וַיְחַפֵּשׂ רוּחִי: הַלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדֹנָי וְלֹא יֹסִיף לִרְצוֹת עוֹד: הֶאָפֵס לָנֶצַח חַסְדּוֹ גָּמַר אוֹמֶר לְדֹר וָדֹר: הֲשָׁכַח חַנּוֹת אֵל אִם קָפַץ בְּאַף רַחֲמָיו סֶלָה: וָאֹמַר חַלּוֹתִי הִיא שְׁנוֹת יְמִין עֶלְיוֹן: אֶזְכּוֹר מַעַלְלֵי יָהּ כִּי אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם פִּלְאֶךָ: וְהָגִיתִי בְכָל פָּעָלֶךָ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: אֱלֹהִים בַּקֹּדֶשׁ דַּרְכֶּךָ מִי אֵל גָּדוֹל כֵּאלֹהִים: אַתָּה הָאֵל עֹשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בָעַמִּים עֻזֶּךָ: גָּאַלְתָּ בִזְרוֹעַ עַמֶּךָ בְּנֵי יַעֲקֹב וְיוֹסֵף סֶלָה: רָאוּךָ מַיִם אֱלֹהִים רָאוּךָ מַיִם יָחִילוּ אַף יִרְגְּזוּ תְהֹמוֹת: זֹרְמוּ מַיִם עָבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים אַף חֲצָצֶיךָ יִתְהַלָּכוּ: קוֹל רַעַמְךָ בַּגַּלְגַּל הֵאִירוּ בְרָקִים תֵּבֵל רָגְזָה וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ: בַּיָּם דַּרְכֶּךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמַיִם רַבִּים וְעִקְּבוֹתֶיךָ לֹא נוֹדָעוּ: נָחִיתָ כַצֹּאן עַמֶּךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ

תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ בְּדֹר וָדֹר: בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד

עוֹלָם אַתָּה אֵל׃ תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי אָדָם׃ כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה׃ זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבֹּקֶר כֶּחָצִיר יַחֲלֹף׃ בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ׃ כִּי כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ׃ שַׁתָּה עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ׃ כִּי כָל יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִינוּ שָׁנֵינוּ כְּמוֹ הֶגֶה׃ יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן כִּי גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה׃ מִי יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ עֶבְרָתֶךָ׃ לִמְנוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבֵא לְבַב חָכְמָה׃ שׁוּבָה יְהוָה עַד מָתָי וְהִנָּחֵם עַל עֲבָדֶיךָ׃ שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל יָמֵינוּ׃ שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה׃ יֵרָאֶה אֶל עֲבָדֶיךָ פָּעָלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל בְּנֵיהֶם׃ וִיהִי נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ׃

קה

הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו׃ שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו׃ הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְהוָה׃ דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד׃ זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי פִיו׃ זֶרַע אַבְרָהָם עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו׃ הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו׃ זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר׃ אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׂחָק׃ וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם׃ לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם׃ בִּהְיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ׃

וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל עַם אַחֵר׃ לֹא הִנִּיחַ אָדָם
לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים׃ אַל תִּגְּעוּ בִמְשִׁיחָי וְלִנְבִיאַי
אַל תָּרֵעוּ׃ וַיִּקְרָא רָעָב עַל הָאָרֶץ כָּל מַטֵּה לֶחֶם שָׁבָר׃ שָׁלַח
לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף׃ עִנּוּ בַכֶּבֶל רַגְלוֹ בַּרְזֶל בָּאָה
נַפְשׁוֹ׃ עַד עֵת בֹּא דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרָפָתְהוּ׃ שָׁלַח מֶלֶךְ
וַיַּתִּירֵהוּ מֹשֵׁל עַמִּים וַיְפַתְּחֵהוּ׃ שָׂמוֹ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל
בְּכָל קִנְיָנוֹ׃ לֶאְסֹר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ וּזְקֵנָיו יְחַכֵּם׃ וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל
מִצְרָיִם וְיַעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ חָם׃ וַיֶּפֶר אֶת עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעַצְמֵהוּ
מִצָּרָיו׃ הָפַךְ לִבָּם לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו׃ שָׁלַח מֹשֶׁה
עַבְדּוֹ אַהֲרֹן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ׃ שָׂמוּ בָם דִּבְרֵי אֹתוֹתָיו וּמֹפְתִים
בְּאֶרֶץ חָם׃ שָׁלַח חֹשֶׁךְ וַיַּחְשִׁךְ וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ׃ הָפַךְ אֶת
מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת אֶת דְּגָתָם׃ שָׁרַץ אַרְצָם צְפַרְדְּעִים
בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם׃ אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב כִּנִּים בְּכָל גְּבוּלָם׃ נָתַן
גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד אֵשׁ לֶהָבוֹת בְּאַרְצָם׃ וַיַּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם
וַיְשַׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם׃ אָמַר וַיָּבֹא אַרְבֶּה וְיֶלֶק וְאֵין מִסְפָּר׃
וַיֹּאכַל כָּל עֵשֶׂב בְּאַרְצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אַדְמָתָם׃ וַיַּךְ כָּל בְּכוֹר
בְּאַרְצָם רֵאשִׁית לְכָל אוֹנָם׃ וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין
בִּשְׁבָטָיו כּוֹשֵׁל׃ שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם כִּי נָפַל פַּחְדָּם
עֲלֵיהֶם׃ פָּרַשׂ עָנָן לְמָסָךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לָיְלָה׃ שָׁאַל וַיָּבֵא
שְׂלָו וְלֶחֶם שָׁמַיִם יַשְׂבִּיעֵם׃ פָּתַח צוּר וַיָּזוּבוּ מָיִם הָלְכוּ
בַּצִּיּוֹת נָהָר׃ כִּי זָכַר אֶת דְּבַר קָדְשׁוֹ אֶת אַבְרָהָם עַבְדּוֹ׃
וַיּוֹצֵא עַמּוֹ בְשָׂשׂוֹן בְּרִנָּה אֶת בְּחִירָיו׃ וַיִּתֵּן לָהֶם אַרְצוֹת
גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ׃ בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו
יִנְצֹרוּ הַלְלוּיָהּ׃

קלז

עַל נַהֲרוֹת בָּבֶל שָׁם יָשַׁבְנוּ גַּם בָּכִינוּ בְּזָכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן׃ עַל עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ כִּנֹּרוֹתֵינוּ׃ כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דִּבְרֵי שִׁיר וְתוֹלָלֵינוּ שִׂמְחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן׃ אֵיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְהוָה עַל אַדְמַת נֵכָר׃ אִם אֶשְׁכָּחֵךְ יְרוּשָׁלָם תִּשְׁכַּח יְמִינִי׃ תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי לְחִכִּי אִם לֹא אֶזְכְּרֵכִי אִם לֹא אַעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתִי׃ זְכֹר יְהוָה לִבְנֵי אֱדוֹם אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֹמְרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ׃ בַּת בָּבֶל הַשְּׁדוּדָה אַשְׁרֵי שֶׁיְּשַׁלֶּם לָךְ אֶת-גְּמוּלֵךְ שֶׁגָּמַלְתְּ לָנוּ׃ אַשְׁרֵי שֶׁיֹּאחֵז וְנִפֵּץ אֶת עֹלָלַיִךְ אֶל הַסָּלַע׃

קנב

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ׃ הַלְלוּהוּ בִּגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ׃ הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר׃ הַלְלוּהוּ בְתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב׃ הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה׃ כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ׃

תְּפִלָּה קְצָרָה לְאָמְרָהּ
אַחַר אֲמִירַת תִּקּוּן הַכְּלָלִי

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם עִלַּת הָעִלּוֹת וְסִבַּת כָּל הַסִּבּוֹת אַנְתְּ לְעֵלָּא לְעֵלָּא מִן כֹּלָּא וְלֵית לְעֵלָּא מִנָּךְ דְּלֵית מַחֲשָׁבָה תְּפִיסָא בָּךְ כְּלָל. וּלְךָ - דּוֹמְיָה תְּהִלָּה, וּמְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה. אוֹתְךָ אֶדְרֹשׁ אוֹתְךָ אֲבַקֵּשׁ שֶׁתַּחְתֹּר חֲתִירָה דֶּרֶךְ כְּבוֹשָׁה מֵאִתְּךָ דֶּרֶךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת עַד הַהִשְׁתַּלְשְׁלוּת שֶׁלִּי בַּמָּקוֹם שֶׁאֲנִי עוֹמֵד, כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלֶה לְךָ יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת. וּבַדֶּרֶךְ וְנָתִיב הַזֶּה תָּאִיר עָלַי אוֹרְךָ לְהַחֲזִירֵנִי בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בֶּאֱמֶת כְּפִי רְצוֹנְךָ בֶּאֱמֶת, כְּפִי רְצוֹן מִבְחַר הַבְּרוּאִים, לִבְלִי לַחְשֹׁב בְּמַחֲשַׁבְתִּי שׁוּם מַחֲשָׁבָת חוּץ וְשׁוּם מַחֲשָׁבָה וּבִלְבּוּל שֶׁהוּא נֶגֶד רְצוֹנְךָ. רַק לְדַבֵּק בְּמַחֲשָׁבוֹת זַכּוֹת צַחוֹת וּקְדוֹשׁוֹת בַּעֲבוֹדָתְךָ בֶּאֱמֶת, בְּהַשְׂגָתְךָ וּבְתוֹרָתֶךָ. הַט לִבִּי אֶל עֵדְוֹתֶיךָ וְתַן לִי לֵב טָהוֹר לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת. וּמִמְּצוּלוֹת יָם תּוֹצִיאֵנִי לְאוֹר גָּדוֹל חִישׁ קַל מְהֵרָה תְּשׁוּעַת אֲדֹנָי כְּהֶרֶף עַיִן לֵאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים כָּל יְמֵי חַיּוֹתִי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה, וְאֶזְכֶּה לְחַדֵּשׁ נְעוּרֵי הַיָּמִים שֶׁעָבְרוּ בַּחֹשֶׁךְ לְהַחֲזִירָם אֶל הַקְּדֻשָּׁה. וְתִהְיֶה יְצִיאָתִי מִן הָעוֹלָם כְּבִיאָתִי בְּלֹא חֵטְא. וְאֶזְכֶּה לַחֲזוֹת בְּנֹעַם אֲדֹנָי וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ כֵּלוֹ אוֹמֵר כָּבוֹד. אָמֵן נֶצַח סֶלָה וָעֶד.